Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

វិនយបិដកេ

សារត្ថទីបនី-ដីកា (ទុតិយោ ភាគោ)

៤. បាចិត្តិយកណ្ឌំ

១. មុសាវាទវគ្គោ

១. មុសាវាទសិក្ខាបទវណ្ណនា

១. មុសាវាទវគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទេ ខុទ្ទកានន្តិ ឯត្ថ “ខុទ្ទក-សទ្ទោ ពហុ-សទ្ទបរិយាយោ។ ពហុកា ចេតា ជាយន្តិ ខុទ្ទកានិ នាម ជាតានី”តិ វទន្តិ។ តត្ថាតិ តេសុ នវសុ វគ្គេសុ, តេសុ ច ខុទ្ទកេសុ។ ការណេន ការណន្តរបដិច្ឆាទនវសេន វិភាវេតុំ “រូបំ អនិច្ច”ន្តិអាទិមាហ។ រូបំ អនិច្ចន្តិ បដិជានិត្វា តត្ថ ការណំ វទន្តោ “ជានិតព្ពតោ”តិ អាហ។ “យទិ ឯវំ និព្ពានស្សបិ អនិច្ចតា អាបជ្ជតី”តិ បរេន វុត្តោ តំ ការណំ បដិច្ឆាទេតុំ បុន “ជាតិធម្មតោ”តិ អញ្ញំ ការណំ វទតិ។

“សម្បជានំ មុសា ភាសតី”តិ វុត្តត្តា សម្បជាន មុសា ភាសតីតិ អនុនាសិកលោបេន និទ្ទេសោតិ អាហ “ជានន្តោ មុសា ភាសតី”តិ។

២. ជានិត្វា ជានន្តស្ស ច មុសា ភណតោតិ បុព្ពភាគេបិ ជានិត្វា វចនក្ខណេបិ ជានន្តស្ស មុសា ភណតោ។ ភណនញ្ច នាម ឥធ អភូតស្ស វា ភូតំ ភូតស្ស វា អភូតំ កត្វា កាយេន វា វាចាយ វា វិញ្ញាបនបយោគោ។ សម្បជានមុសាវាទេតិ ច និមិត្តត្ថេ ភុម្មវចនំ, តស្មា ឯវំ សម្បជានំ មុសា វទតិ, តស្ស តំនិមិត្តំ តំហេតុ តប្បច្ចយា បាចិត្តិយំ ហោតីតិ ឯវមេត្ថ អញ្ញេសុ ច ឦទិសេសុ អត្ថោ វេទិតព្វោ។

៣. វិសំវាទនចិត្តំ បុរតោ កត្វាតិ វិសំវាទនំ, វញ្ចនាធិប្បាយវសប្បវត្តំ ចិត្តំ។ តេនាហ “វិសំវាទនចិត្តំ បុរតោ កត្វា វទន្តស្សា”តិ។ វទតិ ឯតាយាតិ វាចា, វចនសមុដ្ឋាបិកា ចេតនា។ តេនាហ “មិច្ឆាវាចា…បេ… ចេតនា”តិ។ បភេទគតា វាចាតិ អនេកភេទភិន្នា។ ឯវំ បឋមបទេន សុទ្ធចេតនា…បេ… កថិតាតិ វេទិតព្វាតិ ឥមិនា ឥមំ ទីបេតិ – សុទ្ធចេតនា វា សុទ្ធសទ្ទោ វា សុទ្ធវិញ្ញត្តិ វា មុសាវាទោ នាម ន ហោតិ, វិញ្ញត្តិយា សទ្ទេន ច សហិតា តំសមុដ្ឋាបិកា ចេតនា មុសាវាទោតិ។ ចក្ខុវសេន អក្ខិហិតាទរមុលត្តិ ចក្ខុសន្និស្សិតេន វិញ្ញាណេន អក្ខិហិតយាទរមុលា។ ឃានាទីនំ វិល្លុំ ញត្តិយានំ សម្បត្តវិសយគ្គហណតោ វុត្តំ “តីហិ ញត្តិហិ ឧកាមន្ត

ចិឃ ពត្វា”តិ៍ “ឆត្វា ចិន្ត្សាំ”តិអាឌីសុ ចិឃ “ចក្ខុតា ឪដ្ឋ”ត្តិ អឃំ ខេចាហារេទា ខេលិខេព ឋិពេដេិតិ អាហ “ខ្លួឡអារិខេពខេតច តខេឃតា”តិ៍

១០៍អចឹយំសិត្វាតិ អត្សុបបរិក្លិត្វា៍ អត្សុបឆាខេទត្វាតិ អចិតិន្តិតិត្វា៍ ឌឡអត្តាតិ អន្ត្រាណតាឃ៍ ឌាទ្សុបពដ៌ ខេឃាខេឌត្វា ពខេតាតិ ឌាទ្សុបពដ៌ ខេឃាខេឌត្វា តត្វ តិឹសីឌិត្វា ពខេតាតិ អឆិប្បារេឃា៍ ពខេតា កចិស្សតីតិ តខេឆច សត្តិដ្ឋាតំ ពត្វា ទុត្តត្តា យុសាចារេឌា ឌារេតា៍ ខេពចិ បត “ខេពឡត្តំ ក្សុយាខេតាតិ ទុត្តត្តា ៦ចំ ចឌខេត្តា ទ្ឋាយសិតំ អាបដ្ឋតី”តិ ចឌត្តិ, តំ ត ពខេហតត្តំ ៍ ឌាតិអាឌីហិខេឃច ហិ ឌសហិ អខេក្កាសចត្វហិ ឌចពឲ្យតាឃ ចឌត្តស្ស ទ្ឋាយសិតំ ទុត្តំ៍ ទុត្តខេញ្ញាតំ –

“ហឹត្សក្កខេដ្ឋហិ ដ្ឋក្កដំ, ហឹតំ ចា ឌាតិអាឌិហិ;

ដ្ឋទុំ ចាឡ្ហាបខេឌខេសត, ចខេឌ ទ្ឋាយសិតំ ឌចា”តិ៍

ឌិខេត្តត ខេឆាពតខេកាចំខេឃច អក្កខេហត្វា ឆាហុកាចំខេឃច ពខេហត្វា ទុត្តត្តា “ការេយា ៦ពខេតខេលិ”តិអាឌិតាបិ យុសាចារេឌា ឌារេតា៍ ចាខេទសុត្តិ ដ្ឋបខេតសុំ៍ ចិសំចាឌតបុខេទក្លាខេតា, ចិសំចាឌតឌិខេត្តត ឃយត្វំ ចត្តុការេយា, តស្ស បុក្កុលស្ស ចិឡ្ហាបតបខេឃាខេកា ចាតិ ឲ្វយាខេតត្វ ខេឆ្វ អក្កាតិ ៍ ដ្ឋត្តទិយត្សុស្សឆយ្វាខេទាចតត្វំ យុសា កណត្តស្ស ឋិទាឌិពំ, អយ្យុលខេពត ឋិទាឌិខេពត អត្សុឌ្ឋសតត្វំ សញ្ឈាឌិខេសខេសា, សញ្ឈាឌិខេសខេសត អត្សុឌ្ឋសតត្វំ ឋិចិត្តិឃំ, អាចារចិបត្តិឃា ទ្យក្កដំ, “ខេឃា ខេត ចិហារេទ ចសតី”តិអាឌិបទិឃាខេឃត ដ្ឋត្តទិយត្សុស្សឆយ្វាខេទាចតត្វំ បដិចិឌាតត្តស្ស យុសា កហិខេត ទុល្លដ្ឋយំ, អប្បដិចិឌាតត្តស្ស ទ្យក្កដំ, ខេពចលំ យុសា កណត្តស្ស ឲ្វឆ ឋិចិត្តិឃំ ទុត្តំ៍

យុសាចាឌសិក្លាបឌចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

១៍ ខ្លួយសចាឌសិក្លាបឌចណ្ណតា

១១៍ ទ្យតិខេឃ ពណ្ណពទ្យពតាឃ អយតាបំ ចឌត្តា ពខេណ្ហសុ ចិន្ត្សាត្វា ចិឃ ខេហាត្តិតិ អាហ “ខ្លួយសត្តិតិ ខ្លួចិន្ត្សាត្តិ”តិ៍ បឆំខេសត្តិតិ អកិកចត្តិ៍

១២៍ខេឌាឆិសខេត្តា ខេពត សយខេឃត ខេហាតីតិ ខេពត សយខេឃត ខេឌាឆិសខេត្តា តត្តិចិសាខេលិ តាយ អខេហាសីតិ អខេត្វា៍ អតីតខេត្វ ចត្តយាតចចតំ, កិរិឃាកាលចចតិន្តាឃ ចា ចត្តយាតប្បខេឃាខេកា សត្តត្តទសត្តិឆាខេតត ក្សុតតាចពេយា សិឃាតិ៍ បខេច្ចសីតិ “អយតាបំ ឲ្វឆ”ត្តិ អន្ត្រាសិ៍ ខេហដ្ឋាទុខេក្លុ ឌត្វាតិ ដ្ឋបត្វយ្យខេព ឌត្វា៍ បុខេត្តា បតិដ្ឋិតាទប្បខេឌសំ បុត អខេទ បខេត្តតិ បុខេត្តា ដ្ឋទុពំ ខេហដ្ឋាយុលំ បតិដ្ឋិតអទស្ស ក្សុយិប្បខេឌសំ បុត តស្វិខេឃច អខេទ បទិចខេត្តត្វា ខេហដ្ឋាយុលកាខេចត សយខេត្តា, បចយំ ក្សុយិឃំ បតិដ្ឋិតខេតយិប្បខេឌខេស បទិចខេត្តត្វា បុត ក្សុយិឃំ បតិដ្ឋិខេតាតិ ទុត្តំ ខេហាតិ៍ សិឆិលពទណត្តិ សិឆិលកិរិឃា៍

១៥. បុរេត្តិ អដ្ឋុប្បត្តិយំ. តច្ឆកកាលយន្តិ វឌ្ឍកិកាលយំ. កោដ្ដកកាលយន្តិ វា បិលោលកោដ្ដកកាលយំ. ហត្ថមុទ្ទាកថាតិ អង្គុលិសង្កោចនេនេវ កថា. បិនសិកាបិលក្ខណាទយោ ចិវ តវក្ខវសេន កថា អច្ឆិន្នកកថា. អាទិ-សទ្ទេន

សង្គហិតបទុប្បាទតទោភូតការកហាទាទិវសេន បវត្តា បិណ្ឌកថា កថិតា. យស្ស សា ភាសា ហោតិ, សោ ទុក្កដំ ចិន្ត្វា “ឧត្តកាតិ ឧត្ត បណ្ណាតិ”តិ ជានាតិ. យត ហេត្វេតិ វចនតោ យ-ការ ត-ការេ ឧភតោ ហោន្តិ អសទ្ទទូវចនំ ហោតិ.

១៩-២៩. អាបត្តិយាការេហិ ទេតេត្តាតិ បាចិត្តិយេន ការេហិ តេត្តា ឧបសង្គាទិយត្តចិនិដ្ឋានំ អតិវណ្ណោលិទិបទានំ បាចិត្តិយំ អាកទេតព្វយេវ

សង្គហិតត្តា. ចោរោសីតិអាទីនំ បន ពោធិ បរិយាយេន បាចិត្តិយំ អនាគតត្តា ទុក្កដំ វុត្តំ. ហសាធិប្បាយតាតិ បុរិមបទស្ស

អត្ថវិវរណំ. បាចិត្តិយំ អវុត្តម្បិ “ជាតិអាទីហិ អក្កោសវត្ថូហិ បរម្មុខា អក្កោសន្តស្ស វត្ថុំ អនញ្ញាការវេតា យថា ទុក្កដំ, តថា

ទវកម្យតាយ បរម្មុខា វទន្តស្សាបិ ទុព្ភាសិតមេវា”តិ អាចរិយា វទន្តិ. សព្វសត្តាតិ ឧត្ត វចនត្ថវិជានកបកតិកា តិរច្ឆានគតាបិ

គហេតព្វា.

២៥. អត្ថបុរេក្ខារតាយ ឋត្វា វទន្តស្ស ចិត្តស្ស លហុបរិវត្តិកាវេតា អន្តរា កោបេ ឧប្បន្នេបិ អនាបត្តិ. យំ អក្កោសតិ, តស្ស

ឧបសម្បន្នតា, អនញ្ញាបទេសេន ជាតិអាទីហិ អក្កោសនំ, “មំ អក្កោសតី”តិ ជាននា, អត្ថបុរេក្ខារតាទីនំ អភាវតាតិ ឥមានេត្ថ វត្តារិ អង្គានិ.

ឱមសវាទសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

២. បេសុញ្ញសិក្ខាបទវណ្ណនា

២៩. តតិយេ ភណ្ឌនំ ជាតំ ឯតេសន្តិ ភណ្ឌនជាតា. សម្បត្តន្តិ រហោ និសន្នំ. ហត្ថបរាមាសាទិវសេន មត្ថកំ បត្តោ កលហោ ជាតោ

ឯតេសន្តិ កលហជាតា. អនាបត្តិការិយំ វិរុទ្ធវាទភូតំ វិវាទំ អាបន្នាតិ វិវាទាបន្នា. វិគ្គហសំវត្តនិកា កថា វិគ្គាហិកកថា. បិសតីតិ

បិសុណា, វាចា, សមគ្គេ សត្តេ អវយវភូតេ វគ្គេ ភិន្នេ ករោតីតិ អត្ថោ. បិសុណា ឯវ បេសុញ្ញំ. តាយ វាចាយ វា សមន្នាគតោ

បិសុណោ, តស្ស កម្មំ បេសុញ្ញំ. បិយកាមស្ស សុញ្ញករណវាចាតិ វុត្តិកា បន “បិយសុញ្ញករណតោ បិសុណា”តិ និរុត្តិនយេន អត្ថំ វទតិ.

វុត្តាបិ “ទសហាការេហិ បេសុញ្ញំ ឧបសំហរតី”តិ វចនតោ ទសវិធអក្កោសវត្ថុវសេនេវ បេសុញ្ញំ ឧបសំហរន្តស្ស បាចិត្តិយំ.

បិដ្ឋិយុត្តកានិ ចោរោតិអាទីនិ វទតោ បន ទុក្កដមេវាតិ វេទិតព្វំ. “អនក្កោសវត្ថុភូតំ បន បេសុញ្ញករំ តស្ស កិរិយំ វចនំ វា

បិយកម្យតាយ ឧបសំហរន្តស្ស កិញ្ចាបិ វុដ្ឋិតា សិក្ខាបទេន អាបត្តិ ន ទិស្សតិ, តថាបិ ទុក្កដេនេត្ថ ភវិតព្វ”ន្តិ វទន្តិ. ជាតិអាទីហិ

អនញ្ញាបទេសេន អក្កោសន្តស្ស សុត្វា សុត្វស្ស ឧបសំហរណំ, បិយកម្យតាភេទាធិប្បាយេសុ អញ្ញតរតា, តស្ស វិជាននាតិ

ឥមានេត្ថ តីណិ អង្គានិ.

ເປສຸຎ຺ຎສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໔. ປທເສາຘມ຺ມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໔໕. ຈຕຸເຕ຺ຖ ເອກເຕາຕິ ອນຸປສມ຺ປເນ຺ນນ ສທ຺ຘິໍ. ປຸຣິມພ຺ຍຎ຺ຊເນນ ສທ຺ຘິໍ ປຈ຺ຉາພ຺ຍຎ຺ຊນນ຺ຕິ "ຣູປໍ ອນິຈ຺ຈ"ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ອນິຈ຺ຈ-ສເທ຺ທນ ສທ຺ຘິໍ "ເວທນາ ອນິຈ຺ຈາ"ຕິ ເອຕ຺ຖ ອນິຈ຺ຈ-ສທ຺ທໍ ວທຕິ. ອກ຺ຂຣສມູເຫາຕິ ອວິຠຕ຺ຕິເກາ ອກ຺ຂຣສມູເຫາ. ອກ຺ຂຣານຸພ຺ຍຎ຺ຊນສມູເຫາ ປທນ຺ຕິ ວິຠຕ຺ຕິອນ຺ຕໍ ປທມາຫ. ວິຠຕ຺ຕິອນ຺ຕເມວ ປທໍ ຄເຫຕ຺ວາ "ປຐມປທໍ ປທເມວ, ທຸຕິຍໍ ອນຸປທ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ.

ເອກໍ ປທນ຺ຕິ ຄາຖາປທໍ ສນ຺ຘາຍ ວທຕິ. ປທຄຓນາຍາຕິ ຄາຖາປທຄຓນາຍ. ອປາປຸຓິຕ຺ວາຕິ ສທ຺ຘິໍ ອກເຖຕ຺ວາ. ຣູນ຺ຕິ ຐປິເຕຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ອນຸນາສິເກາ ອາຄມວເສນ ວຸຕ຺ເຕາ, ສໍເຍາຄປຸພ຺ພສ຺ສ ຣສ຺ສຕ຺ຕໍ ຄຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ເຕນາຫ "ຣຸ-ກາຣມຕ຺ຕເມວາ"ຕິ. ເອຕ຺ຖ ຈ "ຣູປໍ ອນິຈ຺ຈນ຺ຕິ ຠຓ ສາມເຓຣາ"ຕິ ວຸຈ຺ຈມາເນາ ສເຈ ຣຸ-ກາຣໍ ອວຕ຺ວາ ຣຸ-ນ຺ຕິ ຣສ຺ສໍ ກຕ຺ວາ ວທຕິ, ອຎ຺ຎໍ ຠຓິຕໍ ນາມ ເຫາຕິ, ຕສ຺ມາ ອນາປຕ຺ຕິ. ເອວທ຺ທ ກຕ຺ວາ "ເວທນາ ອນິຈ຺ຈາ"ຕິ ເອຕ຺ຖາປິ ອນິຈ຺ຈ-ສທ຺ທມເຕ຺ຕນ ອາປຕ຺ຕິ ເຫາຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ເອສ ນເຍາຕິ ເອກເມວກ຺ຂຣໍ ວຕ຺ວາ ຐາຕິ. "ມເນາປຸພ຺ພງ຺ຄມາ"ຕິ ວຸຈ຺ຈມາເນາ ຫິ ມ-ກາຣມຕ຺ຕເມວ ວຕ຺ວາ ຕິຏ຺ຐຕິ. "ເອວໍ ເມ ສຸຕ"ນ຺ຕິອາທິສຸຕ຺ຕໍ ຠຓາປິຍມາເນາ ເອ-ກາຣໍ ວຕ຺ວາ ຕິຏ຺ຐຕິ ເຈ, ອກ຺ຂເຣນ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ, ອປຣິປຸຓ຺ຓປທໍ ວຕ຺ວາ ຐິເຕ ອນຸພ຺ຍຎ຺ຊເນນ. ປເທສຸ ເອກໍ ປຐມປທໍ ວິຣຊ຺ຌຕິ, ທຸຕິເຍນ ອນຸປເທນ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ.

ອນງ຺ຄຓສຸຕ຺ຕໍ (ມ. ນິ. ໑.໕໗ ອາທເຍາ) ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິສຸຕ຺ຕໍ (ມ. ນິ. ໑.໘໙ ອາທເຍາ) ມຫາເວທລ຺ລໍ (ມ. ນິ. ໑.໔໔໙ ອາທເຍາ) ຘມ຺ມເສນາປຕິນາ ຠາສິຕໍ, ອນຸມານສຸຕ຺ຕໍ (ມ. ນິ. ໑.໑໘໑ ອາທເຍາ) ມຫາເມາຄ຺ຄລ຺ລານເຕ຺ຖເຣນ, ຈູຬເວທລ຺ລສຸຕ຺ຕໍ (ມ. ນິ. ໑.໔໖໐ ອາທເຍາ) ຘມ຺ມທິນ຺ນາຍ ເຖຣິຍາ ຠາສິຕໍ. ປເຈ຺ຈກພຸທ຺ຘຠາສິຕມ຺ປິ ພຸທ຺ຘຠາສິເຕເຍວ ສງ຺ຄຫໍ ຄຈ຺ຉຕິ. ອຏ຺ຐກຖານິສ຺ສິເຕາຕິ ປຸເພ຺ພ ມກຖກາສາຍ ວຸຕ຺ຕໍ ຘມ຺ມສງ຺ຄຫາຣຸຬ຺ຫໍ ອຏ຺ຐກຖໍ ສນ຺ຘາຍ ວທຕິ. ຎາຕິປິ "ຍຖາປິ ທີປິເກາ ນາມ, ນິລີຍິຕ຺ວາ ຄຓ຺ຫເຕ ມິເຄ"ຕິ (ມິ. ປ. ໖. ໑.໕) ເອວມາທິກໍ ສງ຺ຄຫາຣຸຬ຺ຫໍ ອຏ຺ຐກຖາວຈນໍ ຄເຫຕພ຺ພນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ. ປາຬິນິສ຺ສິເຕາຕິ "ມກ຺ກຏີ ວຊ຺ຊິປຸຕ຺ຕາ ຈາ"ຕິເອວມາທິກາ (ປາຣາ. ໖໖) ປາຬິຍເມວ ອາຄເຕາ. ວິວຏ຺ຏູປນິສ຺ສິຕນ຺ຕິ ນິພ຺ພານູປນິສ຺ສິຕໍ. ວິວຏ຺ຏນິສ຺ສິຕໍ ປນ ສາມຎ຺ຎເຕາ ຄເຫຕພ຺ພນ຺ຕິ ອາຫ "ກິຎ຺ຈາປີ"ຕິອາທິ. ເຖຣສ຺ສາຕິ ນາຄເສນເຕ຺ຖຣສ຺ສ. ມກ຺ກຏາທີນິ ປກຣຓານິ "ອກ຺ຂເຣນ ວາເຈຕິ, ອກ຺ຂຣກ຺ຂເຣ ອາປຕ຺ຕິ ປາຈິຕ຺ຕິຍສ຺ສາ"ຕິ ວຕ຺ຕເພ຺ພ "ອກ຺ຂຣາຍ ວາເຈຕິ, ອກ຺ຂຣກ຺ຂຣາຍ ອາປຕ຺ຕິ ປາຈິຕ຺ຕິຍສ຺ສາ"ຕິ ປາຬິຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ.

໔໖. ອນຸປສມ຺ປເນ຺ນນ ສທ຺ຘິໍ ຄຓ຺ຫນ຺ຕສ຺ສ ອນາປຕ຺ຕີຕິ ອນຸປສມ຺ປເນ຺ນນ ສຫ ນິສີທິຕ຺ວາ ອຸເທ຺ທສໍ ຄຓ຺ຫນ຺ຕສ຺ສ ອນາປຕ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕາ. ທຫຣຠິກ຺ຂຸ ນິສິເນ຺ນ...ເປ... ຠຓເຕາ ອນາປຕ຺ຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ທ຺ວີສຸປິ ຐິເຕສຸ ນິສິເນ຺ນສຸ ວາ ອຸປສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ຠຓາມີຕິ ຠຓນ຺ຕສ຺ສ ອນາປຕ຺ຕິເຍວ. ອຸປຈາຣໍ ມຸຎ຺ຈິຕ຺ວາຕິ ປຣິສປຣິຍນ຺ຕເຕາ ທ຺ວາທສຫຕ຺ຖໍ ມຸຎ຺ຈິຕ຺ວາ. "ນິສິເນ຺ນ ວາເຈມີ"ຕິ ຠຓນ຺ຕສ຺ສປິ ອຸປຈາຣໍ ມຸຎ຺ຈິຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນຕ຺ຕາ ອນາປຕ຺ຕິ. ສເຈ ປນ ທູເຣ ນິສິນ຺ນສ຺ສປິ ວາເຈມີຕິ ວິສຸໍ ສລ຺ລເກ຺ຂຕ຺ວາ ຠຓຕິ, ອາປຕ຺ຕິເຍວ. ເອເກາ ປາເທາ ນ ອາຄຈ຺ຉຕີຕິ ປຸເພ຺ພ ປຄຸເຓາເຍວ ປຈ຺ຉາ ອສຣນ຺ຕສ຺ສ ນ ອາຄຈ຺ຉຕິ, ຕໍ

“ᩑᩅᩴ ᨠᩃᩣᩉᩦ”ᨲᩥ ᩑᨠᨲᩮᩣ ᨠᩃᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᨶᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥ᩺ ᨧᩪᨷᩥᨲᩮᨲᩦᨲᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᩺ ᩈᩈᩮᨾᩮᩣ ᨷᨲ᩠ᨲᩣᨶᩮᨾᩅ᩺ ᩋᨶᩩᨷᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩃᨠ᩠ᨡᨱᩈᨾ᩠ᨷᩮ ᨷᨴᩮᩈᩣ ᩅᩣᨴᨲᩣ, ᩑᨠᨲᩮᩣ ᨠᩃᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨣᨾᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩦᨱᩥ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ᩺

ᨷᩉᩮᩈᩣᨿᩪᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᩺

᪔᩺ ᩈᩉᩈᩮᨿ᩠ᨿᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪓᪘-᪔᪐᩺ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿᩮ ᩅᩥᨠᩪᨩᨾᩣᨶᩣᨲᩥ ᨶᩥᨲ᩠ᨳᩩᨶᨶ᩠ᨲᩣ᩺ ᨠᩣᨠᨧ᩠ᨨᨾᩣᨶᩣᨲᩥ ᨴᩮᩣᨶ᩠ᨲᩣ᩺ ᨲᨲᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨶᩔᨶ᩠ᨲᩴ ᩅᩣ᩺ ᨲᩮᨶ ᩉᩥ ᨲᩮᨲᩣ ᨷᩥᨲᩥᨲᨲ᩠ᨲᩥ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩣᩅᩈᩮᨶ ᨣᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨾᩩᩈᩣᩅᩣᨴᩮᩣ᩺ ᨣᩮᩉᩥ ᨷᨶ “ᩈᨾ᩠ᨾᩩᩉᩅᩈᩮᨶ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩩᩈᩣ ᨶᩣᨾ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᩺ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᩋᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ “ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨶ ᨠᨷ᩠ᨷᨲᩥ, ᨲᩴ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᨾ᩠ᨷᩥ ᨶ ᨠᨷ᩠ᨷᨲᩦ”ᨲᩥ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᨶ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ᩺

᪔᪑᩺ ᨴᩥᩅᨲ᩠ᨲᨷᩥᩅᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩅᩅᨲ᩠ᨳᩥᨲᩃᩥᨦ᩠ᨣᨲᩣᨿᩅᨲ᩠ᨲᨶ ᨴᩥᩅᨲ᩠ᨲ-ᨣ᩠ᨣᩉᨱᩴ ᨣᨲᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᩺ ᨷᩥᩅᨲ᩠ᨲᨦ᩠ᨣᩈᩉᩅᩣᩈᩮ ᩃᨠ᩠ᨡᨿᩣᨶᩮᨶ ᨴᩥᩅᨲ᩠ᨲ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣᨿᩮᩅ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨴᩥᩅᨲ᩠ᨲᨣ᩠ᨣᩉᨱᩴ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᨶ ᨾᩮᩣᨧᩮᨲᩥ᩺ ᨲᩮᨶᩮᩅᩣᩉ “ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨴᩥᩅᨲ᩠ᨲᨷᩥᩅᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᨠᩅᩣ ᩈᩣᨾᩮᨱᩮᩁᩣᨶᩴ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᨣᩮᨱᩮᨲ᩠ᩅᩣᨾ ᨷᩥᩅᨲ᩠ᨲᨷᩁᩥᩉᩣᩁᩴ ᩋᨴᩣᩈᩦ”ᨲᩥ᩺ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩥᩅᨲ᩠ᨲᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩣ ᨴᩥᩅᨲ᩠ᨲᨣ᩠ᨣᩉᨱᩴ ᨣᨲᩴ᩺ ᨣᩮᩅᩃᨬ᩠ᨬᩣᨷᩥᩅᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳ ᩅᩣᩈᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣᨠᨾ᩠ᨷᩥ ᨷᩥᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨣᩮᩃᩣᨿᩩᩈᩩ, ᨴᩥᩅᨲ᩠ᨲᩅᩥᩈᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᨷᨶ ᨷᩥᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᨾᩣᨶᩴ ᨲᩮᨶ ᩋᨶᨲ᩠ᨲᩥᨠᩮᨾᩅ ᨷᩥᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨴᩦᨷᩮᨲᩥ᩺ ᩈᨾᩣᨶᩴ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩣ, ᩈᨾᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥᨷᩥ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨣᩣᨿᨷ᩠ᨷᩈᩣᩁᨱᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᩺ ᨲᩈ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨾ᩠ᨷᩥ ᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ᩺ ᨷᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨨᨴᨶᩮᩉᩦᨲᩥ ᩍᨭ᩠ᨮᨠᩈᩥᩃᩣᩈᩩᨵᩣᨲᩥᨱᨷᨱ᩠ᨱᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩮᩉᩥ ᨷᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨨᨴᨶᩮᩉᩥ᩺ ᩅᩣᨧᩩᨣ᩠ᨣᨲᩅᩈᩮᨶᩣᨲᩥ ᨷᨣᩩᨱᩅᩈᩮᨶ᩺ ᨴᩥᨿᨯ᩠ᨰᩉᨲ᩠ᨳᩩᨻ᩠ᨻᩮᨵᩮᩣ ᩅᨯ᩠ᨰᨠᩦᩉᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᩺ ᩑᨠᩪᨷᨧᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᩅᩊᨬ᩠ᨩᨶᨴ᩠ᩅᩣᩁᩔ ᩑᨠᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᩺ ᩈᨲᨣᨻ᩠ᨽᩴ ᩅᩣ ᩅᩣᨲᩩᩔᩣᩃᩴ ᩑᨠᩪᨷᨧᩣᩁᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᩺

ᩈᩩᨷᩁᩥᨾᨲᩃᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩋᩈᨾ᩠ᨻᨴ᩠ᨵᨽᩥᨲ᩠ᨲᩥᨠᩔᩣᨲᩥ ᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᨠᩣᩁᩮ ᩋᨭ᩠ᨭᩮᩈᩩ ᩈᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᨶ ᨲᨲᩮᩣ ᩈᩩᨷᩥᨶᩮᨶ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᩥᨲ᩠ᨲᩥᩋᨶ᩠ᨲᩁᩮᨶ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩥᨾᨲᩃᩴ ᨷᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᩅᩁᩪᨷᩥ ᩈᩩᨷᩁᩥᨾᨲᩃᩮᨶ ᩋᩈᨾ᩠ᨻᨴ᩠ᨵᨽᩥᨲ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩮ ᩋᨶᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᨳᩣ ᨷᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩈᨾ᩠ᨷᨭ᩠ᨭᩮᩣᩈᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨻᨴ᩠ᨵᨽᩥᨲ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᨶᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨴᩔᩥᨲᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨶ ᨷᨶ ᩈᨾ᩠ᨻᨴ᩠ᨵᨽᩥᨲ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᩋᩣᨷᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨴᩔᩥᨲᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᩺ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣᨷᩣᩈᩣᨴᩮ ᩈᨿᩥᨲᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩔ ᩋᨶᩣᨷᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣᨷᩥ ᨲᩣᨴᩥᩈᩮᩣ ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩮ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩥᨾᨲᩃᩮ ᩈᨿᩥᨲᩔᩮᩅ ᩋᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨷ᩠ᨷᩈᨦ᩠ᨣᩣ ᩈᩥᨿᩣᨲᩥ ᨲᩴ ᨶᩥᩅᩣᩁᩮᨲᩩᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨶ ᨷᨶ ᩈᩩᨷᩁᩥᨾᨲᩃᩮ ᩈᨿᩥᨲᩔ ᩋᩣᨷᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨴᩔᩥᨲᨲ᩠ᨲᩴ᩺ ᨶᩣᨶᩪᨷᨧᩣᩁᩮᨲᩥ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨷᩉᩥ ᨶᩥᩔᩮᨱᩥᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩩᨷᩁᩥᨾᨲᩃᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩣᨴᩥᩈᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᩺ ᩈᩩᨷᩁᩥᨾᨲᩃᩮᨷᩥ ᩋᩣᨣᩣᩁᩈᨦ᩠ᨡᩮᨷᩮ ᨶᩥᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩔ ᩋᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᨽᩣᩅᨲᩮᩣ “ᨶᩣᨶᩪᨷᨧᩣᩁᩮ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᩺

ᩈᨽᩣᩈᨦ᩠ᨡᩮᨷᩮᨶᩣᨲᩥ ᩈᨽᩣᨠᩣᩁᩮᨶ᩺ ᩋᨯ᩠ᨰᨠᩩᨭ᩠ᨭᨠᩮ ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩮᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ “ᩋᨯ᩠ᨰᨠᩩᨭ᩠ᨭᨠᩴ ᨶᩣᨾ ᨿᨲ᩠ᨳ ᩑᨠᩴ ᨷᩔᩴ ᨾᩩᨬ᩠ᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩦᩈᩩ ᨷᩔᩮᩈᩩ ᨽᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨻᨴ᩠ᨵᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨿᨲ᩠ᨳ ᩅᩣ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨷᩔᩮ ᨽᩥᨲ᩠ᨲᩥ ᩏᨩ᩠ᨩᩩᨠᨾᩮᩅ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨽᩮᩣᩈᩩ ᨷᩔᩮᩈᩩ ᩏᨩ᩠ᨩᩩᨠᩴ ᩏᨩ᩠ᨩᩩᨠᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᩏᨩ᩠ᨩᩩᨠᩴ ᨻᨴ᩠ᨵᩣ, ᨲᩣᨴᩥᩈᩴ ᩈᩮᨶᩣᩈᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩦᩈᩩᨷᩥ ᨣᨱ᩠ᨮᩥᨷᨴᩮᩈᩩ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᩺ ᨣᨱ᩠ᨮᩥᨷᨴᩮ ᨷᨶ “ᩋᨯ᩠ᨰᨠᩩᨭ᩠ᨭᨠᩮᨲᩥ ᨨᨴᨶᩴ ᩋᨯ᩠ᨰᩮᨶ ᩋᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᨠᩩᨭ᩠ᨭᨠᩮ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᨶᩮᩣ ᨶ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ᩺ “ᩅᩣᩊᩈᨦ᩠ᨥᩣᨭᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨾᨩ᩠ᨫᩮ

ៗបរិ ចាត្យអទ្ទរេបហិ ពតេសញ្ញាសេ៉ ចុក្ខតី”តិ ចគត្តិ៍ បរិវេក្ខបេស្ស ខាហិករេតតិ ៩ុត្ត ឃស្មិ៍ បរេស្ស បរិវេក្ខរេបិ តត្តិ, តត្តាបិ បរិវេក្ខបិរទហប្បធេឈរេតា ខាហិករេត អគាបត្តិរេឃចាតិ ឥដ្ឋត្តា៍ អបរិច្ឆិត្តកាឡុបចាររេទតិ ៩ុត្ត បរេទ្ធុបិចឧក្កលចត្តាសុ

បយុលយហាចត្យុស្សាលិសុ ឃចា អាកាលេសក្កលំ អរេគាតទិត្វា បយុរេលគេច កត្តា សត្តាកត្ថុរ បចិសិតំ ត សក្កា រេហាតិ, ៩ុចំ ៩ុរេកកាកត្ថុស្ស ទ្វិសុ បរេស្សុសុ ព្យុដ្ឋំ គីហទិត្វា ពតំ បរិច្ឆិត្តកាឡុបចារំ គាយ, ត្តនំ បត តាឌិសំ ត រេហាតីតិ “អបរិច្ឆិត្តកាឡុបចាររេទ”តិ ចុត្តំ៍ សត្តាកត្ថុរ បចិសត្តិតិ កាឡុបចាររេស្ស អបរិច្ឆិត្តត្តា អាកាលេសក្កលំ អរេគាតទិត្វា បយុរេលគេច កត្តា តំ តំ កត្ថុំ បចិសត្តិ៍ អឆ ព្យុរេតា តស្ស បរិវេក្ខរេបិរេឃច សត្តាបរិច្ឆិត្តត្តាតិ ចុត្តត្តិ អាហ “កាឡុបរិវេក្ខរេបិរេឃច ហិស្ស បរិវេក្ខរេបិ”តិ៍ ត្តឥទ្ធា សយត្តា កាឡុកិត្តិរេយា សត្តាយ ចុត្តំ៍ ចត្យុស្សាលចរេសត សត្តិចិរេដ្ឋបិ រេសគាសរេគ កាឡុបយុលំ ចិសុំ អបរិក្ខិត្តាយ្យិ សយត្តា ចិតាកាឡុកិត្តិតំ ចរេសត បរិក្ខិត្តំ គាយ រេហាតិ៍

“គត្ថ ច ‘អបរិក្ខិត្តេ បយុរេល អគាបត្តិ’តិ អត្ថកដ្ឋកចាយំ អចិរេសរេសត ចុត្តំ, តស្មា ចត្យុស្សាលចរេសត សត្តិចិរេដ្ឋបិ រេសគាសរេគ ចិសុំ អបរិក្ខិត្តេ បយុរេល អគាបត្តិរេឃចា”តិ រេយា ចរេធយ្យ, តស្ស ចាឥបរិរេយាចគត្តិ ត្តនំ ចុត្តំ “យំ បត…រេប… បិរេជក្កសត្តិរេចសា ៩ុកច្ឆគគា កាឡុបិត្យុត្តរេយា សត្តាយ ចុត្តំ”ត្តិ៍ ត្តនំ ចុត្តំ រេហាតិ – “អបរិក្ខិត្តេ បយុរេល អគាបត្តីតិ យំ ចុត្តំ, តំ គ ចត្យុស្សាលចរេសត សត្តិចិដ្ឋា កាឡុបិត្យុត្តរេយា សត្តាយ ចុត្តំ, កិញ្ចរហិ ចិសុំ សត្តិចិដ្ឋំ ៩ុករេយច កាឡុបិត្យុត្តំ សត្តាយ៍ តាឌិសាយ ហិ កាឡុបិត្យុត្តាយ អបរិក្ខិត្តេ បយុរេល អគាបត្តិ, គ ចត្យុស្សាលចរេសត សត្តិចិដ្ឋាយា”តិ៍ ៩ុកាយ ច កាឡុបិត្យុត្តាយ តស្ស តស្ស កាឡុស្ស ៗបចារំ បរិច្ឆិន្ទិត្វា អគ្គរេយសា ៗរេកាសុ បរេស្សុសុ ព្យុដ្ឋកិត្តិតំ ៗដ្ឋាបគរេយត្តេគបិ បយុលំ បរិក្ខិត្តំ គាយ រេហាតិ, ចត្យុស្សាលចរេសត សត្តិចិដ្ឋាសុ បត កាឡុបិត្យុត្តាសុ ៗរេកាសុ បរេស្សុសុ កាឡុកិត្តិតំ ចរេសតបិ បយុលំ បរិក្ខិត្តំ គាយ រេហាតិ៍ តស្មា យំ ត្តយិគា លក្ខរេណគ បរិក្ខិត្តំ បយុលំ, តត្ថ អាបត្តិ, ត្តតរេត្ថ អគាបត្តីតិ ត្តឥរេយត្ថ សត្តិដ្ឋាគំ៍

ត្តឥាតិ “អបរិក្ខិត្តេ បយុរេល អគាបត្តី”តិ ចត្វា តរេស្សច ចចគស្ស អធិប្បាយំ បការរេសគ្តេគ យំ ចុត្តំ “ក្ខុបិយំ ចិគា ខកតិយា បយុលំ សត្តាយ ពមិត”ត្តិ, តស្ស អឃុត្តតាចិកាចគត្តិ “ឃទ្ធា តត្តា”តិអាឌិ អារទ្ធំ៍ ក្ខុបិយំ ចិគា ខកតិយា បយុលំ សត្តាយ ពមិតត្តិ ហិ ត្តលយស្ស ចចគស្ស អឃយធិប្បាយរេយា – “អបរិក្ខិត្តេ បយុរេល អគាបត្តី”តិ យំ ចុត្តំ, តំ ចិគា ចត្ថុ ក្ខុបិយំ ពតរេកហស្ស បយុលំ សត្តាយ ពមិតំ៍ សរេច បត ៗគ្គចត្តំ បយុលំ រេហាតិ, បរិក្ខិត្តសង្ខ្យំ កច្ឆតិ៍ រេតរេគចាហ “ឥសហត្ថុរេត្តិឆាបិ ហិ ខកតិ បរិវេក្ខបសង្ខ្យំ កច្ឆតី”តិ៍ រេហដ្ឋាបិ ត្តឥរេយច យគសិ សត្តិឆាយ ចុត្តំ “ៗគ្គចត្តំ រេចបិ រេហាតិ, បយុរេល សឃិរេតា កាឡុរ សឃិតាគំ អាបត្តិ គ ពររេទាតី”តិ៍ តត្តាតិ អត្ថកដ្ឋកចាយំ៍ ខកតិយា បយាលំ ចត្វាតិ “សរេច ខកតិយា ឌ្ឍតទិត្វា ក្ខុបិយំ សឃិរេតា, ខកតិយា ៗបរិ សឃិតំ គ បស្សតី”តិ ៩ុចំ ខកតិយា ៗរេទ្ធាធេគ បយាលំ ចត្វា៍ ៩ុកសាលិឌីសុ ៗទ្ធុករេយច ឌីឃំ កត្វា សត្តិរេចសិរេតា បិសារេតា ៩ុកសាលសត្តិរេចរេសា៍ ទ្វិសាលសត្តិរេចសារេធរេយាបិ ចុត្តាគុសាររេតា រេចឌិតត្តា៍ សាលប្បរេភរេធឹបគរេយច រេចត្ត រេហដ្ឋា ចុត្តរេតា ចិរេសរេសា៍

យរេទ្ធុបិកាទំ ពររេទាត្តីតិ ៩ុត្តាបិ បរិវេក្ខបេស្ស រេហដ្ឋិយបរិរេច្ឆទេគ ឌីឃទ្ធហត្ថុត្តាធេគត្តា ឌីឃទ្ធហត្ថំ រេចបិ យរេទ្ធុបិកាទំ ពររេទាត្តិ, គាត្ថុបចាររេយច រេហាតីតិ រេចឌិតត្តា៍ គ ហិ លិរេទ្ធត រេពហំ ៩ុក្ខុបចារំ គាយ រេហាតីតិ ៩ុត្ត សរេច ៗរេទ្ធាធេគ ឌីឃទ្ធហត្ថុត្តកររេ យគស្សាគំ សញ្ញាររេប្បរេហាតគំ លិទ្ធំ រេហាតិ, តយ្យិ ទ្វាររេយចាតិ ៩ុក្ខុបចារំ រេហាតិ៍ កិ បរិវេក្ខរេបិចិទ្ធុដ្ឋាតិ បយុលស្ស បរិវេក្ខបំ សត្តាយ ចគតិ៍ សត្តត្ត

បញ្ញត្តិយេវ ឆទនាតិ អាគតត្តា វទតិ “បញ្ញត្តិ អញ្ញតរេន ឆទនេន ឆន្នា”តិ។

៥១។ បាឡិយំ “សេយ្យា នាម សព្វច្ឆន្នា សព្វបរិច្ឆន្នា យេភុយ្យេនច្ឆន្នា យេភុយ្យេនបរិច្ឆន្នា”តិ វចនតោ យេភុយ្យេនច្ឆន្នយេភុយ្យេនបរិច្ឆន្នសេនាសនំ បាចិត្តិយស្ស អវសានំ វិយ កត្វា ទស្សិតំ, “ឧបឌ្ឍច្ឆន្នេ ឧបឌ្ឍបរិច្ឆន្នេ អាបត្តិ ទុក្កដស្សា”តិ វចនតោ ច ឧបឌ្ឍច្ឆន្នុបឌ្ឍបរិច្ឆន្នសេនាសនំ ទុក្កដស្ស អាទិំ កត្វា ទស្សិតំ, ឧភិន្នមន្តរា កេន ភវិតព្វំ បាចិត្តិយេន, ឧទាហុ ទុក្កដេនាតិ? លោកវជ្ជសិក្ខាបទេសុ ច អនវសេសំ កត្វា បញ្ញាបនតោ ទ្វយស្ស ច បណ្ណត្តិវជ្ជត្តា យេភុយ្យេនច្ឆន្នយេភុយ្យេនបរិច្ឆន្នស្ស ឧបឌ្ឍច្ឆន្នុបឌ្ឍបរិច្ឆន្នស្ស ច អន្តរា បាចិត្តិយំ អនិវារិតមេវ, តស្មា វិនយវិនិច្ឆយេ ច គរុកេយេវ ឋាតព្វត្តា អដ្ឋកថាយម្បិ បាចិត្តិយមេវ ទស្សិតំ។ សត្ត បាចិត្តិយានីតិ បាឡិយំ វុត្តបាចិត្តិយំ សាមញ្ញតោ ឯកត្តេន គហេត្វា វុត្តំ។ វិសុំ បន គយ្ហមានេ “សព្វច្ឆន្នេ សព្វបរិច្ឆន្នេ បាចិត្តិយំ, យេភុយ្យេនច្ឆន្នេ យេភុយ្យេនបរិច្ឆន្នេ បាចិត្តិយ”ន្តិ អដ្ឋ បាចិត្តិយានិ ហោន្តិ។

សេនម្ពមណ្ឌបវណ្ណំ ហោតីតិ សីហឡទីបេ កិរ ឧច្ចវត្ថុកោ សព្វច្ឆន្នោ សព្វអបរិច្ឆន្នោ ឯវំនាមកោ សន្និបាតមណ្ឌបោបិ អត្ថិ, តំ សន្ធាយេតំ វុត្តំ។ យទិ ជគតិបរិក្ខេបសង្ខ្យំ គច្ឆតិ, ឧច្ចវត្ថុកត្តា មណ្ឌបស្ស សព្វអបរិច្ឆន្នតា ន យុជ្ជតីតិ អាហ “ឥមិនាបេតំ វេទិតព្វ”ន្តិអាទិ។ ចូឡកច្ឆន្នាទីនិ ចេត្ថ ឯវំ វេទិតព្វានិ – យស្ស ចតូសុ ភាគេសុ ឯកោ ឆន្នោ, សេសា អច្ឆន្នា, ឥទំ ចូឡកច្ឆន្នំ។ យស្ស តីសុ ភាគេសុ ទ្វេ ឆន្នា, ឯកោ អច្ឆន្នោ, ឥទំ យេភុយ្យេនច្ឆន្នំ។ យស្ស ទ្វីសុ ភាគេសុ ឯកោ ឆន្នោ, ឯកោ អច្ឆន្នោ, ឥទំ ឧបឌ្ឍច្ឆន្នំ នាម សេនាសនំ។ ចូឡកបរិច្ឆន្នាទីនិបិ ឥមិនាវ នយេន វេទិតព្វានិ។ សេសំ ឧត្តានមេវ។ បាចិត្តិយវត្ថុកសេនាសនំ, តត្ថ តត្ថ អនុបសម្បន្នេន សហ និបជ្ជនំ, ចតុត្ថទិវសេ សូរិយត្ថង្គមនន្តិ ឥមានេត្ថ តីណិ អង្គានិ។

សហសេយ្យសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៤។ ទុតិយសហសេយ្យសិក្ខាបទវណ្ណនា

៥៥។ ឆដ្ឋេ “បឋមសិក្ខាបទេ ‘ភិក្ខុំ ឋបេត្វា អវសេសោ អនុបសម្បន្នោ នាមា’តិ វុត្តត្តា ‘មាតុគាមោបិ អនុបសម្បន្នគ្គហណេន គហិតោយេវា’តិ ចតុត្ថទិវសេ មាតុគាមេន សទ្ធិំ សយន្តស្ស ទ្វីហិ សិក្ខាបទេហិ ទ្វេ បាចិត្តិយានិ ហោន្តី”តិ វទន្តិ។ គណ្ឋិបទេសុ បន តីសុបិ “ឥមស្មិំ សិក្ខាបទេ មាតុគាមស្ស វិសុំ វុច្ចមានត្តា បឋមសិក្ខាបទេ ‘ភិក្ខុំ ឋបេត្វា អវសេសោ អនុបសម្បន្នោ នាមា’តិ បុរិសស្សេវ គហណំ អនុច្ឆវិក”ន្តិ វុត្តំ, តទេវ ច យុត្តតរំ។

យញ្ច បន “បឋមទិវសេបីតិ បិ-សទ្ទេន ចតុត្ថទិវសេបីតិ វុត្តំ ហោតី”តិ ការណំ វទន្តិ, តម្បិ អការណំ បិ-សទ្ទោ សម្បិណ្ឌនត្ថោ យេវាតិ និយមាភាវតោ អវធារណត្ថស្ស ច សម្ភវតោ។ សម្ភវេ ចា បិ-សទ្ទោ ទដ្ឋព្វោ។ តេន បន បឋមទិវសេបិ តាវ អាបត្តិ, ទុតិយាទិទិវសេ កិមេវ វត្តព្វន្តិ ឥមមត្ថំ ទីបេតិ។ សម្បិណ្ឌនត្ថេបិ បិ-សទ្ទេ គយ្ហមានេ ឥមិនាវ សិក្ខាបទេន អាបជ្ជិតព្វាបត្តិយា

អញ្ញាសុបិ ជីចសេ អាបជ្ជតិ ជីរបតិ, ត បធយសិក្ខាបទេត អាបជ្ជិតព្វាបត្តិឃាតិ អការោសេច ពត្តិ ៩ជ្ញាំ៉ “យតិត្តិ បិទាឌិពចត្តក្ខតាបិ អត្ថបិឌិត្ថបទេក្ខ ជិតព្វា សហទេសឃ្យាបត្តិ ត ជគតិ”តិ ចឥត្តិ៉ “អត្ថជ្ជទេព ឃ្វុទិយ យាឥុការេយ តិបគ្គេ កិក្ខ តិបជ្ជតិ”តិ ចចតទេពា ជិចា សឃត្តស្ស សហទេសឃ្យាបត្តិ ត ទេហាតិទេយចាតិ ៩ជ្ញាំ៉ បិឌិត្តិឃចត្តុពទេសតាយត់, ពត្ត យាឥុការេយត សហ តិបជ្ជត់, ឃ្វុទិយត្តជ្ជយតត្តិ ត្តយាគត្ត តឹលិ អក្កាតិ៉

ទុតិយសហទេសឃ្យសិក្ខាបទចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

លឹ៉ ឆយ្ខុទេសតាសិក្ខាបទចណ្ណតា

៩០-៩១៉ សត្តទេយ ឈរទិ តឃតឹតិ ឈរលឹ, ឈរតាឃិកា៉ ទេតតាហ “ឈរសាយិតី”តិ៉ ឃ្យណ្យាតិ ឃ្យលិសា៉ ត ឃទេក្ខតាតិអាជីត់ “អញ្ញា(ពា”តិ ត្តយិតា សច្ចទេគ្គា៉ ឃ្យុទិសចិក្កហំ ពទេហត្វា ជិទេពត ឃទេក្ខត ចា ទេបទេពត ចា តិទេឆ្លាទេតត ចា សជ្ជិ ជិពាឃបិ ទេឥទេសពុំ ត ចជ្ជតិ៉ អក្ខទាឃ ទេឥទេសតឹតិ ឲត្ត “លព្យាចាឥទេពា ជ្ជត្តទិ ‘ត្តយំ បឥំ កាសិឃ្យាយឹ’តិ ឲពយ្យិ អក្ខទំ ចត្វា តិជ្ជតិ, អាបត្តិទេឃចា”តិ ចឥត្តិ៉

៩៩៉“ឲទេពា កាចាបិទេឥាតិ ត្តឥំ កាចាពត្តទេយច សត្តាឃ ទុត្តិ, អញ្ញាត្ត បត ចិកត្តិអត្ថបឥទេយច ពទេហតព្វា”ត្តិ ចឥត្តិ៉ “អជ្ជពឆំ ឆយ្ខុបឥំ ឌាតពាឌិចត្តុំ ចាតិ ត្តយិតាបិ ទេបិទាលំ សក្កិតិអាទុញ្ញហទេយច អជ្ជពឆាឌិ ទុត្ត”ត្តិ ចឥត្តិ៉ អជ្ជពឆាឌិបិធំ ធទេបត្វា ឥយិញ្ញអាជិកាសត្តទេត ឃឆាទុធិ ពទេធតុំ ចជ្ជតិ៉ បឥទេសាឥទេយ្ខ ទុត្តប្យទេកទេឥាតិ ត្តយិតា អញ្ញាត្ត អតាបត្តិតិ ជីរបតិ៉ ជ្ជហិត្វា ឃ្យុត តិឃិឌិត្វាតិ ត្តទិឃាបធបទិចត្តតតទេឃត តាតាត្តទិឃាបទធតបិ អតាបត្តិតិ ជីរបតិ៉ សត្តុំ ទេចបិ ជីឈតិពាឃំ ពទេធតឹតិ ឃាច ត តិជ្ជាតិ, ពាច ឃ្យុតឌិចទេសបិ ពទេធតិ៉

ទុតិយស្ស ចិត្តាយ្យុទិសស្ស អក្កហលំ អកិរិយា៉ យាឥុការេយត សជ្ជិ ជិពស្ស ច ចិត្តាយ្យុទិសស្ស ច ជ្ជបចាទេរា អតិឃទេពសុ ទុត្តតទេឃគេច ពទេហតទេព្វា៉ ទេសសំ ជ្ជត្តាតទេយច៉ ទុត្តលក្ខលស្ស ឆយ្ខុស្ស លគ្គំ ចាចាត់ ជ្ជបទិ ទេឥសតា, ទុត្តលក្ខទេលា យាឥុការេយា, ត្តទិឃាបធបអចត្តតាការេចា, ចិត្តាយ្យុទិសាការេចា, អបញ្ញាចិឃ្យជ្ជតាតិ ត្តយាតិ បទេត្ត បញ្ចា អក្កាតិ៉

ឆយ្ខុទេសតាសិក្ខាបទចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

ប៉៉ ក្សាតទេរាធតសិក្ខាបទចណ្ណតា

លឹលឹ៉ អជ្ជទេយ អត្តទាតិ បទិតិត្តាតសយឃទេពា អញ្ញាសុំ ពាទេល៉ អតិពជ្ជិឃយាគតាតិ “ចឥច, កទេត្ត, ពិ ឲ្យទេយត្តិ អឌិពពា”ត្តិ ឲចំ តិប្បឹញ្ញត្តឃយាគត៉ អតតិពជ្ជិឃយាគតបិ ឃ្យុឆ្លិទេព ចា អឃ្យុឆ្លិទេព ចា ពចាទុទេប ពាទេលា សតិ អាទេទាទេចពុំ ចជ្ជតិទេឃច៉ ទេពាតតច

អញ្ញតរេន ទហរភិក្ខុនា ឧបវទិតោ អញ្ញតរោ ថេរោ “អាវុសោ, ឧបរិមគ្គត្ថាយ វាយាមំ មា អកាសិ, ខីណាសវោ តយា ឧបវទិតោ”តិ អាហ។ ថេរេន ច “អត្ថិ តេ, អាវុសោ, ឥមស្មិំ សាសនេ បតិដ្ឋា”តិ វុត្តោ ទហរភិក្ខុ “អាម, ភន្តេ, សោតាបន្នោ អហ”ន្តិ អវោច។ “ការកោ អយ”ន្តិ ញត្វាបិ បដិបត្តិយា អមោឃភាវទស្សនេន សមុត្តេជនាយ សម្បហំសនាយ ច អរិយា អត្តានំ បកាសេន្តិយេវ។ សុតបរិយត្តិសីលគុណន្តិ សុតគុណំ បរិយត្តិគុណំ សីលគុណញ្ច។ ឧម្មត្តកស្ស ឥធ អវចនេ ការណំ វទន្តេន ខិត្តចិត្តវេទនដ្ដានម្បិ អវចនេ ការណំ វុត្តមេវាតិ ទដ្ឋព្វំ។ ឥតិ-សទ្ទេន វា អាទិអត្ថេន ខិត្តចិត្តវេទនដ្ដេ សង្គណ្ហាតិ។ តេនេវ វទតិ “ចិត្តក្ខេបស្ស វា អការណា”តិ។ ទិដ្ឋិសម្បន្នន្តិ មគ្គផលទិដ្ឋិយា សមន្នាគតំ។ អរិយានមេវ ហិ ឧម្មត្តកាទិភាវោ នត្ថិ។ ឈានលាភិនោ បន តស្មិំ សតិ ឈានា បរិហាយន្តិ, តស្មា តេសំ អភូតារោចនបច្ចយា អនាបត្តិ វត្តព្វា, ន ភូតារោចនបច្ចយា។ តេនេវាហ “ភូតារោចនបច្ចយា អនាបត្តិ ន វត្តព្វា”តិ។

បុព្វេ អវុត្តេហីតិ វត្ថុបារាជិកេ អវុត្តេហិ។ ឥទញ្ហិ សិក្ខាបទំ បណ្ណត្តិអជាននវសេន អចិត្តកសមុដ្ឋានំ ហោតិ។ អរិយា ចេវ បណ្ណត្តិំ ជានន្តា វីតិក្កមំ ន ករោន្តិ, បុថុជ្ជនា បន បណ្ណត្តិំ ជានិត្វាបិ វីតិក្កមំ ករោន្តិ, តេ ច សព្វេ អាណាវីតិក្កមចេតនាយ ពលវអកុសលភាវតោ ឈានា បរិហាយន្តីតិ ទដ្ឋព្វំ, ឧក្កដ្ឋបរិច្ឆេទេន អរិយបុគ្គល ឯវ សន្ធាយ “កុសលាព្យាកតចិត្តេហិ ទ្វិចិត្ត”ន្តិ វុត្តំ។ បណ្ណត្តិំ អជានន្តា បន ឈានលាភី បុថុជ្ជនា វត្ថុម្បិ អលិកវសេន អកុសលចិត្តេនបិ ន អារោចេន្តីតិ នត្ថិ។ ឥធ ទុក្ខវេទនាយ អភាវតោ “ទ្វិវេទន”ន្តិ ឯតស្ស អនុរូបំ ញត្វា ទ្វិចិត្តន្តិ ឯតំ វុត្តន្តិ ឯវំ វា ឯត្ថ អធិប្បាយោ គហេតព្វោ។ សេសំ ឧត្តានមេវ។ ឧត្តរិមនុស្សធម្មស្ស ភូតតា, អនុបសម្បន្នស្ស អារោចនំ, តង្ខណវិជាននា, អនញ្ញាបទេសោតិ ឥមានិ បនេត្ថ ចត្តារិ អង្គានិ។

ភូតារោចនសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩. ទុដ្ឋុល្លារោចនសិក្ខាបទវណ្ណនា

៤៥។ នវមេ ទុដ្ឋុល្លសទ្ទត្ថទស្សនត្ថន្តិ ទុដ្ឋុល្លសទ្ទស្ស អត្ថទស្សនត្ថំ។ អត្ថេ ហិ ទស្សិតេ សទ្ទោបិ “អយំ ឯតេសុ អត្ថេសុ វត្តតី”តិ ទស្សិតោយេវ ហោតិ។ “យំ យំ ទុដ្ឋុល្លសទ្ទេន អភិធីយតិ, តំ សព្វំ ទស្សេតុំ បារាជិកានិ វុត្តានី”តិ អយមេត្ថ អធិប្បាយោ។ តត្រាយំ វិចារណាតិ តត្រ បឋមយំ អយំ វិចារណា, តត្រ បឋមអដ្ឋកថាសុ ច អយំ វិចារណា។ តត្ថ ភវេយ្យាតិ តត្ថ កស្សចិ វិមតិ ឯវំ ភវេយ្យ។ អនុបសម្បន្នស្ស ទុដ្ឋុល្លារោចនេ វិយ ទុក្កដេន ភវិតព្វន្តិ អាហ “ទុក្កដំ អាបជ្ជតី”តិ។ អក្កោសន្តោបិ ទុក្កដំ អាបជ្ជេយ្យាតិ ឱមសវាទេន ទុក្កដំ អាបជ្ជេយ្យ។ អធិប្បាយំ អជានន្តេនបិ អដ្ឋកថាចរិយានំ វចនេនេវ ជានិតព្វន្តិ ទីបេតុំ “អដ្ឋកថាចរិយាវ ឯត្ថ បមាណ”ន្តិ វុត្តំ។ បុនបិ អដ្ឋកថាចរិយានមេវ ឧបបត្តិតោ ទឡ្ហំ កត្វា បតិដ្ឋបេន្តោ “ញាយិនាបិ ចេត”ន្តិអាទិមាហ។

៥០។ “អញ្ញត្រ ភិក្ខុសម្មុតិយា”តិ វុត្តត្តា សម្មុតិ អត្ថីតិ គហេតព្វាតិ អាហ “ឥធ វុត្តត្តាយេវា”តិអាទិ។

ປັ໗. ອາຂີເຕາ ປຍ຺ຈ ນິກ຺ຂາປຄາສີຕິ ປີໄລາທີປິໄທາຊີສີ ປຍ຺ຈ ນິກ຺ຂາປຄາສີ. "ເຮນາສີຕິ ບີກາລເກາຂະຕາຊີສີ ປຍ຺ຈາ"ຕິ ຈຄສ຺ຕິ. ເກຈີ ປຄ "ອາຂີເຕາ ປຍ຺ຈາຍ ປຍ຺ຈ ນິກ຺ຂາປຄາສີຕິ ນຸກ຺ກຈີນຸຍ຺ຈີອາຊີສີ ປຍ຺ຈາ"ຕິ ຈຄສ຺ຕິ, ຕັ ຕ ກເທຕສ຺ຕ. ປີໄລາທີປິໄທາຊີສີ ຫິ ຄເນຈ ນິກ຺ຂາປຄາສີ ນາຍເລາຣາສີ ປຍ຺ຈາຕ຺ຕາສີ. ວຸຕ຺ຕເຕຍ຺ຈ –

"ອຈ ເລາ ນາຍເລາຣາສີ ໑ຕຄເທານິ 'ກຕິ ສຸ ເລາ ອຍ຺ຍາສີ ນິກ຺ຂາປຄາສີ, ກຕ຺ຕ ຈ ອເຍສ຺ຕິ ນິກ຺ຂິຕສ຺ຕາ'ສ຺ຕີ? ຄກຈເຕາ ໑ຕຍຕ຺ຕ ອາເຣາເຈນຸ. ອສຸຊາສາຍີ, ກິກ຺ຂເຈ, ນາຍເລາຣາສີ ຄນ ນິກ຺ຂາປຄາສີ, ເຕນຸ ຈ ນາຍເລາເຣທີ ນິກ຺ຂິຕຸ, ປີໄລາທີປິໄທາ ເຈຣຍລີ ອຊີສ຺ສາຄາສາ ເຈຣຍລີ"ຕີອາຊີ (ຍທາຈ. ໑໐໙).

ເຕນັ ປຍ຺ຈາເຕຕນຸເຍຈ ນິກ຺ຂາປເຄສຸ ຄຼຸລາຄຼຸລຈີຈາຣລາ ກາຕສ຺ຕາ, ສ ຈ ນຸກ຺ກຈີນຸຍ຺ຈີອາຊີສີ ຈີນຸ ເຕນັ ປຍ຺ຈາຕ຺ຕາສີ ອສ຺ຕີຕີ. ອຈ ກິກ຺ຂເສາ ຄຼຸລນຸກ຺ຂາຕາສີ ນຸກ຺ກຈີນຸຍ຺ຈີອາຊີສີ ອສຸປນຍຸສ຺ສນ຺ຍ ກິ ສາຍ ເທາສ຺ຕີຕິ ອາຫ "ນຸກ຺ກຈີນຸຍ຺ຈີ...ເປ... ອຍ຺ຍາຈາເຣາ ສາຍາຕິ ວຸຕ຺ຕ"ສ຺ຕີ. ສ຺ລຍິສາປິ ເຈຕັ ນິສ຺ຂ "ອສຸປນຍຸສ຺ສນ຺ຍ ນຸກ຺ກຈີນຸຍ຺ຈີອາຊີ ຄຼຸລ຺ລ ສາຍ ສ ເທາຕີ"ຕີ. ອຍ຺ຍາຈາເຣາ ສາຍາຕິ ຫິ ຈຄເສ຺ຕາ ອສຸປນຍຸສ຺ສນ຺ຍ ນຸກ຺ກຈີນຸຍ຺ຈີອາຊີ ເກຈລ ອຍ຺ຍາຈາເຣາ ສາຍ ເທາຕິ, ສ ປຄ ຄຼຸເລ຺ລາ ສາຍ ອຍ຺ຍາຈາເຣາຕິ ຊີເປຕີ. "ອຍ຺ຍາຈາເຣາ ສາຍາຕິ ຈ ອຄ຺ຄຈາຍັ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອກຕ຺ຕສ຺ຕຸປຕ຺ຕາ ຈ ອສຸປນຍຸສ຺ສນ຺ຍ ນຸກ຺ກຈີນຸຍ຺ຈີອາຊີສີ ຄລ຺ລກຍຸຈຕ຺ຕປກ຺ຂ ກຊສ຺ຕີ, ຕາສີ ຈ ອຍ຺ຍານ຺ຍ ອສຸປນຍຸສ຺ສນ຺ຍ ອຈລ຺ລກາຍຕາຍ ອາເຣາເຈເສ຺ຕາ ກິກ຺ຂ ຄຸກ຺ກຄັ ອາປຊ຺ຊຕີ"ຕິ ຈຄສ຺ຕີ. ສ຺ລສ ປຄ ອສຸປນຍຸສ຺ສກ຺ກທເລາສ ນາຍເລານາຍເລາຣີນິກ຺ຂຍາສາສີ ກທລັ ເຈຊີຕສ຺ຕາ. ເນນເຍຕ຺ຕ ຄຕ຺ຕາສເຍຈ. ອສ຺ຕີຍຈຕ຺ຕ ອສຍ຺ຍາປສ຺ສນ຺ຍ ກິກ຺ຂເສາ ນຈຕ຺ຕເກາ ນຊ຺ຊາຊີເນນາ, ອສຸປນຍຸສ຺ສນ຺ຍ ອາເຣາຈສີ, ກິກ຺ຂນຍຸຕີຍາ ອກາເຈາຕິ ສ຺ລຍາສີ ປເສຕ຺ຕ ຕີລີ ອຄ຺ຄາສີ.

ຄຼຸລາເຣາຈສນິກ຺ຂາປຄຈລ຺ລສາ ສິຊີຕາ.

໑໐. ປຈຊີລາສນິກ຺ຂາປຄຈລ຺ລສາ

ປັ໓-ປັ໙. ຄນເຍ ໑ກິສ຺ຂຍສ຺ຕີ "ກາຍິສ຺ຂຍັ ອສ຺ຕີ"ຕິ ຍປ຺ຍາຍາສາ ຈຄສ຺ຕີ. ຍຸຊີປຍ຺ຍາລາຕິ ຍຸຊີສາ ນຄ຺ຄເທຕສ຺ຕປຍ຺ຍາລາ. ໑ຕ຺ຕ ກິສ຺ຍາປິ ເຍກຸຍ຺ຍປິນຸ ອປຍ຺ປິນຸຍ຺ຍ ປຈຊີ ຈຕ຺ຕາ ຄຼຸປຍ຺ປິນຸກາ ປຈຊີ ສ ວຸຕ຺ຕາ, ຕຈາປິ ປລ຺ລຕິຈຊ຺ຊນິກ຺ຂາປເຄສຸ ນາຈເນນປຍ຺ຍາຕີຍາປິ ນຍຸຄເຕາ ຄຼຸປຍ຺ປິນຸກາຍປິ ປຈຊີຍາ ປີຊີຕ຺ຕິຍເຍຈາຕິ ກເທຕສ຺ຕ. ເກຈີ ປຄ "ນຍ຺ຍຄສ຺ສາຊີສຸ ຄຼຸປເຄ຺ຄ ຄຸກ຺ກຄນ຺ຍ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ສ຺ລສາປິ ຄຸກ຺ກຄັ ຍຸຕ຺ຕ"ສ຺ຕີ ຈຄສ຺ຕີ, ຕັ ສ ຍຸຕ຺ຕ ປີຊີຕ຺ຕິຍຈຕ຺ຕກຄ຺ຄາ ອສາປຕ຺ຕີຈຕ຺ຕກຄ຺ຄາ ຄຸຊີສັ ປຈຊີ ຄເປຕ຺ຕາ ອຍ຺ຍານ຺ຍາ ຄຸກ຺ກຄຈຕ຺ຕກາຍ ຕຕີຍາຍ ປຈຊີຍາ ອກາເຈາຕ. ຄເຈນເຍຈ ຫິ ປຈຊີເຍາ ວຸຕ຺ຕາ "ຊາຕາ ຈ ປຈຊີ ອຊາຕາ ຈ ປຈຊີ"ຕີ. ຕນ຺ຍາ ຂີສຸ ອຍ຺ຍາຕເຣາຍ ປຈຊີຍາ ກຊີຕສ຺ຕາ, ຊີສຍຊີສີຂເຍ ຈ ນຍຸເຕຕ ກຸເກເຍຈ ຊາຕສ຺ຕຕ຺ຕາ ສ ນກ຺ກາ ໑ຕ຺ຕ ອສາປຕ຺ຕີຍາ ກຊີຕຸ. ນຍ຺ຍຄສ຺ສາຊີສຸ ປຄ ຄຼຸປເຄ຺ຄ ຄຸກ຺ກຄັ ຍຸຕ຺ຕ ຕຕ຺ຕ ຕາຊີນນ຺ຍ ຄຸກ຺ກຄຈຕ຺ຕເສາ ນກ຺ຂາຈາ.

“េបិក្ខុនីហិ លលា”តិ ចឆតិ, ចដ្ឋីតិ “ឰយស្មិំ ឱកាសេ”តិ អភិឃេត្វា ចុត្តត្តា ចដ្ឋតិ។ “ឰយំ ចល្លិ លលា”តិ ចុទេត្វាបិ បឆចិលលាតំ សន្តាយ បចត្តុចោទារេត្វា ឰយិភាច សិក្ខាបទេឆ អាបត្តិ, ភ ក្នុកាយបិតញ្ញតាឃ។ ក្យេដហឹតិ ឈេដហិ។ តត្យកកដ្ឋេយាតិ ស្ទកយិស្សកកដ្ឋេយា។ េសា ច ស្ទកកាតិកត្តា ចដ្ឋតិ។ ឰយកចាត្យាយសត្តិ ស្វាភចាត្យាយសំ។ ឰចដ្ឋត្តិ េឆេចភ ឰចដ្ឋំ។ អកតបក្ខារេទតិ អចញ្ញអញ្ញាភដ្ឋាភឆស្សភត្តំ ចុត្តំ។ តាឌិេស ហិ ចម្ចិកស្ស សក្ខារេចាតិ។ ឰសិក្យក្កុទំ ភាយ ឰសិកាហិ លលិត្វា ឥាហិ កតបំស្សុទាសិ។ ឧេសេច ភេឃាតិ ឰយកចាត្យាយសឰចេដ្ឋារេឃច ចដ្ឋីតិ អេត្វា។

ឧកឌិចសេយ្យិ ភ ចដ្ឋីតិ ឰចដ្ឋឧកឌិចសាតិក្កេត្វាបិ ចិេកាេបត្យ ភ ចដ្ឋតិ។ “េហដ្ឋាក្នុយិសម្ពុេត្តុបិ ច េកាកស្សេក ក្នុយិេតា លិត្តិត្វា ស្ទន្តំ ឌិតត្តា អន្ទុកតយត្តុកេតា លិត្តិត្វា កេហត្យ ចដ្ឋី”តិ ចឆត្តិ។ សកដ្ឋារេភ អតិដ្ឋយាតំ កត្វា បិេឆហិ យន្តិត្វា លិត្តិត្វា អាេលិញ្ញតកដ្ឋយ្យិ កេហត្យ ចដ្ឋតិ។ តេតាតិ តេតា បុរាណេសភាសភេតា។ ឰដ្ឋកំ កណ្យឹតិអាឌិ សុន្ទចិត្តំ សន្តាយ ចុត្តំ។ ស្ទកេកភាតិ ស្ទក្យកំ អាកាសេតាេឃច បតភទិកាឆេកភ។ “សេច បភ អញ្ញត្ត បហទិត្វា បតិេតភ ស្ទកេកភ េតយិតំ េហាតិ, ចដ្ឋី”តិ ចឆត្តិ។ ស្ទន្ទារេលត្វាតិ ស្ទក្កុបិត្វា។ េតភ អបទេឆេសភាតិ េតភ េលេសភ។

ប័លិ-ប័ប័។ អចិសឃត្វាអភាបត្តីតិ ឧត្ត សចេបិ តិដ្ឋានេបត្យ សញ្ញា េហាតិ, បឆយំ សុន្ទចិេត្តភ ឌិន្នត្វា “ឆហត្យ”តិ សល្លេក្ខត្វាបិ តិដ្ឋតិ, អភាបត្តិ។ ឰចដ្ឋំ លត្តិ បឆយំ ឰចដ្ឋំ បន្ធា លត្តំ។ េសសំ ស្ទត្តាភេយច។ ឌាតបចចិ, បចចិសញ្ញិតា, លលាភលលាបភាតំ អញ្ញាតេត្តិ ឰយាតិ បេភត្ត តីលិ អញ្ញាតិ។

បចចិលលាភសិក្ខាបឆចណ្ណភា តិដ្ឋិតា។

តិដ្ឋិេតា យុសាចាឆចេក្កា បឆេយា។

១។ ក្នុតកាយចេក្កា

៤។ ក្នុតកាយសិក្ខាបឆចណ្ណភា

ប័ង។ េសភាសភចក្កស្ស បឆេយ តិក្កុេហត្យ អសេក្កាេត្តាតិ សន្ធារេទត្យ អសេក្កាេត្តា។ ឰយិភា បភ ចចេភភ ឆារកស្ស តត្ត ស្ទបភឹតកាេចា េតភ ច ឌិដ្ឋកាេចា ចុេត្តាេឃចាតិ ឆដ្ឋញ្ញា។ េតភ ហិ កិក្ខុភា តំ ទុក្ខ លិត្តិត្យ អាេទន្ធ តត្ត តិដ្ឋត្តា ឧកា តទុលបុត្តា េឆចឆឹតា បុត្តំ អេក្កុតាឆាឃ ឌិតា តំ ឃាចិ “យា េយ សាយិ ចិយាតំ លិត្តិ, ភ សក្ខិស្សាយិ បុត្តកំ អាឆាឃ អភាចាសា ចិចទិត្យ”ត្តិ។ េសា “អហំ អញ្ញាត្ត ថ្វាឌិសំ ទុក្ខ ភ លកិស្សាយី”តិ តស្សា ចចតំ ភាឌិឃំ។ សា “ឰយយ្យិ តាច ឆារកំ ឰេលិេកត្វា ឰទយិស្សតី”តិ បុត្តំ ទុក្ខសាលាឃ ឆេបសិ។ េសា កិក្ខុ ស្ទក្ខិត្តំ ឲទសុំ សន្ធារេទត្យ អសេក្កាេត្តា ឆារកស្ស ឥាហំ លិត្តិ។ ឧចញ្ញា សឃិេតា ចិយាេភ សឃិេតា ភាយ េហាតីតិ កត្វា ចុត្តំ

“ទុក្ខង្កកិត្តចិយាតេ តិបត្តស្សា”តិ៍

ទុក្ខង្កកិត្តចិយាតេតិ ច សាលង្គកចិយាត់ សត្តាឃ ចុត្តិ៍ ទុក្ខស្ស ឧបរិ តិត្តាតុត្តញ្ញាចិយាត់ ទុក្ខបដិពង្គុតា “ទុក្ខង្កកចិយាត”ត្តិ ចុង្គតិ៍ សាលង្គកចិយាត់ បត សត្តសាលាយសត្តិស្សិត់ ហុត្វា តិង្គតិ៍ តត្ត ឃំ ទុក្ខង្កកចិយាត់ ហោតិ, ត់ ឃាច ទុក្ខស្ស មូលយត្តប្បិ តិង្គតិ, តាច ត តស្សតិ៍ សាលង្គកចិយាត់ បត សាលាសុ កិដ្ឋយាតាសុ តត្ត តតេត្តច កិដ្ឋិត្វា សត្តសាលាសុ កិត្តាសុ សត្តិ កិដ្ឋតិ, ត្តងប្បិ ច ចិយាត់ សាលង្គកំ, តស្មា ទុក្ខ លិតេត្ត ត់ ចិយាត់ សត្តសេសា ចិតង្គំ, តេតតេច សា តេងចតា កកចតោតា សត្តិកា លតេដ្ឋ អត្តាស្មិ ចិយាតេ ចសិ៍ ឌាហិំ ចតម្ពុលេឃេច លិត្តិតិ អំសេត សត្តិ ឌាហំ លិត្តិ៍ ត្តឃិតា ច ទុក្ខងេចតាត់ កត្តាតិ លិដ្ឋត្តិ, ត ចាតុឃហារាឌិកាឌឹត់ ចិឃ អង្គេដ្ឋាតិតិ ឌង្គត្តិ៍ ទុក្ខងេមុតិ ទុក្ខបកតិឃំ, ទុក្ខសកាតេចតិ អតេត្វា៍ ទុក្ខាត់ ចិឃ ហេងតាឌឹសុ អក្យប្បតញ្ញាទុក្ខងេម្យា តាឃ៍

ឧប្បតិតត្តិឧប្បត្តិ៍ កត្តត្តិ ឆាចត្តិ៍ ចារេឃេតិ តិក្កលេញ្ញ៍ ត្តង់ ចុត្តិ ហោតិ – ឃថា តាឃ ហេកោ សាទេមិ អតិតេចតោត ឆាចត្តិ ទេង់ តិក្កហេត្វា ឃមិន្តុក់ បេសេតិ, ឧច់ ឃោ បុក្កលេ ឧប្បត្តិ កោាង ចារេឃ តិក្កហិញ្ញុំ សក្កោតិ, តឃហំ សាទេមិ ត្វោឃិ៍ ត្តតេទា បត ទាតិឌាបទាឌាឌិត់ ទេសាទេមិតេតា ទស្សិក្កហោ តាឃ ហោតិ, ត ឧត្តឃសាទេមិតិ៍

ទូតិឃកាឆាឃ បត អឃេទ្វា – ឃោតិ (ឋុ៉ តិ៉ អដ្ឋ៉ ១៉១) ឃោ ឃាឌិសោ ពត្តិឃក្យលិ ចា បត្តឌិតោ ឆ្លាឃូលាក្យលិ ចា បត្តឌិតោ តេចា ចា ឃន្តិទ្រឃា ចា តេទា ចា ឧប្បតិតត្តិឧប្បត្តិ បតិត់, កត់ បចត្តត្តិ អតេត្វា, ឧប្បត្តត្តិ ចុត្តិ ហោតិ៍ កោាងត្តិ “អតត្វិ ឃេ ចទតីតិ អាឈាតោតា ឌាឃតី”តិអាឌិតា (ឌី៉ តិ៉ ៦៉៦១០; អ៉ តិ៉ ៥៉១៥) តឃេត ទុទេត្ត ចុត្តាត់ តចត្តិ “អត្វិ ឃេ ត ចទតី”តិអាឌិតត្តោ តប្បដិបក្ខតោ សិង្គាត់ តចត្តឃេចាតិ អង្គោទសត្តំ តាលាក្យក្យកាឌិតា អង្គោតេត សត្តិ ឧក្កតឌឹសតិឃា អាឈាតចត្វ្ត់ អត្តាតទាឈាតចត្វសម្ពុច់ អាឈាត់ ចិសង្គិ ចិត្វត់ សប្បចិសត្តិ សប្បស្ស ចិសំ៍ ត្តចាតិ ត្តបម្ពុចចត់ ត្ត-កាទេលិប់ កត្វា ច-ត្តតេច ចុត្តិ៍ ត្តសេងហឹតិ អាកេងហិ៍ ត្តង់ ចុត្តិ ហោតិ – ឃថា ចិសតិកិន្ទកោ តេចេដ្ឋោ សបេឃុត ឌង្គោ សត្តិ កាឃំ ចទិត្វា ឌិត់ ចិសង់ សប្បចិសំ មូលតត្តចបត្តុបប្បាឌិត់ អត្តាតទេហិ, តាតាកេសង្គេហិ បឃោទេត្វា កតេហិ ចា ត្តសេងហិ លិប្បឃេច ចិតេស្យ, ឧចឃេច ឃោ ឃថាចុទេត្តត អាឈាតចត្វតា ឧប្បតិត់ ចិត្តសត្តាត់ ញ្ញាបេត្វា ឌិត់ កោាង ចិតឃតុបិឃេសុ តង្គុចិតឃាឌឹសុ ឃេត កោតចិ ឧបិឃេត ចិតេតិ តាឌិចាទេសតិ បឌហតិ ចិតោទេងតិ ញ្ញត្តិ កទោតិ, ឃោ កិក្ខុ ឌហាតិ ត្តុទបិទេ៍ ឃោ ឧច់ កោាង ចិតេតត្វា កិក្ខុ ឃស្មា កោាឆោ តតិឃេក្កេត សត្តសោ បហីឃតិ, តស្មា ត្តុទបិទសត្តិតាតិ បទេញ្ញោទម្ពុកិឃសំឃោឌតាតិ ឌហាតីតិ៍ អចិសេសេត ហិ បិទត្តិ តីទេស្ស តាឃំ, តស្មា ត្តុទាតិ ច តាតិ សំសាទសាកាទស្ស បិទក្ខុតាតិ ចាតិ កត្វា “ត្តុទបិទ”ត្តិ ចុង្គតិ៍

អច ចា ឃោ ឧប្បតិត់ ចិតេតិ កោាង ចិសង់ សប្បចិសំច ត្តសេងហិ, ឃោ តតិឃេក្កេត សត្តសោ កោាង ចិតេត្វា អតាកាឃិចលេ ឌិតោតា កិក្ខុ ឌហាតិ ត្តុទបិទេ៍ តត្ត ត្តុទត្តិ សកត្តកាទេចា៍ បិទត្តិ បទត្តកាទេចា៍ ត្តុទំ ចា ៧ អដ្ឋាញ្ញិកាតិ អាឃតតាតិ, បិទំ ៧ ឌាហិទាឃតតាតិ៍ តថា ត្តុទំ ឃត្សស្សលេកោ, បិទំ តេចតលេកោ៍ ត្តុទំ កាឃឆាតុ, បិទំ ទូបិទូបឆាតុ៍ ត្តុទំ កាឃទូបកចោ, បិទំ អទូបកចោ៍ ត្តុទំ អត្តកាចោ, បិទំ អត្តកាចស្សុបកាទលាតិ៍ ឧចឃេតស្មិ ត្តុទបិទេ ចតុត្តឃេក្កេត លត្តុទាក់ បឌហតេត្វា “ឌហាតិ ត្តុទបិទ”ត្តិ ចុង្គតិ៍ ឧត្វ ច កិត្តាបិ

អតាកាយិតោ កាយរាគស្ស បហីនត្តា ឰឆត្តកាចាឌិស្វ លក្ខរាគោ ឲច តត្ថិ, អបិច ខោ បគស្ស ចណ្ហប្បកាសតព្វំ បន្តួរេមំ ឌូរបិរកេឌំ បក្កហេត្វា ពត្ថ លក្ខរាកប្បហារេតត “ឌហាតិ ឌូរបិរ”ត្តិ ទុត្តំ។

ឰឌាតិ ពស្សត្ថស្ស ចិកាចតត្ថាយ ក្លុបមំ អាហ “ក្ដរកោ ឌិល្លាបិចត្តចំ ឫរាលា”ត្តិ។ ពត្ថ ក្ដរេត កច្ឆតីតិ ក្ដរកោ, បប្បុរស្សេ អនិចចតំ។ សោ ទុចិឆោ កាយទ្វីច អកាយទ្វីច។ កាយទ្វីបិ ទុចិឆោ ឌលខោ ធលខោ ច។ ឌលខោ ឌលេ ឲច កាយទ្វំ លភតិ, ត ធលេ បក្កបិលឌាពលេក (ឌា· ១·១៤៦·៣១៥ អាឌខោ) បក្កបិលតាករាឌា ចិយ។ ធលខោ ធលេ ឲច, ត ឌលេ។ សោ ឌឌ្ឌូរការចេត ឌិល្លាំ, ចិរកាលតាយ ឫរាលក្ខាតិ បក្កិ កព់ ពចំ ឌហន្តោ ចត្បុត្តិឆេត ឌហតិ បឌាតិយំ ធីរោតា ឌិក្ខន្ធន្តោ តិស្សាយ ធារេតាតិ។ បឌាតិ តាយ បប្បឌាតិ ឌីឈត្តកាចោ។ ក្ដរកា ហិ បណ្ឌាស្វ ធរេតស្វ បឌាតិ តាតិចត្តត្តិ ក្លុបបត្តិយំ ទុតិយំ ចិស្សួក្ខ តិក្ខោក្កលេត បឌាតិយា របទុតបចិរេបចេត ឌិល្លាចាបតយេត ចាតិ។ ពស្វា យឌា ពចំ ឌហតិ, ពឌា បឌាតិយំរេយច ធត្វា ឌហតិ។ បឌាតិយំ ធីរោតាបិ ច ឌិក្ខន្ធន្តោ ឌហតិ។ ឌិក្ខន្ធន្តោ តាយ យឌា ក្លុបឆ្ឆោរេត យុរត្តា រហាតិ, ក្លុបឆ្ឆោរេត អឃុរត្តា ឌូលឃ្យតិ, ពឌា តំ អខ្មីយន្តោ ឌហតិ, ឲចំ ឌិក្ខន្ធន្តោបិ ច ឥល្លត្តទំ ចា ឃុលត្តទំ ចា បិរាលត្តទំ ចា តិស្សាយ ឌហតិ។ តិស្សាយ ឌហន្តោបិ ច ធាយំ ឌរេត្វា ក្លូរាលំ កទិត្វា ចិទិរយេត ចក្កិ តក្កុដិ កត្វា បស្សបន្តោច ឲលំ កទិត្វា ឌហតិ។ ឲចំ ឌហិត្វា រយតកាយំ បក្កយតិ។

ឲចរេច អយប្បិ កិក្ខុ ឌូរបិរទំ ឌហិព្វការោ ចត្បុត្តិឆេត ឌហតិ បឌាតិយំ ធីរោតា ឌិក្ខន្ធន្តោ តិស្សាយ ធារេតាតិ។ បឌាតិ តាយ កិក្ខុនោ “អរិយាយ ឌាតិយា ឌាតោ”តិ (ម· តិ· ១·៣៥១) ចចតតោ ឃីល។ តេចេតចាហ “ឃីលេ បតិដ្ឋាយ តរោ បបញ្ញោ”តិ (ឃំ· តិ· ១·២៣, ១៩២)។ ឲចរេយតិស្សំ បឌាតិយំ ធីរោតា កិក្ខុ តំ បកត្តកាចាឌិរកេឌំ ឌូរបិរទំ ឌិល្លាឫរាលត្តចយិច តំ ទុក្ខិ ឌរេត្តិ ពត្ថ ពត្ថ អាឌីតចឥស្សតេត ឌិក្ខន្ធន្តោ កល្យាណមិត្តេ តិស្សាយ អនិយត្តបយ្វាចាយាយបក្កាតំ ធាយំ ឌរេត្វា “ឌិចមំ ចក្ករេយត តិបន្ទាយ អាចទលីរយហិ ធរេយ្វហិ ចិត្តំ បរិរបាទេឆតី”តិ (អ· តិ· ១·១៩; ៣·២៥) ទុត្តតរយត ទត្តិគ្គិចំ ឈលា ចិកឌិត្វា ឈរឌរេន្តោ ចាយរេន្តោ ក្ដរកោ ចិយ ចក្កិ តក្កុដិ បលក្កិ អាក្ខុឌិត្វា ក្ដរកោ ចិយ បស្សបន្តោ អយប្បិ អមិទិលបរក្កយតាយ ចាយរេន្តោ ក្ដរកោច ឲលំ កទិត្វា អយប្បិ ឌាណាចិប្បាទំ ឌរេត្វា ក្ដរកោច ពចំ ឌូរបិរទំ ឌហតិ, ឌហិត្វា ច ក្ដរកោ ចិយ ឌូហិពពរចា រយតកាយំ បក្កយតិ, អយប្បិ ឌូហិពការោ អត្ថបិឌិរបតិក្ខាតឆាតុឌិមំ បក្កយតីតិ។

៥០។ កចត្តីតិ ឰយិតា ចិទ្យាហយុលេ តិលកាចំ អាបឌ្ជិត្វា ចដ្ឋយាតរេក ពទ្លាកច្ឆេ ឌស្សតិ។ អហុទុត្តិ ឰយិតា បត ចឌ្ឍិតា ធីរោព យហន្តេ ទ្យាកច្ឆាឌិកេ ឌស្សតិ។ កចត្តីតិ ឰយស្ស ចិចរលំ “ឌាយត្តិ ចឌ្ឍិ”តិ, អហុទុត្តិ ឰយស្ស “ឌាពា ចឌ្ឍិតា”តិ។ រាឃីតិ ឃុដ្ឋកឆយ្វបយ្វហោ។ ក្ខតាតត្តិ ពទាលដ្ឋបយញ្ញាតំ អដ្ឋឆយ្វាតំ “ក្ខតាតំ ការេយា”តិ ទុរត្តបិ អចយចចិតិយុត្តស្ស បយុឌាយស្ស អកាចរោតា ក្ខតាបញ្ញិតា ពេរយេច តិលាទ្យុលតាឆរយា កឃ្យត្តិ។ “ក្ខយិយំ បតិដ្ឋហិត្វា ហរិតកាចយាបត្តា ទ្យាកច្ឆាឆរយា រេចតាហិ បរិក្កយ្យត្តិ, ពស្វា ក្ខតាតំ តិចាបដ្ឋាតតាយ ក្ខតាតំ ការេយា”តិបិ ចឌត្តិ។ ទ្យាឌីតត្តិ អាឌិ-បឌ្ឌេត ឌូបឆិកច្ឆលតាឆរយា រចឌិពត្ថា។

តត្វ ច ទ្យាកឆរយា ចិត្តរហិពពាយ ត ឌីចា, ចិត្តរហិពពា ច បរិប្បត្តាកាចរោតា លិរត្តបិ ទ្យហតរោតា ចិបឌិបឌាតិកកាចរោតា

ចតុរោគិអបរិយាបន្នទោ ច វេទិតព្ពា, ចុទ្ធិ បត បចាត្យអនិលិលចលាតយ្យិ ចិដ្ឋតីតិ ត ទោរាំ ឌឹចការេច ការណំ, ចិរយក្កហលាទ្យា

ទេតាំ បរិកប្បតាយត្តំ រ្សុបត់ ចិឃ ចិទ្យាឌឹត់, តធា ទោហត្យអាឌរយា, តត្ថ កត្វា ក្ងតាកាយស្ស រលេឌតាឌិបច្ចយា បរិចិត្តិឃំ ចុត្តន្តិ?

រយលារាទុប្បទោតា តំតិចាររត្តាតុទក្កលទោតា ច៉ ទោទេតចាហ “ឌឹចរញ្ញិទេតា ហិ ទយាឈបុរិរា យត្យុស្សា ទុក្លុទ្ធិ”ន្តិអាឌិ៉

ដ៏០៉ “យុទេល ឌាឃត្តិ”តិអាឌឹស្ុ អទេត្វា ក្តបរិ អត្តតា ចុច្ចយាតប្បកាទេត នឹហត្យអដ្ឋកធាឃំ ចុទេត្តាតិ អាហ “ឲចំ នទេត្តបិ...ទប... ត

ររយត្តិ”តិ៉ ចិឌាត-រទេក្ខ ព្ទុឆ ចិ-រដ្ឋលិបំ កត្វា តិក្តិទេដ្ឋាតិ អាហ “ចិឌាតាតិ”តិ៉ ចិឌាត-រទេក្ខ ច “ចិឌាតា ព្ទុត្តិ”តិអាឌឹស្ុ ចិឃ

បស្ុតចចទេតាតិ អាហ “បស្ុតាតិ”តិ៉ បស្ុតិ ច តាទេយត្វ តិព្ទាត្តបណ្ណុយុលតាតិ អាហ “តិព្ទាត្តបណ្ណុយុលិតិ”តិ៉ ព្ទុយិតា ព្ទុយំ ឌឹទេបតិ

“តិព្ទាត្តបណ្ណុយុលិតិ ពឹឌាតិ ក្ងតាកាយរដ្ឋទេយច កន្ធត្តិ, ទោរស្ុ ច ចត្តយាទេតា ពឹឌឌាត-រទេក្ខ ទុត្យហឹចទេរត ទុក្លាឌឹស្ុបិ ចត្តតិ”តិ៉ បុរិយន្តិ

អត្វចិកទេប្ប បត ពឹទេឌហិ ឌាតាត់ ទុក្កលតាឌឹត់ទេឃច ក្ងតាកាយតា ចុត្តា៉

តាតិ ឌទេស្សទេត្តាតិ តាតិ ពឹឌាតិ ឌទេស្សទេត្តា៉ យុលពឹឌត្តិអាឌឹស្ុ យុលទេយច ពឹឌំ យុលពឹឌំ៉ ទេរទេរស្ុបិ ឲទេរច តទេយា៉ ថត្យក្ខពឹឌត្តិ បព្ទាពឹឌំ៉

បច្ចយត្តុទេយចាទេឃ រដិរថលុប្បត្តិឃា ចិទេររការណកាចទេតា ចិទុហតរយទេត្វ រារថទេល តិទុត្យទេហា ពឹឌ-រទេក្ខ៉ តឌត្វរំនិទ្ធិឃា

យុលិឌឹស្ុបិ ទេកស្ុចិ បចត្តតីតិ យុលិឌិទេតា តិចត្តតត្វំ ឲទេកត ពឹឌរទេក្ខត ចិទេរទេរត្វា ចុត្តំ “ពឹឌពឹឌ”ន្តិ “ទុបទុបំ, ទុក្លទុក្ល”ន្តិ ច ឃធា៉

ពឹឌទេតា តិព្ទាទេត្តត ពឹឌំ ឌស្សិតន្តិ ការិទេឃាបចាទេទត ការណំ ឌស្សិតន្តិ ឌឹទេបតិ៉

ដ៏១៉ពឹទេឌ ពឹឌរញ្ញិតិ ឲត្វ ការណុបចាទេទត ការិឃំ ចុត្តន្តិ ឌទេស្សទេត្តា “តត្វ ឃធា”តិអាឌិយាហ៉ ក្ងតាកាយបរិទេយាចត់ កត្វាតិ

ក្ងតាកាយទេតា ទេយាទេចត្វា, ចិទេឃាទេឌត្វាតិ អទេត្វា៉ ឃំ ពឹឌំ ក្ងតាកាទេយា តាយ ទេហាតីតិ ពឹឌាតិ ច តាតិ ឌាតាតិ ចាតិ ចុត្តយត្វំ រក្ខាឃ

ចឌតិ៉ តត្វ ឃំ ពឹឌត្តិ ឃំ តិព្ទាត្តបណ្ណុយុលំ ពឹឌំ៉ តស្មិំ ពឹទេឌតិ តស្មិំ ក្ងតាកាយរញ្ញិទេត ពឹទេឌ៉ ឲត្វ ច ពឹឌឌាត-រដ្ឋស្ស ចិឃ ទុត្យហឹចទេរត

ទុក្លាឌឹស្ុ ពឹឌ-រដ្ឋស្សបិ បចត្តិ វេទិតព្ពា៉ ឃធាទុតន្តិ ឃធាបិត្យព្ទា៉

ឃត្វ កត្វឌឹតិ យុទេល អទេក្ក យទេញ្ញចា៉ រញ្ញិច្ច ក្តក្លិបិតុំ ត ចដ្ឋតីតិ ឲត្វ រទេចបិ រទិទេទ លក្កកាចំ ឌាតទេត្តាច ក្តឌកទេតា ក្តដ្ឋហតិ, “តំ

ក្តដ្ឋទិស្សាយិ”តិ រញ្ញាឃ អកាចទេតា ចដ្ឋតិ៉ ក្តប្បាឌិតាតីតិ ក្តដ្ឋជាតិ៉ ពឹឌកាទេយ រដ្ឋហំ កន្ធត្តិតិ ក្ងតាកាយទេតា បរិទេយាចិតត្តា ចុត្តំ៉ អតត្តក-

ក្កហទេលត រាររបយត្តិកា កហិតា៉ តាយទេត្យាតំ តស្សា ទេរចាលឌាតិឃា ៉ យុលបណ្ណាត់ អរយុណ្ណត្តា “អរយុណ្ណក្ងតាកាទេយា តាយា”តិ ចុត្តំ៉

អក្ងតាកាយយុលត្តាតិ ឲត្វ ក្ងតាកាទេយា យុលំ ការណំ ឲតស្សាតិ ក្ងតាកាយយុទេលិ, ក្ងតាកាយស្ស ចា យុលំ ការណន្តិ ក្ងតាកាយយុលំ៉ ពឹឌកាទេយា ហិ

តាយ ក្ងតាកាយទេតា រយុច្ចតិ, ក្ងតាកាយស្ស ច ការណំ ទេហាតិ, អឃំ បត តាឌិទេរា ត ទេហាតីតិ “អក្ងតាកាយយុលត្តា”តិ ចុត្តំ៉ តព្រដ្ឋកត្តា ចុត្តំ

“ទេរា ពឹឌកាទេយត រដ្ឋហិទេតា”តិ៉ ព្ទុឌទ្យា “អក្ងតាកាយយុលត្តា”តិ ឲត្វ បឌយំ ចុត្តអត្វរយុចទេតា ចុត្តំ៉ កិច្ចាបិ ហិ តាលតាត្យព្ទុទេកទាឌិត់

ណាល្យ ក្តទ្ធិ អចដ្ឋតទេតា ក្ងតាកាយស្ស ការណំ ត ទេហាតិ, តធាបិ ក្ងតាកាយរញ្ញបកតតិព្ទាត្តបណ្ណុយុលពឹឌទេតា រយុតត្តា ក្ងតាកាយទេតា ក្តប្បទេន្តា

តាយ ទេហាតីតិ ពឹឌកាទេយត រដ្ឋហំ កន្ធតិ៉

“អង្កុរេ ហរិតេ”តិ វត្វា តមេវ វិភាវេតិ “នីលបណ្ណវណ្ណេ ជាតេ”តិ, នីលបណ្ណស្ស វណ្ណសទិសេ វណ្ណេ ជាតេតិ អត្ថោ។ “នីលវណ្ណេ ជាតេ”តិ វា បាឋោ គហេតព្វោ។ អប្បលក្ខណការេ សង្កំ កន្តីតិ គាម្ពុក្ខេកស្ស អានេចលិកំ គត្វា វទតិ។ “បាតិមោក្ខបាតិមោក្ខំ ពាហិ សេវនោបិ អនេក អន្តិតត្ថា ពីជកាយាភុលេបិយត្វា វ ទុក្ខេតព្វ”តិ វុត្តំ។ កណ្ណកម្បិ អព្វោហារិករេយ្យាតិ នីលវណ្ណម្បិ អព្វោហារិករេយ្យ។ សេសេលេយ្យកំ គាយ សិលិយ សម្ពុតា ឧកា ឃុកន្តជាតិ។ “ភុង្គត្តំ វិករោបតីតិ វុត្តត្តា ភុរង្គ ជាតំ យំ កិញ្ចិ លត្តកំ ភុង្គត្តំ អវិករោបត្វា យត្វកេតា លិខិត្វា កេហតុំ វដ្ដតី”តិ វទន្តិ។ ភុង្គេតា យុញ្ជិត្វា តិដ្ឋតីតិ ឧត្វ “យទិបិ កិញ្ចិមត្តំ ភុរង្គ អលិកា ហុត្វា តិដ្ឋតិ, ភុង្គេតា គឃ្ឃារេតា បគ ភុង្គច្ឆិ ភ វិករោបតិ, វដ្ដតី”តិ វទន្តិ។ អលភុង្គេតា ភ វដ្ដតីតិ ឧត្វាបិ ភុង្គត្តំ អវិករោបត្វា យត្វកេតា តនេត្តា កេហតុំ វដ្ដតីតិ វេទិតព្វំ។ ហត្វកុក្កុច្ចតាតិ ហត្វានំ អសំយតភាវេន, ហត្ថចាបល្លេនាតិ វុត្តំ ហោតិ។ បាតិមំ ភ វារេសុតព្វន្តិ ពាឡំ អត្តនោ អត្ថាយ គាមិតំ សគ្គាយ វុត្តំ។ រេវលំ អនុបសម្បន្នស្ស អត្ថាយ គាមិតេ បគ បច្ឆា តេតោ លភិត្វា ភ វារេសុតព្វន្តិ គត្ថិ។ “យេមំ ភុង្គានំ សាលា ភុហតីតិ វុត្តត្តា យេមំ សាលា ភ ភុហតិ, តត្វ កប្បិយការកំ គត្ថី”តិ វទន្តិ។

៤៩។ បញ្ចហិ សមណកប្បេហីតិ បញ្ចហិ សមណវោហារេហិ។ កិញ្ចាបិ ហិ ពីជានំ អគ្គិនា ឆុដ្ឋមត្តេន គរាជីហិ វិលិខិតមត្តេន វ អវិរុឡ្ហិធម្មតា ភ ហោតិ, តថាបិ ឧចំ កតេយេវ សមណានំ កប្បតីតិ អគ្គិបរិចិតាទយោ សមណវោហារា គាម ជាតា, តស្មា តេហិ សមណវោហារេហិ ករណភូតេហិ ផលំ បរិភុញ្ជិតុំ អនុជានាមីតិ អធិប្បាយោ។ អពីជនិព្ពដ្ដពីជានិបិ សមណានំ កប្បន្តីតិ បញ្ញត្តបណ្ណត្តិភាវតោ សមណវោហារាវ្រុច្ចេវ សង្គ្រហំ គតានិ។ អថ វា អគ្គិបរិចិតាទីនំ បញ្ចន្នំ កប្បិយភាវតោយេវ បញ្ចហិ សមណកប្បិយភាវសង្ខាតេហិ ការណេហិ ផលំ បរិភុញ្ជិតុំ អនុជានាមីតិ ឧវមេត្វ អធិប្បាយោ វេទិតព្វោ។ អគ្គិបរិចិតន្តិអាទីសុ “បរិចិត”ន្តិបិ បឋន្តិ។ អពីជំ គាម តរុណម្ពផលាទិ។ និព្ពដ្ដពីជំ គាម អម្ពបនសាទិ, យំ ពីជំ និព្ពដ្ដេត្វា វិសុំ កត្វា បរិភុញ្ជិតុំ សក្កា ហោតិ។ “កប្បិយ”ន្តិ វត្វាវ កាតព្វន្តិ យោ កប្បិយំ ករោតិ, តេន កត្តព្វាការទស្សនវ វុត្តត្តា កិញ្ចាបិ អទុវត្តបិ កាតុំ វដ្ដតីតិ ភ គហេតព្វំ។ បុន “កប្បិយំ ការេតព្វ”ន្តិ ការាបកស្ស បឋមេវ គធិតត្តា កិញ្ចា “កប្បិយំ ករោហី”តិ ទុវេត្តរេវ អនុបសម្បន្នេន “កប្បិយ”ន្តិ វត្វា អគ្គិបរិចិតាទិ កាតព្វន្តិ គហេតព្វំ។ “កប្បិយន្តិ វចនំ បន យាយ កាយចិ ភាសាយ វត្តុំ វដ្ដតី”តិ វទន្តិ។ “កប្បិយន្តិ វត្វាវ កាតព្វ”ន្តិ វចនតោ បឋមំ “កប្បិយ”ន្តិ វត្វា បច្ឆា អគ្គិអាទិនា ឆុបនាទិ កាតព្វន្តិ វេទិតព្វំ។ “បឋមំ អគ្គិ និក្ខិបិត្វា គរាទិនា វា វិជ្ឈិត្វា តំ អនុទ្ធរិត្វាវ ‘កប្បិយ’ន្តិ វត្តុម្បិ វដ្ដតី”តិ វទន្តិ។

ឧកាសំ ពីជេ ឧាតិអាទីសុ “ឧកំ យេវ ការេមីតិ អធិប្បាយេ សតិបិ ឧកាតាន្ដត្វា សព្វំ កតមេវ ហោតី”តិ វទន្តិ។ គាទុំ វិជ្ឈតីតិ ឧត្វ “ជាតិត្វាបិ វិជ្ឈតិ វា វិជ្ឈាបេតិ វា, វដ្ដតិយេវា”តិ វទន្តិ។ ភត្តសិត្ថេ វិជ្ឈតីតិ ឧត្វាបិ ឧរេសវ ភយោ។ “តំ វិជ្ឈតិ, ភ វដ្ដតីតិ រជ្ជុអាទីនំ ភាជនគតិកត្តា”តិ វទន្តិ។ យវិចបក្កាទីហិ មិស្សេត្វាតិ ឧត្វ ភត្តសិត្ថសម្ពន្ធវសេន ឧកាតាន្ដតា វេទិតព្វា, ភ ផលិតំ យេវ អញ្ញមញ្ញំ សម្ពន្ធវសេន។ កិត្តារេបត្វា កប្បិយំ ការាបេតព្វន្តិ ពីជតោ មុត្តស្ស កដាហស្ស ភាជនគតិកត្តា វុត្តំ។

គិល្លារេបត្តិ តំ កិញ្ចិ គិល្លារេបតុំ “សចេ ឧតស្ស អនុលោម”ន្តិ សេភាសភវុត្តលតាយ អនុញ្ញាតម្បិ បដិក្ខិត្តាទិ អត្ថាបិ កាតុំ វដ្ដតីតិ ឧត្តរេកេតវ ព្ពុកម្បិ ឧតស្ស អនុលោមន្តិ ឧវយធិប្បាយោ សិយា។ បដិក្ខិត្តំ បរិត្តករណញ្ច អត្ថតោ បរស្ស វា សេភាសភវុត្តលតាយ

វដ្ដតិយេវ។ តស្មា សចេ តស្ស សុត្តស្ស ឯតំ អនុលោមំ សិយា, អត្តនោ ន វដ្ដតិ, អញ្ញស្ស វដ្ដតីតិ អយំ វិសេសោ កុតោ លព្ភតីតិ អាហ “អត្តនោ ន វដ្ដតិ...បេ... ន សក្កា លទ្ធុ”ន្តិ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ។ ភូតគាមោ, ភូតគាមសញ្ញិតា, វិកោបនំ វា វិកោបាបនំ វាតិ ឥមានិ បនេត្ថ តីណិ អង្គានិ។

ភូតគាមសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២. អញ្ញវាទកសិក្ខាបទវណ្ណនា

៩៣-៩៤. ទុតិយេ អញ្ញំ វចនន្តិ យំ ចោទកេន ចុទិតកស្ស ទោសវិភាវនវចនំ វុត្តំ, តំ តតោ អញ្ញេនេវ វចនេន បដិចរតិ។ អថ វា អញ្ញេនញ្ញំ បដិចរតីតិ អញ្ញេន ការណេន អញ្ញំ ការណំ បដិចរតីតិ ឯវមេត្ថ អត្ថោ វេទិតព្វោ, យំ ចោទកេន ចុទិតកស្ស ទោសវិភាវនការណំ វុត្តំ, តតោ អញ្ញេន ចោទនាយ អមូលកភាវទីបកេន ការណេន បដិចរតីតិ វុត្តំ ហោតិ។ បដិចរតីតិ ច បដិច្ឆាទនវសេន ចរតិ, បវត្តតីតិ អត្ថោ។ បដិច្ឆាទនត្ថោ ឯវ វា ចរតិ-សទ្ទោ អនេកត្ថត្តា ធាតូនំ។ តេនាហ “បដិច្ឆាទេតី”តិ។ កោ អាបន្នោតិអាទិនា បាឡិនយំ ចោទនំ អវិស្សជ្ជេត្វា វិក្ខេបាបជ្ជនវសេន អញ្ញេន អញ្ញំ បដិចរណំ ទស្សិតំ។ អបរម្បិ បន ចោទនំ វិស្សជ្ជេត្វា ពហិទ្ធា កថាអបនាមនវសេន បវត្តំ បាឡិមុត្តកំ អញ្ញេនញ្ញំ បដិចរណំ វេទិតព្វំ។ “ឥត្ថន្នាមំ អាបត្តិំ អាបន្នោសី”តិ បុដ្ឋោ “បាដលិបុត្តំ គតោម្ហី”តិ វត្វា បុន “ន តវ បាដលិបុត្តគមនំ បុច្ឆាម, អាបត្តិំ បុច្ឆាមា”តិ វុត្តេ “តតោ រាជគហំ គតោម្ហី”តិ វត្វា “រាជគហំ វា យាហិ ព្រាហ្មណគេហំ វា, អាបត្តិំ អាបន្នោសី”តិ វុត្តេ “តត្ថ មេ សូករមំសំ លទ្ធ”ន្តិអាទីនិ វត្វាន កថំ ពហិទ្ធា វិក្ខិបន្តោបិ ហិ “អញ្ញេនញ្ញំ បដិចរតី”ត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ។

យទេតំ អញ្ញេន អញ្ញំ បដិចរណវសេន បវត្តវចនំ, តទេវ បុច្ឆិតមត្ថំ ឋបេត្វា អញ្ញំ វទតីតិ អញ្ញវាទកន្តិ អាហ “អញ្ញេនញ្ញំ បដិចរណស្សេតំ នាម”ន្តិ។ តុណ្ហីភូតស្សេតំ នាមន្តិ តុណ្ហីភាវស្សេតំ នាមំ, អយមេវ វា បាឋោ។ អញ្ញវាទកំ អារោបេតូតិ អញ្ញវាទកកម្មំ អារោបេតុ, អញ្ញវាទកត្តំ វា ឥទានិ ករិយមានេន កម្មេន អារោបេតូតិ អត្ថោ។ វិហេសកំ អារោបេតូតិ ឯត្ថាបិ វិហេសកកម្មំ វិហេសកភាវំ វា អារោបេតូតិ ឯវមត្ថោ ទដ្ឋព្វោ។

អនារោបិតេ អញ្ញវាទកេ វុត្តទុក្កដំ បាឡិយំ អាគតអញ្ញេនញ្ញំបដិចរណវសេន យុជ្ជតិ ។ អដ្ឋកថាយំ អាគតេន បន បាឡិមុត្តកអញ្ញេនញ្ញំបដិចរណវសេន អនារោបិតេ អញ្ញវាទកេ មុសាវាទេន បាចិត្តិយំ, អារោបិតេ ឥមិនាវ បាចិត្តិយន្តិ វេទិតព្វំ។ កេចិ បន “អារោបិតេ អញ្ញវាទកេ មុសាវាទេន ឥមិនា ច បាចិត្តិយទ្វយំ ហោតី”តិ វទន្តិ, តំ វីមំសិត្វា គហេតព្វំ។ យា សា អាទិកម្មិកស្ស អនាបត្តិ វុត្តា, សាបិ បាឡិយំ អាគតអញ្ញេនញ្ញំបដិចរណវសេន វុត្តាតិ ទដ្ឋព្វា, ឥមិនា សិក្ខាបទេន អនាបត្តិទស្សនត្ថំ វា។ សេសំ ឧត្តានមេវ។ ធម្មកម្មេន អារោបិតតា, អាបត្តិយា វា វត្ថុនា វា អនុយុញ្ជិយមានតា, ឆាទេតុកាមតាយ អញ្ញេនញ្ញំ បដិចរណំ វា តុណ្ហីភាវោ វាតិ ឥមានិ បនេត្ថ តីណិ អង្គានិ។

អញ្ញចាឥកឆិក្ខាបឥចណ្ណភា ភិដ្ឋិតា។

៩។ ស្តេញ្ញាបភកឆិក្ខាបឥចណ្ណភា

១០៦។ តតិយេ ឆាត្យបាទេ ខេឈ-ឃខេ្កា ធិក្ខាឃំ បផិខេតាតិ អាហ “ល៊ិយកខេតា ចា ធិក្ខាខេបត្តិ”តិអាឌិ។ អឃខេយច ឥ អខេភកព្វត្តា ឆាត្យត់ ឡូខេល៊ិកភខេត្វាបិ ខេហាតីតិ ឥដ្ឋញ្ញ។ “អក្លទាឃ ចាខេចតី”តិអាឌីសុ (បាចិ។ ៣៩) ចិឃ “លត្ថាឃា”តិ លិដ្ឋចិបល្លាឃចខេឃត ចុត្តត្តិ អាហ “លខេត្ថភា”តិ។

១០៥។ ខេឃភ ចចខេភភាតិ ខេឃភ “លត្ថាឃ ព្ពត្វត្តាខេយា ព្ពត់ ភាឃ កខេទាតី”តិអាឌិចចខេភភ។ ខេឃភ ឥ លិឃ្យត្តីតិ ខេឃភ “លត្ថាឃ ព្ពត្វត្តាខេយា”តិអាឌិចចខេភភ តត្វ តត្វ ក៏ក្លុត់ ឃចត្វបចាខេទ ឆត្វា អចណ្ណំ បកាខេឃត្តិ។

១០៤។ អញ្ញា អត្យបឃយ្យត្តំស្តេញ្ញាខេបតីតិ អខេញ្ញាភ អត្យបឃយ្យខេត្តភ ស្តេញ្ញាខេបតិ។ តឃ្ស ចា តំ ឃត្តិខេក លិឃ្យតីតិ តឃ្ស អត្យបឃយ្យត្តឃ្ស ឃត្តិខេក តំ ឃខ្លេត្ត ឃយ្ញតំ ស្តបឃយ្យត្តំ លិឃ្យតិ, អចណ្ណំ ចខេត្តា ចា បកាខេឃតិ។ អត្យបឃយ្យត្តំ ឃខ្លេត្ត ឃយ្ញតត្តិ ៦ត្វ ឃយ្ញតបុខេញ្ញា ឃយ្ញខេតាតិ ចុខេត្វា។ ខេតភាហ “កិច្ចាបី”តិអាឌិ។ ឃឃ្ញា ស្តេញ្ញាបត់ លិឃ្យតច្បា យុឃាចាឥចខេឃខេភច បចត្តំ, តឃ្ញា អាឌិកយ្មិកឃ្ស អភាបត្តីតិ បាចិត្តិឃដ្ឋាខេភ ចុក្កដដ្ឋាខេភ ឥ ព្ពយិភាច អភាបត្តិឥឃ្សភត្វំ ចុត្តត្តិ កខេហតញ្ញា។ ៦ចច្បា កត្វា ស្តេញ្ញាខេបត្តឃ្ស លិឃ្យត្តឃ្ស ឥ ៦កក្លខេលា ខេត្វ ខេត្វ អាបត្តិខេឃា ខេហាត្តីតិ អាបត្តំ។ អឆ ចា ព្រាឌិឃំ ឆិក្ខាបឌំ យុឃាចាឥខេតា បផយំ បញ្ញាត្តត្តិ កខេហតញ្ញា។ ខេឃឃខេយត្វ ស្តត្តាភខេយច។ ឆយ្ញកខេយ្ញភ ឃយ្ញតតា, ស្តបឃយ្យត្តតា, អកតិកយភាភាខេចា , តឃ្ស អចណ្ណកាយតា, ឃឃ្ស ឃត្តិខេក ចឥតិ, តឃ្ស ស្តបឃយ្យត្តតា, ស្តេញ្ញាបត់ ចា លិឃ្យត់ ចាតិ ព្ពយាភិ បខេភត្វ ល អដ្ឋាភិ។

ស្តេញ្ញាបភកឆិក្ខាបឥចណ្ណភា ភិដ្ឋិតា។

៣។ បផយខេឃភាឃភឆិក្ខាបឥចណ្ណភា

១០២-១១០។ ចត្យខេត្វ ហិយចខេឃ្សភាតិ ហិយខេយច ចុត្តំ។ អបញ្ញាខេតតិ អប្បតីខេត, អប្បឆិខេឌ្ឍតិ អខេត្វា។ “យល្ឌខេប ចា ទុក្លឃ្ញខេល ចាតិ ចចភខេតា ចិចដក្ខខេលាបិ ភិក្លិបិតុំ ចដ្ឋតី”តិ តីឃុបិ កល្ហិបខេឥសុ ចុត្តំ។ ខេកាចខេទបឃ្យឃុតាតិ ខេកាចខេទដ្ឋាត់ បឌិបត្តា។ “អដ្ឋ យាខេឃ”តិ ព្ពយិភា ចឃ្សាត់ ចាត្យយាឃំ ខេចបិ ខេឥខេចា ភ ចឃ្សតិ, បឌិក្លិត្តខេយចាតិ អាហ “អដ្ឋ យាខេឃតិ ចចភខេតា…ខេប… ភិក្លិបិតុំ ភ ចដ្ឋតិខេឃចា”តិ។ តត្វ ចត្តាខេទា យាខេឃតិ ចឃ្សាភឃ្ស ចត្តាខេទា យាខេឃ។ អចឃ្សិកឃខេដ្ឋខេតតិ ព្ពយិភា អត្យញ្ញាខេតបិ អដ្ឋ យាខេឃ ឃត្វ ខេហយខេត្ត ខេឥខេចា ចឃ្សតិ, តត្វ អបខេទបិ ចត្តាខេទា យាឃា បឌិក្លិត្តាតិ អាហ “អចឃ្សិកឃខេដ្ឋខេតតិ ចចភខេតា”តិអាឌិ។ ព្ពយិភា ព្ពយំ ឌីខេបតិ “ឃឃ្មិំ ខេឥខេឃ ខេហយខេត្ត ខេឥខេចា

ចស្សតិ, តត្ថ អដ្ឋ យានេន បដិក្កិបិត្វា ចត្តារោ យានា អនុញ្ញាតា៍ ឃត្ថ បក ចស្សានេតេឃច ចស្សតិ, តត្ថ ចត្តារោ យានេន បដិក្កិបិត្វា អដ្ឋ យានា អនុញ្ញាតា”តិ៍

ឋមិភាច តេឃត យឌ្ឍិយបេគេន ឃត្ថ ទេហយេត្ត ហិយចស្សំ ចស្សតិ, តត្ថាបិ អនេដ្ឋច យានា បដិក្កិត្តាតិ ទេចឌិតព្ពា៍ តស្មា ចស្សាភកាលេ បកតិអន្ធោកាសេ ខ្លចស្សកយល្ដេប ទុក្កដ្ឋុលេ ច សត្តទិត្វំ ត ចដ្ដតិ, ទេហយត្តកាលេ បកតិអន្ធោកាសេ ខ្លចស្សកយល្ដបិឌឹស្វបិ ចដ្ដតិ៍ តត្ថា ទោ ឃត្ថ ហិយចស្សេត សេភាសត៌ ត ទោយតិ, កិយព្វាលេបិ បកតិអន្ធោកាសាឌឹស្វ ចដ្ដតិទេឃច, តត្ថា ទោ អកាលយេឃាគស្សតេ, កាកាឌឹត៌ តិខាដ្ឋចាសទុក្កដ្ឋុលេ បក កគាទិបិ ត ចដ្ដតីតិ ឧចយេត្ថ ចិតិត្ថយោ ទេចឌិតព្ពា៍

ឋយត្ថា បក អត្ថចិសេសំ កេហត្វា កកចតា បជយទេច សិក្ខាបទំ បញ្ញាត្តតិ ចិសុំ អនុបញ្ញាត្តិ ត ចុត្តា៍ ទោតេច ហិ យាតិកាដ្ឋកចាយំ (កង្ខា៍ អដ្ឋ៍ បជយសេភាសតសិក្ខាបទចណ្ណតា) ចុត្តំ “ឋាតិ ឃត្ថ ច ឃគា ច សត្តទិត្វំ ត ចដ្ដតិ, តំ សត្ថាមិឆ អន្ធោកាសសក្ខយេច កត”ត្តិ៍ អឆ ចា អចិសេសេត អន្ធោកាសេ សត្តទេលាសត្តទាបតាតិ បដិក្កិបិត្វា “ព្វាឌិសេ កាលេ ព្វាឌិសេ ច បគេសេ ជេបឆា”តិ អនុជាតតយេត្តតេច អលត្តិ ត សិក្ខាបទេ ចិសុំ អនុបញ្ញាត្តិ ដ្ឋដ្ឋជាតិ ទេចឌិតព្ពា៍ បរិចារេ (បរិ៍ ៤៣-៤៤) បក ឋយស្សេច សិក្ខាបទស្ស អនុទ្ធបចសេត បញ្ញាត្តតា “ឧកា អនុបញ្ញាត្តិ”តិ ចុត្តំ៍

ភចចាឃិយោ សឹឃំ ត តស្សតីតិ អាហ “ភចចាឃិយោ ចា”តិ៍ ខ្លតដ្ឋកោតិ ចយេឌ្ឍត ខ្លតដ្ឋោ៍ ដ្ឋញ្ញដ្ឋអព្ភទោកាសិកោតិ ឋានំ តស្ស បរិចិតក្កគស្សតយត្តំ, ដ្ឋញ្ញដ្ឋអព្ភទោកាសិកស្ស បក ឌឹចទក្យដិ ត ចដ្ដតីតិ តត្ថិ៍ កាឃានុកាតិកត្វាតិ កិក្ខុតា តេត្ថច សត្តិហិតកាចំ សត្ថាឃ ចុត្តំ៍ ឋមិតា ច តស្មិំទេឃច កាលេ អតាបត្តិ ចុត្តា, ឌឹចទក្យដិទោតា តិក្ខមិត្វា បក អញ្ញាត្ថ កច្ឆត្តស្ស បិណ្ឌាឃ បចិសត្តស្សបិ អាបត្តិទេឃច៍ “ឃស្មា បក គាឃពេហិ គាភកាលេទេឃច សហស្សញ្ញកយ្យិ កព្ពាលំ ‘បិគបុត្តាតិ៍ កត្វា បរិក្ខេត្តឆា’តិ ឌិត្តំ តេឆច បរិក្ខេត្វំ ចដ្ដតិ, តស្មា ‘ឋាយំ យត្ថាបីជាឌិសេភាសត៌ អព្ភទោកាសេបិ ឃឆាសុខំ បរិក្ខេត្តឆា’តិ គាឃពេហិ ឌិត្តំ ទេច, សត្ថាស្មិំយ្យិ កាលេ អព្ភទោកាសេ តិក្ខិបិត្វំ ចដ្ដតី”តិ ចគត្តិ៍ ទេបសេត្វា កត្តព្វាត្តិ ឧត្ថ “ទេឃា កិក្ខុ ឋាយំ ជាត៌ អាកត្តា ចសតិ, តស្ស ទេឆា”តិ ចត្វា ទេបសេតព្ពា៍

ចលិហកាត៌ អនុដ្ឋិតកាចំ សល្លទេក្ខត្វាតិ ឋមិតា ច កិយព្វេតបិ ទេយទេឈ ដ្ឋដ្ឋិទោ យត្ថាបីជាឌិ ឃំកិត្ថាិ សេភាសត៌ អន្ធោកាសេ តិក្ខិបិត្វំ ត ចដ្ដតីតិ ឌឹបិតត្តិ ទេចឌិតព្ពា៍ “បិគដ្ឋាភាកិយុលាតិ តិសិគត្តាត៌ បិគបតដ្ឋាភាកិយុល”ត្តិ ពោធិ៍ “សយ្ឌត្តស្ស បិគដ្ឋាភាកិយុល”ត្តិ អបទេ៍ “ជាហិ ចាលុកាឃ អកយតតិមិត្តំ បិគដ្ឋាភាកិយុលា ចាលិកា ហទិតព្ពាតិ ចុត្ត”ត្តិ ឧទេក ៍ កចចទំ ហទេត្ថហិ កេហត្វា ជាហិ លទេដ្ឋតព្ពាត្តិ ឋមិតា កចចទំ លទេដ្ឋស្សាយីតិ ចាលិកា ត លទេដ្ឋតព្ពាតិ ឌឹទេបតិ៍

១១០៍ អទេត្តា សំទេចទេជត្វា ជាគត្តិ ឧទកបត្តាឌឹហិ ទេចលិំ កត្វា តាឃ ទេចលិឃា ដ្ឋទេកាស្វ បទេស្សស្វ ចិត្ថតដ្ឋាទេតស្វ ជាហំ ទេចទេជត្វា តទេតា បដ្ឋាឃ ឃាច យឌ្ឍដ្ឋាត៌, តាច អទេត្តា អាកដ្ឋតចសេត ទេចទេជត្វា យទេន្ធាសក្ខិបិត្វា តិទិឃំ តត្ថ តត្ថ ជាត្តិត្វា កតំ៍ កបំ លកិត្វាតិ កត្ថាតិ ចុត្តចទេតត កបំ លកិត្វា៍ ទេឆទស្ស ហិ អាលាត្តិឃា កត្ថត្តស្ស អតាបត្តិ៍ បុទិយតេឃេតចាតិ “តិសិឌិត្វា សឃំ កត្ថទេត្តា”តិអាឌិតា បុទេព្ពា

ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᨲᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩃᩮᨯ᩠ᨯᩩᨸᩤᨲᩪᨸᨧᩤᩁᨲᩮᩣ ᨻᩉᩥ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ “ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩣᩁᩮᨶ ᨠᩣᩁᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩔ ᨸᨮᨾᨸᩤᨴᩮ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᩴ, ᨴᩩᨲᩥᨿᨸᩤᨴᩮ ᨸᩤᨧᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨸᩤᨠᨭᩥᨠᩴ ᩋᨠᨲ᩠ᩅᩤᨲᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᩤᩅᩮᨲ᩠ᩅᩤ᪨ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᩤᨲᩮᨲᩥ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᨶ᩠ᨲᩁᩣ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᩤᨲᩮ᪨

ᩋᩣᩅᩣᩈᩥᨠᩣᨶᩴᨿᩮᩅ ᨸᩃᩥᨻᩮᩣᨵᩮᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲᩩᨠᩮᩉᩥ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩋᩅᨲ᩠ᩅᩤ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᨸᩥ ᩋᩣᩅᩣᩈᩥᨠᩣᨶᩴᨿᩮᩅ ᨸᩃᩥᨻᩮᩣᨵᩮᩣᨲᩥ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩤᨿᩮᩣ᪨ ᨾᩉᩤᨸᨧ᩠ᨧᩁᩥᨿᩴ ᨸᨶ “ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩈᩩ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩈᩩ”ᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᩋᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩤ ᩅᩤ ᩋᩅᨲ᩠ᩅᩤ ᩅᩤ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩈᩪᨲᩥ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩤᨿᩮᩣ᪨ ᨾᩉᩤᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩤᨿᩴ “ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ ᨸᩤᨧᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᨾᩮᩅ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨾᩉᩤᨸᨧ᩠ᨧᩁᩥᨿᩴ ᨸᨶ ᩈᨶ᩠ᨳᩁᨱᩈᨶ᩠ᨳᩁᩤᨸᨶᩮ ᩈᨲᩥ ᨸᩤᨧᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᨶ ᨠᩣᩁᩮᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᩤᨱᨲ᩠ᨲᩥᨿᩤ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩤ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᩍᨴᩴ ᨽᩥᩔᩣᩁᨠᩔ, ᩍᨴᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᨠᨳᩥᨠᩔᩤ”ᨲᩥ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩤ ᩋᨶᩤᨱᨲ᩠ᨲᩥᨿᩤ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩤᨧᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᨶᩮᩅ ᨠᩣᩁᩮᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩤᨿᩮᨶ “ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩤ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮ ᨲᩔ ᨸᩃᩥᨻᩮᩣᨵᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨠᩮᨧᩥ ᨸᨶ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ “ᩋᨶᩤᨱᨲ᩠ᨲᩥᨿᩤ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨠᨳᩥᨠᩔ ᩋᨶᩩᨭ᩠ᨮᩤᨸᨶᩦᨿᨲ᩠ᨲᩤ ᨸᩤᨧᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᨶ ᨠᩣᩁᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ, ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲᩩᨠᩔ ᨸᨶ ᨸᨧ᩠ᨨᩤ ᩋᩣᨣᨲᨲ᩠ᨲᩤ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᨲᩁᩮᩉᩥ ᩏᨭ᩠ᨮᩤᨸᩮᨲᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩤ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪑᪑᪑᪨ ᨽᩪᨾᩥᨿᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻᩤᨲᩥ ᨧᩥᨾᩥᩃᩥᨠᩤᨿ ᩈᨲᩥ ᨲᩔᩤ ᩏᨸᩁᩥ, ᩋᩈᨲᩥ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨽᩪᨾᩥᨿᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻᩤ᪨ ᩈᩦᩉᨧᨾ᩠ᨾᩤᨴᩦᨶᩴ ᨸᩁᩥᩉᩁᨱᩮᨿᩮᩅ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨸᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣᨲᩥ ᩍᨾᩥᨶᩤ –

“ᨶ , ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨾᩉᩤᨧᨾ᩠ᨾᩤᨶᩥ ᨵᩤᩁᩮᨲᨻ᩠ᨻᩤᨶᩥ ᩈᩦᩉᨧᨾ᩠ᨾᩴ ᨻ᩠ᨿᨣ᩠ᨥᨧᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩦᨸᩥᨧᨾ᩠ᨾᩴ, ᨿᩮᩣ ᨵᩤᩁᩮᨿ᩠ᨿ, ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᩔᩤ”ᨲᩥ (ᨾᩉᩤᩅ᪨ ᪒᪕᪙) –

ᩑᨲ᩠ᨳ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩤᨿ ᨡᨶ᩠ᨵᨠᨸᩤᩊᩥᨿᩤ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩤᨿᩴ ᩅᩥᨽᩤᩅᩮᨲᩥ᪨ ᩍᨴᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ – “ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᨾᨬ᩠ᨧᩮ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩤᨶᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨻᩉᩥᨸᩥ ᨾᨬ᩠ᨧᩮ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩤᨶᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᨸᨴᩔ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩤ ᨾᨬ᩠ᨧᨸᩦᨮᩮᩈᩩ ᩋᨲ᩠ᨳᩁᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᩮᨶᩮᩅ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩤ, ᨽᩪᨾᨲ᩠ᨳᩁᨱᩅᩈᩮᨶ ᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᩮᩣ ᨸᨶ ᩋᨸ᩠ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨿᨴᩥ ᩑᩅᩴ “ᨸᩁᩥᩉᩁᨱᩮᨿᩮᩅ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨸᩮᩣ”ᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᨠᩈ᩠ᨾᩤ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ? ᨿᩈ᩠ᨾᩤ “ᩋᨶᩩᨩᩤᨶᩤᨾᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨸᩤᩈᩤᨴᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᨧᩪᩊᩅ᪨ ᪒᪑᪐) ᩅᨧᨶᨲᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩥᨠᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᩮᨶᩤᩈᨶᩴ ᩈᩮᨶᩤᩈᨶᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᩅᩈᩮᨶ ᨶᩥᨿᨾᩥᨲᩴ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨥᨭᩤᨴᩥᨠᩴ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᩩᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨾᩤᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᨠᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩤ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᩩᩴ ᨶ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥ, ᩑᩅᨾᩥᨴᩴ ᨽᩪᨾᨲ᩠ᨳᩁᨱᩅᩈᩮᨶ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨿᨾᩤᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᨠᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩤ ᨲᩴ ᨲᩴ ᩅᩥᩉᩤᩁᩴ ᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᩩᩴ ᨶ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩦᨲᩥ ᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᩴ “ᨸᩁᩥᩉᩁᨱᩮᨿᩮᩅ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨸᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨴᩤᩁᩩᨾᨿᨸᩦᨮᨶ᩠ᨲᩥ ᨹᩃᨠᨾᨿᨾᩮᩅ ᨸᩦᨮᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨸᩤᨴᨠᨮᩃᩥᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨵᩮᩣᨲᨸᩤᨴᨭ᩠ᨮᨸᨶᨠᩴ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᨶᩤᨸᩥ ᩁᨩᨶᩴ ᨸᨧᩥᨲ᩠ᩅᩤ…ᨸᩮ… ᨸᨭᩥᩈᩤᨾᩮᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨨᩮᨴᩮᩅ ᩋᩈᨲᩥ ᩁᨩᨶᨠᨾ᩠ᨾᩮ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮ ᨸᨭᩥᩈᩤᨾᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

᪑᪑᪒᪨ “ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩅᩤ ᩈᩤᨾᨱᩮᩁᩮᩣ ᩅᩤ ᩋᩣᩁᩤᨾᩥᨠᩮᩣ ᩅᩤ ᩃᨩ᩠ᨩᩦ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩤ ᩋᩃᨩ᩠ᨩᩥᩴ ᩋᩣᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨣᨶ᩠ᨲᩩᩴ ᨶ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ “ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩤᨸᩥ ‘ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨴᩪᩁᩴ ᨣᨶ᩠ᨲᨻ᩠ᨻ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᨳᩤᨸᩥ ᩃᩮᨯ᩠ᨯᩩᨸᩤᨲᩴ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾ᩠ᨾ ᨶᩤᨲᩥᨴᩪᩁᩴ ᨣᨶ᩠ᨲᨻ᩠ᨻ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᨾᩮᩅ᪨ ᨾᨬ᩠ᨧᩤᨴᩦᨶᩴ ᩈᨦ᩠ᨥᩥᨠᨲᩤ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᨴᩮᩈᩮ ᩈᨶ᩠ᨳᩁᨱᩴ ᩅᩤ ᩈᨶ᩠ᨳᩁᩤᨸᨶᩴ ᩅᩤ, ᩋᨸᩃᩥᨻᩩᨴ᩠ᨵᨲᩤ, ᩋᩣᨸᨴᩤᨿ ᩋᨽᩤᩅᩮᩤ, ᩃᩮᨯ᩠ᨯᩩᨸᩤᨲᩤᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩤᨲᩥ ᩍᨾᩤᨶᩥ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨸᨬ᩠ᨧ ᩋᨦ᩠ᨣᩤᨶᩥ᪨

មាតិកដ្ឋកថាយំ (កង្ខា៍ អដ្ឋ៍ បឋមសេនាសនសិក្ខាបទវណ្ណនា) បន អនាបុច្ឆំ វា គច្ឆេយ្យាតិ ឯត្ថ “យោ ភិក្ខុ វា សាមណេរោ វា អារាមិកោ វា លជ្ជី ហោតិ, អត្តនោ បលិពោធំ វិយ មញ្ញតិ, តថារូបំ អនាបុច្ឆិត្វា តំ សេនាសនំ តស្ស អនិយ្យាតេត្វា និរបេក្ខោ គច្ឆតិ, ថាមមជ្ឈិមស្ស បុរិសស្ស លេឌ្ឌុបាតំ អតិក្កមេយ្យ, ឯកេន បាទេន លេឌ្ឌុបាតាតិក្កមេ ទុក្កដំ, ទុតិយបាទាតិក្កមេ បាចិត្តិយ”ន្តិ វត្វា អញ្ញស្សបិ និរបេក្ខតាយ សទ្ធិំ ឆ អង្គានិ វុត្តានិ៍ បាឡិយំ បន អដ្ឋកថាយញ្ច “និរបេក្ខោ គច្ឆតី”តិ អយំ វិសេសោ ន ទិស្សតិ៍ “ឱតាបេន្តោ គច្ឆតី”តិ ច ឱតាបនវិសយេ ឯវ សាបេក្ខគមនេ អនាបត្តិ វុត្តា៍ យទិ អញ្ញត្ថាបិ សាបេក្ខគមនេ អនាបត្តិ សិយា, “អនាបត្តិ សាបេក្ខោ គច្ឆតី”តិ អវិសេសេន វត្តព្វំ ភវេយ្យ, តស្មា វីមំសិត្វា យុត្តតរំ គហេតព្វន្តិ៍

បឋមសេនាសនសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា៍

៥៍ ទុតិយសេនាសនសិក្ខាបទវណ្ណនា

១១៥៍ ទុតិយសេនាសនសិក្ខាបទេ ឯត្តកមេវ វុត្តន្តិ អដ្ឋកថាសុ វុត្តំ៍ “ឥទញ្ច អដ្ឋកថាសុ តថាវុត្តកាវភស្សនត្តំ វុត្តំ, អញ្ញម្បិ តាទិសំ មញ្ចបីឋេសុ អត្ថរិតំ បច្ចត្ថរណមេវា”តិ តីសុបិ គណ្ឋិបទេសុ វុត្តំ៍ មាតិកដ្ឋកថាយំ បន “បច្ចត្ថរណំ នាម បាវារោ កោជវោតិ ឯត្តកមេវា”តិ និយមេត្វា វុត្តំ, តស្មា គណ្ឋិបទេសុ វុត្តំ ឥមិនា ន សមេតិ, វីមំសិត្វា គហេតព្វំ៍ សេនាសនតោតិ សព្វបច្ឆិមសេនាសនតោ៍ យោ កោចីតិ តស្ស ញាតកោ វា អញ្ញាតកោ វា យោ កោចិ៍

១១៦៍ បរិវេណន្តិ ឯកេកស្ស វិហារស្ស បរិក្ខេបព្ភន្តរំ៍ កុរុន្ទដ្ឋកថាយំ វុត្តមេវត្ថំ សវិសេសំ កត្វា ទស្សេតុំ “កិញ្ចាបិ វុត្តា”តិអាទិ អារទ្ធំ៍ “អបរិច្ឆិន្នេ មណ្ឌបេ”តិ វិសុំ យោជេតព្វំ៍ តេនេវ មាតិកដ្ឋកថាយំ (កង្ខា៍ អដ្ឋ៍ ទុតិយសេនាសនសិក្ខាបទវណ្ណនា) “អបរិច្ឆិន្នមណ្ឌបេ វា បរិច្ឆិន្នេ វាបិ ពហុន្នំ សន្និបាតភូតេ”តិ វុត្តំ៍ ភោជនសាលាយម្បិ អយំ វិសេសោ លព្ភតិយេវ៍ វត្តព្វំ តត្ថីតិ វិសេសេត្វា កិញ្ចិ វត្តព្វំ នត្ថិ៍ បលុជ្ជតីតិ វិនស្សតិ៍ នស្សេយ្យាតិ ចោរាទីហិ វិនស្សេយ្យ៍

១១៧៍ យេន មញ្ចំ វា បីឋំ វា វិនន្តិ, តំ មញ្ចបីឋកវានំ៍ សិលុច្ចយលេណន្តិ សិលុច្ចយេ លេណំ, បព្វតគុហាតិ អត្ថោ៍ “សេនាសនំ ឧបចិកាហិ ខាយិត”ន្តិ ឥមស្មិំ វត្ថុស្មិំ បញ្ញត្តត្តា វត្ថុអនុរូបេន អដ្ឋកថាយំ ឧបចិកាសង្កាយ អភាវេ អនាបត្តិ វុត្តា៍ វត្តក្ខន្ធកេ គមិកវត្តំ បញ្ញបេន្តេន “សេនាសនំ អាបុច្ឆិតព្វ”ន្តិ វុត្តត្តា កេវលំ ពតិក្កន្តាការមត្តស្សេវ “អាបុច្ឆនំ បន វត្ត”ន្តិ វុត្តំ, ន បន វត្តភេទេន ទុក្កដន្តិ ទស្សេតុំ៍ តេនេវ អន្ធកដ្ឋកថាយំ “សេនាសនំ អាបុច្ឆិតព្វ”ន្តិ ឯត្ថ “យំ បាសាណបិដ្ឋិយំ វា បាសាណត្ថម្ភេសុ វា កតសេនាសនំ យត្ថ ឧបចិកា នារោហន្តិ, តំ អនាបុច្ឆន្តស្សបិ អនាបត្តី”តិ វទតិ, តស្មា យំ វុត្តំ គណ្ឋិបទេ “តាទិសេ សេនាសនេ អនាបុច្ឆា គច្ឆន្តស្ស បាចិត្តិយំ នត្ថិ, គមិកវត្តវសេន បន អនាបុច្ឆា គច្ឆតោ វត្តភេទោ ហោតិ, តស្មា ទុក្កដំ អាបជ្ជតី”តិ, តំ ន គហេតព្វំ៍

ᨷᨧ᩠ᨨᩥᨾᩔ ᩋᩣᨽᩮᩣᨣᩮᨶ ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨲᩔ ᨷᨧ᩠ᨨᨲᩮᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩔ ᩋᨬ᩠ᨬᩔ ᩋᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩑᨠᩴ ᨧ ᨷᩮᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨣᨾᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨭ᩠ᨮᩣᨶᨲᩮᩣ ᩋᨶᩣᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩮᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᨷᩣᨴᩩᨴ᩠ᨵᩣᩁᩮ ᨷᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ᪨ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨷᩥ ᨾᨬ᩠ᨧᩴ ᨧ ᨷᩦᨮᩴ ᨧ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᨠᩣᩈᩮ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩔ ᨷᩣᩊ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᩋᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᨲᨳᩣᨷᩥ ᩋᨠᩣᩃᩮ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᨠᩣᩈᩮ ᨾᨬ᩠ᨧᨷᩦᨮᩣᨴᩥᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩔ ᩃᩮᨯ᩠ᨯᩩᨷᩣᨲᩣᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮ ᨷᩩᩁᩥᨾᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩮᨶ ᨷᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ, ᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᩣᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ “ᨾᨱ᩠ᨯᨷᩮ ᨧ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᨾᩪᩃᩮ ᨧ”ᨲᩥ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᨠᩣᩈᩮᩣᨷᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩮᩣᨿᩮᩅᩣᨲᩥ ᨲᨲ᩠ᨳᩣᨷᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᩴ ᨷᩣᩊ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨿᩮᩅᩣᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨷᨶ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᨠᩣᩈᩮ ᩈᨶ᩠ᨳᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩔ ᩏᨽᨿᨲᩮᩣᨷᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᨾᩮᩅ᪨ “ᩈᨦ᩠ᨥᩥᨠᩮ ᩅᩥᩉᩣᩁᩮ ᩈᨦ᩠ᨥᩥᨠᩴᨿᩮᩅ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᩈᨶ᩠ᨳᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨠ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩔ ᨷᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨽᨿᨲ᩠ᨳ ᩑᨠᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩮ ᩈᨦ᩠ᨥᩥᨠᩮ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩃᨠ᩠ᨡᨱᩈᩮᨿ᩠ᨿᩣ, ᨲᩔᩣ ᩈᨦ᩠ᨥᩥᨠᨲᩣ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᩅᩥᩉᩣᩁᩮ ᩈᨶ᩠ᨳᩁᨱᩴ ᨧ ᩈᨶ᩠ᨳᩁᩣᨷᨶᩴ ᨧ, ᩋᨷᩃᩥᨻᩩᨴ᩠ᨵᨲᩣ, ᩋᩣᨷᨴᩣᨿ ᩋᨽᩣᩅᩮᩣ, ᩋᨶᨷᩮᨠ᩠ᨡᩔ ᨴᩥᩈᩣᨷᨠ᩠ᨠᨾᨶᩴ, ᩏᨷᨧᩣᩁᩈᩦᨾᩣᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣᨲᩥ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨷᨬ᩠ᨧ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ᪨

ᨴᩩᨲᩥᨿᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪙᪨ ᩋᨶᩩᨷᨡᨩ᩠ᨩᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪑᪘-᪑᪑᪙᪨ ᩃᩮᨯ᩠ᨯ ᩋᨶᩩᨷᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩈᨾᩦᨷᩴ ᨷᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨻᩉᩪᨷᨠᩣᩁᨲᩴ ᨣᩩᨱᩅᩥᩈᩥᨭ᩠ᨮᨲᩴ ᩈᩃ᩠ᩃᨠ᩠ᨡᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᨽᨱ᩠ᨯᩣᨣᩣᩁᩥᨠᩔ ᨻᩉᩪᨷᨠᩣᩁᨲᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᨠᨳᩥᨠᩣᨴᩦᨶᩴ ᨣᩩᨱᩅᩥᩈᩥᨭ᩠ᨮᨲᩴ ᩈᩃ᩠ᩃᨠ᩠ᨡᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᩣ ᨴᩥᨿᨯ᩠ᨰᩉᨲ᩠ᨳᩮᨲᩥ ᨿᩮᨶ ᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᨾᨬ᩠ᨧᨷᩦᨮᩴ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

᪑᪑᪙᪨ ᩏᨷᨧᩣᩁᩴ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨴᩥᨿᨯ᩠ᨰᩉᨲ᩠ᨳᩴ ᩏᨷᨧᩣᩁᩴ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩑᨠᩅᩥᩉᩣᩁᩮᨲᩥ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩮ᪨ ᩑᨠᨷᩁᩥᩅᩮᨱᩮᨲᩥ ᨲᩔ ᩅᩥᩉᩣᩁᩔ ᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩁᩮ᪨ “ᨣᩥᩃᩣᨶᩮᩣ ᨷᩅᩥᩈᨲᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᨶᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᩁᨱᩈᨻ᩠ᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨣᩥᩃᩣᨶᩣᨴᩥᨲᩣᨿ ᨷᩅᩥᩈᩥᩔᩣᨾᩦᨲᩥ ᩏᨷᨧᩣᩁᩴ ᨷᩅᩥᩈᨶ᩠ᨲᩔ ᩈᨲᩥᨷᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᩣᨵᩮᨲᩩᨠᩣᨾᨲᩣᨿ ᩋᨶᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨿᩮᩅᩣ”ᨲᩥ ᨲᩦᩈᩩᨷᩥ ᨣᨱ᩠ᨮᩥᨷᨴᩮᩈᩩ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩑᩅᨬ᩠ᨧ ᩈᨲᩥ ᩋᨣᩥᩃᩣᨶᩣᨴᩥᨠᩣᩁᨱᩮᨶᩣᨷᩥ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᩋᨶᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᩈᩥᨿᩣ, ᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ (ᨠᨦ᩠ᨡᩣ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᩋᨶᩩᨷᨡᨩ᩠ᨩᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ) ᨷᨶ “ᩈᨦ᩠ᨥᩥᨠᩅᩥᩉᩣᩁᨲᩣ, ᩋᨶᩩᨭ᩠ᨮᩣᨷᨶᩦᨿᨽᩣᩅᨩᩣᨶᨶᩴ, ᩈᨾ᩠ᨻᩣᨵᩮᨲᩩᨠᩣᨾᨲᩣ, ᩏᨷᨧᩣᩁᩮ ᨶᩥᩈᩦᨴᨶᩴ ᩅᩣ ᨶᩥᨷᨩ᩠ᨩᨶᩴ ᩅᩣᨲᩥ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩦ”ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨲᨠᨾᩮᩅ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᩥᨾᩴᩈᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᩋᨶᩩᨷᨡᨩ᩠ᨩᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪑᪐᪨ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᨯ᩠ᨰᨶᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪒᪐᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩩ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᨠᩮᩈᩪᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᨠᩮᩈᩩ᪨ “ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩣᨲᩥ ᩅᨧᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣᨷᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩁᩩᨧᩥᨿᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᨲᩥ, ᩋᨶᩣᨷᨲ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪑᪒᪘᪨ ᩋᩃᨩ᩠ᨩᩦ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᨯ᩠ᨰᨲᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨸᨮᨾᩴ ᩋᩃᨩ᩠ᨩᩦᩋᩣᨴᩥᨠᩣᩁᨱᩮᨶ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᨯ᩠ᨰᩥᩔᩣᨾᩦᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᨯ᩠ᨰᨶ᩠ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩃᩉᩩᨸᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲᩣᨿ ᨠᩮᩣᨸᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᨸᩥ ᩋᨶᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅ᪨ ᩈᨦ᩠ᨥᩥᨠᩅᩥᩉᩣᩁᩮᩣ, ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩔ ᨽᨱ᩠ᨯᨶᨠᩣᩁᨠᨽᩣᩅᩣᨴᩥᩅᩥᨶᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᨲᩣ, ᨠᩮᩣᨸᩮᨶ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᨯ᩠ᨰᨶᩴ ᩅᩤ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᨯ᩠ᨰᩣᨸᨶᩴ ᩅᩤᨲᩥ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨲᩦᨱᩥ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ᪨

ᨶᩥᨠ᩠ᨠᨯ᩠ᨰᨶᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪘᪨ ᩅᩮᩉᩣᩈᨠᩩᨭᩥᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪒᪙-᪑᪓᪒᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩮ ᩏᨸᩁᩥᨾᨲᩃᩮ ᨸᨴᩁᩣᨶᩴ ᩋᩈᨶ᩠ᨳᩁᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ “ᩏᨸᩁᩥᩋᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᨲᩃᩣᨿᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅᩣᨲᩥ ᩋᨶᩩᨸᨡᨩ᩠ᨩᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨾᩮᩅ᪨ ᩈᨦ᩠ᨥᩥᨠᩮᩣ ᩅᩥᩉᩣᩁᩮᩣ, ᩋᩈᩦᩈᨥᨭ᩠ᨭᩣ ᩅᩮᩉᩣᩈᨠᩩᨭᩥ, ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩈᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᨲᩣ, ᩋᨸᨭᩣᨱᩥᨴᩥᨶ᩠ᨶᩮ ᩋᩣᩉᨧ᩠ᨧᨸᩣᨴᨠᩮ ᨶᩥᩈᩦᨴᨶᩴ ᩅᩤ ᨶᩥᨸᨩ᩠ᨩᨶᩴ ᩅᩤᨲᩥ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ᪨

ᩅᩮᩉᩣᩈᨠᩩᨭᩥᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪙᪨ ᨾᩉᩃ᩠ᩃᨠᩅᩥᩉᩣᩁᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪓᪓᪨ ᨶᩅᨾᩮ “ᨾᩉᩃ᩠ᩃᨠᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩅᩥᩉᩣᩁᩮᩣ ᩈᩔᩣᨾᩥᨠᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨧᩥᨠᩣᨿ ᨠᩩᨭᩥᨿᩣ ᩋᨶᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ᪨ “ᩋᨯ᩠ᨰᨲᩮᨿ᩠ᨿᩉᨲ᩠ᨳᨾ᩠ᨸᩥ”ᨲᩥ ᩏᨠ᩠ᨠᨭ᩠ᨮᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩅᨧᨶᩴ ᨸᩣᩊᩥᨿᩣ ᩈᨾᩮᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨲᩴ ᩈᩩᩅᩩᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ “ᨸᩣᩊᩥᨿᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᨬ᩠ᨧ ᩏᨠ᩠ᨠᨭ᩠ᨮᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᨶ ᩋᨯ᩠ᨰᨲᩮᨿ᩠ᨿᩉᨲ᩠ᨳᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩔ ᩒᨠᩣᩈᩔ ᨴᩔᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩅᩣᨭᩴ ᩋᨯ᩠ᨰᨲᩮᨿ᩠ᨿᩉᨲ᩠ᨳᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᨲᩮᩣ ᩐᨶᨠᩴ ᩅᩤ ᩉᩮᩣᨲᩩ ᩋᨵᩥᨠᩴ ᩅᩤ, ᩋᨯ᩠ᨰᨲᩮᨿ᩠ᨿᩉᨲ᩠ᨳᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩴᨿᩮᩅ ᩒᨠᩣᩈᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨿᩔ ᩅᩮᨾᨩ᩠ᨫᩮᩣᨲᩥ ᨿᩔ ᩅᩥᩉᩣᩁᩔ ᩅᩮᨾᨩ᩠ᨫᩮᩣ ᩈᩣ ᩋᨸᩁᩥᨸᩪᩁᩪᨸᨧᩣᩁᩣᨸᩥ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩅᩥᩅᩁᩥᨿᨾᩣᨶᩴ ᨠᩅᩣᨭᩴ ᨿᩴ ᨽᩥᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᩣᩉᨶᨲᩥ, ᩈᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᩣ ᨠᩅᩣᨭᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩪᨸᨧᩣᩁᩁᩉᩥᨲᩣᨸᩥ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩮᨲᩥ ᨸᩥᨵᩮᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩈᨶ᩠ᨵᩥᩴ᪨ “ᨸᩩᨶᨸ᩠ᨸᩩᨶᩴ ᨳᨠᩮᨲᩥ, ᨸᩩᨶᨸ᩠ᨸᩩᨶᩴ ᩃᩥᨾ᩠ᨸᩣᨸᩮᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨴᩮᩣᩈᩮᨶ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩔ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩃᩮᨸᩴ ᩋᨶᩩᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᨧ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᨻᨶ᩠ᨵᩔ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᩣ ᩋᨯ᩠ᨰᨲᩮᨿ᩠ᨿᩉᨲ᩠ᨳᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩮᨿᩮᩅ ᨸᨴᩮᩈᩮ ᨸᩩᨶᨸ᩠ᨸᩩᨶᩴ ᩃᩮᨸᩔ ᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳ ᨸᩩᨶᨸ᩠ᨸᩩᨶᩴ ᩃᩥᨾ᩠ᨸᩮᨶ᩠ᨲᩔ ᩅᩤ ᩃᩥᨾ᩠ᨸᩣᨸᩮᨶ᩠ᨲᩔ ᩅᩤ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨾᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨿ ᨠᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨶ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩃᩮᨸᩮ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩮ ᨸᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᨶ ᨠᩣᩁᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨣᨱ᩠ᨮᩥᨸᨴᩮᩈᩩ ᨸᨶ ᨲᩦᩈᩩᨸᩥ “ᨸᩩᨶᨸ᩠ᨸᩩᨶᩴ ᩃᩮᨸᨴᩣᨶᩔ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᩔ ᩋᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᩴ ᩋᨶᩩᩁᩪᨸ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩴᩅᩥᨵᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩁᩥᨲᩮᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᨸ᩠ᨸ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ “ᩋᨸ᩠ᨸᩥᨧ᩠ᨨᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩅᩥᨿ ᩋᨽᩣᩅᨲ᩠ᨳᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩋᩉᩁᩥᨲᩮ”ᨲᩥ᪨

ᨸᨲᩮᩣᨽᩣᨠᩣᩁᩮᨶᩣᨲᩥ ᨸᨲᩮᩣᨽᩣᨠᩣᩁᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨲᩅ ᨮᩥᨲᩔ ᨠᩥᩃᨬ᩠ᨩᩮᨶ ᩏᨸᩁᩥ ᨸᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ᪨ ᩈᨧᩮ ᩉᩁᩥᨲᩮ ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩮᨲᩥ, ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᩔᩣᨲᩥ ᩅᨧᨶᩮᨶ ᨻᩦᨩᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᨴᩦᨸᩮᨲᩥ – ᩈᨧᩮ ᩅᩥᩉᩣᩁᩔ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩮ ᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨱ᩠ᨱᩣᨴᩦᨶᩥ ᨶ ᩈᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᩉᩣᩁᩮᩣ ᨠᩣᩁᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨸᨶ ᩈᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩣᩁᩣᨸᨠᩔ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪁᪂᪉᪨ ᩑᨠᩮᨠᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩏᨩᩩᨠᨾᩮᩅ ᨨᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨨᩣᨴᨶᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨨᩣᨴᨶᩴ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ "ᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨨᩣᨴᩮᨶ᩠ᨲᩔᩣ"ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩥᨾᨲᩣ ᨸᨶ ᨶᨿᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᩥᩉᩣᩁᩮ ᩑᨠᩅᩣᩁᩴ ᨨᩣᨴᩥᨲᩮ ᨲᩴ ᨨᨴᨶᩴ ᩑᨠᨾᨣ᩠ᨣᨶ᩠ᨲᩥ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ "ᨴ᩠ᩅᩮ ᨾᨣ᩠ᨣᩮ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ "ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᨶ ᨨᩣᨴᩮᨶ᩠ᨲᩔᩣᨸᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩥᨾᨲᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩦᩈᩩᨸᩥ ᨣᨱ᩠ᨮᩥᨸᨴᩮᩈᩩ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩴ "ᨸᩩᨶᨸ᩠ᨸᩩᨶᩴ ᨨᩣᨴᩣᨸᩮᩈᩦ"ᨲᩥ ᨻᩃᩣᨿ ᨸᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿᩣ "ᩈᨻ᩠ᨻᨾ᩠ᨸᩥ ᨧᩮᨲᩴ ᨨᨶ᩠ᨶᩴ ᨨᨶ᩠ᨶᩪᨸᩁᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩥᨾᨲᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᩅᨧᨶᩮᨶ ᨶ ᩈᨾᩮᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲᩥᨿᩣᨿ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩋᩣᨱᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨨᨴᨶᩣᨶᩥ ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲᩥᨿᩴ ᨨᨴᨶᩴ "ᩑᩅᩴ ᨨᩣᨴᩮᩉᩦ"ᨲᩥ ᩋᩣᨱᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

ᨠᩮᨧᩥ ᨸᨶ "ᨸᨮᨾᩴ ᨲᩣᩅ ᩑᨠᩅᩣᩁᩴ ᩋᨸᩁᩥᩈᩮᩈᩴ ᨨᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨶ ᨨᨴᨶᨴᨱ᩠ᨯᨠᩮ ᨻᨶ᩠ᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩅᩣᩁᩴ ᨲᨳᩮᩅ ᨨᩣᨴᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨲᨲᩥᨿᩅᩣᩁᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩅᩣᩁᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨲ᩠ᨳ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨱᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲᨻ᩠ᨻ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨸᩁᩮ ᨸᨶ "ᨸᨮᨾᩅᩣᩁᩮ ᨧᨲᩩᩁᩮᩣᨸᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩩᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥ, ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨴᩩᨽᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿ ᨶ ᩈᨾᩮᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩥᨿᩣᨿ ᨾᨣ᩠ᨣᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨲᨲᩥᨿᩣᨿᩣᨲᩥ ᩏᨸᨿᩮᩣᨣᨲ᩠ᨳᩮ ᩈᨾ᩠ᨸᨴᩣᨶᩅᨧᨶᩴ, ᨲᨲᩥᨿᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᩅᩈᩮᨶ ᨨᩣᨴᩥᨲᩣᨶᩴ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᨨᨴᨶᩣᨶᩴ᪨ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᩅᩣ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮ ᩅᩣᨲᩥ ᨶ ᩅᩣ ᨶᩣᨶᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨ ᨾᩉᩃ᩠ᩃᨠᩅᩥᩉᩣᩁᨲᩣ, ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩅᩣᩈᩣᨣᩣᩁᨲᩣ, ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥ ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨲᩦᨱᩥ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ᪨

ᨾᩉᩃ᩠ᩃᨠᩅᩥᩉᩣᩁᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪁᪀᪨ ᩈᨸ᩠ᨸᩣᨱᨠᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪃᪀᪨ ᨴᩈᨾᩮ ᨿᩔ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩔ "ᩈᩥᨬ᩠ᨧᩮᨿ᩠ᨿ ᩅᩣ ᩈᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩮᨿ᩠ᨿ ᩅᩣ"ᨲᩥ ᨻᩉᩥᩁᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᩅᩈᩮᨶ ᨸᨮᨾᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ "ᩈᨸ᩠ᨸᩣᨱᨠᩴ ᩏᨴᨠᩴ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩣ"ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨶᩉᩣᨶᨸᩣᨶᩣᨴᩥᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᩅᩈᩮᨶ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨧ ᨸᨮᨾᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩮᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᩅᩈᩮᨶᩮᩅ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᩩᨶ ᩍᨴᩴ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩴ ᨻᩉᩥᩁᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᩅᩈᩮᨶᩮᩅ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᩈᨸ᩠ᨸᩣᨱᨠᩈᨬ᩠ᨬᩥᩔ "ᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᩮᨶ ᨸᩣᨱᨠᩣ ᨾᩁᩥᩔᨶ᩠ᨲᩦ"ᨲᩥ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨽᩣᨣᩮ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩔᩣᨸᩥ ᩈᩥᨬ᩠ᨧᨶᩈᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᨶᩮ "ᨸᨴᩦᨸᩮ ᨶᩥᨸᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨭᨦ᩠ᨣᩣᨴᩥᨸᩣᨱᨠᩣ ᨾᩁᩥᩔᨶ᩠ᨲᩦ"ᨲᩥ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩔ ᨸᨴᩦᨸᩩᨩ᩠ᨩᩃᨶᩴ ᩅᩥᨿ ᩅᩥᨶᩣᨸᩥ ᩅᨵᨠᨧᩮᨲᨶᩣᨿ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ "ᨸᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩥᩅᨩ᩠ᨩ"ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅ᪨ ᩏᨴᨠᩔ ᩈᨸ᩠ᨸᩣᨱᨠᨲᩣ, "ᩈᩥᨬ᩠ᨧᨶᩮᨶ ᨸᩣᨱᨠᩣ ᨾᩁᩥᩔᨶ᩠ᨲᩦ"ᨲᩥ ᨩᩣᨶᨶᩴ, ᨲᩣᨴᩥᩈᨾᩮᩅ ᨧ ᩏᨴᨠᩴ, ᩅᩥᨶᩣ ᩅᨵᨠᨧᩮᨲᨶᩣᨿ ᨠᩮᨶᨧᩥᨴᩮᩅ ᨠᩁᨱᩦᨿᩮᨶ ᨲᩥᨱᩣᨴᩦᨶᩴ ᩈᩥᨬ᩠ᨧᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ᪨

ᩈᨸ᩠ᨸᩣᨱᨠᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮᩣ᪨

ᨽᩪᨲᨣᩤᨾᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣᨲᩥᨷᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩔᨧ ᨶᩣᨾᩴ᪨

᪃᪨ ᩋᩮᩣᩅᩣᨴᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

᪁᪨ ᩋᩮᩣᩅᩣᨴᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪃᪃᪨ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩥᩅᨣ᩠ᨣᩔ ᨷᨮᨾᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩮ ᨠᨳᩣᨶᩩᩈᩣᩁᩮᨶᩣᨲᩥ “ᩈᩮᩣ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨠᩥᩴᩈᩦᩃᩮᩣ ᨠᩥᩴᩈᨾᩣᨧᩣᩁᩮᩣ ᨠᨲᩁᨠᩩᩃᩣ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨠᨳᩣᨶᩩᩈᩣᩁᩮᨶ᪨ ᨠᨳᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨯ᩠ᨰᩦᨲᩥ ᨶᩥᩁᩣᨾᩥᩈᩮᨶᩮᩅ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨠᨳᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨯ᩠ᨰᩦ᪨ ᩋᨲᩥᨻ᩠ᨿᩣᨲᩥᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨣ᩠ᨣᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᨾᨣ᩠ᨣᩣᨶᩴ ᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᨽᩪᨲᩣ ᨠᨳᩣ ᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᨠᨳᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩈᨣ᩠ᨣᨾᨣ᩠ᨣᨣᨾᨶᩮᨸᩥ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᩋᨸᩥ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᨷᨣᩮᩅ ᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᨾᨣ᩠ᨣᨣᨾᨶᩮᨲᩥ ᨴᩦᨷᩮᨲᩥ᪨ ᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᨽᩪᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩥᩁᩮᩣᨠᩁᨱᨽᩪᨲᩴ, ᨻᩣᨵᩥᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩃᨴ᩠ᨵᩣᩈᩮᩅᨶᩣ ᩉᩥ ᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᨠᨳᩣ ᩈᨣ᩠ᨣᨾᨣ᩠ᨣᩣᨶᩴ ᨻᩣᨵᩥᨠᩣᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᨾᩥᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᨷᩁᩥᨷᩩᨱ᩠ᨱᩮᩣ᪨ ᩈᩉᩥᨲᨲ᩠ᨳᩮᩣᨲᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᨣᨾ᩠ᨽᩦᩁᨲᩣᨴᩥᨿᩮᩣᨣᨲᩮᩣ ᨣᨾ᩠ᨽᩦᩁᩮᩣ᪨ ᨻᩉᩩᩁᩈᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩁᩈᩣᨴᩥᨻᩉᩩᩁᩈᩮᩣ᪨ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᨷᨭᩥᩅᩮᨵᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥᩃᨠ᩠ᨡᨱᨷᨭᩥᩅᩮᨵᩁᩈᩋᩣᩅᩉᨶᨲᩮᩣ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᨷᨭᩥᩅᩮᨵᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨

᪁᪃᪄-᪁᪃᪅᪨ ᨷᩁᩮᨲᩣᨲᩥ ᨷᩁᨲ᩠ᨳ, ᨴᩩᨲᩥᨿᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨣᩮᩣᩁᩣᨶᨲ᩠ᨲᩣᨷᩣᨲᩥ ᨷᩁᩥᨻᩣᩉᩥᩁᩮ ᨣᩮᩣᩁᩣᨶᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩅ᪨ ᨷᩤᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩣᨲᩥ ᨧᩣᩁᩥᨲ᩠ᨲᩅᩣᩁᩥᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᨽᩮᨴᩴ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩈᩦᩃᩴ᪨ ᨲᨬ᩠ᩉᩥ ᨿᩮᩣ ᨶᩴ ᨷᩤᨲᩥ ᩁᨠ᩠ᨡᨲᩥ, ᨲᩴ ᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᨲᩥ ᨾᩮᩣᨧᩮᨲᩥ ᩋᩣᨷᩤᨿᩥᨠᩣᨴᩦᩉᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᩉᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᨷᩤᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᩈᩴᩅᩁᨱᩴ ᩈᩴᩅᩁᩮᩣ, ᨠᩣᨿᩅᨧᩦᨴ᩠ᩅᩤᩁᩣᨶᩴ ᨷᩥᨵᩤᨶᩴ᪨ ᨿᩮᨶ ᩉᩥ ᨲᩮ ᩈᩴᩅᩩᨲᩣ ᨷᩥᩉᩥᨲᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᩈᩴᩅᩁᩮᩣ, ᨠᩣᨿᩥᨠᩅᩣᨧᩈᩥᨠᩔ ᩋᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩔᩮᨲᩴ ᨶᩣᨾᩴ᪨ ᨷᩤᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᩴᩅᩁᩮᨶ ᩈᩴᩅᩩᨲᩮᩣᨲᩥ ᨷᩤᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᩴᩅᩁᩮᨶ ᨷᩥᩉᩥᨲᨠᩣᨿᩅᨧᩦᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮᩣ᪨ ᨲᨳᩣᨽᩪᨲᩮᩣ ᨧ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩮᨶ ᩈᨾᨦ᩠ᨣᩦ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ᪨ ᩅᩥᩉᩁᨲᩦᨲᩥ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨷᩤᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᩴᩅᩁᩈᩦᩃᩮ ᨮᩥᨲᩔ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᩍᩁᩥᨿᩣᨷᨳᩅᩥᩉᩤᩁᩮᩣ ᨴᩦᨷᩥᨲᩮᩣ᪨

ᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨲᩣ ᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩮ ᩅᩥᨠᩣᩁᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅᩮᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩮᨲᩥ ᨫᩣᨶᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩮ᪨ ᩈᩦᩃᩴ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩥ ᨷᩤᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩔᩮᩅ ᩅᩮᩅᨧᨶᩣᨶᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ (ᩅᩥᨽ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪃᪁᪁) ᩈᩦᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᨿᩅᩣᨧᩣᩉᩥ ᩋᨾᨶᩣᨧᩣᨷᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨧᩮᨲᩈᩥᨠᩔ ᨷᩤᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩔᩮᩅ ᩅᩮᩅᨧᨶᩴ, ᨿᨳᩣ ᩈᩦᩃᩮᨷᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩮᨲᩣ ᨿᨳᩣ ᩈᩦᩃᩴ ᨶᩣᨾ ᨷᩣᨱᩣᨲᩥᨷᩣᨲᩣᨴᩦᩉᩥ ᩅᩣ ᩅᩥᩁᨾᨶ᩠ᨲᩔ ᩅᨲ᩠ᨲᨷᨭᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩅᩣ ᨷᩪᩁᩮᨶ᩠ᨲᩔ ᨧᩮᨲᨶᩣᨴᨿᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᨶ ᨷᩤᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᩦᩃᩮᨶ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩈᩣᩈᨶᩮ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ ᨶᩣᨾ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩴ “ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩉᨲᩥ ᩅᩣ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ, ᨠᩩᩈᩃᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩅᩣ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩉᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣ᪨ ᩋᨿᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣ “ᩈᩦᩃᩮ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨶᩁᩮᩣ ᩈᨷᨬ᩠ᨬᩮᩣ”ᨲᩥ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪨᪂᪃, ᪁᪉᪂) ᨧ “ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣ, ᨾᩉᩣᩁᩣᨩ, ᩈᩦᩃᩴ

សព្វេសំ កុសលានំ ធម្មាន”ន្តិ (មិ. ប. ២.១.៩) ច “សីលេ បតិដ្ឋិតស្ស ខោ, មហារាជ, សព្វេ កុសលា ធម្មា ន បរិហាយន្តី”តិ ច អាទិវុត្តនយេន វេទិតព្វោ។

តត្ថ បុព្វុប្បត្តិអត្ថេន អាទិ។ វុត្តម្បិ ហេតំ –

“តស្មាតិហ ត្វំ, ភិក្ខុ, អាទិមេវ វិសោធេហិ កុសលេសុ ធម្មេសុ។ កោ ចាទិ កុសលានំ ធម្មានំ? សីលញ្ច សុវិសុទ្ធំ ទិដ្ឋិ ច ឧជុកា”តិ (សំ. និ. ៥.៣៦៩)។

យថា ហិ នគរវឌ្ឍកី នគរំ មាបេតុកាមោ បឋមំ នគរដ្ឋានំ សោធេតិ, តតោ អបរភាគេ វីថិចតុក្កសិង្ឃាដកាទិបរិច្ឆេទេន វិភជិត្វា នគរំ មាបេតិ, ឯវមេវ យោគាវចរោ អាទិម្ហិ សីលំ សោធេតិ, តតោ អបរភាគេ សមាធិវិបស្សនាមគ្គផលនិព្វានានិ សច្ឆិករោតិ។ យថា វា បន រជកោ បឋមំ តីហិ ខារេហិ វត្ថំ ធោវិត្វា បរិសុទ្ធេ វត្ថេ យទិច្ឆកំ រង្គជាតំ ឧបនេតិ, យថា វា បន ឆេកោ ចិត្តការោ រូបំ លិខិតុកាមោ អាទិតោវ ភិត្តិបរិកម្មំ ករោតិ, តតោ អបរភាគេ រូបំ សមុដ្ឋាបេតិ, ឯវមេវ យោគាវចរោ អាទិតោវ សីលំ វិសោធេត្វា អបរភាគេ សមថវិបស្សនាទយោ ធម្មេ សច្ឆិករោតិ។ តស្មា សីលំ “អាទី”តិ វុត្តំ។

តត្ថ ចរណសទិសតាយ ចរណំ។ “ចរណា”តិ បាទា វុច្ចន្តិ។ យថា ហិ ឆិន្នចរណស្ស បុរិសស្ស ទិសំគមនាភិសង្ខារោ ន ជាយតិ, បរិបុណ្ណបាទស្សេវ ជាយតិ, ឯវមេវ យស្ស សីលំ ភិន្នំ ហោតិ ខណ្ឌំ អបរិបុណ្ណំ, តស្ស និព្វានគមនាយ ញាណគមនំ ន សម្បជ្ជតិ។ យស្ស បន តំ អភិន្នំ ហោតិ អខណ្ឌំ បរិបុណ្ណំ, តស្ស និព្វានគមនាយ ញាណគមនំ សម្បជ្ជតិ។ តស្មា សីលំ “ចរណ”ន្តិ វុត្តំ។

តត្ថ សំយមវសេន សំយមោ, សំវរវសេន សំវរោតិ ឧភយេនបិ សីលសំយមោ ចេវ សីលសំវរោ ច កថិតោ។ ចេតនាវសេន ហិ សំយមតីតិ សំយមោ, បុគ្គលោ វា សំយមេតិ វីតិក្កមវសេន តស្ស វិប្ផន្ទិតុំ ន ទេតីតិ សំយមោ, វីតិក្កមស្ស បវេសនទ្វារំ សំវរតីតិ បិទហតីតិ សំវរោ។ មោក្ខន្តិ ឧត្តមំ មុខំ វា។ យថា ហិ សត្តានំ ចតុព្វិធោ អាហារោ មុខេន បវិសិត្វា អង្គមង្គានិ ផរតិ, ឯវំ យោគិនោបិ ចតុភូមកកុសលំ សីលមុខេន បវិសិត្វា អត្ថសិទ្ធិំ សម្បាទេតិ។ តេន វុត្តំ “មោក្ខ”ន្តិ។ បមុខេ សាធូតិ បមោក្ខំ, បុព្វង្គមំ សេដ្ឋំ បធានន្តិ អត្ថោ។ កុសលានំ ធម្មានំ សមាបត្តិយាតិ ចតុភូមកកុសលានំ បដិលាភត្ថាយ បមោក្ខំ បុព្វង្គមំ សេដ្ឋំ បធានន្តិ វេទិតព្វំ។

កាយិកោ អវីតិក្កមោតិ តិវិធំ កាយសុចរិតំ។ វាចសិកោតិ ចតុព្វិធំ វចីសុចរិតំ។ កាយិកវាចសិកោតិ តទុភយំ។ ឥមិនា អាជីវដ្ឋមកសីលំ បរិយាទាយ ទស្សេតិ។ សំវុតោតិ បិហិតោ, សំវុតិន្ទ្រិយោ បិហិតិន្ទ្រិយោតិ អត្ថោ។ យថា ហិ សំវុតទ្វារំ គេហំ “សំវុតគេហំ បិហិតគេហ”ន្តិ វុច្ចតិ, ឯវមិធ សំវុតិន្ទ្រិយោ “សំវុតោ”តិ វុត្តោ។ បាតិមោក្ខសំវរេនាតិ បាតិមោក្ខសង្ខាតេន សំវរេន។ ឧបេតោតិអាទីនិ សព្វានិ អញ្ញមញ្ញវេវចនានិ។

ឥរិយតីតិអាទីហិ សព្វេហិបិ បទេហិ បាតិមោក្ខសំវរសីលេ ឋិតស្ស ភិក្ខុនោ ឥរិយាបថវិហារោ កថិតោ។ តត្ថ ឥរិយតីតិ ចតូសុ ឥរិយាបថានំ អញ្ញតរសមង្គិភាវតោ ឥរិយតិ។ តេហិ ឥរិយាបថចតុក្កេហិ កាយសកដំ វត្តេតិ វត្តតិ។ ឯកំ ឥរិយាបថទុក្ខំ អបរេន ឥរិយាបថេន វិច្ឆិន្ទិត្វា ចិរដ្ឋិតិភាវេន សរីររក្ខណតោ បាលេតិ។ ឯកស្មិំ ឥរិយាបថេ អសណ្ឋហិត្វា សព្វិរិយាបថេ វត្តនតោ យបេតិ។ តេន តេន ឥរិយាបថេន តថា តថា កាយស្ស យាបនតោ យាបេតិ។ ចិរកាលវត្តាបនតោ ចរតិ។ ឥរិយាបថេន ឥរិយាបថំ វិច្ឆិន្ទិត្វា ជីវិតហរណតោ វិហរតិ។

មិច្ឆាជីវបដិសេធកោតិ –

“ឥធេកច្ចោ វេឡុទានេន វា បត្តទានេន វា បុប្ផ ផល សិនានទន្តកដ្ឋទានេន វា ចាដុកម្យតាយ វា មុគ្គសូប្យតាយ វា បារិភដយតាយ វា ជង្ឃបេសនិកេន វា អញ្ញតរញ្ញតរេន វា ពុទ្ធបដិកុដ្ឋេន មិច្ឆាអាជីវេន ជីវិកំ កប្បេតិ, អយំ វុច្ចតិ អនាចារោ”តិ (វិភ។ ៥១៣) –

ឯវំ វុត្តអនាចារសង្ខាតមិច្ឆាជីវបដិសេធកោ។

ន វេឡុទានាទិកោ អាចារោតិ –

“ឥធេកច្ចោ ន វេឡុទានេន ន បត្ត ន បុប្ផ ន ផល ន សិនាន ន ទន្តកដ្ឋ ន ចាដុកម្យតាយ ន មុគ្គសូប្យតាយ ន បារិភដយតាយ ន ជង្ឃបេសនិកេន ន អញ្ញតរញ្ញតរេន ពុទ្ធបដិកុដ្ឋេន មិច្ឆាអាជីវេន ជីវិកំ កប្បេតិ, អយំ វុច្ចតិ អាចារោ”តិ (វិភ។ ៥១៣) –

ឯវំ វុត្តោ ន វេឡុទានាទិកោ អាចារោ។

វេសិយាទិអគោចរំ បហាយាតិ –

“ឥធេកច្ចោ វេសិយគោចរោ វា ហោតិ វិធវ ថុល្លកុមារិ បណ្ឌក ភិក្ខុនិ បានាគារគោចរោ វា, សំសដ្ឋោ វិហរតិ រាជូហិ រាជមហាមត្តេហិ តិត្ថិយេហិ តិត្ថិយសាវកេហិ អននុលោមិកេន សំសគ្គេន, យានិ វា បន តានិ កុលានិ អស្សទ្ធានិ អប្បសន្នានិ អនោបានភូតានិ អក្កោសកបរិភាសកានិ អនត្ថកាមានិ អហិតកាមានិ អផាសុកកាមានិ អយោគក្ខេមកាមានិ ភិក្ខូនំ ភិក្ខុនីនំ ឧបាសកានំ ឧបាសិកានំ, តថារូបានិ កុលានិ សេវតិ ភជតិ បយិរុបាសតិ, អយំ វុច្ចតិ អគោចរោ”តិ (វិភ។ ៥១៤) –

ឯវប្បការំ វេសិយាទិអគោចរំ បហាយ។

សន្ធាយបយុត្តកលិខិតាតិ ឯត្ថ អាទិ-សទ្ទេន ឧបនិស្សយគោចរាទិំ សង្គណ្ហាតិ។ តិវិធោ ហិ គោចរោ ឧបនិស្សយគោចរោ អារក្ខគោចរោ ឧបនិពន្ធគោចរោតិ។ កតមោ ឧបនិស្សយគោចរោ? ទសកថាវត្ថុគុណសមន្នាគតោ កល្យាណមិត្តោ, យំ និស្សាយ អស្សុតំ សុណាតិ, សុតំ បរិយោទបេតិ, កង្ខំ វិតរតិ, ទិដ្ឋឹ ឧជុំ ករោតិ, ចិត្តំ បសាទេតិ។ យស្ស វា បន អនុសិក្ខមានោ សទ្ធាយ វឌ្ឍតិ, សីលេន សុតេន ចាគេន បញ្ញាយ វឌ្ឍតិ, អយំ ឧបនិស្សយគោចរោ។ កតមោ អារក្ខគោចរោ? ឥធ ភិក្ខុ អន្តរឃរំ បវិដ្ឋោ វីថិំ បដិបន្នោ ឱក្ខិត្តចក្ខុ យុគមត្តទស្សាវី សំវុតោ គច្ឆតិ, ន ហត្ថិំ ឱលោកេន្តោ, ន អស្សំ, ន រថំ, ន បត្តិំ, ន ឥត្ថិំ, ន បុរិសំ ឱលោកេន្តោ, ន ឧទ្ធំ ឱលោកេន្តោ, ន អធោ ឱលោកេន្តោ, ន ទិសាវិទិសំ វិបេក្ខមានោ គច្ឆតិ, អយំ អារក្ខគោចរោ។ កតមោ ឧបនិពន្ធគោចរោ? ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា, យត្ថ ចិត្តំ ឧបនិពន្ធតិ។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា "កោ ច, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ គោចរោ សកោ បេត្តិកោ វិសយោ? យទិទំ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា"តិ (សំ។ និ។ ៥។៣៧២), អយំ ឧបនិពន្ធគោចរោ។ ឥតិ អយំ តិវិធោ គោចរោ ឥធ អាទិ-សទ្ទេន សង្គហិតោតិ ទដ្ឋព្ពោ។

អប្បមត្តកេសុ វជ្ជេសូតិ អសញ្ចិច្ច អាបន្នសេខិយអកុសលចិត្តុប្បាទាទិភេទេសុ វជ្ជេសុ។ ភយតោ ទស្សនសីលោតិ បរមាណុមត្តំ វជ្ជំ អដ្ឋសដ្ឋិយោជនសតសហស្សុព្ពេធសិនេរុបព្ពតសទិសំ កត្វា ទស្សនសភាវោ, សព្ពលហុកំ វា ទុព្ភាសិតមត្តំ បារាជិកសទិសំ កត្វា ទស្សនសភាវោ។ សម្មា អាទាយាតិ សម្មទេវ សក្កច្ចំ សព្ពសោ វា អាទិយិត្វា។

វដ្ដទុក្ខនិស្សរណត្ថិកេហិ សោតព្ពតោ សុតំ, បរិយត្តិធម្មោ។ តំ ធារេតីតិ សុតធរោ, សុតស្ស អាធារភូតោ។ យស្ស ហិ ឯកតោ គហិតំ ឯកតោ បលាយតិ, ឆិទ្ទឃដេ ឧទកំ វិយ ន តិដ្ឋតិ, បរិសមជ្ឈេ ឯកំ សុត្តំ វា ជាតកំ វា កថេតុំ វា វាចេតុំ វា ន សក្កោតិ, អយំ ន សុតធរោ នាម។ យស្ស បន ឧគ្គហិតំ ពុទ្ធវចនំ ឧគ្គហិតកាលសទិសមេវ ហោតិ, ទសបិ វីសតិបិ វស្សានិ សជ្ឈាយំ អករោន្តស្ស ន នស្សតិ, អយំ សុតធរោ នាម។ តេនេវាហ "យស្ស ត"ន្តិអាទិ។ ឯកបទម្បិ ឯកគាថម្បិ អវិនដ្ឋំ ហុត្វា សន្និចីយតីតិ សន្និចយោ, សុតំ សន្និចយោ ឯតស្មិន្តិ សុតសន្និចយោតិ អាហ "សុតំ សន្និចិតំ អស្មិន្តិ សុតសន្និចយោ"តិ។ យស្ស ហិ សុតំ ហទយមញ្ជូសាយំ សន្និចិតំ សិលាយ លេខា វិយ សុវណ្ណឃដេ បក្ខិត្តា សីហវសា វិយ ច សទា តិដ្ឋតិ, អយំ សុតសន្និចយោ នាម។ តេនាហ "ឯតេន...បេ... អចិតានំ ទស្សេតី"តិ។

ធាតាតិ បគុណា វាចុគ្គតា។ ឯកស្ស ហិ ឧគ្គហិតពុទ្ធវចនំ និច្ចកាលិកំ ន ហោតិ, "អមុកសុត្តំ វា ជាតកំ វា កថេហី"តិ វុត្តេ "សជ្ឈាយិត្វា អញ្ញេហិ សំសន្ទិត្វា បរិបុច្ឆាវសេន អត្ថំ ឱគាហិត្វា ជានិស្សាមី"តិ វទតិ។ ឯកស្ស បគុណំ បពន្ធវិច្ឆេទាភាវតោ គង្គាសោតសទិសំ ភវង្គសោតសទិសញ្ច អកិត្តិមំ សុប្បវត្តិំ ហោតិ, "អមុកសុត្តំ វា ជាតកំ វា កថេហី"តិ វុត្តេ ឧទ្ធរិត្វា តមេវ កថេតិ។ តំ សន្ធាយ វុត្តំ "ធាតា"តិ។ វាចាយ បគុណា កតាតិ សុត្តទសកវគ្គទសកបណ្ណាសទសកវសេន វាចាយ សជ្ឈាយិតា, ទស សុត្តានិ គតានិ, ទស វគ្គានិ គតានីតិអាទិនា សល្លក្ខេត្វា វាចាយ សជ្ឈាយិតាតិ អត្ថោ។ សុត្តេកទេសស្ស ហិ សុត្តមត្តស្ស ច វចសា បរិចយោ ឥធ នាធិប្បេតោ, អថ ខោ វគ្គាទិវសេនេវ។ មនសា អនុបេក្ខិតាតិ មនសា អនុ អនុ បេក្ខិតា, ភាវេន និជ្ឈាយិតា ចិន្តិតាតិ អត្ថោ។ អាវជ្ជន្តស្សាតិ វាចាយ សជ្ឈាយិតំ ពុទ្ធវចនំ មនសា ចិន្តេន្តស្ស។ សុដ្ឋុ បដិវិទ្ធាតិ និជ្ជដំ និគ្គុម្ពំ កត្វា សុដ្ឋុ យាថាវតោ បដិវិទ្ធា។

ឯត្ថ យាតិកាតិ ភិក្ខុយាតិកា ភិក្ខុនីយាតិកា ច។ ចាតុក្កាតាតិ បុរិមស្សេវ វេវចនំ។ តិស្សា អនុមោទនាតិ សញ្ឈមេត្ត ឥតាតិរំ សបដិរំ ឃុត្តអនុមោទនា, ចិហារាទិមង្គលេ មង្គលសុត្តាទិអនុមោទនា, មតកភត្តាទិអចមង្គលេ តិរោកុដ្ដាទិអនុមោទនាតិ ឮយា តិស្សា អនុមោទនា។ កម្មាកម្មចិតិច្ឆយោតិ បរិវារាវសានេ កម្មវគ្គេ ចុត្តចិតិច្ឆយោ។ “ចិបស្សនាវសេន វុក្កហមគ្គត្ត វត្តនាតុវវត្តានមុពេន វុក្កហេតព្ពា”ត្តិ ពីសុបិ កណ្ហិបរេតុ ចុត្តំ។ វត្តុ ឌិសាសុ អបជ្ជិហតត្តា វតស្សា ឌិសា ឧតស្សាតិ វតុទ្ទិសោ, វតុទ្ទិសោវ ចាតុទ្ទិសោ, វតស្សា ចា ឌិសា អវហតិ, វត្តុ ចា ឌិសាសុ សាធុតិ ចាតុទ្ទិសោ។

អភិចិតយោតិ សកលេ ចិតយបិដកេ។ ចិតេត្តិ សិក្ខាបទំ។ “ឯត្ថ ចិភង្គា បភុលា ចាតុក្កតា កាតព្ពាតិ ពួកំ បរិបុច្ឆាវសេន វុក្កហលមេ្យិ សត្ថាយ ចុត្ត”ត្តិ ចតត្តិ។ ឧកស្ស បមុដ្ឋំ, ពួតស្ស បភុលំ ហោតីតិ អាហ “តីហិ ឌុតេហិ សត្តិ បរិចត្តកក្ខយា កាតព្ពា”តិ។ អភិឆមុតិ តាយទ្ធបបរិច្ឆេទំ ហេដ្ឋិមា ចា តយោ ចក្កាតិ មហាចក្កតោ ហេដ្ឋា សកាឆកចក្កោ តិកាតចក្កោ លត្តកចក្កាតិ ពួយេ តយោ ចក្កា។ “ឆមុបតមេ្យិ សហ ចត្ថិនា វុក្កហេតុំ ចដ្ដតី”តិ មហាបច្ចរិយំ ចុត្តត្តា ឌាតកកាលាកេត សាដ្ឋកធំ ឌាតកំ វុក្កហេតព្វាបិ ឆមុបតមេ្យិ សហ ចត្ថិនា វុក្កហេតព្ពមេវ។

កល្យាណា សុត្ថរា បរិយណ្ណលបតញ្ញត្តា ចាចា អស្សាតិ កល្យាណចាវោចា។ តេនាហ “សិថិលធនិតាទីនំ...បេ... ចាចាយ សមន្នាគតោ”តិ។ តត្ថ បរិយណ្ណលបតញ្ញត្តាយាតិ ឆាតករណសម្បត្តិយា សិក្ខាសម្បត្តិយា ច កត្ថចិបិ អន្ទុតតាយ បរិយណ្ណលបតាតិ ញុញ្ញាតាតិ អក្ខរាតិ ឧតិស្សាតិ បរិយណ្ណលបតញ្ញត្តា, បតមេវ ចា អត្ថស្ស ញុញ្ញាតតោ បតញ្ញត្តំ, តំ អក្ខរបរិបុទ្ធិ កត្វា សិថិលធនិតាទិតសចិធំ ញុញ្ញាតពុទ្ធិ អបរិហាបេត្វា ចុត្តំ បរិយណ្ណំ តាម ហោតិ។ អក្ខរបរិបុទ្ធិយា ហិ បតញ្ញត្តស្ស បរិយណ្ណលតា។ តេត ចុត្តំ “សិថិលធនិតាទីនំយថាចិធាតចចនតោ”តិ, បរិយណ្ណំ បតញ្ញត្តំ ឧតិស្សាតិ បរិយណ្ណលបតញ្ញត្តា។ អថ ចា បច្ចតិ ញាយតិ អត្ថោ ឧតេតាតិ បតំ, តាមាទិ។ យថាធិប្បេតមត្ថំ ញុញ្ញាបេតីតិ ញុញ្ញត្តំ, វាក្យំ។ តេសំ បរិបុណ្ណតាយ បរិយណ្ណលបតញ្ញត្តា។

អបិច យោ ភិក្ខុ បរិសតិ ធម្មំ ទេសេន្តោ សុត្តំ ចា ឌាតកំ ចា តិក្ខិបិត្វា អញ្ញំ ឧបរមុកកំ សុត្តំ អាហរតិ, តស្ស ឧបមំ កថេតិ, តទត្ថំ ឱតារេតិ, ឧចំ ពួកំ កហេត្វា ឧត្ត ចិបន្តោ ឧកបស្សេតេវ បរិហរន្តោ កាលំ ញាត្វា ចុដ្ឋហតិ, តិក្ខិត្តសុត្តំ បត តិក្ខិត្តមត្តមេវ ហោតិ, តស្ស កថា អបរិយណ្ណលិ តាម ហោតិ អត្ថស្ស អបរិបុណ្ណតាយតោ។ យោ បត សុត្តំ ចា ឌាតកំ ចា តិក្ខិបិត្វា ពាហិ ឧកបតមេ្យិ អកត្វា ឃថាតិក្ខិត្តស្ស សុត្តស្ស អត្ថំវណ្ណតាវសេនេវ សុត្តត្ថមេ្យិ អានេន្តោ បិញ្ញូយា អនុសន្ធិញ្ញា បុព្ពាបរញ្ញា អបេក្ខន្តោ អាចរិយេហិ ឌិន្នតយេ ឋត្វា តុលិកាយ បរិច្ឆិន្ទន្តោ ចិយ តំ តំ អត្ថំ សុវចត្ថិតំ កត្វា ឌស្សេន្តោ កម្ភីរមាតិកាយ ឧទកំ បេសេន្តោ ចិយ កម្ភីរមត្ថំ កមេន្តោ វក្កហារិកតិយា បទេ បទំ ពោធេន្តោ សិន្ធុចាឌាតិយោ ចិយ ឧកំយេវ បទំ អនេកេហិ បរិយាយេហិ បុតប្បុតំ សំវណ្ណេន្តោ កច្ឆតិ, តស្ស កថា បរិយណ្ណលិ តាម ហោតិ ធម្មតោ អត្ថតោ អនុសន្ធិតោ បុព្ពាបរតោ អាចរិយុក្កហតោតិ សព្ពសោ បរិបុណ្ណតាយតោ។ ឧចរូបមេ្យិ កធំ សន្ធាយ “បរិយណ្ណលបតញ្ញត្តាយា”តិ ចុត្តំ។

កុលបរិបុណ្ណកាវេត បុរេ ភចាតិ បេរិនិ, តស្ស ភិក្ខុនោ តេតេតំ ភាសិតព្ពំ អត្ថស្ស កុលបរិបុណ្ណកាវេត បុរេ បុណ្ណកាវេ ភចាតិ អត្ថោ។

បុរេ ចា កចត្តា បេរិយា ភាករិកិត្តិយា ស្ញុយាលត្តភេត សនិសាតិ បេរិ, បុរេ និចដ្ឋភារិ ចិយ ស្កុយារាតិ អវេត្វា។ បុរស្ស ឧសាតិបិ បេរិ, បុរស្ស ឧសាតិ ភករចាសិតំ កឆាតិ អវេត្វា។ ភករចាសិភោ ហិ ឃុត្តកឆា ហោន្តិ បិតិយត្ថ “បិតា”តិ, ភាតិយត្ថ “ភាតា”តិ ចទន្តិ។ ឧចន្ទុបិ ហិ កឆា ពាហុភោ ឌភស្ស កត្តា ហោតិ យភាបិ, តាយ បេរិយា។

ចិស្សដ្ឋាយាតិ បិត្តសេយ្យាតិហិ អបលិត្យដ្ឋាយ សត្តិដ្ឋចិលប្តិតាឌិដោសរហិតាយ។ អឆ ចា ភាតិសិឈំ ភាតិសលិកំ តិរត្ថរំ ឧករសព្វា កត្វា បរិសាយ អញ្ញាសយាត្រុប្បំ ឆយ៉ុ ករឆត្តស្ស ចាចា ចិស្សដ្ឋា តាយ។ យោ ហិ កិក្ខុ ឆយ៉ុ ករឆន្តោ ស្វត្ថំ ចា ឌាតកំ ចា អារកិត្វា អារដ្ឋកាលតោ បដ្ឋាយ ត្យរិតត្យរិតោ អរលំ យឥត្វន្តោ ចិយ ស្ថល្បាគតិយំ លាគន្តោ ចិយ បិត្យពុយា អត្យសន្តិបុត្តាបទេស្វ កហិតំ កហិតមេច, អក្កហិតំ អក្កហិតមេច កត្វា បុរាណបណ្ណត្តទេស្វ ចរយាតំ កោឆំ ដ្ឋានេបន្តោ ចិយ តត្វ តត្វ បហរន្តោ ឌូសាបេត្វា ដ្ឋាយ កច្ឆតិ។ បុរាណបណ្ណត្តទេស្វ ហិ បរិបិតិយយាភា កោឆា កភាទិ ឌិស្សតិ កភាទិ ភ ឌិស្សតិ, ឧចមេកច្ចស្ស អត្វចណ្ណតា កត្វទិ ឌិស្សតិ កត្វទិ ភ ឌិស្សតិ។ យោបិ ឆយ៉ុ ករឆន្តោ ករលេត សិឈំ, ករលេត សលិកំ, ករលេត យត្តំ, ករលេត យហាសត្តំ, ករលេត ឲុទ្ធកសត្តំ ករេរាតិ, យឆា តិញ្ញាយតាលិញ្ញាបេតស្ស យុលតោ តិច្ឆរលាកអក្កិ ករលេត ឌលតិ ករលេត តិញ្ញាយតិ, ឧចំ បេតឆយ៉ុកឆិកោ តាយ ហោតិ, បរិសាយ ដ្ឋាត្យកាយាយ បុត អារកតិ។ យោបិ ករឆន្តោ តត្វ តត្វ ចិត្វាយតិ, អប្បដិភាភតាយ អាបជ្ជតិ, កោភទិ ទោរកោភ តិត្វុតន្តោ ចិយ កត្ថុន្តោ ចិយ ករឆតិ, ញ្ញមេយំ សន្តេ្តាសយ្យិ កឆា ចិស្សដ្ឋា តាយ ភ ហោតិ ស្វលេភ អប្បចត្តកាចតោ។ យោ បត ស្វត្ថំ អាហរិត្វា អាចរិយេហិ ឌិន្នភយេ ឌិតោ អាចរិយុក្កហំ អយុប្ពានន្តោ យឆា ច អាចរិយា តំ តំ ស្វត្ថំ និចណ្ណេន្តិ, តេភេច ភយេភ និចណ្ណេន្តោ ភាតិសិឈំ ភាតិសលិកត្តិអាឌិភា ច្ចត្តភយេភ កឆាបពាន្ធំ អចិច្ឆិន្តំ កត្វា ភឌិសោតោ ចិយ បចត្តេតិ, អាកាសកក្ខោតោ កស្សយារ៏ភាតកំ ចិយ តិរត្ថរកឆំ បចត្តេតិ, តស្ស កឆា ចិស្សដ្ឋា តាយ ហោតិ។ តំ សន្ធាយ ចុត្តំ “ចិស្សដ្ឋាយា”តិ។

អភេលកឡអាយាតិ ឧលកឡអចិរហិតាយ។ កស្សចិ ហិ ករឆត្តស្ស ឧលំ កឡអតិ, លាលា បក្ឈរតិ, ខេឡអបុសិតានិ ចា តិក្ខយត្តិ, តស្ស ចាចា ឧលកឡអា តាយ ហោតិ, តព្វិបរីតាយាតិ អវេត្វា។ អត្ថស្ស ចិញ្ញាបតិយាតិ អាឌិយជ្ញូបរិយោសាតំ បិកដំ កត្វា ភាសិតត្ថស្ស ចិញ្ញាបតសយត្វតាយ អត្វពោបនេភ សាគតាយ។

ចាចាច ករលន្តិ ចាក្កករណំ, ដ្ឋាហារឃោសោ។ កល្យាណំ យឆុរំ ចាក្កករណំ អស្សាតិ កល្យាណចាក្កករណោ។ តេភេចាហ “យធុរស្សរោ”តិ។ ហិឡឧតីតិ អចឌាភាតិ។ យាត្យកាវេយាតិ សព្ពដ្ឋ។ យតំ អបិយតិ ចដ្ឋតីតិ យភាបិ។ តេភាហ “យតចដ្ឋភកោ”តិ។ ចដ្ឋកយេភ តជ្ជត្វាតិ យោព្ពាភយកាឌិយត្តា កិក្ខុតិយោ និសារកយេភ តារេសត្វា។ កិហិករលតិ អត្តភោ កិហិករល។ កិក្ខុតិយា មេឆុតេភ កិក្ខុតិទូសកោ ហោតីតិ កិក្ខុតិយា កាយសំសក្កមេច ចតតិ។ សិក្ខាបាសាយលោរិស្វ បត មេឆុតេតបិ កិក្ខុតិទូសកោ ភ ហោតីតិ អាហ “សិក្ខាបាសាយលោរិស្វ មេឆុតឆយ៉ុ”ន្តិ។ “កាសាយចត្វចសភាយា”តិ ចចភតោ ទុស្សីលិស្វ កិក្ខុតិសិក្ខាបាសាយលោរិស្វ ករុឆយ៉ុ អញ្ញាបត្កុប្បន្តោ បដិក្ខិត្តារេយចាតិ ឌដ្ឋព្វំ។ តស្សា កិក្ខុតិយា អការេចបិ យា យា តស្សា ចចភំ អស្សោសុំ, តា តា តភេច យញ្ញត្តិតិ អាហ “យាត្យការេយា ហិ”តិអាឌិ។

ឋានាតិ អដ្ឋ អង្គានិ សមោធានេត្វា ឥមស្សត្ថំ “ឯត្ត ច”តិអាទិ អារទ្ធំ។ ឋានេហិ បន អដ្ឋហង្គេហិ អសមន្នាគតំ ញត្តិចតុត្ថេន កម្មេន សមុដ្ឋាបេត្វា ទុក្កដំ អាបជ្ជតិ, កិញ្ចិ បន សមុទានេយេន ហោតិ។

១៣៥។ គរុកេហីតិ គរុកាបត្តីហិ។ ឯកតោឧបសម្បន្នាយាតិ ឧបយោគេត្ថ ភុម្មវចនំ។ “ឧបនេតី”តិ ច បាឋស្ស “បនេតី”តិ អត្ថោ ឧតិ សម្ពន្ធិតព្ពំ យុជ្ជតិ។ ភិក្ខុនំ សន្តិកេ ឧបសម្បន្នា តាយ បរិវត្តលិង្គា ច បញ្ចសតសាកិយានិយោ ច។

១៣៦។ អាសនំ បញ្ញាបេត្វាតិ ឯត្ថ “សចេ ភូមិ ឧតាបិ ហោតិ, អាសនំ អបញ្ញាបេត្វាបិ និដ្ឋី”តិ ឥទម្បិ ភណិតព្ពន្តិ វត្តំ។ យាវកាលបុគ្គលេន ភិក្ខុនីបិ សង្ឃាទិកាតិ អាហ “ឧមុខេសនាបត្តិយោជេត្វ”ន្តិ។ សមុទាយស្ស ភិក្ខុនោ សន្តិកំ បរិបេត ឧបចារ៍ត្វាយ សន្តាហិ ភិក្ខុនីហិ អាគន្តព្ពតោ “សមក្កាត្វ ភគិនិយោ”តិ វុត្តិនា សន្តានំ អាគមនំ បុច្ឆិតីតិ អាហ “សន្តា អាគតាត្វា”តិ។ គិលានាយ អគាគតាយបិ គិលានានំ អគាគមនស្ស អនុញ្ញាតត្តា អាគត្តំ សមត្វាហិ ច សន្តាហិ អាគតត្តា “សមក្កាយស្សា”តិ ចត្វា ចន្ទតិ។ អត្តោវាទេ ចាតិអាទីសុ យត្ថ បញ្ច អង្គានិ ក្វមិមំ បតិដ្ឋាបេត្វា ចត្តិត្វំ ន សក្កា ហោតិ, តត្ថ ឪវាទ ឯច កាយំ បុរតោ ភាសេត្វា “ចក្ខុមិ អយ្យា”តិ អញ្ញលិ បគ្គយ្ហាគត្វាបិ ចន្ទតិ។ អត្តនោឈាគន្តិ គច្ឆតិ ភគវន្តស្ស ធម្មិត្តកីលតោ បដ្ឋាយ អនុត្តាការេយា ចុទ្ធតិ, គច្ឆតិ ឈរុមូនេតោ បដ្ឋាយ អនុត្តានេកយំ។ ឋាន បន “អនុត្តាការេយ ចា”តិ ចិសំ ចុត្តត្តា “អត្តនោឈាគេន ចា”តិ អនុត្តានេកយំ សន្តាយ ចុត្តន្តិ ឥដ្ឋត្វំ។ យត្ថ គច្ឆតីតិ អនុត្តាកាយាទីសុ យត្ថ គច្ឆតិ។

ចង្កមតីតិ “ចរណ អយ្យេ, យញ់ ភិក្ខុ អាទេតស្សាយា”តិ ចុត្តចចនំ សន្តហន្តីហិ ចសិតុំ ចង្កមតិ។ ន និយន្តិតា ហុត្វា កាក្កាយាតិ យន្តស្សហិ និយន្តិតា ហុត្វា កាក្កាយា ន ហោន្តីតិ អត្ថោ, តតោ ច ចស្សំ ឧបកាក្កាយា ហោន្តីតិ អធិប្បាយោ។ យតោតិ ភិក្ខុនុបស្សយតោ។ យាចិត្វាតិ “តុយេកុមិ អាគិតឆ្លចារេតេច យយមបិ ចសិស្សាយា”តិ យាចិត្វា។ តត្វាតិ តស្មិំ ភិក្ខុនុបស្សយេ។ អាគតានំ សន្តិកេ ឆ្លចារេត ចសិតព្ពន្តិ បដ្ឋមិកាយ ចស្សំ ចសិតព្ពំ។ អភិក្ខុកាចាសេ ចសន្តិយា អាបត្តីតិ ចោទនាយុចេត សាយញ្ញតោ អាបត្តិប្បសង្គំ ចតតិ, ន បន តស្សា អាបត្តិ។ ចស្សច្ឆេទំ គត្វា គច្ឆន្តិយាបិ អាបត្តីតិ ចស្សានុបគមមូលំ អាបត្តិំ ចតតិ។ ឋាតរាយ អាបត្តិយា អនាបត្តិការណសង្ខាចតោ “សា រក្ខិតព្ពា”តិ ចុត្តំ, សា ចស្សានុបគមមូលា អាបត្តិ រក្ខិតព្ពាតិ អត្ថោ, អភិក្ខុកេបិ អាចាសេ ច្ចាធិសាសុ អាបទាសុ ចស្សំ ឧបកត្តព្ពន្តិ អធិប្បាយោ។ តេនាហ “អាបទាសុ ហិ...បេ... អនាបត្តិ ចុត្តា”តិ។ ឋាតរាយ បន អាបត្តិយា អនាបត្តិ, ការណោ អសតិ បដ្ឋមិកាយបិ ចស្សំ ន ឧបគន្តព្ពំ។ សន្តេសុ ហិ ភិក្ខុសុ ចស្សំ អនុបគច្ឆន្តិយា អាបត្តិ។ តត្ថ គន្តា បចារេតព្ពន្តិ ឯត្ថ អបចារេន្តីនំ អាបត្តិសមុច្ចតោ។ សចេ ទ្វេបិ ភិក្ខុនំ ចសតដ្ឋានំ ហោតិ, សក្កា ច ហោតិ តចយិមំ គន្តា បចារេតុំ, តត្ថ គន្តា បចារេតព្ពំ។ សចេ បន តចយិមំ និក្ខមិត្វា សម្បាបុណិតុំ ន សក្កា ហោតិ, អគច្ឆន្តីនំ អនាបត្តិ។

ឆ្លបរិសទ្ធស្ស បុច្ឆនំ ឆ្លបរិសទ្ធបុច្ឆា, សាយេច ក-ប្បច្ចយំ ទស្សេត្វា គត្វា ឆ្លបរិសទ្ធបុច្ឆកន្តិ ចុត្តាតិ អាហ “ឆ្លបរិសទ្ធបុច្ឆក”ន្តិ។ ឆ្លបរិសទ្ធោ បុច្ឆិតព្ពោតិ “គតា, អយ្យ, ឆ្លបរិសទ្ធោ”តិ បុច្ឆិតព្ពោ។ ភិក្ខុនាបិ “ទេវ, ភគិនី, ឆ្លបរិសទ្ធោ”តិ ចត្តព្ពំ។ ភិក្ខុ គតាទិ គេតចិ ការណេត បត្តរសិកំ ចា ចាតុទ្ទសីឆ្លបរិសទ្ធំ, ចាតុទ្ទសិកំ ចា បត្តរសីឆ្លបរិសទ្ធំ គរោន្តិ, យស្មិំ ឌិចសេ ភិក្ខុហិ ឆ្លបរិសទ្ធោ គតោ, តស្មិំយេច

កិល្លុតិហិបិ ក្ខុរបិឃរឆា កាតរព្ទាតិ អឆិប្បាយេត "បក្ខុស្ស រតាវសិឃំរយច កត្ថា"តិអាឌិ ទុត្តំ។ ឲចំ បុច្ឆិរតត កិល្លុតា ឃរច ចាតុក្ខសិឃំ ក្ខុរបិឃចំ ករវាត្តិ, "ចាតុក្ខសិរកា កកិតិ"តិ ចត្តព្ពំ។ ឃរច បត បត្តុវសិឃំ ករវាត្តិ, "បត្តុវសិរកា កកិតិ"តិ អាឌិក្កិតព្ពំ។ ឰចាគត្ថាឃាតិ ឰចាគឃាចតត្ថាឃ។ បិឌិបតឌិចឃរតា បត បក្ខុាឃ ឆយុឃចតត្ថាឃ កត្តព្ពាត្តិ បិឌិបតឌិចឃេ ឰចាគក្កហលត្ថាឃ ទុតិឃឌិចឃរតា បក្ខុាឃ អត្តុវត្តុរា ឆយុឃចតត្ថាឃ កត្តព្ពំ។ ឰចាគក្កហលឃ្យិ ហិ "ឆយុឃចតរយចា"តិ អរករឌត ទុត្តំ។ តិវត្តុរំ ចិហារំ ក្ខុបឃក្កឃិរុតិ រឃកុរឃ្យូត ក្ខុបឃក្កឃតំ ឃត្តុាឃ ទុត្តំ។ ទុត្តរញ្ញាត្តិអាឌិតា ឃចាតុឃិច្ឆ បឌិបក្ខិស្សាយាតិ ឃព្ពាឃំរយច កិល្លុតិតំ ក្ខុបឃក្កឃតឌិបតត្តំ បិញ្ញុព្វ តិឌឃ្យិតា។ ឰចាឌំ កច្ឆតិតិ ឰចាឌំ ឃាឌិត្យំ កច្ឆតិ។ ឌេ្យ តិរស្សាតិ ទ្វិហិ តិហិ។ ករលរត្ត រចតំ បច្ចុត្តចចតំ។

បិឃាឌិរពាតាតិ បឃាគឌតរពាត តិរក្ខុារយត កាឃពយុាឌិតា។ ឃព្យាគឌ្យតិ តិចិឌំ ឃិក្កុ ឃព្យាគឌ្យ។ ឃរច បិតិរយាក្កុរក្ខុឃពំរយច ឌិស្វា តាហិ កិល្លុតិហិ ឰចារឌា ឃាឌិរតា ករចឃ្យ, រតត កំ កាតព្ពត្តិ? ក្ខុរបិឃចរក្ក ឃត្តុបតិរតា កិល្លុឃព្ទុបុព្ពាកិច្ចចរយត "អត្តិ កាឌិ កិល្លុតិរយា ឰចាឌំ ឃាចយាតា"តិ បុច្ឆិយាចរត "ឲចំ ចចឌហិ"តិ ឰចាគបឌិក្កាហរពាត ចត្តព្ពាចចតំ អរញ្ញាត កិល្លុតា ពចាឃបត្តា បិតិរយាក្កុរក្ខុឃរពាត ចត្តព្ពាចចតំ អត្តតា ចត្តា បុត ឃឃរយច កត្តា កិល្លុតិតំ អារវារចតព្ពំ, អរញ្ញាត ចា កិល្លុតា តស្មិ ឌិចឃេ បិតិរយាក្កុ ក្ខុឌិឃារបតព្ពំ។ ឲតំ ទុត្តត្តិ "តាហិ"តិ ឲតំ ឌាហុចចតំ ទុត្តំ។

ឲកា កិល្លុតិ ចាតិ ព្ពឌំ ឌាហុហិ កិល្លុត្តុបស្សរយហិ ឲកាឃ ឲច កិល្លុតិយា ឃាឃតបឌិក្កហណំ ឃត្តុាឃ ទុត្តំ, ត បត ទុតិឃកាឃ អកាចំ ឃត្តុាឃ។ ឌាហុហិ កិល្លុត្តុបស្សរយហិតិ អត្តុវាឃរក្ក ចា តស្មិរយច ចា ការយ ឌាហុហិ កិល្លុត្តុបស្សរយហិ។ "កិល្លុតិឃព្ទុ ច អយ្យ កិល្លុតិរយា ច កិល្លុតិ ចា"តិ ព្ពយិតា តាតាក្ខុបស្សរយហិ ឃាឃតំ ករហត្វា អាកាតកិល្លុតិយា ចត្តព្ពាចចតំ ឌរស្សុតិ។ ព្ពឌព្វា ឲករពាត បការរវត យុពយត្តតិឌស្សតត្តំ ទុត្តំ, តស្មិ តស្មិ បត កិល្លុត្តុបស្សរយ កិល្លុតិតំ បយាណំ ឃលុរញ្ញូត្វា តឌត្តុវុបត តរយត ចត្តព្ពំ។ កិល្លុឃព្ទុស្ស អយ្យាតំ អយ្យស្សាតិ ព្ពឌំ ឃត្តុបិត្វា ទុត្តំ។

បិតិរយាក្កុរក្ខុឃរពាតឃិតិ ព្ពឌំ ឃព្ទុក្ខុបិឃចចរឃរតច ឌស្សិតំ។ ឃត្វ បត តិណ្ណំ ក្ខុតិត្តំ ចា ចឃតក្ខុាគេត បិតិរយាក្កុរក្ខុរយា តត្តិ, តត្វាបិ ពាត្តុឃបតរពាត ព្ពតវេត ចា កិល្លុតា ព្ពយិតាច តរយត ចត្តព្ពំ។ ឲកាបុក្កុលតបិ ក្ខុរបិឃចឌិចឃេ ឰចាគឃាចតំ ឃព្យឌិច្ឆត្វា បិឌិបតឌ អាកាតាតំ កិល្លុតិតំ "តត្តិ រកាចិ"តិអាឌិ ចត្តព្ពរយច។ ឃរច ឃឃរយច, "ឃយុរតា អហ"ត្តិ ចត្តព្ពំ។ ព្ពយំ ចិឌិ អឌាតរក្តា ព្ពត ឌារលាតិ អឆិរប្បរតា។

៙៥០។ អឆយុការយុ អឆយុការយុឃញ្ញិ ចក្កុ កិល្លុតិឃព្ទុ ចក្កុឃញ្ញិ ឰចឌតិ, អាបត្តិ បិឌិត្តិឃស្សាតិអាឌិឃុ ចិត្តុយាតតឃុបិ ចក្កាឌិកាចតិឃិរត្តាឃុ ទុក្កុរដឃុ អឆយុការយុឃុលកំ បិឌិត្តិឃរយច បិញ្ញុព្វុឃំ ឃត្តព្វ ទុត្តត្តិ អាហ "អឆយុការយុ ក្ខុត្តិ តចកាតំ ចរយត អក្ខុាវឃ បិឌិត្តិឃាតិ"តិ។ រឃឃរយត្វ ក្ខុត្តាតរយច។ អឃយុតតា, កិល្លុតិយា បវិបុណ្ណបឃព្យត្តុតា, ឰចាគចរយត អក្ខុការុឆយុកលាតត្តិ ព្ពយាតិ បរតត្វ តិលិ អក្កាតិ។

ឰចាគសិក្កាបឌចណ្ណុតា តិក្ខិតា។

១. អត្តន្តបសិក្ខាបទវណ្ណនា

៣៥៧. ទុតិយេ កុសលានំ ធម្មានំ សាតច្ចកិរិយាយាតិ បុព្ពភាគប្បដិបត្តិវសេន វុត្តំ. យុត្តោតីតិ ញាតោតិ. តេន ញាណេនាតិ តេន អរហត្តផលបញ្ញាសង្ខាតេន ញាណេន. បច្ចេស្សតិ ឧបាយបេក្ខោ. អរហតោ បរិនិដ្ឋិតសិក្ខត្តា អាហ “ខ្ពង្ហា…បេ… វុត្ត”ន្តិ. អថ វា “អប្បមជ្ជតោ និក្ខមតោ”តិ ឥមេហិ បទេហិ ហេតុអត្ថោ ទដ្ឋព្វោ, តស្មា អប្បមជ្ជនហេតុ និក្ខមនហេតុ ច អនិវត្តនតោតិ អត្ថោ. សោ បនាតិ ចិត្តសន្តាបិ. ឯត្ថ ច អនិវត្តនតោតិ ឥមិនា អធិចិត្តសិក្ខា, អប្បមជ្ជតោតិ ឥមិនា អធិសីលសិក្ខា, យុត្តោតា យោគបច្ចេស្ស និក្ខមតោតិ ឯតេហិ អធិបញ្ញាសិក្ខា, យុត្តោតិ វា ឯតេន អធិបញ្ញាសិក្ខា, យោគបច្ចេស្ស និក្ខមតោតិ ឯតេន តាសំ លោកុត្តរសិក្ខានំ បុព្ពភាគប្បដិបទា, សោ ការ ន កេវលំ តិអារីហិ សិក្ខាបរិបូរិយា អាគមនំ បកាសិតាតិ វេទិតព្វំ.

កោសជ្ជន្តិ បទស្ស វិសេសនំ យថា “កោសជ្ជំ ភយ”ន្តិ, តំ កិរ វាហុបត្តំ វណ្ណសម្បត្តិ អតិវិយ សុភគ្គា ហោតិ. “កោសជ្ជំ ភយ សេវនសុខ”ន្តិបិ វុត្តំ. បិហេតាតិ បរេស. អយមេត្ថ អត្ថោ – យថា កោសជ្ជសង្ខាតំ សុខំ បិហេតា ហុរិយុក្កមនវេលាយំ ចុល្លិ វិការិតំ អធិតាត្តំ សិយា វិវេទយាតំ, ឯវំ សរីរកេន្ទេន កុលកេន្ទេន ច សុកន្តំ សរការេល អត្តាភិភវេ អាគន្តុមិវ អត្តនោ ទោសា តបន្តំ អជ្ជតិ និទ្ធរណានុតិតាយ អក្កុរនំ សមុទាសមុដ្ឋំ បស្សាតិ.

អករត្តាតិ បដិបត្តិសារយិជំ សាររតំ, បដិបត្តិ ច បរិយត្តិមូលិកា, តស្មា បរិយត្តិ ឧក្កហេតុំ អវសេត្វា, តស្មា អករត្តាតិ អធិប្បាយោ. សុទ្ធំ បិវេលិតិកាលញ្ញត្តិ ខាទិយា អភិសន្តំ បរិសុទ្ធំ វេទាខរអលង្កំ. តទា កិរ កវចា “ន សត្ថាយំ កាតុំ អវសេក្ខារេត្វា ឥម សារតេ អករត្តា ភាវ ហោតិ, យា សោវមិ កិក្ខូ”តិ តំ ឥលិហាយំ ករហត្វា វិហារំ បវិសិត្វា ខាទិយា បិវេលិតិកាលញ្ញំ អភិតិម្ពិត្វា “ហន្ទ, ភិក្ខុ, ខាយំ បរិយជ្ជន្តោ ‘រវេខាហរណំ រវេខាហរណ’ន្តិ បុនប្បុនំ សត្ថាយំ ករោហី”តិ វត្វា អទាសិ តត្ថ បុរេត្ថកតានិការត្តា.

សោ កិរ បុព្ពេ រាជា ហុត្វា នគរំ បទក្ខិណំ ករោន្តោ នលាដតោ សេទេ មុច្ចន្តេ បរិសុទ្ធេន សាដកេន នលាដំ បុញ្ឆិ, សាដកោ កិលិដ្ឋោ អហោសិ. សោ “ឥមំ សរីរំ និស្សាយ ឯវរូបោបិ បរិសុទ្ធសាដកោ បកតិំ ជហិត្វា កិលិដ្ឋោ ជាតោ, អនិច្ចា វត សង្ខារា”តិ អនិច្ចសញ្ញំ បដិលភតិ, តេន ការណេនស្ស រវេខាហរណមេវ សប្បាយំ ជាតំ. រជំ ហរតីតិ រវេខាហរណំ. សំវេគំ បដិលភិត្វាតិ អនុស្សរញ្ញំ អនិច្ចសញ្ញាយ ឧបដ្ឋហន្តោ សំវេគំ បដិលភិត្វា. សោ ហិ ឯវាតិសោ ឧយ្យុញ្ជន្តោ “បរិសុទ្ធំ វត្ថំ, តំ តត្ថ ទោសោ, អត្តភាវស្ស បនាយំ ទោសោ”តិ អនុស្សរញ្ញំ អនិច្ចសញ្ញាយ បដិលភិត្វា តាយរូបបរិគ្គហាទិនា បញ្ចសុ ខន្ធេសុ ញាណំ ឱតារេត្វា កលាបសម្មសនាទិក្កមេន វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា ឧទយព្វយញាណាទិបដិបាដិយា វិបស្សនំ អនុលោមគោត្រភុសមីបំ បាបេសិ. តំ សន្ធាយ វុត្តំ “វិបស្សនំ អារភី”តិ. ឱភាសគាថំ អភាសីតិ ឱភាសវិស្សជ្ជនបុព្ពកគាសិតគាថា ឱភាសគាថា, តំ អភាសីតិ អត្ថោ.

ឯត្ថ ច “អនិច្ចតោតិ ឥមំ ឱភាសគាថំ អភាសី”តិ ឥទម្បិ វុត្តំ. វិសុទ្ធិមគ្គេ (វិសុទ្ធិ. ១.១៦៥) បន សម្មប្បជ្ជាតាយំ (ឆ. ប. អដ្ឋ. ១.

ចូឡបន្ថកត្ថេរវត្ថុ) ថេរគាថាវណ្ណនាយញ្ច (ថេរគា. អដ្ឋ. ២.៣៩៩) –

“រាគោ រជោ ន ច បន រេណុ វុច្ចតិ;

រាគស្សេតំ អធិវចនំ រជោតិ;

ឯតំ រជំ វិប្បជហិត្វា បណ្ឌិតា;

វិហរន្តិ តេ វិគតរជស្ស សាសនេ

“ទោសោ...បេ... សាសនេ

“មោហោ រជោ ន ច បន រេណុ វុច្ចតិ;

មោហស្សេតំ អធិវចនំ រជោតិ;

ឯតំ រជំ វិប្បជហិត្វា បណ្ឌិតា;

វិហរន្តិ តេ វិគតរជស្ស សាសនេតិ –

ឥមា តិស្សោ ឱភាសគាថា អភាសី”តិ វុត្តំ. អធិចេតសោតិ ច អយំ ចូឡបន្ថកត្ថេរស្ស ឧទានគាថាតិ ឥមិស្សាយេវ បាឡិយា អាគតំ. ថេរគាថាយំ បន ចូឡបន្ថកត្ថេរស្ស ឧទានគាថាសុ អយំ អនារុឡ្ហា, “ឯកុទានិយត្ថេរស្ស បន អយំ ឧទានគាថា”តិ (ថេរគា. អដ្ឋ. ១.ឯកុទានិយត្ថេរគាថាវណ្ណនា) តត្ថ វុត្តំ. ឯវំ សន្តេបិ ឥមិស្សា បាឡិយា អដ្ឋកថាយ ច ឯវមាគតត្តា ចូឡបន្ថកត្ថេរស្សាបិ អយំ ឧទានគាថា ឱភាសគាថាវសេន ច ភគវតា ភាសិតាតិ គហេតព្ពា. អរហត្តំ បាបុណីតិ អភិញ្ញាបដិសម្ភិទាបរិវារំ អរហត្តំ បាបុណិ. អភព្ពោ វុត្តិអាជីវនតោ អនុកម្បាវសេន សទ្ធិវិហារិកានំ សង្ឃិកវិហារា និក្កឌ្ឍាបេន្តស្ស អនាបត្តិ វិយ ទិស្សតិ. អភព្ពោ ហិ ថេរោ សញ្ចិច្ច តំ កាតុំ, និក្កឌ្ឍនសិក្ខាបទេ វា អបញ្ញត្តេ ថេរេន ឯវំ កតន្តិ គហេតព្ពំ.

១៣៩. ឱវទន្តស្ស បាចិត្តិយន្តិ អត្ថង្គតេ សុរិយេ គរុធម្មេហិ វា អញ្ញេន វា ធម្មេន ឱវទន្តស្ស សម្មតស្សាបិ បាចិត្តិយំ. សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ. អត្ថង្គតសុរិយតា, បរិបុណ្ណូបសម្បន្នតា, ឱវទនន្តិ ឥមានិ បនេត្ថ តីណិ អង្គានិ.

អត្ថដ្កតឞិក្ខាបឝចណ្ណិតា តិដ្ឋិតា៑

៦៑ កិក្ខុត្បឞ្សឃឞិក្ខាបឝចណ្ណិតា

១៩៦៑ ពតិឃំ ង្គត្តាតត្តុរេបច៑ ងូបឞ្សឃ្ញបកាយត៌, បរិបុណ្ណបឞយ្យត្តតា, ឞយឃាការេចា, កទ្រុឝរេខ្ញុហិ ឌ្លូចឝតត្តិ ខ្ពុយាតិ បរេតត្តុ ចត្តាទិ អត្ថាតិ៑

កិក្ខុត្បឞ្សឃឞិក្ខាបឝចណ្ណិតា តិដ្ឋិតា៑

៥៑ អាឃិឞឞិក្ខាបឝចណ្ណិតា

១៩៥៑ ចត្យេត្តុ “ងូបឞយ្យត្តិ…រេប… កិក្ខុរេតាចាឝក”ត្តិ ខ្ពុរេបឞំ “យដ្ឋកត្យុការេយា”តិ ខ្ពុយិតា ឞខ្ពុរេត្ថា៑ “អចណ្ណិ កត្យុការេយា អឃឞំ កត្យុការេយា”តិ ខ្ពុរេបឞំ បត ចរេឞត “ងូបឞយ្យត្តុ”ត្តិអាឌិឞុ “ងូបឞយ្យត្តុឞ្សា”តិ ចិកត្តិចិបរិហារេយា កាតរេខ្ពាតិ ខ្ពុយបត្តុ ឞត្ថាឃ “ង្គល្បាបតរេក ឲ្យត្តុតរេឃរេតចរេត្តា រេចឌិតរេខ្ពា”តិ ឲ្យត្តា៑ “ឌីចរេរហត្យុ ឌ្លូចឝតី”តិអាឌិតា កហត្តុឞ្ស ឲរេកកឞ្ខុំ ចចរេត តិដ្ឋិរេព បរិចិត្តិឃំ រេចឌិតខ្ពា៑ “ងូបឞយ្យត្តិ ឞរេឈ្នត អឞយ្យុត”ត្តិ បរិច្ឆុខ្ពុចចតរេតា “ឞយ្យុរេតត ចា ឞរេឈ្នត ចា ការេទ៌ កត្វា ឃបិរេតា”តិ អដ្ឋកចាចចតរេតា ច អដ្ឋហិ អរេដ្ឋកហិ ឞយត្តុារេតា ឞយ្យុរេតត ចា ចិប្បចឞិត្យការេយត “ឃាចាហំ អាកយិឞ្សាយិ, តាច រេព ការេទា រេហាត្យុ”តិ ឃាចិត្វា ឃបិរេតា តឞ្សាកាចរេតា ឞរេឈ្នត ចា តរេឆច ការេទ៌ កត្វា ឃបិរេតា អដ្ឋហិ កទ្រុឝរេខ្ញុហិ អរេខ្ញាត ចា ឝរេខ្ញុត ឌ្លូចឌិត្យ លកតីតិ រេចឌិតខ្ពា៑ តឞ្ខុា “រេឃា បត, កិក្ខុ, អឞយ្យុរេតា កិក្ខុតិរេឃា ឌ្លូចរេឝឃ្យ, បរិចិត្តិឃ”ត្តិ ខ្ពុឌំ បរេកច ការេទ៌ កត្វា អដ្ឋបិតំ ឞត្ថាឃ ឲ្យត្តុត្តិ ករេហតខ្ពា៑

១៩៥៑អតាបត្តិ បកតិឃា ឌីចរេរហត្យុ…រេប… ឌ្លូចឝត្តិ កហតីតិ ឲត្តុ អាឃិឞរេហត្យុ ឌ្លូចឝត្តិ “អាឃិឞរេហត្យុ ឌ្លូចឝតី”តិ ឞខ្ពុាឃ ឲចំ កហត្តុឞ្ស អតាបត្តិ, “ត អាឃិឞរេហត្យុ ឌ្លូចឝតី”តិ ឞខ្ពុិរេតា បត ទុក្កដំ, ត អាឃិឞរេហត្យុ ឌ្លូចឝត្តិ បត “អាឃិឞរេហត្យុ ឌ្លូចឝតី”តិ ឞខ្ពុាឃ កហត្តុឞ្សបិ អតាបត្តិ ឞចិត្តកត្តា ឞិក្ខាបឝឞ្ស៑ រេឞឞរេយត្តុ ង្គត្តាតរេយច៑ ងូបឞយ្យត្តតា, ឝរេខ្ញុត លឌ្ធឞយ្យុតិតា, អតាឃិឞត្តុទតា, អចណ្ណកាយតាឃ ឲចំ កហតត្តិ ខ្ពុយាតិ បរេតត្តុ ចត្តាទិ អត្ថាតិ៑

អាឃិឞឞិក្ខាបឝចណ្ណិតា តិដ្ឋិតា៑

១៩៨៑ បច្ចាយំ ង្គត្តាតត្តុរេយច៑

៩៑ ឌីចរេរឞិក្ខាបតឞិក្ខាបឝចណ្ណិតា

໑໔໕. ລເຕ ສເຈ ສາ ພິກຂຸນີ ຕໍ ຈີວຣໍ ອາທິເສຕິ ປະຣິເພຍ຺ຍ, ອັຍຍາ ພິກຂຸນິໂຍ ທິສ຺ວາ ອຸຊ຺ຊາເປຍ຺ຍຸ, ຕໂຕ ຍຖາຍໂຕ ປສ຺ສິຕຸໍ ນ ລພຕີຕິ ຍັຍຍາຍໂຕ “ຍຖາສໍຫຕໍ ຫຣິຕ຺ວາ ພິກ຺ຂຸນີຕ຺ວາ”ຕິອາທິຍາຫ.

໑໔໖. ນີຫຣຕີຕິ ສກໍ ນີຫຣຕິ. ເອວມ຺ປິ ເຕສໍ ນິສ຺ສິຕກາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂທ. ກຖິນຈຕ຺ຕນ຺ຕິ “ສພ຺ພຄຸນທາຍິກໍ ກາຍໍ ຈກ຺ຂຸນີ”ຕິ ຍຕິກຕ຺ວາຕາຈເວສນ ສຸຈິກປຸຣເສ ອາຈຣິຍປັຍ຺ຍາຍານໍ ທຸກ຺ກຕນ຺ຕິ ອກປ຺ປິຍສຍາວາຕຈເວສນ ທຸກ຺ກຕໍ. ຈເຍ຺ຍຕ຺ວາຕິ “ຕຈ ທາຕິກາຍາ”ຕິ ອຈຕ຺ວາ “ອຸກິສ຺ສາ ພິກ຺ຂຸນິຍາ”ຕິ ອຸຕ຺ຕເຣຍຈ ຈຕ຺ວາ “ອຸກິສ຺ສາ ພິກ຺ຂຸນິຍາ”ຕິ ສຸຕ຺ວາ ເຕ ອັຍ຺ຍາຕິກສັຍ຺ຍິໂນ ກເຈຍ຺ຍນ຺ຕິ ອາຫ “ອກປ຺ປິເຍ ນິເຍາທິຕຕ຺ວາ”ຕິ.
“ຕຸມ຺ເຫ ເຕ ຍາຕຸ ຈີວຣ”ນ຺ຕິອາທີນິ ອຈຕ຺ວາປິ “ຕຸມ຺ເຫ ຈີວຣໍ ນິເຍ຺ຍາຫີ”ຕິ ສຸທ຺ທິເວຕ຺ຕນ ນິຍ຺ຍາເປຕ຺ວສ຺ສປິ ອນາປຕ຺ຕິ.

໑໔໗. ຮູປິຫຕຈ຺ຈິກາທິນ຺ຕິ ອາທິ-ສເທ຺ທນ ຍໍ ຈີວຣໍ ນິຈາເຣຕຸໍ ຈາ ປຣິພຸຍ຺ຍິຕຸໍ ຈາ ນ ສກ຺ກາ ເຫາຕິ, ຕມ຺ປິ ສງ຺ຄຫາຕິ. ເສສເມຕ຺ຖ ອຸຕ຺ຕານເມວ. ອັຍ຺ຍາຕິກາຍ ພິກ຺ຂຸນິຍາ ສຕ຺ຕກຕາ, ນິຈາສນປຣິພຸຍ຺ຊນກຕາ, ອຸຕ຺ຕເຣນ ນິຍ຺ຍານໍ ຈາ ນິຍ຺ຍາປນໍ ຈາຕິ ທ຺ວຍານິ ປເນຕ຺ຖ ຕີນິ ອງ຺ຄານິ.

ຈີວຣນິຍ຺ຍາປນສິກ຺ຂາປທວັນ຺ນນາ ນິດ຺ຖິຕາ.

໔. ນິຈີວຫຕນິກ຺ຂາປທວັນ຺ນນາ

໑໕໑. ສຕ຺ຕເຍ “ປຍ຺ຈ ກຍ຺ຈນ຺ຕຸໍ ເວາເຣ ອຍ຺ຍຸຕິຍ຺ຍ”ຕິ ອຸຕ຺ຕ “ປຕ຺ຕຈີວຣ”ນ຺ຕິ ປິຈເສເສາຕິ ອາຫ “ປຍ຺ຈ ກຍ຺ຈນ຺ຕຸໍ ປຕ຺ຕຈີວຣ”ນ຺ຕິ. ຕາ ພິກ຺ຂຸນິໂຍຕິ ປຍ຺ຈ ກຍ຺ຈນ຺ຕິເຍາ ພິກ຺ຂຸນິໂຍ. “ປຍ຺ຈ ກຍ຺ຈນ຺ຕິກ”ນ຺ຕິ ຈ ຈິກຕ຺ຕິຈິປຣິຍາເຍເຕຕ຺ວ ສມ຺ພນ຺ໂທ ເຈທິຕເຕ຺ຕາ. ປິຍ຺ຍຕ຺ຕໍ “ກຍ຺ຈາຍ ກຣິຕິ, ກຍ຺ຈາຍ
ອສ຺ສາ”ຕິ ພິກ຺ຂຸປຸຕ຺ຕກໍ ນິຈິຈາຕໍ ທຸຕ຺ຕໍ, “ກຍ຺ຈາຍ ອສ຺ສ, ກຍ຺ຈາຍ ກຣິຕີ”ຕິ ພິກ຺ຂຸນີປຸຕ຺ຕກໍ ອຸກທ຺ທາຕຍກ຺ກນ຺ຕິ ອຸກໍ ອທ຺ທາຕສລ຺ລາຕໍ ຍກ຺ກໍ, ອຸກເຕາ ຈາ
ອທ຺ທາຕຍກ຺ກໍ ຫິເຍ຺ຍາຕິ ສຸເຈ ປເຣຕິ ຕຕິຍຄິເຈສ.

໑໕໒-໑໕໓. ຂ຺ຍິສາ ທຸຕ຺ຕປຸກາເຣາຕິ ປິທກຍຕເຈສນ ປຍ຺ຍກຍຕເຈສນ ຈາຕິ ຂ຺ຍິສາ ທຸຕ຺ຕປຸກາເຣ. ຈຕຸນ຺ນໍ ຍກ຺ການໍ ສມ຺ພຕຄຸນານໍ ຈຕຸກ຺ກໍ, ຕິກ຺ຂໍ
ຍກ຺ການໍ ສມ຺ພຕຄຸນານໍ ນິສ຺ສຄຸກໍ. “ກາຍຕ຺ຕເຣ ກາຍຕ຺ຕເຣ”ຕິ ອຸຕ຺ຕ ອເຕ຺ຕາ ກາເຍາ ກາຍຕ຺ຕຣນ຺ຕິ ອາຫ “ຕິກ຺ຂຍເຕ ອນາປຕ຺ຕິ...ເປ... ພິກ຺ຂຸເຕາ
ປາຈິຕ຺ຕິຍ”ນ຺ຕິ. “ນິຈິສາຍາ”ຕິ ປາຍ຺ຍຕ຺ຕໍ ອຈິເສເສຕ ທຸຕ຺ຕຕາ “ເຕຈ ປາຍ຺ຍຕ຺ຕາ ສເຍຕີ”ຕິ ທຸຕ຺ຕໍ, “ອຸຕ຺ຕຕ຺ເຣ ນິຈິຫິເຕປິ ພິກ຺ຂຸເຕາ ທຸກ຺ກຕ”ນ຺ຕິ
ທຸຕ຺ຕຕາ “ຕ ເສສອຍ຺ກຈາຍ ສເຍຕີ”ຕິ ທຸຕ຺ຕໍ. ອທ຺ເທາຍຕໍ ອຕິກ຺ກຍຕ຺ຕສ຺ສາຕິ ອສຕິ ກາເຍ ອທ຺ເທາຍຕໍ ອຕິກ຺ກຍຕ຺ຕສ຺ສ. ຍຕ຺ຕ ຫິ
ອທ຺ເທາຍຕຈຸຕ຺ຕເຣ ອເຕ຺ຕາ ກາເຍາ ຕ ເຫາຕິ, ຕໍ ຕຸຄ ອກາຍກໍ ອເຣຍ຺ຍາຕ຺ຕິ ອຄິເປຍ຺ຕໍ, ອທ຺ເທາຍຕຈຸຕ຺ຕເຣ ປຕ ກາເຍ ສຕິ
ກາຍຕ຺ຕຣກຄຕາຍ ອຸຈ ອາປຕ຺ຕິ.

໑໕໕. ຣ຺ຸຍເຣເຣຕິ ຣ຺ຸຍຈິເລາເປ. ຈກ຺ກສຍາຣຸສຫາຕິ ຕຸຣິຍາປເຊຈກ຺ກ ສກເຈກ຺ກ ຈາ ສຍາຣຸສຫາ. ເສສໍ ປຕ຺ຕາຕເຣຈ. ຂ຺ຍິຕ຺ຕປິ ນິຈິຫິຕ຺ວາ

ᨾᨣ᩠ᨣᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥ , ᩋᩅᩥᩈᨦ᩠ᨠᩮᨲᩴ, ᩈᨾᨿᩣᨽᩣᩅᩮᩣ, ᩋᨶᩣᨸᨴᩣ, ᨣᩣᨾᨶ᩠ᨲᩁᩮᩣᨠ᩠ᨠᨾᨶᩴ ᩅᩤ ᩋᨯ᩠ᨰᨿᩮᩣᨩᨶᩣᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣ ᩅᩤᨲᩥ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨸᨬ᩠ᨧ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ᪨ ᩑᨠᨲᩮᩣᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᨴᩦᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩔ ᨸᨶ ᨾᩣᨲᩩᨣᩣᨾᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩮᨶ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ᪨

ᩈᩴᩅᩥᨵᩤᨶᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪈᪨ ᨶᩣᩅᩣᨽᩥᩁᩩᩉᨶᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪈᪈᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩮ ᩃᩮᩣᨠᩔᩣᨴᨾᩥᨲ᩠ᨲᩈᨶ᩠ᨳᩅᩅᩈᩮᨶ ᨠᩦᩊᩣᨸᩩᩁᩮᨠ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᩈᩴᩅᩥᨴᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᩅᩥᩈᩮᩈᩮᩣ “ᩏᨿ᩠ᨿᩣᨶᩮ…ᨸᩮ… ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨶᩣᩅᩣᨿ ᨠᩦᩊᨶ᩠ᨲᩥ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ “ᩏᨴ᩠ᨵᩴᨣᩤᨾᩥᨶᩥᩴ ᩅᩤ ᩋᨵᩮᩣᨣᩤᨾᩥᨶᩥᩴ ᩅᩤ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨧ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ᪨

᪁᪈᪉᪨ ᨶᨴᩦᨿᩣ ᨠᩩᨲᩮᩣ ᨣᩣᨾᨶ᩠ᨲᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨿᩔᩣ ᨶᨴᩦᨿᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ “ᨲᩔᩣ ᩑᨠᨣᩣᨾᨲᩦᩁᨸᩔᩮᨶ…ᨸᩮ… ᩋᨯ᩠ᨰᨿᩮᩣᨩᨶᨣᨱᨶᩣᨿᩣᨲᩥ ᩑᨠᨸᩔᩮᨶ ᨣᨾᨶᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩣᨴᩥᩈᩥᨿᩣ ᨶᨴᩦᨿᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᩮᨶ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩔ ᨣᩣᨾᨶ᩠ᨲᩁᨣᨱᨶᩣᨿ ᩋᨯ᩠ᨰᨿᩮᩣᨩᨶᨣᨱᨶᩣᨿ ᨧ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᩈᩩ ᨲᩥᩋᩣᨣᨲᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅᨲ᩠ᨳᩴ ᨶᨿᩮᩅᨲ᩠ᨳ᪨ “ᨠᩦᩊᩣᨸᩩᩁᩮᨠ᩠ᨡᩣᩁᩣᨿ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩥᨿᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᩴᩅᩥᨵᩣᨿ ᨶᩣᩅᩴ ᩋᨽᩥᩁᩩᩉᨶ᩠ᨲᩔ ᨶᨴᩦᨿᩴ ᨣᨾᨶᩮᨶ ᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩔ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩣᨸᩥᩈᨾᩩᨴ᩠ᨴᩣᨴᩦᩈᩩ ᨠᩦᩊᩣᨸᩩᩁᩮᨠ᩠ᨡᩣᩁᨲᩣᨿ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᨾᩮᩅ, ᨶ ᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ “ᩃᩮᩣᨠᩔᩣᨴᨾᩥᨲ᩠ᨲᩈᨶ᩠ᨳᩅᩅᩈᩮᨶ ᨠᩦᩊᩣᨸᩩᩁᩮᨠ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᩈᩴᩅᩥᨴᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ”ᨲᩥ ᩅᨧᨶᨲᩮᩣ ᨠᩮᨧᩥ “ᩍᨴᩴ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩃᩮᩣᨠᩅᨩ᩠ᨩ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩴ ᨶ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨠᩦᩊᩣᨸᩩᩁᩮᨠ᩠ᨡᩣᩁᨲᩣᨿ ᩉᩥ ᩋᨽᩥᩁᩩᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣᨸᩥ ᨣᩣᨾᨶ᩠ᨲᩁᩮᩣᨠ᩠ᨠᨾᨶᩮ ᩋᨯ᩠ᨰᨿᩮᩣᨩᨶᩣᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮ ᩅᩤ ᨠᩩᩈᩃᩣᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᨦ᩠ᨣᩦᨸᩥ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨿᨴᩥ ᩉᩥ ᩈᩮᩣ ᩈᩴᩅᩮᨣᩴ ᨸᨭᩥᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩤ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿ, ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩴ ᩅᩤ ᩒᨠ᩠ᨠᨾᩮᨿ᩠ᨿ, ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩅᩤ ᨾᨶᩈᩥ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿ, ᨠᩩᨲᩮᩣ ᨲᩔ ᩋᨠᩩᩈᩃᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᨲᩣ, ᨿᩮᨶᩥᨴᩴ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩃᩮᩣᨠᩅᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩥᩅᨩ᩠ᨩᩴ ᨲᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩥᨴ᩠ᨵᩴ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨

ᨶᩣᩅᩣᨽᩥᩁᩩᩉᨶᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪉᪨ ᨸᩁᩥᨸᩤᨧᩥᨲᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪉᪃᪨ ᨶᩅᨾᩮ ᨸᨭᩥᨿᩣᨴᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨸᩣᨴᩥᨲᩴ᪨ ᨬᩣᨲᨠᩣ ᩅᩤ ᨸᩅᩣᩁᩥᨲᩣ ᩅᩤᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩈᨧᩮᨸᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩥᨿᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨲᨠᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩅᩣᩁᩥᨲᩣ ᨧ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩔ ᨬᩣᨲᨠᩣ ᨸᩅᩣᩁᩥᨲᩣ ᩅᩤ, ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥᨿᩮᩅ᪨

᪁᪉᪄᪨ ᨸᩥᨸᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩴ ᨸᨠ᩠ᨡᨸᩮᨧ᩠ᨨᩣᨿ ᨬᩣᨲᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩮᨿᩮᨶ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨸᨬ᩠ᨧ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ ᨵᩮᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᩅ ᩋᨶᩣᨸᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨬᩣᨲᩴ ᨸᨶ ᨬᩣᨿᩥᨲᩣ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩮᨶ ᩋᨶᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨣᩔᨲ᩠ᩅ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩣᩁᨲ᩠ᨲᩔ ᩉᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨲᨲ᩠ᩅ ᩉᩩᨲ᩠ᨲᨶᩮᨿᨶ ᨣᩉᨶᩴ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩦᨸᩁᩥᨸᩤᨧᩥᨲᨽᩣᩅᩮᩣ, ᨩᩣᨶᨶᩴ, ᨣᩥᩉᩥᩈᨾᩣᩁᨾ᩠ᨽᩣᨽᩣᩅᩮᩣ, ᨽᩮᩣᨩᨶᩦᨿᨲᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨲᩁᨲᩣ, ᨲᩔ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᩉᩁᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨸᨬ᩠ᨧ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ᪨

បរិបាចិតសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០. រហោនិសជ្ជសិក្ខាបទវណ្ណនា

១៨៧. ទសមេ ឧបនន្ទស្ស ចតុត្ថសិក្ខាបទេនាតិ អប្បដិច្ឆន្នេ យថាការេន សទ្ធិំ រហោនិសជ្ជសិក្ខាបទំ សន្ធាយ វុត្តំ។ កិញ្ចាបិ តំ អចេលកវគ្គេ បញ្ចមសិក្ខាបទំ ហោតិ, ឧបនន្ទត្ថេរំ អារព្ភ បញ្ញត្តេសុ បន ចតុត្ថភាវតោ “ឧបនន្ទស្ស ចតុត្ថសិក្ខាបទេនា”តិ វុត្តំ។ ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស វត្ថុតោ ឥមស្ស សិក្ខាបទស្ស វត្ថុតោ បរំ ឧប្បន្នត្តា ឥទំ សិក្ខាបទំ បរំ បញ្ញត្តំ។ ឥមិនា ច សិក្ខាបទេន កេវលំ ភិក្ខុនិយា ឯវ រហោនិសជ្ជាយ អាបត្តិ បញ្ញត្តា, ឧបរិ យថាការេន សទ្ធិំ រហោនិសជ្ជាយ អាបត្តិ វិសុំ បញ្ញត្តាតិ វេទិតព្វំ។

រហោនិសជ្ជសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

និដ្ឋិតោ ភិក្ខុនិវគ្គោ តតិយោ។

៤. ភោជនវគ្គោ

១. អាវសថបិណ្ឌសិក្ខាបទវណ្ណនា

១០៩. ភោជនវគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទេ អទ្ធយោជនំ វា យោជនំ វា គន្តុំ សក្កោតីតិ ឯត្តកំ គន្តុំ សក្កោន្តស្សាបិ តាវតកំ គន្ត្វា អលទ្ធភិក្ខស្ស ឥតោ ភុញ្ជិតុំ វដ្ដតិ។ ឥមេសំយេវាតិ ឥមេសំ បិសណ្ណានំយេវ។ ឯត្តកានន្តិ ឥមស្មិំ បិសណ្ណេ ឯត្តកានំ។ ឯកទិវសំ ភុញ្ជិតព្វន្តិ ឯកទិវសំ សកិំយេវ ភុញ្ជិតព្វំ។ “ឯកទិវសំ ភុញ្ជិតព្វ”ន្តិ វចនតោ បន ឯកស្មិំ ទិវសេ បុនប្បុនំ ភុញ្ជិតុំ វដ្ដតីតិ ន គហេតព្វំ។ បុន អាទិតោ បដ្ឋាយ ភុញ្ជិតុំ ន វដ្ដតីតិ ឥមិនា បទេន ភុត្តដ្ឋានេសុ បុន ឯកស្មិម្បិ ឋានេ ភុញ្ជិតុំ ន វដ្ដតីតិ ទស្សេតិ។

១០៧. “គច្ឆន្តោ វា អាគច្ឆន្តោ វាតិ ឥទំ អទ្ធយោជនវសេន គហេតព្វ”ន្តិ វទន្តិ។ អន្តរាមគ្គេ គតដ្ឋានេតិ ឯកស្សេវ សន្តកំ សន្ធាយ វុត្តំ។ “អាគច្ឆន្តោបិ ឯសេវ នយោ”តិ សង្ខេបេន វុត្តមេវត្ថំ វិភាវេន្តោ “គន្ត្វា បច្ចាគច្ឆន្តោ”តិអាទិមាហ។ អាបត្តិដ្ឋានេយេវ បុន ភុញ្ជន្តស្ស អនាបត្តិ វុត្តត្តាតិ គមនេ អាគមនេ ច បរំ ភោជនំ អលទ្ធា អន្តរាមគ្គេ ឯកទិវសំ គតដ្ឋានេ ច ឯកទិវសន្តិ បុនប្បុនំ ភោជនេយេវ ទស្សិតំ, គមនទិវសេ បន អាគមនទិវសេ ច “គមិស្សាមិ អាគមិស្សាមី”តិ ភុញ្ជិតុំ វដ្ដតិយេវ។ សុទ្ធចិត្តេន បុនប្បុនំ ភុញ្ជន្តស្សាបិ បុនប្បុនំ ភោជនេ អនាបត្តិ។ អញ្ញស្សត្ថាយ ឧទ្ទិសិត្វា បញ្ញត្តំ ភិក្ខុនោ គហេតុមេវ ន វដ្ដតីតិ អាហ “ភិក្ខូនំយេវ អត្ថាយា”តិ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ។ អាវសថបិណ្ឌតា, អគិលានតា, អនុវសិត្វា ភោជនន្តិ ឥមានិ បនេត្ថ តីណិ អង្គានិ។

អាចរយឆបិណ្ឌនិក្ខេបនចណ្ហកា តិដ្ឋិតា៉

១៉ ពលរកោដតនិក្ខេបនចណ្ហកា

១០៨៉ ទុតិយេ អភិយាទេតិ អភិកន្តា ភកចទេតា យារលាតួាយ តិយោឌិទេព ឆតុន្ធទេ៉ ព្យញ្ញហបជិន្ធទេក្ខាតិ អបិពរជៅ៉ បចិន្ទីតិ ចិឃ្យរដ្ឋនិ៉ តត្រ រាឌាតយ្យ៉ិ យារាបេឃឹតិ ចចតទេតា ខ្លាធំ និក្ខេបធំ អដាតរតួទេតា ពារេល បញ្ញាតត្តិ និទ្ធិ, ខុចទ្បា រតិ បរទេតា អត្រុបញ្ញាតិយំ –

“ទេតត ទេលា បត របេយត រទេញ្ញា យាពឆឃ្ស រេរតិយឃ្ស ពិប្ពិរារឃ្ស ទាតិរាលៃហិទេតា អាឌីចរពាទ្ បព្ពាឌិទេតា ទេហាតិ៉ អឆ ទេលា ទេរា អាឌីចទេពា ទេយត រាឌា យាពទេឆា ទេរតិទេយា ពិប្ពិរារទេរា ទេតត្របរជ្ឈិ, ឌ្ឋុបរជ្ឈិត្វា រាឌាតំ យាពឆំ ទេរតិយំ ពិប្ពិរារំ ខុតដទេចាច...ទេប... ព្យញ្ញចាយត្តា តាឆិចាទេរត្តី”តិ –

ខ្លាធំ ពរ្វា ទុត្តត្តិ? ទេរា ពិទ អាឌីចទេពា តំ ដាតំ ទេដទេត្តា ពិប្ពិរារពាលទេតា បដ្ឋាយ អដារិ, បន្ធា អដាតរតួពារេល និក្ខេបដបញ្ញាតិទេតា បដ្ឋាយ កិក្ខុ ព្យញ្ញចាយត្តា តំ ដាតំ ត បជិក្ខិហិឃុ, តរ្វា អាឌិទេតា បដ្ឋាយ តំ ចតួ ដឃ្សិតត្តិ ទេចឌិតត្ថា៉ “អឆ ទេលា ទេរា អាឌីចទេពា កិក្ខុតំ រត្តិទេព ទុតំ បិទេហឃី”តិ ខ្លាដទ្បា តទេតា បក្សតិ ទេរា អាឌីចទេពា អត្តុទត្តុរា កិក្ខុ តិយទេត្តត្វា ដាតំ ទេដទេត្តា អដាតរតួពារេល និក្ខេបទេដ បញ្ញាទេត្ត យំ កិក្ខុតំ រត្តិទេព ទុតំ បិទេហរិ, តំ រត្ថាយ ទុត្តំ៉

១០៩៉ អញ្ញាយញ្ញាចិនិដ្ឋត្តា ចិរឌិរំ រដ្ឋ ចិរដ្ឋ, តទេតា អាពតា, តតួ ចា ឌាតា, ភចាតិ ចា ទេចរដ្ឋា, ទេត ខុច ទេចរដ្ឋពា៉ ទេត បត យរ្វា ទេពាត្តចរលាឌិចិភារេពត តាតប្យពារា, តរ្វា ទុត្តំ “តាតារទេចរដ្ឋទេព”តិ៉ អដ្ឋពឆាយំ បត តាតាចិទេឆហិ អញ្ញារទេដ្ឋហិ អាពទេតតិ រដ្ឋាតំទេយច ចទេរត តាតប្យពារទេតា ទុត្តា៉

១១០-១១១៉ ខ្លាយឃ្ស និក្ខេបដឃ្ស ចិញ្ញាតិ ពត្វា ក្សដ្ឋាតចតុន្ធិ បញ្ញាតតា ចិញ្ញាតិទេតា ពលរកោដតំ ចតុចទេរទេតច បិពដត្តិ តំ អចត្វា “ពលរកោដតំ តាយ យតួ...ទេប... តិយត្តិតា ក្សដ្ឋាត្តី”តិ តិយត្តតចទេរទេតច បដកោដទេត ពលរកោដតំ ទុត្តំ៉ “ពិទ្បិ បត និក្ខេបធំ ចតុអតត្រុបយ្យ៉ិ និឃាតិ បដកោដទេត ទុត្តតទេយត តិយត្តតចទេរទេតច ពលរកោដតំ ទេហាតីតិ ទេពរទ្បិ អារជ្ឈា ភទេចឃ្យា”តិ តំតិចត្តតត្វ “តំ បទេតតំ ពលរកោដតំ ឌ្ឋីហាពារទេហិ បរចតី”តិ ទុត្តំ៉ បព្ចាត្ត ទេភាដតាតំ តាយំ ពទេហត្វាតិ ខុតួ “ទេភាដតំ ពល្យចាតិ ទុទេត្តបិ ពលរកោដតំ ទេហាតិទេយចា”តិ ចដត្តិ៉ “ទេហដ្ឋា អន្ធាតពយតចតុន្ធិ តាចាកិទ្យហតចតុន្ធិទ្បា ‘ខ្លាទេឆច, ភទេត្ត, ក្សដ្ឋាឆា’តិ ទុទេត្ត យរ្វា ព្យញ្ញចាយត្តា ត បជិក្ខិហិឃុ, តរ្វា ‘ក្សដ្ឋាឆា’តិ ទុទេត្តបិ ពលរកោដតំ ត ទេហាតិទេយចា”តិ តីឃុបិ ពល្ដិបទេដឃុ ទុត្តំ៉ “បព្ចាត្ត ទេភាដតាតំ តាយំ ពទេហត្វា តិយទេត្តតី”តិ ទុត្តតា បត “ខ្ពដតំ ក្សដ្ឋាឆា”តិ ចា “ភត្តំ ក្សដ្ឋាឆា”តិ ចា ទេភាដតតាយំ ពទេហត្វាច ទុទេត្ត ពលរកោដតំ ទេហាតិ, ត អញ្ញាចា៉ “ខ្លាទេឆច, ភទេត្ត, ក្សដ្ឋាឆា”តិ ខុត្វាបិ “ខ្ពដត”ត្តិ ចា “ភត្ត”ត្តិ ចា ចត្វាច ទេត ខុចំ តិយទេត្តឃុត្តិ ពទេហតត្ថា៉ ពលចទេរត ចា តិយត្តិតត្វា ទេត កិក្ខុ

អបកតញ្ញុតាយ កុក្កុច្ចាយន្តា ត បដិក្កហ្ណិន្តិ អយំ អយ្យាកំ ពត្តិ, ឌិយំសិត្វា យុត្តតាទំ កេហតព្ពំ។

ឲកទោ គណ្ហតីតិ ឲត្វ អញ្ញាយញ្ញាយ្ស ក្វាឌរេហត្ថំ អយុដ្ឋិត្វា ឌិតា ឲកទោ គណ្ហតិ ភាយាតិ កេហតព្ពំ។ "អយ្យាកំ ចតុត្ថយំ កត្តំ ឌេហីតិ ចា ចិញ្ញាបេយ្យ"ន្តិ ចចតទោ ហេដ្ឋា "ត្វំ ឲកស្ស កិច្ចតោ កត្តំ ឌេហិ, ត្វំ ត្វិត្តន្តិ ឲចំ ចិញ្ញាបេត្វា"តិ ចចតទោ ច អត្តតោ អត្ថាយ អញ្ញាហិ ចិញ្ញាត្តយំ សាឌិយត្តស្ស គលកោឌតំ ហោតិយេចាតិ ឌេដ្ឋព្ពំ។ ឲចំ ចិញ្ញាត្តិតោ បយចតីតិ ឲត្វ ចិញ្ញាត្តិយា យតិ គណ្ហត្តស្ស ឲកទោ ហុត្វា គហណេ ត្ថុយិភា សិក្ខាបទេឌត អាបត្តិ, ចិស្សំ គហណេ បណីតកោឌតស្សបាឌតចិញ្ញាត្តិហិ អាបត្តិ ចេឌិតព្ពា។

ចិចាទេទតីតិ បញ្ចួលល្លាឌិចទេសត សំចិឌហតិ។ ឃរេដ្ឋតីតិ អគុចាតំ លិត្តិត្វា ហទេត្វត ឌល្លទេកត ចា ឃរេដ្ឋតិ។ ស្មុត្តំ កទោរាតីតិ ស្មុត្តំ ចរេដ្ឋតិ។ ចលេតីតិ ឌល្លទេក ចា ហទេត្វ ចា អាចរេដ្ឋតិ។ "អភិតចេស្សេច ឌីចទស្ស កទោសំ ត្ថុឆ ឌីចទកយុំ ភាយ, បុរាណឌីចទេ ស្ងួឌិកយុំ ភាយ ត ហោតី"តិ ចឌត្តិ។ "ចតុទេត្វ អាកទោត ត យាទេបត្តីតិ ចចតទោ សទេច អញ្ញា កោឌិ អាកច្ឆត្តា តត្វំ, ចត្តាទោរាយេច ច តត្វ តំសិន្ត្វា យាទេបត្វំ ត សក្កោត្តិ, ត ចរេដ្ឋតី"តិ ចឌត្តិ។

១១០។ គលកោឌតាបត្តិឌតកតិយត្តតកាចតោ "អកប្បិយតិយត្តត"ត្តិ ចុត្តំ។ សយ្យេចេសេត្វាតិ តិសីធាទេបត្វា។ កណោ កិដ្ឋតីតិ កណោ អាបត្តិ ត អាបដ្ឋតីតិ អឌិប្បាយោ។ "យត្វ ចត្តាទោរា កិច្ចុ...បេ... ក្យដ្ឋាត្តិ"តិ ត្ថុយាយ បាឡិត្ថុយា សំសត្តុតោ "ត្ថុតទោសំ បត គលប្ងួទោកា ហោតី"តិ ចុត្តំ។ អចិសេសេភាតិ "គិលិតោ ចា ឌីចទការោកា ចា"តិ អចិសេសេត្វា សត្ថុសាឆាទោលចចតោភា។ តស្វាតិ អចិសេសិតត្តា។ កុត្វា គេតស្វតិ ឲត្វ អកេតស្សបិ កោឌតកិច្ឆេ តិដ្ឋិតេ គហ្ណិត្តំ ចរេដ្ឋតិ ។ តាតិ ច តេហិ ឲកទោ ត គហិតាតីតិ យេហិ កោឌទោហិ ចិសទ្ធោតា តត្វំ, តាតិ កោឌតាតិ តេហិ កិច្ចុហិ ឲកទោ ត គហិតាតិ ឲទោកត បច្ឆា គហិតត្តា។ យហាទេឆទេតិ កិច្ចុ សត្ថាយ ចុត្តំ។ ក្វតស្ស បុត បដិបចំ អាកត្វា "កត្តំ គណ្ហចា"តិ ចចតកេយត "កាយទ្វារេ អជ្ឈត្វាចា"តិ ចុត្តំ។ តត្វ តត្វ កត្វាតិ អត្តទេចិឌិអាឌិស្ស តត្វ តត្វ ឌិតាតំ សត្តិកំ កត្វា។ កិច្ចុតំ អត្ថាយ ឃទេត្វាទេ ឌេបេត្វា ឌិយ្យយាតេបិ ឲទេសច តទោយា។ តិចត្តឆាតិ ចុត្តបេឌេ តិចត្តិត្វំ ចរេដ្ឋតីតិ "តិចត្តឆា"តិ ចិដ្ឋិត្វា បច្ឆា "កត្តំ គណ្ហចា"តិ ចុត្តត្តា ចរេដ្ឋតិ។ សេសទេត្វ ស្វត្តាតទេច។ គលកោឌតតា, សយយាការេចា, អញ្ញោហទេលត្តិ ត្ថុយាតិ បតេត្វ តីណិ អដ្ឋាតិ។

គលកោឌតសិក្ខាបទវណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

១។ បទេប្យទេកោឌតសិក្ខាបទវណ្ណតា

១១១។ តតិយេ កុលបដិបាទិយា អញ្ញាដ្ឋិត្តំ កត្វា តិទត្តទំ ឌិយ្យយាតត្វា "កត្តបដិបាទិ អដ្ឋិតា ហោតី"តិ បាឡិត្ថុយំ ចុត្តំ, អត្តទា អដ្ឋត្វា តិទត្តទំ បចត្តាតិ ចុត្តំ ហោតិ។ ក្លបចាទចសេភាតិ ចោហាទចសេត។ ត ហិ សោ ពឌេទយត្តយេច ឌេតិ, ក្លបចាទចសេត បត ឲចំ ចឌតិ។ ពឌេទចុណ្ណសក្កុទាឌីហិ បយោឌិតំ "ពឌេទសាឡអច"ត្តិ ចុច្ចតិ។

១១៩។ វិកប្បនាវសេនេវ តំ ភត្តំ អសន្តំ នាម ហោតីតិ អនុបញ្ញត្តិវសេន វិកប្បនំ អដ្ឋបេត្វា យថាបញ្ញត្តំ សិក្ខាបទមេវ ឋបិតំ។ បរិវារេ បន វិកប្បនាយ អនុជាននម្បិ អនុបញ្ញត្តិសមានន្តិ កត្វា “ចតស្សោ អនុបញ្ញត្តិយោ”តិ វុត្តំ។ មហាបច្ចរិអាទីសុ វុត្តនយំ បច្ឆា វទេន្តា បាឡិយា សំសន្ទនតោ បរម្មុខាវិកប្បនមេវ បតិដ្ឋាបេសុំ។ កេចិ បន “តទា អត្តនោ សន្តិកេ ឋបេត្វា ភគវន្តំ អញ្ញស្ស អភាវតោ ថេរោ សម្មុខាវិកប្បនំ នាកាសិ, ភគវតា ច វិសុំ សម្មុខាវិកប្បនា ន វុត្តា, តថាបិ សម្មុខាវិកប្បនាបិ វដ្ដតី”តិ វទន្តិ។ តេនេវ មាតិកាអដ្ឋកថាយម្បិ (កង្ខា។ អដ្ឋ។ បរម្បរភោជនសិក្ខាបទវណ្ណនា) “យោ ភិក្ខុ បញ្ចសុ សហធម្មិកេសុ អញ្ញតរស្ស ‘មយ្ហំ ភត្តបច្ចាសំ តុយ្ហំ ទម្មី’តិ វា ‘វិកប្បេមី’តិ វា ឯវំ សម្មុខា វា ‘ឥត្ថន្នាមស្ស ទម្មី’តិ វា ‘វិកប្បេមី’តិ វា ឯវំ បរម្មុខា វា បឋមនិមន្តនំ អវិកប្បេត្វា បច្ឆា និមន្តិតកុលេ លទ្ធភិក្ខតោ ឯកសិត្ថម្បិ អជ្ឈោហរតិ, បាចិត្តិយ”ន្តិ វុត្តំ។

១១៨។ បញ្ចហិ ភោជនេហិ និមន្តិតស្ស យេន យេន បឋមំ និមន្តិតោ, តស្ស តស្ស ភោជនតោ ឧប្បដិបាដិយា អវិកប្បេត្វា វា បរស្ស បរស្ស ភោជនំ បរម្បរភោជនន្តិ អាហ “សចេ បន មូលនិមន្តនំ ហេដ្ឋា ហោតិ, បច្ឆិមំ បច្ឆិមំ ឧបរិ, តំ ឧបរិតោ បដ្ឋាយ ភុញ្ជន្តស្ស អាបត្តី”តិ។ ហត្ថំ អន្តោ បវេសេត្វា សព្ពហេដ្ឋិមំ គណ្ហន្តស្ស មជ្ឈេឋិតម្បិ អន្តោហត្ថគតំ ហោតីតិ អាហ “ហត្ថំ បន...បេ... យថា តថា វា ភុញ្ជន្តស្ស អនាបត្តី”តិ។ ខីរស្ស រសស្ស ច ភត្តេន អមិស្សំ ហុត្វា ឧបរិ ឋិតត្តា “ខីរំ វា រសំ វា បិវតោ អនាបត្តី”តិ វុត្តំ។

មហាឧបាសកោតិ គេហសាមិកោ។ “មហាអដ្ឋកថាយំ ‘អាបត្តី’តិ វចនេន កុរុន្ទិយំ ‘វដ្ដតី’តិ វចនំ វិរុទ្ធំ វិយ ទិស្សតិ, ទ្វិន្នម្បិ អធិប្បាយោ មហាបច្ចរិយំ វិភាវិតោ”តិ មហាគណ្ឋិបទេសុ វុត្តំ។ សចេ បន និមន្តេតីតិ អកប្បិយនិមន្តនេន និមន្តេតិ។ “បរម្បរភោជនំ នាម បញ្ចន្នំ ភោជនានំ អញ្ញតរេន ភោជនេន និមន្តិតោ, តំ ឋបេត្វា អញ្ញំ បញ្ចន្នំ ភោជនានំ អញ្ញតរំ ភោជនំ ភុញ្ជតិ, ឯតំ បរម្បរភោជនំ នាមា”តិ វុត្តត្តា សតិបិ ភិក្ខាចរិយាយ បឋមំ លទ្ធភាវេ “បិណ្ឌាយ ចរិត្វា លទ្ធភត្តំ ភុញ្ជតិ, អាបត្តី”តិ វុត្តំ។ អវិកប្បវសេន “វទីកម្ម”ន្តិ វុត្តំ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ។ បរម្បរភោជនតា, សមយាភាវោ, អជ្ឈោហរណន្តិ ឥមានិ បនេត្ថ តីណិ អង្គានិ។

បរម្បរភោជនសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣។ កាណមាតាសិក្ខាបទវណ្ណនា

១៣០-១៣១។ ចតុត្ថេ កាណាយ មាតាតិ កាណាតិ លទ្ធនាមាយ ទារិកាយ មាតា។ កស្មា បនេសា កាណា នាម ជាតាតិ អាហ “សា កិរស្សា”តិអាទិ។ ឥមិស្សា ទហរកាលេ មាតាបិតរោ សិនេហេន “អម្ម កាណេ, អម្ម កាណេ”តិ វោហរិំសុ, សា តទុបាទាយ កាណា នាម ជាតា, តស្សា ច មាតា “កាណមាតា”តិ បាកដា អហោសីតិ ឯវមេវ ការណំ វទន្តិ។ បដិយាលោកន្តិ បច្ឆិមំ ទិសំ, បច្ឆិមន្តិ វុត្តំ ហោតិ។

᪑᪙᪓. ᨷᩪᩅᨣᨱᨶᩣᨿ ᨷᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩩᨡᩅᨭ᩠ᨭᩥᨿᩣ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩥᨾᩃᩮᨡᩣᨲᩮᩣ ᩏᨷᩁᩥᨭ᩠ᨮᩥᨾᨷᩪᩅᨣᨱᨶᩣᨿ ᨷᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ. “ᨴ᩠ᩅᨲ᩠ᨲᩥᨷᨲ᩠ᨲᨷᩪᩁᩣ ᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ”ᨲᩥ ᩉᩥ ᩅᨧᨶᨲᩮᩣ ᨾᩩᨡᩅᨭ᩠ᨭᩥᨿᩣ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩥᨾᩃᩮᨡᩴ ᩋᨶᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩅᩣ ᨲᨿᩮᩣ ᩅᩣ ᨷᨲ᩠ᨲᨷᩪᩁᩮ ᨣᩉᩮᨲᩩᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥ.

᪑᪙᪔. ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᩈᩩ ᨷᨶ...ᨷᩮ... ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᩈᩩ ᨲᨳᩣ ᩋᩣᨣᨲᨠᩣᩁᨱᨴᩦᨷᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨶ ᨷᨶ ᨲᩔ ᨠᩣᩁᨱᩔ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᨶᨲ᩠ᨳᩴ. ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᩈᩩ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᨷᩣᩊᩥᨿᩣ ᨶ ᩈᨾᩮᨲᩥ. ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᩉᩥ ᨷᩣᩊᩥᨿᩴ ᩋᨶᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᩅᩣᩁᩮ “ᨬᩣᨲᨠᩣᨶᩴ ᨷᩅᩣᩁᩥᨲᩣᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ. ᩋᨬ᩠ᨬᨳᩣ “ᩋᨶᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᨲ᩠ᨲᩥᨷᨲ᩠ᨲᨷᩪᩁᩮ ᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᨾᩣᨱᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠᩮ ᩋᨶᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ “ᨬᩣᨲᨠᩣᨶᩴ ᨷᩅᩣᩁᩥᨲᩣᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ. ᨿᨴᩥ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ “ᨲᩴ ᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᩴ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ, ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ? ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳᨲᩥᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ. ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ (ᨷᩣᩁᩣ. ᩋᨭ᩠ᨮ. ᪒.᪕᪑᪙) “ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᩈᩩ ᨷᨶ ᨬᩣᨲᨠᨷᩅᩣᩁᩥᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨷᨠᨲᩥᨿᩣᩅ ᨻᩉᩩᨾ᩠ᨸᩥ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥ, ᩋᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᨠᩣᩁᨱᩣ ᨷᨾᩣᨱᨾᩮᩅ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩴ ᨷᩣᩊᩥᨿᩣ ᨶ ᩈᨾᩮᨲᩦ”ᨲᩥ. “ᩋᨷᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩅᩈᩮᨶ ᨷᨭᩥᨿᩣᨴᩥᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨧᨶᨲᩮᩣ ᨠᨱ᩠ᩉᩔᨷᩥ ᩋᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩅ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩮᨲᩣ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩔ. ᩋᨲ᩠ᨳᩮᨶᩮᩅ ᨠᩉᩣᨷᨱᩴ “ᨷᩪᩅᩔ ᩉᨲ᩠ᨳᩮ ᨴᩮᩉᩦ”ᨲᩥ ᩅᨧᨶᨲᩮᩣᨷᩥ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥᨶᩮᩣ “ᩅᩥᩉᩣᩁᩥᨠ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ. ᩈᩮᩈᩴ ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᨶ. ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩃᨠ᩠ᨡᨱᨷᩪᩅᨾᨶ᩠ᨳᨲᩣ, ᩋᨶᩮᨠᨠᨲᩣ, ᩋᨷ᩠ᨷᨭᩥᨷ᩠ᨷᩔᨴ᩠ᨵᨠᨲᩣ, ᨶ ᨬᩣᨲᨠᩣᨴᩥᨲᩣ, ᩋᨲᩥᩁᩮᨠᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨷᩮᨲ᩠ᨳ ᨷᨬ᩠ᨧ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ.

ᨠᩣᨱᨾᩣᨲᩣᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ.

᪕. ᨷᨮᨾᨷᩅᩣᩁᨱᩣᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪙᪖. ᨷᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨽᩩᨲ᩠ᨲᩣᩅᩦᨲᩥ ᨽᩩᨲ᩠ᨲᩣᩅᩥᨶᩮᩣ ᨽᩩᨲ᩠ᨲᩅᨶ᩠ᨲᩣ, ᨠᨲᨽᨲ᩠ᨲᨠᩥᨧ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ. ᨷᩅᩣᩁᩥᨲᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧᨲᩪᩈᩩ ᨷᩅᩣᩁᨱᩣᩈᩩ ᨿᩣᩅᨴᨲ᩠ᨳᨷᩅᩣᩁᨱᩣ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᨷᩅᩣᩁᨱᩣ ᨧ ᩃᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨽᩩᨲ᩠ᨲᩣᩅᩦ...ᨷᩮ... ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᨷᩅᩣᩁᨱᩣᨿ ᨷᩅᩣᩁᩥᨲᩣ”ᨲᩥ. ᨧᨲᩔᩮᩣ ᩉᩥ ᨷᩅᩣᩁᨱᩣ ᩅᩔᩴᩅᩩᨲ᩠ᨳᨷᩅᩣᩁᨱᩣ, ᨷᨧ᩠ᨧᨿᨷᩅᩣᩁᨱᩣ , ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᨷᩅᩣᩁᨱᩣ, ᨿᩣᩅᨴᨲ᩠ᨳᨷᩅᩣᩁᨱᩣᨲᩥ. ᨲᨲ᩠ᨳ “ᩋᨶᩩᨩᩣᨶᩣᨾᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩅᩔᩴᩅᩩᨲ᩠ᨳᩣᨶᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ ᨲᩦᩉᩥ ᨮᩣᨶᩮᩉᩥ ᨷᩅᩣᩁᩮᨲᩩ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᨾᩉᩣᩅ. ᪂᪐᪙) ᩋᨿᩴ ᩅᩔᩴᩅᩩᨲ᩠ᨳᨷᩅᩣᩁᨱᩣ. ᨷᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣᨴᩦᩉᩥ ᩅᩣᩁᩮᨲᩥ ᩈᨦ᩠ᨥᩣᨴᩥᨠᩮ ᨠᨳᩮᨲᩩᩴ ᩍᨲᩥ ᩍᨧ᩠ᨨᩣᨿᩣᨲᩥ ᨷᩅᩣᩁᨱᩣ, ᩋᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᩈᩮᩣᨵᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩋᨲ᩠ᨲᩅᩮᩣᩔᨣ᩠ᨣᨠᩁᨱᨶ᩠ᨲᩥ. ᩈᩣ ᨷᨶ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᩔᩴᩅᩩᨲ᩠ᨳᩮᩉᩥ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᩅᩔᩴᩅᩩᨲ᩠ᨳᨷᩅᩣᩁᨱᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ. “ᩍᨧ᩠ᨨᩣᨾᩉᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩈᨦ᩠ᨥᩴ ᨧᩣᨲᩩᨾᩣᩈᩴ ᨽᩮᩈᨩ᩠ᨩᩮᨶ ᨷᩅᩣᩁᩮᨲᩩ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᨷᩣᨧᩥ. ᪓᪐᪓) ᨧ, “ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᩁ ᨷᩩᨶ ᨷᩅᩣᩁᨱᩣᨿ ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᩁ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᨷᩅᩣᩁᨱᩣᨿᩣ”ᨲᩥ (ᨷᩣᨧᩥ. ᪓᪐᪙) ᨧ ᩋᨿᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᨷᩅᩣᩁᨱᩣ ᨷᩅᩣᩁᩮᨲᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᨴᩣᨲᩩᩴ ᩍᨧ᩠ᨨᩣᨿᩣᨲᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ, ᨴᩮᩅᨴᩣᨿᨠᩮᩉᩥ ᩏᨷᩈᨦ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᨶ᩠ᨲᩥ. “ᨷᩅᩣᩁᩥᨲᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩋᩈᨶᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ, ᨽᩮᩣᨩᨶᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ, ᩉᨲ᩠ᨳᨷᩣᩈᩮ ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩋᨽᩥᩉᩁᨲᩥ, ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᩮᩣ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ, ᩑᩈᩮᩣ ᨷᩅᩣᩁᩥᨲᩮᩣ ᨶᩣᨾᩣ”ᨲᩥ (ᨷᩣᨧᩥ. ᪒᪓᪙) ᩋᨿᩴ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᨷᩅᩣᩁᨱᩣ. ᩅᩥᨷ᩠ᨷᨠᨲᨽᩮᩣᨩᨶᨲᩣᨴᩥᨷᨬ᩠ᨧᨦ᩠ᨣᩈᩉᩥᨲᩮᩣ ᨽᩮᩣᨩᨶᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᩮᩣ ᩉᩮᨲ᩠ᨳ ᨷᨠᩣᩁᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩣᩁᨱᩣᨲᩥ ᨷᩅᩣᩁᨱᩣ. “ᨷᨱᩦᨲᩮᨶ ᨡᩣᨴᨶᩦᨿᩮᨶ ᨽᩮᩣᨩᨶᩦᨿᩮᨶ ᩈᩉᨲ᩠ᨳᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᩮᩈᩥ ᩈᨾ᩠ᨷᩅᩣᩁᩮᩈᩦ”ᨲᩥ (ᨴᩦ. ᨶᩥ. ᪑.᪑᪙᪓) ᩋᨿᩴ ᨿᩣᩅᨴᨲ᩠ᨳᨷᩅᩣᩁᨱᩣ. ᨿᩣᩅᨴᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᩮᩣᨩᨶᩔ ᨷᩅᩣᩁᨱᩣ ᨿᩣᩅᨴᨲ᩠ᨳᨷᩅᩣᩁᨱᩣ.

᪑᪙᪗. ᨲᩥ-ᨠᩣᩁᩴ ᩋᩅᨲ᩠ᩅᩣ...ᨷᩮ... ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣᨠᩣᩁᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ. “ᨲᩥ-ᨠᩣᩁᩮ ᨷᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᨷᩥ ᩋᨠᨲᩴ ᨶᩣᨾ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ ᨲᩦᩈᩩᨷᩥ

ពល្លិបទេសុ ចុត្តំ

១៦៥-១៦៦. បចារិតោតិ បដិច្ឆាទិតោ។ យោ ហិ ក្សុឡោ បរិវេចមេរាន ក្លបតីតំ ទេកោដតំ អតិច្ឆន្តោ បដិក្លិបតិ, សោ តេន បចារិតោ បដិច្ឆាទិតោ នាម ហោតិ។ ព្យញ្ជនំ បន អនាទិយិត្វា អត្ថមត្តមេវ ទស្សេតុំ “កតបចារណា កតបដិច្ឆាទេបិ”តិ ចុត្តំ។ យស្មា “អបត”ន្តិ ព្វយិនាច បទេន “ក្សត្តាចិ”តិ ព្វយស្ស អត្ថោ ចុត្តោ, តស្មា ន តស្ស កិច្ចិ បយោដតំ ចិស្សុំ ក្លបលត្ថតិ។ យទិ ហិ ក្លបលត្ថយ្យ, បចារណា លព្ធអក្ខរមត្តាកតា អាបទ្ជេយ្យាតិ ឃតសិ កត្វា បច្ចារមត្តាកតត្តំទេយច ទស្សេតុំ “ចុត្តម្បិ ទេត”ន្តិអាទិនា បិព្វត្តំ អាហទតិ។ ពេចិ បន “ហត្ថបិទេរ ជិតោ អភិហទតី”តិ ឲ្យកទេមច អក្ខំ កត្វា “ចត្សទក្ខរមត្តាកតា បចារណា”តិបិ ចទន្តិ។

អម្ពិលបិយាសាទីស្វតិ អាទិ-សទ្ទេន លីទបិយាសាទិ សក្កណ្ហាតិ។ តត្ថ អម្ពិលបិយាសក្កហណេន តក្កាទិអម្ពិលសំយុត្តា ឈនយាក្សុ ចុត្តា។ លីទបិយាសក្កហណេន លីទសំយុត្តា យាក្សុ សក្កយ្ហតិ។ បចារណំ ន ដទេតីតិ អនតិរិត្តកោដនាបត្តិតិពន្ធំ បដិច្ឆេបំ ន សាទេតិ។ កទោបិ បដិច្ឆេបិ អនតិរិត្តកោដនាបត្តិតិពន្ធទោ ន ហោតីតិ អកតដ្ឋាទេនទេយច តិដ្ឋតីតិ អាហ “បចារណំ ន ដទេតី”តិ។ “យាក្ស-សទ្ទស្ស បចារណាដនកយាក្សយាបិ សាធារណត្តា ‘យាក្សំ កល្យាបា’តិ ចុទត្តបិ បចារណា ហោតីតិ បចារណំ ដទេតិទេយចាតិ ចុត្ត”ន្តិ តីស្វបិ ពល្លិបទេសុ ចុត្តំ, តំ បទទោ តទេត្តច “កត្តមិស្សកំ យាក្សំ អាហទិត្វា”តិ ឲ្យត្ត ចុត្តការទេណន ន សមេតិ។ ចុត្តញ្ហិតត្ថ “ទេហដ្ឋា អយាក្សទេក តិមត្តទេន ក្លដកកព្ជិកលីទាទីហិ សទ្ធិំ មទ្ធិតំ កត្តមេយច សន្ធាយ ‘យាក្សំ កល្យាបា’តិ ចុត្តត្តា បចារណា ហោតិ, ‘កត្តមិស្សកំ យាក្សំ អាហទិត្វា’តិ ឲ្យត្ត បន ចិស្សុំ យាក្សយា ចិជ្ជមានត្តា បចារណា ន ហោតី”តិ។ តស្មា តត្ថ ចុត្តនទេយទេនច លីទាទីហិ សំមទ្ទិតំ កត្តមេយច សន្ធាយ “យាក្សំ កល្យាបា”តិ ចុត្តត្តា យាក្សយា ច តត្ថ អភាចទោ បចារណា ហោតីតិ ឲ្យចទេយត្ត ការណំ ចត្តព្វំ។ ឲ្យចញ្ហិសតិ បទទោ “ទេយនាបុច្ឆិតោ, តស្ស អត្ថិតាយា”តិ អដ្ឋកថាយំ ចុត្តការទេណនបិ សំសន្ទតិ, អញ្ញថា ពល្លិបទេសុទេយច បុព្វាបរចិទោធតា អាបជ្ជតិ។ អដ្ឋកថាចចនេន ច ន សមេតិ។ សទេ...បេ... បញ្ញាយតីតិ ព្វយិនា ចុត្តប្បយាណស្ស យច្ឆមំសលណ្ឌស្ស នហារុនោ ចា សក្ខាចយត្តំ ទស្សេតិ។ តាហីតិ បុធុកាហិ។

សាលិចីហិយទេចហិ កតសត្ថូតិ ទេយក្សយ្យនទេយន ចុត្តំ, សត្ត ឆញ្ញាតិ បន កឌ្ឍិត្វា កទោបិ សត្តុទេយច។ តេនេចាហ “កក្ខចទក...ទេប... សត្តុសក្កហទេមច កច្ឆតី”តិ។ សត្តុទេមាទកោតិ សត្តុទេយា បិទេណ្ឌត្វា កទោ អបទេក្កា សត្តុក្សព្វព្ពា។ បច្ចាត្តុំ ទេកាដនាតំ អញ្ញាតទេចទេសន ចិប្បកតទេកាដនកាចស្ស ក្លបច្ឆិន្នត្តា “មុទេខ សាសបមត្តម្បិ...ទេប... ន បចារទេតី”តិ ចុត្តំ។ “អកប្បិយមំសំ បដិក្លិបតិ, ន បចារទេតី”តិ ចចនទោ សទេច សច្ឈិកំ លិកំ អត្តទោ អបិបុណត្តំ ដានិត្វា ចា អដានិត្វា ចា បដិក្លិបតិ, ន បចារទេតិ បដិក្លិបិតព្វស្សេច បដិក្លិត្តត្តា។ អលជ្ជិសន្តកំ បដិក្លិបទេន្តាបិ ន បចារទេតិ។ អចត្ថុតាយាតិ អនតិរិត្តាបត្តិសាធិកាយ បចារណាយ អចត្ថុកាចទោ។ ឲ្យទេតន បដិក្លិបិតព្វស្សេច បដិក្លិត្តកាចំ ជីទេបតិ ។ យញ្ហិបដិក្លិបិតព្វំ ហោតិ, តស្ស បដិច្ឆេទេបិ អាបត្តិអក្ខំ ន ហោតីតិ តំ “បចារណាយ អចត្ថុ”តិ ចុច្ចតិ។

ក្លបនាទេមតីតិ ព្វយិនា កាយាភិហារំ ទស្សេតិ។ ហត្ថបិសទោ ពាហិ ជិតស្ស សតិបិ ទាត្សកាយាភិហាទេរ បដិក្លិបត្តស្ស ធ្វទការទេចទេនច បចារណាយ អភាចទោ ទេឆទស្សបិ ធ្វទកាចមត្តំ កទេហត្វា បចារណាយ អភាចំ ទស្សេទេន្តា “ទេឆទស្ស ធ្វទកាចទោ”តិ អាហ, ន បន

ថេរស្ស អភិហារសញ្ញាចេតោ។ សចេបិ គហេត្វា គតោ ហត្ថបាសេ ឋិតោ ហោតិ, កិញ្ចិ បន អវត្វា អាធារកដ្ឋានេ ឋិតត្តា អភិហារោ នាម ន ហោតីតិ “ទូតស្ស ច អនភិហរណតោ”តិ វុត្តំ។ “គហេត្វា គតេន ‘ភត្តំ គណ្ហថា’តិ វុត្តេ អភិហារោ នាម ហោតីតិ ‘សចេ បន គហេត្វា អាគតោ ភិក្ខុ...បេ... បវារណា ហោតី’តិ វុត្ត”ន្តិ តីសុបិ គណ្ឋិបទេសុ វុត្តំ។ កេចិ បន “បត្តំ កិញ្ចិ ឧបនាមេត្វា ‘ឥមំ ភត្តំ គណ្ហថា’តិ វុត្តន្តិ គហេតព្ព”ន្តិ វទន្តិ, តំ យុត្តំ វិយ ទិស្សតិ វាចាភិហារស្ស ឥធ អនធិប្បេតត្តា។

បរិវេសនាយាតិ ភត្តគ្គេ។ អភិហដាវ ហោតីតិ បរិវេសកេន អភិហដាវ ហោតិ។ តតោ ទាតុកាមតាយ គណ្ហន្ត បដិក្ខិបន្តស្ស បវារណា ហោតីតិ ឯត្ថ អគណ្ហន្តម្បិ បដិក្ខិបតោ បវារណា ហោតិយេវ។ កស្មា? ទាតុកាមតាយ អភិហដត្តា។ “តស្មា សា អភិហដាវ ហោតី”តិ ហិ វុត្តំ។ តេនេវ តីសុបិ គណ្ឋិបទេសុ “ទាតុកាមាភិហារេ សតិ កេវលំ ‘ទស្សាមី’តិ គហណេនេវ អភិហារោ នាម ន ហោតិ, ‘ទស្សាមី’តិ គណ្ហន្តេបិ អគណ្ហន្តេបិ ទាតុកាមាភិហារោវ អភិហារោ នាម ហោតិ, តស្មា គណ្ហន្តស្ស វា អគណ្ហន្តស្ស វា តំ បដិក្ខិបតោ បវារណា ហោតី”តិ វុត្តំ។ ឥទានិ អសតិ តស្ស ទាតុកាមាភិហារេ គហណេយបិ បដិក្ខិបតោ បវារណា ន ហោតីតិ ទស្សេតុំ “សចេ បនា”តិអាទិ វុត្តំ។

“រសំ គណ្ហថា”តិ អបវារណជនកស្ស នាមំ គហេត្វា វុត្តត្តា “តំ សុត្វា បដិក្ខិបតោ បវារណា នត្ថី”តិ វុត្តំ។ មច្ឆរសំ មំសរសន្តិ ឯត្ថ បន ន កេវលំ មច្ឆស្ស រសំ មច្ឆរសមិច្ចេវ វិញ្ញាយតិ, អថ ខោ មច្ឆោ ច មច្ឆរសញ្ច មច្ឆរសន្តិ ឯវំ បវារណជនកនាមាធារណនាមវសេនបិ វិញ្ញាយមានត្តា តំ បដិក្ខិបតោ បវារណាវ ហោតិ។ បរតោ មច្ឆសូបន្តិ ឯត្ថាបិ ឯសេវ នយោ។ “ឥទំ គណ្ហថា”តិ វុត្តេបីតិ ឯត្ថ ឯវំ អវត្វាបិ បវារណបហោនកំ យំកិញ្ចិ អភិហដំ បដិក្ខិបតោ បវារណា ហោតិយេវាតិ ទដ្ឋព្ពំ។ ករម្ពកោតិ មិស្សកាធិវចនមេតំ។ យញ្ហិ អញ្ញេនញ្ញេន មិស្សេត្វា ករោន្តិ, សោ “ករម្ពកោ”តិ វុច្ចតិ។ សោ សចេបិ មំសេន មិស្សេត្វា កតោវ ហោតិ, “ករម្ពកំ គណ្ហថា”តិ អបវារណារហស្ស នាមេន វុត្តត្តា បដិក្ខិបតោ បវារណា ន ហោតិ។ “មំសករម្ពកំ គណ្ហថា”តិ វុត្តេ បន មំសមិស្សកំ គណ្ហថាតិ វុត្តំ ហោតិ, តស្មា បវារណាវ ហោតិ។

“ឧទ្ទិស្សកត”ន្តិ មញ្ញមានោតិ ឯត្ថ “វត្ថុនោ កប្បិយត្តា អកប្បិយសញ្ញាយ បដិក្ខិបតោបិ អចិត្តកត្តា ឥមស្ស សិក្ខាបទស្ស បវារណា ហោតី”តិ វទន្តិ។ “ហេដ្ឋា អយាគុកេ និមន្តនេ ឧទកកញ្ជិកខីរាទីហិ សទ្ធិំ មទ្ទិតំ ភត្តមេវ សន្ធាយ ‘យាគុំ គណ្ហថា’តិ វុត្តត្តា បវារណា ហោតិ, ‘ភត្តមិស្សកំ យាគុំ អាហរិត្វា’តិ ឯត្ថ បន វិសុំ យាគុយា វិជ្ជមានត្តា បវារណា ន ហោតី”តិ វទន្តិ។ អយមេត្ថ អធិប្បាយោតិ “យេនាបុច្ឆិតោ”តិអាទិនា វុត្តមេវត្ថំ សន្ធាយ វទតិ។ ការណំ បនេត្ថ ទុទ្ទសន្តិ ឯត្ថ ឯកេ តាវ វទន្តិ “យស្មា យាគុមិស្សកំ នាម ភត្តមេវ ន ហោតិ, ខីរាទិកម្បិ ហោតិយេវ, តស្មា ករម្ពកេ វិយ បវារណាយ ន ភវិតព្ពំ។ ឯវញ្ច សតិ យាគុ ពហុតរា វា ហោតិ សមសមា វា, ន បវារេតិ។ ‘យាគុ មន្ទា, ភត្តំ ពហុតរំ, បវារេតី’តិ ឯត្ថ ការណំ ទុទ្ទស”ន្តិ។ កេចិ បន វទន្តិ “យាគុមិស្សកំ នាម ភត្តំ, តស្មា តំ បដិក្ខិបតោ បវារណាយ ឯវ ភវិតព្ពំ។ ឯវញ្ច សតិ ‘ឥធ បវារណា ហោតិ ន ហោតី’តិ ឯត្ថ ការណំ ទុទ្ទស”ន្តិ។

យថា ចេត្ថ ការណំ ទុទ្ទសំ, ឯវំ បរតោ “មិស្សកំ គណ្ហថា”តិ ឯត្ថាបិ ការណំ ទុទ្ទសមេវាតិ វេទិតព្ពំ។ ន ហិ បវារណប្បហោនកស្ស

អប្បពហុភាវេន បវារណាយ ភាវាភាវនិមិត្តំ, កិញ្ចរហិ បវារណជនកស្ស នាមគ្គហណេនេវ បមាណំ, តស្មា “ឥទញ្ច ការប្បកេន ន សមានេតព្ព”ន្តិអាទិនា យម្បិ ការណំ វុត្តំ, តម្បិ បុព្ពេ វុត្តេន សំសន្ទិយមានំ ន សមេតិ. យទិ ហិ “មិស្សក”ន្តិ ភត្តមិស្សកេយេវ រុឡ្ហំ សិយា, ឯវំ សតិ យថា “ភត្តមិស្សកំ គណ្ហថា”តិ វុត្តេ ភត្តំ ពហុតរំ វា សមំ វា អប្បតរំ វា ហោតិ, បវារេតិយេវ, ឯវំ “មិស្សកំ គណ្ហថា”តិ វុត្តេបិ អប្បតរេបិ ភត្តេ បវារណាយ ភវិតព្ពំ មិស្សកន្តិ ភត្តមិស្សកេយេវ រុឡ្ហត្តា. តថា ហិ “មិស្សកន្តិ ភត្តមិស្សកេយេវ រុឡ្ហវោហារត្តា ឥទំ បន ‘ភត្តមិស្សកេយេវា’តិ វុត្ត”ន្តិ តីសុបិ គណ្ឋិបទេសុ វុត្តំ. អថ “មិស្សក”ន្តិ ភត្តមិស្សកេ រុឡ្ហំ ន ហោតិ, មិស្សកភត្តំ បន សន្ធាយ “មិស្សកំ គណ្ហថា”តិ វុត្តន្តិ. ឯវម្បិ យថា អយាគុកេ និមន្តនេ ខីរាទីហិ សទ្ធិំ មទ្ទិតំ ភត្តមេវ សន្ធាយ “យាគុំ គណ្ហថា”តិ វុត្តេ បវារណា ហោតិ, ឯវមិធាបិ មិស្សកភត្តមេវ សន្ធាយ “មិស្សកំ គណ្ហថា”តិ វុត្តេ ភត្តំ អប្បំ វា ហោតុ ពហុ វា, បវារណា ឯវ សិយា. តស្មា “មិស្សក”ន្តិ ភត្តមិស្សកេ រុឡ្ហំ វា ហោតុ សន្ធាយភាសិតំ វា, ឧភយត្ថាបិ បុព្ពេនាបរំ ន សមេតីតិ កិមេត្ថ ការណចិន្តាយ, ឦទិសេសុ បន ឋានេសុ អដ្ឋកថាបមាណេនេវ គន្តព្ពន្តិ អយំ អម្ហាកំ ខន្តិ.

“វិសុំ កត្វា ទេតី”តិ ភត្តស្ស ឧបរិ ឋិតំ រសាទិំ វិសុំ គហេត្វា ទេតី”តិ តីសុបិ គណ្ឋិបទេសុ វុត្តំ. កេនចិ បន “យថា ភត្តសិត្ថំ ន បតតិ, តថា គាឡ្ហំ ហត្ថេន បីឡេត្វា បរិស្សាវេត្វា ទេតី”តិ វុត្តំ. តម្បិ ការណំ ន ទិស្សតិ. យថា ហិ ភត្តមិស្សកំ យាគុំ អាហរិត្វា “យាគុំ គណ្ហថា”តិ វត្វា យាគុមិស្សកំ ភត្តម្បិ ទេន្តំ បដិក្ខិបតោ បវារណា ន ហោតិ, ឯវមិធាបិ ពហុខីររសាទីសុ ភត្តេសុ “ខីរំ គណ្ហថា”តិអាទីនិ វត្វា ខីរាទីនិ វា ទេតុ ខីរាទិមិស្សកភត្តំ វា, ឧភយថាបិ បវារណាយ ន ភវិតព្ពំ, តស្មា “វិសុំ កត្វា ទេតី”តិ ទេតាការេន ទេន្តំ សន្ធាយ វុត្តំ, ន បន ភត្តមិស្សកំ កត្វា ទិយ្យមានេ បដិក្ខិបតោ បវារណា ហោតីតិ ទស្សនត្ថន្តិ គហេតព្ពំ. យទិ បន ភត្តមិស្សកំ កត្វា ទិយ្យមានេ បវារណា ហោតីតិ អធិប្បាយេន អដ្ឋកថាយំ “វិសុំ កត្វា ទេតី”តិ វុត្តំ, ឯវំ សតិ អដ្ឋកថាយេវេត្ថ បមាណន្តិ គហេតព្ពំ, ន បន ការណន្តរំ គវេសិតព្ពំ.

សចេ ឧក្កុដិកំ និសិន្នោ បាទេ អមុញ្ចិត្វាបិ ភូមិយំ និសីទតិ, ឥរិយាបថំ វិកោបេន្តោ នាម ហោតីតិ ឧក្កុដិកាសនំ អវិកោបេត្វាវ សុខេន និសីទិតុំ “តស្ស បន ហេដ្ឋា...បេ... និសីទនកំ ទាតព្ព”ន្តិ វុត្តំ. “អាសនំ អចាលេត្វា”តិ បីឋេ ផុដ្ឋោកាសតោ អានិសទំ អមោចេត្វា, អនុដ្ឋហិត្វាតិ វុត្តំ ហោតិ, អធិក្កាការេន វិយ ឋានាចារំ ន គហេតព្ព”ន្តិ តីសុបិ គណ្ឋិបទេសុ វុត្តំ.

អកប្បិយកតន្តិ ឯត្ថ អកប្បិយកតស្សេវ អនតិរិត្តភាវតោ កប្បិយំ អការាបេត្វា តស្មិំ បត្តេ បក្ខិត្តមូលផលាទិកមេវ អតិរិត្តំ ន ហោតិ, សេសំ បន បត្តបរិយាបន្នំ អតិរិត្តមេវ ហោតិ, បរិភុញ្ជិតុំ វដ្ដតិ. តំ បន មូលផលាទិំ បរិភុញ្ជិតុកាមេន តតោ នីហរិត្វា កប្បិយំ ការាបេត្វា អញ្ញស្មិំ ភាជនេ ឋបេត្វា អតិរិត្តំ ការាបេត្វា ភុញ្ជិតព្ពំ.

សោ បុន កាតុំ ន លភតីតិ តស្មិំយេវ ភាជនេ ករិយមានំ បឋមំ កតេន សទ្ធិំ កតំ ហោតីតិ បុន សោយេវ កាតុំ ន លភតិ, អញ្ញោ លភតិ. អញ្ញស្មិំ បន ភាជនេ តេន វា អញ្ញេន វា កាតុំ វដ្ដតិ. តេនាហ “យេន អកតំ, តេន កាតព្ពំ. យញ្ច អកតំ, តំ កាតព្ព”ន្តិ. តេនបីតិ ឯត្ថ បិ-សទ្ទោ ន កេវលំ អញ្ញេន វាតិ ឥមមត្ថំ ទីបេតិ. ឯវំ កតន្តិ អញ្ញស្មិំ ភាជនេ កតំ. បេសេត្វាតិ អនុបសម្បន្នស្ស ហត្ថេ

បេសេត្វាំ ខ្លួយស្ស ចិតឃកយុកាចទេវតា “អត្ថុបសម្បន្នស្ស ហេត្ថ ដិតំ ត កាទេទតន្តា”ត្តិ ចុត្តំ

សទេច បត អាយិសសំសដ្ឋាតិតិ ឲត្ថ សទេច យុលកទេវតបិ អតតិទិទេត្តត អាយិសេត សំសដ្ឋាតិ ទេហាត្តិ , បាចិត្តិឃទេយចាតិ ទេចជិតត្ថាំ តស្មា បចាទិទេវតត ទេកាឌតំ អតិទិត្តំ កាទារបេត្វា ក្ខុរទេត្តតបិ ឃឆា អកទេវតត យិស្សំ ត ទេហាតិ, ឲចំ យុលត្ថា ហត្ថេត្ថា សុទ្ធិ កត្វា ក្ខុរិតត្ថាំ កិច្ចាបិ អប្បចាទិតស្ស បុទេកត្តំ ឃាយកាលិកាឌីតិ អាហារត្វាឃ បរិក្ខុរទេវតាបិ អតាបត្តិ, បចាទិតស្ស បត បចារលាយុលកំ ទុក្កដំ ទេហាតិទេឃចាតិ “ឃាយកាលិកំ...បេ... អទេក្ខាហាទេរ អាបត្តិ ទុក្កដស្សា”តិ បាឡិឃំ ចុត្តំ

១៣៨ំ កាទេឃត ក្ខុរតទេវតា ចាចាឃ អាលាទេបត្វា អតិទិត្តំ អការាបតទេវតា ច អាបដ្ឋតីតិ “កាឃចាចទេវតា”តិ ចុត្តំ ទេសសទេយត្ថ ដ្ឋត្តាតទេយចំ បចាទិតកាទេចា, អាយិសស្ស អតតិទិត្តតា, កាទេល អទេក្ខាហទេលត្តិ ខ្លួយាតិ បទេត្ថ តិលិ អង្គាតិំ

បឋមបចារលាសិក្ខាបទចណ្ណតា តិដ្ឋិតាំ

៩ំ ទុតិឃបចារលាសិក្ខាបទចណ្ណតា

១៣៩ំ លទេដ្ឋ សាឆារលទេយចាតិ “ហន្ទ ភិក្ខុ លាឆ ចា”តិអាឌិតា ចុត្តបចារលាឃ សាឆារលំ “ភុត្តស្មិំ បាចិត្តិឃ”ត្តិ យាតិកាឃំ ចុត្តត្តា ទេកាឌតបរិទេយាសាទេត អាបត្តិ, ត អទេក្ខាហាទេរ អទេក្ខាហាទេរំ អភិហដ្ឋំ បចារទេតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិឃស្សាតិ ខ្លួទត្ថា ទេកាឌតបរិទេយាសាតំទេឃច សទ្ធាឃ ចុត្តត្តិ ទេចជិតត្ថាំ ទេសសទេយត្ថ ដ្ឋត្តាតទេយចំ បចាទិតតា, បចាទិតសញ្ញិតា, អាសាឆតាទេបក្ខតា, អតតិទិទេត្តត អភិហដ្ឋំ បចារលា, ទេកាឌតបរិទេយាសាតត្តិ ខ្លួយាតិ បទេត្ថ បញ្ចា អង្គាតិំ

ទុតិឃបចារលាសិក្ខាបទចណ្ណតា តិដ្ឋិតាំ

៧ំ ចិកាលទេកាឌតសិក្ខាបទចណ្ណតា

១៤៧ំ សត្តទេយ អក្កសយទេខ្ចាតិ ដ្ឋត្តបំ តច្ចំ តំ កិរ បត្តតយត្ថទេក ផត្វា ឲកំ ទេឆចតំ ដ្ឋត្តិស្ស កទេរាត្តិំ តដាំតំ តាដកាតិ តដតាដកាតិ, សិតាហទេលាឌីតិំ អបត្តាទេត្ត សិក្ខាបទេតិ ដ្ឋាតចិសតិចស្សសិក្ខាបទេ អបត្តាទេត្តំ អធិស្សុតិ “ចិហារេ ទេតត្វា លាឌិស្សុឆា”តិ អធិស្សុំ

១៤៨-១៤៩ំ យុលកយុលិឌីតិ ដ្ឋបទេឆសទេវតាទេឃច ទេចជិតត្ថាតិំ ត ហិ តាតិ បរិឃាឃត្តទេរត ចុច្ចយាតាតិបិ សក្កា ចិញ្ញាតុំ បរិឃាឃត្តទេរបិ ហិ ចុច្ចយាទេត តំ តំ តាយំ អឌាតត្តាតំ សទេយ្យហាទេឃច សិឃា, តស្មា តត្ថ ត កិច្ចិ ចក្ខាយំ លាឆតឹយត្តិ លាឆតឹទេឃត កត្តព្វកិច្ចំ ទេតច ឋទេត្តិតិ ត តិប្បាទេឆត្តិំ ទេតសុ ទេតសុ ឌតបទេឆសុតិ ឲត្ថ “ឲកស្មិំ ឌតបទេឆ អាហារកិច្ចំ សារេឆត្តិ ទេសសឌតបទេឆសុបិ ត កប្បតី”តិ ចឆត្តិំ

ວຸດ຺ຕສລິ຺ອາຂີຄນ຺ຕີ ເຫຕຸ ວຸດ຺ຕເຍວ ສຍ຺ຸເລຸດ຺ຕາ ວຸດ຺ຕັ. ອເຕ຺ຕາປຈຈີເຕາຕີ ສາລກລ຺ຍາຜີຕສ຺ ສຕ຺ຖາຍ ວຸດ຺ຕັ. ສຕ຺ຕກປ຺ປີຍາຄິຕີ ປຸລຕສ຺ຕຈປຕ຺ຕາຂີຈເສຄ ສຕ຺ຕເສາ ກປ຺ປີຍາຄິ. ເຕສຍ຺ຸ ຄາຍຈເສຄ ຄ ສກ຺ກາ ປຣິຍຄ຺ຕ ຮເສ຺ຸຍາຕິ ສຍ຺ຸເຕ຺ຖາ. ອຖິ຺ຈາຂີຄັ ອປຣິປກ຺ກາເຄຈ ຜລິຄິ ຍາຈຂີຈິກາຄີຕິ ຮເສ຺ຸຍາຕັ "ອປຣິປກ຺ກາຄີ"ຕິ ວຸດ຺ຕັ.

ຫຣີຕກາຂີຄັ ອຕ຺ຖີຄີຕິ ຯຕ຺ຕ ຍິຕ຺ຕາ ປຕິຖ຺ຖາເຮຕ຺ວາ ຝິຕກປິລິຄິ ຍາຈຂີຈິກາຄີຕິ ອາຈຣິຍາ. ຍິຕ຺ຕາຍ຺ຸ ຍາຈຂີຈິກຄ຺ຕີ ຯເກ. ຫິຕ຺ກຸຕິ ຫິຕ຺ກຸວຸດ຺ຕເຕາ ປຈ຺ຈຸຣິຕຄິຍ຺ຍາເສາ. ຫິຕ຺ກຸຂຕຸອາຮເຍາປິ ຫິຕ຺ກຸຈິກຕິເຍາ ຯຈ. ຕຕ຺ວ ຫິຕ຺ກຸຂຕຸ ຄາຍ ຫິຕ຺ກຸວຸດ຺ຕສ຺ຍ ຮລ຺ຸຖປຕ຺ຕາຄິ ປຈິຕ຺ວາ ກຕຄິຍ຺ຍາເສາ, ຫິຕ຺ກຸສິປິຂີກັ ຄາຍ ຫິຕ຺ກຸປຕ຺ຕາຄິ ປຈິຕ຺ວາ ກຕຄິຍ຺ຍາເສາ. "ອເຕ຺ຕາຄ ຍິເສ຺ຸຍຕ຺ວາ ກເຕາ"ຕິປິ ຈຮຄ຺ຕິ. ຕກຄ຺ຕິ ອກຸເກາຂີຍາ ຄິລ຺ຸຄຕ຺ຕສິເລເສາ. ຕກປຕ຺ຕິຄ຺ຕິ ປຕ຺ຕເຕາ ຄິລ຺ຸຄຕ຺ຕສິເລເສາ. ຕກປລ຺ຸຕິຄ຺ຕິ ປລິເສ ກຂີຕ຺ວາ ກຕສິເລເສາ. "ຮລ຺ຸຖເຕາ ຄິລ຺ຸຄຕ຺ຕສິເລເສາ ຕິປິ ຈຮຄ຺ຕິ.
ເສສເຍຕ຺ວ ຖຸຕ຺ຕາຄເຍຈ. ຈິກາລຕາ, ຍາຈກາລິກຕາ, ອເຕ຺ຕາຫຣລຄ຺ຕີ ຕຸຍາຄິ ປເຄຕ຺ວ ຕີລິ ອຕຸກາຄິ.

ຈິກາລເກາຂຄສິກ຺ຂາປຮຈລ຺ຸຄາ ຄິຕ຺ຖິຕາ.

ປັ. ສຄ຺ຖິຂິການກສິກ຺ຂາປຮຈລ຺ຸຄາ

໑໙໑-໑. ອຕ຺ຖເຍ ຕາຂີສຄ຺ຕີ ອຍ຺ຸປຍ຺ຸຍາຄັ. ຍັກິຕ຺ຖີ ຍາຈກາລິກັ ຈາ ຍາຍກາລິກັ ຈາຕີ ຯຕ຺ຕ "ຍາຍກາລິກ"ຄ຺ຕີ ຕຸຍິຄາ ຄ ເກຈລັ ຍາຈກາລິເກ ຯຈ ສຄ຺ຖິຂິປຈ຺ຈຍາ ປາຈິຄ຺ຕີຍັ, ອຈ ເຕາ ຍາຍກາລິເກປີຕິ ຮເສ຺ຸຍຕິ. ຄຕຸ ຈ ຍາຍກາລິກັ ເຄຈ ລາຮຄີເຍສຸ ອເຕ຺ຕາກລັ, ຄ ເກາຂຄີເຍສຸ. ເຕເຄຈ ປຮເກາຂຄີເຍ "ລາຮຄີຍັ ຄາຍ ປຕ຺ຕຸ ເກາຂຄາຄິ ຍາຍກາລິກັ ສຕ຺ຕາຫກາລິກັ ຍາຈຂີຈິກັ ຝເປຕ຺ວາ ອຈເສສັ ລາຮຄີຍັ ຄາຍ. ເກາຂຄີຍັ ຄາຍ ປຕ຺ຕຸ ເກາຂຄາຄີ"ຕິ ວຸດ຺ຕັ, "ເຍາ ປຄ ກິຕ຺ຕ ສຄ຺ຖິຂິການກັ ລາຮຄີຍັ ຈາ ເກາຂຄີຍັ ຈາ ລາເຮຍ຺ຍ ຈາ ກຸເຕາຍ຺ຍ ຈາ, ປາຈິຄ຺ຕີຍ"ຄ຺ຕີ ຈ ວຸດ຺ຕັ, ຕສ຺ມາ ຍາຍກາລິເກ ປາຈິຄ຺ຕີເຍຄ ກຈິຕຕ຺ຕຄ຺ຕີ ກຈ໌ ຈິຕ຺ຕາຍຕີຕິ? ວຸຈ຺ຈເຕ – ປຮເກາຂເຄ ລາຮຄີຍ-ສຕ຺ຖສ຺ຍ ອຕ຺ຕຮເສ຺ຸຍຄຕ຺ຕ "ຍາຍກາລິກັ ຝເປຕ຺ວາ"ຕິ ວຸດ຺ຕັ, ຄ ປຄ ສຄ຺ຖິຂິປຈ຺ຈຍາ ອຄາປຕ຺ຕິຮເສ຺ຸຍຄຕ຺ຕ. ລາຂີຕຕ຺ຕຕິຣ຺ຸຍັກິຕ຺ຖີ ລາຮຄີຍຄ຺ຕີ ອຜິເປ຺ຸຍຕັ, ຄ ຈ ຍາຍກາລິເກສຸ ກິຕ຺ຖີ ລາຂີຕຕ຺ຕ ອຕ຺ຕີ ປິຕຍ຺ຸກາຈເຕາ. ຕສ຺ມາ ກິຕ຺ຖາປິ ຍາຍກາລິກັ ລາຮຄີຍເກາຂຄີເຍຫິ ຄ ສຕ຺ກຸຫິຕັ, ຕຈາປິ ອຄາປຕ຺ຕິ ຮເສ຺ຸຍເຕ຺ຕຄ "ອຄາປຕ຺ຕີ ຍາຍກາລິກັ ຍາເຍ ຄິຮຫິຕ຺ວາ ກຸຕ຺ຕຕີ"ຕິ ຈຈຄເຕາ ຍາຍາຕິກ຺ກເຍ ສຄ຺ຖິຂິປຈ຺ຈຍາ ປາຈິຄ຺ຕີເຍຄ ກຈິຕຕ຺ຕຄ຺ຕີ ຈິຕ຺ຕາຍຕິ. "ຍາຍກາລິເກຄ, ກິລ຺ຸເຈ, ສຕ຺ຕາຫກາລິກັ ຍາຈຂີຈິກັ ຕຮຫຸປຕິກ຺ກຫິຕັ ຍາເຍ ກປ຺ປຕິ, ຍາຍາຕິກ຺ກເຕ຺ຕ ຄ ກປ຺ປຕີ"ຕິ (ຍຫາຈ. ໑໐໙) ຕຸຍິຄາປິ ຈາຍເຍຕ຺ວ ສິເຕ຺ຖາ. ເຕເຄຈ ກກຈເຕາ ອຜິປ຺ປາຍຕ຺ຕາຫິ ອຕ຺ຖກຈາຈຣິເຍຫິ ຍາຍກາລິເກ ປາຈິຄ຺ຕີຍເຍຈ ວຸດ຺ຕັ.

ປຕິກ຺ກຫເລຕິ ກຫລເຍຈ ສຕ຺ຖາຍ ວຸດ຺ຕັ. ປຕິກ຺ກຫິຕເຍຈ ຫິ ຕັ, ປຸຄ ປຕິກ຺ກຫລກິຈ຺ຈ ຄຕ຺ຕີ. ເຕເຄຈ "ອເຕ຺ຕາຫຣິຕຸກາຍຕາຍ ກລ຺ຸຄຕ຺ຕສ຺ຍ ປຕິກ຺ກຫເລ"ຕິ ວຸດ຺ຕັ. ຍາຕິກາຕ຺ຖກຈາຍັ (ກຕ຺ຕາ. ອຕ຺ຖ. ສຄ຺ຖິຂິການກສິກ຺ຂາປຮຈລ຺ຸຄາ) ປຄ "ອເຕ຺ຕາຫຣິສ຺ຍາຍີຕິ ກລ຺ຸຄຕ຺ຕສ຺ຍ ປຕິກ຺ກຫເລ"ຕຸເວ຺ຈ ວຸດ຺ຕັ. ຍຄ຺ຕີ ຍັ ປຕ຺ຕັ. ສຄ຺ຖິສ຺ຍຕີຕິ ຍາກຸຍາ ຮຸປຣິ ສຄ຺ຖິສ຺ຍຕິ. ເຕລຈເລຸ ປເຕ຺ຕ ສຕິປິ ຄິເສ຺ຸຫກາເຈ ອຕ຺ກຸລິຍາ ລັສຄ຺ຕສ຺ຍ ຈລ຺ຸຈເສເຄຈ ເລລາ ປຕ຺ຕາຍຕິ, ຕສ຺ມາ ຕຕ຺ວ ອຄາປຕ຺ຕີຕິ ຮສ຺ຸຍຄຕ຺ຕ "ສາ ອເຕ຺ຕາຫາຣິກາ"ຕິ ວຸດ຺ຕັ. ສຍັ ປຕິກ຺ກເຫຕ຺ວາ

អបរិច្ឆន្នេយេវ ហិ ទុតិយទិវសេ ន វដ្ដតីតិ ឯត្ថ បដិគ្គហណេ អនបេក្ខវិស្សជ្ជនេន អនុបសម្បន្នស្ស និរបេក្ខទានេន ច វិជហិតបដិគ្គហណំ បរិច្ឆន្នេយេវ ហោតីតិ “អបរិច្ឆន្ន”ន្តិ ញាយតិ ឥតរថាបិ អវិជហិតបដិគ្គហណេយេវ វុត្តំ។ តស្មា យំ បរស្ស បរិច្ចជិត្វា អទិន្នម្បិ សចេ បដិគ្គហណេ និរបេក្ខវិស្សជ្ជនេន វិជហិតបដិគ្គហណំ ហោតិ, តម្បិ ទុតិយទិវសេ វដ្ដតីតិ វេទិតព្វំ។

យទិ ឯវំ “បត្តោ ទុទ្ធោតោ ហោតី”តិអាទីសុ កស្មា អាបត្តិ វុត្តាតិ? “បដិគ្គហណំ អវិស្សជ្ជេត្វាវ សយំ វា អញ្ញេន វា តុច្ឆំ កត្វា ន សម្មា ធោវិត្វា និដ្ឋាបិតេ បត្តេ លគ្គម្បិ អវិជហិតបដិគ្គហណេយេវ ហោតីតិ តត្ថ អាបត្តី”តិ តីសុបិ គណ្ឋិបទេសុ វុត្តំ។ កេចិ បន “សាមណេរានំ បរិច្ចជន្តីតិ ញាយម្បិ អធិការេ ឋត្វា ‘អបរិច្ឆន្នេយេវា’តិ វុត្តត្តា អនុបសម្បន្នស្ស បរិច្ឆន្នេយេវ វដ្ដតិ, អបរិច្ឆន្នំ ន វដ្ដតីតិ អាបន្នំ, តស្មា និរាលយភាវេន បដិគ្គហណេ វិជហិតេបិ អនុបសម្បន្នស្ស អបរិច្ឆន្នំ ន វដ្ដតី”តិ វទន្តិ, តំ យុត្តំ វិយ ន ទិស្សតិ។ យទគ្គេន ហិ បដិគ្គហណំ វិជហតិ, តទគ្គេន សន្និធិម្បិ ន ករោតិ វិជហិតបដិគ្គហណស្ស អប្បដិគ្គហិតសទិសត្តា។ បដិគ្គហេត្វា និទហិតមេវ ច សន្និធិបច្ចយា អាបត្តិ វុត្តា។ “បដិគ្គហេត្វា ឯករត្តំ វីតិនាមិតស្សេតំ អធិវចន”ន្តិ ហិ វុត្តំ។

បាឡិយំ “សត្តាហកាលិកំ យាវជីវិកំ អាហារត្ថាយ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្សា”តិអាទិនា សន្និហិតេសុ សត្តាហកាលិកយាវជីវិកេសុ បុរេភត្តម្បិ អាហារត្ថាយ អជ្ឈោហរណេបិ ទុក្កដស្ស វុត្តត្តា យាមកាលិកេបិ អាហារត្ថាយ អជ្ឈោហរណេ វិសុំ ទុក្កដេនបិ ភវិតព្វន្តិ អាហ “អាហារត្ថាយ អជ្ឈោហរតោ ទុក្កដេន សទ្ធឹ បាចិត្តិយ”ន្តិ។ បកតិអាមិសេតិ ឱទនាទិកប្បិយាមិសេ។ យាមកាលិកំ សតិ បច្ចយេ សាមិសេន មុខេន អជ្ឈោហរតោ ទ្វេតិ ហិយ្យោ បដិគ្គហិតយាមកាលិកំ អជ្ជ បុរេភត្តំ សាមិសេន មុខេន ភុញ្ជតោ សន្និហិតយាមកាលិកបច្ចយា ឯកំ បាចិត្តិយំ, សន្និហិតេន សំសដ្ឋអាមិសបច្ចយា ឯកន្តិ ទ្វេ បាចិត្តិយានិ។ វិកប្បទ្វយេបីតិ សាមិសេន និរាមិសេនាតិ វុត្តវិកប្បទ្វយេ។ ទុក្កដំ វឌ្ឍតីតិ អាហារត្ថាយ អជ្ឈោហរណបច្ចយា ទុក្កដំ វឌ្ឍតិ។ ថុល្លច្ចយញ្ច ទុក្កដញ្ច វឌ្ឍតីតិ មនុស្សមំសេ ថុល្លច្ចយំ, សេសអកប្បិយមំសេសុ ទុក្កដំ វឌ្ឍតិ។

២៥៦។ បដិគ្គហណបច្ចយា តាវ ទុក្កដន្តិ ឯត្ថ សន្និហិតត្តា បុរេភត្តម្បិ ទុក្កដមេវ។ សតិ បច្ចយេ បន សន្និហិតម្បិ សត្តាហកាលិកំ យាវជីវិកំ ភេសជ្ជត្ថាយ គណ្ហន្តស្ស បរិភុញ្ជន្តស្ស ច អនាបត្តិយេវ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ។ យាវកាលិកយាមកាលិកតា, សន្និធិភាវោ, តស្ស អជ្ឈោហរណន្តិ ឥមានិ បនេត្ថ តីណិ អង្គានិ។

សន្និធិការកសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩។ បណីតភោជនសិក្ខាបទវណ្ណនា

២៥៧-២៥៩។ នវមេ បណីតសំសដ្ឋានិ ភោជនានិ បណីតភោជនានិ។ យថា ហិ អាជញ្ញយុត្តោ រថោ “អាជញ្ញរថោ”តិ វុច្ចតិ, ឯវមិធាបិ បណីតសំសដ្ឋានិ សត្តធញ្ញនិព្វត្តានិ ភោជនានិ “បណីតភោជនានី”តិ វុត្តានិ។ យេហិ បន បណីតេហិ សំសដ្ឋានិ, តានិ

“បណីតកោឌតាតឹ”តិ ចុទ្ធត្តិ, តេឞំ បកេឌឌស្សតត្តំ “សេឃ្យឞិឌំ, ឞប្បិ តចតឹត”ត្តិអាឌិ បាឡិឡ្លឃំ ចុត្តំ៉ “សេឃំ ឞំ ឞំ កប្យតឹ”តិ ឡ្លឌទ្ធា បាឌិត្តិឃចត្តុបរិច្ឆេឌឌស្សតត្តំ ចុត្តំ, ត បត កប្បិឃចត្តុបរិច្ឆេឌឌស្សតត្តំ៉ ត ហិ អកប្បិឃមំឞឞត្តាតំ ឞប្បិអាឌីតិ ត កប្បត្តិ៉ ឲកតិ្យា យត្បស្សចឞារេពល់ ឌេបត្វា ឞទ្ធោឞំ លឹរឞប្បិតចតឹតចឞារេតេលឞុ អកប្បិឃំ តាយ តត្តិ៉ ឞប្បិកត្តត្តិ ឲត្តុ កិឡ្ហាបិ ឞប្បិឞំឞដ្ឋំ កត្តំ ឞប្បិកត្តំ, ឞប្បិ ច កត្តឡ្ហា ឞប្បិកត្តត្តិបិ ចិន្តាឃតិ, អដ្ឋកថាឞុ បត “ឞាលិកត្តំ ចិឃ ឞប្បិកត្តំ តាយ តត្តិ”តិ ការណំ ចត្វា ទុក្កដឞេស្សច ឌឡ្ហហតទំ កត្វា ចុត្តត្តា ត ឞក្កា អន្ញ្ញា ចត្តំ៉ អដ្ឋកថាចរិយា ឲច ហិ ព្រាឌិឞេឞុ ឌាតេឞុ បមាណំ៉

ម្ញលត្តិ កប្បិឃកណ្ឌំ ឞត្តាឃ ចុត្តំ៉ អតាបត្តីតិ ចិឞទ្ធេតត្តា ឞត្តាហិឃេច អាបត្តីហិ អតាបត្តិ៉ តេឌិ បត “បាឌិត្តិឃេតេច អតាបត្តិ ចុត្តា, ឞ្ញបោឌតចិន្តាត្តិទុក្កដំ បត ហោតិឃេចា”តិ ចឌត្តិ, តំ ត កេហតត្តំ៉ កប្បិឃឞប្បិតា អកប្បិឃឞប្បិតាតិ ច ឡ្លឌំ កប្បិឃាកប្បិឃមំឞាតំ ចឞេត ចុត្តំ, តឞ្វា កប្បិឃមំឞឞប្បិតា អកប្បិឃមំឞឞប្បិតាតិ ឲចឞេឃត្តុ អឞត្តា កេហតទ្ធោ៉ តាតាចត្តុកាតីតិ ឞប្បិតចតឹតាឌីតំ ចឞេត ចុត្តំ៉

១៩១៉ មហាតាយឞិក្ខាបឌេត ការេតត្តោតិ ឲត្តុ –

“អកិលិតេត តិក្ខុតា ចត្យាឃឞបដ្ឋឃបចារណា ឞាឌិតត្តា អន្ញ្ញាត្រ បុតបចារណាឃ អន្ញ្ញាត្រ តិដ្ឋបចារណាឃ, តតោ ចេ ឧត្តរិ ឞាឌិឃេឃ្យ, បាឌិត្តិឃ”ត្តិ (បាឌិ៉ ១០៩) –

ឡ្លឌំ មហាតាយឞិក្ខាបឌំ តាយ៉ ឡ្លមិតា ច ឞិក្ខាបឌេត ឞញ្ញ្ចឃេត កិលិតបដ្ឋឃបចារណាឃ បចារិតដ្ឋាតេ ឞចេ តត្តុ រត្តីហិ ចា តេឞឌ្ឍេហិ ចា បរិច្ឆេឌោ កតោ ហោតិ, ឲត្តកាឃេច រត្តិឃោ ឲត្តកាតិ ចា តេឞដ្ឋាតិ ចិន្តាបេតព្វាតីតិ៉ អឆ តតោ រត្តិបរិឃត្តតោ ចា តេឞឌ្ឍបរិឃត្តតោ ចា ឧត្តរិ ត តេឞឌ្ឍការណឹឃេត ចា តេឞឌ្ឍ អន្ញ្ញាតេឞឌ្ឍការណឹឃេត ចា អន្ញ្ញា តេឞឌ្ឍ ចិន្តាបេតត្តុស្ស បាឌិត្តិឃំ ចុត្តំ៉ តឞ្វា អកិលិតោ កិលិតឞន្តិ ហុត្វា បដ្ឋា តេឞដ្ឋាតិ ចិន្តាបេតព្វា ត តេឞឌ្ឍការណឹឃេត តេឞឌ្ឍ ចិន្តាបេតព្វា តាយ ហោតីតិ “មហាតាយឞិក្ខាបឌេត ការេតត្តោ”តិ ចុត្តំ៉ ឲតាតិ បាឌិឌេឞតឹឃចត្តុតីតិ បាឡិឡ្លឃំ អាកតឞប្បិអាឌីតិ ឞត្តាឃ ចុត្តំ៉ បាឡិឡ្លឃំ អតាកតាតិ បត អកប្បិឃឞប្បិអាឌីតិ តិក្ខុតីតម្យិ ទុក្កដចត្តុតីតិ ចេឌិតត្តំ៉ ឞ្ញបោឌតចិន្តាត្តិឃត្តិ តិក្ខុតំ បាឌិត្តិឃចត្តុតិ តិក្ខុតីតំ បាឌិឌេឞតឹឃចត្តុតិ ច ឌេបត្វា អចឞេឞចិន្តាត្តិ ឞត្តាឃ ចុត្តំ៉ ឞេឞឞេឃត្តុ ឧត្តាតឞេច៉ បណីតកោឌតតា, អកិលិតតា, អកតចិន្តាត្តិឃា បដិលិតេកា, អជ្ឈោហរណត្តិ ឡ្លមាតិ បតេត្តុ ចត្តារិ អង្គាតិ៉

បណីតកោឌតឞិក្ខាបឌចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

១០៉ ឌត្តបោតឞិក្ខាបឌចណ្ណតា

១៩១។ ឥសេយ អព្ពោហារិកតាតីតិ បិណ្ឌបិណ្ឌស្សំ អនិច្ឆន្តំ។ ឋានទេតិ ឧស្សារេន គតោកាសស្ស អត្តនោ កាយស្ស ចា ឋានេ។ ចលនាទ្ធាតិ ចលនំសេន សព្វទ្ធា, គធិតសំហតសទីនេវាតិ វុត្តំ ហោតិ។

១៩៣។ មុខទ្វារន្តិ គលនាឡិកំ។ អាហារន្តិ អជ្ឈោហរិតព្ពំ យំកិញ្ចិ យាវកាលិកាទិំ។ អាហរេយ្យាតិ មុខទ្វារំ បវេសេយ្យ។ មុខេន ចា បវិដ្ឋំ ហោតុ នាសិកាយ វា, គលេន អជ្ឈោហរណីយត្តា សព្វម្បិ តំ មុខទ្វារំ បវេសិតមេវ ហោតិ។ យស្មា បន ទេ កិញ្ចិ អនាហារេបិ ឋានេ អាហារសញ្ញាយ ទន្តបោនេ ច មុខទ្វារំ អាហដំ ខាទន្តិ សញ្ញាយ កុក្កុច្ចាយិំសុ, តស្មា វុត្តំ “តេ កិញ្ចិ អនិត្ថំ…បេ… សម្មា អត្តំ អសល្លក្ខេត្វា កុក្កុច្ចាយិំសូ”តិ។ ឧទកញ្ចាយ ទន្តបោនំ បិតំ ទន្តកដ្ឋា ទន្តបោនបរិភោគោន បរិភុញ្ជិតុំ វដ្ដតិ, តស្ស បន រសំ គិលិតុំ ន វដ្ដតិ។ សចេបិ ទន្តកដ្ឋរសោ អជានន្តស្ស អន្តោ បវិសតិ, បាចិត្តិយមេវ។ អនជ្ឈោហរណត្ថេន បន ទន្តកដ្ឋំ ច ហោតុ អញ្ញំ ចា, គិញ្ចិ មុខេ បក្ខិបិតុំ វដ្ដតិ។

១៩៤។ អកល្លកោតិ គិលានោ សហត្ថា បរិភុញ្ជិតុំ អសក្កោន្តោ មុខេន បដិគ្គណ្ហាតិ។ ឧច្ចារណមត្តន្តិ ឧក្ខិបនមត្តំ។ ឯកេនេវ តបិតិ អង្គុលិយាបិ ឧទ្ធរេតព្ពំ តំ ចេ បដិគ្គណ្ហាតិ, សព្វំ បដិគ្គហិតមេវាតិ។ វេណុកោដិយា ពន្ធិត្វា ឋបិតត្ថំ។ សចេបិ ភូមិយំ ឋិតមេវ យំ ទាយកោន ហត្ថបាសេ ឋត្វា យំ ទស្សាមីតិ ឋិតន្តមេវ កោដិគ្គហណមេវ បដិគ្គណ្ហាតិ, ភូមិយំ កោដិពទ្ធំ សព្វម្បិ បដិគ្គហិតមេវ ហោតិ។ គិល្ហស្ស អត្ថាយ អបីឡេត្វា បកតិយា បីឡិតព្ពមានិតាធ្ធរសំ សន្ធាយ “គណ្ហថា”តិ វុត្តត្តា “អភិហារោ ន បញ្ញាយតី”តិ វុត្តំ។ ហត្ថបាសេ ឋិតស្ស បន គិល្ហស្ស អត្ថាយ បីឡិតព្ពមានា ធ្ធរតោ បលុទ្ធន្តិ រសំ គណ្ហិតុំ វដ្ដតិ, ទោណិកាយ សយំ បលុទ្ធន្តិ ធ្ធរសំ មជ្ឈេ អាវរិត្វា អាវរិត្វា ចិស្សជ្ជិតម្បិ គណ្ហិតុំ វដ្ដតិ។ គណ្ឋិ អដ្ឋកថាសុ។

អភិហារេយាតិ ទាយកេន បុរិសេន អភិហារេយ “តិត្តិលិកាទិបណ្ណស្សូ”តិ វចនតោ សាខាសុ បដិគ្គហណំ រុហតីតិ វុត្តំ។ ចុញ្ចិត្វា បដិគ្គហេត្វាតិ ឯត្ថ “ចុញ្ចិតេ បដិគ្គហណកិច្ចំ នត្ថិ, តស្មា ចុញ្ចិត្វា គហេត្វាតិ ឯវមេត្ថ គហេតព្ពោ”តិ វទន្តិ។ ចុញ្ចិត្វា បដិគ្គហេត្វាតិ ឯវមេត្ថ អត្ថោ វត្តព្ពោ។ បត្តេ បតិតរជតទ្ធុល្លតញ្ញាអព្ពោហារិកត្ថាយ អបរិហរតាវតោ បដិគ្គហេត្វា បរិភុញ្ជិតុំ វដ្ដតិ។ ពុទ្ធានាគស្ស អនុញ្ញាតេន “អនុបសម្បន្នស្ស ទត្វា…បេ… វដ្ដតី”តិ វុត្តំ។ យស្មា បន តំ “អញ្ញស្ស ទស្សាមី”តិ និរបេក្ខេន បរិច្ចត្តំ នាម ន ហោតិ, តស្មា តស្ស អទត្វាបិ បដិគ្គហេត្វា បរិភុញ្ជិតុំ វដ្ដតិ។

កិស្ស ទេតីតិ អញ្ញស្ស កិស្ស ទេតិ។ កញ្ជិកន្តិ ខីរេសាទិ យំកិញ្ចិ ឡុទំ សន្ធាយ វុត្តំ។ ហត្ថតោ មោចេត្វា បុន គណ្ហាតិ, អប្បដិគ្គហិតំ ហោតីតិ អាហ “ហត្ថតោ អមោចេន្តេនេវា”តិ។ អាលុលេន្តានន្តិ អាលោឡេន្តានំ, អយមេវ វា បាឋោ។ អាហរិត្វា ភូមិយំ ឋបិតត្តា អភិហារោ នត្ថីតិ អាហ “បុន បដិគ្គហេតព្ពោ”តិ។ បឋមតរំ ឧញ្ញវន្តោ ទោចា បត្តេ បតន្តីតិ ឯត្ថ “យថា បឋមតរំ បតិតរជោ រជោ នាម ន ហោតិ, តថា អាកិរិត្វា អបនេន្តានំ បច្ឆា បតិតរជោបិ អភិហដត្តា នេវ រជោ នាមា”តិ វទន្តិ។ ចុន្ទកោតាតិ លុទ្ធកាជនេន។ មុខវដ្ដិយាបិ គហេតុំ វដ្ដតីតិ មុខវដ្ដិំ ឧក្ខិបិត្វា ហត្ថេ ផុសាបិតេ គណ្ហិតុំ វដ្ដតិ។ កេចីតិ អភយគិរិវាសិនោ។ ឯស នយោតិ កាយបដិពទ្ធបដិពទ្ធម្បិ កាយបដិពទ្ធមេវាតិ អយំ នយោ។ តថា ច តត្ថ កាយបដិពទ្ធេ តំបដិពទ្ធេ ច ទុល្លទ្ធិមេវ វុត្តំ។

ទោភាតិ យស្ស កិញ្ចនោ សន្តិកំ គតំ, ទោភ៑ តស្មាតិ យស្មា ឫលក្ខណស្សេវ បរិភោគោ អនុញ្ញាតោ, តស្មា៑ តំ និចរំ ហទេត្វត គហេត្វា ទុតិយទិវសេ បដិគ្គហេត្វា បរិភុញ្ជន្តស្ស ឫគ្គហិតកបដិគ្គហិតំ ហោតីតិ អាហ “អភាយសិត្វា”តិ៑ អប្បដិគ្គហិតត្តា “សត្តិនិបច្ចយា អភាបត្តី”តិ ទុត្តំ៑ អប្បដិគ្គហេត្វា បរិភុញ្ជន្តស្ស អនិត្តឫលក្ខរាបត្តិ ហោតីតិ អាហ “បដិគ្គហេត្វា បន បរិភុញ្ជិតព្ព”ន្តិ៑ “តំ និចរំ…បេ…ន តទោ បរ”ន្តិ ចចនទោ តំ និចរំ ហទេត្វត គហេត្វា ចា អគ្គហេត្វា ចា ធបិតំ ទុតិយទិវសេ អប្បដិគ្គហេត្វា បរិភុញ្ជន្តស្ស អនិត្តឫលក្ខរាបត្តិ ហោតិ, ហទេត្វត គហេត្វា ធបិតំ ទុតិយទិវសេ បដិគ្គហេត្វា បរិភុញ្ជន្តស្ស បន ឫគ្គហិតកបដិគ្គហិតំ ហោតិ៑ អប្បដិគ្គហិតមេវ ហិ ហទេត្វត គហេត្វា ធបិតំ៑ “សាមំ គហេត្វា បរិភុញ្ជិតព្ព”ន្តិ ហិ ចចនទោ អប្បដិគ្គហិតស្សេវ តស្មិំ និចរេ បរិភោគោ អនុញ្ញាតោ៑ តស្មា យំ ទុត្តំ គណ្ឋិបទេ “តំ និយ្យាតំ បតតីតិ ឲត្វ យថា គលោភោជនាតីសុ កិលិនាទីតំ ឫគ្គច្ចាយត្តាតំ គលោភោជនំ អនុញ្ញាតំ, ឲចមិធាបិ ភគចតា បដិគ្គហិតមេវ ឫគ្គច្ចមិភោគតត្វ អនុញ្ញាត”ន្តិ, តំ ន គហេតព្ពំ៑ “តំ និយ្យាតំ បតតី”តិ អធិសេសេន ទុត្តត្តា ចត្វសុបិ កាលិកេសុ អយំ នយោ ទេទិតព្ពោ៑

សត្វកោភាតិ បដិគ្គហិតសត្វកោភ៑ គស្មា បនេត្វ ឫគ្គហិតបច្ចយា សត្តិនិបច្ចយា ចា ទោសោ ន សិយាតិ អាហ “ន ហិ តំ បរិភោគត្វាយ បរិហរន្តី”តិ៑ ព្ពុមិភាច ធាហិរបរិភោគត្វ សាមំ គហេត្វា អនុបសម្បន្នេន ទិន្នំ ចា គហេត្វា បរិហរិតុំ ចដ្ដតីតិ ទីបេតិ៑ តស្មា បត្តសម្មក្ខភាទិអត្វ សាមំ គហេត្វា បរិហដទេតលិទិ សចេ បរិភុញ្ជិតុកាមោ ហោតិ, បដិគ្គហេត្វា បរិភុញ្ជន្តស្ស អភាបត្តិ៑ អជ្ឈត្តរបរិភោគត្វំ បន សាមំ គហិតំ បដិគ្គហេត្វា បរិភុញ្ជន្តស្ស ឫគ្គហិតកបដិគ្គហិតំ ហោតិ, អប្បដិគ្គហេត្វា បរិភុញ្ជន្តស្ស អនិត្តឫលក្ខរាបត្តិ ហោតិ, អជ្ឈត្តរបរិភោគត្វមេវ អនុបសម្បន្នេន ទិន្នំ គហេត្វា បរិហរន្តស្ស សិក្ខិលោកបេក្ខា មិយ សត្តិនិបច្ចយា អាបត្តិ ហោតិ៑ គេចិ បន “ធាមមន្ទិមស្ស បុរិសស្ស ឧច្ចារលាមត្តំ ហោតីតិអាទិនា ទុត្តបញ្ចង្គសម្បត្តិយា បដិគ្គហណស្ស រុហនទោ ធាហិរបរិភោគត្វម្បិ សចេ អនុបសម្បន្នេន ទិន្នំ គណ្ហាតិ, បដិគ្គហិតមេវា”តិ ចនន្តិ៑ ឲចំ សតិ ព្ពុធ ធាហិរបរិភោគត្វ អនុបសម្បន្នេន ទិន្នំ គហេត្វា បរិហរន្តស្ស សត្តិនិបច្ចយា អាបត្តិ ចត្តព្ពា សិយា, “ន ហិ តំ បរិភោគត្វាយ បរិហរន្តី”តិ ច ន ចត្តព្ពំ, តស្មា ធាហិរបរិភោគត្វ គហិតំ បដិគ្គហិតំ ភាម ន ហោតីតិ ទេទិតព្ពំ៑ យទិ ឲចំ បញ្ចសុ បដិគ្គហណង្គេសុ “បរិភោគត្វាយា”តិ មិសេសនំ ចត្តព្ពន្តិ? ន ចត្តព្ពំ៑ បដិគ្គហណញ្ហិបរិភោគត្វមេវ ហោតីតិ “បរិភោគត្វាយា”តិ មិសុំ អចត្វា “តញ្ចេ កិញ្ចិ កាយេន ចា កាយបដិពទ្ធេន ចា បដិគ្គណ្ហាតី”តិ ឲត្តកមេវ ទុត្តំ៑ អបរេ បន “សតិបិ បដិគ្គហណេ ‘ន ហិ តំ បរិភោគត្វាយ បរិហរន្តី’តិ ព្ពុធ អបរិភោគត្វាយ បរិហរណេ អភាបត្តិ ទុត្តា”តិ ចនន្តិ៑ ឧគ្គហិតកបរិក្ខិ និយ្យន្តីតិ ឲត្វ ឧគ្គហិតកបរិក្ខិតំ លភេយេន មិសិតកោដ្ឋិតភេសជ្ជេសុ សចេ អាគន្តុកចណ្ណោ បញ្ញាយតិ, ន ចដ្ដតិ៑

សុទ្ធំ ឧទកំ ហោតីតិ រុក្ខសាខាទីហិ គឡុក្ខត្វា បតមានកំ សន្ទាយ ទុត្តំ៑ បទេត្វា ចាស្ស បដិគ្គហេតព្ពោតិ ឲត្វាបិ បត្តគតំ ឆុបិត្វា ទេន្តស្ស ហត្វលគ្គេន អាមិសេន ទោសាភាចត្វំ បត្តបដិគ្គហណន្តិ អជ្ឈត្តរបរិភោគត្វមេវ បដិគ្គហណំ ទេទិតព្ពំ៑ យំ សាមណេរស្ស បទេត្វ បតតិ…បេ… បដិគ្គហណំ ន ចិជហតីតិ ឲត្វ បុនប្បុនំ គណ្ហន្តស្ស អត្តនោ បទេត្វ បក្ខិត្តមេវ “អត្តនោ សន្តក”ន្តិ សន្និដ្ឋានករណទោ ហត្វគតំ បដិគ្គហណំ ន ចិជហតិ, បរិច្ចជិត្វា ទិន្នំ បន គណ្ហន្តស្ស គហណសមយេយេច “អត្តនោ សន្តក”ន្តិ សន្និដ្ឋានស្ស គតត្តា ហត្វគតំ បដិគ្គហណំ

ចិជហតិ៍ ពេសង្ខ៊ា អត្តាយ ឱ្ឌគតំ បក្លិបតីតិ ៧ត្ត អតុបសយ្យត្ថស្ស អត្តាយ បក្លិបត្តេបិ “អាកត្តា កហិ៊ស្សតី”តិ សឃេបេច បក្លិបិត្តា ផបតេតា បជិក្កុហណំ ត ចិជហតិ, អតុបសយ្យត្ថស្ស ហេត្ត បក្លិត្តំ បត អតុបសយ្យេត្ថេតេច ផបិតំ តាយ ហោតីតិ បជិក្កុហណំ ចិជហតិ បរិច្ឆត្តកាចេតា៍ តេត ចុត្តំ “សាយលោទ...េប... បរិច្ឆត្តត្តា”តិ៍

បជិក្កុហណុបកំ កាទំ តាយ ធាយបន្លឺបស្ស បុទិសស្ស ក្ខេក្លបិទហំ៍ កិច្ឆាបិ អចិស្សេន្ជត្តាច អត្តោត ហេត្តេត បិគហត្តស្ស ធោសោ តត្តិ, តធាបិ ត បិគហិតព្ទត្តិ អដ្ឋកធាបយាលោតេច កេហតត្ថា៍ យន្ធិកចាទលាតត្តិ ៧ត្ត “សេចបិ សាលាយ លក្កទេ់ បត្តេ បតតិ, ស្វេលត បរិក្ខ្លិតំ សក្កាតិ សាលាយ បជិក្កុហិតត្តា អត្តត្តុទបរិកោកត្តេយចិឌ បជិក្កុហលត្តិ ម្ងុលបជិក្កុហលេយច ចដ្ឋតី”តិ ចុត្តំ៍ អបេទ បត “យន្ធិកចាទលាតត្តិ ៧ត្ត ចចតយត្តំ កេហត្តា ឆាហិទបរិកោកត្តំ កហិត”ត្តិ ចគត្តិ៍ តស្មិំយិ អសតីតិ ធាដិឃា ចា កុល្ខេក ចា អសតិ៍ អតុបសយ្យត្តំ កាហាទេបត្តាតិ តំយេច អត្ថោហទលឹយកល្ខំ អតុបសយ្យេត្ថេត កាហាទេបត្តា៍ ធេទស្ស បត្តំ អតុធេទស្សាតិ ធេទស្ស បត្តំ អត្តតា កេហត្តា អតុធេទស្ស គេតិ៍ តុឃំសាឃាកំ យឃំសេគហីតិ ៧ត្ត ៧ចំ ចត្តា សាយលោទស្ស បត្តំ កេហត្តា អត្តតោបិ បត្តំ តស្ស គេតិ៍ ៧ត្ត បតាតិ បល្ខិតោ សាយលោទាតិអាឌិបត្តបរិចត្តតកធាយ៍ ការណំ ខ្ចុបបរិក្លិតព្ទត្តិ ឃធា យាតុអាឌឹតំ តេលិឌឹតិ ហទេត្តា តធាទ្វេប កិច្ចេ អតុបសយ្យេត្ថេត អបរិចេត្តត្តាច បរិក្ខ្លិតំ លកតិ, ៧ចយិឌ បត្តបរិចត្តតំ អកត្តា បរិក្ខ្លិតំ ត លកតីតិ ៧ត្ត ការណំ ចិយំសិតព្ទត្តិ អត្តោ៍

៧ត្ត បត “សាយលោទហិ កហិតតលុ្ណលេស្ម បរិក្លិលោស្ម អចស្សំ អយញ្ញា សាយលោទា សដ្ឋហំ កេទាត្តីតិ ចិតក្កុបជ្ជត្តិ សម្កចតិ, តស្មា តំ បរិចេត្តត្តាច បរិក្ខ្លិតព្ទំ៍ យាតាបិតុតំ អត្តាយ បត លាយត្តាយ ចា កហេល បរិកោកាសា តត្តិ, តស្មា តំ ចដ្ឋតី”តិ ការណំ ចគត្តិ៍ តេតេច អាចទិយតុឌ្ឍគត្តេត្តេទតបិ ចុត្តំ –

“យាតាបិតុតយត្តាយ, តេលិឌិហទេតាបិ ច;

សាលំ លាឃាឌិអត្តាយ, ព្ទុខេបសំ ត ចិទេសតិ៍

“តស្មា ហិស្ស ចិទេសស្ស, ចិទេត្តតព្ទំ តុ ការណំ;

តស្ស សាលឃកាចំ តុ, ចិទេសំ តក្កុឃាយ ត”ត្តិ៍

ព្ទគទេបេចត្ត ឃុត្តតាទំ អចស្សំ តធាចិឌចិតក្កុបជ្ជត្តិឃា សម្កចេតា៍ ត សក្កា ហិ ៧ត្ត ចិតក្កំ ទេសាគេតុត្តិ៍ យាតាឌឹតំ អត្តាយ ហទេល បត តាចស្សំ តធាចិឌចិតក្កុបជ្ជត្តីតិ សក្កា ចិតក្កំ ទេសាគេតំ៍ ឃត្ត ហិ ចិតក្កំ ទេសាគេតំ សក្កា, តត្ត តេចត្តិ ធោសោ៍ តេតេច ចក្លតិ “សេច បត សេក្កាតិ ចិតក្កំ ទេសាគេតំ, តតោ លឌ្ឍ លាឌិតុយ្យិ ចដ្ឋតី”តិ៍

និច្ឆារេតុំ ន សក្កោតីតិ និច្ឆារេត្វា សក្ខរា អបនេតុំ ន សក្កោតិ។ អាធារកេ បត្តោ ឋបិតោ ហោតីតិ បដិគ្គហេតព្ពបត្តំ សន្ធាយ វុត្តំ។ ធារេតីតិ វិនា ការណំ ធារេតិ។ សតិបិ ការណេ ភិក្ខុំ បរិហារការណំ ធារេតុំ ន វដ្ដតិ។ កិញ្ចាបិ “អនុជានាមិ, ភិក្ខវេ, អមនុស្សិកាពាធេ អាមកមំសំ អាមកលោហិត”ន្តិ (មហាវ។ ១៩៣) តាទិសេ អាពាធេ អត្តនោ អត្ថាយ អាមកមំសបដិគ្គហណំ អនុញ្ញាតំ, “អាមកមំសបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតី”តិ ច សាមញ្ញតោ បដិក្ខិត្តំ, តថាបិ អត្តនោ អញ្ញស្ស វា ភិក្ខុនោ អត្ថាយ អគ្គហិតត្តា “សីហវិឃាសាទិំ…បេ… វដ្ដតី”តិ វុត្តំ។ សក្កោតិ វិតក្កំ សោធេតុំ មយ្ហម្បិ ទេតីតិ វិតក្កស្ស អនុប្បន្នកាលំ សល្លក្ខេតុំ សក្កោតិ, សាមណេរស្ស ទស្សាមីតិ សុទ្ធចិត្តេន មយា គហិតត្តា វា សល្លក្ខេតុំ សក្កោតិ។

សចេ បន មុខេបិ បដិគ្គហិតំ ហោតីតិ ឥទំ “គហេត្វា គតេ មយ្ហម្បិ ទទេយ្យុន្តិ សញ្ញាយ សចេ បដិគ្គហិតំ ហោតី”តិ វទន្តិ។ កោដ្ឋាសេ ករោតីតិ ភិក្ខុសាមណេរា ច អត្តនោ អត្តនោ អភិរុចិតំ កោដ្ឋាសំ គណ្ហន្តិ សេទ្ធានំ សមកេ កោដ្ឋាសេ ករោតិ។ គហិតាវសេសន្តិ សាមណេរេហិ គហិតកោដ្ឋាសតោ អវសេសំ។ គណ្ហាតីតិ “មយ្ហិទំ គណ្ហិស្សាមី”តិ គហេត្វា។ ទ្វាធ គហិតាវសេសំ នាម តេន គណ្ហិត្វា បុន ឋបិតំ។ បដិគ្គហេត្វាតិ តទហុ បដិគ្គហេត្វា។ តេនេវ “យាវកាលិកេន យាវជីវិកសំសគ្គេ ទោសោ នត្ថី”តិ វុត្តំ។ សចេ បន បុរិមទិវសេ បដិគ្គហេត្វា ឋបិតា ហោតិ, សាមិសេន មុខេន តស្សា វដ្ដិយា ធូមំ បិវិតុំ ន វដ្ដតិ។ សមុទ្ទោទកេនាតិ អប្បដិគ្គហិតសមុទ្ទោទកេន។ យស្មា កតកដ្ឋិំ លេខំ បសារេត្វា វិទ្ធំ តិដ្ឋតិ, តស្មា “អទន្តាហារិក”ន្តិ វុត្តំ។ លគ្គតីតិ មុខេ ហទយេ ច ខេកេ សុក្ខេ សេតចល្លិ សេស្សន្តិ លគ្គតិ។ បានីយំ គហេត្វាតិ អត្តនោ អត្ថាយ គហេត្វា។ សចេ បន បីតាវសេសំ តត្ថេវ អាកិរិស្សាមីតិ គណ្ហាតិ, បុន បដិគ្គហណកិច្ចំ នត្ថិ។ វិក្ខម្ភេត្វាតិ វិយូហិត្វា, អបនេត្វាតិ អត្ថោ។

មហាភូតេសូតិ សរីរនិស្សិតេសុ មហាភូតេសុ។ បតតីតិ ឆិន្ទិត្វា បតតិ។ ឆិន្ទិត្វា បតិតមេវ ហិ បដិគ្គហេតព្ពំ, ន ឋិតន្តិ។ អល្លការុំ រុក្ខតោ ឆិន្ទិត្វាបិ កាតុំ វដ្ដតីតិ ឥទំ មត្តិកត្ថាយ បថវឹ ខណិតុម្បិ វដ្ដតីតិ វេទិតព្ពំ។ សប្បដ្ឋកល្លោមេវ វដ្ដតីតិ អសតិ កប្បិយការកេ សាមំ គហេត្វា បរិភុញ្ជិតុំ វដ្ដតិ, អញ្ញថា បដិគ្គហាបេត្វា បរិភុញ្ជិតព្ពំ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ។ អប្បដិគ្គហិតតា, អននុញ្ញាតតា, ទ្វារេអទន្តាហារិកាភាវោ, អជ្ឈោហរណន្តិ ឥមានិ បនេត្ថ ចត្តារិ អង្គានិ។

ទន្តបោនសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

និដ្ឋិតោ ភោជនវគ្គោ ចតុត្ថោ។

៥។ អចេលកវគ្គោ

១។ អចេលកសិក្ខាបទវណ្ណនា

១៤១. អចេលកវគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទេ ទេសន្តិ តិត្ថិយានំ. ទត្វាតិ ភាជនេ. ឥតោតិ បត្តោ. សចេ តិត្ថិយោ វទតីតិ “បឋមមេវ មំ សន្ធាយ អភិហរិត្វា ឋបិតំ យាគុសត្តកំ ហោតិ, ឥមស្មិំ ភាជនេ អាកិរថា”តិ វទតិ, វដ្ដតិ. សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ. អញ្ញតិត្ថិយតា, អជ្ឈោហរណីយតា , អជ្ឈោហរណត្ថាយ សហត្ថា អនិក្ខិត្តភាជនេ ទានន្តិ ឥមានិ បនេត្ថ តីណិ អង្គានិ.

អចេលកសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

២. ឧយ្យោជនសិក្ខាបទវណ្ណនា

១៤៧. ទុតិយំ ឧត្តានត្ថមេវ. អនាចារំ អាចរិតុកាមតា, តទត្ថមេវ ឧបសម្បន្នស្ស ឧយ្យោជនា, ឯវំ ឧយ្យោជិតស្ស ឧបចារាតិក្កមោតិ ឥមានិ បនេត្ថ តីណិ អង្គានិ.

ឧយ្យោជនសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៣. សភោជនសិក្ខាបទវណ្ណនា

១៥០. តតិយេ បិដ្ឋសង្ឃាដោតិ ទ្វារពាហាយេតំ អធិវចនំ. ខុទ្ទកំ នាម សយនិឃរំ វិត្ថារតោ បញ្ចហត្ថប្បមាណំ ហោតិ, តស្ស ច មជ្ឈដ្ឋានំ បិដ្ឋសង្ឃាដតោ អឌ្ឍតេយ្យហត្ថប្បមាណមេវ ហោតិ, តស្មា តាទិសេ សយនិឃរេ បិដ្ឋសង្ឃាដតោ ហត្ថបាសំ វិជហិត្វា និសិន្នោ បិដ្ឋិវំសំ អតិក្កមិត្វា និសិន្នោ នាម ហោតិ. ឯវំ និសិន្នោ ច មជ្ឈំ អតិក្កមិត្វា និសិន្នោ នាម ហោតីតិ អាហ “ឥមិនា មជ្ឈាតិក្កមំ នេស្សតី”តិ. យថា វា តថា វា កតស្សាតិ បិដ្ឋិវំសំ អារោបេត្វា វា អនារោបេត្វា វា កតស្ស. សចិត្តកន្តិ អនុបវិសិត្វា និសីទនចិត្តេន សចិត្តកំ. សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ. បរិយុដ្ឋិតរាគជាយម្បតិកានំ សន្និហិតតា, សយនិឃរតា, ទុតិយស្ស ភិក្ខុនោ អភាវោ, អនុបខជ្ជ និសីទនន្តិ ឥមានិ បនេត្ថ ចត្តារិ អង្គានិ.

សភោជនសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

១៥៧-១៥៨. ចតុត្ថបញ្ចមេសុ នត្ថិ កិញ្ចិ វត្តព្វំ.

៦. ចារិត្តសិក្ខាបទវណ្ណនា

១៨៥. ឆដ្ឋេ បកតិវចនេនាតិ ឯត្ថ យំ ទ្វាទសហត្ថព្ភន្តរេ ឋិតេន សោតុំ សក្កា ភវេយ្យ, តំ បកតិវចនំ នាម. អាបុច្ឆិតព្វោតិ “អហំ

ឥត្ថន្នាមស្ស ឃរំ គច្ឆាមី"តិ វា "ចារិត្តំ អាបជ្ជាមី"តិ វា ឯវរូបេន វចនេន អាបុច្ឆិតព្ពោ. សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ. បញ្ញត្តិ កោដនាតិ អញ្ញតរេន និមន្តនសាទិយនំ, សន្តំ ភិក្ខុំ អនាបុច្ឆា, ភត្តិយឃរតោ អញ្ញឃរប្បវេសនំ, មជ្ឈន្ហិកានតិក្កមោ, សមយស្ស វា អាបទាយ វា អភាវោតិ ឥមានិ បនេត្ថ បញ្ច អង្គានិ.

ចារិត្តសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៧. មហានាមសិក្ខាបទវណ្ណនា

១០១. សត្តមេ មហានាមោ នាមាតិ អនុរុទ្ធត្ថេរស្ស ភាតា ភគវតោ ចូឡបិតុ បុត្តោ. សុទ្ធោទនោ សក្កោទនោ សុក្កោទនោ ធោតោទនោ អមិតោទនោតិ ឥមេ ហិ បញ្ច ជនា ភាតរោ. អមិតា នាម ទេវី តេសំ ភគិនី, តិស្សត្ថេរោ តស្សា បុត្តោ. តថាគតោ ច នន្ទត្ថេរោ ច សុទ្ធោទនស្ស បុត្តា, មហានាមោ ច អនុរុទ្ធត្ថេរោ ច សុក្កោទនស្ស, អានន្ទត្ថេរោ អមិតោទនស្ស. សោ ភគវតោ កនិដ្ឋោ, មហានាមោ មហល្លកតរោ សកទាគាមី អរិយសាវកោ. តេន វុត្តំ "មហានាមោ នាម...បេ... អរិយសាវកោ"តិ.

១០២-១០៩. បាឡិយំ អញ្ញោញ្ញាតិ អញ្ញ ឧភិន្នម្បិ អត្ថោ, "អញ្ញោ"តិ វា អត្ថោ គហេតព្ពោ, សោ អយ្យានំ កាលំ អាហរិស្សាមាតិ ស្វេ ហរិស្សាម. តតោ ចេ ឧត្តរិ សាទិយេយ្យាតិ យស្ស តត្ថ រត្តីហិ វា ភេសជ្ជេហិ វា បរិច្ឆេទោ កតោ ហោតិ "ឯត្តកាយេវ វា រត្តិយោ ឯត្តកានិ វា ភេសជ្ជានិ វិញ្ញាបេតព្ពានី"តិ, តតោ រត្តិបរិយន្តតោ វា ភេសជ្ជបរិយន្តតោ វា ឧត្តរិ វិញ្ញាបេន្តោ សាទិយេយ្យ. "យេហិ តយា ភេសជ្ជេហិ បវារិតម្ហា អម្ហាកញ្ច ឥមិនា ច ភេសជ្ជេន អត្ថោ"តិ អាចិក្ខិត្វា វិញ្ញាបេតុម្បិ គិលានេនាវ លភតិ.

១១០. យស្មា សង្ឃបវារណាយមេវាយំ វិធិ, តស្មា "នេវ អត្តនោ បុគ្គលិកាយ បវារណាយ បវារិតា"តិ វុត្តំ. សេសំ ឧត្តានមេវ. សង្ឃបវារណតា, ភេសជ្ជវិញ្ញត្តិ, អគិលានតា, បរិយន្តាតិក្កមោតិ ឥមានិ បនេត្ថ ចត្តារិ អង្គានិ.

មហានាមសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៨. ឧយ្យុត្តសេនាសិក្ខាបទវណ្ណនា

១១១. អដ្ឋមំ ឧត្តានត្ថមេវ. ឧយ្យុត្តសេនា, ទស្សនត្ថាយ គមនំ, អនុញ្ញាតោកាសតោ អញ្ញត្រ ទស្សនំ, តថារូបប្បច្ចយស្ស អាបទាយ វា អភាវោតិ ឥមានិ បនេត្ថ ចត្តារិ អង្គានិ.

ឧយ្យុត្តសេនាសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

᪙᪨ ᩈᩮᨶᩣᩅᩤᩈᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪐᪙᪨ ᨶᩅᨾᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩮᨸᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨ ᨲᩥᩁᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣ, ᩈᩮᨶᩣᨿ ᩈᩪᩁᩥᨿᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᨦ᩠ᨣᨾᩮᩣ, ᨣᩥᩃᩣᨶᨲᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᨽᩣᩅᩮᩣᨲᩥ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨲᩦᨱᩥ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ᪨

ᩈᩮᨶᩣᩅᩤᩈᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪑᪐᪨ ᩏᨿ᩠ᨿᩮᩣᨵᩥᨠᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪑᪑᪨ ᨴᩈᨾᩮ ᨠᨲᩥ ᨲᩮ ᩃᨠ᩠ᨡᩣᨶᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩣᨶᩦᨲᩥ ᨲᨳ ᩈᩁᨸ᩠ᨸᩉᩣᩁᩔ ᩃᨠ᩠ᨡᩃᨴ᩠ᨵᨲᩣ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᨩᨶᩣ ᨲᨿᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨠᩥᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᨲᨿᩣ ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨ ᩏᨿ᩠ᨿᩮᩣᨵᩥᨠᩣᨴᩥᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨣᨾᨶᩴ, ᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᩮᩣᨠᩣᩈᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳ ᨴᩔᨶᩴ, ᨲᨳᩣᩁᩪᨸᨸ᩠ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩔ ᩋᩣᨸᨴᩣᨿ ᨧ ᩋᨽᩣᩅᩮᩣᨲᩥ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨲᩦᨱᩥ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ᪨

ᩏᨿ᩠ᨿᩮᩣᨵᩥᨠᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩋᨧᩮᩃᨠᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩮᩣ᪨

᪖᪨ ᩈᩩᩁᩣᨸᩣᨶᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

᪑᪨ ᩈᩩᩁᩣᨸᩣᨶᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪑᪒-᪑᪑᪓᪨ ᩈᩩᩁᩣᨸᩣᨶᩅᨣ᩠ᨣᩔ ᨸᨮᨾᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩮ ᩅᨲᩥᨿᩣᨲᩥ ᨠᩣᨿᨸᩁᩥᨴᩮᨠ᩠ᨡᨸᩅᨲᩥᨿᩣ᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᩈᩩ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩈᩩᩁᩣᨴᩦᩈᩩ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᨽᩣᨩᨶᩮ ᨸᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨩ᩠ᨩᩴ ᩏᨴᨠᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨴ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨲᩣ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩈᩩᩁᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᨸᩪᩅᩮ ᨡᨱ᩠ᨯᩮ ᨧ ᨽᩣᨩᨶᩮ ᨸᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨩ᩠ᨩᩴ ᩏᨴᨠᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨴ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨲᩣ ᨸᩪᩅᩈᩩᩁᩣ ᨡᨱ᩠ᨯᩈᩩᩁᩣᨲᩥ ᨧ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ “ᨠᩥᨱ᩠ᨱᩣ”ᨲᩥ ᨸᨶ ᨲᩔᩣ ᩈᩩᩁᩣᨿ ᨻᩦᨩᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨿᩮ ᩈᩩᩁᩣᨾᩮᩣᨴᨠᩣᨲᩥᨸᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮ ᨸᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨲᩣ ᨠᩥᨱ᩠ᨱᨸᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩉᩁᩦᨲᨠᩦᩈᩣᩈᨸᩣᨴᩥᨶᩣᨶᩣᩈᨾ᩠ᨽᩣᩁᩮᩉᩥ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᩥᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨽᩣᩁᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨

ᨾᨵᩩᨠᨲᩣᩃᨶᩣᩊᩥᨠᩮᩁᩣᨴᩥᨸᩩᨷ᩠ᨹᩁᩈᩮᩣ ᨧᩥᩁᨸᩁᩥᩅᩣᩈᩥᨲᩮᩣ ᨸᩩᨷ᩠ᨹᩣᩈᩅᩮᩣ᪨ ᨸᨶᩈᩣᨴᩥᨹᩃᩁᩈᩮᩣ ᨹᩃᩣᩈᩅᩮᩣ᪨ ᨾᩩᨴ᩠ᨴᩥᨠᩣᩁᩈᩮᩣ ᨾᨵ᩠ᩅᩣᩈᩅᩮᩣ᪨ ᩏᨧ᩠ᨨᩩᩁᩈᩮᩣ ᨣᩩᩊᩣᩈᩅᩮᩣ᪨ ᩉᩁᩦᨲᨠᩣᨾᩃᨠᨠᨭᩩᨠᨽᨱ᩠ᨯᩣᨴᩥᨶᩣᨶᩣᩈᨾ᩠ᨽᩣᩁᩣᨶᩴ ᩁᩈᩮᩣ ᨧᩥᩁᨸᩁᩥᩅᩣᩈᩥᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨽᩣᩁᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨻᩦᨩᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿᩣᨲᩥ

សម្ភារេ បដិយាទេត្វា ចាដិយំ បក្ខិត្តកាលតោ, តាលនាឡិកេរាទីនំ បុប្ផរសស្ស គហិតអភិនវកាលតោយេវ ច បដ្ឋាយ។

១២៨។ លោណសោវីរកំ សុត្តញ្ញា អនេកេហិ ភេសជ្ជេហិ អភិសង្ខតោ អយជ្ជុតោ អាសវវិសេសោ។ វាសគ្គាហាបនត្ថំ សុក្តិកាវគ្គាហាបនត្ថំ។ អចិត្តកំ លោកវជ្ជន្តិ ឯត្ថ យំ វត្តព្ពំ, តំ បឋមបារាជិកវណ្ណនាយំ វុត្តនយេន វេទិតព្ពំ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ។ មជ្ជភាវោ, តស្ស បានញ្ចាតិ ឥមានិ បនេត្ថ ទ្វេ អង្គានិ។

សុរាបានសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២។ អង្គុលិបតោទកសិក្ខាបទវណ្ណនា

១៣០។ ទុតិយេ ភិក្ខុនីបិ អនុបសម្បន្នដ្ឋានេ ឋិតាតិ ឯត្ថ ភិក្ខុបិ ភិក្ខុនិយា អនុបសម្បន្នដ្ឋានេ ឋិតោតិ វេទិតព្ពោ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ។ ហសាធិប្បាយតា, ឧបសម្បន្នស្ស កាយេន កាយាមសនន្តិ ឥមានិ បនេត្ថ ទ្វេ អង្គានិ។

អង្គុលិបតោទកសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣។ ហសធម្មសិក្ខាបទវណ្ណនា

១៣៥។ តតិយំ ឧត្តានត្ថមេវ។ ឧបរិគោប្ផកតា, ហសាធិប្បាយេន កីឡនន្តិ ឥមានិ បនេត្ថ ទ្វេ អង្គានិ។

ហសធម្មសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៤។ អនាទរិយសិក្ខាបទវណ្ណនា

១៤៤។ ចតុត្ថេ ការេយ្យ អាចរិយុគ្គហោ ន គហេតព្ពោតិ យស្មា ឧច្ចរេសា សត្តាហកាលិកោ, តស្ស ពលវេរា យាវជីវិកោ, ទិដ្ឋិនយេន សមចារេយា ឧច្ចុយដ្ឋិ, តម្ហា ចិការេល ឧច្ចុយដ្ឋិ លាជិតំ ចរតិ កញ្ញអហិតកំ ចិយាតិ ឧចយាជិកោ ការេយ្យាចរិយវាទោ ន គហេតព្ពោ។ លោកវជ្ជេ អាចរិយុគ្គហោ ន វដ្ដតីតិ លោកវជ្ជសិក្ខាបទេ អាបត្តិដ្ឋានេ យោ អាចរិយវាទោ, សោ ន គហេតព្ពោ, លោកវជ្ជំ អតិក្កមិត្វា "ឥទំ អម្ហាកំ អាចរិយុគ្គហោ"តិ វទន្តស្ស ឧគ្គហោ ន វដ្ដតីតិ អធិប្បាយោ។ វុត្តានុលោមំ នាម អដ្ឋកថា។ បវេណិយា អាគតមនោសារំ គណ្ហាតីតិ "បវេណិយា អាគតោ អាចរិយុគ្គហោ ច គហេតព្ពោ"តិ ឯតំ វុត្តេ មហាអដ្ឋកថាវាទេនេវ វុត្តំ គណ្ហាតីតិ អធិប្បាយោ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ។ ឧបសម្បន្នស្ស បញ្ញត្តេន វចនំ, អនាទរិយករណន្តិ ឥមានិ បនេត្ថ ទ្វេ អង្គានិ។

អតាេទិយសិក្ខាបទចណ្ណតា និដ្ឋិតា

៥៎ កិរាបតសិក្ខាបទចណ្ណតា

៦៩៥៎ បញ្ចាមំ ហ្មត្ថាតច្ចេរមេ ទូបរយក្កតា, តស្ស ទស្សតរចតចិរយេ កិរាេបត្យកាយតាយ ចាយបតក្កិ ច្ចយាតិ បតេត្តិ ទេត្ត អក្កាតិ

កិរាបតសិក្ខាបទចណ្ណតា និដ្ឋិតា

៩៎ ខោតិសិក្ខាបទចណ្ណតា

៦៩០៎ លេទ្ធ កក្កា តាយ ទតបឌិតោ ទាខក្យាទា, ខេតសំ និចារេ ហ្សេកាបិ ទតបេតោ ទ្យុហិំរេទ្ត “កក្កា”តិ ចុទ្ធតិ៎ ខេតត ចុត្ថិ “កក្កាតិ ទតបទស្ស តាយ”ត្ថិ៎ ស្បុស្យាទកិទេតិ ហ្ចិតាយេក តកទេ៎ តស្ស កិទ តកទស្ស យាបតត្ថិ ចត្តិចិត្តានិទេយត តកទេត្តាតស្ស បទិក្កណ្ឌឌិចេរ អចិត្តទេ ស្បុស្យាទោ រត្តយកាសិ កិទំ និដ្ឋាទេរិ៎ អឆ អតត្តាទាេយត តកទេ យាបិខេ តាេយច ស្បុស្យាទកិទេណំ ស្បុតតិបិត្ថិ កត្វា ស្បុស្យាទកិទំទេត្តចស្ស តាយំ អកំស្ប៎ ខេកខិ បត “ស្បុស្យាទរណ្ឌាតត្ថា ស្បុស្យាទោ តាយ ហ្សេកា កិទិ, ខោ តស្ស តកទស្ស រយឹខេ, តស្វា តំ ស្បុស្យាទកិទិ ហ្សតស្ស អត្ថិតិ ‘ស្បុស្យាទកិទិ’តិ ចុទ្ធតិ”តិ ចទត្ថិ៎ តឆា ចា ខេតាត្យ អញ្ញាឆា ចា, តាយេយតំ តស្ស តកទស្សាតិ អាហ “ស្បុស្យាទកិទត្តិ តកទស្ស តាយ”ត្ថិ៎ ខេករកញ្ញអាតិ ឈយ្យល្ខតាយេកោ កន្ខចិរេរេរា៎ ខេកខិ “រេតាទុទេក្កា”តិបិ ចទត្ថិ៎ ខេតសំ ខាហុលតាយ បត តំ ចតំ ខេករកញ្ញអាចតត្តេច បញ្ញាយិត្តិ៎ “ខេករកញ្ញអាចតេ”តិបិ បិទេខា៎ “ខេកេរា តាយ ហ្សេកា យទេក្កា អយុត្តកាទិ, តស្ស តខេតា កញ្ញត្តាតត្តាតតាយ តំ ចតំ ខេករកញ្ញអាចតំ តាយ ខាត”ត្ថិ ហិ ខេកខិ៎

៦៩១៎ ខោតិកាទេណតិ អក្កិកាទេណ៎ ខេរខេយត្ត ហ្មត្ថាតខេយច៎ អកិលាតតា, អត្ថត្ថាតាកាទេណាការេចា, ខិរិខេត្តត្យកាយតា, រយាទហតត្តិ ច្ចយាតិ បតេត្តិ ចត្តាទិ អក្កាតិ

ខោតិសិក្ខាបទចណ្ណតា និដ្ឋិតា

លិ៎ តហាតសិក្ខាបទចណ្ណតា

៦៩លិ៎ រត្ថយសិក្ខាបទស្ស បិញ្ចត្តយំ អរម្ពិទត្តតាតិ អយក្កិខេតត, អតទេត្តតាតិ អខេត្តា៎ ឆ្លេទតត្តយាសំ តហាេយញ្ញាតិ តហាតឌិចរខេតា បទ្តាយ អត្តយាេរ អបទិបុណ្ណ តហាេយញ្ញ៎ ខេរខេយត្ត ហ្មត្ថាតខេយច៎ យត្តិយទេខេរា, ហ្មាតកាត្តយាេរ តហាតំ, រយឃាតំ ចា តឌឹបិទកយតស្ស

ចា អាបជាត់ ចា អការេចាតិ ព្ទយាតិ បរេតត្វ តីលិ អដ្ឋាតិ៍

តហាតសិក្ខាបេចណ្ណតា និដ្ឋិតាៈ

ប៉ៈ ក្ខ្នាណ្ណកាេលសិក្ខាបេចណ្ណតា

១៩ប៉ៈ អដ្ឋេយ “ចយ្ទការេតឹល៍ តាយ បកតិតឹល”ត្តិ តឹស្មិ កណ្ដិបេជស្ម ក្ខុត្តិៈ កណ្ដិបេជ បត “ចយ្ទការា ភ្ជេក តិបុយល៍ អឃក្ខុចញ្ចា បក្ខិបិត្វា ចយ្ទំ កាឡអំ កេរាត្តិ, តំ ចយ្ទការេតឹល”ត្តិ ក្ខុត្តិៈ េសេសយត្វ ភ្តត្វាតេយចៈ ក្ខុត្តប្យការេស្ស ឌឹចេស្ស អកតកប្យតា, អតដ្ឋ ឌឹចរាឌិតា, តិចាសត់ ចា បិរុបត់ ចាតិ ព្ទយាតិ បរេតត្វ តីលិ អដ្ឋាតិ៍

ក្ខ្នាណ្ណកាេលសិក្ខាបេចណ្ណតា និដ្ឋិតាៈ

៨ៈ ចិកប្យតសិក្ខាបេចណ្ណតា

១លិ៍ៈ តចេយ អបច្ចុដ្ឋារេលត្តិ “យឃំាសត្តក់ បរិក្ខុញ្ញា ចា ចិស្សេជ្ជហិ ចា”តិអាឌិតា អកតបច្ចុដ្ឋារ៍ៈ េឃត ចិតឃកយ៉្ទ កតត្តិ េឃត សក្ខិ ចិតឃកយ៉្ទ កត់ៈ តិសកចណ្ណតាឃត្តិ តិស្សក្កិឃចណ្ណតាឃំៈ បរិេកាេកត កាឃកយ៉្ទ, អបច្ចុដ្ឋារាបរេតត ចឌឹកយ៉្ទៈ េសេសយត្វ ភ្តត្វាតេយចៈ សាយំ ចិកប្បិតេស្ស អបច្ចុដ្ឋារេរា, ចិកប្យត្សបកឌឹចេរតា, បរិេកាេកាតិ ព្ទយាតិ បរេតត្វ តីលិ អដ្ឋាតិ៍

ចិកប្យតសិក្ខាបេចណ្ណតា និដ្ឋិតាៈ

១០ៈ ឌឹចេរអបតិឆាតសិក្ខាបេចណ្ណតា

១លិលិៈ ជសយំ ភ្តត្វាតត្វេយចៈ ភ្ជបសយត្តេស្ស សត្តកាត់ បត្តាឌឹត់ អបតិឆាត់, ចិេហេសត្យកាយតា ចា ហសាឌិប្យាឃតា ចាតិ ព្ទយាតិ បរេតត្វ េក្ខ អដ្ឋាតិ៍

ឌឹចេរអបតិឆាតសិក្ខាបេចណ្ណតា និដ្ឋិតាៈ

និដ្ឋិេតា ស្សរាបិតចេក្កា លេដ្ឋាៈ

᪗᪨ ᩈᨷ᩠ᨷᩣᨱᨠᩅᨣ᩠ᨣᩮᩤ

᪑᪨ ᩈᨬ᩠ᨧᩥᨧ᩠ᨧᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪓᪕᪒᪨ ᩈᨷ᩠ᨷᩣᨱᨠᩅᨣ᩠ᨣᩔ ᨷᨮᨾᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩮ ᩍᩈᩩᩴ ᩈᩁᩴ ᩋᩔᨲᩥ ᨡᩥᨷᨲᩦᨲᩥ ᩍᩔᩣᩈᩮᩣ, ᨵᨶᩩᩈᩥᨷ᩠ᨷᨠᩩᩈᩃᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨵᨶᩩᨣ᩠ᨣᩉᩣᨧᩁᩥᨿᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨷᨭᩥᩈᨲ᩠ᨲᩩᩅᩥᨵᨾᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨵᨶᩩᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩦᨲᩥ ᨵᨶᩩᨣ᩠ᨣᩉᩣ, ᨲᩮᩈᩴ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᩮᩣ ᨵᨶᩩᨣ᩠ᨣᩉᩣᨧᩁᩥᨿᩮᩣ᪨ ᩋᨷ᩠ᨷᨾᩮᨲ᩠ᨲᨠ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨳᩣ ᨲᩮ ᨷᩦᩊᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩈᩪᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩔᨲᩥᨠᩣ ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩮ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅ᪨ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥᨸᩥ ᨾᨶᩩᩔᩅᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩦᨲᩥ᪨

ᩈᨬ᩠ᨧᩥᨧ᩠ᨧᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪒᪨ ᩈᨷ᩠ᨷᩣᨱᨠᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪓᪕᪗᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮ ᩏᨴᨠᩈᨱ᩠ᨮᩣᨶᨠᨷ᩠ᨷᨴᩮᩈᩮᨲᩥ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨽᩪᨾᩥᨽᩣᨣᩮ ᩏᨴᨠᩴ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᨶ ᩈᩉᩈᩣ ᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᨿᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨲᩣᨴᩥᩈᩮ ᨷᨴᩮᩈᩮ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅ᪨ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ ᩈᩥᨬ᩠ᨧᨶᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩣᨶᩮᩅ᪨

ᩈᨷ᩠ᨷᩣᨱᨠᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪓᪨ ᩏᨠ᩠ᨠᩮᩣᨭᨶᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪓᪖᪒᪨ ᨲᨲᩥᨿᩮ ᨿᨳᩣᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᨽᩣᩅᩮᨶ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩩᩴ ᨶ ᨴᩮᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨲᩮᩈᩴ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣᨠᩣᩁᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨿᩴ ᨷᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᩋᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᨶᩥᩉᨲᩴ, ᨲᩴ ᩈᩩᨶᩥᩉᨲᨾᩮᩅ᪨ ᩈᨧᩮ ᩅᩥᨷ᩠ᨷᨠᨲᩮ ᨠᨾ᩠ᨾᩮ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᨲᩥ, ᨲᩴ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣᩅ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩍᨲᩁᨳᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩩᨷ᩠ᨷᨲᩥ, ᨠᩣᩁᨠᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᩋᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅ᪨ ᨿᨳᩣᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨶᩥᩉᨲᨽᩣᩅᩮᩣ, ᨩᩣᨶᨶᩣ, ᩏᨠ᩠ᨠᩮᩣᨭᨶᩣᨲᩥ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨲᩦᨱᩥ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ᪨

ᩏᨠ᩠ᨠᩮᩣᨭᨶᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪔᪨ ᨴᩩᨭ᩠ᨮᩩᩃ᩠ᩃᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪓᪖᪖᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮ ᨲᩔᩮᩅᩣᨲᩥ ᨿᩮᩣ ᩋᩣᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ, ᨲᩔᩮᩅ᪨ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩮᨲᩦᨲᩥ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅ ᨿᩣ ᨠᩔᨧᩥ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩮᩔᩣᨾᩦᨲᩥ ᩅᨴᨲᩥ᪨ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᨷᨶ᩠ᨶᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ᪨ ᨿᩮᨶᩔ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨿᩮᨶ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮᨶ ᩋᩔ ᨲᨲᩥᨿᩔ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩥᨲᩴ᪨ ᨠᩮᩣᨭᩥ ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨿᩔᩣ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᨶᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ

អាបត្តិ អាបជ្ជិតព្វាច ទុតិយេន តតិយស្ស អារោចិតំ, តស្មា តប្បច្ចយា បុន តេន អាបជ្ជិតព្វាបត្តិយា អភាចតោ អាបត្តិយា គោបិ លិត្តា តាយ ហោតិ។

៣០០។“អនុបសម្បន្នស្ស សុក្កចិស្សដ្ឋិ ច កាយសំសគ្គោ ចាតិ អយំ ទុដ្ឋុល្លអជ្ឈាចារោ នាមា”តិ ឥទំ ទុដ្ឋុល្លារោចនសិក្ខាបទដ្ឋកថាយ ន សមេតិ។ វុត្តញ្ហិ តត្ថ (បាចិ។ អដ្ឋ។ ប័៧) “អនុបសម្បន្នស្ស ទុដ្ឋុល្លំ វា អទុដ្ឋុល្លំ វា អជ្ឈាចារន្តិ ឯត្ថ អាទិតោ បញ្ច សិក្ខាបទានិ ទុដ្ឋុល្លោ តាម អជ្ឈាចារោ, សេសានិ អទុដ្ឋុល្លោ, សុក្កចិស្សដ្ឋិកាយសំសគ្គទុដ្ឋុល្លអត្តកាមា បនស្ស អជ្ឈាចារោ តាមា”តិ។ “អារោចនេ អនុបសម្បន្នស្ស ទុដ្ឋុល្លំ អជ្ឈាចា អធិប្បេតំ, បដិច្ឆាទនេ អជ្ឈាចា”តិ ឯត្តាបិ ចិសេសការណំ ន ទិស្សតិ, តស្មា អដ្ឋកថាយ បុព្ពេនាបរំ ន សមេតិ។ អបិចោទំ ឥច្ឆន្តេន បន ចិចំសិតព្វមេត្ថ ការណំ។ សេសមេត្ថ វុត្តានយេន។ វុបសម្បន្នស្ស ទុដ្ឋុល្លាបត្តិជានតំ, បដិច្ឆាទេតុកាមតាយ តារោចស្សាមីតិ ធុរនិក្ខេបោតិ ឥមានិ បនេត្ថ ទ្វេ អង្គានិ។

ទុដ្ឋុល្លសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៥។ ដ្ឋានចិសតិចស្សសិក្ខាបទវណ្ណនា

៣០៧។ បញ្ចមេ នុបស្សុតន្តិ ទេហន្តិកាតំ សុត្វា។ ទុរុត្តាតន្តិ អនក្កោសចសេន ទុរុត្តាតំ, ទុរុត្តត្តាយេច ទុរាគតាតំ។ ចធតបចាតន្តិ ឯត្ថ ចធតេយេច តនត្តំ ខាតុកាយាតំ ខាតេបតុកាយាតញ្ច បចោតិ ចធតបចោ។ ទុក្ខយាតន្តិ ទុក្ខត លយិតព្វាតំ។

៣០៣។ កត្តុ សយិតការេលត សទ្ធិំ ចីសតិចំ ចស្សំ អស្សាតិ កត្តុចីសោ។ ហាយតចដ្ឋតន្តិ កត្តុយាសេសុ អធិកេសុ ដ្តត្តុទិហាយតំ, ដ្ឋានេសុ ចដ្ឋតន្តិ ចេចិតព្វំ។ ឧក្កដ្ឋចីសតិចស្សន្តិ ក្ខាគសយាសេ យាត្យុកុជ្ជិស្មិ ចសិត្វា យហាបចារណាយ ខាតកាលតោ បដ្ឋាយ ឧក្កដ្ឋចីសតិចស្សំ បរិបុណ្ណចីសតិចស្សំ។ បន្តិយិកាយ ចស្សុបកាយតឌិចសេ “តិំសរត្តិឌិចា យាសោ”តិ (អ។ តិ។ ៣។៧០; ប័។៣៣; ចិភ។ ១០២៣) ចចនតោ “ចត្តារោ យាសា បរិហាយន្តី”តិ ចុត្តំ។ ចស្សំ ដ្តក្កដ្ឋន្តីតិ ចស្សំ ដ្តឌ្ឍំ កឌ្ឍន្តិ, តតិយេ សំចច្ឆរេ ឯកយាសំ អធិកយាសចសេន បរិច្ចជន្តា ចស្សំ ដ្តឌ្ឍំ កឌ្ឍន្តីតិ អត្ថោ, តស្មា តតិយោ សំចច្ឆរោ តេរសយាសិកោ ហោតិ, សំចច្ឆរស្ស បន ក្ខាគសយាសិកត្តា អដ្ឋារសសុ ចស្សេសុ អធិកយាសេ ចិសំ កហេត្វា “ឆ យាសា ចឌ្ឍន្តី”តិ ចុត្តំ។ តតោតិ ឆយាសតោ។ តិក្ខមិត្វាតិ អធិកយាសេហិ សទ្ធិំ បរិបុណ្ណចីសតិចស្សត្តា តិក្ខមិតា ហុត្វា។ យំ បន ចុត្តំ តីសុ កណ្ឋិបទេសុ “អដ្ឋារសន្នំ យេច ចស្សានំ អធិកយាសេ កហេត្វា កណិតត្តា សេសចស្សទ្វយស្សបិ អធិកានិ ឌិចសានិ ហោន្តេច, តានិ អធិកឌិចសានិ សន្ធាយ ‘តិក្ខមិត្វា’តិ ចុត្ត”ន្តិ, តំ ន កហេតព្វំ។ ន ហិ ទ្វិសុ ចស្សេសុ អធិកឌិចសានិ តាម ចិសំ ដ្តបលព្ភន្តិ តតិយេ ចស្សេ ចស្សុក្កឌ្ឍតចសេន អធិកយាសេ បរិច្ចត្តត្តាយេច អតិរេកយាសស្សមុចតោ។ តស្មា ទ្វីសុ ចស្សេសុ អតិរេកឌិចសានិ តាម ចិសំ ន សម្ភន្តិ។

តត្ថ ច “ទេ ឆ្កេ យាសេ កហេត្វា ចីសតិចស្សានិ បរិបុណ្ណានិ ហោន្តី”តិ កស្មា ចុត្តំ, ឧក្កដ្ឋចីសតិចស្សយិញ្ញុត អបរេហិ ចស្ស បក្ខិតេព្ព

វីសតិវស្សានិ បរិបុណ្ណានិ ហោន្តីតិ អាហ “ឯត្ថ បន...បេ... វុត្ត”ន្តិ។ អនេកត្ថត្តា និបាតានំ បន-សទ្ទោ ហិ-សទ្ទត្ថេ, ឯត្ថ ហីតិ វុត្តំ ហោតិ។ ឋានញ្ញាវុត្តស្សេវត្ថស្ស សមត្ថនវសេន វុត្តំ។ ឋបិតា ច ឋបំ ទីបេតិ “យំ វុត្តំ ‘ឯកូនវីសតិវស្សំ សាមណេរំ និក្ខមនីយបុណ្ណមាសិំ អតិក្កម្ម បាដិបទទិវសេ ឧបសម្បាទេន្តី’តិ, តត្ថ គព្ភមាសេបិ អគ្គហេត្វា ទ្វីហិ មាសេហិ អបរិបុណ្ណវីសតិវស្សំ សន្ធាយ ‘ឯកូនវីសតិវស្ស’ន្តិ វុត្តំ, តស្មា អធិកមាសេសុ ទ្វីសុ គហិតេសុ វីសតិវស្សានិ បរិបុណ្ណានិ នាម ហោន្តី”តិ។ តស្មាតិ យស្មា គព្ភមាសាបិ គណនូបគា ហោន្តិ, តស្មា។ ឯកវីសតិវស្សោ ហោតីតិ ជាតទិវសតោ បដ្ឋាយ វីសតិវស្សោ សមានោ គព្ភមាសេហិ សទ្ធិំ ឯកវីសតិវស្សោ ហោតិ។

៤០៦. អញ្ញំ ឧបសម្បាទេតីតិ ឧបជ្ឈាយោ គណោ វាចាចរិយោ វា ហុត្វា ឧបសម្បាទេតិ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ។ ឩនវីសតិវស្សតា, ឩនកសញ្ញិតា, ឧបសម្បាទនញ្ចាតិ ឥមានិ បនេត្ថ តីណិ អង្គានិ។

ឩនវីសតិវស្សសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៦. ថេយ្យសត្ថសិក្ខាបទវណ្ណនា

៤០៧. ឆដ្ឋសិក្ខាបទំ ឧត្តានត្ថមេវ។ ថេយ្យសត្ថកភាវោ, សំវិធានំ, អវិសង្កេតេន គមនន្តិ ឥមានិ បនេត្ថ វត្ថូនិ អង្គានិ។

ថេយ្យសត្ថសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៤១១. សត្តមេ នត្ថិ កិញ្ចិ វត្តព្ពំ។

៨. អរិដ្ឋសិក្ខាបទវណ្ណនា

៤១៧. អដ្ឋមេ គាធពាធិបុព្វស្សាតិ ហនិំសុ។ តំតំសម្បត្តិយា វិពន្ធនវសេន សត្តសន្តានស្ស អន្តរេ វេមជ្ឈេ ឯតីតិ អាគច្ឆតីតិ អន្តរាយោ, ទិដ្ឋធម្មិកាទិអនត្ថោ។ អនតិក្កមនដ្ឋេន តស្មិំ អន្តរាយេ និយុត្តា, អន្តរាយំ វា ផលំ អរហន្តិ, អន្តរាយស្ស វា ករណសីលាតិ អន្តរាយិកា។ តេនាហ “អន្តរាយំ ករោន្តីតិ អន្តរាយិកា”តិ។ អានន្តរិយធម្មាតិ អានន្តរិយករណសភាវា ចេតនាធម្មា។ តត្រាយំ វចនត្ថោ – ចុតិអនន្តរំ ផលំ អនន្តរំ នាម, តស្មិំ អនន្តរេ និយុត្តា, តំនិព្ពត្តនេន អនន្តរករណសីលា, អនន្តរប្បយោជនាតិ វា អានន្តរិកា, តេ ឯវ អានន្តរិយាតិ វុត្តា។ កម្មានិ ឯវ អន្តរាយិកាតិ កម្មន្តរាយិកា។ មោក្ខស្សេវ អន្តរាយំ ករោតីតិ, ន សគ្គស្សាតិ មិច្ឆាចារលក្ខណាភាវតោ វុត្តំ។ ន ហិ និក្កតិយា ធម្មតិក្កមភាវោ អត្ថិ។ បាកតិកភិក្ខុនីវសេន ចេតំ វុត្តំ។ អរិយាយ បន បវត្តំ អបាយសំវត្តនិកមេវ, តស្សា លាភេនា ចេត្ថ និស្សន្ទំ ឧភិន្នំ សមានច្ឆន្ទតាវសេន វា ន សគ្គន្តរាយិកតា, មោក្ខន្តរាយិកតា បន មោក្ខត្ថាយ បដិបត្តិយា វិទ្ធំសនតោ។ អភិភវិត្វា បន បវត្តិយំ សគ្គន្តរាយិកតាបិ ន សក្កា និវារេតុន្តិ។

អហេតុកទិដ្ឋិអកិរិយទិដ្ឋិនត្ថិកទិដ្ឋិយោ ច និយតភាវំ បត្តា និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិយោ។ បដិសន្ធិយាតិ បដិសន្ធិចិត្តុប្បាទេនាហ។ បណ្ឌកាទិគ្គហណេន និទស្សនមត្តំ សព្វាយបិ អហេតុកបដិសន្ធិយា វិបាកន្តរាយិកភាវតោ។ យាហិ អរិយេ ឧបវទតិ, តា ចេតនា អរិយូបវាទា នាម។ តទេតា បនត្ថិ ខមាបនតោ ឧបរិ។ យំ បនេត្ថ វត្តព្វំ, តំ ខិន្នាសវកថាយំ វុត្តមេវ។ សញ្ចិច្ច អាបន្នា អាបត្តិយោតិ សញ្ចិច្ច វីតិក្កន្តា សព្វា អាបត្តិក្ខន្ធា។ សញ្ចិច្ច វីតិក្កន្តមិច្ឆាអន្តរាយិកា ហុត្វា ហុត្វា វិសេសេន្តិ សង្គហសង្គហលិតំ អន្តរាយំ ករោន្តិ។ យាវ ភិក្ខុភាវំ បដិជានាតិ បារាជិកំ អាបន្នោ, ន វុដ្ឋាតិ ទេសនាគាមិបត្តិំ អាបន្នោ, ន ទេសេតិ លហុកាបត្តិំ អាបន្នោ។

អយំ ភិក្ខូតិ អរិដ្ឋោ ភិក្ខុ។ រសេន រសំ សំសន្ទិត្វាតិ អនវជ្ជេន បញ្ចកាមគុណបរិភោគរសេន សាវជ្ជកាមគុណបរិភោគរសំ សមានេត្វា។ ឧបាទិន្នោ បញ្ចុប្បន្នេន ផស្សេន ឯកំ លក្ខណការណាតិ និច្ឆយការណា, បញ្ចកាមបរិភោគា ឧបនេតព្វា វិយាតិ ឧបនេតព្វា វិយ។ “ឈនេតព្វា វិយា”តិបិ បាឋោ។ ឧបសំហរិតព្វា វិយាតិ អធិប្បាយោ ឧបសំហរិតព្វា វិយ ឯកត្តសាវជ្ជេ អនវជ្ជភាវបក្ខេបនតោ។ វិបាកន្តិ លាមកេន ទុក្កតិសម្បាបកេន ច វិបាកំ។ មហាសមុទ្ទំ ពន្ធិតុំ វិយាតិ សេតុករណេន មហាសាគរំ ពន្ធិតុំ វិយ។ សព្វញ្ញុតញ្ញាណេន សទ្ធិំ បដិវិរុជ្ឈន្តោតិ សព្វញ្ញុតញ្ញាណេន “សាវជ្ជ”ន្តិ ទិដ្ឋំ “អនវជ្ជ”ន្តិ គហណេន តេន សហ បដិវិរុជ្ឈន្តោ។ អាណាចក្កេតិ បដមបារាជិកសិក្ខាបទសង្ខាតេ, “អព្រហ្មចរិយំ បហាយា”តិអាទិទេសនាសង្ខាតេ ច អាណាចក្កេ។

អដ្ឋិកង្កលំ នាម ឧរដ្ឋិំ វា បិដ្ឋិកណ្ដកំ វា សីសដ្ឋិំ វា។ តញ្ហិ និម្មំសត្តា “កង្កល”ន្តិ វុច្ចតិ។ វិគតមំសាយ ហិ អដ្ឋិសង្ខលិកាយ ឯកដ្ឋិម្ហិ វា កង្កល-សទ្ទោ និរុឡ្ហោ។ អនុទហនដ្ឋេនាតិ អនុបាយបដិបត្តិយា សម្បតិ អាយតិញ្ច អនុទហនដ្ឋេន។ មហាភិតាបនដ្ឋេន អនវដ្ឋិតសភាវតាយ, តាវកាលិកដ្ឋេន បរេហិ អភិភវនីយតាយ, សព្វង្គបច្ចង្គបលិភញ្ជនដ្ឋេន ឆេទនភេទនាទិអធិករណហេតុតាយ, ឧគ្ឃាដិតាយ អធិកុដ្ដនដ្ឋេន, អវណោ វណំ ឧប្បាទេត្វា អន្តោ អនុបវិសនតាយ វិនិវិជ្ឈនដ្ឋេន, ទិដ្ឋធម្មិកសម្បរាយិកអនត្ថនិមិត្តតាយ សាសង្កសប្បដិភយដ្ឋេន។

បាឡិយំ “ឆាយសា បរាមាសា”តិអាទីសុ ឯវមត្ថោ វេទិតព្វោ។ ឆាយសាតិ ទិដ្ឋិថាមេន, តស្សា ទិដ្ឋិយា ឆាយកតភាវេនាតិ អត្ថោ។ បរាមាសាតិ ទិដ្ឋិបរាមាសេន, ទិដ្ឋិសង្ខាតបរាមាសេនាតិ អត្ថោ។ ទិដ្ឋិយេវ ហិ ធម្មសភាវំ អតិក្កមិត្វា បរតោ អាមសនេន បរាមាសោ។ អភិនិវិស្សាតិ តណ្ហាភិនិវេសបុព្វង្គមេន ទិដ្ឋាភិនិវេសេន “ឥទមេវ សច្ច”ន្តិ អភិនិវិសិត្វា។ វោហរតីតិ កថេតិ។ យតោ ច ខោ តេតិ ឃដោ តេ ភិក្ខូ ឯវំ ញាណេន អហំ, ភន្តេ, ភាវនាតិ ញាណំ ឯស អត្តនោ លទ្ធិំ និគូហិតុកាមតាយ តត្ថិតិ ចត្តារោបិ ភាវនោ អាគមនេន សម្បដិច្ឆតិ។ ញាណាតិ កិរ សម្មា ខេត្ត គតា គតេតុំ សមេត្វា នាម តត្តិ។ ការណំ ឥត្ថ តោ ឯតំ តោ នាម ឥទំ មោឃបុរិសាតិ ឥទំ មោឃបុរិស កស្ស ខត្តិយស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា វេស្សស្ស វា សុទ្ទស្ស វា គហដ្ឋស្ស វា បព្ពជិតស្ស វា ទេវស្ស វា មនុស្សស្ស វា មយា ឯវំ ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាសិ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ។ ធម្មកម្មតា, សមនុភាសនា, អប្បដិនិស្សជ្ជនន្តិ ញាយាតិ បនេត្ថ តីណិ អង្គានិ។

អរិដ្ឋសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩។ ឧក្លិត្តសម្ពុទាកសិក្ខាបទចណ្ណតា

៣៦៣។ តចេយ បេឃាកកលតាឃាតិ ទាតក្កុហលប្បេឃាកកលតាឃ។ សិចាេស កម្ពុបរិេឃាសាតចេសត, សហេសឃ្យាឃ ឲកស្ថិ តិបេត្ត ព្ទាតទស្ស តិបដ្ឋតបេឃាកចេសត អាបត្តិបរិច្ឆេទោ េចឌិតេព្ទា។ ឲត្ត ច បឌកាឌេត "ឲកដ្ឋេត្ត"តិ អចិេសេសត ចុត្តត្តា តាត្វបចាេទបិ ឲកដ្ឋេត្ត តិបដ្ឋត្តស្ស អាបត្តិ។ េតេតច យាតិកាដ្ឋកថាឃំ (កង្ខា។ អដ្ឋ។ ឧក្លិត្តសម្ពុទាកសិក្ខាបទចណ្ណតា) ចុត្តំ "សហ ចា េសឃ្យំ កេប្បឃ្យាតិ តាត្វបចាេទបិ ឲកដ្ឋេត្ត តិបេដ្ឋឃ្យា"តិ។ បណ្ណត្តិំ អឌាតេត្តត អទហតាបិ កិរិឃាឡាកតចិេត្តត អាបដ្ឋិតព្ទាត្តា "តិចិត្ត"ត្តិ ចុត្តំ។ ឃំ បត េកតចិ ចុត្តំ "តិចិត្តត្តិ ឲត្ត ចិបិកាឡាកតចិេត្តត សហ ចា េសឃ្យំ កេប្បឃ្យាតិ ឲចេឃត្វា ឌដ្ឋេព្ទា, អញ្ញថា សចិត្តកត្តា សិក្ខាបទស្ស កិរិឃាឡាកតំ សត្ថាឃ ត ឃុដ្ឋតី"តិ, តំ ត កេហតព្ទំ។ ត ហិ សចិត្តកសិក្ខាបទឌិតិក្កេយា អទហេតា ត សម្ពុចតិ។ េតេតច បចដ្ឋិពលតាឌិសុ សចិត្តកសិក្ខាបទេសុ តិចិត្តេយច ចុត្តំ។ េសសេយត្ថ ឧត្តាតេយច។ អកតាត្វឌម្ពុតា, ឌាតតា, សម្ពុទាកាឌិកេទលត្តិ ព្ទាយាតិ បេតត្ថ តីណិ អង្កានិ។

ឧក្លិត្តសម្ពុទាកសិក្ខាបទចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

១០។ កណ្ដកសិក្ខាបទចណ្ណតា

៣៦ប័។ ឌសេយ បិេទតិ តិបិតបឌំ។ សេព្ទាឆេត ចត្តយាតំ បទ-សេឌ្ឋត សយាតត្វំ ចឌត្តីតិ អាហ "បទ អយាយកា"តិ, អយាកំ អត្តព្ទាត្តិកក្វតាតិ អេត្វា។ បិេទតិ ចា "បេទតា"តិ ព្ទាយិតា សយាតត្វំ តិបិតបឌំ, តស្មា ចទ បិេទតិ បេទតា កដ្ឋ, យា ព្ទាឆ តិដ្ឋាតិ ឲចេឃត្វា អេត្វា េចឌិតេព្ទា។ េសសេយត្ថ បុរិយសិក្ខាបឌេទ្វេឃ ចុត្តតឃេយច។

កណ្ដកសិក្ខាបទចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

តិដ្ឋិេតា សប្បាណកចេគ្គា សត្តេយា។

ប័។ សហឆម្ពិកចេគ្គា

១។ សហឆម្ពិកសិក្ខាបទចណ្ណតា

៣៦៣។ សហឆម្ពិកចគ្គស្ស បឋយសិក្ខាបេឌ ចាចាឃ ចាចាឃ អាបត្តីតិ អតាឌរិឃកឃា េលេសត ឲចំ ចឌត្តស្ស អាបត្តិ។ េសសេយត្ថ ឧត្តាតេយច។ ឧបសម្បត្តស្ស បញ្ញេត្តត ចចតំ, អសិក្ខិតុកាយតាឃ ឲចំ ចចតត្តិ ព្ទាយាតិ បេតត្ថ េទ្វ អង្កានិ។

สหธมฺมิกสิกฺขาปทวณฺณนา นิฏฺฐิตา.

๒. วิเลขนสิกฺขาปทวณฺณนา

๓๒๔. ทุติเย วินยสฺส ปริยาปุณนํ วินยปริยตฺตีติ อาห "วินยํ ปริยาปุณนฺตสฺสา"ติอาทิ. สุคุตฺโตติ ยถา กรณฺฑเก ปกฺขิตฺตมณิกฺขนฺโธ วิย น นสฺสติ วิปตฺตึ น ปาปุณาติ, เอวํ สุฏฺฐุ โคปิโต. สุรกฺขิโตติ ตสฺเสว ปริยายวจนํ. ยถา หิ กิเลสโจเรหิ อวิลุมฺปนีโย โหติ, เอวํ สพฺพถา สุปฏฺฐิตสฺสติตาย สุฏฺฐุ รกฺขิโต. กุกฺกุจฺจปกตานนฺติ กปฺปิยากปฺปิยํ นิสฺสาย อุปฺปนฺนกุกฺกุจฺเจน อภิภูตานํ. สารชฺชนํ สารโท, ภยาโมหกํ. วิคโต สารโท เอตสฺสาติ วิสารโท. สหธมฺเมนาติ สการเณน วจเนน. สุนิคฺคหิตํ นิคฺคณฺหาตีติ ยถา น ปุน สีสํ อุกฺขิปติ, อถ วา อปฺปฏิภานา มงฺกุภูตาเยว โหนฺติ, เอวํ สุฏฺฐุ นิคฺคณฺหาติ.

อลชฺชิตาติ ย-การโลเปน นิทฺเทโส, อลชฺชิตายาติ วุตฺตํ โหติ. อญฺญาณตาติอาทีสุปิ เอเสว นโย. มนฺทา โมมูหาติ อญฺญาณภาเวน มนฺทา, อวิสยตาย โมมูหา, มหามูฬฺโหติ อตฺโถ.

อตฺถปจฺจตฺถิกาติ อตฺถโต ปจฺจตฺถิกา. วชฺชิปุตฺตกา ทสวตฺถุทีปกา. ปรูปหารอญฺญาณกงฺขาปรวิตรณาทิวาทาติ เอตฺถ เย อรหตฺตํ ปฏิชานนฺตานํ อปฺปตฺเต ปตฺตสญฺญีนํ อธิมานิกานํ กุหกานํ วา อรหตฺตํ ปฏิชานนฺตานํ สุกฺกวิสฺสฏฺฐึ ทิสฺวา มารกายิกา เทวตา "อรหโต อสุจึ อุปสํหรนฺตี"ติ มญฺญนฺติ เสยฺยถาปิ ปุพฺพเสลิยา อปรเสลิยา จ, เต ปรูปหารวาทา. เยสํ ปน อรหโต อิตฺถิปุริสาทีนํ นามโคตฺตาทีสุ ญาณปฺปวตฺติยา อภาเวน อตฺถิ อรหโต อญฺญาณํ, ตตฺเถว สนฺนิฏฺฐานาภาเวน อตฺถิ อรหโต กงฺขา, ยสฺมา จสฺส ตานิ วตฺถูนิ ปเร วิตรนฺติ ปกาเสนฺติ อาจิกฺขนฺติ, ตสฺมา อตฺถิ อรหโต ปรวิตรณาติ ภูมา ติสฺสา ลทฺธิยา เสยฺยถาปิ เอตรหิ ปุพฺพเสลิยานํ, เต อญฺญาณกงฺขาปรวิตรณวาทา. นิคฺคโห ปน เตสํ กถาวตฺถุปฺปกรเณ วุตฺตนเยเนว เวทิตพฺโพ.

จตฺตาโร มคฺคา จ ผลานิ จาติ อุกฺกฏฺฐนิทฺเทสวเสน วุตฺตํ, จตสฺโส ปฏิสมฺภิทา ติสฺโส วิชฺชา ฉ อภิญฺญาติ อยมฺปิ อธิคมสทฺธมฺโมเยว. จ-กาโร วา อวุตฺตสมุจฺจยตฺโถ ทฏฺฐพฺโพ. เกจิ เถราติ ธมฺมกถิกา. อาหํสูติ ปํสุกูลิกตฺเถรา เอวํ อาหํสุ.

กถํ ปนายํ กถา อุปฺปนฺนาติ? อยเมตฺถ อนุปุพฺพิกถา (อ. นิ. อฏฺฐ. ๑.๑.๑๒๐) – ตสฺมึ กิร ทีเป จณฺฑาลติสฺสมหาภเย สกฺโก เทวราชา มหาอุฬุมฺปํ มาเปตฺวา ภิกฺขูนํ อาโรจาเปสิ "มหนฺตํ ภยํ ภวิสฺสติ, น สมฺมา เทโว วสฺสิสฺสติ, ภิกฺขู ปจฺจเยหิ กิลมนฺตา ปริยตฺตึ สนฺธาเรตุํ น สกฺขิสฺสนฺติ, ปรตีรํ คนฺตฺวา อยฺเยหิ ชีวิตํ รกฺขิตุํ วฏฺฏติ. อิมํ มหาอุฬุมฺปํ อารุยฺห คจฺฉถ ภนฺเต, เยสํ เอตฺถ นิสชฺชฏฺฐานํ นปฺปโหติ, เต กฏฺฐขณฺเฑปิ อุรํ ฐเปตฺวา คจฺฉนฺตุ, สพฺเพสํ ภยํ น ภวิสฺสตี"ติ. ตทา สมุทฺทตีรํ ปตฺวา สฏฺฐิ ภิกฺขู กติกํ กตฺวา "อมฺหากํ เอตฺถ คมนกิจฺจํ นตฺถิ, มยํ อิเธว หุตฺวา เตปิฏกํ รกฺขิสฺสามา"ติ ตโต นิวตฺติตฺวา ทกฺขิณมลยชนปทํ คนฺตฺวา กนฺทมูลปณฺเณหิ ชีวิกํ กปฺเปนฺตา

ចសិស្ស, ការេយ ចហន្តេ តិសិកិច្ចា សញ្ញាយំ កនេរាត្តិ, អចហន្តេ ចាលិកំ ក្ស្យារេវត្វា បរិចារេវត្វា សិសាតិ ឲកដ្ឋានេត កត្វា បរិយត្តិ សម្ពត្តិ៍ ព្ពយិតា តិឃារេយត ក្វាគេស សំចដ្ឋនាតិ សាដ្ឋកធំ ទេបិដកំ បរិបុណ្ណំ កត្វា ឆារេឃិស្ស៍

កនេយ ច្ចបសន្តេ សត្តសតា កិក្ខុ អត្តនោ កតដ្ឋានេត សាដ្ឋកនេឆ ទេបិដនេក ឲកក្កនេយ្យិ ឲកញ្ញ្ញាតយ្យិ អចិតានេសត្វា ព្ពយនេយច ឌីបយាកម្ព កល្លកាយឌតបនេគ យណ្ហលិរាយចិហារេ បចិសិស្ស៍ នេឆរាតំ អាកតបចត្តិ ស្សុត្វា ព្ពយស្មិ ឌីនេប ឆ្លហិតា សដ្ឋិ កិក្ខុ “នេឆនេរ បឃ្សិស្សាយា”តិ កត្វា នេឆនេរហិ សទ្ធិ ទេបិដកំ នេសារនេឆត្តា ឲកក្កនេយ្យិ ឲកញ្ញ្ញាតយ្យិ អសនេយត្តិ តាយ ត បឃ្សិស្ស៍ តស្មិ ធានេត នេឆរាតំ អយំ កឆា ក្គបរិឌី “បរិយត្តិ ត្ស នោ សាសតស្ស យ្ហល, ក្គាហុ បដិបត្តី”តិ៍ បំស្ស្ក្វលិកនេត្តរា “បដិបត្តិ យ្ហល”ត្តិ អាហំស្ស, ឆម្ពកធិកា “បរិយត្តី”តិ ៍ អឆ នេត នេឆរា “តុយ្យាកំ ត្វិត្តយ្យិ ឌតាតំ ចចតយនេត្តនេតច ត សក្កា ចិញ្ញាតុំ, ឌិតកាឃិតំ ស្សុត្តំ អាហរឆា”តិ អាហំស្ស៍ ស្សុត្តំ អាហរិតុំ ត ការនេរាតិ –

“ព្ពនេយ ច, ស្សុភទ្ទ, កិក្ខុ សម្មា ចិហនេរយ្យុំ, អស្សុញ្ញោ នេលានេកា អរហន្តេហិ អស្ស្សា”តិ (ឌី៍ តិ៍ ១៍១៣៤)៍ “បដិបត្តិយ្ហលកំ, យហារាឌ, សត្ថុសាសតំ , បដិបត្តិសារកំ, យហារាឌ, សត្ថុសាសតំ, បដិបត្តិ តិដ្ឋត្តី តិដ្ឋតី”តិ (យិ៍ ប៍ ៣៍៨៍លិ) –

ស្សុត្តំ អាហរិំស្ស៍

ព្ពយំ ស្សុត្តំ ស្សុត្វា ឆម្ពកធិកា អត្តនោ ចាឌដ្ឋបតត្វាយ ព្ពយំ ស្សុត្តំ អាហរិំស្ស –

“ឃាច តិដ្ឋត្តិ ស្សុត្តត្តា, ចិតនេឃា ឃាច ឌិប្បតិ;

តាច ឌក្ខត្តិ អានេលាកំ, ស្វរិនេយ អត្ថុដ្ឋិនេត ឃឆា៍

“ស្សុត្តនេត្តស្ស អសនេត្តស្ស, បយុនេដ្ឋ ចិតឃយិត្ស;

តនេយា កចិស្សតិ នេលានេក, ស្វរិនេយ អត្តដ្ឋនេត ឃឆា៍

“ស្សុត្តនេត្ត រក្ខិនេត សនេត្ត, បដិបត្តិ នេហាតិ រក្ខិតា;

បដិបត្តិយំ ឋិនេតា ឌីនេរា, នេយាកនេក្ខយា ត ឆំសតី”តិ៍

ព្ពយស្មិ ស្សុនេត្ត អាហនេដ បំស្ស្ក្វលិកនេត្តរា តុណ្ហីអនេហស្សុំ៍ ឆម្ពកធិកនេត្តរាតំនេយច ចចតំ បុរនេតា អនេហាសិ៍ ឃឆា ហិ កចសតស្ស

ກດສຫສ຺ສສ຺ສ ຈາ ອຕ຺ຖເຣ ປເຈລິປິລິກາຍ ເຂຕຸຍາ ອສຕິ ເສາ ຈໍເສາ ສາ ປເຈລີ ຄ ຌີ ຍຕິ, ໑ຈເຍຈ ອາເຣທ຺ທິປສ຺ສກາຕໍ ກິກ຺ລຸຕໍ ສເຕປິ ສຫເສ຺ສປິ ຈິຊ຺ຊຍາເຄ ປຣິຍຕ຺ຕິຍາ ອສຕິ ອຣິຍຍກ຺ກປຂີເຈເຂາ ຄາຍ ຄ ເຫາຕິ ຍຂາ ຈ ຄິຂິກຸຍ຺ຍິ຺ກຍາ ຂາຄຄຕ຺ວາຍ ປິສາຫປິເທ຺ທ ອກ຺ລເຣສຸ ໂປຄີຕາເທ຺ທສຸ ຍາຈ ອກ຺ລຣາຄິ ຂເຣຕ຺ຕິ, ຕາຈ ຄິຂິກຸຍ຺ຍິ຺ກ ຄທ຺ທາ ຄາຍ ຄ ເຫາຕິ, ໑ຈເຍຈ ປຣິຍຕ຺ຕິຍາ ຂເຣຍາຄາຍ ສາສຕໍ ອຕ຺ຖຣຫິຕໍ ຄາຍ ຄ ເຫາຕີຕິ ຕສ຺ສາເຂເຍ຺ຍາຕິ ຕສ຺ສາຍເຕ຺ຕາ

໑໑໖ ເສາປຄາຕິ ເສາ ປິຕິເຍາເກ຺ລາ ເສສເຍຕ຺ວ ໂຕ຺ຕາຄເຍຈ ກຣຫິຕຸກາຍຕາ, ໂປສຍຸຕ຺ຕສ຺ສ ສຕ຺ຕິເກ ນິກ຺ລາປຂຈິຈຫ຺ຫຄຍ຺ຍາຕິ ຄ຺ລຍາຄິ ປເຄຕ຺ວ ເທ຺ທ ອກ຺ກາຄິ

ຈິເລລຄນິກ຺ລາປຂຈຫ຺ຫຄາ ຄິທ຺ທິຕາ

໑໒ ເຍາຫຄນິກ຺ລາປຂຈຫ຺ຫຄາ

໓໑໒ ຕຕິຍໍ ໂຕ຺ຕາຄເຍຈ ເຍາຫາເຣາປຄໍ, ເຍາເຫຕຸກາຍຕາ, ຈຸຕ຺ຕຄເຍຄ ສຸຕກາເຈາ, ເຍາຫຄຕ຺ຕິ ຄ຺ລຍາຄິ ປເຄຕ຺ວ ຈຕ຺ຕາຣິ ອກ຺ກາຄິ

ເຍາຫຄນິກ຺ລາປຂຈຫ຺ຫຄາ ຄິທ຺ທິຕາ

໓ ປຫາຣນິກ຺ລາປຂຈຫ຺ຫຄາ

໓໓໑ ຈຕຸເຕ຺ວ ຣຕ຺ຕຈິເຕ຺ຕາຕິ ກາຍສໍສກ຺ກາຣາເກຄ ຣຕ຺ຕຈິເຕ຺ຕາ ສເຈ ປຄ ເຍຈຸຄຣາເກຄ ຣເຕ຺ຕາ ປຫາເຣ ເຂຕິ, ຂຸກ຺ກຂເຍຈ ເສສເຍຕ຺ວ ໂຕ຺ຕາຄເຍຈ ກຸປິຕຕາ, ຄ ເຍາກ຺ລາຂິປຸຍາຍຕາ, ໂປສຍຸຕ຺ຕສ຺ສ ປຫາຣຂາຄຕ຺ຕິ ຄ຺ລຍາຄິ ປເຄຕ຺ວ ຕີນິ ອກ຺ກາຄິ

ປຫາຣນິກ຺ລາປຂຈຫ຺ຫຄາ ຄິທ຺ທິຕາ

໔ ຕລສຕ຺ຕິກນິກ຺ລາປຂຈຫ຺ຫຄາ

໓໔໑ ປທ຺ທເຍ ຄ ປຫຣິຕຸກາຍຕາຍ ຂິຄຕ຺ຕາ ຂຸກ຺ກຂຄຕ຺ຕິ ໑ຕ຺ວ ປຫຣິຕຸກາຍຕາຍ ປຫເຂ ປຸຣິຍນິກ຺ລາປເຂຄ ປິຂິຕ຺ຕິຍໍ, ໂທ຺ທາເຣຕຸກາຍຕາຍ ເກຈລ ໂກ຺ກິຣລຍເຕ຺ຕ ກເຕ ຄ຺ລຍິຄາ ປິຂິຕ຺ຕິຍໍ ຄ຺ລຍິຄາ ປຄ ຈິເຣຊ຺ຊ຺ຖາ ປຫາເຣາ ຂິເຄ຺ກາ, ຕສ຺ວາ ຂຸກ຺ກຂໍ ກິຍິຂໍ ຂຸກ຺ກຂໍ ປຫາຣປທ຺ທຍາ, ໂຂາຫຸ ໂກ຺ກິຣລປທ຺ທຍາຕິ? ຕຕ຺ວ ເກຂິ ຕາຈ ຈຂຕ຺ຕິ "ປຫາຣປທ຺ທຍາ ໑ຈ ຂຸກ຺ກຂໍ, ໂກ຺ກິຣລປທ຺ທຍາ ປິຂິຕ຺ຕິຍຕ຺ຕິ ສຂຸກ຺ກຂໍ ປິຂິຕ຺ຕິຍໍ ຍຸຊ຺ຊຕິ ປຸຣິຍຕິ຺ຍາ ໂກ຺ກິຣລໍ, ປທ຺ຖາ ປຫາເຣາ, ຄ ຈ ປທ຺ຖາ ປຫາເຣ ຄິສ຺ສາຍ ປຸຣິຍໍ ໂກ຺ກິຣລໍ ອຄາປຕ຺ຕິຈຕ຺ຸກໍ ຄຂິຕຸຍເຣຫຕີ"ຕິ

យម្បិ បនេត្ថ វុត្តំ តក្កាយាយ “ភ្ពិរោលស្ស អត្តនោ សការេចនេច អសម្ពិតត្តា តប្បច្ចយា បរិនិប្ផត្តិរេយត ត កចិតត្ថា, អស្សទ្ធិចេត្តត កតបយោកត្តា បត ត សក្កា វុត្តុ អតាបត្តិយា កចិត្យត្តិ ទក្កតំ ចុត្តំ ‘ត បហទិត្យកាយតាយ ជិត្តត្តា’តិ ទ្ពយិតា ច បហារបច្ចយា បុរិយនិក្ខាបនេត បរិនិប្ផត្តិយាសម្ពុខេច កោរណំ ចុត្តំ, ត បត បហារបច្ចយា ទក្កតសម្ពុខេច ត ហិ អបហទិត្យកាយតាយ បហារេ ជិត្តេ បុរិយនិក្ខាបនេត បហារបច្ចយា បរិនិប្ផត្តិរេយត ទក្កេដេត ចា កចិតំ យុត្តុ”ត្តិ “តិរច្ឆានាជីតំ អស្សចិកោលាជិ ជិរ្ហា កត្ថិត្ថាបិ ភ្ពិរត្តស្ស រយាក្ខានិប្បារយា វុចា”តិ ចតត្តិ រេសរេយត្តុ ភ្ពត្តាតរេច កប្បិតតា, ត រយាក្ខានិប្បាយតា, ភ្ពបសយ្យត្តស្ស តលសត្តិភ្ពិរោលត្តិ ទ្ពយាតិ បនេត្ថ តីលិ អក្កាតិ

ពលសត្តិកនិក្ខាបនចណ្ណតា និដ្ឋិតា

៩. អព្ពលកនិក្ខាបនចណ្ណតា

៣៥៨. ៧ដ្ឋិ ភ្ពត្តាតត្វេយេច ភ្ពបសយ្យត្តតា, សញ្ញាឌិរេសសស្ស អព្ពលកតា, អត្ថិទ្ធិសតា, តក្ខលចិដាតតាតិ ទ្ពយាតិ បនេត្ថ ចត្តារិ អក្កាតិ

អព្ពលកនិក្ខាបនចណ្ណតា និដ្ឋិតា

១៩. សត្តិច្ចនិក្ខាបនចណ្ណតា

៣៩៣. សត្តយប្បិ ភ្ពត្តាតត្វេយេច ភ្ពបសយ្យត្តតា, អចាស្សកាយតា, កក្កិច្ចប្បាតតត្តិ ទ្ពយាតិ បនេត្ថ តីលិ អក្កាតិ

សត្តិច្ចនិក្ខាបនចណ្ណតា និដ្ឋិតា

២០. ភ្ពបស្សតិនិក្ខាបនចណ្ណតា

៣៦៧. អដ្ឋេយ ស្សតិសមីបត្តិ សទ្ធសមីបំ ស្សឃ្យតីតិ ហិ ស្សតិ, សទ្ធស្សេតំ អធិចនតំ តស្ស សមីបំ ភ្ពបស្សតិ, សទ្ធសមីបត្តិ ចុត្តំ រហោតិ កល្បិបនេស្ស ច ស្សឃ្យតីតិ ស្សតីតិ សទ្ទោច ចុរេត្តា យត្តុ បត ជិរេតត សក្កា រហោតិ សទ្ធិ រសាត្យំ, តត្តុ តិដ្ឋត្តោ សទ្ធសមីរេប ជិរេតា តាយ រហោតីតិ អាហ “យត្តុ ជត្វា”តិអាជិ រកចិ បត “ស្សលាតិ វុត្តាតិ ស្សតិ យត្តុ ជិរេតា ស្សលាតិ, តស្ស ជាតស្សេតំ តាយំ តស្ស សមីបំ ភ្ពបស្សតី”តិ ចតត្តិ, វុត្តំ បត កឃ្យាសេត យស្មិំ ជាតេ ជិរេតា ស្សលាតិ, តស្ស អាសត្តេ អញ្ញាស្មិំ បនេសេ តិដ្ឋតីតិ អាបដ្ឋតិ អដ្ឋកថាយញ្ច ភ្ពបស្សតិ-សទ្ធស្សេច អត្ថំ ជស្សេត្យំ “យត្តុ ជត្វា សក្កា រហោតិ, រតាសំ ចនតំ រសាត្យ”ត្តិ ចុត្តំ, ត ស្សតិ-សទ្ធស្ស តស្មា បុញ្ញាតយោរេចត្តុ

បសត្ថតរោ។ អថ វា ឧបេច្ច សុយ្យតិ ឯត្ថាតិ ឧបស្សុតិ, ឋានំ។ យំ ឋានំ ឧបគតេន សក្កា ហោតិ កថេន្តានំ សទ្ទំ សោតុំ, តត្ថាតិ ឯវមេត្ថ
កហេតេដ្ឋា។ យេត្តន្តិ ភុម្មេត្ថ ឧបយោគវចនន្តិ អាហ "យត្ថឃយាតេ"តិ។

អលិ៧។ ឯកបរិច្ឆេទានីតិ "សិយា កិរិយំ, សិយា អកិរិយ"ន្តិ ឯវំ វុត្តេសុ(?) ឥមិនា នយេន ឯកបរិច្ឆេទានិ។ ឥមានិ ហិ តីណិ សិក្ខាបទានិ កទាចិ កិរិយតោ
សមុដ្ឋហន្តិ, កទាចិ អកិរិយតោ, ន ឯកក្ខណេយេវ កិរិយាកិរិយតោ សមុដ្ឋហន្តិ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ។ ឧបសម្បន្នតា,
ចោទនាធិប្បាយោ, សវនន្តិ ឥមានិ បនេត្ថ តីណិ អង្គានិ។

ឧបស្សុតិសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩។ កម្មបដិពាហនសិក្ខាបទវណ្ណនា

អលិ៣។ នវមំ ឧត្តានត្ថមេវ។ ធម្មកម្មតា, ធម្មកម្មន្តិ សញ្ញា, ឆន្ទំ ទត្វា ខិយ្យនន្តិ ឥមានិ បនេត្ថ តីណិ អង្គានិ។

កម្មបដិពាហនសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០។ ឆន្ទំ អទត្វា គមនសិក្ខាបទវណ្ណនា

អលិ៤។ ទសមំ ឧត្តានត្ថមេវ។ វិនិច្ឆយកថាយ បវត្តមានតា, ធម្មកម្មតា, ធម្មកម្មសញ្ញិតា, សមានសីមាយំ ឋិតតា, សមានសំវាសកតា,
កោបេតុកាមតាយ ហត្ថបាសវិជហនន្តិ ឥមានិ បនេត្ថ ឆ អង្គានិ។

ឆន្ទំ អទត្វា គមនសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១១។ ទុព្ពលសិក្ខាបទវណ្ណនា

អប័៣។ ឯកាទសមម្បិ ឧត្តានត្ថមេវ។ ធម្មេន លទ្ធសម្មុតិតា, សង្ឃេន សទ្ធិំ ចីកប្យុបកាទិចរទានំ, បច្ឆា ខិយ្យិតុកាមតាយ
ខិយ្យតាតិ ឥមានិ បនេត្ថ ចត្តារិ អង្គានិ។

ទុព្ពលសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

᪔᪘᪙. ᨴ᩠ᩅᩤᨴᩈᨾᩮ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ.

ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩈᩉᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩮᩣ.

᪙. ᩁᩣᨩᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

᪑. ᩋᨶ᩠ᨲᩮᨸᩩᩁᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪔᪙᪗-᪔᪙᪙. ᩁᩣᨩᩅᨣ᩠ᨣᩔ ᨸᨮᨾᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩮ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅ. ᨸᩣᩊᩥᨿᩴ ᨸᨶ ᩋᨿᨾᨶᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᨸᨴᨲ᩠ᨳᩮᩣ. ᨠᨲᩴ ᩅᩤ ᨠᩁᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩤᨲᩥ ᨾᩮᨳᩩᨶᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩴ ᨠᨲᩴ ᩅᩤ ᨠᩁᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩤ. ᩍᨾᩮᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨴᩴ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᨸᩁᩥᨱᩣᨾᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩤ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ "ᩍᨾᩮᩉᩥ ᨠᨲᩴ ᩍᨾᩮ ᨠᩁᩥᩔᨶ᩠ᨲᩦ"ᨲᩥ. ᩁᨲᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᨱᩥᩁᨲᨶᩣᨴᩦᩈᩩ ᨿᩴᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ. ᩏᨽᨲᩮᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᨸᨠ᩠ᨡᩮᩉᩥ. "ᩏᨽᨲᩮᩣ ᩈᩩᨩᩣᨲᩮᩣ"ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨿᩮᩉᩥ ᨠᩮᩉᩥᨧᩥ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᨽᩣᨣᩮᩉᩥ ᩈᩩᨩᩣᨲᨲᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿᩮᨿ᩠ᨿ, ᩈᩩᨩᩣᨲ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᨧ "ᩈᩩᨩᩣᨲᩮᩣ ᨧᩣᩁᩩᨴᩔᨶᩮᩣ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᩣᩁᩮᩣᩉᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩣᨲᩥ ᨩᩣᨲᩥᩅᩈᩮᨶᩮᩅ ᩈᩩᨩᩣᨲᨲᩴ ᩅᩥᨽᩣᩅᩮᨲᩩᩴ "ᨾᩣᨲᩥᨲᩮᩣ ᨧ ᨸᩥᨲᩥᨲᩮᩣ ᨧᩤ"ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ. ᩋᨶᩮᨠᩣᩁᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩅᩈᩮᨶᨸᩥ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩩᩈᨾᨬ᩠ᨬᩣ ᨴᩥᩔᨲᩥ, ᩍᨵ ᨸᨶ ᩈᩣ ᨩᨶᨠᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩅᩈᩮᨶ ᩍᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ "ᩈᩴᩈᩩᨴ᩠ᨵᨣᩉᨱᩥᨠᩮᩣ"ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ. ᨣᨻ᩠ᨽᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᨵᩣᩁᩮᨲᩦᨲᩥ ᨣᩉᨱᩦ, ᨣᨻ᩠ᨽᩣᩈᨿᩈᨬ᩠ᨬᩥᨲᩮᩣ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨸ᩠ᨸᨴᩮᩈᩮᩣ. ᩈᩴᩈᩩᨴ᩠ᨵᩤ ᨣᩉᨱᩦ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᩈᩴᩈᩩᨴ᩠ᨵᨣᩉᨱᩥᨠᩮᩣ, ᩈᩴᩈᩩᨴ᩠ᨵᩤ ᨲᩔ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ. "ᩈᨾᩅᩮᨸᩣᨠᩥᨶᩥᨿᩣ ᨣᩉᨱᩥᨿᩣ"ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᨶ ᨿᨳᩣᨽᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᩣᩉᩣᩁᩔ ᩅᩥᨸᩣᨧᨶᩅᩈᩮᨶ ᨣᨱ᩠ᩉᨶᨲᩮᩣ ᩋᨨᨯ᩠ᨯᨶᨲᩮᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᨩᨲᩮᨩᩮᩣᨵᩣᨲᩩ "ᨣᩉᨱᩦ"ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ.

ᨿᩣᩅ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩣ ᨸᩥᨲᩣᨾᩉᨿᩩᨣᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᩥᨲᩩ ᨸᩥᨲᩣ ᨸᩥᨲᩣᨾᩉᩮᩣ, ᨸᩥᨲᩣᨾᩉᩔ ᨿᩩᨣᩴ ᨸᩥᨲᩣᨾᩉᨿᩩᨣᩴ. "ᨿᩩᨣ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᨿᩩᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ. ᩋᨽᩥᩃᩣᨸᨾᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᨧᩮᨲᩴ, ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨸᨶ ᨸᩥᨲᩣᨾᩉᩮᩣᨿᩮᩅ ᨸᩥᨲᩣᨾᩉᨿᩩᨣᩴ. ᨸᩥᨲᩣ ᨧ ᨾᩣᨲᩣ ᨧ ᨸᩥᨲᩁᩮᩣ, ᨸᩥᨲᩪᨶᩴ ᨸᩥᨲᩁᩮᩣ ᨸᩥᨲᩣᨾᩉᩣ, ᨲᩮᩈᩴ ᨿᩩᨣᩮᩣ ᨸᩥᨲᩣᨾᩉᨿᩩᨣᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨿᩣᩅ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩣ ᨸᩥᨲᩣᨾᩉᨿᩩᨣᩣ, ᨸᩥᨲᩣᨾᩉᨴ᩠ᩅᨶ᩠ᨴᩣᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ. ᩑᩅᨬ᩠ᩉᩥᨸᩥᨲᩣᨾᩉᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮᨶᩮᩅ ᨾᩣᨲᩣᨾᩉᩮᩣᨸᩥ ᨣᩉᩥᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ. ᨿᩩᨣ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᩑᨠᩈᩮᩈᨶᨿᩮᨶ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨿᩩᨣᩮᩣ ᨧ ᨿᩩᨣᩮᩣ ᨧ ᨿᩩᨣᩮᩣᨲᩥ. ᩑᩅᨬ᩠ᩉᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴ᩠ᩅᨶ᩠ᨴᩴ ᨣᩉᩥᨲᨾᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᩏᨴ᩠ᨵᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨸᩥ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨸᩩᩁᩥᩈᩣ ᨸᩥᨲᩣᨾᩉᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮᨶᩮᩅ ᨣᩉᩥᨲᩣ. ᩑᩅᩴ ᨿᩣᩅ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩮᩣ ᨸᩥᨲᩣᨾᩉᨿᩩᨣᩮᩣ, ᨲᩣᩅ ᩈᩴᩈᩩᨴ᩠ᨵᨣᩉᨱᩥᨠᩮᩣ.

ᩋᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ "ᩋᨸᨶᩮᨳ ᩑᨲᩴ, ᨠᩥᩴ ᩍᨾᩥᨶᩣ"ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩋᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨶᩅᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ. ᩋᨶᩩᨸᨠ᩠ᨠᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣᨲᩥ ᨶ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ, ᨶ ᩋᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩴ ᩅᩤ ᨶᩥᨶ᩠ᨴᩴ ᩅᩤ ᨸᨲ᩠ᨲᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣ. ᨠᩮᨶ ᨠᩣᩁᨱᩮᨶᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ "ᨩᩣᨲᩥᩅᩤᨴᩮᨶᩣ"ᨲᩥ. ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ "ᩏᨽᨲᩮᩣ...ᨸᩮ... ᨸᩥᨲᩣᨾᩉᨿᩩᨣᩣ"ᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶ ᨲᩔ ᨿᩮᩣᨶᩥᨴᩮᩣᩈᩣᨽᩤᩅᩮᩣ ᨴᩔᩥᨲᩮᩣ ᩈᩴᩈᩩᨴ᩠ᨵᨣᩉᨱᩥᨠᨽᩤᩅᨠᩥᨲ᩠ᨲᨶᨲᩮᩣ, "ᩋᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ"ᨲᩥ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨸᩁᩣᨵᩣᨽᩤᩅᩮᩣ. ᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨸᩁᩣᨵᩮᨶ ᩉᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩤ ᨡᩮᨸᩴ ᨸᩣᨸᩩᨱᨶ᩠ᨲᩥ. "ᩋᨶᩩᨸᨠ᩠ᨠᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ"ᨲᩥ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᩋᨿᩩᨲ᩠ᨲᩈᩴᩈᨣ᩠ᨣᩣᨽᩤᩅᩮᩣ. ᩋᨿᩩᨲ᩠ᨲᩈᩴᩈᨣ᩠ᨣᨬ᩠ᩉᩥ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩈᨲ᩠ᨲᩤ ᩋᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩴ ᩃᨽᨶ᩠ᨲᩥ. ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ. ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᨲᩣ, ᩋᨽᩥᩈᩥᨲ᩠ᨲᨲᩣ, ᩏᨽᩥᨶ᩠ᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᨿᨶᩥᨥᩁᨲᩮᩣ ᩋᨶᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᨲᩣ, ᩋᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᩴᩅᩥᨴᩥᨲᨲᩣ, ᩍᨶ᩠ᨴᨡᩦᩃᩣᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣᨲᩥ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨸᨬ᩠ᨧ ᩋᨦ᩠ᨣᩤᨶᩥ.

អន្តេបុរសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២។ រតនសិក្ខាបទវណ្ណនា

៥០២។ ទុតិយេ មហាលតំ នាមាតិ បតិកុលំ គច្ឆន្តិយា កិរ តស្សា បិតា មហាលតាបិឡន្ធនំ នាម ការាបេសិ។ តស្មិំ បិឡន្ធនេ ចតស្សោ វជិរនាឡិយោ តត្ថ តត្ថ អប្បេតព្ពដ្ឋានេ អប្បនវសេន វិនិយោគំ អគមំសុ, មុត្តានំ ឯកាទស នាឡិយោ, បវាឡស្ស ទ្វាវីសតិ នាឡិយោ, មណីនំ តេត្តិំស នាឡិយោ។ ឥតិ ឯតេហិ ច អញ្ញេហិ ច វេឡុរិយលោហិតង្កមសារគល្លាទីហិ សត្តវណ្ណេហិ ច រតនេហិ និដ្ឋានំ អគមាសិ។ តំ សីសេ បដិមុក្កំ យាវ បាទបិដ្ឋិយា ភស្សតិ, បញ្ចន្នំ ហត្ថីនំ ពលំ ធារយមានាវ ឥត្ថី តំ ធារេតុំ សក្កោតិ។ តំ សន្ធាយេតំ វុត្តំ។

៥០៦។ អាវសថស្ស បន សុប្បបាតោ វា មុសលបាតោ វា ឧបចារោ នាមាតិ យោជេតព្ពំ។ អាវសថោតិ ចេត្ថ អន្តោអារាមេ វា ហោតុ អញ្ញត្ថ វា, អត្តនោ វសនដ្ឋានំ វុច្ចតិ។ លេឌ្ឍនបិ កមេនបីតិ វឌ្ឍកិអាទីសុ លេឌ្ឍន, រាជវល្លភេសុ កមេន។ តមេវ កិញ្ចិ អាសង្កន្តីតិ វិស្សរិត្វា គមនកាលេ អត្តនោ បច្ឆតោ អញ្ញស្សាគតា អាសង្កន្តិ។ បតិរូបំ នាម រតនសម្មតេ បំសុកូលគ្គហណំ វា រតនេ និរុស្សុក្កគមនំ វា។ យទិ ហិ តំ រតនសម្មតំ អាមាសំ ចេ, “នត្ថិ ឯតស្ស សាមី”តិ បំសុកូលំ គហេស្សតិ។ អនាមាសំ ចេ, “នត្ថិ ឯតស្ស សាមី”តិ បំសុកូលទិដ្ឋិបលិពោធោ និរបេក្ខោ គមិស្សតិ។ សមាទបេត្វាតិ អញ្ញា សមាទបេត្វា, “ឥទ្ធិស្ស អរិយា តិដ្ឋន្តិ, ឧសា អរិយានមានតា”តិ (ជា. ១.៧.៥៩) វុត្តនយេន យាចិត្វាតិ អត្ថោ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានត្ថមេវ។ អននុញ្ញាតករណំ, បរសន្តកតា, វិស្សាសគ្គាហបំសុកូលសញ្ញានំ អភាវោ, ឧគ្គហណំ វា ឧគ្គហាបនំ វាតិ ឥមានិ បនេត្ថ បញ្ចង្គានិ។

រតនសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣។ វិកាលគាមប្បវេសនសិក្ខាបទវណ្ណនា

៥០៨។ តតិយេ អរិយមគ្គស្សាតិ ឯត្ថ សគ្គមគ្គោបិ សង្គហេតព្ពោ។ អនិយ្យានិកត្តា សគ្គមោក្ខមគ្គានំ តិរច្ឆានភូតា ហិ កថា តិរច្ឆានកថា។ តិរច្ឆានភូតន្តិ តិរោករណភូតំ វិពន្ធភូតំ។ រាជបដិសំយុត្តំ កថន្តិ (ទី. និ. អដ្ឋ. ១.១៧; ម. និ. អដ្ឋ. ២.២២៣; សំ. និ. អដ្ឋ. ៣.៥.១០៨០; អ. និ. អដ្ឋ. ៣.១០.៦៩-៧០) រាជានំ អារព្ភ “មហាសម្មតោ មន្ធាតា ធម្មាសោកោ ឯវំមហានុភាវោ”តិអាទិនា នយេន បវត្តកថា។ ឯត្ថ ច “អសុកោ រាជា អភិរូបោ ទស្សនីយោ”តិអាទិនា នយេន គេហស្សិតកថាវ តិរច្ឆានកថា ហោតិ។ “សោបិ នាម ឯវំមហានុភាវោ ខយំ គតោ”តិ ឯវំ បវត្តា បន អនិច្ចតាបដិសំយុត្តា កម្មដ្ឋានភាវេ តិដ្ឋតិ។ ចោរេសុបិ “មូលទេវោ ឯវំមហានុភាវោ, មេឃមាលោ ឯវំមហានុភាវោ”តិ តេសំ កម្មំ បដិច្ច “អហោ សូរា”តិ គេហស្សិតកថាវ តិរច្ឆានកថា។ យុទ្ធេបិ

ករតឃុន្ទាឌីសុ “អស្សុរេពាត អស្សុរេពា ឧចំ យាទិរេតា ឧចំ ចិរេទ្ធា”តិ កាយឃ្យ៉ាគចវេសរេតច ពឆា តិរេន្ធាភពឆា៝ “រេតបិ ភាយ ឍយំ ពតា”តិ ឧចំ បចត្តា បភ សន្ទត្ត ពយ្ហ្ដាភរេយច រេហាតិ៝

អបិច អត្តាឌីសុ “ឧចំ ចណ្ហចត្តំ ពន្ទចត្តំ ទសចត្តំ ឋឃ្យសយ្យត្តំ ឍាឌិយ្យ៉ាក្ខិឃយ្យសិចិយ្យសទិក្ខិឃយ្យា”តិ កាយឃ្យ៉ាគចវេសភ ពរេឆតុំ ភ ចដ្ឋតិ, សាតុ្តក់ បភ ពត្វា “បុរេត្តា ឧចំ ចណ្ហាឌិសយ្យត្តំ អត្តំ បិភំ ចតុំ សឃភំ យាលិពន្ទំ ឃឹលចត្តាភំ អគយ្យរេចតិឃប្ញ៉ះ អពទិយ្យា”តិ ពរេឆតុំ ចដ្ឋតិ៝ ឆាតិពឆាឌីសុបិ “អយ្យាភាំ ឆាតតពា ឃ្នុទា សយត្វា”តិ ចា “បុរេត្តា យឍំ ឧចំ ចិចិរេព្រហិ ឃារេភហិ ចិចទិយ្យា”តិ ចា អឃ្យ៉ាគចវេសភ ចតុំ ភ ចដ្ឋតិ, សាតុ្តក់ បភ ពត្វា “រេតបិ រេភា ឆាតតពា ឍយំ ពតា”តិ ចា “បុរេត្តា យឍំ ឧចទ្នុបិ ខ្ពបិហភា សឈ្ឃ្យ អគយ្យា”តិ ចា ពរេឆតត្តា៝ កាយពឆាបិ ឃុតិចិដ្ឋទុត្តិចិដ្ឋឃុកិក្លទុក្កិក្លាឌិចវេសភ ចា “អស្សុពកាយចាឃិរេភា ឃ្នុទា សយត្វា”តិ ចា ឧចំ អឃ្យ៉ាគចវេសភ ភ ចដ្ឋតិ, សាតុ្តក់ បភ ពត្វា “សន្ទា បសត្តា”តិ ចា “ឍឃចឍំ ពតា”តិ ចា ចតុំ ចដ្ឋតិ៝ ភិកយភពទឌភបគពឆាឃុបិ ឧរេសច ភរេឃា៝

ត្តុតិ្តពឆាបិ ចណ្ហសណ្ហាភាឌីភិ បដិច្ឆ អឃ្យ៉ាគចវេសភ ភ ចដ្ឋតិ, “សន្ទា បសត្តា, ឍយំ ពតា”តិ ឧចំ ចតុំ ចដ្ឋតិ៝ ឃ្នុទពឆាបិ “ភត្តិយិរេត្តា ភាយ រេឃារេឆា ឃ្នុរេទា អរេហាឃឹ”តិ អឃ្យ៉ាគចវេសភ ភ ចដ្ឋតិ, “សរេន្ទា អរេហាឃិ, ឍយំ ពរេតា”តិ ឧចរេយច ចដ្ឋតិ៝ ចិឃិឍាពឆាបិ “អស្សុពា ចិឃិឍា ឃុតិចិដ្ឋា ទុត្តិចិដ្ឋា ឃ្នុទា សយត្វា”តិ អឃ្យ៉ាគចវេសរេភច ភ ចដ្ឋតិ, “សន្ទា បសត្តា, ឍយំ ពតា”ត្តុរេច្ឆច ចដ្ឋតិ៝

ព្យដ្ឋាភពឆាតិ ព្យដ្ឋាភពឆា ខ្ពកតិត្តពឆា ចុច្ឆតិ, ព្យក្ខាឃឹពឆា ចា៝ សាបិ “បិសាឌិពា ភច្ឆិតុំ កាឃិតុំ រេឍពា”តិ អឃ្យ៉ាគចវេសភ ភ ចដ្ឋតិ, “សន្ទា បសត្តា”តិអាឌិភា ភរេឃរេភច ចដ្ឋតិ៝ បុត្តរេបតពឆាតិ អតីតឆាតិពឆា៝ តត្ត ចត្តយាភឆាតិពឆាសឌិរេសាច ចិភិន្ធរេឃា៝

ភាភត្តពឆាតិ បុទិយបន្ធិយពឆាចិយុត្តា អចរេសសា ភាភាសកាចា ភិទត្តពពឆា៝ រេលិពក្លាឃិកាតិ “អយំ រេលិរេកា រេពភ ភិយ៉ិរេតា, អស្សុរេពភ បឌាបតិភា ព្រហ្មភា ត្តុស្សរេទភ ចា ភិយ៉ិរេតា, ពារេកា រេសរេតា អដ្ឋិភំ រេសតត្តា, ឆពា ទត្តា រេលិហិតស្ស ទត្តត្តា”តិ ឧចយាឌិពា រេលិកាឃតចិតល្ទសល្លាបពឆា៝ ខ្ពយ្យត្តិចិតិសំហារាឌិចវេសភ រេលិកំ អក្លាឃតីតិ រេលិពក្លាឃិកា៝ សយុដ្ឋក្លាឃិកា ភាយ ពយ៉ា សយុរេដ្ឋា សាពរេទា, សាពទស្ស ទរេត្តា បុរេត្តហិ ឍតត្តា សាពរេទា៝ ឍរេតា អរេយត្វិតិ ហត្តយ្ហដ្ឋាឃ ភិរេចឌិតត្តា សយុរេដ្ឋាតិ ឧចយាឌិពា ភិទត្តពា សយុដ្ឋក្លាឃិពពឆា៝

ត្តុតិ ករេចា ត្តុតិ អករេចាតិ ឃំ ចា ចំ ចា ភិទត្តពពារេលំ ចត្វា បចត្តិតពឆា ត្តុតិកចាកចពឆា៝ ឧត្ត ឆ ករេចាតិ សឃ្យ៉ុតំ, អករេចាតិ ខ្ពរេឆ្ឆដំ៝ ករេចាតិ ចុទ្ធិ, អករេចាតិ ហាភិ៝ ករេចាតិ កាយស្សុលំ, អករេចាតិ អត្តកិលយរេឆា៝ ត្តុតិ ត្តុយាឃ ឍត្តុឆាឃ ត្តុតិកចាកចពឆាឃ សទ្ធិ ឆាតិត្តុំស តិរេន្ធាភពឆា ភាយ រេហាតិ៝ អឆ ចា បិឡត្តុឍំ សទ្នុបរេតា អភាពតាបិ អទត្តាបត្តាតភឌីឌីបពឆា ត្តុតិ-សរេដ្ឋភ សដ្ឋរេហត្វា ឍត្តុំស តិរេន្ធាភពឆាតិ ចុច្ឆតិ៝ ត្តុតិ ចាតិ ហិ ឧត្ត ត្តុតិ-សរេដ្ឋា បការេត្ត, ចា-សរេដ្ឋា ចិពប្បរេត្ត៝ ត្តុគំ ចុត្តំ រេហាតិ – “ឧចំបការំ ត្តុរេតា អញ្ញំ ចា តាឌិសំ ភិទត្តពពំ ពរេឆត្តិ”តិ៝ អាឌិអរេត្ត ចា ត្តុតិ-សរេដ្ឋា “ត្តុតិ ចា ត្តុតិ ឧចទ្នុបិ ភច្ឆពិតចាឌិតចិឃ្នុពគស្សភា បដិចិររេតា”តិអាឌីសុ (ឌី៝ ភិ៝ ១៝១០, ១៨៤) ចិឃ, ឧចយាឌិ អញ្ញាយ្យិ តាឌិសំ ពចំ ពរេឆត្តិតិ អរេត្វា៝

៣៦៧. អបរិក្ខិត្តស្ស គាមស្ស ឧបចារេន អន្តរឃរេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពាតិ ឋបិតា ភុតិឃរេល្លបិតេវា ឋាន ឧបចារេនាតិ ទស្សេតិ. សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ. សត្ថិ កិច្ចំ អនាបុច្ឆតា, អញ្ញាតការណាការេចា, ចិការេល កាយប្បចិសតត្ថិ ឋាយាតិ បរេតុ តីណិ អង្គានិ.

ចិកាលកាយប្បចិសតសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

២. ឃ្វចិឈរសិក្ខាបទវណ្ណនា

៣៦៨. ចក្ខុ តំ អស្ស អត្ថីតិ បធម៌ កិត្តិវា បដ្ឋា នេសមេវគ្គត្តា តំ ខេនតក៌ តស្ស បរិចិត្តិមស្ស អត្ថីតិ ខេនតក៌, បរិចិត្តិមំ. អស្សត្ថិអត្ថេ អ-ការបច្ចយោ ឥជ្ជេត្តា. ចាសិងេដេតិ ចាសិផល្លកោ. សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ. ឃ្វចិឈរតា, អជ្ជិមយោឌិតា, អត្តនោ អត្ថាយ ករណំ ចា ការាបត្តា ចា បដិលាភោតិ ឋាយានិ បរេតុ តីណិ អង្គានិ.

ឃ្វចិឈរសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៣. យញ្ញបិធសិក្ខាបទវណ្ណនា

៣៧៧. បញ្ញាមេយ ខេធតក៌ ចុត្តតមមេចាតិ ខេធតមេច ខេធតក៌, តំ តស្ស អត្ថីតិ ខេធតកត្ថិ ឋាយមត្តុំ អតិដិស្សតិ. សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ. បយាណាតិក្កន្តយញ្ញបិធតា, អត្តនោ អត្ថាយ ករណំ ចា ការាបត្តា ចា បដិលាភោតិ ឋាយានិ បរេតុ ទ្វេ អង្គានិ.

យញ្ញបិធសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៤. តុលោភិទ្ធសិក្ខាបទវណ្ណនា

៣៧៤. ឈេដ្ឋ តុលំ បក្ខិបិត្វាតិ ហេដ្ឋា ចិមិលិក៌ បត្ថរិត្វា តស្ស ឧបរិ តុលំ បក្ខិបិត្វាតិ អត្ថោ. បោដកិតុលន្តិ ឧទកតុលំ ឃំកិញ្ចិ តិណជាតីនំ តុលំ. សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ. តុលោភិទ្ធយញ្ញបិធតា, អត្តនោ អត្ថាយ ករណំ ចា ការាបត្តា ចា បដិលាភោតិ ឋាយានិ បរេតុ ទ្វេ អង្គានិ. អត្តតា ការាបិតស្ស ហិ បដិលាភមត្តេនេច បាចិត្តិយំ. តេនេច បទភាជនេ "បដិលាភេន ឧទ្ទាលេត្វា បាចិត្តិយំ ទេសេតព្ពន្តិ" វុត្តំ. កេនចិ បន "បដិលាភេន ឧទ្ទាលេត្វា បាចិត្តិយំ ទេសេតព្ពន្តិ ឲត្ត កិញ្ចាបិ បដិលាភមត្តេនេច បាចិត្តិយំ ចិយ ជិស្សតិ, បរិភោគកាលេយេច អាបត្តិ ឥជ្ជេត្តា 'អញ្ញោត កតំ បដិលភិត្វា បរិភុញ្ជតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្សា'តិ ចចនំ ឲត្ត សាធក"ន្តិ វុត្តំ, តំ តស្ស មតិមត្តំ. ត ហិ "អញ្ញោត កតំ បដិលភិត្វា បរិភុញ្ជតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្សា"តិ ឋានំ អត្តតា ការាបិតំ សន្ធាយ វុត្តំ, ករណការាបនបច្ចយា ច ឋបិតា

ສິກ຺ຂາປເທນ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ປຣິໂຠຄປຈ຺ຈຍາ. “ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ຕູໂລນທ຺ຘໍ ມຍ຺ຈໍ ວາ ປີຐໍ ວາ ປຣິຠຸຍ຺ຈິຕພ຺ພໍ, ໂຍ ປຣິຠຸເຍ຺ຈຍ຺ຍ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຏສ຺ສາ”ຕິ ຫິ ຂນ຺ຘເກ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອຕ຺ຕນາ ວາ ກຕໍ ໂຫຕຸ ອເຍ຺ຍນ ວາ, ປຣິຠຸຍ຺ຈນ຺ຕສ຺ສ ປຣິໂຠຄປຈ຺ຈຍາ ທຸກ຺ກຏເມວ, ນ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ.

ຕູໂລນທ຺ຘສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໙. ນິສີທນສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໕໓໑. ນວເມ ຍໍ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ຕໍ ນິສີທນສນ຺ຖຕສິກ຺ຂາປເທ ວຸຕ຺ຕເມວ. ນິສີທນສ຺ສ ປມາຓາຕິກ຺ກນ຺ຕຕາ, ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຖາຍ ກຣຓໍ ວາ ກາຣາປນໍ ວາ ປຏິລາໂຠຕິ ອິມານິ ປເນຕ຺ຖ ເທ຺ວ ອງ຺ຄານິ.

ນິສີທນສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໕໓໙-໕໔໑. ອຏ຺ຐມນວມທສເມສຸ ນຕ຺ຖິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ອງ຺ຄານິປິ ນວເມນ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ເວທິຕພ຺ພານິ.

ນິຏ຺ຐິໂຕ ຣາຊວໂຄ຺ຄ ນວໂມ.

ອິຕິ ສມນ຺ຕປາສາທິກາຍ ວິນຍຏ຺ຐກຖາຍ ສາຣຕ຺ຖທີປນິຍໍ

ຂຸທ຺ທກວຓ຺ຓນາ ສມຕ຺ຕາ.

ປາຈິຕ຺ຕິຍກຓ຺ຑໍ ນິຏ຺ຐິຕໍ.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៦។ បាដិទេសនីយកណ្ឌំ

បាដិទេសនីយសិក្ខាបទវណ្ណនា

៥៥២។ បាដិទេសនីយេសុ បឋមេ “គារយ្ហំអាវុសោតិអាទិ បដិទេសេតព្ពាការទស្សន”ន្តិ ឯតេន បាឡិយំ អាគតនយេនេវ អាបត្តិ ទេសេតព្ពា។ អសប្បាយន្តិ សគ្គមោក្ខានំ អហិតំ អននុកូលំ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ។ បរិបុណ្ណូបសម្បន្នតា, អញ្ញាតិកតា, អន្តរឃរេ ឋិតាយ ហត្ថតោ សហត្ថា បដិគ្គហណំ, យាវកាលិកតា, អជ្ឈោហរណន្តិ ឥមានិ បនេត្ថ បញ្ច អង្គានិ។

៥៥៣-៥៦២។ ទុតិយតតិយចតុត្ថេសុ នត្ថិ វត្តព្ពំ, អង្គេសុ បន ទុតិយេ បរិបុណ្ណូបសម្បន្នតា, បញ្ចភោជនតា, អន្តរឃរេ ឋិតាយ អនុញ្ញាតប្បការតោ អញ្ញថា វោសាសនតា, អនិវារណា, អជ្ឈោហារោតិ ឥមានិ បញ្ច អង្គានិ។

តតិយេ សេក្ខសម្មតតា, បុព្ពេ អនិមន្តិតតា, អគិលានតា, ឃរូបចារោក្កមនំ, ឋបេត្វា និច្ចភត្តាទីនិ អញ្ញំ អាមិសំ គហេត្វា ភុញ្ជនន្តិ ឥមានិ បញ្ច អង្គានិ។

ចតុត្ថេ យថាវុត្តអារញ្ញកសេនាសនតា, យាវកាលិកស្ស អតត្ថខាតកតា, អគិលានតា, អគិលានាវសេសកតា, អប្បដិសំវិទិតតា, អជ្ឈារាមេ បដិគ្គហណំ, អជ្ឈោហរណន្តិ ឥមានិ សត្ត អង្គានិ។

បាដិទេសនីយសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

បាដិទេសនីយកណ្ឌំ និដ្ឋិតំ។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪇᪨ ᩈᩮᨡᩥᨿᨠᨱ᩠ᨯᩴ

᪁᪨ ᨸᩁᩥᨾᨱ᩠ᨯᩃᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᩈᩮᨡᩥᨿᩮᩈᩩ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲᩈᩥᨠ᩠ᨡᩮᨶᩣᨲᩥ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩉᩥ ᨲᩥᩔᩮᩣ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᩥᨲᩮᨶ, ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᨸᩁᩥᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᨠᩥᨧ᩠ᨧᩮᨶᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩣᨴᩥᨶᩣᨲᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᩉᩥ ᩃᩮᩣᨠᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᩋᨠᨾ᩠ᨸᩥᨿᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨲᩣᨴᩥᨶᩣ᪨

᪃᪇᪆᪨ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣ ᨠᩁᨱᩦᨿᩣᨲᩥ “ᩑᩅᩴ ᨶᩥᩅᩣᩈᩮᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩁᩣᨾᩮᨸᩥ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᨥᩁᩮᨸᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨠᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩅᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥᨸᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩮᨡᩥᨿᩣᨶᩮᩅ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᩣᩁᩣᨩᩥᨠᩣᨴᩦᩈᩩ ᩅᩥᨿ ᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᩣ ᨶ ᨠᨲᩮᩣ, ᨧᩣᩁᩥᨲ᩠ᨲᨶᨿᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᨬ᩠ᨧ “ᨿᩮᩣ ᨸᨶ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩒᩃᨾ᩠ᨻᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩥᩅᩣᩈᩮᨿ᩠ᨿ, ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨶᩣᨾᩮᨶ ᩋᩅᨲ᩠ᩅᩣ “ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣ ᨠᩁᨱᩦᨿᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩮᩈᩩ ᨸᩣᩊᩥ ᩋᩣᩁᩮᩣᨸᩥᨲᩣ᪨ ᨸᨴᨽᩣᨩᨶᩮ ᨸᨶ “ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᩔᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᩋᨶᩣᨴᩁᩥᨿᨠᩁᨱᩮ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᩴ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩥ ᨾᩉᩣᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᨦ᩠ᨣᩩᩃᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᩒᨲᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨳᨿᩮᩅ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩔ ᨧᨲᩩᩁᨦ᩠ᨣᩩᩃᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩏᨠᩣᩁᩮᨸᩮᨲ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᩅᩣᨴᩣ ᩑᨠᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩣ᪨ ᨲᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ ᨶᩥᩅᩣᩈᨶᨴᩮᩣᩈᩣ᪨

ᨲᩴ ᨸᨶᩣᨲᩥ ᨲᩴ ᩋᨶᩣᨴᩁᩥᨿᩴ᪨ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᨠᩩᩁᩩᨶ᩠ᨴᩥᩅᩣᨴᩦ ᨸᨧ᩠ᨨᩣ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩮᨶ “ᨸᩁᩥᨾᨱ᩠ᨯᩃᩴ ᨶᩥᩅᩣᩈᩮᨲᩩᩴ ᩋᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩔ ᩋᨶᩣᨸᨲ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ ᩋᨿᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨸᩥᨲᩮᩣ, ᨲᨳᩣᨸᩥ ᨶᩥᩅᩣᩈᨶᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩣᨵᩩᨠᩴ ᩏᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩈᨬ᩠ᨧᩥᨧ᩠ᨧ ᩋᨶᩩᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩔ ᩋᨶᩣᨴᩁᩥᨿᩴ ᩈᩥᨿᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ (ᨠᨦ᩠ᨡᩣ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᨸᩁᩥᨾᨱ᩠ᨯᩃᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ) ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᩋᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩔᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨾᨱ᩠ᨯᩃᩴ ᨶᩥᩅᩣᩈᩮᨲᩩᩴ ᩋᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩔ ᩋᨶᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ, ᩋᨸᩥᨧ ᨶᩥᩅᩣᩈᨶᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩈᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩅᩥᨩᩣᨶᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨸᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᨩᩣᨶᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨧ ᩈᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠᩴ “ᩋᨶᩣᨴᩁᩥᨿᩴ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ᪨ “ᨸᩣᨱᩣᨲᩥᨸᩣᨲᩣᨴᩥ ᩅᩥᨿ ᨶᩥᩅᩣᩈᨶᨴᩮᩣᩈᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᨣᩁᩉᩥᨲᩮᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨸᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩥᩅᨩ᩠ᨩ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨹᩩᩔᨴᩮᩅᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩋᩣᩉ᪨ ᩏᨸᨲᩥᩔᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨸᨶ “ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᩣᨴᩁᩥᨿᩅᩈᩮᨶ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᨾᩮᩅ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨠᨲᩥᨿᩣ ᩅᨩ᩠ᨩᩴ, ᩈᨬ᩠ᨧᩥᨧ᩠ᨧ ᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶᨲᩣ ᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩥᨠᩔᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩃᩮᩣᨠᩅᨩ᩠ᨩᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩅᩮᨴᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᩋᨶᩣᨴᩁᩥᨿᩴ, ᩋᨶᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᩁᨱᩣᨽᩣᩅᩮᩣ, ᩋᨸᩁᩥᨾᨱ᩠ᨯᩃᨶᩥᩅᩣᩈᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨲᩦᨱᩥ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ᪨ ᨿᨳᩣ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ, ᩑᩅᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᨸᩩᩁᩥᨾᩣᨶᩥ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨸᨭᩥᨸᨠ᩠ᨡᨠᩁᨱᨬ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᨲᩦᨱᩥᨿᩮᩅ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪃᪇᪇᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᨶᩮᨠᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩴ ᨣᩥᩉᩥᨸᩣᩁᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩮᨲᨸᨭᨸᩣᩁᩩᨲᩴ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᨸᩣᩁᩩᨲᩴ ᩑᨠᩈᩣᨭᨠᨸᩣᩁᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩋᨶᩮᨠᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩴ ᨣᩥᩉᩥᨸᩣᩁᩩᨲᩴ᪨ ᨲᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨡᨶ᩠ᨵᨠᩮᨿᩮᩅ ᩌᩅᩥ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ᪨ ᩅᩥᩉᩣᩁᩮᨸᩦᨲᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩩᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨴᩥᨠᩣᩃᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

᪃᪇᪈᪨ “ᩈᩩᨸ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ “ᩈᩈᩦᩈᩴ ᨸᩣᩁᩩᨲᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨳᩣ ᩈᩩᨸ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩩᨸ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ ᨿᩔ ᩈᩥᨿᩣ, ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿᩣᩉ “ᨶ ᩈᩈᩦᩈᩴ ᨸᩣᩁᩩᨲᩮᨶᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨

៨៤១. ឯកស្មិំ បន ឋានេ ឋត្វាតិ ឯត្ថ “គន្ត្វាបិ បរិស្សយាភាវំ ឱលោកេត្វា លភតិយេវ, តថា ការេយ វុឌ្ឍ”ន្តិ ទីបិ គណ្ឋិបទេសុ វុត្តំ.

បរិមណ្ឌលវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

១. ឧជ្ជគ្ឃិកវគ្គវណ្ណនា

៨៤៩. ទុតិយវគ្គេ ហសនីយស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ ហាសជនកេ ការណេ.

ឧជ្ជគ្ឃិកវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

២. ខម្ភកតវគ្គវណ្ណនា

៩០១. តតិយវគ្គេ បត្តេ សញ្ញា បត្តសញ្ញា, សា អស្ស អត្ថីតិ បត្តសញ្ញី, អត្តនោ ភាជនេ ឧបនិពទ្ធសញ្ញី ហុត្វាតិ អត្ថោ. ព្យញ្ជនំ បន អនាទិយិត្វា អត្ថមត្តមេវ ទស្សេតុំ “បត្តេ សញ្ញំ កត្វា”តិ វុត្តំ.

៩០២. ខ្ជូលោលីតិ ឯកា ព្យញ្ជនចិកតិ. “យោ កោចិ សូទោ កញ្ជិកតក្កាទិរសោ”តិ កេចិ. សាកសូបេយ្យ-គ្គហណេន យា កាចិ សូបេយ្យសាកេហិ កតា ព្យញ្ជនចិកតិ វុត្តា. យំ សរសាទីតិ អាទិ-សទ្ទេន អវសេសា សព្ពាបិ ព្យញ្ជនចិកតិ សង្គហិតាតិ ទដ្ឋព្ពំ. វេនេវ យាតិកាដ្ឋកថាយំ (កង្ខា. អដ្ឋ. សមសូបកបដិគ្គហណសិក្ខាបទវណ្ណនា) វុត្តំ “ឋបេត្វា បន សូបំ អវសេសា សព្ពាបិ សូបេយ្យា ព្យញ្ជនចិកតិ រសរសា នាម ហោតី”តិ.

៩០៣. សមបុណ្ណន្តិ អធិដ្ឋានុបគស្ស បត្តស្ស អន្តោមុខវដ្ដិលេខំ អនតិក្កាមេត្វា រចិតំ. សមភរិតន្តិ តស្សេវ វេវចនំ. ថលិថលីតិ អាទិ-សទ្ទេន ខ្ជការាទីបិ សង្គណ្ហាតិ. ហេដ្ឋា ខ្ជរោហតីតិ សមន្តា ខ្ជកាសសន្ថានតោ ចាលិយមានំ ហេដ្ឋា ភស្សតិ. យត្ថកេ ថូបីកតំ បូរេវ វដ្ដំ សណ្ឋានតោ “បូវវដ្ដំសក”ន្តិ វុត្តំ. បុប្ផវដំសកាទីសុបិ ឯសេវ នយោ.

យស្មា “សមតិត្តិកោ បិណ្ឌបាតោ បដិគ្គហេតព្ពោ”តិ វចនំ បិណ្ឌបាតោ សម្បុណ្ណោ បដិគ្គហេតព្ពោតិ ទីបេតិ, តស្មា អត្តនោ ហត្ថគតេ បត្តេ បិណ្ឌបាតោ ទិយ្យមានោ ថូបីកតោបិ ចេ ហោតិ, វដ្ដតីតិ ទីបេតិ. “ថូបីកតំ បិណ្ឌបាតំ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្សា”តិ ហិ វចនំ បរេន ថូបីកតំ បិណ្ឌបាតំ បច្ឆា បដិគ្គណ្ហតោ អាបត្តីតិ ទីបេតិ. “បត្តេ បដិគ្គណ្ហតោ ច ថូបីកតំ ហោតិ, វដ្ដតិ អថូបីកតស្ស បដិគ្គហិតត្តា, បយោគោ បន តត្ថ អញ្ញ(ត) បុព្ពេនេវា”តិ កេចិ វុត្តំ, តំ ន សារតោ បច្ចេតព្ពំ. “ន ថូបីកតំ បិណ្ឌបាតំ បដិគ្គណ្ហាមី”តិ

ចេតំ បចយំ ធុវិកាតេយ្យេច បន្ទា បដិក្កូលឆ្នំ ឌីរេបតិ៍ ត ហិ ហត្ថូគេតបិ បេតូ ឌិឃ្យេយាត់ ធុវិកាតំ កល្យុត្តា ធុវិកាតំ បិណ្ឌបាតំ

បដិក្កូលឆ្នត្តា តាយ ត ហោតិ, ត ច តេត សយតិត្តិកោ បិណ្ឌបាតោ បដិក្កូហិតោតិ សក្កា ចិន្នាតុំ៍ "ធុវិកាត"ត្តិ ច កាចតបុំសកតិច្ឆេស

កឃ្យុសាតេ អឃយេត្វា ស្ថុតរុំ បិកេដិយេចាតិ៍

លម្ភកតចក្កចណ្ណនា តិដ្ឋិតា៍

៣៍ សក្កច្ចចក្កចណ្ណនា

៩០ប័៍ ចត្ថូចក្កេ សបទាតត្តិ ឲត្ថូ ទាត់ ចុច្ចតិ អចលណ្ឌត់, អបេតំ ទាតតោ អបទាត់, អតចលណ្ឌតត្តិ អត្ថេ៍ សហ អបទាតេត សបទាត់,

អចលណ្ឌតចិរហិតំ , អត្យបដិបាដិយាតិ ចុត្តំ ហោតិ៍ តេតាហ "តត្ថ តត្ថ ធុតិ អកត្វា អត្យបដិបាដិយា"តិ៍

៩០០៍ ឃស្មិ សយេឃ "បិណោ ត ហត្ថូគេត្តា"តិ ទាឌាតោ គេរិ៍ ចទាបេត្តិ, អឃំ យាឃាតសយេឃា តាយ៍ ឌួឆ អតាបត្តិឃំ កិលិតោ ត

អាកេតា, តស្មា កិលិតស្សុបិ អាបត្តិ៍ ស្ទបិតតចិន្នាត្តិសិក្ខាបទេ អសច្ចិច្ច អស្សុតិយាតិ ឲត្ថូ "យុទេ បក្ខិបិត្វា បុត ចិប្បដិសារី ហុត្វា

លច្ឆេត្តស្ស អទុចិយា បចិសត្តេ 'អសច្ចិច្ចា'តិ ចុច្ចតិ, ចិន្នាត្តិយំ អចិន្នាត្តិយំ ឲតស្មិ ជាតេ ជិតំ សហសា កេហត្វា កុន្នាត្តេ 'អស្សុតិយា'តិ

ចុច្ចតី"តិ តីសុបិ កណ្ឋិបទេសុ ចុត្តំ៍

៩០៣-៩០៥៍ ស្ទន្សាតេ សន្នា ស្ទន្សាតសន្នា, សា អស្ស អត្ថិតិ ស្ទន្សាតសន្នី៍ "យឃុទល្ទំ អតិយហត្ត"ត្តិ ចចតតោ យឃុទល្ទប្បយាណោ កពឡូ ត

ចដ្ឋតិ៍ តេចិ បត "យឃុទល្ទតោ យហេត្តា ត ចដ្ឋតី"តិ ចទត្តិ, តំ ត កេហតត្វំ, "តាតិយហត្ត"ត្តិ ច អតិយហត្តេស្សច បដិក្ខិត្តត្តា លុទ្ទកេ

អាបត្តិ ត ឌិស្សតិ៍ "យឃុទល្ទំ អតិយហត្តំ, ក្បក្កដល្ទំ អតិលុទ្ទកំ, តេសំ ចេយន្សប្បយាណោ"តិ ត្ថូយិតា បត សាទុប្បចសេត លុទ្ទកម្បិ បដិក្ខិបិត្វា

បរិច្ឆេទោ ត ទស្សិតោតិ ចេទិតត្វំ៍

សក្កច្ចចក្កចណ្ណនា តិដ្ឋិតា៍

៥៍ កពឡអចក្កចណ្ណនា

៩០ប័៍ បច្ចាយចក្កេ សត្តំ ហត្ថត្តិ ឲត្ថូ ហត្ថ-សទ្ទោ តទេកទេសេសុ អដ្ឋលីសុ ចដ្ឋតេត្តោ "ហត្ថយុទ្ទោ"តិអាឌីសុ ចិយ, សយុទាយេ

បចត្តចោហារស្ស អចយេចេបិ ចត្តតតោ ឲកដ្ឋលិម្បិ យុទេ បក្ខិបិតុំ ត ចដ្ឋតិ៍

កពឡអចក្កចណ្ណនា តិដ្ឋិតា៍

᪙. ᩈᩩᩁᩩᩈᩩᩁᩩᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪙᪗. ᨷᨮᨾᩅᨣ᩠ᨣᩮ ᩈᩦᨲᩦᨽᩪᨲᩮᩣᨲᩥ ᩈᩦᨲᩥᨽᩪᨲᩮᩣ, ᩈᩦᨲᩥᨷᩦᩊᩣᨽᩣᩅᩮᨶᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩮᩣᨲᩥ ᨷᩁᩥᩊᩣᩉᩅᩪᨷᩈᨾᩮᨶ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩮᩣ᪨ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩥ ᨶᩴ
“ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩮᩣ ᩋᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪙᪘. ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩅᩥᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨠᩣᨾᩴ ᨸᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨩᩣᨲᨠᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨿ ᨠᨳᩥᨲᩴ ᨲᩣᩃᨸᨱ᩠ᨱᩴ ᩈᩉ ᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨿ ᩃᩥᨡᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨷᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ
ᨷᩮᩣᨠ᩠ᨡᩁᨱᩥᨿᩣ ᨲᩦᩁᩮ, ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿᩣᩉ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨷᨲ᩠ᨲᨷᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᩣᨿ ᨧ ᨲᩦᨱᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩑᨠᩴ ᨷᨲ᩠ᨲᨷᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᨷᨲ᩠ᨲᩈᩣᨡᩣ᪨ ᨿᩮᩈᩴ ᨷᨲ᩠ᨲᩣ
ᩋᨸᩁᩥᨿᩣᨶ᩠ᨲᩣ ᩅᩮᨸᩩᩃ᩠ᩃᩴ ᨣᨲᩣ ᨷᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩣᨴᩥᩈᩥᨠᩣᨿ ᨷᨲ᩠ᨲᨷᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᩣᨿ ᨮᩥᨲᩴ ᨷᨲ᩠ᨲᩴ “ᨷᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩉᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ “ᨷᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨲ᩠ᨲᨷᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᩣᨿ ᨮᩥᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥᨸᩥ ᨸᨮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳᩣᨸᩥ
ᩋᨿᨾᩮᩅᨲ᩠ᨳᩮᩤ᪨

᪙᪙. ᩅᩮᩣᨷᩥᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᩅᨶ᩠ᨲᩣ ᨠᩣᩅᨱ᩠ᨱᩈᨴᩥᩈᩣ ᨵᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨲᩥ᪨ ᨠᩮᩣᨱ᩠ᨯᩮᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ ᩅᩁᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣ ᨵᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨲᩥ᪨ ᨷᩁᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᩈᩥᨲᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᨲᩴ᪨

ᩈᩩᩁᩩᩈᩩᩁᩩᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪑᪐. ᨷᩥᨯᩣᩃᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪐᪐. ᩈᨻ᩠ᨻᨿᩅᨣ᩠ᨣᩮ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩈᩮᩣ ᨠᩥᩁ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨽᩣᨣᩮ ᨾᩩᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᩋᨽᩥᩁᩩᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩣᨡᩣᨿ ᩈᩣᨡᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᨾᩩᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩥᩅᩈᩥ᪨ ᨲᩔ
ᨲᨳᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩔᩮᩅ ᩁᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᩥ “ᩈᨧᩮ ᨷᨽᩣᨲᩮ ᨾᩩᨬ᩠ᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨾᩥᩔᩣᨾᩥ, ᨶᩥᩈᩣ ᨿᩴ ᨧᩮᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᨣᩉᩮᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨽᩣᨣᩮ ᨣᨾᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ᪨
ᩋᩈᩮᩈᩴ ᨶᩥᩅᩣᨷᩴ ᩋᨽᩥᩁᩩᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩃᩦᨶᩮᩣ ᩋᨧ᩠ᨨᩥ᪨ ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿᩮᨲᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᩮᩣ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᨾᩩᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩑᨠᩴ ᨾᩩᩃᨻ᩠ᨽᩥᨶ᩠ᨶᩈᩣᨡᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶᨷᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ
ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶᨷᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᨷᨲᩥᨲᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨷᩣᩊᩥᨿᩴ ᨷᨶ ᩋᨿᩴ ᨶ ᨩᩣᨲᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩋᨿᩴ ᨶ ᨩᩣᨲᨠᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨩᩣᨲᨠᨷᩣᩊᩥᨿᩴ (ᨩᩣ᪨ ᪑.᪓.᪙᪙) ᨷᨶ ᩋᨿᩴ ᨣᩣᨳᩣ –

“ᩈᨻ᩠ᨻᨾᩥᨴᩴ ᨧᩁᩥᨾᩴ ᨠᨲᩴ, ᨴᩮᩅᩣ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨶ ᨷᩔᩁᩮ;

ᨴᩮᩅᩣ ᨷᨠᨲᩥᨿᩣ ᩉᨲᩣ, ᨿᩮᩣ ᨵᩣᨾᩴ ᨾᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨬᩪᨷᨲᩥ;

ᨿᩮᩣ ᨧ ᨾᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨳᩦᨿᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ –

ᩑᩅᨾᩣᨣᨲᩣ. ᨲᩔᩣᨿᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣ (ᨩᩣ. ᩋᨭ᩠ᨮ. ᪒.᪃.᪒᪒) – ᩈᨻ᩠ᨻᨾᩥᨴᩴ ᨧᩁᩥᨾᩴ ᨠᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩴ ᩋᨾ᩠ᩉᩮᩉᩥ ᨲᩦᩉᩥ ᨩᨶᩮᩉᩥ ᨠᨲᩴ, ᩈᨻ᩠ᨻᨾᩥᨴᩴ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᩃᩣᨾᨠᩴ ᨶᩥᨾ᩠ᨾᩁᩥᨿᩣᨴᩴ ᩋᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩴ. ᩑᩅᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨧᩮᩣᩁᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨲᩮᩈᨬ᩠ᨧ ᨾᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᩋᨠᩤᩁᨱᩴ ᨣᩁᩉᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨸᩩᨶ ᨸᨲᩁᩮ ᨴᩮᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨣᩁᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩏᨽᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨶ ᨸᩔᩁᩮ”ᨲᩥᩌᨴᩥᨾᩤᩉ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᩏᨽᩮᩣᨲᩥ ᩍᨾᩮ ᨴ᩠ᩅᩮᨸᩥ ᨩᨶᩣ ᨣᩁᩩᨠᩣᩁᩣᩁᩉᩴ ᨸᩮᩣᩁᩤᨱᨠᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨶ ᨸᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᨲᩮᩣ ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᨸᨠᨲᩥᨲᩮᩣ ᨧᩩᨲᩣ. ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩉᩥ ᨸᨮᨾᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩅᩈᩮᨶ ᨸᨠᨲᩥ ᨶᩤᨾ. ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᨧᩮᨲᩴ –

“ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩉᩅᩮ ᨸᩤᨲᩩᩁᩉᩮᩣᩈᩥ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ,

ᨸᨧ᩠ᨨᩣ ᩋᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩏᨴᨸᩤᨴᩥ ᩃᩮᩣᨠᩮ”ᨲᩥ. (ᨩᩣ. ᪁.᪁᪁.᪒᪕);

ᨿᩮᩣ ᨧᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩮᩣ ᨧ ᩋᨿᩴ ᨶᩦᨧᩮ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨾᨶ᩠ᨲᩮ ᩋᨩ᩠ᨫᩤᨸᩮᨲᩥ, ᨿᩮᩣ ᨧ ᩏᨧ᩠ᨧᩮ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᩋᨵᩦᨿᨲᩦᨲᩥ.

ᩈᩣᩃᩦᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᨣᩤᨳᩤᨸᩥ –

“ᩈᩣᩃᩦᨶᩴ ᩒᨴᨶᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩮ, ᩈᩩᨧᩥᩴ ᨾᩴᩈᩪᨸᩈᩮᨧᨶᩴ;

ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩑᨲᩴ ᨶ ᩈᩮᩅᩤᨾᩥ, ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩍᩈᩦᩉᩥ ᩈᩮᩅᩥᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ. (ᨩᩣ. ᪁.᪃.᪒᪃) –

ᩑᩅᩴ ᨩᩣᨲᨠᩮ ᩋᩣᨣᨲᩣ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᩩᨧᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩅᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩴ. ᨾᩴᩈᩪᨸᩈᩮᨧᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩤᨶᨸ᩠ᨸᨠᩤᩁᩣᨿ ᨾᩴᩈᩅᩥᨠᨲᩥᨿᩣ ᩈᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩮ, ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩤᨾᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ. ᩈᩮᩈᩴ ᨸᩤᨠᨭᨾᩮᩅ.

ᨵᩥᩁᨲ᩠ᨳᩩᨲᩥ ᨵᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩩ, ᨶᩥᨶ᩠ᨴᩤ ᨽᩅᨲᩪᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨣᩁᩉᩣᨾ ᨲᩴ ᨾᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ. ᩃᨴ᩠ᨵᩃᩣᨽᩮᩣᨲᩥ ᨵᨶᩃᩣᨽᩴ ᨿᩈᩃᩣᨽᨬ᩠ᨧ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᨴᨲᩥ. ᩅᩥᨶᩥᨸᩤᨲᨶᩉᩮᨲᩩᨶᩣᨲᩥ ᩅᩥᨶᩥᨸᩤᨲᨶᩔ ᩉᩮᨲᩩᨽᩣᩅᩮᨶ. ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩤᨾ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩩᨧᩥᨵᩮᩣᨸᩥ ᩃᩣᨽᩮᩣ ᩋᨸᩤᨿᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨶᩥᨠᨲᩣᨿ ᩅᩥᨶᩥᨸᩤᨲᨾᩮ ᩅᩥᨶᩥᨸᩤᨲᨶᩉᩮᨲᩩᨽᩣᩅᩮᨶ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨶᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᨲᩥ ᩋᨵᨾ᩠ᨾᨧᩁᨱᩮᨶ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨶᨲᩮᩣ ᨧ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩤᨾ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ. ᩑᩅᨾ᩠ᨸᩥ ᨿᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩑᩅᨾ᩠ᨸᩥ ᨵᨶᩃᩣᨽᨿᩈᩃᩣᨽᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩣ ᨿᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥ. ᩋᨵᨾ᩠ᨾᨧᩁᨱᩮᨶ ᩅᩤᨲᩥ ᩅᩤ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨶᨲ᩠ᨳᩮᩣ. ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩏᨸᨿᩮᩣᨣᩮ ᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩅᨧᨶᩴ, ᨲᩴ ᨽᩥᨴ᩠ᨴᩮᩅ ᩅᩤ ᨸᩥᨵᩮᩣ. ᩋᩈ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᨸᩤᩈᩣᨱᩣᨵᩥᩅᨧᨶᨾᩮᨲᩴ.

ᨸᩤᨴᩩᨠᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩤ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩤ.

េសងំ ក្ខ្តាភេមច៑

េសលិឃកល្ហំ តិដ្ឋិតំ៑

អធិការណាយមេធម្ម ឃំ ចត្តត្តំ, តំ អដ្ឋកថាយំ អាកាតដ្ឋាទេតមេឃច ទស្សយិស្សាយ៑

ព្ពាតិ នយត្តបាឡិយាធិកាយ ចិតយដ្ឋកថាយ ឃារេត្ថ្ឋើបតិឃំ

កិព្វចិកក្កចណ្ហតា តិដ្ឋិតា៑

យហាចិកទេក្កា តិដ្ឋិទេតា៑

តមេយា តស្ស កាចទេតា អទហទេតា នយ្ចានយ្ឋ្យស្ស

កិព្វតិចិកក្កចណ្ហតា

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪁᪨ ᨷᩣᩁᩣᨩᩥᨠᨠᨱ᩠ᨯᩴ (ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩦᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ)

᪁᪨ ᨷᨮᨾᨷᩣᩁᩣᨩᩥᨠᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪄᪃᪄᪨ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩦᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩮ ᨿᩮᩣᨲᩥ ᨿᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩦᨶᩴ ᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩮᩣ᪨ ᨾᩥᨣᩣᩁᨶᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨾᨩ᩠ᨫᨷᨴᩃᩮᩣᨷᩮᨶᩮᨲᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨾᩥᨣᩣᩁᨾᩣᨲᩩᨿᩣ ᨷᨶ ᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨾᩥᨣᩣᩁᨾᩣᨲᩣᨲᩥ ᩅᩥᩈᩣᨡᩣᨿᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ ᨶᩅᨠᨾ᩠ᨾᩣᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿᩥᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩅᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩅᩥᨵᩣᨿᩥᨠᩴ᪨ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩣᨶᩴ ᨷᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᩣ ᨶᩣᨲᩥᨣᨾ᩠ᨽᩦᩁᩮᩣ, ᨿᨳᩣᩈᩩᨲᩴ ᨵᩣᩁᨱᨾᩮᩅ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩁᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨲᩥᨿᩣ ᨻ᩠ᨿᩣᨷᩣᩁᩮᩣ ᩋᨵᩥᨠᩮᩣ, ᨷᨬ᩠ᨬᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨣᩩᨱᩦᨽᩪᨲᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᩈᨲᩥᨷᩩᨻ᩠ᨻᨦ᩠ᨣᨾᩣᨿ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩈᨲᩥ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨦ᩠ᨣᨾᩣ ᩑᨲᩥᩔᩣᨲᩥ ᩈᨲᩥᨷᩩᨻ᩠ᨻᨦ᩠ᨣᨾᩣ᪨ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨦ᩠ᨣᨾᨲᩣ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᨷᨵᩣᨶᨽᩣᩅᩮᩣ “ᨾᨶᩮᩣᨷᩩᨻ᩠ᨻᨦ᩠ᨣᨾᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩅᩥᨿ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮ ᨷᨶ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨻ᩠ᨿᩣᨷᩣᩁᩮᩣ ᩋᨵᩥᨠᩮᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᩥᨲᨻ᩠ᨻᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩔ ᩋᨲᩥᨣᨾ᩠ᨽᩦᩁᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᩩᨻ᩠ᨻᨦ᩠ᨣᨾᩣᨿ ᩈᨲᩥᨿᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩋᩣᩃᩈᩥᨿᩅᩥᩁᩉᩥᨲᩣᨲᩥ ᨠᩮᩣᩈᨩ᩠ᨩᩁᩉᩥᨲᩣ᪨ ᨿᨳᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣ ᨠᩩᩈᩦᨲᩣ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣᩅ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨮᩥᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨮᩥᨲᩣᩅ, ᩑᩅᩴ ᩋᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨷ᩠ᨹᩣᩁᩥᨠᩮᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨶᩥᨷ᩠ᨹᩣᨴᩮᨲᩦᨲᩥ᪨

ᩈᨻ᩠ᨻᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩥᨿᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩᩃᨴ᩠ᨵᩪᨷᩈᨾ᩠ᨷᨴᩣ ᩈᨦ᩠ᨥᨲᩮᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩪᨷᩈᨾ᩠ᨷᨴᩣᨲᩥ ᨴᩩᩅᩥᨵᩣ᪨ ᨣᩁᩩᨵᨾ᩠ᨾᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮᨶ ᩉᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩪᨷᩈᨾ᩠ᨷᨴᩣ ᨾᩉᩣᨷᨩᩣᨷᨲᩥᨣᩮᩣᨲᨾᩦ ᩈᨲ᩠ᨳᩩᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩣᩅ ᩃᨴ᩠ᨵᩪᨷᩈᨾ᩠ᨷᨴᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩᩃᨴ᩠ᨵᩪᨷᩈᨾ᩠ᨷᨴᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᩈᩮᩈᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨷᩥ ᩈᨦ᩠ᨥᨲᩮᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩪᨷᩈᨾ᩠ᨷᨴᩣ᪨ ᨲᩣᨷᩥ ᩑᨠᨲᩮᩣᩏᨷᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣ ᩏᨽᨲᩮᩣᩏᨷᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣᨲᩥ ᨴᩩᩅᩥᨵᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩣ ᨲᩣ ᨾᩉᩣᨷᨩᩣᨷᨲᩥᨣᩮᩣᨲᨾᩥᨿᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩣ ᨷᨬ᩠ᨧᩈᨲᩣ ᩈᩣᨠᩥᨿᩣᨶᩥᨿᩮᩣ, ᨲᩣ ᩑᨠᨲᩮᩣᩏᨷᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᨲᩮᩣ ᩑᩅ ᩃᨴ᩠ᨵᩪᨷᩈᨾ᩠ᨷᨴᨲ᩠ᨲᩣ, ᩍᨲᩁᩣ ᩏᨽᨲᩮᩣᩏᨷᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣ ᩏᨽᨲᩮᩣᩈᨦ᩠ᨥᩮ ᩏᨷᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩑᩉᩥᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩦᨽᩣᩅᩮᨶ ᩏᨷᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣ ᨷᨶ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩥᨿᩮᩣ ᨶ ᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩣᩈᩴ ᨲᨳᩣ ᩏᨷᩈᨾ᩠ᨷᨴᩣᨿ ᩋᨽᩣᩅᨲᩮᩣ᪨ ᨿᨴᩥ ᩑᩅᩴ “ᩑᩉᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩦ”ᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ? ᨴᩮᩈᨶᩣᨿ ᩈᩮᩣᨲᨷᨲᩥᨲᨽᩣᩅᨲᩮᩣ᪨ ᩋᨿᨬ᩠ᩉᩥ ᩈᩮᩣᨲᨷᨲᩥᨲᨲᩣ ᨶᩣᨾ ᨠᨲ᩠ᨳᨧᩥ ᩃᨻ᩠ᨽᨾᩣᨶᩔᩣᨷᩥ ᩋᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨿᨳᩣ ᩋᨽᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨾᨶᩮᩣᨵᩣᨲᩩᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ (ᨵ᪨ ᩈ᪨ ᪑᪙᪐-᪑᪙᪑) ᩃᨻ᩠ᨽᨾᩣᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩴ ᨷᨬ᩠ᨧᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩈᩮᩣᨲᩮ ᨷᨲᩥᨲᩣᨿ ᨶ ᩏᨴ᩠ᨵᨭᩴ᪨ ᨠᨲ᩠ᨳᨧᩥ ᨴᩮᩈᨶᩣᨿ ᩋᩈᨾ᩠ᨽᩅᨲᩮᩣ, ᨿᨳᩣ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ (ᨵ᪨ ᩈ᪨ ᪕᪘᪓ ᩋᩣᨴᨿᩮᩣ) ᩉᨴᨿᩅᨲ᩠ᨳᩩ᪨ ᨠᨲ᩠ᨳᨧᩥ ᩋᩃᨻ᩠ᨽᨾᩣᨶᩔᩣᨷᩥ ᨣᩉᨱᩮᨶ ᨿᨳᩣ ᨮᩥᨲᨠᨷ᩠ᨷᩦᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ᪨ ᨿᨳᩣᩉ –

“ᨠᨲᨾᩮᩣ ᨧ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨮᩥᨲᨠᨷ᩠ᨷᩦ? ᩋᨿᨬ᩠ᨧ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨹᩃᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨿ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩋᩔ, ᨠᨷ᩠ᨷᩔ ᨧ ᩏᨯ᩠ᨯᨿ᩠ᩉᨶᩅᩮᩃᩣ ᩋᩔ, ᨶᩮᩅ ᨲᩣᩅ ᨠᨷ᩠ᨷᩮᩣ ᩏᨯ᩠ᨯᨿ᩠ᩉᩮᨿ᩠ᨿ, ᨿᩣᩅᩣᨿᩴ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨶ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨹᩃᩴ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ (ᨷᩩ᪨ ᨷ᪨ ᪑᪗)᪨

ᩑᩅᨾᩥᨵᩣᨷᩥ ᩋᩃᨻ᩠ᨽᨾᩣᨶᨣ᩠ᨣᩉᨱᩅᩈᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨷᩁᩥᨠᨷ᩠ᨷᩅᨧᨶᨲᩮᩣ ᩅᩣ “ᩈᨧᩮ ᨽᨣᩅᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩦᨽᩣᩅᨿᩮᩣᨣ᩠ᨿᩴ ᨾᩣᨲᩩᨣᩣᨾᩴ ‘ᩑᩉᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩦ’ᨲᩥ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ, ᩑᩅᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩦᨽᩣᩅᩮᩣ ᩈᩥᨿᩣ”ᨲᩥ᪨

ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᩑᩅᩴ ᨶ ᨠᨳᩮᩈᩦᨲᩥ? ᨲᨳᩣ ᨠᨲᩣᨵᩥᨠᩣᩁᩣᨶᩴ ᩋᨽᩣᩅᨲᩮᩣ᪨ ᨿᩮ ᨷᨶ “ᩋᨶᩣᩈᨶ᩠ᨶᩣᩈᨶ᩠ᨶᩥᩉᩥᨲᨽᩣᩅᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ “ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩑᩅ ᩉᩥ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩋᩣᩈᨶ᩠ᨶᨧᩣᩁᩥᨶᩮᩣ ᩈᨴᩣ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᩉᩥᨲᩣ ᨧ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩮ ᩑᩅ ‘ᩑᩉᩥᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ’ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩋᩁᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩥᨿᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩴ ᨲᩮᩈᩴ ᨾᨲᩥᨾᨲ᩠ᨲᩴ

ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩋᩣᩈᨶ᩠ᨶᨴᩪᩁᨽᩣᩅᩔ ᨽᨻ᩠ᨻᩣᨽᨻ᩠ᨻᨽᩣᩅᩈᩥᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ –

“ᩈᨦ᩠ᨥᩣᨭᩥᨠᨱ᩠ᨱᩮ ᨧᩮᨷᩥ ᨾᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨷᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩋᩔ ᨷᩣᨴᩮ ᨷᩣᨴᩴ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᩃᩩ ᨠᩣᨾᩮᩈᩩ ᨲᩥᨻ᩠ᨻᩈᩣᩁᩣᨣᩮᩣ ᨻ᩠ᨿᩣᨷᨶ᩠ᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨷᨴᩩᨭ᩠ᨮᨾᨶᩈᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᩮᩣ ᨾᩩᨭ᩠ᨮᩔᨲᩥ ᩋᩈᨾ᩠ᨷᨩᩣᨶᩮᩣ ᩋᩈᨾᩣᩉᩥᨲᩮᩣ ᩅᩥᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨷᩣᨠᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩮᩣ, ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᩋᩣᩁᨠᩣᩅ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᩋᩉᨬ᩠ᨧ ᨲᩔ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩔ ᩉᩮᨲᩩ? ᨵᨾ᩠ᨾᨬ᩠ᩉᩥ ᩈᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨶ ᨷᩔᨲᩥ, ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩋᨷᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶ ᨾᩴ ᨷᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩮᩣᨩᨶᩈᨲᩮ ᨧᩮᨷᩥ ᩈᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩅᩥᩉᩁᩮᨿ᩠ᨿ, ᩈᩮᩣ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᨶᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᩃᩩ ᨠᩣᨾᩮᩈᩩ ᨶ ᨲᩥᨻ᩠ᨻᩈᩣᩁᩣᨣᩮᩣ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨷᨶ᩠ᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᨴᩩᨭ᩠ᨮᨾᨶᩈᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᩮᩣ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩔᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨷᨩᩣᨶᩮᩣ ᩈᨾᩣᩉᩥᨲᩮᩣ ᩑᨠᨣ᩠ᨣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩴᩅᩩᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩮᩣ, ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮᩅ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᩋᩉᨬ᩠ᨧ ᨲᩔ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩔ ᩉᩮᨲᩩ? ᨵᨾ᩠ᨾᨬ᩠ᩉᩥ ᩈᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨷᩔᨲᩥ, ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨾᩴ ᨷᩔᨲᩦ”ᨲᩥ (ᩍᨲᩥᩅᩩ᪨ ᪉᪁)᪨

ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨠᩣᩁᨱᩴ ᨴᩮᩈᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩋᩣᩈᨶ᩠ᨶᩣᨶᩣᩈᨶ᩠ᨶᨲᩣ᪨ ᩋᨠᨲᩣᨵᩥᨠᩣᩁᨲᩣᨿ ᨷᨶ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩦᨶᩴ ᩑᩉᩥᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩪᨷᩈᨾ᩠ᨷᨴᩣᨿ ᩋᨿᩮᩣᨣ᩠ᨿᨲᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

ᨿᨴᩥ ᩑᩅᩴ ᨿᩴ ᨲᩴ ᨳᩮᩁᩦᨣᩣᨳᩣᩈᩩ ᨽᨴ᩠ᨴᩣᨿ ᨠᩩᨱ᩠ᨯᩃᨠᩮᩈᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ –

“ᨶᩥᩉᨧ᩠ᨧ ᨩᩣᨱᩩᩴ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩣ ᩋᨬ᩠ᨩᩃᩥᩴ ᩋᨠᩴ;

ᩑᩉᩥ ᨽᨴ᩠ᨴᩮᨲᩥ ᨾᩴ ᩋᩅᨧ, ᩈᩣ ᨾᩮ ᩋᩣᩈᩪᨷᩈᨾ᩠ᨷᨴᩣ”ᨲᩥ᪨ (ᨳᩮᩁᩦᨣᩣ᪨ ᪁᪀᪉);

ᨲᨳᩣ ᩋᨷᨴᩣᨶᩮᨷᩥ –

“ᩋᩣᨿᩣᨧᩥᨲᩮᩣ ᨲᨴᩣ ᩋᩣᩉ, ᩑᩉᩥ ᨽᨴ᩠ᨴᩮᨲᩥ ᨶᩣᨿᨠᩮᩣ;

ᨲᨴᩣᩉᩴ ᩏᨷᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣ, ᨷᩁᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨲᩮᩣᨿᨾᨴ᩠ᨴᩈ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ (ᩋᨷ᪨ ᨳᩮᩁᩦ ᪁᪨᪂᪨᪃᪃);

ᨲᩴ ᨠᨳᨶ᩠ᨲᩥ? ᨶᨿᩥᨴᩴ ᩑᩉᩥᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩦᨽᩣᩅᩮᨶ ᩏᨷᩈᨾ᩠ᨷᨴᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᩏᨷᩈᨾ᩠ᨷᨴᩣᨿ ᨷᨶ ᩉᩮᨲᩩᨽᩣᩅᨲᩮᩣ “ᨿᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩋᩣᨱᨲ᩠ᨲᩥ, ᩈᩣ ᨾᩮ ᩋᩣᩈᩪᨷᩈᨾ᩠ᨷᨴᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨲᨳᩣ ᩉᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ (ᨳᩮᩁᩦᨣᩣ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪁᪁) “ᩑᩉᩥ ᨽᨴ᩠ᨴᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩩᨷᩔᨿᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩦᨶᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨷᨻ᩠ᨻᨩ ᩏᨷᩈᨾ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩔᩪᨲᩥ ᨾᩴ ᩋᩅᨧ ᩋᩣᨱᩣᨷᩮᩈᩥ, ᩈᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩋᩣᨱᩣ ᨿᩣᨿᩪᨷᩈᨾ᩠ᨷᨴᩣᨿ ᨠᩣᩁᨱᨲ᩠ᨲᩣ ᩏᨷᩈᨾ᩠ᨷᨴᩣ ᩋᩣᩈᩥ ᩋᩉᩮᩣᩈᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨷᨴᩣᨶᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩦᨶᩴ ᩑᩉᩥᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩪᨷᩈᨾ᩠ᨷᨴᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥᨿᩮᩅᩣᨲᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨣᨶ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨿᨳᩣ ᨧᩮᨲᩴ ᩈᩮᩣᨲᨷᨲᩥᨲᩅᩈᩮᨶ “ᩑᩉᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᩑᩅᩴ “ᨲᩦᩉᩥ ᩈᩁᨱᨣᨾᨶᩮᩉᩥ ᩏᨷᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣᨲᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩦ”ᨲᩥ ᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩮᨷᩥ ᩈᩮᩣᨲᨷᨲᩥᨲᩅᩈᩮᨶᩮᩅ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᩁᨱᨣᨾᨶᩪᨷᩈᨾ᩠ᨷᨴᩣᨿᨷᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩦᨶᩴ ᩋᩈᨾ᩠ᨽᩅᨲᩮᩣ᪨

៩៦៨។ ភិក្ខុវិភង្គេ “កាយសំសគ្គំ សាទិយេយ្យា”តិ អវត្វា “សមាបជ្ជេយ្យា”តិ វុត្តត្តា “ភិក្ខុ អាបត្តិយា ន ការេតព្ពោ”តិ វុត្តំ។ តព្ពហុលនយេនាតិ កិរិយាសមុដ្ឋានស្សេវ ពហុលភាវតោ។ ទិស្សតិ ហិ តព្ពហុលនយេន តព្ពោហារោ យថា “ព្រាហ្មណកាយោ”តិ។ ព្រាហ្មណកាយេបិ ហិ អន្តមសោ រជកាទីនិ បញ្ច កុលានិ សន្តិ។ សាតិ កិរិយាសមុដ្ឋានតា។

៩៩១។ តទេវាតិ កាយសំសគ្គរាគេន អវស្សុតាយេវាតិ អត្ថោ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ។

បឋមបារាជិកសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២។ ទុតិយបារាជិកសិក្ខាបទវណ្ណនា

៩៩២។ ទុតិយេ “កិស្ស បន ត្វំ អយ្យេ ជានំ បារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្ន”ន្តិ វចនតោ “ឧទ្ទិដ្ឋា ខោ អយ្យាយោ អដ្ឋ បារាជិកា ធម្មា”តិអាទិវចនតោ ច ភិក្ខុនីវិភង្គេ បត្វា សាធារណានិ សិក្ខាបទានិ ភិក្ខុនំ ឧប្បន្នវត្ថុស្មិំយេវ “យា បន ភិក្ខុនី ឆន្ទសោ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវេយ្យ, អន្តមសោ តិរច្ឆានគតេនបិ, បារាជិកា ហោតិ អសំវាសា”តិអាទិនា នយេន សចិត្តកេសុបិ អចិត្តកេសុបិ យោជិតំ ធម្មំ អនុក្កមេន បទភាជនំ អាបត្តិភេទំ តិកច្ឆេទំ អនាបត្តិវារញ្ច អនវសេសំ វត្វា ចិត្តាទេសិ។ សង្ខិត្តការកេហិ បន អសាធារណបញ្ញត្តិយោយេវ ឥធ ចិត្តាទិតាតិ វេទិតព្ពា។

អថ ឧបរិមេសុ ទ្វីសុ អបញ្ញត្តេសុ អដ្ឋន្នំ បារាជិកានំ អញ្ញតរន្តិ ឥទំ វចនំ ន យុជ្ជតីតិ អាហ “ឥទញ្ច បារាជិកំ បច្ឆា បញ្ញត្ត”ន្តិអាទិ។ យទិ ឯវំ ឥទម្បិ ឧក្កំសេ កស្មា ឋបិតន្តិ អាហ “បុរិមេន បន សទ្ធិំ យុគឡត្តា”តិអាទិ, បុរិមេន សទ្ធិំ ឯកសម្ពន្ធភាវតោ ឥធ វុត្តន្តិ អធិប្បាយោ។ “អដ្ឋន្នំ បារាជិកានំ អញ្ញតរ”ន្តិ វចនតោ ច វជ្ជប្បដិច្ឆាទិកំ យា បដិច្ឆាទេតិ, សាបិ វជ្ជប្បដិច្ឆាទិកាយេវាតិ ទដ្ឋព្វា។ កិញ្ចាបិ វជ្ជប្បដិច្ឆាទនំ បេយ្យវសេន ហោតិ, តថាបិ សិក្ខាបទវីតិក្កមចិត្តំ ទោមនស្សិតមេវ ហោតីតិ កត្វា “ទុក្ខវេទន”ន្តិ វុត្តំ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ។

ទុតិយបារាជិកសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩៩៧។ តតិយំ ឧត្តានត្ថមេវ។

៣។ ចតុត្ថបារាជិកសិក្ខាបទវណ្ណនា

ឲលិ៤័។ ចតុត្ថេ លោកស្សាទមិត្តសន្ថវវសេនាតិ លោកស្សាទសង្ខាតស្ស មិត្តសន្ថវស្ស វសេន។ វុត្តមេវត្ថំ បរិយាយន្តរេន វិភាវេតុំ “កាយសំសគ្គរាគោ”តិ វុត្តំ។

តិស្សិត្ថិយោ មេថុនំ តំ ន សេវេតិ (បរិ។ អដ្ឋ។ ៤៨១) យា តិស្សោ ឥត្ថិយោ វុត្តា, តាសុបិ យំ តំ មេថុនំ នាម, តំ ន សេវតិ។ តយោ បុរិសេតិ តយោ បុរិសេបិ ឧបគន្ត្វា មេថុនំ ន សេវតិ។ តយោ ច អនរិយបណ្ឌកេតិ ឧភតោព្យញ្ជនសង្ខាតេ តយោ អនរិយេ, តយោ ច បណ្ឌកេតិ ឥមេបិ ឆ ជនេ ឧបគន្ត្វា មេថុនំ ន សេវតិ។ ន ចាចរេ មេថុនំ ព្យញ្ជនស្មិន្តិ អនុលោមបារាជិកវសេនបិ អត្តនោ និមិត្តេ មេថុនំ នាចរតិ។ ឆេជ្ជា សិយា មេថុនធម្មបច្ចយាតិ សិយា មេថុនធម្មបច្ចយា បារាជិកន្តិ អយំ បញ្ហោ អដ្ឋវត្ថុកំ សន្ធាយ វុត្តោ។ តស្សា ហិ មេថុនធម្មស្ស បុព្ពភាគកាយសំសគ្គំ អាបជ្ជិត្វា វាយមន្តិយា មេថុនធម្មបច្ចយា ឆេជ្ជា ហោតិ។ ឆេទោយេវ ឆេជ្ជា។

មេថុនធម្មស្ស បុព្ពភាគត្តាតិ ឥមិនា មេថុនធម្មស្ស បុព្ពភាគភូតោ កាយសំសគ្គោយេវ តត្ថ មេថុនធម្ម-សទ្ទេន វុត្តោ, ន ទ្វយំទ្វយសមាបត្តីតិ ទីបេតិ។ វណ្ណាវណ្ណោតិ ទ្វីហិ សុក្កវិស្សដ្ឋិ វុត្តា។ គមនុប្បាទនន្តិ សញ្ចរិត្តំ។ សព្ពបទេសូតិ “សង្ឃាដិកណ្ណគ្គហណំ សាទិយេយ្យា”តិអាទីសុ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ។ កាយសំសគ្គរាគោ, ទិសាស្សាហតា, អដ្ឋមស្ស វត្ថុស្ស បូរណន្តិ ឥមានិ បនេត្ថ តីណិ អង្គានិ។

ចតុត្ថបារាជិកសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ភិក្ខុនីវិភង្គេ បារាជិកកណ្ឌវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

បារាជិកកណ្ឌំ និដ្ឋិតំ។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

២. សង្ឃាទិសេសកណ្ឌំ (ភិក្ខុនីវិភង្គវណ្ណនា)

១. បឋមសង្ឃាទិសេសសិក្ខាបទវណ្ណនា

៦៧៩. សង្ឃាទិសេសកណ្ឌស្ស បឋមសិក្ខាបទេ ខ្វិស្ស ឌេតស្សតិ អឌ្ឌការកោស្ស ខ្វិស្ស ឌេតស្ស· ខេមា កោឌីតិ តេស្សខេមច ខ្វិស្ស ខេមា កោឌិ, អញ្ញា ចា តេហិ អាណត្តា· ទុតិយស្ស អារោចេតីតិ ឧត្តាបិ ខ្វិស្ស ឌេតស្ស យស្ស កស្សចិ ទុតិយស្ស កថំ ខេមា កោឌិ អារោចេតីតិ ឧចមេត្វា គហេតព្វាតិ អាហ “ទុតិយស្ស អារោចេតីតិ ឧត្តាបិ ឧសេច តខេមា”តិ· គតិគតត្តិ ទិរកាលបចត្តិ·

អាបត្តីតិ អាបជ្ជិតា· សហ វត្ថុជ្ឈាចារាតិ វត្ថុវីតិក្កមេន សហ· សហយោគេ ករណវចនប្បយោគេ ញាណំ និស្សក្កមនំ· យត្តិ ឃំ ធម្មំ· និស្សារេតីតិ អាបន្នំ ភិក្ខុនិំ សង្ឃម្ហា និស្សារេតិ· ហេតុម្ហិ ចាយំ កត្តុវោហារោ· និស្សារណហេតុភូតោ ហិ ធម្មោ និស្សារណីយោតិ វុត្តោ· កិញ្ចាបិ ហោតិ, ន បារាជិកំ អនាបន្នាយ គហិតត្តា· យថា នាមនាសិតាបិអាទីហិ សមានំ ន ហោតិ, ឯវំ ទេវំ អត្ថាយ អឌ្ឌករណម្បិ ន ហោតីតិ អាហ “អយំ អគារិយអឌ្ឌោ នាម, ន ហោតី”តិ·

ឯត្ថ ច សចេ អធិករណដ្ឋានំ គន្ត្វា “អយ្យេ ឯសោ ទាសោ, ទាសី, វាបី, ខេត្តំ, អារាមោ, អារាមវត្ថុ, គាវោ, អជា, កុក្កុដា”តិអាទីនា វោហារេតិ, អគារិយំ· “អយំ អយ្យេ អារាមិកោ, អយំ វាបី ឋត្វា ស្ម តេសំ សង្ឃស្ស ករុណោ វត្ថុ ទិន្នា, ឋានោ ខេត្តោ អារាមោ ភាជនកវត្ថុបដ្ឋាយ ឋានោ គាវោ មហិសោ អជោ ភាជនកការោ ឋត្វា ស្ម សង្ឃស្ស ទិន្នាតិ បុដ្ឋោ វា អបុដ្ឋោ វា វត្វា វទតី”តិ វទន្តិ· សេសមេត្ថ ភាជនភេទ· អនាគតំ តាយ អដ្ឋករំ, អដ្ឋបរិយោសានត្តិ ឋាយាតិ បទេត្ថ ទេ អត្ថាតិ·

បឋមសង្ឃាទិសេសសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា·

២. ទុតិយសង្ឃាទិសេសសិក្ខាបទវណ្ណនា

៦៨២. ទុតិយេ មល្លគណភដិបុត្តគណាទិកន្តិអាទីសុ មល្លគណា នាម នារាយនភត្តិកា តត្ថ តត្ថ
បានីយដ្ឋបនបោក្ខរណីខណនាទិបុញ្ញកម្មការកា គណា, ភដិបុត្តគណា នាម កុមារភត្តិកា គណា· ធម្មគណាតិ សាសនភត្តិកា គណា
អនេកប្បការបុញ្ញកម្មការកា គណា វុច្ចតិ· គន្ធិកសេណីតិ អនេកប្បការសុគន្ធិបិកតិការកោ គណោ· ទុស្សិកសេណីតិ
បេសការកាគណោ· កប្បកតិកន្តិ កប្បិយការកំ កតំ·

វុដ្ឋាបេន្តីយាតិ ឧបសម្បាទេន្តិយា· “ទោសិ វុត្តនយេន អនាបុច្ឆា បព្ពាជេត្វិយា ទុក្កដ”ន្តិ វទន្តិ· បណ្ណត្តិ អជានន្តា អទិយាបិ

វុដ្ឋាបេន្តីតិ វា កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិក្ខណេ វិបាកាព្យាកតសមង្គិតាវសេន វា "តិចិត្ត"ន្តិ វុត្តន្តិ វេទិតព្ពំ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ។ ចោរិតា, ចោរិសញ្ញា, អញ្ញត្រ អនុញ្ញាតការណា វុដ្ឋាបនន្តិ ឥមានិ បនេត្ថ តីណិ អង្គានិ។

ទុតិយសង្ឃាទិសេសសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣. តតិយសង្ឃាទិសេសសិក្ខាបទវណ្ណនា

៦៩៣. តតិយេ បរិក្ខេបំ អតិក្កាមេន្តិយាតិ សកគាមតោ អញ្ញស្ស គាមស្ស បរិក្ខេបំ អតិក្កាមេន្តិយា។ "គាមន្តរំ គច្ឆេយ្យា"តិ ហិ វចនតោ អញ្ញស្ស គាមស្ស បរិក្ខេបំ អតិក្កាមេន្តិយា ឯវ អាបត្តិ, ន សកគាមស្ស។ អញ្ញោ ហិ គាមោ គាមន្តរំ។ អបរិក្ខិត្តស្ស គាមស្ស ឧបចារន្តិ ឯត្ថ ឧបចារ-សទ្ទេន ឃរូបចារតោ បឋមលេឌ្ឌុបាតសង្ខាតំ បរិក្ខេបារហដ្ឋានំ គហិតំ, ន តតោ ទុតិយលេឌ្ឌុបាតសង្ខាតោ ឧបចារោតិ អាហ "បរិក្ខេបារហដ្ឋាន"ន្តិ។ តេនេវ បាឡិយំ "ឧបចារំ អតិក្កាមេន្តិយា"តិ វុត្តំ។ អញ្ញថា យថា វិកាលគាមប្បវិសនសិក្ខាបទេ "បរិក្ខិត្តស្ស គាមស្ស បរិក្ខេបំ អតិក្កមន្តស្ស, អបរិក្ខិត្តស្ស គាមស្ស ឧបចារំ ឱក្កមន្តស្សា"តិ (បាចិ. ៥១៣) វុត្តំ, ឯវមិធាបិ "បរិក្ខិត្តស្ស គាមស្ស បរិក្ខេបំ អតិក្កាមេន្តិយា អបរិក្ខិត្តស្ស គាមស្ស ឧបចារំ ឱក្កមន្តិយា"តិ វទេយ្យ។ សង្ខេបតោ វុត្តមត្ថំ វិភជិត្វា ទស្សេន្តោ "អបិចេត្ថា"តិអាទិមាហ។ វិហារស្ស ចតុគាមសាធារណត្តាតិ ឥមិនា "វិហារតោ ឯកំ គាមំ គន្តុំ វដ្ដតី"តិ ឯត្ថ ការណមាហ។ វិហារស្ស ចតុគាមសាធារណត្តា ឯវ ហិ ចតូសុ គាមេសុ យំកិញ្ចិ ឯកំ គាមំ គន្តុំ វដ្ដតិ។

យត្ថាតិ យស្សំ នទិយំ។ "បឋមំ បាទំ ឧត្តារេន្តិយា អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស, ទុតិយំ បាទំ ឧត្តារេន្តិយា អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្សា"តិ វចនតោ នទិំ ឱតរិត្វា បទសា ឧត្តរន្តិយា ឯវ អាបត្តីតិ អាហ "សេតុនា គច្ឆតិ, អនាបត្តី"តិអាទិ។ បទសាយេវ អក្កមន្តិយា អនាបត្តីតិ នទិំ អនោតរិត្វា យាននាវាទីសុ អញ្ញតរេន គន្ត្វា បរតីរមេវ អក្កមន្តិយា អនាបត្តិ។ ឧភយតីរេសុ វិចរន្តិ, វដ្ដតីតិ ឯតំ អយតិបិ នទីបារគមនេ ឧបរិ វក្ខមានស្ស វិនិច្ឆយស្ស ផលមត្តទស្សនត្ថំ វុត្តន្តិ វេទិតព្ពំ។ ឧភយតីរេសុ អាគច្ឆតិ, អាបត្តីតិ បរតីរំ គន្តុកាមតាយ ឱតិណ្ណត្តា វុត្តំ។ តមេវ តីរន្តិ តមេវ ឧភយតីរំ។ អនាបត្តីតិ បរតីរំ គន្តុកាមតាយ អភាវតោ អនាបត្តិ។

តាទិសេ អរញ្ញេតិ "ពហិ ឥន្ទខីលា សព្ពមេតំ អរញ្ញ"ន្តិ (វិភ. ៥២៩) ឯវំ វុត្តលក្ខណេ អរញ្ញេ។ អថ តាទិសស្សេវ អរញ្ញស្ស គហិតភាវោ កថំ វិញ្ញាយតីតិ អាហ "តេនេវា"តិអាទិ។ ឥមិនា ហិ អដ្ឋកថាវចនេន ឥន្ទខីលេបិ គាមសមីបេ ទស្សនូបចារេ វិជហិតេ សតិបិ សវនូបចារេ អាបត្តិ ហោតីតិ វិញ្ញាយតិ។ មគ្គមូឡ្ហា ឧច្ចាសទ្ទំ ករោន្តីតិ អាហ "មគ្គមូឡ្ហសទ្ទេន វិយា"តិ។ សទ្ទាយន្តិយាតិ សទ្ទំ ករោន្តិយា។ បុរិមាយោតិ បុរេតរំ គច្ឆន្តិយោ។ អញ្ញំ មគ្គំ គណ្ហន្តីតិ មគ្គមូឡ្ហត្តា, ន ឱហាយ។ តស្មា ទ្វិន្នម្បិ អនាបត្តិ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ។ អនន្តរាយេន ឯកភាវោ, គាមន្តរគមនាទីសុ អញ្ញតរាបជ្ជនំ, អាបទាយ អភាវោតិ ឥមានិ បនេត្ថ តីណិ អង្គានិ។

តតិយសង្ឃាទិសេសសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

᪔᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩈᩘ᩠ᨥᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪖᪙᪔᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮ ᨠᩣᩁᨠᨣᨱᩔᩣᨲᩥ ᩏᨠ᩠ᨡᩮᨸᨶᩦᨿᨠᨾ᩠ᨾᨠᩣᩁᨠᨣᨱᩔ᪨ ᨲᩮᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈᨸ᩠ᨸᨽᩮᨴᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨿᨲ᩠ᨲᨠᩮ ᩋᩣᩅᩥ ᨠᩁᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨲ᩠ᨳᩁᨱᩉᩮᨲᩩᨾ᩠ᨸᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᩮ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᨠᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᩏᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᨲᩣ, ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩕ ᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᨠᩣᩁᨱᩣ ᩒᩈᩣᩁᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ᪨

ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩈᩘ᩠ᨥᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪕᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩈᩘ᩠ᨥᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪗᪐᪑᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩮ ᩑᨲᩴ ᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ “ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩥᨿᩣ ᩋᩅᩔᩩᨲᨽᩣᩅᩮᩣ ᨨᨶ᩠ᨴᩁᨲ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ ᩑᨲᩴ ᨶᩥᨿᨾᩴ ᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨲᩴ ᨶᩥᨿᨾᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩅᨧᨶᩴ᪨ ᨸᩣᩊᩥᨿᩣ ᩈᨾᩮᨲᩦᨲᩥ “ᩑᨠᨲᩮᩣ ᩋᩅᩔᩩᨲᩮ”ᨲᩥ ᩋᩅᩥᩈᩮᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨸᩣᩊᩥᨿᩣ “ᩋᨶᩅᩔᩩᨲᩮᩣᨲᩥ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩦ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩦ”ᨲᩥ ᩍᨾᩣᨿ ᨧ ᨸᩣᩊᩥᨿᩣ ᩈᨾᩮᨲᩥ᪨ ᨿᨴᩥ ᩉᩥ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩋᩅᩔᩩᨲᨽᩣᩅᩮᩣ ᨶᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩴ, ᨠᩥᩴ “ᩋᨶᩅᩔᩩᨲᩮᩣᨲᩥ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᨧᨶᩮᨶ, “ᩋᨶᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᩏᨽᨲᩮᩣᩋᨶᩅᩔᩩᨲᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨶᩅᩔᩩᨲᩣ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩦ”ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨲᨠᨾᩮᩅ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᩥᨿᩣ᪨ “ᩏᨽᨲᩮᩣᩋᨶᩅᩔᩩᨲᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨶᩅᩔᩩᨲᩮᩣᨲᩥ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩦ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᨧᨶᩔ ᨧ ᩋᨶᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩅᩣᩁᩔ ᩋᨿᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩏᨽᩮᩣ ᨧᩮ ᩋᨶᩅᩔᩩᨲᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᨳᩣᨸᩥ ᩋᨶᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩦ ᩋᨶᩅᩔᩩᨲᩣ ᩈᨾᩣᨶᩣ ᩋᩅᩔᩩᨲᨾ᩠ᨸᩥ “ᩋᨶᩅᩔᩩᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨲᩔ ᩉᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ, ᩑᩅᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨶᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᩈᨿᩴ ᩋᨶᩅᩔᩩᨲᩣᨸᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᩋᨶᩅᩔᩩᨲᩴ ᩅᩣ ᩋᩅᩔᩩᨲᩴ ᩅᩣ “ᩋᩅᩔᩩᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᨾᩮᩅ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩮ “ᨠᩥᩔ ᨲ᩠ᩅᩴ ᩋᨿ᩠ᨿᩮ ᨶ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᩈᩦᨲᩥ᪨ ᩋᩅᩔᩩᨲᩣ ᩋᨿ᩠ᨿᩮᨲᩥ᪨ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨸᨶ ᩋᨿ᩠ᨿᩮ ᩋᩅᩔᩩᨲᩣᨲᩥ᪨ ᨶᩣᩉᩴ ᩋᨿ᩠ᨿᩮ ᩋᩅᩔᩩᨲᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨ ᩏᨴᨠᨴᨶ᩠ᨲᨸᩮᩣᨶᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᩉᩁᨱᩦᨿᩴ, ᩏᨽᨲᩮᩣᩋᩅᩔᩩᨲᨲᩣ, ᩈᩉᨲ᩠ᨳᩣ ᨣᩉᨱᩴ, ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᩉᩁᨱᨬ᩠ᨧ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ᪨

ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩈᩘ᩠ᨥᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪖᪨ ᨨᨭ᩠ᨮᩈᩘ᩠ᨥᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪗᪐᪕᪨ ᨨᨭ᩠ᨮᩮ ᨸᩁᩥᩅᩣᩁᨠᨳᩣᨿ ᩋᨿᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨶ ᨴᩮᨲᩥ ᨶ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩦᨲᩥ (ᨸᩁᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪔᪕᪑) ᨶ ᩏᨿ᩠ᨿᩮᩣᨩᩥᨠᩣ ᨴᩮᨲᩥ, ᨶᩣᨸᩥ ᩏᨿ᩠ᨿᩮᩣᨩᩥᨲᩣ ᨲᩔᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ᪨ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᩣ ᨲᩮᨶ ᨶ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨠᩣᩁᨱᩮᨶ ᩏᨿ᩠ᨿᩮᩣᨩᩥᨠᩣᨿ ᩉᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩏᨿ᩠ᨿᩮᩣᨩᩥᨲᩣᨿ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᩣ ᨶ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨠᨳᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩮᨸᩥ ᩋᩅᩔᩩᨲᩔ ᩉᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮ ᩏᨿ᩠ᨿᩮᩣᨩᩮᨶ᩠ᨲᩦ ᩈᩘ᩠ᨥᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨲᨳᩣ ᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣ ᨸᨶ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣ ᨲᩔᩣ ᩏᨿ᩠ᨿᩮᩣᨩᩥᨲᩣᨿ ᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨲᩔᩣ ᩉᩥ ᨽᩮᩣᨩᨶᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩮ ᩏᨿ᩠ᨿᩮᩣᨩᩥᨠᩣᨿ ᩈᩘ᩠ᨥᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨ ᨾᨶᩩᩔᨸᩩᩁᩥᩈᨲᩣ, ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩕ ᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᨠᩣᩁᨱᩣ ᨡᩣᨴᨶᩦᨿᩴ ᨽᩮᩣᨩᨶᩦᨿᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩣᨲᩥ

[illegible]

ᨨᨭ᩠ᨮᩈᨦ᩠ᨥᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

[illegible] ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩈᨦ᩠ᨥᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

[illegible]

ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩈᨦ᩠ᨥᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

[illegible]

[illegible] ᨶᩅᨾᩈᨦ᩠ᨥᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

[illegible]

ᨶᩅᨾᩈᨦ᩠ᨥᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

[illegible]

[illegible] ᩈᨦ᩠ᨥᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

[illegible]

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪑᪨ ᨶᩥᩔᨣ᩠ᨣᩥᨿᨠᨱ᩠ᨯᩴ (ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩦᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ)

᪕᪑᪑᪨ ᨶᩥᩔᨣ᩠ᨣᩥᨿᩮᩈᩩ ᨸᨮᨾᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨

᪕᪒᪐᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮ “ᩋᨿ᩠ᨿᩣᨿ ᨴᨾ᩠ᨾᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨸᨭᩥᩃᨴ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᩔᨭ᩠ᨮᨸᨭᩥᩃᨴ᩠ᨵᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᨾ᩠ᨸᩥ “ᨶᩥᩔᨭ᩠ᨮᩴ ᨸᨭᩥᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣᨸᩥ ᨿᨳᩣᨴᩣᨶᩮᨿᩮᩅ ᩏᨸᨶᩮᨲᨻ᩠ᨻ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨿᨳᩣᨴᩣᨶᩮᨿᩮᩅ ᩏᨸᨶᩮᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨳᩣ ᨴᩣᨿᨠᩮᨶ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ, ᨲᨳᩣ ᩏᨸᨶᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩋᨠᩣᩃᨧᩦᩅᩁᨸᨠ᩠ᨡᩮᨿᩮᩅ ᨮᨸᩮᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩍᨴᨬ᩠ᨧ ᨽᩣᨩᩣᨸᩥᨲᩣᨿ ᩃᨴ᩠ᨵᨧᩦᩅᩁᩮᨿᩮᩅ ᨶᩥᩔᨣ᩠ᨣᩥᨿᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩴ ᩅᩥᨶᨿᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᨶ ᩃᨽᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨ ᩋᨠᩣᩃᨧᩦᩅᩁᨲᩣ, ᨲᨳᩣᩈᨬ᩠ᨬᩥᨲᩣ, ᨠᩣᩃᨧᩦᩅᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩃᩮᩈᩮᨶ ᨽᩣᨩᩣᨸᨶᩴ, ᨸᨭᩥᩃᩣᨽᩮᩣᨲᩥ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ᪨

᪕᪒᪑᪨ ᨲᨲᩥᨿᩮ ᨾᩮᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩮ ᩍᨴᩴ᪨ ᩈᨠᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨣᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨻᩃᩈᩤ ᨠᩃ᩠ᩉᩮᨶ ᨠᩣᩁᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨲᩣ, ᨸᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲᨧᩦᩅᩁᩔ ᩅᩥᨠᨸ᩠ᨸᩩᨸᨣᨲᩣ, ᩈᨠᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩋᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨴᨶᩴ ᩅᩣ ᩋᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨴᩣᨸᨶᩴ ᩅᩣᨲᩥ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨸᨬ᩠ᨧ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ᪨

᪕᪒᪖-᪕᪓᪐᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮ ᩋᩣᩉᩁ ᩈᨸ᩠ᨸᩥᩴ ᩅᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨿᨾᨠᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨸ᩠ᨸᩥᨬ᩠ᨧ ᨲᩮᩃᨬ᩠ᨧ ᩑᨠᨲᩮᩣ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩃᩮᩈᩮᨶ ᨣᩉᩮᨲᩩᨠᩣᨾᨲᩣ, ᩋᨬ᩠ᨬᩔ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨸᨶᩴ, ᨸᨭᩥᩃᩣᨽᩮᩣᨲᩥ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨲᩦᨱᩥ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ᪨

᪕᪓᪑᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩮ ᨻᩣᨲᩥ ᨻᩩᩃ᩠ᩃᨽᨲ᩠ᨳᩣ᪨ ᩋᨿᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᨿᩴ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨾᩣᨶᩣ᪨ ᨧᩮᨲᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨩᩣᨶᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨻᩩᨻ᩠ᨻᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣᨲᩥ ᨻᩩᩈ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ (ᨠᩘᨡᩣ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᨧᩮᨲᩣᨸᨶᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ) ᨸᨶ “ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᨧᩮᨲᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨠᨸ᩠ᨸᩥᨿᨠᩣᩁᨠᩴ ᩍᨴᩴ ᨶᩣᨾ ᩋᩣᩉᩁᩣᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᨸᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᨧᩮᨲᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ”ᨲᩥ ᩍᨾᩔ ᨸᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᨧᩮᨲᩣᨸᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ “ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᨾᩪᩃᩴ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᩣᩉᩁᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ ᨾᨬ᩠ᨬᨾᩣᨶᩣ “ᨶ ᨾᩮ ᩁᩩᨧᩥᨲᩣ ᩋᨿ᩠ᨿᩮ, ᩁᩩᨧᩴ ᨶᩣᨾ ᨾᩮ ᩋᩣᩉᩁᩣ”ᨲᩥ ᨲᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᨧᩮᨲᩣᨸᩮᨿ᩠ᨿ᪨

᪕᪓᪖᪨ ᨨᨭ᩠ᨮᩮ ᨨᨶ᩠ᨴᨠᩥᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᨠᨾ᩠ᨾᩴ᪨ ᨸᩥᨧᩤᩁᩥᨠᩔᩣᨲᩥ ᨴᩩᩔᩅᩣᩊᩥᨠᩔ᪨ ᨿᩣᨿ ᨧᩮᨲᩣᨸᩥᨲᩴ, ᨲᩔᩣᨿᩮᩅ ᨶᩥᩔᨣ᩠ᨣᩥᨿᩴ ᨶᩥᩔᨭ᩠ᨮᨸᨭᩥᩃᩣᨽᩮᩣ ᨧ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩣᨿ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩥᨿᩣ ᨶᩥᩔᨭ᩠ᨮᩴ ᨸᨭᩥᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᨳᩣᨴᩣᨶᩮ ᩏᨸᨶᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᩔᨲ᩠ᨳᩣᨿᩣᨲᩥ ᨧᩦᩅᩁᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩔᨲ᩠ᨳᩣᨿ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᩩᨴ᩠ᨴᩥᩈᩥᨠᩮᨶᩣᨲᩥ ᨸᩩᩁᩥᨾᩔ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨴᩦᨸᨶᩴ᪨ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩣᩁᩮᨶᩣᨲᩥ ᨠᨸ᩠ᨸᩥᨿᨽᨱ᩠ᨯᩮᨶ᪨

᪕᪔᪒᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩮ ᩈᨿᩴ ᨿᩣᨧᩥᨲᨠᩮᨶᩣᨲᩥ ᩈᨿᩴ ᨿᩣᨧᩥᨲᨠᩮᨶᩣᨸᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨸᩣᩊᩥᨿᩴ “ᨲᩮᨶ ᨧ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩣᩁᩮᨶ ᩈᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨿᩣᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ “ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨧᩥᨠᩮᨶᩣᨲᩥ ᩈᨿᩴ ᨿᩣᨧᩥᨲᨠᩮᨶᩣᨸᩦ”ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨

᪕᪔᪖-᪕᪕᪑᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᨶᩅᨾᨴᩈᨾᩣᨶᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᩣᨶᩮᩅ᪨

លិប័៖ ឲកាគសយេ យស្មា បចារិតព្វាតេ ចិន្តាត្តិ តាយ ត បជិសេឆេតន្តា, តស្មា កកចា ឆមុតិមត្តតចសេត បចារិតព្វាតេ “ចគេយ្យាសិ ឃេតេត្វា”តិ ចុត្តាឃ “ចតុក្កុសបយំ ចិន្តាបេតន្តា”ត្តិ បរិច្ឆេន្ទំ គស្សេុតឹតិ ចេឌិតន្តា៎ តេចេត យាតិកាដ្វកឆាឃំ (កន្លា៎ អដ្វ៎ កុរុបិចុលោសិក្លាបគចល្លុតា) “ចេតាបេតន្តាត្តិ ដេបត្វា សហឆមុកេ ច ចាតកបចារិតេ ច អន្តោត កិស្មិក្តិគេច កុលោ បរិតុដ្វេត ចគេយ្យាសិ ឃេតេត្វាតិ ចុត្តាឃ ចិន្តាបេតន្តា”ត្តិ ចុត្តា៎

លិប័ប័៎ ក្ខាគសយំ ក្តត្តាតត្វេយច៎

កិក្លុតឹចិកេក្ក តិស្សុក្កិឃបិចិត្តិឃសិក្លាបគចល្លុតា តិក្ខិតា៎

តិស្សុក្កិឃកល្លុំ តិក្ខិតំ៎

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪓᪨ ᨷᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᨠᨱ᩠ᨯᩴ (ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩦᩅᩥᨽᩘ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ)

᪑᪨ ᩃᩈᩩᨱᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪗᪙᪒-᪗᪙᪗᪨ ᨷᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩈᩩ ᩃᩈᩩᨱᩅᨣ᩠ᨣᩔ ᨷᨮᨾᩮ ᨩᩣᨲᩥᩴ ᩈᩁᨲᩦᨲᩥ ᨩᩣᨲᩥᩔᩁᩮᩣ᪨ ᩈᨠᩣᩅᩮᩅᩮᨲᩅᩣᨲᩥ ᩈᩪᨷᩈᨾ᩠ᨷᩣᨠᩣᨴᩥᩴ ᩅᩥᨶᩣᩅ᪨ ᨻᨴᩁᩈᩣᩊᩅᩴ ᨶᩣᨾ ᨻᨴᩁᨹᩃᩣᨶᩥ ᩈᩩᨠ᩠ᨡᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩩᨱ᩠ᨱᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᨡᩣᨴᨶᩦᨿᩅᩥᨠᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨ ᩋᩣᨾᨠᩃᩈᩩᨱᨬ᩠ᨧ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᩉᩁᨱᨬ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ᪨

᪗᪙᪘-᪘᪐᪒᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᨲᨲᩥᨿᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᩣᨶᩮᩅ᪨

᪘᪑᪒᪨ ᨷᨬ᩠ᨧᨾᩮ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨷᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᩏᨷᩁᩦᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩦᨶᩴ ᩈᩉ ᨷᩅᩮᩈᨶᩮ ᩑᨠᩮᨠᩣᨿ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨿᩣ ᩑᨠᩮᨠᩴ ᨷᨻ᩠ᨻᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨷᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᩏᨷᩁᩥ᪨ ᩑᨠᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨷᩅᩮᩈᨶᩮ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨷᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᩏᨷᩁᩥ ᨶ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩦᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨾᩉᩣᨷᨧ᩠ᨧᩁᩥᨿᩴ ᩋᨿᨾᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ ᨴᩔᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩏᨴᨠᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨷᨶ ᩈᨲᩥᨷᩥ ᨹᩔᩈᩣᨴᩥᨿᨶᩮ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᨷᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮ ᩋᨶᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥ᪨

᪘᪑᪓-᪘᪑᪗᪨ ᨨᨭ᩠ᨮᩮ ᩋᩣᩈᩩᨾ᩠ᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨷᩣᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩏᨷᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨲᩥ ᩏᨷᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩴ ᩏᨷᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨲᩣ᪨ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩔ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᨷᩣᩈᩮ ᨮᩣᨶᩴ, ᨷᩣᨶᩦᨿᩔ ᨧ ᩅᩥᨵᩪᨷᨶᩔ ᨧ ᨣᩉᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ᪨

᪘᪒᪒᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩮ "ᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ, ᩋᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᩔᩣ"ᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨷᨿᩮᩣᨣᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᩔ ᨶᩥᨴᩔᨶᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᩉ "ᨶ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮᨿᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩦ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᨷᨿᩣᩃᨲ᩠ᨲᩥ ᨷᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨷᨿᩣᩃᩣ᪨ ᨲᩮᩉᩥᨿᩮᩅ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᨷᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶᩣᨬ᩠ᨬᩮᩉᩥ ᨠᨲ᩠ᨲᩣᨴᩦᩉᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨴᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᨶᨲ᩠ᨲᩴ

ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨿᩴ ᨽᨩ᩠ᨩᩥᨲᩣᨴᩥ "ᨲᩔᩣ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨿᩣᩉ᪨ ᨲᩴ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩣᨷᩁᩅᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩅᩥᨿ ᨴᩥᩔᨲᩥ ᨴᩥᩔᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨿᩣᩉ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨷᩥ ᩉᩥ ᩋᨶᩣᨾᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ ᩋᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᨷᨠ᩠ᨡᩴ ᨽᨩᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩋᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩮ ᨠᩁᨱᨠᩣᩁᩣᨷᨶᩮᩈᩩ ᩅᩥᩈᩮᩈᩴ ᩋᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨵ

ᩅᩥᩈᩮᩈᩅᨧᨶᩴ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩣᨷᩁᩅᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᨿᨳᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨠᩁᨱᩮ ᨷᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ, ᨠᩣᩁᩣᨷᨶᩮᨷᩥ ᨷᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᨶᩮᩅ ᨽᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩋᨳ ᨠᩣᩁᩣᨷᨶᩮ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᩴ, ᨠᩁᨱᩮᨷᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᩮᨶᩮᩅ ᨽᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨶ ᩉᩥ ᨠᩁᨱᩮ ᨧ ᨠᩣᩁᩣᨷᨶᩮ ᨧ ᩅᩥᩈᩮᩈᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩴ ᩈᨿᩴ ᨽᨩ᩠ᨩᨶᩣᨴᩦᨶᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨷᩥ ᨠᩣᩁᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣᨷᩥ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᨾᩮᩅᩣᨲᩥ ᨴᩦᨷᨠᩮᨿ᩠ᨿ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ᪨ ᩋᩅᩥᩈᩮᩈᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩁᨱᨠᩣᩁᩣᨷᨶᩣᨶᩴ ᩈᩣᨾᨬ᩠ᨬᨲᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨ ᩋᩣᨾᨠᨵᨬ᩠ᨬᨲᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨲᨠᩔ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨷᨶᩴ ᨧ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨷᩥᨲᩴ ᨧ, ᨷᨭᩥᩃᩣᨽᩮᩣ, ᨡᩣᨴᨶᩦᨿᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨧ ᨠᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨧ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᩉᩁᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨲᩦᨱᩥ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ᪨

᪘᪒᪓᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩮ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩩᨽᨲᩦᨲᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩩᨽᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨠᩮᩃᩦᨲᩥ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨠᩣᩈᨷᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᩣᨾᩮᩣᩈᩴ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩴ᪨ ᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳᩥ ᨠᩣᨿᩣᨲᩥᨷᨴᩣᨶᩥᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩈᩮᩈᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ

ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨ ᩏᨧ᩠ᨧᩣᩁᩣᨴᩥᨽᩣᩅᩮᩣ, ᩋᨶᩅᩃᩮᩣᨠᩥᨲᩴ, ᩅᩊᨬ᩠ᨩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ, ᨲᩥᩁᩮᩣᨠᩩᨯ᩠ᨯᨷᩣᨠᩣᩁᨲᩣ, ᨨᨯ᩠ᨯᨶᩴ ᩅᩣ ᨨᨯ᩠ᨯᩣᨷᨶᩴ ᩅᩣᨲᩥ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨷᨬ᩠ᨧ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ᪨

ᨸ᪑᪐᪨ ᨶᩅᨾᩮ ᩈᩮᨲ᩠ᨲᩣᩈᨲ᩠ᨲᩥ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩔ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩥᨿᩣ ᨧ᪨ ᨴᩩᨠ ᩁᩮᩣᨷᩥᨲᨷᩥᩃᨠᩣ ᩋᩣᩁᩣᨾᩣᨴᩥᨠᩮᩣᨷᨠᩣ ᨧ ᩈᩣᨾᩥᨠᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲ᪨

ᨸ᪑᪙᪨ ᨴᩈᨾᩮ ᩏᨠᩣᨷᨿᩮᩣᨣᩮᩣᨲᩥ ᩏᨠᩣᨴᩥᩈᩣᩅᩃᩮᩣᨠᨷᨿᩮᩣᨣᩮᩣ᪨ ᨲᩮᩈᩴᨾᩮᩅᩣᨲᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᨶᨧ᩠ᨧᩴ ᨷᩔᨲᩥ᪨ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨷᩥ ᩈᨿᩴ ᨶᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᩈᩩ ᨷᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩴ ᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᨳᩣᨷᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ "ᩈᨻ᩠ᨻᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᩈᩩ ᩅᩩᨲ᩠ᨲ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ "ᩋᩣᩁᩣᨾᩮ ᨮᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨶ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨲᨲᩮᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣᨷᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩥᩁᩥᨿᩣᨷᨳᩮᩉᩥ ᩃᨽᨲᩥ, 'ᩋᩣᩁᩣᨾᩮ ᨮᩥᨲᩣ'ᨲᩥ ᨷᨶ ᩋᩣᩁᩣᨾᨷᩁᩥᨿᩣᨷᨶ᩠ᨶᩣᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣᨷᩥ ᨶ ᩃᨽᨲᩥ"ᨲᩥ ᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨷᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅ᪨ ᨶᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᨶᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᨲᩣ, ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩕ ᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᨠᩣᩁᨱᩣ ᨣᨾᨶᩴ, ᨴᩔᨶᩴ ᩅᩣ ᩈᩅᨶᩴ ᩅᩣᨲᩥ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨷᨬ᩠ᨧ ᨲᩦᨱᩥ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ᪨

ᩃᩈᩩᨱᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪒᪨ ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᨸ᪓᪘᪨ ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᩅᨣ᩠ᨣᩔ ᨷᨮᨾᩮ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᩮ ᨧᩣᨲᩥ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᩮ ᨧᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨿᩮᩈᩴ ᨲᩥᨲᩥ ᩋᨷᩃᩮᩣᨠᩮᨲᩥ᪨ ᩁᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᨲᩣ, ᨷᩩᩁᩥᩈᩔ ᩉᨲ᩠ᨳᨷᩣᩈᩮ ᨮᩣᨶᩴ ᩅᩣ ᩈᩃ᩠ᩃᨷᨶᩴ ᩅᩣ, ᩈᩉᩣᨿᩣᨽᩣᩅᩮᩣ, ᩁᩉᩮᩣᨷᩮᨠ᩠ᨡᨲᩣᨲᩥ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨷᨬ᩠ᨧ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ᪨

ᨸ᪓᪑-ᨸ᪓᪙᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᨲᨲᩥᨿᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᩣᨶᩮᩅ᪨

ᨸ᪓᪙-ᨸ᪓᪗᪨ ᨷᨬ᩠ᨧᨾᩮ ᩋᨶᩣᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨲᩥ ᩋᨷᩥᨠ᩠ᨡᨾᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩔ ᩋᨶᩮᩣᩅᩔᨠᩴ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᨿ᩠ᨿ ᩏᨷᨧᩣᩁᩴ ᩅᩣ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᨿ᩠ᨿ᪨ "ᩏᨷᨧᩣᩁᩮᩣ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈᩉᨲ᩠ᨳᩮᩣ"ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨷᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨠᩔ ᩋᨶᩮᩣᨠᩣᩈᩮᨲᩥ ᨧᨲᩩᩁᨦ᩠ᨣᩩᩃᨷᩉᩮᩣᨶᨠᩔ ᩋᨶᩮᩣᨠᩣᩈᩮ ᩋᨷ᩠ᨷᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮ᪨ ᨷᩩᩁᩮᨽᨲ᩠ᨲᨲᩣ, ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨥᩁᩮ ᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩᩣ, ᩋᩣᩈᨶᩔ ᨷᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨠᩮᩣᨠᩣᩈᨲᩣ, ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩕ ᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᨠᩣᩁᨱᩣ ᩋᨶᩣᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨷᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩣᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣᨲᩥ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨷᨬ᩠ᨧ ᨷᨬ᩠ᨧ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ᪨

ᨸ᪓᪘-ᨸ᪙᪓᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩣᨴᩦᨶᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᩣᨶᩮᩅ᪨

ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪓᪨ ᨶᨣ᩠ᨣᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ឋប់៦-ឋប់ល៏ តក្កចក្កុស្ស បជយក្ខតិឃាតិ ដ្គូតាតក្ខូតាគេតច៏

ឋដ៉៦៏ តតិខេឃ ចិសិខេត្ថូតាតិ ក្ខុស្សិត្ថិតំ បុត សិត្ថតក្ខូតាឃ ចិសិខេត្ថូតា ចិឌខេឌក្ខូតា៏ អន្តោ៣ ចត្វុហបញ្ញាហាតិ ចិសិត្ថិតឌិចសខេតា បញ្ញា ឌិចខេស អតិក្កយិក្ខូតា៏ តិចាសតបិក្ខុទល្ហុបកឌិចទតា, ដ្គុបសយ្យត្ថាឃ សត្តកតា, សិត្ថតក្ខូតាឃ ចិសិត្ថតំ ចា ចិសិត្ថាបតំ ចា, អន្តោ៣ អត្តុន្តាតកាទលា បញ្ញាហាតិក្កខេយា, តុទតិខេក្កុបេិតិ ត្ថយាតិ បខេតក្ខូ បញ្ញា អក្កាតិ៏

ឋដ៉ប៉៏ ចត្វុខេត្ថូ បញ្ញាត្តុំ ឌិចទាតត្តិ តិឌិចទំ ដ្គកសាឌិកា សក្កត្តិកាតិ ត្ថខេយសំ បញ្ញាត្តុំ ឌិចទាតំ៏ បញ្ញាត្តុំ ឌិចទាតំ អន្តោតទតា, បញ្ញាហាតិក្កខេយា, អត្តុន្តាតកាទលាកាខេចា, អបទិចត្តតត្តិ ត្ថយាតិ បខេតក្ខូ ចត្តាទិ អក្កាតិ៏

ដ០៦៏ បញ្ញាយំ ដ្គូតាតក្ខូខេយច៏

ដ០ល៏ ល្អខេដ្ឋ ឌិចទលិកត្តិ លកិតត្ថឌិចទំ៏ ចិកប្យុតុបកបត្ថិយតា, សុឈ្ឈស្ស បទិលាតកាខេចា, ចិតា អាតិសំសឥស្សខេតត អត្តទាឃកទលត្តិ ត្ថយាតិ បខេតក្ខូ តិលិ អក្កាតិ៏

ដ១១៏ សត្តុយំ ដ្គូតាតក្ខូខេយច៏

ដ១៩៏ អដ្ឋខេយ ក្យុត្តក្ខុលំ តាយ ក្យុត្តសខេក្ខូ, ខេតត ចទត្តិ កិត្យអត្តិ, តំ ចា សិប្យំ ៤ខេតសត្តិ ក្យុត្តក្ខុលិកា៏ ខេតតាហ “ឈដខេកត កិត្យអតកា”តិ៏ ឌិឈតិកាឃដ្ឋកឆាឃំ (ឌិ៏ តិ៏ អដ្ឋ៏ ១៏១៦) បត “ក្យុត្តក្ខុលំ តាយ ចត្វុទស្សអប្ពលាកតាត្យអ”ត្តិ ក្ខុត្តិ៏ ចត្វុទស្សអប្ពលាកតាត្យអំ តាយ ទុក្កុសាទឥត្តាឌិសុ ខេឃត ខេកតចិ ចត្វុទស្សអប្ពលំ កក្ខូតា ចត្វុសុ បខេស្សសុ ចខេយុត ឌ្គតត្តិក្ខូតា កតចាឌិតកល្ហំ៏ តិប្ពិសកត្តិបិ តខេស្សច ខេចចចតំ, តំ ចាខេឥត្តិ, តំ ចា សិប្យំ ៤ខេតសត្តិ ក្យុត្តក្ខុលិកា៏ ខេតតាហ “តិប្ពិសកចាឥកាតិបិ ចឥត្តិ”តិ៏ សយលឌិចទតា, ជខេបក្ខូតា សហឆយិខេក យាតាបិតខេទា ច អខេន្តាសំ ឥាតំ, អតាចកាលិកតាតិ ត្ថយាតិ បខេតក្ខូ តិលិ អក្កាតិ៏

ដ១០៏ តចយំ ដ្គូតាតក្ខូខេយច៏

ដ១ល៏ ឥសខេយ ឆយិកំ កឆិតុក្ខូទត្តិ សត្ថាសំ កិក្កុតិតំ អកាលឌិចទំ ឥាត្យកាខេយត ដ្គបិសខេកត ឃត្តខេកា អក្ខូទាខេស្យុលខេកា អាតិសំខេសា, តខេតា អឆិកំ ចា សយកំ ចា ឥក្ខូតា ឃាចិតខេកត សយខេក្កត កិក្កុតិសឈ្ឈេត ឃំ កឆិតំ ឌាត្តិក្ខុតិខេឃត កខេយុត អត្តទា ដ្គឌ្ឍិឃតិ, តស្ស ខេសា ដ្គឌ្ឍាខេទា ឆយិខេកាតិ ក្ខុក្ខូតិ, ៤ចទុបំ កឆិតុក្ខូទត្តិ អខេក្ខូតា៏ ខេសសំ ដ្គូតាតក្ខូខេយច៏

នក្កចក្កចណ្ណា និដ្ឋិតា។

៤១១។ ឲចក្ខចក្កេ សត្តំ ស្តុតានេយច។

៣។ ចិត្តាការចក្កចណ្ណា

៤៥៦។ ចិត្តាការចក្កស្ស បទេយ កិញ្ចអទិនាបចនត្តិ អទេត្តានកានំ ឋិតំ សន្ធាយ ទុត្តំ, កិញ្ចអត្យុញ្ញានត្តិ ពាហិនកានំ ឋិតំ សន្ធាយ។ បរិទេដក្កា អាបត្តិយោតិ កិចាយ បរិចដ្ឋនប្បយោគកាលនាយ អាបត្តិយោ, ន ស្តុម្ពិលនកាលនាយ។ “អញ្ញាទាយេ ទាឌាការាទីនិ កានទាត្តិ, តានិ បស្សន្តិយា អនាបត្តី”តិ ចចនេតា “អទេត្តាអារាទេយ តត្ថ តត្ថ កត្តា នដ្ឋាទីនិ បស្សិតុំ លភតី”តិបិ សិទ្ធំ។

៤៥១។ ទុតិយាទីនិ ស្តុតានត្ថានេនច។

១០០៣។ នចទេយ ហត្ថិអាទីសុ សិប្ប-សេដ្ឋា បទេច្ឆកំ យោរេឌតទេត្ថា, តឆា អាឆត្ថណាទីសុ យត្ត-សេដ្ឋា។ តត្ថ អាឆត្ថណយទេត្តា នាយ អាឆត្ថណទេចនចិហិទេតា បទ្ទុបឈាតកទេរា យទេត្តា, លិលនយទេត្តា នាយ ឥាទុសារលិលំ យទេត្តត្វា បឆចិយំ បទេចទេសត្វា យារណយទេត្តា, អកនប្បយោគោ ចិសយោឌនំ។ នាកយណ្ឌលត្តិ សប្បានំ បទេចសតិចារណត្ថំ យណ្ឌលពន្ធយទេត្តា។

១០០៥។ ឥសមំ ស្តុតានត្ថយេច។

ចិត្តាការចក្កចណ្ណា និដ្ឋិតា។

១០១៧។ អារាយចក្កេ សត្តំ ស្តុតានត្ថយេច។

១០៩៥។ កត្តិនិចក្កេបិ សត្តំ សុចិទេញ្ញាយ្យេយច។

៥។ ក្យានិទ្ទតចក្កចណ្ណា

១១០៤។ ក្យានិទ្ទតចក្កស្ស បទេយ សត្ថបទេយា ទេទ្វ យហាសិក្ខយានាតិ កត្តិនិចក្កេ សត្ថបទេយំ ទុត្តា ទេទ្វ សិក្ខយានា។ សិក្ខយានា ទ្ធទេច្ឆច ចត្តត្ថាតិ សមុតិកប្មាទីសុ ឲចំ ចត្តត្ថា។ កិហិកតាតិ ចា ក្យានិទ្ទតាតិ ចា ន ចត្តត្ថាតិ សទេឆ ចឥត្តិ, កឃុំ ក្យប្បតីតិ អធិប្បាយោ។ ទ្ធទេតា បទំ នចយបរិយោសានំ ស្តុតានត្ថយេច។

᪁᪁᪉᪈᪨ ᨴᩈᨾᩮ ᩋᨸᩩᨻ᩠ᨻᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᩦᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨮᨾᨸᩣᩁᩣᨩᩥᨠᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨴᩦᩈᩩ ᨲᩮᩁᩈᩈᩩ ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᩈᩩ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨬ᩠ᩉᩥ ᩍᨲᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩣᨴᩥᩈᩔ ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᩦᩈᩔ ᩋᨽᩣᩅᨲ᩠ᨲᩣ “ᩋᨸᩩᨻ᩠ᨻᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᩦᩈ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

᪁᪁᪉᪉᪨ ᩑᨠᩣᨴᩈᨾᩣᨴᩦᨶᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᩣᨶᩮᩅ᪨

ᨠᩩᨾᩣᩁᩥᨽᩪᨲᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪉᪨ ᨨᨲ᩠ᨲᩩᨸᩣᩉᨶᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪂᪁᪃᪨ ᨨᨲ᩠ᨲᩩᨸᩣᩉᨶᩅᨣ᩠ᨣᩔ ᩑᨠᩣᨴᩈᨾᩮ ᩁᩪᨸᩅᩣᨴᩥ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿᩣᨲᩥ ᩈᨾᨲ᩠ᨳᩣ ᩏᨴᩈᩉᨲ᩠ᨳᨸᩅᩣᨴᩥ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨

ᨨᨲ᩠ᨲᩩᨸᩣᩉᨶᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᨣᩥᩁᨣ᩠ᨣᩈᨾᨩ᩠ᨩᩣᨴᩦᨶᩥ ᩋᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠᩣᨶᩥ ᩃᩮᩣᨠᩅᨩ᩠ᨩᩣᨶᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ ᩋᨩᩣᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣᩅ ᨸᩔᨶ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩅᩣ ᨶᩉᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩅᩣ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩈᨾ᩠ᨽᩅᨲᩮᩣ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩋᨩᩣᨶᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩋᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠᩣᨶᩥ, ᨶᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ ᨩᩣᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩔᨶ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩅᩣ ᨶᩉᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩅᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩮᨶᩮᩅ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨶᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩅᨩ᩠ᨩᩣᨶᩦᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ᪨ ᨧᩮᩣᩁᩦᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨸᨶᩣᨴᩦᨶᩥ ᨧᩮᩣᩁᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ ᨩᩣᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩁᨱᩮ ᩑᩅ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩈᨾ᩠ᨽᩅᨲᩮᩣ ᩈᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠᩣᨶᩥ, ᩁᩪᨸᩥᨿᩣᨴᩦᨶᩥ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩋᨠᩩᩈᩃᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶᩮᩅ ᩋᨠᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩥᩅᨩ᩠ᨩᩣᨶᩥ᪨ “ᨿᩴ ᩈᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠᨲᩣ ᨸᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩥᨩᩣᨶᨶᩣᨩᩣᨶᨶᨲᩣᨿ ᩋᨦ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨩᩣᨶᨶᩣᨩᩣᨶᨶᨲᩣᨿ ᨠᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ”ᨲᩥ ᩍᨴᨾ᩠ᨸᩥ ᨶᩥᨸ᩠ᨸᨴᩮᩈᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨

ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩦᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩮ ᨡᩩᨴ᩠ᨴᨠᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᨸᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᨠᨱ᩠ᨯᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪕᪨ ᨸᩣᨭᩥᨴᩮᩈᨶᩦᨿᨠᨱ᩠ᨯᩴ (ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩦᩅᩥᨽᩘ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ)

ᨸᩣᨭᩥᨴᩮᩈᨶᩦᨿᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪒᪒᪘᪨ ᨸᩣᨭᩥᨴᩮᩈᨶᩦᨿᩣ ᨲᩣᩅ ᨿᩮ ᩋᨭ᩠ᨮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨸᩮᨲᩮᩅ ᩈᩘ᩠ᨡᩴ ᩋᩣᩁᩩᩊ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ᪨ ᨸᨱᩦᨲᨽᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᩅᩈᩮᨶᩣᨲᩥ ᨸᨱᩦᨲᨽᩮᩣᨩᨶᩴ ᩋᨷᩣᨵᩮᨶ ᩈᨸ᩠ᨸᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ᪨

ᨸᩣᨭᩥᨴᩮᩈᨶᩦᨿᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᨸᩣᨭᩥᨴᩮᩈᨶᩦᨿᨠᨱ᩠ᨯᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ᪨

ᨿᩮ ᨸᨶ ᨸᨬ᩠ᨧᩈᨲ᩠ᨲᨲᩥ ᩈᩮᨡᩥᨿᩣ ᨾᩉᩣ ᩅᩥᨽᩘ᩠ᨣᩮ, ᨿᩮ ᨧ ᨲᩮᩈᩴ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩈᨾᨳᩣ ᨾᩉᩣ ᩅᩥᨽᩘ᩠ᨣᩮᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᩮᩈᩴ ᩈᩮᨡᩥᨿᩣᨶᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩈᨾᨳᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩈᨾᨳᩣᨶᩴ ᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩴ ᨲᩣᨴᩥᩈᩴ ᩅᩮᨴ ᨾᩉᩣ ᩅᩥᨽᩘ᩠ᨣ ᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨿᩴ ᩋᩅᩮᩣᨧᩣ᪨

ᨾᨿᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨿᩮᩅ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨿᨾ᩠ᩉᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᨸᩣᩈᩣᨴᩥᨠᩣᨿ ᩅᩥᨶᨿᩈᩘ᩠ᨣᩉᩮ ᨷᩉᩩᩈᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩥᨲᩣ, ᨷᩉᩩᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩣᨲᩥ ᨧᩣ ᨸᩥᨿᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᩥᨲᩣᨶᩥ ᨠᩮᩉᩥᨧᩥ᪨

ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᨸᩣᩈᩣᨴᩥᨠᩣᨿ ᩅᩥᨶᨿᩈᩘ᩠ᨣᩉᩣᨿ ᩈᩣᩁᨲ᩠ᨳᨴᩦᨸᨶᩥᨿᩴ᪨

ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩦᩅᩥᨽᩘ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᨾᩉᩣᩅᩥᨽᩘ᩠ᨣᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩦᩅᩥᨽᩘ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᩅᩥᨽᩘ᩠ᨣᨴ᩠ᩅᨿᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᨶᨾᩮᩣ ᨲᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩋᩁᩉᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ຍທາສກ຺ກ-ຂິຓາ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១។ មហាវគ្គោ

ពោធិកថាវណ្ណនា

ឥទានិ ឧភតោវិភង្គានន្តរំ សង្គហមារោបិតស្ស មហាវគ្គខន្ធកសង្គហិតស្ស វគ្គស្ស អត្ថសំវណ្ណនំ អារភិតុកាមោ “ឧភិន្នំ បិតិមោក្ខាន”ន្តិអាទិមាហ។ តត្ថ ឧភិន្នំ បិតិមោក្ខានន្តិ ឧភិន្នំ បិតិមោក្ខវិភង្គានំ។ បិតិមោក្ខុទ្ទេសេន ហេត្វ តេសំ វិភង្គោ អនេកធា ទេសិតោ។ យំ វគ្គំ សង្គាយិំសូតិ សម្ពន្ធោ។ វគ្គន្តិ សមូហោ វគ្គោ, វគ្គន្តិ វា បការេន ឋិតោ វគ្គោ។ “វគ្គោ”តិ ចេត្ថ បព្ពជ្ជូបសម្បទាទិវិនយកម្មសង្ខាតា វារិត្តចារិត្តសិក្ខាបទសង្ខាតា ច បញ្ញត្តិយោ អធិប្បេតា។ បព្ពជ្ជាទីនិ ហិ ភគវតា បញ្ញត្តត្តា “បញ្ញត្តិយោ”តិ វុច្ចន្តិ។ បញ្ញត្តិយញ្ហិ វត្តព្ពេ “ឧទ្ទិស្ស ឧទ្ទិដ្ឋា” ឯវម្បិ “ការុទ្ទិដ្ឋា អក្កុទ្ទិដ្ឋា”តិអាទីសុ វិយ។ អបិច ភាគការណដ្ឋានេបេត្វ មុញ្ចិតុមេវ តាសំ បញ្ញត្តីនំ ភាគតោ ទានតោ ច វិភត្តត្តា។ វគ្គោតិវុត្តំ បញ្ញត្តិភាគការណដ្ឋេនេវ វគ្គដ្ឋេ គោវិទ។

បឋមាភិសម្ពុទ្ធោតិ បឋមំ អភិសម្ពុទ្ធោ។ អធិគតោ ឯតេហិ បញ្ញត្តា ឧបាសិកាតិ យោជេតព្ពំ។ តេ ចេ បុត ចន្ទិមាយាតិ តេ ចេ អធិគតោ បុតបិ ចន្ទិមាយ។ អថ វា បឋមាភិសម្ពុទ្ធោ ឯកំ បឋមំ ឯក អត្ថ ឯវ ហេត្វា បកាសិតា, តេ ចេ អត្តេ បុត ចន្ទិមាយាតិ យោជេតព្ពំ។ ឥមស្មិំ បក្ខេ ហិ-សទ្ទោ បធានតោ ឥដ្ឋេដ្ឋា។ បរិយោសានត្តិ សំវណ្ណនាបរិយោសានំ។ វុត្តត្ថា ចេវ ឯក អត្ថាតិ ឯក អត្ថា បុព្ពេ អបកាសិតាបិ វុត្តត្ថា អភិធេយ្យា។

១។ វិនយបិដកេ ភគវាតិ “ឯកំ សមយំ អាយស្មតោ សារិបុត្តត្ថេរស្ស និក្ខមនបញ្ញត្តិយាចនហេតុភូតោ បរិវិតក្កោ ឧប្បន្នោ, តេន សមយេនា”តិអាទិនា វុត្តការណំ វិយ ឥទំ វិនយបិដកេ ភគវា។ អថ បឋមំ បុព្ពេ “តេន សមយេនា”តិ អថ បឋមំ កិំ បរតោ បុច្ឆ ចរេ បរិយោសានត្តំ យទិ វិនយបិដកេ ភគវា, ឯតស្ស ចរេ កិំ បរិយោសានត្តំ អធិប្បាយោ។ តិការណស្សាតិ បរិយោសានត្តំ បរិយោសានត្តំ វុត្តំ “យា ហិ ភគវតា”តិអាទិ វុត្តំ។

មហាបេឡិ វិយ មហាបេឡិ, វិបុលចាដុកបុញ្ជតាយ មហន្តោ បេឡិតដ្ឋេ វិយាតិ អត្ថោ។ តេនាហ “មហន្ត ចាដិកាទិសិប្បិ អត្ថោ”តិ។ ភ្យ មហុ សិកតា ចាដុកា ចង្ក ចាដិកាតិ ឥមេ សទ្ទា សមានត្ថា, ឥទញ្ញោ ភាតំ តេនាហ “ក្ខុទ្ទិ ចាដិកា វុត្តី”តិ។

ឥតោ បដ្ឋាយ ច –

យស្សា សុត្តន្តបិដកេ, អត្ថោ សម្បវណ្ណិតោ;

តស្មា យឃំ ករិយ្យាយ, តាយំ អត្តស្ស ជីបតំ

តជ្ជាតិ (ប្ដកា អដ្ឋ ១) តងតិ សត្ថីតិ តឌី, តស្សា តជ្ជា, តឌិយា តិត្ថកាឃាតិ អតេ្ថា ចេតេខ្ជាទាឃាតិ "ចេតលខ្ជាលិឃា"តិ ចត្តេត្ត ល-ការស្ស ទ-ការំ កត្វា "ចេតេខ្ជាទាឃា"តិ ចុត្តំ, កន្ថយេសចាលបហកាឌិចោសេហិតសលិលិឃាតិ អតេ្ថា ចេកធិ "តឹលំឌលិឃាតិ ចត្តេត្ត ចេតេខ្ជាទាឃាតិ ចុត្ត"ត្តិ ចងត្តិ, តាយេយេច ចា ឲុតំ តស្សា តឌិយាតិ ចេចឌិតត្តំ តស្សា តឌិយា តីចេទ ឃត្វ ភកចា ចិហាសិ, តំ ឌស្សេតុំ "ចេខាឌិទុក្លប្អុលេ"តិ ចុត្តំ "ចេខាឌិ ចុច្ចតិ ចត្សុ យេក្កុ ខាកាឍ"ត្តិ (ចុត្យអច ឍក្កុចិសាឍសុត្តតិច្ឆេស ១១១) ឲុត្វ យក្កខាកាឍំ ចេខាឌីតិ ចុត្តំ, "បេប្បាតិ ចេខាឌិ ចទក្មទិចេយឆេសា"តិ (ឌី តិ ១.១៨លិ) ឲុត្វ សត្តុត្តាតត្ថាកាឍំ តក្មកឃយ្យិ ចេខាឌិ ភកចា ឲុត្វ បេត្តាតិ ទុចេក្លាបិ "ចេខាឌិទុចេក្លា"ចេត្វច តាយំ លកិ អឆ ចា សត្ត ចេខាឌ្ឍក្ក តុឌ្ឍីតិ ភកចា ចេខាឌិ ចេតត តុឌ្ឍេត្តត សត្តិស្សិតត្តា ចេសា ទុចេក្លា "ចេខាឌិទុចេក្លា"តិ តាយំ លកិ អដ្ឋកឆាឃំ បត ឲុកចេឌចេសចេតច អត្តំ ឌស្សេតុំ "ចេខាឌិ ចុច្ចតិ ចត្សុ យេក្កុ ខាកាឍ"ត្តិអាឌិ ចុត្តំ ប្អុលេតិ សឃឹចេប បឆយាកិសប្បុច្ឆោតិ អតុតាសិកចេលិចេបតាឃំ តិច្ឆេសាតិ អាហ "បឆយំ អកិសប្បុច្ឆោ"តិ បឆយត្តិ ច កាចតប៉ុសកតិច្ឆេសា, តស្មា អកិសប្បុច្ឆោ ហុត្វា សត្តុបឆយំ ចេខាឌិទុក្លប្អុលេ ចិហទតីតិ ឲុចេយត្វ សប្បុច្ឆោ ចេចឌិតេត្តា

អឆេលា ភកចាតិ ឲុត្វ អឆាតិ តស្មិំ សយេឃតិ ឲុចយេត្វ កេហតេត្តា អចេតកត្តត្វា តិបិតាតំ, ឃស្មិំ សយេឃ អកិសប្បុច្ឆោ ហុត្វា ចេខាឌិទុក្លប្អុលេ ចិហទតិ, តស្មិំ សយេឃតិ អតេ្ថា ចេតចេតច ប្ដកាតបិត្យត្ថឃំ (ប្ដកា ១) "ចេតត ចេលា បត សយេឃត ភកចា សត្តាហំ ឲុកបល្លេក្កត តិសិចេត្តា ចេហាតិ ចិយុត្តិសុលបឌិសំចេចឌី"តិ ចុត្តំ អឆាតិ ចា បន្ធាតិ ត្ថយស្មិំ អចេត្វ តិបិចេតា, តស្មា អកិសេម្លាឌិចេតា បន្ធាតិ ឲុចយេត្វ កេហតេត្តា ចេលាតិ បឆប្អុទចេលា តិបិចេតា សត្ត អហាតិ សត្តាហំ អច្ចត្តសំចេឃាចេក ចេចតំ ប្ដបេឃាកចឆតំ ឃស្មា ភកចា តំ សត្តាហំ តិទត្តទតាឃ អច្ចត្តយេច ឋលសយាបត្តិសុចេលត ចិហាសិ, តស្មា "សត្តាហ"ត្តិ អច្ចត្តសំចេឃាកចេសត ប្ដបេឃាកចឆតំ ចុត្តំ ឲុកបល្លេក្កតាតិ ចិសាឍបុណ្ណយាឃ អតត្វុក្កចេតឃេច សុទិចេឃ អបទាឌិតបល្លក្កចេសត ចឌិទាសចេត តិសិត្តកាលចេតា បដ្ឋាឃ សកិយ្យិ អត្ថុហិត្វា ឃឆាកុឌិចេតត ឲុចេកចេតច បល្លេក្កត

ចិយុត្តិសុលបឌិសំចេចឌីតិ ឲុត្វ តឌក្កចិក្លប្អកសយុច្ឆេឌបឌិប្បស្សទ្ធិតិស្សទេហចិយុត្តីសុ បត្ថាសុ បឌិប្បស្សទ្ធិចិយុត្តិសន្លាតា ភកចចេតា ឋលចិយុត្តិ អឌិចេប្បតាតិ អាហ "ចិយុត្តិសុលំ ឋលសយាបត្តិសុលំ បឌិសំចេចឌឃាចេតា"តិ ចិយុត្តីតិ ច ប្ដបក្កិចេលចេសហិ បឌិប្បស្សទ្ធិចេសត ចិត្តស្ស ចិយុត្តកាចេចា, ចិត្តចេយច ចា តឆា ចិយុត្តំ ចេចឌិតត្តំ តាឃ ចិយុត្តិឃា ឌាតំ, សប្បឃុត្តំ ចា សុលំ ចិយុត្តិសុលំ "ឃាឃំ, កចេត្តា, ប្ដបេក្លា សចេត្ត សុចេល ចុត្តា ភកចតា"តិ (យ តិ ១.ប៉ប៉) ចចតចេតា ប្ដបេក្លាបិ ចេចត្វ សុលយិច្ឆេច ចេចឌិតត្តា តឆា ហិ ចុត្តំ សេម្ងាហចិចេតាឌតិឃំ (ចិក អដ្ឋ ១១១) "ប្ដបេក្លា បត សត្តត្តា, សុលយិច្ឆេច កាសិតា"តិ ភកចា ហិ ចតុត្ថឈ្ឍាតិកំ អទេហត្តឋលសយាបត្តិំ សយាបជ្ជតិ, ត ត្ថតទំ អឆ ចា "ចេតសំ ចុបសេយា សុចេលា"តិអាឌីសុ (ឌី តិ ១.១១១, ១លិ១) ឃឆា សន្លាទក្លចុបសេយា "សុចេលា"តិ ចុច្ចតិ, ឲុចំ សកលកិចេលសទុក្លបសយកាចចេតា អក្កុឋចេល លទ្ធយាតា បឌិប្បស្សទ្ធិចិយុត្តិ ឲុច ត្ថឆ "សុល"ត្តិ ចេចឌិតត្តា

អឆាតិ អឌិកាចេត្វ តិបិចេតា, ចេលាតិ បឆប្អុចេលា ចេតសុ អឌិកាចេត្វត "អឆា"តិ ត្ថយិតា ចិយុត្តិសុលបឌិសំចេចឌតចេតា អត្ថា អឌិកាទំ

ទស្សេតិ។ កោ បនេសោតិ? បដិច្ចសមុប្បាទមនសិការោ។ រត្តិយាតិ អវយវសម្ពន្ធេ សាមិវចនំ។ បឋមន្តិ អច្ចន្តសំយោគេ ឧបយោគវចនំ។ យថា ហិ តស្សា រត្តិយា សកលម្បិ បឋមំ យាមំ តេនេវ មនសិការេន យុត្តោ អហោសីតិ។

បច្ចយាការន្តិ អវិជ្ជាទិបច្ចយធម្មំ។ បដិច្ចាតិ បដិមុខំ គន្ត្វា, ការណសាមគ្គិំ អបដិក្ខិបិត្វាតិ អត្ថោ។ បដិមុខគមនញ្ច បច្ចយស្ស ការណសាមគ្គិយា អង្គភាវេន ផលស្ស ឧប្បាទនមេវ។ អបដិក្ខិបិត្វាតិ បន ឥមិនា តាយ ការណសាមគ្គិយា អង្គានំ អគ្គហេត្វា សមេវ ន ឧប្បាទេតីតិ អត្ថោ។ ឯតេន ការណពហុតា ទស្សិតា។ អវិជ្ជាទិឯកេកហេតុសីសេន ហិ ហេតុសមូហោ និទ្ទិដ្ឋោ។ សហិតេតិ សមុទិតេ, អវិនិព្ភុត្តេតិ អត្ថោ។ អវិជ្ជាទិកោ ហិ បច្ចយធម្មោ សហិតេយេវ អញ្ញមញ្ញំ អវិនិព្ភោគវុត្តិធម្មេ ឧប្បាទេតិ។ ឥមិនា បច្ចយុប្បន្នសមូហតា ទស្សិតា។ ឯកតោបិ “ឯកំ ន ឯកតោ”តិអាទិនយោ (វិភ. អដ្ឋ. ២២៦ សង្ខារបទនិទ្ទេស; វិសុទ្ធិ. ២.៦១៧) ទីបិតោ ហោតិ។ ឯកតោ ហិ ការណតោ ន ឥធ កិញ្ចិ ឯកំ ផលមត្ថិ, ន អនេកំ, នាបិ អនេកេហិ ការណេហិ ឯកំ, អនេកេហិ បន ការណេហិ អនេកមេវ ហោតិ។ តថា ហិ អនេកេហិ ឧតុបថវីពីជសលិលសង្ខាតេហិ ការណេហិ អនេកមេវ រូបគន្ធរសាទិអង្កុរសង្ខាតំ ផលមុប្បជ្ជមានំ ទិស្សតិ។ យំ បនេតំ “អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា, សង្ខារបច្ចយា វិញ្ញាណ”ន្តិ ឯកេកហេតុផលទីបនំ កតំ, តត្ថ បយោជនំ ន វិជ្ជតិ។

យថា ហិ កត្ថចិ បធានត្តា កត្ថចិ បាកដត្តា កត្ថចិ អសាធារណត្តា ទេសនាវិលាសស្ស ច វេនេយ្យានញ្ច អនុរូបតោ ឯកមេវ ហេតុំ វា ផលំ វា ទីបេតិ “ផស្សបច្ចយា វេទនា”តិ ហិ ឯកមេវ ហេតុំ ផលញ្ចាហ។ ផស្សោ ហិ វេទនាយ បធានហេតុ យថាផស្សំ វេទនាវវត្ថានតោ។ វេទនា ច ផស្សស្ស បធានផលំ យថាវេទនំ ផស្សវវត្ថានតោ។ “សេម្ហសមុដ្ឋានា អាពាធា”តិ (មហានិ. ៥) បាកដត្តា ឯកំ ហេតុមាហ។ បាកដោ ហិ ឯត្ថ សេម្ហោ, ន កម្មាទយោ។ “យេ កេចិ, ភិក្ខវេ, អកុសលា ធម្មា, សព្ពេ តេ អយោនិសោមនសិការមូលកា”តិ អសាធារណត្តា ឯកំ ហេតុមាហ។ អសាធារណោ ហិ អយោនិសោមនសិការោ អកុសលានំ, សាធារណានិ វត្ថារម្មណាទីនីតិ។ តស្មា អវិជ្ជា តាវេត្ថ វិជ្ជមានេសុបិ អញ្ញេសុ វត្ថារម្មណសហជាតធម្មាទីសុ សង្ខារការណេសុ “អស្សាទានុបស្សិនោ តណ្ហា បវឌ្ឍតី”តិ (សំ. និ. ២.៥២) ច “អវិជ្ជាសមុទយា អាសវសមុទយោ”តិ (ម. និ. ១.១០៣) ច វចនតោ អញ្ញេសម្បិ តណ្ហាទីនំ សង្ខារហេតូនំ ហេតូតិ បធានត្តា, “អវិទ្វា, ភិក្ខវេ, អវិជ្ជាគតោ បុញ្ញាភិសង្ខារម្បិ អភិសង្ខរោតី”តិ បាកដត្តា អសាធារណត្តា ច សង្ខារានំ ហេតុភាវេន ទីបិតាតិ វេទិតព្ពា។ ឯតេន សព្ពត្ថ ឯកេកហេតុផលទីបនេ យថាសម្ភវំ នយោ នេតព្ពោ។ តេនាហុ បោរាណា –

“ឯកំ ន ឯកតោ ឥធ, នានេកមនេកតោបិ នោ ឯកំ;

ផលមត្ថិ អត្ថិ បន ឯក-ហេតុផលទីបនេ អត្ថោ”តិ។

បច្ចេតុមរហតីតិ បដិច្ចោ។ យោ ហិ តំ បច្ចេតិ អភិសមេតិ, តស្ស អត្ថាយ ហិតសុខាយ សំវត្តតិ។ សម្មា សហ ច ឧប្បាទេតីតិ

สมุปฺปาโท. ปจฺจยธมฺโม หิ อตฺตโน ผลํ อุปฺปาเทนฺโต สมฺภุยฺเยว อุปฺปาเทติ, น วิกลํ. เย จ ธมฺเม อุปฺปาเทติ, เต สนฺเต สเหว อุปฺปาเทติ, น เอเกกํ. อิติ ปฏิจฺจ จ โส สมุปฺปาโท จาติ ปฏิจฺจสมุปฺปาโทติ เอวเมตฺถ อตฺโถ ทฏฺฐพฺโพ. วิตฺถาโรติ ปฏิจฺจสมุปฺปาทปทวณฺณนาปปญฺโจ. ยสฺมึ ตํ อติปปญฺจกถา ภูต น ทสฺสยิสฺสาม, อิทํ ปรโต วกฺขมานยมฺปิ วิตฺถาเร. อนุโลมปฏิโลมตฺถ กถนปฺปการนิทฺเทสา “วิสยํ วตฺถิยสุทิยา ปริวตฺตตฺติ”ติอาทีสุ (อ. นิ. ๓.๔๐) วิย. สฺวาติ โส เอว ปจฺจยากาโร. ปุริมนเยน จ วุตฺตาติ “อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขารา”ติอาทินา นเยน วุตฺตา ปจฺจยากาโร. ปวตฺติยาติ สํสารปฺปวตฺติยา. ยตสิ อกาสีติ โย โย ปจฺจยธมฺโม ยสฺส ยสฺส ปจฺจยุปฺปนฺนธมฺมสฺส ยถา ยถา เหตุปจฺจยาทินา ปจฺจยภาเวน ปจฺจโย โหติ, ตํ สพฺพํ อวิปรีตํ อปริหาเปตฺวา อนวเสสโต ปจฺเจกฺกลกฺขเณน วิตฺเต อกาสีติ อตฺโถ.

อวิชฺชาปจฺจยาติอาทีสุ (วิภ. อฏฺ. ๒๒๕; วิสุทฺธิ. ๒.๕๘๓-๕๘๔; อุทา. อฏฺ. ๑) อวินฺทิยํ กายทุจฺจริตาทึ วินฺทตีติ อวิชฺชา, วินฺทิยํ กายสุจริตาทึ น วินฺทตีติ อวิชฺชา, ธมฺมานํ อวิปรีตสภาวํ อวิทิตํ กโรตีติ อวิชฺชา, อนฺตวิรหิเต สํสาเร ภวาทีสุ สตฺเต ชวาเปตีติ อวิชฺชา, อวิชฺชมาเนสุ ชวติ, วิชฺชมาเนสุ น ชวตีติ อวิชฺชา, วิชฺชาปฏิปกฺขาติ วา อวิชฺชา. สา “ทุกฺเข อญฺญาณ”นฺติอาทินา จตุพฺพิธา เวทิตพฺพา. ปฏิจฺจ นํ น วินา ผลํ เอติ อุปฺปชฺชติ เจว ปวตฺตติ จาติ ปจฺจโย, อุปการฏฺเฐน วา ปจฺจโย. อวิชฺชา จ สา ปจฺจโย จาติ อวิชฺชาปจฺจโย , ตสฺมา อวิชฺชาปจฺจยา. สงฺขโรนฺตีติ สงฺขารา, โลกิยา กุสลากุสลเจตนา. เต ปุญฺญาปุญฺญาเนญฺชาภิสงฺขารวเสน ติวิธา เวทิตพฺพา. วิชานาตีติ วิญฺญาณํ, ตํ โลกิยวิปากวิญฺญาณวเสน ทฺวตฺตึสวิธํ. นมตีติ นามํ, เวทนาทิกฺขนฺธตฺตยํ. รุปฺปตีติ รูปํ, ภูตรูปํ จกฺขาทิอุปาทารูปญฺจ. อายตนฺติ, อายตญฺจ นยตีติ อายตนํ. ผุสตีติ ผสฺโส. เวทยตีติ เวทนา. ทฺวยมฺปิ ทฺวยํ ทฺวารวเสน ฉพฺพิธํ, วิปากวเสน คหเณ ทฺวตฺตึสวิธํ. ปริตสฺสตีติ ตณฺหา, สา กามตณฺหาทิวเสน สงฺเขปโต ติวิธา, วิตฺถารโต อฏฺฐสตวิธา จ. อุปาทิยตีติ อุปาทานํ, ตํ กามุปาทานาทิวเสน จตุพฺพิธํ.

ภวติ ภาวยติ จาติ ภโว, โส กมฺมุปปตฺติเภทโต ทุวิโธ. ชนนํ ชาติ. ชีรณํ ชรา. มรนฺติ เอเตนาติ มรณํ. โสจนํ โสโก. ปริเทวนํ ปริเทโว. ทุกฺขยตีติ ทุกฺขํ, อุปฺปาทฏฺฐิติวเสน เทฺวธา ขนตีติ วา ทุกฺขํ. ทุมฺมนสฺส ภาโว โทมนสฺสํ. ภุโส อายาโส อุปายาโส. สมฺภวนฺตีติ นิพฺพตฺตนฺติ. น เกวลญฺจ โสกาทีเหว, อถ โข สพฺพปเทหิ “สมฺภวนฺตี”ติ ปทสฺส โยชนา กาตพฺพา. อิตรถา หิ อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขารา สมฺภวนฺตีติ ปจฺจยปจฺจยุปฺปนฺนววตฺถานํ กสฺสจิ โหติ. เตเนวาห “อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขารา สมฺภวนฺตีติ โยชิตา นเยน สพฺพปเทสุ อตฺโถ เวทิตพฺโพ”ติ. เอวเมตสฺส...เป... สมุทโย โหตีติ เอตฺถ ปน อยมตฺโถ. เอวนฺติ นิทฺทิฏฺฐนยนิทสฺสนํ, เตน อวิชฺชาทีเหว การเณหิ, น อิสฺสรนิมฺมานาทีหีติ ทสฺเสติ. เอตสฺสาติ ยถาวุตฺตสฺส. เกวลสฺสาติ อสมฺมิสฺสสฺส, สกลสฺส วา. ทุกฺขกฺขนฺธสฺสาติ ทุกฺขสมูหสฺส, น สตฺตสฺส นาปิ สุภสุขาทีนํ. สมุทโย โหตีติ นิพฺพตฺติ สมฺภวติ.

อจฺจนฺตเมว สงฺขาเรหิ วิรชฺชติ เอเตนาติ วิราโค, อริยมคฺโคติ อาห “วิราคสงฺขาเตน มคฺเคนา”ติ. อเสสํ นิโรโธ อเสสนิโรโธ, อเสเสตฺวา นิสฺเสเสตฺวา นิโรโธ สมุจฺฉินฺทนา อนุสยปฺปหานวเสน อคฺคมคฺเคน อวิชฺชาย อจฺจนฺตสมุคฺฆาตโตติ อตฺโถ. ยทิปิ เหฏฺฐิมมคฺเคหิปิ ปหียมานา อวิชฺชา อจฺจนฺตสมุคฺฆาตวเสเนว ปหียติ, ตถาปิ น อนวเสสโต ปหียติ.

អបាយគមនីយា ហិ អវិជ្ជា បឋមមគ្គេន បហីយតិ, តថា សកិទេវ ឥមស្មិំ លោកេ សព្វត្ថ ច អនរិយភូមិយំ ឧប្បត្តិយា បច្ចយភូតា អវិជ្ជា យថាក្កមំ ទុតិយតតិយមគ្គេហិ បហីយតិ, ន ឥតរាតិ, អរហត្តមគ្គេនេវ បន សា អនវសេសំ បហីយតីតិ។ អនុប្បាទនិរោធោ ហោតីតិ សព្វេសំ សង្ខារានំ អនវសេសំ អនុប្បាទនិរោធោ ហោតិ។ ហេដ្ឋិមេន ហិ មគ្គត្តយេន កេចិ សង្ខារា និរុជ្ឈន្តិ, កេចិ ន និរុជ្ឈន្តិ អវិជ្ជាយ សាវសេសនិរោធា, អគ្គមគ្គេន បនស្សា អនវសេសនិរោធា ន កេចិ សង្ខារា ន និរុជ្ឈន្តីតិ។ ឯវំ និរុទ្ធានន្តិ ឯវំ អនុប្បាទនិរោធេន និរុទ្ធានំ។ កេវល-សទ្ទោ និរវសេសវាចកោ ច ហោតិ “កេវលា អង្គមគធា”តិអាទីសុ។ អសម្មិស្សវាចកោ ច “កេវលា សាលយោ”តិអាទីសុ។ តស្មា ឥធាបិ អត្ថំ វទតិ “សកលស្ស, សុទ្ធស្ស វា”តិ។ តត្ថ សកលស្សាតិ អនវសេសស្ស សព្ពភវាទិគតស្ស។ សត្តជីវរហិតស្សាតិ បរបរិកប្បិតជីវរហិតស្ស។

អបិចេត្ថ កិញ្ចាបិ “អវិជ្ជានិរោធា សង្ខារនិរោធោ, សង្ខារនិរោធា វិញ្ញាណនិរោធោ”តិ ឯត្តាវតាបិ សកលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស អនវសេសតោ និរោធោ វុត្តោ ហោតិ, តថាបិ យថា អនុលោមេ យស្ស យស្ស បច្ចយធម្មស្ស អត្ថិតាយ យោ យោ បច្ចយុប្បន្នធម្មោ ន និរុជ្ឈតិ បវត្តតិ ឯវាតិ ឥមស្ស អត្ថស្ស ទស្សនត្ថំ “អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា...បេ... សមុទយោ ហោតី”តិ វុត្តំ។ ឯវំ តប្បដិបក្ខតោ តស្ស តស្ស បច្ចយស្ស អភាវេ សោ សោ បច្ចយុប្បន្នធម្មោ និរុជ្ឈតិ ន បវត្តតីតិ ទស្សនត្ថំ ឥធ “អវិជ្ជានិរោធា សង្ខារនិរោធោ, សង្ខារនិរោធា វិញ្ញាណនិរោធោ, វិញ្ញាណនិរោធា នាមរូបនិរោធោ...បេ... ទុក្ខក្ខន្ធស្ស និរោធោ ហោតី”តិ វុត្តំ, ន បន អនុលោមេ វិយ កាលត្តយបរិយាបន្នស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស និរោធទស្សនត្ថំ។ អនាគតស្ស ហិ អរិយមគ្គភាវនាយ អសតិ ឧប្បជ្ជនារហស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស អរិយមគ្គភាវនាយ និរោធោ ឥច្ឆិតោតិ អយម្បិ វិសេសោ វេទិតព្វោ។

យទា ហវេតិ ឯត្ថ ហវេតិ ព្យត្តន្តិ ឥមស្មិំ អត្ថេ និបាតោ។ កេចិ បន “ហវេតិ អាហវេ យុទ្ធេ”តិ អត្ថំ វទន្តិ, “យោធេថ មារំ បញ្ញាវុធេនា”តិ (ធ· ប· ៤០) ហិ វចនតោ កិលេសមារេន យុជ្ឈនសមយេតិ តេសំ អធិប្បាយោ។ អារម្មណូបនិជ្ឈានលក្ខណាតិ អារម្មណូបនិជ្ឈានសភាវេន។ លក្ខណូបនិជ្ឈានលក្ខណាតិ ឯត្ថាបិ ឯសេវ នយោ។ តត្ថ អារម្មណូបនិជ្ឈានំ នាម អដ្ឋ សមាបត្តិយោ កសិណារម្មណស្ស ឧបនិជ្ឈាយនតោ។ លក្ខណូបនិជ្ឈានំ នាម វិបស្សនាមគ្គផលានិ។ វិបស្សនា ហិ តីណិ លក្ខណានិ ឧបនិជ្ឈាយតីតិ លក្ខណូបនិជ្ឈានំ, មគ្គោ វិបស្សនាយ អាគតកិច្ចំ សាធេតីតិ លក្ខណូបនិជ្ឈានំ, ផលំ តថលក្ខណំ និរោធសច្ចំ ឧបនិជ្ឈាយតីតិ លក្ខណូបនិជ្ឈានំ។ នោ កល្លោ បញ្ហោតិ អយុត្តោ បញ្ហោ, ទុប្បញ្ហោ ឯសោតិ អត្ថោ។ អាទិសទ្ទេន –

“ផុសតីតិ អហំ ន វទាមិ។ ផុសតីតិ ចាហំ វទេយ្យំ, តត្រស្ស កល្លោ បញ្ហោ ‘កោ នុ ខោ, ភន្តេ, ផុសតី’តិ? ឯវញ្ចាហំ ន វទាមិ, ឯវំ មំ អវទន្តំ យោ ឯវំ បុច្ឆេយ្យ ‘កិំបច្ចយា នុ ខោ, ភន្តេ, ផស្សោ’តិ, ឯស កល្លោ បញ្ហោ។ តត្រ កល្លំ វេយ្យាករណំ ‘សឡាយតនបច្ចយា ផស្សោ, ផស្សបច្ចយា វេទនា’តិ។ កោ នុ ខោ, ភន្តេ, វេទយតីតិ? នោ កល្លោ បញ្ហោតិ ភគវា អវោច, វេទយតីតិ អហំ ន វទាមិ, វេទយតីតិ ចាហំ វទេយ្យំ, តត្រស្ស កល្លោ បញ្ហោ ‘កោ នុ ខោ, ភន្តេ, វេទយតី’តិ? ឯវញ្ចាហំ ន វទាមិ។ ឯវំ មំ អវទន្តំ យោ ឯវំ បុច្ឆេយ្យ ‘កិំបច្ចយា នុ ខោ, ភន្តេ, វេទនា’តិ, ឯស កល្លោ បញ្ហោ។ តត្រ កល្លំ វេយ្យាករណំ ‘ផស្សបច្ចយា វេទនា, វេទនាបច្ចយា តណ្ហា’”តិ (សំ· និ· ២·១២) –

ឯវមាទិំ វិបល្លាសំ សង្គណ្ហាតិ។

អាទិនា ច នយេនាតិ ឯត្ថ អាទិ-សទ្ទេន បន "កតមា នុ ខោ, ភន្តេ, ជាតិ, កស្ស ច បនាយំ ជាតីតិ។ 'នោ កល្លោ បញ្ហោ'តិ ភគវា អវោចា"តិ ឯវមាទិំ សង្គណ្ហាតិ។ ននុ ចេត្ថ "កតមំ នុ ខោ, ភន្តេ, ជរាមរណ"ន្តិ (សំ. និ. ២.៣៥) ឥទំ សុបុច្ឆិតន្តិ? កិញ្ចាបិ សុបុច្ឆិតំ, យថា បន សតសហស្សគ្ឃនកេ សុវណ្ណថាលកេ វឌ្ឍិតស្ស សុភោជនស្ស មត្ថកេ អាមលកមត្តេ គូថបិណ្ឌេ ឋបិតេ សព្ពំ ភោជនំ ទុព្ភោជនំ ហោតិ ឆឌ្ឌេតព្ពំ, ឯវមេវ "កស្ស ច បនិទំ ជរាមរណ"ន្តិ ឥមិនា សត្តូបលទ្ធិវាទបទេន គូថបិណ្ឌេន តំ ភោជនំ ទុព្ភោជនំ វិយ អយម្បិ សព្ពោ ទុប្បញ្ហោ ជាតោតិ។

សោឡស កង្ខាតិ "អហោសិំ នុ ខោ អហំ អតីតមទ្ធានំ, ន នុ ខោ អហោសិំ, កិំ នុ ខោ អហោសិំ, កថំ នុ ខោ អហោសិំ, កិំ ហុត្វា កិំ អហោសិំ នុ ខោ អហំ អតីតមទ្ធានំ, ភវិស្សាមិ នុ ខោ អហំ អនាគតមទ្ធានំ, ន នុ ខោ ភវិស្សាមិ, កិំ នុ ខោ ភវិស្សាមិ, កថំ នុ ខោ ភវិស្សាមិ, កិំ ហុត្វា កិំ ភវិស្សាមិ នុ ខោ អហំ អនាគតមទ្ធានំ, អហំ នុ ខោស្មិ, នោ នុ ខោស្មិ, កិំ នុ ខោស្មិ, កថំ នុ ខោស្មិ, អយំ នុ ខោ សត្តោ កុតោ អាគតោ, សោ កុហិំ គាមី ភវិស្សតី"តិ (ម. និ. ១.១៨; សំ. និ. ២.២០) ឯវមាគតា អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នវិសយា សោឡសវិធា កង្ខា។

តត្ថ (ម. និ. អដ្ឋ. ១.១៨; សំ. និ. អដ្ឋ. ២.២.២០) អហោសិំ នុ ខោ, ន នុ ខោតិ សស្សតាការញ្ច អធិច្ចសមុប្បត្តិអាការញ្ច និស្សាយ អតីតេ អត្តនោ វិជ្ជមានតញ្ច អវិជ្ជមានតញ្ច កង្ខតិ, កិំ ការណន្តិ ន វត្តព្វំ។ ឧម្មត្តកោ វិយ ហិ ពាលបុថុជ្ជនោ យថា វា តថា វា បវត្តតិ។ អបិច អយោនិសោមនសិការោយេវេត្ថ ការណំ។ ឯវំ អយោនិសោមនសិការស្ស បន កិំ ការណន្តិ? ស្វេវ បុថុជ្ជនភាវោ អរិយានំ អទស្សនាទីនិ ច។ ននុ ច បុថុជ្ជនោបិ យោនិសោ មនសិ ករោតីតិ។ កោ វា ឯវមាហ "ន មនសិ ករោតី"តិ។ ន បន តត្ថ បុថុជ្ជនភាវោ ការណំ, សទ្ធម្មស្សវនកល្យាណមិត្តតាទីនិ តត្ថ ការណានិ។ ន ហិ មច្ឆមំសាទីនិ អត្តនោ បកតិយា សុគន្ធានិ, អភិសង្ខារបច្ចយា បន សុគន្ធានិបិ ហោន្តិ។

កិំ នុ ខោ អហោសិន្តិ ជាតិលិង្គុបបត្តិយោ និស្សាយ "ខត្តិយោ នុ ខោ អហោសិំ, ព្រាហ្មណវេស្សសុទ្ទគហដ្ឋបព្ពជិតទេវមនុស្សានំ អញ្ញតរោ"តិ កង្ខតិ។

កថំ នុ ខោតិ សណ្ឋានាការំ និស្សាយ "ទីឃោ នុ ខោ អហោសិំ, រស្សឱទាតកណ្ហប្បមាណិកអប្បមាណិកាទីនំ អញ្ញតរោ"តិ កង្ខតិ។ កេចិ បន "ឥស្សរនិម្មានាទីនិ និស្សាយ 'កេន នុ ខោ ការណេន អហោសិ'ន្តិ ហេតុតោ កង្ខតី"តិ វទន្តិ។

កិំ ហុត្វា កិំ អហោសិន្តិ ជាតិអាទីនិ និស្សាយ "ខត្តិយោ ហុត្វា នុ ខោ ព្រាហ្មណោ អហោសិំ…បេ… ទេវោ ហុត្វា មនុស្សោ"តិ អត្តនោ

បរម្បរំ កង្ខតិ។ សព្ពត្ថេវ បន អទ្ធានន្តិ កាលាធិវចនមេតំ, តញ្ច ភុម្មត្ថេ ឧបយោគវចនំ ទដ្ឋព្ពំ។

ភវិស្សាមិ នុ ខោ, ន នុ ខោតិ សស្សតាការញ្ច ឧច្ឆេទាការញ្ច និស្សាយ អនាគតេ អត្តនោ វិជ្ជមានតញ្ច អវិជ្ជមានតញ្ច កង្ខតិ។ សេសមេត្ថ វុត្តនយមេវ។

អហំនុ ខោស្មីតិ អត្តនោ អត្ថិភាវំ កង្ខតិ។ យុត្តំ បនេតន្តិ? យុត្តំ អយុត្តន្តិ កា ឯត្ថ ចិន្តា។ អបិចេត្ថ ឥទំ វត្ថុម្បិ ឧទាហរន្តិ, ចូឡមាតាយ កិរ បុត្តោ មុណ្ឌោ, មហាមាតាយ បុត្តោ អមុណ្ឌោ។ តំ បុត្តំ មុណ្ឌយិំសុ។ សោ ឧដ្ឋាយ “អហំ នុ ខោ ចូឡមាតាយ បុត្តោ”តិ ចិន្តេសិ។ ឯវំ “អហំ នុ ខោស្មី”តិ កង្ខា ហោតិ។

នោ នុ ខោស្មីតិ អត្តនោ នត្ថិភាវំ កង្ខតិ។ តត្រាបិ ឥទំ វត្ថុ – ឯកោ កិរ មច្ឆេ គណ្ហន្តោ ឧទកេ ចិរដ្ឋានេន សីតិភូតំ អត្តនោ ឩរុំ “មច្ឆោ”តិ ចិន្តេត្វា បហរិ។ អបរោ សុសានបស្សេ ខេត្តំ រក្ខន្តោ ភីតោ សង្កុដិតោ សយិ។ សោ បដិពុជ្ឈិត្វា អត្តនោ ជណ្ណុកានិ “ទ្វេ យក្ខា”តិ ចិន្តេត្វា បហរិ, ឯវំ “នោ នុ ខោស្មី”តិ កង្ខតិ។

កិំ នុ ខោស្មីតិ ខត្តិយោវ សមានោ អត្តនោ ខត្តិយភាវំ កង្ខតិ។ ឯស នយោ សេសេសុ។ ទេវោ បន សមានោ ទេវភាវំ អជានន្តោ នាម នត្ថិ។ សោបិ បន “អហំ រូបី នុ ខោ អរូបី នុ ខោ”តិអាទិនា នយេន កង្ខតិ។ ខត្តិយាទយោ កស្មា ន ជានន្តីតិ ចេ? អបច្ចក្ខា តេសំ តត្ថ តត្ថ កុលេ ឧប្បត្តិ។ គហដ្ឋាបិ ច បីតមល្លិកាទយោ បព្ពជិតសញ្ញិនោ។ បព្ពជិតាបិ “កុប្បំ នុ ខោ មេ កម្ម”ន្តិអាទិនា នយេន គហដ្ឋសញ្ញិនោ។ មនុស្សាបិ ច ឯកច្ចេ រាជានោ វិយ អត្តនិ ទេវសញ្ញិនោ ហោន្តិ។

កថំ នុ ខោស្មីតិ វុត្តនយមេវ។ កេវលញ្ហេត្ថ អព្ភន្តរេ ជីវោ នាម អត្ថីតិ គហេត្វា តស្ស សណ្ឋានាការំ និស្សាយ “ទីឃោ នុ ខោស្មិ, រស្សចតុរស្សឆឡំសអដ្ឋំសសោឡសំសាទីនំ អញ្ញតរប្បការោ”តិ កង្ខន្តោ “កថំ នុ ខោស្មី”តិ កង្ខតីតិ វេទិតព្ពោ។ សរីរសណ្ឋានំ បន បច្ចុប្បន្នំ អជានន្តោ នាម នត្ថិ។

កុតោ អាគតោ, សោ កុហិំ គាមី ភវិស្សតីតិ អត្តភាវស្ស អាគតិគតិដ្ឋានំ កង្ខតិ។

វបយន្តីតិ វិអបយន្តិ, យការលោបេនាយំ និទ្ទេសោ។ ព្យបយន្តីតិ វុត្តំ ហោតិ។ តេនាហ “វបយន្តិ អបគច្ឆន្តី”តិ។ អបគមនញ្ច អនុប្បត្តិនិរោធវសេនាតិ អាហ “និរុជ្ឈន្តី”តិ។

១៦។ កថា បនស្ស ពោធិបក្ខិយធម្មា ចតុសច្ចធម្មា វា បាតុភវន្តិ ឧប្បជ្ជន្តិ បកាសន្តីតិ? វិបស្សនាមគ្គក្ខណេសុ បវត្តមានេសុ។ តត្ថ វិបស្សនាក្ខណេ តាវ វិបស្សនាក្ខណសម្បយុត្តា សតិអាទយោ វិបស្សនាក្ខណញ្ច យថារហំ អត្តនោ អត្តនោ វិសយេសុ

ᬢᬤᬗ᭄ᬕᬧ᭄ᬧᬳᬵᬦᬯᬲᬾᬦ ᬲᬸᬪᬲᬜ᭄ᬜᬵᬤᬶᬓᬾ ᬧᬚᬳᬢ᭄ᬯᬵ ᬓᬵᬬᬵᬦᬸᬧᬲ᭄ᬲᬦᬵᬤᬶᬯᬲᬾᬦ ᬯᬶᬲᬸᬂ ᬯᬶᬲᬸᬂ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬦ᭄ᬢᬶ᭟ ᬫᬕ᭄ᬕᬓ᭄ᬔᬡᬾ ᬧᬦ ᬢᬾ ᬦᬶᬩ᭄ᬩᬵᬦᬫᬵᬮᬫ᭄ᬩᬶᬢ᭄ᬯᬵ ᬲᬫᬸᬘ᭄ᬙᬾᬤᬯᬲᬾᬦ ᬧᬝᬶᬧᬓ᭄ᬔᬾ ᬧᬚᬳᬢ᭄ᬯᬵ ᬘᬢᬹᬲᬸᬧᬶ ᬅᬭᬶᬬᬲᬘ᭄ᬘᬾᬲᬸ ᬅᬲᬫ᭄ᬫᭀᬳᬧᬝᬶᬯᬾᬥᬲᬵᬥᬦᬯᬲᬾᬦ ᬲᬓᬶᬤᬾᬯ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬦ᭄ᬢᬶ᭟ ᬏᬯᬂ ᬢᬵᬯᬾᬢ᭄ᬣ ᬩᭀᬥᬶᬧᬓ᭄ᬔᬶᬬᬥᬫ᭄ᬫᬵᬦᬂ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬦᬝ᭄ᬞᬾᬦ ᬧᬵᬢᬸᬪᬵᬯᭀ ᬯᬾᬤᬶᬢᬩ᭄ᬩᭀ᭟ ᬅᬭᬶᬬᬲᬘ᭄ᬘᬥᬫ᭄ᬫᬵᬦᬂ ᬧᬦ ᬮᭀᬓᬶᬬᬵᬦᬂ ᬯᬶᬧᬲ᭄ᬲᬦᬵᬓ᭄ᬔᬡᬾ ᬯᬶᬧᬲ᭄ᬲᬦᬵᬬ ᬆᬭᬫ᭄ᬫᬡᬓᬭᬡᬯᬲᬾᬦ ᬮᭀᬓᬸᬢ᭄ᬢᬭᬵᬦᬂ ᬢᬤᬥᬶᬫᬸᬢ᭄ᬢᬢᬵᬯᬲᬾᬦ ᬫᬕ᭄ᬕᬓ᭄ᬔᬡᬾ ᬦᬶᬭᭀᬥᬲᬘ᭄ᬘᬲ᭄ᬲ ᬆᬭᬫ᭄ᬫᬡᬵᬪᬶᬲᬫᬬᬯᬲᬾᬦ ᬲᬩ᭄ᬩᬾᬲᬫ᭄ᬧᬶ ᬓᬶᬘ᭄ᬘᬵᬪᬶᬲᬫᬬᬯᬲᬾᬦ ᬧᬵᬓᬝᬪᬵᬯᭀ ᬧᬓᬵᬲᬦᬝ᭄ᬞᬾᬦ ᬧᬵᬢᬸᬪᬵᬯᭀ ᬯᬾᬤᬶᬢᬩ᭄ᬩᭀ᭟

ᬇᬢᬶ ᬪᬕᬯᬵ ᬲᬢᬶᬧᬶ ᬲᬩ᭄ᬩᬵᬓᬵᬭᬾᬦ ᬲᬩ᭄ᬩᬥᬫ᭄ᬫᬵᬦᬂ ᬅᬢ᭄ᬢᬦᭀ ᬜᬵᬡᬲ᭄ᬲ ᬧᬵᬓᬝᬪᬵᬯᬾ ᬧᬝᬶᬘ᭄ᬘᬲᬫᬸᬧ᭄ᬧᬵᬤᬫᬸᬔᬾᬦ ᬯᬶᬧᬲ᭄ᬲᬦᬵᬪᬶᬦᬶᬯᬾᬲᬲ᭄ᬲ ᬓᬢᬢ᭄ᬢᬵ ᬦᬶᬧᬸᬡᬕᬫ᭄ᬪᬷᬭᬲᬸᬔᬸᬫᬢᬵᬬ ᬧᬘ᭄ᬘᬬᬵᬓᬵᬭᬲ᭄ᬲ ᬢᬂ ᬧᬘ᭄ᬘᬯᬾᬓ᭄ᬔᬶᬢ᭄ᬯᬵ ᬉᬧ᭄ᬧᬦ᭄ᬦᬩᬮᬯᬲᭀᬫᬦᬲ᭄ᬲᬵ ᬧᬝᬶᬧᬓ᭄ᬔᬲᬫᬸᬘ᭄ᬙᬾᬤᬯᬶᬪᬵᬯᬦᬾᬦ ᬲᬤ᭄ᬥᬶᬂ ᬅᬢ᭄ᬢᬦᭀ ᬢᬤᬪᬶᬲᬫᬬᬵᬦᬸᬪᬵᬯᬤᬷᬧᬓᬫᬾᬯᬾᬢ᭄ᬣ ᬉᬤᬵᬦᬂ ᬉᬤᬵᬦᬾᬲᬶ᭟

“ᬓᬵᬫᬵᬢᬾ ᬧᬞᬫᬵ ᬲᬾᬦᬵ”ᬢᬶᬆᬤᬶᬦᬵ ᬦᬬᬾᬦ ᬯᬸᬢ᭄ᬢᬧ᭄ᬧᬓᬵᬭᬂ ᬫᬵᬭᬲᬾᬦᬦ᭄ᬢᬶ –

“ᬓᬵᬫᬵ ᬢᬾ ᬧᬞᬫᬵ ᬲᬾᬦᬵ, ᬤᬸᬢᬶᬬᬵ ᬅᬭᬢᬶ ᬯᬸᬘ᭄ᬘᬢᬶ;

ᬢᬢᬶᬬᬵ ᬔᬸᬧ᭄ᬧᬶᬧᬵᬲᬵ ᬢᬾ, ᬘᬢᬸᬢ᭄ᬣᬷ ᬢᬡ᭄ᬳᬵ ᬧᬯᬸᬘ᭄ᬘᬢᬶ᭟

“ᬧᬜ᭄ᬘᬫᬂ ᬣᬶᬦᬫᬶᬤ᭄ᬥᬂ ᬢᬾ, ᬙᬝ᭄ᬞᬵ ᬪᬷᬭᬹ ᬧᬯᬸᬘ᭄ᬘᬢᬶ;

ᬲᬢ᭄ᬢᬫᬷ ᬯᬶᬘᬶᬓᬶᬘ᭄ᬙᬵ ᬢᬾ, ᬫᬓ᭄ᬔᭀ ᬣᬫ᭄ᬪᭀ ᬢᬾ ᬅᬝ᭄ᬞᬫᭀ᭟

“ᬮᬵᬪᭀ ᬲᬶᬮᭀᬓᭀ ᬲᬓ᭄ᬓᬵᬭᭀ, ᬫᬶᬘ᭄ᬙᬵᬮᬤ᭄ᬥᭀ ᬘ ᬬᭀ ᬬᬲᭀ;

ᬬᭀ ᬘᬢ᭄ᬢᬵᬦᬂ ᬲᬫᬸᬓ᭄ᬓᬂᬲᬾ, ᬧᬭᬾ ᬘ ᬅᬯᬚᬵᬦᬢᬶ᭟

“ᬏᬲᬵ ᬦᬫᬸᬘᬶ ᬢᬾ ᬲᬾᬦᬵ, ᬓᬡ᭄ᬳᬲ᭄ᬲᬵᬪᬶᬧ᭄ᬧᬳᬵᬭᬶᬡᬷ;

ᬦ ᬦᬂ ᬅᬲᬹᬭᭀ ᬚᬶᬦᬵᬢᬶ, ᬚᬾᬢ᭄ᬯᬵ ᬘ ᬮᬪᬢᬾ ᬲᬸᬔ”ᬦ᭄ᬢᬶ (ᬲᬸ᭟ ᬦᬶ᭟ ᭔᭓᭘-᭔᭔᭑; ᬫᬳᬵᬦᬶ᭟ ᭒᭘) –

ᬇᬫᬶᬦᬵ ᬦᬬᬾᬦ ᬯᬸᬢ᭄ᬢᬧ᭄ᬧᬓᬵᬭᬂ ᬫᬵᬭᬲᬾᬦᬂ᭟

តត្ថ (ទី. និ. អដ្ឋ. ២.៣៧៤-៣៨; មហានិ. អដ្ឋ. ២៣) យស្មា អាទិតោ ច អនាភិរតត្តា សត្ថុ ចតូសុ កិលេសកាយា វោសានេន្តិ, តេ អភិក្ខណំ អនភិរតិយា ឧប្បាទេន្តិ បន្តេសុ ចា សេនាសនេសុ អញ្ញតរញ្ញតរេសុ ចា អធិកុសលេសុ ធម្មេសុ អរតិ ឧប្បជ្ជតិ។ វុត្តម្បិ ចេតំ "បណ្ឌិតោ ហោ, អាចរិយោ, អភិរតិ ឧក្កណ្ឋា"តិ (និ. និ. ៣.១៦១)។ តតោ សោ បរិបន្ថកំ ចិត្តំ ឧប្បិលាវិតំ ឧទេតិ, តាយ ឧទេតាយ បរិយេសនំ តណ្ហា ចិត្តំ កិលមេតិ, អថ តេសំ កិលន្តចិត្តានំ ចិត្តេកគ្គំ ឧក្កមតិ, តតោ ចិត្តេសមាធានតាយ ភុម្មិសម្ភេទេសុ អរញ្ញវនបត្ថេសុ សេនាសនេសុ ចិត្តំ ឧបសម្បន្នា វិសុ ខាយតិ, តេសំ ឧស្សង្គិតបរិសង្គិតានំ ឯកត្តំ ចិត្តេកគ្គតាសមាធិយាភាវាតា ចិត្តំ "ន បិយា ន តោ ឯស មេក្ខា"តិ បដិបត្តិយំ ចិត្តុក្កណ្ឋា ឧប្បជ្ជតិ, តំ ចិន្តេន្តោ ចិត្តំ អប្បមត្តកេន ចិត្តសមាធិនា សមាហិតចិត្តា ខាយន្តិ, តេបិ ចិន្តេន្តោ ចិត្តំ តតោ អធិកតរំ ចិត្តសមាធិយំ និស្សាយ លោកសង្ខារនិស្សរណា ឧប្បជ្ជន្តិ, លោកាធិបតិតា ធម្មបតិរូបកានិ បការេន្តា មិច្ឆាយសំ អធិកត្វា តត្ថ ឋិតា ខាតិអាទីហិ អត្តានំ ឧក្កំសេន្តិ បរំ វម្ភេន្តិ, តស្មា កាយាទីនំ បធមសេនាទិការេចា ចេតិតព្វោ។

ឯទេសំ ធម្មជំ សេនំ ឧក្ខិបិត្វា យស្មា សា កណ្ហធម្មបក្ខកាតត្តា កណ្ហស្ស តមុចិនោ ឧបការាយ សំវត្តតិ, តស្មា តំ "តវ សេនា"តិ និទ្ទិសន្តេន "ឯសា តមុចិ តេ សេនា, កណ្ហស្សាភិប្បហារិនី"តិ វុត្តំ។ តត្ថ អភិប្បហារិនីតិ សមណព្រាហ្មណានំ ឃាតនី និប្បោថនី, អន្តរាយករីតិ អត្ថោ។ ន តំ អសូរោ ជិនាតិ, ជេត្វា ច លភតេ សុខន្តិ ឯវំ តវ សេនំ អសូរោ កាយេ ច ជីវិតេ ច សាបេក្ខោ សូរោ ន ជិនាតិ, សូរោ បន ជិនាតិ, ជេត្វា ច មគ្គសុខំ ផលសុខញ្ច អធិគច្ឆតីតិ អត្ថោ។ សោបិ ព្រាហ្មណោតិ សោបិ ពីលាសចព្រាហ្មណោ។

វុត្តានិ "ទេវ សោ បន សមយេន ភគវា សត្ថាហំ ឯកបល្លង្កេន និសិន្នោ ហោតិ វិមុត្តិសុខបដិសំវេទី។ អថ ខោ ភគវា តស្ស សត្តាហស្ស អច្ចយេន តម្ហាសមាធិម្ហា វុដ្ឋហិត្វា រត្តិយា បឋមំ យាមំ បដិច្ចសមុប្បាទំ អនុលោមំ សាធុកំ មនសាកាសិ។ រត្តិយា មជ្ឈិមំ យាមំ បដិច្ចសមុប្បាទំ បដិលោមំ សាធុកំ មនសាកាសិ។ រត្តិយា បច្ឆិមំ យាមំ បដិច្ចសមុប្បាទំ អនុលោមបដិលោមំ សាធុកំ មនសាកាសី"តិ ឯវំ វុត្តាយ ឧទានបាឡិយា (ឧទា. ១) មហាវគ្គ ច ខន្ធកបាឡិយា អវិរោធេន ធម្មស្សវំ "ឧទានេ បន"តិអាទិ អារទ្ធំ។ ឯត្ថ តស្ស ចេតនាតិ តស្ស បច្ចយាការបដាគតស្ស បច្ចយធម្មាទិកស្ស ច ចេតោ។ ឯកេកកោ ហេទ កោដ្ឋាសន្តិ អនុលោមបដិលោមេសុ ឯកេកកោ ហេទ កោដ្ឋាសំ វិវដំ វិវដេត្វា ឯវំ មនសាកាសីតិ វត្តព្វា។ តីសុបិ យាមេសុ អនុលោមបដិលោមំ ហេទ មនសាកាសិ។ ភគវា ហិ ធម្មេ បត្វា វិតក្កវសេន វិត្តក្កាទិហិ ហេតុ ហេតុ អត្តវត្តា ធម្មេ បច្ចវេក្ខិត្វា ហេកុសេសុ វិមុត្តិសុខបដិសំវេទនេន វិហាសិ, វិតក្កវិតក្កាទិហិ បន អភិធម្មបរិយាយេន ធម្មេហិ វិហាសិ។ តស្មា អត្តវត្តា ធម្មបច្ចវេក្ខណធម្មេ ឧប្បាទិតមនសិការេសុ វិមុត្តិបដិវេទនេន ឧប្បាទិតំ មនសិការំ វត្វា ឧទានេ ខន្ធកបាឡិយំ ឯវំ វុត្តន្តិ អធិប្បាយោ។

ទេវនិកាយចក្កវត្តិ និដ្ឋិតា។

អជបាលកថាវណ្ណនា

៣. តស្ស សត្តាហស្ស អច្ចយេនាតិ បល្លង្កសត្តាហស្ស អបគមនេន. តម្ហា សមាធិម្ហា វុដ្ឋហិត្វាតិ តតោ អរហត្តផលសមាបត្តិសមាធិតោ យថាកាលបរិច្ឆេទំ វុដ្ឋហិត្វា. អញ្ញេបិ ពុទ្ធត្តករាតិ វិសាខបុណ្ណមិតោ បដ្ឋាយ រត្តិន្ទិវំ ឯវំ និច្ចសមាហិតភាវហេតុភូតានំ ពុទ្ធគុណានំ ឧបរិ អញ្ញេបិ ពុទ្ធត្តសាធកា “អយំ ពុទ្ធោ”តិ ពុទ្ធភាវស្ស បរេសំ វិភាវកា ធម្មា កិំ នុ ខោ សន្តីតិ យោជនា. ឯកច្ចានំ ទេវតានន្តិ យា អធិគតមគ្គា សន្និបតិតទេវតា ឯកបទេនេវ ពុទ្ធគុណេ ជានន្តិ, តា ឋបេត្វា តទញ្ញាសំ ទេវតានំ. អនិមិសេហីតិ ធម្មបីតិវិប្ផារវសេន បសាទវិការនិច្ចលចលតាយ និមេសរហិតេហិ. រតនចង្កមេតិ ទេវតាហិ មាបិតេ រតនមយចង្កមេ. “រតនភូតានំ សត្តន្នំ បករណានំ តត្ថ ច អនុត្តរស្ស ធម្មរតនស្ស សម្មសនេន តំ ឋានំ រតនឃរចេតិយំ នាម ជាត”ន្តិបិ វទន្តិ. តេនេវ អដ្ឋសាលិនិយំ (ធ. ស. អដ្ឋ. និទានកថា) “រតនឃរំ នាម ន រតនមយំ គេហំ, សត្តន្នំ បន បករណានំ សម្មសិតដ្ឋានំ រតនឃរន្តិ វេទិតព្វ”ន្តិ វុត្តំ.

កស្មា បនាយំ អជបាលនិគ្រោធោ នាម ជាតោតិ អាហ “តស្ស កិរា”តិអាទិ. កេចិ បន “យស្មា តត្ថ វេទេ សជ្ឈាយិតុំ អសមត្ថា មហល្លកព្រាហ្មណា បាការបរិក្ខេបយុត្តានិ និវេសនានិ កត្វា សព្វេ វសិំសុ, តស្មាស្ស ‘អជបាលនិគ្រោធោ’តិ នាមំ ជាត”ន្តិ វទន្តិ. តត្រាយំ វចនត្ថោ – ន ជបន្តីតិ អជបា, មន្តានំ អនជ្ឈាយកាតិ អត្ថោ. អជបា លន្តិ អាទិយន្តិ និវាសំ ឯត្ថាតិ អជបាលោតិ. អបរេ បន វទន្តិ “យស្មា មជ្ឈន្ហិកេ សមយេ អន្តោ បវិដ្ឋេ អជេ អត្តនោ ឆាយាយ បាលេតិ រក្ខតិ, តស្មា ‘អជបាលោ’តិស្ស នាមំ រូឡ្ហ”ន្តិ. សព្វថាបិ នាមមេតំ តស្ស រុក្ខស្ស.

វិមុត្តិសុខំ បដិសំវេទេន្តោតិ ធម្មំ វិចិនន្តោយេវ អន្តរន្តរា វិមុត្តិសុខញ្ច បដិសំវេទេន្តោ. “ធម្មំ វិចិនន្តោ វិមុត្តិសុខញ្ច បដិសំវេទេន្តោ”តិ ឯវំ វា ឯត្ថ បាឋោ គហេតព្វោ. ឧទានដ្ឋកថាយម្បិ (ឧទា. អដ្ឋ. ១) ហិ អយមេវ បាឋោ. ធម្មំ វិចិនន្តោ ចេត្ថ ឯវំ អភិធម្មេ នយមគ្គំ សម្មសិ បឋមំ ធម្មសង្គណិប្បករណំ នាម, តតោ វិភង្គប្បករណំ, ធាតុកថាបករណំ, បុគ្គលបញ្ញត្តិប្បករណំ, កថាវត្ថុំ នាម, យមកំ នាម, តតោ មហាបករណំ បដ្ឋានំ នាមាតិ. តត្ថស្ស សណ្ហសុខុមដ្ឋានម្ហិ ចិត្តំ ឱតិណ្ណេ បីតិ ឧប្បជ្ជិ, បីតិយា ឧប្បន្នាយ លោហិតំ បសីទិ, លោហិតេ បសន្នេ ឆវិ បសីទិ, ឆវិយា បសន្នាយ បុរត្ថិមកាយតោ កូដាគារាទិប្បមាណា រស្មិយោ ឧដ្ឋហិត្វា អាកាសេ បក្ខន្ទ ឆទ្ទន្តនាគកុលំ វិយ បាចីនទិសាយ អនន្តានិ ចក្កវាឡានិ បក្ខន្ទា, បច្ឆិមកាយតោ ឧដ្ឋហិត្វា បច្ឆិមទិសាយ, ទក្ខិណំសកូដតោ ឧដ្ឋហិត្វា ទក្ខិណទិសាយ, វាមំសកូដតោ ឧដ្ឋហិត្វា ឧត្តរទិសាយ អនន្តានិ ចក្កវាឡានិ បក្ខន្ទា, បាទតលេហិ បវាឡង្កុរវណ្ណា រស្មិយោ និក្ខមិត្វា មហាបថវិំ វិនិវិជ្ឈិត្វា ឧទកំ ទ្វិធា ភិន្ទិត្វា វាតក្ខន្ធំ បទាលេត្វា អជដាកាសំ បក្ខន្ទា, សីសតោ នីលមណិរស្មិវដ្ដិ ឧដ្ឋហិត្វា ឆ ទេវលោកេ វិនិវិជ្ឈិត្វា នវ ព្រហ្មលោកេ អតិក្កម្ម អជដាកាសំ បក្ខន្ទា. តស្មិំ ទិវសេ អបរិមាណេសុ ចក្កវាឡេសុ អបរិមាណា សត្តា សព្វេ សុវណ្ណវណ្ណាវ អហេសុំ. តំ ទិវសញ្ច បន ភគវតោ សរីរា និក្ខន្តា យាវជ្ជទិវសាបិ កិរ តា រស្មិយោ អនន្តលោកធាតុយោ គច្ឆន្តិយេវ. ន កេវលញ្ច ឥមស្មិំយេវ សត្តាហេ ធម្មំ វិចិនន្តស្ស សរីរតោ រស្មិយោ និក្ខមិំសុ, អថ ខោ រតនឃរសត្តាហេបិ បដ្ឋានំ សម្មសន្តស្ស ឯវមេវ សរីរតោ រស្មិយោ និក្ខន្តា ឯវាតិ វេទិតព្វា.

វុត្តញ្ហេតំ អដ្ឋសាលិនិយំ (ធ។ ស។ អដ្ឋ។ និទានកថា) –

“ឥមេសុ ច ឯកវីសតិយា ទិវសេសុ ឯកទិវសេបិ សត្ថុ សរីរតោ រស្មិយោ ន និក្ខន្តា, ចតុត្ថេ បន សត្តាហេ បច្ឆិមុត្តរាយ ទិសាយ រតនឃរេ និសីទិ។ តត្ថ ធម្មសង្គណិំ សម្មសន្តស្សាបិ សរីរតោ រស្មិយោ ន និក្ខន្តា។ វិភង្គប្បករណំ, ធាតុកថំ, បុគ្គលបញ្ញត្តិំ, កថាវត្ថុប្បករណំ, យមកប្បករណំ សម្មសន្តស្សាបិ រស្មិយោ ន និក្ខន្តា។ យទា បន មហាបករណំ ឱរុយ្ហ ‘ហេតុបច្ចយោ អារម្មណបច្ចយោ...បេ... អវិគតបច្ចយោ’តិ សម្មសនំ អារភិ, អថស្ស ចតុវីសតិសមន្តបដ្ឋានំ សម្មសន្តស្ស ឯកន្តតោ សព្វញ្ញុតញ្ញាណំ មហាបករណេ ឱកាសំ លភិ។ យថា ហិ តិមិរបិង្គលមហាមច្ឆោ ចតុរាសីតិយោជនសហស្សគម្ភីរេ មហាសមុទ្ទេយេវ ឱកាសំ លភតិ, ឯវមេវ សព្វញ្ញុតញ្ញាណំ ឯកន្តតោ មហាបករណេយេវ ឱកាសំ លភិ។

“សត្ថុ ឯវំ លទ្ធោកាសេន សព្វញ្ញុតញ្ញាណេន យថាសុខំ សណ្ហសុខុមធម្មំ សម្មសន្តស្ស សរីរតោ នីលបីតលោហិតោទាតមញ្ជិដ្ឋបភស្សរវសេន ឆព្វណ្ណរស្មិយោ និក្ខមិំសុ។ កេសមស្សូហិ ចេវ អក្ខីនញ្ច នីលដ្ឋានេហិ នីលរស្មិយោ និក្ខមិំសុ, យាសំ វសេន គគនតលំ អញ្ជនចុណ្ណសមោកិណ្ណំ វិយ ឧមាបុប្ផនីលុប្បលទលសញ្ឆន្នំ វិយ វីតិបតន្តមណិតាលវណ្ដំ វិយ បសារិតមេចកបដំ វិយ ច អហោសិ។ ឆវិតោ ចេវ អក្ខីនញ្ច បីតដ្ឋានេហិ បីតរស្មិយោ និក្ខមិំសុ, យាសំ វសេន ទិសាភាគា សុវណ្ណរសនិសិញ្ចមានា វិយ សុវណ្ណបដបសារិតា វិយ កុង្កុមចុណ្ណកណិការបុប្ផសម្បរិកិណ្ណា វិយ ច វិរោចិំសុ។ មំសលោហិតេហិ ចេវ អក្ខីនញ្ច រត្តដ្ឋានេហិ លោហិតរស្មិយោ និក្ខមិំសុ, យាសំ វសេន ទិសាភាគា ចីនបិដ្ឋចុណ្ណរញ្ជិតា វិយ សុបក្កលាខារសនិសិញ្ចមានា វិយ រត្តកម្ពលបរិក្ខិត្តា វិយ ជយសុមនបារិភទ្ទកពន្ធុជីវកកុសុមសម្បរិកិណ្ណា វិយ ច វិរោចិំសុ។ អដ្ឋីហិ ចេវ ទាឋាហិ ច អក្ខីនញ្ច សេតដ្ឋានេហិ ឱទាតរស្មិយោ និក្ខមិំសុ, យាសំ វសេន ទិសាភាគា រជតកុដេហិ អាសិញ្ចមានខីរធារាសម្បរិកិណ្ណា វិយ បសារិតរជតបដវិតានា វិយ វីតិបតន្តរជតតាលវណ្ដា វិយ កុន្ទកុមុទសិន្ទុវារសុមនមល្លិកាទិកុសុមសញ្ឆន្នា វិយ ច វិរោចិំសុ។ មញ្ជិដ្ឋបភស្សរា បន តំតំសរីរប្បទេសេហិ និក្ខមិំសុ។ ឥតិ តា ឆព្វណ្ណរស្មិយោ និក្ខមិត្វា ឃនមហាបថវិំ គណ្ហិំសុ។

“ចតុនហុតាធិកទ្វិយោជនសតសហស្សពហលា មហាបថវី និទ្ធន្តសុវណ្ណបិណ្ឌិ វិយ អហោសិ។ អថ មហាបថវិំ ភិន្ទិត្វា ហេដ្ឋា ឧទកំ គណ្ហិំសុ។ បថវិសន្ធារកំ អដ្ឋនហុតាធិកចតុយោជនសតសហស្សពហលំ ឧទកំ សុវណ្ណកលសេហិ អាសិញ្ចមានំ វិលីនសុវណ្ណំ វិយ អហោសិ។ ឧទកំ វិនិវិជ្ឈិត្វា វាតំ អគ្គហេសុំ។ ឆនហុតាធិកនវយោជនសតសហស្សុព្ពេធោ វាតោ សមុស្សិតសុវណ្ណក្ខន្ធោ វិយ អហោសិ។ វាតំ វិនិវិជ្ឈិត្វា ហេដ្ឋា អជដាកាសំ បក្ខន្ទិំសុ។ ឧបរិភាគេន ឧគ្គន្ត្វាបិ ចាតុមហារាជិកេ គណ្ហិំសុ។ តេ វិនិវិជ្ឈិត្វា តាវតិំសេ, តតោ យាមេ, តតោ តុសិតេ, តតោ និម្មានរតី, តតោ បរនិម្មិតវសវត្តី, តតោ នវ ព្រហ្មលោកេ, តតោ វេហប្ផលេ, តតោ បញ្ច សុទ្ធាវាសេ វិនិវិជ្ឈិត្វា ចត្តារោ អារុប្បេ គណ្ហិំសុ។ ចត្តារោ ច អារុប្បេ វិនិវិជ្ឈិត្វា អជដាកាសំ បក្ខន្ទិំសុ។

“តិរិយភាគេហិ អនន្តា លោកធាតុយោ បក្ខន្ទិំសុ, ឯត្តកេសុ ឋានេសុ ចន្ទម្ហិ ចន្ទប្បភា នត្ថិ, សូរិយេ សូរិយប្បភា នត្ថិ, តារករូបេសុ តារករូបប្បភា នត្ថិ, ទេវតានំ ឧយ្យានវិមានកប្បរុក្ខេសុ សរីរេសុ អាភរណេសូតិ សព្វត្ថ បភា នត្ថិ។ តិសហស្សិមហាសហស្សិលោកធាតុយា

អាទេលិកាឆទេលាសយទេត្វា យហាព្រាហ្មាបិ ឃ្ញូរិឃ្យក្កុយទេត លទេឌ្ឍាបតទេកា ចិឃ អទេហាសិ, ចត្ត្ឃ្ញូរិឃតារកាទ្សូបទេចតុឃ្យាតចិយាតកាប្យទ្សក្លាត់ បរិទេច្ឆទយត្តកាទេយច បច្ឆ្ញាឃិត្វ· ឲត្តកាំ ជាត់ ឮទ្ទទ្សូមិហិទេឃច អទេឡ្យាតូ្វដ៎ អទេហាសិ· អឃញ្ញ ទេតច ឮទ្ទាត់ អឆិដ្ឋាតិទ្ធិ, ត កាចតាយឃិទ្ធិ· សហ្យាត្យុយឆម្ពុ បត សយុសទេតា ទេលិកាតាឆយ្ស ទេលិហិតំ បឃិឌិ, ចត្ត្ឆូ្សប៉ំ បឃិឌិ, លចិចទេណ្ហា បឃិឌិ· ចិត្តសយុដ្ឋាតា ចណ្ហឆាតុ សយត្តា អឃិតិហត្វយទេត្ត បទេឆទេស តិច្ឆូលិ អដ្ឋាឃិ”តិ·

ឲចំ តិសិទេត្តិ តយ្យាសយាឆិយ្យាចុដ្ឋហិត្វា តិសិទេត្ត· ឲទេកា ព្រាហ្មណោតិ តាយទេកាត្តចទេសត អតកិញ្ញារទេតា អបិកាទេជី ឲទេកា ព្រាហ្មណោ· “ហុំ ហុ”ត្តិ កាទេរាទេត្តា ចិចទេតិតិ សដ្ឋុំ អទេចាក្លុឌាតិកាំ បឃ្សិត្វា ឌិក្យូឆទេត្តា “ហុំ ហុ”ត្តិ កាទេរាទេត្តា ចិចទេតិ· ឲតឆទេចាចាតិ (ប្ហា· អដ្ឋ· ३) ឲតំ ព្លឌាតិ ចត្តដ្ឋំ “កិត្តាចតា ត្យ ទេលា”តិអាឌិចចត់ អទេចាច· តត្វ កិត្តាចតាតិ កិត្តទេកាត បយាទេលាត· ត្យ-តិ សំសឃទេត្វ តិបិទេតា, ទេលា-តិ បឆប្វូទេលា· ទេកា-តិ ព្រាហ្មណាត់ ឌាតិសយុឆាកាតំ អាលបត់· តឆា ហិ ចុត្តំ “ទេកាចាឌិ តាយ ទេសា ទេហាតិ, សទេច ទេហាតិ សកិច្ឆូទេតា”តិ (ឆ· ប· ១៥៩; ឃ្យ· តិ· ៩១ឌ)· ទេកាតយាតិ កកចត្តំ ទេកាទេត្តត អាលបតិ· កាឆំ បតាឃំ ព្រាហ្មណោ សយ្យតិ សយាកទេតា កកចទេតា ទេកាត្តំ ឌាតាតិតិ? តាឃំ សយ្យតិ សយាកទេតា, លទ្ធាឃ្សាតិ បឆាតកាទេលាកាទេល ប្លប្ដ្ឋហទេត្តហិ បច្ឆ្ញចក្កិទេឃហិ សទ្ធិ ចទេយាទេតា អបទេកាទេក តំ ចតំ លទេឆ្លត្វា ប្លទ្សូទេចលិឃំ ទេសតតិកាទេយ ឲទេកា អត្យតិទេឃា ហុត្វា បិណ្ឌាឃ ចទេយាទេតាបិ ទេតត ព្រាហ្មណោត ឌិដ្ឋ ប្យទេឌ្ឍា ទេចច សល្លបិតប្យទេឌ្ឍា ច, ទេតត ទេសា ប្យទេឌ្ឍា បច្ឆ្ញចក្កិទេឃហិ កាឃ្យាត់ កកចទេតា ទេកាត្តំ អត្យឃ្សទេត្តា “ទេកា ទេកាតយា”តិ កកចត្តំ ទេកាទេត្តត អាលបតិ· ឃទេតា បដ្ឋាឃ ចា កកចា យហាកិតិក្លុយត់ តិក្លុទេត្តា អទេតាយាតឌិតិទេទ បឌ្ឍាឌិ, តទេតា បក្យតិ “សយទេលា ទេកាតទេយា”តិ ចទេត្ត្ឃ ចិឃ ឃ្ញូរិទេឃា ចិឃ បិកាទេជី បញ្ញារទេតា ទេហាតិ, ត ច តឃ្ស ទេកាត្តឌាតទេត កាទេលំ កទេចសិតដ្ឋុំ· ព្រាហ្មណកាទេលាតិ ព្រាហ្មណំ កាទេរាត្តិតិ ព្រាហ្មណកាទេលា, ព្រាហ្មណកាចកាទេរាតិ អទេត្វា· ឲត្វ ច “កិត្តាចតា”តិ ឲទេតត ទេឃហិ ឆទេយុហិ ព្រាហ្មណោ ទេហាតិ, ទេតសំ ឆយុាត់ បរិយាលំ ប្យច្ឆតិ· “កាតទេយ”តិ បត ព្លយិតា ទេតសំ សទ្សូប៉ំ ប្យច្ឆតិ·

ប្លឌាត់ ប្លឌាទេតឃិតិ “ទេឃា ព្រាហ្មណោ”តិអាឌិកាំ ប្លឌាត់ ប្លឌាទេតសិ, ត បត តឃ្ស ព្រាហ្មណស្ស ឆម្ពុ ទេឆទេសសិ· កាឃ្វា? ឆយុទេឆសតាឃ អកាឌតកាចទេតា· តឆា ហិ តឃ្ស ព្រាហ្មណស្ស ព្លយំ កាឆំ ឃ្យត្វា ត សច្ឆ្ញាកិសយទេឃា អទេហាសិ· ឃឆា ច ព្លយឃ្ស, ឲចំ ប្លបកាឃ្ស អាឌិចកាឃ្ស ឮទ្ទក្យលាប្យកាឃត់ ឃ្យត្វា· ឆយុចក្កប្យចត្តតទេតា ហិ ប្យឌ្ឍាកាទេក កកចតា កាឃិតំ បទេទសំ ឃ្យលាត្តាតយ្យិ តប្យឃ្សកល្លិកាត់ សទេលាឌាត់ ចិឃ ចាឃតាកាកិឃទេយច ឌាតំ, ត អទេឃក្លុកាកិឃំ ចា តិទេឌ្ឍាឆកាកិឃំ ចា· ឲឃា ហិ ឆយុតាតិ· ទេចទេឆហិ ចា អត្តត្តិ ឲត្វ អត្តិ តាយ សឌ្ឍាសក្លាទេបរិទេឃាឃាត់ តិឌ្ឍាត់· ព្លទេយ ប្លឃ្សឌា តត្វិតិ សឌ្ឍាទេសា ព្លទេយ បហិតត្វា ត សត្តិ·

អឌបិលកាចាចណ្ហតា តិដ្ឋិតា·

យុចលិត្តកាចាចណ្ហតា

ឌ·យុចលិត្តយុទេលតិ (ប្លឌា· អដ្ឋ· ១១) ឲត្វ យុចលិទេត្តា ចុច្ឆតិ តិបទ្សក្លា, ទេឃា “តិច្ឆទេលិ”តិបិ ចុច្ឆតិ, តឃ្ស សយិទេបតិ អទេត្វា· ទេកាចិ បត

“មុចលោតិ តស្ស រុក្ខស្ស នាមំ, វនជេដ្ឋកតាយ បន មុចលិន្ទោតិ វុត្ត”ន្តិ វទន្តិ។ ឧទបាទីតិ សកលចក្កវាឡគព្ភំ បូរេន្តោ មហាមេឃោ ឧទបាទិ។ ឯវរូបោ កិរ មេឃោ ទ្វីសុយេវ កាលេសុ វស្សតិ ចក្កវត្តិម្ហិ វា ឧប្បន្នេ ពុទ្ធេ វា, ឥធ ពុទ្ធុប្បាទកាលេ ឧទបាទិ។ ពោក្ខរណិយា និព្ពត្តោតិ ពោក្ខរណិយា ហេដ្ឋា នាគភវនំ អត្ថិ, តត្ថ និព្ពត្តោ។ សកភវនាតិ អត្តនោ នាគភវនតោ។ ឯវំ ភោគេហិ បរិក្ខិបិត្វាតិ សត្ត វារេ អត្តនោ សរីរភោគេហិ ភគវតោ កាយំ បរិវារេត្វា។ ឧបរិមុទ្ធនិ មហន្តំ ផណំ វិហច្ចាតិ ភគវតោ មុទ្ធប្បទេសស្ស ឧបរិ អត្តនោ មហន្តំ ផណំ បសារេត្វា។ “ផណំ ករិត្វា”តិបិ បាឋោ, សោយេវត្ថោ។

តស្ស កិរ នាគរាជស្ស ឯតទហោសិ “ភគវា ច មយ្ហំ ភវនសមីបេ រុក្ខមូលេ និសិន្នោ, អយញ្ច សត្តាហវទ្ទលិកា វត្តតិ, វាសាគារមស្ស លទ្ធុំ វដ្ដតី”តិ។ សោ សត្តរតនមយំ បាសាទំ និម្មិនិតុំ សក្កោន្តោបិ “ឯវំ កតេ កាយសារោ គហិតោ ន ភវិស្សតិ, ទសពលស្ស កាយវេយ្យាវច្ចំ ករិស្សាមី”តិ មហន្តំ អត្តភាវំ កត្វា សត្ថារំ សត្តក្ខត្តុំ ភោគេហិ បរិក្ខិបិត្វា ឧបរិ ផណំ ធារេសិ។ “តស្ស បរិក្ខេបព្ភន្តរំ លោហបាសាទេ ភណ្ឌាគារគព្ភប្បមាណំ អហោសី”តិ ឥធ វុត្តំ។ មជ្ឈិមដ្ឋកថាយំ (ម។ និ។ អដ្ឋ។ ១។២៨៣) បន –

“បរិក្ខេបស្ស អន្តោ ឱកាសោ ហេដ្ឋា លោហបាសាទប្បមាណោ អហោសិ, ‘ឥច្ឆិតិច្ឆិតេន ឥរិយាបថេន សត្ថា វិហរិស្សតី’តិ នាគរាជស្ស អជ្ឈាសយោ អហោសិ, តស្មា ឯវំ មហន្តំ ឱកាសំ បរិក្ខិបិ, មជ្ឈេ រតនបល្លង្កោ បញ្ញត្តោ ហោតិ, ឧបរិ សុវណ្ណតារកវិចិត្តំ សមោសរិតគន្ធទាមកុសុមចេលវិតានំ អហោសិ, ចតូសុ កោណេសុ គន្ធតេលេន ទីបា ជលិតា, ចតូសុ ទិសាសុ វិវរិត្វា ចន្ទនករណ្ឌកា ឋបិតា”តិ –

វុត្តំ។ ឥច្ឆិតិច្ឆិតេន ឥរិយាបថេន វិហរិស្សតីតិ ច នាគរាជស្ស អជ្ឈាសយមត្តមេតំ, ភគវា បន យថានិសិន្នោវ សត្តាហំ វីតិនាមេសិ។

កិញ្ចាបិ...បេ... វិនេត្វា យុត្តន្តិ ឯត្ថ កេចិ វទន្តិ “ឧឡារោហំ ភោគបរិក្ខេបស្ស វិបុលភាវករណេ ការណកិត្តនំ។ ខុទ្ទកេ ហិ តស្មិំ ភគវន្តំ នាគរាជស្ស សរីរសម្ភូតា ឧស្មា ផរេយ្យ, វិបុលភាវករណេន បន តាទិសំ មា ឧប្បីឡេយិត្វា”តិ។ វិសាលភាវស្ស អត្ថោ ឧបលក្ខិតាបិ វិញ្ញាយតីតិ អាហ “វិទ្ធន្តិ ឧព្ពិទ្ធ”ន្តិ, សា ច ឧព្ពិទ្ធតា ឧបក្កិលេសវិគមេន ទូរភាវេន ឧបដ្ឋាតីតិ អាហ “មេឃវិគមេន ទូរីភូត”ន្តិ។ ឥន្ទនីលមណិ វិយ ទិព្វតិ ជោតតីតិ ទេវោ, អាកាសោ។ វិទិត្វាតិ “ឥទានិ វិគតវលាហកោ អាកាសោ, នត្ថិ ភគវតោ សីតាទិឧបទ្ទវោ”តិ ញត្វា។ វិនិវេឋេត្វាតិ អបនេត្វា។ អត្តនោរូបន្តិ អត្តនោ នាគរូបំ។ បដិសំហរិត្វាតិ អន្តរធាបេត្វា។ មាណវកវណ្ណន្តិ កុមាររូបំ។

ឯតមត្ថំ វិទិត្វាតិ “វិវេកសុខបដិសំវេទិនោ យត្ថ កត្ថចិ សុខមេវ ហោតី”តិ ឯតំ អត្ថំ សព្ពាការេន ជានិត្វា។ ឥមំ ឧទានន្តិ ឥមំ វិវេកសុខានុភាវទីបកំ ឧទានំ ឧទានេសិ។ សុតធម្មស្សាតិ វិស្សុតធម្មស្ស។ តេនាហ “បកាសិតធម្មស្សា”តិ។ អកុប្បតការេនាតិ អកុប្បតសការេន។

មុចលិន្ទកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

រាជាយតនកថាវណ្ណនា

៤. ឱសធហរីតកំ ឧបនេសីតិ ន កេវលំ ឱសធហរីតកមេវ, ទន្តកដ្ឋម្បិ ឧបនេសិ។ បច្ចគ្ឃេតិ ឯត្ថ បុរិមំ អត្ថចិកប្បំ កោចិ ន ភុញ្ជតិ, តេនេវ អាចរិយធម្មបាលត្ថេរេន វុត្តំ “បច្ចគ្ឃេតិ អភិនវេ។ បច្ចេកំ មហគ្ឃតាយ បច្ចគ្ឃេតិ កេចិ, តំ ន សុន្ទរំ។ ន ហិ ពុទ្ធា ភគវន្តោ មហគ្ឃំ បដិគ្គណ្ហន្តិ បរិភុញ្ជន្តិ វា”តិ។

រាជាយតនកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ព្រហ្មយាចនកថាវណ្ណនា

៧. អាចិណ្ណសមាចិណ្ណោតិ អាចរិតោ ចេវ អាចរន្តេហិ ច សម្មទេវ អាចរិតោតិ អត្ថោ។ ឥទានិ អយំ បរិចិតក្កោ សព្ពពុទ្ធានំ បធានាភិសម្ពោធិយំ ឧប្បជ្ជតេវាតិ អយមេត្ថ ធម្មតាតិ ទស្សេតិ។ គម្ភីរោបិ ធម្មោ បដិបក្ខវិធមនេន សុបាកដោ ភវេយ្យ, បដិបក្ខវិធមនំ បន សម្មាបដិបត្តិបដិពទ្ធំ, សា សទ្ធម្មស្សវនាធីនា, តំ សត្ថរិ ធម្មេ ច បសាទាយត្តំ។ សោ ចិរេន សតោ លោកេ សម្ភាវនីយស្ស គរុកាតព្ពស្ស អភិបត្ថនាហេតុកោតិ បរម្បរាយ សត្ថារំ ធម្មសម្បដិបត្តិយា ព្រហ្មុនា យាចនានិមិត្តន្តិ តំ ទស្សេន្តោ “ព្រហ្មុនា យាចិតេ ទេសេតុកាមតាយា”តិអាទិមាហ។

អធិគតោតិ បដិវិទ្ធោ, សយម្ភូញាណេន “ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិអាទិនា យថាភូតំ អវពុទ្ធោតិ អត្ថោ។ ធម្មោតិ ចតុសច្ចធម្មោ តព្ពិនិមុត្តស្ស បដិវិជ្ឈិតព្ពធម្មស្ស អភាវតោ។ គម្ភីរោតិ មហាសមុទ្ទោ វិយ មកសតុណ្ឌសូចិយា អញ្ញត្រ សមុបចិតបរិបក្កញាណសម្ភារេហិ អញ្ញេសំ ញាណេន អលព្ភនេយ្យបតិដ្ឋោ។ គម្ភីរត្តាវ ទុទ្ទសោ ទុក្ខេន ទដ្ឋព្ពោ, ន សក្កា សុខេន ទដ្ឋុំ។ យោ ហិ អលព្ភនេយ្យបតិដ្ឋោ, សោ ឱគាហិតុំ អសក្កុណេយ្យតាយ សរូបតោ ច វិសេសតោ ច សុខេន បស្សិតុំ ន សក្កា, អថ ខោ កិច្ឆេន កេនចិ កទាចិទេវ ទដ្ឋព្ពោ។ ទុទ្ទសត្តាវ ទុរនុពោធោ ទុក្ខេន អវពុជ្ឈិតព្ពោ, ន សក្កា សុខេន អវពុជ្ឈិតុំ។ យតិញ្ញដ្ឋេវេច ន សក្កា, តស្ស ឱគាហេត្វា អនុពុជ្ឈនកា គតា ឯវ តត្ថ អវពោធស្ស ទុក្ករភាវតោ។ ពុទ្ធាបិ ជានេត “តំ កិំ មញ្ញថ, ភិក្ខវេ, កតមំ នុ ខោ ទុក្ករតរំ វា ទុរភិសម្ភវតរំ វា”តិ (សំ. និ. ៥.១១១៥) វុត្តបទំ ចតុត្ថំ។

សន្តោតិ អនុបសន្តសភាវានំ កិលេសានំ សព្ពទរថានំ អភាវតោ ឧបសន្តសព្ពបរិឡាហតាយ សន្តោ និព្ពុតោ, សន្តារម្មណតាយ វា សន្តោ។ ឯត្ថ ច និរោធសច្ចំ សន្តំ អារម្មណន្តិ សន្តារម្មណំ, មគ្គសច្ចំ សន្តំ សន្តារម្មណញ្ចាតិ សន្តារម្មណំ។ បធានភាវំ នីតោតិ បណីតោ។ អថ វា បណីតោតិ អតិត្តិករណដ្ឋេន អតប្បកោ សាទុរសភោជនំ វិយ។ សន្តបណីតភាវេនេវ ចេត្ថ អសេចនកតាយ អតប្បកតា ទដ្ឋព្ពា។

ឥទំទ្វយំ លោកុត្តរមេវ សន្ធាយ វុត្តំ។ អតក្កាវចរោតិ តក្កេន អវចរិតព្ពោ ឱគាហិតព្ពោ ន ហោតិ, ញាណេនេវ អវចរិតព្ពោ។ តតោ ឯវ និបុណញាណគោចរតាយ សណ្ហសុខុមសភាវត្តា ច និបុណោ សណ្ហោ។ បណ្ឌិតវេទនីយោតិ ពាលានំ អវិសយត្តា សម្មាបដិបទំ បដិបន្នេហិ បណ្ឌិតេហិ ឯវ វេទិតព្ពោ។

អល្លីយន្តិ អភិរមិតព្ពដ្ឋេន សេវីយន្តីតិ អាលយា, បញ្ច កាមគុណាតិ អាហ “សត្តា បញ្ចកាមគុណេ អល្លីយន្តិ, តស្មា តេ អាលយាតិ វុច្ចន្តី”តិ។ តត្ថ បញ្ចកាមគុណេ អល្លីយន្តីតិ បញ្ចកាមគុណេ សេវន្តីតិ អត្ថោ។ តេតិ បញ្ច កាមគុណា។ រមន្តីតិ រតិំ វិន្ទន្តិ កីឡន្តិ លឡន្តិ។ អាលីយន្តិ អភិរមណវសេន សេវន្តីតិ អាលយា, អដ្ឋសតំ តណ្ហាវិចរិតានិ, តេហិ អាលយេហិ រមន្តីតិ អាលយរាមាតិ ឯវមេត្ថ អត្ថោ ទដ្ឋព្ពោ។ ឥមេ ហិ សត្តា យថា កាមគុណេ, ឯវំ រាគម្បិ អស្សាទេន្តិ អភិនន្ទន្តិយេវ។ យថេវ ហិ សុសម្មដ្ឋបុប្ផផលភរិតរុក្ខាទិសម្បន្នំ ឧយ្យានំ បវិដ្ឋោ រាជា តាយ តាយ សម្បត្តិយា រមតិ, សម្មុទិតោ អាមោទិតបមោទិតោ ហោតិ, ន ឧក្កណ្ឋតិ, សាយម្បិ និក្ខមិតុំ ន ឥច្ឆតិ, ឯវមិមេហិ កាមាលយតណ្ហាលយេហិ សត្តា រមន្តិ, សំសារវដ្ដេ សម្មោទិតា អនុក្កណ្ឋិតា វសន្តិ។ តេន នេសំ ភគវា ទុវិធម្បិ អាលយំ ឧយ្យានភូមិំ វិយ ទស្សេន្តោ “អាលយរាមា”តិអាទិមាហ។ រតាតិ និរតា។ សម្មុទិតាតិ អតិវិយ មុទិតា អនុក្កណ្ឋិតា។

ឋានំ សន្ធាយាតិ ឋានសទ្ទំ សន្ធាយ។ អត្ថតោ បន ឋានន្តិ ច បដិច្ចសមុប្បាទោ ឯវ អភិប្បេតោ។ តិដ្ឋតិ ឯត្ថ ផលំ តទាយត្តវុត្តិតាយាតិ ឋានំ, សង្ខារាទីនំ បច្ចយភូតា អវិជ្ជាទយោ។ ឥមេសំ សង្ខារាទីនំ បច្ចយាតិ ឥទប្បច្ចយា, អវិជ្ជាទយោ។ ឥទប្បច្ចយា ឯវ ឥទប្បច្ចយតា យថា ទេវោ ឯវ ទេវតា។ ឥទប្បច្ចយានំ វា អវិជ្ជាទីនំ អត្តនោ ផលំ បដិច្ច បច្ចយភាវោ ឧប្បាទនសមត្ថតា ឥទប្បច្ចយតា។ តេន សមត្ថបច្ចយលក្ខណោ បដិច្ចសមុប្បាទោ ទស្សិតោ ហោតិ។ បដិច្ច សមុប្បជ្ជតិ ផលំ ឯតស្មាតិ បដិច្ចសមុប្បាទោ។ បទទ្វយេនាបិ ធម្មានំ បច្ចយដ្ឋោ ឯវ វិភាវិតោ។ សង្ខារាទិបច្ចយានញ្ហិ អវិជ្ជាទីនំ ឯតំ អធិវចនំ ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បាទោតិ។ សព្ពសង្ខារសមថោតិអាទិ សព្ពំ អត្ថតោ និព្ពានមេវ។ យស្មា ហិ តំ អាគម្ម បដិច្ច អរិយមគ្គស្ស អារម្មណបច្ចយភាវហេតុ សព្ពសង្ខារវិប្ផន្ទិតានិ សម្មន្តិ វូបសម្មន្តិ, តស្មា “សព្ពសង្ខារសមថោ”តិ វុច្ចតិ។ សព្ពសង្ខតវិសំយុត្តេ ហិ និព្ពានេ សង្ខារវូបសមបរិយាយោ ញាយាគតោយេវាតិ។ ឥទំ បនេត្ថ និព្ពចនំ – សម្មន្តិ សង្ខារា ឯត្ថាតិ សព្ពសង្ខារសមថោតិ។

យស្មា ច តំ អាគម្ម សព្ពេ ឧបធយោ បដិនិស្សដ្ឋា សមុច្ឆេទវសេន បរិច្ចត្តា ហោន្តិ, អដ្ឋសតប្បភេទា សព្ពាបិ តណ្ហា ខីយន្តិ, សព្ពេ កិលេសរាគា វិរជ្ជន្តិ, ជរាមរណាទីនំ សព្ពំ វដ្ដទុក្ខំ និរុជ្ឈតិ, តស្មា “សព្ពូបធិបដិនិស្សគ្គោ តណ្ហក្ខយោ វិរាគោ និរោធោ”តិ វុច្ចតិ, យា បនេសា តណ្ហា តេន តេន ភវេន ភវន្តរំ ភវនិកន្តិភាវេន វិនតិ សំសិព្ពតីតិ, ផលេន វា សទ្ធិំ កម្មំ វិនតិ សំសិព្ពតីតិ កត្វា វានន្តិ វុច្ចតិ, តតោ និក្ខន្តំ វានតោតិ និព្ពានំ។ កិលមថោតិ កាយកិលមថោ។ វិហេសាបិ កាយវិហេសា ឯវ, ចិត្តេ បន ឧភយមេវេតំ ទុក្ខាតំ នត្ថិ ពោធិមូលេយេវ សមុច្ឆិន្នត្តា។ ឯត្ថ ច វិរតិសញ្ញាវិការសេតេហិ បិដ្ឋិអាកិលាយនតាលុគលសោសាទិវសេន កាយកិលមថោ ចេវ កាយវិហេសា ច វេទិតព្ពា, សា ច ខោ ទេសនាយ អត្ថំ អជានន្តានំ អប្បដិបជ្ជន្តានំ វសេន។ ជានន្តានំ បន បដិបជ្ជន្តានំ ទេសនាយ កាយបរិស្សមោបិ នត្ថិ អបរិស្សមោវ, តេនាហ ភគវា “ន ច មំ ធម្មាធិករណំ វិហេសតី”តិ។ តេនេវ វុត្តំ “យា អជានន្តានំ

ទេសនា នាម, សោ ឯវ កិលេសោ អស្សា”តិ·

អបិស្សុតិ សម្បិណ្ឌនត្ថេ និបាតោ· សោ ន កេវលំ ឧតនេហោសិ, ព្យាបិ កាថា បដិកំសុតិ ទីបេតិ· កកចន្តន្តិ បដិសង្ខយោគេន នាមិអត្ថេ ឧបយោគវចនន្តិ អាហ “កកចេនា”តិ· ចុទ្ទិប្បត្តា អដ្ឋិយា ចា អនដ្ឋិយា· ចុទ្ទិអត្ថេបិ ហិ អ-ការោ ហោតិ យថា “អនេសក្ខា ឆយ្ខា”តិ· កប្បានំ ចត្តារិ អសង្ខេយ្យានិ សតសហស្សញ្ច សទេវកស្ស លោកស្ស ឆយុសំចិកាកាករណត្ថេវេច បារមិយោ បូរេត្វា ព្ទានិ សមធិកតឆយុរជ្ជស្ស តត្ថ អប្បោស្សុក្កតាបត្តិទីបនត្ថា កាថាត្ថស្ស អនុអដ្ឋិយតា តស្ស ចុទ្ទិប្បត្តិ ច ចេទិតន្តា· អត្ថន្តរេន ហិ កាថានំ អនដ្ឋិយតា· កោចរា អហេសុត្តិ ឧបដ្ឋហំសុ, ឧបដ្ឋានញ្ច ចិតក្កមិតន្តតាតិ អាហ “បរិចិតក្កមិតន្តកាចំ បាបុណិំសុ”តិ·

កិច្ឆនាតិ ន ទុក្ខប្បដិបតាយ· ព្យន្តានតិព្វចត្តារោបិ យក្កា សុខប្បដិបតាច ហោន្តិ· បារមីបូរណកាលេ បន សរាកសទោសសយោហស្សេវ សតោ អាកតាកតានំ យាចកានំ អលង្កតប្បដិយត្តំ សីសំ កន្តិត្វា កលលោហិតំ នីហរិត្វា សុអញ្ជិតានិ អក្ខីនិ ឧប្បាដេត្វា កុលវំសប្បទីបំ បុត្តំ យតាបចារិកំ ករិយន្តិ ឧចយាឌីតិ ទេន្តស្ស អញ្ញានិ ច ឧត្តិចាទិសទិសេសុ អត្តភាវេសុ លេដ្ឋកេដ្ឋាទីតិ បាបុណន្តស្ស អាកយតិយបដិបទំ សន្ធាយេតំ វុត្តំ· ហ-ក្ខតិ ចា ព្យត្តន្តិ ឧតស្មិំ អត្ថេ និបាតោ· ឧក់សត្ថេតិ កេចិ· ហ ព្យត្តំ ឧក់សេន ចា អលំ និប្បយោជនំ ឧចំ កិច្ឆន អធិកតំ ឆយុំ ទេសេតុន្តិ យោជនា· ហលន្តិ ចា អលន្តិ ព្ទាមិនា សមានត្ថំ បទំ “ហលន្តិ ចទាមី”តិអាទីសុ ចិយ· “បកាសិត”ន្តិបិ បឋន្តិ, ទេសិតន្តិ អត្ថោ· ឧចំ កិច្ឆន អធិកតស្ស ឆយុស្ស អលំ ទេសិតំ បរិយត្តំ ទេសិតំ, កោ អត្ថោ ទេសិតេនាតិ វុត្តំ ហោតិ·

រាគទោសបរេតេហីតិ រាគទោសចុដ្ឋេហិ, ចុដ្ឋចិសេន ចិយ សប្បេន រាគេន ទោសេន ច សម្ពុដ្ឋេហិ អភិភូតេហីតិ អត្ថោ· អថ ចា រាគទោសបរេតេហីតិ រាគទោសានុគតេហិ, រាគេន ច ទោសេន ច អនុពន្ធេហីតិ អត្ថោ·

បដិសោតគាមិន្តិ (ទី· និ· អដ្ឋ· ១·៩៥; ម· និ· អដ្ឋ· ២·១៦០; សំ· និ· អដ្ឋ· ២·២·២៤១) និច្ចាទីនំ បដិសោតំ អនិច្ចំ ទុក្ខមនត្តា អសុភន្តិ ឧចំ គតំ បចត្តំ ចតុសច្ចធម្មន្តិ អត្ថោ· រាគរត្តាតិ កាមរាគេន ភចរាគេន ទិដ្ឋិរាគេន ច រត្តា· ន ទក្ខន្តីតិ អនិច្ចំ ទុក្ខមនត្តា អសុភន្តិ ព្ទាមិនា សភាវេន ន បស្សិស្សន្តិ, តេ អបស្សន្តេ កោ សក្ខិស្សតិ អនិច្ចន្តិអាទិនា សភាវេន យាថាវតោ ឆយុំ ជានាបេតុន្តិ អធិប្បាយោ· រាគទោសបរេតតាបិ នេសំ សម្មូឡ្ហភាវេនេវាតិ អាហ “តមោខន្ធេន អាចុដា”តិ, អចិជ្ជារាសិនា អជ្ឈោត្ថដាតិ អត្ថោ·

អប្បោស្សុក្កតាយ ចិត្តំ នមតីតិ កស្មា បនស្ស ឧចំ ចិត្តំ នមិ, ននុ ឧស “មុត្តោហំ មោចេស្សាមិ, តិណ្ណោហំ តារេស្សាមិ,

កិំ មេ អញ្ញាតវេសេន, ឆយុំ សច្ឆិកតេនិធ;

សព្ពញ្ញុតំ បាបុណិត្វា, តារយិស្សំ សទេវក”ន្តិ· (ជា· ចិ· ១·៣៣) –

បត្ថនំ កត្វា បារមិយោ បូរេត្វា សព្ពញ្ញុតំ បត្តោតិ? សច្ចមេតំ, តទេវ បច្ចវេក្ខណានុភាវេន បនស្ស ឧចំ ចិត្តំ នមិ· តស្ស ហិ សព្ពញ្ញុតំ

បត្វា សត្តានំ កិលេសគហនំ ធម្មស្ស ច គម្ភីរតំ បច្ចវេក្ខន្តស្ស សត្តានំ កិលេសគហនតា ច ធម្មគម្ភីរតា ច សព្វាការេន បាកដា ជាតា។ អថស្ស “ឥមេ សត្តា កញ្ជិយបុណ្ណលាពុ វិយ តក្កភរិតចាដិ វិយ វសាតេលបីតបិលោតិកា វិយ អញ្ជនមក្ខិតហត្ថោ វិយ ច កិលេសភរិតា អតិសំកិលិដ្ឋា រាគរត្តា ទោសទុដ្ឋា មោហមូឡ្ហា, តេ កិំ នាម បដិវិជ្ឈិស្សន្តី”តិ ចិន្តយតោ កិលេសគហនបច្ចវេក្ខណានុភាវេនបិ ឯវំ ចិត្តំ នមិ។

“អយំ ធម្មោ បឋវីសន្ធារកោទកក្ខន្ធោ វិយ គម្ភីរោ, បព្វតេន បដិច្ឆាទេត្វា ឋបិតោ សាសបោ វិយ ទុទ្ទសោ, សតធា ភិន្នស្ស វាលស្ស កោដិ វិយ អណុ។ យថា ហិ ឥមំ ធម្មំ បដិវិជ្ឈិតុំ វាយមន្តេន អទិន្នំ ទានំ នាម នត្ថិ, អរក្ខិតំ សីលំ នាម នត្ថិ, អបរិបូរិតា កាចិ បារមី នាម នត្ថិ, តស្ស មេ និរុស្សាហំ វិយ មារពលំ វិធមន្តស្សបិ បថវី ន កម្បិត្ថ, បឋមយាមេ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរន្តស្សបិ ន កម្បិត្ថ, មជ្ឈិមយាមេ ទិព្វចក្ខុំ វិសោធេន្តស្សបិ ន កម្បិត្ថ, បច្ឆិមយាមេ បន បដិច្ចសមុប្បាទំ បដិវិជ្ឈន្តស្សេវ មេ ទសសហស្សិលោកធាតុ កម្បិត្ថ។ ឥតិ មាទិសេនបិ តិក្ខញាណេន កិច្ឆេនេវាយំ ធម្មោ បដិវិទ្ធោ, តំ លោកិយមហាជនា កថំ បដិវិជ្ឈិស្សន្តី”តិ ធម្មគម្ភីរតាយ បច្ចវេក្ខណានុភាវេនបិ ឯវំ ចិត្តំ នមីតិ វេទិតព្វំ។

អបិច ព្រហ្មុនា យាចិតោ ទេសេតុកាមតាយបិស្ស ឯវំ ចិត្តំ នមិ។ ជានាតិ ហិ ភគវា “មម អប្បោស្សុក្កតាយ ចិត្តេ នមមានេ មហាព្រហ្មា ធម្មទេសនំ យាចិស្សតិ, ឥមេ ច សត្តា ព្រហ្មគរុកា, តេ ‘សត្ថា កិរ ធម្មំ ន ទេសេតុកាមោ អហោសិ, អថ នំ មហាព្រហ្មា យាចិត្វា ទេសាបេតិ, សន្តោ វត ភោ ធម្មោ បណីតោ’តិ មញ្ញមានា សុស្សូសិស្សន្តី”តិ។ ឥទម្បិស្ស ការណំ បដិច្ច អប្បោស្សុក្កតាយ ចិត្តំ នមិ, នោ ធម្មទេសនាយាតិ វេទិតព្វំ។

ប៉ សហម្បតិស្សាតិ សោ កិរ កស្សបស្ស ភគវតោ សាសនេ សហកោ នាម ថេរោ បឋមជ្ឈានំ និព្វត្តេត្វា បឋមជ្ឈានភូមិយំ កប្បាយុកព្រហ្មា ហុត្វា និព្វត្តោ, តត្រ នំ សហម្បតិ ព្រហ្មាតិ សញ្ជានន្តិ។ តំ សន្ធាយាហ “ព្រហ្មុនោ សហម្បតិស្សា”តិ។ នស្សតិ វតាតិ សោ កិរ ឥមំ សទ្ទំ តថា និច្ឆារេសិ, យថា ទសសហស្សិលោកធាតុព្រហ្មានោ សុត្វា សព្វេ សន្និបតិំសុ។ អប្បរជក្ខជាតិកាតិ បញ្ញាមយេ អក្ខិម្ហិ អប្បំ បរិត្តំ រាគទោសមោហរជំ ឯតេសំ ឯវំសភាវាតិ អប្បរជក្ខជាតិកា។ អប្បំ រាគាទិរជំ យេសំ តេ សភាវា អប្បរជក្ខជាតិកាតិ ឯវម្បេត្ថ អត្ថោ ទដ្ឋព្វោ។ អស្សវនតាតិ “សយំ អភិញ្ញា”តិអាទីសុ វិយ ករណត្ថេ បច្ចត្តវចនំ, អស្សវនតាយាតិ អត្ថោ។ ភវិស្សន្តីតិ បុរិមពុទ្ធេសុ ទសបុញ្ញកិរិយវសេន កតាធិការា បរិបាកគតបទុមានិ វិយ សូរិយរស្មិសម្ផស្សំ ធម្មទេសនំយេវ អាកង្ខមានា ចតុប្បទិកគាថាវសានេ អរិយភូមិំ ឱក្កមនារហា ន ឯកោ, ន ទ្វេ, អនេកសតសហស្សា ធម្មស្ស អញ្ញាតារោ ភវិស្សន្តីតិ ទស្សេតិ។

បាតុរហោសីតិ បាតុភវិ។ សមលេហិ ចិន្តិតោតិ សមលេហិ ឆហិ សត្ថារេហិ ចិន្តិតោ។ តេ ហិ បុរេតរំ ឧប្បជ្ជិត្វា សកលជម្ពុទីបេ កណ្ដកេ បត្ថរមានា វិយ វិសំ សិញ្ចមានា វិយ ច សមលំ មិច្ឆាទិដ្ឋិធម្មំ ទេសយិំសុ។ តេ កិរ ពុទ្ធកោលាហលុស្សេចន សញ្ជាតកុតូហលា លោកំ វញ្ចេត្វា កោហញ្ញេ ឋត្វា សព្វញ្ញុតំ បដិជានន្តា យំ កិញ្ចិ អធម្មមេវ ធម្មោតិ ទីបយិំសុ។ អបាបុរេតន្តិ វិវរ ឯតំ។ អមតស្ស ទ្វារន្តិ អមតស្ស និព្វានស្ស ទ្វារភូតំ អរិយមគ្គំ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – ឯតំ កស្សបស្ស ភគវតោ សាសនន្តរធានតោ បភុតិ

បិហិតំ និព្ពាននគរស្ស មហាទ្វារំ អរិយមគ្គំ សទ្ធម្មទេសនាហត្ថេន អបាបុរ វិវរ ឧគ្ឃាដេហីតិ។ សុណន្តុ ធម្មំ វិមលេនានុពុទ្ធន្តិ ខេម សត្ថា រាគាទិមលានំ អភាវតោ វិមលេន សម្មាសម្ពុទ្ធេន អនុពុទ្ធំ ចតុសច្ចធម្មំ សុណន្តុ តាវ ភគវាតិ យាចតិ។

សេលបព្ពតោ ឧច្ចោ ហោតិ ថិរោ ច, ន បំសុបព្ពតោ មិស្សកបព្ពតោ ចាតិ អាហ "សេលេ យថា បព្ពតមុទ្ធនិដ្ឋិតោ"តិ។ តស្សត្ថោ "សេលមយេ ឯកគ្ឃនេ បព្ពតមុទ្ធនិ យថាឋិតោវ។ ន ហិ តត្ថ ឋិតស្ស ទស្សនត្ថំ គីវុក្ខិបនបសារណាទិកិច្ចំ អត្ថី"តិ។ តទុបមន្តិ តប្បដិភាគំ សេលបព្ពតូបមំ។ ធម្មមយំ បាសាទន្តិ លោកុត្តរធម្មមាហ។ សោ ហិ សព្ពសោ បសាទាវហោ សព្ពធម្មេ អតិក្កម្ម អព្ភុគ្គតដ្ឋេន បាសាទសទិសោ ច, បញ្ញាបរិយាយោ វា ឯត្ថ ធម្ម-សទ្ទោ។ បញ្ញា ហិ អព្ភុគ្គតដ្ឋេន បាសាទោតិ អភិធម្មេ និទ្ទិដ្ឋា។ តថា ចាហ –

"បញ្ញាបាសាទមារុយ្ហ អសោកោ សោកិនិំ បជំ;

បព្ពតដ្ឋោវ ភូមដ្ឋេ, ធីរោ ពាលេ អវេក្ខតី"តិ។ (ធ។ ប។ ២៨);

អយំ បនេត្ថ សង្ខេបត្ថោ – យថា សេលបព្ពតមុទ្ធនិ យថាឋិតោវ ចក្ខុមា បុរិសោ សមន្តតោ ជនតំ បស្សេយ្យ, តថា ត្វម្បិ សុមេធ សុន្ទរបញ្ញ សព្ពញ្ញុតញ្ញាណេន សមន្តចក្ខុ ភគវា ធម្មមយំ បញ្ញាមយំ បាសាទមារុយ្ហ សយំ អបេតសោកោ សោកាវតិណ្ណំ ជាតិជរាភិភូតំ ជនតំ អវេក្ខស្សុ ឧបធារយ ឧបបរិក្ខាតិ។ អយំ បនេត្ថ អធិប្បាយោ – យថា ហិ បព្ពតបាទេ សមន្តា មហន្តំ ខេត្តំ កត្វា តត្ថ កេទារបាឡីសុ កុដិកាយោ កត្វា រត្តិំ អគ្គិំ ជាលេយ្យុំ, ចតុរង្គសមន្នាគតញ្ច អន្ធការំ អស្ស, អថ តស្ស បព្ពតស្ស មត្ថកេ ឋត្វា ចក្ខុមតោ បុរិសស្ស ភូមិំ ឱលោកយតោ នេវ ខេត្តំ, ន កេទារបាឡិយោ, ន កុដិយោ, ន តត្ថ សយិតមនុស្សា បញ្ញាយេយ្យុំ អនុឡារភាវតោ, កុដិកាសុ បន អគ្គិជាលមត្តមេវ បញ្ញាយេយ្យ ឧឡារភាវតោ, ឯវំ ធម្មបាសាទំ អារុយ្ហ សត្តនិកាយំ ឱលោកយតោ តថាគតស្ស យេ តេ អកតកល្យាណា សត្តា, តេ ឯកវិហារេ ទក្ខិណជាណុបស្សេ និសិន្នាបិ ពុទ្ធចក្ខុស្ស អាបាថំ នាគច្ឆន្តិ ញាណគ្គិតា អនុឡារភាវតោ អញ្ញាណភាវតោ ច, រត្តិំ ខិត្តា សរា វិយ ហោន្តិ។ យេ បន កតកល្យាណា វេនេយ្យបុគ្គលា, តេ ឯតស្ស ទូរេបិ ឋិតា អាបាថំ អាគច្ឆន្តិ បរិបក្កញាណគ្គិតាយ សមុឡារភាវតោ ឧឡារសន្តានតាយ ច, សោ អគ្គិ វិយ ហិមវន្តបព្ពតោ វិយ ច។ វុត្តម្បិ ចេតំ –

"ទូរេ សន្តោ បកាសេន្តិ, ហិមវន្តោវ បព្ពតោ;

អសន្តេត្ថ ន ទិស្សន្តិ, រត្តិំ ខិត្តា យថា សរា"តិ។ (ធ។ ប។ ៣០៤);

ឧដ្ឋេហីតិ ភគវតោ ធម្មទេសនត្ថំ ចារិកចរណំ យាចន្តោ ភណតិ។ ឧដ្ឋេហីតិ វា ធម្មទេសនាយ អប្បោស្សុក្កតាសង្ខាតសង្កោចាបត្តិតោ កិលាសុភាវតោ ឧដ្ឋហ។ វីរាតិអាទីសុ ភគវា សាតិសយចតុព្ពិធសម្មប្បធានវីរិយវន្តតាយ វីរោ, ទេវបុត្តមច្ចុកិលេសាភិសង្ខារានំ

ចិឌិតត្តា ចិឌិតសង្ខារេយា, ឌាតិកត្តារាឌិតោ ចេតេឃ្យសត្តំ ចាហតសយត្តោតាឃ តិន្តាតសង្កាតំ រលេយប្យេងសំ សយ្យាបតសយត្តោតាឃ សត្តចារេហា, កាយឆ្ងទ្រឹត្តលាស្ស អភាចតោ អលាលោតិ ចេឌិតទ្ធោ ឃោ ហិ បទេសំ ឌ្កលំ កេហត្វា ចិតារេសតិ, សោ ពេហិ “ឌ្កលំ រេងហិ”តិ តឌ្ឍយាតោបិ ឋទ្រុសំ ចុឆ្លយាតោបិ ចយ្យយាតោបិ ចឝិឃយាតោបិ កិឆ្ញិ បដិប្យហទិតុំ ត សក្កោតិ, សត្តំ តិតិក្ខតិ តិតិក្ខការលាឆិព្វាស្ស តំ ឌ្កលំ ហោតិ, ឲបេយេច ឃោ ឃយិព្យាយឆ្ងទ្រត្តត រឌ្ឍតិ, តលេព្យាកហេលាត តំ ចត្តុំ ពលេព្វាតិ, សោ ពេត ឋទ្រុសំ ចុឆ្លយាតោបិ ចយ្យយាតោបិ ចឝិឃយាតោបិ កិឆ្ញិ បដិប្យហទិតុំ ត សក្កោតិ, សត្តំ តិតិក្ខតិ តិតិក្ខការលាឆិព្វាស្ស សោ កាយឆ្ងទ្រត្តា ហោតិ ឈេសាយិកេហិ ចិហេឌិឃយាតាត់ ឌ្កត្តឹត់ ចិឃ កស្មា? ឌ្កលាសឌិសត្តា កាយឆ្ងត្តស្ស

ង៌អឌ្ឍេព្យសតត្តិ កទ្រដ្ឋាតឹឃំ បឃិទ្រុបិសិត្វា កទ្រុតទំ បឃោឌត់ ឌ្កត្តិស្ស អកិបត្តោតា អឌ្ឍេព្យសតា, សាបិ អត្តោតោ ឃាចតា ឲច ញុឆ្ងចក្ខុតាតិ ឌ្កត្តិឃបរេរាបទិឃត្តពារលាត ច អារឃាត្យសឃពារលាត ច ឌ្កយេសព្វិញ្ជិត្តិ ពាលាត់ ញុឆ្ងចក្ខុតិ តាយំ, សត្តញ្ញាតញ្ញាលាស្ស សយត្តចក្ខុតិ ហេដ្ឋិយាត់ តិណ្ហំ យក្កពាលាត់ ឆយ្យចក្ខុតិ អប្យទេឌេក្ខុតិអាឌឹស្យ ឃេសំ ចុត្តតេឃេតេច បញ្ញាចក្ខុយិព្យាកាឌិទេង អប្យំ, ពេ អប្យទេឌក្ខុ ឃេសំ តំ យហត្តំ, ពេ យហារេឌក្ខុ ឃេសំ សឆ្ងាឌឹតិ ឌ្កត្តិឃាតិ តិក្ខុតិ, ពេ តិក្ខុត្តិឃា ឃេសំ តាតិ យុត្តិ, ពេ យុតិត្តិឃា ឃេសំ ពេឃេច សឆ្ងាងេឃា អាកាទា សុត្តទា, ពេ ស្វាកាទា ឃេ កឆិតការលំ សល្លេក្ខត្តិ, សុលេត សក្កា ហោត្តិ ចិញ្ញារេបតុំ, ពេ សុចិញ្ញាបឃា ឃេ បទេលិកេឆ្ញុច ចឌ្ឍញុ កឃេតោ បស្សត្តិ, ពេ បទេលិកចឌ្ឍកឃងស្សាចិតោ តាយ

ឌ្កប្យលិតិ ឲត្តោ សត្តិតិ ឌ្កប្យលិតិ, កេឆ្ងាបិ ឌលិសេឃាបិ, ឌ្កឆ បត ឌលិសេឃា អឆិប្យេតោ, តស្មា ឌ្កប្យលិតិឃត្តិ ឌ្កប្យលចតេតិ ឲចយេត្វា កេហតេទ្ធា ឌ្កតោ បទេសុបិ ឲយេច តឃោ អតេត្តាតិយ្យក្កេបិឃីតិតិ ឃាតិ ឌ្កងកាស្ស អតេត្តា តិយ្យក្កាតេច ហុត្វា បុស្សត្តិ ចឆ្ណត្តិ, តាតិ អតេត្តាតិយ្យក្កេបិឃីតិ ឌ្កងកំ អឆ្នក្កយ្យ តិដ្ឋត្តិតិ ឌ្កងកំ អតិក្កយិត្វា តិដ្ឋត្តិ តត្តោ ឃាតិ អឆ្នក្កយ្យ ឌិតាតិ ស្សុទិឃទស្វិសយ្យស្សំ អាកាយឃយាតាតិ, តាតិ អឌ្ឍ បុប្យតកាតិ ឃាតិ សយោងកំ ឌិតាតិ, តាតិ ឲ្វ បុប្យតកាតិ ឃាតិ ឌ្កងកា អត្យក្កតាតិ អតេត្តាតិយ្យក្កេបិឃីតិ, តាតិ តតិឃឌិចេស បុប្យតកាតិ ឌ្កងកា បត អត្យក្កតាតិ អញ្ញាតិបិ សទេរា៍កាប្យលិឌីតិ តាយ អត្តិ, ឃាតិ តេច បុប្ឫិស្សត្តិ យឆ្ងកឆ្ងបកក្ខុតេច កចិស្សត្តិ, តាតិ បិញ្ចត្តំ តារុញ្ញហាតិ, អាហទិត្វា បត ឌីបេតញ្ញាតឹតិ អដ្ឋកឆាឃំ បកាសិតាតិ ឃតេច ហិ តាតិ ចត្យន្តិឆាតិ បុប្យាតិ, ឲចយេច ឌ្កឈ្ឈិតញ្ញា ចិបត្តិតញ្ញា តេតេឃ្យា បឆបទេយាតិ ចត្តារោ បុក្កលា

តត្តោ ឃស្ស បុក្កលស្ស សហ ឌ្កាហជេចលិឃ ឆយ្យាកិសយេឃា ហោតិ, អឃំ “ចត្តារោ សតិបដ្ឋាតា”តិអាឌិតា តឃេត សត្តិទេត្តត យាតិកាឃ ឆបិឃយាតាឃ ឆេសតាត្យសារេត ពាលំ បេសេត្វា អទេហត្តំ កណ្ហិព្យ សយេត្វា បុក្កលោ ឌ្កឈ្ឈិតញ្ញាតិ ចុឆ្លតិ ឃស្ស បុក្កលស្ស សត្តិទេត្តត កាសិតស្ស ចិត្តារេត អត្តោ ចិតឌិឃយាតេ ឆយ្យាកិសយេឃា ហោតិ, អឃំ ចុឆ្លតិ បុក្កលោ ចិបត្តិតញ្ញា ឃស្ស បុក្កលស្ស ឌ្កទ្ធេសតោ បទិបុឆ្ងតោ ឃោតិសោ យតសិកេរាតោ កល្យាលយិត្តេ សេចតោ ភេឌតោ បឃិទ្រុបិសតោ អត្យបុទ្ធេត ឆយ្យាកិសយេឃា ហោតិ, អឃំ ចុឆ្លតិ បុក្កលោ តេតេឃ្យា ឃស្ស បុក្កលស្ស ពាហុម្បិ សុលតោ ពាហុម្បិ ភលតោ ពាហុម្បិ ឆារេឃតោ ពាហុម្បិ ចាចឃតោ ត តាឃ ឌាតិឃា ឆយ្យាកិសយេឃា ហោតិ, ពេត អត្តភារេចត យក្កំ ចា ឋលំ ចា អត្តយេសោ ឈាត់ ចា ចិបស្សត់ ចា តិន្តាទេត្តុំ ត សក្កោតិ, អឃំ ចុឆ្លតិ បុក្កលោ បឆបទេយា តត្តោ ភកចា ឌ្កប្យលចតាឌិសឌិសំ ឆេសសហស្សិទេលិកឆាតុំ ឆ្គលិកេត្តា អឌ្ឍ បុប្យតកាតិ ចិឃ ឌ្កឈ្ឈិតញ្ញា,

ស្វេ បុប្ផនកានិ វិយ វិបញ្ចិតញ្ញូ, តតិយទិវសេ បុប្ផនកានិ វិយ នេយ្យេ, មច្ឆកច្ឆបភក្ខបុប្ផានិ វិយ បទបរមេ ច អទ្ទស, បស្សន្តោ ច “ឯត្តកា អប្បរជក្ខា, ឯត្តកា មហារជក្ខា, តត្រាបិ ឯត្តកា ឧគ្ឃដិតញ្ញូ”តិ ឯវំ សព្វាការេនេវ អទ្ទស។

តត្ថ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ ឥមស្មិំយេវ អត្តភាវេ ភគវតោ ធម្មទេសនា អត្ថំ សាធេតិ។ បទបរមានំ អនាគតត្ថាយ វាសនា ហោតិ។ អថ ភគវា ឥមេសំ ចតុន្នំ បុគ្គលានំ អត្ថាវហំ ធម្មទេសនំ វិទិត្វា ទេសេតុកម្យតំ ឧប្បាទេត្វា បុន សព្វេបិ តីសុ ភវេសុ សព្វេ សត្តេ ភព្វាភព្វវសេន ទ្វេ កោដ្ឋាសេ អកាសិ។ យេ សន្ធាយ វុត្តំ “យេ តេ សត្តា កម្មាវរណេន សមន្នាគតា វិបាកាវរណេន សមន្នាគតា កិលេសាវរណេន សមន្នាគតា អស្សទ្ធា អច្ឆន្ទិកា ទុប្បញ្ញា អភព្វា និយាមំ ឱក្កមិតុំ កុសលេសុ ធម្មេសុ សម្មត្តំ, ឥមេ តេ សត្តា អភព្វា។ កតមេ តេ សត្តា ភព្វា? យេ តេ សត្តា ន កម្មាវរណេន…បេ… ឥមេ តេ សត្តា ភព្វា”តិ (វិភ. ៨២៦-៨២៧)។ តត្ថ សព្វេបិ អភព្វបុគ្គលេ បហាយ ភព្វបុគ្គលេយេវ ញាណេន បរិគ្គហេត្វា “ឯត្តកា រាគចរិតា, ឯត្តកា ទោស, មោហ, វិតក្ក, សទ្ធា, ពុទ្ធិចរិតា”តិ ឆ កោដ្ឋាសេ អកាសិ, ឯវំ កត្វា ធម្មំ ទេសេស្សាមីតិ ចិន្តេសិ។ ឯត្ថ ច អប្បរជក្ខាទិភព្វាទិវសេន អាវជ្ជន្តស្ស ភគវតោ តេ សត្តា បុញ្ជបុញ្ជាវ ហុត្វា ឧបដ្ឋហិំសុ, ន ឯកេកាតិ ទដ្ឋព្វំ។

បច្ចភាសីតិ បតិអភាសិ។ អបារុតាតិ វិវដា។ អមតស្ស ទ្វារាតិ អរិយមគ្គោ។ សោ ហិ អមតសង្ខាតស្ស និព្វានស្ស ទ្វារំ, សោ មយា វិវរិត្វា ឋបិតោ មហាករុណូបនិស្សយេន សយម្ភុញ្ញាណេន អធិគតត្តាតិ ទស្សេតិ។ “អបារុតំ តេសំ អមតស្ស ទ្វារ”ន្តិ កេចិ បឋន្តិ។ បមុញ្ចន្តុ សទ្ធន្តិ សព្វេ អត្តនោ សទ្ធំ មុញ្ចន្តុ វិស្សជ្ជេន្តុ បវេទេន្តុ, មយា ទេសិតេ ធម្មេ មយិ ច អត្តនោ សទ្ទហនាការំ ឧដ្ឋាបេន្តូតិ អត្ថោ។ បច្ឆិមបទទ្វយេ អយមត្ថោ – អហញ្ហិ អត្តនោ បគុណំ សុប្បវត្តិតម្បិ ឥមំ បណីតំ ឧត្តមំ ធម្មំ កាយវាចាកិលមថសញ្ញី ហុត្វា ន ភាសិំ, ន ភាសិស្សាមីតិ ចិន្តេសិំ, ឥទានិ បន សព្វោ ជនោ សទ្ធាភាជនំ ឧបនេតុ, បូរេស្សាមិ តេសំ សង្កប្បន្តិ។ អន្តរធាយីតិ សត្ថារំ គន្ធមាលាទីហិ បូជេត្វា អន្តរហិតោ, សកដ្ឋានមេវ គតោតិ អត្ថោ។ សព្វត្ថិកកិច្ចូបគតានំ ទេវានំ ព្រហ្មានញ្ច តស្ស បុរតោ អន្តរធានំ តាយ សកដ្ឋានគមនេន។

ព្រហ្មយាចនកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

បញ្ចវគ្គិយកថាវណ្ណនា

១០. ឯតទហោសីតិ ឯតំ អហោសិ, “កស្ស នុ ខោ អហំ បឋមំ ធម្មំ ទេសេយ្យ”ន្តិ អយំ ធម្មទេសនាបដិសំយុត្តោ វិតក្កោ ឧទបាទីតិ អត្ថោ។ អាឡារោតិ តស្ស នាមំ។ ទីឃបិង្គលោ កិរេស។ សោ ហិ តុង្គសរីរតាយ ទីឃោ, បិង្គលចក្ខុតាយ បិង្គលោ, តេនស្ស “អាឡារោ”តិ នាមំ អហោសិ។ កាលាមោតិ គោត្តំ។ បណ្ឌិតោតិ (ម. និ. អដ្ឋ. ១.២៨៣) បណ្ឌិច្ចេន សមន្នាគតោ, សមាបត្តិបដិលាភសំសិទ្ធេន អធិគមពាហុសច្ចសង្ខាតេន បណ្ឌិតភាវេន សមន្នាគតោតិ អត្ថោ។ ព្យត្តោតិ វេយ្យត្តិយេន សមន្នាគតោ, សមាបត្តិបដិលាភបច្ចយេន បារិហារិកបញ្ញាសង្ខាតេន ព្យត្តភាវេន សមន្នាគតោតិ អត្ថោ។ មេធាវីតិ ឋានុប្បត្តិយា បញ្ញាយ សមន្នាគតោ។ អថ វា មេធាវីតិ

តិរោហិតុកបដិសន្ធិបញ្ញាសន្ថតាយ តំតំទ្ធតិកត្តទ្ធតាបញ្ញាសន្ថតាយ ច វេមាតាយ សមន្នាគតោតិ ឧចរេទ្ធ អទ្ធោ ឧដ្ឋទ្ធា។ អប្បរេឌក្ខឌាតិកោតិ សមាបត្តិយា ចិត្តម្ភិតត្តា តិក្កិលេសឌាតិកោ ចិសុទ្ធសទ្ធា។ អាឌាតិស្សតីតិ សល្លក្ខេស្សតិ បដិចិន្តិស្សតិ។

ភគវតោបិ តោ ចាកាលំ ឧបីឡីតិ ភគវតោបិ សត្តញ្ញាតញ្ញាលំ ឧប្បន្នំ។ ភគវា កិរ វេទតាយ កមិតោតេច តិដ្ឋំ អាកត្វា សយម្បិ សត្តញ្ញាតញ្ញាតោលាភ ឍូលេហិកោទ្ធា ទ្ធោតា សត្តមឌិចសមទ្ធោក កាលំ កត្វា អាកិទ្ធញ្ញាយតនេ តិព្វទ្ធតាតិ អដ្ឋស។ តំ សន្ធាយាហ “ភគវតោបិ តោ ចាកាលំ ឧបីឡី”តិ។ មហាឌាតិយោតិ សត្តឌិចសម្ភត្តនេ បត្តព្វមគ្គផលតោ បរិហីនត្តា មហតី ឌាតិ បរិហាតិ អស្សាតិ មហាឌាតិយោ។ អក្ខណោ តិព្វត្តទ្ធា ទ្ធាឆ ឆម្ពុទេសតដ្ឋាតំ អាកាសតបិដោបិ តត្ថិ, អទាឃំ តត្ថ កណ្ឌេយ្យំ, កត្វា ទេឃិយាតំ ឆម្ពុម្បិស្ស សោតុំ សោតបសាទោបិ តត្ថិ, ឧចំ មហាឌាតិយោ ឌាតោតិ ទស្សេតិ។ កិំ បន ភគវា តំ អត្តនោ ទ្ធទ្ធាត្វការេច ឆម្ពុំ ចាវេតុំ ត សក្កោតិ? អាម ត សក្កា, ត ហិ បរទោតោឃោសមត្តនេន សាវកាតំ ឆម្ពាភិសមយោ សម្ភវតិ, អញ្ញថា ទ្ធាតបច្ចយហិតស្សបិ ឆម្ពាភិសមយោយ ភវិតព្វំ, ត ច តំ អត្ថិ។ វុត្តញ្ចេតំ – “ទ្វេមេ, ភិក្ខវេ, បច្ចយា សម្មាទិដ្ឋិយា ឧប្បាទាយ បរតោ ច ឃោសោ អជ្ឈត្តញ្ច យោតិសោ មនសិការោ”តិ (អ. និ. ១.១១៧)។

ឧទកោតិ តស្ស នាមំ, រាមស្ស បន បុត្តតាយ រាមបុត្តោ។ អភិទោសកាលកតោតិ អឌ្ឍរត្តេ កាលកតោ។ ភគវតោបិ តោ ចាកាលំ ឧបីឡីតិ ទ្ធទោបិ កិរ ភគវា វេទតាយ កមិតចេតេត សន្និដ្ឋាតំ អកត្វា សត្តញ្ញាតញ្ញាតោលាភ ឍូលេហិកោទ្ធា “ហិយ្យោ អឌ្ឍរត្តេ កាលំ កត្វា ឧទកោ រាមបុត្តោ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនេ តិព្វទ្ធោ”តិ អដ្ឋស, តស្មា ឧចំ វុត្តំ។ សេសំ បុរិមសទិសមេវ។

ពាហុបការាតិ ពាហុប្បការា។ បធានបហិតត្តំ ឧបដ្ឋហិស្សតិ បធានត្ថាយ បេសិតត្តភាវំ ចសតដ្ឋានេ បរិវេណសម្មជ្ជនេន បត្តចីវរំ គហេត្វា អនុពន្ធនេន មុខោទកទន្តកដ្ឋទានាទិនា ច ឧបដ្ឋហិំសុ។ កោ បនេតេ បញ្ចវគ្គិយា នាម? យេ តេ –

រាមោ ធជោ លក្ខណោ ចាបិ យន្តិ;

ភោជ្ជញ្ញោ ច ភោជោ សុយាមោ សុទត្តោ;

ឯតេ តទា អដ្ឋ អហេសុំ ព្រាហ្មណា;

ឆឡង្គវា មន្តំ វិយាកវិំសូតិ។ (ឃ. តិ. អដ្ឋ. ១.២៤៣; ឌា. អដ្ឋ. ១.តិទានកថា; អប. អដ្ឋ. ១.អចិទូរេតិទានកថា);

ពោធិសត្តស្ស ឌាតមង្គលេ សុបិនបដិគ្គាហកា ចេវ លក្ខណបដិគ្គាហកា ច អដ្ឋ ព្រាហ្មណា។ តេសុ តយោ ទ្វេធា ព្យាករិំសុ “ឥមេហិ លក្ខណេហិ សមន្នាគតោ អគារំ អជ្ឈាវសមានោ រាជា ហោតិ ចក្កវត្តី, បព្ពជមានោ ពុទ្ធោ”តិ។ បញ្ច ព្រាហ្មណា ឯកំសព្យាករណា

អថេហិ “ក្តលេហិ លក្ខណេហិ សមន្នាគតោ អកាលេ ត ហិដ្ឋតិ, ព្យន្ត្រាច ហោតី”តិ៉ តោសុ បុរិមា តយោ ឃធាយន្តបង៉ គតា៉ ខុតោ ហិ លក្ខលាយត្តសន្លាតចេឥចឥតាត្ុទ្ធបំ បដិបត្កា ឥ្ច គតិយោ កចត្តិ អតញ្ញាតិ ចុត្តតិឃាយេត តិច្ឆិតិញ្ញ អសោក្កាត្តា ចុត្តយេច បដិបដ្ឋិសុ, ត យហាបុរិសស្ស ព្យន្ត្រកាចប្បត្តិ បច្ចាសឹសិសុ៉ ក្តេយ បត ពោលាល្ឌញ្ញាឥយោ បញ្ចា “ខុក់សតោ ព្យន្ត្រា កចិស្សតី”តិ ឌាតតិច្ឆយត្តា យត្តបង៉ អតិក្កត្តា៉ តោ អត្តតា លទ្ធិ ពុដ្ឋិនាត់ ខាតតកាត់ ចិស្សឌ្ឌេត្វា “អយំ យហាបុរិសោ អកាលេ ត អញ្ញាចសិស្សតិ, ខុកត្តេត ព្យន្ត្រា កចិស្សតី”តិ តិឌ្ឋាយតិកា ខៅងីសត្តំ ក្ខន្ទិស្ស សយលាបញ្ជាញ្ញ បញ្ញាឌិតា, តោសំ បុត្តាតិបិ ចឥត្តិ, តំ អដ្ឋកធាយំ បដិក្ខិត្តំ៉ ខុតោ កិរ ឥហរកាលេច ពាហុ យត្តេ ឌាតិសុ, តស្មា តេ ព្រាហ្មណា អាចរិយដ្ឋាតេ ឥបឃិសុ៉ តោ “បច្ឆា អយេត្វា បុត្តឥារឌដំ លិត្តិត្វា ត សក្កា កចិស្សតិ បញ្ញាឌិត្យ”ត្តិ ឥហរកាលេយេច បញ្ញាឌិត្វា រយឹឃាតិ សេតាសតាតិ បរិក្ខុជ្ជាត្តា ចិចរិសុ៉ កាលេត កាលំ បត “កិ តេកា យហាបុរិសោ យហាកិតិក្ខមត់ តិក្ខេត្តា”តិ បុច្ឆតិ៉ យត្តស្សា “ក្យហិ ព្យេឃហាបុរិសំ បស្សិស្សឆ, តឹសុ បិសាឥសុ ចិចិឆតាឥកយេឌ្ឍេនេចា ចិឃ សយ្យត្តិ អត្ុតេកាតី”តិ ចឥត្តិ៉ តោ សុត្វា “ត តាច យហាបុរិសស្ស ខាលាំ បរិបិកំ កច្ឆតី”តិ អបេ្យាស្ុក្កា ចិហរិសុយេច៉

កស្មា បតេត្វ កកចា “ពាហុការា តោ យេ បញ្ចចក្កិយា”តិ អាហ៉ កិ ក្ខបការកាត់យេច ខុស ឆម្ពំ ឥេសេតិ, អត្ុបការកាត់ ត ឥេសេតីតិ? តេតា ត ឥេសេតិ៉ បរិចយចេសេត ហេស អាព្យអារទ្ធោច កាលេម្បំ ក្ខកញ្ចា រាយបុត្តំ ខ្ចលេកោសិ៉ ខុតស្មិ បត ព្យន្ត្រក្ខេត្ត ឥេបត្វា អញ្ញាសិកោល្ឌញ្ញា អញ្ញោ បឥមំ ឆម្ពំ សច្ឆិកាតុំ សយត្ថេ តាយ តត្ថិ៉ កស្មា? តធាចិចិឆាបតិស្សយត្តា៉ បុឌ្ឋោ កិរ បុញ្ញាករណកាលេ ឥ្ច កាតរេរា អថេហិសុ៉ តោ ច ខុកតោ សស្សំ អកិសុ៉ តត្ថ ឥេដ្ឋស្ស “ខុកស្មិ សស្សេ តច ចារេ អក្កសស្សឌាត់ យយា ឌាតព្វា”ត្តិ អថោហាសិ៉ សោ ចប្បកាលេ ឌីឌក្កិ តាយ ឥត្វា កត្ថកាលេ កតិដ្ឋេត សទ្ធិ យត្តេសិ “កត្ថកាលេ កត្ថំ ឆាលេត្វា ឥស្សាមី”តិ៉ កតិដ្ឋោ “តរុណសស្សំ តាសេត្យកាសយាសី”តិ អាហ៉ ឌេដ្ឋោ កតិដ្ឋស្ស អតត្ុចត្តតកាច់ ខាត្វា ខេត្តំ ចិភជិត្វា អត្តតោ កោដ្ឋាសតោ កត្ថំ ឆាលេត្វា លិរំ តីហរិត្វា សប្បិឆាលិតេត យោឌេត្វា អងាសិ, បុត្ុកកាលេ បុត្ុកំ ការេត្វា អងាសិ , លាយតេ លាយតក្កំ, ចេលីករណេ ចេលាក្កំ, ចេលីយោ បុរិសការចេសេត ពាត្ថិត្វា កលាបករណេ កលាបក្កំ, ខលេ កលាបានំ ឥបតឌិចេស ខលក្កំ, យទ្ទិត្វា ចីហឹត់ រាសិករណឌិចេស ខលកណ្ឌក្កំ, កោដ្ឋាការេ ឆញ្ញស្ស បក្ខិបតឌិចេស កោដ្ឋក្កត្តិ ខុចំ ខុកស្មិ សស្សេ តច ចារេ អក្កឌាត់ អងាសិ៉ កតិដ្ឋោ បត ខលតោ ឆញ្ញា ក្ខន្ធរិត្វា កហណឌិចេស អងាសិ៉ តោសុ ឌេដ្ឋោ អញ្ញាសិកោល្ឌញ្ញត្វេរា ឌាតោ, កតិដ្ឋោ សុភទ្ទបរិញ្ញាឌកោ៉ ក្តតិ ខុកស្មិ សស្សេ តចត្តុំ អក្កឌាតាត់ ឌិត្តត្តា ឥេបត្វា ខេឆរំ អញ្ញោ បឥមំ ឆម្ពំ សច្ឆិកាតុំ សយត្ថេ តាយ តត្ថិ៉ “តចត្តុំ អក្កឌាតាត់ ឌិត្តត្តា”តិ ក្តឥញ្ចា តស្ស រត្តញ្ញាត់ អក្កកាចត្តាយ កតាកិតីហារាត្ុទ្ធបំ បចត្តិតសាចកបិរេយិយា ចិណ្ឌត្តេ បចត្តិតត្តា ចុត្តំ៉ តិណ្ណម្បិ ហិ ខៅងីសត្តាត់ តំតំបិរេយិយា សិលាប្បត្តកាលេ បចត្តិតំ បុញ្ញា អបុញ្ញា ចា កត្ុតចិបិកយេច ហោតិ, ឆម្ពស្ស ច សញ្ញាបឥមំ សច្ឆិកិរិយាយ ចិតា កចំ រត្តញ្ញាត់ អក្កកាចសិទ្ធិតិ? “ពាហុការា តោ យេ បញ្ចចក្កិយា”តិ ក្តឥំ បត ក្ខបការាត្ុស្សរលាយត្តកេតេច ចុត្តំ៉

ក្តសិបតតេ យិកឌាយេតិ តស្មិ កិរ បឥេសេ អត្ុប្បត្តេ ព្យន្ត្រេ បច្ចេកសម្ពុទ្ធា កន្ធាយឥតបព្វតោ សត្តាហំ តិរោធសយាបត្តិយា ចីតិតាយេត្វា តិរោធា ចុដ្ឋាយ តាកលតាឥត្តកដ្ឋំ លាឌិត្វា អតោតត្តឥហេ យុខំ ឆោចិត្វា បត្តចីចរយាឌាយ អាកាសេត អាកត្ត្វា តិបតត្តិ៉ តត្វ ចីចរំ បរិរុបិត្វា តកលេ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា កតកត្តកិច្ចា កយតកាលេបិ តតោតាយេច ក្ខប្បតិត្វា កច្ឆត្តិ៉ ក្តតិ ក្តសយោ ខុត្វ តិបតត្តិ ក្ខប្បតត្តិ ចាតិ តំ ឌាតំ “ក្តសិបតត”ត្តិ សដ្ខំ កតំ, យិកាត់ បត អភយត្វាយ ឌិត្តត្តា “យិកឌាយោ”តិ ចុច្ចតិ៉ តោត ចុត្តំ “ក្តសិបតតេ យិកឌាយេ”តិ៉ អញ្ញោ

ញុទ្ធា បជយំ ឆយូឥឝសតព្វាឃ កច្ឆត្តា អាកាសេត កត្វា តទេព្វច ឌូតទត្តិ, អយ្យាកំ បត កកចា ឡបកស្ស អាឌីចកស្ស ឡបតិស្សយំ ជិវ្វា “ឡបកោ ញូយំ អទ្ធាត់ បដិបន្នោ, សោ យំ ជិវ្វា សល្លបិត្វា កយិស្សតិ, អឆ បុត តិត្ថិន្នោ អាកយូ អទហត្ថុ សន្ធិកិស្សតី”តិ ញាត្វា អដ្ឋាសបឃោឌត់ យក្កុ បឆសាច អកយាសិ៍ ទេត ចុត្តំ “ឃេត ញរាណឺ, ទេត ធាទិកំ បក្កាយី”តិ៍

១០៉អក្ខរា ច កយំ អក្ខរា ច ទៅជិត្តិ កឃាឃ ច ទៅជិស្ស ច ចិចនេ តិកាចុតក្ខនេ ផានេត៉ ទៅជិយល្ហូតោ ហិ កឃា តីហិ កាចុតាតិ, ញរាណឺ អដ្ឋាស ឃោឌតាតិ៍ ឡបកោ ទៅជិយល្ហស្ស ច កឃាឃ ច អក្ខនេ កកចត្តិ អដ្ឋស៉ អក្ខរា-សទ្ទេត បត ឃុត្តត្តា ឡបឃោកចចត់ កត៉ ព្រាជិសេសុ ច ផានេតសុ អក្លុទចិត្តកា “អក្ខរា កាយព្វា តជិព្វា ឃាតី”តិ ឲចំ ឲកយេច អក្ខរា-សទ្ទំ បឃុជ្ជត្តិ, សោ ក្សតិឃបនេតបិ ឃោឌេតព្វោ ហោតិ, អឃោឌិឃយានេ ឡបឃោកចចត់ ត បិបុណាតិ សាយិចចតស្ស បសទ្ទោ អក្ខរា-សទ្ទឃោកេត ឡបឃោកចចតស្ស ញូត្ថិតត្តា៉ ញូឆ បត ឃោឌេត្វា ឲច ចុទេត្តា៉ អទ្ធាតយក្កត្តិ អទ្ធាតសល្លាត់ យក្កុ, ឌីឈយក្កត្តិ អទេត្វា៉ អទ្ធាតកាយតសយឃស្ស ចិកន្នោ “អដ្ឋឃោឌត់ កន្ធិស្សាមីតិ កុឌ្ឋិតព្វ”ត្តិអាជិចចតតោ (បរិច៉ ១០ប៉) អដ្ឋឃោឌតយ្បិ អទ្ធាតយក្កោ ហោតិ៉ ទៅជិយល្ហូតោ បត កឃា តិកាចុត៉ ចិប្បសត្តាតីតិ សុដ្ឋុ បសត្តាតិ៉ ញូត្រ្ដិយាតីតិ យតច្ឆដ្ឋាតិ ញូត្រ្ដិយាតិ៉ បរិសុទ្ធោតិ តិទ្ទោសោ៉ បរិឃោធាតោតាតិ តស្សេច ចេចចត់៉ តិទ្ទុបក្កិលេសតាឃេច ហិ ឲស “បរិឃោធាតោតា”តិ ចុទេត្តា, ត សេតកាទេត៉ ឲតស្ស បរិឃោធាតត់ ជិវ្វាច ញូត្រ្ដិយាត់ ចិប្បសត្តំ អញ្ញាសិ, តយក្កាហីបញ្ញា កិទេសា តស្ស អាឌីចកស្ស៉

សព្វាភិភូតិ សព្វំ តេភូមកធម្មំ អភិភចិត្វា ជិតោ៉ សព្វចិទូតិ សព្វំ ចតុភូមកធម្មំ អចេជិ អញ្ញាសិ សព្វសោ ទោឃ្សាចរណស្ស បហីតត្តា៉ សព្វេសុ ធម្មេសុ អនុបលិត្តោតិ សព្វេសុ តេភូមកធម្មេសុ រជ្ជតទុស្សតមុឃ្យតាជិតា កិលេសលេបេត អលិត្តោ៉ សព្វញ្ជហោតិ សព្វំ តេភូមកធម្មំ ជហិត្វា ជិតោ៉ អព្យហាតព្វម្បិ ហិ កុសលាព្យាកតំ តប្បដិពទ្ធកិលេសប្បហានេត បហីតត្តា ត ហោតីតិ ជហិតមេច ហោតិ៉ តណ្ហក្ខយេ ចិមុត្តោតិ តណ្ហក្ខយេ តិព្វានេ អារម្មណករណចសេត ចិមុត្តោ៉ សយំ អភិញ្ញាឃាតិ សព្វំ ចតុភូមកធម្មំ អត្តតាច ជាតិត្វា៉ កម្ទ្ទិសេយ្យត្តិ កំ អញ្ញំ “អយំ មេ អាចរិយោ”តិ ឧទ្ទិសេយ្យំ៉

ត មេ អាចរិយោ អត្ថីតិ លោកុត្តរធម្មេ មយ្ហំអាចរិយោ តាម តត្ថិ៉ កិញ្ចាបិ ហិ លោកិយធម្មាតម្បិ ឃាជិសោ លោកតាថស្ស អធិកមោ, ត តាជិសោ អធិកមោ បន្នបនេសោ អត្ថិ, លោកុត្តរធម្មេ បតស្ស លេសោបិ តត្ថិ៉ តត្ថិ មេ បដិបុគ្គលោតិ មយ្ហំសីលាទីហិ គុណេហិ បដិតិធិភូតោ បុគ្គលោ តាម តត្ថិ៉ សម្មាសម្ពុទ្ធោតិ ហេតុតា តយេត ចត្តារិ សច្ចាតិ សយំ ញុទ្ធោ៉ សីតិភូតោតិ សព្វកិលេសគ្គិតិព្វាបនេត សីតិភូតោ, កិលេសាតំ យេច តិព្វុតត្តា តិព្វុតោ៉

កាសិតំបុរត្តិ កាសិរដ្ឋេ តករំ៉ អាហញ្ឆត្តិ អាហតិស្សាមិ៉ អមតទុន្ទុភិត្តិ ចេចតេយ្យាត់ អមតាធិកមាឃ ឧស្សោសតាជិ កត្វា សព្វ ធម្មភេសតា “អមតទុន្ទុភី”តិ ចុត្តា, ធម្មចក្កបដិលាភាយ តំ អមតភេរិំ បហរិស្សាមីតិ កច្ឆាមីតិ ចុត្តំ ហោតិ៉

អរហសិ អតត្តជិនោតិ អតត្តជិនោបិ ភចិតុំ យុត្តោតិ អត្ថោ៉ អតត្តជាតាណោ ជិតកិលេសោតិ អតត្តជិនោ៉ ហុបេយ្យបិចុសោតិ

ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ ᨴᩅᨾ᩠ᨸᩥ ᨲᩣᨿ ᨽᩮᩅᨿ᩠ᨿ, ᨴᩅᩴᩅᩥᨨᩮ ᨲᩣᨿ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᨲᩮᨲ ᨷᩕᩣᨩᩥᩈᩮᨲ ᨡᩣᩁᩮᩃᩣᨲ ᨽᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨽᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ᪨ ᩋᨿᨾᩥᨾᩔ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩣᨿ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᨩᩣᨲᩮᩣ᪨ ᨣᨲᩣᨶᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᨲᨳᩣ ᩉᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩮᨶ ᩈᨾᩣᨣᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᨴᩅᩣᨧ ᨲᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᩥ᪨ ᨸᨠ᩠ᨠᩣᨾᩦᨲᩥ ᨧᨦ᩠ᨠᩉᩣᩁᨩᩮᨲᩅᨶᩴ ᨲᩣᨿ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ᪨

ᨲᩮᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨾᩥᨣᩃᩩᨴ᩠ᨴᨠᨣᩣᨾᨠᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᩅᩣᩈᩴ ᨠᨸ᩠ᨸᩮᩈᩥ, ᨩᩮᨭ᩠ᨮᨠᩃᩩᨴ᩠ᨴᨠᩮᩣ ᨲᩴ ᩁᩪᨸᨭ᩠ᨮᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩔᩥᨬ᩠ᨧ ᨩᨶᨸᨴᩮ ᨧᨱ᩠ᨯᩣ ᨾᨠ᩠ᨡᩥᨠᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨲᩴ ᨴᨣᩣᨿ ᩅᩣᩁᩮᨿᩣ ᩅᩈᩣᩁᩮᨸᩥᩴ᪨ ᨾᩥᨣᩃᩩᨴ᩠ᨴᨠᩮᩣ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨾᩥᨣᨧᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩋᨿ᩠ᨿᩣᨠᩴ ᩋᩁᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨿᩣ ᨸᨾᩩᨬ᩠ᨧᩦ”ᨲᩥ ᩅᩣᨷᩴ ᨲᩣᨿ ᩈᩦᨲᩁᩥ ᩋᩣᩃᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᨽᩣᨲᩩᨣᩮᩉᩥ᪨ ᩈᩣ ᩅᩔᩴ ᩈᩦᨲᩣ ᩅᩔᩦᨲᩥᨿᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨣᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᨴᩥᩅᩈᩮ ᩁᩪᨸᨠᩮᩣ ᨥᩁᩴ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ ᨲᩴ ᩅᩣᩁᩥᨠᩴ ᩈᨭ᩠ᨮᩩᩴ ᩁᩪᨸᩅᩣᩁᩴ ᨣᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᩪᨸᨣᨲᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩁᩣᨣᩮᨶ ᩋᨽᩥᨽᩪᨲᩮᩣ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᩩᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᩣᨩᨶᩮᨶ ᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᨴᩣᨿ ᩅᩈᨶᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨴᩪᩁᨲᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᩈᨧᩮ ᩅᩣᨷᩴ ᩃᨽᩣᨾᩥ, ᨩᩦᩅᩣᨾᩥ᪨ ᨶᩮᩣ ᨧᩮ, ᨾᩁᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᨶᩥᩁᩣᩉᩣᩁᩮᩣ ᩈᨿᩥ᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩮ ᨴᩥᩅᩈᩮ ᨾᩣᨣᨵᩥᨠᩮᩣ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩦᨲᩁᩥ ᩁᩪᨸᨠᩔ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥ᪨ ᩈᩣ “ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩥᨲᩮᩣ ᨾᩮ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᨶ ᨽᩣᨣᨲᨷᩩᨻ᩠ᨻᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨

ᨾᩣᨣᨵᩥᨠᩮᩣ ᩋᩣᨣᨲᨠᩣᩃᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨲᩴ ᩁᩪᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥᩔᩣᨾᩦᨲᩥ ᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᨶ ᨣᨲ᩠ᩅᩣ “ᨠᩥᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᨹᩣᩈᩩᨠ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩣᨴᩮ ᨸᩁᩣᨾᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥ᪨ ᩁᩪᨸᨠᩮᩣ ᨶᩥᨲ᩠ᨳᩩᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥᨿᩮᩅ᪨ ᩈᩮᩣ “ᩅᨴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨿᩴ ᨾᨿᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨠᩣᨲᩩᩴ, ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᩁᩪᨸᨠᩮᩣ “ᩈᨧᩮ ᩅᩣᨷᩴ ᩃᨽᩣᨾᩥ, ᨩᩦᩅᩣᨾᩥ, ᨶᩮᩣ ᨧᩮ, ᨾᩁᨱᩴ ᨾᩮ ᩁᩮᩣᨧᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨩᩣᨶᩣᩈᩥ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩈᩥᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨲᩥ? ᨶ ᨩᩣᨶᩣᨾᩦᨲᩥ᪨ ᨶ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩈᩥᨷ᩠ᨷᩴ ᩋᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨥᩁᩣᩅᩣᩈᩴ ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩩᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩋᩣᩉ “ᨶᩣᩉᩴ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩈᩥᨷ᩠ᨷᩴ ᨩᩣᨶᩣᨾᩥ, ᩋᨸᩥᨧ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨾᩴᩈᩉᩣᩁᨠᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᩣᨾᩥ, ᨾᩴᩈᨬ᩠ᨧ ᩅᩥᨠ᩠ᨠᩥᨱᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨾᩣᨣᨵᩥᨠᩮᩣ “ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᨾ᩠ᨸᩥ ᩑᨲᨴᩮᩅ ᩁᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦ”ᨲᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩈᩣᨭᨠᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᨥᩁᩴ ᩋᩣᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨵᩦᨲᩁᩴ ᩋᨴᩣᩈᩥ, ᨲᩮᩈᩴ ᩈᩴᩅᩣᩈᨾᨶ᩠ᩅᩣᨿ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨩᩣᨿᩥ᪨
“ᩈᩩᨽᨴ᩠ᨴᩣ”ᨲᩥᩔ ᨶᩣᨾᩴ ᩋᨠᩴᩈᩩ᪨ ᨧᩣᨸᩥ ᨲᩔ ᩁᩮᩣᨴᨶᨠᩣᩃᩮ “ᨾᩴᩈᩉᩣᩁᨠᩔ ᨸᩩᨲ᩠ᨲ ᨾᩥᨣᩃᩩᨴ᩠ᨴᨠᩔ ᨸᩩᨲ᩠ᨲ ᨾᩣ ᩁᩮᩣᨴᩥ ᨾᩣ ᩁᩮᩣᨴᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩉᩥ ᩅᨧᨶᩮᩉᩥ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᨲᩮᩣᩈᨶᨣᩦᨲᩮᨶ ᩁᩪᨸᨠᩴ ᩁᩪᨸ᩠ᨸᨱ᩠ᨯᩮᩈᩥ᪨ “ᨽᨴ᩠ᨴᩮ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨾᩴ ᩋᨶᩣᨳᩮᩣᨲᩥ ᨾᨬ᩠ᨬᩈᩥ, ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨾᩮ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᨩᩥᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩈᩉᩣᨿᩮᩣ, ᨲᩔᩣᩉᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᨣᨾᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨧᩣᨸᩥ “ᩑᩅᨾᨿᩴ ᩋᨭ᩠ᨭᩦᨿᨲᩦ”ᨲᩥ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨶᨸ᩠ᨸᩩᨶᩴ ᨣᩣᨿᩮᩈᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩑᨠᨴᩥᩅᩈᩴ ᩋᨶᩣᩁᩮᩣᨧᩮᨲ᩠ᩅᩣᩅ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᨴᩮᩈᩣᨽᩥᨾᩩᨡᩮᩣ ᨸᨠ᩠ᨠᩣᨾᩥ᪨

ᨽᨣᩅᩣ ᨧ ᨲᩮᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨩᩮᨲᩅᨶᩮ, ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨸᨭᩥᨠᨧ᩠ᨧᩮᩅ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩋᩣᨱᩣᨸᩮᩈᩥ “ᨿᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨶᨶ᩠ᨲᨩᩥᨶᩮᩣᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨾᩣᨶᩮᩣ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨲᩔ ᨾᩴ ᨴᩔᩮᨿ᩠ᨿᩣᨳᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩁᩪᨸᨠᩮᩣᨸᩥ ᨡᩮᩣ “ᨠᩩᩉᩥᩴ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᨩᩥᨶᩮᩣ ᩅᩈᨲᩦ”ᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᩴ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩣᩁᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ “ᨠᩩᩉᩥᩴ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᨩᩥᨶᩮᩣ”ᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥ᪨ ᨲᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᨶᨿᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩈᩮᩣ ᨧ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ “ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨶᩣᨳ ᨾᩴ ᨽᨣᩅᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨
ᩋᩣᨾ ᩁᩪᨸᨠ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨶᩣᨾᩥ, ᨠᩩᩉᩥᩴ ᨸᨶ ᨲ᩠ᩅᩴ ᩅᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ᪨ ᩅᨦ᩠ᨠᩉᩣᩁᨩᨶᨸᨴᩮ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮᨲᩥ᪨ ᩁᩪᨸᨠ ᨾᩉᩃ᩠ᩃᨠᩮᩣᩈᩥ ᨩᩣᨲᩮᩣ, ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩩᩴ ᩈᨠ᩠ᨡᩥᩔᩈᩦᨲᩥ᪨
ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᩔᩣᨾᩥ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮᨲᩥ᪨ ᨽᨣᩅᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᩣᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩔ ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩋᨴᩣᩈᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨶᩣᨣᩣᨾᩥᨹᩃᩮ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨣᩣᨳᩣ ᨣᨲ᩠ᩅᩣ
ᩋᨧᩥᩁᩮᩉᩮᩅ ᨽᩥᨶ᩠ᨶᩮᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣ, ᨽᩥᨶ᩠ᨶᨲᩥᨣᩃᩮᩣᨶᩮᩅ ᨧ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩣᨸᩩᨱᩥ᪨ ᩋᨧᩥᩁᩮᨶ ᨽᩥᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩥ ᩈᨲ᩠ᨲ ᨩᨶᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩣᨸᩩᨱᩥᩴᩈᩩ, ᨲᩮᨶᩴ ᩈᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩮᩣ
ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᨲᩴ –

“ᩋᨧᩥᩁᩴ ᩁᩪᨸᨠᩣᩈᩮ, ᨧᩥᨿᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨲ᩠ᨲ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮᩣ;

ᩁᩣᨣᨴᩮᩣᩈᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩦᨱᩣ, ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩅᩥᩈᨲ᩠ᨲᩥᨠᩴ᪨

“ᩏᨸᨠᩮᩣ ᨸᩃᨣᨱ᩠ᨯᩮᩣ ᨧ, ᨸᩩᨠ᩠ᨠᩩᩈᩣᨲᩥ ᨧ ᨲᩮ ᨲᨿᩮᩣ;

ᨽᨴ᩠ᨴᩥᨿᩮᩣ ᨡᨱ᩠ᨯᨴᩮᩅᩮᩣ ᨧ, ᨻᩣᩉᩩᩁᨣ᩠ᨣᩥ ᨧ ᩈᩥᨦ᩠ᨣᩥᨿᩮᩣ;

ᨲᩮ ᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩣᨶᩩᩈᩴ ᨴᩮᩉᩴ, ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨿᩮᩣᨣᩴ ᩏᨸᨧ᩠ᨧᨣᩩ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪕᪐, ᪑᪐᪕);

᪑᪗᪨ ᩈᨱ᩠ᨮᨸᩮᩈᩩᨶ᩠ᨲᩥ “ᨶᩮᩅ ᩋᨽᩥᩅᩣᨴᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨠᨲᩥᨠᩴ ᩋᨠᩴᩈᩩ᪨ ᨻᩣᩉᩩᩃ᩠ᩃᩥᨠᩮᩣᨲᩥ ᨧᩦᩅᩁᨻᩣᩉᩩᩃ᩠ᩃᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ᪨ ᨸᨵᩣᨶᩅᩥᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᨸᨵᩣᨶᨲᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᨶᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᨴᩩᨠ᩠ᨠᩁᨧᩁᨱᨲᩮᩣ ᩅᩥᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨸᩁᩥᩉᩦᨶᩮᩣ᪨ ᩋᩣᩅᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨻᩣᩉᩩᩃ᩠ᩃᩣᨿᩣᨲᩥ ᨧᩦᩅᩁᩣᨴᩥᨻᩉᩩᨽᩣᩅᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩋᩣᩅᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩋᨸᩥᨧ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᩈᨶᩴ ᨮᨸᩮᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨸᩥᨧ ᨡᩮᩣ ᨸᨶᩔ ᩏᨧ᩠ᨧᨠᩩᩃᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᩣᩈᨶᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᨮᨸᩮᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩋᩈᨱ᩠ᨮᩉᨶ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᨶ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨲᩮᨩᩮᨶ ᩋᨽᩥᨽᩪᨲᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨠᨲᩥᨠᩣᨿ ᨮᩣᨲᩩᩴ ᩋᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨶ᩠ᨲᩣ᪨ ᨶᩣᨾᩮᨶ ᨧ ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣᩅᩣᨴᩮᨶ ᨧ ᩈᨾᩩᨴᩣᨧᩁᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ “ᨣᩮᩣᨲᨾᩣ”ᨲᩥ ᨧ “ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ”ᨲᩥ ᨧ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ, “ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾ, ᨾᨿᩴ ᩏᩁᩩᩅᩮᩃᩣᨿᩴ ᨸᨵᩣᨶᨠᩣᩃᩮ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᨧᩦᩅᩁᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨧᩁᩥᨾ᩠ᩉᩣ, ᨾᩩᨡᩮᩣᨴᨠᩴ ᨴᨶ᩠ᨲᨠᨭ᩠ᨮᩴ ᩋᨴᨾ᩠ᩉᩣ, ᩅᩈᩥᨲᨸᩁᩥᩅᩮᨱᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᨩ᩠ᨩᩥᨾ᩠ᩉᩣ, ᨸᨧ᩠ᨨᩣ ᨲᩮ ᨠᩮᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᨠᩣᩈᩥ, ᨠᨧ᩠ᨧᩥ ᩋᨾ᩠ᩉᩮᩈᩩ ᨸᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨶ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᨿᩥᨲ᩠ᨳᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᩁᩪᨸᩴ ᨠᨳᩴ ᨠᨳᩮᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᨶ ᨧᩥᩁᩔᩮᩅᩣᨲᩥ ᩋᨧᩥᩁᩮᨶᩮᩅ᪨ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᨵᩣ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨩᩣᨲᩥᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩣᨧᩣᩁᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨧ, ᩍᨾᩮ ᨸᨶ ᩏᨽᨿᨳᩣᨸᩥ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣᨿᩮᩅ᪨ ᩋᨣᩣᩁᩈ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᨥᩁᩣ᪨ ᩋᨣᩣᩁᩣᨿ ᩉᩥᨲᩴ ᩋᨣᩣᩁᩥᨿᩴ, ᨠᩈᩥᨣᩮᩣᩁᨠ᩠ᨡᩣᨴᩥ ᨠᩩᨭᩩᨾ᩠ᨻᨸᩮᩣᩈᨶᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᨣᩣᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ᪨ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩣᨿᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩏᨸᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨴᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩴ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ᪨ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩔ ᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩴ, ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨹᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨿᩔ ᩉᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᨲᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮ᪨ ᩈᨿᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣᨿᩮᩅ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨸᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ, ᩋᨸᩁᨸ᩠ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ ᩅᩥᩉᩁᩥᩔᨳᩣᨲᩥ ᨸᩣᨸᩩᨱᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᩥᩔᨳ᪨

ᩍᩁᩥᨿᩣᨿᩣᨲᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᩁᩥᩁᩥᨿᩣᨿ᪨ ᨸᨭᩥᨸᨴᩣᨿᩣᨲᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᩁᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ᪨ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᩁᨠᩣᩁᩥᨠᩣᨿᩣᨲᩥ ᨸᩈᨲᨸᩈᨲᨾᩩᨣ᩠ᨣᨿᩪᩈᩣᨴᩥᩋᩣᩉᩁᨱᩣᨴᩥᨶᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᩁᨠᩁᨱᩮᨶ᪨ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥ ᨾᨶᩩᩔᨵᨾ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᨾᨶᩩᩔᨵᨾ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᩏᨸᩁᩥ᪨ ᩋᩃᩴ ᩋᩁᩥᨿᩴ ᨠᩣᨲᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩃᨾᩁᩥᨿᩮᩣ, ᩋᩁᩥᨿᨽᩣᩅᩣᨿ ᩈᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨬᩣᨱᨴᩔᨶᨾᩮᩅ ᨬᩣᨱᨴᩔᨶᩅᩥᩈᩮᩈᩮᩣ, ᩋᩃᨾᩁᩥᨿᩮᩣ ᨧ ᩈᩮᩣ ᨬᩣᨱᨴᩔᨶᩅᩥᩈᩮᩈᩮᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᩋᩃᨾᩁᩥᨿᨬᩣᨱᨴᩔᨶᩅᩥᩈᩮᩈᩮᩣ᪨ ᨬᩣᨱᨴᩔᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨧᨠ᩠ᨡᩩᨸᩥ ᩅᩥᨸᩔᨶᩣᨸᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣᨸᩥ ᨹᩃᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨱᨬᩣᨱᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᨬ᩠ᨬᩣᨱᨾ᩠ᨸᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ “ᩋᨸ᩠ᨸᨾᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨾᩣᨶᩮᩣ ᨬᩣᨱᨴᩔᨶᩴ ᩋᩣᩁᩣᨵᩮᨲᩦ”ᨲᩥ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪓᪑᪑) ᩉᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨧᨠ᩠ᨡᩩ ᨬᩣᨱᨴᩔᨶᩴ ᨶᩣᨾ᪨ “ᨬᩣᨱᨴᩔᨶᩣᨿ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨽᩥᨶᩦᩉᩁᨲᩥ ᩋᨽᩥᨶᩥᨶ᩠ᨶᩣᨾᩮᨲᩦ”ᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪒᪓᪕) ᩑᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᨸᩔᨶᩣᨬᩣᨱᩴ᪨ “ᩋᨽᨻ᩠ᨻᩣ ᨲᩮ ᨬᩣᨱᨴᩔᨶᩣᨿ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩣᨿᩣ”ᨲᩥ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪔᪨᪑᪙᪖) ᩑᨲ᩠ᨳ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ᪨ “ᩋᨿᨾᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᨾᨶᩩᩔᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩋᩃᨾᩁᩥᨿᨬᩣᨱᨴᩔᨶᩅᩥᩈᩮᩈᩮᩣ ᩋᨵᩥᨣᨲᩮᩣ ᨹᩣᩈᩩᩅᩥᩉᩣᩁᩮᩣ”ᨲᩥ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪓᪒᪘) ᩑᨲ᩠ᨳ ᨹᩃᩴ᪨ “ᨬᩣᨱᨬ᩠ᨧ ᨸᨶ ᨾᩮ ᨴᩔᨶᩴ ᩏᨴᨸᩣᨴᩥ ‘ᩋᨠᩩᨸ᩠ᨸᩣ ᨾᩮ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥ, ᩋᨿᨾᨶ᩠ᨲᩥᨾᩣ ᨩᩣᨲᩥ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᩣᨶᩥ ᨸᩩᨶᨻ᩠ᨽᩅᩮᩣ’”ᨲᩥ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪕᪨᪑᪐᪘᪑; ᨾᩉᩣᩅ᪨ ᪑᪖) ᩑᨲ᩠ᨳ

បច្ចេចក្ខុលោកាលា៉ “ចោកាលច្ចោ បត ខេ ឥស្សតំ ៥ួឥបរីឌី ‘សត្តាហកាលកតោ អាឡ្យអារេរា កាលាមោ’”តិ (ម៉ា ត៉ិ ១.១១បឞ; ១.១៣០; មហាច៉ ១០) ឲត្ត សត្តញាតញ្ញាលា៉ ខ្ចឆ បត សត្តញាតញ្ញាលបង្គារតោ អរិយមគ្គោ សត្តញាតញ្ញាលមេច ចា អធិបេ្បតំ៉

អភិជ្ឈាតាឆ ខេ តោតិ អភិជ្ឈាតាឆ ត្ មេ៉ ឲចន្ទបំ បកាចិតមេតគ្គិ ឲត្ត ឲចន្ទបំ ចាញ្ញកេឥត្តិ អនេត្ថា, អបិ ត្ អហំ ៥ួរ្ចេចលិយំ បឆាតេ តុមញ្ញាំ សក្កលត្ថតត្តិ អត្ថក្កលតត្តិ ទត្តិ ចា ឌីចា ចា អាកគ្គា “អាចុមេសា, យយំ យត្ត គត្តធិ គមិស្សាមាតិ មា ចិតក្កមិត្ត, យយ៉ាង្ឆកាមេសា ចា គម្ពុជាតតិមិត្តំ ចា បញ្ញាឃតី”តិ ឲចន្ទបំ គគ្ហិ ចឆតកេឌំ អកាសិត្តិ អធិប្បាយោយា៉ តេ ឲគបឆេតេច សតិ លភិត្វា ៥ួប្បត្តការចា “អន្ធា ឲស ត្បន្ធា ឌាតោ”តិ សង្ហិត្វា “តេ តេហតំ កតេត្ត”តិ អាហំសុ៉ អសក្កិ តោ កកចា បញ្ចក្កិមេ កិក្កុ សញ្ញារបេតុត្តិ កកចា បញ្ចក្កិមេ កិក្កុ “ត្បន្ធា អហ”ត្តិ ឌាតារបេតុំ អសក្កិ៉ អញ្ញា ចិត្តំ ៥ួបង្គារបេសុត្តិ អញ្ញាយ អទេហត្តប្បត្តិយា ចិត្តំ ៥ួបង្គរបេសុំ អភិតិហទិ៍សុ៉

ឆមុចក្កប្បចត្តតសុត្តចណ្ណតា

១១៉ខេ្វមេ, កិក្ខុចេ, អន្តាតិ ខេ្វ ខ្ចមេ, កិក្ខុចេ, កោដ្ឋាសា, ខេ្វ កាកាតិ អនេត្ថា៉ កាកចឆតោ តេហត្ត អត្ត-សន្ធា “បុត្តេត្ត ចោលា៉ អបរេត្ត ចោលា”ត្តិអាឌីសុ (ឆ៉ ស៉ ១០៩១) ចិយ៉ ខ្ចមេស្ស បត បឥស្ស ៥ួឆ្ឆារលាសមកាលិ បចត្តតិខេ្ឈរេសា ត្បន្ធាតុការេចត តេហង្គ អចិចិ ៥ួបរិ កចក្កិ បត្ថា ឥសសហស្សិលេិកឆាតុំ ឋទិត្វា អង្គាសិ៉ តស្ម៉ិមេឆ សមេម បរិបក្កក្សលមុលិ សច្ឆាកិសទ្ធាឆាយ គតាឆិការា អង្គារសគោឌិសន្លា ព្រាហ្មារតា សមាកន្តិសុ៉ បន្តិមឌិសាយ ស្ទុមេយា អត្តមេតិ, បរិចិតឌិសាយ អាសាឡ្យហតក្ខតេត្តត ឃុតេត្តា បុណ្ណចន្ទ្ធា ៥ួក្កន្តតិ៉ តស្ម៉ិ សមេម កកចា ឆមុចក្កប្បចត្តតសុត្តំ អារកេត្តា “ខេ្វមេ, កិក្ខុចេ, អន្តា”តិអាឌិមាហ៉

តត្ត បព្ពឌិតេតតាតិ គិហិពន្ធតំ តេត្វា បព្ពជ្ជុបកតេតត៉ ត សេចិតព្ពាតិ ត ចឡ្យអញ្ញោតព្ពា តាត្សយុជ្ញិតព្ពា៉ មេយា ចាយំ កាមេសុ កាមសុខល្លិកាត្សមេយាគោតិ មេយា ច អយំ ចត្ថុកាមេសុ កិលេសកាមសុខស្ស អត្សមេយាគោ, កិលេសកាមសំយុត្តស្ស សុខស្ស អត្សកេតាតិ អនេត្ថា៉ ហីតោតិ លាមកោ៉ គមេ្មាតិ កាមចាសីតំ សត្តកោ តេហិ សេចិតព្ពតាយ៉ បោថុជ្ជតិកោតិ បុថុជ្ជតេត អន្ធពាលជតេត អាចិណ្ណោ៉ អតរិមេយាតិ ត អរិមេយា ត ចិសុទ្ធា ត ៥ួត្តមេយា, ត ចា អរិយាតំ សត្តកោ៉ អតត្ថសំហិតោតិ ត អត្ថសំហិតោ, ហិតសុខាចហការណំ អតិស្សិតោតិ អនេត្ថា៉ អត្តកិលមថាត្សមេយាគោតិ អត្តតោ កិលមថស្ស អត្សមេយាគោ, ឌុក្ខការណំ ឌុក្ខប្បាឌតត្តិ អនេត្ថា៉ ឌុក្ខោតិ គណ្ហកាបស្សយមេយ្យាឌីហិ អត្តពាធតេហិ ឌុក្ខាចេហា៉ មជ្ឈិមា បដិបឌាតិ អរិយមគ្គំ សន្ធាយ ចុត្តំ៉ មគ្គោ ហិ កាមសុខល្លិកាត្សមេយាគោ ឲកោ អន្តោ, អត្តកិលមថាត្សមេយាគោ ឲកោ អន្តោ, ឲតេ ខេ្វ អន្តេ ត ៥ួបេតិ ត ៥ួបគច្ឆតិ, ចិមុត្តោ ឲតេហិ អន្តេហិ, តស្មា “មជ្ឈិមា បដិបឌា”តិ ចុច្ចតិ៉ ឲតេសំ មជ្ឈេកចត្តា មជ្ឈិមា, ចង្គុក្ខតិស្សរណត្ថិកេហិ បដិបជ្ជិតព្ពតោ ច បដិបឌាតិ, តថា លោកេ ឲកោ អន្តោ, ឌោសេ ឲកោ អន្តោ៉ សស្សតំ ឲកំ អត្តំ, ៥ួច្ឆេឌោ ឲកោ អន្តោតិ បុរិមតមេយតេច ចិត្តារេតព្ពំ៉

ចក្ខុករណីតិអាឌីហិ តមេច បដិបឌំ ថោមេតិ៉ បញ្ញាចក្ខុំ គរោតីតិ ចក្ខុករណី៉ សា ហិ ចតុន្នំ សច្ចាតំ ឥស្សតាយ សំចត្តតិ បរិញ្ញាកិសមយាឌិកេឥស្ស ឥស្សតស្ស បចត្តតង្គតាតិ “ចក្ខុករណី”តិ ចុច្ចតិ៉ តមិធំ សតិបិ បដិបឌាយ អតញ្ញាតេត្ត អចយចចេសត

ສິຊ຺ຌາເຕາ ອເນຕ຺ວາ ສມຸທາເຍນ ກເຕາ ຕາຍ ເຫາຕີຕິ ອຸປຈາຣວເສນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍ. ທຸຕິຍປທໍ ຕສ຺ເສວ ເວວຈນໍ. ອຸປສມາຍາຕິ ກິເລສວູປສມຕ຺ຖາຍ. ອຠິຎ຺ຎາຍາຕິ ຈຕຸນ຺ນໍ ສຈ຺ຈານໍ ອຠິຊານນຕ຺ຖາຍ. ສເມ຺ພາຘາຍາຕິ ເຕສໍເຍວ ສມ຺ພຸຊ຺ຌນຕ຺ຖາຍ. ນິພ຺ພານາຍາຕິ ນິພ຺ພານສຈ຺ຉິກິຣິຍາຍ. ອຖ ວາ ນິພ຺ພານາຍາຕິ ອນຸປາທິເສສນິພ຺ພານາຍ. “ອຸປສມາຍາ”ຕິ ຫິ ວຸຕ຺ເຕ ສອຸປາທິເສສນິພ຺ພານໍ ຄຫິຕໍ.

ຎາຍາຕິ ຕໍ ມຊ຺ຌິມປຏິປທໍ ສຣູປເຕາ ທສ຺ເສຕຸກາເມາ “ກຕມາ ຈ ສາ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ “ອຍເມວາ”ຕິອາທິນາ ຕເມວ ວິສ຺ສເຊສິ. ຕຕ຺ຖ ອຍເມວາຕິ ອວຘາຣຓວຈນໍ ອຎ຺ຎສ຺ສ ນິພ຺ພານຄາມິມຄ຺ຄສ຺ສ ອຕ຺ຖິຠາວປຏິເສຘນຕ຺ຖໍ. ສຕ຺ຕາປຏິເກ຺ຂປິ ຫິ ຎາຓ ປຏິເສຘນໍ ອລທ຺ຘາຍາຕຕ຺ຖາ ອຎ຺ຎສ຺ສ ມຄ຺ຄສ຺ສ. ອຣິເຍາຕິ ກິເລເສຫິ ອາຣກຕ຺ຕາ ອຣິເຍາ, ນິຣຸຕ຺ຕິນເຍນ. ອຣິປທາຕາຍ ສໍວຕ຺ຕຕີຕິປິ ອຣິເຍາ. ອຣເຍາ ປາປທ຺ຘາ ຍຕ຺ຖິ ອປກຈ຺ຈນ຺ຕິ ວຸເຕຕາຕິ ກຕ຺ວາ. ອຣິເຍນ ຠຄວຕາ ເທສິຕຕ຺ຕາ ອຣິຍສ຺ສ ອຍນ຺ຕິປິ ອຣິເຍາ, ອຣິຍຠາວປ຺ປຏິລາຠາຍ ສໍວຕ຺ຕຕີຕິປິ ອຣິເຍາ. ເອຕ຺ຖ ປນ ອຣິຍກເຣາ ອຣິເຍາຕິປິ ວຸຕ຺ຕປເທເລາປເນ ອຣິຍ-ສທ຺ທສິທ຺ທິ ເວທິຕພ຺ພາ. ອຏ຺ຐຫິ ອເງ຺ຄຫິ ອຸເປຕຕ຺ຕາ ອຏ຺ຐງ຺ຄິເກາ. ມຄ຺ຄສມຸທາເຍ ຫິ ມຄ຺ຄເວາຫາເຣາ, ສມຸທາເຍາ ຈ ສມຸທາຍີຫິ ສມນ຺ນາຄເຕາ ຕາຍ ເຫາຕີຕິ. ອຍໍ ປເນຕ຺ຖ ວຈນເຕ຺ຖາ — ອຕ຺ຖເຕາ ອວຍວຄຸຓາຕິ ອງ຺ຄານິ ເອຕສ຺ສ ສນ຺ຕີຕິ ອຏ຺ຐງ຺ຄິເກາຕິ. ສເມຕ຺ເຕາ ປນ ອງ຺ຄານິເຍວ ມຄ຺ໂຄ ປຎ຺ຈງ຺ຄິກຕູຣິຍາທີນິ ວິຍ, ຕ ຈ ອງ຺ຄວິນິມຸຕ຺ຕາ ໂລກອງ຺ໂຄ ເວເທາ ວິຍ. ກິເລເສ ມາເຣເນ຺ຕາ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ມຄ຺ໂຄ ນິຣຸຕ຺ຕິນເຍນ, ນິພ຺ພານໍ ມຄ຺ຄຕິ ຄເວສຕີຕິ ວາ ມຄ຺ໂຄ. ອຣິຍມຄ຺ໂຄ ຫິ ນິພ຺ພານໍ ອາຣມ຺ມຓໍ ກເຣານ຺ເຕາ ຄເວສນ຺ເຕາ ວິຍ ເຫາຕີ. ນິພ຺ພານຕ຺ຖິເກຫິ ມຄ຺ຄີຍຕີຕິ ວາ ມຄ຺ໂຄ ວິວຏ຺ຏປນິສ຺ສຍປຸຎ຺ຎກເຣາເຕາ ປຏ຺ຐາຍ ຕທຕ຺ຖປຏິປຕ຺ຕິເຕາ. ຄມ຺ມຕີ ວາ ເຕຫິ ປຏິປຊ຺ຊີຍຕີຕິ ມຄ຺ໂຄ. ເອຕ຺ຖ ປນ ອາທິອນ຺ຕວິປຣິຍາເຍນ ສທ຺ທສິທ຺ທິ ເວທິຕພ຺ພາ.

ເສຍ຺ຍຖີທນ຺ຕິ ນິປາເຕາ, ຕສ຺ສ ກຕເມາ ເສາ ຎາຕິ ເຈຕິ ອເຕ຺ຖາ, ກຕມານິ ວາ ຕານິ ອງ຺ຄານີຕິ. ສພ຺ພລິງ຺ຄວິພຕ຺ຕິວຈນສາຘາຣເຓາ ຫິ ອຍໍ ນິປາເຕາ. ເອກເມກໍປິ ອງ຺ຄໍ ມຄ຺ໂຄເຍວ. ຍຖາຫ “ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ມຄ຺ໂຄ ເຈວ ເຫຕຸ ຈາ”ຕິ (ທ. ສ. ໑໐໑໘). ເປາຣາຓາປິ ອາຫໍສຸ “ທສ຺ສນມຄ຺ໂຄ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ, ອຠິນິໂຣປນມຄ຺ໂຄ ສມ຺ມາສງ຺ກເປ຺ປາ...ເປ... ອວິເກ຺ຂປມຄ຺ໂຄ ສມ຺ມາສມາຘີ”ຕິ. ຕສ຺ມາ ຈ ອງ຺ຄານິ ສມຸທິຕານິ ມຄ຺ໂຄ ອຕ຺ຖມເຍາ ສຕ຺ຕງ຺ຄວິທສ຺ສ ອຣິຍມຄ຺ຄສ຺ສ ອຠາເວາຕີຕິ? ສເຈ຺ຈ ເມຕໍ ສເຈ຺ຈ ສມ຺ມປຏິເຈ຺ຈ, ມຄ຺ຄປ຺ປເຈ຺ຈຍຕາຍ ປນ ຍຖາສກໍ ກິເຈ຺ຈກເຣາເຕ ປເຈ຺ຈກມ຺ປິ ຕານິ ມຄ຺ຄາເຍວ, ອຎ຺ຎຖາ ສມຸທິຕານມ຺ປິ ເຕສໍ ມຄ຺ຄກິເຈ຺ຈ ນ ສມ຺ຠເວຍ຺ຍາຕິ. ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິອາທີສຸ ສມ຺ມາ ປສ຺ສຕີຕິ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ, ສມ຺ມາ ສງ຺ກເປ຺ປຕິ ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕທເມ຺ມ ນິພ຺ພານສງ຺ຂາເຕ ອາຣມ຺ມເຓ ອຠິນິໂຣເປຕີຕິ ສມ຺ມາສງ຺ກເປ຺ປາ, ສມ຺ມາ ວທຕີ ເອຕາຍາຕິ ສມ຺ມາວາຈາ, ສມ຺ມາ ກເຣາຕີ ເອເຕນາຕິ ສມ຺ມາກມ຺ມໍ, ຕເທວ ສມ຺ມາກມ຺ມນ຺ຕໍ, ສມ຺ມາ ອາຊີວຕີ ເອເຕນາຕິ ສມ຺ມາອາຊີໂວ, ສມ຺ມາ ວາຍມຕີ ອຸສ຺ສຫຕີຕິ ສມ຺ມາວາຍາເມາ, ສມ຺ມາ ສຣຕີ ອນຸສ຺ສຣຕີຕິ ສມ຺ມາສຕິ, ສມ຺ມາ ສມາທິຍຕິ ຈິຕ຺ຕໍ ເອເຕນາຕິ ສມ຺ມາສມາທີຕິ ເອວໍ ນິພ຺ພຈນໍ ເວທິຕພ຺ພໍ. ຎາຍາຕິ ອຍໍ ເຂາ ສາ ຠິກ຺ຂເວຕິ ຕເມວ ປຏິປທໍ ນິຄເມນ຺ເຕາ ອາຫ. ຕສ຺ສ໌ເຕ຺ຖາ — ຍ຺າຍໍ ຈຕ຺ຕາເຣາປິ ເລາກິຍຕ຺ຕເຣ ມຄ຺ເຄ ເອກເຕາ ກຕ຺ວາ ກຖິເຕາ ອຏ຺ຐງ຺ຄິເກາ ມຄ຺ໂຄ, ອຍໍ ເຂາ ສາ ຠິກ຺ຂເວ...ເປ... ນິພ຺ພານາຍ ສໍວຕ຺ຕຕີຕີຕິ.

໑໓. ເອວໍ ມຊ຺ຌິມປຏິປທໍ ສຣູປເຕາ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ຎາຓາທີ ຈຕ຺ຕາຣິ ອຣິຍສຈ຺ຈານິ ທສ຺ເສນ຺ເຕາ “ຎາຓໍ ເຂາ ປນ, ທຸກ຺ເຂ”ຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖ (ທີ. ນິ. ໒. ໓໙໐) ທຸກ຺ຂນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ທຸ-ສທ຺ທາ ຄຸຈ຺ຉິເຕ ທິສ຺ສຕິ. ຄຸຈ຺ຉິຕໍ ຫິ ປຸຕ຺ຕໍ “ທຸປຸຕ຺ເຕາ”ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຂໍ-ສທ຺ເທາ ປນ ຕຸຈ຺ເຉ. ຕຸຈ຺ຉໍ ຫິ ອາກາສໍ “ຂ”ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ຎາຓຎ຺ຈ ປເຖມສຈ຺ຈໍ ຄຸຈ຺ຉິຕໍ ອເນກຸປທ຺ທວາຘິຖ຺ຖາເນຕາ, ຕຸຈ຺ຉໍ ພາລຊນປຣິກປ຺ປິຕສຸຈສຸຂສຸຣສູກພາວວິຣຫິຕເຕາ, ຕສ຺ມາ ຄຸຈ຺ຉິຕຕ຺ຕາ

ទុក្ខត្តា ច “ទុក្ខ”ន្តិ វុច្ចតិ។ យស្មា បនេតំ ពុទ្ធាទយោ អរិយា បដិវិជ្ឈន្តិ, តស្មា “អរិយសច្ច”ន្តិ វុច្ចតិ។ អរិយបដិវិជ្ឈិតព្ពញ្ហិ សច្ចំ បុរិមបទេ ឧត្តរបទលោបេន “អរិយសច្ច”ន្តិ វុត្តំ។ អរិយស្ស តថាគតស្ស សច្ចន្តិបិ អរិយសច្ចំ។ តថាគតោ ហិ សយំ អធិគតត្តា បវេទិតត្តា តតោ ឯវ ច អញ្ញេហិ អធិគមនីយត្តា តំ តស្ស ហោតីតិ។ អថ វា ឯតស្ស អភិសម្ពុទ្ធត្តា អរិយភាវសិទ្ធិតោ អរិយសាធកំ សច្ចន្តិបិ អរិយសច្ចំ បុព្ពេ វិយ ឧត្តរបទលោបេន។ អវិតថភាវេន វា អវិលោមត្តា អធិគន្តព្ពត្តា អរិយំ សច្ចន្តិបិ អរិយសច្ចំ។ សច្ចំ បន ចតុព្ពិធម្បិ សច្ចានិ បរតោ ឧគ្គហនស្សយិស្សាយ។

តត្រាតិ តំ ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ សរូបតោ ទស្សេតុំ “ជាតិបិ ទុក្ខា”តិអាទិមាហ។ តត្ថាយំ ជាតិ-សទ្ទោ អនេកត្ថោ។ តថា ហេស “ឯកម្បិ ជាតិំ ទ្វេបិ ជាតិយោ”តិ (ទី. និ. ១.៣១; ម. និ. ១.១៤៨) ឯត្ថ ភវេ អាគតោ។ “អត្ថិ, វិសាខេ, និគណ្ឋា នាម សមណជាតី”តិ (អ. និ. ៣.៧១) ឯត្ថ និកាយេ។ “ជាតិ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ សង្គហិតា”តិ (ធាតុ. ៧១) ឯត្ថ សង្ខតលក្ខណេ។ “យំ មាតុកុច្ឆិស្មិំ បឋមំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ បឋមំ វិញ្ញាណំ បាតុភូតំ, តទុបាទាយ សាវស្ស ជាតី”តិ (មហាវ. ១២៦) ឯត្ថ បដិសន្ធិយំ។ “សម្បតិជាតោ, អានន្ទ, ពោធិសត្តោ”តិ (ទី. និ. ២.៣១; ម. និ. ៣.២០៧) ឯត្ថ បសូតិយំ។ “អក្ខិត្តោ អនុបក្កុដ្ឋោ ជាតិវាទេនា”តិ (ទី. និ. ១.៣០៣) ឯត្ថ កុលេ។ ស្វាយមិធ គព្ភសេយ្យកានំ បដិសន្ធិតោ បដ្ឋាយ យាវ មាតុកុច្ឆិម្ហា និក្ខមនំ, តាវ បវត្តេសុ ខន្ធេសុ, ឥតរេសំ បដិសន្ធិក្ខន្ធេស្វេវាតិ ទដ្ឋព្ពា។ អយម្បិ ច បរិយាយកថាវ, និប្បរិយាយតោ បន តត្ថ តត្ថ និព្ពត្តមានានំ សត្តានំ យេ យេ ខន្ធា បាតុភវន្តិ, តេសំ បឋមបាតុភាវោ ជាតិ នាម។

កស្មា បនេសា ទុក្ខាតិ ចេ? អនេកេសំ ទុក្ខានំ វត្ថុភាវតោ។ អនេកានិ ហិ ទុក្ខានិ។ សេយ្យថិទំ – ទុក្ខទុក្ខំ វិបរិណាមទុក្ខំ សង្ខារទុក្ខំ បដិច្ឆន្នទុក្ខំ អប្បដិច្ឆន្នទុក្ខំ បរិយាយទុក្ខំ និប្បរិយាយទុក្ខន្តិ។ តត្ថ កាយិកចេតសិកា ទុក្ខា វេទនា សភាវតោ ច នាមតោ ច ទុក្ខត្តា ទុក្ខទុក្ខន្តិ វុច្ចតិ។ សុខា វេទនា វិបរិណាមេន ទុក្ខុប្បត្តិហេតុតោ វិបរិណាមទុក្ខំ។ ឧបេក្ខា វេទនា ចេវ សេសា ច តេភូមកា សង្ខារា ឧទយព្ពយបីឡិតត្តា សង្ខារទុក្ខំ។ កណ្ណសូលទន្តសូលរាគជបរិឡាហទោសជបរិឡាហាទិកាយិកចេតសិកា អាពាធា បុច្ឆិត្វា ជានិតព្ពតោ ឧបក្កមស្ស ច អបាកដភាវតោ បដិច្ឆន្នទុក្ខំ។ ទ្វត្តិំសកម្មការណាទិសមុដ្ឋានោ អាពាធោ អបុច្ឆិត្វាវ ជានិតព្ពតោ ឧបក្កមស្ស ច បាកដភាវតោ អប្បដិច្ឆន្នទុក្ខំ។ ឋបេត្វា ទុក្ខទុក្ខំ សេសទុក្ខំ សច្ចវិភង្គេ អាគតំ ជាតិអាទិ សព្ពម្បិ តស្ស តស្ស ទុក្ខស្ស វត្ថុភាវតោ បរិយាយទុក្ខំ។ ទុក្ខទុក្ខំ បន និប្បរិយាយទុក្ខន្តិ វុច្ចតិ។ តត្រាយំ ជាតិ យំ តំ ពាលបណ្ឌិតសុត្តាទីសុ (ម. និ. ៣.២៤៦ អាទយោ) ភគវតាបិ ឧបមាវសេន បកាសិតំ អាបាយិកំ ទុក្ខំ, យញ្ច សុគតិយម្បិ មនុស្សលោកេ គព្ភោក្កន្តិមូលកាទិភេទំ ទុក្ខំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស វត្ថុភាវតោ ទុក្ខា។ តេនាហុ បោរាណា –

“ជាយេថ នោ ចេ នរកេសុ សត្តោ;

តត្ថគ្គិទាហាទិកមប្បសយ្ហំ។

លភេថ ទុក្ខំ ន កុហិំ បតិដ្ឋំ;

ឥច្ចាហ ទុក្ខាតិ មុនីធ ជាតិំ,

“ទុក្ខំ តិរច្ឆេសុ កសាបតោទ-

ទណ្ឌាភិឃាតាទិភវំ អនេកំ;

យំ តំ កថំ តត្ថ ភវេយ្យ ជាតិំ;

វិនា តហិំ ជាតិ តតោបិ ទុក្ខា,

“បេតេសុ ទុក្ខំ បន ខុប្បិបាសា-

វាតាតបាទិប្បភវំ វិចិត្តំ;

យស្មា អជាតស្ស ន តត្ថ អត្ថិ;

តស្មាបិ ទុក្ខំ មុនិ ជាតិមាហ,

“តិព្វន្ធការេ ច អសយ្ហសីតេ;

លោកន្តរេ យំ អសុរេសុ ទុក្ខំ;

ន តំ ភវេ តត្ថ ន ចស្ស ជាតិ;

យតោ អយំ ជាតិ តតោបិ ទុក្ខា,

“យញ្ចាបិ គូថនរកេ វិយ មាតុ គព្ភេ;

សត្តោ វសំ ចិរមតោ ពហិ និក្ខមញ្ច;

បប្បោតិ ទុក្ខមតិឃោរមិទម្បិ នត្ថិ;

ជាតិំ វិនា ឥតិបិ ជាតិ អយម្បិទុក្ខា។

“កិំ ភាសិតេន ពហុនា ននុ យំ កុហិញ្ចិ;

អត្ថីធ កិញ្ចិទបិ ទុក្ខមិទំ កទាចិ;

នេវត្ថិ ជាតិវិរហេ យទតោ មហេសិ;

ទុក្ខាតិ សព្វបឋមំ ឥមមាហ ជាតិ”ន្តិ។ (វិសុទ្ធិ។ ២។៥៤១; វិភ។ អដ្ឋ។ ១៤១; មហានិ។ អដ្ឋ។ ៥; បដិ។ ម។ អដ្ឋ។ ១។១។៣៣-៣៤);

ជរាបិទុក្ខាតិ ឯត្ថ បន ទុវិធា ជរា សង្ខតលក្ខណញ្ច ខណ្ឌិច្ចាទិសម្មតោ សន្តតិយំ ឯកភវបរិយាបន្នក្ខន្ធបុរាណភាវោ ច, សា ឥធ អធិប្បេតា។ សា បនេសា ជរា សង្ខារទុក្ខភាវតោ ចេវ ទុក្ខវត្ថុតោ ច ទុក្ខា។ យញ្ហិ អង្គបច្ចង្គសិថិលភាវឥន្ទ្រិយវិការវិរូបតាយោព្ពនវិនាសពលូបឃាតសតិមតិវិប្បវាសបរបរិភវាទិអនេកបច្ចយំ កាយិកចេតសិកំ ទុក្ខមុប្បជ្ជតិ, ជរា តស្ស វត្ថុ។ តេនាហុ បោរាណា –

“អង្គានំ សិថិលីភាវា, ឥន្ទ្រិយានំ វិការតោ;

យោព្ពនស្ស វិនាសេន, ពលស្ស ឧបឃាតតោ។

“វិប្បវាសា សតាទីនំ, បុត្តទារេហិ អត្តនោ;

អប្បសាទនីយតោ ចេវ, ភិយ្យោ ពាលត្តបត្តិយា។

“បប្បោតិ ទុក្ខំ យំ មច្ចោ, កាយិកំ មានសំ តថា;

ᩈᨻ᩠ᨻᨾᩮᨲᩴ ᨩᩁᩣᩉᩮᨲᩩ, ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨩᩁᩣ ᨴᩩᨡᩣ”ᨲᩥ᪨ (ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥ᪨ ᪂᪨᪕᪓᪂; ᩅᩥᨽ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪁᪆᪂; ᨾᩉᩣᨶᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪕; ᨸᨭᩥ᪨ ᨾ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪁᪨᪁᪨᪓᪂-᪓᪓);

ᨻ᩠ᨿᩣᨵᩥᨸᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᨸᨴᩴ ᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩮ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨧ᩠ᨧᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᨸᩣᩊᩥᨿᩴ ᨶ ᩋᩣᨣᨲᩴ, ᨲᩮᨶᩮᩅ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮᨸᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨧ᩠ᨧᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ ᨲᩴ ᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨵᨾ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᨸᩣᩊᩥᨿᩴᨿᩮᩅ ᨸᨶ ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩅᩥᨾᩔ ᩅᨧᨶᩮ ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳ ᨧ ᩋᩅᨧᨶᩮ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᩅᩦᨾᩴᩈᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᨾᩁᨱᨾ᩠ᨸᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨸᩥ ᨴᩩᩅᩥᨵᩴ ᨾᩁᨱᩴ ᩈᨦ᩠ᨡᨲᩃᨠ᩠ᨡᨱᨬ᩠ᨧ᪨ ᨿᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᨩᩁᩣᨾᩁᨱᩴ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩉᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᨵᩣᨲᩩ᪨ ᪗᪁)᪨ ᩑᨠᨽᩅᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᨩᩦᩅᩥᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨸ᩠ᨸᨻᨶ᩠ᨵᩅᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᩣ ᨧ᪨ ᨿᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨾᩁᨱᨲᩮᩣ ᨽᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᩈᩩ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪕᪘᪁; ᨩᩣ᪨ ᪁᪨᪁᪁᪨᪙᪙), ᨲᩴ ᩍᨵ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᩴ᪨ ᨩᩣᨲᩥᨸᨧ᩠ᨧᨿᨾᩁᨱᩴ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᨾᨾᩁᨱᩴ ᩈᩁᩈᨾᩁᨱᩴ ᩋᩣᨿᩩᨠ᩠ᨡᨿᨾᩁᨱᩴ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᨠ᩠ᨡᨿᨾᩁᨱᨶ᩠ᨲᩥᨸᩥ ᨲᩔᩮᩅ ᨶᩣᨾᩴ᪨ ᨲᨿᩥᨴᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉᩩ ᨸᩮᩣᩁᩣᨱᩣ –

“ᨸᩣᨸᩔ ᨸᩣᨸᨠᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥ-ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨾᨶᩩᨸᩔᨲᩮᩣ;

ᨽᨴ᩠ᨴᩔᩣᨸᩈᩉᨶ᩠ᨲᩔ, ᩅᩥᨿᩮᩣᨣᩴ ᨸᩥᨿᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᩴ;

ᨾᩦᨿᨾᩣᨶᩔ ᨿᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ, ᨾᩣᨶᩈᩴ ᩋᩅᩥᩈᩮᩈᨲᩮᩣ᪨

“ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᨿᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩥ-ᨻᨶ᩠ᨵᨶᨧ᩠ᨨᩮᨴᨶᩣᨴᩥᨠᩴ;

ᩅᩥᨲᩩᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᨾᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ, ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩈᩁᩦᩁᨩᩴ᪨

“ᩋᩈᨿ᩠ᩉᨾᨸ᩠ᨸᨭᩥᨠᩣᩁᩴ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔᩮᨲᩔᩥᨴᩴ ᨿᨲᩮᩣ;

ᨾᩁᨱᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᩩ ᨲᩮᨶᩮᨲᩴ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᩥᨧ᩠ᨧᩮᩅ ᨽᩣᩈᩥᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ (ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥ᪨ ᪂᪨᪕᪓᪓; ᩅᩥᨽ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪁᪆᪓; ᨾᩉᩣᨶᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪕; ᨸᨭᩥ᪨ ᨾ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪁᪨᪁᪨᪓᪓-᪓᪔);

ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᨬ᩠ᨧ ᨮᩣᨶᩮ “ᩈᩮᩣᨠᨸᩁᩥᨴᩮᩅᨴᩩᨠ᩠ᨡᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩩᨸᩣᨿᩣᩈᩣᨸᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ”ᨲᩥ ᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩮ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨧ᩠ᨧᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ ᩋᩣᨣᨲᩴ, ᩍᨵ ᨸᨶ ᨲᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳᩣᨸᩥ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᨸᩁᩥᨿᩮᩈᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᩋᨸ᩠ᨸᩥᨿᩮᩉᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᨸ᩠ᨸᩥᨿᩈᨾ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩋᨾᨶᩣᨸᩮᩉᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩉᩥ ᩈᨾᩮᩣᨵᩣᨶᩴ᪨ ᩈᩮᩣᨸᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩅᨲ᩠ᨳᩩᨲᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉᩩ ᨸᩮᩣᩁᩣᨱᩣ –

“ទិស្វាន អប្បិយេ ទុក្ខំ, បឋមំ ហោតិ ចេតសិ;

តទុបក្កមសម្ភូត-មថ កាយេ យតោ ឥទំ។

“តតោ ទុក្ខទ្វយស្សាបិ, វត្ថុតោ សោ មហេសិនា;

ទុក្ខោ វុត្តោតិ វិញ្ញេយ្យោ, អប្បិយេហិ សមាគមោ”តិ។

បិយេហិ វិប្បយោគោ ទុក្ខោតិ ឯត្ថ បន បិយវិប្បយោគោ នាម មនាបេហិ សត្តសង្ខារេហិ វិនាភាវោ។ សោបិ សោកទុក្ខស្ស វត្ថុតោ ទុក្ខោ។ តេនាហុ បោរាណា –

“ញាតិធនាទិវិយោគា;

សោកសរសមប្បិតា វិតុទន្តិ;

ពាលា យតោ តតោយំ;

ទុក្ខោតិ មតោ បិយវិប្បយោគោ”តិ។

យម្បិច្ឆំ ន លភតីតិ ឯត្ថ “អហោ វត មយំ ន ជាតិធម្មា អស្សាមា”តិអាទីសុ អលព្ភនេយ្យវត្ថូសុ ឥច្ឆាវ “យម្បិច្ឆំ ន លភតិ, តម្បិ ទុក្ខ”ន្តិ វុត្តា, សាបិ ទុក្ខវត្ថុតោ ទុក្ខា។ តេនាហុ បោរាណា –

“តំ តំ បត្ថយមានានំ, តស្ស តស្ស អលាភតោ;

យំ វិឃាតមយំ ទុក្ខំ, សត្តានំ ឥធ ជាយតិ។

“អលព្ភនេយ្យវត្ថូនំ, បត្ថនា តស្ស ការណំ;

ឃម្ពា តម្ពា ខិរោ ទុក្ខិ, ពុទ្ធិតាលិកយព្រាចី”តិ៍

សំលិទេ្តត បញ្ញាបិទាតក្ខន្ធា ទុក្ខាតិ ឲត្ត បត ឃម្ពា ពុត្តតមិច បិចរោកា, លក្ខមិច បហទហាតិ, រោកាទ្វបំ ចិឃ ជំសយកាសាគរឃា, រោលត្តមិច លិឃកា, កាយំ ចិឃ កាយឈាតកា, ក្តបិទាតក្ខន្ធបញ្ញាករយច ខាតិអាគរឃា តាតប្បាការទហិ ចិចាិទេឆត្តា តិលាលតាឌីតិ ចិឃ ក្ញមិឃំ, បុបប្បចលបល្លចាតិ ចិឃ ទុទក្ខស្ស ក្តបិទាតក្ខរេន្ធស្សរឃច តិព្ពាតត្តិ, ក្តបិទាតក្ខន្ធាតញ្ញា អាឌិទុក្ខំ ខាតិ, មទេ្ឈទុក្ខំ ខរា, បរិរឃាសាតទុក្ខំ មរហំ, មរោតាទឆចិឈាតប្បត្តាតញ្ញា ពុទ្ធាចិឈាតទុក្ខំ ពុទ្ធិតាលិរោកាតិ ឲចំ តាតប្បាការទោ ក្តបបរិក្ខិឃមាតា ក្តបិទាតក្ខន្ធាច ទុក្ខាតិ ឃរេចតំ ឲការមកំ គរេស្សត្វា ទុទ្ធមាតំ អរោតរោកហិបិ ករេប្បហិ ត សក្កា អតចរេសសទោា ចត្តំ, តម្ពា តំ សព្ពម្បិ ទុក្ខំ ឲកាខលពិគ្គមិប្បា សកាលសមុទ្ទខលទសំ ចិឃ រឃស្ស រោកស្ចិ បញ្ញាបិទាតក្ខរេន្ធស្ស សដ្ឋិបិត្វា គរេស្សតុំ “សំលិទេ្តត បញ្ញាបិទាតក្ខន្ធា ទុក្ខា”តិ ភកចា អទេចាច៍ រោតតាហុ រោបិទាហោ –

“ខាតិប្បភុតិកំ ទុក្ខំ, ឃំ ទុត្តមិឆ តាឌិតា;

អទុត្តំ ឃញ្ញា តំ សព្ពំ, ចិតា ឲទោ ត ចិខ្ជតិ៍

“ឃម្ពា តម្ពា ក្តបិទាត-ក្ខន្ធា សរេង្ខបទោ ពុទេម;

ទុក្ខាតិ ទុត្តា ទុក្ខន្ត-ទេឝសរោកត មហេសិតា”តិ៍

ឲចំ សទ្វបទោ ទុក្ខសច្ចំ គរេស្សត្វា ពុទាតិ សមុទឃសច្ចំ គរេស្សតុំ “ពុទំ ទោ បត, ភិក្ខរេច, ទុក្ខសមុទឃ”ត្តិអាឌិមាហ៍ តត្ត សំ-ពុតិ អឃំ សទេ្ទា “សមាករេមា សរេមត”ត្តិអាឌីស្ស សំរេឃាកំ ឌីរេបតិ, ក្ត-ពុតិ អឃំ “ក្តប្បត្តំក្តទិត”ត្តិអាឌីស្ស ក្តប្បត្តិ៍ អឃ-សទេ្ទា បត ការហំ ឌីរេបតិ៍ ពុទញ្ញាបិ ទុតិឃសច្ចំ អចរេសបច្ចឃសមារឃារេក សតិ ទុក្ខស្សុប្បត្តិការហត្តិ ទុក្ខស្ស សំរេឃារេក ក្តប្បត្តិការហត្តា “ទុក្ខសមុទឃ”ត្តិ ទុច្ចតិ៍ ឃាឃំ តហ្យាតិ ឃា អឃំ តហ្យា៍ រោបិរោតាព្ភចិកាតិ បុតព្ភចការហំ បុតព្ភរេចា ក្តត្តរបគរេលិរេបត, បុតព្ភរេចា សីលរេមតិស្សាតិ រោបិរោតាព្ភចិកា៍ តគ្គីទាររោក សហកតាតិ តគ្គីទាកសហកតា៍ ពុទំ ទុត្តំ រោហាតិ “តគ្គតទោា ទខ្ជតទោា ច តគ្គីទាកភាចំ សព្ពាស្ស អចត្វាស្ស អប្បច្ចក្ខាឃ ទុត្តិឃា តគ្គីទាកសហកតា”តិ៍ តត្រតត្រាភិតគ្គីតីតិ ឃត្រ ឃត្រ អត្តភារេចា តិព្ពាតត្តិ, តត្រតត្រាភិតគ្គីតី៍

រេសឃស្សចិគត្តិ តិបិរោតា, តស្ស សា កាតមាតិ រេចតិ អឃមទេ្ទា៍ ទ្វបតហ្យាឌិរេភរេគត លព្ពិឆារេឃច តហ្យា បចត្តិអាការរេភគរោតា ការឃតហ្យាឌិចរេសត តិចិឆា ទុត្តា៍ ទ្វបតហ្យារេឃច ហិ ឃគា ចក្ខុស្ស អាបាិឆមាកាតំ ទ្វបិរមុហំ ការឃស្សាគចរេសត អស្សាគឃមាតា បចត្តតិ, តគា ការឃតហ្យា តាម រោហាតិ៍ ឃគា តរេគចាទមុហំ ឆុចំ សស្សតត្តិ បចត្តាឃ សស្សតឌិដ្ឋិឃា សទ្ធិ បចត្តតិ, តគា ភចតហ្យា តាម រោហាតិ៍ សស្សតឌិដ្ឋិសហកទោា ហិ ទារោកា “ភចតហ្យា”តិ ទុច្ចតិ៍ ឃគា បត តរេគចាទមុហំ ក្តច្ឆិខ្ជតិ ចិតស្សតីតិ បចត្តាឃ ក្តទេឆ្ឆគឌិដ្ឋិឃា

សទ្ធិំ បវត្តតិ, តថា វិភវតណ្ហា នាម ហោតិ។ ឧច្ឆេទទិដ្ឋិសហគតោ ហិ រាគោ "វិភវតណ្ហា"តិ វុច្ចតិ។ ឯស នយោ សព្វតណ្ហាទីសុបិ។

កស្មា បនេត្ថ តណ្ហាវ សមុទយសច្ចំ វុត្តាតិ? វិសេសហេតុភាវតោ។ អវិជ្ជា ហិ ភវេសុ អាទីនវំ បដិច្ឆាទេន្តី ទិដ្ឋិអាទិឧបាទានញ្ច តត្ថ តត្ថ អភិនិវិសមានំ តណ្ហំអភិវឌ្ឍេតិ, ទោសាទយោបិ កម្មស្ស ការណំ ហោន្តិ, តណ្ហា បន តំតំភវយោនិគតិវិញ្ញាណដ្ឋិតិសត្តាវាសសត្តនិកាយកុលភោគិស្សរិយាទិវិចិត្តតំ អភិបត្ថេន្តី កម្មវិចិត្តតាយ ឧបនិស្សយតំ កម្មស្ស ច សហាយភាវំ ឧបគច្ឆន្តី ភវាទិវិចិត្តតំ និយមេតិ, តស្មា ទុក្ខស្ស វិសេសហេតុភាវតោ អញ្ញេសុបិ អវិជ្ជាឧបាទានកម្មាទីសុ សុត្តេ អភិធម្មេ ច អវសេសកិលេសាកុសលមូលាទីសុ វុត្តេសុ ទុក្ខហេតូសុ វិជ្ជមានេសុ តណ្ហាវ "សមុទយសច្ច"ន្តិ វុត្តាតិ វេទិតព្វា។

ឥទានិ ទុក្ខនិរោធំ អរិយសច្ចំ និទ្ទិសិតុំ "ឥទំ ខោ បន, ភិក្ខវេ, ទុក្ខនិរោធ"ន្តិអាទិមាហ។ តត្ថ យស្មា និ-សទ្ទោ អភាវំ, រោធ-សទ្ទោ ច ចារកំ ទីបេតិ, តស្មា អភាវោ ឯត្ថ សំសារចារកសង្ខាតស្ស ទុក្ខរោធស្ស សព្វគតិសុញ្ញត្តា, សមធិគតេ វា តស្មិំ សំសារចារកសង្ខាតស្ស ទុក្ខរោធស្ស អភាវោ ហោតិ តប្បដិបក្ខត្តាតិបិ "ទុក្ខនិរោធ"ន្តិ វុច្ចតិ។ ទុក្ខស្ស វា អនុប្បាទនិរោធបច្ចយត្តា ទុក្ខនិរោធំ។ ទុក្ខនិរោធំ និទ្ទិសន្តេន ចេត្ថ "យោ តស្សាយេវ តណ្ហាយា"តិអាទិនា នយេន សមុទយនិរោធោ វុត្តោ, សោ កស្មា វុត្តោតិ ចេ? សមុទយនិរោធេន ទុក្ខនិរោធោ។ ព្យាធិនិមិត្តូបសមេន ព្យាធិទូបសមោ វិយ ហិ ហេតុនិរោធេន ផលនិរោធោ, តស្មា សមុទយនិរោធេនេវ ទុក្ខំ និរុជ្ឈតិ, ន អញ្ញថា។ តេនាហ –

"យថាបិ មូលេ អនុបទ្ទវេ ទឡ្ហេ;

ឆិន្នោបិ រុក្ខោ បុនរេវ រូហតិ;

ឯវម្បិ តណ្ហានុសយេ អនូហតេ;

និព្វត្តតី ទុក្ខមិទំ បុនប្បុន"ន្តិ។ (ធ· ប· ៣៣៨);

ឥតិ យស្មា សមុទយនិរោធេនេវ ទុក្ខំ និរុជ្ឈតិ, តស្មា ភគវា ទុក្ខនិរោធំ ទេសេន្តោ សមុទយនិរោធេន ទេសេសិ។ សីហសមានវុត្តិនោ ហិ តថាគតា។ តេ ទុក្ខំ និរោធេន្តា ទុក្ខនិរោធញ្ច ទេសេន្តា ហេតុម្ហិ បដិបជ្ជន្តិ, ន ផលេ។ យថា ហិ សីហោ យេនត្តនិ សរោ ខិត្តោ, តត្ថេវ អត្តនោ ពលំ ទស្សេតិ, ន សរេ, តថា ពុទ្ធានំ ការណេ បដិបត្តិ, ន ផលេ។ តិត្ថិយា បន សុនខវុត្តិនោ។ តេ ទុក្ខំ និរោធេន្តា ទុក្ខនិរោធញ្ច ទេសេន្តា អត្តកិលមថានុយោគទេសនាទីហិ ផលេ បដិបជ្ជន្តិ, ន ហេតុម្ហិ។ យថា ហិ សុនខា កេនចិ លេឌ្ឌុប្បហារេ ទិន្នេ ភុស្សន្តា លេឌ្ឌុំ ខាទន្តិ, ន បហារទាយកេ ឧដ្ឋហន្តិ, ឯវំ អញ្ញតិត្ថិយា ទុក្ខំ និរោធេតុកាមា កាយកិលមថានុយុញ្ជន្តិ, ន កិលេសនិរោធនំ, ឯវំ តាវ ទុក្ខនិរោធស្ស សមុទយនិរោធវសេន ទេសនាយ បយោជនំ វេទិតព្វំ។

អយំ បនេត្ថ អត្ថោ. តស្សាយេវ តណ្ហាយាតិ តស្សា “បោនោព្ភវិកា”តិ វត្វា កាមតណ្ហាទិវសេន វិភត្តតណ្ហាយ. វិរាគោ វុច្ចតិ មគ្គោ. “វិរាគា វិមុច្ចតី”តិ (ម. និ. ១.២៤៥; សំ. និ. ២.១២, ៥៨) ហិ វុត្តំ. វិរាគេន និរោធោ វិរាគនិរោធោ, អនុសយសមុគ្ឃាតតោ អសេសោ វិរាគនិរោធោ អសេសវិរាគនិរោធោ. អថ វា វិរាគោតិ បហានំ វុច្ចតិ, តស្មា អនុសយសមុគ្ឃាតតោ អសេសោ វិរាគោ អសេសោ និរោធោតិ ឯវមេត្ថ យោជនា ទដ្ឋព្ពា, អត្ថតោ បន សព្ពានេវ ឯតានិ និព្ពានស្ស វេវចនានិ. បរមត្ថតោ ហិ ទុក្ខនិរោធំ អរិយសច្ចន្តិ និព្ពានំ វុច្ចតិ. យស្មា បន តំ អាគម្ម តណ្ហា វិរជ្ជតិ ចេវ និរុជ្ឈតិ ច, តស្មា “វិរាគោ”តិ ច “និរោធោ”តិ ច វុច្ចតិ. យស្មា ច តទេវ អាគម្ម តស្សា ចាគាទយោ ហោន្តិ, កាមគុណាលយេសុ ចេត្ថ ឯកោបិ អាលយោ នត្ថិ, តស្មា ចាគោ បដិនិស្សគ្គោ មុត្តិ អនាលយោតិ វុច្ចតិ.

ឥទានិ ទុក្ខនិរោធគាមិនិបដិបទាអរិយសច្ចំ និទ្ទិសន្តោ “ឥទំ ខោ បន, ភិក្ខវេ, ទុក្ខនិរោធគាមិនី”តិអាទិមាហ. យស្មា បនេតំ អរិយសច្ចំ ទុក្ខនិរោធំ គច្ឆតិ អារម្មណវសេន តទភិមុខភូតត្តា, បដិបទា ច ហោតិ ទុក្ខនិរោធប្បត្តិយា, តស្មា “ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា”តិ វុច្ចតិ. សេសមេត្ថ វុត្តនយមេវ. កោ បន នេសំ ទុក្ខាទីនំ សច្ចដ្ឋោតិ? យោ បញ្ញាចក្ខុនា ឧបបរិក្ខមានានំ មាយាវ វិបរីតោ, មរីចីវ វិសំវាទកោ, តិត្ថិយានំ អត្តា វិយ អនុបលព្ភសភាវោ ច ន ហោតិ, អថ ខោ ពាធនប្បភវសន្តិនិយ្យានប្បការេន តច្ឆាវិបរីតភូតភាវេន អរិយញាណស្ស គោចរោ ហោតិយេវ, ឯស អគ្គិលក្ខណំ វិយ លោកបកតិ វិយ ច តច្ឆាវិបរីតភូតភាវោ សច្ចដ្ឋោតិ វេទិតព្ពោ. ឯត្ថ ច អគ្គិលក្ខណំ នាម ឧណ្ហត្តំ. តញ្ហិ កត្ថចិ កដ្ឋាទិឧបាទានភេទេ វិសំវាទកំ វិបរីតំ អភូតំ វា កទាចិបិ ន ហោតិ, “ជាតិធម្មា ជរាធម្មា, អថោ មរណធម្មិនោ”តិ (អ. និ. ៥.៥៧) ឯវំ វុត្តជាតិអាទិកា លោកបកតីតិ វេទិតព្ពា. “ឯកច្ចានំ តិរច្ឆានានំ តិរិយំ វឌ្ឍនា, មនុស្សានំ ឧទ្ធំ វឌ្ឍនា, វុឌ្ឍិនិដ្ឋប្បត្តានំ បុន អវឌ្ឍនន្តិ ឯវមាទិកា ច លោកបកតី”តិ វទន្តិ.

អបិច –

នាពាធកំ យតោ ទុក្ខំ, ទុក្ខា អញ្ញំ ន ពាធកំ;

ពាធកត្តនិយាមេន, តតោ សច្ចមិទំ មតំ.

តំ វិនា នាញ្ញតោ ទុក្ខំ, ន ហោតិ ន ច តំ តតោ;

ទុក្ខហេតុនិយាមេន, ឥតិ សច្ចំ វិសត្តិកា.

នាញ្ញា និព្ពានតោ សន្តិ, សន្តំ ន ច ន តំ យតោ;

សន្តភាវនិយាមេន, តតោ សច្ចមិទំ មតំ។

មគ្គា អញ្ញំ ន និយ្យានំ, អនិយ្យានោ ន ចាបិ សោ;

តច្ឆនិយ្យានភាវត្តា, ឥតិ សោ សច្ចសម្មតោ។

ឥតិ តច្ឆាវិបល្លាស-ភូតភាវំ ចតូសុបិ;

ទុក្ខាទីស្វវិសេសេន, សច្ចដ្ឋំ អាហុ បណ្ឌិតាតិ។ (វិភ។ អដ្ឋ។ ១៨៩);

១៨។ បុព្ពេ អននុស្សុតេសូតិ ឥតោ បុព្ពេ “ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិអាទិនា ន អនុស្សុតេសុ អស្សុតបុព្ពេសុ ចតុសច្ចធម្មេសុ។ ចក្ខុន្តិអាទីនិ ញាណវេវចនានេវ។ ញាណមេវ ហេត្ថ បច្ចក្ខតោ ទស្សនដ្ឋេន ចក្ខុ វិយាតិ ចក្ខុ, ញាណដ្ឋេន ញាណំ, បការតោ ជាននដ្ឋេន បញ្ញា, បដិវិជ្ឈនដ្ឋេន វិជ្ជា, សច្ចប្បដិច្ឆាទកស្ស មោហន្ធការស្ស វិធមនតោ ឱភាសនដ្ឋេន អាលោកោតិ វុត្តំ។ តំ បនេតំ ចតូសុ សច្ចេសុ លោកិយលោកុត្តរមិស្សកំ និទ្ទិដ្ឋន្តិ វេទិតព្ពំ។

១៩។ យាវកីវញ្ចាតិ យត្តកំ កាលំ។ តិបរិវដ្ដន្តិ សច្ចញាណកិច្ចញាណកតញាណសង្ខាតានំ តិណ្ណំ បរិវដ្ដានំ វសេន តិបរិវដ្ដំ។ សច្ចញាណាទិវសេន ហិ តយោ បរិវដ្ដា ឯតស្សាតិ តិបរិវដ្ដន្តិ វុច្ចតិ ញាណទស្សនំ។ ឯត្ថ ច “ឥទំ ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ, ឥទំ ទុក្ខសមុទយ”ន្តិ ឯវំ ចតូសុ សច្ចេសុ យថាភូតញាណំ សច្ចញាណំ នាម។ តេសុយេវ “បរិញ្ញេយ្យំ បហាតព្ពំ សច្ឆិកាតព្ពំ ភាវេតព្ព”ន្តិ ឯវំ កត្តព្ពកិច្ចជាននញាណំ កិច្ចញាណំ នាម។ “បរិញ្ញាតំ បហីនំ សច្ឆិកតំ ភាវិត”ន្តិ ឯវំ តស្ស កតភាវជាននញាណំ កតញាណំ នាម។ ទ្វាទសាការន្តិ តេសំយេវ ឯកេកស្មិំ សច្ចេ តិណ្ណំ តិណ្ណំ អាការានំ វសេន ទ្វាទសាការំ។ ញាណទស្សនន្តិ ឯតេសំ តិបរិវដ្ដានំ ទ្វាទសន្នំ អាការានំ វសេន ឧប្បន្នញាណសង្ខាតំ ទស្សនំ។

អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោធិន្តិ ឧត្តរវិរហិតំ សព្ពសេដ្ឋំ សម្មា សាមញ្ច ពោធិំ។ អថ វា បសត្ថំ សុន្ទរញ្ច ពោធិំ។ ពោធីតិ ច ភគវតោ អរហត្តមគ្គោ ឥធាធិប្បេតោ។ សាវកានំ អរហត្តមគ្គោ អនុត្តរា ពោធិ ហោតិ, ន ហោតីតិ? ន ហោតិ។ កស្មា? អសព្ពគុណទាយកត្តា។ តេសញ្ហិ កស្សចិ អរហត្តមគ្គោ អរហត្តផលមេវ ទេតិ, កស្សចិ តិស្សោ វិជ្ជា, កស្សចិ ឆ អភិញ្ញា, កស្សចិ ចតស្សោ បដិសម្ភិទា, កស្សចិ សាវកបារមីញាណំ។ បច្ចេកពុទ្ធានម្បិ បច្ចេកពោធិញាណមេវ ទេតិ, ពុទ្ធានំ បន សព្ពគុណសម្បត្តិំ ទេតិ អភិសេកោ វិយ រញ្ញោ សព្ពលោកិស្សរិយភាវំ។ តស្មា អញ្ញស្ស កស្សចិបិ អនុត្តរា ពោធិ ន ហោតីតិ។ អភិសម្ពុទ្ធោតិ បច្ចញ្ញាសិន្តិ អភិសម្ពុទ្ធោ អហំ បត្តោ បដិវិជ្ឈិត្វា ឋិតោតិ ឯវំ បដិជានិំ។ ញាណញ្ច បន មេ ទស្សនំ ឧទបាទីតិ អធិគតគុណានំ យាថាវតោ ទស្សនសមត្ថំ

បច្ចេចក្ខណោកាលញ្ច បន យេ វុទ្ធបីឌឹៈ អព្យាកតា យេ ចិត្តុប្បាទ អឃំ យឃំអរហត្តផលចិត្តុប្បាទ អព្យាកតា បដិបត្តេហិ ត តោកេបតន្តាតិ ឲចំ

ញាណំ វុទ្ធបីឌឹៈ ឋានុ ក្រិយាការេហិ អព្យាកតា ចេតិបត្តា យក្កស្សូភាការណេតា ច អាវេយូណេតា ចៈ ឃា ហិ ចត្វហិ យក្កេហិ

សម្បស្សនុកិលេសានំ បុត អតិបត្តុកតាយ ការណេតាបិ អព្យាកតា, អព្យាកតម្ពុំ តិដ្ឋានំ អាវេយូណំ កត្វា បចត្តុតាយ អាវេយូណេតាបិ អព្យាកតា

អតាក្យប្បាវេយូណានំ លោកិយសយាបត្តិនំ ពលការេតាៈ អត្ថិយាតិ បឋិយាៈ តត្ថ ទានិ បុគ្គលេចាតិ ញ្ញាទានិ បុត អនេញ្ញា កនេចា តាយ តត្ថិតិៈ

ញ្ញាយឃិញ្ញា បត ចេឃ្យាការណាឃិត្តិ ញ្ញាយឃិ តិក្កាឆេកេ ឃុទេត្តាៈ តិក្កាឆកញ្ញាឃុត្តំ បុច្ឆាចិឃ្សញ្ញុតឃហិតំ “ចេឃ្យាការណា”ត្តិ ចុច្ចតិៈ កញ្ញាយាគេតិ

កណិយយាគេ, ឆេឃិយយាគេតិ អនេត្ថាៈ ចិវេឌត្តិ អបិយកយតិយរាកេឌាឌីតំ ចិកេយត ចិវេឌៈ ចិតយលត្តិ

អតចេឃេឃឌិដ្ឋិចិចិកិច្ឆាយលិបកេយត ចិតយលំ ៈ បឆយយក្កចញ្ញាកិលេឃវេឌាការេចត ចា ចិវេឌំ, បញ្ញាចិឆត្យិឃ្យិលិយលិបកេយត ចិតយលំៈ

ឆមួចក្កត្តិ (ពាហុាយុឃុទេត្ត (មៈ តិៈ ១.១៥១ អាទយោ) ខេតុឌិយា តទេយា យក្កា ចុត្តា, ក្វច្ចអរាហុលោចាទេឆ (មៈ តិៈ ១.៣១៩ អាទយោ)

អាឃចក្កេយា, ញ្ញាឆ បត សោតាបត្តិយក្កេ អធិប្បេតាៈ ចត្យុឃច្ចុឃញ្ញាទេតាឃុ ឆមួឃុ តេតំ ឌឃ្យុតេឌុត ចក្កុតិ ឆមួចក្កុ, ខេតុឌិយេឃុ ចា

តិឃុ យក្កឆមួឃុ ឲកំ សោតាបត្តិយក្កឃញ្ញាតំ ចក្កុតិ ឆមួចក្កុ, ឃយឆចិបឃ្យតាឆមួតិញ្ញាត្តុតាយ ឃិលិឌិតិចិឆឆមួក្កត្តុតាយ ចា ឆមួយំ

ចក្កុតិបិ ឆមួចក្កុ, តឃ្យ វុប្បត្តិអាការឌឃ្យតត្ថំ “យំ កិញ្ចិ ឃឆុឌយឆមួំ, ឃត្តំ តំ តិរោឆឆមួ”ត្តិ អាហៈ តត្ថ ច យក្កញាណំ អឃញ្ញាតឆមួអាវេយូណំ,

ត ឃញ្ញាតឆមួអាវេយូណត្តិ? ឃច្ចេយតំ, យស្វា តំ តិរោឆំ អាវេយូណំ កត្វា កិច្ចចេឃេត ឃញ្ញាឃញ្ញាតំ អឃយោហប្បដិចេឆចេឃេត បដិចិញ្ញាត្តំ វុប្បញ្ញតិ,

តស្វា តថា ចុត្តំៈ

១៤ៈឆមួចក្កេតិ បដិចេឆញាណេញ្ញាច ឌេឃតាញាណញ្ញា បចត្តុតឌេត ចក្កុត្តិ ឆមួចក្កៈ តោឆិបល្លេឌ្ឌេ តិឃិត្តុឃ្យ ហិ ចត្យុ ឃច្ចេឃុ វុប្បត្តិ

ញ្ញាណឃាការ បដិចេឆញាណយ្បិ, ញ្ញាឃិបតេត តិឃិត្តុឃ្យ ញ្ញាណឃាការាយ ឃច្ចេឌឃតាយ បចត្តុកំ ឌេឃតាញាណយ្បិ ឆមួចក្កុ តាយៈ វុកយ្បិ

ខេតំ ឌឃតលឃ្យ វុវេ បចត្តុញាណេយចៈ តត្កយំ ញ្ញាយាយ ឌេឃតាយ បការេឃេត្តុត កកចតា ឆមួចក្កុ បចត្តិតំ តាយៈ តំ បតេតំ ឆមួចក្កុ

យាច អត្ថិានិកោណ្ឌញ្ញាគេត្តេវា អឌ្ឍារឃហិ (ពាហុកោឌីហិ ឃត្ថិ សោតាបត្តិផលេ បតិឌ្ឋាតិ, តាច កកចតា បចេត្តុតិ តាយ បចត្តុកកិច្ចុឃ្យ

អតិឌ្ឋិតត្តាៈ បតិឌ្ឋិតេ បចត្តិតំ តាយ កឃ្យបឃយោឃញ្ញូឃ្យ ឃាឃតត្តុឆាគេតា បឌ្ឍាយ យាច ញ្ញូឃ្យប្បាខេតា, ឲត្តកំ កាលំ អប្បចត្តុបុច្ឆាឃ្យ

បចត្តិតត្តាៈ តំ ឃត្ថាយ “បចត្តិតេ ច បត កកចតា ឆមួចក្កេ កុម្ពា ឌេចា ឃឌ្ឍតុឃ្យាចេឃុ”ត្តិអាឌីៈ ចុត្តុៈ តត្ថ កុម្ពាតិ កុមឌ្ឍាកេឌេចតាៈ

ឃឌ្ឍតុឃ្យាចេឃុត្តិ ឲកប្បហាវេគេច ឃាឆុកាវេ ឌត្វា “ឲតំ កកចតា”តិអាឌីតិ ចឆត្តា អត្យុឃ្យាចយិឃុៈ ញ្ញុការេឃាតិ

ឃញ្ញាញ្ញាតញ្ញាលាត្យុការេចត បចេត្តា ចិត្តបច្ចុទិយាត្យុឃឌ្ឍាវេតា ញ្ញុការេឃាៈ ឃោ ហិ តគា ឌេចាតំ ឌេចាត្យុកាចំ អតិក្កមិត្វា ចិវោចិត្វា

អញ្ញានិ ចត គេកា កោណ្ឌញ្ញោតិ ញ្ញាយឃ្យបិ វុគាតឃ្យ វុគាហេណេយោតា ឌឃឃហឃ្យិលិកឆាតុំ ចរិត្វា អឌ្ឍាឃិៈ កកចតេតា ហិ

ឆមួចក្កប្បចត្តុតឃ្យ អាវេម្ពុ ចិយ បរិឃយាបតេបិ អតិចិយ វុត្យអាវេតាយំ បីតិឃោឃាយតឃ្យំ វុទ្ធបីឌឹៈ

១៥ៈ ឌិវេឌ្ឍា អរិយឃច្ចុឆមួា ឲចេតាកាតិ ឌិឌ្ឍឆមួាៈ ឲឃ តយោ ឃេឃឃបេឌឃុបិៈ ឲត្ថ ច ឌឃ្យានំ តាយ ញាណឌឃ្យុតេតា អញ្ញាយ្បិ អត្ថិតិ

តំតិចត្តុតត្ថំ “បត្តុឆមួា”តិ ចុត្តំៈ បត្តិ ច ញាណឃយ្បត្តិទេតា អញ្ញាបិ ចិឌ្ឍតិតិ តទេតា ចិឃេឃឃត្ថំ “ចិឌិតឆមួា”តិ ចុត្តំៈ ឃា បគេឃា

ចិឌិតឆមួតា ឲកឌេឃទេតាបិ ខេហាតីតិ តិប្បឌេឃទេតា ចិឌិតកាចំ ឌឃ្យុតំ “បរិយោកាឡ្ហឆមួា”តិ ចុត្តំៈ តេតឃ្យ ឃច្ចាកិឃឃ្យោតាឌិយេច

ឋបេតិ។ មគ្គញាណេន ឯកាភិសមយវសេន បរិញ្ញាទិកិច្ចំ សាធេន្តំ និប្បទេសេន ចតុសច្ចធម្មំ សមន្តតោ ឱគាឡ្ហំ នាម ហោតិ។ សប្បដិភយកន្តារសទិសា សោឡសវត្ថុកា អដ្ឋវត្ថុកា ច តិណ្ណា វិចិកិច្ឆា អនេនាតិ តិណ្ណវិចិកិច្ឆោ។ បវត្តិអាទីសុ “ឯវំ នុ ខោ ន នុ ខោ”តិ ឯវំ បវត្តិកា វិគតា សមុច្ឆិន្នា កថំកថា អស្សាតិ វិគតកថំកថោ។ វេសារជ្ជប្បត្តោតិ សារជ្ជករានំ បាបធម្មានំ បហីនត្តា តប្បដិបក្ខេសុ ច សីលាទីសុ គុណេសុ សុប្បតិដ្ឋិតត្តា វិសារទភាវំ វេយ្យត្តិយំ បត្តោ អធិគតោ។ ស្វាយំ វេសារជ្ជប្បត្តិសុប្បតិដ្ឋិតភាវោ កត្ថាតិ អាហ “សត្ថុសាសនេ”តិ។ អត្តនា បច្ចក្ខតោ អធិគតត្តា ន បរំ បច្ចេតិ, បរស្ស សទ្ធាយ ឯត្ថ នប្បវត្តតិ, ន តស្ស បរោ បច្ចយោ អត្ថីតិ អបរប្បច្ចយោ។

លភេយ្យាហន្តិ លភេយ្យំ អហំ, អាយាចនវចនមេតំ។ ឯហីតិ អាយាចិតានំ បព្ពជ្ជូបសម្បទានំ អនុមតិភាវប្បកាសនវចនំ, តស្មា ឯហិ សម្បដិច្ឆាហិ យថាយាចិតំ បព្ពជ្ជូបសម្បទវិសេសន្តិ អត្ថោ។ ភិក្ខូតិ-សទ្ទោ តស្ស ឯហិភិក្ខូបសម្បទាបដិលាភនិមិត្តវចនបរិយោសានទស្សនោ។ តទវសានោ ហិ តស្ស ភិក្ខុភាវោ។ តេនេវាហ “ឯហិ ភិក្ខូតិ ភគវតោ វចនេន អភិនិប្ផន្នា សាវ តស្ស អាយស្មតោ ឯហិភិក្ខូបសម្បទា អហោសី”តិ។ ចរ ព្រហ្មចរិយន្តិ ឧបរិមគ្គត្តយសង្ខាតំ ព្រហ្មចរិយំ សមធិគច្ឆ។ កិមត្ថំ? សម្មា ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយាយ។ ឥធាបិ “អវោចា”តិ សម្ពន្ធិតព្ពំ។ “នវ កោដិសហស្សានី”តិអាទិកា (វិសុទ្ធិ. ១.២០; បដិ. ម. អដ្ឋ. ១.១.២៧) ចតុប្បភេទានំ អនេកសហស្សានំ សំវរវិនយានំ សមាទិយិត្វា វត្តនេន ឧបរិភូតា អគ្គភូតា សម្បទាតិ ឧបសម្បទា។

១៨. នីហារភត្តោតិ នីហដភត្តោ, គាមតោ ភិក្ខូ នីហរិត្វា ភិក្ខូហិ ទិន្នភត្តោតិ អត្ថោ។ ភគវា ហិ ទហរកុមារកេ វិយ តេ ភិក្ខូ បរិហរន្តោ បាដិបទទិវសតោ បដ្ឋាយ បិណ្ឌបាតត្ថាយបិ គាមំ អបវិសិត្វា អន្តោវិហារេយេវ វសិ។

ធម្មចក្កប្បវត្តនសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

អនត្តលក្ខណសុត្តវណ្ណនា

២០. អាមន្តេសីតិ អាសាឡ្ហីបុណ្ណមទិវសេ ធម្មចក្កប្បវត្តនតោ បដ្ឋាយ អនុក្កមេន សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋិតេ អញ្ញាសិកោណ្ឌញ្ញប្បមុខេ បញ្ចវគ្គិយេ “ឥទានិ តេសំ អាសវក្ខយាយ ធម្មំ ទេសេស្សាមី”តិ បញ្ចមិយា បក្ខស្ស អាមន្តេសិ។ អនត្តាតិ អវសវត្តនដ្ឋេន អសាមិកដ្ឋេន សុញ្ញតដ្ឋេន អត្តបដិក្ខេបដ្ឋេនាតិ ឯវំ ចតូហិ ការណេហិ អនត្តា។ តត្ថ “ឧប្បន្នំ រូបំ ឋិតិំ មា បាបុណាតុ, ឋានប្បត្តំ មា ជីរតុ, ជរប្បត្តំ មា ភិជ្ជតុ, ឧទយព្ពយេហិ មា កិលមយតូ”តិ ន ឯត្ថ កស្សចិ វសីភាវោ អត្ថិ, ស្វាយមស្ស អវសវត្តនដ្ឋោ។ សាមិភូតស្ស កស្សចិ អភាវា អសាមិកដ្ឋោ។ និវាសីការកវេទកអធិដ្ឋាយកវិរហេន តតោ សុញ្ញតា សុញ្ញតដ្ឋោ។ បរបរិកប្បិតអត្តសភាវាភាវតោ ឯវ អត្តបដិក្ខេបដ្ឋោ។ ឥទានិ អនត្តតំយេវ វិភាវេតុំ “រូបញ្ច ហិទំ ភិក្ខវេ”តិអាទិមាហ។ តត្ថ អត្តា អភវិស្សាតិ ការកោ វេទកោ សយំវសីតិ ឯវំភូតោ អត្តា អភវិស្សាតិ អធិប្បាយោ។ ឯវញ្ហិ រូបស្ស អាពាធាយ សំវត្តនំ អយុជ្ជមានកំ សិយា។ កាមញ្ចេត្ថ “យស្មា ច ខោ, ភិក្ខវេ, រូបំ អនត្តា, តស្មា រូបំ អាពាធាយ សំវត្តតី”តិ រូបស្ស អនត្តតាយ ទុក្ខតា

ចិកាចិតា ចិឃ ឌិយ្យតិ, តទាបិ “ឃម្ថា ទ្ធបំ អាធាំនាឃ ឋិចត្តតិ, តម្ថា អភត្តា”តិ បិកាជាឃ ឃាធាំផតាឃ ទ្ធបស្ស អត្តឃារាការចា ចិកាចិតេា, តតេា ៖ច ច “ត ច លត្ថតិ ទ្ធេប ‘៖ចំ េយ ទ្ធបំ េហាតុ, ៖ចំ េយ ទ្ធបំ យា អេហាឃិ’តិ” ទ្ធេប កស្សចិ អតិស្សេតា តស្ស ច អចឃចត្តតាកាេរា ឌស្សិេតា៉ េចឌតាឌិឃុបិ ៖េឃច តេឃា៉

១៨៉ចំ កិយញ្ញាឆ កិក្លេចតិ ឝ្ថាឆំ កម្ថា អារេង្ខំ? ៖ត្តេកត ជាេតត អភត្តលក្ខណេយច កចិចំ, ត អតិច្ចទ្ធក្ខលក្ខណាតិ, ឝ្ថាឌាតិ តាតិ ឌេស្សត្វា ឃេយាជាេតត្វា តឹលិបិ លក្ខណាតិ ឌេស្សតុំ ឝ្ថាឌយាេង្កត្តិ េចឌិតញ្ញា៉ អតិច្ចំ កេត្តតិ កេត្ត ឃម្ថា ហុត្វា ត េហាតិ, តម្ថា អតិច្ចំ៉ ឃម្ថា ឝុេទ្ធា អឃត្តិ បច្ចឃឃយចាេឃត ហុត្វា ខ្លុប្បជ្ជិត្វា ឝុត កក្ខុបកយេតត ត េហាតិ, តម្ថា ត តិច្ចត្តិ អតិច្ចំ, អធ្ធុចត្តិ អឌិប្បាេឃា៉ អឆ ចា ខ្លុប្បាឌចឃចត្តតាឃ តាចកាលិកតាឃ ចិបរិណាឃេកាជិឃា តិច្ចប្បជិេក្ខបេតាតិ ឝ្ថាេយហិបិ កាេរណហិ អតិច្ចំ៉ ៖ត្ត ឈេណ ឈេណ ខ្លុប្បជ្ជតចេឃត តិរុជ្ឈតចេឃត ច បចត្តតេតា ខ្លុប្បាឌចឃចត្តតា៉ តក្ខលិកតាឃ តាចកាលិកតា៉ ចិបរិណាឃចត្តតាឃ ចិបរិណាឃេកាជិ៉ ទ្ធបញ្ញាខ្លុប្បាឌាឌិចិការាបជ្ជេតត ចិបរិណាឃត្តំ ចិតាឃំ បិឝុណាតិ៉ តិច្ចឃកាចាការចា ៖ច តិច្ចបជិេក្ខេបា៉ អតិច្ចា ហិ ឈម្ថា, េតេតច អត្តេតា អតិច្ចការេចត អត្វេតា តិច្ចំ បជិក្ខិបត្តិ តាឃ៉

ទ្ធក្ខំ កេត្តតិ កេត្ត បជិបិឡអតាកាេរត ទ្ធក្ខំ៉ ខ្លុប្បាឌឌាកក្ខចេឃត ហិ ទ្ធបស្ស តិរុត្តរំ ធាំផតិ, បជិបិឡអតាកាេរតស្ស ទ្ធក្ខតា៉ អឆ ចា ឃត្តាបេជ្ជត ទ្ធក្ខេជ្ជត ទ្ធក្ខចត្តុកេជ្ជត ឝុខបជិេក្ខបេជ្ជត ចាតិ ចតុហិ កាេរណហិ ទ្ធក្ខំ៉ ៖ត្ត ច ឃត្តាេបា តាឃ ទ្ធក្ខទ្ធក្ខតាឌិចេឃត ឃត្តាបតំ បរិឌហតំ៉ តេតា ៖ចស្ស ទ្ធស្សហតាឃ ទ្ធក្ខយតា៉ តិស្សត្តំ ទ្ធក្ខតាតំ ឃំឃារទ្ធក្ខស្ស ច អឌិដ្ឋាតតាឃ ទ្ធក្ខចត្តុកតា៉ ឝុខឃកាចាការចា ៖ច ឝុខបជិេក្ខេបា៉ ចិបរិណាឃឌុត្តិ ឌរាឃ យេរេណត ច ចិបរិណាឃឃកាចំ៉ កល្លំ ត្វាតិ ឃុត្តំ តុ៉ តត្តិ ៖ចំ អតិច្ចំ ទ្ធក្ខំ ចិបរិណាឃឌយ្មំ ទ្ធបំ៉ ៖តំ យយាតិ តណ្ហាការេហា យយក្ការកាចេតា៉ ៖េឃាហយម្ថិតិ យាតការេហា អហក្ការកាចេតា៉ ៖េឃា េយ អត្តាតិ ឌិដ្ឋិការេហា អត្តកាចចិបល្លាឃក្កាហេតា៉ តណ្ហាការេហា េចត្វ អដ្ឋឃតតណ្ហាចិចរិតចេឃត, យាតការេហា តចចិឌយាតចេឃត, ឌិដ្ឋិការេហា ទ្វាឃដ្ឋិឌិដ្ឋិចេឃត េចឌិតេព្វា៉ ឝ្ថាេយឃំ តិស្ហំ តណ្ហាយាតឌិដ្ឋិកាហាតំ ចេឃត ឃុត្តំ តុ ចំ ឃយតុបស្សិតុត្តិ ចុត្តំ េហាតិ៉

ឝ្ថាតិ កកចា អតិច្ចទ្ធក្ខចេឃត អភត្តលក្ខណំេឃច ឌេស្សឃិ៉ កកចា ហិ កត្វចិ អតិច្ចចេឃត អភត្តំ ឌេស្សតិ, កត្វចិ ទ្ធក្ខចេឃត, កត្វចិ ខ្លុភឃចេឃត៉ តទា ហិ “ចក្ខុ អត្តាតិ េឃា ចេឌយ្យ, តំ ត ខ្លុបបជ្ជតិ, ចក្ខុស្ស ខ្លុប្បាេឌាបិ ចេឃាបិ បញ្ញាឃតិ៉ ឃស្ស េខា បត ខ្លុប្បាេឌាបិ ចេឃាបិ បញ្ញាឃតិ, ‘អត្តា េយ ខ្លុប្បជ្ជតិ េចច េចតិ ចា’តិ ឝ្ថាច្ចស្ស ៖ចយាកតំ េហាតិ, តម្ថា តំ ត ខ្លុបបជ្ជតិ៉ ‘ចក្ខុ អត្តា’តិ េឃា ចេឌយ្យ, ឝ្ថាតិ ចក្ខុ អភត្តា”តិ ឝ្ថាយម្ថិច្ចា លលក្កឃុេត្ត (យ៉ តិ៉ ១៉៣១១) អតិច្ចចេឃត អភត្តំ ឌេស្សឃិ៉ “ទ្ធបច្ចា ហិឌំ, កិក្ខេច, អត្តា អកចិស្ស...េប... ៖ចំ េយ ទ្ធបំ យា អេហាឃិ”តិ ឝ្ថាយម្ថិេឃច អភត្តលក្ខណឃុេត្ត ទ្ធក្ខចេឃត អភត្តំ ឌេស្សឃិ៉ “ទ្ធបំ, កិក្ខេច, អតិច្ចំ, ឃឌតិច្ចំ តំ ទ្ធក្ខំ, ឃំ ទ្ធក្ខំ តឌភត្តា, ឃឌភត្តា, តំ ‘េតតំ យយ, េតេឃាហយម្ថិ, ត េយ េឃា អត្តា’តិ ៖ចេយតំ ឃទាក្វតំ ឃម្មប្បញ្ញាឃ ឌដ្ឋព្វ”ត្តិ ឝ្ថាយម្ថិ អរហត្តឃុេត្ត (ឃំ៉ តិ៉ ១៉៧៩-៧៧) ខ្លុភឃចេឃត អភត្តំ ឌេស្សឃិ៉ កម្ថា? អតិច្ចំ ទ្ធក្ខច្ចា បិកាជំ, អភត្តា អបិកាជំ៉ បរិេភាកកាឌតាឌិឃុ ហិ កិេត្ខឃុ “អេហា អតិច្ច”ត្តិ ចឌត្តិ, “អេហា អភត្តា”តិ បត ចត្តា តាឃ តត្ថិ៉ ឃរីេរ កណ្ឌបិឡអកាឃុ ចា ខ្លុដិតាឃុ កណ្ដេកត ចា ចិទ្ធា “អេហា ទ្ធក្ខ”ត្តិ ចឌត្តិ, “អេហា អភត្តា”តិ បត ចត្តា តាឃ តត្ថិ៉ កម្ថា? ឝ្ថាឌញ្ញាអភត្តលក្ខណំ តាឃ អចិក្វតំ ទ្ធឌ្ឌឃំ ទ្ធប្បញ្ញាបតំ៉ តទា ហិ

សរកក្ខាគយោបិ សព្វាទោ តាក្ខសំសុ, ក្យុទោ បញ្ញាបតា, ទោត តំ កពចា អតិច្ចចទសត ចា ទុក្ខចទសត ចា ក្ខកឃចទសត ចា ឥទស្សសិ៍ ៣ឃិឥំ ញ្ញុយស្វិយ្យិ ទោបទិចទ្ខ អតិច្ចទុក្ខចទសទតច ឥស្សិ៍ត៍ ទចឥតាឌឹសុបិ ឲទសច តទយា៍

១១៍ ៣ស្វាតិហាតិ ៣ស្វា ញ្ញុទច្ចច ទុត្តំ៍ តិ-ការ ហ-ការា តិបិតា, ឃស្វា ញ្ញុទយ បញ្ចាក្ខន្ធា អតិច្ចា ទុក្ខា អតត្តា, ៣ស្វាតិ អទត្វា៍ ឃំ កិញ្ចិតិ អតចទសសបទិឃាឥាតទយត៍ ឃត្តិ ហិ សាយទញ្ញាត អតិឃយឥស្សត, កិញ្ចិតិ បកាទទោ ទកឥ អាយសិត្វា អតិឃយឥស្សត៍ ក្ខកទឃតបិ អតីត៍ ចា...ទប... សត្តិទព ចា អបរំ ចា ឆាតំ ចា ឃាឌិសំ ចា តាឌិសំ ចា តបុំសកតិទ្ទេសាទហំ សត្តំ ញ្ញាទបត្វា សក្ខាញាតិ, ៣ស្វា អតចទសសបទិឃាឥាតទយត “ឃំ កិញ្ចិ”តិ៍ ឲចញ្ចា សតិ អទញ្ញាសុបិ តបុំសកតិទ្ទេសាទទហសុ បសក្គុំ ឌិស្វា ៣ត្ត អឆិទប្បតត្ត អឆិច្ច បចត្តតទោ អតិប្បសក្គស្ស តិឃយតត្ត “ទូប”ត្តិ ទុត្តំ៍ ឲចំ បឥទ្ធទឃតបិ ទូបស្ស អទសសបទិក្គទហា ពទោ ទហាតិ៍ អឆស្ស អតីតាឌិចិកាកំ អាទកតិ “អតីតាតាកាតបច្ចុប្បន្ន”ត្តិអាឌិតា៍ ៣ឆិញ្ញាកិញ្ចិ អតីត៍ កិញ្ចិ អតាកាតាឌិទកឥត្តិ៍ ឲស តទយា ទចឥតាឌឹសុបិ៍

៣ត្ត ទូបំ ៣ាច អទ្ធាសត្តតិសយឃតលចទសត ចតុឆា អតីត៍ តាយ ទហាតិ, ៣ឆា អតាកាតបច្ចុប្បន្ន៍ ៣ត្ត អទ្ធាចទសត ៣ាច ឲកស្ស ឲកស្មិ៍ កទច បដិសត្តិទោ បុទព្វា អតីត៍, ចុតិទោ ក្ខទ្ធយតាកាត៍, ក្ខកិត្តុយត្តទទ បច្ចុប្បន្ន៍ សត្តតិចទសត សកាទកទ៍កាតុសយុដ្ឋាតឲកាហាទសទ៍យាដ្ឋាតច្ចា បុព្វាបទិឃចទសត ចត្តយាតយ្យិ បច្ចុប្បន្ន, ៣ទោ បុទព្វា ចិសកាទ៍កាតុអាហាទសយុដ្ឋាត អតីត៍, បច្ឆា អតាកាត៍ ចិត្តជំ ឲកចិចិឲកឌចតឲកសយាបត្តិសយុដ្ឋាត បច្ចុប្បន្ន, ៣ទោ បុទព្វា អតីត៍, បច្ឆា អតាកាត៍ កម្មសយុដ្ឋាតស្ស បិដិទឃក្ក សត្តតិចទសត អតីតាឌិទកឥា តត្តិ៍ ទោសំទឃច បត ក្ខតុអាហាទចិត្តសយុដ្ឋាតាត ក្ខបត្តយុក្កចទសត ៣ស្ស អតីតាឌិកាទចា ទចឌិតទព្វា៍ សយឃចទសត ឲកយុហុត្តបុព្វាឃាឃតនុត្តិឌិចាឌឹសុ សយទឃសុ សត្តាតចទសត បចត្តយាត ត៍ត៍សយឃចត្តិ ទូបំ បច្ចុប្បន្ន តាយ, ៣ទោ បុទព្វា អតីត៍, បច្ឆា អតាកាត៍ លលចទសត ក្ខប្បាឥាឌិក្ខលត្តឃបទិឃាបត្ត បច្ចុប្បន្ន, ៣ទោ បុទព្វា អតីត៍, បច្ឆា អតាកាត៍, ញ្ញុឥទយទចត្ត តិប្បទិឃាឃំ, ទសសា បទិឃាឃកឆា៍

អជ្ឈត្តុំចា ឆាហិទ្ធា ចាតិ ចក្ខុឌិបញ្ចាចិឆំ ទូបំ អត្តកាចំ អឆិកិច្ច បចត្តត្តា អជ្ឈត្តុំ, ទសសំ ៣ទោ ឆាហិទត្វា ឆាហិទ្ធា៍ អបិច តិយកជ្ឈត្តុយ្យិ ញ្ញុឆ អជ្ឈត្តុំ, បទបុក្គលិកយ្យិ ច ឆាហិទ្ធាតិ ទចឌិតព្វំ៍ ឍូឍូអាទិកំ ចា សុលុមំ ចាតិ ចក្ខុឌឹតិ តច, អាទបិឆាតុចជ្ជា តិទស្សា ឆាតុទឃា ចាតិ ក្ខាឥសចិឆំ ទូបំ ឈដ្ឋតចទសត ពទហតព្វទោ ឍូឍូអាទិកំ, ទសសំ ៣ទោ ចិបទិតត្តា សុលុម៍ ហីតំ ចា បណីតំ ចាតិ ឲត្ត ហីតបណីតកាទចា បទិឃាឃទោ តិប្បទិឃាឃទោ ច៍ ៣ត្ត អកតិដ្ឋាត ទូបទោ សុឥស្សិត ទូបំ ហីតំ, ៣ទឥច សុឥស្សាត ទូបទោ បណីត៍ ឲចំ ឃាច តទកាសត្តាត ទូបំ, ៣ាច បទិឃាឃទោ ហីតបណីតតា ទចឌិតព្វា៍ តិប្បទិឃាឃទោ បត ឃំ អាទម្មណំ កត្វា អកុសលចិបាកចិញ្ញាណំ ក្ខប្បជ្ជតិ, ត៍ ហីតំ អតិដ្ឋកាចទោ៍ ឃំ បត អាទម្មណំ កត្វា កុសលចិបាកចិញ្ញាណំ ក្ខប្បជ្ជតិ, ត៍ បណីតំ ញ្ញុដ្ឋកាចទោ៍ ឃឆា ហិ អកុសលចិបាទកា សយំ អតិទដ្ឋា អតិទដ្ឋ ឲច ក្ខប្បជ្ជតិ, ត ញ្ញុទដ្ឋ, ឲចំ កុសលចិបាទកាបិ សយំ ញ្ញុទដ្ឋា ញ្ញុទដ្ឋទឃច ក្ខប្បជ្ជតិ, ត អតិទដ្ឋ៍ ឃំ ទូទទ សត្តិទព ចាតិ ឃំ សុលុមំ, ៣ទឥច ទុប្បដិចិជ្ឈសកាចត្តា ទូទទ, ញ្ញុ៣ទំ សុប្បដិចិជ្ឈសកាចត្តា សត្តិទព៍ អបិទចត្ត ឍូកាសទោបិ ក្ខបិឥាឃុបិឥាឃ ទូទសត្តិកតា ទចឌិតព្វា៍ ត៍ សព្វាត្តិ ត៍ អតីតាឌឹហិ បទឥហិ ចិសុំ តិទ្ទិដ្ឋំ សព្វំ ទូបំ៍ សម្មប្បញ្ញាឃ ឥដ្ឋព្វត្តិ សហចិបស្សតាឃ យក្គបញ្ញាឃ ឥដ្ឋព្វំ៍

ឃាកាទិ ចេតនាតិអាទីសុ បត សត្តតិចទេសត ច ឍឍចទេសត ច ចេតនាយ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នភាវោ ចេតិតព្វោ តត្ថ (ចិសុទ្ធិ ១ ៖៥៤៤ អាគមោ) សត្តតិចទេសត ខុកចិទិខុកឌចតខុកសយាបត្តិបរិយាបន្នា ខុកចិនចិសយសយាមោកប្បចត្តា ច និចសបៀ ឭទ្ធូប់ បឃ្សត្តស្ស ឆឡុំ សុឍត្តស្ស បចត្តសទ្ធានិសហិតចេតនា បច្ចុប្បន្នា, តតោ បុព្វេ អតីតា, បច្ឆា អនាគតា ឍឍចទេសត ឍឍត្តយបរិយាបន្នា បច្ចុប្បន្នា, តតោ បុព្វេ អតីតា, បច្ឆា អនាគតា អញ្ញាតាហិន្ទ្រាកេកោ តិយកញ្ញាចទេសត ចេតិតព្វោ ជ្ជឭអារិកសុឲុយកេកោ "អកុសលា ចេតនា ជ្ជឭអារិកា, កុសលាព្យាកតា ចេតនា សុឲុយា"តិអាទិនា តយេត ចិកេក្ក (ចិក ១១) ចុទ្ធតិត ឌាតិសកាចបុគ្គលលោកិយលោកុត្តរចទេសត ចេតិតព្វោ ឌាតិចទេសត តាច អកុសលចេតនា សាចឌ្ឈកិរិយហេតុតោ កិលេសសត្តាបសកាចតោ ច អចុបសត្តទុក្ខីតិ កុសលចេតនាយ ជ្ជឭអារិកា, សព្យាបជ្ជតោ វិសាឃ្សាហតោ សចិបាកតោ កិលេសសត្តាបសកាចតោ សាចឌ្ឈតោ ច ចិបាកាព្យាកតាយ ជ្ជឭអារិកា, សចិបាកតោ កិលេសសត្តាបសកាចតោ សព្យាបជ្ជតោ សាចឌ្ឈតោ ច កិរិយាព្យាកតាយ ជ្ជឭអារិកា, កុសលាព្យាកតា បត ចុត្តចិបរិយាយតោ អកុសលាយ សុឲុយា ន្តេបិ កុសលាកុសលចេតនា សព្យាបជ្ជតោ វិសាឃ្សាហតោ សចិបាកតោ ច យទាយោគំ ចុចិនាយបិ អព្យាកតាយ ជ្ជឭអារិកា, ចុត្តចិបរិយាយេត ចុចិនាបិ អព្យាកតា តាហិ សុឲុយា ខុចំ តាច ឌាតិចទេសត ជ្ជឭអារិកសុឲុយតា ចេតិតព្វា

សកាចចទេសត បត ចុក្ខចេតនា តិទស្សាកតោ សចិប្បាទតោ ក្ខេព្ចាឌតិយតោ អកិកចតតោ ច ព្ពតរាហិ ព្វីហិ ជ្ជឭអារិកា, ព្ពតរា បត ន្តេ សាតតោ សត្តតោ បណីតតោ យតាបតោ យញ្ញាតោ ច យទាយោគំ ចុក្ខាយ សុឲុយា ក្ខេកា បត សុឍចុក្ខា សចិប្បាទតោ តោកកាលតោ បិាកតោ ច អចុក្ខយសុតាយ ជ្ជឭអារិកា, សា ចុត្តចិបរិយាយេត តចុកយតោ សុឲុយា ខុចំ សកាចចទេសត ជ្ជឭអារិកសុឲុយតា ចេតិតព្វា បុគ្គលចទេសត បត អសយាបត្តស្ស ចេតនា តាតារឡុឍចិក្កិត្តកាចតោ សយាបត្តស្ស ចេតនាយ ជ្ជឭអារិកា, ចិបរិយាយេត ព្ពតរា សុឲុយា ខុចំ បុគ្គលចទេសត ជ្ជឭអារិកសុឲុយតា ចេតិតព្វា លោកិយលោកុត្តរចទេសត បត សាសចា ចេតនា លោកិយា សា អាសចុប្បត្តិហេតុតោ ជ្ឈតិយតោ យោគតិយតោ កន្ថតិយតោ តីចរណិយតោ ក្ខបិទាតិយតោ សំកិលេសិកតោ បុចុជ្ជតសាធារណតោ ច អតាសចាយ ជ្ជឭអារិកា, សា ចិបរិយាយេត សាសចាយ សុឲុយា ខុចំ លោកិយលោកុត្តរចទេសត ជ្ជឭអារិកសុឲុយតា ចេតិតព្វា

តត្ថ ឌាតិអាទិចទេសត សយ្កទោ បរិហរិតព្វោ អកុសលចិបាកកាយចិញ្ញាណសយ្បយុត្តា ហិ ចេតនា ឌាតិចទេសត អព្យាកតត្តា សុឲុយាបិ សយាតា សកាចាទិចទេសត ជ្ជឭអារិកា ហោតិ ចុត្តញ្ហេតំ "អព្យាកតា ចេតនា សុឲុយា, ចុក្ខា ចេតនា ជ្ជឭអារិកា អសយាបត្តស្ស ចេតនា ជ្ជឭអារិកា, សាសចា ចេតនា ជ្ជឭអារិកា"តិ (ចិក ១១) យទា ច ចុក្ខចេតនា, ខុចំ សុឍាទយោបិ ឌាតិចទេសត ជ្ជឭអារិកា, សកាចាទិចទេសត សុឲុយា ហោន្តិ តស្មា យទា ឌាតិអាទិចទេសត សយ្កទោ ត ហោតិ, តទា ចេតនាតំ ជ្ជឭអារិកសុឲុយតា ចេតិតព្វា សេយ្យថិទំ – អព្យាកតា ឌាតិចទេសត កុសលាកុសលាហិ សុឲុយា ត តត្ថ "កតយា អព្យាកតា, កា ចុក្ខា, កា សុឍា, កា សយាបត្តស្ស, កា អសយាបត្តស្ស, កា សាសចា, កា អតាសចា"តិ ខុចំ សកាចាទិកេកោ បរាយសិតព្វោ ខុស តយោ សត្ថតត្ថ

អបិច “តំ តំ វា បន វេទនំ ឧបាទាយុបាទាយ វេទនា ឱឡារិកា សុខុមា ទដ្ឋព្វា”តិ វចនតោ អកុសលាទីសុបិ លោភសហគតាយ ទោសសហគតវេទនា អគ្គិ វិយ អត្តនោ និស្សយទហនតោ ឱឡារិកា, លោភសហគតា សុខុមា។ ទោសសហគតាបិ និយតា ឱឡារិកា, អនិយតា សុខុមា។ និយតាបិ កប្បដ្ឋិតិកា ឱឡារិកា, ឥតរា សុខុមា។ កប្បដ្ឋិតិកាសុបិ អសង្ខារិកា ឱឡារិកា, ឥតរា សុខុមា។ លោភសហគតា បន ទិដ្ឋិសម្បយុត្តា ឱឡារិកា, ឥតរា សុខុមា។ សាបិ និយតា កប្បដ្ឋិតិកា អសង្ខារិកា ឱឡារិកា, ឥតរា សុខុមា, អវិសេសេន អកុសលា ពហុវិបាកា ឱឡារិកា, អប្បវិបាកា សុខុមា។ កុសលា បន អប្បវិបាកា ឱឡារិកា, ពហុវិបាកា សុខុមា។

អបិច កាមាវចរកុសលា ឱឡារិកា, រូបាវចរា សុខុមា, តតោ អរូបាវចរា, តតោ លោកុត្តរា។ កាមាវចរា ច ទានមយា ឱឡារិកា, សីលមយា សុខុមា, តតោ ភាវនាមយា។ ភាវនាមយាបិ ទុហេតុកា ឱឡារិកា , តិហេតុកា សុខុមា។ តិហេតុកាបិ សសង្ខារិកា ឱឡារិកា, អសង្ខារិកា សុខុមា។ រូបាវចរា បឋមជ្ឈានិកា ឱឡារិកា…បេ… បញ្ចមជ្ឈានិកា សុខុមាវ។ អរូបាវចរា អាកាសានញ្ចាយតនសម្បយុត្តា ឱឡារិកា…បេ… នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនសម្បយុត្តា សុខុមាវ។ លោកុត្តរា ច សោតាបត្តិមគ្គសម្បយុត្តា ឱឡារិកា…បេ… អរហត្តមគ្គសម្បយុត្តា សុខុមាវ។ ឯស នយោ តំតំភូមិវិបាកកិរិយវេទនាសុ ទុក្ខាទិអសមាបន្នាទិសមាបន្នាទិវសេន វុត្តវេទនាសុ ច។

ឱកាសវសេន ចាបិ និរយេ ទុក្ខា ឱឡារិកា, តិរច្ឆានយោនិយំ សុខុមា…បេ… បរនិម្មិតវសវត្តីសុ សុខុមាវ។ យថា ច ទុក្ខា, ឯវំ សុខាបិ សព្វត្ថ យថានុរូបំ យោជេតព្វា។ វត្ថុវសេន ចាបិ ហីនវត្ថុកា យា កាចិ វេទនា ឱឡារិកា, បណីតវត្ថុកា សុខុមា។ ហីនប្បណីតភេទេ យា ឱឡារិកា, សា ហីនា។ យា ច សុខុមា, សា បណីតាតិ វេទិតព្វា។ ទូរបទំ បន អកុសលា វេទនា កុសលាព្យាកតាហិ វេទនាហិ ទូរេ, សន្តិកបទំ អកុសលា វេទនា អកុសលាយ វេទនាយ សន្តិកេតិអាទិនា នយេន វិភត្តំ។ តស្មា អកុសលា វេទនា វិសភាគតោ អសំសដ្ឋតោ អសរិក្ខតោ ច កុសលាព្យាកតាហិ ទូរេ, តថា កុសលាព្យាកតា អកុសលាយ។ ឯស នយោ សព្វវារេសុ។ អកុសលា បន វេទនា សភាគតោ ច សំសដ្ឋតោ ច សរិក្ខតោ ច អកុសលាយ សន្តិកេតិ។ តំតំវេទនាសម្បយុត្តានំ បន សញ្ញាទីនម្បិ ឯវមេវ វេទិតព្វំ។

១១។ សុតវាតិ អាគមាធិគមសង្ខាតេន ពាហុសច្ចេន សមន្នាគតត្តា សុតវា។ និព្វិន្ទតីតិ ឧក្កណ្ឋតិ។ ឯត្ថ ច និព្វិទាតិ វុដ្ឋានគាមិនីវិបស្សនា អធិប្បេតា។ និព្វិន្ទំ វិរជ្ជតីតិ ឯត្ថ វិរាគវសេន ចត្តារោ មគ្គា កថិតា។ វិរាគា វិមុច្ចតីតិ វិរាគេន មគ្គេន ហេតុភូតេន បដិប្បស្សទ្ធិវិមុត្តិវសេន វិមុច្ចតិ។ ឥមិនា ចត្តារិ សាមញ្ញផលានិ កថិតានិ។ វិមុត្តស្មិំ វិមុត្តមិតិ ញាណំ ហោតីតិ ឥមិនា បន បច្ចវេក្ខណញាណំ កថិតំ។ ខីណា ជាតីតិអាទីហិ តស្ស ភូមិ។ តេន ហិ ញាណេន អរិយសាវកោ បច្ចវេក្ខន្តោ “ខីណា ជាតី”តិអាទីនិ បជានាតិ។ កតមា បនស្ស ជាតិ ខីណា, កថញ្ច នំ បជានាតីតិ? ន តាវស្ស អតីតា ជាតិ ខីណា បុព្វេវ ខីណត្តា, ន អនាគតា អនាគតេ វាយាមាភាវតោ, ន បច្ចុប្បន្នា វិជ្ជមានត្តា។ យា បន មគ្គស្ស អភាវិតត្តា ឧប្បជ្ជេយ្យ ឯកចតុបញ្ចវោការភវេសុ ឯកចតុបញ្ចក្ខន្ធប្បភេទា ជាតិ, សា មគ្គស្ស ភាវិតត្តា អនុប្បាទធម្មតំ អាបជ្ជនេន ខីណា, តំ សោ មគ្គភាវនាយ បហីនកិលេសេ បច្ចវេក្ខិត្វា កិលេសាភាវេ វិជ្ជមានម្បិ កម្មំ អាយតិំ អប្បដិសន្ធិកំ ហោតីតិ ជានន្តោ បជានាតិ។

ចុសិតត្ថិ ចុត្តំ បរិចុត្តំ, កថំ ចរិតំ និដ្ឋិតត្ថិ អទេត្វា៉ ព្រាហ្មចរិយត្តិ យក្កព្រាហ្មចរិយំ៉ បុថុជ្ជនកល្យាណកេន ហិ សទ្ធិំ សត្ត សេក្ខា យក្កព្រាហ្មចរិយំ ចសត្តិ នាម, ចីណាសវេចា ចុត្ថចាវេសា, តស្មា អរិយសាចកោ អត្តនោ ព្រាហ្មចរិយចាសំ បច្ចវេក្ខន្តោ “ចុសិតំ ព្រាហ្មចរិយ”ត្តិ បជានាតិ៉ កថំ ករណីយត្តិ ចតូសុ សច្ចេសុ ចតូហិ យគ្គេហិ បរិញ្ញាបហានសច្ឆិកិរិយាភាចនាចសេន សោឡសវិធម្បិ កិច្ចំ និដ្ឋាបិតត្ថិ អទេត្វា៉ បុថុជ្ជនកល្យាណកាទយោ ហិ តំ កិច្ចំ ករោន្តិ, ចីណាសវេចា កតករណីយោ៉ តស្មា អរិយសាចកោ អត្តនោ ករណីយំ បច្ចវេក្ខន្តោ “កតំ ករណីយ”ត្តិ បជានាតិ៉ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ ឥទានិ បុន ឥត្ថភាចាយ ឯចំសោឡសកិច្ចភាចាយ, កិលេសក្ខយាយ ចា យគ្គភាចនាកិច្ចំ មេ នត្ថីតិ បជានាតិ៉ អថ ចា ឥត្ថត្តាយាតិ ឥត្ថភាចា ឥមស្មា ឯចំបការា ឥទានិ ចត្តមានក្ខន្ធសន្តានា អបរំ ខន្ធសន្តានំ មយ្ហំ នត្ថិ, ឥមេ បន បញ្ចក្ខន្ធា បរិញ្ញាតា តិដ្ឋន្តិ ឆិន្នមូលកា រុក្ខា ចិយ៉ តេ ចរិមកចិញ្ញាណនិរោធេន អនុបាទានោ ចិយ ជាតវេទោ និព្ពាយិស្សន្តីតិ បជានាតិ៉

ឲ្យ៉ អត្ថយនា តេ ភិក្ខូ ភគចតោ ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ តេ ភិក្ខូ សកមនា តុដ្ឋមនា, បីតិសោមនស្សេហិ ចា សមត្តមនា ហុត្វា ភគចតោ ភាសិតំ អភិនន្ទិំសុ អនុមោទិំសុ ចេច សម្បដិច្ឆិំសុ ចាតិ អទេត្វា៉ អយមត្ថោ អភិនន្ទ-សទ្ទោ “អភិនន្ទតិ អភិចទតី”តិអាទីសុ (សំ៉ និ៉ ឲ្យ៉ន៍; ៣៉១០៣, ១០ប៍) តណ្ហាយបិ អាគតោ៉ “អន្នមេចាភិនន្ទន្តិ, ឧភយេ ទេចមានុសា”តិអាទីសុ (សំ៉ និ៉ ១៉ ៣ឲ្យ) ឧបគមនេបិ៉

“ចិរប្បចាសិំ បុរិសំ, ទូរតោ សោត្ថិមាគតំ;

ញាតិមិត្តា សុហជ្ជា ច, អភិនន្ទន្តិ អាគត”ន្តិ៉ (ធ៉ ប៉ ២១៩; ចិ៉ ច៉ ប៉៩១) –

អាទីសុ សម្បដិច្ឆនេបិ៉ “អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា”តិអាទីសុ (ម៉ និ៉ ១៉២០៣) អនុមោទនេបិ៉ ស្វាយមិធ អនុមោទនសម្បដិច្ឆនេសុ យុជ្ជតិ៉ តេន ចុត្តំ “អនុមោទិំសុ ចេច សម្បដិច្ឆិំសុ ចា”តិ៉ អនុបាទាយ អាសចេហិ ចិត្តានិ ចិមុច្ចិំសូតិ អនុប្បាទនិរោធេន និរុជ្ឈមានេហិ អាសចេហិ អនុបាទាយ អគ្គហេត្វា កញ្ចិ ធម្មំ “អហំ មមា”តិ អនាទិយិត្វាច ចិត្តានិ ចិមុច្ចិំសុ៉ ល អរហត្តោតិ ភគចតា សទ្ធិំ ល ជនា អរហន្តោ៉ អញ្ញោបិ បន ទេចព្រាហ្មានម្បិ អរហត្តប្បត្តិសម្ភចតោ ឥធំ មនុស្សអរហន្តចសេច សត្ថាយ ចុត្តន្តិ អាហ “ល មនុស្សា អរហន្តោ ហោន្តី”តិ៉

អនត្តលក្ខណសុត្តចណ្ណនា និដ្ឋិតា៉

បញ្ចចគ្គិយកថា និដ្ឋិតា៉

ឃរវស្ស បព្ពជ្ជាកថាវណ្ណនា

១៖៎ ព្ពុងាតិ ឃរវស្ស បព្ពជ្ជ ងវេស្សុតំ "វេតត វេលា បត ឞយវេឃតា"តិអាឌិ អាវេទ្ធ៌ ពព្រាឈំ អត្ថព្ពាតបងចណ្ណតា – វេហយត្តិវេកាតិអាឌីសុ (ឌី៌ តិ៌ អដ្ឋ៌ ១៌៣១; អ៌ តិ៌ អដ្ឋ៌ ១៌១៌១៥) ឃត្វ ឃុល់ វេហាតិ វេហយត្តការេល ចឞិតំ, អឈំ វេហយត្តិវេកា៌ ព្ពុតវេទសុបិ ឲវេឞច តវេឃា៌ អឈំ បវេតត្វ ចចតវេត្វា – វេហយវេត្ត ចាវេឞា វេហយត្តិ ប្តត្តរបងវេលិវេបត, វេហយត្តិ អរេហតីតិ វេហយត្តិវេកា៌ ព្ពុតវេទសុបិ ឲវេឞច តវេឃា៌ ពត្វ ចឞ្សិវេកា បិឞាវេងា តាតិប្តុវេច្ចា វេហាតិ តាតិតីវេចា, ក្លាវេចាតបិតាតិបិឞ្ស តាតិជាហ្វតិ តាតិតត្វតិ, ក្សុយត្វរលាបច្ចត្វរលាលជ្ជវេកាជ្ជាតិវេបត្វ យិឞ្ស្យការតច ចដ្ឋត្តិ៌ វេហយត្តិវេព ឆម្ពាបិ កិត្តិវេឃាបិ តីចា វេហាត្តិ, ក្លាវេចាតបិតាតិ តត្យកាតិ ឃុលុយលិក្តាតិ, ប្តល្បុវេចឞតត្វាឃ កិត្តិតិឃ្យហាតិ ហទិឃត្តិ, ក្សុយត្វរលាបច្ចត្វរលាតិចាឞតបិទុបតាតិ បវេតត្វ ប្តល្បុតិកិទិឃាតិ កព្ពូលិឌីតិ ចដ្ឋត្តិ, លជ្ជវេកាជ្ជ ឞិតិទ្ធ៌ កត្យកឞត្តិឞ្ស្បិតច្ចា៌ កិយិត្យា ឆម្ពាបិ កិត្តិវេឃាបិ ប្តច្ចា វេហាត្តិ, ក្លាវេចាតបិតាតិ បវេតត្វ ជាហ្វតិ ចិប្យលជាតាតិ វេហាត្តិ, ក្សុយត្វរលាតិ ឞីតចិកិទិឃាតិ ក្យក្បុលយឃាតិ ចដ្ឋត្តិ, លជ្ជវេកាជ្ជាតិ យងុវេទឞឞីតចិកិទិឃាតិ, ចាតបិតឞយីវេបសុ វេចត្វ តចា ចាជិវេឃា ជវេបត្វា ប្តងកាឞ្ស ប្តុវេទត្វា តីលុប្យលិឌីហិ ឞព្លាវេងត្តិ, វេពសុ វេពសុ បវេងវេឞសុ ប្តងកាឃត្តាតិ កវេទាត្តិ, វេឃហិ វេងវេច ចឞ្សវេត្ត ចិឃ ប្តងកឆាទា តិក្លួយត្តិ៌

តិប្យទិវេឞហីតិ បុទិឞចិទហិវេពហិ៌ ត វេកចលវេច្ចាត្វ ពុទិឃាវេតច តិប្យទិឞាតិ, ឞព្ពុដ្ឋាតាតិបិ តិប្យទិឞាវេតច៌ វេងាចាទិកាបិ ព្ពុត្តិវេឃាច, តហាបតាឌិបទិកឃ្មុកទាបិ ព្ពុត្តិវេឃាច៌ បិពា កិទ "ពឆាទ្បុំ ព្ពុឞ្សទិឃសុលឞយ្យត្តិ អត្យកចយាតឞ្ស បុទិឞំ ជិប្លា បទិឞព្ពា ប្តប្យជ្ជតិ, ឞា វេយ បុត្តឞ្ស យា អវេហាឞី"តិ ឞព្ពកិវេច្ចសុ ព្ពុត្តិវេឃាច ជបិវេបឞិ៌ បច្ចាហិ កាឃក្យវេលាហីតិ ទ្វុបឞក្តាឌីហិ បច្ចាហិ កាឃវេកាដ្ឋាវេឞហិ៌ ឞយបិ្យតឞ្ស្យាតិ ឞយ្មា អបិ្យតឞ្ស, ប្តវេបតឞ្ស្យាតិ អវេត្វា៌ ឞយក្កុតឞ្ស្យាតិ តវេឞ្សច វេចចចត៌ បទិចាទឃយាតឞ្ស្យាតិ បទិវេពា ចាទឃយាតឞ្ស, ពឞ្ញុំ ពឞ្ញុំ កាឃក្យវេលា ព្ពុត្ត្រឹយាតិ ចាទឃយាតឞ្ស្យាតិ អវេត្វា៌ អាត្យអព្ពុទត្តិ បលាច៌ ចិវេពឞិកត្តិ យុត្តវេកឞំ, ចិប្យកិល្លាវេកឞត្តិ អវេត្វា៌ ចិវេក្លួត្យព្ពុកត្តិ ចិឞ្ស្យត្តយាតលិល៌ ចិប្យលបត្តិវេឃាតិ ចិទុទ្ធិ បលបត្តិវេឃា ចា ទុងត្តិវេឃា ចា៌ ឃុឞាត់ យវេព្ពាតិ អាឃកឃុឞាត់ ចិឃ អដ្ឋឞ ឞក់ បទិឌតត្តិ ឞព្ពុវេត្តា៌ ប្តងាត់ ប្តងាវេតឞីតិ ឞំវេចាកចវេឞត ប្តងាត់ ប្តងាវេតឞិ, ឞំវេចាកចឞប្យចត្វំ ចាជ់ តិច្ឆាវេទឞីតិ អវេត្វា៌

១៩៌ព្ពុជ់ វេលា ឃឞាតិ ភកចា តិព្ពាត់ ឞត្ថាឃាហ៌ ពជីព្យាពល្យាឌីហិ កិវេលវេឞហិ អត្យបក្តុតំ អត្យបឞ្សដ្ឋច្ចា៌ អត្យបុត្តិ៍ កឆត្តិ (ឌី៌ តិ៌ អដ្ឋ៌ ១៌លិ៍៖; យ៌ តិ៌ អដ្ឋ៌ ១៌៩៥) ងាតាតត្តទ់ ឞីលំ, ឞីលិតត្តទ់ ឞក្កុ, ឞក្កុតត្តទ់ យក្កុត្តិ ឲចយត្យបជិបិជិកឆ៌ ពត្វ ងាតកឆា តាឃ "ព្ពុជ់ ងាត់ តាឃ ឃុលាត់ តិងាត់, ឞយ្យត្តីត់ យ្វុលំ, វេភកាត់ បតិដ្ឋា, ចិឞយកតឞ្ស ពាល់ វេលល់ កតិ បទាឃល់, ព្ពុឆវេលិកបទវេលិវេកាសុ ងាតឞជិវេឞា អចឞ្សវេឃា បតិដ្ឋា អាទយ្មុល់ ពាល់ វេលល់ កតិ បទាឃល់ តត្វិ៌ ព្ពុងជីព្យអចឞ្សឃវេដ្ឋត ទពតយឃឞីហាឞតឞជិឞំ, បតិដ្ឋាតវេដ្ឋត យហាបឆឌីឞជិឞំ, អាទយ្មុលវេដ្ឋត អាលព្ពុតទជ្ជុឞជិឞំ, ព្ពុងជីព្យក្យក្លូតិត្វរលវេដ្ឋត តាចា, ឞយឞ្ស្យាឞតវេដ្ឋត ឞក្កាយឃុវេទា, ភឃបទិត្តាលវេដ្ឋត ឃុឞព្លូពតកាទ់, យវេច្ឆវេទយលិឌីហិ អត្យបលិត្តវេដ្ឋត បងុយំ, វេពឞំ តិងហតវេដ្ឋត អក្កិ, ក្យទាឞងវេដ្ឋត អាឞីចិវេឞា, អឞត្តាឞតវេដ្ឋត ឞីវេហា, ជាលចត្តវេដ្ឋត ហត្តិ, អភិយក្កុលឞយ្មុតវេដ្ឋត វេឞទិ៍ពាឞវេភា, វេលយត្តក្សុយិឞយ្យាបតវេដ្ឋត ចលិហវេកា អឞ្សទាជា៌ ងាត់ តាវេយត់ យឃា កពយវេក្កា, យវេឃ្យុចវេឞា ចំវេឞា, យឃា ងឞ បិទយិវេឃា ប្តុវេទវេត្តត វេចលិយយហាឃព្ពា យហាវេកាចិត្តុយហាឃព្ពា

មហាសុទស្សនមហាយញ្ញា វេស្សន្តរមហាយញ្ញាតិ អនេកេ មហាយញ្ញា បវត្តិតា, សសភូតេន ជលិតេ អគ្គិក្ខន្ធេ អត្តានំ និយ្យាតេន្តេន សម្បត្តយាចកានំ ចិត្តំ គហិតំ។ ទានញ្ហិ លោកេ សក្កសម្បត្តិំ ទេតិ, មារសម្បត្តិំ ព្រហ្មសម្បត្តិំ ចក្កវត្តិសម្បត្តិំ សាវកបារមីញាណំ បច្ចេកពោធិញាណំ អភិសម្ពោធិញាណំ ទេតី”តិ ឯវមាទិកា ទានគុណបដិសំយុត្តកថា។

យស្មា បន ទានំ ទទន្តោ សីលំ សមាទាតុំ សក្កោតិ, តស្មា តទនន្តរំ សីលកថំ កថេសិ។ ទានញ្ហិ នាម ទក្ខិណេយ្យេសុ ហិតជ្ឈាសយេន បូជនជ្ឈាសយេន វា អត្តនោ សន្តកស្ស បរេសំ បរិច្ចជនំ, តស្មា ទាយកោ សត្តេសុ ឯកន្តហិតជ្ឈាសយោ បុរិសបុគ្គលោ, បរេសំ វា សន្តកំ ហរតីតិ អដ្ឋានមេតំ។ តស្មា ទានំ ទទន្តោ សីលំ សមាទាតុំ សក្កោតីតិ ទានានន្តរំ សីលំ វុត្តំ។ អបិច ទានកថា តាវ បច្ចុរជនេសុបិ បវត្តិយា សព្ពសាធារណត្តា សុករត្តា សីលេ បតិដ្ឋានស្ស ឧបាយភាវតោ ច អាទិតោ កថិតា។ បរិច្ចាគសីលោ ហិ បុគ្គលោ បរិគ្គហវត្ថូសុ និស្សង្គភាវតោ សុខេនេវ សីលានិ សមាទិយតិ, តត្ថ ច សុប្បតិដ្ឋិតោ ហោតិ។ សីលេន ទាយកបដិគ្គាហកវិសុទ្ធិតោ បរានុគ្គហំ វត្វា បរបីឡានិវត្តិវចនតោ កិរិយធម្មំ វត្វា អកិរិយធម្មវចនតោ ភោគយសសម្បត្តិហេតុំ វត្វា ភវសម្បត្តិហេតុវចនតោ ច ទានកថានន្តរំ សីលកថា កថិតា។

សីលកថា នាម “សីលំ នាមេតំ អវស្សយោ បតិដ្ឋា អារម្មណំ តាណំ លេណំ គតិ បរាយណំ។ សីលំ នាមេតំ មម វំសោ, អហំ សង្ខបាលនាគរាជកាលេ ភូរិទត្តនាគរាជកាលេ ចម្បេយ្យនាគរាជកាលេ សីលវរាជកាលេ មាតុបោសកហត្ថិរាជកាលេ ឆទ្ទន្តហត្ថិរាជកាលេតិ អនេកេសុ អត្តភាវេសុ សីលំ បរិបូរេសិំ។ ឥធលោកបរលោកសម្បត្តីនញ្ហិ សីលសទិសោ អវស្សយោ សីលសទិសា បតិដ្ឋា អារម្មណំ តាណំ លេណំ គតិ បរាយណំ នត្ថិ, សីលាលង្ការសទិសោ អលង្ការោ នត្ថិ, សីលបុប្ផសទិសំ បុប្ផំ នត្ថិ, សីលគន្ធសទិសោ គន្ធោ នត្ថិ។ សីលាលង្ការេន ហិ អលង្កតំ សីលកុសុមបិឡន្ធនំ សីលគន្ធានុលិត្តំ សទេវកោបិ លោកោ ឱលោកេន្តោ តិត្តិំ ន គច្ឆតី”តិ ឯវមាទិសីលគុណបដិសំយុត្តកថា។

ឥទំ បន សីលំ និស្សាយ អយំ សគ្គោ លព្ភតីតិ ទស្សេតុំ សីលានន្តរំ សគ្គកថំ កថេសិ។ សគ្គកថា នាម “អយំ សគ្គោ នាម ឥដ្ឋោ កន្តោ មនាបោ, និច្ចមេត្ថ កីឡា, និច្ចំ សម្បត្តិយោ លព្ភន្តិ, ចាតុមហារាជិកា ទេវា នវុតិវស្សសតសហស្សានិ ទិព្ពសុខំ ទិព្ពសម្បត្តិំ បដិលភន្តិ, តាវតិំសា តិស្សោ ច វស្សកោដិយោ សដ្ឋិ ច វស្សសតសហស្សានី”តិ ឯវមាទិសគ្គគុណបដិសំយុត្តកថា។ សគ្គសម្បត្តិំ កថយន្តានញ្ហិ ពុទ្ធានំ មុខំ នប្បហោតិ។ វុត្តម្បិ ចេតំ “អនេកបរិយាយេន ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, សគ្គកថំ កថេយ្យ”ន្តិអាទិ។

ឯវំ សគ្គកថាយ បលោភេត្វា បុន ហត្ថិំ អលង្ករិត្វា តស្ស សោណ្ឌំ ឆិន្ទន្តោ វិយ អយម្បិ សគ្គោ អនិច្ចោ អទ្ធុវោ, ន ឯត្ថ ឆន្ទរាគោ កាតព្វោតិ ទស្សនត្ថំ “អប្បស្សាទា កាមា ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា, អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ”តិអាទិនា (ម។ និ។ ១។១៧៧; បាចិ។ ៤១៧) នយេន កាមានំ អាទីនវំ ឱការំ សំកិលេសំ កថេសិ។ តត្ថ អាទីនវោតិ ទោសោ, អនិច្ចតាទិនា អប្បស្សាទតាទិនា ច ទូសិតភាវោតិ អត្ថោ។ អថ វា អាទីនំ វាតិ បវត្តតីតិ អាទីនវោ, បរមកបណតា។ តថា ច កាមា យថាភូតំ បច្ចវេក្ខន្តានំ បច្ចុបដ្ឋន្តិ។ ឱការោតិ លាមកភាវោ និហីនភាវោ អសេដ្ឋេហិ សេវិតព្ពតា សេដ្ឋេហិ ន សេវិតព្ពតា ច។ សំកិលេសោតិ តេហិ សត្តានំ សំកិលិស្សនំ,

ចិតាេឆតគ្គតា ្ថបតាេបតគ្គតាតិ អេត្វា៎

ឧចំ កាយាឌីតេចត តេជ្ជត្វា េតក្លូេយ្ខ អាតិរ៉ំរ៉ំ បកាេរសិ៍ ឃត្តកា ឆ កាេយសុ អាឌីតេចា, បដិបក្ខេតា តត្តកាច េតក្លូេយ្ខ អាតិរ៉ំរា៎ អបិឆ “េតក្លូេយ្ខំ តាេយតំ អរេ្ខាឆំ អរ៉ំកិលិដ្ឋំ, តិក្ខត្តំ កាេយហិ, តិក្ខត្តំ កាយរេ្ខាាឃ, តិក្ខត្តំ កាយចិតេក្កហិ, តិក្ខត្តំ កាយបរិឡអាេហហិ, តិក្ខត្តំ ឡ្យាបិរេតា”តិអាឌិតា តេឃត េតក្លូេយ្ខ អាតិរ៉ំរ៉ំ បកាេរសិ, បេ្ខាជ្ជាឃ ឍរាតាឌីសុ ឆ ក្សេណ ចិការេចសិ ចេណ្ហសិ៍ ឧត្ត ឆ រក្កិ កេឆត្វា ស្វាឃំ រេក្កា ទាកាឌីហិ ្ថបក្កិលិដ្ឋោ, រេ្ខាឆាបិ អតុបក្កិលិដ្ឋោ អរិឃយេក្កាតិ ឌស្សតត្វំ រក្កាតគ្គទំ យេក្កា កេឆតេ្ខា៎ យក្កញា កេឆត្តេត តឌឆិកយុបិឃរត្វស្សតត្វំ រក្កបរិឃាបត្តាបិ បេកច ខ្ពតេទ រេ្ខាបិ កាយា តាយ ឌាហ្វាឌីតចា អតិច្វា អឌ្វចា ចិបរិណាយឆយ្ខាតិ កាយាតំ អាឌីតេចា, ហឹតា កយ្ខា េបិឆ្ជូតិកា អតទិឃា អតត្វរត៌្យាតាតិ េតរ៉ំ ឡកាេទា លិយកការេចា, រេ្ខាបិ កចា កិេលរាតំ ចត្តុ្កតាតិ តត្វ រ៉ំកិេលេរា, រេ្ខារ៉ំកិេលរចិប្យយុត្តំ តិ្ខាតគ្គិ េតក្លូេយ្ខ អាតិរ៉ំេរា ឆ កេឆតេ្ខាតិ កាេយសុ អាឌីតេចា ឡកាេទា រ៉ំកិេលេរា េតក្លូេយ្ខ ឆ អាតិរ៉ំេរា បកាសិេតាតិ ឌដ្ឋ្ខា៎

កល្លចិត្តគ្គិ កយ្ខតិឃចិត្តំ, េហដ្ឋា បចត្តិតេឆរតាឃ អស្សិទ្ធិឃាឌីតំ ចិត្តេឆារាតំ ចិកតត្វា ្ថបទិេឆរតាឃ កាដតកាច្ចបកយេតត កយ្ខក្លូយចិត្តគ្គិ អេត្វា៎ អស្សិទ្ធិឃាឌេឃា ចា ឃស្វា ចិត្តស្ស េទាក្កតា តឌា តស្ស ចិកតា, តស្វា កល្លចិត្តំ អេទាកចិត្តគ្គិ អេត្វា៎ ឌិដ្ឋិយាតាឌិកិេលរចិកេយត យុក្ខចិត្តំ, កាយេ្ឋត្តាឌិចិកេយត ចិតិចេទលចិត្តំ, រយ្ខាបដិបត្តិឃំ ្ថឡអាទបីតិបិេយាជ្ជេឃាេកត ្ថឆក្កចិត្តំ៎ តត្វ រេ្ខារយ្យត្តិឃា បរត្តចិត្តំ ឃឌា កកចា អេ្ខាាឃិតិ រេ្ខាេត្ខា៎ អឆ ចា កល្លចិត្តគ្គិ កាយេ្ឋត្តចិកេយត អេទាកចិត្តំ៎ យុក្ខចិត្តគ្គិ ឡ្យាបិឌចិកេយត េយត្តាចេរត អកឆិតចិត្តំ៎ ចិតិចេទលចិត្តគ្គិ ្ថឆ្ខក្កចិកេយត ចិេក្លបស្ស ចិកតត្វា េតត អបិហិតចិត្តំ៎ ្ថឆក្កចិត្តគ្គិ ចិតយិទ្ធចិកេយត រយ្យក្កហចេរត អលិតចិត្តំ៎ បរត្តចិត្តគ្គិ ចិចិកិច្ឆាចិកេយត រយ្ខាបដិបត្តិឃំ អឆិយុត្តចិត្តគ្គិ ឧចេយ្យត្វ អេត្វា េចឌិតេ្ខា៎ រាយក្កិរិកាតិ រាយំ ្ថក្កិរិកា, អត្តតាេឃច ្ថឆ្ខទិត្វា កហិតា, រឃេ្កញាេណត ឌិដ្ឋា អរាឆាេណា អេ្ខាារត្តិ អេត្វា៎ កា ឆ បត រាតិ? អរិឃរច្ចេឆរតា៎ េតតេចាហ “ក្ខក្លិ រយុឆឃំ តិេទាឆំ យក្កត្តិ៎

េរឃ្យឆាបីតិអាឌិតា ្ថបយាចេរត តស្ស កិេលរប្យហាតំ អរិឃយក្កប្យាឌច្ចា ឌេស្សតិ៍ អបកតកាឡអកត្តិ ចិកតកាឡអកំ៎ រយ្ខេឌចាតិ សុដ្ឋ ឧច៎ ទេដតគ្គិ តិលបីតាឌិទេក្កដាតំ៎ បដិក្កេណ្យាតិ កេណ្យ, បកស្សទំ កេចឃ្យ៎ តស្វិេឃច អារេតតិ តស្សិេឃច តិរេ្ខាឃំ៎ ឧេតតស្ស លហុចិបស្សកតា តិក្លបេ្ខាតា សុលបដិបឌលិប្យាកិេ្ខាតា ឆ ឌស្សិតា េហាតិ៍ ចិទេដគ្គិអាឌិ ច្វត្តតឃេយច៎ តពោិឌំ ្ថបយារ៉ំរត្តំ – ចត្វំ ចិឃ ចិត្តំ, ចត្វស្ស អាកត្វកយេលហិ កិលិដ្ឋការេចា ចិឃ ចិត្តស្ស ទាកាឌិយេលហិ រ៉ំកិលិដ្ឋការេចា, េឆាចតរិលិ ចិឃ អតុបុត្តិកចា, ្ថឆកំ ចិឃ រេ្ខា, ្ថឆេកត េតេយត្វា េតេយត្វា ្ថារេកាយឃលាទិកលាទេកហិ កាឡអកបេឆេរ រយ្យិត្វា ចត្វស្ស េឆាចតបេឃាេកា ចិឃ រេ្ខារិេតេហត េតេយត្វា េតេយត្វា រតិរយាឆិបេ្ខាហិ េឆាេរ សិចិេល កត្វា សីលសុតាឌិចិឌិតា ចិត្តស្ស េរាឆេត ចីទិឃាេយ្កទា, េតត បេឃាេកត ចេត្វ កាឡអកាបកេយា ចិឃ ចីទិឃាេយ្កេត កិេលរចិក្លូក្កំ, ទេក្កដាតំ ចិឃ អរិឃេយក្កា, េតត សុទ្ធស្ស ចត្វស្ស បកស្សទការេចា ចិឃ ចិក្លូក្កិតកិេលរស្ស ចិត្តស្ស យេក្កត បទិេឃាឌបតគ្គិ៎

១៧៤. អប្បដ្ឋេតាតិ អារុឡ្ហអស្ស ឋេតា។ ពុទ្ធាភិសម្បន្នេត្តិ ពុទ្ធិកិរិយំ។ អភិសម្បន្នេសីតិ អភិសម្បទិ, អកាសីតិ អត្ថោ។ កិមត្ថន្តិ ចេ? ភុកិត្តំ បដិលភិតព្ពចិវេរសន្តនាយតិសេឆតត្ថំ។ យតិ ហិ សោ បុត្តំ បស្សេយ្យ, បុត្តស្សបិ អទហត្តប្បត្តិ សេដ្ឋិស្សបិ ឆម្ពុចក្កុបដិលាភោ ត សិយា។ អធិដ្ឋ សច្ចាបិ ហិ “ទេហិ មេ យាតុយា ខិចិត”ន្តិ យាចន្តោ គឆញ្ញាតាយ ចិវេក្ខូបំ បដិពាហិត្វា ភគចតោ ឆម្ពុទេសតាត្រូសាទេត ទោរាល៊ំ សេបសេត្វា ឆម្ពុចក្កុ បដិលភេយ្យ, យសោ ច ឲចំ មេតត យាចិយមានោ គធំ តំ ចិវេក្ខូបំ បដិពាហិត្វា អទហត្ត បតិដ្ឋហេយ្យ។

ឲតទេចាចាតិ ភគចតោ ឆម្ពុទេសតំ អព្ភត្រូមោទមានោ ឲតំ “អភិក្កន្តំ ភន្តេ”តិអាទិចចតំ អចោច។ អភិក្កន្ត-សទ្ទោ ចាយមិធ អព្ភត្រូមោទនេ, តស្មា សាធុ សាធុ ភន្តេតិ ចុត្តំ ហោតិ។

“ភយេ កោធេ បសំសាយំ, តុរិតេ កោតូហលច្ឆរេ;

ហាសេ សោកេ បសាទេ ច, ករេ អាមេឌិតំ ពុធោ”តិ –

ពុយិតាច លក្ខណោត ពុធ បសាទចសេត បសំសាចសេត ចាយំ ទ្វិក្ខុត្តំ ចុទេត្តាតិ ចេទិតព្ពោ។ សេយ្យថាបីតិអាទិតា ចត្ទហិ ឧបមាហិ ភគចតោ ឆម្ពុទេសតំ ទោមេតិ។ តត្ថ តិក្កុជ្ជិតន្តិ អធោមុខឋបិតំ, ហេដ្ឋាមុខជាតំ ចា។ ឧក្កុជ្ជេយ្យាតិ ឧបរិមុខំ ករេយ្យ។ បដិច្ឆន្នន្តិ តិណបណ្ណាទិឆាទិតំ។ ចិចរេយ្យាតិ ឧគ្ឃាដេយ្យ។ មូឡ្ហស្សាតិ ទិសាមូឡ្ហស្ស។ មគ្គំ អាចិក្ខេយ្យាតិ ហត្ថេ គហេត្វា “ឲស មគ្គោ”តិ ចទេយ្យ។ អន្ធការេតិ កាឡបក្ខចាតុទ្ទសី អឌ្ឍរត្តិ ឃនចនសណ្ឌមេឃបដលេហិ ចត្រូទ្ធកមេ។

ឲចំ ទេសតំ ទោមេត្វា ពុយាយ ទេសតាយ រតនត្តយេ បសន្នចិត្តោ បសន្នាការំ ករោន្តោ “ឲសាហ”ន្តិអាទិមាហ។ តត្ថ ឲសាហន្តិ ឲសោ អហំ។ ឧបាសកំ មំ ភគចា ធារេតូតិ មំ ភគចា “ឧបាសកោ អយ”ន្តិ ឲចំ ធារេតុ, ជាតាតូតិ អត្ថោ។ អជ្ជតគ្គេតិ ឲត្ថាយំ អគ្គ-សទ្ទោ អាទិអត្ថោ, តស្មា អជ្ជតគ្គេតិ អជ្ជំ អាទិំ គត្វាតិ ឲចមត្ថោ ចេទិតព្ពោ។ អជ្ជតន្តិ អជ្ជភាចំ។ “អជ្ជទគ្គេ”តិ ចា បាឋោ, ទ-ការោ បទសន្ធិករោ, អជ្ជ អគ្គំ គត្វាតិ អត្ថោ។ បាណុបេតន្តិ បាណេហិ ឧបេតំ។ យាច មេ ជីចិតំ បចត្តតិ, តាច ឧបេតំ, អតញ្ញសត្ថុកំ តីហិ សរណគមនេហិ សរណំ គតំ ឧបាសកំ កប្បិយការកំ មំ ភគចា ធារេតុ ជាតាតុ។ អហញ្ហិ សចេបិ មេ តិណ្ហេន អសិនា សីសំ ឆិន្ទេយ្យ, នេច ពុទ្ធំ “ន ពុទ្ធោ”តិ ចា, ធម្មំ “ន ធម្មោ”តិ ចា, សង្ឃំ “ន សង្ឃោ”តិ ចា ចទេយ្យន្តិ ឲចំ អត្តសន្និយ្យាតនេន សរណំ អគមាសិ។ ឲចំ “អភិក្កន្ត”ន្តិអាទីតំ អត្ថោ តបទេត្តា ចេទិតព្ពោ, ចិត្តារោ បន ហេដ្ឋា ចេរញ្ជកណ្ឌចណ្ណតាយំ អាគតោតេយចាតិ ពុធ ត ទស្សិតោ។

១៧៥. ក្ខុមិ បច្ចេចក្ខន្តស្សាតិ អត្តនា ទិដ្ឋយថំ បច្ចេចក្ខន្តស្ស។ ពុទ្ធាភិសម្បាទំ បដិប្បស្សម្ភេសីតិ យថា តំ សេដ្ឋិ គហបតិ តត្ថ តិសិន្នោច យសំ កុលបុត្តំ បស្សតិ, តថា អធិដ្ឋាសីតិ អត្ថោ។ អធិចាសេតូតិ សម្បដិច្ឆតុ។ អជ្ជតនាយាតិ យំ មេ តុមេហាក សក្ការំ ករោតោ អជ្ជ ភចិស្សតិ បុញ្ញញ្ច បីតិបាមោជ្ជញ្ច, តទត្ថាយ។ អធិចាសេសិ ភគចា តុណ្ហីភាចេតាតិ ភគចា កាយង្គំ ចា ចាចង្គំ ចា អចោបេត្វា អព្ភន្តរេយេច ខន្តិំ ករោន្តោ តុណ្ហីភាចេត អធិចាសេសិ, សេដ្ឋិស្ស អនុគ្គហត្ថំ យតសាច សម្បដិច្ឆីតិ ចុត្តំ ហោតិ។ “ឲហិ ភិក្ខូ”តិ ភគចា អចោចាតិ តស្ស

កិរ ឥទ្ធិមយបត្តចីវរស្ស ឧបនិស្សយំ ឱលោកេន្តោ អតីតាសុ ជាតីសុ ចីវរទានាទិអដ្ឋបរិក្ខារទានំ ទិស្វា “ឯហិ ភិក្ខូ”តិ អវោច។ សោ តាវទេវ ភណ្ឌុ កាសាវវសនោ អដ្ឋហិ ភិក្ខុបរិក្ខារេហិ សរីរេ បដិមុក្កេហេវ វស្សសដ្ឋិកត្ថេរោ វិយ ភគវន្តំ នមស្សមានោវ និសីទិ។ យោ ហិ ចីវរាទិកេ អដ្ឋ បរិក្ខារេ បត្តចីវរមេវ វា សោតាបន្នាទិអរិយស្ស បុថុជ្ជនស្សេវ វា សីលវន្តស្ស ទត្វា “ឥទំ បរិក្ខារទានំ អនាគតេ ឯហិភិក្ខុភាវាយ បច្ចយោ ហោតូ”តិ បត្ថនំ បដ្ឋបេតិ, តស្ស តំ សតិ អធិការសម្បត្តិយំ ពុទ្ធានំ សម្មុខីភាវេ ឥទ្ធិមយបរិក្ខារលាភាយ សំវត្តតីតិ វេទិតព្វំ។

៩. បណីតេនាតិ ឧត្តមេន។ សហត្ថាតិ សហត្ថេន។ សន្តប្បេត្វាតិ សុដ្ឋុ តប្បេត្វា, បរិបុណ្ណំ សុហិតំ យាវទត្ថំ កត្វា។ សម្បវារេត្វាតិ សុដ្ឋុ បវារេត្វា, អលំ អលន្តិ ហត្ថសញ្ញាយ បដិក្ខិបាបេត្វា។ ភុត្តាវិន្តិ ភុត្តវន្តំ។ ឱនីតបត្តបាណិន្តិ បត្តតោ ឱនីតបាណិំ, អបនីតហត្ថន្តិ វុត្តំ ហោតិ។ “ឱណិត្តបត្តបាណិន្”តិបិ បាឋោ, តស្សត្ថោ – ឱណិត្តំ នានាភូតំ វិនាភូតំ បត្តំ បាណិតោ អស្សាតិ ឱណិត្តបត្តបាណិ, តំ ឱណិត្តបត្តបាណិំ, ហត្ថេ ច បត្តញ្ច ធោវិត្វា ឯកមន្តំ បត្តំ និក្ខិបិត្វា និសិន្នន្តិ អត្ថោ។ ឯកមន្តំ និសីទិំសូតិ ភគវន្តំ ឯវំភូតំ ញត្វា ឯកស្មិំ ឱកាសេ និសីទិំសូតិ អត្ថោ។ ធម្មិយា កថាយាតិអាទីសុ តង្ខណានុរូបាយ ធម្មិយា កថាយ ទិដ្ឋធម្មិកសម្បរាយិកអត្ថំ សន្ទស្សេត្វា កុសលេ ច ធម្មេ សមាទបេត្វា តត្ថ ច នំ សមុត្តេជេត្វា ឧស្សាហជាតំ កត្វា តាយ ច ឧស្សាហជាតតាយ អញ្ញេហិ ច វិជ្ជមានគុណេហិ សម្បហំសេត្វា ធម្មរតនវស្សំ វស្សិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ។

យសស្ស បព្វជ្ជាកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ចតុគិហិសហាយបព្វជ្ជាកថាវណ្ណនា

១០. ឥទានិ តស្ស សហាយានំ បព្វជ្ជំ ទស្សេន្តោ “អស្សោសុំ ខោ”តិអាទិមាហ។ តត្រាយំ អនុបុព្វកថា – សេដ្ឋី ច អនុសេដ្ឋី ច យេសំ កុលានំ តានិ សេដ្ឋានុសេដ្ឋីនិ កុលានិ, តេសំ សេដ្ឋានុសេដ្ឋីនំ កុលានំ, បវេណិវសេន អាគតេហិ សេដ្ឋីហិ ច អនុសេដ្ឋីហិ ច សមន្នាគតានំ កុលានន្តិ អត្ថោ។ វិមលោតិអាទីនិ តេសំ បុត្តានំ នាមានិ។ កេសមស្សុំ ឱហារេត្វាតិ កេសញ្ច មស្សុញ្ច ឱរោបេត្វា។ កាសាយានីតិ កសាយរសបីតានិ ព្រហ្មចរិយំ ចរន្តានំ អនុច្ឆវិកានិ វត្ថានិ។ ឱរកោតិ ឩនកោ លាមកោ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ។

ចតុគិហិសហាយបព្វជ្ជាកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

បញ្ញាសគិហិសហាយបព្វជ្ជាកថាវណ្ណនា

១១. បញ្ញាសមត្តានំ គិហិសហាយានំ បព្វជ្ជាយបិ យំ វត្តព្វំ, តំ វុត្តមេវ។ ឥមេសំ បន សព្វេសំ បុព្វយោគោ វត្តព្វោតិ តំ ទស្សេតុំ

“យសាទីនំ កុលបុត្តានំ អយំ បុព្វយោគោ”តិអាទិមាហ· តត្ថ វគ្គពន្ធេនាតិ គណពន្ធេន, ឯកីភូតាតិ វុត្តំ ហោតិ· អនាថសរីរានីតិ អនាថានិ មតកឡេវរានិ· បដិជគ្គន្តាតិ ពហិ នីហរិត្វា ឈាបេន្តា·

បញ្ញាសគិហិសហាយបព្ពជ្ជាកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា·

មារកថាវណ្ណនា

៣២· ឥទានិ សរណគមនូបសម្បទំ ទស្សេតុំ “អថ ខោ ភគវា”តិអាទិ អារទ្ធំ· តត្រាយំ អនុបុព្ពបទវណ្ណនា (សំ· និ· អដ្ឋ· ១.១.១៤១) – មុត្តាហន្តិ មុត្តោ អហំ· ចារិកន្តិ អនុបុព្ពគមនចារិកំ, គាមនិគមរាជធានីសុ អនុក្កមេន គមនសង្ខាតំ ចារិកន្តិ អត្ថោ· ចរថាតិ ទិវសំ យោជនបរមំ គច្ឆន្តា ចរថ· មា ឯកេន ទ្វេ អគមិត្ថាតិ ឯកេន មគ្គេន ទ្វីសុ គតេសុ ឯកស្មិំ ធម្មំ ទេសេន្តេ ឯកេន តុណ្ហីភូតេន ឋាតព្ពំ ហោតិ, តស្មា ឯវមាហ· អាទិកល្យាណន្តិ អាទិម្ហិ កល្យាណំ សុន្ទរំ ភទ្ទកំ, តថា មជ្ឈបរិយោសានេសុ· អាទិមជ្ឈបរិយោសានញ្ច នាមេតំ សាសនស្ស ច ទេសនាយ ច វសេន ទុវិធំ· តត្ថ សាសនស្ស សីលំ អាទិ, សមថវិបស្សនាមគ្គា មជ្ឈំ, ផលនិព្ពានានិ បរិយោសានំ· សីលសមាធយោ វា អាទិ, វិបស្សនាមគ្គា មជ្ឈំ, ផលនិព្ពានានិ បរិយោសានំ· សីលសមាធិវិបស្សនា វា អាទិ, មគ្គោ មជ្ឈំ, ផលនិព្ពានានិ បរិយោសានំ· ទេសនាយ បន ចតុប្បទិកគាថាយ តាវ បឋមបាទោ អាទិ, ទុតិយតតិយា មជ្ឈំ, ចតុត្ថោ បរិយោសានំ· បញ្ចបទឆប្បទានំ បឋមបាទោ អាទិ, អវសានបាទោ បរិយោសានំ, សេសា មជ្ឈំ· ឯកានុសន្ធិកស្ស សុត្តស្ស និទានំ អាទិ, ឥទមវោចាតិ បរិយោសានំ, សេសំ មជ្ឈំ· អនេកានុសន្ធិកស្ស សុត្តស្ស មជ្ឈេ ពហុកាបិ អនុសន្ធិ មជ្ឈេយេវ, និទានំ អាទិ, ឥទមវោចាតិ បរិយោសានំ· សាត្ថន្តិ សាត្ថកំ កត្វា ទេសេថ· សព្យញ្ជនន្តិ ព្យញ្ជនេហិ ចេវ បទេហិ ច បរិបូរំ កត្វា ទេសេថ· កេវលបរិបុណ្ណន្តិ សកលបរិបុណ្ណំ· បរិសុទ្ធន្តិ និរុបក្កិលេសំ· ព្រហ្មចរិយន្តិ សិក្ខត្តយសង្គហំ សាសនព្រហ្មចរិយំ· បកាសេថាតិ អាចិក្ខថ·

អប្បរជក្ខជាតិកាតិ បញ្ញាចក្ខុម្ហិ អប្បកិលេសរជសភាវា, ទុក្ខលាភិមា បដិច្ឆន្នា វិយ ចតុប្បទិកគាថាបរិយោសានេ អរហត្តំ បត្តុំ សមត្ថា សន្តីតិ អត្ថោ· បរិហាយន្តីតិ អលាភបរិហានិយា បរិហាយន្តិ· តេនេវាហ “អនភិគតំ នាភិគច្ឆន្តា វិសេសាធិគមតោ បរិហាយន្តី”តិ· សេនានិគមោតិ សេនាយ និគមោ· បឋមកប្បិកានំ កិរ តស្មិំ ឋានេ សេនានិវេសោ អហោសិ, តស្មា សោ បទេសោ “សេនានិគមោ”តិ វុច្ចតិ· “សេនានិគាមោ”តិបិ បាឋោ, សេនានីតិ នាម សុជាតាយ បិតា, តស្ស គាមោតិ អត្ថោ· តេនុបសង្កមិស្សាមីតិ នាហំ តុម្ហេ ឧយ្យោជេត្វា បរិវេណាទីនិ ការេត្វា ឧបដ្ឋាកាទីហិ បរិវារិយមានោ វិហរិស្សាមិ, តិណ្ណំ បន ជដិលានំ អឌ្ឍុឌ្ឍានិ បាដិហារិយសហស្សានិ ទស្សេត្វា ធម្មមេវ ទេសេតុំ ឧបសង្កមិស្សាមិ·

៣៣· មារោ បាបិមាតិ អត្តនោ វិសយំ អតិក្កមិតុំ បដិបន្នេ សត្តេ មារេតីតិ មារោ, បរេ បាបេ និយោជេតិ, សយំ វា បាបេ និយុត្តោតិ បាបិមា· អញ្ញានិបិស្ស កណ្ហោ អធិបតិ វសវត្តី អន្តកោ នមុចិ បមត្តពន្ធូតិអាទីនិ ពហូនិ នាមានិ, ឥធ បន នាមទ្វយមេវ គហិតំ· ឧបសង្កមីតិ “អយំ សមណោ គោតមោ មហាយុទ្ធំ វិចារេន្តោ វិយ ‘មា ឯកេន ទ្វេ អគមិត្ថ, ធម្មំ ទេសេថា’តិ សដ្ឋិ ជនេ ឧយ្យោជេតិ,

ច្ចយស្មិំ បត ឲកស្មិំយ្យិ ឆយ្ញំ ឧេឧសេត្ត យយ៉្សាធិត្តស្ស សាតំ តត្តិ, ឲចំ ខាហ្សុ ឧេឧសេត្តស្ស ក្សេតា កចិស្សតិ, បជិខាំហាយិ ត”ត្តិ ឧិខេត្តត្វា ក្លបសក្ខិ៎

សច្ចាបិសេហិតិ សច្ចេហិ កិលេសបិសេហិ៎ ឈេ ឌិច្ចា ឈេ ច យាត្សសាតិ ឈេ ឌិច្ចកាយក្សលាសច្លាតា យាត្សសកកាយក្សលាសច្លាតា ច កិលេសបិសា តាយ អត្ថិ, សច្ចេហិ ពេហិ ត្វំ ខាេដ្ឋាតិ ចឥតិ៎ យហាខាត្ថតខាេដ្ឋាតិ យហតា កិលេសខាត្ថេតត ខាេដ្ឋា, យហតិ ចា ខាត្ថេត ខាេដ្ឋា, កិលេសខាត្ថតស្ស ឋាតក្សេព កចចាសេក ខាេដ្ឋាតិ អេត្ថោ៎ ត ឈេ សយលា ឈេយាក្លសិតិ សយលា ត្វំ យយ ឋិសឃេតា ត យុត្តិស្សសិ៎ “ត ឈេ សយលា ឈេយាក្លសិ”តិ ច ច្ចាឥំ យាសេរា “យុត្តាហំ, កិក្ខវេច, សច្ចាបិសេហិ”តិ កកចេតា ចចតំ អសឌ្ឍហត្តា ចឥតិ, សឌ្ឍហត្តាបិ ចា “ឲចយឃំ បសេរសំ សត្តាតំ ឈេយាក្លាឃ ក្លស្សាហំ ត កសេឃ្យា”តិ សត្តខេត្តោ កោហេត្តោ ឋត្វា ចឥតិ៎

តិហេតាតិ ត្វំ យឃា តិហេតា, តិត្តិសេចតកាចំ កយិតោ បរាឌិតោតិ អេត្ថោ៎ អត្តលិក្លេ ចរេត្ត បដ្ឋាកិខ្លេបិ ខាត្ថតីតិ អត្តលិក្លចសោ៎ សាកបិសោ ហិ អត្តលិក្លចសេសុបិ កិច្ចសាឈតតា “អត្តលិក្លចសោ”តិ ចុច្ចតិ, ពេតេច តំ យាសោបិ អត្តលិក្លចសោតិ យច្លាតិ៎ យតសិ ឌាតោតិ យាតសេសា, យតសយ្សឃុត្តាតិ អេត្ថោ៎ សេសេយត្វ ក្លត្តាតត្វយេច៎

យាសកឆាចល្អតា តិ៌ឌ្ឍិតា៎

បច្ចាខ្ញបសយ្សឌាកឆាចល្អតា

១៦៎ “អត្សឌាតាយិ កិក្ខវេច”តិអាឌិកាឃ បត បិឡច្ចឃា ឈេឃា បច្ចាខ្ញបសយ្សឌាចិតិត្ថឈេឃា ចត្តេច្ចា, តំ ឋិត្វាសេតា ឌេស្សតុំ “បច្ចាខ្ញាសេបក្លិ ក្សលបុត្តិ បច្ចាសេឌេត្តតា”តិអាឌិយាហ៎ តត្វ ឈេ បុក្កលិ បជិក្លិត្តាតិ សយ្ចេត្ថា៎ សឃំ បច្ចាសេឌាតេច្ចាតិ កោសេច្ឆេឌតាឌិតិ សឃំ កសេរាត្តត បច្ចាសេឌាតេច្ចា៎ កោសេច្ឆឌតំ កាសាឃច្ឆាឌតំ សេលាឌាតត្តិ ហិ ច្ចយាតិ តីលិ កសេរាត្តា “បច្ចាសេឌតី”តិ ចុច្ចតិ៎ ឲពេសុ ឲកំ ឆេ្វ ចាបិ កសេរាត្តា តឆា ចោហរិឃតិឈេច, តស្មា ឲតំ បច្ចាសេឌហិតិ កោសេច្ឆឌតំ កាសាឃច្ឆាឌតញ្ញ សត្ថាឃ ចុត្តំ៎ ក្លបច្ចាឃំស្ឌ្ឍិស្ស បច្ចាសេឌតីតិ ឲត្វាបិ ឲសេច តឈោ៎ ចល្ហសិយំ តេត្វាតិ កល្ហកយ្សាសោចតបរិហលត្វំ ចុត្តំ៎ ពេត សកិក្ខុកេ ឋិហាសេ អច្ចាយ្យិ “ឲតស្ស កោសេ លិត្ថា”តិ ចត្តំ ត ចដ្ឋតិ៎ បច្ចាសេឌត្វាតិ កោសេច្ឆឌតំ សត្ថាឃ ចឥតិ៎ កិក្ខុតា អច្ចោ បច្ចាសេឌត្វំ ត លកតីតិ សេលាឌាតំ សត្ថាឃ ចុត្តំ៎ ពេតេចាហ “សាយលោសោ បតា”តិអាឌិ៎ កច្ចាស្សេបិតិ កច្ចាសការេចា៎ តសេយចត្វ បរិឃាឃត្តសេត ឋិការេចតិ “សេហេត្សកា”តិ៎ ខាសេតាតិ បិកេដិ៎ ឃសស្សិតិ បរិចាសយ្សត្តិឃា សយត្ថាកេតា៎

ចល្អសល្ឌាតកត្ថាសឈោកាសចសេត អស្សចិខេក្សឆ្លបជិក្លលកាចំ បិកដ្ឋំ កសេរាត្តតាតិ សយ្ចេត្ថា៎ តត្វ កោសា តាសេយេត ចល្អតោបិ បជិក្លលិ, សល្ឌាតតោបិ កត្ថតោបិ អាសឃតោបិ ឱ្យកាសតោបិ បជិក្លលិ៎ យត្សខ្លោបិ (ឋិសុត្ថិ៎ ១៎១ប័៦; ឋិក៎ អដ្ឋ៎ ១៥៩; សាសត្វ៎ ឌី៎ បិសាឌិកកល្អ ១៎១៩១) ហិ ឃាក្សបតេត្ត ចា កត្តបតេត្ត ចា កោសចល្អំ កិត្តិំ ឌិស្វា “កោសយិស្សកយិឌំ, ហសេឆ ត”ត្តិ ឌិក្សច្ឆត្តិ, ឲចំ កោសា

វណ្ណតោ បដិក្កូលា។ រត្តិំ ភុញ្ជន្តាបិ កេសសណ្ឋានំ អក្កវាកំ វា មកចិវាកំ វា ឆុបិត្វា តថេវ ជិគុច្ឆន្តិ, ឯវំ សណ្ឋានតោ បដិក្កូលា។ តេលមក្ខនបុប្ផធូមាទិសង្ខារវិរហិតានញ្ច កេសានំ គន្ធោ បរមជេគុច្ឆោ ហោតិ, តតោ ជេគុច្ឆតរោ អគ្គិម្ហិ បក្ខិត្តានំ។ កេសា ហិ វណ្ណសណ្ឋានតោ អប្បដិក្កូលាបិ សិយុំ, គន្ធេន បន បដិក្កូលាយេវ។ យថា ហិ ទហរស្ស កុមារស្ស វច្ចំ វណ្ណតោ ហលិទ្ទិវណ្ណំ, សណ្ឋានតោបិ ហលិទ្ទិបិណ្ឌិសណ្ឋានំ។ សង្ការដ្ឋានេ ឆឌ្ឌិតញ្ច ឧទ្ធុមាតកកាឡសុនខសរីរំ វណ្ណតោ តាលបក្កវណ្ណំ, សណ្ឋានតោ វដ្ដេត្វា វិស្សដ្ឋមុទិង្គសណ្ឋានំ, ទាឋាបិស្ស សុមនមកុឡសទិសា, តំ ឧភយម្បិ វណ្ណសណ្ឋានតោ សិយា អប្បដិក្កូលំ, គន្ធេន បន បដិក្កូលមេវ, ឯវំ កេសាបិ សិយុំ វណ្ណសណ្ឋានតោ អប្បដិក្កូលា, គន្ធេន បន បដិក្កូលាយេវាតិ។ យថា បន អសុចិដ្ឋានេ គាមនិស្សន្ទេន ជាតានិ សូបេយ្យបណ្ណានិ នាគរិកមនុស្សានំ ជេគុច្ឆានិ ហោន្តិ អបរិភោគានិ, ឯវំ កេសាបិ បុព្វលោហិតមុត្តករីសបិត្តសេម្ហាទិនិស្សន្ទេន ជាតត្តា បរមជេគុច្ឆាតិ ឯវំ អាសយតោ បដិក្កូលា។ ឥមេ ច កេសា នាម គូថរាសិម្ហិ ឧដ្ឋិតកណ្ណកំ វិយ ឯកតិំសកោដ្ឋាសរាសិម្ហិ ជាតា, តេ សុសានសង្ការដ្ឋានាទីសុ ជាតសាកំ វិយ បរិខាទីសុ ជាតកមលុប្បលាទីនិ វិយ ច អសុចិដ្ឋានេ ជាតត្តា បរមជេគុច្ឆាតិ ឯវំ ឱកាសតោ បដិក្កូលាតិអាទិនា នយេន តចបញ្ចកស្ស វណ្ណាទិវសេន បដិក្កូលតាយ បកាសេតព្វតាតិ អត្ថោ។

និជ្ជីវនិស្សត្តតាយ វា បាកដំ ករោន្តោតិ ឥមេ កេសា នាម សីសកដាហបលិវេឋនចម្មេ ជាតា។ តត្ថ យថា វម្មិកមត្ថកេ ជាតេសុ កុណ្ឋតិណេសុ ន វម្មិកមត្ថកោ ជានាតិ “មយិ កុណ្ឋតិណានិ ជាតានី”តិ, នាបិ កុណ្ឋតិណានិ ជានន្តិ “មយំ វម្មិកមត្ថកេ ជាតានី”តិ, ឯវមេវ ន សីសកដាហបលិវេឋនចម្មំ ជានាតិ “មយិ កេសា ជាតា”តិ, នាបិ កេសា ជានន្តិ “មយំ សីសកដាហបលិវេឋនចម្មេ ជាតា”តិ។ អញ្ញមញ្ញំ អាភោគបច្ចវេក្ខណរហិតា ឯតេ ធម្មា។ ឥតិ កេសា នាម ឥមស្មិំ សរីរេ បាដិយេក្កោ កោដ្ឋាសោ អចេតនោ អព្យាកតោ សុញ្ញោ និស្សត្តោ ថទ្ធោ បថវីធាតូតិអាទិនា នយេន និជ្ជីវនិស្សត្តតាយ បកាសេន្តោ។ បុព្វោតិ បុរិមព្យុទ្ធានំ សត្តិកោ។ យដ្ឋិតសង្ខារោតិ នាមរូបវវត្ថានេន ចេវ បច្ចយបរិគ្គហណេន ច ញាណេន បរិយាទិតសង្ខារោ។ ភាវិតភាវនោតិ កលាបសម្មសនាទិនា សព្ពសោ កុសលភាវនាយ បូរណេន ភាវិតភាវនោ។

អជិន្តេន វដ្ដតីតិ ឯត្ថ បញ្ញត្តា ន រូហតីតិ វទន្តិ។ អនុញ្ញាតវិនយាបយោគាតិ ញត្តិចតុត្ថកម្មេន អនុញ្ញាតវិនយាបយោគា។ ធាតុការណបយោគន្តិ ឯត្ថ រូបាទីនិ ធាតាតិ, សុត្តាទីនិ ការណានីតិ វេទិតព្វានិ។ អនុនាសិកន្តំ កត្វា ធាតុការណេ អត្ថរា វិច្ឆេទំ អកត្វា ធាតព្វានីតិ ឯតស្សត្ថំ “ឯកសព្ពន្ធានី”តិ វុត្តំ។ វិនិវត្តាតិ យ-ការន្តំ កត្វា ធាតុសយនេយ្យ វិច្ឆេទំ កត្វា។ សព្ពាយស្ស កប្បិយាកប្បិយំ អាទិក្កិតព្ពាតិ ធសនិក្កាបធវិតិយុត្តំ បរាយាសាបរាយាសាទិភេទំ កប្បិយាកប្បិយំ អាទិក្កិតព្ពំ។ អាភិសមាចារិកេសុ វិនេតព្វាតិ ខ្ញុំយិតា សេលិទ្វិយាបញ្ញាយវត្តាទិអាភិសមាចារិកសីលយរេតន បូរេតព្ពំ, តត្ថ ច កត្តព្ពស្ស អករណេ អកត្តព្ពស្ស ច ករណេ ទណ្ឌកម្មំ ហោតិ ហោតីតិ ជីវេបតិ។

បព្ពជ្ជូបសម្បទាកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ទុតិយភាណវារកថាវណ្ណនា

៣៥. អថ ខោ ភគវា វស្សំវុដ្ឋោតិអាទិកាយ បន បាឡិយា អយំ អបុព្ពបទវណ្ណនា។ យោនិសោ មនសិការាតិ ឧបាយមនសិការេន, អនិច្ចាទីសុ អនិច្ចាទិតោ មនសិការេនាតិ អត្ថោ។ យោនិសោ សម្មប្បធានាតិ ឧបាយវីរិយេន, អនុប្បន្នាកុសលានុប្បាទនាទិវិធិនា បវត្តវីរិយេនាតិ អត្ថោ។ វិមុត្តីតិ ឧក្កដ្ឋនិទ្ទេសេន អរហត្តផលវិមុត្តិ វុត្តា។ អជ្ឈភាសីតិ “អយំ អត្តនា វីរិយំ កត្វា អរហត្តំ បត្វាបិ ន តុស្សតិ, ឥទានិ អញ្ញេសម្បិ ‘បាបុណាថា’តិ ឧស្សាហំ ករោតិ, បដិពាហេស្សាមិ ន”ន្តិ ចិន្តេត្វា អភាសិ។ មារបាសេនាតិ កិលេសបាសេន។ សេសមេត្ថ វុត្តនយមេវ។

ទុតិយមារកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ភទ្ទវគ្គិយកថាវណ្ណនា

៣៦. តិំសភទ្ទវគ្គិយវត្ថុម្ហិ យថាភិរន្តំ វិហរិត្វាតិ យថាជ្ឈាសយំ វិហរិត្វា។ ពុទ្ធានញ្ហិ ឯកស្មិំ ឋានេ វសន្តានំ ឆាយូទកាទីនំ វិបត្តិ វា អផាសុកសេនាសនំ វា មនុស្សានំ អស្សទ្ធាទិភាវំ វា អាគម្ម អនភិរតិ នាម នត្ថិ, តេសំ សម្បត្តិយា “ឥធ ផាសុំ វិហរាមា”តិ អភិរមិត្វា ចិរវិហារោបិ នត្ថិ។ យត្ថ បន តថាគតេ វិហរន្តេ សត្តា សរណេសុ វា តីសុ បតិដ្ឋហន្តិ, សីលានិ វា សមាទិយន្តិ, បព្ពជន្តិ វា, សោតាបត្តិមគ្គាទីនំ វា បនេសំ ឧបនិស្សយោ ហោតិ, តត្ថ ពុទ្ធា សត្តេ តាសុ សម្បត្តីសុ បតិដ្ឋាបនអជ្ឈាសយេន វសន្តិ, តាសំ អភាវេ បក្កមន្តិ។ តេន វុត្តំ “យថាជ្ឈាសយំ វិហរិត្វា”តិ។ អជ្ឈោគាហេត្វាតិ បវិសិត្វា។ តិំសមត្តាតិ តិំសបមាណា។ សេសមេត្ថ វុត្តនយមេវ។

ភទ្ទវគ្គិយកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ឧរុវេលបាដិហារិយកថាវណ្ណនា

៣៧-៣៨. ឧរុវេលកស្សបវត្ថុម្ហិ ជដិលោតិ ជដិធរោ។ ជដា អស្ស អត្ថីតិ ហិ ជដិលោ។ នេតីតិ នាយកោ, សយំ វិនេតិ អត្តនោ លទ្ធិំ សិក្ខាបេតីតិ វិនាយកោ។ សចេ តេ កស្សប អគរូតិ កស្សប សចេ តុយ្ហំ ភារិយំ អផាសុកំ កិញ្ចិ នត្ថិ។ អគ្យាគារេតិ អគ្គិសាលាយំ។ ឧភិន្នំ សជោតិភូតានន្តិ ឧភោសុ សជោតិភូតេសុ បជ្ជលិតេសុ។ យត្រ ហិ នាមាតិ យោ នាម។

៣៩. អជ្ជណ្ហោតិ អជ្ជ ឯកទិវសំ។ អគ្គិសាលម្ហីតិ អគ្យាគារេ។ សុមនមនសោតិ សុន្ទរចិត្តសង្កប្បមនោ។ តេជោធាតុសុ កុសលោតិ តេជោកសិណសមាបត្តីសុ កុសលោ។ ឧទិច្ចរេតិ ឧល្លោកេសុំ, បរិវារេសុន្តិ វា អត្ថោ។ បត្តម្ហិ ឱទហិត្វាតិ បត្តេ បក្ខិបិត្វា។ ធុវភត្តេនាតិ និច្ចភត្តេន។

៣០. អភិក្កន្តាយ រត្តិយាតិ ឯត្ថ អភិក្កន្ត-សទ្ទោ ខយេ វត្តតិ, តេន បរិក្ខីណាយ រត្តិយាតិ អត្ថោ។ ឯតេ ហិ ចត្តារោ មហារាជានោ មជ្ឈិមយាមសមនន្តរេ អាគតា។ និយាមោ កិរេស ទេវតានំ, យទិទំ ពុទ្ធានំ វា ពុទ្ធសាវកានំ វា ឧបដ្ឋានំ អាគច្ឆន្តា មជ្ឈិមយាមសមនន្តរេ អាគច្ឆន្តិ។ អភិក្កន្តវណ្ណាតិ អភិរូបឆវិវណ្ណា, ឥដ្ឋវណ្ណា មនាបវណ្ណាតិ វុត្តំ ហោតិ។ ទេវតា ហិ មនុស្សលោកំ អាគច្ឆមានា បកតិវណ្ណំ បកតិឥទ្ធិំ ជហិត្វា ឱឡារិកំ អត្តភាវំ កត្វា អតិរេកវណ្ណវត្ថាលង្ការកាយាទីហិ ឱភាសំ មុញ្ចមានា ទិវសេន វ ជិត្តំ ឥទ្ធានុភាវេន និម្មិនិត្វា នដសមជ្ជាទីនិ គន្ត្វា មនុស្សា វិយ អភិសង្ខតេន កាយេន អាគច្ឆន្តិ។ តត្ថ កាមាវចរា អភិសង្ខតេនបិ អាគន្តុំ សក្កោន្តិ ឱឡារិករូបត្តា។ តថា ហិ តេ កពឡីការាហារភក្ខា, រូបាវចរា បន អភិសង្ខតេន កាយេន អាគន្តុំ ន សក្កោន្តិ សុខុមតររូបត្តា។ តេសញ្ហិ អតិសុខុមោវ អត្តភាវោ, ន តេន ឥរិយាបថកប្បនំ ហោតិ។ តស្មា ព្រហ្មលោកេបិ ព្រហ្មានោ យេភុយ្យេន និម្មិតរូបេនេវ បវត្តន្តិ។ មូលបដិសន្ធិរូបញ្ហេសំ អតិវិយ សុខុមមហារូបំ, កេវលំ តំ ចិត្តប្បវត្តស្ស និស្សយាធិដ្ឋានភូតំ សណ្ឋានវន្តំ ហុត្វា តិដ្ឋតិ។

កេវលកប្បន្តិ ឯត្ថ កេវល-សទ្ទស្ស អនវសេសត្តំ អត្ថោ, កប្ប-សទ្ទស្ស សមន្តភាវោ, តស្មា កេវលកប្បំ វនសណ្ឌន្តិ អនវសេសំ សមន្តតោ វនសណ្ឌន្តិ អត្ថោ។ អនវសេសំ ផរិត្វា សមន្តស្សាបិ ហិ ឱភាសស្ស កេនចិ ការណេន ឯកទេសផរណម្បិ សិយា, អយំ បន សព្ពសោ ផរតីតិ ទស្សេតុំ សមន្តត្ថោ កប្ប-សទ្ទោ គហិតោ។ អថ វា ឦសំ អសមត្តំ កេវលកប្បំ។ ភគវតោ បភាយ អនោភាសិតមេវ ហិ បទេសំ ទេវតា អត្តនោ បភាយ ឱភាសេន្តិ។ ន ហិ ភគវតោ បភា កាយចិ បភាយ អភិភូយតិ, សុរិយាទីនម្បិ បន បភំ សា អភិភុយ្យ តិដ្ឋតីតិ។ ឱភាសេត្វាតិ វត្ថាលង្ការសរីរសមុដ្ឋិតាយ អាភាយ ផរិត្វា, ចន្ទោ វិយ សុរិយោ វិយ ច ឯកោភាសំ ឯកបជ្ជោតំ ករិត្វាតិ អត្ថោ។ ទេវតានញ្ហិ សរីរាភា ទសទ្វាទសយោជនមត្តដ្ឋានំ តតោ អធិកម្បិ ផរិត្វា តិដ្ឋតិ, តថា វត្ថាភរណាទីសុ សមុដ្ឋិតា បភា។ ចតុទ្ទិសាតិ ចតូសុ ទិសាសុ។ យត្រ ហិ នាមាតិ យំ នាម។

៣២. អក្ខមកណាតិ ឯកេ អក្ខមកណរដ្ឋវាសិនោ។ ឥទ្ធិបាដិហារិយន្តិ ឥទ្ធិភូតំ បាដិហារិយំ, ន អាទេសនានុសាសនីបាដិហារិយន្តិ អត្ថោ។ តិវិធញ្ហិ បាដិហារិយំ ឥទ្ធិបាដិហារិយំ អាទេសនាបាដិហារិយំ អនុសាសនីបាដិហារិយន្តិ។ តត្ថ “ឥធ ភិក្ខុ ឯកោបិ ហុត្វា ពហុធា ហោតិ, ពហុធាបិ ហុត្វា ឯកោ ហោតិ អាវិភាវំ តិរោភាវ”ន្តិអាទិនយប្បវត្តំ (ទី. និ. ១.២២៨-២២៩; ម. និ. ១.១៣៧; សំ. និ. ២.៧០; ឧ. ប. ១៣) ឥទ្ធិវិធមេវ ឥទ្ធិបាដិហារិយំ។ “ឥធ ភិក្ខុ បរសត្តានំ បរបុគ្គលានំ ចិត្តម្បិ អាទិសតិ, ចេតសិកម្បិ អាទិសតិ, វិតក្កិតម្បិ អាទិសតិ, វិចារិតម្បិ អាទិសតិ ‘ឯវម្បិ តេ មនោ, ឥត្ថម្បិ តេ មនោ’”តិអាទិនយប្បវត្តំ (បដិ. ម. ២.២០) បរស្ស ចិត្តំ ញត្វា កថនំ អាទេសនាបាដិហារិយំ។ “ឥធ ភិក្ខុ ឯវមនុសាសតិ ‘ឯវំ វិតក្កេថ, មា ឯវំ វិតក្កយិត្ថ, ឯវំ មនសិ ករោថ, មា ឯវំ មនសាកត្ថ, ឥទំ បជហថ, ឥទំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរថា’”តិ (បដិ. ម. ២.២០) ឯវមាទិនយប្បវត្តា សាវកានំ ពុទ្ធានញ្ច សព្ពកាលំ ទេសេតព្ពធម្មទេសនា អនុសាសនីបាដិហារិយំ។

តត្ថ (ដីកា អដ្ឋ. ១) បាដិហារិយបទស្ស វចនត្ថំ បដិបក្ខហរណតោ រាគាទិកិលេសាបនយនតោ បាដិហារិយន្តិ វទន្តិ។ ភគវតោ បន បដិបក្ខា រាគាទយោ ន សន្តិ យេ ហរិតព្ពា, បុថុជ្ជនានម្បិ វិគតូបក្កិលេសេ អដ្ឋគុណសមន្នាគតេ ចិត្តេ ហតបដិបក្ខេ ឥទ្ធិវិធំ វត្តតិ,

តស្មា តត្ថ បចត្តចោទាហរេត ច ត សក្កា ខ្ពឆ បដិហារិយត្តិ ចត្តុំ សចេ បត យហាការុលិកស្ស កាចចេតា ចេចតយ្យកោតា ច កិលេសា បដិបក្ខា, តេតំ ហរលាតោ បដិហារិយត្តិ ចុត្តំ, ឧចំ សតិ ឃុត្តយេតំ អឆ ចា កាចចេតា ច សាសតស្ស ច បដិបក្ខា តិត្ថិយា, តេតំ ហរលាតោ បដិហារិយំ តេ ហិ ឪឌ្ឍិហរលាចេសត ឪឌ្ឍិប្បកាសតេ អសយត្ថការេចត ច ខ្ពឌ្ឍិអាចេឆសតាត្សាសតីហិ ហរិតា អបតីតា ហោត្តីតិ បឌីតិ ចា អយំ សទ្ធោ បន្ធាតិ ឧតស្ស អត្ថំ តេរឆតិ “តស្មិំ បដិបចិឌ្ឍយិ្យអនេញ្ញា អាកន្សិ (ចាហុលោ”តិអាឌីសុ (ក្នុងអតិ ចត្ថុកាឆា ១) ចិយ, តស្មា សយាហិតេ ចិតេត្ត ចិកត្សបក្កិលេសេត កតាកិច្ចេត បន្ធា ហរិតត្ថ បចតេត្តតត្តត្តិ បដិហារិយំ, អត្តតោ ចា ឌ្ឍបក្កិលេសេសុ ចត្សតញ្ញាតយក្កេហិ ហរិតេសុ បន្ធា ហរលំ បដិហារិយំ, ខ្ពឌ្ឍិអាចេឆសតាត្សាសតិយោ ច ចិកត្សបក្កិលេសេត កតាកិច្ចេត សត្តហិតត្ថំ បុត បចតេត្តតត្តា, ហរិតេសុ ច អត្តតោ ឌ្ឍបក្កិលេសេសុ បរសត្តាតំ ឌ្ឍបក្កិលេសហរលាតិ ហោត្តីតិ បដិហារិយាតិ កចត្តិ, បដិហារិយេចេច បដិហារិយំ បដិហារិយេ ចា ខ្ពឌ្ឍិអាចេឆសតាត្សាសតីសយុទាយេ កចំ ឧកេកំ បដិហារិយត្តិ ចុច្ចតិ បដិហារិយំ ចា ចត្សតញ្ញាតំ យក្កេ ច បដិបក្ខហរលាតោ, តត្ថ ឌាតំ តិយិត្តក្សតេ, តតោ ចា អាកតត្តិ បដិហារិយំ ប្សាតតាយាតិ ទេ្ស ឌាតត្តស្ស អត្ថាយ

១១-បំសុក្ខុលិឌ្ឍប្បត្តិ ហោតីតិ បរិយេសសយាតស្ស បដិលិកចេសត ឌ្ឍប្បត្តិ ហោតិ ចិចិត្តបដិហារិយធស្សតត្ថាច សា បរិយេសតា ឃស្មា បិលិតា ឋុឌ្ឍយេត្ត សា បេិក្ខូលិ តិយ្ចិតា អហោសិ, តស្មា ចុត្តំ “បិលិតា បេិក្ខូលិ លលិត្វា”តិ

១៩-១៥ឌដិលិតិ តាបសា តេ ហិ ឌដាឆារិតាយ ខ្ពឆ “ឌដិលា”តិ ចុត្តា អត្តរឌ្ឍកាសុ ហិយបិតសយេឃតិ ហេយត្តស្ស ឌ្ឍត្សតោ អត្តត្តរក្សតេ យាឈយាសស្ស អចសាតេ ចតេស្សា, ឋក្កុលយាសស្ស អាឌិយិ្យចតេស្សាតិ ឧចំ ឌ្ឍកិត្តយត្តរេ អឌ្ឍរត្តិសុ ហិយបតតកាលេ តេរេញ្ញាយ ឌ្ឍយុឌ្ឍត្តិតិ ពេចិ តស្មិំ តិត្ថសយុតេ ឌ្ឍតេក បចយំ តិយុក្កសកលសរិរា តតោ ឌ្ឍយុឌ្ឍត្តា ចុឌ្ឍហត្តិ ឌ្ឍបិ្យលចត្តិ តិយុឌ្ឍត្តិតិ សយីសំ ឌ្ឍតេក ឌ្ឍសីចត្តិ ឌ្ឍយុឌ្ឍតតិយុឌ្ឍតយិ្យ កតេទាត្តិតិ បុតប្បុតំ ឌ្ឍយុឌ្ឍតតិយុឌ្ឍតាតិបិ កតេទាត្តិ តត្ថ ហិ ពេចិ “ឧកយុឌ្ឍតេតតេច បិបសុទ្ធិ ហោតី”តិ ឧចំឌិឌ្ឍិកា, តេ ឌ្ឍយុឌ្ឍតេយេច កត្វា កច្ឆត្តិ ឌ្ឍយុឌ្ឍតំ បត តិយុឌ្ឍតយត្តរេត តត្តិតិ អចិតាកាចតោ តិយុឌ្ឍតយិ្យ តេ កតេទាត្តិយេឃច ឃេយិ “ឧកតិយុឌ្ឍតេតតេច បិបសុទ្ធិ ហោតី”តិ ឧចំឌិឌ្ឍិកា, តេបិ ឧកចារេយេច តិយុឌ្ឍិត្វា ចុត្តតេឃតេច អចិតាកាចតោ ឌ្ឍយុឌ្ឍតយិ្យ កត្វា បក្កយត្តិ អបរេ “បុតប្បុតំ ឌ្ឍយុឌ្ឍតតិយុឌ្ឍតាតិ កត្វា តហារេត បិបសុទ្ធិ ហោតី”តិ ឧចំឌិឌ្ឍិកា, តេ កាលេត កាលំ ឌ្ឍយុឌ្ឍតតិយុឌ្ឍតាតិ កតេទាត្តិ តេ សតេ្តបិ សទ្ធាយ ចុត្តំ “ឌ្ឍយុឌ្ឍត្តិបិ តិយុឌ្ឍត្តិបិ ឌ្ឍយុឌ្ឍតតិយុឌ្ឍតយិ្យ កតេទាត្តី”តិ ឧត្ថ ច កិច្ចាបិ តិយុឌ្ឍតបុត្តាកំ ឌ្ឍយុឌ្ឍតំ, តិយុឌ្ឍតេយេច បត កតេទាត្តា កតិបយា, ឌ្ឍយុឌ្ឍតំ តក្សកយច្ចា កតេទាត្តា ពាហុតិ តេតំ ឃេក្សយ្យកាចធស្សតត្ថំ ឌ្ឍយុឌ្ឍតំ បចយំ ចុត្តំ

១០-១៤ឌ្ឍតកចាហតេកាតិ ឌ្ឍតេកាតេឈា ទេល្យហតាយាតិ ទេឌាកតាយ, ទេឌាកិល្លាយាតិ ចុត្តំ ហោតិ តេតច ច តេលា ត្វំ កស្សប អទហាតិ ឧតេតត តតា កស្សបស្ស អតេសក្ខកាចំ បដិក្ខិបតិ, តាបិ អទហត្តយក្កសយាបតេ្តាតិ ឧតេតត តេសក្ខកាចំ ឌ្ឍកយេតបិស្ស អតរិយកាចេយេច ឌីតេបតិ សាបិ តេ បដិបតា តត្ថិ, ឃាឃ ត្វំ អទហា ចា អស្សសិ អទហត្តយក្កំ ចា សយាបតេ្តាតិ ខ្ពយិតា បតស្ស កល្យាលបុច្ចុឌ្ឍតកាចយិ្យ បដិក្ខិបតិ តត្ថ បដិបតាតិ សីលចិសុទ្ធិអាចេយា ល ចិសុទ្ធិយោ បដិបឌ្ឍតិ ឧតាឃ អរិយយក្កេតិ បដិបតា អស្សសីតិ កចេឃ្យាសិ ចិទបដិកាតិ ចិទកាលតោ បឌ្ឍាឃ, តាកចយតតោ បឌ្ឍាឃាតិ អតេ្ថា លារិកាឌយិស្សត្តិ ឧត្ថ លារីតិ អទលីកយល្លលុស្សុចិអាចេយា តាបសបរិក្ខារា, តំ ហរលកាឌំ លារិកាឌំ អក្កិហុតយិស្សត្តិ ឌត្តិអាឌិអក្កិបុទេឌាបកទលំ

៥៦-៥៧៓ វុបសគ្គោតិ វុបទ្ទវោ៓ ឰានាតិ អច្ឆន្ទាតិ បាដិហារិយសហស្សានិ ទុកតោ គតោហត្វា ឥទស្សេតុំ “ភកចតោ អធិដ្ឋានតេភ បញ្ចា ពដ្ឋ សតានិ ភ ចាលិឃិស្ទ”តិអាឌិ អារទ្ធំ៓ ភាគឥយភាឌីតិ បភ សោឡសអស បាដិហារិយានិ ឰាឆ ភ គហិតានិ, តេហិ សទ្ធិំ សោឡសអសាតិរេកអច្ឆន្ទបាដិហារិយសហស្សានីតិ វេឌិតព្វំ៓

អាឌិត្តបរិយាយសុត្តចណ្ណនា

៥៨៓ ឰានាតិ តស្ស ភិក្ខុសហស្សស្ស អាឌិត្តបរិយាយទេសនាយ អរហត្តប្បត្តិំ ឥទស្សេតុំ “អថ ខោភកចា”តិអាឌិ អារទ្ធំ៓ តត្ថ គយាយំ ចិហរតិ គយាសីសេតិ គយាភាមិកាយ ភឌិយា អចិទូរេ ភចត្តា គាមោ គយា ភាម, តស្ស គយាយំ ចិហរតិ៓ សមីបេ ឆ្នេ ខេតុំ ត្យូចតេ៓ គយាគាមស្ស ហិ អចិទូរេ គយាតិ ទុកា បោក្ខរណីបិ អត្ថិ ភឌីបិ គយាសីសភាមកោ ហត្ថិកុម្ភសឌិសោ បិដ្ឋិបាសាណោបិ៓ យត្ថ ភិក្ខុសហស្សស្ស ឱកាសោ បហោតិ, ភកចា តត្ថ ចិហរតិ៓ តេភ ចុត្តំ “គយាសីសេ”តិ, គយាគាមស្ស អាសន្នេ គយាសីសភាមកេ បិដ្ឋិបាសាណេ ចិហរតីតិ ចុត្តំ ហោតិ៓ ភិក្ខូ អាមន្តេសីតិ តេសំ សប្បាយធម្មទេសនំ ចិចិនិត្វា តំ ទេសេស្សាមីតិ អាមន្តេសិ៓ ភកចា ហិ តំ ឰាន្ទិយបត្តចីចរេឆរំ សមណសហស្សំ អាទាយ គយាសីសំ គន្ត្វា តេភ បរិចារិតោ ឌិសីទិត្វា “ភតរា ត្ ខោ ទុតេសំ ធម្មកថា សប្បាយា”តិ ចិនេត្តនេត្វា “ឰមេ សាយំ បាតំ អគ្គិំ បរិចរន្តិ, ឰមេសំ ទ្វាឥសាយតភានិ អាឌិត្តានិ សម្បជ្ជលិតានិ ចិយ គត្វា ឥទស្សស្សាមិ, ទុចំ ឰមេ អរហត្តំ បាបុណិតុំ សក្ខិស្សន្តី”តិ សន្និដ្ឋានមកាសិ៓ អថ តេសំ តថា ទេសេតុំ “សព្វំ, ភិក្ខវេ, អាឌិត្ត”ន្តិអាឌិនា ឰមំ អាឌិត្តបរិយាយំ អភាសិ៓

តត្ថ (សំ៓ ភិ៓ អដ្ឋ៓ ១៓៣៓១៣) សព្វំ ភាយ ចតុព្ពិធំ សព្វសព្វំ អាយតភសព្វំ សក្កាយសព្វំ បទេសសព្វន្តិ៓ តត្ថ –

“ភ តស្ស អទ្ធិដ្ឋមិធត្ថិ កិញ្ចិ;

អថោ អចិញ្ញាតមជាភិតព្វំ;

សព្វំ អភិញ្ញាសិ យឌត្ថិ ភេយ្យំ;

តថាគតោ តេភ សមន្តចក្ខូ”តិ (មហានិ៓ ៧៥៩; ចូឡនិ៓ ធោតកមាណចបុច្ឆានិទ្ទេស ១៣; បដិ៓ ម៓ ១៓១១១) –

ឰឌំ សព្វសព្វំ ភាម៓ “សព្វំ វោ, ភិក្ខវេ, ទេសេស្សាមិ, តំ សុណាថា”តិ (សំ៓ ភិ៓ ៣៓១៣) ឰឌំ អាយតភសព្វំ ភាម៓ “សព្វធម្មមូលបរិយាយំ វោ, ភិក្ខវេ, ទេសេស្សាមី”តិ (ម៓ ភិ៓ ១៓១) ឰឌំ សក្កាយសព្វំ ភាម៓ “សព្វធម្មេសុ វា បឋមសមន្នាហារោ វុប្បជ្ជតិ ចិត្តំ មភោ មាភសំ តជ្ជា មភោធាតុមភោចិញ្ញាណធាតូ”តិ ឰឌំ បទេសសព្វំ ភាម៓ ឰតិ បញ្ចារម្មណមត្តំ បទេសសព្វំ, តេភូមកា ធម្មា សក្កាយសព្វំ, ចតុភូមកា ធម្មា

អាយតនសត្តំ, យំ កិញ្ចិ ញេយ្យំ សត្តសត្តំ។ បទេសសត្តំ សក្កាយសត្តំ ន បាបុណាតិ តស្ស តេភូមកធម្មស្សាបិ ឯកទេសស្ស អសង្គហិតត្តា។ សក្កាយសត្តំ អាយតនសត្តំ ន បាបុណាតិ លោកុត្តរធម្មានំ អសង្គហិតត្តា។ អាយតនសត្តំ សត្តសត្តំ ន បាបុណាតិ។ កស្មា? យស្មា អាយតនសត្តេន ចតុភូមកធម្មាវ បរិគ្គហិតា, ន លោកបញ្ញត្តិមត្តោតិ។ ឥមស្មិំ បន សុត្តេ អាយតនសត្តំ អធិប្បេតំ, តត្ថាបិ ឥធ វិបស្សនុបគធម្មាវ គហេតព្ពា។

ចក្ខូតិ (ធ. ស. អដ្ឋ. ៥៩៦; សំ. និ. អដ្ឋ. ២.៤.១) ទ្វេ ចក្ខូនិ ញាណចក្ខុ ចេវ មំសចក្ខុ ច។ តត្ថ ញាណចក្ខុ បញ្ចវិធំ ពុទ្ធចក្ខុ ធម្មចក្ខុ សមន្តចក្ខុ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខូតិ។ តេសុ ពុទ្ធចក្ខុ នាម អាសយានុសយញាណញ្ចេវ ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្តញាណញ្ច, យំ “ពុទ្ធចក្ខុនា លោកំ វោលោកេន្តោ”តិ (ទី. និ. ២.៦៩; ម. និ. ១.២៨៣) អាគតំ។ ធម្មចក្ខុ នាម ហេដ្ឋិមា តយោ មគ្គា តីណិ ច ផលានិ, យំ “វិរជំ វីតមលំ ធម្មចក្ខុំ ឧទបាទី”តិ (ទី. និ. ១.៣៥៥; សំ. និ. ៥.១០៨១) អាគតំ។ សមន្តចក្ខុ នាម សព្ពញ្ញុតញ្ញាណំ, យំ “បាសាទមារុយ្ហ សមន្តចក្ខូ”តិ (ទី. និ. ២.៧០; ម. និ. ១.២៨២) អាគតំ។ ទិព្វចក្ខុ នាម អាលោកផរណេន ឧប្បន្នញាណំ, យំ “ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេនា”តិ (ម. និ. ១.១៤៨, ៣៨៤) អាគតំ។ បញ្ញាចក្ខុ នាម ចតុសច្ចបរិច្ឆេទកញាណំ, យំ “ចក្ខុំ ឧទបាទី”តិ (សំ. និ. ៥.១០៨១; មហាវ. ១៥) អាគតំ។ មំសចក្ខុបិ ទុវិធំ សសម្ភារចក្ខុ បសាទចក្ខូតិ។ តេសុ យ្វាយំ អក្ខិកូបកេ អក្ខិបដលេហិ បរិវារិតោ មំសបិណ្ឌោ, យត្ថ ចតស្សោ ធាតុយោ វណ្ណគន្ធរសោជា សម្ភវោ ជីវិតំ ភាវោ ចក្ខុប្បសាទោ កាយប្បសាទោតិ សង្ខេបតោ តេរស សម្ភារា ហោន្តិ, វិត្ថារតោ បន ចតស្សោ ធាតុយោ វណ្ណគន្ធរសោជា សម្ភវោតិ ឥមេ នវ ចតុសមុដ្ឋានវសេន ឆត្តិំស, ជីវិតំ ភាវោ ចក្ខុប្បសាទោ កាយប្បសាទោតិ ឥមេ កម្មសមុដ្ឋានា តាវ ចត្តារោតិ ចត្តាលីស សម្ភារា ហោន្តិ, ឥទំ សសម្ភារចក្ខុ នាម។ យំ បនេត្ថ សេតមណ្ឌលបរិច្ឆិន្នេន កណ្ហមណ្ឌលេន បរិវារិតេ ទិដ្ឋិមណ្ឌលេ សន្និវិដ្ឋំ រូបទស្សនសមត្ថំ បសាទមត្តំ, ឥទំ បសាទចក្ខុ នាម។ តស្ស តតោ បរេសញ្ច សោតាទីនំ វិត្ថារកថា វិសុទ្ធិមគ្គេ (វិសុទ្ធិ. ២.៤៣៦) វុត្តាវ។

តត្ថ យមិទំ បសាទចក្ខុ, តញ្ច គហេត្វា ភគវា “ចក្ខុ អាទិត្ត”ន្តិអាទិមាហ។ តត្ថ អាទិត្តន្តិ បទិត្តំ, សម្បជ្ជលិតំ ឯកាទសហិ អគ្គីហិ ឯកជាលីភូតន្តិ អត្ថោ។ ចក្ខុសន្និស្សិតំ វិញ្ញាណំ ចក្ខុវិញ្ញាណំ, ចក្ខុស្ស វា ការណភូតស្ស វិញ្ញាណំ ចក្ខុវិញ្ញាណំ។ កាមំ រូបាលោកមនសិការាទយោបិ តស្ស វិញ្ញាណស្ស ការណំ, តេ បន សាធារណការណំ, ចក្ខុ អសាធារណន្តិ អសាធារណការណេនាយំ និទ្ទេសោ យថា “យវង្កុរោ”តិ។ សោតវិញ្ញាណាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។ ចក្ខុសន្និស្សិតោ ផស្សោ ចក្ខុសម្ផស្សោ, ចក្ខុវិញ្ញាណសម្បយុត្តផស្សស្សេតំ អធិវចនំ។ សោតសម្ផស្សាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។ ចក្ខុសម្ផស្សបច្ចយា ឧប្បជ្ជតិ វេទយិតន្តិ ចក្ខុសម្ផស្សំ មូលបច្ចយំ កត្វា ឧប្បន្នា សម្បដិច្ឆនសន្តីរណវោដ្ឋព្ពនជវនវេទនា។ ចក្ខុវិញ្ញាណសម្បយុត្តាយ បន វេទនាយ ចក្ខុសម្ផស្សស្ស បច្ចយភាវេ វត្តព្ពមេវ នត្ថិ។ ចក្ខុសម្ផស្សោ ហិ សហជាតាយ វេទនាយ សហជាតាទិវសេន, អសហជាតាយ ឧបនិស្សយាទិវសេន បច្ចយោ ហោតិ។ តេនេវ “ចក្ខុសម្ផស្សបច្ចយា ឧប្បជ្ជតិ វេទយិតំ សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា”តិ វុត្តំ។ សោតទ្វារវេទនាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។ ឯត្ថ បន មនោតិ ភវង្គចិត្តំ មនោទ្វារស្ស អធិប្បេតត្តា។ ធម្មាតិ ធម្មារម្មណំ។ មនោវិញ្ញាណន្តិ សហាវជ្ជនកំ ជវនំ។ មនោសម្ផស្សោតិ ភវង្គសហជាតោ ផស្សោ។ វេទយិតន្តិ អាវជ្ជនវេទនាយ សទ្ធិំ ជវនវេទនា។ ភវង្គសម្បយុត្តាយ បន វេទនាយ កថនេ វត្តព្ពមេវ នត្ថិ។ អាវជ្ជនំ វា ភវង្គោ វា អបនេត្វា មនោតិ សាវជ្ជនំ ភវង្គំ។ ធម្មាតិ ធម្មារម្មណមេវ។

យតោ ចិណ្ណាលាត្តិ ឧចតចិណ្ណាលំ។ យតោ សម្បស្សាតិ កចក្កាចច្ឆនវហនាតោ បស្សា។ តេសយិតត្តិ ឧចតវហនាតា តេចនា, កចក្កាចច្ឆនវហនាតាបិ ចដ្ឋិតេវ។

រាគគ្គិនាតិអាទីសុ រាគោ ច អនុទហនដ្ឋេន អគ្គីតិ រាគគ្គិ។ រាគោ ហិ តិខិណំ ហុត្វា ឧប្បជ្ជមានោ សត្តេ អនុទហតិ ឈាបេតិ, តស្មា “អគ្គី”តិ វុច្ចតិ។ ឥតរេសុបិ ទ្វីសុ ឯសេវ នយោ។ តត្រិមានិ វត្ថូនិ (ឌី· និ· អដ្ឋ· ៣·៣០៥; វិភ· អដ្ឋ· ៩៣៤) – ឯកា ទហរភិក្ខុនី ចិត្តលបព្វតវិហារេ ឧបោសថាគារំ គន្ត្វា ទ្វារបាលរូបំ ឱលោកយមានា ឋិតា។ អថស្សា អន្តោ រាគោ តិខិណតរោ ហុត្វា ឧប្បន្នោ, តស្មា តំសមុដ្ឋានា តេជោធាតុ អតិវិយ តិខិណាការេន សទ្ធិំ អត្តនា សហជាតធម្មេហិ ហទយបទេសំ ឈាបេសិ យថា តំ ពាហិរា តេជោធាតុ សន្និស្សយំ, តេន សា ភិក្ខុនី ឈាយិត្វា កាលមកាសិ។ ភិក្ខុនិយោ គច្ឆមានា “អយំ ទហរា ឋិតា, បក្កោសថ ន”ន្តិ អាហំសុ។ ឯកា គន្ត្វា “កស្មា ឋិតាសី”តិ ហត្ថេ គណ្ហិ គហិតមត្តា បរិវត្តិត្វា បបតា។ ឥទំ តាវ រាគស្ស អនុទហនតាយ វត្ថុ។

ទោសស្ស បន អនុទហនតាយ មនោបទោសិកា ទេវា ទដ្ឋព្វា។ តេសុ (ឌី· និ· អដ្ឋ· ១·៤៩-៥០) កិរ ឯកោ ទេវបុត្តោ “នក្ខត្តំ កីឡិស្សាមី”តិ សបរិវារោ រថេន វីថឹ បដិបជ្ជតិ។ អថញ្ញោ និក្ខមន្តោ តំ បុរតោ គច្ឆន្តំ ទិស្វា “ភោ អយំ កបណោ អទិដ្ឋបុព្ពំ វិយ ឯតំ ទិស្វា បីតិយា ឧទ្ធុមាតោ វិយ ភិជ្ជមានោ វិយ ច គច្ឆតី”តិ កុជ្ឈតិ។ បុរតោ គច្ឆន្តោបិ និវត្តិត្វា តំ កុទ្ធំ ទិស្វា កុទ្ធា នាម សុវិទិតា ហោន្តីតិ កុទ្ធភាវមស្ស ញត្វា “ត្វំ កុទ្ធោ មយ្ហំ កឹ ករិស្សសិ, អយំ សម្បត្តិ មយា ទានសីលាទីនំ វសេន លទ្ធា, ន តុយ្ហំ វសេនា”តិ បដិកុជ្ឈតិ។ ឯកស្មិញ្ហិ កុទ្ធេ ឥតរោ អកុទ្ធោ រក្ខតិ។ កុទ្ធស្ស ហិ សោ កោធោ ឥតរស្មិំ អនុបាទានោ ឯកវារមេវ ឧប្បត្តិយា អនាសេវនោ ចាវេតុំ ន សក្កោតិ, ឧទកំ បត្វា អគ្គិ វិយ និព្ពាយតិ, តស្មា អកុទ្ធោ តំ ចវនតោ រក្ខតិ។ ឧភោសុ បន កុទ្ធេសុ ឯកស្ស កោធោ ឥតរស្ស បច្ចយោ ហោតិ, តស្សបិ កោធោ ឥតរស្ស បច្ចយោ ហោតីតិ ឧភោ កន្ទន្តានំយេវ ឱរោធានំ ចវន្តិ។ ឧភោសុ ហិ កុទ្ធេសុ ភិយ្យោ ភិយ្យោ អញ្ញមញ្ញម្បិ បរិវឌ្ឍនវសេន តិខិណសមុទាចារោ និស្សយទហនរសោ កោធោ ឧប្បជ្ជមានោ ហទយវត្ថុំ និទ្ទហន្តោ អច្ចន្តសុខុមាលំ ករជកាយំ វិនាសេតិ, តតោ សកលោបិ អត្តភាវោ អន្តរធាយតិ។ ឥទំ ទោសស្ស អនុទហនតាយ វត្ថុ។

មោហស្ស បន អនុទហនតាយ ខិឌ្ឌាបទោសិកា ទេវា ទដ្ឋព្វា។ មោហវសេន ហិ តេសំ សតិសម្មោសោ ហោតិ, តស្មា ខិឌ្ឌាវសេន អាហារកាលំ អតិវត្តេត្វា កាលំ ករោន្តិ។ តេ (ឌី· និ· អដ្ឋ· ១·៤៥-៤៦) កិរ បុញ្ញវិសេសាធិគតេន មហន្តេន អត្តនោ សិរិវិភវេន នក្ខត្តំ កីឡន្តា តាយ សម្បត្តិមហន្តតាយ “អាហារំ បរិភុញ្ជាម, ន បរិភុញ្ជាមា”តិបិ ន ជានន្តិ។ អថ ឯកាហារាតិក្កមនតោ បដ្ឋាយ និរន្តរំ ខាទន្តាបិ បិវន្តាបិ ចវន្តិយេវ ន តិដ្ឋន្តិ។ កស្មា? កម្មជតេជស្ស ពលវតាយ។ មនុស្សានញ្ហិ កម្មជតេជោ មន្ទោ, ករជកាយោ ពលវា។ តេសំ តេជស្ស មន្ទតាយ ករជកាយស្ស ពលវតាយ សត្តាហម្បិ អតិក្កមិត្វា ឧណ្ហោទកអច្ឆយាគុអាទីហិ សក្កា វត្ថុំ ឧបត្ថម្ភេតុំ។ ទេវានំ បន តេជោ ពលវា ហោតិ ឧឡារបុញ្ញនិព្ពត្តត្តា ឧឡារគរុសិនិទ្ធសុធាហារជីរណតោ ច, ករជំ មន្ទំ មុទុសុខុមាលភាវតោ។ តេនេវ ហិ ភគវា ឥន្ទសាលគុហាយំ បកតិបថវិយំ បតិដ្ឋាតុំ អសក្កោន្តំ សក្កំ ទេវរាជានំ “ឱឡារិកកាយំ អធិដ្ឋាហី”តិ អាហ, តស្មា តេ ឯកំ អាហារវេលំ អតិក្កមិត្វា សណ្ឋាតុំ ន សក្កោន្តិ។ យថា នាម គិម្ហានំ មជ្ឈន្ហិកេ តត្តបាសាណេ ឋបិតំ បទុមំ វា ឧប្បលំ វា សាយន្ហសមយេ ឃដសតេនាបិ សិញ្ចិយមានំ បាកតិកំ ន ហោតិ វិនស្សតិយេវ, ឯវមេវ បច្ឆា និរន្តរំ ខាទន្តាបិ បិវន្តាបិ ចវន្តិយេវ ន តិដ្ឋន្តិ។

េកា បត េតសំ អាហារេរា, កា អាហារេចលិតិ? សេព្ទេបរ្យិ កាយាចធេរេឌេចាត់ ឞុឆា អាហារេរា, េសា េហដ្ឋិេយហិ េហដ្ឋិេយហិ ដ្ឋបរិយាត់ ដ្ឋបរិយាត់ បលិតតេយា េហាតិ៍ ត់ ឃឆានក់ ឌិចសចេសត ឌិចេស ឌិចេស ក្សដ្ឋាត្តិ៍ េពធិ បត "ទិញអារបឥប្យយាល់ ឞុឆាហាទ៌ ក្សដ្ឋាត្តិ៍ េសា ឌិច្យាឃ ឥបិតេយត្ថា ឃាច េពសក្កុតពក្កា កាឃំ ឞេរតិ, េតសំេឃច ឌិចសចេសត សត្តឌិចសំ ឃាបតសេយត្តាច េហាតី"តិ ចឥត្តិ៍

េព បត េត លិដ្ឋាបេឆាសិកា តាយ េឌចាតិ? ត្ពេយ តាយាតិ អដ្ឋពឆាឃំ ចិធារណា តត្តិ, "កយ្ខុឌេតេឌា ពលចា េហាតិ, កេទ្ធ យត្ត"ត្តិ អចិេសេសត ចុត្តត្តា បត េឃ េពធិ កពាញ្ជ្រាការាហារុបឌីចិេតា ទុចំ កេទាត្តិ, េត ទុចំ ធចត្តីតិ េចឌិតេព្ពា៍ េពធិ បតាហុ "តិខ្លាតរតិបតិខ្លិតចសចត្តិេតា េត េឌចា៍ លិដ្ឋាឃ បក្សេស្សតយេត្តតច េហេត លិដ្ឋាបេឆាសិកាតិ ចុត្តា"តិ៍ យេតាបេឆាសិកា បត ធាតុ្យហារាឌិកាតិ អដ្ឋពឆាឃេយច ចុត្តិ៍ េពធិ បត "លិដ្ឋាបេឆាសិកាបិ ធាតុ្យហារាឌិកាេឃចា"តិ ចឥត្តិ៍ ទុចំ តាច រាកាឥេឃា តេឃា អតុ្យហតេដ្ឋត "អក្កិ"តិ េចឌិតេព្ពា៍ ឌាតិអាឌិត្តឃំ បត តាតប្យការក្សុក្កចត្តុភាេចត អតុ្យហតេតា អក្កិ៍ េសាកាឌីត់ អតុ្យហតតា បិពដ្ឋិេឃច៍ េសសេយត្ត ចុត្តតឃេយច៍ ត្ពតិ ត្ពយខ្លិ ឞុេត្ត ក្សុក្កលក្កល់ កធិត់ ចក្កាឌីត់ ទុកាឥសហិ អក្កីហិ អាឌិត្តភាេចត ក្សុក្កយតាឃ ក្សុក្កភាចស្ស កធិតត្តា៍

អាឌិត្តបរិយាឃសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

ដ្ឋុទុេចលបិឌិហារិឃកធាចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

ពិខ្លិសារេសយាកយកធាចណ្ណតា

៙៍ ត្ពកាតិ "អឆ េលា ភកចា កឃាសីេស ឃឆាភិេរត្តំ ចិហរិត្វា"តិអាឌីសុ ឃា សា អតុ្យត្តាតបឥចណ្ណតា, ត់ ឥេស្សតុំ "លដ្ឋិចេតតិ តាលុ្យឃា្យេត"តិអាឌិ អារេទ្ធ៍ តត្ថ តាលុ្យឃា្យេតតិ តាលេរុក្កាត់ ពាហុកាចេតា ទុចំលេទ្ធតាេយ ដ្ឋឃា្យេត៍ អេប្យកេច្ចុ េឃត ភកចា េតតព្ពាលិ បលាេយត្វាតិអាឌីសុ អព្ពាលិ បលាេយត្វាតិ េឃ ដ្ឋកេតាបក្កិកា, េត សន្ធាេឃត់ ចុត្តិ៍ េត កិរ ទុចំ ចិត្តឃិំសុ "សេច េតា ខិឆ្នាឌិដ្ឋិកា េចាេឥស្សត្តិ 'កយ្ខា តុេយ្យសយល់ េកាតយំ ចត្តិត្វា'តិ, េតសំ 'កិ អព្ពាលិយត្តកេរលាតបិ ចត្តិត់ េហាតី'តិ ចក្កាយ៍ សេច េតា សខ្លាឌិដ្ឋិកា េចាេឥស្សត្តិ 'កយ្ខា ភកចត្តំ ត ចត្តិត្វា'តិ, 'កិ សីេសត ក្សមិ បហេរត្តេតច ចត្តិត់ េហាតិ, តត្ត អព្ពាលិកយ្ខុយ្យិ ចត្តតា ទុចា'តិ ចក្កាយា"តិ៍ តាយេកាត្តំ សាេចត្វាតិ "េភា េកាតយ, អហំ អសុកស្ស បុេត្តា ឥេត្តា តាយ ខិេត្តា តាយ ត្ពឆ អាកេតា"តិ ចឥត្តា តាយំ សាេចត្តិ តាយ, "េភា េកាតយ, អហំ ចាេសេដ្ឋា តាយ កេច្ចុេតា តាយ ត្ពឆាកេតា"តិ ចឥត្តា េកាត្តំ សាេចត្តិ តាយ៍ ទុេត កិរ ឥលិត្តា ឌិណ្ណកុលបុត្តា បរិសេយេ្ឋ្យតាយេកាត្តចេសត បិពដ្ឋិ ភចិស្សាយាតិ ទុចំ អកំសុ៍ េឃ បត តុលិ្យភ្សតា តិសីឌិំសុ, េត េពទាឌិកា េធច អត្ថពាលិ ច៍ តត្ថ េពទាឌិកា "ទុកំ េត្ត កឆាសល្លាេប កេទាេត្ត ចិស្សាសិេកា េហាតិ, អឆ ចិស្សាេស សតិ ទុកំ េត្ត ភិក្កា អឥាតុំ ត ឃុត្ត"ត្តិ តេតា អត្តាត់ េយាេចត្តា តុលិ្យតិសីឥត្តិ៍ អត្ថពាលិ អព្ពាលាតាេឃច អចក្កិត្តា យត្តិកាបិេណ្ឌា ចិឃ ឃត្ថ កត្ថធិ តុលិ្យភ្សតា

និសីទន្តិ។

កិសេកាចនានោតិ ឯត្ថ កិសកានំ ឆន្ទរាគោ កិសេកាចនានោតិ ទុតិយំ នាម អត្ថវិកប្បំ ទស្សេតុំ “តាបសចរិយាយ កិលេសសុទ្ធា”តិអាទិ វុត្តំ។ អគ្គិហុត្តន្តិ អគ្គិបរិចរណំ។ ឧបធីសូតិ ឯត្ថ កាមគុណេសុ “កាមា”តិ វុត្តាតិ អាហ “ឧបធិ ឧបធីសុ កាមេសុ”តិ។ យញ្ញា អកិញ្ចនត្តីតិ យាគហេតុ ភណ្ឌត្តីតិ វទន្តិ។ ឧបធីសូតិ ឯត្ថ ចត្តារោ ឧបធី កាមុបធិ ខន្ធុបធិ កិលេសុបធិ អភិសង្ខារុបធីតិ។ កាមាបិ ហិ “យំ បញ្ច កាមគុណេ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សុខំ សោមនស្សំ, អយំ កាមានំ អស្សាទោ”តិ (ម· និ· ១·១៦៦) ឯវំ វុត្តស្ស សុខស្ស អធិដ្ឋានភាវតោ ឧបធីយតិ ឯត្ថ សុខន្តិ ឥមិនា វចនត្ថេន “ឧបធី”តិ វុច្ចន្តិ។ ខន្ធាបិ ខន្ធមូលកស្ស ទុក្ខស្ស អធិដ្ឋានភាវតោ, កិលេសាបិ អបាយទុក្ខស្ស អធិដ្ឋានភាវតោ, អភិសង្ខារាបិ ភវទុក្ខស្ស អធិដ្ឋានភាវតោ “ឧបធី”តិ វុច្ចន្តិ, តេសុ ខន្ធុបធិ ឥធាធិប្បេតោតិ អាហ “ខន្ធុបធីសុ មលន្តិ នាទ្ទសា”តិ។ យញ្ញា មលមេវ វទន្តីតិ យាគហេតុ មលមេវ ភណ្ឌន្តីតិ វទន្តិ។ យិដ្ឋេតិ មហាយាគេ។ ហុតេតិ ទិវសេ ទិវសេ កត្តព្ពអគ្គិបរិចរណេ។ កាមភវេ អសត្តន្តិ កាមភវេ អលគ្គំ, តត្ថ និព្ពុត្តន្តិ វុត្តំ ហោតិ។

ទស-ទសាៈអាសីវិសាតិ បវត្តា។ ឯត្តាវុត្តវុត្តិបិ វិនិវុត្តស្ស បត្តេវេត្វា “វិនីតិកិច្ចវុត្តិ”តិ វុត្តំ។ ឃរេធេន ហិ យតុស្សបរិភោគេ វុត្តិ ឃុត្តិកាមំ ហីនំ, តតោ រសចិត្តំ សេដ្ឋំ, រសចិត្តតោ អាការុបត្តំ, តតោ ឃំ កិញ្ចិ ចិត្តំ សេដ្ឋំ, ឯវំ ចិត្តវុត្តិបិ នាមីការតោ សាតកុម្ភំ, សាតកុម្ភតោ ជម្ពុនទំ, ជម្ពុនទតោ វិនីវុត្តំ, តស្មា តំ សេដ្ឋំ។ វិនីតិកិច្ចន្តិ ន វិកិច្ចបរិយាយេន វិនីវុត្តេន កតំ វុត្តបដំ។ ឋានកាតិរេកេន កតចិត្តាឃដ្ឋនបដ្ឋនកម្មំ ន ហោតិ, អតិរេកេន កតំ ឃដ្ឋនបដ្ឋនំ លភតិ, វណ្ណវន្តំ បន ន ហោតិ, ឋទ្ធំ សាវុកំ នាមតិ, តិរេកេន កតំ ឃដ្ឋនបដ្ឋនម្បិ លភតិ វណ្ណវន្តម្បិ ហោតិ។ តិកិច្ច បន ឋីវតិវុត្តិន្តិ កោចិ។ បញ្ចឋីវតិវុត្តិន្តិ អបរេ។ បដិញ្ញបតិកាមដ្ឋកថាយំ បន “តិកិច្ច នាម បញ្ចវុត្តិ”តិ វុត្តំ។ វុត្តិ នាម វវត្ថិតត្តិ វទន្តិ។

ទសសុ អរិយវាសេសុ វុត្តវាសោតិ –

“ឥធ, (ទី· និ· ៣·៣៤៨; អ· និ· ១០·២០) ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ បញ្ចង្គវិប្បហីនោ ហោតិ ឆឡង្គសមន្នាគតោ ឯការក្ខោ ចតុរាបស្សេនោ បនុណ្ណបច្ចេកសច្ចោ សមវយសដ្ឋេសនោ អនាវិលសង្កប្បោ បស្សទ្ធកាយសង្ខារោ សុវិមុត្តចិត្តោ សុវិមុត្តបញ្ញោ។

“កថញ្ច , ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ បញ្ចង្គវិប្បហីនោ ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ កាមច្ឆន្ទោ បហីនោ ហោតិ, ព្យាបាទោ បហីនោ ហោតិ, ថិនមិទ្ធំ បហីនំ ហោតិ, ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ បហីនំ ហោតិ, វិចិកិច្ឆា បហីនា ហោតិ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ បញ្ចង្គវិប្បហីនោ ហោតិ។

“កថញ្ច, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឆឡង្គសមន្នាគតោ ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា នេវ សុមនោ ហោតិ ន ទុម្មនោ, ឧបេក្ខកោ វិហរតិ សតោ សម្បជានោ។ សោតេន សទ្ទំ សុត្វា…បេ… ឃានេន គន្ធំ ឃាយិត្វា… ជិវ្ហាយ រសំ សាយិត្វា… កាយេន ផោដ្ឋព្ពំ ផុសិត្វា… មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ នេវ សុមនោ ហោតិ ន ទុម្មនោ, ឧបេក្ខកោ វិហរតិ សតោ សម្បជានោ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ

ឆឡង្គសមន្នាគតោ ហោតិ។

“កថញ្ច, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឯការក្ខោ ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សតារក្ខេន ចេតសា សមន្នាគតោ ហោតិ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឯការក្ខោ ហោតិ។

“កថញ្ច, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ចតុរាបស្សេនោ ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សង្ខាយេកំ បដិសេវតិ, សង្ខាយេកំ អធិវាសេតិ, សង្ខាយេកំ បរិវជ្ជេតិ, សង្ខាយេកំ វិនោទេតិ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ចតុរាបស្សេនោ ហោតិ។

“កថញ្ច, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ បនុណ្ណបច្ចេកសច្ចោ ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ យានិ តានិ បុថុសមណព្រាហ្មណានំ បុថុបច្ចេកសច្ចានិ , សព្ពានិ តានិ នុណ្ណានិ ហោន្តិ បនុណ្ណានិ ចត្តានិ វន្តានិ មុត្តានិ បហីនានិ បដិនិស្សដ្ឋានិ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ បនុណ្ណបច្ចេកសច្ចោ ហោតិ។

“កថញ្ច, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សមវយសដ្ឋេសនោ ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ កាមេសនា បហីនា ហោតិ, ភវេសនា បហីនា ហោតិ, ព្រហ្មចរិយេសនា បដិប្បស្សទ្ធា។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សមវយសដ្ឋេសនោ ហោតិ។

“កថញ្ច, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អនាវិលសង្កប្បោ ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ កាមសង្កប្បោ បហីនោ ហោតិ, ព្យាបាទសង្កប្បោ បហីនោ ហោតិ, វិហិំសាសង្កប្បោ បហីនោ ហោតិ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អនាវិលសង្កប្បោ ហោតិ។

“កថញ្ច, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ បស្សទ្ធកាយសង្ខារោ ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា បុព្ពេវ សោមនស្សទោមនស្សានំ អត្ថង្គមា អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធិំ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ បស្សទ្ធកាយសង្ខារោ ហោតិ។

“កថញ្ច, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សុវិមុត្តចិត្តោ ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ រាគា ចិត្តំ វិមុត្តំ ហោតិ, ទោសា ចិត្តំ វិមុត្តំ ហោតិ, មោហា ចិត្តំ វិមុត្តំ ហោតិ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សុវិមុត្តចិត្តោ ហោតិ។

“កថញ្ច, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សុវិមុត្តបញ្ញោ ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ‘រាគោ មេ បហីនោ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវំកតោ អាយតិំ អនុប្បាទធម្មោ’តិ បជានាតិ, ‘ទោសោ មេ បហីនោ...បេ... មោហោ មេ បហីនោ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវំកតោ អាយតិំ អនុប្បាទធម្មោ’តិ បជានាតិ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សុវិមុត្តបញ្ញោ ហោតិ”តិ (ទី· និ· ៣·៣៤៨; អ· និ· ១០·២០) –

ឯវមាគតេសុ ទសសុ អរិយវាសេសុ ឆដ្ឋវាសោ។

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩅᩣᩈᩣ, ᩋᩁᩥᨿᩣᨶᩴ ᩑᩅ ᩅᩣᩈᩣᨲᩥ ᩋᩁᩥᨿᩅᩣᩈᩣ ᩋᨶᩁᩥᨿᩣᨶᩴ ᨲᩣᨴᩥᩈᩣᨶᩴ ᩅᩣᩈᩣᨶᩴ ᩋᩈᨾ᩠ᨽᩅᨲᩮᩣ᪨ ᩋᩁᩥᨿᩣᨲᩥ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨠ᩠ᨠᨭ᩠ᨮᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᨶ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩣ ᨠᨳᩥᨲᩣ᪨ ᩑᨠᩣᩁᨠ᩠ᨡᩮᩣᨲᩥ ᩑᨠᩣ ᩈᨲᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩣ ᩋᩣᩁᨠ᩠ᨡᩣ ᩑᨲᩔᩣᨲᩥ ᩑᨠᩣᩁᨠ᩠ᨡᩮᩣ᪨ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩔ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪓᪨᪓᪔᪘; ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪓᪨᪑᪐᪨᪒᪐) ᩉᩥ ᨲᩦᩈᩩ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮᩈᩩ ᩈᨻ᩠ᨻᨠᩣᩃᩮ ᩈᨲᩥ ᩋᩣᩁᨠ᩠ᨡᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᩈᩣᨵᩮᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅᩔ ᨧᩁᨲᩮᩣ ᨧ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩮᩣ ᨧ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᨧ ᨩᩣᨣᩁᩔ ᨧ ᩈᨲᨲᩴ ᩈᨾᩥᨲᩴ ᨬᩣᨱᨴᩔᨶᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨

ᨧᨲᩩᩁᩣᨷᩔᩮᨶᩮᩣᨲᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩋᨷᩔᩮᨶᩣᨶᩥ ᩋᨷᩔᨿᩣ ᩑᨲᩔᩣᨲᩥ ᨧᨲᩩᩁᩣᨷᩔᩮᨶᩮᩣ᪨ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᨿᩣᨲᩥ ᨬᩣᨱᩮᨶ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪓᪨᪓᪐᪘)᪨ ᨷᨭᩥᩈᩮᩅᨲᩦᨲᩥ ᨬᩣᨱᩮᨶ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠᨾᩮᩅ ᩈᩮᩅᨲᩥ᪨ ᨲᩔ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩣ “ᨷᨭᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣ ᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨧᩦᩅᩁᩴ ᨷᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪒᪒; ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪖᪨᪕᪘) ᨶᨿᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᨿᩮᨠᩴ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᩮᨲᩦᨲᩥ ᨬᩣᨱᩮᨶ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᩮᨲᨻ᩠ᨻᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠᨾᩮᩅ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᩮᨲᩥ᪨ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩣ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ “ᨷᨭᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣ ᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨡᨾᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᩦᨲᩔᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪒᪔) ᨶᨿᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨷᩁᩥᩅᨩ᩠ᨩᩮᨲᩦᨲᩥ ᨬᩣᨱᩮᨶ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩁᩥᩅᨩ᩠ᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠᨾᩮᩅ ᨷᩁᩥᩅᨩ᩠ᨩᩮᨲᩥ᪨ ᨲᩔ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩣ “ᨷᨭᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣ ᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨧᨱ᩠ᨯᩴ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᩴ ᨷᩁᩥᩅᨩ᩠ᨩᩮᨲᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩅᩥᨶᩮᩣᨴᩮᨲᩦᨲᩥ ᨬᩣᨱᩮᨶ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨶᩮᩣᨴᩮᨲᨻ᩠ᨻᨾᩮᩅ ᩅᩥᨶᩮᩣᨴᩮᨲᩥ ᨶᩩᨴᨲᩥ ᨶᩦᩉᩁᨲᩥ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩈᩥᨲᩩᩴ ᨶ ᨴᩮᨲᩥ᪨ ᨲᩔ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩣ “ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩴ ᨠᩣᨾᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩴ ᨶᩣᨵᩥᩅᩣᩈᩮᨲᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

ᨷᨱᩩᨶ᩠ᨶᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᩈᨧ᩠ᨧᩮᩣᨲᩥ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪓᪨᪔᪨᪓᪘; ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪓᪨᪓᪔᪘) “ᩍᨴᨾᩮᩅ ᨴᩔᨶᩴ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᩍᨴᨾᩮᩅ ᩈᨧ᩠ᨧ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨷᩣᨭᩥᨿᩮᨠ᩠ᨠᩴ ᨣᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩣᨶᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩥ ᨷᨱᩩᨶ᩠ᨶᩣᨶᩥ ᨶᩦᩉᨭᩣᨶᩥ ᨷᩉᩦᨶᩣᨶᩥ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨷᨱᩩᨶ᩠ᨶᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᩈᨧ᩠ᨧᩮᩣ᪨ ᨷᩩᨳᩩᩈᨾᨱᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣᨶᨬ᩠ᩉᩥ ᨻᩉᩪᨶᩴ ᩈᨾᨱᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣᨶᩴ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᩈᨾᨱᩣᨲᩥ ᨷᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩪᨷᨣᨲᩣ᪨ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣᨲᩥ ᨽᩮᩣᩅᩣᨴᩥᨶᩮᩣ᪨ ᨷᩩᨳᩩᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩦᨲᩥ ᨻᩉᩪᨶᩥ ᨷᩣᨭᩮᨠ᩠ᨠᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩥ, “ᩍᨴᨾᩮᩅ ᨴᩔᨶᩴ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᩍᨴᨾᩮᩅ ᩈᨧ᩠ᨧ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩣᨭᩥᨿᩮᨠ᩠ᨠᩴ ᨣᩉᩥᨲᩣᨶᩥ ᨻᩉᩪᨶᩥ ᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨶᩩᨱ᩠ᨱᩣᨶᩦᨲᩥ ᨶᩦᩉᨭᩣᨶᩥ᪨ ᨷᨱᩩᨶ᩠ᨶᩣᨶᩦᨲᩥ ᩈᩩᨭ᩠ᨮᩩ ᨶᩦᩉᨭᩣᨶᩥ᪨ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᩅᩥᩔᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥ᪨ ᩅᨶ᩠ᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᩅᨾᩥᨲᩣᨶᩥ᪨ ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᨨᩥᨶ᩠ᨶᨻᨶ᩠ᨵᨶᩣᨶᩥ ᨠᨲᩣᨶᩥ᪨ ᨷᩉᩦᨶᩣᨶᩦᨲᩥ ᨷᨩᩉᩥᨲᩣᨶᩥ᪨ ᨷᨭᩥᨶᩥᩔᨭ᩠ᨮᩣᨶᩦᨲᩥ ᨿᨳᩣ ᨶ ᨷᩩᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᨷᨭᩥᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩣᨶᩥ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨶᩮᩅ ᨧᩮᨲᩣᨶᩥ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩣᨵᩥᨣᨾᨲᩮᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨣᩉᩥᨲᩔ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨣ᩠ᨣᩣᩉᩔ ᩅᩥᩔᨭ᩠ᨮᨽᩣᩅᩅᩮᩅᨧᨶᩣᨶᩥ᪨

ᩈᨾᩅᨿᩈᨭ᩠ᨮᩮᩈᨶᩮᩣᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪓᪨᪓᪔᪘; ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪓᪨᪑᪐᪨᪒᪐) ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᩅᨿᩣᨲᩥ ᩋᨶᩪᨶᩣ᪨ ᩈᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ ᨶᩥᩔᨭ᩠ᨮᩣ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᩅᨿᩣ ᩈᨭ᩠ᨮᩣ ᩑᩈᨶᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᩈᨾᩅᨿᩈᨭ᩠ᨮᩮᩈᨶᩮᩣ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᩅᩥᩔᨭ᩠ᨮᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᨶᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ “ᩁᩣᨣᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩉᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᩔ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᨶᩥᨷ᩠ᨹᨲ᩠ᨲᩥ ᨠᨳᩥᨲᩣ ᩁᩣᨣᩣᨴᩦᨶᩴ ᨷᩉᩦᨶᨽᩣᩅᨴᩦᨷᨶᨲᩮᩣ᪨ “ᩁᩣᨣᩮᩣ ᨾᩮ ᨷᩉᩦᨶᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩉᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨱᩣᨾᩩᨡᩮᨶ ᩋᩁᩥᨿᨹᩃᩴ ᨠᨳᩥᨲᩴ᪨ ᩋᨵᩥᨣᨲᩮ ᩉᩥ ᩋᨣ᩠ᨣᨹᩃᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᩁᩣᨣᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᨵᨾ᩠ᨾᨲᩴ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨲᨬ᩠ᨧ ᨷᨩᩣᨶᨶᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨱᨬᩣᨱᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᨬ᩠ᨧᨦ᩠ᨣᩅᩥᨷ᩠ᨷᩉᩣᨶᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᩈᨧ᩠ᨧᩣᨷᨶᩮᩣᨴᨶᩮᩈᨶᩣᩈᨾᩅᨿᩈᨭ᩠ᨮᨲᩣᨲᩥ “ᩈᨦ᩠ᨡᩣᨿᩮᨠᩴ ᨷᨭᩥᩈᩮᩅᨲᩥ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᩮᨲᩥ ᨷᩁᩥᩅᨩ᩠ᨩᩮᨲᩥ ᩅᩥᨶᩮᩣᨴᩮᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᩋᨷᩔᩮᨶᩮᩈᩩ ᩅᩥᨶᩮᩣᨴᨶᩣ ᨧ ᨾᨣ᩠ᨣᨠᩥᨧ᩠ᨧᩣᨶᩮᩅ, ᩍᨲᩁᩮ ᨧ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶᩮᩅ ᩈᨾᩥᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨴᩈᨻᩃᩮᩣᨲᩥ ᨠᩣᨿᨻᩃᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩣᨶᩥ ᨬᩣᨱᨻᩃᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩣᨶᩥ ᨧ ᨴᩈ ᨻᩃᩣᨶᩥ ᩑᨲᩔᩣᨲᩥ ᨴᩈᨻᩃᩮᩣ᪨ ᨴᩩᩅᩥᨵᨬ᩠ᩉᩥᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᨻᩃᩴ ᨠᩣᨿᨻᩃᩴ

ញាណពលញ្ច។ តេសុ កាយពលំ ហត្ថិកុលានុសារេន វេទិតព្ពំ។ វុត្តញ្ហេតំ បោរាណេហិ –

“កាឡាវកញ្ច គង្គេយ្យំ, បណ្ឌរំ តម្ពបិង្គលំ;

គន្ធមង្គលហេមញ្ច, ឧបោសថឆទ្ទន្តិមេ ទសា”តិ (ម។ និ។ អដ្ឋ។ ១។១៤៨; សំ។ និ។ អដ្ឋ។ ២។២។២២; អ។ និ។ អដ្ឋ។ ៣។១០។២១; វិភ។ អដ្ឋ ៧៦; ឧទា។ អដ្ឋ។ ៧៥; ពុ។ វំ។ អដ្ឋ។ ១។៣៩; បដិ។ ម។ អដ្ឋ។ ២។២។៤៤; ចូឡនិ។ អដ្ឋ។ ៨១);

ឥមានិ ហិ ទស ហត្ថិកុលានិ។ តត្ថ កាឡាវកន្តិ បកតិហត្ថិកុលំ ទដ្ឋព្ពំ។ យំ ទសន្នំ បុរិសានំ កាយពលំ, តំ ឯកស្ស កាឡាវកស្ស ហត្ថិនោ។ យំ ទសន្នំ កាឡាវកានំ ពលំ, តំ ឯកស្ស គង្គេយ្យស្ស។ យំ ទសន្នំ គង្គេយ្យានំ, តំ ឯកស្ស បណ្ឌរស្ស។ យំ ទសន្នំ បណ្ឌរានំ, តំ ឯកស្ស តម្ពស្ស។ យំ ទសន្នំ តម្ពានំ, តំ ឯកស្ស បិង្គលស្ស។ យំ ទសន្នំ បិង្គលានំ, តំ ឯកស្ស គន្ធហត្ថិនោ។ យំ ទសន្នំ គន្ធហត្ថីនំ, តំ ឯកស្ស មង្គលស្ស។ យំ ទសន្នំ មង្គលានំ, តំ ឯកស្ស ហេមវតស្ស។ យំ ទសន្នំ ហេមវតានំ, តំ ឯកស្ស ឧបោសថស្ស។ យំ ទសន្នំ ឧបោសថានំ, តំ ឯកស្ស ឆទ្ទន្តស្ស។ យំ ទសន្នំ ឆទ្ទន្តានំ, តំ ឯកស្ស តថាគតស្ស កាយពលំ។ នារាយនសង្ឃាតពលន្តិបិ ឥទមេវ វុច្ចតិ។ តត្ថ នារា វុច្ចន្តិ រស្មិយោ, តា ពហូ នានាវិធា តតោ ឧប្បជ្ជន្តីតិ នារាយនំ, វជិរំ, តស្មា វជិរសង្ឃាតពលន្តិ អត្ថោ។ តទេតំ បកតិហត្ថិគណនាយ ហត្ថីនំ កោដិសហស្សានំ, បុរិសគណនាយ ទសន្នំ បុរិសកោដិសហស្សានំ ពលំ ហោតិ។ ឥទំ តាវ តថាគតស្ស កាយពលំ។

ញាណពលំ បន បាឡិយំ អាគតមេវ។ តត្រាយំ បាឡិ (ម។ និ។ ១។១៤៨; អ។ និ។ ១០។២១) –

“ទស ខោ បនិមានិ, សារិបុត្ត, តថាគតស្ស តថាគតពលានិ, យេហិ ពលេហិ សមន្នាគតោ តថាគតោ អាសភំ ឋានំ បដិជានាតិ, បរិសាសុ សីហនាទំ នទតិ, ព្រហ្មចក្កំ បវត្តេតិ។ កតមានិ ទស? ឥធ, សារិបុត្ត, តថាគតោ ឋានញ្ច ឋានតោ អដ្ឋានញ្ច អដ្ឋានតោ យថាភូតំ បជានាតិ, យម្បិ, សារិបុត្ត, តថាគតោ ឋានញ្ច ឋានតោ អដ្ឋានញ្ច អដ្ឋានតោ យថាភូតំ បជានាតិ។ ឥទម្បិ, សារិបុត្ត, តថាគតស្ស តថាគតពលំ ហោតិ, យំ ពលំ អាគម្ម តថាគតោ អាសភំ ឋានំ បដិជានាតិ, បរិសាសុ សីហនាទំ នទតិ, ព្រហ្មចក្កំ បវត្តេតិ។ (១)

“បុន ចបរំ, សារិបុត្ត, តថាគតោ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នានំ កម្មសមាទានានំ ឋានសោ ហេតុសោ វិបាកំ យថាភូតំ បជានាតិ…បេ…។ (២)

“បុន ចបរំ, សារិបុត្ត, តថាគតោ សព្ពត្ថគាមិនិំ បដិបទំ យថាភូតំ បជានាតិ…បេ…។ (៣)

“បុន ចបរំ, សារិបុត្ត, តថាគតោ អនេកធាតុំ នានាធាតុំ លោកំ យថាភូតំ បជានាតិ…បេ…។ (៤)

“ປຸນ ຈປຣໍ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄໂຕ ສຕ຺ຕານໍ ນານາຘິມຸຕ຺ຕິກຕໍ ຍຖາຠູຕໍ ປຊານາຕິ...ເປ...໌ (໕)

“ປຸນ ຈປຣໍ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄໂຕ ປຣສຕ຺ຕານໍ ປຣປຸຄ຺ຄລານໍ ອິນ຺ທ຺ຣິຍປໂຣປຣິຍຕ຺ຕໍ ຍຖາຠູຕໍ ປຊານາຕິ...ເປ...໌ (໖)

“ປຸນ ຈປຣໍ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄໂຕ ຌານວິໂມກ຺ຂສມາຘິສມາປຕ຺ຕີນໍ ສໍກິເລສໍ ໂວທານໍ ວຸຏ຺ຐານໍ ຍຖາຠູຕໍ ປຊານາຕິ...ເປ...໌ (໗)

“ປຸນ ຈປຣໍ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄໂຕ ອເນກວິຫິຕໍ ປຸພ຺ເພນິວາສໍ ອນຸສ຺ສຣຕິ໌ ເສຍ຺ຍຖິທໍ? ເອກມ຺ປິ ຊາຕິໍ ທ຺ເວປິ ຊາຕິໂຍ...ເປ... ອິຕິ ສາກາຣໍ ສອຸທ຺ເທສໍ ອເນກວິຫິຕໍ ປຸພ຺ເພນິວາສໍ ອນຸສ຺ສຣຕິ...ເປ...໌ (໘)

“ປຸນ ຈປຣໍ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄໂຕ ທິພ຺ເພນ ຈກ຺ຂຸນາ ວິສຸທ຺ເຘນ ອຕິກ຺ກນ຺ຕມານຸສເກນ ສຕ຺ເຕ ປສ຺ສຕິ ຈວມາເນ ອຸປປຊ຺ຊມາເນ ຫີເນ ປຓີເຕ ສຸວຓ຺ເຓ ທຸພ຺ພຓ຺ເຓ ສຸຄເຕ ທຸຄ຺ຄເຕ, ຍຖາກມ຺ມູປເຄ ສຕ຺ເຕ ປຊານາຕິ...ເປ...໌ (໙)

“ປຸນ ຈປຣໍ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄໂຕ ອາສວານໍ ຂຍາ ອນາສວໍ ເຈໂຕວິມຸຕ຺ຕິໍ ປຎ຺ຎາວິມຸຕ຺ຕິໍ ທິຏ຺ເຐວ ຘມ຺ເມ ສຍໍ ອຠິຎ຺ຎາ ສຈ຺ຉິກ຺ຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣຕິ...ເປ... ອິທມ຺ປິ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄຕສ຺ສ ຕຖາຄຕພລໍ ໂຫຕິ, ຍໍ ພລໍ ອາຄມ຺ມ ຕຖາຄໂຕ ອາສຠໍ ຐານໍ ປຏິຊານາຕິ, ປຣິສາສຸ ສີຫນາທໍ ນທຕິ, ພ຺ຣຫ຺ມຈກ຺ກໍ ປວຕ຺ເຕຕິ໌ ອິມານິ ໂຂ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ທສ ຕຖາຄຕສ຺ສ ຕຖາຄຕພລານີ”ຕິ໌ (໑໐)

ຕຕ຺ຖ (ມ໌ ນິ໌ ອຏ຺ຐ໌ ໑໌໑໔໘; ອ໌ ນິ໌ ອຏ຺ຐ໌ ໓໌໑໐໌໒໑; ວິຠ໌ ອຏ຺ຐ໌ ໗໖໐) ຐານຎ຺ຈ ຐານໂຕຕິ ກາຣຓຎ຺ຈ ກາຣຓໂຕ໌ “ເຍ ເຍ ຘມ຺ມາ ເຍສໍ ເຍສໍ ຘມ຺ມານໍ ເຫຕູ ປຈ຺ຈຍາ ອຸປ຺ປາທາຍ, ຕໍ ຕໍ ຐານໍ໌ ເຍ ເຍ ຘມ຺ມາ ເຍສໍ ເຍສໍ ຘມ຺ມານໍ ນ ເຫຕູ ນ ປຈ຺ຈຍາ ອຸປ຺ປາທາຍ, ຕໍ ຕໍ ອຏ຺ຐານ”ນ຺ຕິ ປຊານນ຺ໂຕ ຐານຎ຺ຈ ຐານໂຕ ອຏ຺ຐານຎ຺ຈ ອຏ຺ຐານໂຕ ຍຖາຠູຕໍ ປຊານາຕິ໌ ຍມ຺ປີຕິ ເຍນ ຎາເຓນ໌

ກມ຺ມສມາທານານ຺ຕິ ສມາທິຍິຕ຺ວາ ກຕານໍ ກຸສລາກຸສລກມ຺ມານໍ, ກມ຺ມເມວ ວາ ກມ຺ມສມາທານໍ໌ ຐານໂສ ເຫຕຸໂສຕິ ປຈ຺ຈຍໂຕ ເຈວ ເຫຕຸໂຕ ຈ໌ ຕຕ຺ຖ ຄຕິອຸປຘິກາລປໂຍຄາ ວິປາກສ຺ສ ຐານໍ, ກມ຺ມໍ ເຫຕຸ໌

ສພ຺ພຕ຺ຖຄາມິນິນ຺ຕິ ສພ຺ພຄຕິຄາມິນິຎ຺ຈ ອຄຕິຄາມິນິຎ຺ຈ໌ ປຏິປທນ຺ຕິ ມຄ຺ຄໍ໌ ຍຖາຠູຕໍ ປຊານາຕີຕິ ພຫູສຸປິ ມນຸສ຺ເສສຸ ເອກເມວ ປາຓໍ ຆາເຕນ຺ເຕສຸ ກາມໍ ສພ຺ເພສມ຺ປິ ເຈຕນາ ຕສ຺ເສເວກສ຺ສ ຊີວິຕິນ຺ທ຺ຣິຍາຣມ຺ມຓາ, ຕໍ ປນ ກມ຺ມໍ ເຕສໍ ນານາກາຣໍ໌ ເຕສຸ ຫິ ເອໂກ ອາທເຣນ ຉນ຺ທຊາໂຕ ກໂຣຕິ, ເອໂກ “ເອຫິ ຕ຺ວມ຺ປິ ກໂຣຫີ”ຕິ ປເຣຫິ ນິປ຺ປີຬິໂຕ ກໂຣຕິ, ເອໂກ ສມານຈ຺ຉນ຺ໂທ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ອປ຺ປຏິພາຫິຍມາໂນ ວິຈຣຕິ, ຕສ຺ມາ ເຕສຸ ເອໂກ ເຕເນວ ກມ຺ເມນ ນິຣເຍ ນິພ຺ພຕ຺ຕຕິ, ເອໂກ ຕິຣຈ຺ຉານໂຍນິຍໍ, ເອໂກ ເປຕ຺ຕິວິສເຍ໌ ຕໍ ຕຖາຄໂຕ ອາຍູຫນກ຺ຂເຓເຍວ “ອິມິນາ ນີຫາເຣນ ອາຍູຫິຕຕ຺ຕາ ເອສ ນິຣເຍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິສ຺ສຕິ, ເອສ ຕິຣຈ຺ຉານໂຍນິຍໍ, ເອສ

ខេបត្តិចិរខេយ”តិ ញាតាតិ៍ តិរខេយ តិន្ទាត្តយាតម្បិ “ឯវ យហាតិរខេយ តិន្ទាត្តិស្សតិ, ឯវ ក្ខស្សេតិរខេយ”តិ ញាតាតិ៍ តិរច្ឆាតខេយាតិឃំ តិន្ទាត្តយាតម្បិ “ឯវ អបិតខេកា កចិស្សតិ, ឯវ ក្ខិបិតខេកា, ឯវ ចត្យប្បាខេតា, ឯវ ពាហុប្បាខេតា”តិ ញាតាតិ៍ ខេបត្តិចិរខេយ តិន្ទាត្តយាតម្បិ “ឯវ តិន្ទ្យាយតហិរុកា កចិស្សតិ, ឯវ ក្យប្បិបិសិខេកា, ឯវ បរខេតត្វូបជីចិ”តិ ញាតាតិ៍ ខេតស្ម ច កខេមុស្ម “ត្តាតំ កម្មំ បដិសត្តិ អាកឌ្ឍិស្សតិ, ឯតំ អខេទ្យាត ឌិត្នាយ បដិសន្ធិយា ក្ខបតិខេចបក្កំ កចិស្សតី”តិ ញាតាតិ៍

តថា សកលកាយចាសិកោស្ម ឲ្យខេតា បិណ្ឌបាតំ តតយាតេស្ម កាមំ សខេទ្ទសម្បិ ខេចតតា បិណ្ឌបាតាខេយូលាច, តំ បត កម្មំ ខេតសំ តាតាកាខេរំ ខេតស្ម ហិ ឲ្យខេកា អាតខេទេត កខេរាតីតិ សទ្ធំ បុរិមសជិសំ៍ តស្មា ខេតស្ម ច ខេកចិ ខេតចខេលិខេក តិន្ទាត្តត្តិ, ខេកចិ យត្យស្សខេលិខេក៍ តំ តថាកខេតា អាឃ្ញហតក្ខខេលាខេយច ញាតាតិ៍ “ត្ថយិតា តីហាខេទត អាឃ្ញហិតត្តា ឯវ យត្យស្សខេលិខេក តិន្ទាត្តិស្សតិ, ឯវ ខេតចខេលិខេក, តត្ថាបិ ឯវ លត្តិយកុខេល, ឯវ ព្រាហ្មណកុខេល, ឯវ ខេចស្សកុខេល, ឯវ សុទ្ទកុខេល, ឯវ បរតិម្មិតចសចត្តីស្ម, ឯវ តិម្មាតរតីស្ម, ឯវ ត្យសិខេតស្ម, ឯវ យាខេមស្ម, ឯវ តាចតិំខេសស្ម, ឯវ ចាត្យមហារាជិកោស្ម, ឯវ ក្សម្មខេតខេចស្ម”តិអាជិតា តត្ថ តត្ថ ហីតបណីតស្មចណ្ណខេទ្ទាណ្ណអប្បបរិចារមហាបរិចារតាជិខេភជំ តំ តំ ចិខេសសំ អាឃ្ញហតក្ខខេលាខេយច ញាតាតិ៍

តថា ចិបស្សតំ បដ្ឋខេបត្តស្មខេយច “ត្ថយិតា តីហាខេទត ឯវ កិញ្ចិ សល្លក្ខេត្វា ត សក្កិស្សតិ, ឯវ យហាភូតយត្តខេមច ចចត្ថខេបស្សតិ, ឯវ រូបបរិគ្គខេហ ឯច ឋស្សតិ, ឯវ អរូបបរិគ្គខេហខេយច, ឯវ តាមរូបបរិគ្គខេហខេយច, ឯវ បច្ចយបរិគ្គខេហខេយច, ឯវ លក្ខណារម្មណិកចិបស្សតាយខេមច, ឯវ បឋមផខេលខេយច, ឯវ ទុតិយផខេល ឯច, ឯវ តតិយផខេល ឯច, ឯវ អរហត្តំ បាបុណិស្សតី”តិ ញាតាតិ៍ កសិណបរិកម្មំ កខេរាតត្តស្មបិ “ត្ថយស្ស បរិកម្មយត្តខេមច កចិស្សតិ, ឯវ តិមិត្តំ ក្ខប្បាខេតស្សតិ, ឯវ អប្បតំ ឯច បាបុណិស្សតិ, ឯវ ឈាតំ បាតកំ កត្វា ចិបស្សតំ បដ្ឋខេបត្វា អរហត្តំ កហិស្សតី”តិ ញាតាតិ៍

អខេតកធាតូតិ ចក្ខុធាតុអាជីហិ, កាមធាតុអាជីហិ ចា ធាតូហិ ពហុធាតុំ តាតាធាតូតិ តាសំខេមច ធាតូតំ ចិលក្ខណត្តា តាតប្បការធាតុំ៍ ខេលាកត្តិ លត្ថាយតតធាតុខេលាកំ៍ យថាភូតំ បញាតាតីតិ តាសំ ធាតូតំ អចិបរីតខេតា សភាចំ បដិចិជ្ឈតិ៍

តាតាធិមុត្តិកតត្តិ ហីតាជីហិ អធិមុត្តីហិ តាតាធិមុត្តិកភាចំ៍ បរសត្តាតត្តិ បធាតសត្តាតំ៍ បរបុគ្គលាតត្តិ តខេតា បខេរសំ ហីតសត្តាតំ៍ ឲ្យកត្ថខេមច ចា ឲ្យតំ បតត្ថយំ, ខេចខេតយ្យចខេសត បត ខេទ្ធសា ចុត្តំ៍ ត្ថ្រើយបខេរាបរិយត្តត្តិ សទ្ធាជីតំ ត្ថ្រើយាតំ បរភាចញ្ច អបរភាចញ្ច, ចុឌ្ឍិញ្ច ហាតិញ្ចាតិ អខេត្ថា៍

ខេសាតចិខេយាក្ខសយាធិសយាបត្តីតត្តិ បឋយាជីតំ ចត្ថុត្តំ ខេសាតាតំ, “រូបី រូបាតិ បស្សតី”តិអាជីតំ អដ្ឋត្តំ ចិខេយាក្ខាតំ, សចិតក្កសចិចារាជីតំ តិណ្ណំ សយាធីតំ, បឋមជ្ឈាតសយាបត្តិអាជីតញ្ច តចត្តំ អត្យបុព្ពសយាបត្តីតំ៍ សំកិខេលសត្តិ ហាតភាគិយធម្មំ៍ ខេចាតាតត្តិ ចិខេសសភាគិយធម្មំ៍ ចុដ្ឋាតត្តិ “ខេចាតាតម្បិ ចុដ្ឋាតំ, តម្បាតម្បាសយាធិម្បាចុដ្ឋាតម្បិ ចុដ្ឋាត”ត្តិ (ចិភៈ ប័១ប័) ឯចំ ចុត្តំ បកុណជ្ឈាតខេត្វាច កចត្កផលសយាបត្តិខេយា ច៍ ខេហដ្ឋិមំ ខេហដ្ឋិមញ្ហិបកុណជ្ឈាតំ ក្ខបរិមស្ស ក្ខបរិមស្ស បតដ្ឋាតំ ខេហាតិ, តស្មា “ខេចាតាតម្បិ ចុដ្ឋាត”ត្តិ ចុត្តំ៍ កចខេដ្ឋត សត្តខេសាខេតហិ ចុដ្ឋាតំ

ហោតិ, ផលសមាបត្តិយា និរោធសមាបត្តិតោ វុដ្ឋានំ ហោតិ។ តមេតំ សន្ធាយ “តម្ហាតម្ហាសមាធិម្ហាវុដ្ឋានម្បិ វុដ្ឋាន”ន្តិ វុត្តំ។ សព្ពពលានញ្ច វិត្ថារកថាយ វិនិច្ឆយោ សម្មោហវិនោទនិយំ វិភង្គដ្ឋកថាយំ (វិភ. អដ្ឋ. ៨៦០) វុត្តោ។ បុព្ពេនិវាសានុស្សតិទិព្ពចក្ខុអាសវក្ខយញាណកថា បន វេរញ្ជកណ្ឌេ (បារា. ១២) វិត្ថារិតាមេវ។

ឥមានិ ខោ សារិបុត្តាតិ យានិ បុព្ពេ “ទស ខោ បនិមានិ, សារិបុត្ត, តថាគតស្ស តថាគតពលានី”តិ អវោច, ឥមានិ តានីតិ អប្បនំ ករោតិ។ តត្ថ បរវាទីកថា ហោតិ “ទសពលញាណំ នាម បាដិយេក្កំ នត្ថិ, សព្ពញ្ញុតញ្ញាណស្សេវាយំ បភេទោ”តិ, តំ ន តថា ទដ្ឋព្ពំ។ អញ្ញមេវ ហិ ទសពលញាណំ, អញ្ញំ សព្ពញ្ញុតញ្ញាណំ។ ទសពលញាណំ សកសកកិច្ចមេវ ជានាតិ, សព្ពញ្ញុតញ្ញាណំ តម្បិ តតោ អវសេសម្បិ បជានាតិ។ ទសពលញាណស្ស ហិ បឋមំ ការណាការណមេវ ជានាតិ, ទុតិយំ កម្មន្តរវិបាកន្តរមេវ, តតិយំ កម្មបរិច្ឆេទមេវ, ចតុត្ថំ ធាតុនានត្តការណមេវ , បញ្ចមំ សត្តានំ អជ្ឈាសយាធិមុត្តិមេវ, ឆដ្ឋំ ឥន្ទ្រិយានំ តិក្ខមុទុភាវមេវ, សត្តមំ ឈានាទីហិ សទ្ធិំ តេសំ សំកិលេសាទិមេវ, អដ្ឋមំ បុព្ពេនិវុត្ថក្ខន្ធសន្តតិមេវ, នវមំ សត្តានំ ចុតិបដិសន្ធិមេវ, ទសមំ សច្ចបរិច្ឆេទមេវ។ សព្ពញ្ញុតញ្ញាណំ បន ឯតេហិ ជានិតព្ពញ្ច តតោ ឧត្តរិញ្ច បជានាតិ, ឯតេសំ បន កិច្ចំ ន សព្ពំ ករោតិ។ តញ្ហិ ឈានំ ហុត្វា អប្បេតុំ ន សក្កោតិ, ឥទ្ធិ ហុត្វា វិកុព្ពិតុំ ន សក្កោតិ, មគ្គោ ហុត្វា កិលេសេ ខេបេតុំ ន សក្កោតិ។ ឥតិ យថាវុត្តកាយពលេន ចេវ ញាណពលេន ច សមន្នាគតត្តា ភគវា “ទសពលោ”តិ វុច្ចតិ។

ទសហិ អសេក្ខេហិ អង្គេហិ ឧបេតោតិ “អសេក្ខា សម្មាទិដ្ឋិ, អសេក្ខោ សម្មាសង្កប្បោ, អសេក្ខា សម្មាវាចា, អសេក្ខោ សម្មាកម្មន្តោ, អសេក្ខោ សម្មាអាជីវោ, អសេក្ខោ សម្មាវាយាមោ, អសេក្ខា សម្មាសតិ, អសេក្ខោ សម្មាសមាធិ, អសេក្ខំ សម្មាញាណំ, អសេក្ខា សម្មាវិមុត្តី”តិ (ទី. និ. ៣.៣៤៨, ៣៦០) ឯវំ វុត្តេហិ ទសហិ អសេក្ខធម្មេហិ សមន្នាគតោ។ អសេក្ខា សម្មាទិដ្ឋិអាទយោ ច សព្ពេ ផលសម្បយុត្តធម្មា ឯវ។ ឯត្ថ ច សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាញាណន្តិ ទ្វីសុ ឋានេសុ បញ្ញាវ កថិតា “សម្មា ទស្សនដ្ឋេន សម្មាទិដ្ឋិ, សម្មា បជាននដ្ឋេន សម្មាញាណ”ន្តិ។ អត្ថិ ហិ ទស្សនជាននានំ វិសយេ បវត្តិអាការវិសេសោ។ សម្មាវិមុត្តីតិ ឥមិនា បន បទេន វុត្តាវសេសា ផលសមាបត្តិសហគតធម្មា សង្គហិតាតិ វេទិតព្ពា។ អរិយផលសម្បយុត្តម្បិ ហិ សព្ពសោ បដិបក្ខតោ វិមុត្តំ ឧបាទាយ វិមុត្តីតិ វត្តព្ពតំ លភតិ។

ឯវំ។ វចនសទ្ទេន អប្បសទ្ទន្តិ អារាមុបចារេន គច្ឆតោ អទ្ធិកជនស្សបិ វចនសទ្ទេន អប្បសទ្ទំ។ នគរនិគ្ឃោសសទ្ទេនាតិ អវិភាវិតត្ថេន នគរេន មនុស្សានំ និគ្ឃោសសទ្ទេន។ មនុស្សេហិ សមាគមេ ឧក្កដ្ឋបវត្តិតសទ្ទោ ហិ និគ្ឃោសោ។ អនុសញ្ចរណជនស្សាតិ អន្តោសញ្ចារិនោ ជនស្ស។ មនុស្សានំ រហស្សកិរិយដ្ឋានិយន្តិ មនុស្សានំ រហស្សការណស្ស យុត្តំ អនុច្ឆវិកំ។ វិវេកានុរូបន្តិ ឯកីភាវស្ស អនុរូបំ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ។

ពិម្ពិសារសមាគមកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

សារិបុត្តមោគ្គល្លានបព្វជ្ជាកថាវណ្ណនា

៦០. ឥទានិ “តេន ខោ បន សមយេន សញ្ចយោ បរិព្ពាជកោ”តិអាទីសុ អបុព្ពបទវណ្ណនំ ទស្សេន្តោ “សារិបុត្តមោគ្គល្លានា”តិអាទិមាហ. តត្ថ សារីព្រាហ្មណិយា បុត្តោ សារិបុត្តោ, មោគ្គល្លីព្រាហ្មណិយា បុត្តោ មោគ្គល្លានោ. អយញ្ហិ កិរ (អ. និ. អដ្ឋ. ១.១.១៨៩-១៩០; ធ. ប. អដ្ឋ. ១.១០ សារិបុត្តត្ថេរវត្ថុ) ភគវតោ និព្ពត្តិតោ បុរេតរមេវ សារិបុត្តោ រាជគហនគរស្ស អវិទូរេ ឧបតិស្សគាមេ សារីព្រាហ្មណិយា នាម កុច្ឆិយំ បដិសន្ធិំ គណ្ហិ. តំទិវសមេវស្ស សហាយោបិ រាជគហស្សេវ អវិទូរេ កោលិតគាមេ មោគ្គល្លីព្រាហ្មណិយា កុច្ឆិយំ បដិសន្ធិំ គណ្ហិ. តានិ កិរ ទ្វេបិ កុលានិ យាវ សត្តមា កុលបរិវដ្ដា អាពទ្ធបដិពទ្ធសហាយានេវ. តេសំ ទ្វិន្នំ ឯកទិវសមេវ គព្ភបរិហារំ អទំសុ. ទសមាសច្ចយេន ជាតានម្បិ តេសំ ឆសដ្ឋិ ធាតិយោ ឧបនយិំសុ. នាមគ្គហណទិវសេ សារីព្រាហ្មណិយា បុត្តស្ស ឧបតិស្សគាមេ ជេដ្ឋកុលស្ស បុត្តត្តា “ឧបតិស្សោ”តិ នាមំ អកំសុ, ឥតរស្ស កោលិតគាមេ ជេដ្ឋកុលស្ស បុត្តត្តា “កោលិតោ”តិ នាមំ អកំសុ. តេន វុត្តំ “គិហិកាលេ ឧបតិស្សោ កោលិតោតិ ឯវំ បញ្ញាយមាននាមា”តិ.

អឌ្ឍតេយ្យសតមាណវកបរិវារាតិ ឯត្ថ បញ្ចបញ្ចសតមាណវកបរិវារាតិបិ វទន្តិ. វុត្តញ្ហេតំ អង្គុត្តរនិកាយដ្ឋកថាយំ (អ. និ. អដ្ឋ. ១.១.១៨៩-១៩០) –

“ឧបតិស្សមាណវកស្ស កីឡនត្ថាយ នទិំ វា ឧយ្យានំ វា គមនកាលេ បញ្ច សុវណ្ណសិវិកាសតានិ បរិវារានិ ហោន្តិ, កោលិតមាណវកស្ស បញ្ច អាជញ្ញរថសតានិ. ទ្វេបិ ជនា បញ្ចបញ្ចមាណវកសតបរិវារា ហោន្តី”តិ.

រាជគហេ ច អនុសំវច្ឆរំ គិរគ្គសមជ្ជំ នាម ហោតិ. តេសំ ទ្វិន្នម្បិ ឯកដ្ឋានេយេវ មញ្ចំ ពន្ធន្តិ. ទ្វេបិ ឯកតោវ និសីទិត្វា សមជ្ជំ បស្សិត្វា ហសិតព្ពដ្ឋានេ ហសន្តិ, សំវេគដ្ឋានេ សំវិជ្ជន្តិ, ទាយំ ទាតុំ យុត្តដ្ឋានេ ទាយំ ទេន្តិ. តេសំ ឥមិនាវ និយាមេន ឯកទិវសំ សមជ្ជំ បស្សន្តានំ បរិបាកគតត្តា ញាណស្ស បុរិមទិវសេសុ វិយ ហសិតព្ពដ្ឋានេ ហាសោ វា សំវេគដ្ឋានេ សំវេជ្ជនំ វា ទាយំ ទាតុំ យុត្តដ្ឋានេ ទាយទានំ វា នាហោសិ. ទ្វេបិ បន ជនា ឯវំ ចិន្តយិំសុ “កិំ ឯត្ថ ឱលោកេតព្ពំ អត្ថិ, សព្ពេបិមេ អប្បត្តេ វស្សសតេ អបណ្ណត្តិកភាវំ គមិស្សន្តិ, អម្ហេហិ បន ឯកំ មោក្ខធម្មំ គវេសិតុំ វដ្ដតី”តិ អារម្មណំ គហេត្វា និសីទិំសុ. តតោ កោលិតោ ឧបតិស្សំ អាហ “សម្ម ឧបតិស្ស, ន ត្វំ អញ្ញទិវសេសុ វិយ ហដ្ឋបហដ្ឋោ, អនត្តមនធាតុកោសិ, កិំ តេ សល្លក្ខិត”ន្តិ. “សម្ម កោលិត, ឯតេសំ ឱលោកេន សារោ នត្ថិ, និរត្ថកមេតំ, អត្តនោ មោក្ខធម្មំ គវេសិតុំ វដ្ដតី”តិ ឥទំ ចិន្តយន្តោ និសិន្នោម្ហីតិ. ត្វំ បន កស្មា អនត្តមនោសីតិ. សោបិ តថេវ អាហ. អថស្ស អត្តនា សទ្ធិំ ឯកជ្ឈាសយតំ ញត្វា ឧបតិស្សោ ឯវមាហ “អម្ហាកំ ឧភិន្នម្បិ សុចិន្តិតំ, មោក្ខធម្មំ បន គវេសន្តេហិ ឯកា បព្ពជ្ជា លទ្ធុំ វដ្ដតិ, កស្ស សន្តិកេ បព្ពជាមា”តិ.

តេន ខោ បន សមយេន សញ្ចយោ បរិព្ពាជកោ រាជគហេ បដិវសតិ មហតិយា បរិព្ពាជកបរិសាយ សទ្ធិំ. តេ “តស្ស សន្តិកេ

បញ្ញត្តិឌិយ្យាយា”តិ បច្ចាហិ យាលាចកាបរេតហិ បច្ចុ បញ្ញាយស្ស បត្តិកេ បញ្ញត្តិឌិយ្យ៍ តេរសំ បញ្ញត្តិតកាលរេតា បដ្ឋាយ បញ្ញារយោ អតិរេកលិកក្កុយបក្កប្បរេត្វា អរេហាសិ៍ រេត កតិបិរេហតេច បត្ថុ បញ្ញាយស្ស បយមំ បរិយត្តិត្វា “អាចរិយ, ត្យេញាកំ ឌាតតបយយោ ឧត្តរេកាច, ស្ករាហុ ស្កត្តរិបិ អត្ថិ”តិ បុច្ឆិយ្យ៍ បញ្ញារយោ “ឧត្តរេកាច, បត្ថុ ត្យេយត្វិ ខាតាត”ត្តិ អាហ៍ តស្ស កធំ បុត្វា ចិត្តឃិយ្យ “ឧចំ បតិ ព្ទាយស្ស បត្តិកេ ត្រាហុចរិយចារេសា តិរេត្តកោ, យយំ រេយាក្ខូឆយុំ កេចបិតុំ តិក្ខត្តា, រេសា ព្ទាយស្ស បត្តិកេ ស្កប្បារេគតុំ ត បក្កា, យហា រេលា បត ឌប្បត្តិ៍រេបិ, កាយតិកយរាឌឆាតិរេយា ចរត្តា អចយ្យំ រេយាក្ខូឆយុរេឆបកំ អាចរិយំ លកិយ្យាយា”តិ៍ រេត តរេតា បដ្ឋាយ “យត្ត យត្ត បញ្ញិតា បយលាត្រាហុលា អត្ថិ”តិ យ្យលាត្តិ, តត្ត តត្ត កត្តា បញ្ញបាកច្ឆិ កេរេរាត្តិ, រេតហិ ប្អដ្ឋិ បញ្ញាអរេញ្ញា កេចតុំ បយរេត្តា តាយ តត្តិ, រេត បត រេតរសំ បញ្ញាចិយ្យរេឌត្តិ៍ ឧចំ បកលឌប្បត្តិ៍បំ បរិក្កហិត្វា តិចត្តិត្វា បកដ្ឋាតរេយច អាកត្តា “បយូ រេកាលិត, រេយា បឆយំ អយតំ អឆិកច្ឆតិ , រេសា អារេរារេចត្វ”តិ កតិកំ អកំយ្យ៍ ព្ទាយរេយច ចត្តុ បដ្ឋិបិត្វា ឌរេយ្យរេត្តា “តព្រ រេតរសំ យហាឌតំ ខិស្វា...រេប... កតិកំ អកំយ្យ”តិ អាហ៍

តត្ត លត្តបរិព្ទាឌកស្សាតិ រេសតបដឆរេស្ស បរិព្ទាឌកស្ស៍ រេតាត តាយំ តក្កបរិព្ទាឌរេកាតិ ឌរេយ្យតិ៍ បិសាឌិរេកត អកិក្ខរេត្តតាតិអាឌិយ្យ បិសាឌិរេកតាតិ បសាឌាចរេហត បារុរេប្បត បយលាត្តច្ឆិរេកត៍ អកិក្ខរេត្តតាតិ កយរេតត៍ បដិក្ខរេត្តតាតិ តិចត្តរេតត៍ អារេលិកិរេតតាតិ បុររេតា ឌរេយ្យរេតត៍ ចិរេលិកិរេតតាតិ ព្ទរេតា ចិរេតា ឌរេយ្យរេតត៍ បយិត្តិរេតតាតិ បញ្ញបរេក្កាចរេតត៍ បសារិរេតតាតិ រេតរសំរេយច បសាររេលាត៍ បត្តត្ត ព្ទត្តព្ទតលក្ខរេលា កេរលាចចតិ, តស្វា បតិបយប្បឌញ្ញារេកហិ ចកិបត្តតត្វា បិសាឌិកអកិក្ខត្តបដិក្ខត្តអារេលិកិតចិរេលិកិតបយិត្តិតបសារិរេតា ហុត្វាតិ ចុត្តុំ រេហាតិ៍ ឌក្ខិត្តចក្ខុតិ រេហដ្ឋាលិត្តចក្ខុ៍ ព្ទរិយាបចបយប្បរេត្តាតិ តាយ បិសាឌិកអកិក្ខត្តាឌិតាយ បយប្បរេត្តរិយាបចរោ៍ អត្តិកេហិ ស្កបញ្ញាតត្តិ “យរេលា បតិ អយរេតតបិ កចិតត្វា”ត្តិ ឧចំ អត្តយាតតាកាលាត “អត្ថិ”តិ ស្កបកតំ តិព្ទាតំ តាយ, តំ យក្កុរេត្តា បរិរេយបរេត្តា យត្តតាហំ ព្ទាយំ កិក្ខុ បិដ្ឋិរេតា បិដ្ឋិរេតា អត្តុតារេត្តយ្យត្តិ បយូរេត្ត៍ យុចិត្តករេល្ត ចុត្តប្បការរត្តិ “ឌាតបតិតំ ឈរេរយ្យ បាលិ រេហាត្តិ, អាបតាតិ រេចត្ត បញ្ញត្តាតិ រេហាត្តិ, ស្កបដ្ឋាបិតំ ស្កតកកត្តិយំ, តត្ត បញ្ញត្តិតា បិណ្ឌាយ ចរិត្វា តិសីទិត្វា ក្បុញ្ជត្តិ៍ បរេច ព្ទច្ឆត្តិ, ឌាតបតិតយ្បិ បត្តកំ កលាត្តិ, តស្វា តយ្បិ អញ្ញាតរស្ស ក្បុលស្ស ត្រាឌិបាយ បាលិយ អញ្ញាតរំ ក្បុដ្ឋយុលត្តិ រេចឌិតត្វា”ត្តិ ឧចំ ចុត្តប្បការំ៍

អប្បំ ចា ពាហុំ ចា កាបយស្សាតិ បរិព្ទាឌរេកា “អហំ ស្កបតិរេស្សា តាយ, ត្តុំ យឆាបត្តិយា អប្បំ ចា ពាហុំ ចា បិចឆ, ឧតំ តយបរេតត តយបហរេស្សត បដិចិត្តិស្សាំ យយ្យាំការោ”តិ ចិរេត្តត្វា ឧចយាហ៍ តិររោឆា ច តិររោធុបិរេយា ច ឧរកេឆាបត្វរេបរេបរេតរយត “តិររោឆា”តិ ចុរេត្តាតិ ឌរេយ្យរេត្តា “អច ចា”តិអាឌិយាហ៍ បដិបិរេឆត្តាតិ តិកបរេត្តា៍ ព្ទាយំ ឆយុបរិយាយំ បុត្វា ចិរឌំ ចិតយលំ ឆយុចក្ខុ ស្កឆបិតិតិ ឧត្ត បរិព្ទាឌរេកា បឆយបឆត្វយរេយច បុត្វា បហស្សតយបយប្បរេត្ត រេសាតាបត្តិផរេល បតិដ្ឋហិ៍ ព្ទាតរបឆត្វយំ រេសាតាបត្តការេល តិដ្ឋាសីតិ រេចឌិតត្វា៍

ពាហុកេហិ កប្បតហុតេហីតិ ឧត្ត ឌរេស ឌរេសកាតិ បតំ, ឌរេស បតាតិ បហស្សំ, បហស្សាតំ បតំ បតបហស្សំ, បតបហស្សាតំ បតំ កោដិ, កោដិបតបហស្សាតំ បតំ បកោដិ, បកោដិបតបហស្សាតំ បតំ កោដិបកោដិ, កោដិបកោដិបតបហស្សាតំ បតំ ឧកតហុតត្តិ រេចឌិតត្វា៍

៤១។ អថ ខោ សារិបុត្តោ បរិព្ពាជកោ យេន មោគ្គល្លានោ បរិព្ពាជកោ តេនុបសង្កមីតិ (អ។ និ។ អដ្ឋ។ ១។១។១៨៩-១៩០; ធ។ ប។ អដ្ឋ។ ១។១០ សារិបុត្តត្ថេរវត្ថុ) សោតាបន្នោ ហុត្វា ឧបរិវិសេសេ អប្បវត្តន្តេ “ភវិស្សតិ ឯត្ថ ការណ”ន្តិ សល្លក្ខេត្វា ថេរំ អាហ “ភន្តេ, មា ឧបរិ ធម្មទេសនំ វឌ្ឍយិត្ថ, ឯត្តកមេវ ហោតុ, កហំ អម្ហាកំ សត្ថា វសតី”តិ។ វេឡុវនេ បរិព្ពាជកាតិ។ “ភន្តេ, តុម្ហេ បុរតោ យាថ, មយ្ហំ ឯកោ សហាយកោ អត្ថិ, អម្ហេហិ ច អញ្ញមញ្ញំ កតិកា កតា ‘យោ បឋមំ អមតំ អធិគច្ឆតិ, សោ អារោចេតុ’តិ, អហំ តំ បដិញ្ញំ មោចេត្វា សហាយកំ គហេត្វា តុម្ហាកំ គតមគ្គេនេវ សត្ថុ សន្តិកំ អាគមិស្សាមី”តិ បញ្ចបតិដ្ឋិតេន ថេរស្ស បាទេសុ និបតិត្វា តិក្ខត្តុំ បទក្ខិណំ កត្វា ថេរំ ឧយ្យោជេត្វា បរិព្ពាជការាមាភិមុខោ អគមាសិ។

៤២។ សារិបុត្តំ បរិព្ពាជកំ ឯតទវោចាតិ “អជ្ជ មយ្ហំ សហាយស្ស មុខវណ្ណោ ន អញ្ញទិវសេសុ វិយ, អទ្ធា អនេន អមតំ អធិគតំ ភវិស្សតី”តិ អមតាធិគមំ បុច្ឆន្តោ ឯតទវោច។ សោបិស្ស “អាមាវុសោ, អមតំ អធិគត”ន្តិ បដិជានិត្វា សត្ថុ បវត្តិំ អារោចេត្វា តមេវ គាថំ អភាសិ។ គាថាបរិយោសានេ មោគ្គល្លានោ បរិព្ពាជកោ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិ។ តេន វុត្តំ “អថ ខោ មោគ្គល្លានស្ស បរិព្ពាជកស្ស...បេ... ធម្មចក្ខុំ ឧទបាទី”តិ។ គច្ឆាម មយំ, អាវុសោ, ភគវតោ សន្តិកេតិ “កហំ សម្ម សត្ថា វសតី”តិ បុច្ឆិត្វា “វេឡុវនេ កិរ សម្ម, ឯវំ នោ អាចរិយេន អស្សជិត្ថេរេន កថិត”ន្តិ វុត្តេ ឯវមាហ។

សារិបុត្តត្ថេរោ ច នាមេស សទាបិ អាចរិយបូជកោវ, តស្មា សហាយំ មោគ្គល្លានំ បរិព្ពាជកំ ឯវមាហ “អម្ហេហិ អធិគតំ អមតំ អម្ហាកំ អាចរិយស្ស សញ្ចយបរិព្ពាជកស្សាបិ កថេស្សាម, ពុជ្ឈមានោ បដិវិជ្ឈិស្សតិ, អប្បដិវិជ្ឈន្តោ អម្ហាកំ សទ្ទហិត្វា សត្ថុ សន្តិកំ គមិស្សតិ, ពុទ្ធានំ ទេសនំ សុត្វា មគ្គផលប្បដិវេធំ ករិស្សតី”តិ។ តតោ ទ្វេបិ ជនា សញ្ចយស្ស សន្តិកំ អគមំសុ។ តេន វុត្តំ “អថ ខោ សារិបុត្តមោគ្គល្លានា យេន សញ្ចយោ បរិព្ពាជកោ តេនុបសង្កមិំសូ”តិ។ ឧបសង្កមិត្វា ច “អាចរិយ, ត្វំ កិំ ករោសិ, លោកេ ពុទ្ធោ ឧប្បន្នោ, ស្វាក្ខាតោ ធម្មោ, សុប្បដិបន្នោ សង្ឃោ, អាយាម ទសពលំ បស្សិស្សាមា”តិ។ សោ “កិំ វទេថ តាតា”តិ តេបិ វារេត្វា លាភគ្គយសគ្គប្បត្តិមេវ តេសំ ទីបេតិ។ តេ “អម្ហាកំ ឯវរូបេបិ អន្តេវាសិកវាសោ និច្ចមេវ ហោតុ, តុម្ហាកំ បន គមនំ វា អគមនំ វា ជានាថា”តិ អាហំសុ។ សញ្ចយោ “ឥមេ ឯត្តកំ ជានន្តា មម វចនំ ន ករិស្សន្តី”តិ ញត្វា “គច្ឆថ តុម្ហេ តាតា, អហំ មហល្លកកាលេ អន្តេវាសិកវាសំ វសិតុំ ន សក្កោមី”តិ អាហ។ តេ អនេកេហិបិ ការណសតេហិ តំ ពោធេតុំ អសក្កោន្តា អត្តនោ ឱវាទេ វត្តមានំ ជនំ អាទាយ វេឡុវនំ អគមំសុ។ បញ្ចសុ អន្តេវាសិកសតេសុ អឌ្ឍតេយ្យសតា និវត្តិំសុ, អឌ្ឍតេយ្យសតា តេហិ សទ្ធិំ អគមំសុ។ តេន វុត្តំ “អថ ខោ សារិបុត្តមោគ្គល្លានា តានិ អឌ្ឍតេយ្យានិ បរិព្ពាជកសតានិ អាទាយ យេន វេឡុវនំ តេនុបសង្កមិំសូ”តិ។

វិមុត្តេតិ យថាវុត្តលក្ខណេ និព្ពានេ តទារម្មណាយ ផលវិមុត្តិយា អធិមុត្តេ តេ សារិបុត្តមោគ្គល្លានេ ព្យាកាសីតិ សម្ពន្ធោ។

ឯវំ ព្យាករិត្វា ច សត្ថា ចតុបរិសមជ្ឈេ ធម្មំ ទេសេន្តោ តេសំ បរិសាយ ចរិយវសេន ធម្មទេសនំ វឌ្ឍេសិ, ឋបេត្វា ទ្វេ អគ្គសាវកេ សព្ពេបិ អឌ្ឍតេយ្យសតា បរិព្ពាជកា អរហត្តំ បាបុណិំសុ។ សត្ថា “ឯថ ភិក្ខវោ”តិ ហត្ថំ បសារេសិ, សព្ពេសំ កេសមស្សុ អន្តរធាយិ,

ឥទ្ធិមយបត្តចីវរំ កាយបដិពទ្ធំ អហោសិ។ អគ្គសាវកានម្បិ ឥទ្ធិមយបត្តចីវរំ អាគតំ, ឧបរិមគ្គត្តយកិច្ចំ បន ន និដ្ឋាតិ។ កស្មា? សាវកបារមីញាណស្ស មហន្តតាយ។ អថាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ បព្វជិតទិវសតោ សត្តមេ ទិវសេ មគធរដ្ឋេ កល្លវាឡគាមកំ ឧបនិស្សាយ សមណធម្មំ ករោន្តោ ថិនមិទ្ធេ ឱក្កមន្តេ សត្ថារា សំវេជិតោ ថិនមិទ្ធំ វិនោទេត្វា តថាគតេន ទិន្នំ ធាតុកម្មដ្ឋានំ សុណន្តោវ ឧបរិមគ្គត្តយកិច្ចំ និដ្ឋបេត្វា សាវកបារមីញាណស្ស មត្ថកំ បត្តោ។ សារិបុត្តត្ថេរោបិ បព្វជិតទិវសតោ អឌ្ឍមាសំ អតិក្កមិត្វា សត្ថារា សទ្ធិំ តមេវ រាជគហំ ឧបនិស្សាយ សូករខតលេណេ វិហរន្តោ អត្តនោ ភាគិនេយ្យស្ស ទីឃនខបរិព្ពាជកស្ស វេទនាបរិគ្គហសុត្តន្តេ ទេសិយមានេ សុត្តានុសារេន ញាណំ បេសេត្វា បរស្ស វឌ្ឍិតភត្តំ ភុញ្ជន្តោ វិយ សាវកបារមីញាណស្ស មត្ថកំ បត្តោ។ តេនេវាហ “មហាមោគ្គល្លានត្ថេរោ សត្តហិ ទិវសេហិ អរហត្តេ បតិដ្ឋិតោ, សារិបុត្តត្ថេរោ អឌ្ឍមាសេនា”តិ។

យទិបិ មហាមោគ្គល្លានត្ថេរោ ន ចិរស្សេវ អរហត្តំ បត្តោ, ធម្មសេនាបតិ តតោ ចិរេន, ឯវំ សន្តេបិ សារិបុត្តត្ថេរោវ មហាបញ្ញតរោ។ មហាមោគ្គល្លានត្ថេរោ ហិ សាវកានំ សម្មសនចារំ យដ្ឋិកោដិយា ឧប្បីឡយន្តោ វិយ ឯកទេសមេវ សម្មសន្តោ សត្ត ទិវសេ វាយមិត្វា អរហត្តំ បត្តោ។ សារិបុត្តត្ថេរោ ឋបេត្វា ពុទ្ធានំ បច្ចេកពុទ្ធានញ្ច សម្មសនចារំ សាវកានំ សម្មសនចារំ និប្បទេសំ សម្មសិ, ឯវំ សម្មសន្តោ អឌ្ឍមាសំ វាយមិ។ ឧក្កំសគតស្ស សាវកានំ សម្មសនចារស្ស និប្បទេសេន បវត្តិយមានត្តា សាវកបារមីញាណស្ស ច តថា បរិបាចេតព្ពត្តា។ យថា ហិ បុរិសោ “វេឡុយដ្ឋិំ គណ្ហិស្សាមី”តិ មហាគច្ឆំ វេឡុំ ទិស្វា “គច្ឆំ ឆិន្ទន្តស្ស បបញ្ចោ ភវិស្សតី”តិ អន្តរេន ហត្ថំ បវេសេត្វា សម្បត្តមេវ យដ្ឋិំ មូលេ ច អគ្គេ ច ឆិន្ទិត្វា អាទាយ បក្កមេយ្យ, សោ កិញ្ចាបិ បឋមតរំ គច្ឆតិ, យដ្ឋិំ បន សារំ វា ឧជុំ វា ន លភតិ។ អបរោ តថារូបមេវ វេឡុំ ទិស្វា សចេ សម្បត្តយដ្ឋិំ គណ្ហិស្សាមិ, សារំ វា ឧជុំ វា ន លភិស្សាមីតិ កច្ឆំ ពន្ធិត្វា មហន្តេន សត្ថេន វេឡុគច្ឆំ ឆិន្ទិត្វា សារា ចេវ ឧជូ ច យដ្ឋិយោ ឧច្ចិនិត្វា អាទាយ បក្កមេយ្យ, អយំ កិញ្ចាបិ បច្ឆា គច្ឆតិ, យដ្ឋិយោ បន សារា ចេវ ឧជូ ច លភតិ, ឯវំសម្បទមិទំ ឥមេសំ ទ្វិន្នំ ថេរានំ បធានំ។

សម្មសនចារោ ច នាមេត្ថ វិបស្សនាភូមិ វេទិតព្ពា, សម្មសនំ ចរតិ ឯត្ថាតិ សម្មសនចារោតិ កត្វា។ តត្ថ ពុទ្ធានំ សម្មសនចារោ ទសសហស្សិលោកធាតុយំ សត្តសន្តានគតា អនិន្ទ្រិយពទ្ធា ច សង្ខារាតិ វទន្តិ។ កោដិសតសហស្សចក្កវាឡេសូតិ អបរេ។ តថា ហិ អនន្តនយវសេន បដិច្ចសមុប្បាទនយំ ឱតរិត្វា លក្ខិតកោដិសតសហស្សមុខេន ពុទ្ធានំ មហាវជិរញាណំ បវត្តំ។ បច្ចេកពុទ្ធានំ សសន្តានគតេហិ សទ្ធិំ មជ្ឈិមទេសវាសីសត្តសន្តានគតា អនិន្ទ្រិយពទ្ធា ច សង្ខារា សម្មសនចារោតិ វទន្តិ។ ជម្ពុទីបវាសីសន្តានគតាតិ កេចិ។ សសន្តានគតេ សព្ពធម្មេ បរសន្តានគតេ ច សន្តានវិភាគំ អកត្វា ពហិទ្ធាភាវសាមញ្ញតោ សម្មសតិ, អយំ សាវកានំ សម្មសនចារោ។ មហាមោគ្គល្លានត្ថេរោ បន ពហិទ្ធា ធម្មេបិ សន្តានវិភាគេន កោចិ កោចិ ឧទ្ធរិត្វា សម្មសិ, តញ្ច ខោ ញាណេន ផុដ្ឋមត្តំ កត្វា។ តេន វុត្តំ “យដ្ឋិកោដិយា ឧប្បីឡយន្តោ វិយ ឯកទេសមេវ សម្មសន្តោ”តិ។ តត្ថ ញាណេន នាម យាវតា ញេយ្យំ វត្តិតព្ពំ, តាវតា អវត្តនតោ “យដ្ឋិកោដិយា ឧប្បីឡយន្តោ វិយា”តិ វុត្តំ, អនុបទធម្មវិបស្សនាយ អភាវតោ “ឯកទេសមេវ សម្មសន្តោ”តិ វុត្តំ។ ធម្មសេនាបតិនោបិ យថាវុត្តសាវកានំ វិបស្សនាភូមិមេវ សម្មសនចារោ។ តត្ថ បន ថេរោ សាតិសយំ និរវសេសំ អនុបទញ្ច សម្មា វិបស្សិ។ តេន វុត្តំ “សាវកានំ សម្មសនចារំ និប្បទេសំ សម្មសី”តិ។

ឯត្ថ ច សុក្ខវិបស្សកា លោកិយាភិញ្ញាប្បត្តា បកតិសាវកា មហាសាវកា អគ្គសាវកា បច្ចេកពុទ្ធា សម្មាសម្ពុទ្ធាតិ ឆសុ ជនេសុ សុក្ខវិបស្សកានំ ឈានាភិញ្ញាហិ អនធិគតបញ្ញានេបុញ្ញត្តា អន្ធានំ វិយ ឥច្ឆិតបទេសោក្កមនំ វិបស្សនាកាលេ ឥច្ឆិតិច្ឆិតធម្មុបធារណា នត្ថិ, តេ យថាបរិគ្គហិតធម្មមត្តេយេវ វិបស្សនំ ចរន្តិ។ លោកិយាភិញ្ញាប្បត្តា បន បកតិសាវកា យេន យេន វិបស្សនំ អារភន្តិ, តតោ អញ្ញតោបិ វិបស្សនំ ចិត្តារុឡ្ហំ កាតុំ សក្កោន្តិ វិបុលញាណត្តា។ មហាសាវកា អភិនីហារសម្បន្នត្តា តតោ សាតិសយំ វិបស្សនំ ចិត្តារុឡ្ហំ កាតុំ សក្កោន្តិ។ អគ្គសាវកេសុ ទុតិយោ អភិនីហារសម្បត្តិយា សមាធានស្ស សាតិសយត្តា វិបស្សនំ តតោបិ ចិត្តារុឡ្ហំ ករោតិ។ បឋមោ បន តតោបិ មហាបញ្ញតាយ សាវកេហិ អសាធារណំ កត្វា វិបស្សនំ ចិត្តារុឡ្ហំ ករោតិ។ បច្ចេកពុទ្ធា តេហិបិ មហាភិនីហារតាយ អត្តនោ អភិនីហារានុរូបំ តតោបិ ចិត្តារុឡ្ហំ វិបស្សនំ ករោន្តិ។ ពុទ្ធានំ សម្មទេវ បរិបូរិតបញ្ញាបារមីបភាវិតា សព្វញ្ញុតញ្ញាណាធិគមស្ស អនុរូបំ យថា នាម កតវាលវេធបរិចយេន សរភង្គសទិសេន ធនុគ្គហេន ខិត្តោ សរោ អន្តរា រុក្ខលតាទីសុ អសជ្ជមានោ លក្ខេយេវ បតតិ, ន សជ្ជតិ ន វិរជ្ឈតិ, ឯវំ អន្តរា អសជ្ជមានា អវិរជ្ឈមានា វិបស្សនា សម្មសនីយធម្មេសុ យាថាវតោ នានានយេហិ បវត្តតិ, យំ "មហាវជិរញាណ"ន្តិ វុច្ចតិ។

ឯតេសុ ច សុក្ខវិបស្សកានំ វិបស្សនាចារោ ខជ្ជោបនកប្បកាសសទិសោ, អភិញ្ញាប្បត្តបកតិសាវកានំ ទីបប្បកាសសទិសោ, មហាសាវកានំ ឧក្កាប្បកាសសទិសោ, អគ្គសាវកានំ ឱសធិតារកប្បកាសសទិសោ, បច្ចេកពុទ្ធានំ ចន្ទប្បកាសសទិសោ, សម្មាសម្ពុទ្ធានំ រស្មិសហស្សបដិមណ្ឌិតសរទសូរិយមណ្ឌលសទិសោ ហុត្វា ឧបដ្ឋាតិ។ តថា សុក្ខវិបស្សកានំ វិបស្សនាចារោ អន្ធានំ យដ្ឋិកោដិយា គមនសទិសោ, លោកិយាភិញ្ញាប្បត្តបកតិសាវកានំ ទណ្ឌកសេតុគមនសទិសោ, មហាសាវកានំ ជង្ឃសេតុគមនសទិសោ, អគ្គសាវកានំ សកដសេតុគមនសទិសោ, បច្ចេកពុទ្ធានំ មហាជង្ឃមគ្គគមនសទិសោ, សម្មាសម្ពុទ្ធានំ មហាសកដមគ្គគមនសទិសោ។ តថា ពុទ្ធានំ បច្ចេកពុទ្ធានញ្ច វិបស្សនា ចិន្តាមយញាណសំវឌ្ឍិតត្តា សយម្ភុញាណភូតា, ឥតរេសំ សុតមយញាណសំវឌ្ឍិតត្តា បរោបទេសសម្ភូតាតិ វេទិតព្វា។

ឥធាតិ ឧភិន្នម្បិ ឆេទានំ បុគ្គលេហាកំ ជនស្សតុំ "អតីតេ កិរ"តិអាទិមាហ។ តំ សព្វំ ឧត្តានត្ថមេវ។

ឯវំ ពុទ្ធានុភាវន្តិ សមត្តា បញ្ញត្តបរិច្ឆិន្នំ វចនសំ ហុត្វា ឋិតធីតិ ពុទ្ធានុភាវន្តិ ឯវំលទ្ធនាមំ នាគពលគតំ។ ឧសូយនកិរិយាយ កម្មភាវំ សន្ធាយ "ឧបយោគត្ថេ វា"តិ វុត្តំ។

សារិបុត្តមោគ្គល្លានបព្ពជ្ជាកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ឧបជ្ឈាយវត្តកថាវណ្ណនា

៦៣។ វជ្ជាវជ្ជំ ឧបនិជ្ឈាយតីតិ ឧបជ្ឈាយោ, តំ ឧបជ្ឈាយោ ឯតេសន្តិ អនុបជ្ឈាយកា។ តេនាហ "វជ្ជាវជ្ជំ ឧបនិជ្ឈាយកេន វិនា

ᩅᩥᩁᩉᩥᨲᩣ"ᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᨱ᩠ᨱᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᩴ ᨾᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᨱ᩠ᨱᩴ᪨ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩋᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᩥ ᩋᨿᨾᨠᩣᩁᩮᩣ "ᨻᩃᩥᨻᩃ"ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩅᩥᨿ᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨴᩩᨲᩥᨿ-ᩈᨴ᩠ᨴᩈᨾᩣᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅᩣᩉ "ᨲᩔᩮᩅᩥᨿᩣᨾᨶ᩠ᨲᩔᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩈᨾᩮᩣᨶ᩠ᨲᩣ, ᨲᩔᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲ"ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨷᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨧᩁᨱᨠᨷᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨽᩣᨩᩥᨲᩣ ᨷᨶ ᨷᨲ᩠ᨲᩔ ᩈᨾ᩠ᨷᨧ᩠ᨨᩥᨲᨷ᩠ᨷᩮᩣᨩᨶ ᨴᩩᨲᩥᨿᨠᨷ᩠ᨷᨶᩣᨿ ᨣᩤᩁᩅᩴ ᩅᩥᨠᩣᩅᩥᨲᩴ᪨ ᨲᩔᩮᩅᨲ᩠ᨲᩥ ᨲᩔᩮᩅ ᨷᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨧᩁᨱᨠᨷᨲ᩠ᨲᩣ᪨

᪙᪓᪨ ᩈᨣᩣᩁᩅᩣ ᩈᨷ᩠ᨷᨲᩥᩔᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨣᩁᩩᨠᩣᩁᩅᩣ ᨣᩣᩁᩅᩴ, ᨷᩣᩈᩣᨱᨧ᩠ᨨᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨿ ᨣᩁᩩᨠᩁᨱᩦᨿᨲᩣ᪨ ᩈᩉ ᨣᩣᩁᩅᩮᨶᩣᨲᩥ ᩈᨣᩣᩁᩅᩣ᪨ ᨣᩁᩩᨲᩣ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨣᩣᩁᩅᩅᩈᩮᨶ ᨷᨲᩥᩔᩅᨶᩴ ᨷᨲᩥᩔᩮᩣ, ᨷᨲᩥᩔᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩣᨾᨶᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨣᩣᩁᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᩉ ᨷᨲᩥᩔᩮᨶᩣᨲᩥ ᩈᨷ᩠ᨷᨲᩥᩔᩣ, ᩒᩅᩣᨴᩴ ᩈᨾ᩠ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨷᨲᩥᩔᩦᨿᨲᩦᨲᩥ ᩅᩣ ᨷᨲᩥᩔᩮᩣ, ᨣᩁᩩᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶ ᩈᩉ ᨷᨲᩥᩔᩮᨶᩣᨲᩥ ᩈᨷ᩠ᨷᨲᩥᩔᩣ᪨ ᩋᨶᩩᨠᩪᩃᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨷᨶ ᨶᩦᨧᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᨷᩁᩦᨲᩴ ᩋᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨾᨶᩔᩮᩅ "ᨣᩁᩩᨠᩣᩅᨬ᩠ᨧᨶᩮᩣ ᨶᩮᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᩅᨬ᩠ᨧᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ"ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᩣᨵᩪᨲᩥ ᩈᩣᨵᩩ᪨ ᩃᩉᩪᨲᩥ ᩋᨣᩁᩩ, ᨾᨾ ᨽᩣᩁᩮᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᨠᩣᩁᩮᨶ ᨠᩣᩁᩥᨿᩴ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩒᨷᩣᨿᩥᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨷᩣᨿᨷᨭᩥᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᩮᨶ ᨴᩩᨲᩥᨿᨠᨣ᩠ᨣᩉᨱᩴ ᨽᩣᩈᩥᨲᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮᨶ ᨲᩴ ᨾᩮ ᨽᩣᩁᩮᩣ ᨷᨭᩥᨿ ᨠᩣᩁᩮᩣ ᨬᩣᨲᩣᩈᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨷᨲᩥᩁᩪᨷᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᩩᩁᩪᨷᩴ ᩅᨲ ᨴᩩᨲᩥᨿᨠᨣ᩠ᨣᩉᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨷᩣᩈᩣᨴᩥᨠᩮᨶᩣᨲᩥ ᨷᩈᩣᨴᩣᩅᩉᩮᨶ ᨠᩣᨿᩅᨧᩦᨷᨿᩮᩣᨣᩮᨶ᪨ ᩈᨾ᩠ᨷᩣᨴᩮᩉᩦᨲᩥ ᨲᩥᩅᩥᨵᩈᩥᨠ᩠ᨡᩴ ᨶᩥᨷ᩠ᨹᩣᨴᩮᩉᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨠᩣᨿᩮᨶ ᩅᩣᨲᩥ ᩉᨲ᩠ᨳᨾᩩᨴ᩠ᨴᩣᨴᩥ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩣᨿᩮᨶ ᩅᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨷᩮᨲᩥ᪨ ᨣᩉᩥᨲᩣ ᨲᨿᩣ...ᨷᩮ... ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨷᩮᨲᩦᨲᩥ "ᩈᩣᩉᩪ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩑᨠᩴ ᩅᨧᩦᨽᩮᨴᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨷᩮᨲᩦᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅᩣᩉ "ᨴᩩᨲᩥᨿᩮᨶ ᩉᩦ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᩈᩣᩉᩪᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶᩴ ᩈᨴ᩠ᨴᩣᨿᩣᨲᩥ ᨴᩩᨲᩥᨿᨠᩮᨶ "ᩈᩣᩉᩪ"ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩅᩥᩉᩣᩁᩥᨠᩔ "ᩈᩣᩉᩪ"ᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶᩅᨧᨶᩴ ᩈᨴ᩠ᨴᩣᨿ᪨ ᨣᩉᩮᩣ ᨶᨷ᩠ᨷᩣᨾᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ "ᩋᩣᨿᩣᨧᨶᨴᩣᨶᨾᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩉᩦ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ, ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩅᩥᩉᩣᩁᩥᨠᩔ "ᨴᩩᨲᩥᨿᩮᩣ ᨾᩮ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩉᩮᩣᩉᩦ"ᨲᩥ ᩋᩣᨿᩣᨧᨶᨾᨲ᩠ᨲᩮᨶ, ᨴᩩᨲᩥᨿᨠᩔ ᩅ "ᩈᩣᩉᩪ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨴᩣᨶᨾᨲ᩠ᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨶ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩈᨾ᩠ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨦ᩠ᨣᩴ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩅᩥᩉᩣᩁᩥᨠᩔ ᩈᨾ᩠ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶᩅᨧᨶᩴ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨴᩩᨲᩥᨿᨠᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮ ᩋᨦ᩠ᨣᩴ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

᪙᪔᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩅᨲ᩠ᨲᨶᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩅᩥᩉᩣᩁᩥᨠᩔ᪨ ᨲᩣᨴᩥᩈᨾᩮᩅ ᨾᩩᨡᨵᩮᩣᩅᨶᩮᩣᨴᨠᩴ ᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᨶ᩠ᨲᨠᨭ᩠ᨮᩴ ᨾᩉᨶ᩠ᨲᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᨡᩩᨴ᩠ᨴᨠᩮᩈᩩ ᨶ ᩑᨠᩣᨠᩣᩁᩮ ᨲᩣᨴᩥᩈᨾᩮᩅ ᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩑᨠᩴ ᨴᩦᨶᩣᨲᩦᨲᩥ ᨷᨭᩥᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩈᩃ᩠ᩃᨠ᩠ᨡᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨴᨲᩥ᪨ ᨿᨴᩥ ᩑᩅᩴ "ᩈᩃ᩠ᩃᨠ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿᩣ"ᨲᩥ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ "ᩈᩃ᩠ᩃᨠ᩠ᨡᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩃ᩠ᩃᨠ᩠ᨡᩮᨲᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲ"ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨭ᩠ᨮᩣᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨶᩣᨾ ᩋᩣᩈᨶᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ, ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨿᨶᨲᩮᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨣ᩠ᨣᨾᨶᩴ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨣ᩠ᨣᨾᨶᩴ ᩅᩣ ᩋᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨷᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨭ᩠ᨮᩣᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨶᩥᩈᩦᨴᩣᨷᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣᨲᩥ "ᨶ ᨴᩩᨲᩥᨿᨠᩔ ᨠᩣᩃᩣᨿᩣᨲᩩᩔᩣ"ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩅᩩᨲ᩠ᨲ ᨶ-ᨠᩣᩁᩮᩣ ᨷᨴᩣᨿ᪨ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨾᩣᩉ "ᩋᨣᩥᩃᩣᨶᩮᩣᨷᩥ ᨶ ᨾᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦ"ᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᨳᩣ ᩉᩥ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨴᩩᨲᩥᨿᨠᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨶᩣᨴᩁᩥᨿᩮᨶ ᩋᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩔ ᩋᨣᩥᩃᩣᨶᩔ ᩅᨲ᩠ᨲᨽᩮᨴᩮ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᩴ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᨾᩮᩅ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᩅᨠ᩠ᨡᨲᩥ "ᩋᨣᩥᩃᩣᨶᩮᨶ ᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩅᩥᩉᩣᩁᩥᨠᩮᨶ ᩈᨭ᩠ᨮᩥᩅᩔᩮᨶᩣᨷᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨴᩩᨲᩥᨿᨠᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩋᨶᩣᨴᩁᩮᨶ ᩋᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩔ ᩅᨲ᩠ᨲᨽᩮᨴᩮ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᩴ᪨ ᨶ-ᨠᩣᩁᨷᨭᩥᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨷᨶ ᨷᨴᩮᩈᩩ ᨣᩥᩃᩣᨶᩔᩣᨷᩥ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᨠᩥᩁᩥᨿᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩔ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᨾᩮᩅᩣ"ᨲᩥ (ᨾᩉᩣᩅ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪙᪓)᪨ ᩋᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᩣᩈᨶ᩠ᨶᩅᩣᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨩᨶᨠᨾᩮᩅ ᩅᨧᨶᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᨴᨲᩥ᪨ ᨿᩣᨿ ᩉᩥ ᩅᩣᨧᩣᨿ ᩋᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩈᩣ ᩅᩣᨧᩣ ᨲᩔᩣ ᩋᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᩣᩈᨶ᩠ᨶᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨

ᨧᩦᩅᩁᩮᨶ ᨷᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩮᨮᩮᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ "ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᩈᨦ᩠ᨣᩔ ᩑᨠᩮᨶ ᨠᨱ᩠ᨱᩮᨶ ᩅᩮᨮᩮᨲ᩠ᩅᩣ"ᨲᩥ ᨣᨱ᩠ᨮᩥᨷᨴᩮᩈᩩ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨠᩣᨿᩮᨲᩥ ᨠᩣᨿᨷᩁᩥᨿᩣᨷᨶ᩠ᨶᩮ ᨲᩣᨴᩥᩈᩮ ᨠᩥᩈ᩠ᨾᩥᨬ᩠ᨧᩥ

បទេសេ។ អន្តរឃរេតិ អន្តោគាមេ។ បដិក្កមនេតិ អាសនសាលាយំ។ តិក្ខត្តុំ បានីយេន បុច្ឆិតព្វោតិ សម្ពន្ធោ, អាទិម្ហិ សេញ្ញអន្តោតិ ឯវំ តិក្ខត្តុំ បុច្ឆិតព្វោតិ អត្ថោ។ ឧបកដ្ឋោតិ អាសន្នោ។ ធោតវាលិកាយាតិ និរុទកាយ បរិសុទ្ធវាលិកាយ។ សចេ បហោតីតិ វុត្តមេវត្ថំ វិការេតិ "ន កោចិ កោលញ្ញោ អភិក្កន្តោ ហោតី"តិ។ បរិវេណំ គន្ត្វាតិ ឧបជ្ឈាយស្ស បរិវេណំ គន្ត្វា។

ឧបជ្ឈាយវត្តកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩៤. សទ្ធិវិហារិកវត្តកថា ឧត្តានត្ថាយេវ។

នសម្មាវត្តនាទិកថាវណ្ណនា

៩៥. នសម្មាវត្តនាទិកថាយំ គេហស្សិតបេមន្តិ "បិតា មេ អយ"ន្តិ ឯវំ ឧប្បន្នបេមំ។ ឧបជ្ឈាយម្ហិ ហិរោត្តប្បបច្ចុបដ្ឋានមេវ ហិ បេមំ គេហស្សិតបេមំ នាម។ ន ហិ តំ អកុសលបក្ខិយំ គេហស្សិតបេមំ សន្ធាយ វុត្តំ បដិវិទ្ធសច្ចានំ បហីនានុសយានំ តេសំ សម្ភវតោ, ន ច កោចិ កិញ្ចិ និក្កិលេសេ និយ្យាតេតិ, គេហស្សិតបេមសទិសត្តា បន បេមប្បវត្តិ យេវាតិ វុត្តន្តិ វេទិតព្វំ។ "តេន ហិ ឯកោ វត្តយន្តោ កិញ្ចិ...បេ... តេន អនាបត្តី"តិ វចនតោ សចេ ឯកោ វត្តយន្តោ កិញ្ចិ "ភន្តេ, តុម្ហេ អប្បោស្សុក្កា ហោថ, អហំ តុម្ហាកំ សទ្ធិវិហារិកំ អន្តេវាសិកំ វា គិលានំ ឧបដ្ឋហិស្សាមិ, ឱវទិតព្វំ ឱវទិស្សាមិ, ឥតិ ករណីយេសុ ឧស្សុក្កំ អាបជ្ជិស្សាមី"តិ វទតិ, តេ ឯវ ច សទ្ធិវិហារិកាទយោ "ភន្តេ, តុម្ហេ គណេសុ អប្បោស្សុក្កា ហោថា"តិ វទន្តិ, វត្តំ ច ន សាទិយន្តិ, តេសំ បដ្ឋាយ អាចរិយុបជ្ឈាយានំ អនាបត្តីតិ វទន្តិ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ។

នសម្មាវត្តនាទិកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

រាធព្រាហ្មណវត្ថុកថាវណ្ណនា

៩៦. រាធព្រាហ្មណវត្ថុស្មិំ កិសោ អហោសីតិ ខាទិតុំ ច ភុញ្ជិតុំ ច អសក្កោន្តោ តនុកោ អហោសិ អប្បមំសលោហិតោ។ ឧប្បណ្ឌុប្បណ្ឌុកជាតោតិ សញ្ជាតុប្បណ្ឌុប្បណ្ឌុកភាវោ បណ្ឌុបលាសបដិភាគោ។ ធមនិសន្ថតគត្តោតិ បរិយាទិន្នមំសលោហិតត្តា សិរាជាលេនេវ សន្ថរិតគត្តោ។ អធិការន្តិ អធិកិរិយំ, ឧបការន្តិ វុត្តំ ហោតិ។ កតំ ជានាតីតិ កតញ្ញូ, កតំ បកាសំ កត្វា ជានាតីតិ កតវេទី។ កិំ បន ថេរោ ភគវតា ពារាណសិយំ តីហិ សរណគមនេហិ អនុញ្ញាតំ បព្ពជ្ជំ ឧបសម្បទំ ន ជានាតីតិ? នោ ន ជានាតិ។ យទិ ឯវំ "កថាហំ, ភន្តេ, តំ ព្រាហ្មណំ បព្ពាជេមិ ឧបសម្បាទេមី"តិ កស្មា អាហាតិ? យំ អនុយោគំ សន្ធាយាហ "កិញ្ចាបិ អាយស្មា សារិបុត្តោ"តិអាទិ។ បរិមណ្ឌលេហីតិ បរិបុណ្ណេហិ។ អញ្ញថា ច វត្តព្វំ អញ្ញថា វទតីតិ "ភន្តេ"តិ វត្តព្វំ "ពន្ធេ"តិ វទតិ។

᪑᪖-᪑᪗᪨ ᩈᨾᨶᨶ᩠ᨲᩁᩣᨲᩥ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩴ᪨ ᨸᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩥᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᨸᩁᩥᩉᩁᨱᨲ᩠ᨳᩴ ᨶᩥᩔᩦᨿᨲᩦᨲᩥ ᨶᩥᩔᨿᩣ,

ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨿᩣᩃᩮᩣᨸᨽᩮᩣᨩᨶᩣᨴᩥᨠᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨿᩣᩃᩮᩣᨸᨽᩮᩣᨩᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨩᨦ᩠ᨥᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨿᨻᩃᩮᨶ ᨧᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᩃᩮᩣᨸᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᨽᩮᩣᨩᨶᩴ᪨

ᩋᨲᩥᩁᩮᨠᩃᩣᨽᩮᩣᨲᩥ “ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨿᩣᩃᩮᩣᨸᨽᩮᩣᨩᨶᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨽᩥᨠ᩠ᨡᩣᩉᩣᩁᩃᩣᨽᨲᩮᩣ ᩋᨵᩥᨠᩃᩣᨽᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨥᨽᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨠᩃᩔ ᩈᨦ᩠ᨥᩔ

ᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨦ᩠ᨥᨽᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨠᨲᩥᨸᨿᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᨽᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨶᩥᨾᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨾᨶ᩠ᨲᨶᩴ᪨ ᩈᩃᩣᨠᩴ ᨣᩣᩉᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᨽᨲ᩠ᨲᩴ

ᩈᩃᩣᨠᨽᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨠ᩠ᨡᩮ ᩑᨠᨴᩥᩅᩈᩴ ᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨠ᩠ᨡᩥᨠᩴ᪨ ᩏᨸᩮᩣᩈᨳᩮ ᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨸᩮᩣᩈᨳᩥᨠᩴ᪨ ᨸᩣᨭᩥᨸᨴᨴᩥᩅᩈᩮ ᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩣᨭᩥᨸᨴᩥᨠᩴ᪨

ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᨠᨳᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨠᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨿᩴ ᩋᩣᩅᩥ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ᪨

ᩅᩥᩉᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᨸᩣᨠᩣᩁᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩈᨠᩃᩮᩣ ᩋᩣᩅᩣᩈᩮᩣ᪨ ᩋᨯ᩠ᨰᨿᩮᩣᨣᩮᩣᨲᩥ

ᨴᩦᨥᨸᩣᩈᩣᨴᩮᩣ᪨ ᨣᩁᩩᩊᩈᨱ᩠ᨮᩣᨶᨸᩣᩈᩣᨴᩮᩣᨲᩥᨸᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨸᩣᩈᩣᨴᩮᩣᨲᩥ ᨧᨲᩩᩁᩔᨸᩣᩈᩣᨴᩮᩣ᪨ ᩉᨾ᩠ᨾᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩩᨱ᩠ᨯᨧ᩠ᨨᨴᨶᨸᩣᩈᩣᨴᩮᩣ᪨ ᩋᨸᩁᩮ ᨸᨶ ᨽᨱᨶ᩠ᨲᩥ

“ᩅᩥᩉᩣᩁᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨴᩦᨥᨾᩩᨡᨸᩣᩈᩣᨴᩮᩣ, ᩋᨯ᩠ᨰᨿᩮᩣᨣᩮᩣ ᩑᨠᨸᩔᨧ᩠ᨨᨴᨶᨠᨣᩮᩉᩴ , ᨲᩔ ᨠᩥᩁ ᩑᨠᨸᩔᩮ ᨽᩥᨲ᩠ᨲᩥ ᩏᨧ᩠ᨧᨲᩁᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩍᨲᩁᨸᩔᩮ

ᨶᩦᨧᩣ, ᨲᩮᨶ ᨲᩴ ᩑᨠᨸᩔᨧ᩠ᨨᨴᨶᨠᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨸᩣᩈᩣᨴᩮᩣ ᩋᩣᨿᨲᨧᨲᩩᩁᩔᨸᩣᩈᩣᨴᩮᩣ, ᩉᨾ᩠ᨾᩥᨿᩴ ᨾᩩᨱ᩠ᨯᨧ᩠ᨨᨴᨶᩴ ᨧᨶ᩠ᨴᩥᨠᨦ᩠ᨣᨱᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ”ᨲᩥ᪨ ᨣᩩᩉᩣᨲᩥ ᨸᨻ᩠ᨻᨲᨣᩩᩉᩣ᪨

ᨸᩪᨲᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩴ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨿᨳᩣ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣᨸᩥ ᨠᩣᨿᩮᩣ “ᨸᩪᨲᩥᨠᩣᨿᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩋᨽᩥᨶᩅᨾ᩠ᨸᩥ ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩪᨲᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ

ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅ᪨

ᩁᩣᨵᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᩅᨲ᩠ᨲᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪘᪨ ᩏᨸᩈᩮᨶᩅᨲ᩠ᨳᩩᨾ᩠ᩉᩥ ᩋᩣᨧᩥᨱ᩠ᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩁᩥᨲᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨶᩩᨵᨾ᩠ᨾᨲᩣ᪨ ᨠᨧ᩠ᨧᩥ ᨡᨾᨶᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᨧ᩠ᨧᩥ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨧᨲᩩᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨶᩅᨴ᩠ᩅᩣᩁᩴ ᩈᩁᩦᩁᨿᨶ᩠ᨲᩴ ᨡᨾᨶᩦᨿᩴ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ

ᨡᨾᩥᨲᩩᩴ ᩈᩉᩥᨲᩩᩴ ᨸᩁᩥᩉᩁᩥᨲᩩᩴ, ᨶ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨠᨧ᩠ᨧᩥ ᨿᩣᨸᨶᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᨧ᩠ᨧᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨠᩥᨧ᩠ᨧᩮᩈᩩ ᨿᩣᨸᩮᨲᩩᩴ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ, ᨶ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩴ ᨴᩔᩮᨲᩦᨲᩥ᪨

ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩣᨸᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩣᨲᩥᩑᩅᨾᩣᨴᩥ ᨿᩴ ᨸᩁᨲᩮᩣ “ᨠᨲᩥ ᩅᩔᩮᩣᩈᩥ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥ, ᨲᩔ ᨸᩁᩥᩉᩣᩁᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨲᩕᩣᨿᩴ ᩈᨦ᩠ᨡᩮᨸᨲ᩠ᨳᩮᩣ –

ᨲᨳᩣᨣᨲᩣ ᨶᩣᨾ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩣᨸᩥ ᩈᨧᩮ ᨲᩣᨴᩥᩈᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᨠᩣᩁᨱᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᨧᩮ ᨸᨶ ᨲᩣᨴᩥᩈᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᨠᩣᩁᨱᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩣᨸᩥ ᨶ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ

ᨸᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨲᩴ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᩋᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩣᨸᩦ”ᨲᩥ ᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨠᩣᩃᩴ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᨧᩮ ᨲᩔᩣ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᨿ ᩈᩮᩣ ᨠᩣᩃᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᨲᩴ

ᨠᩣᩃᩴ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᨧᩮ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩑᩅᨾ᩠ᨸᩥ ᨠᩣᩃᩴ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣᩅ ᨶ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩣᨸᩥ ᨧ ᩋᨲ᩠ᨳᩈᩴᩉᩥᨲᩴ ᨲᨳᩣᨣᨲᩣ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᨿᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨶᩥᩔᩥᨲᩴ

ᨠᩣᩁᨱᨶᩥᩔᩥᨲᩴ, ᨲᨴᩮᩅ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶᩮᩣ ᩋᨶᨲ᩠ᨳᩈᩴᩉᩥᨲᩴ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨲ᩠ᨳᩈᩴᩉᩥᨲᩮ ᩈᩮᨲᩩᨥᩣᨲᩮᩣ ᨲᨳᩣᨣᨲᩣᨶᩴ᪨ ᩈᩮᨲᩩ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ, ᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶᩮᩅ

ᨲᩣᨴᩥᩈᩔ ᩅᨧᨶᩔ ᨥᩣᨲᩮᩣ ᩈᨾᩩᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩈᩴᩉᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨶᩥᩔᩥᨲᩴ ᩅᨧᨶᩴ ᨲᨳᩣᨣᨲᩣ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ “ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩦᨲᩥ

ᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩥ ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩅᩣ ᨴᩮᩈᩮᩔᩣᨾᩣᨲᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨧᩁᩥᨲᨠᩣᩁᨱᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨩᩣᨲᨠᩴ ᩅᩣ ᨠᨳᨿᩥᩔᩣᨾ᪨ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᩅᩣ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᩮᩔᩣᨾᩣᨲᩥ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᩅᩣ ᨲᩣᨿ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᨿ ᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩴ ᨸᩣᨠᨭᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩁᩩᨠᩴ ᩅᩣ ᩃᩉᩩᨠᩴ ᩅᩣ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᩮᩔᩣᨾ ᩋᩣᨱᩴ ᨮᨸᩮᩔᩣᨾ᪨ ᩋᨲᩥᩃᩉᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲᩥᩈᩦᨥᩴ᪨

᪗᪖᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩅᨲ᩠ᨳᩩᨾ᩠ᩉᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣᨲᩥ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩮᩣ ᨽᩪᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪒.᪓.᪖᪒) ᨧ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩴ ᨩᩣᨶᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨲᩥᨲ᩠ᨳᨠᩁᩮᩣ ᨩᩣᨶᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ , ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ ᨩᩣᨶᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ, ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩈᩣᩅᨠᩣ ᨩᩣᨶᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩴ ᨶᩣᨾ ᨴ᩠ᩅᩣᩈᨭ᩠ᨮᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩮᩣ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩉᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᩥᩃᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨾ᩠ᨾᩩᨩ᩠ᨩᨶᩥᨾᩩᨩ᩠ᨩᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ "ᨲᩥᨲ᩠ᨳ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩣᩈᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩦᨶᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᨲᩣ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᨠᩁᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨸᩪᩁᨱᨠᩔᨸᩣᨴᩥᨠᩮᩣ᪨ ᨲᩔ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᩮ ᩉᩥ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩮ ᨩᩣᨲᩣᨲᩥ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ, ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨣᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩴ ᩑᨲᩮᩈᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨠᩣ, ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨠᩣ ᩑᩅ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ᪨ ᨲᩮᩈᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᨴᩣᨿᨠᩣ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩈᩣᩅᨠᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩈᩉᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨾᩣᨶᩮᩣᨲᩥ ᩈᩉᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩮᨶ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨾᩣᨶᩮᩣ, ᨠᩁᨱᨲ᩠ᨳᩮ ᩏᨸᨿᩮᩣᨣᩅᨧᨶᩴ᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᩈᩉᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩮᩉᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩣ, ᨲᩮᩈᩴ ᩅᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᨠᨲ᩠ᨲᩣ "ᩈᩉᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᨶᩣᨾᩮᨶ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩮᨶ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨾᩣᨶᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨸᩈᩪᩁᩮᩣᨲᩥ ᨲᩔ ᨶᩣᨾᩴ᪨ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩮᩣᨲᩥ ᨣᩥᩉᩥᨻᨶ᩠ᨵᨶᩴ ᨸᩉᩣᨿ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩩᨸᨣᨲᩮᩣ᪨

ᨲᩴᨿᩮᩅ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩣᨿᨲᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨴ᩠ᩅᩣᩈᨭ᩠ᨮᩥᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅ ᩋᩣᨿᨲᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩣᨿᨲᨶᩴ, ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩣ ᩑᨲᩮᩈᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨶᩮᩣ, ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ, ᨲᩮᩈᩴ ᩋᩣᨿᨲᨶᨶ᩠ᨲᩥᨸᩥ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩣᨿᨲᨶᩴ᪨ ᩋᩣᨿᨲᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ "ᩋᩔᩣᨶᩴ ᨠᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩᩮᩣ ᩋᩣᨿᨲᨶᩴ, ᨣᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩣᨸᨳᩮᩣ ᩋᩣᨿᨲᨶ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩋᩣᨿᨲᨶᩴ ᨶᩣᨾ᪨

"ᨾᨶᩮᩣᩁᨾᩮ ᩋᩣᨿᨲᨶᩮ, ᩈᩮᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩴ ᩅᩥᩉᨦ᩠ᨣᨾᩣ;

ᨨᩣᨿᩴ ᨨᩣᨿᨲ᩠ᨳᩥᨶᩮᩣ ᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᨹᩃᨲ᩠ᨳᩴ ᨹᩃᨽᩮᩣᨩᩥᨶᩮᩣ"ᨲᩥ᪨ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪕.᪓᪘) –

ᩑᨲ᩠ᨳ ᩈᨾᩮᩣᩈᩁᨱᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ᪨ "ᨸᨬ᩠ᨧᩥᨾᩣᨶᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣᨿᨲᨶᩣᨶᩦ"ᨲᩥ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪕.᪒᪖) ᩑᨲ᩠ᨳ ᨠᩣᩁᨱᩴ, ᨲᩴ ᩍᨵ ᩈᨻ᩠ᨻᨾ᩠ᨸᩥ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨸᩥ ᩉᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨣᨲᩥᨠᩣ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨿᨾᩣᨶᩣ ᩍᨾᩣᩈᩩᨿᩮᩅ ᨴ᩠ᩅᩣᩈᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩦᩈᩩ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᨾᩮᩣᩈᩁᨾᩣᨶᩣᨸᩥ ᩑᨲᩣᩈᩩᨿᩮᩅ ᩈᨾᩮᩣᩈᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᨲᨶ᩠ᨲᩥ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨣᨲᩥᨠᨽᩣᩅᩮ ᨧ ᨶᩮᩈᩴ ᩍᨾᩣᨿᩮᩅ ᨴ᩠ᩅᩣᩈᨭ᩠ᨮᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩮᩣ ᨠᩣᩁᨱᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᩋᩣᨿᨲᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩣᨿᨲᨶᩴ, ᨲᩮᨶᩮᩅᩮᨲ᩠ᨳ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩦᨶᩴ ᩋᩣᨿᨲᨶᨶ᩠ᨲᩥᨸᩥ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩣᨿᨲᨶᩴ᪨

ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᩅᨧ᩠ᨨᩣᨾᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣᨲᩥ ᩏᨸᨿᩮᩣᨣᨲ᩠ᨳᩮ ᩈᩣᨾᩥᩅᨧᨶᩴ, ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᩅᩈᩥᩔᩣᨾᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨻ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩮᩣ...ᨸᩮ... ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᩣᨿᩮᩅᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᩈᩩᨸᨭ᩠ᨮᩣᨸᨠᨻᩉᩩᩔᩩᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᨴᨲᩥ᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩩᨸᩣᩃᩥ ᩋᨦ᩠ᨣᩮᩉᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨿᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨲᩴ ᨸᩁᨲᩮᩣ ᩋᩣᩅᩥ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ᪨

ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᩅᨲ᩠ᨲᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

បណាយតាលយាបតាកចាចណ្ណតា

ប័០៍ ឃំ បុរេព្ទា លក្ខលំា ច្ញុត្តន្តិ សម្ពន្ធោ, “ខេតេតច លក្ខលេណត តិស្សយរត្តចាសិកស្ស អាបត្តិ ខេចឌិតព្ទា”តិ ខេបិត្តុកេស្ យិខេផា ឌិស្សតិ, “ត ខេតេតច លក្ខលេណត តិស្សយរត្តចាសិកស្ស អាបត្តិ ខេចឌិតព្ទា”តិ ខ្ញុចំ បខេតត្ញ យិខេផា ខេចឌិតខេព្ទា៍ សង្គិចិហារិកស្ស ចុត្តលក្ខលេណត តិស្សយរត្តចាសិកស្ស អាបត្តិ ត ខេចឌិតព្ទាតិ ខ្ញុចំ បខេតត្ញ អខេត្ញាបិ ខេចឌិតខេព្ទា៍ អព្ទាចា “តិស្សយរត្តចាសិកេណត ហិ ឃាច អាចរិយំ តិស្សាយ ចសតិ, តាច សព្ទំា អាចរិយចត្តំ កាតព្ទា”ត្តិ ព្ទាងំ ចិទុខេឌ្ឍេយ្ប៍ ព្ទាតញិ្យាចចត់ តិស្សយរត្តចាសិកស្ស អយុត្តតិស្សយរស្សច ចត្តំ អកខេរាត្តស្ស អាបត្តិតិ ឌិខេបតិ៍ តស្មា សង្គិចិហារិកស្ស យចាចុត្តចត្តំ អកខេរាត្តស្ស តិស្សយយុត្តកស្ស អយុត្តកស្សបិ អាបត្តិ, តិស្សយរត្តចាសិកស្ស បត អយុត្តតិស្សយរស្សច អាបត្តិតិ កខេហតព្ទំ៍ ខេតេតច ចិសុទ្ធិយេក្កបិ (ចិសុទ្ធិ៍ ១៍៣១) ខាតិបលិខេនាឥកចាយំ –

“ខាតិតិ ចិហារេ អាចរិយុបព្ទ្បាយសង្គិចិហារិកអរត្តចាសិកសយាគុបព្ទ្បាយកសយាគាចរិយកា, ឈខេរ យាតា បិតា កពិតិ កាតាតិ ខ្ញុចយាឌិកា៍ ខេត កិលិតា ព្ទាយស្ស បលិខេនាឍា ខេហាត្តិ, តស្មា ខេរា បលិខេនាខេឍា ឪ្បឃដ្ឋិត្វា ខេតសំ បិកតិកកាខេណេត ឪ្បធ្ឋិតខេព្ទា៍ តត្ញ ឪ្បព្ទ្បាខេយា តាច កិលិខេតា សខេច លហុំ ត ចុដ្ឋាតិ, ឃាចឌិចំ បឌិជក្កិតខេព្ទា៍ តចា បព្ទាជ្ជាចរិខេយា ឪ្បសយ្បាចរិខេយា សង្គិចិហារិកោ ឪ្បសយ្បាឌិតបព្ទាឌិតអរត្តចាសិកសយាគុបព្ទ្បាយកា ច៍ តិស្សយាចរិយ ឪ្បខេឌ្ឍាចរិយ តិស្សយរត្តចាសិក ឪ្បខេឌ្ឍរត្តចាសិកសយាគាចរិយកា បត ឃាច តិស្សិយាខេឌ្ឍា អតុបន្ធិត្វា, តាច បឌិជក្កិតព្ទា”តិ –

ចិកាខេកត ចុត្តំ៍ អយច្ចា ចិកាខេកា “ខេតេតច លក្ខលេណត តិស្សយរត្តចាសិកស្ស អាបត្តិ ខេចឌិតព្ទា”តិ ខ្ញុចំ បិខេផ សតិ ត ឃុខេឌ្ឍេយ្ប៍ អយតិ្យា បិខេផា សង្គិចិហារិកស្ស ចិយ តិស្សយរត្តចាសិកស្សបិ យចាចុត្តចត្តំ អកខេរាត្តស្ស តិស្សយយុត្តកស្ស អយុត្តកស្សបិ អាបត្តិតិ ព្ទាយចត្ញំ ឌិខេបតិ, តស្មា ចុត្តតខេយតេតចត្ញ បិខេផា កខេហតខេព្ទា៍

បព្ទាជ្ជាបសយ្បឥឈុខេត្តចាសិកេហិ បត...ខេប... តាច ចត្តំ កាតព្ទាត្តិ បព្ទាជ្ជាចរិយាបសយ្បាចរិយឈយាចរិយាតំ

ខ្ញុខេតហិ យចាចុត្តចត្តំ កាតព្ទំ៍ តត្ញ ខេយត សិក្ខាបតាតិ ឌិត្វាតិ, អយំ បព្ទាជ្ជាចរិខេយា៍ ខេយត ឪ្បសយ្បកាយុចាចា ចុត្តា, អយំ ឪ្បសយ្បាចរិខេយា៍ ខេយា ឪ្បខេឌ្ឍំ បរិបុច្ឆំ ចា ខេតតិ, អយំ ឈយាចរិខេយាតិ ខេចឌិតព្ទំ៍ សេសខេមត្ញ ឪ្បត្តាតខេយច៍

បណាយតាលយាបតាកចាចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

តិស្សយបឌិប្បស្សទ្ធិកចាចណ្ណតា

៨២. និស្សយបដិប្បស្សទ្ធិកថាយំ ឥទំ កតោតិ បុន អាគន្តុកាទយោ អនាគន្តុកាទយោ វា ហុត្វា វាសត្វាយ កញ្ចិ ឥទំ កតោ. ភិក្ខុនោ សភាគតន្តិ បេសលភាវំ. ឱលោកេត្វាតិ ឧបបរិក្ខិត្វា. វិក្ខេត្វា...បេ... តត្ថ គន្តព្ពន្តិ ឯត្ថ សចេ កោចិ ការណេន តទហេវ គន្តុំ អសក្កោន្តោ កតិបាហេន គមិស្សាមីតិ គមនេ ឧស្សាហោ ហោតិ, រក្ខតីតិ វទន្តិ. យា ឥធ បដិក្កមីតិ យា ឥធ បវិសិ. តទេវ វសិតព្ពន្តិ តទេវ និស្សយំ គហេត្វា វសិតព្ពំ. តំយេវ វិហារំ...បេ... វសិតុំ វដ្ដតីតិ ឯត្ថ ឧបជ្ឈាយេន បរិច្ចត្តា ឧបជ្ឈាយសមោធានបរិហារោ នត្ថិ, តស្មា ឧបជ្ឈាយេន សមោធានគតស្សបិ អាចរិយស្ស សន្តិកេ គហិតនិស្សយោ ន បដិប្បស្សម្ភតិ.

អាចរិយម្ហានិស្សយបដិប្បស្សទ្ធីសុ អាចរិយោ បក្កន្តោ វា ហោតីតិ ឯត្ថ “បក្កន្តោតិ ឥទំ កតោ”តិអាទិនា ឧបជ្ឈាយស្ស បក្កមនេ យោ វិនិច្ឆយោ វុត្តោ, សោ ឯត្ថ វុត្តនយេនេវ ឥធាបិ សក្កា វិញ្ញាតុន្តិ តំ អវត្វា “កោចិ អាចរិយោ អាបុច្ឆិត្វា បក្កមតី”តិអាទិនា អញ្ញេនេវ នយេន អារទ្ធោ, អយញ្ហិ នយោ ឧបជ្ឈាយបក្កមនេបិ វេទិតព្ពោយេវ. ឧភយេសុ ហិ ឋានេសុ ឯកត្ថ វុត្តលក្ខណំ អញ្ញត្ថាបិ ទដ្ឋព្ពំ. សចេ ទ្វេ លេឌ្ឌុបាតេ អតិក្កមិត្វា និវត្តតិ, បដិប្បស្សទ្ធោ ហោតីតិ ឯត្ថ ឯត្តាវតា ទិសាបក្កន្តោ នាម ហោតីតិ អន្តេវាសិកោ អនិក្ខិត្តធុរោបិ និស្សយោ បដិប្បស្សម្ភតិ. អាចរិយុបជ្ឈាយា ទ្វេ លេឌ្ឌុបាតេ អតិក្កម្ម អញ្ញស្មិំ វិហារេ វសន្តីតិ ពាហិរូបចារសីមាយំ អន្តេវាសិកសទ្ធិវិហារិកានំ វសនដ្ឋានតោ ទ្វេ លេឌ្ឌុបាតេ អតិក្កម្ម អញ្ញស្មិំ សេនាសនេ វសន្តិ, អន្តោឧបចារសីមាយំ បន ទ្វេ លេឌ្ឌុបាតេ អតិក្កមិត្វាបិ វសតោ និស្សយោ ន បដិប្បស្សម្ភតិ. “សចេបិ អាចរិយោ មុញ្ចិតុកាមោវ ហុត្វា និស្សយបណាមនាយ បណាមេតី”តិអាទិ សព្ពំ ឧបជ្ឈាយស្ស អាណត្តិយម្បិ វេទិតព្ពំ. សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ.

និស្សយបដិប្បស្សទ្ធិកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

ឧបសម្បាទេតព្ពបញ្ចកកថាវណ្ណនា

៨៥. បញ្ចហិ, ភិក្ខវេ, អង្គេហិ សមន្នាគតេនាតិអាទីសុ ន សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្ពោតិ ឧបជ្ឈាយេន ហុត្វា សាមណេរោ ន គហេតព្ពោ. អយមេត្ថ អង្គុត្តរនិកាយដ្ឋកថាយំ (អ. និ. អដ្ឋ. ២.៥.២៥១-២៥២) វុត្តនយេន

“អត្តានមេវ បឋមំ, បតិរូបេ និវេសយេ;

អថញ្ញមនុសាសេយ្យ, ន កិលិស្សេយ្យ បណ្ឌិតោ”តិ. (ធ. ប. ១៥៨) –

ឥមស្ស អនុរូបវសេន បឋមំ តាវ អត្តសម្បត្តិយំ និយោជេតុំ “ន អសេក្ខេន សីលក្ខន្ធេនា”តិអាទិ វុត្តំ, ន អាបត្តិអង្គវសេន. តត្ថ អសេក្ខេន សីលក្ខន្ធេនាតិ អសេក្ខស្ស សីលក្ខន្ធោ អសេក្ខោ សីលក្ខន្ធោ នាម. អសេក្ខស្ស អយន្តិ ហិ អសេក្ខោ, សីលក្ខន្ធោ. ឯវំ សព្ពត្ថ. ឯវញ្ច កត្វា វិមុត្តិញាណទស្សនសង្ខាតស្ស បច្ចវេក្ខណញាណស្សបិ អសេក្ខតា ឧបបន្នា. អសេក្ខសីលន្តិ ច ន មគ្គផលមេវ អធិប្បេតំ,

ᩋᨳ ᩅᩤ ᨿᩴᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩋᨶᩅᨩ᩠ᨩᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩈᩦᩃᩴ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᨾᩥᩔᨠᩔ ᩈᩦᩃᩔ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᨲ᩠ᨲᩤ᪨ ᩈᨾᩣᨵᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨴᩦᩈᩩᨸᩥ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩮᩈᩩ ᩋᨿᨾᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩤ ᨿᨳᩤ ᩈᩦᩃᩈᨾᩣᨵᩥᨸᨬ᩠ᨬᩤᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩤ ᨾᩥᩔᨠᩤ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᩤ, ᩑᩅᩴ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨸᩦᨲᩥ ᨲᨴᨦ᩠ᨣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᨿᩮᩣᨸᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩤ, ᨶ ᨸᨭᩥᨸ᩠ᨸᩔᨴ᩠ᨵᩥᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩑᩅ᪨ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨬᩣᨱᨴᩔᨶᩴ ᨸᨶ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᨾᩮᩅ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᨶᩥᨠᩣᨿᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪑᪨᪑᪨᪑᪙᪓) ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ "ᨸᩩᩁᩥᨾᩮᩉᩥ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᨸᨴᩮᩉᩥ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩈᩦᩃᩈᨾᩣᨵᩥᨸᨬ᩠ᨬᩤᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨠᨳᩥᨲᩤ, ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨬᩣᨱᨴᩔᨶᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨱᨬᩣᨱᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩴ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᨾᩮᩅᩤ"ᨲᩥ᪨

ᩋᩔᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨲᩦᩈᩩ ᩅᨲ᩠ᨳᩪᩈᩩ ᩈᨴ᩠ᨵᩤ ᩑᨲᩔ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩋᩔᨴ᩠ᨵᩮᩣ᪨ ᩈᩩᨠ᩠ᨠᨸᨠ᩠ᨡᩮ ᩈᨴ᩠ᨴᩉᨲᩦᨲᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᩈᨴ᩠ᨵᩤ ᩅᩤ ᩑᨲᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥᨸᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩮᩣ᪨ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩑᨲᩔ ᩉᩥᩁᩦᨲᩥ ᩋᩉᩥᩁᩥᨠᩮᩣ, ᩋᨠᩩᩈᩃᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩤ ᩋᨩᩥᨣᩩᨧ᩠ᨨᨶᩔᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ ᩉᩥᩁᩦ ᩑᨲᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩉᩥᩁᩥᨾᩤ᪨ ᨶ ᩒᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᨲᩦᨲᩥ ᩋᨶᩮᩣᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᩦ, ᩋᨠᩩᩈᩃᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩤ ᨶ ᨽᩣᨿᨲᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨻ᩠ᨸᨭᩥᨸᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᩒᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᩦ᪨ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩴ ᩈᩦᨴᨲᩦᨲᩥ ᨠᩩᩈᩦᨲᩮᩣ, ᩉᩦᨶᩅᩦᩁᩥᨿᩔᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩴ ᩅᩦᩁᩥᨿᩴ ᩑᨲᩔᩣᨲᩥ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩅᩦᩁᩥᨿᩮᩣ, ᩈᨾ᩠ᨾᨸ᩠ᨸᨵᩣᨶᨿᩩᨲ᩠ᨲᩔᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ ᨾᩩᨭ᩠ᨮᩤ ᩈᨲᩥ ᩑᨲᩔᩣᨲᩥ ᨾᩩᨭ᩠ᨮᩔᨲᩥ, ᨶᨭ᩠ᨮᩔᨲᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩥᨲᩤ ᩈᨲᩥ ᩑᨲᩔᩣᨲᩥ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩥᨲᩔᨲᩥ, ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣᨽᩥᨾᩩᨡᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩈᨲᩥᩔᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨

ᩋᨵᩥᩈᩦᩃᩮ ᩈᩦᩃᩅᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨧ ᩋᨩ᩠ᨫᩣᨧᩣᩁᩮ ᩋᩣᨧᩣᩁᩅᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨧ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᩋᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩈᩔᨲᩩᨧ᩠ᨨᩮᨴᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᨣᩤᩉᨿᨲᩦᨲᩥ ᩅᩤ ᩋᨶ᩠ᨲᨣ᩠ᨣᩤᩉᩥᨠᩤ, ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ᪨ ᨸᩩᩁᩥᨾᩣᨶᩥ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨸᨴᩣᨶᩦᨲᩥ "ᨶ ᨸᨭᩥᨻᩃᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩅᩣᩈᩥᩴ ᩅᩤ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩅᩥᩉᩣᩁᩥᩴ ᩅᩤ ᨣᩥᩃᩣᨶᩴ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩣᨲᩩᩴ ᩅᩤ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᨲᩩᩴ ᩅᩤ, ᩋᨶᨽᩥᩁᨲᩴ ᩅᩪᨸᨠᩣᩈᩮᨲᩩᩴ ᩅᩤ ᩅᩪᨸᨠᩣᩈᩣᨸᩮᨲᩩᩴ ᩅᩤ"ᨲᩥ ᨴᩩᨲᩥᨿᩣᨶᩥ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨸᨴᩣᨶᩥ᪨

ᩋᨽᩥᩅᩥᩈᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᩮᩣ ᩈᨾᩣᨧᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᩋᨽᩥᩈᨾᩣᨧᩣᩁᩮᩣ, ᩋᨽᩥᩈᨾᩣᨧᩣᩁᩮ ᨧ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨲᩥ ᩋᩣᨽᩥᩈᨾᩣᨧᩣᩁᩥᨠᩤ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩤ, ᩋᨽᩥᩈᨾᩣᨧᩣᩁᩴ ᩅᩤ ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩤ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩤ ᩋᩣᨽᩥᩈᨾᩣᨧᩣᩁᩥᨠᩤ᪨ ᨾᨣ᩠ᨣᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩔ ᩋᩣᨴᩥᨽᩪᨲᩣᨲᩥ ᩋᩣᨴᩥᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᨠᩤ, ᩏᨽᨲᩮᩣᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨿᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅ "ᩏᨽᨲᩮᩣᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᩣᨴᩥᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᨠᩴ, ᨡᨶ᩠ᨵᨠᩅᨲ᩠ᨲᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᩣᨽᩥᩈᨾᩣᨧᩣᩁᩥᨠ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮ (ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥ᪨ ᪑᪨᪑᪑) ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩤ ᩈᩮᨠ᩠ᨡᨸᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨸᩥ ᩏᨽᨲᩮᩣᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩤ ᨸᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩤ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨣᨱ᩠ᨮᩥᨸᨴᩮᨸᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ "ᩈᩮᨠ᩠ᨡᨸᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩣᩁᩣᨩᩥᨠᩣᨴᩥ ᨣᨲᩤ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲᨻ᩠ᨻᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿ"ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅ᪨

ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᩣᨴᩮᨲᨻ᩠ᨻᨸᨬ᩠ᨧᨠᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩤ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩤ᪨

ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᨸᩩᨻ᩠ᨻᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩤ

᪘᪖᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩅᨲ᩠ᨳᩩᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᩣᨩᩦᩅᨠᩮᩣ ᩋᨧᩮᩃᨠᩮᩣᨲᩥ ᩏᨷᩥᩁᩮ ᨲᨣ᩠ᨣᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᨠᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ "ᨲᨣ᩠ᨣᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᨠᩔ ᩋᩣᨩᩦᩅᨠᩔ ᩅᩤ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᩣᨩᩦᩅᨠᩮᩣ ᩏᨷᩁᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᩅᨲ᩠ᨳᩴ ᩏᨷᨠᨧ᩠ᨨᩮ ᨸᩅᩮᩈᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨸᩁᩥᩉᩁᨲᩥ, ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩤ ᨶᨣ᩠ᨣᩮᩣ᪨ ᩋᨧᩮᩃᨠᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨶᨣ᩠ᨣᩮᩣᨿᩮᩅ᪨

ប៉ល៏· អាយិសកិញ្ចិក្ខរព្យកាតំ តាយ អព្យយត្តកណេស្សច ឯឃ្យូឆយុស្ស អត្យុព្យកាតំ· ទ្វប្បជីចិកាតិ អត្តនោ ទ្វប់លេច តិស្សាយ ឌីចត្តិលោ· លេចសិឃា លោកាឆលេរា យិត្តសត្តចចលេសត ្កបសក្កយិតត្ថដ្ឋាតំ អស្សាតិ លេចសិឃាលោកាឆលេរា· ឲស តលោ សត្ថត្ត· លោត្ថតព្យត្តា លោត្ថតាតីតា ចាតិ ្កកលោតបិ យហល្លិកា អតិចិន្ទក្យាទិលោច ចឆតិ· កិក្ខតិលោ តាយ ្កស្សត្ក្រោហុចទិលោ, តឆា កិក្ខបិ· លេតង់ អញ្ញាយញ្ញាចិសកាកចត្តុកាចលេតា សត្តចចលេសត ្កបសក្កយលេត ពតិបិលេហលេច ្រោហុចទិយត្តានលោ សិឃាតិ អាហ “តាហិ សទ្ធិ លិព្យលេច ចិស្សានលេសា ហោតិ, តលេតា សីលំ កិន្ទតី”តិ· លេសសលេយត្ត ្កត្តាតលេច·

អញ្ញាតិតិ្ថយបុត្តចត្តុកឆាចណ្ណតា តិដ្ឋិតា·

បញ្ចាខានិឆចត្តុកឆាចណ្ណតា

ប៉ប៉· បញ្ចាខានិឆចត្តុមិ្សតលបិដ្ឋិព្យាលាត្តិ ឲត្ត “ពតិដ្ឋក្កុលិតលបិដ្ឋិ អឆិលេព្យតា”តិ តីស្សុបិ ពលិ្ខបលេឆសុ ចុត្តំ· “តលេទ្វា តលបិដ្ឋិព្យាលាយ្យិ ចន្ទុតកាបលេក្ខ ជ៉ិតំលេហាតិ, ត បត្ថាលេឌតលេត្ថា”តិ ត្លយិតា សាយញ្ញាលេតា លក្ខលំ ឯស្សិតំ, តស្មា យត្ត ពត្តចិ សទីរាចយលេចសុ តលបិដ្ឋិព្យាលំ ចន្ទុតកាបលេក្ខ ជ៉ិតលេទ្វា, ត ចដ្ឋតីតិ សិទ្ធិ· ឲចទ្វា សតិ តលបិដ្ឋិព្យាលាយ្យិ អចន្ទុតកាបលេក្ខ ជ៉ិតលេទ្វា, សត្ថត្ត ចដ្ឋតីតិ អាបត្តិ, តទ្វា ត សាយញ្ញាលេតា អឆិលេព្យតត្តិ បលេឆសចិលេសលេសលេច តិឃលេយត្វា ឯលេស្សលេត្វា “សលេឆ បតា”តិអាឌិយាហ· សលេឆ ហិ អចិលេសលេសត តលបិដ្ឋិព្យាលំ អចន្ទុតកាបលេក្ខ ជ៉ិតំ ចដ្ឋេយ្យ, “តិចាសតបិទ្រុបលេតហិ បកាតិបអន្ធលេត្ក ឌាលេត”តិ បលេឆសតិឃយំ ត ពលេទយ្យ, តស្មា តិចាសតបិទ្រុបលេតហិ បកាតិបដិន្ធត្ថដ្ឋាតលេតា អញ្ញាត្ត តលបិដ្ឋិព្យាលំ អចន្ទុតកាបលេក្ខ ជ៉ិតយ្យិ ត ចដ្ឋតីតិ សិទ្ធិ, តលបិដ្ឋិព្យាលាលេតា លុទ្ធកាតទំ បត អចន្ទុតកាបលេក្ខ ចន្ទុតកាបលេក្ខ ចា ជ៉ិតំ លេហាតុ, ចដ្ឋតិ តលបិដ្ឋិព្យាលាលេតា លុទ្ធកាតលេទស្ស ចន្ទុតកាបលេក្ខ អចន្ទុតកាបលេក្ខ ចា ជ៉ិតស្ស យុលាឌីសុលេយច បដិក្ខិត្តត្តា·

ពលេណ្ហបិ ត្លយិតាច តលេឃត ចិតិន្ធលេឃា លេចឌិតលេត្ថា· តត្ត បត យុលាឌីសុ លោលដ្ឋិយត្តលេតា លុទ្ធកាតលេទាបិ ពលេណ្ហា ត ចដ្ឋតីតិ ចិសុំ ត ឯស្សិលេតា· “យុលាឌិលេព អព្យដិន្ធត្ថដ្ឋាលេត អចន្ទុតកាបលេក្ខ ជ៉ិលេតាបិ ត ចដ្ឋតី”តិ ឲត្តកលេយច ហិ តត្ត ចុត្តំ, តឆាបិ ព្យលេដ្ឋ ចុត្តតលេឃត យុលាឌីសុ លោលដ្ឋិព្យាលាលេតា លុទ្ធកាតលេទាបិ ពលេណ្ហា ត ចដ្ឋតីតិ ចិញ្ញាឃតិ, តស្មា អចន្ទុតកាបលេក្ខ ជ៉ិលេតាបីតិ ឲត្ត បិ-សទ្ទោ អចុត្តសម្បិណ្ឌតត្ថោ· លេតត លោលដ្ឋិយត្តលេតា លុទ្ធកាតលេទាបិ ត ចដ្ឋតីតិ អឃយត្វា ឯស្សិលេតាលេឃចាតិ អឃយព្យាតំ លត្ថិ· បកាតិចលេណ្ណ ឌាលេតតិ លេទាកលេហត្យកស្ស ចិកាទចណ្ណស្ស អកាចំ សន្ធាឃ ចុត្តំ· លោលដ្ឋិយត្តលោតិ ឌាឆដ្ឋិព្យាលេណា· សុលចិ ពាលេទត្វាតិ សញ្ញាតលចិ ពាលេទត្វា· “សន្ធាចិ ពាលេទត្វា”តិបិ បិលេធា, ចិន្ទយាតលចិ ពាលេទត្វាតិ អលេត្វា· បក្សបុណ្ណរីកបត្តចណ្ណត្តិ ទត្តបក្សលេសតបក្សចលេសត បក្សបត្តចណ្ណំ· លេសាសព្យាឌីតិ លឃលេទាលេកា·

បញ្ចាខានិឆចត្តុកឆាចណ្ណតា តិដ្ឋិតា·

រាជភដាទិវត្ថុកថាវណ្ណនា

៥០-៥៩។ រាជភដាទិវត្ថូសុ អាហំសូតិ មនុស្សា ចរិំសុ។ តស្មា…បេ… ឧចយាហាតិ យស្មា ឥមំ កយុស្សាមី, តស្មា កិច្ចហិ អបដ្ឋាបិតដ្ឋំ ចោរំ អង្គុលិមាលំ បដ្ឋាបេត្វា អាយតិំ អករណត្ថាយ កិច្ចំ និក្ខាបេតុំ បដ្ឋាបេត្វា “ន, កិច្ចេច, ឆដ្ឋាបេត្វា ចោរេ បដ្ឋាបេតព្វោ, យោ បដ្ឋាបេយ្យ, អាបត្តិ ទុក្កដស្សា”តិ អាហ។ ឧបរយន្តីតិ ឋិរយន្តិ និចត្តន្តិ។ កិត្តិតាតិ អត្តនាត្តំ កិត្តិតា។ លិខិតាតិ បដ្ឋលិកនាត្តំ លិខិតា។ មុដ្ឋិតាតិ រជ្ជុនាត្តំ មុដ្ឋិតា។ ឋិចរិត្វាតិ កាយនាត្តនាទីសុ កាយទ្វារាទីនិ ឋិចរិត្វា។ អបស្សយានានំ ចា បលិយតីតិ បុរិសក្សត្តិមំ បុរិសានំ អបស្សយានានំ បលិយតិ។ ឧបទ្ទុបទ្ទន្តិ ចោរំ ចោរំ។

៥៧។ អភិវេកាទីសុ នាត្តនាការាទីនិ វេរាឆេត្តិ, តំ វត្ថុយាហ “វដ្ឋវាឆារចោរន ចា នយោនា”តិ។ វចេ វយវេច បណ្ណំ អាទេរាបេត្តិ, ន ចដ្ដតីតិ តា កុដិស្សិត្តិយោ “មយម្បិ ធាសិយោ ហោមា”តិ វយវេច ធាសិបណ្ណំ លិខាបេត្តិ, ន ចដ្ដតិ។ តក្កំ និវេវ អានិត្តកវនិវាច ហោន្តីតិ យថា អធាវេវ កវោន្តា តវេក្កន និវំ ឆោចិត្វា អធានំ កវោន្តិ, ឧចំ អារាមិកចចវេនន ជិន្នត្វា អធាវាច តេតិ អធិប្បាយោ។ តក្កានិដ្ឋានំ បន និហញ្ញអនីវប ធារិត្តន្តិ ចដន្តិ។ នេច បដ្ឋាបេតព្វោតិ ទុត្តន្តិ កបិយចចវេនន ជិន្នេបិ វឈ្ឈស្ស អារាមិកធាវត្តា ឧចំ ទុត្តំ។ និស្សាមិកធាវេវា នាម យស្ស វាមិកា វបុត្តធាវាធយោ មតា ហោន្តិ, ន កោចិ តស្ស បរិគ្គាហកោ, វេវាបិ បដ្ឋាបេតុំ ន ចដ្ដតិ, តំ បន អត្តនាបិ កុដិស្សំ កាតុំ ចដ្ដតិ។ យេ ចា បន តស្មិំ រដ្ឋេ វាមិកោ, តេហិបិ ការាបេតុំ ចដ្ដតិ។ “ធេចធាសិបុត្តំ បដ្ឋាបេតុំ ចដ្ដតី”តិ តីសុ កណ្ឌិបទេសុ ទុត្តំ។ ធានវស្ស បដ្ឋាធិត្វា អត្តនោ វាមិកោ ជិវ្វា បលិយន្តស្ស អាបត្តិ នត្ថីតិ ចដន្តិ។ វេវំ វដ្ឋាតព្វំ ឧបត្តានវេច។

រាជភដាទិវត្ថុកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

និស្សយមុច្ចនកកថាវណ្ណនា

១០៣។ និស្សយមុច្ចនកស្ស ចវេត្តសុ បញ្ចកវេក្កសុ បន ឧភយានិ ខោ បន…បេ… អនុញ្ញាននេវាតិ ឧត្ត “វវេដ្ឋាបិ ធាមំ បវេភវេធា យាតិកាដ្ឋកថាមំ ធាតាតាមំ ធារេតា ហោតី”តិ តីសុបិ កណ្ឌិបទេសុ ទុត្តំ។ អាបត្តិំ ជានាតីតិអាទីសុ ច “បរេធ អចត្តយានេតបិ ‘ឥទំ នាយ កត្វា ឥទំ អាបជ្ជតី’តិ ជានាតិ ចេ, ចដ្ដតី”តិ តវេត្តច ទុត្តំ។ តញ្ញា ខោ បុវេដ្ឋា បរេធ បក្សោណ កវេតតិ កវេហតដ្ឋន្តិ ធ អាធរិយុបដ្ឋាយានយបិ ឧវេវច នយោតិ ធ កោចិ ចដន្តិ។ វេវវេយត្ត ឧត្តានវេច។

និស្សយមុច្ចនកកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

រាហុលវត្ថុកថាវណ្ណនា

໑໐໕. ຣາຫຸລຈ຺ຈິຍາເຕ຺ຕຈ ຈິຫຣິ຺ສຸຕິ ສເທ຺ທປິ ເຕ ອເຣຫຕ຺ຕ ປຕ຺ຕກາລເຕາ ປຊ຺ຊາຍ ອຣິຍາ ຄາຍ ຍຍ຺ຍາຕາຈ ເຫາຕ຺ຕິຕິ ເຣຍ຺ຍາ ປຫິຕນາສນັ

ຄສຕາລສ຺ສ ອຄາເຣາເຈຕ຺ວາຈ ຕຕ຺ຖ ຈິຫຣິ຺ສຸ ໂອກຂິຈນັ ຊາຕັ ກາຍ຺ຍສາຍິ ຄາຍ ອຍຈ຺ຈຕ຺ຕິ ອຍັ ກິຣ (ອ. ຄິ. ອຊ຺. ໑.໑.໑໑໕)

ປຈຸຍຕ຺ຕຣຍຸຕ຺ຕກາເລ ທັສຈຕີຄກເຣ ກຸລເກເຫ ຄິຕ຺ຕເຕ຺ວາ ສທ຺ທ ຄຍຸເຄສຕ ສຸລເຕ຺ຕາ ສຕ຺ວາເຣ ໂອກັ ກິຕ຺ຕິ ກຸລປຸສາຄກາຕ ອກ຺ຊາເຄ ຄເຣປຕ຺ຕ

ຊິສ຺ວາ ອຄິກາຣກຍຸ ກຕ຺ວາ ຕັ ຄາຄຕ຺ຕເຣ ປເຕ຺ວສິ. ເສາ ຍາຈຂີຈັ ກຸສລັ ກຕ຺ວາ ເຄຈຍຄຸເສ຺ສຍຸ ສັສເຣຕ຺ຕາ ອຍຸກັ ເຕາຄິສຕ຺ຕສ຺ສ ຍາຕຸກຸສ຺ສິຍັ

ປຊິສຕ຺ຕິກ຺ຄຫລຄິຈເສ ກປິລຈຕ຺ຕຸສ຺ສິເຍຈ ອຍຈ຺ຈເກເຫ ປຊິສຕ຺ຕິ ກລ຺ຸຍາ ຊາຕຄິຈເສ ເຕາຄິສເຕ຺ຕຄ ສຕ຺ຕິເຍຈ ຊາເຕາຕິ ຕັ ຄິຈສັເຍຈ

ຈຸກ຺ຄລຈຸສຸຕ຺ຊເກ ຄິປຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ເຕາຄິສຕ຺ຕສ຺ສ ຊຸປຊ຺ຊາຄຕ຺ວາຍ ຄຍິສຸ. ເຕາຄິສເຕ຺ຕຄ ຫິ ສຕ຺ຕິ ເຕາຄິຣຸເກ຺ລາ ຣາຫຸລຍາຕາ ຈເຕສ຺ສາ ຄິຄິກຸຍິກ຺ຂເຍາ

ອາເຣາຫຄິຍຫຕ຺ຕິ ກລ຺ລເກາ ລເຕ຺ຕາ ກາຍ຺ຍສາຍິຕິ ຄລເຍ ສຕ຺ຕ ໂອກຂິຈເສ ຊາຕຕ຺ວາ ສຫຊາຕາ ຄາຍ ອເຫສຸ. ອຈສ຺ສ ຄາຍກ຺ຄຫລຄິຈເສ

ສກລຄກຣສ຺ສ ຊຸຄກ຺ຂິຕ຺ຕິຈເສ ຊາເຕາຕິ ຊຸສາຍິເຕ຺ວຈ ຄາຍັ ອກັສຸ. ເສາກັ ກາຍ຺ຍອສາຕຸກຕ຺ຕາ ປຄ ກາຍ຺ຍສາຍິ ຄາຍ ຊາເຕາ. ເສາ

ເຕາຄິສເຕ຺ຕຄ ສຕ຺ຕິ ກຸຍາຣກິຍ຺ອັ ກິຍ຺ອເຕ຺ຕາ ຈຸຕ຺ຕິ ອກຍາສິ.

ສຊ຺ຍຕ຺ຕາຫິກາສາຫີຕິ –

“ອຍ຺ຍາຣິເຄາ ຊາຄິ ຈຸຍາ ຄຊເຕ຺ຕ;

ຜເລສິເຄາ ລຊຄ ຈິປຸຫາຍ;

ເຕ ອຈ຺ຈິຍເຕ຺ຕາຈ ປຄາສຍຕ຺ຕິ;

ສຍເຍາ ຍຫາຈິຣ ຄາກິຣສາຄ. (ເຂຣກາ. ໓໑ລິ)

“ຄາຕິສີຕັ ຄາຕິຊຸລ຺ລາ ຄາຕິຈຸຕ຺ຕິກ຺ຂລາຕກັ;

ສຊ຺ລີ ຫຣິຕາ ຄຸຍິ, ໂອສ ກາເລີ ຍຫາຍຸຄີ”ຕິ –

ອາຊິກາຫິ ສຊ຺ຍຕ຺ຕາຫິ ກາສາຫິ. “ເປກ຺ລເຈສ຺ສຕ຺ຕິ ເປກ຺ລເປຕ຺ຕຈລ຺ລຸຍຊກ”ຕ຺ຕິ ກລ຺ຍິປເຊສຸ ຈຸຕ຺ຕັ ເປກ຺ລເປຕ຺ຕປຸຍາລັ ຍເຍ຺ຍສຸຊ຺ຍິຕ຺ວາ

ອຄຸກ຺ກເຍຄ ສຕປຊັ ສຫສ຺ສປຊັ ຫຸຕ຺ວາ ຈສ຺ສຄກຈສ຺ສຕ຺ຕິປິ ຈຊຕ຺ຕິ. ຕສ຺ມິ ກິຣ ຈສ຺ສເຕ຺ຕ ເຕເຍຕຸກາຍາຈ ເຕເຍຕ຺ຕິ, ຄ ຊຸຕເຣ. ໂອເກາປິ

ຣາຊາ ຈາ...ເປ... ຄເຕາ ຄຕ຺ຕິຕິ ຄຍຸເຄສຕ ສຸຕ຺ວາ ປກ຺ກເຕ຺ຕສຸ ເກາຕີສຸ ໂອເກາປິ ຣາຊາ ຈາ ຣາຊຍຫາຍເຕ຺ຕາ ຈາ “ເຕ຺ວ ອຍຸກັ ກິຕ຺ຕິ ກລ຺ຸຍາຈາ”ຕິ

ຄິຍເຕ຺ຕຕ຺ວາ ຄເຕາ ຄຕ຺ຕິ. ປິຕາປິສ຺ສ ສຸເຕ຺ຊາຄຄຍຫາຣາຊາ “ຍຍ຺ຍາປຸເຕ຺ຕາ ຍຍ ເກຫັ ອຄາກຕ຺ວາ ກຫັ ກຍິສ຺ສຕີ”ຕິ ອຄິຍເຕ຺ຕຕ຺ວາຈ ອກຍາສິ, ກຕ຺ວາ

ປຄ ເກເຫ ຈີສຕິຍາ ກິຕ຺ຕສຫສ຺ສາຄ ຍາກຸອາຊີຄິ ປຊິຍາຊາເປຕ຺ວາ ອາສຄາຄິ ປຊ຺ຊາເປສິ.

ᨠᩩᩃᨶᨠᩣᩁᩮᨶᨲᩥ ᨬᩣᨲᩥᨠᩩᩃᩔ ᨶᨠᩣᩁᩮᨶ᩺ ᩈᩣᩃᩦᩈᩮᨲᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᩣᨲᩥ ᩈᩦᩈᩮᨲᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿ᩺ ᩈᩣᩃᩦᩈᨲ᩠ᨲᩥ ᩉᩥ ᩈᩣᩃᩦᩈᩈᨴᩥᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩣᨧᩮᨲᩣ ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᨶᩃᩥᨦ᩠ᨣᩔ

ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩈᩦᩈᩔ ᨧ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨶ᩺ ᩅᩣᨧᩮᨲᩣ ᩉᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨠᨱ᩠ᨱᨴ᩠ᨵᨬ᩠ᨬᨠᩮᨲᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨿᩴᩈᨸᨦᩃᩴ ᩈᩣᩃᩦᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨠᩃᨶᩃᩥᨦ᩠ᨣᩴ ᩃᩣᨽᨿᩣᨶ᩺

ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨿᩣᨶ᩺ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩣᨿᨠᨱ᩠ᨱᨴ᩠ᨵᨬ᩠ᨬᨠᩣᨿ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᩈᩣᩃᩦᨿᨲᩣᨿ ᩈᩩᨧᨱ᩠ᨱᨧᨱ᩠ᨱᨲᩣᨿ ᨸᨠᩔᨶᨲᩣᨿ ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᨲᩣᨿ ᨧ ᨶᩮᨭ᩠ᨮᩣ

ᨲᩮᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᩈᩣᩃᩦᨸᨭᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᨴᩥᨿ ᨴᩥᨶᩮᩁᩣᨧᨲᩥ᩺ ᩅᩣᨧᩮᨲᩣ ᨠᩥᩁ ᨭ᩠ᨮᩩᨿᩴ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᩁᩣᨩ᩠ᨬᩣ ᩈᩣᩃᩦᨸᨭᩴ ᩋᨠᩥᩈ᩺ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᨸᨶ ᨩᨶᩣ ᩋᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩈᩦᩈᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ,

ᨠᩮᨧᩥ ᨠᨸ᩠ᨿᩈᩦᩈᩣ, ᨠᩮᨧᩥ ᨹᩃᩈᩦᩈᩣ, ᨠᩮᨧᩥ ᩋᨯ᩠ᨰᩥᩈᩦᩈᩣ, ᨠᩮᨧᩥ ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩈᩦᩈᩣ, ᨠᩮᨧᩥ ᨠᩩᨭ᩠ᨭᩈᩦᩈᩣ, ᨠᩮᨧᩥ ᨸᨭ᩠ᨭᩣᩁᩈᩦᩈᩣ, ᩅᩣᨧᩮᨲᩣ ᨸᨶ ᩋᩣᩁᩮᩣᨣ᩠ᨣᩮ

ᨧᩮᨭ᩠ᨮᨲ᩠ᩅᩣ ᨵᨸᩥᨲᩴ ᨴᩥᨿ ᩈᩩᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩴ ᩈᩣᩃᩦᨠᨸᩩᨭ᩠ᨮᨬ᩠ᨬᩋᩈᨴᩥᩈᨿ᩠ᨿ ᩉᩮᩣᨲᩥ᩺ ᨲᩮᨶᩮᨲ ᩈᩣᩃᩦᩈᩮᨧᨶ᩠ᨲᩈᩦᩈᩈᨴᩥᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩣᩃᩦᩴ ᨴᩥᨿ ᩈᨭ᩠ᨮᨲ᩠ᩅ ᨸᩁᩥᨿᩮᩣᨴᩣᨲᩈᩦᩈᨲ᩠ᨲᩣ

ᨧ ᩈᩣᩃᩦᩈᩦᩈᩮᩈᩣᨲᩥ ᩅᩣᨳᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ᩺

ᨶᩁᩈᩦᩉᨣᩣᨳᩣᩉᩥᨶᩣᨿ ᩋᨭ᩠ᨮᩉᩥ ᨣᩣᨳᩣᩉᩦᨲᩥ –

“ᩈᩥᨶᩥᨴ᩠ᨵᨶᩦᩃᨾᩩᨴᩩᨠᩩᨬ᩠ᨧᩥᨲᨠᩮᩈᩮᩣ;

ᩈᩪᩁᩥᨿᨶᩥᨾ᩠ᨾᩃᨲᩃᩣᨽᩥᨶᩃᩣᨭᩮᩣ;

ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨲᩩᨦ᩠ᨣᨾᩩᨴᩩᨠᩣᨿᨲᨶᩣᩈᩮᩣ;

ᩁᩴᩈᩥᨩᩣᩃᩅᩥᨲᨲᩮᩣ ᨶᩁᩈᩦᩉᩮᩣ”ᨲᩥ᩺ (ᨩᩣ᩺ ᩋᨭ᩠ᨮ᩺ ᪑᩺ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮᨶᩥᨴᩣᨶᨠᨳᩣ; ᩋᨸ᩺ ᩋᨭ᩠ᨮ᩺ ᪑᩺ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮᨶᩥᨴᩣᨶᨠᨳᩣ) –

ᩑᩅᨾᩣᨴᩥᨠᩣᩉᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᩉᩥ ᨣᩣᨳᩣᩉᩥ᩺ ᨣᩣᨳᩥᨲᩮᩈᩩ ᨸᨶ –

“ᨧᨠ᩠ᨠᩅᩁᨦ᩠ᨠᩥᨲᩁᨲ᩠ᨲᩈᩩᨸᩣᨴᩮᩣ;

ᩃᨠ᩠ᨡᨱᨾᨱ᩠ᨯᩥᨲᩋᩣᨿᨲᨸᨱ᩠ᩉᩥ;

ᨧᩣᨾᩁᨨᨲ᩠ᨲᩅᩥᨽᩪᩈᩥᨲᨸᩣᨴᩮᩣ;

ᩑᩈ ᩉᩥ ᨲᩩᨿ᩠ᩉᨸᩥᨲᩣ ᨶᩁᩈᩦᩉᩮᩣ᩺

“សក្យកុយារចទោ សុចុយារលិ;

លក្លលាចិត្តិកបុណ្ណសរិទោ;

លោកហិតាឃ ពតោ ភទចិទោ;

ឲស ហិ ធុឃ្យាបិតា ភទសិហោ៍

“បុណ្ណសសក្កតិកោ យុលចណ្ណោ;

ឆេចភទាភ បិឃោ ភទភាកោ;

យត្តកឌិភ្ឋចិលិសិតកាយិ;

ឲស ហិ ធុឃ្យាបិតា ភទសិហោ៍

“ឍត្តិឃសយ្កចអក្កកុលិភោ;

ឆេចយត្សុឡ្យភយស្សិ្យតបិឆោ;

សិលសយាឆិបតិដ្ឋិតចិត្តោ;

ឲស ហិ ធុឃ្យាបិតា ភទសិហោ៍

“អាឃតឃុត្តសុសណ្ឋិតភាសោ;

កោបចុយោ អកិតិលសុភត្តោ;

ញ្ញាភ្ជឆត្វអកិតិលកយ្ខកោ;

ឯវ ហិ ឥឃ្យាបិតា ភរសីហោ៍

“ចង្ងស្រចង្ងស្រសល្ហិតគីចោ ;

សីហហត្ថ យិកទាឌសរិទោ;

គញ្ញាតស្រឆ្លចិក្តុយចណ្ហោ;

ឯវ ហិ ឥឃ្យាបិតា ភរសីហោ៍

“សិតិក្ខស្រកយិក្ខរយញ្ញ្ហសឈោសោ;

ហិក្លលពាត្កុកទត្តស្រដិច្យោ;

ចឹសតិចឹសតិសេតស្រគត្តោ;

ឯវ ហិ ឥឃ្យាបិតា ភរសីហោ៍

“អញ្ញាតចណ្ហស្រតឹលស្រគោសោ ;

គញ្ញាតបង្ខិចិស្រក្ខតលិជោ;

ឡូសឆិបល្ខរស្រក្ខស្រក្ខណ្ហោ;

ឯវ ហិ ឥឃ្យាបិតា ភរសីហោ៍

“កន្ធតិតិលបេឆ ចិឃ ឆក្តោ;

ᨲᩣᩁᨠᨣᨱᩣᨷᩁᩥᩅᩮᨮᩥᨲᩁᩪᨷᩮᩣ;

ᩈᩣᩅᨠᨾᨩ᩠ᨫᨣᨲᩮᩣ ᩈᨾᨱᩥᨶ᩠ᨴᩮᩣ;

ᩑᩈ ᩉᩥ ᨲᩩᨿ᩠ᩉ ᨷᩥᨲᩣ ᨶᩁᩈᩦᩉᩮᩣ”ᨲᩥ· (ᨩᩣ· ᩋᨭ᩠ᨮ· ᪁·ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮᨶᩥᨴᩣᨶᨠᨳᩣ) –

ᩍᨾᩣ ᨶᨧ ᨣᩤᨳᩣᨿᩮᩣᨷᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨴᩔᩥᨲᩣ, ᨲᩣ ᨷᨶ “ᩋᨭ᩠ᨮᩉᩥ ᨣᩤᨳᩣᩉᩦ”ᨲᩥ ᩅᨧᨶᨲᩮᩣ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨿᩣᩅ ᨷᩥᨭᨠᩃᩥᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩩᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶᩣᨷᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶ ᨴᩥᩔᨲᩥ· ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᨧᩁᨲᩦᨲᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩣᨧᩣᩁᩮᩣ·

ᩏᨲ᩠ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩮᨲᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩁᩮᩈᩴ ᨥᩁᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᨷᩥᨱ᩠ᨯᩮ· ᨶᨷ᩠ᨷᨾᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨷᩥᨱ᩠ᨯᨧᩣᩁᩥᨠᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨱᩦᨲᨽᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩥ ᨷᩁᩥᨿᩮᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩮ ᨷᨾᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨶᩣᨾ, ᩈᨷᨴᩣᨶᩴ ᨷᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨧᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨷᨶ ᨶᨷ᩠ᨷᨾᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨶᩣᨾ, ᩑᩅᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩮ ᨶᨷ᩠ᨷᨾᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ· ᨵᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᩮᩈᨶᩴ ᨷᩉᩣᨿ ᩈᨷᨴᩣᨶᩴ ᨧᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᨾᩮᩅ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩣᨧᩁᩥᨿᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩩᨧᩁᩥᨲᩴ ᨧᩁᩮ· ᩈᩩᨡᩴ ᩈᩮᨲᩦᨲᩥ ᨴᩮᩈᨶᩣᨾᨲ᩠ᨲᨾᩮᨲᩴ, ᩑᩅᩴ ᨷᨶᩮᨲᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩣᨧᩁᩥᨿᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨧᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ ᩍᨵᩃᩮᩣᨠᩮ ᨧ ᨷᩁᩃᩮᩣᨠᩮ ᨧ ᨧᨲᩪᩉᩥᨷᩥ ᩍᩁᩥᨿᩣᨷᨳᩮᩉᩥ ᩈᩩᨡᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ·

ᨴᩩᨲᩥᨿᨣᩤᨳᩣᨿ ᨶ ᨲᩴ ᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩮᩈᩥᨿᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩮ ᩋᨣᩮᩣᨧᩁᩮ ᨧᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩣᨧᩁᩥᨿᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩴ ᨧᩁᨲᩥ ᨶᩣᨾ, ᩑᩅᩴ ᩋᨧᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨧᩁᩮ ᩈᩩᨧᩁᩥᨲᩴ, ᨶ ᨲᩴ ᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩴ ᨧᩁᩮ· ᩈᩮᩈᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᨾᩮᩅ· ᩍᨾᩴ ᨷᨶ ᨴᩩᨲᩥᨿᨣᩤᨳᩴ ᨷᩥᨲᩩ ᨶᩥᩅᩮᩈᨶᩮ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨠᩣᩈᩦᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ· ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨳᩮᩁᨣᩤᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨿᩴ (ᨳᩮᩁᨣᩤ· ᩋᨭ᩠ᨮ· ᪁·᪁᪅᪇ ᨶᨶ᩠ᨴᨲ᩠ᨳᩮᩁᨣᩤᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ) ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᨵᨾ᩠ᨾᨷᩣᩃᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᨴᩩᨲᩥᨿᨴᩥᩅᩈᩮ ᨷᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨷᩅᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ ‘ᩏᨲ᩠ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩮ ᨶᨷ᩠ᨷᨾᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩣ’ᨲᩥ ᨣᩤᨳᩣᨿ ᨷᩥᨲᩁᩴ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨹᩃᩮ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩅᩮᩈᨶᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ‘ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨧᩁᩮ ᩈᩩᨧᩁᩥᨲ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᨣᩤᨳᩣᨿ ᨾᩉᩣᨷᨩᩣᨷᨲᩥᩴ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨹᩃᩮ ᩁᩣᨩᩣᨶᩴ ᩈᨠᨴᩣᨣᩤᨾᩥᨹᩃᩮ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᩮᩈᩦ”ᨲᩥ· ᨵᨾ᩠ᨾᨷᨴᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᨾ᩠ᨷᩥ (ᨵ· ᨷ· ᩋᨭ᩠ᨮ· ᪁·᪁᪂ ᨶᨶ᩠ᨴᨲ᩠ᨳᩮᩁᩅᨲ᩠ᨳᩩ) ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᨷᩩᨶᨴᩥᩅᩈᩮ ᨷᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨷᩅᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ ‘ᩏᨲ᩠ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩮ ᨶᨷ᩠ᨷᨾᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩣ’ᨲᩥ ᨣᩤᨳᩣᨿ ᨷᩥᨲᩁᩴ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨹᩃᩮ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ‘ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨧᩁᩮ’ᨲᩥ ᨣᩤᨳᩣᨿ ᨾᩉᩣᨷᨩᩣᨷᨲᩥᩴ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨹᩃᩮ ᩁᩣᨩᩣᨶᩴ ᩈᨠᨴᩣᨣᩤᨾᩥᨹᩃᩮ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᩮᩈᩦ”ᨲᩥ·

ᨵᨾ᩠ᨾᨷᩣᩃᨩᩣᨲᨠᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩣᨣᩤᨾᩥᨹᩃᩮ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᩈᩦᨲᩥ ᨷᩩᨶᩮᨠᨴᩥᩅᩈᩴ ᩁᩣᨩᨶᩥᩅᩮᩈᨶᩮ ᨠᨲᨷᩣᨲᩁᩣᩈᩮᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩁᩣᨩᩣ “ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᩁᨠᩣᩁᩥᨠᨠᩣᩃᩮ ᩑᨠᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣ ᨾᩴ ᩏᨷᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ‘ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᩮ ᨠᩣᩃᨠᨲᩮᩣ’ᨲᩥ ᩋᩣᩉ· ᩋᩉᩴ ᨲᩔᩣ ᩅᨧᨶᩴ ᩋᩈᨴ᩠ᨴᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ ‘ᨶ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨻᩮᩣᨵᩥᩴ ᩋᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᩃᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦ’ᨲᩥ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨠᨳᩴ ᩈᨴ᩠ᨴᩉᩥᩔᩣᨾᩥ, ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᨷᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᩥᨠᩣᨶᩥ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ‘ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᩮ ᨾᨲᩮᩣ’ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨶ ᩈᨴ᩠ᨴᩉᩥᨲ᩠ᨳᩣ”ᨲᩥ ᩍᨾᩥᩔᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨾᩉᩣᨵᨾ᩠ᨾᨷᩣᩃᨩᩣᨲᨠᩴ ᨠᨳᩮᩈᩥ· ᨲᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᩣᨩᩣ ᩋᨶᩣᨣᩤᨾᩥᨹᩃᩮ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩉᩥ·

ᨠᩮᩈᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩩᩃᨾᩁᩥᨿᩣᨴᩅᩈᩮᨶ ᨠᩮᩈᩮᩣᩁᩮᩣᨷᨶᩴ· ᨷᨭ᩠ᨭᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᨿᩩᩅᩁᩣᨩᨷᨭ᩠ᨭᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ· ᩋᨽᩥᨶᩅᨥᩁᨷ᩠ᨷᩅᩮᩈᨶᨾᨦ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨥᩁᨾᨦ᩠ᨣᩃᩴ, ᩅᩥᩅᩣᩉᨠᩁᨱᨾᨦ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩋᩣᩅᩣᩉᨾᨦ᩠ᨣᩃᩴ· ᨨᨲ᩠ᨲᨾᨦ᩠ᨣᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩩᩅᩁᩣᨩᨨᨲ᩠ᨲᨾᨦ᩠ᨣᩃᩴ· ᨩᨶᨷᨴᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩦᨲᩥ (ᩏᨴᩣ· ᩋᨭ᩠ᨮ· ᪂᪂) ᨩᨶᨷᨴᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩦ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᩣ

ឆសរីរទោសរហិតា បញ្ចកល្យាណសមន្នាគតា។ សា ហិ យស្មា នាតិទីឃា នាតិរស្សា នាតិកិសា នាតិថូលា នាតិកាឡា នាច្ចោទាតាតិ អតិក្កន្តា មានុសំ វណ្ណំ, អប្បត្តា ទិព្ពំ វណ្ណំ, តស្មា ឆសរីរទោសរហិតា។ ឆវិកល្យាណំ មំសកល្យាណំ ន្ហារុកល្យាណំ អដ្ឋិកល្យាណំ វយកល្យាណន្តិ ឥមេហិ បន បញ្ចហិ កល្យាណេហិ សមន្នាគតត្តា បញ្ចកល្យាណសមន្នាគតា នាម។ តស្សា ហិ អាគន្តុកោភាសកិច្ចំ នត្ថិ។ អត្តនោ សរីរោភាសេនេវ ទ្វាទសហត្ថដ្ឋានេ អាលោកំ ករោតិ, បិយង្គុសាមា ច ហោតិ សុវណ្ណសាមា ច, អយមស្សា ឆវិកល្យាណតា។ ចត្តារោ បនស្សា ហត្ថបាទា មុខបរិយោសានញ្ច លាខារសបរិកម្មកតំ វិយ រត្តបវាឡរត្តកម្ពលសទិសំ ហោតិ, អយមស្សា មំសកល្យាណតា។ វីសតិ បន នខបត្តានិ មំសតោ អមុត្តដ្ឋានេ លាខារសបូរិតានិ វិយ មុត្តដ្ឋានេ ខីរធារាសទិសានិ ហោន្តិ, អយមស្សា ន្ហារុកល្យាណតា។ ទ្វត្តិំស ទន្តា សុផុសិតា សុធោតវជិរបន្តិ វិយ ខាយន្តិ, អយមស្សា អដ្ឋិកល្យាណតា។ វីសតិវស្សសតិកាបិ សមានា សោឡសវស្សុទ្ទេសិកា វិយ ហោតិ និវលិបលិតា, អយមស្សា វយកល្យាណតា។ ឥតិ ឥមេហិ បញ្ចហិ កល្យាណេហិ សមន្នាគតត្តា ជនបទកល្យាណីតិ វុច្ចតិ។

តុវដ្ដិ សីឃំ។ សោបិ ភគវន្តំ “បត្តំ គណ្ហថា”តិ វត្តុំ អវិសហមានោ វិហារមេវ អគមាសីតិ។ សោ កិរ តថាគតេ គារវេន “បត្តំ វោ ភន្តេ គណ្ហថា”តិ វត្តុំ នាសក្ខិ។ ឯវំ បន ចិន្តេសិ “សោបានសីសេ បត្តំ គណ្ហិស្សតី”តិ។ សត្ថា តស្មិម្បិ ឋានេ ន គណ្ហិ។ ឥតរោ “សោបានបាទមូលេ គណ្ហិស្សតី”តិ ចិន្តេសិ។ សត្ថា តត្រាបិ ន គណ្ហិ។ ឥតរោ “រាជង្គណេ គណ្ហិស្សតី”តិ ចិន្តេសិ។ សត្ថា តត្រាបិ ន គណ្ហិ។ កុមារោ និវត្តិតុកាមោ អរុចិយា គច្ឆន្តោ សត្ថុ គារវេន “បត្តំ គណ្ហថា”តិ វត្តុម្បិ អសក្កោន្តោ “ឥធ គណ្ហិស្សតិ, ឯត្ថ គណ្ហិស្សតី”តិ ចិន្តេន្តោ គច្ឆតិ។ ជនបទកល្យាណិយា ច វុត្តវចនំ តស្ស ហទយេ តិរិយំ បតិត្វា វិយ ឋិតំ។ នន្ទកុមារស្សាភិសេកមង្គលំ ន តថា បីឡេសិ, យថា ជនបទកល្យាណិយា វុត្តវចនំ, តេនស្ស ចិត្តសន្តាបោ ពលវា អហោសិ។ អថ នំ “ឥមស្មិំ ឋានេ និវត្តិស្សតិ, ឥមស្មិំ ឋានេ និវត្តិស្សតី”តិ ចិន្តេន្តមេវ សត្ថា វិហារំ នេត្វា “បព្វជិស្សសិ នន្ទា”តិ អាហ។ សោ ពុទ្ធគារវេន “ន បព្វជិស្សាមី”តិ អវត្វា “អាម បព្វជិស្សាមី”តិ អាហ។ សត្ថា “តេន ហិ នន្ទំ បព្វាជេថា”តិ វត្វា បព្វាជេសិ។ តេន វុត្តំ “អនិច្ឆមានំយេវ ភគវា បព្វាជេសី”តិ។ “សត្ថា កបិលបុរំ គន្ត្វា តតិយទិវសេ នន្ទំ បព្វាជេសី”តិ ធម្មបទដ្ឋកថាយំ (ធ។ ប។ អដ្ឋ។ ១។១១ នន្ទត្ថេរវត្ថុ) វុត្តំ, អង្គុត្តរនិកាយដ្ឋកថាយំ (អ។ និ។ អដ្ឋ។ ១។១។១១០) បន –

“មហាសត្តោបិ សព្ពញ្ញុតំ បត្វា បវត្តិតវរធម្មចក្កោ លោកានុគ្គហំ ករោន្តោ រាជគហតោ កបិលវត្ថុំ គន្ត្វា បឋមទស្សនេនេវ បិតរំ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាបេសិ, បុនទិវសេ បិតុ និវេសនំ គន្ត្វា រាហុលមាតាយ ឱវាទំ ទត្វា សេសជនស្សបិ ធម្មំ កថេសិ, បុនទិវសេ នន្ទកុមារស្ស អភិសេកគេហប្បវេសនវិវាហមង្គលេសុ វត្តមានេសុ តស្ស និវេសនំ គន្ត្វា កុមារំ បត្តំ គាហាបេត្វា បព្វាជេតុំ វិហារាភិមុខោ បាយាសី”តិ –

វុត្តំ, ឥធ បន “ភគវា កបិលបុរំ អាគន្ត្វា ទុតិយទិវសេ នន្ទំ បព្វាជេសី”តិ វុត្តំ, សព្វមេតំ អាចរិយេន តំតំភាណកានំ តថា តថា អនុស្សវវសេន បរិហរិត្វា អាគតភាវតោ តត្ថ តត្ថ តថា តថា វុត្តន្តិ នេត្ថ អាចរិយវចនេ បុព្វាបរវិរោធោ។

ព្រហូទ្ទបចណ្ណត្តិ ព្រហូទ្ទបសមាតទ្ទប៉ ញ្យុស្សាតិ ខេត អស្ស៊ ចដ្ឋាត្យកតត្តិ ចដ្ឋបរិយាបត្ត៊ សចិឈាតត្តិ ទ្យក្លុសហិតត្តា សចិឈាតំ, សទ្យក្លុត្តិ អទេត្វា៊ សត្តបិធំ អរិយឆតត្តិ –

“សទ្ធាឆតំ ឃឹលឆតំ, ហិរិឱត្តប្បិយំ ឆតំ;

ឃ្យតឆតញ្ចា ចាគោ ច, បញ្ញា ចេ សត្តមំ ឆត”ត្តិ៊ (អ៊ តិ៊ លិ៊៥-៩) –

ឲចំ ទ្យត្តំ សត្តបិធំ អរិយឆតំ៊ ដ្ឋញ្ញាចរិយាឃាតិ កិក្លាចរិយាឃ៊ បុត្តឃិតេហោ ដ្ឋប្បដ្ឋយាតោ សកលសទឹទំ ខោរកេត្វា អដ្ឋិមិញ្ជា អាហច្ច តិដ្ឋតីតិ អាហ “បុត្តមេបំ កទេត្ត...មេប... អដ្ឋិមិញ្ជា អាហច្ច តិដ្ឋតី”តិ៊ បុត្តឃិតេហោ ហិ ពលចកាចទោ សហខាតបឹតិចេកស្ស សចិប្បាទតាឃ តំសមុដ្ឋាតទ្ទបឆមេុហិ ឋទលចមេត សកលសទឹទំ អាខេលិញ្ញឲត្វា អដ្ឋិមិញ្ជា អាហច្ច តិដ្ឋតិ៊ ឃេ៣ ហិ តាយាតិ ខេឃា តាយ៊ សេមមេត្វ ដ្ឋត្តាតមេច៊

ទាហុលចត្តុកធាចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៊

ឃិក្លាបឆណ្ឌកមុចត្តុកធាចណ្ណតា

១០៩៊ អត្យខាតាយិ, កិក្លូចេ, សាមខោទាតំ ឆស ឃិក្លាបឆាតីតិអាឌឹម្យ ឃិក្លិតញ្ញាតិ បឆាតិ ឃិក្លាបឆាតិ, ឃិក្លាកោដ្ឋាសាតិ អទេត្វា៊ ឃិក្លាឃ ចា បឆាតិ ឃិក្លាបឆាតិ, អធិឃឹលអធិចិត្តអធិបញ្ញាឃិក្លាឃ អធិកមុបិឃាតិ អទេត្វា៊ អត្វទោតា បត កាយាចចទក្យុសលចិត្តសមុឃុត្តា ចិទតិខេឃា, តំសមុឃុត្តឆមុា បតេត្វ តក្កហខោតេច កេហតញ្ញា៊ សទមេតេច បតតសកាចស្ស អត្តទា ឲច អតិបិតតំ អតិបិទោតា, សហិកំ បតិត្យំ អទេត្វា ឃឹឈំ បិតតត្តិ អទេត្វា៊ អតិក្កមុ ចា សត្វាឌីហិ អភិកចិត្វា បិតតំ អតិបិទោតា, បិហោស្ស អតិបិទោតា បិហាតិបិទោតា, បិហាចឆោ បិហាឈាទោតាតិ ទ្យត្តំ ហោតិ៊ បិទោហាតិ ចេត្វ ចោហាទោតា សទេត្វា, បទមេត្វទោតា ឌីចិតិទ្រ្ឋិមំ៊ តស្មិំ បត បិទោហ បិហាសញ្ញិតោ ឌីចិតិទ្រ្ឋិឃ្យបទ្ឆេចក៏កាបក្កមសមុដ្ឋាបិកា កាឃចទីក្វាទាតំ អញ្ញាតទប្បចត្តា ចឆកេចតតា បិហាតិបិទោតា, តទោតា បិហាតិបិតា៊

ខេចមេហិតិ ខេចទេហត្យតាឃ ខេចទសញ្ញិតំ បិហាតិបិតាឌិបិបឆមុំ មហាតិ, “មឃិ ញ្ញុឆ ជិតាឃ កចមាកន្តឃឹ”តិ ចា តខេដ្ឋត្តិ ចិឃ តិហទតីតិ ខេចទមហិ៊ ចិទមតិ ឲតាឃាតិ ចា ចិទមហិតិ ចត្តខេត្ត តិទ្យត្តិតខេឃត “ខេចទមហិ”តិ ទ្យត្តំ៊ អត្វទោតា បត ខេចទមហិតិ កាយាចចទក្យុសលចិត្តសមុឃុត្តា ចិទតិខេឃា៊ ឃា “បិហាតិបិតាឌិ ចិទមត្តស្ស ឃា តស្មិំ សមខេឃ បិហាតិបិតា អាទតិ ចិទតិ បដិចិទតិ ខេចទមហិ អកិរិឃា អកទណំ អតព្ជាបត្តិ ខេចលិតតិក្កខេមា ខេសត្យឈាទោតា”តិ ឲចមាឌិតា តខេឃត ចិភេដ្ឋ (ចិភ៊ លិ៣៣) ទ្យត្តា៊ កាមខេច្ចាឃា ខេចទមហិ តាម ខេលិក្យត្តទាបិ អត្វិ, ញ្ញុឆ បត សមាឆាតចសប្បចត្តា ចិទតិ អធិខេប្បតាតិ ខេលិក្យត្តទាឃ ចិទតិឃា សមាឆាតចខេសត

បវត្តិអសម្ពុចេតា កាមាវចរកុសលចិត្តសម្បយុត្តា វិរតិយោ គហេតព្ពា។

អទិន្នាទានា វេរមណីតិអាទីសុ អទិន្នស្ស អាទានំ អទិន្នាទានំ, បរស្សហរណំ, ថេយ្យំ ចោរិកាតិ វុត្តំ ហោតិ។ តត្ថ អទិន្នន្តិ បរបរិគ្គហិតំ។ យត្ថ បរោ យថាកាមការិតំ អាបជ្ជន្តោ អទណ្ឌារហោ អនុបវជ្ជោ ច ហោតិ, តស្មិំ បន បរបរិគ្គហិតេ បរបរិគ្គហិតសញ្ញិនោ តទាទាយកឧបក្កមសមុដ្ឋាបិកា ថេយ្យចេតនា អទិន្នាទានំ។

អព្រហ្មចរិយំ នាម អសេដ្ឋចរិយំ ទ្វយំទ្វយសមាបត្តិ។ សា ហិ "អប្បស្សាទា កាមា ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា, អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ"តិអាទិនា (ម· និ· ១·២៣៥; ២·៤២) ហីឡិតត្តា អសេដ្ឋា អប្បសត្ថា ចរិយាតិ វា អសេដ្ឋានំ និហីនានំ ពាលាទិបុរិសានំ ចរិយាតិ វា អសេដ្ឋចរិយំ, អសេដ្ឋចរិយត្តា អព្រហ្មចរិយន្តិ ច វុច្ចតិ , អត្ថតោ បន អសទ្ធម្មសេវនាធិប្បាយេន កាយទ្វារប្បវត្តា មគ្គេនមគ្គប្បដិបត្តិសមុដ្ឋាបិកា ចេតនា អព្រហ្មចរិយំ។

មុសាតិ អភូតំ អតច្ឆំ វត្ថុ, វាទោតិ តស្ស ភូតតោ តច្ឆតោ វិញ្ញាបនំ។ លក្ខណតោ បន អតថំ វត្ថុំ តថតោ បរំ វិញ្ញាបេតុកាមស្ស តថាវិញ្ញត្តិសមុដ្ឋាបិកា ចេតនា មុសាវាទោ មុសា វទីយតិ ឯតាយាតិ កត្វា។

សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានាតិ ឯត្ថ សុរាតិ បូវសុរា បិដ្ឋសុរា ឱទនសុរា កិណ្ណបក្ខិត្តា សម្ភារសំយុត្តាតិ បញ្ច សុរា។ មេរយន្តិ បុប្ផាសវោ ផលាសវោ មធ្វាសវោ គុឡាសវោ សម្ភារសំយុត្តោតិ បញ្ច អាសវា។ តត្ថ បូវេ ភាជនេ បក្ខិបិត្វា តជ្ជំ ឧទកំ ទត្វា មទ្ទិត្វា កតា បូវសុរា។ ឯវំ សេសសុរាបិ។ កិណ្ណាតិ បន តស្សា សុរាយ ពីជំ វុច្ចតិ, យេ សុរាមោទកាតិ វុច្ចន្តិ, តេ បក្ខិបិត្វា កតា កិណ្ណបក្ខិត្តា។ ហរីតកីសាសបាទិនានាសម្ភារេហិ សំយោជិតា សម្ភារសំយុត្តា។ មធុកតាលនាឡិកេរាទិបុប្ផរសោ ចិរបរិវាសិតោ បុប្ផាសវោ។ បនសាទិផលរសោ ផលាសវោ។ មុទ្ទិការសោ មធ្វាសវោ។ ឧច្ឆុរសោ គុឡាសវោ។ ហរីតកាមលកកដុកភណ្ឌាទិនានាសម្ភារានំ រសោ ចិរបរិវាសិតោ សម្ភារសំយុត្តោ។ តំ សព្ពម្បិ មទករណវសេន មជ្ជំ បិវន្តំ មទយតីតិ កត្វា។ បមាទដ្ឋានន្តិ បមាទការណំ។ យាយ ចេតនាយ តំ មជ្ជំ បិវតិ, តស្សា ឯតំ អធិវចនំ។ សុរាមេរយមជ្ជេ បមាទដ្ឋានំ សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានំ, តស្មា សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា។

វិកាលភោជនាតិ អរុណុគ្គមនតោ បដ្ឋាយ យាវ មជ្ឈន្ហិកា អយំ ពុទ្ធាទីនំ អរិយានំ អាចិណ្ណសមាចិណ្ណោ ភោជនស្ស កាលោ នាម, តទញ្ញោ វិកាលោ។ ភុញ្ជិតព្ពដ្ឋេន ភោជនំ, យាគុភត្តាទិ សព្ពំ យាវកាលិកវត្ថុ។ យថា ច "រត្តូបរតោ"តិ (ទី· ១·១០, ១៩៤; ម· និ· ១·២៩៣; ២·១៣) ឯត្ថ រត្តិយា ភោជនំ រត្តីតិ ឧត្តរបទលោបេន វុច្ចតិ, ឯវមេត្ថ ភោជនព្យាហរណំ ភោជនន្តិ។ វិកាលេ ភោជនំ វិកាលភោជនំ, តតោ វិកាលភោជនា, វិកាលេ យាវកាលិកវត្ថុស្ស អជ្ឈោហរណាតិ អត្ថោ។ អថ វា ន ឯត្ថ កម្មសាធនោ ភុញ្ជិតព្ពត្ថវាចកោ ភោជនសទ្ទោ, អថ ខោ ភាវសាធនោ អជ្ឈោហរណត្ថវាចកោ គហេតព្ពោ , តស្មា វិកាលេ ភោជនំ អជ្ឈោហរណំ វិកាលភោជនំ។ កស្ស បន អជ្ឈោហរណន្តិ? យាមកាលិកាទីនំ អនុញ្ញាតត្តា វិកាលភោជន-សទ្ទស្ស ច

ຍາວກາລິກຊ຺ຌໂຫຣເຓ ນິຣຸຬ຺ຫຕ຺ຕາ ຍາວກາລິກສ຺ສາຕິ ວິຎ຺ຎາຍຕິ, ອຕ຺ຖໂຕ ປນ ກາຍທ຺ວາຣປ຺ປວຕ຺ຕາ ວິກາເລ ຍາວກາລິກຊ຺ຌໂຫຣຓເຈຕນາ "ວິກາລໂຠຊນ"ນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພາ.

ນຈ຺ຈຄີຕວາທິຕວິສູກທສ຺ສນາຕິ ເອຕ຺ຖ ສາສນສ຺ສ ອນນຸໂລມຕ຺ຕາ ວິສູກໍ ປຏາຓີພູຕໍ ທສ຺ສນນ຺ຕິ ວິສູກທສ຺ສນໍ. ນຈ຺ຈາທິວິສູກທສ຺ສນໍ ສທ຺ທາກປ຺ປວຕ຺ຕິໂຕ ສງ຺ເຂປໂຕ "ສພ຺ພປາປສ຺ສ ອກຣຓ"ນ຺ຕິອາທິນຍປ຺ປວຕ຺ຕໍ (ທີ. ນິ. ໒.໙໐; ຘ. ປ. ໑໘໓) ຠຄວໂຕ ສາສນໍ ນ ອນຸໂລເມຕິ. ນຈ຺ຈຎ຺ຈ ຄີຕຎ຺ຈ ວາທິຕຎ຺ຈ ວິສູກທສ຺ສນຎ຺ຈ ນຈ຺ຈຄີຕວາທິຕວິສູກທສ຺ສນໍ. ອຕ຺ຕນາ ປໂຍຊິຍມານໍ ປເຣຫິ ປໂຍຊາປິຍມານຎ຺ຈ ນຈ຺ຈໍ ນຈ຺ຈກາວສາຍຎ຺ຎໂຕ ປິຎ຺ຈພ຺ພໍ ເອເກເນວ ນຈ຺ຈ-ສທ຺ເທນ ຄຫິຕໍ, ຕຖາ ຄີຕວາທິຕ-ສທ຺ເທຫິ ຄາຍນຄາຍາປນວາທນວາທາປນານິ, ຕສ຺ມາ ອຕ຺ຕນາ ນຈ຺ຈນນຈ຺ຈາປນາທິວເສນ ນຈ຺ຈາ ຈ ຄີຕາ ຈ ວາທິຕາ ຈ ອນ຺ຕມໂສ ມຍູຣນຈ຺ຈາທິວເສນປິ ປວຕ຺ຕານິ ນຈ຺ຈາທີນິ ວິສູກພູຕາ ທສ຺ສນາ ຈ ເວຣມຓີຕິ ເອວເມຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ ທຏ຺ເຐພ຺ໂພ. ນຈ຺ຈາທີນິ ອຕ຺ຕນາ ປໂຍເຊຕຸໍ ວາ ປເຣຫິ ປໂຍຊາເປຕຸໍ ວາ ປຍຸຕ຺ຕານິ ປສ຺ສິຕຸໍ ວາ ເນວ ຠິກ຺ຂູນໍ ນ ຠິກ຺ຂຸນີນໍ ວຏ຺ຏຕິ. ທສ຺ສເນນ ເຈຕ຺ຖ ສວນມ຺ປິ ສງ຺ຄຫິຕໍ ວິຣູເປກເສສນເຍນ ຍຖາ ສກໍ ວິສຍໍ ອາໂລຈນສຠາວຕາຍ ວາ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ວິຎ຺ຎາຓານໍ ສວນກິຣິຍາຍປິ ທສ຺ສນສງ຺ເຂປສພ຺ຠາວໂຕ "ທສ຺ສນາ" ອິຈ຺ເຈວ ວຸຕ຺ຕໍ. ເຕເນວ ວຸຕ຺ຕໍ "ປຎ຺ຈຫິ ວິຎ຺ຎາເຓຫິ ນ ກິຎ຺ຈິ ຘມ຺ມໍ ປຏິວິຊານາຕິ ອຎ຺ຎ຺ຕ຺ຣ ອພິນິປາຕມຕ຺ຕາ"ຕິ. ທສ຺ສນກມ຺ຍຕາຍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປສ຺ສໂຕ ເອວ ເຈຕ຺ຖ ວີຕິກ຺ກໂມ ໂຫຕິ, ຐິຕນິສິນ຺ນສຍໂນກາເສ ປນ ອາຄຕໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ສ ວາ ອາປາຖຄຕໍ ປສ຺ສໂຕ ສິຍາ ສໍກິເລໂສ, ນ ວີຕິກ຺ກໂມ.

ມາລາຄນ຺ຘວິເລປນຘາຣຓມຓ຺ຑນວິພູສນຏ຺ຐານາຕິ ເອຕ຺ຖ ມາລາຕິ ຍໍ ກິຎ຺ຈິ ປຸປ຺ຜໍ. ກິຎ຺ຈາປິ ຫິ ມາລາ-ສທ຺ເທນ ພທ຺ຘມາລາວ ວຸຈ຺ຈຕິ, ສາສເນ ປນ ຣູຬ຺ຫິຍາ ປຸປ຺ເຜປິ ວຸຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ຍໍ ກິຎ຺ຈິ ປຸປ຺ຜໍ ພທ຺ຘມພທ຺ຘໍ ວາ, ຕໍ ສພ຺ພໍ "ມາລາ"ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ຄນ຺ຘນ຺ຕິ ວາສຈຸຓ຺ຓຘູປາທິກໍ ວິເລປນໂຕ ອຎ຺ຎໍ ຍໍ ກິຎ຺ຈິ ຄນ຺ຘຊາຕໍ. ວິເລປນນ຺ຕິ ວິເລປນຕ຺ຖໍ ປິສິຕ຺ວາ ປຏິຍຕ຺ຕໍ ຍໍ ກິຎ຺ຈິ ຉວິຣາຄກຣຓໍ. ປິຬນ຺ຘນໍ ຘາຣຓໍ, ອູນຏ຺ຐານປູຣຓໍ ມຓ຺ຑນໍ, ຄນ຺ຘວເສນ ຉວິຣາຄວເສນ ຈ ສາທິຍນໍ ວິພູສນໍ. ເຕເນວາຫ ທີຄນິກາຍຏ຺ຐກຖາຍໍ (ທີ. ນິ. ອຏ຺ຐ. ໑.໑໐) ມຊ຺ຌິມນິກາຍຏ຺ຐກຖາຍຎ຺ຈ (ມ. ນິ. ອຏ຺ຐ. ໑.໒໙໓) "ປິຬນ຺ຘນ຺ໂຕ ຘາເຣຕິ ນາມ, ອູນຏ຺ຐານໍ ປູເຣນ຺ໂຕ ມຓ຺ເຑຕິ ນາມ, ຄນ຺ຘວເສນ ຉວິຣາຄວເສນ ຈ ສາທິຍນ຺ໂຕ ວິພູເສຕິ ນາມາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ປຣມຕ຺ຖໂຊຕິກາຍໍ ປນ ຂຸທ຺ທກຏ຺ຐກຖາຍໍ (ຂຸ. ປາ. ອຏ຺ຐ. ໒. ປຉ຺ຉິມປຎ຺ຈສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ) "ມາລາທີສຸ ຘາຣຓາທີນິ ຍຖາສງ຺ຂ຺ຍໍ ໂຍເຊຕພ຺ພານີ"ຕິ ເອຕ຺ຕກເມວ ວຸຕ຺ຕໍ. ຏ຺ຐານໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ກາຣຓໍ, ຕສ຺ມາ ຍາຍ ທຸສ຺ສີລ຺ຍເຈຕນາຍ ຕານິ ມາລາຘາຣຓາທີນິ ມຫາຊໂນ ກໂຣຕິ, ສາ ຘາຣຓມຓ຺ຑນວິພູສນຏ຺ຐານໍ.

ອຸຈ຺ຈາສຍນມຫາສຍນາຕິ ເອຕ຺ຖ ອຸຈ຺ຈາຕິ ອຸຈ຺ຈ-ສທ຺ເທນ ສມານຕ຺ຖໍ ເອກໍ ສທ຺ທນ຺ຕຣໍ. ເສຕິ ເອຕ຺ຖາຕິ ສຍນໍ, ອຸຈ຺ຈາສຍນຎ຺ຈ ມຫາສຍນຎ຺ຈ ອຸຈ຺ຈາສຍນມຫາສຍນໍ. ອຸຈ຺ຈາສຍນໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ປມາຓາຕິກ຺ກນ຺ຕໍ ມຎ຺ຈາທິ. ມຫາສຍນໍ ອກປ຺ປິຍຕ຺ຖເຣເຓຫິ ອຕ຺ຖຕໍ ອາສນ຺ທາທິ. ອາສນຎ຺ເຈຕ຺ຖ ສຍເນເນວ ສງ຺ຄຫິຕນ຺ຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍ. ຍສ຺ມາ ປນ ອາຘາເຣ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ເຕ ຕທາຘາຣາ ກິຣິຍາ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ຕາວ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ "ອຸຈ຺ຈາສຍນມຫາສຍນາ" ອິຈ຺ເຈວ ວຸຕ຺ຕໍ, ອຕ຺ຖໂຕ ປນ ຕທຸປໂຠຄພູຕນິສຊ຺ຊານິປຊ຺ຊເນຫິ ວິຣຕິ ທສ຺ສິຕາຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພາ. ອຖ ວາ ອຸຈ຺ຈາສຍນມຫາສຍນສຍນາຕິ ເອຕສ຺ມິໍ ອຕ຺ເຖ ເອກເສສນເຍນ ອຍໍ ນິທ຺ເທໂສ ກໂຕ ຍຖາ "ນາມຣູປປຈ຺ຈຍາ ສຬາຍຕນ"ນ຺ຕິ, ອາສນກິຣິຍາປຸພ຺ພກຕ຺ຕາ ສຍນກິຣິຍາຍ ສຍນຄ຺ຄຫເຓເນວ ອາສນມ຺ປິ ຄຫິຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ.

ជាតរូបរជតបដិគ្គហណាតិ ឯត្ថ ជាតរូបន្តិ សុវណ្ណំ។ រជតន្តិ កហាបណោ លោហមាសកោ ជតុមាសកោ ទារុមាសកោតិ យេ វោហារំ គច្ឆន្តិ, តស្ស ឧភយស្សបិ បដិគ្គហណំ ជាតរូបរជតបដិគ្គហណំ។ តិវិធញ្ហេត្ថ បដិគ្គហណំ កាយេន វាចាយ មនសាតិ។ តត្ថ កាយេន បដិគ្គហណំ ឧគ្គណ្ហនំ, វាចាយ បដិគ្គហណំ ឧគ្គហាបនំ, មនសា បដិគ្គហណំ សាទិយនំ។ តិវិធម្បិ បដិគ្គហណំ សាមញ្ញនិទ្ទេសេន ឯកសេសនយេន វា គហេត្វា “បដិគ្គហណា”តិ វុត្តំ, តស្មា នេវ ឧគ្គណ្ហិតុំ ន ឧគ្គហាបេតុំ ន ឧបនិក្ខិត្តំ វា សាទិតុំ វដ្ដតិ។ ឥមានិ បន ទស សិក្ខាបទានិ គហដ្ឋានម្បិ សាធារណានិ។ វុត្តញ្ហេតំ វិសុទ្ធិមគ្គេ (វិសុទ្ធិ។ ១៣) “ឧបាសកោបាសិកានំ និច្ចសីលវសេន បញ្ច សិក្ខាបទានិ, សតិ វា ឧស្សាហេ ទស, ឧបោសថង្គវសេន អដ្ឋាតិ ឥទំ គហដ្ឋសីល”ន្តិ។ ឯត្ថ ហិ ទសាតិ សាមណេរេហិ រក្ខិតព្ពសីលមាហ ឃដិការាទីនំ វិយ។ បរមត្ថជោតិកាយំ បន ខុទ្ទកដ្ឋកថាយំ (ខុ។ បា។ អដ្ឋ។ ២។ សាធារណវិសេសវវត្ថាន) “អាទិតោ ទ្វេ ចតុត្ថបញ្ចមានិ ឧបាសកានំ សាមណេរានញ្ច សាធារណានិ និច្ចសីលវសេន, ឧបោសថសីលវសេន បន ឧបាសកានំ សត្តមដ្ឋមំ ឯកំ អង្គំ កត្វា សព្ពបច្ឆិមវជ្ជានិ សព្ពានិបិ សាមណេរេហិ សាធារណានិ, បច្ឆិមំ បន សាមណេរានមេវ វិសេសភូត”ន្តិ វុត្តំ, តំ “សតិ វា ឧស្សាហេ ទសា”តិ ឥមិនា ន សមេតិ។ នានត្តវត្ថូតិ លិង្គនានត្ត វត្ថុ, អធិដ្ឋានំ ការណន្តិ វុត្តំ ហោតិ។

១០៤។ កិន្តីតិ កេន នុ ខោ ឧបាយេន។ “អត្តនោ បរិវេណន្តិ ឥទំ បុគ្គលិកំ សន្ធាយ វុត្ត”ន្តិ គណ្ឋិបទេសុ វុត្តំ។ អយមេត្ថ គណ្ឋិបទការានំ អធិប្បាយោ – “វស្សគ្គេន បត្តសេនាសន”ន្តិ ឥមិនា តស្ស វស្សគ្គេន បត្តំ សង្ឃិកសេនាសនំ វុត្តំ, “អត្តនោ បរិវេណ”ន្តិ ឥមិនាបិ តស្សេវ បុគ្គលិកសេនាសនំ វុត្តន្តិ។ អយំ បនេត្ថ អម្ហាកំ ខន្តិ – “យត្ថ វា វសតី”តិ ឥមិនា សង្ឃិកំ វា ហោតុ បុគ្គលិកំ វា, តស្ស និពទ្ធវសនកសេនាសនំ វុត្តំ។ “យត្ថ វា បដិក្កមតី”តិ ឥមិនា បន យំ អាចរិយស្ស ឧបជ្ឈាយស្ស វា វសនដ្ឋានំ ឧបដ្ឋានាទិនិមិត្តំ និពទ្ធំ បវិសតិ, តំ អាចរិយុបជ្ឈាយានំ វសនដ្ឋានំ វុត្តំ។ តស្មា តទុភយំ ទស្សេតុំ “ឧភយេនបិ អត្តនោ បរិវេណញ្ច វស្សគ្គេន បត្តសេនាសនញ្ច វុត្ត”ន្តិ អាហ។ តត្ថ អត្តនោ បរិវេណន្តិ ឥមិនា អាចរិយុបជ្ឈាយានំ វសនដ្ឋានំ ទស្សិតំ, វស្សគ្គេន បត្តសេនាសនន្តិ ឥមិនា បន តស្ស វសនដ្ឋានំ។ តទុភយម្បិ សង្ឃិកំ វា ហោតុ បុគ្គលិកំ វា, អាវរណំ កាតព្ពមេវាតិ។ មុខទ្វារិកន្តិ មុខទ្វារេន ភុញ្ជិតព្ពំ។ ទណ្ឌកម្មំ កត្វាតិ ទណ្ឌកម្មំ យោជេត្វា។ ទណ្ឌេន្តិ វិនេន្តិ ឯតេនាតិ ទណ្ឌោ, សោយេវ កាតព្ពត្តា កម្មន្តិ ទណ្ឌកម្មំ, អាវរណាទិ។

សិក្ខាបទទណ្ឌកម្មវត្ថុកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

អនាបុច្ឆាវរណវត្ថុអាទិកថាវណ្ណនា

១០៥។ ទណ្ឌកម្មមស្ស ករោថាតិ អស្ស ទណ្ឌកម្មំ យោជេថ អាណាបេថ។ ទណ្ឌកម្មន្តិ វា និគ្គហកម្មំ, តស្មា និគ្គហមស្ស ករោថាតិ វុត្តំ ហោតិ។ ឯស នយោ សព្ពត្ថ ព្រាទិសេសុ ឋានេសុ។ សេនាសនគ្គាហោ ច បដិប្បស្សម្ភតីតិ ឥមិនា ច ឆិន្នវស្សា ច ហោតីតិ ទីបេតិ។ សចេ អាកិណ្ណទោសោវ ហោតិ, អាយតិំ សំវរេ ន តិដ្ឋតិ, និក្កឌ្ឍិតព្ពោតិ ឯត្ថ សចេ យាវតតិយំ វុច្ចមានោ ន ឱរមតិ, សង្ឃំ អបលោកេត្វា នាសេតព្ពោ។ បុន បព្ពជ្ជំ យាចមានោបិ អបលោកេត្វា បព្ពាជេតព្ពោតិ វទន្តិ។ បច្ឆិមិកាយ វស្សាវាសិកំ លច្ឆតីតិ បច្ឆិមិកាយ បុន

ចស្សំ ឧបកតត្វា លទ្ធតិ៉ អបលោកេត្វា លោកា ឌាតវេន្តាតិ លិត្ថចស្សតាយ ចុត្តំ៉ ព្គតទាតិ បញ្ចា និក្ខាបនាតីតិ ចិកាលកោឌតាឌីតិ បញ្ចា៉ អញ្ចយំ ឧេសារេបតវេន្តាតិ “អញ្ចយោ យំ, កេត្តុ, អញ្ចកយា”តិអាឌិតា តយេត ឧេសារេបតវេន្តា៉

អតាបុច្ឆាចរណាចត្ថុអាឌិកធាចណ្ណតា និដ្ឋិតា៉

បណ្ឌកចត្ថុកធាចណ្ណតា

១០៨៉ បណ្ឌកចត្ថុស្មឹ “អាយោ កាយ្យអបេក្ខ ព្គត្តឹ វេហាតិ, ឌុលាបេក្ខ បុរិសោ, អយំ បក្ខបណ្ឌកោ”តិ កេចិ ចឌត្តិ, អដ្ឋកធាយំ បត “កាយ្យអបេក្ខ បណ្ឌកោ វេហាតិ, ឌុលាបេក្ខ បតស្ស បរិឡាហោ ចូបសម្មតី”តិ អបណ្ឌកបេក្ខ បរិឡាហចូបសមស្សេច ចុត្តត្តា បណ្ឌកបេក្ខ ឧស្សន្តបរិឡាហតា បណ្ឌកភាចាបត្តីតិ ចិញ្ញាយតិ, តស្មា ព្គឌវេយចេច្ច សាទេតា បច្ចេតព្វំ៉ ព្គត្តិភាវចា បុម្ភាវចា ចា តត្តិ ឲតស្សាតិ អភាចេកា៉ តស្មិំ វេយចស្ស បេក្ខ បព្វជ្ជា ចារិតាតិ ឲត្ត “អបណ្ឌកបេក្ខ បព្វាវេឌត្វា បណ្ឌកបេក្ខ តាវេសតវេន្តា”តិ តីស្វបិ កណ្ឋិបនេសុ ចុត្តំ៉ កេចិ បត “អបណ្ឌកបេក្ខ បព្វាជិតោ សចេ កិលេសក្ខយំ បាបុណាតិ, ត តាវេសតវេន្តា”តិ ចឌត្តិ, តំ ចេសំ យតិយត្តំ បណ្ឌកស្ស កិលេសក្ខយាសម្ភចតោ តីណកិលេសស្ស ច បណ្ឌកភាចានុបបត្តិតោ៉ អហេតុកបដិសន្ធិកធាយញ្ញឹអចិសេសេត បណ្ឌកស្ស អហេតុកបដិសន្ធិតា ចុត្តា៉ អាសិទ្វិត្តាស្វយបក្ខបណ្ឌកាតម្ពា បដិសន្ធិតោ បដ្ឋាយេច បណ្ឌកសភាវចា, ត បចត្តិយំវេយចាតិ ចឌត្តិ៉ តេតេច អហេតុកបដិសន្ធិតិឌ្ឌេស ឌច្ចត្ថឌសិទាឌយោ ចិយ បណ្ឌកោ ឌាតិសឌ្ឌេត ចិសេសេត្វា ត តិឌ្ឌិដ្ឋោ៉ ព្គនាបិ ចត្ថុបិទាឌិកាសំចណ្ណតាយំ (បិទា៉ អដ្ឋ៉ ១៉១១១) “អកត្តាបុក្កលេ ឌស្សេត្តេត បណ្ឌកតិរច្ឆានគតឹតាកតោតាញ្ញឆ្វតកា តយោ ចត្ថុចិបត្តា អហេតុកបដិសន្ធិកា, តេសំ សក្កោ អចារិតោ, យក្កោ បត ចារិតោ”តិ អចិសេសេត ចុត្តំ៉

បណ្ឌកចត្ថុកធាចណ្ណតា និដ្ឋិតា៉

ថេយ្យសំចាសកចត្ថុកធាចណ្ណតា

១១០៉ ថេយ្យសំចាសកចត្ថុស្មឹ កាលវេន្តាតិ មាតុចំសេ បិតុចំសេ ច ឌាតា មាតាបិតុប្បកុតិសព្វញាតកោ៉ ថេយ្យាយ សំចាសោ ឲតស្សាតិ ថេយ្យសំចាសកោ៉ សោ ច ត សំចាសមត្តស្សេច ថេតកោ ព្គឆាធិបេតោ, អថ ខោ លិង្គស្ស តឌុភយស្ស ច ថេតកោបីតិ អាហ “តយោ ថេយ្យសំចាសកា”តិអាឌិ៉ ត យថាចុឌ្ឌំ ចត្ថិតំ សាឌិយតីតិ យថាចុឌ្ឌំ កិក្ខូតំ ចា សាមណេរាតំ ចា ចត្ថិតំ ត សាឌិយតិ៉ យថាចុឌ្ឌំ ចត្ថិតំ សាឌិយតីតិ អត្តតា មុសាចាឌំ កត្វា ឌស្សិតចស្សាតុរូបំ យថាចុឌ្ឌំ ចត្ថិតំ សាឌិយតិ៉ កិក្ខុចស្សកណតាឌិកោតិ ព្គមិតា ត ឲកកម្មាឌិកោច ព្គឆ សំចាសោ តាមាតិ ឌស្សិតំ៉

រាឌ...បេ... ភយេតាតិ ឲត្ត ភយ-សទ្ទោ បច្ចេកំ យោវេឌតវេន្តា “រាឌភយេត ឌុព្ភិក្ខភយេតា”តិអាឌិតា ៉ សំចាសំ តាធិចាសេតិ, យាច

សោ សុទ្ធយានសោតិ រាជកថាទីហិ កហិតលិង្គតាយ សោ សុទ្ធយានសោ ឃាច សំចាសំ តាឌិចាសេតីតិ អតេ្ថា។ សោ ហិ រាជកថាទី

ចិតា ពោចល់ កិញ្ចិ ចេត្ថាត្វា តេហិ សទ្ធិំ សំចសិត្វាកាយតាយ លិង្គំ កណ្ឋាតិ, សោ អសុទ្ធចិត្តតាយ លិង្គពហលោតេច ទេឃ្យសំចាសកោ តាយ

ហោតិ។ អយំ បត តាឌិសេត អសុទ្ធចិត្តេត កិញ្ចិ ចេត្ថាត្វាកាយតាយ អភាចតោ ឃាច សំចាសំ តាឌិចាសេតិ, តាច ទេឃ្យសំចាសកោ

តាយ ត ហោតិ។ តេនេច “រាជកថាទីហិ កហិតលិង្គាតំ ‘កិំហឹ ឃំ សយលោតិ ឌាតត្ថុ’តិ ចត្ថាតាចិត្តេ សតិបិ កិញ្ចិតំ ចេត្ថាត្វាកាយតាយ

អភាចា ភោសោ ត ឌាតោ”តិ តីស្សបិ កណ្ឋិបទេសុ ទុត្តំ។ ពោចិ បត “ទ្វុបសគ្គកយតា ត្តុឆ សុទ្ធចិត្តតា”តិ ចឌត្តិ, ឲចត្ថា សតិ សោ

ទ្វុបសគ្គកយោ ឃាច សំចាសំ តាឌិចាសេតិ, តាច ទេឃ្យសំចាសកោ ត ហោតីតិ អយយេត្វា ចិន្តាយតិ។ ត្តុយទ្ធិត្វា អតេ្ថ ចិន្តាយយាតេ

អទ្វុបសគ្គកយស្ស សំចាសសាឌិយតេបិ ទេឃ្យសំចាសកតា ត ហោតីតិ អាបឌេ្ជយ្យ, ត ច អដ្ឋកថាយំ អទ្វុបសគ្គកយស្ស

សំចាសសាឌិយតេបិ អទេឃ្យសំចាសកតា ឌស្សិតា។ សត្តុបិសល្លិយកត្តាតិ កុត្ថារត្តោតិ ច ត្តុយិតា អទ្វុបសគ្គតយេតបិ សំចាសំ

អសាឌិយត្តេតេច ចសិតព្ពត្តិ ឌីបេតិ។ តេតេច តីស្សបិ កណ្ឋិបទេសុ ទុត្តំ “យស្មា ចិហារំ អាកត្តា សល្លិក្ខំ កណ្ឋត្ស្ស សំចាសំ បរិហរិត្វំ ចក្កុរំ,

តស្មា សត្តុបិសល្លិយកត្តាតិ កុត្ថារត្តោតិ ត្តុងំ ទុត្តំ”ត្តិ, តស្មា រាជកថាទីហិ កហិតលិង្គតាយេចេត្ថ សុទ្ធចិត្តតាតិ កហេតព្ពំ។

សត្តុបិសល្លិយកត្តាតីតិ សត្តុសាយយិកាតំ សាឆារណំ កត្វា ចិចិចត្វក្កាឌីសុ ឌេបេត្វា ឌាតត្តុកត្តាតិ។ កាយបរិហារិយាតីតិ កាយេត

បរិហរិតត្តាតិ។ អត្ថាកត្តីតិ អតិយុត្តំ កត្តិំ។ កយុត្តាត្ថុទោតតាតិ កសិកោរក្កាឌិកយុករលោត។ តទេច បត្តចីចរំ អាឌាយ ចិហារំ កត្ថតីតិ

ចីចរាតិ តិចាសតបិរុបតចេសេត អាឌាយ បត្តត្ថា អំសកូដេ លេក្កេត្វា ចិហារំ កត្ថតិ។ តាបិ សឃំ ឌាតាតីតិ “សោ ឲចំ បត្តឌតិ, សោ

ទេឃ្យសំចាសកោ តាយ ហោតី”តិ ចា “ឲចំ កាតុំ ត លភតី”តិ ចា “ឲចំ បត្តឌិតោ សយលោ ត ហោតី”តិ ចា ត ឌាតាតិ។ សោ ឲចំ

បត្តឌតិ, សោ ទេឃ្យសំចាសកោ តាយ ហោតីតិ ត្តុងំ បត តិឌស្សតយត្តំ។ អតុបសយុត្តការលេយចាតិ ត្តុយិតា ខុបសយុត្តការលេ សុត្វា

សចេបិ តាទេរាចតិ, ទេឃ្យសំចាសកោ ត ហោតីតិ ឌីបេតិ។

សិក្ខា អបច្ចក្ខាយ…បេ… ទេឃ្យសំចាសកោ ត ហោតីតិ ត្តុងំ កិញ្ចាបិ ឌិត្តលិង្គស្ស អបរិច្ចត្តត្តា ត លិង្គទេតកោ ហោតិ, លិង្គាត្តុរូបស្ស

សំចាសស្ស សាឌិតត្តា តាបិ សំចាសទេតកោ ហោតីតិ ទុត្តំ។ ឲពោ កិញ្ចិ កាសាលេ ចិសាស្សហោច ខ្ពុតាថំ តិចាសេត្វាតិ ឲត្តាបិ

ត្តុឆសេច ការលំ ឌដ្ឋ្វា។ បសេតា សាយលោសោ សលិខ្លោ ចិតោតិអាឌិតា សាយលោស្ស ទុត្តចិតាតេសុបិ អទេឃ្យសំចាសកបសត្តេ អយសេច

តសោ។ កិញ្ចិតិយាបិ ឲសេច តសោតិ ទុត្តសេចត្តំ “សាបិ ហិ កិហិកាចំ បត្តយយាតា”តិអាឌិតា ចិការេចតិ។ សោ ពោចិ ទុទ្ធបត្តាឌិតោតិ

សាយលោសំ សត្តាយ ទុត្តំ។ យហាបេចត្យអាឌីស្ឋុតិ ឲតោត កិហិសត្តកំ ឌស្សិតំ។ សឃំ សាយលោទោច…បេ… ទេឃ្យសំចាសកោ ត ហោតីតិ ឲត្តុ

កិច្ចាបិ ទេឃ្យសំចាសកោ ត ហោតិ, បិរាឌិកំ បត អាបឌ្ជតិយេច។ សេសសេត្តុខ្ពត្តាតសេច។

ទេឃ្យសំចាសកចត្ថុកចាចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

តិត្តិយបក្កត្តកកចាចណ្ណតា

តិត្ថិយបក្កន្តកកថាយំ តេសំ លិង្គេ អាទិន្នមត្តេ តិត្ថិយបក្កន្តកោ ហោតីតិ “តិត្ថិយោ ភវិស្សាមី”តិ គតស្ស លិង្គគ្គហណេនេវ តេសំ លទ្ធិបិ គហិតាយេវ ហោតីតិ កត្វា វុត្តំ។ កេនចិ បន “តេសំ លិង្គេ អាទិន្នមត្តេ លទ្ធិយា គហិតាយបិ អគ្គហិតាយបិ តិត្ថិយបក្កន្តកោ ហោតី”តិ វុត្តំ, តំ ន គហេតព្វំ។ ន ហិ “តិត្ថិយោ ភវិស្សាមី”តិ គតស្ស លិង្គសម្បដិច្ឆនតោ អញ្ញា លទ្ធិគ្គហណំ នាម អត្ថិ។ លិង្គសម្បដិច្ឆនេនេវ ហិ សោ គហិតលទ្ធិកោ ហោតិ។ តេនេវ “វីមំសន្តំ កុសចីរាទីនិ...បេ... យាវ ន សម្បដិច្ឆតិ, តាវ តំ លទ្ធិ រក្ខតិ។ សម្បដិច្ឆិតមត្តេ តិត្ថិយបក្កន្តកោ ហោតី”តិ វុត្តំ។ នគ្គោវ អាជីវកានំ ឧបស្សយំ គច្ឆតិ, បទវារេ បទវារេ ទុក្កដន្តិ “អាជីវកោ ភវិស្ស”ន្តិ អសុទ្ធចិត្តេន គមនបច្ចយា ទុក្កដំ វុត្តំ។ នគ្គេន ហុត្វា គមនបច្ចយាបិ ទុក្កដា ន មុច្ចតិយេវ។ កូដវស្សំ គណេន្តោតិ កូដវស្សំ គណេត្វា សំវាសំ សាទិយន្តោតិ អធិប្បាយោ។

តិត្ថិយបក្កន្តកកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១១០។ តិរច្ឆានគតវត្ថុ ឧត្តានមេវ។

មាតុឃាតកាទិវត្ថុកថាវណ្ណនា

១១២។ មាតុឃាតកាទិវត្ថុស្មិំ អបវាហនន្តិ អបនយនំ, បតិក្ខេបន្តិ អត្ថោ។ យថា សមានជាតិកស្ស វិកោបនេ កម្មំ គរុតរំ, ន តថា វិជាតិកស្សាតិ អាហ “មនុស្សិត្ថិភូតា”តិ។ បុត្តសម្ពន្ធេន មាតុបិតុសមញ្ញា, ទត្តកិត្តិមាទិវសេនបិ បុត្តវោហារោ លោកេ ទិស្សតិ, សោ ច ខោ បរិយាយតោតិ និប្បរិយាយសិទ្ធំ ជនកភាវំ “ជនិកា មាតា”តិ វុត្តំ។ យថា មនុស្សត្តភាវេ ឋិតស្សេវ កុសលធម្មានំ តិក្ខវិសទសូរភាវាបត្តិ យថា តំ តិណ្ណម្បិ ពោធិសត្តានំ ពោធិត្តយនិព្ពត្តិយំ, ឯវំ មនុស្សត្តភាវេ ឋិតស្សេវ អកុសលធម្មានម្បិ តិក្ខវិសទសូរភាវាបត្តីតិ អាហ “សយម្បិ មនុស្សជាតិកេនេវា”តិ។ ចុតិអនន្តរំ ផលំ អនន្តរំ នាម, តស្មិំ អនន្តរេ និយុត្តំ, តំនិព្ពត្តនេន អនន្តរករណសីលំ, អនន្តរបយោជនំ វា អានន្តរិយំ, តេន អានន្តរិយេន មាតុឃាតកកម្មេន។ បិតុឃាតកេបិ ឯសេវ នយោ។ មនុស្សភូតោ ជនកោ បិតា សយម្បិ មនុស្សជាតិកេនេវ សតា សញ្ចិច្ច ជីវិតា វោរោបិតោ, អយំ អានន្តរិយេន បិតុឃាតកកម្មេន បិតុឃាតកោតិអាទិនា សព្ពំ វេទិតព្វន្តិ អាហ “បិតុឃាតកេបិ ឯសេវ នយោ”តិ។

បរិវត្តិតលិង្គម្បិ (ម។ និ។ អដ្ឋ។ ៣។១២៧; អ។ និ។ អដ្ឋ។ ១។១។២៧៥; វិភ។ អដ្ឋ។ ៨០៩) មាតរំ បិតរំ វា ជីវិតា វោរោបេន្តស្ស អានន្តរិយកម្មំ ហោតិយេវ។ សតិបិ ហិ លិង្គបរិវត្តេ សោ ឯវ ឯកកម្មនិព្ពត្តោ ភវង្គប្បពន្ធោ ជីវិតិន្ទ្រិយប្បពន្ធោ ច, នាញ្ញោតិ។ យោ បន សយំ មនុស្សោ តិរច្ឆានភូតំ មាតរំ វា បិតរំ វា, សយំ វា តិរច្ឆានភូតោ មនុស្សភូតំ, តិរច្ឆានភូតោយេវ វា តិរច្ឆានភូតំ ជីវិតា វោរោបេតិ, តស្ស កម្មំ អានន្តរិយំ ន ហោតិ, ភារិយំ បន ហោតិ, អានន្តរិយំ អាហច្ចេវ តិដ្ឋតិ។ ឯឡកចតុក្កំ សង្គាមចតុក្កំ ចោរចតុក្កញ្ចេត្ថ កថេតព្វំ។ “ឯឡកំ មារេមី”តិ អភិសន្ធិនាបិ ហិ ឯឡកដ្ឋានេ ឋិតំ មនុស្សោ មនុស្សភូតំ មាតរំ វា បិតរំ វា មារេន្តោ អានន្តរិយំ ផុសតិ មរណាធិប្បាយេនេវ អានន្តរិយវត្ថុនោ វិកោបិតត្តា។ ឯឡកាភិសន្ធិនា បន មាតាបិតិអភិសន្ធិនា វា

ឯឡកំ មារេន្តោ អានន្តរិយំ ន ផុសតិ អានន្តរិយវត្ថុអភាវតោ។ មាតាបិតិអភិសន្ធិនា មាតាបិតរោ មារេន្តោ ផុសតេវ។ ឯស នយោ ឥតរស្មិម្បិ ចតុក្កទ្វយេ។ យថា ច មាតាបិតូសុ, ឯវំ អរហន្តេបិ ឯតានិ ចតុក្កានិ វេទិតព្វានិ។ សព្វត្ថ ហិ បុរិមំ អភិសន្ធិចិត្តំ អប្បមាណំ, វធកចិត្តំ បន តទារម្មណំ ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច អានន្តរិយានានន្តរិយភាវេ បមាណំ។ កតានន្តរិយកម្មោ ច "តស្ស កម្មស្ស វិបាកំ បដិពាហិស្សាមី"តិ សកលចក្កវាឡំ មហាចេតិយប្បមាណេហិ កញ្ចនថូបេហិ បូរេត្វាបិ សកលចក្កវាឡំ បូរេត្វា និសិន្នស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស មហាទានំ ទត្វាបិ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ សង្ឃាដិកណ្ណំ អមុញ្ចន្តោ វិចរិត្វាបិ កាយស្ស ភេទា និរយមេវ ឧបបជ្ជតិ, បព្វជ្ជញ្ច ន លភតិ។

១១៨. ឧទ្ធម្មន្តិ ឧព្ភាតវត្ថុវសកំ ឧទ្ធម្មំ។ តេនេវាហ "គិហិការេវ សម្បដិច្ឆិតមត្តេយេវា"តិ។ សង្ឃភេទកកថាវិត្ថារោ បរតោ អាវិភវិស្សតិ។ ចតុន្នំ កម្មានន្តិ អបលោកនាទីនំ ចតុន្នំ កម្មានំ។ ទុដ្ឋចិត្តេនាតិ វុត្តមេវត្ថំ វិភាវេតិ "វធកចិត្តេនា"តិ។ វធកចេតនាយ ហិ ទូសិតចិត្តំ ឥធ ទុដ្ឋចិត្តំ នាម។ លោហិតំ ឧប្បាទេតីតិ ឯត្ថ តថាគតស្ស អភេជ្ជកាយតាយ បរូបក្កមេន ចម្មច្ឆេទំ កត្វា លោហិតបគ្ឃរណំ នាម នត្ថិ, សរីរស្ស បន អន្តោយេវ ឯកស្មិំ ឋានេ លោហិតំ សមោសរតិ, អាឃាតេន បកុប្បមានំ សញ្ចិតំ ហោតិ។ ទេវទត្តេន បវិទ្ធសិលតោ ភិជ្ជិត្វា គតសក្ខលិកាបិ តថាគតស្ស បាទន្តំ បហរិ, ផរសុនា បហដោ វិយ បាទោ អន្តោលោហិតោយេវ អហោសិ។ ជីវកោ បន តថាគតស្ស រុចិយា សត្ថកេន ចម្មំ ឆិន្ទិត្វា តម្ហា ឋានា ទុដ្ឋលោហិតំ នីហរិត្វា ផាសុមកាសិ, តេនស្ស បុញ្ញកម្មមេវ អហោសិ។ តេនាហ "ជីវកោ វិយា"តិអាទិ។

អថ យេ បរិនិព្វុតេ តថាគតេ ចេតិយំ ភិន្ទន្តិ, ពោធិំ ឆិន្ទន្តិ, ធាតុម្ហិ ឧបក្កមន្តិ, តេសំ កិំ ហោតីតិ? ភារិយំ កម្មំ ហោតិ អានន្តរិយសទិសំ។ សធាតុកំ បន ថូបំ វា បដិមំ វា ពាធមានំ ពោធិសាខំ ឆិន្ទិតុំ វដ្ដតិ។ សចេបិ តត្ថ និលីនា សកុណា ចេតិយេ វច្ចំ បាតេន្តិ, ឆិន្ទិតុំ វដ្ដតិយេវ។ បរិភោគចេតិយតោ ហិ សរីរចេតិយំ គរុតរំ។ ចេតិយវត្ថុំ ភិន្ទិត្វា គច្ឆន្តំ ពោធិមូលម្បិ ឆិន្ទិត្វា ហរិតុំ វដ្ដតិ។ យា បន ពោធិសាខា ពោធិឃរំ ពាធតិ, តំ គេហរក្ខណត្ថំ ឆិន្ទិតុំ ន លភតិ, ពោធិអត្ថញ្ហិ គេហំ, ន គេហត្ថាយ ពោធិ។ អាសនឃរេបិ ឯសេវ នយោ។ យស្មិំ បន អាសនឃរេ ធាតុ និហិតា ហោតិ, តស្ស រក្ខណត្ថាយ ពោធិសាខំ ឆិន្ទិតុំ វដ្ដតិ។ ពោធិជគ្គនត្ថំ ឱជោហរណសាខំ វា បូតិដ្ឋានំ វា ឆិន្ទិតុំ វដ្ដតិយេវ, សត្ថុ រូបកាយបដិជគ្គនេ វិយ បុញ្ញម្បិ ហោតិ។

មាតុឃាតកាទិវត្ថុកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ឧភតោព្យញ្ជនកវត្ថុកថាវណ្ណនា

១១៩. ឧភតោព្យញ្ជនកមស្ស អត្ថីតិ ឧភតោព្យញ្ជនកោតិ ឥមិនា អសមានាធិករណវិសយោ ពាហិរត្ថសមាសោយំ, បុរិមបទេ ច វិភត្តិអលោបោតិ ទស្សេតិ។ ព្យញ្ជនន្តិ ចេត្ថ ឥត្ថិនិមិត្តំ បុរិសនិមិត្តញ្ច អធិប្បេតំ។ អថ ឧភតោព្យញ្ជនកស្ស ឯកមេវ ឥន្ទ្រិយំ, ឧទាហុ ទ្វេតិ? ឯកមេវ "យស្ស ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ? នោ។ យស្ស វា បន បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ? នោ"តិ (យម។ ៣។ ឥន្ទ្រិយយមក។ ១៨៨) ឯកស្មិំ សន្តានេ ឥន្ទ្រិយទ្វយស្ស បដិសិទ្ធត្តា, តញ្ច ខោ ឥត្ថិឧភតោព្យញ្ជនកស្ស

ឥត្ថិន្ទ្រិយំ, បុរិសឧភតោព្យញ្ជនកស្ស បុរិសិន្ទ្រិយំ។ យទិ ឯវំ ទុតិយព្យញ្ជនកស្ស អភាវោ អាបជ្ជតិ។ ឥន្ទ្រិយញ្ហិ ព្យញ្ជនការណំ វុត្តំ, តញ្ច តស្ស នត្ថីតិ? វុច្ចតេ – ន តស្ស ឥន្ទ្រិយំ ទុតិយព្យញ្ជនការណំ។ កស្មា? សទា អភាវតោ។ ឥត្ថិឧភតោព្យញ្ជនកស្ស ហិ យទា ឥត្ថិយា រាគចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ, តទា បុរិសព្យញ្ជនំ បាកដំ ហោតិ, ឥត្ថិព្យញ្ជនំ បដិច្ឆន្នំ គុយ្ហំ ហោតិ, តថា ឥតរស្ស ឥតរំ។ យទិ ច តេសំ ឥន្ទ្រិយំ ទុតិយព្យញ្ជនការណំ ភវេយ្យ, សទាបិ ព្យញ្ជនទ្វយំ តិដ្ឋេយ្យ, ន បន តិដ្ឋតិ, តស្មា វេទិតព្វមេតំ "ន តស្ស តំ ព្យញ្ជនការណំ, កម្មសហាយំ បន រាគចិត្តមេវេត្ថ ការណ"ន្តិ។

យស្មា ចស្ស ឯកមេវ ឥន្ទ្រិយំ ហោតិ, តស្មា ឥត្ថិឧភតោព្យញ្ជនកោ សយម្បិ គព្ភំ គណ្ហាតិ, បរម្បិ គណ្ហាបេតិ។ បុរិសឧភតោព្យញ្ជនកោ បរំ គណ្ហាបេតិ, សយំ បន ន គណ្ហាតិ។ យទិ បដិសន្ធិយំ បុរិសលិង្គំ, យទិ បដិសន្ធិយំ ឥត្ថិលិង្គន្តិ ច បដិសន្ធិយំ លិង្គសព្ភាវោ កុត្តិយំចុទេត្វា, សោ ច អយុត្តោ។ បវត្តិយំយេវ ហិ ឥត្ថិលិង្គាទីនិ សមុដ្ឋហន្តិ, ន បដិសន្ធិយំ។ បដិសន្ធិយំ បន ឥន្ទ្រិយមេវ សមុដ្ឋាតិ, ន លិង្គាទីនិ។ ន ច ឥន្ទ្រិយមេវ លិង្គន្តិ សក្កា វត្តុំ ឥន្ទ្រិយលិង្គានំ ភិន្នសភាវត្តា។ វុត្តញ្ហេតំ អដ្ឋសាលិនិយំ (ធ. ស. អដ្ឋ. ៦១១) –

"ឥត្ថត្តំ ឥត្ថិភាវោតិ ឧភយំ ឯកត្ថំ, ឥត្ថិសភាវោតិ អត្ថោ។ អយំ កម្មជោ បដិសន្ធិសមុដ្ឋិតោ។ ឥត្ថិលិង្គាទិ បន ឥត្ថិន្ទ្រិយំ បដិច្ច បវត្តេ សមុដ្ឋិតំ។ យថា ពីជេ សតិ ពីជំ បដិច្ច ពីជបច្ចយា រុក្ខោ វឌ្ឍិត្វា សាខាវិដបសម្បន្នោ ហុត្វា អាកាសំ បូរេត្វា តិដ្ឋតិ, ឯវមេវ ឥត្ថិភាវសង្ខាតេ ឥត្ថិន្ទ្រិយេ សតិ ឥត្ថិលិង្គាទីនិ ហោន្តិ។ ពីជំ វិយ ហិ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ, ពីជំ បដិច្ច វឌ្ឍិត្វា អាកាសំ បូរេត្វា ឋិតរុក្ខោ វិយ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ បដិច្ច ឥត្ថិលិង្គាទីនិ បវត្តេ សមុដ្ឋហន្តិ។ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ចក្ខុវិញ្ញេយ្យំ, មនោវិញ្ញេយ្យមេវ។ ឥត្ថិលិង្គាទីនិ ចក្ខុវិញ្ញេយ្យានិបិ មនោវិញ្ញេយ្យានិបី"តិ។

តេនេវាហ "តត្ថ វិចារណក្កមោ វិត្ថារតោ អដ្ឋសាលិនិយា ធម្មសង្គហដ្ឋកថាយ វេទិតព្វោ"តិ។

ឧភតោព្យញ្ជនកវត្ថុវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

អនុបជ្ឈាយកាទិវត្ថុវណ្ណនា

១១៤. សិក្ខាបទំ អបញ្ញត្តំ ហោតីតិ ឥទញ្ច បញ្ញត្តំ សិក្ខាបទំ សន្ធាយ វុត្តំ។ ឧបជ្ឈំ អគ្គាហាបេត្វាតិ "ឧបជ្ឈាយោ មេ, ភន្តេ, ហោហី"តិ ឯវំ ឧបជ្ឈំ អគ្គាហាបេត្វា។ កម្មវាចាយ បន ឧបជ្ឈាយកិត្តនំ កតំយេវាតិ ទដ្ឋព្វំ។ អញ្ញថា "បុគ្គលំ ន បរាមសតី"តិ វុត្តកម្មវិបត្តិសម្ភវតោ កម្មំ កុប្បេយ្យ, តេនេវ "ឧបជ្ឈាយំ អកិត្តេត្វា"តិ អវត្វា "ឧបជ្ឈំ អគ្គាហាបេត្វា"តិច្ចេវ វុត្តំ។ យថា ច អបរិបុណ្ណបត្តចីវរស្ស ឧបសម្បទាកាលេ កម្មវាចាយ "បរិបុណ្ណស្ស បត្តចីវរ"ន្តិ អសន្តវត្ថុំ កិត្តេត្វា កម្មវាចាយ កតាយបិ ឧបសម្បទា រុហតិ, ឯវំ "អយំ ពុទ្ធរក្ខិតោ អាយស្មតោ ធម្មរក្ខិតស្ស ឧបសម្បទាបេក្ខោ"តិ អសន្តំ បុគ្គលំ កិត្តេត្វា កេវលំ សន្តបទនីហារេន កម្មវាចាយ កតាយ ឧបសម្បទា រុហតិយេវាតិ ទដ្ឋព្វំ។ តេនេវាហ "កម្មំ បន ន កុប្បតី"តិ។ "ន, ភិក្ខវេ, អនុបជ្ឈាយកោ ឧបសម្បាទេតព្វោ, យោ

ឧបសម្បាទេយ្យ, អាបត្តិ ទុក្កដស្សា”តិ វុត្តនយេន ចេត្ថ “សោ ច បុគ្គលោ អនុបសម្បន្នោ”តិ អវុត្តត្តា កម្មវិបត្តិលក្ខណស្ស ច អសម្ភវតោ “តំ ន កោបេតព្ព”ន្តិ វុត្តំ។ “បញ្ចវគ្គករណីយេ, ភិក្ខវេ, កម្មេ បណ្ឌកបញ្ចមោ កម្មំ ករេយ្យ, អកម្មំ ន ច ករណីយ”ន្តិអាទិវចនតោ (មហាវ. ៣៦០) បណ្ឌកាទីនម្បិ ឧក្ខិត្តានុវត្តកបរិយន្តានំ គណបូរកភាវេន កម្មំ កុប្បតិ, ន អញ្ញថាតិ អាហ “ឧក្ខិត្តានុវត្តកបរិយោសានានម្បិ វុត្តនយោ”តិ។

អនុបសម្បន្នាទិចតុក្កវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

អបត្តកាទិចតុក្កវណ្ណនា

១១៥. អនុញ្ញាតា ច ភិក្ខូ ទាតុកាមា ហោន្តីតិ សម្ពន្ធោ។ អនាមដ្ឋបិណ្ឌបាតន្តិ អគ្គហិតអគ្គំ បិណ្ឌបាតំ។ សាមណេរភាគសមកោ អាមិសភាគោតិ វុត្តំ កិញ្ចាបិ សាមណេរានំ អាមិសភាគស្ស សមកេន ទីយមានត្តា វិសុំ សាមណេរភាគោ នាម នត្ថិ, ហេដ្ឋា គច្ឆន្តំ បន ភត្តំ កទាចិ មន្ទំ ភវេយ្យ, តស្មា ឧបរិ អគ្គហេត្វា សាមណេរបាឡិយា ច គហេត្វា ទាតព្ពន្តិ អធិប្បាយោ។ និយតបព្ពជ្ជស្សេវ ចាយំ ភាគោ ទីយតិ។ តេនេវ “អបក្កំ បត្ត”ន្តិអាទិ វុត្តំ។

អបត្តកាទិចតុក្កវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ហត្ថច្ឆិន្នាទិចតុក្កវណ្ណនា

១១៦. អជបទកេតិ អជបទសណ្ឋានេ បទេសេ។ ព្រហ្មុជុគត្តោតិ ព្រហ្មា វិយ ឧជុគត្តោ។ អវសេសា សត្តាតិ ឋបិតា លក្ខណេន រហិតសត្តា។ វុត្តញ្ហេតំ មហាបុរិសំ ឋបេត្វា? ឋានេ សត្តា ខុជ្ជបក្ខិកាតិ វទន្តិ។ សេសសត្តេ ហិ សត្តា ខន្ធេ កដិយំ ជាណូសូតិ តីសុ ឋានេសុ នមន្តិ, តេ កដិយំ នមន្តា បច្ឆតោ នមន្តិ, ទ្វីសុ ឋានេសុ នមន្តា បុរតោ នមន្តិ។ ទីឃសរីរា បន ឯកេន បស្សេន វង្កា ហោន្តិ, ឯកេ មុខំ ឧន្នាមេត្វា នក្ខត្តានិ គណយន្តា វិយ ចរន្តិ, ឯកេ អប្បមំសលោហិតា សូលសទិសា ហោន្តិ, ឯកេ បុរតោ បព្ភារា ហោន្តិ, បវេធមានា គច្ឆន្តិ។ បរិវដុមោតិ សមន្តតោ វដ្ដលោ។

អដ្ឋិសិរាចម្មសរីរោតិ អដ្ឋិសិរាចម្មមត្តសរីរោ។ កប្បសីសោតិ ទ្វិធាភូតសីសោ។ ពកកេរោតិ តិរិយំ បវុទ្ធោ។ “ឧរកតារកា នាម ឧរកបុត្តស្សា”តិ កណ្ណិកកេសោ វុត្តោ។ អក្ខិតារកាតិ អក្ខិកណ្ហកា។ និប្បខុមក្ខីតិ អក្ខិទលលោមេហិ វិរហិតអក្ខិកោ។ បខុម-សទ្ទោ ហិ លោមេ អក្ខិទលលោមេសុ និរុឡ្ហោ។ បដង្គមណ្ឌុកោ នាម មហាមុខមណ្ឌុកោ។ វទ្ធអមុខោតិ និច្ចបគ្ឃរណកលាលមុខោ។ សព្ពញ្ញុតន្តិ “កន្ទន្តោ ច”តិអាទិ សន្ធាយ វទតិ។ វាតណ្ឌិកោតិ អណ្ឌកោសេសុ វុឌ្ឍិរោគេន សមន្នាគតោ។ វិកដោតិ តិរិយំ គមនបាទេហិ សមន្នាគតោ, យស្ស ច ចង្កមតោ ជាណុកា ពហិ គច្ឆន្តិ។ បណ្ហោតិ បច្ឆតោ បរិវត្តបាទេហិ សមន្នាគតោ, យស្ស ច ចង្កមតោ ជាណុកា អន្តោ បវិសន្តិ។

ក្យុឥល្ហុបិឥតាឃ ពារលំ ចិការេចតិ “យខ្លេសក្កុឌិតបិឥត្តា”តិ។ អឌេក្កុ សក្កុឌិតបិឥត្តាតិ ក្យុល្ហុបិឥតាឃ ពារលតិឥស្សុត់។ ក្យុល្ហុបិឥស្សេច កយតសកាថំ ចិការេចតិ “បិដ្ឋិបិឥឌេក្ខុត ចក្កុយត្តា”តិ។ យយុតត្តិ លលិតចចត់។ ឃោ ឲុកយេច អក្ខុទំ ចត្យុបញ្ញាក្ខត្យុំ ចឥតិ, តស្សេត់ អធិចចត់។

ហត្ថឌិក្ខាឌិចតុក្កឆាចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

អលជ្ជីតិស្សយចតុក្កឆាចណ្ណតា

១២០។ តិស្សយបដិឋំយុត្តចត្ថុសុ កិក្កហិ សយាទេតា ឝីលាទិក្យុលកាភេកា អស្សាតិ កិក្ខុសកាភេកា, តស្ស កាវេចា កិក្ខុសកាគតា។ ឈេ្វ តឹលិ ឌិចសាតិ ចសិត្វា កត្តុការេយត អតិស្សិតេតចសិតន្តាត្តិ ឲត្ត “ឃាច កិក្ខុសកាគតំ ឌាតាមី”តិ អាកេកាក់ ចិតាបិ អតិស្សិតេត ចសិតុំ ចដ្ឋតីតិ អធិប្បាយោ។ កិក្ខុសកាគតំ បត ឌាតេត្តា “ឈេ្វ កយិស្សាមិ, កិំ ឃេ តិស្សយេតា”តិ អទ្រុលំ ឌ្ឋេបតុំ ត លកតិ។ “បុទាទ្រុលា ឌ្ឋហិត្វាច កយិស្សាមី”តិ អាកេកាកេត សឃត្តស្ស សេច អទ្រុលោ ឌ្ឋក្ខតិ, ចដ្ឋតិ។ “សត្តាហំ ចសិស្សាមី”តិ អាលយំ ពេទាទេត្តត បត តិស្សយោ កេហតេទ្ធាតិ “សត្តាហយត្តំ ចសិស្សាមិ, កិំ កិក្ខុសកាគតាឌាតេតេតា”តិ ឌាតេតេ ឆ្នុទំ តិក្ខិបិត្វា ចសិតុំ ត លកតិ, កិក្ខុសកាគតំ ឌ្ឋបទិក្ខិត្វា តិស្សយោ កេហតេទ្ធាតិ អឌេត្វា។

កយិកាឌិតិស្សយចតុក្កឆាចណ្ណតា

១២១។ អត្តរាយេក្កុ ចិស្សយេត្តា ចា…េប… អតាបត្តីតិ អសតិ តិស្សយឌាយេក អតាបត្តិ។ តស្ស តិស្សាឃាតិ បិត្យុត្តអត្រុទ្ធបេតា ទុត្តំ, តំ តិស្សាឃាតិ អឌេត្វា។ សេច បត អាសាត្យហីយាេស…េប… តត្វ កត្តត្តាតិ ឲត្វ សេច សោ ចស្សុបតាឃិកាឃ អាសត្តាឃ កត្តុការេយា សុលាតិ “អសុេកា យហាេធទេរា អាកយិស្សតី”តិ, តេត្បា អាកេយតិ, ចដ្ឋតិ។ អាកេយត្តស្សេច ឌេ ចស្សុបតាឃិកឌិចេសា ហោតិ, ហោត្យុ, កត្តត្តា តត្វ, ឃត្វ តិស្សយឌាឃកំ លកតិ។ ពេចឌិ បត “សេច សោ កឆ្ឆេត្តា ឌីចិតត្តរាយំ (ចាហ្វុចទិឃត្តរាយំ ចា បស្សតិ, តេត្វច ចសិតព្វា”ត្តិ ចឥត្តិ។

ឧកោទេត្តក អត្រុស្សាចតាត្រុឌាតតកចឆាចណ្ណតា

១២២។ “ឌាត្វត្តាេយា ឌាត្វត្តាយស្ស អាឃស្មុតោ”តិ តាយកិត្តតស្ស អត្រុស្សាចតាឃ អាកតត្តា “តាហំ ឌ្ឋស្សហាយិ ធេទស្ស តាមំ កេហត្យុ”ត្តិ ទុត្តំ, “អាឃស្មុតោ បិប្បលិស្ស ឌ្ឋបសយ្យបាេបក្ខោ”តិ ឲចំ តាមំ កេហតុំ ត ឌ្ឋស្សហាមីតិ អឌេត្វា។ “ឧកោទេត្តតបិ អត្រុស្សាេចត្យុ”ត្តិ ចចតេតា ឃេត ចេចាហារេត ចេចាហទតិ, េតត ចដ្ឋតីតិ សិទ្ធំ។ “េពាតាេយា េត ឌ្ឋបឌ្ឈោេយា”តិ ឲុេដ្ឋតបិ េកាត្តេយច តាមំ កត្វា ចត្តព្វាតិ សិទ្ធំ ហោតិ, តស្មា ចត្យុត្តិធេសុ តាេយសុ ឃេត ពេតឌិ តាេយត អត្រុស្សាចតា កាតព្វាតិ ចឥត្តិ។ ឲកស្ស ពាហុតិ តាយាតិ ហោត្តិ, តត្វ ឲកំ តាមំ ឌាត្តិឃា,

ឲុក៌ អតុស្សាចតាយ កាតុំ ត ចដ្ដតិ, អត្ថតោ ព្យញ្ជនតោ ច អកិត្តាហិ អតុស្សាចតាហិ កចិតព្ពត្តិ៍ កិញ្ចាបិ “ត្ថុតុត្តានយោ ត្ថុតុត្តាយស្ស អាយស្មតោ”តិ បិឡព្តាឃំ “អាយស្មតោ”តិ បធំ បន្ធា ចុត្តំ, កយុចាចាបិឡព្តាឃំ បត “អឃំ ព្យុទ្ធនក្លិតោ អាយស្មតោ ឆយុនក្លិតស្សា”តិ បធយំ លិលិតត្តិ តំ ស្គប្យជិបិជិឃា ចុត្តត្តិ ត បតេច្ចតត្ថា៍ បិឡព្តាឃតើ្យ“ត្ថុតុត្តានយោ ត្ថុតុត្តាយស្ស អាយស្មតោ”តិ អត្ថយត្តំ គស្សិតំ, តស្មា បិឡព្តាឃំ អចុតេត្តាបិ “អឃំ ព្យុទ្ធនក្លិតោ អាយស្មតោ ឆយុនក្លិតស្សា”តិ កយុចាចាបិឡព្តាឃំ បតេឃាតេកា គស្សិតោ៍ “ត ទេយ ជិតេដ្ឋា ត្ថតោ បុតេត្ថ ត្ថច្ចាឃស្មា សារិបុតេត្តា”តិ ច “អាយស្មា សារិបុតេត្តា អត្ថកុបលេលិ”តិ ច បធយំ “អាយស្មា”តិ បតេឃាកស្ស គស្សតតោតិ ចគត្តិ៍ កត្ថចិ “អាយស្មតោ ព្យុទ្ធនក្លិតេត្ថនស្សា”តិ ចត្វា កត្ថចិ រកចលំ “ព្យុទ្ធនក្លិតស្សា”តិ សារេចតិ, សាចតំ ហាតេបតីតិ ត ចុច្ចតិ តាយស្ស អហាបិតត្តាតិ ឲតេកា៍ សចេ កត្ថចិ “អាយស្មតោ ព្យុទ្ធនក្លិតស្សា”តិ ចត្វា កត្ថចិ “ព្យុទ្ធនអលតស្សាឃស្មតោ”តិ សារេចតិ, បិធាត្តុបត្តា ពេលត្តយេច ឌ្ឋតិល្ហត្តិបិ ឲតេកា៍ ព្យញ្ជនកេគប្យសក្កតោ អតុស្សាចតាតំ តំ ត ចដ្ដតីតិ ចគត្តិ៍ សចេ បត សព្ពដ្ឋានតបិ ឲតោតេច បកាតេត ចគតិ, ចដ្ដតិ៍

តេខ្លុបសយ្យគារបក្ខាឌិចត្ថុកចាចល្ហតា

១១៨៍ ឲកាតុស្សាចតេតិ ឲត្ថ ឲកតោ អតុស្សាចតំ ឲតោសត្តិ ឲកាតុស្សាចតាតិ អសយាតាឆិកនលាចិសយោ ឆាហិនត្ថសយាសេយាតិ គដ្ឋត្ថា៍ តោតេតចាហ “តេខ្ល ឲកតោអតុស្សាចតេ”តិ៍ តត្ថ ឲកតោតិ ឲកក្លូលោតិ អតេត្ថា, ចិកត្តិអលេលិបត ចាឃំ តិតេខ្លសោ៍ បុទិយតេឃតេច ឲកតោអតុស្សាចតេ កាតុត្តិ “ឲតេកត ឲកស្ស, អតេញ្ញាត ត្ថតនស្សា”តិអាជិតា បុតេត្ថ ចុត្តតេឃត ទ្វិហិ ចា តីហិ ចា អាចទិតេឃហិ ឲតេកត ចា ឲកតោអតុស្សាចតេ កាតុំ៍

ស្គបសយ្យគាចិឆិកចាចល្ហតា

១១៩៍ ចគ្គាចគ្គំ ស្គបតិគ្គាឃតីតិ ស្គបគ្គាតិ ត្ថយិតា ស្គបគ្គាឃសគ្គសយាតេត្ថ ស្គបគ្គាសតេគ្គាបឹតិ គស្សតិ៍

ចត្តាតេទាតិស្សឃាឌិកចាចល្ហតា

១២០៍ សម្កុទាតេកាតិ ឆយុសម្កុទាតេក អាយិសសម្កុទាតេក ច៍ អតាបត្តិ សម្កុទាតេក សំចាតេសតិ ឲត្ថ ច អឃយឆិប្យាតេឃា – ឃស្មា អឃំ ឌ្ឋសារលាកយុស្ស កតត្តា បកតត្តដ្ឋាតេត ជិតោ, តស្មា ត ស្គក្លិត្តតេកត សត្ថិ សម្កុទាកាឌិបច្ចឃា បិចិត្តិឃំ, តាបិ អលខ្ជិតា សត្ថិ បទិតេកាកបច្ចឃា ចក្កជំ អលខ្ជិលក្ខលាតុបបត្តិតោ៍ តេឃា ហិ ស្គច្ឆុនសកសជិតំ សត្តាហកាលិកឃាចឌិចិកត្តា ចដ្ដតិ ចិកាតេល ស្គច្ឆុ លាឌិតុត្តិ សត្ថា ស្គប្យាតេគត្វា តំ លាឌិត្វា តប្យច្ចឃា បិចិត្តិឃំ ត បស្សតិ “ចដ្ដតី”តិ តធាសត្ថាតាឃ, តេឃា ចា បត អាបត្តិយាបត្តកាចំ បជិឌាតិត្វា “ត បជិកតោទាឃី”តិ អកិតិចិសតិ, អឃំ –

“សញ្ចិច្ច អាបត្តិំ អាបជ្ជតិ, អាបត្តិំ បរិគូហតិ;

អគតិគមនញ្ច គច្ឆតិ, ឯទិសោ វុច្ចតិ អលជ្ជីបុគ្គលោ”តិ។ (បរិ។ ៣៥៩) –

វុត្តលក្ខណេ អបតនតោ អលជ្ជី នាម ន ហោតិ។ តស្មា យថា បុព្វេ យាវ ឧក្ខេបនីយកម្មំ កតំ, តាវ តេន សទ្ធិំ សម្ភោគេ សំវាសេ ច អនាបត្តិ, ឯវមិធាបីតិ សព្វថា អនាបត្តិដ្ឋានយេវ អនាបត្តិ វុត្តាតិ វេទិតព្ពំ។ ន ហិ ភគវា អលជ្ជិនា សទ្ធិំ សម្ភោគបច្ចយា អាបត្តិសម្ភវេ សតិ “អនាបត្តិ សម្ភោគេ សំវាសេ”តិ វទតិ។ តតោ យមេត្ថ កេនចិ “អនាបត្តិ សម្ភោគេ សំវាសេ”តិ ញាបិតា បាចិត្តិយេន អនាបត្តិ វុត្តា, “អលជ្ជីបរិភោគបច្ចយា ទុក្កដំ បន អាបជ្ជតិយេវា”តិ វត្វា ពហុធា បបញ្ចិតំ, ន តំ សារតោ បច្ចេតព្ពំ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវ។

ឥតិ សមន្តបាសាទិកាយ វិនយដ្ឋកថាយ សារត្ថទីបនិយំ

មហាវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១ៈ ជ្ជេបិឞចក្កត្តក៍

ឞត្តិបិតាត្យខាភភាឌិកឆាចណ្ណភា

១១១ៈ ជ្ជេបិឞចក្កត្តេក តទត្តិ ប្លចត្តិ ឲត្ត ខាលិតិ តិត្តំៈ ខ្លេតាតិ ខ្លឞ្ញិ ឞាឞេត លត្តិេតាៈ តំ កេឆត្តិតិ “ខ្លឞ្ញិ ភាយ ឌិចេឞ យុហ្យេត្ត ចា ខ្លឌំ កត្តត្តា”ត្តិអាឌិភា កេឆត្តិៈ

១១៣ៈ “ឞុណាត្យ េយ កេត្ត”តិអាឌីឞុ ឃំ ចត្តត្តាំ, តំ យាតិកាក្ខកឆាឃំ (កក្ខាៈ អក្ខៈ តិឌាភចណ្ណភា) ចិត្តាទេតា អាកតេយចាតិ ភ ខ្លឆ ចិត្តាទឃិឞ្សាយ, អត្តិេកហិ បភ តេតាេឃច កេហតត្តាៈ

១១៥ៈអាបឌ្ឌិត្តា ចា ចុក្ខិេតាតិ ឲត្ត អាេទាចិតាបិ អាបត្តិ អឞត្តិ ភាយ េហាតីតិ េចឌិតត្តាៈ េតេភច យាតិកាក្ខកឆាឃំ (កក្ខាៈ អក្ខៈ តិឌាភចណ្ណភា) ចុត្តំ “ឃឞ្សុ បភ ឲចំ អភាបត្តា ចា អាបត្តិ អាបឌ្ឌិត្តា ច បភ ចុក្ខិតា ចា េឌឞិតា ចា អាេទាចិតា ចា, តឞ្សុ ឞា អាបត្តិ អឞត្តិ ភាយ េហាតី”តិៈ យុឞាចាេឌា ភាយ ចឌីេភឌបក្ខឃា េហាតីតិ អាហ “ភ យុឞាចាឌលក្កេណា”តិៈ កកចេតា បភ ចេភភាតិ ឞយុខាភយុឞាចាេឌ កំ េហាតិ? “ចុក្កំ េហាតី”តិ ខ្លឃិភា ចេភភៈ ចឌីក្ខាេទ អកិទិឃឞយុក្ខាភា អាបត្តិ េហាតីតិ ឃឞ្សា ឃឞ្សុ កិក្កុេភា អេឌខ្ញិកាឃ បឌិត្តាកាឃ ត្យាំក្កតឞ្សុ តិឞិត្តឞ្សុ យេភាក្ខាេទ អាបត្តិ ភាយ ភត្តិ, ឃឞ្សា បភ អាចិ កាតត្តា ភ អាចិ អកាឞិ, េតភឞ្សុ ចឌីក្ខាេទ អកិទិឃឞយុក្ខាភា អាបត្តិ េហាតិៈ

ចាចាតិ ចាចាឃ, ឃ-ពាទេលិេបភាឃំ តិេក្ខេឞាៈ េពភចិ យភ្យេឌភ ចាចាឃ អភាលបេត្តាតិ េឃាេឌតត្តាៈ កិទំ េភា ច បេទ កេណឃ្យាតិ “ខ្លេយ េឞាឞ្សុត្តិ”តិ បទបុក្កេល ឞក្ខាឃ ឞក្ខឃិ ភ តិត្ថាេទឃ្យៈ អាបេខ្ខឃ្យ ចាចឞិកត្តិ ចាចេតា ឞយុក្ខិតំ អាបត្តិ អាបេខ្ខឃ្យៈ

អត្តទាឃកេទាតិ ចិប្យុឌិឞាទចត្ត្តាឃ បិេយាខ្ញាឌិឞយុក្កំ តិចាេទត្តា បឌយុត្តាភាឌីតំ អឌិកាយាឃ អត្តទាឃកេទាៈ តឞ្សុ កិក្កុេភា ចាឞុ េហាតីតិ អចិប្យុឌិឞាទយុលកាតំ បិេយាខ្ញាឌីតំ ចេឞភ តឞ្សុ កិក្កុេភា ឞុណា បឌិបឌា ឞយុខ្ញុតីតិ អេត្តាៈ

ឞត្តិបិតាត្យខាភភាឌិកឆាចណ្ណភា តិក្ខិតាៈ

ឞិយាត្យខាភភកឆាចណ្ណភា

ឲ្យប័ា្ពតទេវាប៊ីតិ ឃុទ្ធបំឃុបន្តតាឌិ សន្តាយ ចគតិ ហត្ថិប្បយាគេណា តាយ បន្តតោ ទេហិដ្ឋិយគោជិយា អឌ្ឍដ្ឋយទេតគ្ចន្តេឆា តស្មាតិ ឃស្មា ឱកោត ន ចវតិ, តស្មា ឧត្តិធបលក្ខឭអបិណ្ឌប្បយាណតា ឆ្វលតាឃ គេហតន្តា, ត ឲលគណតាឃ អនន្តរាការយិស្សកាតត្ថិ អនន្តរាការទ្វេក្ខហិ យិស្សកាត៌ ឃ្វធិឥណ្ឌកប្បយាគេណាតិ ឃឹហឭអឌីឃ លេលតឥណ្ឌប្បយាគេណាតិ ចគត្ថិ, ឃោ ច កត្តិដ្ឋក្ខលិបរិយាគេណាតិ ឥដ្ឋន្តាំ ឲ្យតត្ថិ តចឲ្យលសាណាតិក្កយត៌ បទកាគេ កិទេគ្គតំ ចវតីតិ ពាហិ តិក្ខយិត្វា ឌិទោឃុ អដ្ឋឃុ យេក្កឃុ ឲ្យកិស្សា ឌិឃាឃ ឲ្យកំ, អបទាឃ ឲ្យកត្តិ ឲ្យចំ ចត្វឃុ ឍាទេតឃុ កិទេគ្គតំ ចវតិ

ឃត្ថ កត្ថចិ ដ្ឋត្តទត្ថិឃា កិក្ខតិឃា អត្តទចាសគោ ទេយិឃតីតិ ឃិក្ខាកទេហិឃំ អាគតលក្ខណេត តិយណ្ឌលំ បដិដ្ឋាទេត្វា អត្តទចាសកំ អត្យក្ខបិត្វា តិទេត្ត ចា អតិទេត្ត ចា ដ្ឋត្តទត្ថិឃា កិក្ខតិឃា ឲ្យកដ្ឋក្ខលយត្តយិ អត្តទចាសគោ ទេយិឃតិ កិក្ខតិឃា ឲ្យច គហណេព្ពត្ត កិក្ខតីចិកទេក្ក កិក្ខតិឃា ចទេសត តឌីលក្ខណស្ស បិឭព្ពឃំ អាគតត្តា ទេតទេច តទេឃត ឥស្សតត្ថ កតំ ឃឹយំ ពាត្តត្ថាត៌ តិយិត្ត ទេហាតីតិ អឃំ ច្ចត្តលក្ខណា តឌី សយ្ហដ្ឋិ ចា បចិសត្យ តឭអាកំ ចា, បកចទោតា បដ្ឋាឃ តិយិត្ត ទេហាតិ អទេត្តត្ថទិត្វា អាចទណំ បចត្តតិទេឃចាតិ អាចទណំ អទេត្តត្ថទិត្វា សត្តតិទេឃច អប្បចត្តយាតាតិ អសត្តយាត្យឥកា អាចទណឭ្យបត្វា តឌិឃា ឃត្តទេក បទេឥទេស ដ្ឋឥកំ អសត្តយាត៌ សត្តិដ្ឋតិ, តត្ថ តឌីតិយិត្ត កាតំ ត ចដ្ឋតិ ដ្ឋបទិ សត្តយាតដ្ឋាទេតទេឃច ចដ្ឋតិ, អសត្តយាតដ្ឋាទេត បត ដ្ឋឥកតិយិត្ត កាតំ ចដ្ឋតិ ឌិតទេឃច ហិ ដ្ឋឥកតិយិទេត្ត ចដ្ឋតិ, ត សត្តយាត៌ ទេតទេតចាហ “បចត្តតដ្ឋាទេត តឌីតិយិត្ត, អប្បចត្តតដ្ឋាទេត ដ្ឋឥកតិយិត្តកាតំ ចដ្ឋតី”តិ តឌិ កិត្តិត្វាតិ យាតិកាយ្យចដ្ឋាទេទេត តឌីក្ខលំ កិត្តិត្វា ដ្ឋទេក្ខបិយត្តិ ក្វបទោតា ចិឃ ដ្ឋក្ខបិត្វា គេហតន្តា

ឃិដ្ឋាដកសណ្ឌាតាតិ តិទេកាណាទដ្ឋាសណ្ឌាតា យ្យឌិក្កសណ្ឌាតាតិ យ្យឌិក្កទេឥ ចិឃ យទេត្តចិត្តតា ដ្ឋទេកាឃុ ទេកាឌីឃុ សទេក្កាឌិតា ទេហាតិ ដ្ឋបចាទំ ឥទេបត្វាតិ បដ្ឋា ឃឹយំ ពាត្តត្ថាត៌ ឃឹយាឃ ឭកាសំ ឥទេបត្វា អទេត្តាតិយិត្តកទេតហិ បតាតិ ឲ្យកស្ស កាយស្ស ដ្ឋបដ្ឋិ អទេត្តា កត្ត្យកាយតាឃ សតិ សទេត្តសំ អាកយទេត បទេឃាឌត៌ តត្ថីតិ កត្វា ច្ចត្ត អាកត្តត្តត្ថិ ច សាឃីចិចទេសត ច្ចត្ត, តាឃំ តិឃទេយា “អាកត្តត្តទេយចា”តិ ទេតទេតចាហ “អាកយតយ្យិ អតាកយតយ្យិ ចដ្ឋតី”តិ អពាទ្ធាឃ ហិ ឃឹយាឃ តាតាកាយទេលត្តាត៌ តាតាឃឹយសកាចត្តា ទេតសំ អតាកយទេតបិ ចក្កកយ្យំ ត ទេហាតិ, តស្មា អតាកយតយ្យិ ចដ្ឋតិ ពាទ្ធាឃ បត ឃឹយាឃ ឲ្យកឃឹយកាចទោតា ប្យត អត្តាត្យំ កទេយ្យ កទិឃយាទេត អទេត្តា ឃឹយកទេតហិ អាកត្តត្តទេយចាតិ អាហ “អចិប្បចាសឃឹយា...ទេប... អាកត្តត្ត”ត្តិ តិយិត្តកិត្តតកាទេល អទេសាឌិតាឃបិ ឃឹយាឃ ទេតចត្ថិ ទេគាទេសា តិយិត្តកិត្តតស្ស អបទេលិកតាឌីឃុ អត្តាតទាកាចទោតា

តណ្ហកយ្យាប្យដ្ឋត៌ សទ្ធាឃ បត្តដ្ឋា-គហណំ ឃ្យលកទេណត្តត្ថិ សទេត្តសំ សត្តិបិតតបរិស្សយំ បហាឃ អប្បតទេទហិ ឃ្យលកទេណត្តំ ឲ្យកចិសតិ កិក្ខ គណ្យាតីតិ ចិសតិចក្កកទេហិឃបទេយត្តា សណ្ឋកយ្យស្ស កយ្យាទទេហត សទ្ធិ ឲ្យកចិសតិ កិក្ខ គណ្យាតិ ពាឥព្វា តិឃិត្តាត៌ ចទេសត ច្ចត្ត ទេហដ្ឋិយត្តទោតា ហិ ឃត្ថ ឲ្យកចិសតិ កិក្ខ តិឃិឌិតំ សទេក្កាត្តិ, តត្តទេក បទេឥទេស ឃឹយំ ពាត្តិតំ ចដ្ឋតិ ត សក្ខិស្សត្តីតិ អចិប្បចាសឃឹយាឃ ពាទ្ធកាចំ អសល្លទេក្ខត្វា “សយាតសំចាសកទេយច សយ្ហហតិស្សាយា”តិ ចាឃយត្តា ត សក្ខិស្សត្តិ ពាទ្ធាឃ ហិ អចិប្បចាសឃឹយាឃ តំ អសយ្ហហតិត្វា “សយាតសំចាសកឃឹយំ សយ្ហហតិស្សាយា”តិ កតាឃបិ កយ្យចាចាឃ អសយ្ហហតាច ទេហាតិ ឃឹយា បឥយឭ្យអចិប្បចាសំ សយ្ហហតិត្វា បដ្ឋា ឃឹយា សយ្ហហតិតត្តា ឲ្យកទេតតប្បយាណា ឃ្យចិទេត្តាឃ្យតទា ទេហាតីតិ កត្វា ច្ចត្ត “ឲ្យកទេតតប្បយាណា ចដ្ឋតី”តិ ឲ្យកដ្ឋក្ខលយត្តាបិ ឃឹយត្តទិកា ចដ្ឋតិទេឃច

ពត្តកេតបិ ហិ សិយា អសម្មិក្ខាច ហោតិ៑

អចលេសតិមិត្តានីតិ យហាសិយាឃ ចាហិរបេស្ស តិមិត្តានិ៑ ឈល្ហសិមតោ បដ្ឋាឃ ពត្តត់ អាឆិល្ហុំ, អាឆិល្ហកទេលាតេច ច សមេ្ទាហា ត ហោតីតិ អាហ “ឈល្ហសិមតោច បដ្ឋាឃ ពត្តិតព្ពា”តិ៑ ព្យុជិកេហតិ ព្យុជិឈទេ, ក្សុមិឈទេតិ អតេ្ថា៑ ស្ថក្ខលត្តិ ល្យក្ខាចាជំ៑ តិមិត្តំ ត កាតព្ពត្តិ ចំ ទាឌី ចា ស្ថក្ខលំ ចា តិមិត្តំ ត កាតព្ពំ៑

ហេដ្ឋាត ឱ្ចតទតីតិ កិត្តិតោ ឱ្ចទំ តិមិត្តាតិ ផេមត្វា កិត្តិតព្វា ហេដ្ឋា អាកាសបឬ្ធសំ ត ឱ្ចតទតិ៑ ហេដ្ឋាបិ ឱ្ចតទតីតិ សចេ ហេដ្ឋា អន្តោកិត្តិឃំ ឲកចិសតិឃា កិក្លុតំ ឱ្ចការេសា ហោតិ, ឱ្ចតទតិ៑ ឱ្ចតទយាតា ច ស្ថបទិសិមប្បយាតេលាត ត ឱ្ចតទតិ, សមត្ថា កិត្តិប្បយាតេលាត ឱ្ចតទតិ៑ ឱ្ចតទលាតេតាតទលំ ទុត្តតេឃតេច ទេជិតព្ពត្តិ សចេ ហេដ្ឋា ឲកចិសតិឃា កិក្លុតំ ឱ្ចការេសា ហោតិ, ឱ្ចតទតិ៑ តេតា ទេ, ត ឱ្ចតទតីតិ អធិប្បាយោ៑ សព្ពោ បិសាតោ សិមដ្ឋោ ហោតីតិ ស្ថបទិមតលេត សម្ពិ ឲកាជគ្គកិត្តិកោ ចា ហោតុ យា ចា, សព្ពោបិ បិសាតោ សិមដ្ឋោច ហោតិ៑

តាលម្ទូលកបព្ពតេតិ តាលម្ទូលសទិសេ បព្ពតេ៑ សេ ច ហេដ្ឋា យហន្តោ ហុត្វា អត្ថុបេ្ទត ពគុកោ ហោតីតិ ឥដ្ឋព្ពំ៑ បលាចសល្ហាតេតា យតេ្ឃាពគុកោ ហោតិ ម្ទុលេ អពក្ក ច ចិត្វតោ៑ ហេដ្ឋា ចា យតេ្ឃាចាតិ មុទិក្កសល្ហាតស្ស ហេដ្ឋា បលាចសល្ហាតស្ស យតេ្ឃា អាកាសបព្ភាទត្តិ កិត្តិឃា អបទិក្ខិត្តបព្ភាទំ៑ អត្តោទលាំ ហោតីតិ បព្ពតស្ស អត្តោ លេលាំ ហោតិ៑ សិមាមាឆ្យអកេតិ ឈល្ហសិមាមាឆ្យអកេ៑ យហាសិមំ សេសាឆេត្វា ចា ពម្ពំ កាតព្ពត្តិ យហាសិមកាតា កិក្លុ ហត្ថបិសំ ចា អាតេតព្ពា, សិមតោ ចា ពហិ កាតព្ពាតិ អធិប្បាយោ៑ ពល្ហិបេទេសុ បត “យហាសិមកេតហិ កិក្លុហិ ចំ សាលំ ចា បិនេទាហំ ចា អតាមសិត្វា ផាតព្ពត្តិ អធិប្បាយោ”តិ ទុត្តំ, ចំ ត កេហតព្ពំ៑ បុទិមតេឃបិតិ ឈល្ហសិមាឃ ស្ថដ្ឋហិត្វា យហាសិមាឃ ឱ្ចលាតទុតេ្លបិ៑ ស្ថក្ខិបិនេមត្វា កាតុំ ត ចដ្ដតីតិ ឈល្ហសិមាឃ អត្តោ ផិតព្វា ទុក្ខស្ស តត្ថ ផិតោ ហត្ថបិសំេឃច អាតេតតព្ពាតិ ស្ថក្ខិបិនេមត្វា កាតុំ ត ចដ្ដតិ៑

១៣០៑បិទេឃតីតិ អតេ្ឃាត្តទតិ៑ បិទាតិ សិមាតេបតេ្លា ព្ភត្តិលិក្ខតិឌ្ឍេសា៑ អស្សាតិ ករេចយ្ស៑ ព្ភឆាធិប្បេតតាចាឃ បយាលំ ឥទេស្សតេ្តា អាហ “ឃា សព្ពត្តិមេត បទិឆ្នេឆេត...បេ... តឃោ ឌេត ចហតី”តិ៑ ព្ភមិតា ច ទុត្តប្បយាលាតោ ល្យក្ខា តាចា ចិទ្ធយាតាបិ ព្ភឆ អសត្តុបក្ខិ កឌតីតិ ឌឹបេតិ៑ អចស្សំ លព្ភតេឃ្យា ស្ថចតាចាច ហោតីតិ សម្ពន្ធោ៑ ទុក្ខ ល៊ិត្តិត្វា ពតោតិ បិធេសេសា៑ បទតីទេ សម្ទលដ្ឋាតេតិ ឱ្ចទិមតីទេ សព្ពបទិឃត្តតិមិត្តស្ស សម្ទលដ្ឋាតេ៑ សព្ពតិមិត្តាតំ អតេ្ថា ផិតេ កិក្លុ ហត្ថបិសកេត ពត្វាតិ ឲត្ត សចេ ឲកំ កាយពេលត្តំ ហោតិ, ស្ថកោសុ តីទេសុ សព្ពតិមិត្តាតំ អតេ្ថា ផិតេ កិក្លុ ហត្ថបិសកេត ពត្វា សម្ពត្តិតព្ពា៑ តាតាកាយពេលត្តំ ទេ, សមាតសំចាសកសិមាពាគ្គកាលេ អតាកត្តព្បិ ចដ្ដតិ៑ អចិប្បចាសសិមាសម្ទុតិឃំ បត អាកត្តព្ពមេច៑ ឃស្វា ស្ថកោសុ តីទេសុ តិមិត្តកិត្តតមេត្តត ឌឹបកោ សក្កហិតោ តាម ត ហោតិ, តស្វា ឌឹបកោបិ តិមិត្តាតិ ចិសុំ កិទេ្តតព្ពាតេចាតិ អាហ “ឌឹបកស្សឱ្ចទិមេត្ត ច បិទិមេត្ត ច តិមិត្តំ កិទេ្តតព្ពា”ត្តិ៑ ឌឹបកសិលទត្តិ ឌឹបកមត្វកំ៑ បព្ពតសល្ហាតាតិ ឌឹបកស្ស ឲកតោ អធិកតទត្វា ទុត្តំ៑

ឃិយាត្ជាតតកឆាចណ្ណតា ឥដ្ឋិតា៎

ក្ខុរបិឃឆាការាឌិកឆាចណ្ណតា

១៣៧៎ចត្តុចរេត ចុត្តត្តិ “យឃក្ខាយ្យាអឃយុតាឃ ក្សុយិឃា តិឃិត្ថា បិតិរយាក្លួ អឃ្សុយ្យា”តិ ចត្តុយិប្បិតិរយាក្លួឃចតឃ្ស អាកតត្តា ចុត្តិ៎ ក្ខុរបិឃឆប្យយុល តាយ ក្ខុរបិឃឆាការឃ្ស ឃយុលក្ខុាត៎ បិញ្ញត្តឃំ “បឆយំ តិយិត្តា កិរត្តុតត្តា”តិ ឲត្តុករយច ចត្វា ឃិយាឃយុតិឃំ ចិឃ “បត្តតតិយិត្តុ បិឃាលាតិយិត្តុ”ត្តិអាឌិតា ចិរឃរឃត្វា តិយិត្តាត់ អឆឃ្សិតត្តា “លុដ្ឋកាតិ ចា...រប... ឃាតិ កាតិចិ តិយិត្តាតិ”តិ ចុត្តិ៎ កិរត្តុតុំ ចដ្ឋតីតិ ត្តុយិតា ឃត្តរត្ថា៎

អចិប្យចាឃឃិយាត្ជាតតកឆាចណ្ណតា

១៣៣៎អឃ្សុាតិ កិក្លួតិឃឈ្ឃ្សុ៎ រឆ្វបិ ឃិយារឃាតិ បឆយំ ចុត្តា អចិប្យចាឃឃិយា ឃយាតឃំចាឃកឃិយា ច៎ ត កយុចាឆំ ចក្កុ ករទាត្តិតិ កយុចាឆំ ត កិត្តិត្តិ, កយុំ ត រកាឃបត្តិតិ អឆិប្យារឃា៎ ឲត្តាតិ “ឆរបត្វា កាយត្តុ កាយ្សបចារត្តុា”តិ ឲត្តុ៎ កាយត្តុ កាយ្សបចារត្តុ ត ជួត្តុទតីតិ “ឆរបត្វា កាយត្តុ កាយ្សបចារត្តុា”តិ ចុត្តត្តា៎ ឃិយាឃត្តុរយច កច្ឆតីតិ អចិប្យចាឃឃិយាឃក្លួ កច្ឆតិ៎ ឲកយ្យិ កុល់ បចិក្ខុំ ចាតិ អកិតចកតករហេស្វ ឃត្តុបឆយំ ឲកយ្យិ កុល់ បចិក្ខុ អត្តុ៎ អកតំ ចាតិ របិទាលាកការយ អរត្តុាស្វ រកហាតិ លរ្ឆុត្វា ករតស្វ ឲកយ្យិ កុល់ អកតំ អត្តុ៎

អចិប្យចាឃឃិយា ត ឃយ្សហត្តត្តុាតិ យហាឃិយំ ឃត្តាឃ ចឆតិ៎ តិទាឃក្កុារតស្វ ឆត្វាតិ រចតិឃក្កុលាឌិតំ លល្លុឃិយាឃ អរតាកាឃត្តា ចុត្តិ៎ លល្លុឃិយញ្ញាពាតត្តា តាឌិឃំ ឆាតំ បហាឃ អត្តាឃុំ ចិចិរត្តុ ជួការឃ ពាតត្តិ៎ អរប្យច តាយ ឃយ្សហតិតុំ ឃក្លួឃ្សុត្តិតិ អចិប្យចាឃឃិយំរឃច ឃយ្សហតិតុំ ឃក្លួឃ្សុត្តិ, ត លល្លុឃិយំ៎ បដិពាត្តិតុំ បត ត ឃក្លួឃ្សុរត្តុចាតិ លល្លុឃិយាឃ អត្តុាតត្តា ត ឃក្លួឃ្សុត្តិ៎ ត ឃយ្សហតិតត្តុាតិ លល្លុឃិយំ អជាតរត្តុហិ ត ឃយ្សហតិតត្តុា៎ ក្ខុរបិឃឆឃ្ស ចិឃុំ កហិតត្តា អចរឃឃកយុចរេត ឃយាតឃំចាឃតា រចឌិតត្តុា៎

កាយឃិយាឌិកឆាចណ្ណតា

១៣៤៎អបទិដ្ឋិត្នាឃាតិ ពាត្តឃិយាចរេត អកតបទិរច្ឆឆាឃ៎ រឃត រកាតចិ លលិត្វា អករតាតិ អត្តុយរឃា តិរច្ឆារតតបិ លលិត្វា អករតា៎ តឃ្ស អរត្តុាហត្តុបិឃំ ចិឌហិត្វា ឆិរតា កយុំ រកាឃបតីតិ ត្តុយិតា ពាហិបទិរច្ឆឆរតា ឃត្តុ កត្តុចិ ឆិរតា កយុំ ត រកាឃបតីតិ ឌីរបតិ៎ ឃំ បត ចុត្តុ យាតិកាក្ខុកឆាឃំ (កត្តា៎ អក្ខុ៎ តិឌាតចណ្ណតា) “បទិរច្ឆឆត្តុត្តរទ ហត្តុបិឃំ ចិឌហិត្វា ឆិរតាបិ បទិរច្ឆឆរតា ពាហិ អត្តុា តត្តុកំរឃច បទិរច្ឆឆំ អតតិក្កុយិត្វា ឆិរតាបិ កយុំ រកាឃបតិ, ត្តុឆំ ឃត្តុអក្ខុកឆាស្វ ឃត្តិក្ខុាត”ត្តិ, តត្តុ “អត្តុា តត្តុកំរឃច បទិរច្ឆឆំ អតតិក្កុយិត្វា ឆិរតាបិ កយុំ រកាឃបតី”តិ ត្តុឆំ រតច បិញ្ញត្តឃំ, ត អក្ខុកឆាឃំ ក្ខុបលត្តុតិ៎ ឃឌិ រចតំ ក្ខុិត្នុ ឃឈ្ឃាតំ ចិឃុំ ក្ខុរបិឃឆាឌិកយុកទលាឆិការទ ចុត្តត្តា

ឧទកុក្ខេបតោ ពហិ អញ្ញំ ឧទកុក្ខេបំ អតិក្កមិត្វា ឧបោសថាទិករណត្ថំ ឋិតោ សង្ឃោ សីមាសម្ភេទសម្ភវតោ កម្មំ កោបេតីតិ ឥមិនា អភិប្បាយេន វុត្តំ សិយា, ឯវំ សតិ យុជ្ជេយ្យ។ តេនេវ មាតិកដ្ឋកថាយ លិខិតប្បការស្មិំ វុត្តំ "អញ្ញំ តត្តកំយេវ បរិច្ឆេទន្តិ ទុតិយំ ឧទកុក្ខេបំ អតិក្កន្តោបិ កោបេតិ។ កស្មា? អត្ថតោ ឧទកុក្ខេបសីមាយ បរេសំ ឧទកុក្ខេបសីមាយ អជ្ឈោត្ថដត្តា សីមាសម្ភេទោ ហោតិ, តស្មា កោបេតី"តិ។ "ឥទំ សព្វអដ្ឋកថាសុ សន្និដ្ឋាន"ន្តិ ច ឥមិនា អភិប្បាយេន វុត្តន្តិ គហេតព្វំ, សព្វាសុបិ អដ្ឋកថាសុ ឧទកុក្ខេបស្ស អនិដ្ឋិតត្តា។ តេនេវ ហិ "អត្ថតោ ច អញ្ញស្ស ឧទកុក្ខេបបរិច្ឆេទស្ស អន្តរា អញ្ញោ ឧទកុក្ខេបោ សីមន្តរិកត្ថាយ ឋបេតព្វោ"តិ វុត្តំ។ អញ្ញេ បនេត្ថ អញ្ញថាបិ បបញ្ចេន្តិ, តំ ន គហេតព្វំ។

សព្វត្ថ សង្ឃោ និសីទតីតិ ហត្ថបាសំ អវិជហិត្វា និសីទតិ។ ឧទកុក្ខេបសីមាយំ នត្ថីតិ យស្មា សង្ឃោបិ នទីបទេសា កិញ្ចិ ហិ អជ្ឈោត្ថរេ, តស្មា សមន្តតោ នទិយា អភាវា ឧទកុក្ខេបបមាណំ នត្ថិ។ ឧទកុក្ខេបប្បមាណា សីមន្តរិកា សុវិញ្ញេយ្យតរា ហោតិ, សីមាសម្ភេទសង្កា ន ច សិយាតិ សាមីចិទស្សនត្ថំ "អញ្ញោ ឧទកុក្ខេបោ សីមន្តរិកត្ថាយ ឋបេតព្វោ"តិ វុត្តំ។ យត្តកេន បន សីមាសម្ភេទោ ន ហោតិ, តត្តកំ ឋបេតុំ វដ្ដតិយេវ។ តេនេវាហុ បោរាណា "យត្តកេន សីមាសង្ករោ ន ហោតិ, តត្តកម្បិ ឋបេតុំ វដ្ដតី"តិ។ ឩនំ បន ន វដ្ដតីតិ ឥមិស្សា ឧទកុក្ខេបសីមាយ បរិសវសេន វឌ្ឍនតោ សីមាសម្ភេទសង្កា សិយាតិ តំនិវារណត្ថមេវ វុត្តំ។

គណ្ឋិយា បន នាវាយ កាតុំ ន វដ្ដតីតិ ឯត្ថ ឧទកុក្ខេបមតិក្កមិត្វា បរិវត្តមានាយ កាតុំ វដ្ដតីតិ វេទិតព្វំ។ សីឃំ វា សោធេត្វាតិ ឯត្ថ សីមោសារណំ នាម គាមសីមាទីសុ ឋិតានំ ហត្ថបាសានយនាទិំ។ "នទិំ វិនាសេត្វា តឡាកំ ករោន្តី"តិ វុត្តមេវត្ថំ វិភាវេតិ "ហេដ្ឋា បាឡិយា ពទ្ធា"តិ, ហេដ្ឋានទិំ អារភិត្វា បាឡិយា ពទ្ធាតិ អត្ថោ។ លង្ឃិតមោឃកន្តិ តព្វអាការក្ខណត្ថំ ឧទកមត្តេន លង្ឃិតយុគំ។ តេវ អច្ឆន្តីតិ គិម្ហកាលេ វស្សារេបិ តេវ អច្ឆន្តា។ ឧប្បតិត្វាតិ ឧត្តរិត្វា។ កាមតិកាមសិំ ឆិន្ទិត្វា បច្ចន្តីតិ វុត្តប្បការេ វស្សកាលេ ចត្តារោ មាសេ អច្ឆិន្នា បវត្តតិ។ វិហារសីមន្តិ ពទ្ធសីមំ សន្ធាយ វទតិ។

អគមនបថេតិ យត្ថ តទហេវ គន្ត្វា បច្ចាគន្តុំ ន សក្កា ហោតិ, តាទិសេ បទេសេ អរញ្ញសីមាសង្ខេបេន គច្ឆតីតិ សត្តព្ភន្តរសីមំ សន្ធាយ វទតិ។ តេសន្តិ មច្ឆពន្ធានំ។ អគមនបថស្ស ទូរតោតិ អគមនបថស្ស ទុតិយការកេ ទីបកំ បព្វតេ សន្ធាយ វុត្តំ, ន សមុទ្ទប្បទេសំ។

ឱប៉ំ សំសង្កិចិបាឡីតិ ឥមិនា អញ្ញមញ្ញស្ស អាសន្នតំ ទីបេតិ។ ពទ្ធា ហោតីតិ បច្ឆិមសាការកេ សីមំ សន្ធាយ វុត្តំ។ តស្សា បទេសន្តិ យត្ថ ឋត្វា កិញ្ចិ កម្មំ កាតុំ សក្កា ហោតិ, តាទិសំ បទេសំ។ យត្ថ បន ឋិតេហិ កម្មំ កាតុំ ន សក្កា ហោតិ, តាទិសំ បទេសំ អន្តោករិត្វា ពន្ធន្តា សីមាយ សីមំ សម្ភិន្ទន្តិ នាម។ ទ្វិន្នំ សីមានំ និមិត្តំ ហោតីតិ និមិត្តស្ស សីមតោ ពាហិរត្តា សីមាសម្ភេទោ ន ហោតីតិ វុត្តំ។ សីមាសង្ករំ ករោតីតិ វឌ្ឍិត្វា សីមប្បទេសំ បវិដ្ឋេ ទ្វិន្នំ សីមានំ គតដ្ឋានស្ស ទុវិញ្ញេយ្យត្តា វុត្តំ, ន បន តត្ថ កម្មំ កាតុំ ន វដ្ដតីតិ ទស្សេតុំ។ ន ហិ សីមា តត្តកេន អសីមា ហោតិ, ទ្វេ បន សីមា បច្ឆា វឌ្ឍិតេន រុក្ខេន អជ្ឈោត្ថដត្តា ឯកាពទ្ធា ហោន្តិ, តស្មា ឯកត្ថ ឋត្វា កម្មំ ករោន្តេហិ ឥតរំ សោធេត្វា កាតព្វំ។

កាយសឹយាទិកឆាចណ្ណុតា តិដ្ឋិតា៎

ង្គុះបិសចឆេកភាទិកឆាចណ្ណុតា

១១៥៎ អធមេខ្ញុត ចក្កុ ង្គុះបិសចឆកប្បត្តិ ខុត្តុ យត្តុ ចត្តារោ ចសត្តិ, តត្តុ បិតិរោយាក្ខុវេច្ឆវសា អត្ថុញ្ញារេតា៎ យត្តុ ខេ្ខ ចា តរោយា ចា ចសត្តិ, តត្តុ បិទិសុឌ្ឍិង្គុះបិសរឆា៎ ព្តូឆ បភ តឆា អកត្វា ចតុត្តុ ចសភដ្តារេភ បិទិសុឌ្ឍិង្គុះបិសចស្ស កតត្តា តិល្លា ចសភដ្តារេភ ច បិតិរោយាក្ខុស្ស ង្គុឌ្ឍិដ្តុត្តា "អធមេខ្ញុតា"តិ ចុត្តុ៎ យស្មា សទេ្ធច ត សត្តិបតិស, លទ្ធបិទិសុឌ្ឍិ ច សឈ្ឈយញ្ញុរោយច អាកច្ឆតិ, ត កលាយញ្ញ តស្មា "ចក្កុ"ត្តិ ចុត្តុ៎

បិតិរោយាក្ខុវេច្ឆសកឆាចណ្ណុតា

១៥០៎ ខុចរោយតំ ឆារោយាយីតិ "សុតា រោលា បភាយស្វុរេត្តហឹ"តិ ខុត្តុ "ខុចរោយតំ ឆារោយាយី"តិ ចត្វា "ង្គុឌ្ឍិដ្តុ រោលា អាយស្វុរេត្តា តិភាភំ, សុតា រោលា បភាយស្វុរេត្តហិ ចត្តារោ បិទាឌិកា ឆយ្វា"តិ ចត្តុត្តុំ៎ រោតរេតច យាតិកាដ្តកឆាយំ (កត្លា៎ អដ្ត៎ តិភាភចណ្ណុតា) "តត្វាយស្វុរេត្ត បុទ្ធាយិ កដ្ឋិត្តុ បទិសុទ្ធា, ទុតិយយ្សិ បុទ្ធាយិ...រេប... តស្វា តុល្យ៉ា ខុចរោយតំ ឆារោយាយីតិ ចត្វា 'ង្គុឌ្ឍិដ្តុ រោលា អាយស្វុរេត្តា តិភាភ'ត្តិអាឌិតា ភរោយភ អចរោសរោស សុរេតភ សាចិរេត ង្គុឌ្ឍិរេដ្តា រោហាតី"តិ ចុត្តុ៎ សុរេតភាតិ សុតបរេឆភ៎ សចេកយត្តិ ចភចេកកយំ៎ រោតភាហ "អដចិយតុស្សកយ"ត្តិ៎ "អចរោសសំ សុរេតភ សារេចតត្ថា"ត្តិ ចចភរោតា តិភាភុវេច្ឆរោស អតិដ្តិរេត សុរេតភ សារេចតត្ថំ ភាយ ភត្តុិតិ អាហ "ទុតិយាឌីសុ ង្គុវេច្ឆរោសស្វុ"តិ៎ ង្គុឌ្ឍិទ្ធិដ្តារេច្ឆសារេបក្លុជិត្យាអចរោសសក្កុហល់, តស្វា តិភារេភ ង្គុឌ្ឍិរេដ្ត បិទាឌិក្យុវេច្ឆសាឌីសុ យស្វុិ ចិប្បកោត អត្តុទារោយា ង្គុប្បជ្ជតិ, រោតភ សទ្ធិ អចរោសសំ សុរេតភ សារេចតត្ថំ៎

តីហិបិចិឌីហីតិ ឍូសារេលាកឆភសទេភរេឡ្ហហិ៎ ខុត្តុ ច អត្តុំ ភលិតុកាយតាយ សុត្តស្ស ឍូសារេលា ឍូសារេលំ ភាយ៎ តរេស្សច អត្តុប្បកាសភា កឆភំ ភាយ៎ សុត្តស្ស តកេត្តស្ស ចា សរេរភ ភលាភំ សទេភត្ថុ ភាយ៎ សញ្ញាយំ អឆិដ្តហិត្វាតិ "សញ្ញាយំ កវោរាយី"តិ ឌិត្តុ ង្គុប្បារេឌត្វា៎ ឍូសារេទត្វា បភ កវោឆរេត្តភាតិ បឆយំ ង្គុស្សារេទត្វា បន្ធា អត្តុំ កវោឆរេត្តភ៎ យតុស្សាភំ បភ "ភលាហឹ"តិ ចត្តុំ ចដ្តតីតិ ខុត្តុ ង្គុច្ចតរេរ តិសិរេត្តភបិ យតុស្សាភំ ភលាហីតិ ចិរេសរេសត្វារោយច ចត្តុំ ចដ្តតិ, អចិរេសរេសត្វា បភ ត ចដ្តតិ៎ សញ្ញាយំ កវោរាត្តភាតិ យត្តុ កត្តុឌិ តិសីឌិត្វា សញ្ញាយំ កវោរាត្តភ៎ រេឆរេទាតិ រោយា រោកាឌិ អត្តុតា ចុទ្ធតរោរា៎ ខុកំ អាបុច្ឆិត្វាតិ ខុកំ ចុទ្ធតរំ អាបុច្ឆិត្វា៎ អបរោរា អាកច្ឆតីតិ អបរោរា តរេតាបិ ចុទ្ធតរោរា អាកច្ឆតិ៎

បិតិរោយាក្ខុវេច្ឆសកឆាចណ្ណុតា តិដ្ឋិតា៎

បិតិរោយាក្ខុវេច្ឆសកអរេញ្ញាសភាទិកឆាចណ្ណុតា

១៨៦. ចោទនាវត្ថុ នាម ឯកំ នការំ។ សង្ឃុបោសថាទិភេទេន នវវិធន្តិ សង្ឃេ ឧបោសថោ គណេ ឧបោសថោ បុគ្គលេ ឧបោសថោតិ ឯវំ ការកវសេន តយោ, សុត្តុទ្ទេសោ បារិសុទ្ធិឧបោសថោ អធិដ្ឋានុបោសថោតិ ឯវំ កត្តព្វាការវសេន តយោ, ចាតុទ្ទសិកោ បន្នរសិកោ សាមគ្គីឧបោសថោតិ ឯវំ ទិវសវសេន តយោតិ នវវិធំ។ ចតុព្ពិធំ ឧបោសថកម្មន្តិ អធម្មេន វគ្គំ ឧបោសថកម្មំ, អធម្មេន សមគ្គំ ឧបោសថកម្មំ, ធម្មេន វគ្គំ ឧបោសថកម្មំ, ធម្មេន សមគ្គំ ឧបោសថកម្មន្តិ ឯវំ ចតុព្ពិធម្បិ ឧបោសថកម្មំ។ ទុវិធំ បាតិមោក្ខន្តិ ភិក្ខុបាតិមោក្ខំ ភិក្ខុនីបាតិមោក្ខន្តិ ទុវិធំ បាតិមោក្ខំ។ នវវិធំ បាតិមោក្ខុទ្ទេសន្តិ ភិក្ខូនំ បញ្ច ឧទ្ទេសា, ភិក្ខុនីនំ ឋបេត្វា អនិយតុទ្ទេសំ អវសេសា ចត្តារោតិ នវវិធំ បាតិមោក្ខុទ្ទេសំ។

បក្ខគណនាទិឧគ្គហណានុជាននកថាវណ្ណនា

១៨៧-១៩១. សមន្នាហរេថាតិ សល្លក្ខេថ។ បរិយេសិតព្ពាតីតិ ភិក្ខាចារេន បរិយេសិតព្ពាតិ។

ទិសំគមិកាទិវត្ថុកថាវណ្ណនា

១៩២. ឧត្តរេស្សេយ្យាតិ ហេមន្តិកេយ្យេវ។

បារិសុទ្ធិទានកថាវណ្ណនា

១៩៣. យេន កេនចិ អង្គបច្ចង្គេន វិញ្ញាបេតីតិ មនសា ចិន្តេត្វា ហត្ថប្បយោគាទិនា យេន កេនចិ វិញ្ញាបេតិ។ សង្ឃោ នប្បហោតីតិ ទ្វិន្នំ ទ្វិន្នំ អន្តរា ហត្ថបាសំ អវិជហិត្វា បដិបាដិយា ញាតុំ នប្បហោតិ។ ឯតទា បន ពិឡាលសង្ខលិកបារិសុទ្ធិ នាមាតិ ឯត្ថ កេចិ វទន្តិ “ពិឡាលសង្ខលិកា ពន្ធាវ ហោតិ អន្តរាគេហេ ឯវ សម្បយោជេតព្វា, យថា សា ន កត្ថចិ គច្ឆតិ, តថា សាបិ ន គច្ឆតីតិ អធិប្បាយោ។ ឯតទា ចិរេសនំ តិរត្ថំ ហោតី”តិ។ អបរេ បន “យថា ពហូហិ មនុស្សេហិ ឯកស្ស ពិឡាលស្ស អគ្គតោ អគ្គតោ សង្ខលិកា គីវាយ អាពទ្ធា ពិឡាលេ គច្ឆន្តេ គច្ឆន្តិ អាពទ្ធត្តា, ន អញ្ញស្មិំ ពិឡាលេ គច្ឆន្តេ គច្ឆន្តិ អនាពទ្ធត្តា, ឯវមេវស្ស ភិក្ខុស្ស ពហូហិ សង្ខលិកសទិសា ឆន្ទបារិសុទ្ធិ ទិន្នា, សា តស្មិំ ភិក្ខុស្មិំ គច្ឆន្តេ គច្ឆតិ តស្មិំ សង្ខលិកា វិយ អាពទ្ធត្តា, ន អញ្ញស្មិំ អនាពទ្ធត្តា”តិ វទន្តិ។ សង្ខេយ្យតំ ន សារតោ បច្ចេតព្វំ។ អយំ បនេត្ថ សារោ – យថា សង្ខលិកាយ បឋមវលយំ ទុតិយមេវ វលយំ បាបុណាតិ, ន តតិយំ, ឯវមេវ បារិសុទ្ធិទាយកេន យស្ស ទិន្នា, តតោ អញ្ញត្ថ ន គច្ឆតីតិ សង្ខលិកសទិសត្តា “ពិឡាលសង្ខលិកា”តិ វុត្តា។ ពិឡាលសង្ខលិកគ្គហណញ្ចេត្ថ យាយ កាយចិ សង្ខលិកាយ ឧបលក្ខណមត្តន្តិ ទដ្ឋព្វំ។

ឆន្ទទានកថាវណ្ណនា

១៩៥៍ “សត្ថិ សង្ឃស្ស ករហិយាតិ”តិ ចត្តុទេ្ធា ចចតចិបល្លាសេត “ករហិយ”ត្តិ ចុត្តំ តស្ស សយុតិគាតកិច្ចំ តត្តិ “ហតូ្វបិសំ អាទេតតទេ្ធាទេយចា”តិ កល្ហិបទេស្ស ចុត្តំ

សង្ឃុទេបិសចាគិកចាចណ្ហតា

១៩៥ប៉ សង្ឃសត្ថិបិតទេតា បចេយំ កាតត្ថំ បុទ្ធាករហត្តិ ចុត្តំ, បុទ្ធាករហទេតា បច្ឆា កាតត្ថាយបិ ក្ខុទេបិសចកយុទេតា បចេយំ កាតត្ថាតា បុទ្ធាកិច្ចត្តិ ចុត្តំ ក្ខុកយបិ ទេចតំ ក្ខុទេបិសចកយុទេតា បចេយំ កត្តត្ថាតា កត្តូចិ បុទ្ធាកិច្ចយិទេច្ចច ទេចាហទីយតិ “កំ សង្ឃស្ស បុទ្ធាកិច្ច”ត្តិអាគឹស្ស ចិយ

ក្ខុទេបិសទេចាតិ តឹស្ស ក្ខុទេបិសចគិចទេសស្ស អញ្ញាតទេគិចទេសា តស្ថិតិព្យាសតិ ឆ្លងំ សង្ឃស្ស ក្ខុទេបិសចកយំ បត្តកល្លំ តាយ ទេហាតិ, តាយតិ យចាហ “ត ច, កិល្លទេច, អត្ថុទេបិសទេច ក្ខុទេបិសទេចា កាតទេ្ធា”តិ (យហាច ១ប៉ា) យាចតិកា ច កិល្ល កយុបុទ្ធាតិ យត្តកា កិល្ល តស្ស ក្ខុទេបិសចកយុស្ស បត្តា យុត្តា អត្ថុទ្ធបិ សត្តត្តិទេយត បទិទេច្ឆទេគត ចត្តាទេទា កិល្ល បកតត្តា, ទេត ច ទេតា ហតូ្វបិសំ អចិដហិត្វា ឲ្យកសិយាសំ ចិតា សកាកាបត្តិទេយា ច ត ចិដ្ឋត្តិតិ ឲ្យត្ត សំ សទេ្ធា សទេ្ឃា ចិកាលទេកាដតាគិតា សកាកចត្វា លហុកាបត្តិ អាបដ្ឋតិ, ឲ្យចទ្ធបិ “ចត្វុសកាកា”តិ ចុច្ចត្តិ ឲ្យតាស្ស ហិ អចិដ្ឋយាតាស្ស ចិសកាកាស្ស ចិដ្ឋយាតាស្សបិ បត្តកល្លំ ទេហាតិទេយច

ចដ្ឋតិយា ច បុក្កលិ តស្ថិ ត ទេហាត្តិតិ “ត, កិល្លទេច, សកហដ្ឋាយ បទិសាយា”តិ (យហាច ១៥៍) ចចតទេតា កហទេ្ធា, “ត, កិល្លទេច, កិល្លតិយា តិសិត្ថុបទិសាយ បិតិទេយាក្លំ ខ្លឹសិតត្ថា”ត្តិអាគិតា (យហាច ១ប៉ា) តទេយត ចុត្តា កិល្លតិ សិល្លយាតា សាយទេលាទេទា សាយទេលាទិ សិល្លាបច្ចក្លាតទេកា អត្តិយចត្វអញ្ញាបត្ថទេកា អាបត្តិយា អដស្សទេត ក្ខុក្កិត្តទេកា អាបត្តិយា អប្បដិកទេយ្ចុក្ខុក្កិត្តទេកា បិបិកាយ ឌិដ្ឋិយា អប្បដិតិស្សទេក្ក ក្ខុក្កិត្តទេកា បណ្ឌទេកា ទេចយ្យសំចាសទេកា តិត្តិយបក្កត្តទេកា តិទេច្ឆាតកទេតា យាតុឃាតទេកា បិតុឃាតទេកា អទហត្តឃាតទេកា កិល្លតិទូ្សទេកា សង្ឃទេកទេកា ទេលាហិតុប្បាទេកា ក្ខុកទេតាព្យញ្ជតទេកាតិ ឆ្លាទេយ ចឹសតិ ចាតិ ឲ្យកចឹសតិ បុក្កលិ ចដ្ឋតិយា តាយ, ទេត ហតូ្វបិសទេតា ចាហិកទេលាចទេសត ចដ្ឋតទេ្ធា ឲ្យទេតស្ស ហិ តិចិទេឆ ក្ខុក្កិត្តទេក សតិ ក្ខុទេបិសចំ កទេទាទេទ្ធា សទេ្ឃា បាចិត្តិយំ អាបដ្ឋតិ, ទេសទេសស្ស ទុក្កដំ ឲ្យត្ត ច តិទេច្ឆាតកទេតាតិ យស្ស ក្ខុបសយ្បដា បដិក្កិត្តា, ទេសាច អគិទេប្បទេតា, តិត្តិយា កហដ្ឋទេតច សក្កហិតា ឲ្យទេតបិ ហិ ចដ្ឋតិយា ឲ្យចំ បត្តកល្លំ ឆ្លាទេយហិ ចត្វហិ អទេក្កហិ សក្កហិតត្ថិ ទេចគិតទ្ធា

អដ្ឋ ទេយ ក្ខុទេបិសទេចា បត្ថុទេសាតិបីតិ បិ-សទេក្ខុត បិព្យត្តយំ អាកតតទេយទេតច “អដ្ឋ ទេយ ក្ខុទេបិសទេចា”តិបិ ចត្តុំ ចដ្ឋតីតិ គឹទេបតិ យាតិកាដ្ឋកចាយំ (កង្ខា អដ្ឋ តិគាតចណ្ហតា) បត “អដ្ឋ ទេយ ក្ខុទេបិសទេចា ចាតុដ្ឋសាតិ ចា បត្ថុទេសាតិ ចា ចត្វា អគិដ្ឋាយឹតិ ចត្តត្តា”ត្តិ ចុត្តំ

សង្ឃុទេបិសចាគិកចាចណ្ហតា តិដ្ឋិតា

អាបត្តិបដិករយូចិនិកចាចល្លកា

១៩៥៉ គត្ថ ច “ត, ភិក្ខចេ, ឃាបត្តិកោគ ឱ្ខបិឃទៅ កាតទេ្ពា, ឃោ កទេយ្យ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស”តិ ឲចំ ឃាបត្តិកឃ្ស ឱ្ខបិឃចកទេលេ ចិស្វុំ បន្ទាត្វា អាបត្តិ ត ដិស្សតិ, តម្ហា កកចតា បន្ទាត្វំ “ត ឃាបត្តិកោគ ឱ្ខបិឃទៅ កាតទេ្ពា”តិ ខ្ពងំ កម្ហា ទុត្តត្តិ អាហ “ឃឃ្ស ឃិយា អាបត្តិ...បេ... បន្ទាត្វំ ទោតីតិ ទេឌិតទ្ពា”ត្តិ៍ កិន្ទាបិ ចិស្វុំ បន្ទាត្វា អាបត្តិ ត ដិស្សតិ, អថ ទោ “ឃឃ្ស ឃិយា អាបត្តិ, ឃោ អាចិកទេយ្យា”តិអាឌិ ចឌទត្តត អត្ថទោ បន្ទាត្វាឃេចាតិ អឌិប្បាយោ៍

បរិសុទ្ធិងាតបន្ទាបទេគ ចាតិ ខ្ពបិតាច “ឃាបត្តិកោគ បរិសុទ្ធិបិ ត ងាតទេ្ពា”តិ ដីបិតំ ទោតិ៍ ត ហិ ឃាបត្តិកោ ឃយាទេគា “បរិសុទ្ធិ ងយ្យ, បរិសុទ្ធិ ទេ ហទ, បរិសុទ្ធិ ទេ អាទោចទេហី”តិ ចត្តុយទេតិ៍ តម្ហា បរិសុទ្ធិ ទេឌទត្តត បធយំ ឃត្តិ អាបត្តិ ទេឌទេឃតព្វា “អហំ, អាទុឃោ, ខ្ពត្តត្តាយាឃ អាបត្តិឃា ទេចយតិទេកា, ឃងា តិទ្ពេ្ពយតិទេកា កចិស្សាមិ, តងា តំ អាបត្តិ បដិករិស្សាមី”តិ ចត្វា ឱ្ខបិឃទៅ កាតទេ្ពា៍ “បិតិទេយាគ្គំ ទេឃាតទ្ពា”ត្តិ ចចតទោ ឃាច តិទេ្ពយតិទេកា ត ទោតិ, តាច ឃកាកាបត្តិ បដិក្កទេហតុំ ត លភតិ, អទេ្ពាឃទ្ពេ កយ្យាគំ បរិសុទ្ធោ តាម ទោតិ៍ “ឃុត តិទេ្ពយតិទេកា ហុត្វា ទេឌទេឃតព្វំ ត ចា”តិ ទេគច បិត្តខ្ពឃំ ត អដ្ឋកថាឃំ អត្ថិ, ទេឌឃិទេព បត ទេងាទេឃា គត្ថិ៍ “ខ្ពទោ ចុដ្ឋហិត្វា បដិករិស្សាមីតិ ឲត្វាបិ ឲទេឃច គទេយា”តិ កហុិបទេឌឃុ ចុត្តំ៍ ឃងា ឃទ្ពោ ឃង្ឃោ ឃកាកាបត្តិ អាបជ្ជិត្វា “ឃុណាតុ ទេ ភទ្តេ, ឃង្ឃោ...បេ... បដិករិស្សតី”តិ ញត្តិ ធទេបត្វា ឱ្ខបិឃធំ កាតុំ លភតិ, ឲចំ តីហិ “ឃុណាតុ ទេ អាឃស្មទ្តា, ខ្ពទេ ភិក្ខូ ឃកាគំ អាបត្តិ អាបទ្តា៍ ឃងា អទ្ពំ ភិក្ខុំ ឃុទ្ធំ អតាបត្តិកំ បស្សិស្សត្តិ, តងា តស្ស ឃត្តិកេ តំ អាបត្តិ បដិករិស្សត្តី”តិ កលោាត្តិំ ធទេបត្វា, ទ្វីហិ អទ្ពាយទ្ពា អាទោចទេត្វា ឱ្ខបិឃធំ កាតុំ ចដ្ដតិ៍ ឲទេកគបិ “បរិសុទ្ធំ លភិត្វា បដិករិស្សាមី”តិ អាទេកាគំ កត្វា កាតុំ ចដ្ដតីតិ ច ចឌត្តិ៍

អាបត្តិបដិករយូចិនិកចាចល្លកា តិដ្ឋិតា៍

លិក្ខានិឌស្សភកកចាចល្លកា

១សំ៥៉អាចារឃល្ហាតត្តិ អាចារឃល្ហិតិ៍ អាកទីឃតិ បកាឃីឃតិ ឲទេតតាតិ អាកាទោ៍ លីគំ កយឃតិ ទេទៀឆេតីតិ លិក្ខំ៍ តិមិឃត្តិ បរិទ្ធិគ្គ ចោឃត្តិ ឲទេតតាតិ តិមិត្តំ៍ ឱ្ខ៍ឃីឃត្តិ អបដិឃីឃត្តិ ឲទេតតាតិ ឱ្ខទ្ទេឃោ៍ “អយ្យាកំ ខ្ពង”ត្តិ អទ្ពាតំ អចិឌិតត្តិ អទ្ពាតកំ៍ តត្ថ អត្ថទោតា បទេឃត្តកំ ទេឃចាតិ អាហ “អទេ្ពាឃំ ឃត្តក”ត្តិ៍

១ប័០៉តាតាឃំចាឃកកាចត្តិ លទ្ធិតាតាឃំចាឃកកាចំ៍ តឃ្ស អភិកទោ តាម ទេតឃំ លទ្ធិចិឃ្សជ្ជាបតត្តិ អាហ “តំ ដិដ្ឋិំ ត តិឃ្សជ្ជាទេបត្តីតិ អទេត្វា”តិ៍

តកត្តព្វាកត្តព្វាចារកចាចល្លកា

᪑᪕᪔. ᩁᩪᨷᩣᩅᨧᩁᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩦᩃᩣᨷᩥ ᨶᩦᨷᩥ ᨶ ᨣᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᨣᩩᨱᩴ ᨷᩥᨲᩥᨿᩮᩣᨣ᩠ᨣᩮᩣᩈᩴ ᨧᩥᩔᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩃᩉᩩᨠᩔ ᩋᨣᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽᩮᨠᨶᩣᨷᩥ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᨶᩣᨲᩥ ᩅᩩᨠᩣᩁᩣᨴᩥᨶᩮᨠᨶ ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽᨠᨠᩥᨧ᩠ᨧᨶᩣ, ᨿᨲ᩠ᨳ ᨧᩣ ᩈᨩ᩠ᨫᩣᨿᩮᩉᩣᨶᨠᩣ ᨠᩥᨧ᩠ᨧ ᨶ ᩈᨲ᩠ᨲᩥ, ᨲᩣᨴᩥᩈᩮ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩮ ᨧᩁᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩁᩪᨷᩣᩅᨧᩁᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨧ ᨣᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᨲᩔ ᨧᩁᨶ᩠ᨲᩣᨶᩮᨶ ᩈᨩ᩠ᨫᩩᩁᩪᨷᩣᩅᨧᩁᩔ ᩋᨷ᩠ᨷᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᨶᨲᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩁᩪᨷᩣᩅᨧᩁᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩁᩪᨷᩣᩅᨧᩁᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩣ᩼

ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩦᨿᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪕᪕. ᩉᨲ᩠ᨳᨷᩥᩁᩪᨷᨠᩣᨿᨶᩮᨿᨧᨷᨿᩣᩃᨲ᩠ᨲᩥ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᨲᩦᩋᩣᨴᩮᨿᩣ ᨴᩥᨶᩣ ᨧᩣ ᩉᩮᩣᨲᩩ ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᨧᩣ, ᨲᩮᨶ ᩉᨲ᩠ᨳᨷᩥᩁᩪᨷᨠᩣᨿᨶᩮᨿᨧ ᩋᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨷᨿᩣᩃᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨽᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᩩᨠᩈᩦᨿᩣᨿᨷ᩠ᨷᩥ ᩉᨲ᩠ᨳᨷᩥᩈᩴ ᨴᩮᩣᨷᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᩪᨷᩣᩅᨧᩁᩴ ᨠᩣᨲᩩᩴ ᨧᨭ᩠ᨭᨲᩥ᩼ ᩅᩅᩮᨿᨲ᩠ᨳ ᩁᩪᨷᨲ᩠ᨲᩣᨶᩮᨿᨧ᩼

ᩁᩪᨷᩣᩅᨧᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᩼

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៩. ចឃ្បុបកាយិកក្ខន្ធកំ

ចឃ្បុបកាយិកាត្យាតតកឆាចណ្ណតា

១ប័រ. ចឃ្បុបកាយិកក្ខន្ធកេ ឮឆ-សង្កេា តិបិតយន្តោតិ ឋកាសបរិឌិបតស្សបិ អសម្មុចតោ អត្តន្តរស្ស អនៅឆតតោ ចុត្វា អបរជ្ជកតាឃ អស្សាតិ ឮយិតា អសយាភាឆិកលចិសយោ ឆាហិរត្វសយាសោឃត្តិ ឌស្សតិ អបរជ្ជតិ អាសាញ្ញហិបុណ្ណយិតោ អបទំ ឌិតំ, បិឌិបឥត្តិ អត្វោ អស្សាតិ អាសាញ្ញហិបុណ្ណយិឃា

ចស្សាតេ ឆារិកាបជិវក្លិបិឌិកឆាចណ្ណតា

១ប័រ៍. អតបេក្ខុកយតេត ចា អញ្ញាត្វ អនុលំ ឱ្យដ្ឋាបតេត ចា អាបត្តិ ចេឌិតព្ពាតិ ៧ត្វ អតបេក្ខុកយតេត ឱ្យបចារាតិក្កមេយ អាបត្តិ ចេឌិតព្ពា, សាបេក្ខុកយតេត អញ្ញាត្វ អនុលដ្ឋាបតេត អាបត្តិ ចេឌិតព្ពា

សត្វាហកលឹឃាត្យាតតកឆាចណ្ណតា

១ប័ល-១ប័ជ. តឹហិ បរិហឹតាតិតិ កិក្ខុតិតំ ចន្ទកុជិអាឌិតំ បជិក្លិតត្វា បហឹតាតិ. ចារេឃ្យត្តិ អាចាហចិចាហយក្ខល់. ឃុត្តន្តោតិ អត្តនោ បក្យហឃុត្តន្តោ. ត បលុដ្ឋតិតិ ត ចិតស្សតិ ត អត្តរឆាឃតិ.

បហិតេឃច អត្យាតតកឆាចណ្ណតា

១ជជ. កិក្ខុកតិកោតិ កិក្ខុតិឃ្យិតកោ. សោ បត ឃស្មា កិក្ខុហិ សទ្ធិំ ចសតិ, តស្មា ចុត្តំ "កិក្ខុហិ សទ្ធិំ ចសតកបុរិសោ"តិ. សត្វាហកលឹឃេត កត្វា ពហិទ្ធា អនុលដ្ឋាបតំ រត្តិច្ឆេទោ. អតិយត្តិតេត កត្វំ ត ចជ្ជតីតិ ៧ត្វ អតិយត្តិតត្វា សត្វាហកិច្ចំ អតិដ្ឋហិត្វា កច្ឆតស្សបិ ចស្សច្ឆេទោ ចេច ទុក្កដញ្ចា ហោតីតិ ចេឌិតព្ពំ. ឃឆាចុត្តញ្ញារត្តិច្ឆេឥការលំ ចិតា តិរោចិហារេ ចសិត្វា អាកច្ឆិស្សាមីតិ កច្ឆតោបិ ចស្សច្ឆេទំ ចឥត្តិ. កត្វំ ចជ្ជតីតិ សត្វាហកលឹឃេត កត្វំ ចជ្ជតិ. ៧ចំ កច្ឆត្តេត ច អត្តោឱ្យបចារសិមាយំ ឋិតេតេច "អត្តោសត្តាហេ អាកច្ឆិស្សាមី"តិ អាភោកំ កត្វា កត្តព្ពា. សចេ អាភោកំ អកត្វា ឱ្យបចារសិមំ អតិក្កមេតិ, ឆិន្នចស្សោច ហោតីតិ ចឥត្តិ. កណ្ឌកត្តិ ឌិចទំ សន្ធាយ ចុត្តំ. បហិណត្តិតិ ឌិចរេឆាចតាឌិកមេមុត បហិណត្តិ. សយ្យាបុហិតុំត សក្កោតិ, ចជ្ជតីតិ ៧ត្វ "អជ្ជេច អាកមិស្សាមី"តិ សាយត្តចិហារំ កត្វា បុត អាកច្ឆត្តស្ស អត្តរាយេក្កេ សចេ អនុលុក្កមេតំ ហោតិ, ចស្សច្ឆេទោបិ ត ហោតិ, រត្តិច្ឆេឥទុក្កដញ្ចា តត្ថិតិ ចឥត្តិ. "អាចរិយំ បស្សិស្សាមី"តិ បត កត្វំ លកតីតិ "អកិលាតយប្បិ អាចរិយំ ឱ្យបជ្ឈាយំ ចា បស្សិស្សាមី"តិ សត្វាហកលឹឃេត កត្វំ លកតិ. សចេ បត តំ អាចរិយោ "អជ្ជ មា

កន្ឋា”តិ ចងតិ, ចដ្តតីតិ ឲុចំ សត្តាហកាទសីសេយត កតំ អទេត្តាសត្តាទេហសេយច បុត អាកន្ឋត្តិ សទេច អាចទិសេយា ជ្ជបន្លាសេយា ចា “អន្ទ យា កន្ឋា”តិ ចងតិ, ចដ្តតិ, សត្តាហាតិក្កុសេយបិ អតាបត្តីតិ អឈិប្បាសេយា, ចយ្យទេន្ឋទោ បត ទេហាតិសេយចាតិ ដដ្ឋត្តំ សត្តាហស្ស ពាហិន្ឋា ឌិតិតាយិតត្តា៑

អត្តទាសេយ អតាបត្តិចយ្យទេន្ឋកកឆាចណ្ណតា

១០៧៑សទេច ឝ្វទំ កទេតា ទេហាតិ, សត្តាហចាទេទត អទ្វទេណា ជ្ជ្ជាទេបតទេន្ឋាតិ ត្លុយិតា ចយ្យទេន្ឋកាទេណា សតិ សត្តាហកាទសីសេយត កត្តំ ចដ្តតីតិ ឌីទេបតិ៑

ចឌាឌីសុ ចយ្យបកាយតកកឆាចណ្ណតា

១០៨៑“ត្លឆ ចយ្សំ ជ្ជទេបយី”តិ តិក្កុត្តំ ចត្តន្ឋត្តិ សត្តស្សាឌិហាទេត្តា “ត្លុយស៊ុំ ឌិហាទេទ”តិ អចត្ថា “ត្លឆ ចយ្សំ ជ្ជទេបយី”តិ ឲត្តកាសេយច ចត្តន្ឋា៑ សទេត្ត បត ចយ្សំ ជ្ជបកត្តំ ត ចដ្តតីតិ កុដិកាឌីតំ អការេច “ត្លឆ ចយ្សំ ជ្ជទេបយី”តិ ចឌីទេកដំ កត្ថា ជ្ជបកត្តំ ត ចដ្តតិ, អាលយការាយទេត្តទេតច ចដ្តតីតិ អឈិប្បាសេយា៑ ឌិប្បកិទតីតិ ឌិសុំ ឌិសុំ កន្ឋតិ៑ តីសុ ចាទេតសុ តត្តំ ចយ្យទេន្ឋទេដ អាបត្តីតិ ទេតហិ សន្ដិ កន្ឋត្តទេយ្យច តត្តំ អាបត្តិ, ទេតហិ ឌិឃុន្ឌិត្វា កាយទេត បត អាបត្តិសេយច, បចាទេទត្វន្ឋា ត លកតិ៑

ចយ្សំ អត្វបកត្តន្ឋដ្ឋាតកកឆាចណ្ណតា

១០៩៑សេយ្យួឆាបិបិសាឌិល្លិកាតិ ឲត្ត បិសាចា ឲច បិសាឌិល្លិកា, បិសាចទាទេកាតិបិ ចងត្តិ៑ បឌិសត្ថាទំ សេយាទេដត្វាតិ សកចាដពាន្ឋសេយច សេយាទេដត្វា៑ បន្ឋត្តំ លេតាតត្តិ តិលបទ៏ណ្ណដ្ដកសិលីសុឆាសន្លាតាតំ បន្ឋត្តំ លេតាតំ៑ ត្លកន្ឋា សេយក្សេយ្យត ចុត្តត្តិ ទេចឌិតន្ឋា ទ្វក្លាឌីសុ បកទេន្ឋកតាយបិ កុដិកាយ ចយ្យបកាយតស្ស ចុត្តត្តា៑ ត, កិក្លុទេច, អទេសតាសតិទោត ចយ្សំ ជ្ជបកត្តន្ឋត្តិ ចឌីទេកដំ កត្ថា ចយ្យបកាយតំ សន្ដាសេយច បដិទេក្ខុទេបិ, ត អាលយការាចទេសត ជ្ជបកាយតំ សន្ដាយាតិ ចងត្តិ៑ បិឡត្លឃំ បត អចិទេសទេសត ចុត្តត្តា អដ្ឋកឆាយន្ឋា ច្វតិឃបិទាឌិកសំចណ្ណតាយំ (បិទា៑ អដ្ឋ៑ ១៑ប័ង) “ចយ្សំ ជ្ជបកន្ឋទេត្តត ហិ តាលកបដិបដំ បដិបទេត្តតបិ បន្ឋត្តំ លេតាតំ អន្ឋាតទេទត លទេត្តសេយច សន្ថាទេពាទេន្ដ ទេសតាសទេត ជ្ជបកត្តន្ឋា៑ តស្វា ចយ្យកាទេល សទេច ទេសតាសតំ លកតិ, ត្លទេន្ឋតំ កុសល៑ ទេតា ទេច លកតិ, ហត្តកយុំ បទិសេយសិត្វាបិ កាតន្ឋា៑ ហត្តកយុំ អលកទេត្តត សាយយ្យិ កាតន្ឋា, ត ទេត្វច អទេសតាសតិទោត ចយ្សំ ជ្ជបកត្តន្ឋា”ត្តិ ឌឡហំ កត្ថា ចុត្តត្តា អទេសតាសតិកស្ស តាចាឌិ ឌិតា អន្ឋាតត្ត អាលសេយា ត ចដ្តតីតិ អយ្យាកំ លក្តិ៑ តាចាសត្តចទេឌសុសេយច ហិ “អត្វឌាតាយិ, កិក្លុទេច, តាចាយ ចយ្សំ ជ្ជបកត្តំ”ត្តិអាឌិតា សតិ អសតិ ចា ទេសតាសទេត ចយ្យបកាយតស្ស ឌិសុំ អត្វន្ឋាតត្តា “ត, កិក្លុទេច, អទេសតាសតិទោត ចយ្សំ ជ្ជបកត្តន្ឋា”ត្តិ អយំ បដិទេក្ខុទេបិ តត្ត ត លន្ឋតីតិ អសតិ ទេសតាសទេត អាលយចទេសតបិ តាចាឌីសុ ជ្ជបកាយតំ ចុត្តំ៑ ដក្កិតយទេន្ឋា តាយ ឌីសេយ យន្ឋាបិទេដ យទេន្ឋបិន្ឌិត្វា អដតិសេយា បទេចទេសត្វា កទេតា យទេន្ឋា៑ តស្ស ត្លដំ ជ្ជបទិ ត្លដំ ទេហដ្ឋាតិ តត្តំ, បទិចទេត្តត្វា អត្តទេតាបិ តាឌិទេសាច ទេហាតិ, តំ

ឃុសានេត ឥេចដ្ឋានេត ច ឥេបត្តិ, ចត្រុត្ថិ បិសាឈាត់ ក្ដបរិ បិសាឈ៉ា អត្ថទិត្វា គតំ គេហយ្បិ "ដក្តិតយេទ្វោា"តិ ទុក្ខតិ៉

ចស្សំ អនុបាគត្តព្ដាភគចាចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

អឆយ្យិកកតិកកចាចណ្ណតា

១០៥៉ តស្សា លក្ខណ៉ា យហាចិករេក្ក ទុត្តត្តិ ចតុត្ថបិទាឌិគសំចណ្ណតាយំ "ឥេយា ព្ទយព្យាអាចាសា បចេយំ បក្កយិស្សតិ, តំ យឃំ អទេហាតិ ឌាតិស្សាយា"តិ (បិទា៉ ១១ប័) ឲត្ថ ឥស្សិតំ អឆយ្យិកកតិកចត្តលក្ខណ៉ា សត្ថាយ ចឥតិ, បទេតាបិ ឥសតាសតក្ខត្តកចណ្ណតាយំ អឆយ្យិកំ គតិកចត្ត អាចិ កចិស្សតិឥេយច៉

បដិស្សចក្កូដិបត្តិកចាចណ្ណតា

១០៥៉ យស្វា តាតាឃីយាឃំ ខ្ទឹស្ញ អាចាឥេសស្ញ ចស្សំ ចសត្តស្ស ទុតិឥេយ "ចសាយឹ"តិ ឌិឥេត្ត ក្ដប្សេត្ត បឆេយឥេសតាសតក្កាឥេហា បដិបុស្សយ្ដតិ, បុត បឆេយឥេយច "ចសាយឹ"តិ ឌិឥេត្ត ក្ដប្សេត្ត ទុតិឥេយា បដិបុស្សយ្ដតិ, តស្វា "តស្ស, កិក្ខុឥេច, កិក្ខុឥេតា បុទិយិកា ច ត បឆ្ញាយតី"តិ ទុត្តិ៉ បដិស្សចស្ស ចិសំចាឥតបច្ចយា ឥេហាត្តយ្បិ ទុក្កដំ សតិឥេយច បដិស្សឥេច ឥេហាតីតិ អាហ "តស្ស តស្ស បដិស្សឥេច ទុក្កដ"ត្តិ៉ ឥេតឥេតចាហ "តច្ចា ឥេហា...ឥេប... បច្ឆា ចិសំចាឥតបច្ចយា"តិ៉

អកទេលិឥេយាតិ សត្តាហកទេលិឥេយត អកទេលិឥេយា៉ សកទេលិឥេយាតិ សត្តាហកទេលិឥេយឥេតច សកទេលិឥេយា៉ យឌិ ឲចំ "សត្តាហកទេលិឥេយត អកទេលិឥេយា សកទេលិឥេយា"តិ ច កស្វា ត ទុត្តត្តិ? "អកទេលិឥេយា"តិ ទុឥេត្តបិ សត្តាហកទេលិឥេយត សកទេលិយាកទេលិយតា ចិញ្ញាយតីតិ គត្វា ត ទុត្តំ៉ យឌិ ឲចំ បទេតា "សត្តាហកទេលិឥេយត បក្កយតី"តិ ចាទេចឥេយបិ "សកទេលិឥេយា បក្កយតី"តិ ឲត្តកឥេយច កស្វា ត ទុត្តត្តិ? ទុច្ចឥេត – តត្ថ "សត្តាហកទេលិឥេយតា"តិ អចត្វា "សកទេលិឥេយា បក្កយតី"តិ ទុឥេត្ត ឥេសា តំ សត្តាហំ ឆាហិន្ថា ចិតិតាឥេយតីតិ ត សក្កា ចត្តុំ "សត្តាហកទេលិឥេយត បក្កយតី"តិ ទុត្តំ៉ ឲចញ្ចិទុឥេត្ត សត្តាហស្ស អឆិកតត្តា ឥេសា តំ សត្តាហំ ឆាហិ ចិតិតាឥេយតីតិ សក្កា ចត្តុំ៉

ឲត្ថ ច អាឌិយ្យិចត្តាឥេទា ចាទា តិទេបក្ខកយត់ សត្ថាយ ទុត្តា, តត្ថាបិ បុទិយា ឥេច្ច ចាទា ចស្សំ អនុបាគតស្ស ចឥេសត ទុត្តា, បច្ឆិយា បត ឥេច្ច ចាទា ចស្សំ ក្ដបាគតស្ស ចឥេសត, តឥេតា បទំ ឥេច្ច ចាទា សាឥេបក្ខកយត់ សត្ថាយ ទុត្តា, តត្ថាបិ បឆេយចាឥេទា សាឥេបក្ខស្សបិ សត្តាហកទេលិឥេយត គត្វា តំ សត្តាហំ ឆាហិន្ថា ចិតិតាឥេយត្តស្ស ចស្សឥេច្ឆឥស្សតត្ថំ ទុឥេត្តា, ព្ទតឥេទា ទុត្តតឥេយឥេតច គត្វា អឥេត្តាសត្តាឥេហ តិចត្តត្តស្ស ចស្សឥេច្ឆចាកាចឥស្សតត្ថំ៉ "ឥេសា សត្តាហំ អតាគតាយ បចាទណាយ សកទេលិឥេយា បក្កយតី"តិ អឃំ បត ចាឥេទា តចយិឥេតា បដ្ឋាយ គត្វា សត្តាហំ ឆាហិន្ថា ចិតិតាឥេយត្តស្សបិ ចស្សឥេច្ឆចាកាចឥស្សតត្ថំ ទុឥេត្តា៉ ឲត្ថ ច "អកទេលិឥេយា បក្កយតី"តិ ទុតិយចាទស្ស អតាគតត្តា តចយិឥេតា បដ្ឋាយ គច្ឆេត្តតបិ សតិឥេយច កទេលិឥេយ គត្តព្វំ, តាសតីតិ ឥដ្ឋព្វំ៉ ព្ទឥេយ ច សត្ត ចាទា ឆាហិន្ថា គទ៍តាឥេបិសធិកស្ស

ចរេនត អាកាតា, អបរេ នត្ត អនត្តាចិហារេ កត្វា កេតិតារេបរិសច្ចស្ស ចរេនតាតិ ឲចិ បុរិមិកាឃ ចរេនត ចុគ្គុស ចារា ចុត្តា, តរេតា បរិ បច្ឆិមិកាឃ ចរេនត រេតរេឃច ចុគ្គុស ចារា ចុត្តាតិ ឲចរេបរេតសំ តាតាកាភំ រេចគិតដ្ឋា។

ខ្ពរេបហិ បន នដ្ឋចាររេហិ ចុត្តបត្តំ នបរិរេណ្ឌត្វា ឥរេស្សត្តំ “រេសា តឥរេហច អកាភិរេឃាតិអាគិស្ម”តិអាគិ អារេឌ្ឍំ រេកា បន ចាររេឥា ខ្ចិហតីហំ ចសិត្វា អនត្តានត្តារេហ និចត្តត្តស្សាតិ ចស្សំ ខូបកត្វា ខ្ចិហតីហំ ចសិត្វា នត្តាហកាភិរេឃត កត្វា អនត្តានត្តារេហ និចត្តត្តស្ស រេកា បន ចាររេឥា, កឆា ឲច តត្តិតិ អធិប្បារេឃា។ អនតិឃា បន ចស្សំ ត ខូរេបតីតិ “ខ្ពបស្មិំ ចិហារេរេ ខ្ពបំ រេតមាសំ ចស្សំ ខូរេបមី”តិ ចចីរេភគំ កត្វា ត ខូរេបតិ។

រេកាបុគិឃា ចាតុបានិតិឃាតិ បច្ឆិមកត្តិកបុណ្ណមាឃំ។ នា ហិ កុបុឥាតំ អត្តិតាឃ រេកាបុគី, ចតុត្ថំ ចស្សិកាតំ មាសាតំ បរិរេឃាសានត្តា “ចាតុមានិនី”តិ ចុច្ចតិ។ តឥា ហិ កុបុឥាតិ ខុបុបត្តិតាតិ រេហាត្តិ, តស្មា កុបុឥាតំ នមុរេហា, កុបុឥាតិ ឲច ចា រេកាបុឥា, រេត ឲត្ត អត្តិតិ “រេកាបុគី”តិ ចុច្ចតិ, កុបុឥចតីតិ ចុត្តំ រេហាតិ។ រេសសរេបត្ត ខូត្តាតរេបច។

បដិស្សចក្កដិបត្តិកថាចណ្ណតា និដ្ឋិតា។

ចស្សូបតាឃិកក្ខន្ធកចណ្ណតា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪔᪨ ᨸᩅᩣᩁᨱᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨠᩴ

ᩋᨹᩣᩈᩩᨠᩅᩥᩉᩣᩁᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪒᪐᪙᪨ ᨸᩅᩣᩁᨱᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨠᩮ ᩋᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᩃᩣᨸᩮᩣ ᩋᩣᩃᩣᨸᩮᩣ, ᩅᨧᨶᨸᨭᩥᩅᨧᨶᩅᩈᩮᨶ ᩈᨾᩴ ᩃᩣᨸᩮᩣ ᩈᩃ᩠ᩃᩣᨸᩮᩣ᪨ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨣᩣᨾᩮ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨧᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩣᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩋᩅᨠ᩠ᨠᩣᩁᨸᩣᨲᩥᩴ ᨵᩮᩣᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲᩥᩁᩮᨠᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩴ ᩋᨸᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᨸᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩑᨠᩴ ᩈᨾᩩᨣ᩠ᨣᨸᩣᨲᩥᩴ ᨵᩮᩣᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᨸᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩈᨾᩩᨣ᩠ᨣᨸᩣᨲᩥ ᨶᩣᨾ ᩈᨾᩩᨣ᩠ᨣᨸᩩᨭᩈᨴᩥᩈᩣ ᨸᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩁᩥᨲᩮᨲᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᩁᩪᩊ᩠ᩉᩉᩁᩥᨲᩮ, ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨮᩣᨶᩮ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᨩ᩠ᨫᩮᩣᨲ᩠ᨳᩁᨱᩮᨶ ᩅᩥᨶᩔᨶᨠᩣᨶᩥ ᨲᩥᨱᩣᨶᩥ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᨴ᩠ᨵᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨱᩣᨧ᩠ᨨᩣ ᨾᩉᩣᨲᩥᨱᨣᩉᨶᨭ᩠ᨮᩣ ᨿᨲ᩠ᨳ ᩈᨠᨭᩮᨶᨸᩥ ᨨᨯ᩠ᨯᩥᨲᩮ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩮ ᨲᩥᨱᩣᨶᩥ ᨶ ᩅᩥᨶᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᨴᩣ ᨮᩣᨶᩴ ᨸᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨽᩪᨲᨣᩣᨾᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩔ ᩉᩥ ᩋᩅᩥᨠᩮᩣᨸᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿᩮᨲᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨱᨠᩮᨲᩥ ᨶᩥᨸ᩠ᨸᩣᨱᨠᩮ, ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᨩ᩠ᨫᩮᩣᨲ᩠ᨳᩁᨱᩮᨶ ᨾᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻᨸᩣᨱᨠᩁᩉᩥᨲᩮ ᩅᩣ ᨾᩉᩣᩏᨴᨠᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮ᪨ ᨸᩁᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣᨴᨠᩮ ᩑᩅ ᩉᩥ ᨽᨲ᩠ᨲᨸᨠ᩠ᨡᩮᨸᩮᨶ ᩋᩣᩃᩩᩊᩥᨲᩮ ᩈᩩᨡᩩᨾᨸᩣᨱᨠᩣ ᨾᩁᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶ ᨾᩉᩣᨲᩊᩣᨠᩣᨴᩦᩈᩩ᪨ ᨸᩣᨱᨠᩣᨶᩩᩁᨠ᩠ᨡᨱᨲ᩠ᨳᩣᨿᩮᨲᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩒᨸᩥᩃᩣᨸᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨶᩥᨾᩩᨩ᩠ᨩᩣᨸᩮᨿ᩠ᨿ᪨

ᩅᨧ᩠ᨧᨥᨭᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᨧᨾᨶᨠᩩᨾ᩠ᨽᩥᩴ᪨ ᩁᩥᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩁᩥᨲ᩠ᨲᨠᩴ᪨ ᨲᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩔᩮᩅ ᩅᩮᩅᨧᨶᩴ᪨ ᩋᩅᩥᩈᨿ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲᩩᩴ ᩋᩈᨠ᩠ᨠᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᩋᨲᩥᨽᩣᩁᩥᨠᩴ᪨ ᩉᨲ᩠ᨳᩅᩥᨠᩣᩁᩮᨶᩣᨲᩥ ᩉᨲ᩠ᨳᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ᪨ ᩉᨲ᩠ᨳᩮᩉᩥ ᩏᨠ᩠ᨡᩥᨸᨶᩴ ᩉᨲ᩠ᨳᩅᩥᩃᨦ᩠ᨥᨶᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩉᨲ᩠ᨳᩩᨠ᩠ᨡᩮᨸᨠᩮᨶᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᩅᩥᩃᨦ᩠ᨥᩮᨲᩥ ᩏᨠ᩠ᨡᩥᨸᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᩅᩥᩃᨦ᩠ᨥᨠᩮᩣ, ᩉᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩑᩅ ᩅᩥᩃᨦ᩠ᨥᨠᩮᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᩅᩥᩃᨦ᩠ᨥᨠᩮᩣ, ᨲᩮᨶ ᩉᨲ᩠ᨳᩅᩥᩃᨦ᩠ᨥᨠᩮᨶ, ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᩈᩴᩈᩥᨻ᩠ᨻᩥᨲᩉᨲ᩠ᨳᩮᨶᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩉᩥ ᨩᨶᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᩉᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᩴᩈᩥᨻ᩠ᨻᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴ᩠ᩅᩦᩈᩩ ᩉᨲ᩠ᨳᩮᩈᩩ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨭ᩠ᨮᨸᩮᨶ᩠ᨲᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᩅᩥᩃᨦ᩠ᨥᨠᩮᨶ ᩏᨭ᩠ᨮᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩈᨾᩣᨴᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩮᩉᩥ ᩈᨾᩣᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᩋᨹᩣᩈᩩᨠᩅᩥᩉᩣᩁᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᨸᩅᩣᩁᨱᩣᨽᩮᨴᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪒᪑᪓᪨ ᨴ᩠ᩅᩮᨾᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨸᩅᩣᩁᨱᩣ ᨧᩣᨲᩩᨴ᩠ᨴᩈᩥᨠᩣ ᨧ ᨸᨶ᩠ᨶᩁᩈᩥᨠᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᩩᩁᩥᨾᩅᩔᩴᩅᩩᨲ᩠ᨳᩣᨶᩴ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨠᨲ᩠ᨲᩥᨠᨸᩩᨱ᩠ᨱᨾᩣ, ᨲᩮᩈᩴᨿᩮᩅ ᩈᨧᩮ ᨽᨱ᩠ᨯᨶᨠᩣᩁᨠᩮᩉᩥ ᩏᨸᨴ᩠ᨴᩩᨲᩣ ᨸᩅᩣᩁᨱᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨠ᩠ᨠᨯ᩠ᨰᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨳ ᨠᨲ᩠ᨲᩥᨠᨾᩣᩈᩔ ᨠᩣᩊᨸᨠ᩠ᨡᨧᩣᨲᩩᨴ᩠ᨴᩈᩮᩣ ᩅᩣ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᨠᨲ᩠ᨲᩥᨠᨸᩩᨱ᩠ᨱᨾᩣ ᩅᩣ, ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩅᩔᩴᩅᩩᨲ᩠ᨳᩣᨶᩴ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᨠᨲ᩠ᨲᩥᨠᨸᩩᨱ᩠ᨱᨾᩣ ᩑᩅ ᩅᩣᨲᩥ ᩍᨾᩮ ᨲᨿᩮᩣ ᨸᩅᩣᩁᨱᨴᩥᩅᩈᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩍᨴᨬ᩠ᨧ ᨸᨠᨲᩥᨧᩣᩁᩥᨲ᩠ᨲᩅᩈᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᨳᩣᩁᩪᨸᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᨸᨶ ᩈᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨠᨲ᩠ᨲᩥᨠᨸᩩᨱ᩠ᨱᨾᩣᨶᩴ ᨸᩩᩁᩥᨾᩮᩈᩩ ᨧᩣᨲᩩᨴ᩠ᨴᩈᩮᩈᩩᨸᩥ ᨸᩅᩣᩁᨱᩴ ᨠᩣᨲᩩᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥ, ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨾᩉᩣᩅᩥᩉᩣᩁᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨧᩣᨲᩩᨴ᩠ᨴᩈᩥᨿᩣ ᨸᩅᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨶ᩠ᨶᩁᩈᩥᨿᩣ ᨠᩣᨿᩈᩣᨾᨣ᩠ᨣᩥᩴ ᨴᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨧᩮᨲᩥᨿᨣᩥᩁᩥᨾᩉᩣᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩥᨿᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᨧᩣᨲᩩᨴ᩠ᨴᩈᩥᨿᩴ ᨸᩅᩣᩁᩮᨲᩩᨠᩣᨾᩣᨶᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

បចារណាឝាភាត្ឋាភកកឆាចណ្ណភា

១១៦៎ សេច បត ចុដ្ឋតេរា ហោតីតិ សេច បចារណាឝាឃកោ កិញ្ច ចុដ្ឋតេរា ហោតិ៎ តេត ច កិញ្ចតាតិ បចារណាឝាឃកេត កិញ្ចតា៎

អភាបត្តិបត្តុរសកកឆាចណ្ណភា

១១៧៎ បត្តុរសកោស្ បចារិតយតេ្តតិ បចារិតសយតត្តុរិ៎ អចុដ្ឋិតាឃ បរិសាឃាតិ បចារេត្វា បដ្ឋា អញ្ញាយញ្ញា កតេឆត្តិឃា៎ ឲកដ្ឋាឃ ចុដ្ឋិតាឃាតិ ឲកេដ្ឋស្ ឃឆាតិសិតេ្តស្ ឲកេដ្ឋស្ សកសកដ្ឋាត៎ កតេស្៎ បុត បចារិតញ្ញត្តិ បុតបិ សេញ្ញហិ សយាកត្វា បចារេតញ្ញា៎ អាកឆ្ឆត្តិ សយសយា, តេសំ សត្តិកេ បចារេតញ្ញត្តិ កេត អភាតេត្វា តិសិត្តាតេញ្ញាច សត្តិកេ បចារេតញ្ញា៎ សញ្ញាឃ ចុដ្ឋិតាឃ បរិសាឃ អាកឆ្ឆត្តិ សយសយា, តេសំ សត្តិកេ បចារេតញ្ញត្តិ ឃឌី សេញ្ញ ចុដ្ឋហិត្វា កតា សត្តិបិតេតុដ្ឋា ត សក្កា, ឲកេដ្ឋ សត្តិបិតេត្វា បចារេតុំ ចដ្ឋតិ, ខាត្តិំ ឌេបត្វា កត្តញ្ញសញ្ញកយ្យាកាចា ចក្កំ ត ហោតិ៎ ដ្ឋេបិសេឆបិ ឲសេច តេឃា៎

បចារណាឌបតកកឆាចណ្ណភា

១១៨៎ "តត្តិ ឌិត្ត"ត្តិអាឌិតឃប្យចត្តា ឌសចត្វកា យិដ្ឋាឌិដ្ឋិ៎ "ហោតិ តឆាកេតា បរិ យេណា , ត ហោតិ តឆាកេតា បរិ យេណា"តិអាឌិភា សប្សតុេដ្ឋឌសញ្ញាតំ អត្តិ កណ្យាតីតិ អត្តកាហិកា៎

កណ្ឌតការកចត្វកឆាចណ្ណភា

១៣០៎ចតុតេ្តកេត ស្ណត្តីតិ ចតុតេ្ត បត្តុរសិកុបេបិសេឆ កេត អយ្យាកំ បចារណំ ឌេបស្សត្តីតិ ស្ណត្តិ៎ ឲចយ្យិ តេ្ត ចាតុដ្ឋសិកា ហោត្តីតិ តតិឃេត សដ្ឋិ តេ្ត ចាតុដ្ឋសិកា ហោត្តិ៎

បចារណាសក្កហកឆាចណ្ណភា

១៣១៎ អឃំ បចារណាសក្កហោ ឲកស្ស ឌិតេ្តាបិ សេញ្ញុសំ ឌិតេ្តាច ហោតីតិ អាហ "ឲកស្សបិ ចសេត ឌាតេញ្ញា"តិ៎ អាកត្តុកា តេសំ សេតាសត៌ កេហតុំ ត លកត្តីតិ សេចបិ សដ្ឋិចស្សកិញ្ច អាកឆ្ឆត្តិ, តេសំ សេតាសត៌ កេហតុំ ត លកត្តិ៎ បចារេត្វា បត អត្តរាបិ ចារិកំ បក្កមិតុំ លកត្តីតិ បចារណាសក្កហេ កេត អត្តរា បក្កមិតុកាមា សញ្ញុសត្តិបិតាបេត្វា បចារេតុំ លកត្តិ៎ សេសសេយត្វ បិញ្ញត្តេតា អដ្ឋកឆាតេតា ច ស្ចិតេញ្ញាឃ្យមេច៎

បចារលក្លភ្ឌកចល្លភា ភិដ្ឋិពា់

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៥។ ចម្មក្ខន្ធកំ

សោណកោឡិវិសវត្ថុកថាវណ្ណនា

២៤២។ ចម្មក្ខន្ធកេ ឧណ្ណាបិវារណន្តិ ឧណ្ណាយំ បិវារណំ។ វិហារបច្ឆាយាយន្តិ វិហារបច្ចន្តេ ឆាយាយំ។ វិហារស្ស វឌ្ឍមានច្ឆាយាយន្តិបិ វុត្តំ។

សោណស្ស បព្ពជ្ជាកថាវណ្ណនា

២៤៣។ សុត្តេត្វា បន សុត្តវណ្ណនាតោយេវ គហេតព្ពោតិ វុត្តាយំ សុត្តវណ្ណនា។ សីតវនេតិ (អ។ និ។ អដ្ឋ។ ២។៦។៥៥) ឧចិតាយេក វនេ តស្មិំ កិរ បដិបាដិយា បញ្ច ចង្កមនសតានិ មាបិតានិ, តេសុ ថេរោ អត្តនោ សប្បាយំ ចង្កមំ គហេត្វា សមណធម្មំ ករោតិ។ តស្ស អារទ្ធវីរិយស្ស ហុត្វា ចង្កមតោ បាទតលានិ ភិជ្ជិំសុ, ជាណូហិ ចង្កមតោ ជាណុកានិបិ ហត្ថតលានិបិ ភិជ្ជិំសុ, ឆិទ្ទានិ អហេសុំ។ ឯវំ អារទ្ធវីរិយោ វិហរន្តោ ឱភាសនិមិត្តមត្តម្បិ ទស្សេតុំ នាសក្ខិ។ តស្ស វីរិយេន កិលមិតកាយស្ស ចង្កមនកោដិយំ បាសាណផលកេ និសិន្នស្ស យោ វិតក្កោ ឧទបាទិ, តំ ទស្សេតុំ "អថ ខោ អាយស្មតោ"តិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ អារទ្ធវីរិយាតិ បរិបុណ្ណបគ្គហិតវីរិយា។ ន អនុបាទាយ អាសវេហិ ចិត្តំ វិមុច្ចតីតិ "សចេ អហំ ឧគ្ឃដិតញ្ញូ វា វិបញ្ចិតញ្ញូ វា នេយ្យោ វា, ន មេ ចិត្តំ ន វិមុច្ចេយ្យ, អទ្ធា បន បទបរមោ, យេន មេ ចិត្តំ ន មុច្ចតី"តិ សន្និដ្ឋានំ កត្វា "សំវិជ្ជន្តិ ខោ បនា"តិអាទីនិ ចិន្តេសិ។ តត្ថ ភោគាតិ ឧបយោគត្ថេ បច្ចត្តំ។

បាតុរហោសីតិ ថេរស្ស ចិត្តាចារំ ញត្វា "អយំ សោណោ អជ្ជ សីតវនេ បធានភូមិយំ និសិន្នោ ឥមំ វិតក្កំ វិតក្កេតិ, គន្ត្វាស្ស វិតក្កំ សហោឌ្ឍំ គហេត្វា វីណោបមកម្មដ្ឋានំ កថេស្សាមី"តិ សីតវនេ បាតុរហោសិ។ បញ្ញត្តេ អាសនេតិ បធានិកភិក្ខូ អត្តនោ វសនដ្ឋានេ ឱវទិតុំ អាគតស្ស ពុទ្ធស្ស ភគវតោ និសីទនត្ថំ យថាលាភេន អាសនម្បិ បញ្ញបេត្វាវ បធានំ ករោន្តិ, អន្តោ អលភមានា បុរាណបណ្ណានិ សង្ឃរិត្វា ឧបរិ សង្ឃាដិំ បញ្ញបេន្តិ។ ថេរោបិ អាសនំ បញ្ញបេត្វាវ បធានំ អកាសិ, តំ សន្ធាយ វុត្តំ "បញ្ញត្តេ អាសនេ"តិ។

តំ កិំ មញ្ញសីតិ ឥទំ "ឥមស្ស ភិក្ខុនោ អវសេសកម្មដ្ឋានេន អត្ថោ នត្ថិ, អយំ គន្ធព្ពសិប្បេ ឆេកោ ចិណ្ណវសី, អត្តនោ វិសយេ កថិយមានេ ខិប្បមេវ សល្លក្ខេស្សតី"តិ វីណោបមំ កថេតុំ "តំ កិំ មញ្ញសី"តិអាទិមាហ។ វីណាយ តន្តិស្សរេ កុសលតា នាម វីណាយ វាទនកុសលតា, សោ ច តត្ថ កុសលោ។ មាតាបិតរោ ហិស្ស "អម្ហាកំ បុត្តោ អញ្ញំ សិប្បំ សិក្ខន្តោ កាយេន កិលមិស្សតិ, ឥទំ បន អាសនេ និសិន្នេន សក្កា ឧគ្គហេតុ"ន្តិ គន្ធព្ពសិប្បមេវ ឧគ្គាហាបេសុំ។ តស្ស –

"សត្ត សរា តយោ គាមា, មុច្ឆនា ឯកវីសតិ;

ជាតា ឧក្កដ្ឋបញ្ញាយ, ញាណេន សរមណ្ឌលី”តិ –

អាទិកំ គន្ធព្វសិប្បំ សព្វមេវ បគុណំ អហោសិ។ អច្ចាយតាតិ អតិអាយតា ខរមុច្ឆិតា។ សរវតីតិ សរសម្បន្នា។ កម្មញ្ញាតិ កម្មក្ខមា កម្មយោគ្យា។ អតិសិថិលាតិ មន្ទមុច្ឆិតា។ សមេ គុណេ បតិដ្ឋិតាតិ មជ្ឈិមេ សរេ ឋបេត្វា មុច្ឆិតា។

អច្ចារទ្ធន្តិ អតិការទ្ធំ។ ឧទ្ធច្ចាយ សំវត្តតីតិ ឧទ្ធតភាវាយ សំវត្តតិ។ អតិលីនន្តិ អតិសិថិលំ។ កោសជ្ជាយាតិ កុសីតភាវត្ថាយ។ វីរិយសមថំ អធិដ្ឋាហីតិ វីរិយសម្បយុត្តំ សមថំ អធិដ្ឋាហិ, វីរិយំ សមេន យោជេហីតិ អត្ថោ។ ឥន្ទ្រិយានញ្ច សមតំ អធិដ្ឋាហីតិ សទ្ធាទីនំ ឥន្ទ្រិយានំ សមតំ សមភាវំ អធិដ្ឋាហិ។ តត្ថ សទ្ធំ បញ្ញាយ, បញ្ញញ្ច សទ្ធាយ, វីរិយំ សមាធិនា, សមាធិញ្ច វីរិយេន យោជយតា ឥន្ទ្រិយានំ សមតា អធិដ្ឋិតា នាម ហោតិ។ សតិ បន សព្វត្ថិកា, សា សទាបិ ពលវតីយេវ វដ្ដតិ។ តញ្ច បន តេសំ យោជនាវិធានំ វិសុទ្ធិមគ្គេ (វិសុទ្ធិ. ១.៦០-៦១) អាគតនយេន វេទិតព្ពំ។ តត្ថ ច និមិត្តំ គណ្ហាហីតិ តស្មិំ សមភាវេ សតិ យេន អាទាសេ មុខពិម្ពេនេវ និមិត្តេន ឧប្បជ្ជិតព្ពំ, តំ សមថនិមិត្តំ វិបស្សនានិមិត្តំ មគ្គនិមិត្តំ ផលនិមិត្តញ្ច គណ្ហានិព្ពត្តេហីតិ ឯវមស្ស សត្ថា អរហត្តេ បក្ខិបិត្វា កម្មដ្ឋានំ កថេសិ។

តត្ថ ច និមិត្តំ អគ្គហេសីតិ សមថនិមិត្តញ្ច វិបស្សនានិមិត្តញ្ច អគ្គហេសិ។ ឯកោតិ អសហាយោ។ វូបកដ្ឋោតិ វត្ថុកាមេហិ ច កិលេសកាមេហិ ច កាយេន ចេវ ចិត្តេន ច វូបកដ្ឋោ។ អប្បមត្តោតិ កម្មដ្ឋានេ សតិំ អវិជហន្តោ។ អាតាបីតិ កាយិកចេតសិកវីរិយាតាបេន អាតាបី។ អាតប្បតិ កិលេសេហីតិ អាតាបី, វីរិយំ។ បហិតត្តោតិ កាយេ ច ជីវិតេ ច អនបេក្ខតាយ បេសិតត្តោ វិស្សដ្ឋអត្តភាវោ, និព្ពានេ វា បេសិតចិត្តោ។ ន ចិរស្សេវាតិ កម្មដ្ឋានារម្ភតោ ន ចិរេនេវ។ អញ្ញតរោតិ ឯកោ។ អរហតន្តិ ភគវតោ សាវកានំ អរហន្តានំ អព្ភន្តរោ ឯកោ មហាសាវកោ អហោសីតិ អត្ថោ។

១៣៣. វុសិតវាតិ វុត្ថព្រហ្មចរិយវាសា។ កតករណីយាតិ ចតូហិ មគ្គេហិ កត្តព្ពំ កត្វា ឋិតា។ ឱហិតភារាតិ ខន្ធភារំ កិលេសភារំ អភិសង្ខារភារញ្ច ឱតារេត្វា ឋិតា។ អនុប្បត្តសទត្ថាតិ សទត្ថោ វុច្ចតិ អរហត្តំ, តំ បត្តាតិ អត្ថោ។ បរិក្ខីណភវសំយោជនាតិ ខីណភវពន្ធនា។ សម្មទញ្ញា វិមុត្តាតិ សម្មា ហេតុនា ការណេន ជានិត្វា វិមុត្តា។ ឆ ឋានានីតិ ឆ ការណានិ។ អធិមុត្តា ហោតីតិ បដិវិជ្ឈិត្វា បច្ចក្ខំ កត្វា ឋិតា ហោតិ។ នេក្ខម្មាធិមុត្តោតិអាទិ សព្វំ អរហត្តវសេន វុត្តំ។ អរហត្តញ្ហិ សព្វកិលេសេហិ និក្ខន្តត្តា នេក្ខម្មំ, តេហេវ បវិវិត្តត្តា បវិវេកោ, ព្យាបជ្ជាភាវតោ អព្យាបជ្ជំ, ឧបាទានស្ស ខយន្តេ ឧប្បន្នត្តា ឧបាទានក្ខយោ, តណ្ហាយ ខយន្តេ ឧប្បន្នត្តា តណ្ហក្ខយោ, សម្មោហាភាវតោ អសម្មោហោតិ ច វុច្ចតិ។

កេវលំ សទ្ធាមត្តកន្តិ បដិវេធរហិតំ កេវលំ បដិវេធបញ្ញាយ អសម្មិស្សំ សទ្ធាមត្តកំ។ បដិចយន្តិ បុនប្បុនំ ករណេន វឌ្ឍិំ។ វីតរាគត្តាតិ មគ្គបដិវេធេន រាគស្ស វិហតត្តាយេវ នេក្ខម្មសង្ខាតំ អរហត្តំ បដិវិជ្ឈិត្វា សច្ឆិកត្វា ឋិតោ ហោតិ, ផលសមាបត្តិវិហារេន វិហរតិ, តន្និន្នមានសោយេវ ហោតីតិ អត្ថោ។ សេសបទេសុបិ ឯសេវ នយោ។

ᩃᩣᨽᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩈᩥᩃᩮᩣᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᨲᩩᨷᨧ᩠ᨧᨿᩃᩣᨽᨬ᩠ᨧ ᨲᩮᩈᩴᨿᩮᩅ ᩈᩩᨠᨲᨠᩣᩁᨬ᩠ᨧ ᩅᨱ᩠ᨱᨽᨱᨶᨬ᩠ᨧ᪨ ᨶᩥᨠᩣᨾᨿᨾᩣᨶᩮᩣᨲᩥ ᩍᨧ᩠ᨨᨿᨾᩣᨶᩮᩣ ᨷᨲ᩠ᨳᨿᨾᩣᨶᩮᩣ᪨ ᨷᩅᩥᩅᩮᨠᩣᨵᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ “ᨷᩅᩥᩅᩮᨠᩮ ᩋᨵᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩉ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᩈᩦᩃᨻ᩠ᨻᨲᨷᩁᩣᨾᩣᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩦᩃᨬ᩠ᨧ ᩅᨲᨬ᩠ᨧ ᨷᩁᩣᨾᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩉᩥᨲᨣ᩠ᨣᩉᨱᨾᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᩣᩁᨲᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩈᩣᩁᨽᩣᩅᩮᨶ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨷᨩ᩠ᨩᩣᨵᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨷᨩ᩠ᨩᩴ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩍᨾᩥᨶᩣᩅ ᨶᨿᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩅᩣᩁᩮᩈᩩ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ᪨ ᩋᨷᩥᨧᩮᨲ᩠ᨳ “ᨲᨱ᩠ᩉᨠ᩠ᨡᨿᩣᨵᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᨳᩥᨲᩴ, ᩈᩮᩈᩮᩈᩩ ᨷᨬ᩠ᨧᩈᩩ ᨫᩣᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨠᩮ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨷᩁᩮ “ᩋᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᩉᩣᨵᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᨫᩣᨶᩴ ᨠᨳᩥᨲᩴ, ᩈᩮᩈᩮᩈᩩ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᩣᩁᩮᩣ – “ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈ᩠ᩅᩮᩅᩮᨲᩮᩈᩩ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᨫᩣᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᨠᨳᩥᨲᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᨽᩩᩈᩣᨲᩥ ᨻᩃᩅᨶ᩠ᨲᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩁᩪᨷᩈᨴᩥᩈᩣ᪨ ᨶᩮᩅᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩁᩥᨿᩣᨴᩥᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲᩔ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᩣᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣ ᩉᩥ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ᪨ ᩋᨾᩥᩔᩦᨠᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨾᩥᩔᨠᨲᩴ᪨ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣ ᩉᩥ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᩥᩔᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮᩈᩴ ᩋᨽᩣᩅᩣ ᩋᨾᩥᩔᩦᨠᨲᩴ᪨ ᨮᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ᪨ ᩋᩣᨶᩮᨬ᩠ᨩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨧᩃᨶᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩅᨿᨬ᩠ᨧᩔᩣᨶᩩᨷᩔᨲᩦᨲᩥ ᨲᩔ ᨧᩮᩅ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᨾ᩠ᨷᩥ ᩅᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨷᩔᨲᩥ᪨ ᨽᩩᩈᩣ ᩅᩣᨲᩅᩩᨭ᩠ᨮᩦᨲᩥ ᨻᩃᩅᩣ ᩅᩣᨲᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣ᪨ ᨶᩮᩅ ᨲᩴ ᩈᨦ᩠ᨠᨾ᩠ᨷᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩑᨠᨠᩮᩣᨭᩮᨶ ᨧᩣᩃᩮᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨶ ᩈᨾ᩠ᨷᨠᨾ᩠ᨷᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨲᩪᩃᩴ ᩅᩥᨿ ᩈᨻ᩠ᨻᨠᩣᩁᨲᩮᩣ ᨠᨾ᩠ᨷᩮᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨶ ᩈᨾ᩠ᨷᩅᩮᨵᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩅᩮᨵᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩅᩮᨵᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩣᨲᩮᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿ᪨

ᨶᩮᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨾᩴ ᩋᨵᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩔᩣᨲᩥ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᩥᨲᩔ᪨ ᩈᩮᩈᨷᨴᩮᩈᩩᨷᩥ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᨠᨳᩥᨲᩴ᪨ ᩏᨷᩣᨴᩣᨶᨠ᩠ᨡᨿᩔ ᨧᩣᨲᩥ ᩏᨷᨿᩮᩣᨣᨲ᩠ᨳᩮ ᩈᩣᨾᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ ᩋᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᩉᨬ᩠ᨧ ᨧᩮᨲᩈᩮᩣᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᨧ ᩋᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᩉᩴ ᩋᨵᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩔ᪨ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨿᨲᨶᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᨿᨲᨶᩣᨶᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᨬ᩠ᨧ ᩅᨿᨬ᩠ᨧ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨾᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᩉᩮᨲᩩᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᨠᩣᩁᨱᩮᨶ ᩅᩥᨷᩔᨶᩣᨿ ᨷᨭᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨹᩃᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᩅᩈᩮᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨾᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮ ᩋᨵᩥᨾᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩔ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨽᩣᨣᨷᨭᩥᨷᨴᩣ ᨠᨳᩥᨲᩣ᪨ ᨲᩔ ᩉᩥ ᩋᩣᨿᨲᨶᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩍᨾᩣᨿ ᩅᩥᨷᩔᨶᩣᨿ ᩋᨵᩥᨣᨲᩔ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩔ ᩋᨶᩩᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩉᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨾᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨲᩔ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩔ…ᨷᩮ… ᨶ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨶ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔᩣᨲᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅ᪨

ᩈᩮᩣᨱᩔ ᨷᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩣᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᩈᨻ᩠ᨻᨶᩦᩃᩥᨠᩣᨴᩥᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪒᪔᪖᪨ ᩋᨴ᩠ᨴᩣᩁᩥᨭ᩠ᨮᨠᩅᨱ᩠ᨱᩣᨲᩥ ᩋᨽᩥᨶᩅᩣᩁᩥᨭ᩠ᨮᨹᩃᩅᨱ᩠ᨱᩣ᪨ ᩏᨴᨠᩮᨶ ᨲᩥᨶ᩠ᨲᨠᩣᨠᨷᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᩣᨲᩥᨷᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᨩ᩠ᨫᩣᩁᩣᨾᩮ ᩏᨷᩣᩉᨶᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

១៣៥. អភិជ្ឈាវត្តិ វុច្ចតីតិ អភិជ្ឈាវិតំ. កិន្តិ? និប្ផំ. តេនាហ “វេទន និប្បន្នា”តិអាទិ.

ពដ្ឋបាតិក្ខាទិបទិក្កេបកឆាវណ្ណនា

១៣៦. វណ្ណាហិ ពណបាតិក្ខាតិ វណ្ណាវេលិយេយាកប្បាវេលហិ, វណ្ណាវេលិវេយហិ ឧច ចា ពណបាតិក្ខា. ត, កិច្ចេច, កាចីតំ ចិសាវេលាសុ កវេហតព្ពត្តិអាទីសុ “វេយាក្ខាទិប្បាវេយត ចិសាណាទីសុ កវេហតុំ ចដ្ឋតី”តិ កណ្ហិបវេឆសុ វុត្តំ.

ឃាតាទិបទិក្កេបកឆាវណ្ណនា

១៣៧. អត្ថាតាយិ, កិច្ចេច, បុរិសយុត្តំ ហត្ថវដ្ដកន្តិ ឧត្ត “អត្ថាតាយិ, កិច្ចេច, បុរិសយុត្តំ, អត្ថាតាយិ, កិច្ចេច, ហត្ថវដ្ដក”ន្តិ ឧចំ បវេច្ចកចាញ្ញបរិសយាបតំ អឆិវេប្បតត្តិ អាហ “បុរិសយុត្តំ ព្ពត្តិសាវេឆិ ចា…បេ… បុរិសា ចា, ចដ្ឋតិវេយចា”តិ. បីឆកសិចិកត្តិ បីឆកឃាតំ បិដក្កត្តិ អវេត្តាលិកាវេយតំ អឆិចចតំ.

ស្ហ្វាសយតយហាសយតបទិក្កេបកឆាវណ្ណនា

១៣៨. ចាញអនុបាតីតិ អាហរិយាតិ ចាញអនុបាតិំ “អកប្បិយនុបាតិកុវេលិ អកប្បិយយវេក្តោ បល្លវេក្តោ”តិ សាវេសយាវេស វុត្តំ. “ឌីឈវេលិយវេកាយហាវេកាឌវេចាតិ ចត្សក្រុលិធិកវេលិវេយា កាញអវេកាឌវេចា. “ចត្សក្រុលិធិកាតិ កិរ តយ្ស វេលិយាតី”តិ ចចតវេតា ចត្សក្រុលវេតា វេហដ្ឋា ចដ្ឋតីតិ ចឆត្តិ. ចាតឆិវេព្រា វណ្ណាយតូវណោតិ កិត្តិវេឆ្ឋាទិចវេសត ចិឆិវេព្រា វណ្ណាយតូវណោ. ឈតបុប្ផវេកា វណ្ណាយតូវណោតិ វណ្ណាយយវេលិហិតតូវណោ. បកតិត្សលិកាតិ ទុក្ខត្សលលតាត្សលវេបិដកីត្សលសន្តាតាតំ តិណ្ណំ ត្សលិតំ អញ្ញាតវេប្បណ្ណា ត្សលិកា. “វ្ហដ្ឋវេលិយីតិ វ្ហកវេតាឆសំ វណ្ណាយតូវណំ. ឧកត្តវេលិយីតិ ឧកវេតាឆសំ វណ្ណាយតូវណ”ន្តិ ឌីឈតិកាយដ្ឋកឆាយំ (ទី. និ. អដ្ឋ. ១.១៥) វុត្តំ, សាវេសយាវេស បត “វ្ហដ្ឋវេលិយីតិ ឧកវេតា វ្ហកតបុប្ផំ ឧកត្តវេលិយីតិ វ្ហកវេតា វ្ហកតបុប្ផ”ន្តិ វុត្តំ. “វេកាវេសយ្យកឌ្ឌិ យ្សយយត្តិ វេកាវេសយ្យកសដយ”ន្តិ អាចរិយធម្មបាលវេត្តវេត វុត្តំ. សុន្ទវេកាវេសយ្យត្តិ វេតតបរិនិដ្ឋតវេហិតំ. ឌីឈតិកាយដ្ឋកឆាយំ បវេតត្ត “ធវេបត្វា ត្សលិកំ សន្តាវេតច វេកាតកាឌីតិ វេតតបរិនិដ្ឋិតាតិ ចដ្ឋតី”តិ វុត្តំ. តត្ត “ធវេបត្វា ត្សលិក”ន្តិ ឧវេតត វេតតបរិនិដ្ឋតវេហិតាបិ ត្សលិកា ត ចដ្ឋតីតិ ឌីវេបតិ. “វេតតបរិនិដ្ឋិតាតិ ចដ្ឋតី”តិ ព្ពយិតា បត ឃាតិ វេតតបរិនិដ្ឋិតាតិ, តាតិ ក្សយតូវណាចវេសត យចាត្សុបំ យញ្ញាទីសុ ច វ្ហបវេតតុំ ចដ្ឋតីតិ ឌីបិតត្តិ វេចឌិតព្ពំ. ឧត្ត ច ចិតយបរិយាយំ បត្វា កាសុវេក ធាតព្ពត្វា ព្ពឆ វុត្តតវេយវេតវេចត្ត ចិតិវេឆ្ឋយា វេចឌិតព្ពា. សុត្តត្តិកាវេឆសតាយំ បត កហដ្ឋាតយ្សិ ចវេសត វុត្តត្វា វេតសំ សដ្ឋកាយត្ត “ធវេបត្វា ត្សលិកំ…បេ… ចដ្ឋតី”តិ វុត្តត្តិ អបវេរ.

អខិតចវេយ្ហតិតិ អខិតយិកចវេយ្ហតិ. តាតិ កិរ ចយ្ហាតិ សុក្ខុយតវេរាតិ, តស្មា ក្សបដ្ឋតិបដ្ឋាតិ កត្វា សិព្ពត្តិ. វេតត វុត្តំ “អខិតបវេចឈី”តិ. វ្ហត្តរំ

ឧបរិភាគំ ឆាទេតីតិ ឧត្តរច្ឆទោ, វិតានំ, តញ្ច លោហិតវិតានំ ឥធាធិប្បេតន្តិ អាហ “ឧបរិពទ្ធេន រត្តវិតានេនា”តិ។ “រត្តវិតានេសុ ច កាសាវំ វដ្ដតិ, កុសុម្ភាទិរត្តមេវ ន វដ្ដតី”តិ គណ្ឋិបទេសុ វុត្តំ។ មហាឧបធានន្តិ បមាណាតិក្កន្តំ ឧបធានំ។ ឯត្ថ ច កិញ្ចាបិ ទីឃនិកាយដ្ឋកថាយំ (ទី។ និ។ អដ្ឋ។ ១។១៥) “អលោហិតកានិ ទ្វេបិ វដ្ដន្តិយេវ, តតោ ឧត្តរិ លភិត្វា អញ្ញេសំ ទាតព្ពានិ, ទាតុំ អសក្កោន្តោ មញ្ចេ តិរិយំ អត្ថរិត្វា ឧបរិ បច្ចត្ថរណំ ទត្វា និបជ្ជិតុម្បិ លភតី”តិ អវិសេសេន វុត្តំ, សេនាសនក្ខន្ធកវណ្ណនាយំ (ចូឡវ។ អដ្ឋ។ ២៩៧) បន “អគិលានស្ស សីសូបធានញ្ច បាទូបធានញ្ចាតិ ទ្វយមេវ វដ្ដតិ, គិលានស្ស ពិម្ពោហនានិ សន្ថរិត្វា ឧបរិ បច្ចត្ថរណំ ទត្វា និបជ្ជិតុម្បិ វដ្ដតី”តិ វុត្តត្តា គិលានោយេវ មញ្ចេ តិរិយំ អត្ថរិត្វា និបជ្ជិតុំ លភតីតិ វេទិតព្ពំ។

ឧច្ចាសយនមហាសយនបដិក្ខេបកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

គិហិវិកតានុញ្ញាតាទិកថាវណ្ណនា

២៥៦។ អភិនិស្សាយ និសីទិតុន្តិ អបស្សាយ និសីទិតុំ។

សោណកុដិកណ្ណវត្ថុកថាវណ្ណនា

២៥៧។ បបតកេ បព្ពតេតិ ឯត្ថ “បវត្តេ បព្ពតេ”តិបិ បឋន្តិ, បវត្តនាមកេ បព្ពតេតិ អត្ថោ។ សោណោ ឧបាសកោតិអាទីសុ (ឧទា។ អដ្ឋ។ ៤៦) នាមេន សោណោ នាម, តីហិ សរណេហិ ឧបាសកត្តបដិវេទនេន ឧបាសកោ, កោដិអគ្ឃនកស្ស កណ្ណបិឡន្ធស្ស ធារណេន “កោដិកណ្ណោ”តិ វ វត្តព្ពេ “កុដិកណ្ណោ”តិ ឯវំ អភិញ្ញាតោ, ន សុកុមារសោណោតិ អធិប្បាយោ។ អយញ្ហិ អាយស្មតោ មហាកច្ចានស្ស សន្តិកេ ធម្មំ សុត្វា សាសនេ អភិប្បសន្នោ សរណេសុ ច សីលេសុ ច បតិដ្ឋិតោ បបតកេ បព្ពតេ ឆាយូទកសម្បន្នេ ឋានេ វិហារំ ការេត្វា ថេរំ តត្ថ វសាបេត្វា ចតូហិ បច្ចយេហិ ឧបដ្ឋាតិ។ តេន វុត្តំ “អាយស្មតោ មហាកច្ចានស្ស ឧបដ្ឋាកោ ហោតី”តិ។

សោ កាលេន កាលំ ថេរស្ស ឧបដ្ឋានំ គច្ឆតិ, ថេរោ ចស្ស ធម្មំ ទេសេតិ, តេន សំវេគពហុលោ ធម្មចរិយាយំ ឧស្សាហជាតោ វិហរតិ។ សោ ឯកទា សត្ថេន សទ្ធិំ វាណិជ្ជត្ថាយ ឧជ្ជេនិំ គច្ឆន្តោ អន្តរាមគ្គេ អដវិយំ សត្ថេ និវិដ្ឋេ រត្តិយំ ជនសម្ពាធភយេន ឯកមន្តំ អបក្កម្ម និទ្ទំ ឧបគច្ឆិ។ សត្ថោ បច្ចូសវេលាយំ ឧដ្ឋាយ គតោ, ន ឯកោបិ សោណំ បពោធេសិ, សព្ពេ វិស្សរិត្វា អគមំសុ។ សោ បភាតាយ រត្តិយា បពុជ្ឈិត្វា ឧដ្ឋាយ កញ្ចិ អបស្សន្តោ សត្ថេន គតមគ្គំ គហេត្វា សីឃំ សីឃំ គច្ឆន្តោ ឯកំ វដរុក្ខំ ឧបគច្ឆិ។ តត្ថ អទ្ទស ឯកំ មហាកាយំ វិរូបទស្សនំ ពីភច្ឆំ បុរិសំ អដ្ឋិតោ មុត្តានិ អត្តនោ មំសានិ សយមេវ ខាទន្តំ, ទិស្វាន “កោសិ ត្វ”ន្តិ បុច្ឆិ។ “បេតោម្ហិ, ភន្តេ”តិ។ “កស្មា ឯវំ ករោសី”តិ? “អត្តនោ បុព្ពកម្មេនា”តិ។ “កិំ បន តំ កម្ម”ន្តិ? “អហំ បុព្ពេ ភារុកច្ឆនគរវាសី កូដវាណិជោ ហុត្វា បរេសំ សន្តកំ វញ្ចេត្វា ខាទិំ, សមណេ ច ភិក្ខាយ ឧបគតេ “តុម្ហាកំ មំសំ ខាទថា”តិ អក្កោសិំ, តេន កម្មេន ឯតរហិ ឥមំ ទុក្ខំ អនុភវាមី”តិ។ តំ សុត្វា សោណោ អតិវិយ សំវេគំ បដិលភិ។

តេតា បនំ កន្ធេត្តា ឞុលេតា បល្លិទ្ធិតកាឞ្យអលេលិហិតេ ងេ្ហ េបតគារេក បឃ្សិត្វា តេឆច បុដ្ឋិ, េតបិឃ្ស អត្តនោ កឞ៉ុ កេឆឃុំ៎ េត កិទ កាទ្យកន្ធភកេទ គារកកាលេ កន្ធចាលិខ្លាឃ ឌីចិក៌ កេបៀត្តា អត្តនោ ឞាតទិ លឹណាឞេច តិឞេត្តត្វា េកាេឌត្តិឃា េកហំ កត្វា “អឞៀ៉ាក៌ ឞត្តក៌ កឞ្វា ឞឞណាត៌ េងឃិ, តឃា ឌិត្ថំ េកាេឌត៌ ក្យឌ្ឋាគកឞឞណាត៌ ឞុលេតា កាឞ្យអលេលិហិត៌ បល្លិទ្ធុ”តិ អេក្កាឃិឃ្យ៎ េត េតភ កេឞ្ទុត តិទេឃ បឌ្ឋិត្វា តឃ្ស ចិបិកាចេឃេឃត េបតេឃាតិឃំ តិត្តតិត្វា តគា ត្ថឞំ ទ្យុក្ល អត្យកចត្តិ៎ តឞ្ឞិ ឃ្យត្វា េឃាេណា អតិចិឃ ឃំេចកឌាេតា អេហាឃិ៎

េឃា ង្កេឌ្ឋតិ៎ កត្វា តំ កេទលឹឃំ តឹេទត្វា ក្យទេឈទំ បច្ឆាកេតា េឆទំ ង្កបឃន្ទឞិត្វា កតបឌិឃត្វាេទា តឞត្តំ អាេទាេចឃិ៎ េឆេទាបិឃ្ស បចត្តិតិចត្តិឃ្យ អាឌិតចាតិឃំេឃ ចិកាេចេត្តា ឆឞ៉ុ េងេឃឃិ៎ េឃា េឆទំ ចត្តិត្វា េកហំ កេតា ឃាឃឞាឃំ ក្យឌ្ឋិត្វា ឃឃត៌ ង្កបកេតា េឆាក៌េឃច តិត្វាឃិត្វា បឞ្ញិត្វា ឃឃភតេល តិឃឌ្ឋ ឃឆាឃ្យត៌ ឆឞ៉ុ បច្ចេចក្កិត្យ អាេទ្ធា៎ តឃ្ស តំ ឆឞ៉ុ បច្ចេចក្កេតា េត ច េបតត្តកាេច អត្យឃ្សេទតា ឃំឃាេទ្យក្ល អតិចិឃ កឃាភក៌ ហ្យត្វា ង្កបដ្ឋាឃិ, បត្តឌ្ឋាឃ ចិត្តំ តឞិ៎ េឃា ចិកាតាឃ េទត្តិឃា ឃទឹេបឌិឌក្កត៌ កត្វា េឆទំ ង្កបកត្វា អត្តនោ អឌ្ឋាឃឃំ អាេទាេចត្វា បត្តឌ្ឋិ ឃាចិ៎ េតភ ទ្យត្តំ “អឆ េលា េឃាេណា ង្កបិឃេកា...េប... បត្តាេឌត្យ ឞំ, ភេត្ត, អេឃ្យៀា ឞហាកច្ឆាេភា”តិ៎

តត្ថ ឃឆា ឃឆាតិអាឌិបគាត៌ អឃំ ឃេទ្ធបេត្ថ – េឃភ េឃភ អាកាេទភ អេឃ្យៀា ឞហាកច្ឆាេភា ឆឞ៉ុ េងេឃតិ អាចិក្ខតិ បត្តាេបតិ បដ្ឋេបតិ ចិចេទតិ ចិភឌតិ ង្កត្តាតិ៎ កេទាតិ បកាេឃតិ, េតភ េតភ េឞ ង្កបបទិក្កេតា ឲចំ េហាតិ “ឃេងត៌ ឃិក្កត្តឃ(ព្រហ្មចទិឃំ ឲកឞ្ញឹ ឌិចឃំ អលត្ថំ កត្វា ចទិឞកចិត្តំ បិេបតត្តាតាឃ ឲកត្តបទិប្យណ្ណំ, ឲកឌិចឃឞ្ញឹ កិេលឃឞេលភ អឞលឹត៌ កត្វា ចទិឞកចិត្តំ បិេបតត្តាតាឃ ឲកត្តបទិឃ្យទ្ធំ, ឃទ្ទលិលិត៌ លិលិតឃទ្ទឃឌិឃំ េឆាតឃទ្ទឃបៀឌិកាក៌ ចទិតត្តំ, ត្ថគំ ភ ឃ្យកទំ អកាទំ អឌ្ឋាចឃតា អកាទឞេឌ្ឋាចឃេត្តភ ឲកត្តបទិប្យណ្ណំ...េប... ចទិត្យ”ត្តិ៎

ឲចំ អត្តនោ បទិចិតក្កិត៌ េឃាេណា ង្កបិឃេកា េឆេឃ្ស អាេទាេចត្វា តំ បឌិបឌ្ឋិត្យកាេឞា “ត្ថច្ឆាឞហំ ភេត្ត”តិអាឌិឞាហ៎ េឆេទា បភ “ភ តាចឃ្ស ខាតាលំ បទិបិក៌ កត”ត្តិ ង្កបឆាេទត្វា ខាតាលបទិបិក៌ អាកឞឃឞាេភា “ទ្យក្កទំ េលា”តិអាឌិភា បត្តឌ្ឋាលត្ថំ តិចាេទឃិ៎ តត្ថ ឲកេឃឃ្យត្តិ អត្យតិឃេឃឃ្យំ៎ ឲត្ថ ច េឃឃ្យាឃឹេឃត “ឲេកា តិដ្ឋតិ, ឲេកា កច្ឆតិ, ឲេកា តិឃឹងតី”តិអាឌិភា ភេឃភ ទ្យត្តំ ចត្យឃ្យ ត្ថទិឃាបេឆឃ្យ កាឃចិេចក៌ ឌឹេបតិ, ភ ឲកិកា ហ្យត្វា ឃឃភឞត្តំ៎ ឲកភត្តត្តិ “ឲកភត្តិេកា េហាតិ ទត្វាបេទតា ចិេទតា ចិកាលេកាេឌភា”តិ (ឌី៎ ភិ៎ ១៎១០, ១៥៎; ម៎ ភិ៎ ១៎១៥៩ អ៎ ភិ៎ ៩៎៤១) ឲចំ ទ្យត្តំ ចិកាលេកាេឌភា ចិទតិ៎ ឃត្ថាឃ ចគតិ៎ (ព្រហ្មចទិឃត្តិ េឞច្យតចិទតិ(ព្រហ្មចទិឃំ, ឃិក្កត្តឃាត្យេឃាកឃទ្ទាត៌ ឃាឃភ(ព្រហ្មចទិឃំ ចា៎ ត្ថឈ្ញាតិ េចាគភេត្ថ តិបិេតា៎ តេត្ថចាតិ េកេហេឃច៎ ត្យទ្ធាត៌ ឃាឃត៌ អត្យឃ្យឌ្ឋាតិ តិច្ឆឹទិ៍លិេបិឃឆឹលតិឃឞាឌិេភគំ បច្ឆាក្កំ អដ្ឋក្កំ គឃក្កច្ឆា ឃឹលំ តគត្យទ្ធបច្ឆា ឃឞាឆិបត្តាកាចត៌ អត្យឃ្យឌ្ឋា៎ ឲតងិៀ៉ង្កបិឃេកភ បុត្តាកាេក អត្យឃ្យឌ្ឋិតត្តំ ត្យទ្ធឃាឃត៌ ភាឞ៎ េតភាហ “កាលឃ្យត្តំ ឲកេឃឃ្យំ ឲកភត្តំ (ព្រហ្មចទិឃ”ត្តិ៎

តត្ថ កាលយុត្តន្តិ ចាតុទ្ទីបញ្ចទ្ទីអដ្ឋទីបិឧិហាទិកបក្ខសង្ខារេតេន កាលេន យុត្តំ, យថាវុត្តកាលេ ចា តុម្ហាកំអនុយុញ្ជិតព្ពស្ស យុត្តំ បតិរូបំ សក្កុណេយ្យំ, ន សន្តកាលំ សន្តន្តិ អធិប្បាយោ ៍ សន្តេយេតំ ញាណស្ស អបរិបក្កត្តា តស្ស កាយានំ ទុប្បហានតាយ សម្មា បដិបត្តុំ នោកាសំ កាទានបតុំ ចតតិ, ន បត្តុប្បាលន្តិ តិចារេតុំ បត្តុប្បាកិសង្ខារេនាតិ បត្តនិតុំ អាទេយ្យវាចា ភូស្សានោ បដិប្បស្សម្ភីតិ ព្រវិត្វាន អបរិបក្កត្តា សំវេគស្ស ច ភាតិតិក្លកាចនោ ចូបសមំ កិញ្ចាបិ បដិប្បស្សម្ភិ, តេនេត វុត្តចិជិ បន អនុតិដ្ឋន្តោ កាលេន កាលំ តេនំ ភូបសន្តមិត្វា បយិរុបាសន្តោ ធម្មំ សុណាតិ ៍ តស្ស វុត្តនយេនេវ ទុតិយស្មិំ បត្តុប្បាយ ចិត្តំ ភូប្បន្នំ, តេនស្ស ច អាទេនាចសិ, ទុតិយស្មិំ តេនោ បដិក្កមិ ៍ តតិយវារេ បន ញាណស្ស បរិបក្កភាវំ ញត្វា “ព្ពជាតិ តំ បត្តាជេតុំ កាលោ”តិ តេនោ បត្តាជេសិ, បត្តនិតញ្ច តំ តីណិ សំវច្ឆរានិ អតិក្កមិត្វា ភណំ បរិយេសិត្វា ភូបសម្បាទេសិ ៍ តំ សន្ធាយ វុត្តំ “ទុតិយស្មិំ ពោ វារោណា…បេ… ភូបសម្បាទេសី”តិ ៍

តត្ថ អប្បកិច្ចកោតិ ពកិបយកិច្ចកោ ៍ តថា ហិ ស កិច្ច ឃេករុឃ្យេត យន្តិយតេនេវ ចសិម្ហ, តស្មា តត្ថ ពកិបយា ឲច អហោសិ ៍ តេ ច ឲកស្មិំ កាលេ ឲកោ, ឲកស្មិំ ទិកាលេ ទ្វេតិ ឲចំ ចិសុំ ចិសុំ ចសិម្ហ ៍ កិច្ចន្តាតិ ក្រច្ចត ៍ ភាសិរេតាតិ អាឃាតេសត ៍ តេតា តេតាតិ តស្មា តស្មា កាយតិកាយានិតោ ៍ តេនេត ហិ ពកិបយេ កិច្ច អាគេត្វា អន្តោវស្សំ អាតិយយាតេសុ បុរេត្តំ អាតិតា តោតចិនេច ករណីយេត បក្កមិស្សុ, កេចិ កាលំ អាកមេត្វា បុត តេសុ អាតិយយាតេសុ ព្ពតេទ បក្កមិំសុ ៍ ឲចំ បុគ្គលា អាគយតេត សត្តិបិតោ ចិនេទេតច អហោសិ ៍ តេនេទាបិ តថា ឲកចិហារី អហោសិ ៍ តេត វុត្តំ “តិណ្ណំ ចស្សានំ…បេ… សត្តិបិតាភវត្វា”តិ ៍

ចយ្សំចុត្តស្សាតិ ចយ្សំ ភូបកន្ត្វា ចុសិតចតោ ៍ ឲជិសោ ច ឲជិសោ ចាតិ ឲចរូបេ ច ឲចរូបេ ច ៍ “ឲចរូបេន ភាយ រូបកាយសម្បត្តិយា សមន្នាគតោ, ឲចរូបេន ធម្មកាយសម្បត្តិយា សមន្នាគតោ”តិ សុតោនេវ យេ សោ គកចា ៍ ន ច យថា សម្មុខា ជិនេន្ទាតិ ឲត្ថ បន បុច្ឆន្តសន្ធាយ ឲច អាយស្មា សោណោ គកចត្តំ ធម្មកាយេ អហោសិ ៍ អបរកាគេ បន សត្ថារា សទ្ធិំ ឲកគន្ធកុដិយំ ចសិត្វា បច្ចូសសមយំ អជ្ឈិដ្ឋោ សោឡសអដ្ឋកវគ្គិយានិ សព្ពានិ សម្មុខា អដ្ឋិ កត្វា ឃតសិ កត្វា សន្តំ ចេតសា សមន្នាហរិត្វា អត្តធម្មបដិវេធេន ហុត្វា គហេត្វា ធម្មបសញ្ញាបរិយោបន្នាជិចុសេត សយាហិតោ សទ្ធញ្ញាបរិយោសានេ ចិបស្សនំ បដ្ឋបេត្វា សង្ខារេ សម្មសន្តោ អនុបុព្ពេន អរហត្តំ បាបុណិ ៍ ឲតត្តនេយេច ហិស្ស គកចតា អត្តនា សទ្ធិំ ឲកគន្ធកុដិយំ ចាសោ អាណត្តោតិ ចទន្តិ ៍

តេនាហ បនាហ “ន ច យថា សម្មុខា ជិនេន្ទាតិ ព្ពជំ រូបកាយទស្សនេនេវ សន្ធាយ វុត្តំ ៍ អាយស្មា ហិ សោណោ បត្តនិត្វា តេនស្ស សត្តិកេ កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា ឃដេន្តោ ចាយមន្តោ អនុបសម្បន្នោច សោតាបន្នោ ហុត្វា ភូបសម្បជ្ជិត្វា ‘ភូបិសកាបិ សោតាបន្នា ហោន្តិ, អហម្បិ សោតាបន្នោ, កិមេត្ថ ចិត្ត’ន្តិ ភូបរិមគ្គត្ថាយ ចិបស្សនំ ចឌ្ឍេត្វា អន្តោវស្សេនេវ ឆឡភិញ្ញោ ហុត្វា ចិសុទ្ធិបចារណាយ បចារេសិ ៍ អរិយសច្ចទស្សនេន គកចតោ ធម្មកាយោ ជិនេន្ទោ ភាយ ហោតិ ៍ វុត្តញ្ហេតំ ‘យោ ខោ, វក្កលិ, ធម្មំ បស្សតិ, សោ មំ បស្សតី’តិ (សំ៍ និ៍ ៣៍៨៧)៍ តស្មាស្ស ធម្មកាយទស្សនំ បគេច សិទ្ធំ, បចារេត្វា បន រូបកាយំ ទដ្ឋុកាមោ អហោសី”តិ ៍

បាសាទិកន្តិអាទិបទានំ អត្ថោ អដ្ឋកថាយមេច វុត្តោ ៍ តត្ថ ចិម្ហាបិកចិញ្ញត្តិតាតន្តិ បដិបក្ខក្ខតានំ ជិន្ទ្រិចត្តចិញ្ញត្តិតាតន្តិ អត្ថោ ៍

បរិយាទិកត្តិ (ដ្ឋកា អដ្ឋ ១០) ចា ន្ធតិ្តរយហាបុរិរលក្ខណអឃិតិអត្យញ្ញូតញ្ញាយប្បការកព្យាលិលក្ខាណាយ រយត្ថបរិយាទិកាយ អត្ថនោ រទិរប្បការ រយព្ចត្តិយា ទ្ទបកាយធស្សតព្យាចដស្ស ឌតស្ស រដ្ឋាកាកនោតា បរយាធាចហំ បរយាឝឹយត្តិ

ធរធាលចព្យចេរារឌ្គូលអរយាឆារណោញលអដ្ឋារអរអារចលិកព្យន្ធលខ្ញុប្បក្យតិអបរិយាណក្យាណកាណរយក្តាកតាយ ឆព្ទុកាយរយព្ចត្តិយា

បរិក្ខកឌតស្ស បរយាឝឹយំ បឃីឌិតព្ចាយុត្តិ បរយាឆក់ ចា រត្តិត្រ្តិយត្តិ ចក្ខាឌិបន្តិត្រ្តិយលេិលតាចិករយត ទ្ទបរត្តបន្តិត្រ្តិយំ រត្តយាតរត្តិ

លដ្ឋស្ស យតិត្រ្តិយស្ស តិត្តិរយចតកាទ្ទបកយគេត ទ្ទបរត្តយាតរំ ន្ធត្តយឌយធរយធំ អត្យប្បត្តត្តិ លេិក្យត្ត្រពណ្ណាចិយុត្តិចេតាចិយុត្តិរព្ចាតំ

ន្ធត្តយំ ឌយធំ រយធន្ធា អត្យប្បត្វា អឌិកក្ត្វា ឌិតំ ឌត្តត្តិ ស្បបរិស្បុន្ធកាយរយាចារតាយ ហត្វបិឌក្យក្កន្ធាកាចនោតា ឌចាឌិអកាចនោតា ច

កាលេយត ឌត្តិ ក្យត្តត្តិ ស្បបរិស្បុន្ធចឹរយាចារតាយ តិទ្ធត្វកចាចាកាចនោតា ទចាឌិអកាចនោតា ច ចាចាយ ក្យត្តិ យតិត្រ្តិយត្តិ

ស្បបរិស្បុន្ធយគោយយាចារតាយ អទិយិគ្គិយេរកេត អព្យាចដអប្បដិរព្ចរបក្ខាកាចនោតា ច យតិត្រ្តិយចនេត យតិត្រ្តិយំ គាកត្តិ

លក្ខាឌិចនេត អកយតនោតា, បហិគាតំ ទាកាឌិកិលេរយាតំ អបុគាកយតនោតា អបន្ធាកយតនោតា កស្សចិបិ អាក្យស្ស រដ្ឋាចាបិ អកទលនោតា,

បុតព្ភចស្ស ច អកយតនោតាតិ ព្ចរយហិ កានលោហិ គាកំ ៤ត្វ ច “បរិយាទិក”ត្តិ ព្ចយិតា ទ្ទបការេយត កកចនោតា បយាណក្ខតតំ ឌឹរបតិ,

“បរយាឝឹយ”ត្តិ ព្ចយិតា ឆព្ទុការេយត “រត្តិត្រ្តិយ”ត្តិអាឌិតា រេររហិ បយាណក្ខតតំ ឌឹរបតិ, នោត ចព្យប្បយាលិកេ លេិករត្តិចារេរ

អតចនេររនោតា រព្ចាតំ កកចនោតា បយាណកាចោ បកាឃិនោតាតិ ចេឌិតព្ចា ៤កចិហារទេតិ ៤កាកន្លក្យដិយំ កន្លក្យដិ ហិ ព្ចធ

“ចិហារទា”តិ អឌិប្បេតោ ចត្ត្វត្តិ ចឃិត្យំ

៤៥៥ អន្ត្យាកានេរ ចិតិតានេយត្វាតិ (ដ្ឋកា អដ្ឋ ៨៤) អន្ត្យាកានេរ តិរធ្ចាយ ចិតិតានេយត្វា “យហ្វា កកចា អាយហ្វនោតា រេរាណស្ស

រយាបត្តិរយាបន្ធនេត បដិរត្វាទិ កនេរាត្តា ឞាចកឞាឆារណា រដ្ឋា រយាបត្តិយោ អត្យលេិយបដិលេិយំ រយាបន្ធនោត្វា ធាហុធេច ទត្តិ

អន្ត្យាកានេរ តិរធ្ចាយ ចិតិតានេយត្វា បរិធ បក្ខលេក្វា ចិហាទិ បរិចិយិ, ពហ្វា អាយហ្វាបិ នោរាណោ កកចនោតា អឌិប្បាយំ ញាត្វា

ពធត្វទ្ទបំ រដ្ឋា តា រយាបត្តិយោ រយាបន្ធនោត្តា ធាហុធេច ទត្តិ អន្ត្យាកានេរ តិរធ្ចាយ ចិតិតានេយត្វា បរិធ បក្ខលេក្វា ចិហាទិ បរិចិយឹ”តិ

កោចិ ចធត្តិ បចិរិត្វា ច កកចតា អត្យន្ត្តាតោ ឌឹចទិ តិនោកាលឹយំ កត្វាបិ កកចនោតា បរិធបរស្ស តិរធ្ចាយ ចិតិតានេយរិ អន្ត្យឹតិ

អាណារេបរិ បដិកាត្យ តំ កិក្ខុ ឆព្ទុ ការិតត្តិ កិក្ខុ ព្យញាឆព្ទុ ការិតំ ដ្ឋបដ្ឋាត្យ ញាណយត្វ អាកន្ធត្យ, យចាស្បតំ យចាបរិយត្តិ ឆព្ទុ

កណាហិតិ អត្វា

រដ្ឋារតេច អដ្ឋកចក្កិកាតឹតិ អដ្ឋកចក្កត្វាតិ កាយស្បត្តាឌឹតិ (យហាតិ ១) រោរាន្យអរ ស្បត្វាតិ ររទេត អកាឃឹតិ ស្បត្វាស្សារណោររទេត

អកាឃិ, ររកត្ត្រាចនេត កនេធឃឹតិ អត្វា ររកត្ត្របរិនេយារាតេតិ ដ្ឋស្សាទណាចរាគេ ស្បក្កហិតាតឹតិ រព្ទ ដ្ឋក្កហិតាតិ ស្បុយតឃិកតាតឹតិ

ស្បុ យតឃិ កតាតិ ៤កេន្ធា ដ្ឋក្កហណាកាលេ រព្ទ ដ្ឋក្កហេត្វាបិ បន្ធា រដ្ឋាយាឌិចនេត យតឃិកទលាកាលេ ញូត្តាតិ ចា យិន្ធា នេរាបេតិ,

បធបន្ធាកដ្ឋិ ចា កនេរាតិ, ត ៤ចយំ ព្ចយិតា បត រព្ទុនធេច យធក្កហិតំ យតឃិ កតាតិ នោត ទ្យត្តិ “ស្បុយតឃិកតាតឹតិ ស្បុ យតឃិ

កតាតី”តិ ស្បុបឆាទិតាតឹតិ អត្វនោតាបិ ស្បុ ដ្ឋបឆាទិតាតិ អនេត្វ ហិ ស្បុ ដ្ឋបឆាទិនោ រក្ខា បរិព្ទព្ច រព្ទ ដ្ឋស្សារទេត្យំ កព្យាលិយាបិ

ចាចាយ រយត្តាកនោតាតិ ឃិចិលឆតិតាឌិតំ យចាចិឆាតំ ចធនេត បរិយណ្ហលបធព្យញ្ញូតាយ នេបិទិយា ចាចាយ រយត្តាកនោតា

ចិស្សដ្ឋាយាតិ ចិយុត្តាយ ៤នោតស្ស ចិយុត្តចាឌិតំ ធស្សតិ អនេតលកាលិយាតិ ៤លំ ព្ធន្ធតិ នេារឃា, តំ ត បណ្ណុទិតិ អនេតលកាលិ, តាយ

និទ្ធានាយាតិ អត្ថោ. អថ វា អនោលកលិយាតិ អនោលិយ ច អកលិយ ច, និទ្ធានាយ អកលិតបញ្ញាភាយ អបរិហីនបញ្ញាភាយាតិ អត្ថោ. យថា ហិ តំ ភគវា “ឧបតក្កំ, ភិក្ខវេ, យេ សាចកាតំ ភិក្ខុំ កល្យាណចាក្ករណាតំ យជិជំ សោរណោ គុជិកណ្ណា”តិ (អ॰ និ॰ ១.១៨៤, ១០៩) ឧបតកេក្កំ ធរេបសិ. អត្ថស្ស ចិន្តាបតិយាតិ យថានិបេ្យតំ អត្ថំ នាភេបតុំ សយត្ថាយ.

គតិចរេយ្យាតិ សោ គិរ យត្ថិយចយស្ស តតិយេ កោដ្ឋាសេ ជិតោ អាគយ្យសយ្យន្តោ ច បរេសំ ចិរតរបត្តខិតោ ចិយ ណាយតិ. តំ សន្ធាយ ភគវា បុច្ឆិតិ គោចិ, តំ អកាសេណំ ឧចំ សត្ថុ សយានិស្សំ អត្ថុភបិតុំ យុត្តោ, ឧតុគំ គាលំ គស្មា បយាឆំ អាបន្តោសីតិ បត អត្ថុយុញ្ជិតុំ សត្តា “គតិចរេយ្យាសី”តិ តំ បុច្ឆិ. តេនេតចាហ “គិស្ស បត ត្វំ ភិក្ខុ ឧចំ ចិរំ អកាសី”តិ. តត្ថ គិស្សាតិ គិកាសណា. ឧចំ ចិរំ អកាសីតិ ឧចំ ចិរាយិ, គោត កាសេណាត ឧចំ ចិរកាលំ បត្តាជ្ជំ អត្ថុបកត្តា អកាសយន្នោចសីតិ អត្ថោ. ចិរំ ជិដ្ឋោ សេតិ ចិរេត ចិរកាលេត យយា ជិដ្ឋោ កាសេយស្សតិ ចត្តុកាសេយស្ស កិលេសកាសេយស្ស ច. អានីតចេចាតិ ខោសោ. អបិចាតិ កាសេយស្ស អានីតចេច គោតចិ បកាសេត ជិដ្ឋបិ ត តាចាឋំ ឈរាចាសតោ តិក្ខបិតុំ អសក្ខិ. គស្មា? សង្ឃាឆា ឈរាចាសោ, ភ្ជាចចេហិ គិច្ចកសណ៌េយហិ សយុបញ្ចុ សេហា អការិយការចោ. តេនេតចាហ “ពហុកិច្ចា ពហុករណីយា”តិ.

ឧតយត្ថំ ចិជិត្វាតិ កាសេយស្ស យថាក្ខតំ អានីតចឆស្សិតោ ចិត្តំ ចិរាយិត្វាបិ ឈរាចាសេ ត បក្កត្តតិ, អញ្ញាឧត្តុ បឆុយបលិសេ ភ្ជកពិត្ត ចិយ ចិតិចត្តតិយេចាតិ ឧតយត្ថំ សង្ឃាការតោ ចិជិត្វា. ព្ចុយំ ភ្ជាតត្តិ បចត្តិ តិចត្តិព្ចា សយុនេច ឌាតន្តោ បចត្តិឃំ តំតិយិត្តេ ច ត គតាទិបិ រយតីតិ ព្ចុយត្តនីបកំ ព្ចុយំ ភ្ជាតំ ភ្ជាសេតសិ.

តត្ថ ជិស្វា អានីតចំ លេសិកតិ សត្តុសិយ្យ សដ្ឋាសេលិសេក “អតិច្ចា គុរក្លា ចិបរិណាយឆម្មោ”តិអានីតចំ ធោសំ បញ្ញាចក្ខុតា បស្សិត្វា ឧតេតតិ ចិបស្សតាចាសោ គមិតោ. ញាត្វា ឆយុំ តិទុបឆិត្តិ សត្តុបឆិបដិតិស្សក្កត្តា តិទុបឆិ តិត្តាតឆយុំ យថាក្ខតំ ញាត្វា, តិស្សរណចិចេកាសត្ថតាយតសកាចតោ យក្កញាណោត បដិចិន្តិត្វា. “ជិស្វា ញាត្វា”តិ ព្ចុយេសំ បភាតំ “ឈតំ បិចិត្វា ញាលំ ហោតិ, សីហំ ជិស្វា ភយំ ហោតិ, បញ្ញាយ ចស្ស ជិស្វា អាសចា បរិក្ខិណា ហោន្តិ”តិអានីសុ (ម॰ និ॰ ១.២៧១) ចិយ ហេតុអត្ថតា ឥដ្ឋព្វា. អរិយោ ត រយតិ បាបេតិ កិលេសេហិ អារកត្តា អរិយោ សប្បុរិសោ អត្តុយតេត្តបិ បាបេ ត រយតិ. គស្មា? បាបេ ត រយតិ សុចីតិ សុចិសុគ្គកាយសយាចាសាជិតាយ សុចិ សុគ្គបុគ្គលោ សាឌំ‌សោ ចិយ ភ្ជាសេដ្ឋាសេត បាបេ សំកិលិដ្ឋឆម្មេ ត រយតិ គាកិតត្តុតិ. “បាបេ ត រយតិ សុចី”ត្តិបិ បាឋោ, តស្សត្ថោ – បាបេ បុគ្គលោ សុចិ អតចជ្ជំ ចោឌាតឆយុំ ត រយតិ, អញ្ញាឧត្តុ កាយស្សាសាឆយា ចិយ ភ្ជាសេដ្ឋាតំ អសុចិ សំកិលេសឆម្មំ យេច រយតីតិ បដិបក្ខតោ ធេសតំ បរិចេត្តតិ.

សោណកុជិកណ្ណចត្តុកចាចណ្ណនា និដ្ឋិតា.

១៥៥. កាឡអភិហោតិ កាឡអយុឧចាភរឌាតិ. សេសយេត្ត បាឡិគ្គតោ អដ្ឋកចាតោ ច សុចិញ្ញេយ្យមេវាតិ.

ចម្ទព្ពភ្ឋកចល្លភា ភិង្គិ៣ា៍

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

គហេត្វា បចារេន្តីតិ អធិប្បាយោ។ បដិសន្តាបិ បដិក្ខិបន្តីតិ “ទិវា កោដត្តាយ កប្បិស្សតី”តិ សល្លក្ខេត្វាបិ បដិក្ខិបន្តិ។

១៤៩។ សប្បាទេ ឆហតកយំ បដិច្ឆាទិការេចា ចន្តិ។

១៥០។ ភេតោបសត្ថាតិ ភេយតោ បសត្ថា។ យាឈានេតាតិ “យា ឈានេតេ បិហិតោ”តិ ឧបចំ យាឈាតេឈាសិតទិចសោ។

យាគុមធុគោឡកាទិកថាវណ្ណនា

១៥១។ មធុគោឡកន្តិ សក្ខរាទីហិ យុត្តបូវំ។ អាយុំ ទេតីតិ អាយុវឌ្ឍនំ ទេតិ។ វណ្ណន្តិ សរីរវណ្ណំ។ សុខន្តិ កាយិកចេតសិកសុខំ។ ពលន្តិ សរីរពលំ។ បដិភានន្តិ យុត្តមុត្តបដិភានំ។ វាតំ អនុលោមេតីតិ វាតំ អនុលោមេត្វា ហរតិ។ វត្ថិំ សោធេតីតិ ទបកិយោ វុឌ្ឍិ ករោតិ។ អាមាវសេសំ បាចេតីតិ សចេ អាមាវសេសកំ ហោតិ, តំ បាចេតិ។ អនុប្បទន្នន្តិ ទេតិ។ វាតញ្ញ ខ្យបរតីតិ សម្ពន្ធិតព្ពំ។

១៥២។ តត្ថ ច “បរម្បរភោជនេ ការេតព្ពោ”តិ ឥមិនា វុត្តំ។ បរម្បរភោជនញ្ហិ បញ្ចន្នំ ភោជនានំ អញ្ញតរេន និមន្តិតស្ស តំ ឋបេត្វា អញ្ញំ បញ្ចន្នំ ភោជនានំ អញ្ញតរំ ភុញ្ជន្តស្ស ហោតិ, ខាទេ ច កិញ្ចិ ភោជ្ជយាគុំ បរិភុញ្ជិសុ, បញ្ចសុ ភោជនេសុ អញ្ញតរន្តិ អាហ “ភោជ្ជយាគុយា ហិ បវារណា ហោតី”តិ។ យស្មា បញ្ចន្នំ ភោជនានំ អញ្ញតរំ បដិក្ខិបន្តស្ស វុត្តា បវារណា ភោជ្ជយាគុំ បដិក្ខិបន្តស្សបិ ហោតិយេវ, តស្មា ភោជ្ជយាគុបិ ឱទនគតិកាយេវាតិ អធិប្បាយោ។

១៥៣។ សុធុយោទបក្ខិបិត្វាតិ “គរចា បរិភុញ្ជិស្សតី”តិ បញ្ញយាតោ បក្ខិបិសុ។

បិឡិកាយវត្ថុកថាវណ្ណនា

១៥៤។ បិឡិកាយាតិ (ដីកា។ អដ្ឋ។ ៤៩) ឧបចំ តាយកោ យកធនេ ឧកោ កាយោ។ តស្ស កិរ កាយស្ស យាបតទិចសេ កាយក្ខោឡដ្ឋានេ ឆេត្វា តយោ បិឡក្កា បឆចិតោ ឧត្តិដ្ឋិត្វា តិក្ខយិសុ។ តេន តំ “បិឡិកាយា” តេត្វា ទោហរិសុ។ តទនសរីតិ តំ បិឡិកាយំ អននុបិហិតំ បិឡិកាយិកាតិ បិឡិកាយនាសិតោ ឧបិសកាតិ តេ កិរ ភគវតោ បនយនស្សតេត កោធិ សទ្ទោលសុ ច សីលេសុ ច បតិដ្ឋិតា។ តេន វុត្តំ “ឧបិសកា”តិ។ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិសូតិ បិឡិកាយេ កិរ អនាថបិណ្ឌិកោ លិច្ឆវិរាជាទយោ យត្ថស្សា កាលេន កាលំ គន្ធមាលាទិហត្ថា គហេត្វា តិហទិត្វា យានេហិបិ អឌ្ឍយានេហិបិ ចរន្តិ។ តេន បិឡិកាយនាសិតោ យត្ថស្សា តិដ្ឋបដ្ឋតា “ឧបេតសទ្ទាន អាគតកាលេ ចរន្តានំ កប្បិស្សតីតិ ឧបរបស្ស ពុទ្ធស្សាទំ កណ្ណបដិសាយនដ្ឋានំ, ឧបរបស្ស ចរន្តានំ, ឧបរបស្ស អាគន្តុកានំ អទ្ធិកយត្ថស្សានំ, ឧបរបស្ស គិលានានំ កបលាយត្ថស្សានំ, ឧបរបស្ស គិលានានំ ចរន្តានំ កប្បិស្សតី”តិ សន្តោសំ អញ្ញមញ្ញំ អយវេត្វា ចរតប្បហោតកំ តករយន្ថ្លយហតិ សាលំ ការេសុំ, តស្ស នាមំ អាចរចាការន្តិ។ អាគន្ត្វា ចរន្តិ ឯត្ថ អាគន្តុកាតិ អាចរចា, តទេច

អាកា៖ អាចឃចាកា៖៍

ត៌ ឌិចឃ្វា ត៌ តិដ្ឋាត៌ អកយាឃិ៍ ទេព តត្ថ កត្វា ឮដ្ឋកកយូឃុឆាកយូចិត្តកយូឌិចឃេត ឃុបរិតិដ្ឋិត៌ ឃុឃខ្ចិត៌ ឌេចឌិយាតឃឌិឃ៌ ក្វារកោដ្ឋកទោ បដ្ឋាឃ ទូលៅកេត្វា "ឮឌ៌ អាចឃចាកា៖ អតិឌិឃ យទោរយ៌ ឃឃ្យិរិក៌, ពេត ត្យ ទោ បផយ៌ បរិក្យត្ត អយ្យា៌ ឌីឈទត្ត ហិតាឃ ឃុតាឃ អឃ្យា"តិ ឌិទត្តាឃុំ, តឃ្វិឃេច ឥ ពលោ "កកចា ត៌ កាយ៌ អត្យប្យទត្វា"តិ អទឃ្យាឃុំ, ទេត ទេ ដ្ឋប្យត្តប៊ីតិឃោយតឃ្យា "អទេមត្វិ កកចា កត្វាបិ អាទេតតទ្វោ ឃិឃា, ឃោ ឃឃេមច អយ្យា៌ ចឃតដ្ឋាត៌ ឃយ្យទត្វា, អជ្ជ មឃ៌ កកចត្ត ឮឆ ចឃាទេបត្វា បផយ៌ បរិក្យជ្ជាទេបឃ្យាយ, តឆា កិក្ខុឃដ្ឋ៌, កិក្ខុឃខ្ចេ អាកទេត ទេតបិដក៌ ត្យុឌ្ឋចឆត៌ អាកតទេមច កឌិឃ្យតិ, ឃត្វា៖ មឌ្គុលិ៍ ចឆាទេបឃ្យាយ, ឆម្ហ៊ុ កឆាទេបឃ្យាយ, ឮតិ តឹហិ ទតទេតហិ បរិក្យទេត្ត បច្ឆា អយ្យា៌ បទេ៖ឃត្វា បរិទេកាទេកា កឌិឃ្យតិ, ទុច៌ ទេតា ឌីឈទត្ត ហិតាឃ ឃុតាឃ កឌិឃ្យតី"តិ ឃត្តិដ្ឋាត៌ កត្វា ទុតឆត្វមេច កកចត្ត ដ្ឋបឃក្កមិឃុ៍ តឃ្វា ទុចមាហ៌ឃុ "អឆិចាទេឃត្យ ទេតា, កទេត្ត, កកចាអាចឃចាកា៖"ត្តិ៍ ទេតត្យបឃក្កមិឃ្វុតិ (ឌី៍ តិ៍ អដ្ឋ៍ ១៍១៥៥-១៥៦; ម៍ តិ៍ អដ្ឋ៍ ១៍១១) កិច្ចាបិ ត៌ ឌិចឃេមច បរិតិដ្ឋិតត្វា ឌេចឌិយាត៌ ឌិឃ ឃុឃខ្ចិត៌ ឃុបឌិឌក្កិត៌, ត្យុឌ្ឋា៖ហ៌ បត កត្វា ត បដ្ឋាត្ត៌ ត្យុឌ្ឋា ហិ តាយ អទទ្ធាត្ថាយឃា អទទ្ធា៖ាយា, អទេត្តាកាទេយ ចទេឃឃ្យ ចា ទេតា ចា, តឃ្វា កកចទេតា ទុឌិ ឌាតិត្វាច បដ្ឋាទេបឃ្យាយាតិ ឌិទេត្តត្វា ទេ កកចត្ត ដ្ឋបឃក្កមិឃុ, ឮឌាតិ កកចទេតា ទុឌិ ឌាតិត្វា តឆា បដ្ឋាទេបត្យកាយា ទេឃតាចឃចាកា៖ ទេតត្យបឃក្កមិឃុ៍ ឃត្តឃត្ត៖ អាចឃចាកា៖ ឃត្ត៖ត្វាតិ ទុត្ត ឃត្តទល៌ ឃត្តិ, ឃទេត្តា ឃកលៅ ឃត្ត៖ ទុត្តាតិ ឃត្តឃត្ត៖៍ អឆ ចា ឃត្តតត្តិ ឃត្តិ, ឃត្តំ ឃត្ត៖ ឃត្តឃត្តិ, ត៌ ឃត្តឃត្ត៖៍ កាចតប៉ុឃកតិឌ្ឋោឃាចាឃ៌, ឃឆា ឃត្តទេមច ឃត្តត៌ ទេហាតិ, ទុច៌ ឃត្តិទត្វាតិ អទេត្វា៍ ឃត្តបផយ៌ តាច "ទោយឃ៌ តាយ ឃត្តមឌ្គលេឃុ ចដ្ឋតី"តិ ឃុឆាបរិកយូកតយ្យិ ក្យម៊ិ អល្លទោយទេឃត ទូបុជ្ជាទេបត្វា បរិឃុក្ខកាច៌ ឆាត្វា ឃឆា អក្កត្ថដ្ឋាទេត បឆ៌ បដ្ឋាឃតិ, ទុច៌ ចាត្យជ្ជាតិឃកទេត្ឋហិ លិទេម្យត្វា ដ្ឋបរិ តាតាចណ្ណកដឃា៖ទេក ឃត្ត៖ត្វា ទេតឃ៌ ដ្ឋបរិ មហាបិដ្ឋិកកោឌទេច អាឌិ៍ កត្វា ហត្តត្ត៖លាឌីហិ តាតាចទេណ្ណហិ អត្ត៖ទេលាហិ ឃត្ត៖តត្តឃ្យុត្តក៌ ឃទេត្តាកាឃ៌ ឃត្តា៖ាទេបឃុំ៍ ទេតត ច្យត្ត "ឃត្តឃត្ត៖ អាចឃចាកា៖ ឃត្ត៖ត្វា"តិ៍

អាឃតាតីតិ មដ្ឋដ្ឋាទេត តាច មឌ្គលត្តម៉ុ តិឃ្យាឃ មហា៖ហ៌ ត្យុឌ្ឋាឃត៌ បដ្ឋាទេបត្វា តត្ត ឃ៌ ឃ៌ មត្យុកត្វា មទេតា៖មត្វា បច្ចត្ត៖ល៌, ត៌ ត៌ អត្ត៖ត្វា ដ្ឋកទេតាទេលាហិតក៌ មត្យុជ្ជាឌឃ្យត៌ ដ្ឋបឆាត៌ ដ្ឋបឌហិត្វា ដ្ឋបរិ ឃុចណ្ណដតតា៖កចិឌិត្តចិតាត៌ ឆាត្តិត្វា កត្ថឆាយបុប្យឆាយបត្តាឆាយាឌីហិ អលង្ក៖ត្វា ឃមត្តា ក្វាឌឃហទេត្ត ផាទេត បុប្យឌាលិ៍ កាទេ៖ត្វា តិ៍ឃហត្តមត្ត ផាត៌ បដឃាលិឃា បរិក្ខិបិទេបត្វា បត្ថិមកិត្តិ តិឃ្យាឃ កិក្ខុឃដ្ឋឃ្យ បល្លដ្ឋបឹផអបឃ្យឃបឹផមុល្ហបឹផាឌីតិ បដ្ឋាបិទេបត្វា ដ្ឋបរិ ទេឃតបច្ចត្ត៖លាហិ បច្ចត្ត៖ាទេបត្វា ឃាលិឃ បឌិឌីតបឃ្យិ អត្តទេតា តិឃជ្ជាទេឃាក្កុ កាទេ៖ឃុំ៍ ត៌ ឃត្តាឃ ច្យត្ត "អាឃតាតិ បដ្ឋាទេបត្វា"តិ៍

ដ្ឋឌកមលិកត្តិ មហាក្យត្តិក៌ ឃទេមលិ ដ្ឋឌកចាដិ៍ ទុច៌ កកចា កិក្ខុឃខ្ចោ ច ឃឆា៖ត្យទិឃា ហត្តបិទេឌ ឆោឌិឃ្យត្តិ, មុល៌ ឌិក្ខាទេលឃ្យត្តីតិ ទេតឃុ ទេតឃុ ផាទេតឃុ មលិចណ្ណឃ្យ ដ្ឋឌកឃ្យ បុទេ៖ត្វា ចាឃត្តាឃ តាតាបុប្យាតិ ទេចច ដ្ឋឌកចាឃត្យណ្ណាតិ ច បក្ខិបិត្វា កឌលិបទេណ្ណហិ បិឌហិត្វា បតិដ្ឋាទេបឃុំ៍ ទេតត ច្យត្ត "ដ្ឋឌកមលិក៌ បតិដ្ឋាទេបត្វា"តិ៍

ទោលបតិបំ អារទោបត្វាតិ ទតោស្វចណ្ណាតិយឃតណ្ឌាស្វ គណ្ឌតិបិកាស្វ ទឃាតកទ្វបកាតិតំ ហតេ្ត ឥបិតស្វចណ្ណទតាតិយឃកបល្លិកាស្វ ច ទោលបតិទប ឌលឃិត្វា៑ ទឃត ភគវា ទោតុបសក្កមិស្វតិ ឲត្ត បត ទោ បិដលិកាយិទិកាបិសកា ត ទកចលំ អាចសឆាការទយច, អឆ ខោ សកលឃ្វីយ្យិ ការេយ ចិធិទឃា សន្ថារបត្វា ឆនេ ក្ខស្សារបត្វា ទកហក្វារទស្វ បុណ្ណឈទេ ច ពនលិអាគទឃា ច ឥបិទបត្វា សកលកាយំ ឌិបយាលិហិ ចិប្បកិណ្ណតារគំ ចិយ ពត្វា "លិទបទោ ជារទោ លិទំ បិទឃច, ឥហទក្យារទ លហុំ លហុំ ទភាទឌត្វា សឃារបឆ, ក្ខច្ចារសន្ធំ យា ពទិត្វ, អជ្ជ ឲពទត្តិ សត្វា អទត្ថាការេយ ចសិស្សតិ, ត្យុទ្ធា ភាយ អប្បសទ្ធកាយា ទហាត្តិ"តិ ទភទិ ចទារបត្វា សឃំ គណ្ឌតិបិកា អាគាឃ ទឃត ភគវា ទោតុបសក្កមិស្វ៑

អឆ ខោ ភគវា តិចារេសត្វា បត្តចិចទយាគាឃ សង្ឃិ កិក្លូសទ្ឈេត ទឃត អាចសឆាការំ ទោតុបសក្កមីតិ "ឃស្ស ជាតិ, ភន្តេ, ភគវា ពាលំ យញ្ញាតី"តិ ឲចំ កិទ ទោហិ ការេល អារទោចិតោ ភគវា លិលាទទសត តិត្តទត្តទកាចិត្យអារបុប្បចណ្ណ ស្វទត្តំ ត្វបដ្ឋំ ពត្តទិឃា បក្យំ ពទត្តទត្តា ចិយ, សំចិឆាឃ តិយណ្ឌលំ បដិដ្ឋារឌទត្តា តិចារេសត្វា ស្វចណ្ណបិយទក្កត បក្យពលិបំ បរិក្ខិបទត្តា ចិយ, ចិន្ត្ថលតាសស្សិទិគំ កាឃពាគ្គតំ ពាគ្គិត្វា ទត្តកាឃ្គលេភ ពឌក្យុំ បទិទឃាតគ្គទត្តា ចិយ, ទតាតសត្យទព្ទាឆ ស្វចណ្ណក្លិទក បចាត្យអឌាលំ លិបយាទភា ចិយ, យហតិ ស្វចណ្ណទចតិទឃ ទត្តកាឃ្គលកញ្ញាគំ បដិយុច្ចារទត្តា ចិយ, ពច្ឆត្តំ បុណ្ណចក្តំ ទត្តចលិហទពាត បដិដ្ឋាគឃយាទភា ចិយ, ពញ្ចាតពិទិយត្តទក ស្វបក្កលិលារសំ បទិសិច្ចារទត្តា ចិយ, ចិត្តក្យូដបព្ទតយត្តគំ ចិន្ត្ថលតាឌារលេភ បរិក្ខិបទត្តា ចិយ ច សចក្កចាត្យអសិទតទ្វឃ្ពគ្គ្ទយហាបឆចិ ចារេលត្វា ពហិតតិទ្រោឆបល្លចសយាតចណ្ណំ ទត្តចទបំស្វក្យុលំ បិទ្វបិត្វា ចតពហតទោ ទពសទឃិទោ ចិយ, ក្ខគឃបព្ទតក្យូដទោ បុណ្ណចទក្តា ចិយ, ឥាលស្វទិទឃា ចិយ ច អត្តភា តិសិត្តតទ្វសណ្ឌទោ តិក្ខមិ៑

អឆស្ស ពាឃទោ ទយឈយុលទោ ចិន្ត្ថពលិបិ ចិយ ទស្វិទឃា តិក្ខមិត្វា ស្វចណ្ណទសឆារាបទិទសពបិញ្ជទបត្តបុប្បឋលឆាលាចិដទប ចិយ សយត្តទោ ទ្វទក្ខ ពទិ ស្វ៑ តាចទចច អត្តទភា អត្តទភា បត្តចិចទយាគាឃ យហាកិក្ខូសទ្ឈោ ភគវត្តំ បរិចារទសិ៑ ទោ ច តំ បរិចារទត្វា ជិតកិក្ខ ឲចទ្វបិ អទហសំ អប្បិដ្ឋា សត្តុជ្ជា បចិចិត្វា អសំសដ្ឋា អារទ្ធចិទិឃា ចត្តារទា ចចតក្ខយា ទចាគកា បិបការហិទភា សីលសម្បន្នា សមាធិសម្បន្នា បញ្ញាសម្បន្នា ចិមុត្តិសម្បន្នា ចិមុត្តិញាណទស្សនសម្បន្នា៑ ទោហិ បរិចារិទោ ភគវា ទត្តកាឃ្គលបរិក្ខិទត្តា ចិយ ស្វចណ្ណក្ខទក្ខ, ទត្តបក្យូសណ្ឌមញ្ញាតា ចិយ ស្វចណ្ណភាចា, បចាត្យអទចតិកាបរិក្ខិទត្តា ចិយ ស្វចណ្ណបិសាទគា ចិទទាចិត្វ៑ យហាកស្សបប្បយុលា បត យហាទឆទា ទយឈចណ្ណំ បំស្វក្យុលចិចទំ បិទ្វបិត្វា យលិចយុចយុិតា ចិយ យហាភាកា បរិចារឃិស្វ ចិតរាកា កិត្តកិទលសា ចិដចិតជដា លិត្តពាគ្គភា ក្យុទល ចា ពទលា ចា អលក្កា៑

ឮតិ ភគវា សឃំ ចិតរាទកា ចិតរាទកហិ, ចិតទគារសា ចិតទគារសហិ, ចិតទយាទហា ចិតទយាទហហិ , តិត្តទលហ្យា តិត្តទលហ្យហិ, តិក្កិទលទសា តិក្កិទលទសហិ, សឃំ ត្យុទទ្ធា អត្យុត្យុទទ្ធហិ បរិចារិទោ បត្តបរិចារិតំ ចិយ ទពសទំ, ទពសទបរិចារិតា ចិយ ពណ្ណិកា, អដ្ឋភាកសហស្សបរិចារិទោ ចិយ ឈទ្ធទត្តា ភាករាជា, តចុតិហំសសហស្សបរិចារិទោ ចិយ ឆតរដ្ឋា ហំសរាជា, ទសតក្កបរិចារិទោ ចិយ ចក្កចត្តី, យទ្វកណបរិចារិទោ ចិយ សទក្កា ទេចរាជា, ព្រហ្មកណបរិចារិទោ ចិយ ហារិតយហាព្រហ្មា, តារាកណបរិចុទោ ចិយ បុណ្ណចទក្តា អសទយត ត្យុទ្ធទចទសត អបរិយារណាត ត្យុទ្ធចិលិទសត បិដលិកាយីតំ យក្កំ បដិបជ្ជិ៑

អថស្ស បុរត្ថិមកាយតោ សុវណ្ណវណ្ណា ឃនពុទ្ធរស្មិយោ ឧដ្ឋហិត្វា អសីតិហត្ថំ ឋានំ អគ្គហេសុំ, បច្ឆិមកាយតោ ទក្ខិណបស្សតោ វាមបស្សតោ សុវណ្ណវណ្ណា ឃនរស្មិយោ ឧដ្ឋហិត្វា អសីតិហត្ថំ ឋានំ អគ្គហេសុំ, ឧបរិ កេសន្តតោ បដ្ឋាយ សព្ពកេសាវត្តេហិ មោរគីវវណ្ណា ឃនពុទ្ធរស្មិយោ ឧដ្ឋហិត្វា គគនតលេ អសីតិហត្ថំ ឋានំ អគ្គហេសុំ, ហេដ្ឋាបាទតលេហិ បវាឡវណ្ណា រស្មិយោ ឧដ្ឋហិត្វា ឃនបថវិំ អសីតិហត្ថំ ឋានំ អគ្គហេសុំ, ទន្តតោ អក្ខីនំ សេតដ្ឋានតោ, នខានញ្ច មំសវិនិមុត្តដ្ឋានតោ ឱទាតា ឃនពុទ្ធរស្មិយោ ឧដ្ឋហិត្វា អសីតិហត្ថំ ឋានំ អគ្គហេសុំ, រត្តបីតវណ្ណានំ សម្មិស្សដ្ឋានតោ មញ្ជិដ្ឋវណ្ណា រស្មិយោ ឧដ្ឋហិត្វា អសីតិហត្ថំ ឋានំ អគ្គហេសុំ, សព្ពត្ថកមេវ បភស្សរា រស្មិយោ ឧដ្ឋហិំសុ។ ឯវំ សមន្តា អសីតិហត្ថមត្តំ ឋានំ ឆព្ពណ្ណា ពុទ្ធរស្មិយោ វិជ្ជោតមានា វិប្ផន្ទមានា វិធាវមានា កញ្ចនទណ្ឌទីបិកាហិ និច្ឆរិត្វា អាកាសំ បក្ខន្ទមានា មហាបទីបជាលា វិយ, ចាតុទ្ទីបិកមហាមេឃតោ និក្ខន្តវិជ្ជុលតា វិយ ច ទិសោទិសំ បក្ខន្ទិំសុ។ យាហិ សព្ពទិសាភាគា សុវណ្ណចម្បកបុប្ផេហិ វិកិរិយមានា វិយ, សុវណ្ណឃដតោ និក្ខន្តសុវណ្ណរសធារាហិ អាសិញ្ចិយមានា វិយ, បសារិតសុវណ្ណបដបរិក្ខិត្តា វិយ, វេរម្ភវាតសមុដ្ឋិតកិំសុកកណិការបុប្ផចុណ្ណសមោកិណ្ណា វិយ ចីនបិដ្ឋចុណ្ណរញ្ជិតា វិយ ច វិរោចិំសុ។

កាយតោបិ អសីតិអនុព្យញ្ជនព្យាមប្បភាបរិក្ខេបសមុជ្ជលំ ទ្វត្តិំសមហាបុរិសលក្ខណបដិមណ្ឌិតំ សរីរំ អព្ភមហិកាទិឧបក្កិលេសវិមុត្តំ សមុជ្ជលន្តតារកាវភាសិតំ វិយ គគនតលំ, វិកសិតំ វិយ បទុមវនំ, សព្ពបាលិផុល្លោ វិយ យោជនសតិកោ បារិច្ឆត្តកោ, បដិបាដិយា ឋបិតានំ ទ្វត្តិំសចន្ទានំ ទ្វត្តិំសសូរិយានំ ទ្វត្តិំសចក្កវត្តីនំ ទ្វត្តិំសទេវរាជានំ ទ្វត្តិំសមហាព្រហ្មានំ សិរិយា សិរិំ អភិភវមានំ វិយ វិរោចិត្ថ, យថា តំ ទសហិ បារមីហិ ទសហិ ឧបបារមីហិ ទសហិ បរមត្ថបារមីហីតិ សម្មទេវ បរិបូរិតាហិ សមតិំសាយ បារមីហិ អលង្កតំ កប្បសតសហស្សាធិកានិ ចត្តារិ អសង្ខ្យេយ្យានិ ទិន្នទានំ រក្ខិតសីលំ កតកល្យាណកម្មំ ឯកស្មិំ អត្តភាវេ ឱសរិត្វា វិបាកំ ទាតុំ ឱកាសំ អលភមានំ សម្ពាធប្បត្តំ វិយ និព្ពត្តិតំ នាវាសហស្សស្ស ភណ្ឌំ ឯកំ នាវំ អារោបនកាលោ វិយ, សកដសហស្សស្ស ភណ្ឌំ ឯកំ សកដំ អារោបនកាលោ វិយ, បញ្ចវីសតិយា គង្គានំ សម្ភិន្នមុខទ្វារេ ឯកតោ រាសីភូតកាលោ វិយ ច អហោសិ។

ឥមាយ ពុទ្ធរស្មិយា ឱភាសមានស្សាបិ កាយតោ បុរតោ អនេកានិ ទណ្ឌទីបិកាសហស្សានិ ឧក្ខិបិំសុ, តថា បច្ឆតោ វាមបស្សេ ទក្ខិណបស្សេ។ ជាតិសុមនមល្លិកចម្បកនីលុប្បលរត្តុប្បលពកុលសិន្ទុវារាទិបុប្ផានិ ចេវ នីលបីតាទិវណ្ណសុគន្ធគន្ធចុណ្ណានិ ច ចាតុទ្ទីបិកមហាមេឃវិស្សដ្ឋា សលិលវុដ្ឋិយោ វិយ វិប្បកិរិំសុ។ បញ្ចង្គិកតូរិយនិគ្ឃោសា ចេវ ពុទ្ធធម្មសង្ឃគុណបដិសំយុត្តា ថុតិឃោសា ច សព្ពា ទិសា បូរយិំសុ។ ទេវមនុស្សនាគសុបណ្ណគន្ធព្ពយក្ខានំ អក្ខីនិ អមតបានំ វិយ លភិំសុ។ ឥមស្មិំ បន ឋានេ ឋត្វា បទសហស្សេហិ គមនវណ្ណំ វត្តុំ វដ្ដតិ។ តត្រិទំ មុខមត្តំ (ទី។ និ។ អដ្ឋ។ ១។១១; ឧទា។ អដ្ឋ។ ៥៩) –

“ឯវំ សព្ពង្គសម្បន្នោ, កម្បយន្តោ វសុន្ធរំ;

ᩋᩉᩮᨮᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᩣᨱᩣᨶᩥ, ᨿᩣᨲᩥ ᩃᩮᩣᨠᩅᩥᨶᩣᨿᨠᩮᩣ᪨

“ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩴ ᨸᨮᨾᩴ ᨸᩣᨴᩴ, ᩏᨴ᩠ᨵᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩁᩣᩈᨽᩮᩣ;

ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩥᩁᩥᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ, ᩈᩮᩣᨽᨲᩮ ᨴ᩠ᩅᩥᨸᨴᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩣ᪨

“ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩈᩮᨭ᩠ᨮᩔ, ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣᨸᩣᨴᨲᩃᩮ ᨾᩩᨴᩩ;

ᩈᨾᩴ ᩈᨾ᩠ᨹᩩᩈᨲᩮ ᨽᩪᨾᩥᩴ, ᩁᨩᩈᩣᨶᩩᨸᩃᩥᨾ᩠ᨸᨲᩥ᪨

“ᨶᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨮᩣᨶᩴ ᩏᨶ᩠ᨶᨾᨲᩥ, ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮ ᩃᩮᩣᨠᨶᩣᨿᨠᩮ;

ᩏᨶ᩠ᨶᨲᨬ᩠ᨧ ᩈᨾᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨸᨳᩅᩦ ᨧ ᩋᨧᩮᨲᨶᩣ᪨

“ᨸᩣᩈᩣᨱᩣ ᩈᨠ᩠ᨡᩁᩣ ᨧᩮᩅ, ᨠᨳᩃᩣ ᨡᩣᨱᩩᨠᨱ᩠ᨭᨠᩣ;

ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨾᨣ᩠ᨣᩣ ᩅᩥᩅᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ, ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮ ᩃᩮᩣᨠᨶᩣᨿᨠᩮ᪨

“ᨶᩣᨲᩥᨴᩪᩁᩮ ᩏᨴ᩠ᨵᩁᨲᩥ, ᨶᩣᨧ᩠ᨧᩣᩈᨶ᩠ᨶᩮ ᨧ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩴ;

ᩋᨥᨭ᩠ᨭᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ, ᩏᨽᩮᩣ ᨩᩣᨱᩪ ᨧ ᨣᩮᩣᨸ᩠ᨹᨠᩮ᪨

“ᨶᩣᨲᩥᩈᩦᨥᩴ ᨸᨠ᩠ᨠᨾᨲᩥ, ᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨧᩁᨱᩮᩣ ᨾᩩᨶᩥ;

ᨶ ᨧᩣᨲᩥᩈᨱᩥᨠᩴ ᨿᩣᨲᩥ, ᨣᨧ᩠ᨨᨾᩣᨶᩮᩣ ᩈᨾᩣᩉᩥᨲᩮᩣ᪨

“ᩏᨴ᩠ᨵᩴ ᩋᨵᩮᩣ ᨲᩥᩁᩥᨿᨬ᩠ᨧ, ᨴᩥᩈᨬ᩠ᨧ ᩅᩥᨴᩥᩈᩴ ᨲᨳᩣ;

ᨶ ᨸᩮᨠ᩠ᨡᨾᩣᨶᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨿᩣᨲᩥ, ᨿᩩᨣᨾᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨧ ᨸᩮᨠ᩠ᨡᨲᩥ᪨

“ភាកចិក្កត្តចាទេរា សេរា, កយេត សេរាកេត ខិតោ;

ចារុ កន្លតិ សេលិកេក្កា, ហាសឃេត្តា សេទចេក។

“ក្លសករាឌាច សេរាកេត្តា, ចាព្យចារឹច េកសឹ;

េតាសឃេត្តា ពហ្វ សេត្ត, កាយសេដ្ឋ ក្លបិកយី”តិ។ (ម។ និ។ អដ្ឋ។ ១។១១; ក្លកា។ អដ្ឋ។ លិ៩);

ចណ្ណការេលិ ភាយ កិេទស។ ៩ចំចិេឆស្យ ការេលស្យ កកចេតា សទឹរចេណ្ណ ចា ក្យណចេណ្ណ ចា ឆយ្មកធិកស្ស ចារេយាេឃច បយាណ។ ច្យណ្ណិឃបេទហិ កាឆាពាេត្តហិ ចា ឃត្តកំ សេក្កាតិ, តត្តកំ ចត្តត្តំ, “ច្យក្កធិត”ត្តិ ចា “អតិេត្តត បក្លត្តេក្លា”តិ ចា ត ចត្តត្តោ។ អបរិយាណចណ្ណា ហិ ព្យដ្ឋា កកចេត្តា, េតសំ ព្យដ្ឋាបិ អភចេសសេតា ចណ្ណំ ចត្តំ អសយត្ត។ សកលេយ្យិ ហិ កប្យំ ចេត្តា បរិេឃាសាេបត្យំ ត សេក្កាត្តិ, បេកច ព្ចតទា បឌាតិ។ ព្ចយិភា សិរិចិលិេសត អលក្កតបដិឃត្តំ បិដលិកាយំ បចិសិត្តា កកចា បសត្ថធិេត្តត ឌេភត បុប្បកន្លស្តយចាសច្យណ្ណាឌឹហិ បុឌិឃយាេភា អាចសធាការ៍ បិចិសិ។ េតភ ច្យត្តំ “អឆ េណា កកចា តិចាេសត្តា បត្តឌឹចរយាធាឃ សង្ខិ កិក្លុសេឈ្លូត េឃត អាចសធាការ៍ េតត្យបសក្កយី”តិ។

បិេឆ បក្លារេលត្តាតិ ឃឌិបិ កកចេតា បិេឆ រេឌាឌល្លិ ត ក្លបលិយ្យតិ, េតសំ បត ក្លបិសកាត់ ក្យសលិកិច្យដ្ឋិ អាកក្លូេត្តា បេទសំ ឌិដ្ឋាត្យកតិ អាបឌ្ឍតត្តំ កកចា បិេឆ បក្លារេលសិ។ អបិច ក្លបិឌិត្តកសទឹទំ ភាយ សិតិកាតព្ចយ្យិ េហាតីតិ តធត្តយ្យិ កកចា តហាតបិឆេឆាចភាតិ កេទាតិេឃច។ កកចត្តំេឃច បុទក្លត្តាតិ កកចត្តំ បុទេតា កត្តា។ តត្ត កកចា កិក្លុតេឡាច ក្លបិសកាតឡា យេឡ្សតិសិេត្តា កេត្តាឆេកាត តហាេបត្តា ច្យក្យលច្យព្ចេដត េចាធកំ កត្តា ឌាតិហិក្យូលេកាត យឌ្ឍិត្តា រត្តកព្ចលបលិេចធិេត ឃឹេឆ ឆបិតា រត្តស្យចណ្ណឈតបដិយា ចិឃ អតិចិឃ ចិេទាចិត្ត។ អឃំ បេតត្ត េបិទាណាត់ ចណ្ណកណភយេក្កា –

“កត្តាត យណ្ឌលយាញអំ, ភាកចិក្កត្តចារេណា;

ឌ្ឍកាសឃេត្តា េលិកេក្កា, តិសឹឌិ ចរយាសេភ។

“តហិ តិសិេត្តា ភរេឆយ្មសារេធិ,

េឆចាតិេឆេចា សតបុព្ចាលក្លេណា;

ញុទ្ធាឋតេ យឡ្យារតា ចិះរោចតិ,

ស្ចណ្ណេតក្លិ ចិឃ បណ្ឌកប្ពូរល៑

“តេក្លិ ឌេប្ពាតឌេឃ្សុច, តិក្លិត្តិ បណ្ឌកប្ពូរល;

ចិះរោចតិ ចិតឋរលិ, ឋហិ ចេះរោចេតា ឃឆា៑

“ឋហាឋារលិច ឋឋ្យុល្លា, ឋេរុរាឌាចលក្ខតោ;

ស្ចណ្ណច្ចបឋក្ខារោ, បក្សុយា កោឋកោ ឃឆា៑

“ឌលេត្តា ឌឹបរុេក្លាច, បឡ្តាតេក្កុ ឃឆា ឋិឋិ;

តេចាតិ បរិទ្ធេត្តាច, ឋឡ្តាឋុល្លា ចិះរោចឆា”តិ៑ (ឋ៑ តិ៑ អដ្ឋ៑ ១-១១; ក្ខា៑ អដ្ឋ៑ លិ៩);

បិឌលិកាយិកេ ក្ខបិឋកេ អាឋត្តេឋឹតិ ឃស្មា តោឃុ ក្ខបិឋកោឃុ ឋាហូ ឌតា ឋិរល បតិដ្ឋិតា, តស្មា បឆយំ តាច ឋីលចិបត្តិយា អាឌីតចំ បកាឋេត្វា បច្ឆា ឋីលឋឋ្យេកាឃ អាតិឋំឋំ ឌេឃ្សេត្តុំ “បឌ្ឌិរេឋ កហបតឃោ”តិអាឌិតា ឆឋ្ឋុតេឋតត្តំ អាឋត្តេឋិ៑ តត្ថ ទុស្សីលោតិ តិស្សីលោ (ឌី៑ តិ៑ អដ្ឋ៑ ១-១៣៥; អ៑ តិ៑ អដ្ឋ៑ ១-៣-១១១; ក្ខា៑ អដ្ឋ៑ លិ៩)៑ អកាចេត្វា តេហត្ថ ទុ-ឋេក្ខា “ទុឋ្យេណ្ណា”តិអាឌីឃុ ចិឃ៑ ឋីលចិបេត្តាតិ ចិបត្តឹរលិ កិត្តឋំចេរា៑ ៩ត្ថ ច “ទុស្សីលោ”តិ បឌេត បុក្កុលឃ្ស ឋីលិការចា ទុត្តោ៑ រឋា បតឃ្ស ឋីលិការចា ទុចិឆោ អឋយាឌាតេត ចា ឋយាឌិត្តឃ្ស កេឌេត ចាតិ៑ តោឃុ បុរិយោ ត តឆា ឋាចេឌ្ឋោ, ឃឆា ទុតិឃោ ឋាចឌ្ឋេតេរា៑ ឃឆាឌិរឋ្យាតាឌីតចតិឋិត្តិ ឋីលិកាចំ បុក្កុលាធិដ្ឋាតាឃ តេឋតាឃ ឌេឃ្សេត្តុំ “ឋីលចិបេត្តា”តិ ទុត្តំ, តេត “ទុស្សីលោ”តិ បឌឃ្ស អត្ថំ ឌេឃ្សេតិ៑ បយាឌាឌីកេលាត្តិ បយាឌការណា៑ ឡ្តឌ្ឋា ឃុត្តិ កហដ្ឋាតិ ចេឋេត អាកតំ, បឡ្តាឌិតាតយ្យិ បត លត្កូតេច៑ កហដ្ឋោ ហិ រឃេត រឃេត ឋិបុ្ដ្ឋាតេត ឌីចិកំ កប្យេតិ ឃឌិ កឋិយា ឃឌិ ចលិឌ្ឋាឃ ឃឌិ កោរេក្លូត៑ បិណាតិបិតាឌិចេឋេត បឋេត្តា តំ តំ ឃឆាកាលំ ឋឋ្យារេតុំ ត ឋេក្កាតិ, អឆេឃ្ស កម្មំ ចិតឃ្សតិ៑ យាឃាតកាលេ បិណាតិបិតំ បត អឌិត្តាឌាតាឌីតិ ច កេរោត្តា ឌល្ហចេឋេត យហតិ តោកាឌាតិ តិកច្ឆតិ៑ បឡ្តាឌិតោ ទុស្សីលោ បយាឌការណា ឋីលតោ ញុទ្ធចចតតោ ធឋាតតោ ឋត្តអរិឃឆតតោ ច ឌាតិ តិកច្ឆតិ៑

បិបកោ កិត្តិឋេឌ្ឋាតិ កហដ្ឋឃ្ស “អឃុកោ អឃុកកុលេ ឌាតោ ទុស្សីលោ បិបឆម្មោ បរិច្ចត្តិត្តឆលោកបរលោកោ ឋលិកកត្តឋត្តយ្យិ ត

េទតី"តិ ចតុបរិសមជ្ឈេបាបកោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គច្ឆតិ។ បព្ពជិតស្ស "អសុកោ នាម សត្ថុសាសនេ បព្ពជិត្វា នាសក្ខិ សីលានិ រក្ខិតុំ, ន ពុទ្ធវចនំ ឧគ្គហេតុំ, វេជ្ជកម្មាទីហិ ជីវតិ, ឆហិ អគារវេហិ សមន្នាគតោ"តិ ឯវំ បាបកោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គច្ឆតិ។

អវិសារទោតិ គហដ្ឋោ តាវ "អវស្សំ ពហូនំ សន្និបាតដ្ឋានេ កោចិ មម កម្មំ ជានិស្សតិ, អថ មំ និគ្គណ្ហិស្សន្តី"តិ វា, "រាជកុលស្ស វា ទស្សន្តី"តិ សភយោ ឧបសង្កមតិ, មង្កុភូតោ បត្តក្ខន្ធោ អធោមុខោ និសីទតិ, វិសារទោ ហុត្វា កថេតុំ ន សក្កោតិ។ បព្ពជិតោបិ "ពហូ ភិក្ខូ សន្និបតិតា, អវស្សំ កោចិ មម កម្មំ ជានិស្សតិ, អថ មេ ឧបោសថម្បិ បវារណម្បិ ឋបេត្វា សាមញ្ញតោ ចាវេត្វា និក្កឌ្ឍិស្សន្តី"តិ សភយោ ឧបសង្កមតិ, វិសារទោ ហុត្វា កថេតុំ ន សក្កោតិ។ ឯកច្ចោ បន ទុស្សីលោបិ សមានោ ទប្បិតោ វិយ ចរតិ, សោបិ អជ្ឈាសយេន មង្កុ ហោតិយេវ វិប្បដិសារីភាវតោ។

សម្មូឡ្ហោកាលំ ករោតីតិ ទុស្សីលស្ស ហិ មរណមញ្ចេ និបន្នស្ស ទុស្សីល្យកម្មំ សមាទាយ វត្តិតដ្ឋានានិ អាបាថមាគច្ឆន្តិ។ សោ ឧម្មីលេត្វា អត្តនោ បុត្តទារាទិទស្សនវសេន ឥធលោកំ បស្សតិ, និមីលេត្វា គតិនិមិត្តុបដ្ឋានវសេន បរលោកំ បស្សតិ, តស្ស ចត្តារោ អបាយា កម្មានុរូបំ ឧបដ្ឋហន្តិ។ សត្តិសតេន បហរិយមានោ វិយ អគ្គិជាលាហិ អាលិង្គិយមានោ វិយ ច ហោតិ។ សោ "វារេថ វារេថា"តិ វិរវន្តោវ មរតិ។ តេន វុត្តំ "សម្មូឡ្ហោ កាលំ ករោតី"តិ។

កាយស្ស ភេទាតិ ឧបាទិន្នក្ខន្ធបរិច្ចាគា។ បរំ មរណាតិ តទនន្តរំ អភិនិព្ពត្តក្ខន្ធគ្គហណេ។ អថ វា កាយស្ស ភេទាតិ ជីវិតិន្ទ្រិយស្ស ឧបច្ឆេទា។ បរំ មរណាតិ ចុតិតោ ឧទ្ធំ។ អបាយន្តិអាទិ សព្ពំ និរយវេវចនំ។ និរយោ ហិ សគ្គមោក្ខហេតុភូតា បុញ្ញសម្មតា អយា អបេតត្តា, ទុក្ខានំ វា អាយស្ស អភាវា អបាយោ។ ទុក្ខស្ស គតិ បដិសរណន្តិ ទុគ្គតិ, ទោសពហុលតាយ វា ទុដ្ឋេន កម្មុនា និព្ពត្តា គតីតិ ទុគ្គតិ។ វិវសា និបតន្តិ ឯត្ថ ទុក្កដការិនោតិ វិនិបាតោ, វិនស្សន្តា វា ឯត្ថ និបតន្តិ សំភិជ្ជមានង្គបច្ចង្គាតិ វិនិបាតោ។ នត្ថិ ឯត្ថ អស្សាទសញ្ញិតោ អយោតិ និរយោ។

អថ វា អបាយគ្គហណេន តិរច្ឆានយោនិំ ទីបេតិ។ តិរច្ឆានយោនិ ហិ អបាយោ សុគតិតោ អបេតត្តា, ន ទុគ្គតិ មហេសក្ខានំ នាគរាជាទីនំ សម្ភវតោ។ ទុគ្គតិគ្គហណេន បេត្តិវិសយំ ទីបេតិ។ សោ ហិ អបាយោ ចេវ ទុគ្គតិ ច សុគតិតោ អបេតត្តា ទុក្ខស្ស ច គតិភូតត្តា, ន តុ វិនិបាតោ អសុរសទិសំ អវិនិបតិតត្តា។ បេតមហិទ្ធិកានញ្ហិ វិមានានិបិ និព្ពត្តន្តិ។ វិនិបាតគ្គហណេន អសុរកាយំ ទីបេតិ។ សោ ហិ យថាវុត្តេនត្ថេន អបាយោ ចេវ ទុគ្គតិ ច សព្ពសមុស្សយេហិ វិនិបតិតត្តា វិនិបាតោតិ ច វុច្ចតិ។ និរយគ្គហណេន អវីចិអាទិកំ អនេកប្បការំ និរយមេវ ទីបេតិ។ ឧបបជ្ជតីតិ និព្ពត្តតិ។

អានិសំសកថា វុត្តវិបរិយាយេន វេទិតព្ពា។ អយំ បន វិសេសោ – សីលវាតិ សមាទានវសេន សីលវា។ សីលសម្បន្នោតិ បរិសុទ្ធិំ បរិបុណ្ណំ កត្វា សីលស្ស សម្បាទនេន សីលសម្បន្នោ។ ភោគក្ខន្ធន្តិ ភោគរាសិំ។ សុគតិំ សគ្គំ លោកន្តិ ឯត្ថ សុគតិគ្គហណេន មនុស្សគតិបិ សង្គយ្ហតិ, សគ្គគ្គហណេន ទេវគតិ ឯវ។ តត្ថ សុន្ទរា គតីតិ សុគតិ, រូបាទីហិ វិសយេហិ សុដ្ឋុ អគ្គោតិ សគ្គោ, សោ សព្ពោបិ

លុដ្ឋតបលុដ្ឋតេដ្ឋត េលិេកាតិ៍

បិដលិកាយិេក ក្ខបិរេក ពាហុេឥច ទត្តិ ឥយ្យិយា កចាយាតិ អដ្ឋាយបិ បិញ្ញុយុត្តាយ ឥយុកចាយ េឥច អាចរចាតុេយាឥតកចាយ ច៍ ពឥា ហិ កកចា យម្ហា អឌាពរត្តុតា ពត្ថ បិដលិបុត្តតកាទំ យាេបេត្តត អដ្ឋារុ កាយតិកយទាឌឥាតិរុ េឃ ឹលិចារបរយូត្ត ក្យុដ្ឋិកា, េព អាេតត្វា ឥតឥដ្ឋាតិ ឈរចត្ថុេលត្តចត្តាឌីតិ េឥច បរិហាេរញ្ញា ឥាេបត្វា តិេចបិឃត្តិ, ពម្ហា បិដលិកាយិកា ក្ខបិរកា អាតិរំរឥស្សាចិពាយ ចិេររេពា ឹលកាទុកាតិ រដ្ឋាក្យុលាតញ្ញា ឹលស្ស អឥិដ្ឋាតកាចេពា េពរំ បឥយំ ឹលិតិរំេរ បកាេរត្វា ពេពា បទំ អាកាយកក្កំ ឌ្ឋពាេរេត្តា ចិឃ បឥេចាឌំ អាកឌ្ឍត្តា ចិឃ យហាឌញ្ញុំ យត្ថុេក កេហត្វា ចាេលត្តា ចិឃ េឃាឌតប្យយាហំ យហាយឆុំ ចក្កឃេត្តត បឹញ្ញុឥត្វា ហុយឥុេររំ បិឃយាេតា ចិឃ ច បិដលិកាយិកាតំ ក្ខបិរកាតំ ហិពហុពាចហំ បកិណ្ណុកកចំ កេចត្តាបិ “អាចារឥាតំ តាេយតំ កហបពេយា យហត្តិ បុញ្ញា, ព្យញ្ញាតំ អាចាេរា យឃា បរិកុេត្តា, កិក្ខុរេដ្ឋត បរិកុេត្តា, យឃា ច កិក្ខុរេដ្ឋត ច បរិកុេត្ត ឥយុទពេតតបិ បរិកុេត្តាេឃច េហាតិ, ឲចំ ពីហិ ទពេតហិ បរិកុេត្ត អបរិេយេឃ្យាច ចិបិេកា, អបិច អាចារឥាតុម្ហិ ជិេត្ត រដ្ឋាឥាតំ ជិេត្តេយច េហាតិ, ក្វុដ្ឋកបណ្ណុរាលិឃ ចា រាពាយណ្ណុបស្ស ចា រឌ្ឍុក្ខុដ្ឋិស្ស កពស្ស អាតិរំេរា បរិដ្ឋិត្តិពុំ ត រក្កា៍ អាចារឥាតាតុកាេចត ហិ កេច តិដ្ឋាត្តយាតស្សបិ របញ្ញុញ្ញុពាកញ្ញុចាេរា តាយ ត េហាតិ, ក្លាឥរហេត្វា ឌ្ឋចេរកា ចិឃស្ស យាព្យកុត្តិ អរបដ្ឋាេឥាច េហាតី”តិ ឲចំ តាតាតឃចិចិត្តិ ពាហុំ ឥយុកចំ កេចត្វា –

“ឹតំ ក្ខហ្យុបឌិហត្តិ, ពេពា ចាញ្ញអយិកាតិ ច;

រទឹរេប ច យកេរ, រិរិេទ ចាបិ ចុដ្ឋិេយា៍

“ពេពា ចាពាពេបិ េឈាេទា, រដ្ឋាេពា បឌិហដ្ឋាតិ;

េលឍត្វញ្ញា ហុឌត្វញ្ញា, ឥរាឃិព្យញ្ញា ចិបឃ្សិពុំ៍

“ចិហារឥាតំ រឌ្ឍុស្ស, អក្កិ ព្យុេដ្ឋត ចណ្ណិតំ;

ពម្ហា ហិ បណ្ឌិេពា េបិេរា, រយ្យុឃ្សំ អត្ថយត្តតេកា៍

“ចិហាេទ កាេទឃ េទយុ, ចាររេឃត្ថ ពាហុស្សុេព;

េពរំ អត្តញ្ញា បិតញ្ញា, ចត្ថុេរតារតាតិ ច៍

“ងេងយ្យ ប្ដេក្ខេពហុ, ចិប្បវេត្ត ខេចពវា;

េព ពយ្ស ឆយ៉ុ ងេវេត្តិ, វត្ថាក្យាបត្ខងត;

ឃំ េវា ឆយ៉ុ ត្ថឆេត្ញាយ, បវិតិត្ថាតិ អភាវេចា”តិ។ (ក្ខុញអច។ ១៥៥, ១៦៥) –

ឲចំ អឃយ្ហិ អាចាវងាេត អាតិឃំេវា អឃយ្ហិ អាចាវងាេត អាតិឃំេវាតិ ពាហុងេច ទត្ថិ អតិេទកឌិឃដ្ឋឃាឃំ អាចាវងាតាតិឃំឃំ ពេឆឃិ។ ពត្ត ត្ថយា កាឆាច វក្កហំ អាទុញហា, បពិល្ហាកឆយុងេវតា បត វក្កហំ ត អាេទាហតិ។ វត្តេយ្សត្វាតិអាឌីតិ ចុត្តត្វាេតច។

អកិក្កត្វាតិ អតិក្កត្វា េឆ្ល ឃាយា ពតា។ ឃយ្សងាតិ ឲុេយព្រាល់ យត្ថាឆាតិ ឃយ្ស កយតយ្ស ឲុេយព្រាល់ យត្ថាឆ, កយតកាេលិ ឲុយ្យាក់, ពវ្ហឆាតិ ចុត្តិ េហាតិ។ ពយ្ថា បត កពចា េព ប្ដេឃ្យាេឌឃឹតិ? អត្ថពយ្យាឃ។ តិឃាយទត្តិញ្ជាតិឃឹឌិត្វា ឌិតិតាេយត្តាត់ េពឃំ វឌឹេទ អាឌាេឆា ប្ដប្យេឌ្ឌឃ្យ, កិក្ខុវេឍ្ឍបិ ច យហា, ពយ្ស វឃតតិវឌ្ឍាត់ ឌ្ឋកាឃំ លត្តុំ ចក្ខុតិ, ត្ថតិ ប្ដកឃាត្ថពយ្យាឃ ប្ដេឃ្យាេឌឃិ។

ឃុត្ថាកាទត្តិ បិឌឹេឃក្ក ឃុត្ថាកាទំ តាយ ពត្ត តត្តិ។ េព កិទ ពហបពេឃា ពេយ្សច អាចវឆាកាទយ្ស ឲពបេយ្ស បឌវាលំ បវិក្ខុបិេបត្វា ពយ្ហិឃយត្ថា បត្ថាេបត្វា ពត្ត ពយ្ហិឃបច្ចត្តទលាតិ អត្តទិត្វា ប្ដបទិ ឃុចល្ហទេឌពតាទពកត្តយាលិឌិងាយបឌិយល្ហិតំ ឌិតាត់ ពាត្តិត្វា ពត្តេពលបឌឹបំ អាេទាបឃិឃុ “អេបច តាយ វត្ត្វា ឆយុ៉ាវតេពា ចុត្តាឃ េឆាក់ ឌិយ្សេយឲុកាេយា ត្ថឆ តិបេឌ្ឌឃ្យ, ឲចំ េតា ត្ថាងំ អាចវឆាកាទំ កពចតា ចឲ្យហិ ត្ថាទិឃាបេឆហិ បវិក្ខុត្តំ ឌឹឈទត្តំ ហិពាឃ ឃុលាឃ កឌិយ្សតី”តិ។ វត្ត្វាបិ ពេងច វត្តាឃ ពត្ត វឍ្ឍាឌិ បត្ថាេបត្វា ឃឹហេឃឃ្យំ ពេបឃិ។ ពំ វត្តាឃ ចុត្តំ “ឃុត្ថាកាទំ បិឌិឃឹ”តិ។ ពត្ត បិងេឆាចតត្ថាតេពា បត្ថាឃ ឃាច ឆយុ៉ាវតា អកយាឃិ, ឲត្តេព ងាេត កយត់ តិបឲុត្តិ។ ឆយុ៉ាវត់ បត្វា េឆាក់ អត្ថាឃិ, ត្ថាងំ ពត្ត ងាត់។ េឆ្ល ឃាេយ ឆយុ៉ាវេត តិឃឹឌិ, ឲត្តេព ងាេត តិវឌ្ឍា តិបឲុត្តា។ ប្ដបិវេព ប្ដេឃ្យាេឌត្វា ឆយុ៉ាវតេពា ឌ្ឋទុឃ្យាឃឆាចុេត្ត ងាេត ឃឹហេឃឃ្យំ ពេបឃិ ។ ឲពំ ងាត់ កពចតា ចឲ្យហិ ត្ថាទិឃាបេឆហិ បវិក្ខុត្តំ អេហាឃឹតិ។

បិឌលិកាយចត្តពឆាចល្ហតា តិឌ្ឌិតា។

ឃុតិឆចយ្សពាទចត្តពឆាចល្ហតា

១៥៩។ ឃុតិឆចយ្សពាទាតិ (ឌឹ។ តិ។ ១។៦៥១; ប្ដងា។ អដ្ឋ។ លិ៩) ឃុតិេឆា ច ចយ្សពាេទា ច េឆ្ល (ព្ទាហុលា។ យពឆយហាយត្តាតិ យពឆទេត្ថា យហាអយច្ចា, យពឆទេឌ្ឌ ចា យហាយត្តា, យហតិឃា ត្ថាយ្សទិឃយត្តាឃ វយត្តាកពាតិ យពឆយហាយត្តា។ បិឌលិកាេយ តកាទំ យាេបត្តិតិ

បាដលិគាមត្តសញ្ញាតេ ភូមិប្បទេសេ នគរំ មាបេន្តិ, បុព្វេ “បាដលិគាមោ”តិ លទ្ធនាមំ ឋានំ នគរំ កត្វា មាបេន្តីតិ អត្ថោ។ វជ្ជីនំ បដិពាហាយាតិ លិច្ឆវិរាជូនំ អាយមុខបច្ឆិន្ទនត្ថំ។ វត្ថូនីតិ ឃរវត្ថូនិ ឃរបតិដ្ឋាបនដ្ឋានានិ។ ចិត្តានិ នមន្តិ និវេសនានិ មាបេតុំ រញ្ញោ រាជមហាមត្តានំ និវេសនានិ មាបេតុំ វត្ថុវិជ្ជាបាឋកានំ ចិត្តានិ នមន្តិ។ តេ កិរ អត្តនោ សិប្បានុភាវេន ហេដ្ឋាបថវិយំ តឹសហត្ថមត្តេ ឋានេ “ឥធ នាគានំ បរិគ្គហោ, ឥធ យក្ខានំ, ឥធ ភូតានំ បរិគ្គហោ, ឥធ បាសាណោ វា ខាណុកោ វា អត្ថី”តិ បស្សន្តិ, តេ តទា សិប្បំ ជប្បិត្វា តាសំ សារម្ភដ្ឋានំ បរិហរិត្វា អនារម្ភេ ឋានេ តាហិ វត្ថុបរិគ្គាហិកាហិ ទេវតាហិ សទ្ធិំ មន្តយមានា វិយ តំតំគេហានិ មាបេន្តិ។

អថ ច តេសំ សរីរេ ទេវតា អធិមុច្ចិត្វា តត្ថ តត្ថ និវេសនានិ មាបេតុំ ចិត្តំ នាមេន្តិ។ តា ចតូសុ កោណេសុ ខាណុកេ កោដ្ដេត្វា វត្ថុម្ហិ គហិតមត្តេ បដិវិគច្ឆន្តិ។ សទ្ធានំ កុលានំ សទ្ធា ទេវតា តថា ករោន្តិ, អស្សទ្ធានំ កុលានំ អស្សទ្ធា ទេវតា ច។ កិំ ការណា? សទ្ធានញ្ហិ ឯវំ ហោតិ “ឥធ មនុស្សា និវេសនំ មាបេត្វា បឋមំ ភិក្ខុសង្ឃំ និសីទាបេត្វា មង្គលំ វទាបេស្សន្តិ, អថ មយំ សីលវន្តានំ ទស្សនំ ធម្មកថំ បញ្ហវិស្សជ្ជនំ អនុមោទនកថញ្ច សោតុំ លភិស្សាម, មនុស្សា ទានំ ទត្វា អម្ហាកំ បត្តិំ ទស្សន្តី”តិ។ អស្សទ្ធា ទេវតាបិ “អត្តនោ ឥច្ឆានុរូបំ តេសំ បដិបត្តិំ បស្សិតុំ គច្ឆាម សោតុំ លភិស្សាមា”តិ តថា ករោន្តិ។

តាវតឹសេហីតិ យថា ហិ ឯកស្មិំ កុលេ ឯកំ បណ្ឌិតំ មនុស្សំ, ឯកស្មិំ វិហារេ ឯកំ ពាហុស្សុតំ ភិក្ខុំ ឧបាទាយ “អមុកកុលេ មនុស្សា បណ្ឌិតា, អមុកវិហារេ ភិក្ខូ ពាហុស្សុតា”តិ សទ្ទោ អព្ភុគ្គច្ឆតិ, ឯវមេវ សក្កំ ទេវរាជានំ វិស្សកម្មញ្ច ទេវបុត្តំ ឧបាទាយ “តាវតឹសា បណ្ឌិតា”តិ សទ្ទោ អព្ភុគ្គតោ។ តេនាហ “តាវតឹសេហី”តិ។ សេយ្យថាបីតិអាទិនា ទេវេហិ តាវតឹសេហិ សទ្ធិំ មន្តេត្វា វិយ សុនីធវស្សការា នគរំ មាបេន្តីតិ ទស្សេតិ។

យាវតា អរិយំ អាយតនន្តិ យត្តកំ អរិយមនុស្សានំ ឱសរណដ្ឋានំ នាម អត្ថិ។ យាវតា វណិប្បថោតិ យត្តកំ វាណិជានំ អាហដភណ្ឌស្ស រាសិវសេនេវ កយវិក្កយដ្ឋានំ នាម, វាណិជានំ វសនដ្ឋានំ វា អត្ថិ។ ឥទំ អគ្គនគរន្តិ តេសំ អរិយាយតនវណិប្បថានំ ឥទំ នគរំ អគ្គំ ភវិស្សតិ ជេដ្ឋកំ បាមោក្ខំ។ បុដភេទនន្តិ ភណ្ឌបុដភេទនដ្ឋានំ, ភណ្ឌភណ្ឌិកានំ មោចនដ្ឋានន្តិ វុត្តំ ហោតិ។ សកលជម្ពុទីបេ អលទ្ធភណ្ឌម្បិ ហិ ឥធេវ លភិស្សតិ, អញ្ញត្ថ វិក្កយំ អគច្ឆន្តម្បិ ឥធ វិក្កយំ គមិស្សតិ, តស្មា ឥធេវ បុដំ ភិន្ទិស្សន្តីតិ អត្ថោ។ អាយត្តិ យាតិ ចតូសុ ទ្វារេសុ ចត្តារិ, សភាយំ ឯកន្តិ ឯវំ ទិវសេ ទិវសេ បញ្ចសតសហស្សានិ តត្ថ ឧដ្ឋហិស្សន្តិ, តានិស្ស ភាវីតិ អាយាតិ ទស្សេតិ។ អគ្គិតោ វាតិអាទីសុ ច-ការត្ថោ វា-សទ្ទោ, អគ្គិតោ ច ឧទកតោ ច មិថុភេទតោ ច នស្សិស្សតីតិ អត្ថោ។ តស្ស ហិ ឯកោ កោដ្ឋាសោ អគ្គិនា នស្សិស្សតិ, និគ្គហេតុម្បិ តំ ន សក្ខិស្សតិ, ឯកំ កោដ្ឋាសំ គង្គា គហេត្វា គមិស្សតិ, ឯកោ ឥមិនា អកថិតំ អមុស្ស, អមុនា អកថិតំ ឥមស្ស វទន្តានំ បិសុណវាចានំ វសេន ភិន្នានំ មនុស្សានំ អញ្ញមញ្ញភេទេន វិនស្សិស្សតិ។

ឯវំ វត្វា ភគវា បច្ចូសកាលេ គង្គាតីរំ គន្ត្វា កតមុខធោវនោ ភិក្ខាចារកាលំ អាគមយមានោ និសីទិ។ សុនីធវស្សការាបិ “អម្ហាកំ រាជា សមណស្ស គោតមស្ស ឧបដ្ឋាកោ, សោ អម្ហេ បុច្ឆិស្សតិ ‘សត្ថា កិរ បាដលិគាមំ អគមាសិ, កិំ តស្ស សន្តិកំ ឧបសង្កមិត្ថ, ន

ឧបសង្កមិត្វា’តិ, ‘ឧបសង្កមិម្ហា’តិ ច វុត្តេ ‘និមន្តយិត្ថ, ន និមន្តយិត្ថា’តិ បុច្ឆិស្សតិ, ‘ន និមន្តយិម្ហា’តិ ច វុត្តេ អម្ហាកំ ទោសំ អារោបេត្វា និក្កឌ្ឍិស្សតិ, ឥទញ្ចាបិ មយំ អនាគតដ្ឋានេ នគរំ មាបេម, សមណស្ស ខោ បន គោតមស្ស គតគតដ្ឋានេ កាឡកណ្ណិសត្តា បដិក្កមន្តិ, តំ មយំ នគរមង្គលំ វាចាបេស្សាមា”តិ ចិន្តេត្វា សត្ថារំ ឧបសង្កមិត្វា និមន្តយិំសុ។ តេន វុត្តំ “អថ ខោ សុនិធវស្សការា”តិអាទិ។ បុព្វណ្ហសមយន្តិ បុព្វណ្ហកាលេ។ និវាសេត្វាតិ កាយប្បទេសនីហារេន និវាសនំ និវាសេត្វា កាយពន្ធនំ ពន្ធិត្វា។ បត្តចីវរមាទាយាតិ បត្តញ្ច ចីវរញ្ច អាទិយិត្វា កាយបដិពទ្ធំ កត្វា, ចីវរំ បារុបិត្វា បត្តំ ហត្ថេន គហេត្វាតិ អត្ថោ។

សីលវន្តេត្ថាតិ សីលវន្តេ ឯត្ថ អត្តនោ វសនដ្ឋានេ។ សញ្ញតេតិ កាយវាចាចិត្តេហិ សញ្ញតេ។ តាសំ ទក្ខិណមាទិសេតិ សង្ឃស្ស ទិន្នេ ចត្តារោ បច្ចយេ តាសំ ឃរទេវតានំ អាទិសេយ្យ បត្តិំ ទទេយ្យ។ បូជិតា បូជយន្តីតិ “ឥមេ មនុស្សា អម្ហាកំ ញាតកាបិ ន ហោន្តិ, តថាបិ នោ បត្តិំ ទេន្តីតិ អារក្ខំ សុសំវិហិតំ ករោថា”តិ សុដ្ឋុ អារក្ខំ ករោន្តិ។ មានិតា មានយន្តីតិ កាលានុកាលំ ពលិកម្មករណេន មានិតា “ឯតេ មនុស្សា អម្ហាកំ ញាតកាបិ ន ហោន្តិ, តថាបិ ចតុមាសឆមាសន្តរេ នោ ពលិកម្មំ ករោន្តី”តិ មានេន្តិ ឧប្បន្នបរិស្សយំ ហរន្តិ។ តតោ នន្តិ តតោ នំ បណ្ឌិតជាតិកំ មនុស្សំ។ ឱរសន្តិ ឧរេ ឋបេត្វា សំវឌ្ឍិតំ, យថា មាតា ឱរសំ បុត្តំ អនុកម្បតិ, ឧប្បន្នបរិស្សយហរណត្ថមេវស្ស វាយមតិ, ឯវំ អនុកម្បន្តីតិ អត្ថោ។ ភទ្រានិ បស្សតីតិ សុន្ទរានិ បស្សតិ។

អនុមោទិត្វាតិ តេហិ តទា បសុតបុញ្ញស្ស អនុមោទនវសេន តេសំ ធម្មកថំ កត្វា។ សុនិធវស្សការាបិ “យា តត្ថ ទេវតា អាសុំ, តាសំ ទក្ខិណមាទិសេ”តិ ភគវតោ វចនំ សុត្វា ទេវតានំ បត្តិំ អទំសុ។ តំ គោតមទ្វារំ នាម អហោសីតិ តស្ស នគរស្ស យេន ទ្វារេន ភគវា និក្ខមិ, តំ គោតមទ្វារំ នាម អហោសិ។ គង្គាយ បន ឧត្តរណតិត្ថំ អនោតិណ្ណត្តា គោតមតិត្ថំ នាម នាហោសិ។ បូរាតិ បុណ្ណា។ សមតិត្តិកាតិ តីរសមំ ឧទកស្ស ភរិតា។ កាកបេយ្យាតិ តីរេ ឋិតកាកេហិ បាតុំ សក្កុណេយ្យកា។ តីហិបិ បទេហិ ឧភតោកូលសមំ បរិបុណ្ណភាវមេវ វទតិ។ ឧឡុម្បន្តិ បារគមនត្ថាយ លហុកេ ទារុទណ្ឌេ គហេត្វា កវាដផលកេ វិយ អញ្ញមញ្ញសម្ពន្ធេ កត្វា អាណិយោ កោដ្ដេត្វា នាវាសង្ខេបេន កតំ។ កុល្លន្តិ វេឡុនឡអាទិកេ សជ្ជិត្វា វល្លិអាទីហិ កលាបវសេន ពន្ធិត្វា កតំ។

ឯតមត្ថំ វិទិត្វាតិ ឯតំ មហាជនស្ស កុល្លពន្ធនស្សបិ កោចលំ តរិតុំ អសមត្ថំ, អត្តនោ បន ភិក្ខុសង្ឃស្ស ច អតិគម្ភីរវិត្ថតំ សំសារមហណ្ណវំ តរិត្វា ឋិតភាវំ សព្វាការតោ វិទិត្វា តទត្ថបរិទីបនំ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ។ ឧទានកថាយ អត្ថោ បន អដ្ឋកថាយំ ទស្សិតោយេវ។ តត្ថ ឧទកដ្ឋានស្សេតំ អធិវចនន្តិ យថាវុត្តស្ស យស្ស កស្សចិ ឧទកដ្ឋានស្ស ឯតំ អធិវចនំ, ន សមុទ្ទស្សេវាតិ អធិប្បាយោ។ សរន្តិ ឥធ នទី អធិប្បេតា សរតិ សន្ទតីតិ កត្វា។ គម្ភីរំ វិត្ថតន្តិ អគាធដ្ឋេន គម្ភីរំ, សកលលោកត្តយព្យាបិតាយ វិត្ថតំ។ វិសជ្ជាតិ អនាសជ្ជ អប្បត្វា ឯវ បល្លលានិ តេសំ អតរណតោ។ កុល្លញ្ហិ ជនោ ពន្ធតីតិ កុល្លំ ពន្ធិតុំ អាយាសំ អាបជ្ជតិ។ វិនា ឯវ កុល្លេនាតិ ឦទិសំ ឧទកំ កុល្លេន ឦទិសេន វិនា ឯវ។ តិណ្ណា មេធាវិនោ ជនាតិ អរិយមគ្គញាណសង្ខាតាយ មេធាយ សមន្នាគតត្តា មេធាវិនោ ពុទ្ធា ច ពុទ្ធសាវកា ច តិណ្ណា បរតីរេ បតិដ្ឋិតា។

សុនិធវស្សការវត្ថុកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

កោដិកាយេ សង្ខាកថាវណ្ណនា

១២៥. កោដិកាយេតិ មហាបតាកស្ស វេឡុវា បរិវារកោដិយំ កតការេសា, បតិតស្ស បរិវារស្ស ធុបិកាយ បតិដ្ឋិតដ្ឋានេត តិចិដ្ឋការេសាតិ អត្ថោ. អរិយសច្ចានត្តិ សេយ បដិចិជ្ឈត្តិ, តេសំ អរិយភាវករានំ សច្ចានំ. អននុពោធាតិ អញ្ញាណេន អជានេនេន. អប្បដិវេធាតិ អប្បដិចិជ្ឈនេន. អនុពោធោ ចេត្ថ បុព្ពភាគិយញាណំ, បដិវេធោ មគ្គញាណេន អភិសមយោ. តត្ថ យស្មា អនុពោធបុព្ពកោ បដិវេធោ អនុពោធេន វិនា ន ហោតិ, អនុពោធោបិ ឯកច្ចោ បដិវេធសម្ពន្ធោ តស្មា ឧភយាភាវេន តត្ថ វត្តេ សំសរណំ, តស្មា វុត្តំ “អននុពោធា...បេ... តថាគតានា”តិ. តត្ថ សន្ធាវិតត្តិ បដិសន្ធិគ្គហណវសេន ភវតោ ភវន្តរូបគមនេន សន្ធាវិតំ. សំសរិតត្តិ អបរាបរំ ចវនុប្បជ្ជនវសេន សំសរិតំ. មយញ្ចេវ តុម្ហាកញ្ចាតិ មយា ច តុម្ហេហិ ច. អថ វា សន្ធាវិតំ សំសរិតត្តិ សន្ធាវនំ សំសរណំ មយញ្ចេវ តុម្ហាកញ្ច អហោសីតិ ឯវមេត្ថ អត្ថោ វេទិតព្វោ.

សំសិតត្តិ សំសរិតំ. ភវនេត្តិ សមូហតាតិ ឋិតិរជ្ជុយា តណ្ហាសង្ខាយ ចិរ រជ្ជុកេត្វា បុរិមេនា ចេតសត្ថំ, តណ្ហារជ្ជុយា តណ្ហសត្តសត្តានំ អភិសង្គារេ ភវន្តរំ នេតិ ឯតាយាតិ ភវនេត្តិ, សា ភវតោ ភវំ នយនសមត្ថា តណ្ហារជ្ជុ អរិយមគ្គសត្ថេន សុដ្ឋុ ហតា ឆិន្នា អប្បវត្តិកតាតិ ភវនេត្តិ សមូហតា.

អម្ពបាលិវត្ថុកថាវណ្ណនា

១២៦. ឯតស្សត្ថឹតិ យត្ថ សក្កា ហោតិ ឯតំ អារុយ្ហាយានេន គន្តុំ, អយំ យានស្ស ភូមិ នាម. យានា បច្ចោរោហិត្វាតិ ចិហារស្ស ពហិទ្វារកោដ្ឋកេ យានតោ ឱរោហិត្វា.

លិច្ឆវិវត្ថុកថាវណ្ណនា

១២៧. នីលាតិ ឥទំ សព្ពសង្គាហកវចនំ. នីលវណ្ណាតិអាទិ តស្សេវ ចិភាគទស្សនត្ថំ. តត្ថ ន តេសំ បកតិវណ្ណោ នីលោ, នីលវិលេបនវិលិត្តត្តា បនេតំ វុត្តំ. នីលវត្ថាតិ បដទុក្កុលកោសេយ្យាទីនិបិ តេសំ នីលានេវ ហោន្តិ. នីលាលង្ការាតិ នីលមណីអលង្ការេហិ នីលបុប្ផេហិ ច អលង្កតា. តេ កិរ អលង្ការា សុវណ្ណវិចិត្តាបិ ឥន្ទនីលមណីខចិតាសេហិ ឯកនីលា វិយ ខាយន្តិ, រថាបិ តេសំ នីលមណីខចិតា នីលវត្ថបរិក្ខិត្តា នីលធជនីលវម្មិកេហិ នីលាភរណេហិ នីលអស្សេហិ យុត្តា, បតោទយដ្ឋិយោបិ នីលាយេវាតិ ឥមិនា នយេន សព្ពបទេសុ អត្ថោ វេទិតព្វោ. បដិវដ្ដេសីតិ បហរិ. កិស្ស ជេ អម្ពបាលីតិ ជេ-តិ អាលបនំ, កេនតិ អម្ពបាលិ កិំការណាតិ វុត្តំ ហោតិ. សាហារន្តិ ឯត្ថ អាហារន្តិ ឥមស្ស រាជបុរិសា ពលិន្តិ អាហារេរា, តត្ថតត្ថជនបទេ តេន សហិតំ សាហារំ, សជនបទន្តិ អត្ថោ. អង្គុលិ ផោដេសុន្តិ អង្គុលិ ចាលេសុំ. អម្ពកាយាតិ មាតុគាមេន. វុត្តបរិចារចនតោ ព្យាមេ, ឥត្ថិយា យទិទំ អម្ពកា

យាត្ការេយា ឌតតិកាតិ៑ ឱ្ឌលេរកឆាតិ បឃ្សឆ៑ អបលេរកឆាតិ អបចត្តិត្វា ឱ្ឌលេរកឆ, បុតប្សុត់ បឃ្សឆាតិ អត្វោ៑ ខ្លបសំហរឆាតិ ខ្លបតេឆ, ខ្ពាយ់ លិង្គឌីបរិសំ ត្យុវ្យាក់ ចិតេ្តត តាចតិសបឌិសំ ខ្លបសំហរឆ ខ្លបតេឆ អស្លិឃារេបឆ៑ ឃឆេច តាចតិសា អកិទ្វបិ បិសាឌិកា តិលិឌិតាតាចណ្ណា, ៤ចបិរេយ លិង្គឌីរាឌារតោបីតិ តាចតិសេហិ សយេក កត្វា បឃ្សឆាតិ អត្វោ៑

កស្វា បត កកចា អតេកសតេហិ សុតេ្តហិ ចកា្តឌីត់ ទ្វបិឌឹសុ តិបិត្តក្កាហំ បឌិសេឆេត្វា ខ្ពាឆ យហត្តេត ខ្លាស្សារេហត តិបិត្តក្កាហ តិឃេរេឌតីតិ? ហិតកាយតាឃ តេសំ កិក្ខុត់ ឃឆា អាឃប្តុតោ តត្ថុស្ស ហិតកាយតាឃ សក្កុសយ្យត្តិឌស្សតត្វិ៑ ៣៣ កិរ ៤កត្ថេ កិក្ខុ ឱ្ឌសត្ថិឌីរិឃា, តេ សយ្យត្តិឃា បលេរកត្តោ "អប្បយាតេត សយណេឆ ្បុំ កតោត្កាត់ ៤ចទ្វបិ ខ្ពាឃ្សរិឃសយ្យត្តិ សុលកា"តិ សយណេឆេយ្យុំ ខ្លាស្សហេឌតត្វិ អាហ៑ អឆ ចា តឃិឌំ តិបិត្តក្កាហ តិឃេរឌត់, កោចល់ បត "ឌិខ្លាសយ្យត្តិសឌិសា ៤តេសំ រាឌ្ទត់ ខ្ពាឃ្សរិឃសយ្យត្តិ"តិ អត្តុប្តត្តិកឆាឃ សយ្យត្តិកឆត់ ចិឃ ៩ត្ថ្ថ៑ អតិច្ចលក្ខណចិកាចតត្វញាបិ ៤ចយាហ៑ ត ចិរេឃ្សច ហិ សខ្ពាបិរេយ អឌាតសត្វុស្ស ចសេត ចិតាសំ បិបុលិឃ្សត្តិ, អឆ តេសំ រឌ្ឌសិរិសយ្យត្តិ ឌិស្វា ចិតកិក្ខុ "តឆាទ្វបិឃបិ តាយ សិរិសយ្យត្តិឃា ចិតារសោ បខ្ពាយិឃ្សតិ"តិ អតិច្ចលក្ខណ់ កាចេត្វា សហ បឌិសម្ពិភាហិ អរហត្តំ បិបុលិឃ្សត្តិតិ អតិច្ចលក្ខណចិកាចតត្វិ អាហ៑

អឌិចារេសត្វតិ អខ្ពបិលិឃា តិយត្តិតកាចំ ឌាត្វាបិ កស្វា តិយត្តេតីតិ? អសេដ្ឋហតតាឃ ច ចត្តសឹសេត ច៑ សា ហិ ស្វា ខ្ពាត្តិ អតិយត្តោត្វាបិ "តិយត្តេសិ"ត្តិ ចឌេយ្យាតិ តេសំ អហោសិ៑ ឆខ្ពុំ សុត្វា កយតការេល ច តិយត្តេត្វា កយត់ តាយ យតុស្សាត់ ចត្តាយេច៑

លិង្គឌីចត្តុកឆាចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៑

សីហនេសតាបតិចត្តុកឆាចណ្ណតា

១៥០៑អកិខ្ពាតាតិ (អ៑ តិ៑ អដ្ឋ៑ ១៑ប័៑១១) ញាតាតា បខ្ពាតាតា បិកដាំ៑ សត្វាការេទតិ យហាឌតស្ស សត្វូក្ខការេទ ចិឃ្សយតត្វាឃ កតេ អការេទ៑ សា កិរ សត្វាការសាលិ តកេរយត្ថ្សអហោសិ, ចត្វាសុ ខ្វារេសុ ចិតាត់ បខ្ពាឃតិ, ចត្វាហិ ឌិសាហិ អាកតយតុស្សា បងយំ តត្វ ចិឃ្សយិត្វា បង្ហា អត្តេតោ អត្តេតោ ឆាសុកដ្ឋាត់ កង្ឆន្តិ៑ រាឌក្ឆលិត់ រឌ្ឌកិច្ចសត្វទណត្វិ កតំ អការត្តិបិ ចឌត្តិរេយច៑ តត្វ ហិ តិសីឌិត្វា លិង្គឌីរាឌារតោ រឌ្ឌកិច្ចំ សត្វទត្តិ កតោត្តិ ចិចារេទត្តិ៑ សត្តិសិត្តាតិ តេសំ តិសីឌតត្វិរេយច បខ្ពាតេត្តេសុ យហារហបច្ចត្វទណេសុ សយ្យ្សិតសេតត្ថរេត្តេសុ អាសតេសុ សត្តិសិត្តា៑ អតេកបរិឃារេយត ឍុឌ្ឋស្ស ចណ្ណំ កាសត្តីតិ រាឌក្ឆលកិច្ចេខ្ពេច លោកត្វកិរិឃខ្ពា ចិចារេត្វា អតេតកហិ ការណេហិ ឍុឌ្ឋស្ស ចណ្ណំ កាសត្តិ៑ បណ្ឌិតា ហិ តេ រាឌារតោ សត្ថាសយ្យត្តា សោតាបត្តាបិ សកឌាកាមិតោបិ អតាកាមិតោបិ អរិឃសាចកា, តេ សខ្ពេបិ លោកិឃឌំ កិត្តិត្វា ឍុឌ្ឋាឌីត់ តិណ្ណំ រតតាត់ ចណ្ណំ កាសត្តិ៑

តត្វ តិចិធោ ឍុឌ្ឋចណ្ណោ តាយ ចរិឃចណ្ណោ សរីរចណ្ណោ គុណចណ្ណោតិ៑ តត្តិរេយ រាឌារតោ ចរិឃាឃ ចណ្ណំ អារកិំសុ – "ទុក្ករំ ចត កតំ សខ្ពាសខ្ពត្តេត កបប្បសតសហស្សាធិកាតិ ចត្តារិ អសង្ខ្យេយ្យាតិ ឌស បារមិយោ ឌស ខ្លបបារមិយោ ឌស បរយត្វបារមិយោតិ សយតិស

បារមិយោ បូរេន្តេន ញាតត្ថចរិយំ លោកត្ថចរិយំ ពុទ្ធត្ថចរិយំ មត្ថកំ បាបេត្វា បញ្ច មហាបរិច្ចាគេ បរិច្ចជន្តេនា”តិ អឌ្ឍុឌ្ឍេហិ ជាតកសតេហិ ពុទ្ធគុណំ កថេន្តា តុសិតភវនំ បាបេត្វា ឋបយិំសុ. ធម្មស្ស គុណំ កថេន្តា បនេតេ “ភគវតា ធម្មោ ទេសិតោ, និកាយតោ បញ្ច និកាយា ហោន្តិ, បិដកតោ តីណិ បិដកានិ, អង្គតោ នវ អង្គានិ, ខន្ធតោ ចតុរាសីតិធម្មក្ខន្ធសហស្សានី”តិ កោដ្ឋាសវសេន ធម្មគុណំ កថយិំសុ. សង្ឃស្ស គុណំ កថេន្តា “សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា បដិលទ្ធសទ្ធា កុលបុត្តា ភោគក្ខន្ធញ្ច ញាតិបរិវដ្ដញ្ច បហាយ សេតច្ឆត្តឱបរជ្ជសេនាបតិសេដ្ឋិភណ្ឌាគារិកដ្ឋានន្តរាទីនិ អគណយិត្វា និក្ខម្ម សត្ថុ វរសាសនេ បព្ពជន្តិ, សេតច្ឆត្តំ បហាយ បព្ពជិតានំ ភទ្ទិយមហារាជមហាកប្បិនបុក្កុសាតិអាទីនំ រាជបព្ពជិតានំយេវ ពុទ្ធកាលេ អសីតិ សហស្សានិ អហេសុំ, អនេកកោដិធនំ បហាយ បព្ពជិតានំ បន យសកុលបុត្តសោណសេដ្ឋិបុត្តរដ្ឋបាលកុលបុត្តាទីនំ បរិមាណោ នត្ថិ, ឯវរូបាបិ ច ឯវរូបាបិ ច កុលបុត្តា សត្ថុ សាសនេ បព្ពជន្តី”តិ បព្ពជ្ជាសង្ខេបវសេន សង្ឃគុណំ កថយិំសុ.

សីហោ សេនាបតីតិ ឯវំនាមកោ សេនាយ អធិបតិ. វេសាលិយញ្ហិ សត្ត សហស្សានិ សត្ត សតានិ សត្ត ច រាជានោ, តេ សព្ពេបិ សន្និបតិត្វា សព្ពេសំ មតំ គហេត្វា “រដ្ឋំ វិចារេតុំ សមត្ថំ ឯកំ វិចិនថា”តិ វិចិនន្តា សីហរាជកុមារំ ទិស្វា “អយំ សក្ខិស្សតី”តិ សន្និដ្ឋានំ កត្វា តស្ស រត្តមណិវណ្ណកម្ពលបរិយោនទ្ធំ សេនាបតិច្ឆត្តំ អទំសុ. តំ សន្ធាយ វុត្តំ “សីហោ សេនាបតី”តិ. និគណ្ឋសាវកោតិ និគណ្ឋស្ស នាដបុត្តស្ស បច្ចយទាយកោ ឧបដ្ឋាកោ. ជម្ពុទីបតលស្មិញ្ហិ តយោ ជនា និគណ្ឋានំ អគ្គុបដ្ឋាកា – នាឡន្ទាយំ ឧបាលិ គហបតិ, កបិលបុរេ វប្បោ សក្កោ, វេសាលិយំ អយំ សីហោ សេនាបតីតិ. និសិន្នោ ហោតីតិ សេសរាជូនម្បិ បរិសាយ អន្តរេ អាសនានិ បញ្ញាបយិំសុ, សីហស្ស បន មជ្ឈេ ឋានេតិ តស្មិំ បញ្ញត្តេ មហារហេ រាជាសនេ និសិន្នោ ហោតិ. និស្សំសយន្តិ និព្វិចិកិច្ឆំ អទ្ធា ឯកំសេន. ន ហេតេ យស្ស វា តស្ស វា អប្បេសក្ខស្ស ឯវំ អនេកសតេហិ ការណេហិ គុណំ កថេន្តិ.

យេន និគណ្ឋោ នាដបុត្តោ តេនុបសង្កមីតិ និគណ្ឋោ កិរ នាដបុត្តោ “សចាយំ សីហោ កស្សចិទេវ សមណស្ស គោតមស្ស គុណំ កថេន្តស្ស សុត្វា សមណំ គោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិស្សតិ, មយ្ហំ បរិហានិ ភវិស្សតី”តិ ចិន្តេត្វា បឋមតរំយេវ សីហំ សេនាបតិំ ឯវមវោច “សេនាបតិ ឥមស្មិំ លោកេ ‘អហំ ពុទ្ធោ អហំ ពុទ្ធោ’តិ ពហូ ចរន្តិ, សចេ ត្វំ កញ្ចិ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិតុកាមោ អហោសិ, មំ បុច្ឆេយ្យាសិ, អហំ តេ យុត្តដ្ឋានញ្ច បេសេស្សាមិ, អយុត្តដ្ឋានតោ និវារេស្សាមី”តិ. សោ តំ កថំ អនុស្សរិត្វា “សចេ មំ បេសេស្សតិ, គមិស្សាមិ. នោ ចេ, ន គមិស្សាមី”តិ ចិន្តេត្វា យេន និគណ្ឋោ នាដបុត្តោ តេនុបសង្កមិ.

អថស្ស វចនំ សុត្វា និគណ្ឋោ មហាបព្ពតេន វិយ ពលវសោកេន ឱត្ថដោ “យត្ថ ទានិស្សាហំ គមនំ ន ឥច្ឆាមិ, តត្ថេវ គន្តុកាមោ ជាតោ, ហតោហមស្មី”តិ អនត្តមនោ ហុត្វា “បដិពាហនុបាយមស្ស ករិស្សាមី”តិ ចិន្តេត្វា “កិំ បន ត្វ”ន្តិអាទិមាហ. ឯវំ វទន្តោ ចរន្តំ គោណំ ទណ្ឌេន បហរន្តោ វិយ ជលមានំ បទីបំ និព្ពាបេន្តោ វិយ ភត្តភរិតំ បត្តំ និក្កុជ្ជេន្តោ វិយ ច សីហស្ស ឧប្បន្នំ បីតិំ វិនាសេសិ. គមិកាភិសង្ខារោតិ ហត្ថិយានាទីនំ យោជាបនគន្ធមាលាទិគ្គហណវសេន បវត្តោ បយោគោ. សោ បដិប្បស្សម្ភីតិ សោ វូបសន្តោ.

ទុតិយម្បិ ខោតិ ទុតិយវារេបិ. ឥមស្មិញ្ហិ វារេ ពុទ្ធស្ស គុណំ កថេន្តា តុសិតភវនតោ បដ្ឋាយ យាវ មហាពោធិបល្លង្កា ទសពលស្ស

ហេដ្ឋា បាទតលេហិ ឧបរិ កេសគ្គេហិ បរិច្ឆិន្ទិត្វា ទ្វត្តិំសមហាបុរិសលក្ខណអសីតិអនុព្យញ្ជនព្យាមប្បភាវសេន សរីរវណ្ណំ កថយិំសុ។ សរស្ស វណ្ណំ កថយន្តា “ឧកបេធបិ ឧកញ្ញាណេបិ អចក្ខុលិតំ ភាយ ភត្តិ”តិ អនេកវិតេហិ សទ្ទេហិ កថយិំសុ។ សណ្ហស្ស វណ្ណំ កថយន្តា “ឧចន្ទំ ឃរសិរិចិកចំ បហាយ សត្ថុ សារនេភ បត្តុនិតា ន កោសមុបកតិកា ហោន្តិ, តេរសសុ បន ធុតង្គេសុ បរិបូរការិនោ ហុត្វា សត្ថុ អនុបស្សនាសុ កម្មំ ករោន្តិ, អដ្ឋតិំស អារម្មណចិកត្តិយោ ចរមានេន្តិ”តិ បដិបភាចនេន សណ្ហេហិ កថយិំសុ។

តតិយវារេ បន ពុទ្ធស្ស វណ្ណំ កថយមានា “ឥតិបិ សោ ភគវា”តិ សុត្តន្តបរិយាយេនេវ ពុទ្ធគុណេហិ កថយិំសុ, “ស្វាក្ខាតោ ភគវតា ធម្មោ”តិអាទិនា សុត្តន្តបរិយាយេនេវ ធម្មគុណេហិ, “សុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ”តិអាទិនា សុត្តន្តបរិយាយេនេវ សង្ឃគុណេហិ ច កថយិំសុ។ តតោ សីហោ ចិន្តេសិ “ឥមេសំ លិច្ឆវីរាជកុមារានំ តតិយទិវសេ បដ្ឋាយ ពុទ្ធធម្មសង្ឃគុណេ កថេន្តានំ មុខំ នប្បហោតិ, អទ្ធា អនោមគុណសមន្នាគតោ សោ ភគវា, ឥទានិ ឥមិនា ឧបាយេន បីតិំ អបិនាហិត្វាន អហំ អជ្ជ សម្មាសម្ពុទ្ធំ បស្សិស្សាមី”តិ។ អថស្ស “កិំ នុ ខោ ករិស្សតិ និគណ្ឋោ”តិ ចិន្តេន្តោ ឧដ្ឋហិសិ។ តត្ថ កិំ នុ ខោ ករិស្សតីតិ កិំ ភាយ បណ្ឌិតនិគណ្ឋោ ករិស្សតិ។ អបលោកិតោ វា អនបលោកិតោ វាតិ អាបុច្ឆិតោ វា អនាបុច្ឆិតោ វា។ ន ហិ មេ តេ អាបុច្ឆិតោ គមនំ ឧបគច្ឆន្តិតិព្វានុរិយាបថេនេវ គមិស្សន្តិ, នាបិ អនាបុច្ឆិតោ វារេស្សន្តិ, អថខោ ឧតេនំ អាបុច្ឆន្តិ អធិប្បាយោ។

និបា និបស្សាតិ និបស្ស និបា យន្តុ ឥតិ ញ្ញាកក្កោ អតិក្កន្តមនេត្វា វេសាលិយា និយ្យាសីតិ យថា ហិ កិយព្ពោ នេមេ ចុទ្ទេ ស្វកំ សត្តយានំ តនិ ញុតទិត្វា នោកមេច កន្តុ តិដ្ឋតិ នប្បចត្តតិ, ឧចំ សីហស្ស បឋមទិវសេ “ភគវន្តំ បស្សិស្សាមី”តិ ឧប្បន្នាយ បីតិយា និគណ្ឋេន បដិពាហិតភាវោ, យថា ទុតិយទិវសេ នេមេ ចុទ្ទេ ស្វកំ សត្តយានំ តនិ ញុតទិត្វា នោកំ កន្តុ ចាលិកាបុញ្ញំ បហទិត្វា អប្បចត្តំ ហោតិ, ឧចំ សីហស្ស ទុតិយទិវសេ “ភគវន្តំ បស្សិស្សាមី”តិ ឧប្បន្នាយ បីតិយា និគណ្ឋេន បដិពាហិតភាវោ, យថា តតិយទិវសេ នេមេ ចុទ្ទេ ស្វកំ សត្តយានំ តនិ ញុតទិត្វា បុរាណបណ្ណសុក្ខទណ្ឌកនព្ទអកចចរានីតិ បរិកឌ្ឍន្តំ ចាលិកាបុញ្ញំ កិន្ទិត្វា សមុទ្ទនិន្នមេវ ហោតិ, ឧចំ សីហោ តតិយទិវសេ តិល្ហំ ចត្វុតំ ក្ខាកត់ សុត្វា ឧប្បន្នេ បីតិបាមោជ្ជេ “អបលិ និគណ្ឋា, និប្បលិ និគណ្ឋា, កិំ មេ ខ្លមេ ករិស្សន្តិ, កមិស្សាមហំ សត្ថុ សន្តិក”ន្តិ កមនំ អភិនីហរិត្វា វេសាលិយា និយ្យាសិ។ និយ្យន្តោ ច “ចិរស្សាហំ ភគវតស្ស សន្តិកំ កន្តុកាមោ ជាតោ, ន ខោ បន មេ យុត្តំ អញ្ញាតកវេសេន កន្តុ”ន្តិ “យេ កេចិ ភគវតស្ស សន្តិកំ កន្តុកាមា, សព្ពេ និក្ខមន្តូ”តិ ឃោសនំ ការេត្វា បញ្ច រថសតានិ យោជាបេត្វា ឧត្តមរថេ ឋិតោ តេហិ រថេហិ រថសតេហិ មហតិយា ច បរិសាយ បរិវុតោ កន្ធបុប្ផចុណ្ណចាសាទីនិ កាហាបេត្វា និយ្យាសិ។

ឯវំ ភគវា តេនុបសង្កមីតិ អារាមំ បវិសន្តោ ទូរតោវ អសីតិអនុព្យញ្ជនព្យាមប្បភាទ្វត្តិំសមហាបុរិសលក្ខណានិ ឆព្ពណ្ណា ឃនពុទ្ធរស្មិយោ ទិស្វា “ឧចន្ទំ ភាយ បុរិសំ ឧចំ អាសន្នេ ចសន្តំ ឧត្តកំ កាលំ ភាគ្ឍំ, ចន្ទិតោ ចតមិព្រអលិកា ចត មេ”តិ ចិន្តេត្វា មហានិធិ ទិស្វា ទលិទ្ទបុរិសោ ចិយ សញ្ជាតបីតិបាមោជ្ជោ ឯវំ ភគវា តេនុបសង្កមិ។ ធម្មស្ស ចានុធម្មំ ព្យាករោន្តីតិ ភោតា គោតមេន វុត្តការណស្ស អនុការណំ កថេន្តិ។ ការណវចនោ ហេត្ថ ធម្ម-សទ្ទោ “ហេតុម្ហិ ញាណំ ធម្មបដិសម្ភិទា”តិអាទីសុ (វិភ៑ ៧២០) ចិយ។ ការណន្តិ ចេត្ថ តថាបវត្តស្ស សទ្ទស្ស អត្ថោ អធិប្បេតោ តស្ស បវត្តិហេតុភាវតោ។ អត្ថប្បយុត្តោ ហិ សទ្ទប្បយោគោ។

អត្ថការណត្តិ ច ឯសា ឲចំ បរេហិ តធា ចុច្ចមានោ៖ សមធយុិកោ ចាធាត្ថចាធេតិ បរេហិ ចុត្តការណេន សការណោ ហុត្វា ឮយក្រាំ ចាខោ ចា តតោ បរំ តស្ស អត្ថចាខោ ចា កោឌិ អប្បមត្តកោបិ ចិន្តាហិ ករហិតត្ថំ ផានំ ការណំ ន អាកច្ឆតិ៖ ឮនំ ចុត្តំ ហោតិ – កិំ សង្គាការេនបិ តច ចាខេ ការយ្យការណំ ភត្តិតិ៖ អភត្ថក្កាត្វកាយាតិ ន អត្ថតេន ចត្តកាយា៖

១៥៨-១៥៩៖អត្ថិ ឋីហ បរិយាយោតិអាឌិនំ អត្ថោ ខេចខ្ញាកឡេ អាកាតភយេភេច ខេចឌតខ្ញោ៖ បរេយេន អស្សាសេសតាតិ ចត្វមក្កចត្វឋលសង្ខាតេន ឯត្តមអស្សាសេន៖ អស្សាសាយ ឆម្មំ ខេសេតីតិ អស្សាសត្ថាយ សន្តមុត្តាយ ឆម្មំ ខេសេតិ៖ ឮតិ កកចា អដ្ឋហង្គេហិ ឋីហសេតាបតិស្ស ឆម្មំ ខេសេតិ៖

១៥៩៖អត្ថចិច្ចការន្តិ អត្ថចិឌិត្វា ចិនត្តត្វា ឮលឃិត្វា កាតត្តំ កនេរាហីតិ ចុត្តំ ហោតិ៖ សាឆុ ហោតីតិ សុន្ទរោ ហោតិ៖ ឮយ្យជំសម្ភិញ្ញាយំ ឌិស្វា យំ សរណំ កច្ឆន្តេ តិកណ្ឌុំ ឌិស្វា តិកណ្ឌុំ សរណំ កច្ឆន្តេ “កិំ អយំ ឋីហោ ឌិដ្ឋឌិដ្ឋមេច សរណំ កច្ឆតី”តិ ករហា ឧប្បជ្ជតិ, តស្មា អត្ថចិច្ចការោ ឮយ្យជំសានំ សាឆូតិ ឥស្សេតិ៖ បដាកំ បរិហេរយ្យុន្តិ ខេ កិរ ឲចរូបំ សាធកំ លភិត្វា “អយុកោ ភាយ រាខា ចា រាឌមហាមត្តោ ចា ខេដ្ឋិ ចា អម្ហាកំ សរណំ កតោ សាធកោ ខាតោ”តិ បដាកំ ឧក្ខិបិត្វា ភកេរ ឈោសេន្តា អាហិណ្ឌន្តិ៖ កស្មា? “ឲចំ ឥតោ មហន្តការចា អាធិ កចិស្សតី”តិ ច, សចេច បតស្ស “កិមហំ ឲខោ សរណំ កតោ”តិ ចិប្បដិសារោ ឧប្បជ្ជេយ្យ, តម្បិ ឯសា “ឲខោតិំ ខេម សរណាកតកាចំ តាច ខាតត្តិ, ចុក្ករំ ជាតិ បដិភិចត្តិតុ”ន្តិ ចិនោឌេត្វា ន បដិក្កមិស្សតីតិ ច៖ តេនាហ “បដាកំ បរិហេរយ្យុ”ន្តិ៖ ឧបាសកត្តន្តិ បដិឃវិត្វាឌបានោ ចិយ ឌិតំ៖ កុលន្តិ តច និទេសនំ៖ ឥាតត្តំ មញ្ញេយ្យាសីតិ បុព្វេបិ ឥសបិ ចិសតិបិ សដ្ឋិបិ ខនេ អាកេតេ ឌិស្វា ភត្តីតិ អចត្វា ខេឌិ, ឮជាតិ យំ សរណំ កតការណមេត្តេនេច យា ឮខេមំ ខេយ្យឆម្មំ ឧបន្ធិត្តំ, សម្បត្តានញ្ញឌាតព្វមេចាតិ ឱចឥតិ៖ ឥុតំ មេ តំ ភន្តេតិ កុតោ ឥុតំ? តិកណ្ឌាតំ សន្តិកា៖ តេ កិរ កុលឈរេសុ ឲចំ បកាសេន្តិ “យំ យស្ស កស្សចិ សម្បត្តស្ស ឌាតព្វន្តិ ចខាយ, សមណោ បន កោតមោ ‘មយ្ហមេច ឌានំ ឌាតព្វំ...បេ... ន អញ្ញេសំ សាធកានំ ឌិន្នំ មហប្ផល’ន្តិ ឲចំ ចតី”តិ៖ តំ សន្ធាយ អយំ “ឥុតំ មេ ត”ន្តិអាឌិមាហ៖

១៥៨៖បចត្តមយំសន្តិ បកតិយា បចត្តំ កប្បិយមំសំ, មូលំ កហេត្វា អន្តរាបណេ បរិយេសាហីតិ អធិប្បាយោ៖ សម្ពហុលា តិកណ្ឌាតិ បញ្ចសតមត្តា តិកណ្ឌា៖ ឥូលំ បគ្គន្តិ ឥូលំ មហាសត្ថំ កោកណ្ណមហិសមុក្ខសង្ខាតំ បត្វំ៖ ឧដ្ឋិស្សកតន្តិ អត្តានំ ឧដ្ឋិសិត្វា កតំ, មារិតន្តិ អត្ថោ៖ បដិច្ចកម្មន្តិ ឲត្ត កម្ម-សទ្ទោ កម្មសាឆនោ អតីតកាលិកោតិ អាហ “អត្តានំ បដិច្ច កត”ន្តិ៖ និមិត្តកម្មស្សេតំ អធិចចនំ “បដិច្ច កម្មំ ឥុសតី”តិអាឌីសុ (ខា៖ ៣៖៣៤៦) ចិយ៖ និមិត្តកម្មស្សាតិ និមិត្តការេនត លឌ្ធព្វកម្មស្ស, ត ករណការាបនចសេន៖ បដិច្ចកម្មំ ឲត្ត អត្ថីតិ មំសំ បដិច្ចកម្មំ យថា “ឥុឌ្ធិ ឲតស្ស អត្ថីតិ ឥុឌ្ធោ”តិ៖ អថ ចា បដិច្ច កម្មំ ឥុសតីតិ បិធេយសោ ឌដ្ឋព្វោ, ឥូយំ ឲតំ មំសំ បដិច្ច តំ បិណាចឥកកម្មំ ឥុសតីតិ អត្ថោ៖ តញ្ញអកុសលំ ឧបឌ្ឍំ ឌាយកស្ស, ឧបឌ្ឍំ បដិក្កាហកស្ស ហោតីតិ តេសំ លឌ្ធិ៖ ឧបកណ្ណកេតិ កណ្ណមូលេ៖ អលន្តិ បដិក្ខេបចចនំ, ហោតុ កិំ ឮមិនាតិ អត្ថោ៖ ន ច បន តេតិ ឲខោ អាយស្មន្តា ឌីឃរត្តំ អចណ្ណកាមា ហុត្វា អចណ្ណំ ភាសន្តាបិ អព្ភាចិក្ខន្តា ន ជិរិឥន្តិ, អព្ភក្ខានស្ស អន្តំ ន កច្ឆន្តីតិ អត្ថោ៖ អថ ចា លជ្ជានម្បិ ឮឌំ ជិរិឥន្តីតិ បជំ ឌដ្ឋព្វំ, ន លជ្ជន្តីតិ អត្ថោ៖

ឃឹហេឃតាបតិចត្ថុកឆាចល្ហតា តិដ្ឋិតា៉

កប្បិយក្ខុមិអត្ថុខាតតកឆាចល្ហតា

៧៥៥៉អកិលិបយត្តត្តិ ខេឃតាយត្វ៉ា អាមិឃលាគតត្វាឃាតិ តត្ថ តត្ថ លទ្ធិតឃ្ស អាមិឃឃ្ស លាគតត្វាឃ៉ អត្ថុប្បកេឃចាតិ បរិតោរេឃច៉ ឡូខេចឃដ្ឋត្តិ យហាឃដ្ឋ៉ា ចំ បត អចត្វាបីតិ អត្ថកដ្ឋកឆាឃំចុត្តតេឃត អចត្វាបិ៉ បិ-ឃខ្ចេត តឆា ចចតយ្បិ អត្ថុខាតាតិ៉ អដ្ឋកឆាឃុ ចុត្តតេឃតាតិ ឃេឃអដ្ឋកឆាឃុ ចុត្តតេឃត៉ "កប្បិយកុដិ៍ កខោយា'តិ ចា, 'កប្បិយកុដី'តិ ចា ចុខេត្ត ឃាឆាខលលក្ខល"ត្តិ ឃព្វាអដ្ឋកឆាឃុ ចុទិត្តាឃ្សាចតត្តិកាកុដិកខលលក្ខលំ៉ ចឃត្តិ អឆិដ្ឋាគំ៉ ឃតោ បដ្ឋាឃាតិ ឃតោ ព្ចដ្ឋកតោ ឃិលតោ យត្តិកាបិល្ហតោ ចា បដ្ឋាឃ៉ បឆមិដ្ឋកាឌីគំ ហេដ្ឋា ត ចដ្ឋត្តិតិ កិត្តិឃា បឆមិដ្ឋកាឌីគំ ហេដ្ឋា ក្ខុមិឃំ បតិដ្ឋាបិឃយាតា ព្ចដ្ឋកាឌឃោ ក្ខុមិកតិកត្វា "កប្បិយកុដិ៍ កខោយា"តិ ចត្វា បតិដ្ឋាខេបត្ត ត ចដ្ឋត្តិ៉ ឃតិ ៩ចំ ក្ខុមិឃំ តិពលិត្វា បតិដ្ឋាបិឃយាតា ឆម្មា កឃ្ខា តឆា ចត្វា បតិដ្ឋាខេបត្ត ចដ្ឋត្តិតិ អាហ "ឆម្មា បត...ខេប... ចដ្ឋត្តិ"តិ៉ ឃឈ្ឈុត្តកេយចាតិ ចាឃត្វាឃ កចំ ឃឈ្ឈិកេឃតាឃគំ ឃត្ថាឃ ចគតិ៉ កិក្ខុឃត្តកត្តិ ចាឃត្វាឃ ៩ច កចំ កិក្ខុឃ្ស បុក្កលិកេឃតាឃគំ៉ យុលឃត្តិឌីតិ ព្វមិតា អខេត្តាចុត្វក្រុកដេយច ឌីបិតំ៉

កប្បិយក្ខុមិអត្ថុខាតតកឆាចល្ហតា តិដ្ឋិតា៉

ខេកលិយឌដិលចត្ថុកឆាចល្ហតា

៧០០៉ឃេតអាបលំ តគចឃទិតិអាឌីឃុ អាបលត្តិ ៩កឃ្ស តិកាយខេឃ្សតំ អឆិចចគំ៉ តឃ្មិ កិខ តិកាយេ ចិឃតិ អាបលយុលឃហឃ្សាតិ ចិកត្វាតិ អហេឃុំ៉ ព្ចតិ ឃោ អាបលាគំ ក្ខឃ្សត្តត្វា "អាបល"ខេត្តច ឃក្ខ កតោ៉ តឃ្ស បត តិកាយឃ្ស អចិក្ខុខេ តឌីតីខេ ឈតក្ខារឃោ ខេយលិឃក្ខុមិកាកោ យហាចតឃល្ហោ, តឃ្មិ កកចា ចិហខតិ៉ ខេកលិឃោតិ តឃ្ស តាមំ៉ ឌដិលេតិ អាហរិយឌដិឆេខោ តាបឃោ៉ ឃោ កិខ ហ្រ្វាហ្មលយហាឃាលេ, ឆតខក្ខលត្វាឃ បត តាបឃបព្វជ្ជំ ឃយាគាឃ ខេព្វោា បល្ហាកាខំ គត្វា ក្ខុមិកាកំ កេហត្វា តត្ថ អឃ្សមំ កាខេត្វា បព្ចាហិ ឃកេដឃតោហិ ចលិព្វំ បឃោខេត្វា ក្យលឃហឃ្សឃ្ស តិឃ្សឃោ ហុត្វា ចឃតិ៉ អឃ្សមេយបិ ចឃ្ស ៩កោ តាលខុព្ចោ ឌិចេឃ ឌិចេឃ ៩កំ ឃោចល្ហយំ ចលំ យុព្ចាតីតិ ចគត្តិ៉ ឃោ ឌិចា កាឃាចាតិ ឆាខេតិ, ឌដិ ច ពត្ថតិ, ខត្តិំ កាយឃយ្យត្តិ អត្ថុកចតិ៉

បចត្តាខោតិ (ឌី៉ តិ៉ អដ្ឋ៉ ១៉៧ប៉ៃ; យ៉ តិ៉ អដ្ឋ៉ ៧៉៣៧លិ៍; អ៉ តិ៉ អដ្ឋ៉ ៧៉ៃ៉១៥៧) បចត្តឃិតាខោ , បិចចតចឃេត ចត្តាខោតិ អខេត្វា៉ ឃេឃត្តិ ឃេឃំ ឃត្តកំ៉ យត្តបគត្តិ យត្តឃខេ្ចេ ពាហិកត្វា ខេហា កាឃិតព្វាខេដ្ឋត យត្តា ៩ច ចំចំអត្ថបដិបត្តិហេតុតាឃ បគត្តិ យត្តបគំ, ខេចឆចគំ៉ កឹតត្តិ អដ្ឋកាឌីហិ ឆឃហិ ខេបិខាលហ្រ្វាហ្មណេហិ ក្ខកាត្តាត្ថកាត្តាឌិឃខេឃយ្យត្តិចឃេត ឃព្វាឃិតំ៉ បចុត្តត្តិ បិចចតចឃេត អខេព្វោាឃំ ចុត្តំ, ចាឌិតត្តិ អខេត្វា៉ ឃមិហិតត្តិ ឃយុបព្យាព្យាហំ ខាឃិកចំ, ព្ចខុខេចឆឃឌុខេចឆឃាយខេចកាឌិចឃេត តត្វាបិ បខេច្ចកំ យត្តហ្រ្វាហ្មលាឌិចឃេត ឃព្វាឃតចាចកាឌិចឃេត ច បិល្ហំ កត្វា ឆបិតត្តិ អខេត្វា៉ តគត្ថកាឃត្តិតិ ៩តខេហិ ហ្រ្វាហ្មលា ចំ ខេតហិ បុខេព្វា កឹតំ

អត្តកាយត្ថិ អត្តសញ្ញាយត្ថិ។ តទត្តការត្ថីតិ តំ អត្តការត្ថិ, ឥទំ បុរិមស្សេវ វេវចនំ។ កាសិតាយត្តការត្ថីតិ ហោតិ កាសិតំ សញ្ញាយិតំ អត្តសញ្ញាយត្ថិ។ ចារិតាយត្តចារេចត្ថីតិ ហោតិ អវេញ្ញាយំ ចារិតំ អត្តចារេចត្ថិ។ សេយ្យថិទត្ថិ ហោ កាហេមតិ អវត្វា។ អដ្ឋកោតិអាទីតិ ហោតំ តាយាតិ។ ហោ កិរ ជិវ្ហាចក្កបរិកណ្ណេត ឃនាកម្មុបកោរារោលាត សត្តាតំ កម្មុស្សកតាជី បុរេត្តតិចារសារោលាត អតីតកាលេប្យ ព្រាហ្មណាតំ យត្តទ្ឋេត្តបិសិក្ខា ខ្ទលេីកេត្វា បទ្ធបឈាតំ អកត្វា កស្សបសម្មាសម្ពុទ្ធស្ស កាចទោតា ចដ្ឋ សត្តិស្សិទោត ចចទោត សហ សំសត្តិត្វា មទេត្ត កទេត្វស្សំ។ អបរាបរេ បត ខ្លុក្កាការាជកាលេឌឹស្ស ប្យុត្តព្រាហ្មណា បិណាតិបិតាឌីតិ បក្លិបិត្វា តរេឃា ចេចេត កិត្តិត្វា ញុទ្ធចចទោត សង្ឃិ ចិទុទេទ្ធ អកំស្ស។ ទត្តិកោខតំ ទត្តិ, តទោតា ខ្លបទោតាតិ ទត្វបទោតា។ អតិក្កទេត្ត មញ្ញតិប្បា ឃាច ស្សុរិយត្វក្កមតា កោខតំ ចិកាលកោខតំ តាយ, តទោតា ចិទតត្វា ចិទតា ចិកាលកោខតា។ បជិឃាតាបេត្វាតិ សប្បិមគ្នុសក្កទាឌីហិ ចេច មរិចេហិ ច ស្សុសន្តតំ បិតំ បជិឃាតាបេត្វា។

“មហា ខោ ពោហិយ កិក្ខុសញ្ញា”តិ កស្មា កាចា បុគប្បុតំ បជិក្លិបិ? តិត្តិឃាតំ បជិក្លបបសត្តតាយ។ តិត្តិឃា ហិ “អហោ ចតាយំ អប្បិច្ឆោ, ឃោ តិមត្តិយមាតាបិ ត សាឌីយតី”តិ ខ្លបតិមត្តិយមាតស្ស បជិក្លេប បសីទត្តីតិ កេចិ, អការណមេតំ។ តត្ថ ញុទ្ធាតំ បច្ចយហេតុ ខុចទ្វបំ កោហញ្ញា, អយំ បត អដ្ឋទោលសាតិ កិក្ខុសតាតិ ជីស្វា ខុត្តកាតំយេច កិក្ខុ បជិឃាតេស្សតិ, ស្វេច សេលេ ព្រាហ្មណោ តីហិ បុរិសសេហិ សទ្ធិ បព្ពជិស្សតិ, អយុត្តំ ខោ បត តចកេ អញ្ញាទោតា បេសេត្វា ឥមេហេច សទ្ធិ កត្តុំ, ឥមេ ចា អញ្ញាទោតា បេសេត្វា តចកេហិ សទ្ធិ កត្តុំ។ អចាបិ សទ្ធេច កទេត្វា កមិស្សាមិ, កិក្ខាហារទោ តប្យហោស្សតិ។ តទោតា កិក្ខុស្ស បិណ្ឌាយ ចទទេត្តស្ស មត្តស្សា ខ្លញ្ញាយិស្សត្តិ “ចិទស្សប្បិ ពោហិយោ សមណំ កោតមំ តិមទេត្តត្វា ឃាបតមត្តំ ទាតុំ តាសក្ខិ”តិ, សយញ្ញា ចិប្បជិសារី កចិស្សតិ។ បជិក្លេប បត កតេ “សមណោ កោតមោ បុគប្បុតំ ‘តុញ្ញា ព្រាហ្មណស្ស អភិប្បសទ្ធោ’តិ ព្រាហ្មណាតំ តាយំ កណ្យាតី”តិ ចិទេត្តត្វា ព្រាហ្មណោបិ តិមទេត្តតុកាមោ កចិស្សតិ, តទោតា ព្រាហ្មណោ បិជិឃេក្កិ តិមទេត្តស្សតិ, ហោ ហោត តិមត្តិតា កិក្ខុ ហុត្វា កុញ្ជិស្សត្តិ, ខុចយស្ស សទ្ធា អត្ទក្លិតា កចិស្សតីតិ បុគប្បុតំ បជិក្លិបិ។ កិញ្ញាបិ ខោ ភោ កោតមាតិ ឥមិតា ឥទំ ឌីបេតិ “ភោ កោតម, កិំ ឌាតំ, យទិ អហំ ព្រាហ្មណស្ស អភិប្បសទ្ធោ, អធិចាសេតុ កចំ កោតមោ, អហំ ព្រាហ្មណាតម្បិ ទាតុំ សក្កោមិ តុម្ហាកម្បី”តិ។ ធបេត្វា ធញ្ញាផលទត្តិ ខុត្ត តម្ពុលធោចតោធកម្បិ ធញ្ញាទសោរយោចាតិ ចធត្តិ។ អត្តខាតាមិ, កិក្ខូចេ, ខ្ទុទទត្តិ ខុត្ត តិក្កសពៅ ខ្ទុទសោ សត្តាហកាលិកោតិ ចេជិតត្តា។

ឥមាហិកាចាហីតិ (យ. តិ. អដ្ឋ. ១.៣០០) ឥមាហិ ពោហិយស្ស ចិត្តាតុកូលាហិ កាចាហិ។ តត្ថ អគ្គិបរិចរិយំ ចិតា ព្រាហ្មណាតំ យញ្ញាកាចទោតា “អគ្គិហុត្តមុខា យញ្ញា”តិ វុត្តំ, អគ្គិហុត្តសេដ្ឋា អគ្គិជុហតប្បធាតាតិ អត្ថោ។ ព្រាហ្មណា ហិ “អគ្គិមុខា ទេចា”តិ អគ្គិជុហតបុព្ពកំ យញ្ញំ ចិធហត្តិ។ ចេទេ សញ្ញាយទេត្តហិ បធមំ សញ្ញាយិតព្ពទោតា សាចិត្តិ “ឆត្ទសោ មុខ”ត្តិ វុត្តា, សាចិត្តិ ចេទស្ស បុព្ពជ្ជមាតិ អត្ថោ។ តំបុព្ពកត្តា ចេទសចតស្ស។ មត្តស្សាតំ សេដ្ឋកាចទោតា រាជា “មុខ”ត្តិ វុទេត្តា។ ខ្ទកាហត្តីតំ តទីតំ អាធារកាចទោតា បត្តព្ពដ្ឋាតការចេត បជិសរណទោតា ច សាកទោ “មុខ”ត្តិ វុទេត្តា។ ចត្ទសមាយោកោត “អដ្ឋ កត្តិកា, អដ្ឋ ទោហិណី”តិ សញ្ញាយតទោតា តក្ខត្តាតិ អភិកចិត្វា អាលោកករណទោតា តក្ខទេត្តហិ អតិចិសេសសោមុកាចទោតា ច “តក្ខត្តាតំ មុខំ ចទេត្តា”តិ វុត្តំ។ “ឌឹបសិខា អគ្គិជាលា អសតិចិចក្កូ”ត្តិ ខុចយាឌីតំ តបត្តាតំ ចិជ្ជលតាតំ អគ្គត្តា អាទិច្ចោ “តបតំ មុខ”ត្តិ វុទេត្តា។ ទក្ខិណេយ្យាតំ បត អគ្គត្តា ចិសេសេត តិស្វិ សលេ ញុទ្ធប្បមុខំ សង្ឃំ សទ្ធាយ “បុញ្ញំ អាកង្ខមាតាតំ, សង្ឃោ វេ យជតំ មុខ”ត្តិ វុត្តំ។ ហោត សង្ឃោ បុញ្ញស្ស អាយមុខំ

អក្កង្កិលោឃ្យកាសេចភាតិ ឥសេ្សតិ៍

សេកាលិឃឌ្ឋិលចត្ថុកឆាចល្លុភា តិដ្ឋិតា៍

ទោះយល្លចត្ថុកឆាចល្លុភា

១០៨៍ ទោះចត្ថុមិ្ប ចិហារទោតិ កក្ខក្យេង៍ សក្ខាឃ អាឋុស្យ៍ អតរយាភេតាតិ អត្យរត្តា, សលិកំ បងប្យាលង្ខារេភ បង់ តិក្លិបត្តា ចត្តំ កត្វា

ស្យសម្ចេង៍ មុត្តាឥលសិត្ថុចារសត្វេរសជិសំ ចាលិកំ អចិតាសេសត្តាតិ អត្វា៍ អាឡាថ្កត្តិ បយ្រល៍ ខ្ភោរិស្វាតិ ខ្ភោរិតសង្កេ កត្វា៍ អក្កាអត្តិ

កចាង៍ អាភោកោងហឹតិ អក្កតលេត ថ្រួសកំ ក្យត្ថិកលិក្ខសមឹលេ ភោកោងហឹតិ ថ្យត្តំ ហោតិ៍ ខ្ចាទំ កិរ អតិខ្លុបរិ អយត្យស្សា, អតិហេង្ខា

តិរន្ធ្វាភឌាតិកា កោភោងត្តិ, តឆា អកោភោងត្វា យត្ថ្យលិក្ខសមឹលេ យត្យស្សា កោភោងត្តិ, ថ្លង់ ខ្ចាទកោងកចត្តត្តិ ជឺបេត្តា ចងត្តិ៍ ចិចទិភកចា

ខ្ចាទត្តិ ត ភកចា ខ្ថង្ខាឃ ខ្ចាទំ ចិចទិ, ចិចទត្យតិ បត ហត្វំ បសាទេសិ៍ តភតា "ភកចា ត្យលេត្វិ អភេតកាស្យ កប្យកោងឹស្យ ងាត់ ឥងយាភេតហិ ត

សហត្វា ខ្ចាទចិចលាកម្ចំ កត"ត្តិ សឃលេច ខ្ចាទំ ចិចង៍ ធំ បត ឃស្វា ភកចតោ យតេត ចិចង៍, តស្វា "ចិចទិ ភកចា ខ្ចាទ"ត្តិ ថ្យត្តំ៍

ទោះយល្លចត្ថុកឆាចល្លុភា តិដ្ឋិតា៍

ថ្យច្ចបត្តាឌិតចត្ថុកឆាចល្លុភា

១០៩៍ អាត្យយាចត្ថុមិ្ប អត្ថាតទោ ថ្យច្ចបត្តាឌិតោតាតិ ស្យភត្វេ ភាយ អត្ថាតទោ ភិក្ខុ ថ្យច្ចកាលេ បត្តាឌិតត្វា "ថ្យច្ចបត្តាឌិតោតា"តិ ថ្យត្វា៍ ខ្ចេ

ងាទកាតិ សាយលោទក្យមិឃំ ជិតា ខ្ចេ ប្យត្តា៍ ភាឡាថ្លឃាចាបកោភាតិ ភាឡាថ្លឃា ចេច ឆចិកាឃ ង៍ សំហទិស្យតិ ឃស្វា យត្យស្សា តេ

ងាទកេ យត្ថុភាលិភេ បដិភាភចត្តេ ជិស្វា កាតេត្យកាយាបិ អកាតេត្យកាយាបិ កាតេត្តិឃេច, កតកាលេ ង "កិ កលិក្សុបង តាតា"តិ

ប្យត្តិ៍ តេ ចងត្តិ "ត អយ្យាកំ អតេត្ថាត កោភងិ អត្វា, បិតា បត តោ ភកចតោ អាកតកាលេ ឃាក្យងាត់ កាត្យកាយោ"តិ៍ ធំ ស្វា

យត្យស្សា អបទិកលេត្វាច ឃំ តេ សត្ថោត្តិ ហទិត្យំ, សត្ថំ ខេត្តិ៍ ឃមិ្ប ត សត្ថោត្តិ, យត្យស្សហិ បេសេត្តិ៍ តស្វា តេ ងាទកា ពាហ្យំ លេលាយមិ្ប

តេលយមិ្ប សប្បិមិ្ប តណ្ហុលយមិ្ប លាងតឹឃមិ្ប សំហទិស្យ៍

អាត្យយាឃំ ចិហទតឹតិ អាត្យមំ តិស្សាឃ ចិហទតិ៍ ក្យសាកាទេតិ ក្យសលេឃ អកាទេកោ៍ តត្វ កិរ យហត្តំ បលិលប្យត្ថា អត្ថត្តទតោ បលិលំ

តិក្កតិ្ស្វា សាលិសជិសំ បត្តាឌិតាត់ ចសតឃាក្ខ្ខាភសជិសំ កធំ, តងា ភកចា តត្វ ចសិ៍ អឆ ភកចតិ អាត្យមំ អាកត្វា ក្យសាកាទកំ បចិខេ្ច

ស្យភត្វេ សាឃត្យបយឃំ កាយខ្ចាទំ កត្វា យត្យស្ស អាយត្តសិ "ខ្ទបិសកា ភាហំ ត្យយ្យាកំ សត្តិកា អត្ថា កិត្តិ បត្តាឹសាយិ, យឃ្យាងាទកេហិ

អាតឹតតេលិឌឹតិឃេច សឈ្ឈស្យ បហោត្តិ, ហត្វកម្ចុមត្តំ លេ ងេឆា"តិ៍ កិ, ភត្តេ, កទោយាតិ? "ថ្លងត្ថិងត្ថា កលាុឆា"តិ សត្ថុបកទលាតិ

កាហត្វា ចិហាទេ ខ្ចេភាតិ កាទេត្វា ឲកំ កាឡអកំ កាសាចំ តិចាសេត្វា តាឌិសលេច បិទ្យបិត្វា "ថ្លង់ កទោឆ, ថ្លង់ កទោឆា"តិ សត្ថុទត្តិ

ᩅᩥᨧᩣᩁᩮᨶ᩠ᨲᩣ ᩈᨲᩈᩉᩔᩴ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨭᨿᩣᨣᩩᨬ᩠ᨧ ᨾᨵᩩᨣᩮᩣᩊᨠᨬ᩠ᨧ ᨸᨭᩥᨿᩣᨴᩤᨸᩮᩈᩥ᪨ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨭᨿᩣᨣᩩ ᨶᩣᨾ ᨸᨧᩴ ᨠᩩᨭ᩠ᨭᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᨿᩣᨣᩩ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨸ᩠ᨸᩥᨾᨵᩩᨹᩣᨱᩥᨲᨾᩥᩔᩴ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨹᩃᩁᩈᩣᨴᩦ ᨿᩴᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨸᩤᨠᨲᩥᨠᩴ ᨶᩣᨾ, ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨸᩅᩥᩈᨲᩥ, ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩩᨠᩣᨾᩣᨶᩴ ᩈᩦᩈᨾᨠ᩠ᨠᨶᨿᩣᨣᩩ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᩩᨣᨶ᩠ᨵᨣᨶ᩠ᨵᩣ᪨

ᩋᨳ ᨽᨣᩅᩣ ᨠᩣᩃᩔᩮᩅ ᩈᩁᩦᩁᨸᨭᩥᨩᨣ᩠ᨣᨶᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᨸᩁᩥᩅᩩᨲᩮᩣ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨧᩁᩥᨲᩩᩴ ᩋᩣᨲᩩᨾᩣᨶᨣᩁᩣᨽᩥᨾᩩᨡᩮᩣ ᨸᩤᨿᩣᩈᩥ᪨ ᨾᨶᩩᩔᩣ ᨲᩔ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩮᩈᩩᩴ “ᨽᨣᩅᩣ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨣᩤᨾᩴ ᨸᩅᩥᩈᨲᩥ, ᨲᨿᩣ ᨠᩔ ᨿᩣᨣᩩ ᨸᨭᩥᨿᩣᨴᩥᨲᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨿᨳᩣᨶᩥᩅᨲ᩠ᨳᨸᩤᩁᩩᨲᩮᩣᩅ ᨲᩮᩉᩥ ᨠᩣᩊᨠᨠᩣᩈᩣᩅᩮᩉᩥ ᩑᨠᩮᨶ ᩉᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᨴᨻ᩠ᨻᩥᩴ ᨠᨭᨧ᩠ᨨᩩᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣ ᩅᩥᨿ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᨩᩣᨱᩩᨾᨱ᩠ᨯᩃᩴ ᨽᩪᨾᩥᨿᩴ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩤᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩩ ᨾᩮ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨽᨣᩅᩣ ᨿᩣᨣᩩ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ ᨲᩔᩣ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨿᩣᨣᩩᩴ ᨸᨭᩥᨿᩣᨴᩤᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩏᨸᨶᩣᨾᩮᩈᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩣᨸᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩣ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᨾᩮᩅ᪨ ᨠᩩᨲᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩩᨲᩮᩣ ᩋᩣᨶᩦᨲᩴ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨

᪁᪀᪃᪨ ᨴᩈᨽᩣᨣᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨴᩈᨾᨽᩣᨣᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅᩣᩉ “ᨴᩈ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩮᩣ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮᩣ ᨽᩪᨾᩥᩈᩣᨾᩥᨠᩣᨶᩴ ᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ”ᨲᩥ᪨

ᩅᩩᨯ᩠ᨰᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᨧᨲᩩᨾᩉᩣᨸᨴᩮᩈᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪀᪄᪨ ᨸᩁᩥᨾᨴ᩠ᨴᨶ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩏᨸᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩣ᪨ ᨸᨭ᩠ᨭᩩᨱ᩠ᨱᨴᩮᩈᩮ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩅᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᨭ᩠ᨭᩩᨱ᩠ᨱᩴ᪨ ᨠᩮᩣᩈᩮᨿ᩠ᨿᩅᩥᩈᩮᩈᩮᩣᨲᩥ ᩉᩥ ᩋᨽᩥᨵᩣᨶᨠᩮᩣᩈᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨧᩦᨶᨴᩮᩈᩮ ᩈᩮᩣᨾᩣᩁᨴᩮᩈᩮ ᨧ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᨧᩦᨶᩈᩮᩣᨾᩣᩁᨸᨭᩣᨶᩥ᪨ ᨸᨭ᩠ᨭᩩᨱ᩠ᨱᩣᨴᩦᨶᩥ ᨲᩦᨱᩥ ᨠᩮᩣᩈᩮᨿ᩠ᨿᩔ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩣᨶᩥ ᨸᩤᨱᨠᩮᩉᩥ ᨠᨲᩈᩩᨲ᩠ᨲᨾᨿᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩍᨴ᩠ᨵᩥᨾᨿᩥᨠᩴ ᩑᩉᩥᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩥᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨧᩦᩅᩁᩴ᪨ ᨲᩴ ᨡᩮᩣᨾᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨲᩮᩈᩴ ᨿᩮᩅ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩴ᪨ ᨴᩮᩅᨲᩣᩉᩥ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨴᩮᩅᨴᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ᪨ ᨲᩴ ᨠᨸ᩠ᨸᩁᩩᨠ᩠ᨡᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩴ ᨩᩣᩃᩥᨶᩦᨴᩮᩅᨠᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩋᨶᩩᩁᩩᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩅᨲ᩠ᨳᩈᨴᩥᩈᩴ᪨ ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᨡᩮᩣᨾᩣᨴᩦᨶᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᩮᩈᩩ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᨽᩣᩅᨲᩮᩣ᪨ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨸᨭᩣ ᨴᩮᩈᨶᩣᨾᩮᨶᩮᩅ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨲᩮᩈᩴ ᩈᨴ᩠ᩅᨸᨴᩔᨶᨸᩁᨾᩮᨲᩴ, ᨶᩣᨬ᩠ᨬᩴ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᨶᨸᨴᩴ ᨸᨭ᩠ᨭᩩᨱ᩠ᨱᨸᨭᩔᨸᩥ ᨴᩮᩈᨶᩣᨾᩮᨶᩮᩅ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨲᩩᨾ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᨽᩣᨩᨶᩣᨶᩥ᪨ ᨹᩃᨲᩩᨾ᩠ᨻᩮᩣᨲᩥ ᩃᩤᨻᩩᩋᩣᨴᩥ᪨ ᩏᨴᨠᨲᩩᨾ᩠ᨻᩮᩣᨲᩥ ᩏᨴᨠᨠᩩᨾ᩠ᨽᨸᨠᨠᩩᨭᩮᩣ᪨ ᨠᩥᩃᨬ᩠ᨩᨨᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩮᩊᩩᩅᩥᩃᩦᩅᩮᩉᩥ ᩅᩣᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨲᨨᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᨾ᩠ᨽᩥᨶ᩠ᨶᩁᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩥᩔᩥᨲᩁᩈᩴ᪨ ᨸᩤᨶᨠᩴ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨾ᩠ᨻᨸᩤᨶᩣᨴᩥᨸᩤᨶᨠᩴ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩴ ᩅᩥᨠᩣᩃᩮᨸᩥ ᨠᨸ᩠ᨸᨲᩥ ᩋᩈᨾ᩠ᨽᩥᨶ᩠ᨶᩁᩈᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨲᩮᨶ ᨲᨴᩉᩩᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨲᩮᨶ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᩉᨠᩣᩃᩥᨠᩮᨶ ᨲᨴᩉᩩᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨾᩮᩅ᪨

ᨧᨲᩩᨾᩉᩣᨸᨴᩮᩈᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᨽᩮᩈᨩ᩠ᨩᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨠᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

លិ៍ៈ ពចិតក្ខត្ក៌

ពចិតាត្យខាតតពឆាចណ្ហតា

១០៩ៈ ពចិតក្ខត្តេព ឞឹសចសេតាតិ បឆាតក្កចសេត៑ “ពចិតត្តិ បញ្ចាតិសំសេ អត្តោពរលាសយត្តតាឃ ឆិរត្តិ អត្ថោ”តិ ពល្ហិបសេកុ ចុត្តិ៑ “សោ តេសំ កចិស្សតី”តិ ឃុឌ្ឍតីតិ “សោ ត្យេព្យា”ត្តិ អចត្ថា “តេស”ត្តិ ចចត៌ ឃុឌ្ឍតិ៑ សេឃ អត្ថតាពចិតាតិ ត ពេចលំ ត្យេព្យាសេច, សេឃ អញ្ញាបិ អត្ថតាពចិតា, តេសយ្បិ កចិស្សតីតិ អត្ថោ៑ អតាយត្តត្ថា ចរលាត្តិ ចារិត្តសិក្ខាបដេ ចុត្តតសេឃត អតាបុឆ្ឆិត្ថា ពុលេកុ ចរលា៑ យតាពឌីចរត្តិ យតស្ស សត្តព៌ ឌីចរ៑ តព្យបេ្យាសេត អាកតត្តិ ចិហារសត្តពេត លេត្តចត្យអាឌិតា អាតិតំ៑

បឆយបចារលាឃ បចារិតាតិ ត្លឌំ ចស្សេឆ្ឆំ អពត្ថា ចស្សំចុត្តកាចសត្ថស្សតត្ថំ ចុត្តិ អត្តរាសេឃត អប្យចារិតាតយ្បិ ចុត្តចស្សាត៌ ពចិតត្ថារសត្ថចតោ៑ តោតេច “អប្យចារិតា ចា”តិ អចត្ថា “លិត្តចស្សា ចា បឆ្ឆិយិកាឃ ក្ខបពតា ចា ត លកត្តិ”តិ ឲត្តពសេច ចុត្តិ៑ អញ្ញាស្មិំ ចិហារេរ ចុត្តចស្សាបិ ត លកត្តីតិ តាតាឞីយាឃ អញ្ញាស្មិំ ចិហារេរ ចុត្តចស្សា ត្លយស្មិំ ចិហារេរ ពចិតត្ថារំ ត លកត្តីតិ អត្ថោ៑ លលិយក្ខិតសាងេពាតិ អហតចត្ថំ សត្ខាឃ ចុត្តិ៑ ឌាតពយ្ចាឆាតិ ពចិតត្យស្សឌាតពយ្ចាឆា៑ អពាត្យំ ត លត្តតីតិ ត្លយិតា អតាឌរិសេឃត អពេរាត្តស្ស ត្យព្ពងត្តិ ឌីរេបតិ៑ ពយ្ចាឆា បត ឲពាសេឃច ចដ្ចតីតិ ពចិតត្ថារសាងពស្ស ឌាតពារេល ចុត្តា ឲពាសេឃច ពយ្ចាឆា ចដ្ចតិ៑ បុត តស្ស អញ្ញាស្មិំ ចតេត្ថ ឌិឃ្យយាសេត ពយ្ចាឆាឃ ឌាតត្លាពិឆ្ចំ តត្ថិ, អបលេវិពតសេច អលត្តិ អឌិប្បាសេឃា៑

១០ប័ៈយហាក្សយិពត្តិ យហាចិសឃំ, ចត្យឌីសតិអាពារចត្តតាឃ យហាចិត្ថារិពត្តិ ចុត្តិ សេហាតិ៑ បញ្ចាពត្តិ បញ្ចាលត្ថិ៑ ឲស តសេឃា សេសេសកុបិ៑ បឆយចិយិលិកាតិ ពចិតចត្ថតោ អញ្ញា អត្តតោ បពតិចិយិលិកា៑ “ពុឆ្ឆិចិយិលិព៌ ពត្ថា សិត្តិតយសេត្តតាតិ ឆិរឌិណ្ហាត៌ ចិយិលិកាត៌ ឲពតោ ពត្ថា សិត្តាតស្សេតំ អឌិចចត”ត្តិ ពល្ហិបសេកុ ចុត្តិ៑ យហាបច្ចរិយំ ពុរុត្តិឃច្ចា “ចុត្តចចតតិឌស្សត៌ ញព្ទ្យាសេត ឲច សេកសេឌា, អត្ថេ តត្ថីតិ ឌស្សតត្ថំ ពត”ត្តិ ចឌត្តិ៑ បិដ្ឋិអត្យចាតារោបតយត្តតាតិ ឌីឈតោ អត្យចាតស្ស អារោបតយត្តត៑ ពុឆ្ឆិអត្យចាតារោបតយត្តតាតិ បុត្យលតោ អត្យចាតស្ស អារោបតយត្តត៑ សារុប្បំ សេហាតីតិ សយលាសារុប្បំ សេហាតិ៑ រត្តិតិស្សពិុសេឃតាតិ រត្តិអតិព្កត្តត៑

ពចិតាត្យខាតតពឆាចណ្ហតា តិដ្ឋិតា៑

អាឌាឃសត្តកាឌិពឆាចណ្ហតា

១១០ៈអយត្តិ អាសាចឆ្ឆឌិពោ ពចិត្យត្ថារោ៑ ត្លឆ ត ចុរត្តាតិ បិឡត្លឃំ យាតិកាបឌការេត សចតត្តិកាតត្តំ ត ចុរត្តា៑ តត្ថាតិ តស្មិំ ឞិយាតិព្កត្តិពេព ពចិត្យត្ថារេ៑ “ឞិយាតិព្កត្តិពោ តាយ ឌីចរកាលឞិយាតិព្កត្តិពោ”តិ ពោតឌិ ចុត្តិ៑ “ឌាហិឞិយាឃំ ឌីចរកាលសយឃស្ស

អតិក្កន្តត្តា ឃីយាតិក្កន្តិកោ”តិ អយំ អយ្យាក៌ លក្ខិ៍ សហុន្ថារេ “ឥមា កតខិចេរា”តិ បរិេឆា ឌឹស្សតិ, ឧចត្ថា សតិ ខិចរបលិេទាធោ បឆមំ លិឌ្ឍតីតិ ចិញ្ញាយតិ, ញ្ញឆ បត បរិចារបរិញ្ញាយញ្ហា “ឥទ្ធេ បលិេទាធោ អបុត្តំ អទរិមំ លិឌ្ឍត្តី”តិ (បរិ៍ ៣១៥) ចទតេតា តំ ត សេយតិ, តស្មា ខិមំសិតព្ពេយត្ថ ការណំ៍

១១១៍ “សយាគាយចារេរា អាគាយចារសឌិេសា, ភ្ជបសក្កយត្តេយត្ថ ចិេសេសា”តិ កល្លិបេគសុ ចុត្តំ៍ េពេឆិ បត “សព្ពំ អត្តេតា បរិក្ខាទំ អតចេសេសត្វា បក្កយេត្តា ‘សយាគាយ បក្កយតី’តិ ចុច្ចតី”តិ ចគត្តិ៍ បុត សយាគាយចារេរបិ េតេឃច គស្សិតាតិ សព្ពេត្ថា៍ ចិប្យាកតខិចេរ បក្កយតត្តិកស្ស កឆិត្ថាទស្ស អសម្ភចេតា “ឃឆាសម្ភច”ត្តិ ចុត្តំ៍ បក្កយតត្តិេកា ហិ កឆិត្ថាទេរា តិគ្គិតខិចេរស្សច ចេសត ចុេត្តា “កិក្កុ អត្តេតាកឆិេតា កតខិចទំ អាគាយ បក្កយតី”តិ ចុត្តត្តា, តស្មា េសា ចិប្យាកតខិចេរា ត សម្ភចតីតិ លញ្ញឧច ភ្ជារា តត្ថ គស្សិតា៍

ត(តាយំ អាឌិេតា បដ្ឋាយ ចារចិកាចតា – អាគាយចារា សត្ត, តឆា សយាគាយចារាតិ ឥទ្ធេ សត្តកចារា, តេតា បក្កយតត្តិកំ ចឧដ្ឋា ចិប្យាកតខិចទស្ស អាគាយសយាគាយចារចេសត ឥទ្ធេ លក្ខចារា, តេតា បរិ តិគ្គិតសត្ថិគ្គិតតាសតត្តិកាតិ ចេសត តីណិ តិកាតិ គស្សិតាតិ៍ តត្ថ បឆមត្តិកំ អេត្តាឃីយាមំ “បេច្ចស្សំ ត បេច្ចស្ស”ត្តិ ញ្ញមំ ខិឌិ អតាយសិត្វា ឌាហិឃីយាមេយច “ត បេច្ចស្ស”ត្តិ បចត្តំ, តស្មា បក្កយតត្តិកឃីយាតិក្កត្តិកាទិយាត្ថារា តត្ថ ត ឃុឌ្ឍត្តិ៍ ចុតិយត្តិកំ អេត្តាឃីយាមំ “ត បេច្ចស្ស”ត្តិ បចត្តំ៍ តតិយត្តិកំ អតឌិគ្គិត-បេគត ចិេសេសត្វា បចត្តំ, អត្ថេតា បឆមត្តិេកត សេយតិ៍ អតឌិគ្គិេតតាតិ ច “បេច្ចស្សំ ត បេច្ចស្ស”ត្តិ ឧចំ អតឌិគ្គិេតត, អតិឃមិេតតាតិ អេត្ថ៍ តតិយត្តិកាតត្ថទំ ចញ្ញត្តិកំ សម្ភចត្តិ អេត្តាឃីយាមំ “បេច្ចស្ស”ត្តិ ចចតចិេសេសត សម្ភចតិ៍ តឆា ច េឃាឌិឃយាតំ ញ្ញតេរហិ សចតត្តិកាឌីហិ អចិទុទ្ធិ េហាតីតិ ចញ្ញត្តិកំ អហុត្វា លក្ខិ ឌាតត្តិ េចឌិតព្ពំ៍ ឧចំ តីណិ តិកាតិ ឧកំ លក្ខញ្ញាតិ បឆមំ បត្ថរសកំ េចឌិតព្ពំ៍

១១៩-១១០៍ តេតា ញ្ញគេយច បត្ថរសកំ ភ្ជបសក្កចិេសេសត ចុតិយំ សយាគាយបត្ថរសកំ តាម កតំ៍ បុត “ចិប្យាកតខិចទំ អាគាយា”តិ តតិយំ បត្ថរសកំ, “សយាគាយា”តិ ចតុត្ថំ បត្ថរសកំ គស្សិតត្តិ ឧចំ ចត្តារិ បត្ថរសកាតិ េចឌិតព្ពាតិ៍ តត្ថ បឆមចុតិយេយសុ បត្ថរសេកាសុ សេព្ពត សព្ពំ អកតខិចទំ អឌិេបត្តំ, ញ្ញតេរសុ ទ្វីសុ ចិប្យាកតត្តិ េចឌិតព្ពំ៍ តេតា បរិ “ខិចរាសាយ បក្កយតី”តិអាឌិតា តេយត តិគ្គិតសត្ថិគ្គិតតាសតអាសាចេឆ្ជិកចេសត ឧេកា ចារេរាតិ ញ្ញគេយកំ ចត្យក្កិ ឌាតំ, តស្មា បុេត្តា ចុត្តាតិ តិកាតិ អាសាចេឆ្ជិកាតិ តីណិ ច តិកាតីតិ ឧតំ អតាសាយត្វាគសកត្តិ េចឌិតព្ពំ៍ តគតត្ថទេរ អាសាយត្វាគសេកា កិញ្ហាបិ បឆមំ ត្វាគសកំ លក្ខតិ, តឆាបិ តំ តិគ្គិេសេសត្តិ តេយកំ ត្វាគសកំ អចុត្តសិទ្ធិ កត្វា ចិេសសេតា គស្សុតំ អាឌិេតា បដ្ឋាយ “អេត្តាឃីយាមំ បេច្ចស្ស”ត្តិ ចុត្តំ៍ តំ ចុតិយចត្យក្កេ “េសា ឌាហិឃីយកេតា ឃុណាតី”តិអាឌិចចតស្ស តតិយចត្យក្កេ សចតត្តិកាឌីតញ្ហា ឌ្ឋកាយសករណត្តិ េចឌិតព្ពំ៍ ញ្ញឌំ បត ត្វាគសកំ អតាសាយចេសតបិ លក្ខយាតំ ញ្ញមិកា អចុត្តសិទ្ធិ កត្វា ត គស្សិតត្តិ េចឌិតព្ពំ៍ ឧចេយត្ថ ឥទ្ធេ ត្វាគសកាតិ ភ្ជទ្ទិតព្ពាតិ៍ កេរណិឃត្វាគសេកាបិ ឃឆាគស្សិតំ អតាសាយត្វាគសកំ អចុត្តសិទ្ធិ អាសាយត្វាគសកញ្ហាតិ ឥទ្ធេ ត្វាគសកាតិ ភ្ជទ្ទិតព្ពាតិ៍

១១១-១១១៍ ឃស្មា ឌឹសំកាមិកតចេក “ឌឹសំកាមិេកា បក្កយតី”តិ ចចេតេតច “ត បេច្ចស្ស”ត្តិ ញ្ញឌំ អចុត្តសិទ្ធេយច, តស្មា តំ ត ចុត្តំ៍ ឧត្តាចតា ច អាចាសបលិេទាធោការេចា គស្សិេតា៍ ខិចរបឌិខិសំ អបចិលិឃយាេតាតិ ញ្ញមិកា ខិចរបលិេទាធសមិទ្ធិកយស្ស គេស្សតិ៍

តត្ថ ចឹចរបដិចឹនត្តិ អត្តតោ បត្តត្ថចឹចរកាកំ៍ អបចិលិឃយាតោតិ អាកក្ខយាតោ៍ តយ្យ ចឹចរលិតេក នតិ ចយ្យិចុត្តាចាតេន តិដ្ឋាភនតិដ្ឋាភតាយតត្តិកាតំ ចតេនត ៧កំ តិកំ, តេតសិតឃេច ចតេនត អត្តរាយតេក្ក ៧កំ, កតដ្ឋាតេត ៧កត្តិ តិល្លំ តិកាតំ ចតេនត ៧កំ តចកំ តេចឌិតត្ថា៍

១១៣៍ តតេតា បទំ តិដ្ឋាភនតិដ្ឋាភតាយតត្តិកឃឹយាតិក្កត្តិកឌិំយាត្ថារាតំ ចតេនត ឋាយុចិហារបញ្ចាកំ ចុត្តា៍ តេនតេនយេត្ត បិឡាឆ្នតេតា អដ្ឋកចាតេតា ច យុចិតេឌ្ឌាឃ្យតេយច៍

អាកាយសត្តកាឌិកចាចល្លតា តិដ្ឋិតា៍

កចិតក្លឌកចល្លតា តិដ្ឋិតា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ប៉ៈ ឌីចរក្ខន្ធក៌

ឌីចកចត្តុកធាចល្ហុតា

១១៥-១១០ៈ ឌីចរក្ខន្ធកេ កយ្ចុចិបិឡកត្តិ កយ្ចុឌេទាក៌ៈ ឋិឃយឃ្យាតិ អាតិឋិឃឃ្យ, ង្កបឈោកេតួ្ត ឌេចតំ ឃាយិចចត៌ៈ

បឌ្ឍ្ដាតទាឌចត្តុកធាឌិចល្ហុតា

១១៣-១១៤ៈចិន្តិកឃ្យ ឌាតេតាតិ តឃ្យ កិរ យាត្យឃា ង្កត្យឃយឈេ ឃឃតកតាឃ ចិន្តិកោ តាកិប្យឌេឋិ អាទ្យត្យធោហា, ឃា តឃ្យ ឃយ្យទេឃ្យត កត្ដុ កហ្សិ្យា តំ ឃត្តាឃ ចុត្តំ “ចិន្តិកឃ្យ ឌាតេតា”តិៈ ង្កឃ្យត្ត្តឌេាឃាតិ ឃត្ដិ្យាតបិត្តាឌិឌេាឃាៈ

ចរឃាចតកធាចល្ហុតា

១១៥ៈត្តតទឹតឌេតាតិ ត្តតឌេត ត្តតឌេតៈ ត្តតទ-ឃឌ្ឌ្ហា បត អតិឃយចចេតា ង្ចិល្លត្តំ ចុច្ចុយាតេា ឃំកិត្ដិ្យា-ឃឌ្ឌ្ហហិ ឃយាតទត្តា ទោហាតីតិ ចុត្តំ “អប្យល្លេ្ឈុតបិ យហល្លេ្ឈុតបិ ឈេត កោតឌី”តិៈ យហាបិឌ្ឌ្ហ ឃកោឌចត្តិ ហត្តិបិឌ្ឌ្ហ ឃ្យ អត្តុទិតត្តាតាឃ យហាបិឌ្ឌ្ហ ឃត្តិ លឌ្ឋឃយ្ញា ចត្យទក្ក្យុលប្យប្យ កោឌចៈ

កប្តុលិត្យឌាតតាឌិកធាចល្ហុតា

១៣០ៈង្កបចាទេតិ ឃ្យឃាតឃ្យ អាឃទេត្ត បឌេឃៈ លទេ្ឌុត្ថា កតាតិ កិត្ដិ្យា អចត្តាឈេច លទេ្ឌុត្ថា កតាៈ ឈេា ៦ច ឃាយឹតិ អកតាឃ កតិកាឃ ឈេត កហិតំ, ឈាច ឃាយឹៈ

ឌីចរបឌិក្កាហកឃយុ្យតិអាឌិកធាចល្ហុតា

១៣១-១៣១ៈឆ្យទចិហាទេង្កាទេតតិ ចិហាទេង្កាទេឃ្យ ឃយុ្យលង្កាទេតៈ ចិហាទយទេ្ឋ្យឃច ឃយុ្យត្តិតត្តត្តិ ឃទេ្តឋំ ឌាតតត្តាឃ ចិហាទយទេ្ឋ្យឃច តិឃិទេត្តហិ ឃយុ្យត្តិតត្តៈ ត្យលិក្យទេតាតិ ត្យលិឃឌិឈាៈ ចល្ហាចល្ហំ កត្តាតិ ឃត្តទេកាង្កាទេឃ អល្ល្ឈុតា ឃយទេក កត្តាៈ ទេតទេតចាហ “ឃទេយ បឌិចឹទេឃ ធទេបត្តា”តិៈ ត្តកត្តិ ឃាយទេលទាត៌ ង្កបឌ្ឋបឌិចឹឃឃ្យ ឌាត៌ៈ ឋាតិកយុ្យត្តិ ឃយុ្យត្តាឌិតត្តតាឌិហត្តកយុ្យៈ ង្កក្កុ្យឌិ កទេទាត្តិតិ យហាឃឌ្ឌ្ហ កទេទាត្តិៈ ឃយបឌិចឹឈា ឌាតទេត្តាតិ កទិឃ្យាយាតិ ឃាចត្តាត៌ បឌិត្តាយទេត្តតបិ ឃយទេកាង្កាទេឃា ឌាតទេត្តាៈ

ចិចររដតកាចាចណ្ណតា

ឲ្យ៣៣៉រដតក្យុម្ពិឃា យឡេ្បផេបត្វាតិ អត្តោរដតក្យុម្ពិឃា យឡេ្បផេបត្វា ៦ចំ ចដ្ថាឆារកេ អត្តោរដតក្យុម្ពិឃា បក្តិតេ្ត យឡេ្បុ្ហគំ តិដ្ឋតិ, ចដ្ថាឆារកតោ ឆាហិ ឯយត្តា អត្តោក្យុម្ពិឃំ រដតឆ្លិ៉ រដតំ បក្តិបិត្យត្តិ រដតឆ្លិ បក្តិបិតំ៉

តិចិចរាត្យដាតតកាចាចណ្ណតា

ឲ្យ៣៩៉ រុ្ឌម្ព អត្យុហតិ រក្កុតេ អត្យុហសិយេ៉ តត្ថិយុលិឃាតិ តុដ្ឋយុលិឃា៉

អតិររកចិចរាដិកាចាចណ្ណតា

ឲ្យ៣ប៉៉ អន្ធូបេយ្យត្តិ បតិដ្ឋបេយ្យ៉ ហតចត្វកាតត្តិ កាលិតីតចត្វាតំ៉ រុ្ឌទិត្វា អល្លិឃាបតឞណ្ណត្តិ ធត្តាលដ្ឋាតំ អបរតត្វា អល្លិឃាបតចត្វឞណ្ណ៉

ចិឃាឆាចត្វកាចាចណ្ណតា

ឲ្យ៣ដ-ឲ្យ៩៨៉ ចិឃាឆាចត្វឞិយ្យាលក្កាឃាតិ អកិលត្តកាឃា ឞិតិរឃាយតវ្សិហិ ឞុដ ឯទីរា៉ កតីតិ ខាកាហកតិ ខាកាហាដិកយោ៉ អកិឯយ្យទារឃាតិ ខាកាហាកិឯយ្យទារឃា ខាកាហឯហិតោ បេធ្ធករចា៉

តំកកចា ញ្ញាកទិឃ្សតីតិ "រេឃា កិក្កូ រេឃាតាបត្ថោ ឯកធាកាឃឺ"តិអាដិតា តឃ្ស តំ ខាកាហកតិ, តេតា បទំ "តិឃតោ ឯឡោ្ខាដិបទាឃតោ ឯកិរេច ព្លមំ រលិកំ អាកត្វា ធក្កូឃ្សត្តិ កទិឃ្សតិ"តិអាដិតា (ឯ៉ តិ៉ ទ៉១០០៣) ខាកាហាកិឯយ្យទារឃា្ឋ អាចិ កទិឃ្សតិ៉ រឃាចក្កុកត្តិ ឯក្កឯំចត្តតិកំ៉ រឃាកំ តុដតិ ចិតោរជតីតិ រឃាកតុដំ៉

តិឞិដតាដិអត្យដាតតកាចាចណ្ណតា

ឲ្យ៩ឲ្យ៉ ធក្កូឃុបតីតិ តាតាចិដ្ឋឞុបិតំ បឃ្សតោ្ត ធក្កូ ឞុបតិ៉ ធក្កូ បដិតុ្ឋ្យាតិ បដិតុ្ឋ្យត្តាបិ រុ្ឌមិត្វា ឯលិយហំរឃា ធក្កូ បដិតុ្ឋ្យាតិ៉

បន្តិយចិកប្យតុបកចិចរាដិកាចាចណ្ណតា

៦១៤-៦១៦៖ អដ្ឋបគកធ្វូនេត្ត បត្តយុល់ សិន្តិគុត្តិ អដ្ឋបគមលកាការេទគ បត្តយុរេល ពត្ធ ពត្ធ កជ្កុ ឌេឃ្សេត្វា សិន្តិតុំ៖ អក្កឲ្យអក្យត្តិយេច

បយាលត្តិ ឰូរេយហិ ចត្ញហិ តិរេក្លូបការេលាហិ ឩរេបេត្តគបិ អក្កឲ្យអក្យត្តិចិហារេយេច ឩរេបតុំ ចដ្ឋ តីតិ អឌិប្បាយោ៖

ឃឃ្ឈិកាឌីចរុប្បាឌកឆាចល្លកា

៦១៧៖ បញ្ចា យារេយតិ អឆ្ចត្តុងំយោរេក ស្ហបេយាកចចគំ៖ ចឆ្ជិ បយោរេឌត្វា ឩបិទិតាបតិរេក្លបរេតាតិ ចឃ្សាចារិកត្វាយ

រេចឈ្យាចឆ្ងការេទហិ ចឆ្ជិ បយោរេឌត្វា ឩបិទិតាបតិរេក្លបរេតា៖ ពត្យប្បាឌរេតាតិ គាឲ្យឰូរេការអារាយាឌិពត្យប្បាឌរេតា៖ "ចឃ្សាចារិកលិកចរេយគ ចា យតាកឌីចរចរេយគ ចា ពត្យប្បាឌចរេយគ ចា អរេឡាគ ចា រេកគចិ អាកាការេទគ ឃឈ្ជុស្ហឌ្វិឃ្ស ស្ហប្បត្តុឌីចទំ, ឃត្តុំ ពរេឃ្សច អត្ធតាកធិតឃ្ស បញ្ចា យារេយ, អគត្ធតាកធិតឃ្ស ៩កំ ឌីចរេយាយំ បិបុណាតី"តិ អចិរេយរេតា ចត្វាបិ បុគ ចឃ្សាចារិកលិកចរេយគ ស្ហប្បរេត្ត លក្កុយាគចិរេយយំ ឌេឃ្សេតុំ "ឃំ បគ ឰូឌ"ត្តិអាឌិ អាទដ្ឋំ៖ ពត្ធ ឰូឆាតិ អភិលិបយត្តរេយគំ៖ "ចឃ្សំចុត្ធឃឈ្ឃ្ស រេឌយា"តិ ចុរេត្តបិ រេយារេយច គរេយា៖ អគត្ធតាកធិតឃ្សបិ បញ្ចា យារេយ បិបុណាតីតិ ចឃ្សាចារិកលិកចរេយគ ស្ហប្បត្តត្តា អគត្ធតាកធិតឃ្សបិ ចុត្ធចឃ្សឃ្ស បញ្ចា យារេយ បិបុណាតិ៖ រេកគចិ បគ "ឰូឆ-ឃរេឌ្ឌគ គិឃយិតត្តា"តិ ការេលំ ចុត្តំ, តំ អការេលំ៖ ពឆា ហិ ឰូឆ-ឃរេឌ្ឌគ អគិឃរេយត្វាបិ "ចឃ្សំចុត្ធឃឈ្ឃ្ស រេឌយា"តិ ចា "ចឃ្សាចារិកំ រេឌយា"តិ ចា អរេត្តារេហយរេត្ត ចឃ្សាចារិកលិកចរេយគ ឌិគ្គុំ ឌីចទំ អគត្ធតាកធិតឃ្សបិ ចុត្ធចឃ្សឃ្ស បញ្ចា យារេយ បិបុណាតិ, រេតរេគច បរេតា អដ្ឋឃុ យាតិកាឃុ "ចឃ្សំចុត្ធឃឈ្ឃ្ស រេឌតី"តិ ឰូយឃ្ស យាតិកាបឌឃ្ស ចិគិឆ្ជូរេយ (យហាច៖ អដ្ឋ៖ ៦លិឌ) "ឌីចរេយាយរេតា បដ្ឋាយ យាច រេហយត្តឃ្ស បឆ្ជិរេយា ឌិចរេយា, តាច ចឃ្សាចារិកំ រេឌយាតិ ចុរេត្ត កធិតំ អត្ធតំ ចា រេហាត្យ អគត្ធតំ ចា, អតីតចឃ្សំចុត្វាគរេយច បិបុណាតី"តិ ចុត្តំ៖ ពរេតា បរេត្តិ បញ្ចាយារេយរេតា បទំ, កិយ្យាគឃ្ស បឆយឌិចរេយរេតា បដ្ឋាយាតិ អរេត្ថា៖

"កឃ្ហា? បិដ្ឋិឃយរេយ ស្ហប្បត្តត្តា"តិ ឰូឌំ "ស្ហគាហុ អគាកតចរេឃ្ស"តិ ឰូយឃ្សាគត្តទំ ឌដ្ឋត្តំ៖ កិយ្យាគឃ្ស បឆយឌិចរេយរេតា បដ្ឋាយ ស្ហប្បត្តរេយច ហិ បិដ្ឋិឃយរេយ ស្ហប្បត្តត្តា "កំ អតីតចរេឃ្ស ឰូឌំ ចឃ្សាចារិក"ត្តិអាឌិគា បុឆ្ជិតត្តំ, រេតរេគច បរេតាបិ ចក្លូតិ "កិយ្យាគំ បឆយឌិចរេយរេតា បដ្ឋាយ ចុរេត្ត បគ យាតិកា អារេទារេបតត្តា 'អតីតចឃ្សាចារេយឃ្ស បញ្ចា យារេយា អតិក្កត្តា, អគាករេតា ចាត្យាយឆ្ងរេយគ កចិឃ្សតិ, កតរេចឃ្សាចារេយឃ្ស រេឌឃី'តិ៖ រេយច 'អតីតចឃ្សំចុត្វាគំ ឌយ្ហី'តិ ចឌតិ, តំអរេត្តាចឃ្សំចុត្វាគរេយច បិបុណាតី"តិ (យហាច៖ អដ្ឋ៖ ៦លិឌ)៖ រេបិត្ធរេកាឃុ បគ "អគត្ធតាកធិតឃ្សបិ បញ្ចា យារេយ បិបុណាតី"តិ ឰូយឃ្សាគត្តទំ "កឃ្ហា? បិដ្ឋិឃយរេយ ស្ហប្បត្តត្តា"តិ ឰូឌំ លិខត្តិ, តំ គ យុជ្ជតិ៖ គ ហិ បិដ្ឋិឃយរេយ ស្ហប្បត្តំ ឃត្តាយ "អគត្ធតាកធិតឃ្សបិ បញ្ចា យារេយ បិបុណាតី"តិ ចុត្តំ, គ ច បិដ្ឋិឃយរេយ ស្ហប្បត្តំ ចុត្ធចឃ្សរេឃ្សច បិបុណាតិ, ឃយ្ហលីក្ញតាគំ ឃរេត្តាយំ បិបុណាតិ, រេតរេគច បរេតា ចក្លូតិ "អឃុកចិហារេទ ចឃ្សំចុត្ធឃឈ្ឃ្សាតិ ចឌតិ, ពត្រ ចឃ្សំចុត្វាគរេយច យាច កធិតឃ្សុត្កុរា បិបុណាតិ៖ យរេច បគ កិយ្យាគំ បឆយឌិចរេយរេតា បដ្ឋាយ ៩ចំ ចឌតិ, ពត្រ ឃយ្ហលីក្ញតាគំ ឃរេត្តាយំ បិបុណាតិ៖ កឃ្ហា? បិដ្ឋិឃយរេយ ស្ហប្បត្តត្តា"តិ (យហាច៖ អដ្ឋ៖ ៦លិឌ)៖

ឋិតិកា បន ន តិដ្ឋតីតិ ឯត្ថ អដ្ឋិតាយ ឋិតិកាយ បុន អញ្ញស្មិំ ចីវរេ ឧប្បន្នេ សចេ ឯកោ ភិក្ខុ អាគច្ឆតិ, មជ្ឈេ ឆិន្ទិត្វា ទ្វីហិបិ គហេតព្វំ។ ឋិតាយ បន ឋិតិកាយ បុន អញ្ញស្មិំ ចីវរេ ឧប្បន្នេ សចេ នវកតរោ អាគច្ឆតិ, ឋិតិកា ហេដ្ឋា គច្ឆតិ។ សចេ វុឌ្ឍតរោ អាគច្ឆតិ, ឋិតិកា ឧទ្ធមារោហតិ។ អថ អញ្ញោ នត្ថិ, បុន អត្តនោ បាបេត្វា គហេតព្វំ។ ទុគ្គហិតានិ ហោន្តីតិ ឯត្ថ សង្ឃិកានេវ ហោន្តីតិ អធិប្បាយោ។ គហិតមេវ នាមាតិ “ឥមស្ស ឥទំ បត្ត”ន្តិ កិញ្ចាបិ ន វិទិតំ, តេ បន ការកា អត្តនោ តេសំ បត្តាយេវាតិ អធិប្បាយោ។ ឥតោវាតិ ថេរាតិ ទាតព្វតោយេវ។

សង្ឃិកចីវរុប្បាទកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ឧបនន្ទសក្យបុត្តវត្ថុកថាវណ្ណនា

១៩៣។ សត្តាហវារេន អរុណមេវ ឧដ្ឋាបេតីតិ ឯតំ វចនមត្តមេវ, ឯកស្មិំ វិហារេ សត្តាហកិច្ចាកាវតោ។ ទន្តិ ឯកាធិប្បាយទានំ។ នានាលាភេហីតិអាទីសុ នានា វិសុំ វិសុំ លាភា ឯតេសន្តិ នានាលាភា, ទ្វេ វិហារា, តេហិ នានាលាភេហិ។ នានា វិសុំ វិសុំ បាការាទីហិ បរិច្ឆិន្នា ឧបចារា ឯតេសន្តិ នានូបចារា, តេហិ នានូបចារេហិ។ ឯកសីមវិហារេហីតិ ឯកូបចារសីមាយំ ទ្វីហិ វិហារេហិ។

គិលានវត្ថុកថាវណ្ណនា

១៩៤។ បលិបន្នោតិ និមុគ្គោ, មក្ខិតោតិ អត្ថោ។ ឧច្ចារេត្វាតិ ឧក្ខិបិត្វា។ សមានាចរិយកោតិ ឯត្ថ សចេបិ ឯកស្ស អាចរិយស្ស ឯកោ អន្តេវាសិកោ ហោតិ, ឯកោ សទ្ធិវិហារិកោ, ឯតេបិ អញ្ញមញ្ញំ សមានាចរិយកា ឯវាតិ វទន្តិ។

១៩៥។ ភេសជ្ជំ យោជេតុំ អសមត្ថោ ហោតីតិ វចនេន “ឥទញ្ចិទញ្ច ភេសជ្ជំ គហេត្វា ឥមិនា យោជេត្វា ទាតព្វ”ន្តិ វុត្តេ តថា កាតុំ អសមត្ថោតិ អត្ថោ។ នីហាតុន្តិ នីហរិតុំ, ឆឌ្ឌេតុន្តិ អត្ថោ។

មតសន្តកកថាវណ្ណនា

១៩៦-១៩៧។ ភិក្ខុស្ស កាលកតេតិ ឯត្ថ កាលកត-សទ្ទោ ភាវសាធនោតិ អាហ “កាលកិរិយាយា”តិ។ តត្ថ តត្ថ សង្ឃស្សាតិ តស្មិំ តស្មិំ វិហារេ សង្ឃស្ស។

សង្ឃេ ភិន្នេ ចីវរុប្បាទកថាវណ្ណនា

ឲ្យលិ៍៩៎ ឃត្ថ បត ឥក្កិលោកក៏ បយាលត្តិ កិក្លុ ឃស៊ិ ឧរេ៉ ឥក្កិលោកកបអក្កហលយទេត្តបិ ខេឃ្យឆ៊ឹមុ្ស សាយិនោ ហោត្តិតិ អឆិប្បាយោឃា៎ បឧសមុខ្ពេតិ ឌមួងិបេ៎

ឲ្យលិប៉៎យតាកង៊ិចរ៉ អសិដ្ឋាតិតិ ឲត្ថ យក្កិ កដ្ឋេត្តា តស្ស កាលកិរិយំ ស្វត្វា អចិហារដ្ឋានេត ខេច ក្វាឥសខតតក្ខត្តរេ អខេញ្ញាសំ កិក្លូតំ អកាចំ ខាត្វា “ត្តុង់ ង៊ិចរ៉ យឃ៉ាបិបុលាតិ”តិ អសិដ្ឋាតិ, ស្វាសិដ្ឋិតិ៎

អដ្ឋ ង៊ិចឧយាតិកាកឆាចណ្ណតា

ឲ្យលិង៍៎ បុក្កលិសិដ្ឋាតតឃេតចុត្តត្តិ “សឹយាឃកាត”ត្តិអាឥិតា ចត្តទេត្ត “សឹយាឃ ខេតិ”តិអាឥិ បុក្កលិសិដ្ឋាតតឃេត ចុត្តិ៎ បរិទេក្លូបិឧហដ្ឋានេតត បរិដ្ឋិត្តាតិ ត្តុយិតា អបរិក្លិត្តស្ស ចិហារស្ស ឆ្ងចសត្តិបិតដ្ឋាតាឥិទេតា បឆយលេឆ្លុបិតស្ស អទេត្តា ្បចារសឹយាតិ ឥទេស្សតិ៎ ត្តុកាតិ ក្វតិឃលេឆ្លុបិតស្ស អទេត្តាបិ ្បចារសឹយាឃេចាតិ ឥទេស្សតុំ “អបិចា”តិអាឥិ អាឧទ្ធំ៎ ឆ្ងចសត្តិបិតដ្ឋាតយ្យិ បរិឃត្តកាតយេច កហេតត្តំ៎ កិក្លូតិតំ អាឧាយប្បចេសតសេតាសតាបុដ្ឋតាឥិ បរិចាសយាតត្តាឧេរាឆតចស្សឆ្នេឥតិស្សឃសេតាសតក្កាហាឥិ ចិសាតត្តិ ត្តុង់ សត្តំ ត្តុយិស្សាឧេឃច ្បចារសឹយាឃ ចសេត ចេឥិតត្តំ៎ លិកត្វាឃ ឆបិតសឹយា លិកសឹយា៎ សយាតសំចាសអចិប្បចាសសឹយាស្ ឥិត្តស្ស ត្តុង់ តាតត្តំ – “អចិប្បចាសសឹយាឃ ឥម្ម៊ិ”តិ ឥិត្តំ កាយដ្ឋាតំ ត បិបុលាតិ៎ កស្មា? “ឆេបត្វា កាយត្ថា កាម្មបចារត្ថា”តិ ចុត្តត្តា៎ “សយាតសំចាសកសឹយាឃ ឥម្ម៊ិ”តិ ឥិត្តំ បត កាលេយ ដិតាតយ្យិ បិបុលាតិតិ៎

ញុទ្ធាសិចុទេត្វាតិ ញុទេខ្ពត កកចតា អសិចុទេត្វា៎ ឲកស្ម៊ិត្តិ ឲកស្ម៊ិ ចិហារេ៎ បិកចដ្ឋត្តិ ឥាតចដ្ឋំ៎ ចត្តតិតិ បចត្តតិ៎ បំស្សុក្ខលិកាតយ្យិ ចដ្ឋតិតិ “ត្យឃ៉ាឥេយា”តិ អចត្វា “កិក្លូតំ ខេឃ, ខេឆោតំ ខេយា”តិ ចុត្តត្តា បំស្សុក្ខលិកាតំ ចដ្ឋតិ៎ ចិចាទិតយេចាតិ ្បបិហតត្វចិកាង៊ិតយត្វាឃ ចិចាទិតយេច៎

្បបឆ្ល ឥាតត្តាត្តិ ឃំ ្បកទេតាសឈ្ឈស្ស ឥិត្តំ, តទេតា ្បបឆ្ល កិក្លូតំ, ្បបឆ្ល កិក្លូតិតំ ឥាតត្តំ៎ សទេចបិ ឲទេកា កិក្លូ ហោតិ ឲកា ចា កិក្លូតិ, អត្តុយសោ អត្ថបសយ្យត្តស្សបិ ្បបឆ្លយេច ឥាតត្តំ៎ “កិក្លូសឈ្ឈស្ស ច កិក្លូតិតត្ថា ត្យឃ្យត្ថា”តិ ចុទេត្ត បត បុក្កលេ ចិស៊ំ ត លកតិតិ ត្តុង់ អដ្ឋកឆាបយាលោតេច កហេតត្តំ៎ ត ហេត្វ ចិសេសកាឧលំ ្បបលត្តុតិ៎ តឆា ហិ “្បកទេតាសឈ្ឈស្ស ច ត្យឃ្យត្ថា ឥម្ម៊ិ”តិ ចុទេត្ត សាយត្តាចិសេសចឆតេហិ សក្កហិតត្វា ឃឆា បុក្កលេ ចិស៊ំ លកតិ, ឲចយិសាបិ “កិក្លូសឈ្ឈស្ស ច ត្យឃ្យត្ថា”តិ សាយត្តាចិសេសចឆតសត្តាចទេតា កចិតត្តុយេច ចិស៊ំ បុក្កលបដិង៊ិសេតាតិ ចិត្តាយឃតិ, តស្មា អដ្ឋកឆាចឆតយេចេត្វ បយាលំ៎ បិបុលាតដ្ឋានេតា ឲកយេច លកតិតិ អត្តទេតា ចស្សេក្កត បត្តដ្ឋានេតា ឲកយេច ទេកាដ្ឋាសំ លកតិ៎ តត្វ កាឧលយាហ “កស្មា? កិក្លូសឈ្ឈាហលោត កហិតត្តា”តិ, កិក្លូសឈ្ឈាហលោតេច បុក្កលស្សបិ កហិតត្តាតិ អសិប្បាយោឃា៎ កិក្លូសឈ្ឈស្ស ហទាតិ ចុទេត្តបិ ហរិតត្តាត្តិ ថ្ងាឥិសំ កិហិទេចឃ្យាចត្ថំ ត ហោតិតិ កត្វា ចុត្តំ៎

លក្លលញ្ញា ចេតន្តិតិ ប្លូងំ សត្តិដ្ឋានចេចតំ, អដ្ឋកថាយ អតាកតត្តា បត ឧចំ ចុត្តំ៉ ពាហិរូបចារនីយាមំ...បេ... សន្តោនំ បិបុណាតីតិ យត្ថ កត្ថចិ ចុត្តចស្សាតំ សន្តោនំ បិបុណាតីតិ អធិប្បាយោ៉ តេតេច យាតិកាដ្ឋកថាយម្បិ (កត្ថា៉ អដ្ឋ៉ អកាលធីចនិក្ខាបេចណ្ណតា) "សនេច បត ពាហិរូបចារនីយាមំ ធិតោ 'ចស្សំចុត្តសញ្ញស្សា'តិ ចេតតិ, យត្ថ កត្ថចិ ចុត្តចស្សាតំ សន្តោនំ សម្បត្តាតំ បិបុណាតី"តិ ចុត្តំ៉ កល្បិបេតស្ បត "ចស្សាចាលស្ស អតត្រូប បនេតេស ធត្វា ចុត្តត្តា ចស្សំចុត្តាតំ អចុត្តាតច្ចា សន្តោនំ បិបុណាតី"តិ ចុត្តំ, តំ ត កនេហតន្តោ៉ ត ហិ "ចស្សំចុត្តសញ្ញស្ស ធម្ពិ"តិ ចុត្តេ អចុត្តចស្សាតំ បិបុណាតិ៉ ឧចំ ចេតតីតិ "ចស្សំចុត្តសញ្ញស្ស ធម្ពិ"តិ ចេតតិ៉ ខ្លួនំ កនេហតំ អាកតោតិ តស្ស សត្តិកេ ខ្លួនំ អកហិតបុន្តាស្សបិ ខ្លួនំ កល្បិស្សាមីតិ អាកតកាលតោ បដ្ឋាយ អតេ្តចានិកកាចូបកយតតោ ចុត្តំ៉ សេសមេត្ថ សុចិញ្ញេយ្យមេច៉

អដ្ឋធីចរយាតិកាកថាចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

ធីចរក្ខភកចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៨. ធម្មយមកវគ្គោ

កស្សបគោត្តកិច្ចកថាវណ្ណនា

១៦០. ធម្មយមកវគ្គេ ធម្មាយតន្តិ ឧចិតាយគេ តគេទ. តស្ស ហិ តគេស្ស អាទាយបេក្ខនៅអាជីវ តេវ តេវ ផាតេវ ធម្មកេវក្ខាច ក្ខស្សត្តា អទេហស្ស, តស្មា "ធម្មា"តិ សង្ខំ អគយាសិ. គក្កាទាយ បេក្ខនៅយា តីទេតិ តស្ស ធម្មាតគេស្ស អចិន្តេទ គក្កាទាយ តាយ ទាឌយហេសិយា ពហិតត្តា "គក្កា"តិ លទ្ធចោហាទា បេក្ខនៅ អត្ថិ, តស្សា តីទេ សយត្តតោ តិលិឌិបញ្ចាចណ្ណក្សុយបឌិយល្អិតំ យហត្ថិ ធម្មគចតំ, តស្មិំ កគចា ក្សុយគន្ធស្សគន្ធ ធម្មគចគេត ចិហទតិ. តំ សន្ធាយ "គក្កាទាយ បេក្ខនៅយា តីទេ"តិ ទុត្តំ. តត្ថិតទេទ្ធតិ តត្ថិ ទុង្គតិ ញ្ញាបិទេទា, តត្ថ តាទេន្ត្រា បវុតោ ក្ខស្សក្ក អាបតេក្កាតិ អទេត្ថា, តស្មិំ អាចាទេស អគតំ ទេសតាសតំ គទេទាតិ, ឌិណ្ណ បឌិសន្តទាតិ, គទេត ព្វស្សទោ ហោតីតិ អធិប្បាយោ. តេតាហ "តស្មិំ អាចាទេស គត្តត្តា តត្ថិបឌិតាទេន្ត្រា"តិ, គត្តក្កាទេយ្យ ក្ខស្សាហយាបតេក្កាតិ អទេត្ថា.

ញាត្តិចិបត្តិយ្យាជិគចាចណ្ណតា

១៦៥-១៦៧. បឌិទេក្ខាសត្តស្សុតិ តិចាទេទត្តស្សុ ហាបតំ ចា អញ្ញាចា គទលំ ចា តត្តីតិ ញាត្តិតយ្យស្ស ឧគាឃ ឧច ញាត្តិយា គត្តត្តា តតោ ហាបតំ ត សយ្យុចតិ, អត្ថស្សាចតាឃ អកាចទោ បត្ថា ញាត្តិឌបតចទេសត ខ្ញុំហិ ញាត្តិហិ គទលចទេសត ច អញ្ញាចា គទលំ តត្តិ.

ធត្យច្ចគទលាជិគចាចណ្ណតា

១៦៨. ក្ខទក្ខបតិយគយ្យគទោ គយ្យតាតាសំចាសទោ, ក្ខក្ខិត្តាត្យចត្តទោ លទ្ធិតាតាសំចាសទោ.

ទេក្ខតិស្សាទលាជិគចាចណ្ណតា

១៨៥. អប្បទេត្តាតិស្សាទលត្តិ ឧត្ត តិស្សាទលគយ្យំ តាយ ក្សុលក្ខសគាតទេក្ខាច អត្តញ្ញាតំ, អឃញ្ចា "ឆាទេលិ ហោតិ អញ្ញទេត្តា"តិអាជិតា តិក្ខិទេដ្ឋា ក្សុលក្ខសគោ ត ហោតិ, តស្មា "អប្បទេត្តា"តិ ទុទេត្តា. ឃជិ ឧចំ គធំ ស្វតិស្សាទិទោតា ហោតីតិ? ឆាលអញ្ញត្តតាជិឃុត្តស្សបិ គយ្យក្ខក្ខិគ "អាគក្ខយាទោតា សទេស្សា បត្ថាឌតិយគយ្យំ គទេឃ្យា"តិ (ក្នុងអច. ១លិ) ទុត្តត្តា. តេទេតចាហ "តទេញ្ញាស...ទេប... តស្មា ស្វតិស្សាទិទោតា ហោតី"តិ. តត្ថ តត្ថិ បត្ថាឌតិយគយ្យំ ឧទេសាតិ "ឆាទេលិ"តិអាជិតា តិក្ខិទេដ្ឋា អាទេចលិទោគត លក្ខទលាតាតិ បត្ថាឌតិយគយ្យស្ស អាទេចលិគក្ខទេតត ក្សុលក្ខសគកាចលក្ខទលាត.

តញ្ចេ សង្ឃោ និស្សារេតិ, សុនិស្សារិតោតិ ឯត្ថ អធិប្បេតស្ស បព្វាជនីយកម្មស្ស វសេន អត្ថំ ទស្សេត្វា ឥទានិ យទិ “តញ្ចេ សង្ឃោ និស្សារេតី”តិ តជ្ជនីយាទិកម្មវសេន និស្សារណា អធិប្បេតា, តទា និស្សារណំ សម្បត្តោយេវ តជ្ជនីយាទិវសេន សុនិស្សារិតោតិ ញត្តិទោសកម្មេន អត្ថំ ទស្សេតុំ បុន “តញ្ចេ សង្ឃោ និស្សារេតី”តិ វុត្តន្តិ អត្ថោ កថិតោ។ តត្ថ ឯតស្ស អបរាធំ អវលញ្ជំ អាបត្តិបរិយន្តាតិ អនុបការោ។ ឯកេកេនបិ អង្គេន និស្សារណា អនុញ្ញាតាតិ កម្មក្ខន្ធកេ អនុញ្ញាតា។ សេសមេត្ថ បាឡិតោ អដ្ឋកថាតោ ច សុវិញ្ញេយ្យមេវ។

ទ្វេនិស្សារណាទិកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ចម្បេយ្យក្ខន្ធកវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១០។ កោសម្ពកក្ខន្ធកំ

កោសម្ពកវិវាទកថាវណ្ណនា

៤៥១។ កោសម្ពកក្ខន្ធកេ សចេ ហោតិ, ទេសេស្សាមីតិ សុព្ពចតាយ សិក្ខាកាមតាយ ច អាបត្តឹ បស្សិ។ នត្ថិ អាបត្តីតិ អនាបត្តិបក្ខោបិ ឯត្ថ សម្ភវតីតិ អធិប្បាយេនាហ។ សា បនាបត្តិ ឯវ។ តេនាហ “សោ តស្សា អាបត្តិយា អនាបត្តិទិដ្ឋិ អហោសី”តិ។

៤៥២-៤៥៤។ សម្ភមអត្ថវសេនាតិ តុរិតត្ថវសេន។ “អការណេ តុម្ហេហិ សោ ភិក្ខុ ឧក្ខិត្តោ”តិ វទេយ្យាតិ យស្មា បុព្ពេ វិនយធរស្ស វចនេន “សចេ អាបត្តិ ហោតិ, ទេសេស្សាមី”តិ អនេន បដិញ្ញាតំ, ឥទានិបិ តស្សេវ វចនេន “អសញ្ចិច្ច អស្សតិយា កតត្តា នត្ថេត្ថ អាបត្តី”តិ អនាបត្តិសញ្ញី, តស្មា “អការណេ តុម្ហេហិ សោ ភិក្ខុ ឧក្ខិត្តោ”តិ ឧក្ខេបកេ ភិក្ខូ ឯវំ វទេយ្យាតិ អធិប្បាយោ។ ឧក្ខិត្តានុវត្តកេ វា “តុម្ហេ អាបត្តឹ អាបន្នា”តិ វទេយ្យាតិ យស្មា វត្ថុជាននចិត្តេនាយំ សចិត្តកា អាបត្តិ, អយញ្ច ឧទកាវសេសេ ឧទកាវសេសសញ្ញី, តស្មា សាបត្តិកស្សេវ “តុម្ហេ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆថា”តិ អធិប្បាយេន “តុម្ហេ អាបត្តឹ អាបន្នា”តិ ឧក្ខិត្តានុវត្តកេ វទេយ្យ។

៤៥៥-៤៥៦។ កម្មំ កោបេតីតិ “នានាសំវាសកចតុត្ថោ ចេ, ភិក្ខវេ, កម្មំ ករេយ្យ, អកម្មំ ន ច ករណីយ”ន្តិអាទិវចនតោ (មហាវ។ ៣៨៩) សចេ សង្ឃោ តំ គណបូរកំ កត្វា កម្មំ ករេយ្យ, អយំ តត្ថ និសិន្នោបិ តំ កម្មំ កោបេតីតិ អធិប្បាយោ។ ឧបចារំ មុញ្ចិត្វាតិ ឯត្ថ ឧបចារោ នាម អញ្ញមញ្ញំ ហត្ថេន បាបុណនដ្ឋានំ។

៤៥៧។ ភណ្ឌនជាតាតិអាទីសុ កលហស្ស បុព្ពភាគោ ភណ្ឌនំ នាម, តំ ជាតំ ឯតេសន្តិ ភណ្ឌនជាតា, ហត្ថបរាមាសាទិវសេន មត្ថកំ បត្តោ កលហោ ជាតោ ឯតេសន្តិ កលហជាតា, វិរុទ្ធវាទភូតំ វាទំ អាបន្នាតិ វិវាទាបន្នា។ មុខសត្តីហីតិ វាចាសត្តីហិ។ វិតុទន្តាតិ វិជ្ឈន្តា។ ភគវន្តំ ឯតទវោចាតិ “ឥធ, ភន្តេ, កោសម្ពិយំ ភិក្ខូ ភណ្ឌនជាតា”តិអាទិវចនំ អវោច, តញ្ច ខោ នេវ បិយកម្យតាយ, ន ភេទាធិប្បាយេន, អថ ខោ អត្ថកាមតាយ ហិតកាមតាយ។ សាមគ្គិការកោ កិរេស ភិក្ខុ, តស្មាស្ស ឯតទហោសិ “យថា ឥមេ ភិក្ខូ វិវាទំ អារទ្ធា, ន សក្កា យថា, នាបិ អញ្ញេន ភិក្ខុនា សមេតុំ កាតុំ, អប្បេវ នាម សទេវកេ លោកេ អគ្គបុគ្គលោ ភគវា សយំ វា គន្ត្វា អត្តនោ វា សន្តិកំ បក្កោសាបេត្វា ឯតេសំ ភិក្ខូនំ ខន្តិមេត្តាបដិសំយុត្តំ សារណីយធម្មទេសនំ កត្វា សាមគ្គឹ ករេយ្យា”តិ អត្ថកាមតាយ ហិតកាមតាយ គន្ត្វា អវោច។ តស្មា ឯវមាហាតិ អត្ថកាមត្តា ឯវមាហ, ន ភគវតោ វចនំ អនាទិយន្តោ។ យេ បន តទា សត្ថុ វចនំ ន គណ្ហឹសុ, តេ កិញ្ចិ អវត្វា តុណ្ហីភូតា មង្កុភូតា អដ្ឋំសុ, តស្មា ឧភយេសម្បិ សត្ថរិ អគារវបដិបត្តិ នាហោសិ។

កោសម្ពកវិវាទកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ທີຆາວຸວຕ຺ວຄຣາວຓ຺ຓນາ

໓໕໖. ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ຄິລ຺ລ ອາຍສ຺ມນ຺ຕນ຺ຕິອາທີສຸ ຄຍາປຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ກາຄໍ ຠຄວາ ປຖວິໂກຕໍ ຕິທິ ປ຺ປນ຺ທິຕ຺ວາ ປຸຣໂຕ ຣາສິ ກໂຣນ຺ໂຕ ວິຍ ຄວປຕິຈ຺ຉນ຺ນໍ

ປຸຣາວຸຕ຺ຕໍ ຊເສ຺ສນ຺ໂຕ ອາຫ. ອເທ຺ທາຕິ ຕ຺ລສ຺ເສຣ. ເຍາ ໂກຈິ ອຕ຺ຕໂນ ສຕ຺ຕເກນ ວິຄເວນ ອເທ຺ທາ ໂຫຕິ, ອຍໍ ປນ ນ ໂກວລໍ ອເທ຺ທາເຍວ,

ມຫທ຺ທໂນ ມຫຕາ ອປຣິຍາທສເນ຺ຕນ ຊເນນ ສມນ຺ນາຄໂຕຕິ ອາຫ "ມຫທ຺ທໂນ"ຕິ. ກຸຊ຺ຊິຕຕ຺ຕໂຕ ປຣິກຸຊ຺ຊິຕຕ຺ຕໂຕ ວິເສສໂຕ ກາຍາ

ໂຄກາ ນາຍ, ຕສ຺ມາ ປຓ຺ຑກາຍຄຸທວເສນ ມຫນ຺ຕາ ຂຍອາຣາ ໂຄກາ ອສ຺ສາຕິ ມຫາໂຄໂຄກາ. ມຫນ຺ຕໍ ເສນາທລເຕ຺ຑວ ທາຍທລຕ຺ຑາ

ອຸຕສ຺ສາຕິ ມຫຕ຺ຕເລ. ມຫເນ຺ຕາ ຫຕ຺ວິອສ຺ສາທິວາຫໂນ ອຸຕສ຺ສາຕິ ມຫາວາຫໂນ. ມຫນ຺ຕໍ ວິທິຕໍ ຣຊ຺ຊໍ ອຸຕສ຺ສາຕິ ມຫາວິທິໂຕ.

ປຣິປຸຓ຺ຓໂກສໂກຊ຺ຊາຄາໂຣຕິ ໂກໂສ ວຸຈ຺ຈຕິ ຄຓ຺ທາຄາຣສາຣຄຸທ຺ໂຣ, ໂກຊ຺ຊໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ຊຓ຺ຓສ຺ສ ອາຊປນຊ຺ຊານໍ, ໂກຊ຺ຊຄຸຕໍ ອກາຣໍ

ໂກຊ຺ຊາຄາຣໍ, ນິຊຫິຕ຺ວາ ຊປິໂຕນ ຊເນນ ປຣິປຸຓ຺ຓໂກໂສ ຊຓ຺ຓາຄຕ຺ຑາ ປຣິປຸຓ຺ຓໂກຊ຺ຊາຄາໂຣຕິ ອເຕ຺ຖາ.

ອຖ ວາ ວຕຸຣ຺ຄິໂຊ ໂກໂສ ຫຕ຺ຖິ ອສ຺ສາ ຣຖາ ປຕ຺ຕີຕິ. ຍຖາ ຫິ ອສິໂນ ຕິກ຺ຂວປຣິປາລໂກ ປຣິຈ຺ໂຊ "ໂກໂສ"ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ເອວໍ

ຣເຊ຺ຊາ ຕິກ຺ຂວປຣິປາລກຕ຺ຕາ ວຕຸຣ຺ຄິກາ ເສນາ "ໂກໂສ"ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ຕິວິທໍ ໂກຊ຺ຊາຄາຣໍ ຊນໂກຊ຺ຊາຄາຣໍ ຊຓ຺ຓໂກຊ຺ຊາຄາຣໍ

ວຕ຺ຖໂກຊ຺ຊາຄາຣນ຺ຕິ. ຕໍ ສຕ຺ຕມ຺ປິ ປຣິປຸຓ຺ຓມສ຺ສາຕິ ປຣິປຸຓ຺ຓໂກສໂກຊ຺ຊາຄາໂຣ. ວຕຸຣ຺ຄິນິ ເສນາຕິ ຫຕ຺ວິອສ຺ສຣຖປຕ຺ຕິສຕ຺ເຕຕິ ວຕຸຫິ ອເຄ຺ຄຫິ

ສມນ຺ນາຄຕໍ ເສນໍ. ສນ຺ນຍ຺ຫ຺ຕາຕິ ວມູປຕິມຸຂ຺ຓາຊີຫິ ສນ຺ນາຫໍ ກາເຣຕ຺ວາ. ອຕ຺ຂຍ຺ຍາສີຕິ ອຄິຈ຺ຍ຺ຍາສິ, ອຄິມຸໂຂ ຫຸຕ຺ວາ ນິຄ຺ຄມີຕິ ອເຕ຺ຖາ.

ອຸຄສ຺ຉາຕມ຺ປີຕິ ອຸຄປ຺ຍຫາຣມ຺ປິ. ໂສວນນ຺ຕິ ໂສວນຸຊຄໍ. ປຣິເນຕ຺ວາຕິ ນີຫຣິຕ຺ວາ. "ອນຕ຺ວໂຊ"ຕິ ວຕ຺ຕເພ຺ພ ຊ-ກາຣສ຺ສ ຕ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາ

"ອນຕ຺ວໂຕ"ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອາຫ "ອຖ ວາ"ຕິອາທິ.

໓໙໓. ວກ຺ຄາເວນ ວາ ປຸຕ຺ຕ ນານາ ສເທ຺ທາ ອສ຺ສາຕິ ປຸຕ຺ຕສເທ຺ທາ. ສມຊໂນຕິ ຄຓ຺ເທນ ສມຕ຺ຕສເມາ ຊໂນ. ຕຕ຺ວາຕິ ຕສ຺ມິ ຊນກາເຍ. ອຫໍ

ທີເລີຕິ ນ ມຕ຺ຕິຕ຺ວາຕິ ທີລລກ຺ຂເຓ ຊິໂຕປິ "ອຫໍ ທີເລີ"ຕິ ນ ມຕ຺ຕິ. ກິເມ຺ຍາ ວາຕິ ອຕ຺ຕໂນ ທີລກາວສ຺ສ ອຊານໂຕ ກິເມ຺ຍາ ວ

ຄຓ຺ທນສ຺ສ ຂປຣິເຍາເຊາ ວິຍ ສຊ຺ຊຸຄຊສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ກາຣຫກາວມ຺ປິ ຂປຸຊ຺ຊມານໍ ນ ມຕ຺ຕິຕ຺ວ ນາຓ຺ຓາສິ.

ກາລຫວເສນ ປວຕ຺ຕວາວາເຍວ ໂກວຣາ ອຸໂຕສນ຺ຕິ ວາວາໂກວຣາ. ມຸຕາຍາມນ຺ຕິ ວິວຊນວເສນ ມຸຕໍ ອາຍາເມຕ຺ວາ ກາລີໂຕ. ນ ຕໍ

ຊານນ຺ຕີຕິ ຕໍ ກາລໍ ນ ຊານນ຺ຕິ. ກາລໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ວ ຕໍ ນ ຊານນ຺ໂຕ ນາຍ ນຕ຺ວິ. ຍຖາ ປນ ນ ຊານນ຺ຕິ, ຕໍ ຊເສ຺ສຕຸໍ ອາຫ "ອຸວໍ ສາທິນໂວ

ອຍ"ນ຺ຕິ, ອຍໍ ກາລໂຫ ນາຍ ອຕ຺ຕໂນ ປໂຣສຕ຺ຑາ ອຕ຺ວຫາປນໂຕ ອນຕ຺ວປ຺ປາຊນໂຕ ທີເຣ຺ທວ ຊເມຸ ສມ຺ຣາເຍ ວ ສາທີນໂວ ສເຊາເສາຕິ

ອເຕ຺ຖາ. ຕໍ ນ ຊານນ຺ຕີຕິ ຕໍ ກາລໍ ນ ຊານນ຺ຕິ. ກຖໍ ນ ຊານນ຺ຕີຕິ ອາຫ "ອຸວໍ ສາທິນໂວ ອຍ"ນ຺ຕິ, "ອຸວໍ ສາທິນໂວ ອຍໍ ກາລໂຫ"ຕິ ອຸວໍ ຕໍ

ກາລໍ ນ ຊານນ຺ຕີຕິ ອເຕ຺ຖາ.

ອເຄ຺ຄານ຺ທິ ມຕ຺ຕິອາທີສຸ ອເຄ຺ຄານ຺ທີຕິ ອເຄ຺ຄາສິ. ອວທີຕິ ປຫຣິ. ອຊິນີຕິ ຊິເຕ ສກ຺ຄຊ຺ຊຕາເຣເນນ ວາ ວາຊປຊິວາເຊນ ວາ ກຣຍຕ຺ຕຣິຍກເຣເນນ ວາ

ອຊສິ. ອຫາສີຕິ ມມ ສຕ຺ຕກໍ ປຕ຺ຕາທີສຸ ກິຕ຺ຑິເຊວ ອວຫຣິ. ເຍ ວ ນຕ຺ຕິ ເຍ ໂກຈິ ເຊວາ ວາ ມຸສ຺ສາ ວາ ຄຫເທ຺ທາ ວາ ປຕ຺ຕິຊິຕາ ວາ ຕໍ

“អនេក្កាន្ថិ យ”ន្តិអាទិចតុក្កំ នេកាឆំ សកេដស្វទ៌ ចិយ តន្ថិតា បុ្ទិយន្ឋាឌិតិ ចិយ ច ក្យសាឌិហិ បុតប្យុត៌ ខេចចេត្តា ប្ចតយ្ហត្តិ ប្ចតាហចសេត អត្យុបាតន្តត្តិ, នេពសំ សកិ ប្ចប្យត្ក ខេចទ៌ ត សយ្ហូតីតិ អនេត្ថា៍

ខេយ ច ពំ ត្យុបតយ្ហត្តិតិ អស្សុតិយា អយតសិការចេសេត ចា កេយ្យបច្ចចេក្កលាឌិចេសេត ចា ខេយ ពំ អនេក្កាសាឌិចតុក្កំ នេកាឆំ “តយាបិ នេកាទិ តិនេ្ថានេសា បុទិយកេច អក្យុនេ្ថា កចិស្សតិ, បហនេដា កចិស្សតិ, ក្យុដសក្តិ ឲ្យតានេត្ថា ខិនេតា កចិស្សតិ, កស្សុធិ នេព បសយ្ហាកិទ្ធិ អន្ឋិត្ក កចិស្សតិ, តស្មា តិនេ្ថានេសា ហ្យត្តាបិ អនេក្កាសាឌិតិ បិបុលាសិ”តិ ឲុចំ ត ប្ចតយ្ហត្តិ , នេពសុ បយានេត ប្ចប្យត្ថយិ ខេចទ៌ ត្ថយិតា អត្យុបតយ្ហតេត តិទិន្ថនេតា ចិយ ឌាតខេចនេតា ប្ចសយ្ហូតិ៍

ត ហិ ខេចខេត ខេចទាតីតិ យធា ហិ ខេលឡអសិជ្ឈាលិកាឌិអស្យុចិយក្តិតំ ធាត៌ នេតនេហច អស្យុចីហិ នេឆាចនេត្តា ស្យុគ្គិ តិក្កត្ថិ កាត្យុំ ត សនេក្កាតិ, អធ នេលា ពំ ធាត៌ កិនេយ្យានេសា យត្តាយ អស្យុន្ថតនេឡា ឡក្កត្ថតនេឡា នេហាតិ, ឲុចខេយច អនេក្កាសត្តិ បច្ចនេក្កាសនេត្តា បហនេត្តិ បដិបហនេត្តា ខេចខេត ខេចទ៌ ត្ញុបសខេយតុំ ត សនេក្កាតិ, អធ នេលា កិនេយ្យា ខេចខេយច កនេទាតិ៍ ត្ថតិ ខេចទាតិ តាយ ខេចខេត កិប្តិត្តិបិ កាខេល ត សយ្ហត្តិ, អធ នេលា ចន្ឋត្តិខេយច៍ អខេចខេត ច សយ្ហត្តិតិ យធា បត ពាតិ ខេលឡអាឌិតិ អស្យុចិតិ ចិប្យសនេត្តត ប្ចតនេកត នេឆាចិយយាតាតិ តស្សុត្តិ, ពំ ធាត៌ ស្យុគ្គិ នេហាតិ តិក្កត្ថិ, ឲុចខេយច អខេចខេត លត្តិនេយនេត្តាឥនេកត នេយាតិនេសាយតសិការខេត បដិសន្ថាខេតត បច្ចនេចក្កលេត ខេចទាតិ ត្ញុបសយ្ហត្តិ បដិប្យស្សយុត្តិ អកាចំ កន្ឋត្តិ៍ ឲុស ឆនេយ្ហា សតត្តនេតាតិ ឲុស អខេចខេត ខេចទ្ញុបសយតសន្ថានេតា នេបិទាលនេកា ឆនេយ្ហា សនេត្ថាសំ ឡុន្ថបនេច្ចកឡុន្ថលីលាសចាត៌ កពយនេក្កា៍

ត ឌាតត្តិតិ អតិច្ចសន្ថា ត បច្ចបដ្ឋានេបត្តិតិ អធិប្បានេយា៍ ពនេតា សយ្ហត្តិ នេយឆកាតិ ពនេតា តស្មា ការេលា នេយឆកា កលហា សយ្ហត្តិ ត្ញុបសយំ កន្ឋត្តិ៍ កធំ នេព សយ្ហត្តិតិ អាហ “ឲុចតីញ្ញ”តិអាឌិ៍ ពត្ថ ឲុចតីញ្ញនេព ឌាតត្តាតិ នេព បណ្ឌិតា “យធំ យច្ចសយីបំ កន្ឋាយា”តិ ឲុចំ ឌាតត្តា នេយាតិនេសាយតសិកាទ៌ ប្ចប្យានេចត្វា នេយឆកាត៌ កលហាត៌ ត្ញុបសយាយ បដិបជ្ជត្តិ, អធ តេតសំ ពាយ បដិបត្តិយា នេព នេយឆកា សយ្ហត្តិតិ អធិប្បានេយា៍

នេពសយិ នេហាតិ សក្កតីតិ ខេយ យាពាបិត្យុត៌ អដ្ឋិតិ លិត្តត្តិ, បិនេលា ហទត្តិ, កចាឌិតិ ច បសយ្ហាកាលត្តិ, ឲុចំ ទដ្ឋំ ចិលុយ្យយាតាត៌ នេពសយិ សក្កតិ នេហាតិ, កិយក្កំ បត តុយ្យាកំ ត សិយាតិ អធិប្បានេយា៍

ចល្លាចល្លាឌិបតត្តំ ចុត្តាតិ “ឥលសហាយពាយ ត្ថនេយ កិក្កូ កលហបស្យុតា, បណ្ឌិតសហាយាត៌ បត ត្ថតំ ត សិយា”តិ បណ្ឌិតសហាយស្ស ឥលសហាយស្ស ច ចល្លាចល្លាឌិបតត្តំ ចុត្តា៍ តិបកត្តិ នេតបក្កបន្ថាយ សយត្តាកពំ៍ សាឆុចិហាទិ ឆិទត្តិ កដ្ឋកចិហាទិ៍ បណ្ឌិតំ៍ បិកេដបទិស្សនេយ ច បដិច្ឆត្តបទិស្សនេយ ច អកិកចិត្តាតិ សីហឡជ្ឈាឥនេយា បិកេដបទិស្សនេយ ច ទាកកយនេឆាសកយាឥនេយា បដិច្ឆត្តបទិស្សនេយ ចាតិ សនេត្ថាច បទិស្សនេយ អកិកចិត្តា៍

ឲកកាចរិយុតិ “ឮគំ ទដ្ឋ តាយ យហត្ថំ បយាគ្ឌ្ឌាត់, កិ អយ្យាកំ ទទដ្ឋត កាទិទេតតា”តិ ទដ្ឋ បហាឃ ពទេតា យហាអទដ្ឋា បចិសិត្វា តាបបបដ្ឋាដ្ឋ បដ្ឋាខិត្វា ចត្បុ ឮទិឃាបទេចុ ឲកកា ចរិយុតិ អទេត្វា៉

ឲកយ្យ ចទិតំ ទេសទេឃ្យាតិ បដ្ឋាខិតយ្យ បដ្ឋាខិតកាលទេតា បដ្ឌ្ឌាឃ ឲកីកាចាកិទតយ្យ ឲកកទេយ្យច ចទិតំ ទេសទេឃ្យាតិ អទេត្វា៉ តត្វិ ទាទេល សហាឃតាតិ ក្នុឡអសិលំ យដ្ឋិយសិលំ យហាសិលំ គស កឆាចត្វុតិ ទេតទស គុតាក្យលា ចិបយ្យតាទោកាលំ ចត្វាទេទា យក្កា ចត្វាទិ ឋលិតិ តិទេយ្យា ចិដ្ឋា ៧ អកិដ្ឋា អយតយហាតិដ្ឋាតត្វិ អឃំ សហាឃតា តាយ, សា ទាលំ តិយ្យាឃ អធិកត្វុំ ត សក្កាតិ តត្វិ ទាទេល សហាឃតា៉ យាតទេក្កា អទទេដ្ឋា យាតក្កទទេដ្ឋាតិ សទទេលិទេបត សត្ថិ៉ “យាតក្កទទេដ្ឋា”តិបិ បិទេធា, អទទេដ្ឋាទេកា យាតទេក្កា ចិឃាតិ អទេត្វា៉ យាតក្ក-សទេគ្ឌ្ឌទេតច ហត្វិកាចយ្យ ចុត្តត្វា តាកចចត់ តយ្យ យហត្វចិកាចតត្វិ អាហ “តាទេកាតិ យហត្វាធិចចតទេយត”ត្វិ៉ យហត្វបទិឃាទេឃា ហិ តាក-សទេគ្ឌ្ឌា ទេហាតិ “ឲតំ តាកយ្យ តាទេកត, ព្រសាគត្តយ្យ ហត្វិទេតា”តិអាធីយុ (ក្ខគា៉ ឲ្យ)៉

ឌីឈាចុចត្វុកឆាចល្ហុតា តិដ្ឋិតា៉

ទាលកទេលិលាកកាយតកឆាចល្ហុតា

៦៩៥៉ទាលកទេលិលាការការទេយាតិ ក្ខបិលិកហបតិយ្យ ឲចំតាយទេកា ទេកាកការទេយា៉ ទេតតុបសក្កយីតិ ឆយុទេសតាបតិយហាទេយាក្កលាតទេត្វុទេទសុ ចា អសិតិយហាសាចទេកសុ ចា អត្តយទេសា ឆយុកណ្ឌកាកាទិកំ អាតគ្គទេត្វុទេយ្បិ កក្ខិ អតាយទេត្តត្វា សឃទេយច បត្វខីចទេយាគាឃ អតិកតិយ្យទេជា ហត្វិ ចិឃ ឃុធតិយ្យទេជា កាឡអសិទេហា ចិឃ ចាតក្ខិទេត្ថា ចលិហទេកា ចិឃ ច ឲកទេកាច ក្ខបសក្កយិ៉ កយុា ក្ខបសក្កយិ? កទេលា កិទេយ្យ អាឌីតចំ ជិយុ្វា ឲកចិហាទិ កិក្កុ បយ្យិត្យកាយតា ក្ខគបិជិ, តយុា សិតាខិបិឡឮទេតា ក្ខល្យាជិ បត្វឃយាទេតា ចិឃ ក្ខបសក្កយិ៉ អធ ចា កកចតា ទេសា អាឌីតទេចា បទេកច បទិដ្ឋាទេតា, ត ទេតត សត្វា តិត្តិទេត្ថា, តយ្យិ បត អទេត្តាចទេយ្យ ទេកចិ ឡូគ្ឌទេចតេឃ្យា តាទេហយុំ, ទេតត អដ្ឋាត្វ កយត់ ទេតសំ កិក្កុត់ គយតុបិទេឃាតិ បិលិទេលឃ្យកំ ក្ខគ្ឌិយ្យ កដ្ឋទេត្ថា ឲកចិហាទិ អាឃយុត្ត កក្ស សយ្យហំទេសតុំ តត្វ កទេតា៉ ឲចំ កទេត ច សត្វិទិ បដ្ឋាសតា កិក្កុ អាឃយុត្ត អាតគ្គិ អាហំសុ “អាចុទេសា អាតគ្គ សត្វា ឲកទេកាច កទេតា, យឃំ អតុធាត្ថិយ្យាយា”តិ៉ “អាចុទេសា, ឃគា កកចា សាយំ ទេសតាសត់ សំសាទេយត្វា បត្វខីចទេយាគាឃ អតាយទេត្តត្វា ក្ខបដ្ឌ្ឌាទេក អតបទេលិទេកត្វា កិក្កុសដ្ឋុ អត្វតិទេឃា កដ្ឋតិ, តគា ឲកចាទិកំ ចទិតុំ កកចទេតា អដ្ឋ្យាសទេឃា, សាចទេកត តាយ សត្វុ អដ្ឋ្យាសឃាត្វុ្យបំ បជិបដ្ឋិតត្វុំ, តយុា ត ឮទេយសុ ខិចទេសសុ កកចា អតុកត្វទេដ្ឋា”តិ តិចាទេទសិ, សឃយ្បិ តាតុកក្ខិ៉ ឆយិឃា កឆាឃាតិ ឲកីកាទេច អាតិសំសបជិសំឃុត្វាឃ ឆយុកឆាឃ៉

ទាលកទេលិលាកកាយតកឆាចល្ហុតា តិដ្ឋិតា៉

បិខីតចំសគាឃកាយតកឆាចល្ហុតា

᪃᪉᪉᪨ ᨿᩮᨶ ᨸᩣᨧᩦᨶᩅᩴᩈᨴᩣᨿᩮᩣᨲᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ? ᨿᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᨩᩥᨥᨧ᩠ᨨᩥᨲᩔ ᨽᩮᩣᨩᨶᩮ, ᨸᩥᨸᩣᩈᩥᨲᩔ ᨸᩣᨶᩦᨿᩮ, ᩈᩦᨲᩮᨶ ᨹᩩᨭ᩠ᨮᩔ ᩏᨱ᩠ᩉᩮ, ᩏᨱ᩠ᩉᩮᨶ ᨹᩩᨭ᩠ᨮᩔ ᩈᩦᨲᩮ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩥᨲᩔ ᩈᩩᨡᩮ ᩋᨽᩥᩁᨲᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨠᩮᩣᩈᨾ᩠ᨻᨠᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᩅᩥᩅᩣᨴᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮ ᩋᩈᨾᨣ᩠ᨣᩅᩣᩈᩴ ᩅᩈᨶ᩠ᨲᩮ, ᩈᨾᨣ᩠ᨣᩅᩣᩈᩴ ᩅᩈᨶ᩠ᨲᩮ ᩋᩣᩅᨩ᩠ᨩᩮᨶ᩠ᨲᩔ ᩍᨾᩮ ᨲᨿᩮᩣ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩣᨸᩣᨳᨾᩣᨣᨾᩥᩴᩈᩩ, ᩋᨳ ᨲᩮᩈᩴ ᨸᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩥᨲᩩᨠᩣᨾᩮᩣ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ “ᩑᩅᩣᨿᩴ ᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᩋᨶᩩᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶ ᨠᩮᩣᩈᨾ᩠ᨻᨠᩣᨶᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ ᩅᩥᨶᨿᨶᩪᨸᩣᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᩣᨾᨣ᩠ᨣᩥᩁᩈᩴ ᩋᨶᩩᨽᩅᨾᩣᨶᩣ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨴᩣᨿᨸᩣᩃᩮᩣᨲᩥ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪁᪨᪂᪂᪃) ᩋᩁᨬ᩠ᨬᨸᩣᩃᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩴ ᨿᨳᩣ ᩍᨧ᩠ᨨᩥᨲᩥᨧ᩠ᨨᩥᨲᨸ᩠ᨸᨴᩮᩈᩮᨶ ᨾᨶᩩᩔᩣ ᨸᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᩩᨸ᩠ᨹᩴ ᩅᩣ ᨹᩃᩴ ᩅᩣ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᩈᩴ ᩅᩣ ᨴᨻ᩠ᨻᩈᨾ᩠ᨽᩣᩁᩴ ᩅᩣ ᨶ ᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩅᨲᩥᨿᩣ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩔ ᨿᩮᩣᨩᩥᨲᩮ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩴ ᩁᨠ᩠ᨡᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᨴᩣᨿᨸᩣᩃᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨠᩣᨾᩁᩪᨸᩣ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩉᩥᨲᩴ ᨠᩣᨾᨿᨾᩣᨶᩈᨽᩣᩅᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨿᩮᩣ ᩉᩥ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᩣᩈᨶᩮ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣᨸᩥ ᩅᩮᨩ᩠ᨩᨠᨾ᩠ᨾᨴᩪᨲᨠᨾ᩠ᨾᨸᩉᩥᨱᨣᨾᨶᩣᨴᩦᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩑᨠᩅᩦᩈᨲᩥᩋᨶᩮᩈᨶᩣᩉᩥ ᨩᩦᩅᩥᨠᩴ ᨠᨸ᩠ᨸᩮᨲᩥ, ᩋᨿᩴ ᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨠᩣᨾᩁᩪᨸᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨿᩮᩣ ᨸᨶ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᩣᩈᨶᩮ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩅᩦᩈᨲᩥᩋᨶᩮᩈᨶᩴ ᨸᩉᩣᨿ ᨧᨲᩩᨸᩣᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᩈᩦᩃᩮ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩅᨧᨶᩴ ᩏᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨸ᩠ᨸᩣᨿᨵᩩᨲᨦ᩠ᨣᩴ ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩋᨭ᩠ᨮᨲᩥᩴᩈᩣᨿ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮᩈᩩ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩁᩩᨧᩥᨿᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩣᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨸᩉᩣᨿ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩴ ᨸᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨸᩔᨶᩣᨿ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩩᩁᩩᨾᩣᨶᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᩋᨿᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨠᩣᨾᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᩮᨸᩥ ᨲᨿᩮᩣ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩑᩅᩁᩪᨸᩣ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᩋᨲ᩠ᨲᨠᩣᨾᩁᩪᨸᩣ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

ᨾᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᩋᨹᩣᩈᩩᨾᨠᩣᩈᩦᨲᩥ ᨲᩮᩈᩴ ᩋᨹᩣᩈᩩᨠᩴ ᨾᩣ ᩋᨠᩣᩈᩦᨲᩥ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩅᩣᩁᩮᩈᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨠᩥᩁᩔ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ “ᩍᨾᩮ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨾᨣ᩠ᨣᩣ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ, ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩔ ᨧ ᨣᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨽᨱ᩠ᨯᨶᨠᩃᩉᩅᩥᩅᩣᨴᩣ ᩅᨯ᩠ᨰᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩥᨡᩥᨱᩈᩥᨦ᩠ᨣᩮᩣ ᨧᨱ᩠ᨯᨣᩮᩣᨱᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩅᩥᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨧᩁᨲᩥ, ᩋᨳᩮᨠᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨣᨾᨶᩴ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨠᨴᩣᨧᩥ ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩑᩅᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩍᨾᩮᩈᩴ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩈᨾᨣ᩠ᨣᩅᩣᩈᩴ ᨽᩥᨶ᩠ᨴᩮᨿ᩠ᨿ, ᨸᩣᩈᩣᨴᩥᨠᩮᩣ ᨧ ᨸᨶᩮᩈ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩁᩈᨣᩥᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨾᨬ᩠ᨬᩮ, ᨣᨲᨠᩣᩃᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨸᨱᩦᨲᨴᩣᨿᨠᩣᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩣᨠᩣᨶᩴ ᩅᨱ᩠ᨱᨠᨳᨶᩣᨴᩦᩉᩥ ᩍᨾᩮᩈᩴ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᩣᨴᩅᩥᩉᩣᩁᩴ ᨽᩥᨶ᩠ᨴᩮᨿ᩠ᨿ, ᩅᩈᨶᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨶᩥ ᨧᩣᨸᩥ ᩑᨲᩮᩈᩴ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨶᩥᨻᨴ᩠ᨵᩣᨶᩥ ᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩣᨶᩥ ᨲᩥᩔᩮᩣ ᨸᨱ᩠ᨱᩈᩣᩃᩣ ᨲᨿᩮᩣ ᨧᨦ᩠ᨠᨾᩣ ᨲᩦᨱᩥ ᨴᩥᩅᩣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨶᩥ ᨲᩦᨱᩥ ᨾᨬ᩠ᨧᨸᩦᨮᩣᨶᩥ, ᩋᨿᩴ ᨸᨶ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨾᩉᩣᨠᩣᨿᩮᩣ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᨲᩁᩮᩣ ᨾᨬ᩠ᨬᩮ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᩋᨠᩣᩃᩮ ᩍᨾᩮ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᩔᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨳᩣᨸᩥ ᩍᨾᩮᩈᩴ ᩋᨹᩣᩈᩩ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᨾᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᩋᨹᩣᩈᩩᨾᨠᩣᩈᩦ”ᨲᩥ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩅᩣᩁᩮᨲᩥ᪨

ᨠᩥᩴ ᨸᨶᩮᩈ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩣᩁᩮᩈᩥ ᩋᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ? ᩋᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩉᩥ ᨶᩣᨾ ᨿᨴᩣ ᩋᨶᩮᨠᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩉᩔᨸᩁᩥᩅᩣᩁᩮᩣ ᨻ᩠ᨿᩣᨾᨸ᩠ᨸᨽᩣᨿ ᩋᩈᩦᨲᩥᩋᨶᩩᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩮᩉᩥ ᨴ᩠ᩅᨲ᩠ᨲᩥᩴᩈᨾᩉᩣᨸᩩᩁᩥᩈᩃᨠ᩠ᨡᨱᩈᩥᩁᩥᨿᩣ ᨧ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᨶ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨧᩁᨲᩥ, ᨲᨴᩣ “ᨠᩮᩣ ᩑᩈᩮᩣ”ᨲᩥ ᩋᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᩅᩣᩅ ᨩᩣᨶᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨴᩣ ᨸᨶ ᨽᨣᩅᩣ “ᨾᩣᩔᩩ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨾᨾ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᩦ”ᨲᩥ ᨲᨳᩣᩁᩪᨸᩮᨶ ᩍᨴ᩠ᨵᩣᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᨾ᩠ᨸᩥ ᨲᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩴ ᨧᩦᩅᩁᨠᨬ᩠ᨧᩩᨠᩮᨶ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩃᩣᩉᨠᨣᨻ᩠ᨽᩮᨶ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨸᩩᨱ᩠ᨱᨧᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩈᨿᨾᩮᩅ ᨸᨲ᩠ᨲᨧᩦᩅᩁᨾᩣᨴᩣᨿ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨲᨠᩅᩮᩈᩮᨶ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ᪨ ᩍᨲᩥ ᨲᩴ ᩋᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣᩅ ᨴᩣᨿᨸᩣᩃᩮᩣ ᩅᩣᩁᩮᩈᩥ᪨

ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧᩣᨲᩥ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨠᩥᩁ “ᨾᩣ ᩈᨾᨱᩣ”ᨲᩥ ᨴᩣᨿᨸᩣᩃᩔ ᨠᨳᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ “ᨾᨿᩴ ᨲᨿᩮᩣ ᨩᨶᩣ ᩍᨵ ᩅᩥᩉᩁᩣᨾ, ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᩋᨿᨬ᩠ᨧ ᨴᩣᨿᨸᩣᩃᩮᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᨶ ᩅᩥᨿ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨠᨳᩮᨲᩥ, ᨠᩮᩣ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ

ករចត្ថិ អគ្គស៎ ករចាបិ ឧេទស្ស សហ ភស្សេភេច សទ៌េទាកាសំ យុត្តិ, អសីតិអត្យញ្ញូភចិទាឌិតា ញ្ញាយប្យកា បសាទិតស្វចល្លបេជា ចិយ ចិទេទាចិត្ត៎ ឧេទទា “អយំ ភាឃបិលេរិ ឋណកតអាសីចិសំ កឹចាឃ កេហតំ ហត្ថំ បសាទេទេត្តា ចិយ លេរិកេ អក្កបុក្កលេភ សទ្ធិំ ពេឧេត្តាច ភ ឌាភាតិ, អញ្ញាតទកិក្ខុភា ចិយ សទ្ធិំ ពេឧតិ”តិ ភិចាទេទេត្តា ឲតំ “យាចុេសា, ភាឃបិលេរិ”តិអាឌិចចតិ អេចាច៎

តេភុបសជ្ជយីតិ ពស្មា ករចេតា បង្កូក្ខតិ អពតាច ្ទបសជ្ជយិ? ឲចិ ពិទស្ស អេហាសិ “យយំ តេឃា ឌភា សយក្កចាសំ ចសាយ, សចាហំ ឲពេកាច បង្កូក្ខតិ ពទិស្សាយិ, សយក្កចាេសា ភាយ ភ កចិស្សតិ, បិឃយិទេត្តា កេហតាច បង្កូក្ខតិ ពទិស្សាយិ៎ ឃចា ច ករចា យឃ្យាបិេឃា, ឲចិ សហាឃាភយ្យិ េយ បិេឃា”តិ តេហិ សទ្ធិំ បង្កូក្ខតិ ពាតុពាេយា សយំ អពតាតា ្ទបសជ្ជយិ៎ ពេចិ បភ “តេសំ ឧេទាតិ បណ្ណាសាលទ្ធាេទ ចជ្ជយភេពាជិយា ករចេតា អាពយភយេក្កា េហាតិ, តស្មា ឧេទទា តេសំ សត្ថា ភភយាភាច កេតា”តិ ចភត្តិ៎ អកិក្កយចាតិ ខ្លេតា អាកច្ឆចៈ បិេឌ បក្កាលេសឹតិ ចិពសិតបង្យេសត្តិភហិ ឌាលហេតូហិ យហិចល្លិ ្ទឌពំ កេហតា ស្វចល្លចល្លស្វ បិឌ្ឌបិេឌស្វ ្ទឌពំ អាសិត្តិតា បិេឌភ បិឌំ ឈំេសេត្តា បក្កាលេសិ៎ ញុទ្ធាតិ ពាេឃ ទេឌាឌល្លិ ភាយ ភ ្ទបលិយ្យតិ, ពស្មា បក្កាលេសឹតិ? សទីទស្ស ្ទញ្ញក្កហណាត្ថ តេសជ្ជា ចិត្តសយ្យហំសភត្ថ៎ អេយត្យ អកិហេដេភ ្ទឌពេក ករចា បិេឌ បក្កាលេសិ, បទីភាកា អកាសីតិ តេសំ កិក្ខុតិ ខាលចេសាយភស្សចេសភ ចិត្តំ បឹលិតំ េហាតិ, តស្មា បក្កាលេសិ៎

អាឃខ្វត្តិ អត្យុទ្ធិ ករចា ឲតឌេចាចាតិ េសា ពិទ តេសំ ចុឌ្ឍតេទា, តស្ស សក្កេហ ពេត េសសាតិ ពេតាច េហាតីតិ ឧេទេញ្ញាច ឲតំ “ពក្ខិំ េចា អត្យុទ្ធា”តិអាឌិចចតិ អេចាច៎ អត្យុទ្ធាតិ ចា ឲពេសេសភេឃភ ចុត្តំ ចិទ្វេបពេសេសស្សបិ ខ្លង្ខិតខ្លាតា, ឲចង្ហា ពតា ពាហុចចភតិទ្ធេយា ច សយត្តិតា េហាតិ៎ ពក្ខិំតិ បុច្ឆភេត្ត តិបិេតា៎ េចាតិ សាយិចចតិ៎ ខ្លជំ ចុត្តំ េហាតិ – ពក្ខិំ អត្យុទ្ធា ញុយ្យាតំ លយតីឃំ, ខ្លទិឃាបេចា េចា លយតិ, ពក្ខិំ ឃាបតីឃំ, ពក្ខិំ េចា ឌីចិតំ ឃាេបតិ ឈជិឃតិ, ពក្ខិំ បិល្លុេពាភ ភ ពិលយច, ពក្ខិំ ញុយ្យាតំ ស្វលកបិល្លំ, សយ្យេត្ត េចា ឌិស្វា យត្យស្យា ្ទញ្ញ្ញយាក៌ា ចា ពដេង្កកិក្ខុ ចា ភាតត្ថា យញ្ញាតីតិ កិក្ខុចាទចត្តំ ញុច្ឆតិ៎ ពស្មា? ឃស្មា បងេ្ឃភ អកិលយេត្តភ សក្កា សយហណេយ្យ ពាតុំ, ចត្តេយច ចា ឲតំ បត្តាឌិតាតិ៎

អច តេភ បជិចចេភ ឌិេទ្ធ “អត្យុទ្ធា ញុេយ្យាឌបត្តាឌិតា យហាបុញ្ញា, យត្យស្យា ញុយ្យាតំ អទេញ្ញា ចសត្តាតិ អភតា ពស្ស អញ្ញាស្ស ភាតត្ថា យញ្ញាស្សត្តិ, ញុេយ្យាភ ឲតំ ក្ញុត្តិតា ពិ ត្ យេតា យិកេបិតពា ចិយ អញ្ញាយញ្ញា ឈដេ្ឋត្តា ចិហទេច, ្ទឌាហុ សាយក្កិកាេចា េចា អត្ថិ”តិ សាយក្កិទសំ ញុច្ឆេត្តា “ពក្ខិំ បភ េចា អត្យុទ្ធា សយក្កា”តិអាឌិយាហ៎ តត្ថ លីេទាឌកឹក្ខុតាតិ ឃចា លីេទញ្ញា ្ទឌពញ្ញា អញ្ញាយញ្ញា សំសត្តតិ, ចិស្វំ ភ េហាតិ, ឲពត្តំ ចិយ ្ទេបតិ, ពក្ខិំ ឲចិ សាយក្កិចេសភ ឲពត្តបាពចិត្តប្យាភា ចិហទេចាតិ ញុច្ឆតិ៎ បិឃចក្ខូហីតិ េយត្តចិត្តំ បង្កុបដ្ឋាេបត្តា ឌ្រេលិកេតា បិឃកាចឌីបកាតិ ចក្ខូតិ បិឃចក្ខូតិ ភាយ, “ពក្ខិំ តចាទ្ធេបហិ ចក្ខូហិ អញ្ញាយញ្ញា បស្សេត្តា ចិហទចា”តិ ញុច្ឆតិ៎ តល្លូតិ ឲពំសេត្វ តិបិេតា, ឲពំេសភ យយំ កភត្តតិ ចុត្តំ េហាតិ៎ ឃចា ពចំ បភាតិ ឲត្ត ឃចាតិ តិបិតយត្តំ, ពចត្ថិ ពាទេណបុច្ឆា, ពចំ បភ ញុេយ្យា ឲចិ ចិហទេច, េពភ ពាទេណភ ចិហទេច, តំ េយ ពាទេណំ ញ្ញហីតិ ចុត្តំ េហាតិ៎

េយត្តំកាឃកយ្យត្តិ េយត្តចិត្តចេសភ បចត្តំ កាឃកយ៉្ម៎ អាចិ េឧច ទេហា ចាតិ សយុតា េឧច បទេមុតា ច៎ ខ្លតេទស្វបិ ឲេសច ភេឃា៎ តត្ថ

សមុដ្ឋា កាយវចីកម្មានិ សហជាតេន លព្ភន្តិ, ឋានាទិ វិប្បការេន, យថាកម្មំ សម្មត្តំ លព្ភតិ។ យញ្ញាសហេវ វសត្តេស្ស ឯកោន យញ្ជាបិធំ វា ទ្វារកម្មំ វា យត្តិកាកម្មំ វា ជាហិ ទុត្តិក្ខិត្តំ ហោតិ, តំ ជិត្វា “កោតិធំ វត្តអញ្ញិត”ន្តិ អវញ្ញា អកត្វា អត្តនា ទុត្តិក្ខិត្តំ វិយ ករោត្វា បដិសារេយត្តស្ស បដិជគ្គិតព្ពយុត្តំ វា បត ឋានំ បដិជគ្គតស្ស សមុដ្ឋា យេត្តំ កាយកម្មំ នាម ហោតិ។ ឯកស្មិំ បក្កន្តេ តេន ទុត្តិក្ខិត្តំ សេនាសនបរិក្ខារំ តថេវ និក្ខិបន្តស្ស បដិជគ្គិតព្ពយុត្តំ វា បត ឋានំ បដិជគ្គតស្ស បរសមុដ្ឋា យេត្តំ កាយកម្មំ នាម ហោតិ។ សហវសន្តស្ស បត ថេរេហិ សទ្ធិំ យធុរំ សមេ្មាធនីយកថំ បដិសន្ថារកថំ សារណីយកថំ ធម្មកថំ សរភញ្ញំ សាកច្ឆំ បញ្ហាបុច្ឆនំ បញ្ហាវិស្សជ្ជនន្តិ ឯវមាទិករណេ សមុដ្ឋា យេត្តំ វចីកម្មំ នាម ហោតិ។ ថេរេសុ បត បក្កន្តេសុ “យថាបិ យសហាយោ តត្ថិយតេ្វទោ កិមិលត្វេទោ ឯវំ សីលសម្បន្នោ ឯវំ អាចារសម្បន្នោ”តិអាទិគុណកថនេ បរសមុដ្ឋា យេត្តំ វចីកម្មំ នាម ហោតិ។ “យថាបិ យមិត្តោ តត្ថិយតេ្វទោ កិមិលត្វេទោ អវេរោ ហោតុ អព្យាបជ្ជោ សុខី”តិ ឯវំ សមន្នាហរតោ បត សមុដ្ឋាបិ បរសមុដ្ឋាបិ យេត្តំ មនោកម្មំ ហោតិមេវ។

តាតា ហិ សោ សោ តតោ ភត្ត កាយាតិ អយញ្ញាការោ យា បិដ្ឋំ វិយ យត្តិកា វិយ ច ឍួមជ្ជិត្វា ឯកតោ កាតុំ ន សក្កា។ ឯកច្ចា បត យន្នោ វិត្តិតិ ចិត្តំ បត តោ អត្តតោ វិយ អញ្ញាមញ្ញស្ស ហិតការេន អវិរោធការេន ភេទាការេន សមគ្គការេន ឯកមេវាតិ ទស្សេតិ។ កថំ បតេតោ សកំ ចិត្តំ និក្ខិបិត្វា បរេសំ ចិត្តវសេន វត្តិស្សតិ? ឯកស្ស បតេ្តា យលំ ដ្ឋហតិ, ឯកស្ស ចីវរំ កិលិដ្ឋំ ហោតិ, ឯកស្ស បរិក្ខារកម្មំ ហោតិ។ តត្ថ យស្ស បតេ្តា យលំ ដ្ឋិតំ, តេន “យមាចុសោ បតេ្តា យលំ ដ្ឋិតំ, បចិតុំ វដ្ដតី”តិ វុត្តេ បុរាណេ “យស្សាចីវរំ កិលិដ្ឋំ ធោវិតព្ពំ, យស្សាបរិក្ខារំ កាតព្ពំ”ន្តិ អវត្វា អរញ្ញំ បវិសិត្វា ទារូនិ អាហរិត្វា ភិន្ទិត្វា បត្តកដាហេ ជាហលតរុយត្តិកាហិ លេបំ កត្វា បត្តំ បចិត្វា តតោ បរំ ចីវរំ វា ធោវន្តិ, បរិក្ខារំ វា ករោន្តិ។ “យមាចុសោ ចីវរំ កិលិដ្ឋំ, ធោវិតុំ វដ្ដតី”តិ “យម បណ្ណសាលា ដ្លក្លាបិ, បរិក្ខារំ កាតុំ វដ្ដតី”តិ បឋមតរំ អារោចិតេបិ ឯសេវ នយោ។

ពុជាតិ តេសំ អប្បមាទលក្ខណំ បុច្ឆន្តោ “កច្ចិ បត វោ អនុរុទ្ធា”តិអាទិមាហ។ តត្ថ វោតិ និបាតមត្តំ, បច្ចត្តវចនំ វា, កច្ចិ តុម្ហេ អវត្វា។ អប្បាកត្តិ អប្បមាទា វីរេន ជវនេស្ស។ បិណ្ឌាយ បដិក្កមតីតិ ការេយ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បច្ចាគច្ឆតិ។ អវក្ការបាតិន្តិ អតិរេកបិណ្ឌបាតំ អបនេត្វា ឋបនត្ថាយ ឯកំ សមុគ្គបាតិំ ធោវិត្វា ឋបេតិ។ យោ បច្ឆាតិ សោ កិរ ធេរោ ន ឯកតោវ និក្ខមន្តិ បវិសន្តិ។ ផលសមាបត្តិរតា ហេតេ បាតោវ សរីរបដិជគ្គនំ កត្វា វត្តបដិបត្តិំ បូរេត្វា សេនាសនំ បវិសិត្វា កាលបរិច្ឆេទំ កត្វា ផលសមាបត្តិំ អប្បេត្វា និសីទន្តិ។ តេសុ យោ បឋមតរំ និសិន្នោ អត្តនោ កាលបរិច្ឆេទវសេន បឋមតរំ វុដ្ឋាតិ, សោ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បដិនិវត្តិត្វា ភត្តកិច្ចដ្ឋានំ អាគន្ត្វា ជានាតិ “ទ្វេ កិច្ច បច្ឆតោ, អហំ បឋមតរំ អាគតោ”តិ។ អថ បត្តំ បិទហិត្វា អាសនបញ្ញាបនាទីនិ កត្វា យទិ បតេ្តា បដិវីសមត្តមេវ ហោតិ, និសីទិត្វា ភុញ្ជតិ, យទិ អតិរេកំ ហោតិ, អវក្ការបាតិយំ បក្ខិបិត្វា បាតិំ បិធាយ ភុញ្ជតិ, កតភត្តកិច្ចោ បត្តំ ធោវិត្វា សោធេត្វា កត្វា ឆវិកាយ ជួសាបេត្វា បត្តចីវរំ គហេត្វា អត្តនោ វសនដ្ឋានំ បវិសតិ។

ទុតិយោបិ អាគន្ត្វាវ ជានាតិ “ឯកោ បឋមំ អាគតោ, ឯកោ បច្ឆតោ”តិ។ សោ សចេ បតេ្តា ភត្តំ បមាណមេវ ហោតិ, ភុញ្ជតិ។ សចេ មន្ទំ, អវក្ការបាតិតោ គហេត្វា ភុញ្ជតិ។ សចេ អតិរេកំ ហោតិ, អវក្ការបាតិយំ បក្ខិបិត្វា បមាណមេវ ភុញ្ជិត្វា បុរិមត្ថេរោ វិយ វសនដ្ឋានំ បវិសតិ។ តតិយោបិ អាគន្ត្វាវ ជានាតិ “ទ្វេ បឋមំ អាគតា, អហំ បច្ឆិមោ”តិ។ សោបិ ទុតិយត្ថេរោ វិយ ភុញ្ជិត្វា

ពតកត្តកិច្ចោ បត្តំ ធោវិត្វា ចោឡកំ គត្វា ផចិកាយ ឱ្យសារបត្វា អាវសតាតិ វ្កក្លិបិត្វា បដិសារេយតិ, បរិតិយឈរេដ ចា បទិកោឌតិយឈរេដ ចា អចរេសទិសាឝកំ លេដ្ឋត្វា ឈរេដ តិក្សិត្វា អចក្កាទបិតិយំ សចេ អចរេសសកត្តំ ហោតិ, តំ ទុត្តតរយេត ឌហិត្វា បិតិំ ធោវិត្វា បដិសារេយតិ, កត្តក្កំ សល្លូតិ, សោ គចចទំ លេដ្ឋត្វា សល្លូតិ វ្កក្លិបិត្វា វ្វបធិកាហិ ឃុត្តវ្ហារេត ឆេបត្វា បត្តឌិចទេយាឝាយ ចសតដ្ឋាតំ បចិសតិ៍ ឮឝំ ឆេទាតំ ឌាហិចិហារេទ អទេត្ថា កត្តកិច្ចកទលដ្ឋារេត គោឌតសាលិយ ចត្តំ៍ ឮឝំ សក្ដាយ "សោ បច្ចា"តិអាឝិ ទុត្តំ៍

សោបស្សតិតិអាឝិ បត តេសំ អទេត្តាចិហារេទ ចត្តត្តិ ចេឌិតត្ថា៍ តត្វ ចច្ចឈដត្តិ អាចយតក្យុិ៍ ទិត្តត្តិ ទិត្តកំ៍ ត្យុដ្ឋត្តិ តស្សេច ចេចចតំ៍ អចិសឃត្តិ វ្កក្លិបិត្វា អសក្ក្យលោឃ្ជ អតិកាទិយំ៍ ហត្វចិកាទេតាតិ ហត្វសន្ត្តាឃ៍ តោ កិទ បរិតិយឈជឌឹស្ ឃំកិត្ថិ ត្យុដ្ឋកំ គហេត្វា បេរិក្លទលិ គត្វា អទេត្តា ច ឌាហិ ច ធោវិត្វា វ្វឝកំ បទិស្សារេចត្វា តិទេ ឆេបត្វា អត្តា កិក្លុ ហត្វចិកាទេត អាយតេត្តត្តិ, ឱ្យដិស្ស ចា អតោឌិស្ស ចា សត្ថិ ត គទេវាត្តិ៍ គស្វា ឱ្យដិស្ស ត គទេវាត្តិ? តត្យាកិក្លុ សទ្ធោ ឌាទេឆ្យាតិ៍ គស្វា អតោឌិស្ស ត គទេវាត្តិ? អតោឌិស្ស សទ្ធោ ឌិទេត្តុ "អហំ បុទេ, អហំ បុទេ"តិ ទ្វេបិ តិក្លទេយឃ្ជ៍ តទេតា ទ្វិហិ គត្តត្តាគេឡូ តតិយស្ស គឡូទេច្ឆឝោ កទេចឃ្ជ៍ សំឃតបឝសទ្ធោ បត ហុត្វា អបទស្ស កិក្លុតោ ឌិចាដ្ឋាតសត្តិកំ គត្វា តោត ឌិដ្ឋកាចំ ឌាត្វា ហត្វសន្ត្តា គទេវាតិ, តាឃ សន្ត្តាឃ ឮតទេវា អាគច្ឆតិ, តទេតា ទ្វេ ឌតា ហទេត្វត ហត្វំ សំសិត្តាត្តា ទ្វិស្ ហទេត្វស្ ឆេបត្វា វ្វដ្ឋារេបត្តិ៍ តំ សក្ដាឃាហ "ហត្វចិកាទេត ទុតិយំ អាយតេត្តត្វា ហត្វចិលឌ្ឈុក្រាត វ្វបដ្ឋារេបយា"តិ៍

បត្តាហិកំ ទោ បតាតិ ចាត្យុដ្ឋទេស បត្តុទេស អដ្ឋយិឃត្តិ ឮឝំ តាច បគតិឆឡូស្សចតេយច, តំ អលំ្ហុំ គត្វា បត្តាទេយ បត្តាទេយ ឌិចទេស ទ្វេ ទេឆទា តាតិចិកាទេល តហាឃិត្វា អត្យុទ្ធទេត្វទេស្ស ចសតដ្ឋាតំ គច្ឆត្តិ៍ តត្វ តទេឃាបិ តិសឹឌិត្វា តិល្ហំ បិដកាតំ អត្តាតទេស្ងិ អត្តាយត្តា បតិ្យា បុច្ឆត្តិ, អត្តាយត្តា ចិស្សទេឌ្ឈត្តិ៍ ទោតសំ ឲចំ គទេវាត្តាតំទេយច អទុលំ វ្វគច្ឆតិ៍ តំ សក្ដាទេយតំ ទុត្តំ៍ ឲត្តាចតា ទេឆទេត កាចតា អប្បយាឝលក្លលំ បុច្ឆិទេតត បយាឝដ្ឋារេតស្ទេយច អប្បយាឝលក្លលំ ចិស្សឌ្ឌិតំ ហោតិ៍ អទេត្តាសត្យាកិក្លុតំ កិក្លាចារបចិសតកាទេលិ តិក្លយតកាទេលិ តិចាវសតបទិចត្តតំ ឌិចទបិទុបតំ អទេត្តាកាទេយ បិល្ដាឃ ចទលំ ឆឡូកឆតំ អត្យុយាឝតំ អទេត្តាកាយទេតា តិក្លយិត្វា កត្តកិច្ចកទលំ បត្តធោចតំ បត្តឱ្យសាបតំ បត្តឌិចទបដិសាយតត្តិ បបត្តាកទលដ្ឋាតាតិ ឲតាតិ៍ តស្វា ទេឆទា "អយ្យាកំ ឲត្តកំ ឆាតំ ឃុត្ថិត្វា ចិស្សដ្ឋកធាបចត្តតេត គឡូដ្ឋារេត បយឌ្ឈតដ្ឋាតាតិ, តត្វាបិ យយំ, កទេត្តុ, គឡូដ្ឋាតចិទុទ្ធិ ត បដិបឌ្ឈាយា"តិ អទេត្តាសំ បយាឝដ្ឋារេតស្ទេយច សិលាប្យត្តំ អត្តតោ អប្បយាឝលក្លលំ ចិស្សទេឌ្ឈសិ៍ ឮយិតាច ឲតាតិ ឆាតាតិ ឃុត្ថិត្វា អត្តាត្វ ចិហារសយាបត្តិតំ អចឆ្យអឌ្ឈាតចទេសត បយាឝកាទេលិ តាយ អយ្យាកំ តត្វិតិ ឌិទេបតិ៍

បិឌិតចំសឝាឃកាយតកធាចល្លតា តិដ្ឋិតា៍

បិលិទេលឃ្យកាយតកធាចល្លតា

ឧខលិ។ ធម្មិយា កថាយាតិ សមគ្គវាសេ អានិសំសបដិសំយុត្តាយ ធម្មកថាយ។ អនុបុព្វេន (ឧទា. អដ្ឋ. ៦៣) ចារិកំ ចរមានោតិ អនុក្កមេន គាមនិគមបដិបាដិយា ចារិកំ ចរមានោ។ យេន បាលិលេយ្យកំ តទវសរីតិ យេន បាលិលេយ្យកគាមោ, តំ អវសរិ។ បាលិលេយ្យកគាមវាសិនោបិ បច្ចុគ្គន្ត្វា ភគវតោ ទានំ ទត្វា បាលិលេយ្យកគាមស្ស អវិទូរេ រក្ខិតវនសណ្ឌោ នាម អត្ថិ, តត្ថ ភគវតោ បណ្ណសាលំ កត្វា “ឯត្ថ ភគវា វសតូ”តិ យាចិត្វា វាសយិំសុ។ ភទ្ទសាលោតិ បន តត្ថេកោ មនាបោ លដ្ឋកោ សាលរុក្ខោ។ ភគវា តំ គាមំ ឧបនិស្សាយ វនសណ្ឌេ បណ្ណសាលាយ សមីបេ តស្មិំ រុក្ខមូលេ វិហាសិ។ តេន វុត្តំ “បាលិលេយ្យកេ វិហរតិ រក្ខិតវនសណ្ឌេ ភទ្ទសាលមូលេ”តិ។

អថ ខោ ភគវតោ រហោគតស្សាតិអាទិ ភគវតោ វិវេកសុខបច្ចវេក្ខណទស្សនំ។ អាកិណ្ណោ ន ផាសុ វិហាសិន្តិ សម្ពាធប្បត្តោ អាកិណ្ណោ វិហាសិំ។ កិំ បន ភគវតោ សម្ពាធោ អត្ថិ សំសគ្គោ វាតិ? នត្ថិ។ ន ហិ កោចិ ភគវន្តំ អភិភវាយ ឧបសង្កមិតុំ សក្កោតិ។ ទុរាសទា ហិ ពុទ្ធា ភគវន្តោ សព្ពត្ថ ច អនុបលិត្តា, ហិតេសិតាយ បន សត្តេសុ អនុកម្បំ ឧបាទាយ “យុត្តោ មេ ធម្មទាយី”តិ បដិញ្ញានុរូបំ វត្ថុទេរាឃតិត្តេរលត្តំ អដ្ឋន្នំ បរិសានំ អត្តនោ សន្តិកំ កាលេន កាលំ ឧបសង្កមនំ អធិវាសេតិ, សយញ្ច មហាករុណាសមុស្សាហិតោ កាលញ្ញូ ហុត្វា តត្ថ ឧបសង្កមតីតិ ឥទំ សព្ពញ្ញុតញ្ញាណំ អាទិណ្ណំ។ តាយមិធ អាកិណ្ណវិហារោ អធិប្បេតោ, ឥធ បន តេហិ កលហការកេហិ កោសម្ពកេហិ ភិក្ខូហិ សទ្ធិំ ឯកវិហារេ វាសំ វិហាសិ, តទា វិវេកដ្ឋាភាវតោ អាកិណ្ណវិហារំ កត្វា វុត្តំ “អហំ ខោ បុព្ពេ អាកិណ្ណោ ន ផាសុ វិហាសិ”ន្តិ។ តេនេវាហ “តេហិ កោសម្ពកេហិ ភិក្ខូហិ ភណ្ឌនការកេហី”តិអាទិ។

ឆហរបោតកេហីតិ ឆហរេហិ ហត្ថិបោតកេហិ, យេ ភិង្កាតិបិ វុច្ចន្តិ។ តេហីតិ ហត្ថិអាទីហិ។ កទ្ទមោទកានីតិ កទ្ទមមិស្សានិ ឧទកានិ។ ឱគាហាតិ ឯត្ថ “ឱគាហ”ន្តិបិ បាឡិ។ អស្សាតិ ហត្ថិនាគស្ស។ ឧបនិឃំសន្តិយោតិ ឃដ្ដេន្តិយោ។ ឧបនិឃំសិយមានោបិ អត្តនោ ឧឡារភាវេន ន គណ្ហាតិ, តេន តា ឃំសន្តិយោ។ វូបកដ្ឋោតិ វូបកដ្ឋោ ទូរីភូតោ។

យូថាតិ ហត្ថិឃដាយ។ យេន ភគវា តេនុបសង្កមីតិ សោ កិរ ហត្ថិនាគោ យូថវាសេ ឧក្កណ្ឋិតោ តំ វនសណ្ឌំ បវិដ្ឋោ។ តត្ថ ភគវន្តំ ទិស្វា ឃដសហស្សេន និព្ពាបិតសន្តាបោ វិយ និព្ពុតោ ហុត្វា បសន្នចិត្តោ ភគវតោ សន្តិកេ អដ្ឋាសិ, តតោ បដ្ឋាយ វត្តសីសេន ឋត្វា ភទ្ទសាលស្ស បណ្ណសាលាយ ច សមន្តតោ អប្បហរិតំ កត្វា សាខាភង្គេន សម្មជ្ជតិ, ភគវតោ មុខោទកំ ទេតិ, នហានោទកំ អាហរតិ, ទន្តកដ្ឋំ ទេតិ, អរញ្ញតោ មធុរានិ ផលាផលានិ អាហរិត្វា សត្ថុ ឧបនេតិ។ សត្ថា តានិ បរិភុញ្ជតិ។ តេន វុត្តំ “សោណ្ឌាយ ភគវតោ បានីយំ បរិភោជនីយំ ឧបដ្ឋាបេតី”តិអាទិ។ សោ កិរ សោណ្ឌាយ ទារូនិ អាហរិត្វា អញ្ញមញ្ញំ ឃំសិត្វា អគ្គិំ ឧដ្ឋាបេត្វា ទារូនិ ជាលេត្វា តត្ថ បាសាណខណ្ឌានិ តាបេត្វា តានិ ទណ្ឌកេហិ វដ្ដេត្វា សោណ្ឌិយំ ខិបិត្វា ឧទកស្ស តត្តភាវំ ញត្វា ភគវតោ សន្តិកំ ឧបគន្ត្វា តិដ្ឋតិ។ ភគវា “ហត្ថិនាគោ មម នហានំ ឥច្ឆតី”តិ តត្ថ គន្ត្វា នហានកិច្ចំ ករោតិ។ បានីយេបិ ឯសេវ នយោ។ តស្មិំ បន សីតលេ ជាតេ ឧបសង្កមតិ។ តំ សន្ធាយ វុត្តំ “សោណ្ឌាយ ភគវតោ បានីយំ បរិភោជនីយំ ឧបដ្ឋាបេតី”តិ។

អត្តនោ ច បវិវេកំ វិទិត្វាតិ កេហិចិ អនាកិណ្ណភាវលទ្ធំ កាយវិវេកំ ជានិត្វា។ ឥតរេ បន វិវេកា ភគវតោ សព្ពកាលំ វិជ្ជន្តិយេវ។

ឧបយំ វិញាតំ វិញាតេសីតិ ឧបយំ អត្តនោ ហត្ថិគាហស្ស ច មិនេចកាកិរតិយា សយាត្តញ្ញាសយកាចឌីបតំ វិញាតំ វិញាតេសិ។

កាទាយ បត ឲចយត្តេឃាឌតា ចេឌិតព្ពា (វិញា។ អដ្ឋ។ ១៦៥) – ឲតំ ព្រាសាឌត្តស្ស រចព្រាសាសឌិសឌត្តស្ស ហត្ថិគាហស្ស ចិត្តំ តាគេកត ញុទ្ធតាគស្ស ចិនេត្តត សយេតិ សំសត្ថតិ។ កធំ សយេតិ ចេ? យេឌគោ រយតី ចេត, យស្មា ញុទ្ធតាគោ “អហំ ទោ បុទ្ធោ អាកិណ្ណោ ចិហាសិ”ត្តិ បុរិមំ អាកិណ្ណចិហារំ ឌិក្ខិត្វា ចិនេចកំ វិបព្រាហយយាតោ ឧបាតិ យធា ឲគោ អត្ថតិយោ ចេត អរទេណ្ណោ រយតិ អភិរយតិ, ឲចំ អយម្បិ ហត្ថិតាគោ បុទ្ធោ អត្តនោ ហត្ថិអាឌីហិ អាកិណ្ណចិហារំ ឌិក្ខិត្វា ឧបាតិ ឲគោ អសហាយោ ចេត ឲកចិហារំ រយតិ អភិរតតិ, តស្មាស្ស ចិត្តំ តាគេកត សយេតិ, តស្ស ចិនេត្តត សយេតីតិ កត្វា ឲកីភាចរតិយា ឲកសឌិសំ ហោតីតិ អត្ថោ។

បាលិលេឃ្យកាយតកចាចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

អដ្ឋារសចត្ថុកចាចណ្ណតា

៩លិ៦។ ឃោ បដិចាទេហយ្យ, អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ឲត្ថ ឃោ សេតាសតារហស្ស សេតាសតំ បដិចាហតិ, តស្សេច អាបត្តិ។ កលហការកាឌីតំ បតេត្ថ “ឌូកាសោ តត្ថី”តិអាឌិកំ សឈ្ឈស្ស កតិកំ អាទោរចេត្វា ត បព្ពាបេត្តស្ស “អហំ ចុទ្ធោ”តិ បសយ្យាអត្តតាច អត្តនោ បព្ពាបេត្វា កលហគ្គិ “ឃុត្តិយា កលហចា”តិ ចត្វា ចាទេត្តស្ស ច តត្ថិ អាបត្តិ។ “ភណ្ឌគការកំ តិក្កឌ្ឍីតិ ចចតតោ ក្បុលទ្វសកស្ស បព្ពាជតីយកម្មាត្តញ្ញាយ ច ឧបឆ កលហទ្វបសយតត្ថំ អាកតាតំ កោសព្ពកាតម្បិ ‘យធាចុឌ្ឍត្តិ អចត្វា ‘ចិចិទេត្ត អសតិ ចិចិត្តំ កត្វាបិ ឌាតព្ពា’ត្តិ ចុត្តត្តា ចិចិត្តំ កត្វា ទេត្តំ បដិចាហត្តស្សេច អាបត្តី”តិ កណ្ឌិបទេសុ ចុត្តំ។

វិបាលិសឈ្ឈាសយក្កីបុច្ឆាចណ្ណតា

៩លិ៩។ តម្ពុលិ ម្ពុលំ កត្វាតិ ម្ពុលទោ ម្ពុលំ អកត្វា។ អត្តនោ អបកតាតិ សាយក្កិសព្ពាតអត្តនោ អបកតា។

៩លិលិ។ ឃេត តំ បច្ចត្តិកា ចទេយ្យុំ, តំ ត ហិ ហោតីតិ សព្ពទេត្តា។ អតបកតត្តិ ការណទោ អតទេបតំ, សការណត្តិ ចុត្តំ ហោតិ។

វិស្សុឃាឃាតិ ឧបមិតា ទោសាកតិកយតស្ស សក្កិហិតត្តា “អកតិកយទេតតា”តិ អចេសេសអកតិកយតំ ឌស្សិតត្តិ ចេឌិតព្ពំ។ អដ្ឋហិ ទ្វតេក្កហីតិ “សោតា ច ហោតិ សាចេតា ច វិក្កហេតា ច ឌារទោតា ច ចិព្ពាបេតា ច ក្សុសលោ ច សហិតាសហិតឌស្សេតា ច អកលហការកោ ចា”តិ ឲចំ ចុទ្ធត្តហិ អដ្ឋហិ ទ្វតេក្កហិ។ សេសមេត្ថ បិញ្ញូទោតា អដ្ឋកចាទោតា ច សុចិញ្ញោយ្យមេច។

កោសព្ពកក្ខត្តកចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

ញាតិ សយត្តបរិសាឌិកាឃ ចិភឃ្ឌកឆាឃ សារត្ឲឌឹបភិឃំ

យហាចក្កចណ្ណភា ភិឌ្ឌិពា៍

ភេយា ពស្ស កកចេពា អរហេពា សយ្ខាសព្ញ្ឌស្ស

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ຮຼຢສຂກ຺ກ-ຕິພາ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១៌ កាយូក្លូឌ្ក៌

តឌ្ឍតិឃកាយូកឆាចណ្ហូតា

១៌ ទ្វាអចក្កុឃ្ស បចេយ កាយូក្លូឌ្កេក តាច “ឃព្ហ៊ី បេចយឃ, ក្យូនេត្ត បេចយឃា”តិអាឌីបុ ចិឃ ឃហចទលាកាកេឃត “យប្វ៉ា ក្ហុព្ហ៊ី កនោត្តិ”តិអាឌីបុ ចិឃ តិឃ្សិតោបុ តិឃ្សយេចាហាទចេឃត ចា បណ្ឌុកេលិហិតាកតិឃ្សិតា បណ្ឌុកេលិហិតាកឃេទ្ធុត ទុត្តាតិ អាហ “តោឃំ តិឃ្សិតកាបិ បណ្ឌុកេលិហិតាកាទ្ធច បព្ហុាឃត្តិ”តិ៌ បឌិចឆាតិ បឌិចច៌ ឆេ៌

អឆយូកាយូទ្ធាឆឃកាកឆាចណ្ហូតា

៌តីហិអឆ្កហិ ឃយត្អាកតត្តិ បឆ្ចូក៌ ឃយុឌីតហិ ចា តីហិ អឆ្កហិ ឃយត្អាកត៌ ត ហិ ពិណ្ហុំ ឲច អប្កាត៌ ឃយោឆោតត អឆយូកាយ៌ េហាតិ, ឲកោតបិ េហាតិយេច៌ “អប្យុឌិព្ហាឃ កត៌ េហាតីតិ លឌ្ហ៊ី ឃទ្ធុឃ ទុត្ត”ត្តិ កណ្ហិបេឆបុ កឌិត៌

តត្ ច “អឆេឃតាកាយិតិឃា អាបត្តិឃា កត៌ េហាតី”តិ ព្ហឌ៌ បេតា “តីហិ, កិក្ខូចេ, អឆ្កហិ ឃយត្អាកតឃ្ស កិក្ខូតា អាកព្ហូយាតេតា ឃព្ហ៊ា តឌ្ឍតិឃកាយូ កនោឃ្យ, អឌិឃិលេ ឃិលចិបត្អា េហាតី”តិ ព្ហយិតា ចិទ្ឋត្តិ៌ អឆេឃតាកាយិតិ អាបត្អា ហិ “អឌិឃិលេ ឃិលចិបត្អា”តិ ទុទ្ធតីតិ? តត្ថ កេចិ ចឆត្តិ “តឌ្ឍតិឃកាយូឃ្ស ហិ ចិឃេឃត កណ្ហតកាកត្តំ អព្ហ’ត្តិ អព្ហកឆាឃំ ទុត្ត, ត៌ បិឡាព្ហឃា អាកតតិពោតត ឃយេតិ, តប្វ៉ា ឃព្ហតិកោឃុបិ កណ្ហត៌ អាទោទបេត្វា កណ្ហតបទ្ធូឃា អាបត្អាបត្តិចេឃត ព្ហឌ៌ កាយ៌ កាតព្ហ៊ា៌ តប្វ៉ា ‘អឌិឃិលេ ឃិលចិបត្អា’តិ ឲត្វាបិ បុព្ហកាកេ ចា បេកកាេ ចា េចាឆតាឃាទលាឌីកាលេ កណ្ហតបទ្ធូឃា អាបត្អាបត្តិចេឃតេច កាតព្ហ៊ា, ត កោចល៌ ឃព្ហ៊ាឌីឃេឃបទ្ធូឃា កាតព្ហ៊ា”ត្តិ៌ អបេ បត ចឆត្តិ “អឆេឃតាកាយិតិឃាតិ ព្ហឌ៌ បិទាឌីកាបត្តិយេច ឃទ្ធុឃ ទុត្ត, ត ឃព្ហ៊ាឌីឃេឃំ៌ អព្ហកឆាឃំ បត ‘អឆេឃតាកាយិតិឃាតិ បិទាឌីកាបត្តិឃា ចា ឃព្ហ៊ាឌីឃេឃាបត្តិឃា ចា’តិ ទុត្ត៌ តត្ថ ឃព្ហ៊ាឌីឃេឃាបត្តិឃា ចាតិ អត្ថទ្ធាទចេឃត ទុត្ត, ‘អឌិឃិលេ ឃិលចិបត្អា’តិ ច ព្ហឌ៌ ឃព្ហ៊ាឌីឃេឃំេយច ឃទ្ធុឃ ទុត្ត, ត បិទាឌីក៌ តប្វ៉ា បិទាឌីកាបត្តិបទ្ធូឃា ត តឌ្ឍតិឃកាយ៌ កាតព្ហ៊ា បេឃាឌតាកាចា, ឃព្ហ៊ាឌីឃេឃបទ្ធូឃា កាតព្ហត្តិ អឃយេតា ឃិទ្ធោ េហាតិ៌ ឃុក្កបេក្ខ ‘ឆេឃតាកាយិតិឃា អាបត្តិឃា កត៌ េហាតី’តិ ព្ហយិតា ចិទ្ឋត្តីតិ ចេ? ត ឲកោត បទិឃាេឃត ឃព្ហ៊ាឌីឃេឃឃ្សបិ ឆេឃតាកាយិតីេចាហាទឃព្ហុចតោ”តិ, ត៌ ឃុត្ត ចិឃ ឌិឃ្សតិ៌

តប្យុឌិប្យុឃ្សប្អុតោព្ហអព្ហុាឃកាកឆាចណ្ហូតា

ប៌េលិប៌ បិេតត្តិតិអាឌិ ឃយូចត្តតាឃ បទិឃាឃចត៌

តិយស្សាកប្ុកឆាចណ្ហកា

១០។ តិយស្សាកេប្ុ “តិស្សាយ ទេ ចតូ្ញត្តិ កាុតិស្សយំ សន្លាយ ចុត្តំ, ត ព្កតន”ត្តិ ទោតឌិ លិលិតំ។ កណ្ហិបងេ បត “តិយស្សាកប្ុំ ឃម្ុា ពាលចទេសត គទឹយតិ, តម្ុា តិស្សាយ ចតូ្ញត្តិ តិស្សយំ កាហារេបតឡោ”តិ ចុត្តំ, ឌីយំសិត្វា ឃុត្តតទំ កេហតត្ថា។ អបិស្សុតិ ៩ត្ត ស្ុព្កតិ តិបិតយត្តំ, កិក្លុ អបិ តិក្ខញ្ញាចដ៏ ទេហាត្តីតិ ចុត្តំ ទេហាតិ។

បត្ថាឌតឹយកប្ុកឆាចណ្ហកា

១៤។ បត្ថាឌតឹយកេប្ុ ទេតត ហិ, កិក្លូទេច, សេញ្ហា បត្ថាឌតឹយកប្ុំ បដិប្បស្សប្ុកេត្យតិ ព្កង់ ទេតស៊ុ ចិត្កុយទេត្តសុបិ បក្កុយទេត្តសុបិ សប្ុាចតូទេត្តទេយច សន្លាយ ចុត្តំ។

បដិសាទលឹយកប្ុកឆាចណ្ហកា

១១។ ស៊ុឆប្ុចត្ុស្ុំ យច្ឆិកាសេណ្ហតិ ៩ចំតាយទេក តកទេទ។ តត្ត ក៏ទ (ឆ។ ប។ អដ្ឋ។ ០។ស៊ិ១ ចិត្តកហបតិចត្ុ) ឌិទេត្វា កហបតិ បត្ថាចក្កិឃាតំ អព្កត្ត្ទំ យហាតាយទេត្តទំ បិណ្លាយ ចទេយាតំ ជិស្វា តស្ស ព្កទិឃាបទេឆ បស៊ីជិត្វា បត្តំ អាគាយ ទេកហំ បទេចសេត្វា ទេភាទេឌត្វា កត្តកិច្ចាចសាទេត ឆប្ុកចំ ស៊ុលាទេត្វា ទេសាតាបត្តិផលំ បត្វា អចលសេទ្ធា ហុត្វា អព្ហាឌកចតំ តាយ អត្តទេតា ស្ឃ្យាតំ សញ្ញាទាយំ កាត្យកាទេយា ទេឆទស្ស ហទេត្វ ស្ដកំ បិទេតត្វា តិឃ្យាទេតសិ។ តស្ុំ លទេល “បតិដ្ឋិតំ ព្យុត្ឋសាសត”ត្តិ ស្ដកបទិយត្តំ កត្វា យហាបឆឹ កយ្ហិ, យហាទេសដ្ឋិ ស្ឃ្យាទេត យហាចិហាទំ កាទេទសិ។ តត្វាយំ ស៊ុឆទេប្ុ កិក្លុ អាចាសិទេកា អទេហាសិ។ តំ សន្លាយ ចុត្តំ “អាឃម្ុា ស៊ុឆទេប្ុ យច្ឆិកាសេណ្ហ ចិត្តស្ស កហបតិទេតា អាចាសិទេកា ទេហាតី”តិអាឌិ។ តត្ត ឆុចកត្តិទេកាតិ តិក្ខកត្តិទេកា។

អបទេទត សយទេយត ចិត្តស្ស ក្យាលកចំ ស៊ុត្វា កិក្លុសហទេស្សត សដ្ឋិំ ទេត្វ អក្កុសាចកា តស្ស សក្កហំ កត្យកាយា យច្ឆិកាសណ្ឌំ អកយំស៊ុ។ តំ សន្លាយ ចុត្តំ “ទេតត ទេលា បត សយទេយត សប្ពហុលា ទេឆរា”តិអាឌិ។ ឌិទេត្វា កហបតិ ទេតសំ អាកយតំ ស៊ុត្វា អឌ្ឍយោឌតយត្តំ បឆ្កុត្តា ទេត អាគាយ អត្តទេតា ចិហាទំ បទេចសេត្វា អាកត្តុកចត្តំ កត្វា “កទេត្ត, ទេឆាកំ ឆប្ុកចំ ទេសាត្យកាទេយាឬ”តិ ឆប្ុទេសតាបតិំ យាចិ។ អឆ តំ ទេឆទេរា “ស្ដបិសក, អឌ្ឍាទេតតាយព្យាកិលត្តុទូបិ, អបិច ទេឆាកំ ស៊ុលាហិ”តិ តស្ស ឆប្ុកចំ កទេឆសិ។ ទេតត ចុត្តំ “៩កាយត្តំ តិសិត្តំ ទេលា ចិត្តំ កហបតិំ អាឃម្ុា សាទិប្ុទេត្វា ឆប្ុំយា កឆាយ សន្ត្ទេស្សឹ”តិអាឌិ។ ទេសា ទេឆទស្ស ឆប្ុកចំ ស៊ុលាទេត្វាច អតាកាយិផលំ បិប្ុណិ។

១០។តាយក្លិ ចិត្តំ កហបតិំ លយាទេបត្យត្តិ ទេសា តត្ត កត្វា “កហបតិ, យឃ្យុទេយច ទេសា ទេគាទេសា , លយាហិ ទេយ”តិ ចត្វាបិ “តាហំ លយាឬ”តិ ទេតត បដិក្លិទេត្វា យក្កុទេតា តំ លយាទេបត្យំ តាយក្លិ។ បុតទេឆច សត្ត សត្តិកំ បច្ចាកយាសិ។ សត្វា “តាយស្ស ស្ដបិសទេកា លយិស្សតី”តិ ឌាតទេត្វាបិ

“យាតចន្ទោ ទុម ពិនឃោជត់ កត្តាច បច្ចាកច្ឆត្វា”តិ លេតុបិយំ អតាទិក្លិត្វាច ប្ដេឃ្យាទេឌិ៍ អធម្ម បុត អាកពកាលេ តិហពយាតម្ស អត្ថុតំ ទត្វា “កច្ឆ, ព្ពយិតា ឃទ្ធិ កត្តា ប្ដិបិឃក់ លេយាបេហិ”តិ ចត្វា “ឃយលោត តាយ ‘យឃ្យិចិហាទោ, យឃ្យិតិចាឃដ្ឋាត់, យឃ្យិប្ដិបិឃកោ, យឃ្យិប្ដិបិឃិកា’តិ យាត់ ចា ព្ពឃ្យំ ចា កាតុំ ត ចដ្ដតិ៍ ទុចំ កទោត្តឃ្យ ហិ ព្ពច្ឆាយាតាឌយោ កិលេឃា ចឌ្ឍន្តិ”តិ ឱចឌត្តោ –

“អឃត្តំ កាចតមិឆ្ឆេយ្យ, បុទោក្ខាទោ្ឋ កិក្ខុឃុ;

អាចាឃេឃុ ច ព្ពឃ្យរិយំ, ប្ចូឌា បទកុលេឃុ ច៍

“យទេច កព យញ្ញាត្តុ, កិហឹ បព្ពជិតា ប្ដកោ;

យទេចាតិចឃា អឃ្ស្បុ, កិច្ចាកិច្ចេឃុ កិស្មិចិ;

ព្ពតិ តាលឃ្ស ឃដ្ដប្បោ, ព្ពច្ឆា យាតោ ច ចឌ្ឍតី”តិ៍ (ធ៍ ប៍ ល៊ិ១-ល៊ិ៣) –

ឌមុបទេ ព្ពយា កាថា អកាឃិ៍

ឃុឌមុទេត្តទោបិ ព្ពមំ ឱចាឌំ ឃុត្វា ឃត្វាទំ ចន្ទិត្វា ប្ដដ្ឋាឃាឃតា បឌក្ខិលំ កត្វា ទេត អត្ថុទេត កិក្ខុតា ឃទ្ធិ កត្តា ប្ដិបិឃកឃ្ស ចក្ខុបទេធ អាបត្តិំ បដិកទិត្វា ប្ដិបិឃក់ លេយាបេឃិ៍ ទេឃា ប្ដិបិឃទេកត “លេយាយហំ កទេត្តា, ឃទេច យឃ្យិទេកាទេឃា អត្តិ, លេយធ ទេយ”តិ បដិលេយាបិទេតា ឃត្វាទោ ឌិត្ថុឱចាទេឌ ឌត្វា កតិបិទេហទេតច ឃហ បដិឃម្ពិទាហិ អទហត្តំ បិបុលិ៍

អាបត្តិឃា អឌឃ្ស្បទេត ប្ដទេក្ខបតិឃកមុកធាចណ្ណតា

៣០៍ តឃ្ស្បា អឌឃ្ស្បទេតទេឃច កមុំ កាតព្ពត្តិ តឃ្ស្បា អឌឃ្ស្បទេតទេឃច ប្ដទេក្ខបតិឃកមុំ កាតព្ពំ៍ តឌ្ឍតិឃាឌិកមុំ បត អាបត្តិំ អាទោទេបត្វា តឃ្ស្បា អឌឃ្ស្បទេត អប្បដិកទេមុ ចា កល្ឌតកាទកាឌិអទេក្កហិ កាតព្ពំ៍ ទេឃឃទេយត្វ ប្ដត្តាតទេយច៍

កមុក្ខតកចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១. បារិវាសិកក្ខន្ធកំ

បារិវាសិកវត្តកថាវណ្ណនា

៧៥. បារិវាសិកក្ខន្ធកេ នវកតរំ បារិវាសិកន្តិ អត្តនោ នវកតរំ បារិវាសិកំ. បារិវាសិកស្ស ហិ អត្តនោ នវកតរំ បារិវាសិកំ ឋបេត្វា អញ្ញេ មូលាយបដិកស្សនារហមានត្តារហមានត្តចារិកអព្ភានារហាបិ បកតត្តដ្ឋានេយេវ តិដ្ឋន្តិ. តេនាហ “អន្តមសោ មូលាយបដិកស្សនារហានម្បី”តិ. បាទេ ឈំសេត្តិ ឧទេតាតិ បាទឈំសនំ, វត្តុកាលិកំ “អនុជានាមិ, ភិក្ខវេ, តិណ្ណំ បាទឈំសនីយោ វត្តំ ពទរ បមុត្តមេវាលិក”ន្តិ (ចូឡវ. ១៩៨) ហិ វុត្តា. នត្ថិវិហារិកានំ យេវ ទាតព្ពាតិ នត្ថិវិហារិកាតំ យេវ អភិវាទនាទិ សាទិយន្តស្ស “យោ ចំ កាយបយេចនំ អាបុច្ឆា”តិ វុត្តា អនាបុច្ឆាបិ កាយំ បចិសិតុំ ចដ្ដតិ. យោ យោ វុឌ្ឍោតិ បារិវាសិកេសុ ភិក្ខូសុ យោ យោ វុឌ្ឍោ. នវកតរស្ស សាទិតុន្តិ បារិវាសិកនវកតរស្ស អភិវាទនាទិ សាទិតុំ.

តត្ថវាតិ សង្ឃភត្តដ្ឋានេ. អត្តនោ បាប្បុណយា បដាវេតព្ពន្តិ អត្តនោ វស្សគ្គេន បត្តបាប្បុណយា បដាវេតព្ពំ, ន បន សង្ឃស្ស បដាវិតព្វន្តិ អត្ថោ. យទិ បន ន លព្ភតិ ន ថិស្សន្តិតិ យទិ បុរិមទិវសេ អត្តនោ ន លព្ភតិ លភិត្វា ច ន ថិស្សន្តិ. វត្តស្សាលកត្តន្តិ លោកុត្តរវាលិយំ បដិបាទិយា ថិយ្យមានកត្តំ. ហត្ថបាសេ ថិតេនាតិ នាយកស្ស ហត្ថបាសេ ថិតេន.

៧៦. អញ្ញោ វាយលោនេវ ន លេហតព្វោតិ វុបញ្ញាយេន ហុត្វា អញ្ញោ វាយលោនេវ ន លេហតព្វោ. វុបញ្ញំ ឃត្វា កហិតវាយលោនាបិតិ បកតត្តការោល វុបញ្ញំ ឃត្វា កហិតវាយលោនាបិ. លទ្ធបយុត្តិកោត អាលនេត្វាបិ ករុណយេហិ អញ្ញោហិ វា ខ្វវិនំ លភតីតិ អាហ “បដិពលស្ស វា ភិក្ខុស្ស ការោ ពាតព្វោ”តិ. អាគតា ភិក្ខុតិយោ ចត្តព្វាតិ សម្ពន្ធោ. សចេ ចិយត្តិ សនោសំ ។ នេឌ្ឋពដ្ឋាទំ ន ពាតព្វន្តិ បឆាតដ្ឋាទំ ន ពាតព្វំ. កិំ ចត្តំ អាហ “បាតិមោក្ខុទ្ទេសកេន វា”តិអាទិ.

ននេហិ ហតា វុបហតា ក្ទុមិ ខុតិស្សាតិ ននេខាហតាក្ទុមិ, ននេខាកិល្លក្ទុមីតិ អត្ថោ. បត្ថយន្តិ វស្សាវាសិកលាភំ សន្ធាយ វុត្តំ. ខុកបនស្ស ឈត្វាតិ បិឡព្ពំ ចិហាយ ភិក្ខុនំ បន្ធនោ ឈត្វា. សេនាសនំ ន លភតីតិ សេយ្យាបរិយន្តភាកិតាយ វស្សគ្គេន កហិតុំ ន លភតិ. អស្សាតិ ភនេយ្យ “អាកន្តុកេន អាវាសេចនព្ពំ, អាកន្តុកស្ស អាវាសេចនព្ពន្តិ អថិវេសនេត វុត្តត្តា សចេ នេ្វ បារិវាសិកា កនដ្ឋានេ អញ្ញាយព្ញ្ញា បស្សន្តិ, វុនេកាហិបិ អញ្ញាយញ្ញាស្ស អាវាសេចនព្ពំ. យថា ពាហិ ជិវ្ហា អាវាសិកស្ស ភិក្ខុនោ ចិហារំ អាគនេ បុន អាវាសនកិច្ចំ នត្ថិ, ខុចំ អញ្ញា ចិហារំ កនេនបិ នត្ថ បុន្នេ អាវាសិកស្ស បុន អាវាសនកិច្ចំ នត្ថីតិ វទន្តិ.

៧៧. អថិវេសនេតាតិ បារិវាសិកស្ស វុត្តិត្តកស្ស ច អថិវេសនេត. ខូពាទន្តិ បលិពាទ្ធំ.

ប័ត្ង៉ សហចារសាតិ ចុព្ទប្យការរ លេរត្ថ បកពរព្ទត កិក្ខតា សង្គិ៍ សឃតរយច អឌិរប្យព៌, ត រសទ៌សទិឃាបឆកប្យត៌៉ រសសរយព្វ

ស្ទុចិរព្ណាឃ្យរយច៉

បរិទិចាសិកក្ខត្ថកចណ្ណតា តិដ្ឋិ៍ពា៉

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪓᪨ ᩈᨾᩩᨧ᩠ᨧᨿᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨠᩴ

ᩈᩩᨠ᩠ᨠᩅᩥᩔᨭ᩠ᨮᩥᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪙᪗᪨ ᩈᨾᩩᨧ᩠ᨧᨿᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨠᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾᩣᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩣᩁᩥᩅᩣᩈᩥᨠᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨠᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨿᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᨸᨴᩮᩉᩥ ᩑᨠᩮᨶ ᩅᩣ ᩈᨾᩣᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩅᩮᨴᩥᨿᩣᨾᩦᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩩᨡᩴ ᩋᨶᩩᨽᩅᩣᨾᩥ, ᨶ ᨲᨸ᩠ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩋᩉᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩈᩘ᩠ᨥᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩣᩁᩥᩅᩣᩈᩥᨠᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨠᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ “ᨾᩣᨶᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩣᨾᩥ, ᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᩍᨾᩮᩉᩥ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᩑᨠᩮᨶ ᩅᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨲᩔ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᩣᩁᩮᩣᨧᨶᩮᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨽᩮᨴᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᨸᩁᩥᨾᩮᩣᨧᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩃᩮᨯ᩠ᨯᩩᨸᩣᨲᩮ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩈᨩ᩠ᨫᩣᨿᨶᩈᨴ᩠ᨴᩈᩅᨶᩪᨸᨧᩣᩁᩅᩥᨩᩉᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨾᩉᩣᨾᨣ᩠ᨣᨲᩮᩣ ᩒᨠ᩠ᨠᨾ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ ᩏᨸᨧᩣᩁᩅᩥᨩᩉᨶᨲ᩠ᨳᩴ, ᨣᩩᨾ᩠ᨻᩮᨶ ᩅᩣ ᩅᨲᩥᨿᩣ ᩅᩣ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᨲᩥ ᨴᩔᨶᩪᨸᨧᩣᩁᩅᩥᨩᩉᨶᨲ᩠ᨳᩴ᪨ ᩋᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩅᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᩏᨸᨧᩣᩁᨣᨲᩣᨶᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩮᨲᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩣ “ᩋᩉᩴ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩅᨲ᩠ᨲᩔ ᨸᩁᩥᩉᩣᩁᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩅᨲ᩠ᨲᩔᩣᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᩅᩈᨶ᩠ᨲᩔᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᨿᩴ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨳᩮᩁᩔ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ – ᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᩅᩈᨶ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᨧᩣᩁᨣᨲᩣᨶᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᨶᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩁᩪᨸᩣᨶᩴ ᩈᩩᨲᩈᨴ᩠ᨴᩣᨶᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩋᨴᩥᨭ᩠ᨮᩋᩔᩩᨲᩣᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈᩉᨲ᩠ᨳᨣᨲᩣᨶᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩍᨴᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᩅᩈᨶ᩠ᨲᩔ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨸᩁᩥᩅᩣᩈᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪐᪒᪨ “ᩈᨲᩥᨿᩮᩅ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩮ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩥᨠᩈᨬ᩠ᨬᩦ ᨨᩣᨴᩮᨲᩥ, ᩋᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩥᨠᩔ ᨸᨶ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩥᨠᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨨᩣᨴᨿᨲᩮᩣ ᩋᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᩣᩅᩣ”ᨲᩥᨸᩥ ᨸᩣᨮᩮᩣ᪨ ᩋᩅᩮᩁᩦᨲᩥ ᩉᩥᨲᨠᩣᨾᩮᩣ᪨ ᩏᨴ᩠ᨵᩈ᩠ᨲᩮ ᩋᩁᩩᨱᩮᨲᩥ ᩏᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮ ᩋᩁᩩᨱᩮ᪨ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮᨲᩥ ᩈᨽᩣᨣᩈᩘ᩠ᨥᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩴ ᩋᨶᩣᨸᨶ᩠ᨶᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ᪨ ᩅᨲ᩠ᨳᩩ ᩋᩈᩩᨧᩥᨾᩮᩣᨧᨶᩣᨴᩥᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩴ᪨

ᩈᩩᨠ᩠ᨠᩅᩥᩔᨭ᩠ᨮᩦᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩩ ᨧᩮᩅ ᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᩈᩩᨠ᩠ᨠᩅᩥᩔᨭ᩠ᨮᩦᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᩋᩈᩩᨧᩥᨾᩮᩣᨧᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩔ ᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩔ ᨸᨠᩣᩈᨶᨲᩮᩣ ᩅᨲ᩠ᨳᩩ ᨧᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩈᨩᩣᨲᩥᨿᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩅᩥᨩᩣᨲᩥᨿᩅᩥᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᩈᨽᩣᩅᩣᨿ ᩈᩩᨠ᩠ᨠᩅᩥᩔᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᩑᩅ ᨸᨠᩣᩈᨶᨲᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨣᩴ ᨲᩣᨿᨲᩦᨲᩥ ᩉᩥ ᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᩘ᩠ᨥᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩮᩣᨲᩥ ᨶᩣᨾᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨧᩣᨲᩥ ᩈᩘ᩠ᨥᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩮᩣᨲᩥ ᨲᩮᨶ ᨲᩮᨶ ᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶ ᩋᩣᨸᨶ᩠ᨶᩔ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨶᩥᨠᩣᨿᩔ ᨶᩣᨾᨸ᩠ᨸᨠᩣᩈᨶᨲᩮᩣ ᨶᩣᨾᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩈᨽᩣᨣᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨧ᪨

ᨲᨴᨶᩩᩁᩪᨸᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩅᩣᨧᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩣᨶᨲ᩠ᨲᩴ ᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ –

“ᩈᩩᨱᩣᨲᩩ ᨾᩮ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩈᩘ᩠ᨥᩮᩣ, ᩋᨿᩴ ᩏᨴᩣᨿᩦ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩑᨠᩴ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥ ᩈᨬ᩠ᨧᩮᨲᨶᩥᨠᩴ ᩈᩩᨠ᩠ᨠᩅᩥᩔᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᩑᨠᩣᩉᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᩴ, ᩈᩮᩣ ᩈᩘ᩠ᨥᩴ ᩑᨠᩥᩔᩣ

អាបត្តិយា សញ្ចេតនិកាយ សុក្កវិស្សដ្ឋិយា ឯកាហបដិច្ឆន្នាយ ឯកាហបរិវាសំ យាចិ។ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមស្ស ភិក្ខុនោ ឯកិស្សា អាបត្តិយា សញ្ចេតនិកាយ សុក្កវិស្សដ្ឋិយា ឯកាហបដិច្ឆន្នាយ ឯកាហបរិវាសំ អទាសិ។ សោ បរិវុត្ថបរិវាសោ។ អយំ ឥត្ថន្នាមោ ភិក្ខុ ឯកំ អាបត្តិំ អាបជ្ជិ សញ្ចេតនិកំ សុក្កវិស្សដ្ឋិំ អប្បដិច្ឆន្នំ, សោ សង្ឃំ តាសំ អាបត្តីនំ សញ្ចេតនិកានំ សុក្កវិស្សដ្ឋីនំ បដិច្ឆន្នាយ ច អប្បដិច្ឆន្នាយ ច ឆារត្តំ មានត្តំ យាចតិ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ, សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមស្ស ភិក្ខុនោ ទ្វិន្នំ អាបត្តីនំ សញ្ចេតនិកានំ សុក្កវិស្សដ្ឋីនំ បដិច្ឆន្នាយ ច អប្បដិច្ឆន្នាយ ច ឆារត្តំ មានត្តំ ទទេយ្យ, ឯសា ញត្តិ។

សុណាតុ មេ, ភន្តេ...បេ... សោ បរិវុត្ថបរិវាសោ។ អយំ ឥត្ថន្នាមោ ភិក្ខុ ឯកំ អាបត្តិំ អាបជ្ជិ សញ្ចេតនិកំ សុក្កវិស្សដ្ឋិំ អប្បដិច្ឆន្នំ, សោ សង្ឃំ តាសំ...បេ... យាចតិ។ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមស្ស ភិក្ខុនោ ទ្វិន្នំ អាបត្តីនំ សញ្ចេតនិកានំ សុក្កវិស្សដ្ឋីនំ បដិច្ឆន្នាយ ច អប្បដិច្ឆន្នាយ ច ឆារត្តំ មានត្តំ ទេតិ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្ថន្នាមស្ស ភិក្ខុនោ ទ្វិន្នំ អាបត្តីនំ សញ្ចេតនិកានំ សុក្កវិស្សដ្ឋីនំ បដិច្ឆន្នាយ ច អប្បដិច្ឆន្នាយ ច ឆារត្តំ មានត្តស្ស ទានំ, សោ តុណ្ហស្ស; យស្ស នក្ខមតិ, សោ ភាសេយ្យ។

ទុតិយម្បិ ឯតមត្ថំ វទាមិ...បេ... តតិយម្បិ ឯតមត្ថំ វទាមិ...បេ...

ទិន្នំ សង្ឃេន ឥត្ថន្នាមស្ស ភិក្ខុនោ ទ្វិន្នំ អាបត្តីនំ សញ្ចេតនិកានំ សុក្កវិស្សដ្ឋីនំ បដិច្ឆន្នាយ ច អប្បដិច្ឆន្នាយ ច ឆារត្តំ មានត្តំ, ខមតិ សង្ឃស្ស, តស្មា តុណ្ហី, ឯវមេតំ ធារយាមីតិ –

ឯវំ កម្មវាចំ កត្វា មានត្តំ ទាតព្ពំ។ ចិណ្ណមានត្តស្ស ច ឥមិនាវ នយេន កម្មវាចំ យោជេត្វា អព្ភានំ កាតព្ពំ។

អញ្ញាសិន្តិ សុទ្ធន្តបរិវាសវសេន អាបត្តិវុដ្ឋានតោ អញ្ញាសិ។ ទសសតំ អាបត្តិយោ រត្តិសតំ ឆាទយិត្វាតិ យោជេតព្ពំ។

បរិវាសកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

អត្តនោ សីមំ សោធេត្វា វិហារសីមាយាតិ វិហារេ ពទ្ធសីមមេវ សន្ធាយ វុត្តំ។ វិហារូបចារតោបិ ទ្វេ លេឌ្ឌុបាតា អតិក្កមិត្វាតិ ភិក្ខុវិហារំ សន្ធាយ វទតិ គាមូបចារាតិក្កមេនេវ ភិក្ខុនីវិហារូបចារាតិក្កមស្ស សិទ្ធត្តា។ វិហារស្ស ចាតិ ភិក្ខុវិហារស្ស។ គាមស្សាតិ ន វុត្តន្តិ គាមស្ស ឧបចារំ មុញ្ចិត្វា វដ្ដតីតិ ន វុត្តំ, តស្មា គាមូបចារេបិ វដ្ដតីតិ អធិប្បាយោ។

តេន ច ឋានំ បច្ចាសីសន្តីតិ ភិក្ខុនំ ឋានំ បច្ចាសីសន្តិ។ បរិវាសវត្តាទីនំ បរិវាសនិស្សយបដិប្បស្សទ្ធិអាទីនំ។ យុត្តតរំ ទិស្សតីតិ ឥមិនា អនិក្ខិត្តវត្តភិក្ខុនា វិយ ភិក្ខុនិយាបិ អន្តោឧបចារសីមគតានមេវ អារោចេតព្ពំ, ន គាមេ ឋិតានម្បិ គន្ត្វា អារោចេតព្ពន្តិ ទីបេតិ។ តស្មិំ គាមេតិ យស្មិំ គាមេ ភិក្ខុនុបស្សយោ ហោតិ, តស្មិំ គាមេ។ ពហិ ឧបចារសីមាយ ឋត្វាតិ ឧបចារសីមតោ ពហិ ឋត្វា។ សមុន្និត្វា

ញាតព្ពាតិ ឯត្ថ សមុដ្ឋិតា ដិន្នាយ សហវាសេបិ រត្តិច្ឆេទោ ន ហោតិ។

បដិច្ឆន្នបរិវាសកថាវណ្ណនា

១០២. វិសុំ មានត្តំ ចរិតព្ពន្តិ មូលាយបដិកស្សនំ អកត្វា វិសុំ កម្មវាចាយ មានត្តំ ទត្វា ចរិតព្ពំ។

សុក្កវិស្សដ្ឋិកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

អគ្ឃសមោធានបរិវាសកថាវណ្ណនា

១០៣. ឯកាបត្តិមូលកន្តិ “ឯកា អាបត្តិ ឯកាហប្បដិច្ឆន្នា, ឯកា អាបត្តិ ទ្វីហប្បដិច្ឆន្នា”តិអាទិនា វុត្តនយំ សន្ធាយ វទតិ។ អាបត្តិវឌ្ឍនកន្តិ “ឯកា អាបត្តិ ឯកាហប្បដិច្ឆន្នា, ទ្វេ អាបត្តិយោ ទ្វីហប្បដិច្ឆន្នា”តិអាទិនា វុត្តំ អាបត្តិវឌ្ឍនកនយំ សន្ធាយ។

ទ្វេភិក្ខុវារឯកាទសកាទិកថាវណ្ណនា

១៥៦. ថុល្លច្ចយាទីហិ មិស្សកន្តិ ឯកវត្ថុមិស្សការេក អាបន្នថុល្លច្ចយទុក្កដេហិ មិស្សកំ។ មក្ខនេមោ នាម ឡោទុកាមតា។

១៥៧. សម្ពហុលា សង្ឃាទិសេសា អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ បរិមាណមេវាតិអាទិ ជាតិវសេនេកវចនំ, ការិតនបុំសកតិទ្វេសា វា។ សេសមេត្ថ បាឡិតោ អដ្ឋកថាតោ ច សុវិញ្ញេយ្យមេវ។

សមុច្ចយក្ខន្ធកវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

3៍ សមចក្លត្ឋក៌

សម្ទុឍាចិតឃកឆាចណ្ណុភា

១ប័សិ៍ សមចក្លត្ឋកេព សញ្ញារេបតីតិ ឲត្ត ស៌-សន្ទុបបេគា ខោា-សេន្ក ពោសតចិសិេដ្ឋ អចេពៀឆេត ចត្តតីតិ អាហ "បរិេពោរេសត្ទា ខាភារេបតី"តិ៍

សតិចិតឃាឌិកឆាចណ្ណុភា

១៤៥-១០០៍េគសភាយត្តរយេចតត្តិ "បត្ថិយាតិ"តិ ឲត៌ េគសភាយត្ត៍ សតិេចបុល្លប្បត្តស្ស លីណាសចស្ស គាតេត្ថា ចិតេឃា សតិចិតេឃា៍ អប្ទុឡហស្ស គាតេត្ថា ចិតេឃា អប្ទុឡហចិតេឃា៍ បជិញ្ញារេតភ ពរណ៌ បជិញ្ញាតពរណ៌៍

១០១៍តិណចត្វារពសឌិសត្តាតិ ត៌សឌិសតាឃ តេត្ថាហារេទាតិ គេស្សុតិ ឃឆា "ឲស ព្រាហ្មគេត្តា"តិ៍

អឆិពរណពឆាចណ្ណុភា

១០៩៍ចិចាគាឆិពរណស្ស ពិ យុលត្តិអាឌិសុ ចិចាគយុលិតិតិ ចិចាគស្ស យុលិតិ៍ េពាឆេភាតិ ពុដ្ឋភលក្លេណភ េពាេឆភ សយត្តាកេតា៍ ខ្លបភាហីតិ េចេរអប្បជិតិស្សក្កលក្លេណភ ខ្លបភាេហភ សយត្តាកេតា៍ អការេចាតិ (ឌី៍ តិ៍ អដ្ឋ៍ ១៍១១១; ម៍ តិ៍ អដ្ឋ៍ ១៍៣៣)
ការចចិរហិេតា៍ អប្បតិេស្សាតិ អប្បតិស្សេឃា អតិចចុត្តិ៍ ឲត្ត បភ េឃា កិក្ខុ សត្ទិ ឆរយារេត តិសុ ពាលេសុ ខ្លបដ្ឋាត៌ ភ ឃាតិ, សត្ទិ អភុបិហេត ចក្កយេត្ត ចិសាបិហេតា ចក្កយតិ, តិេច ចក្កេយ ចក្កយេត្តខ្លេច្ន ចក្កយតិ, េហដ្ឋា ចសេត្តខ្លបរិ ចសតិ, សត្ទុ គស្សភដ្ឋារេត ខ្លេកា អ៌េស បិរុបតិ, លត្ត ឆារេតិ, ខ្លបិហត៌ ឆារេតិ, ភហាឃតិ, ខ្លច្នារ៉ ចា បស្សាច៌ ចា ពេរាតិ, បរិតិត្ថុេព ចា បភ េចតិឃ៌ ចត្តិត៌ ភ ពន្ឋតិ, េចតិឃស្ស បញ្ញាឃភដ្ឋារេត សត្ទុគស្សភដ្ឋារេត ចុត្ត សត្ថ៌ ពេរាតិ, អេញ្ញាហិ ច កិក្ខុហិ "ពសុា ឲច៌ ពេរាសិ, ភ ត្ថុគ៌ ចដ្ឋតិ, សយុាសយុត្ថុស្ស ភាយ លត្ថិត៌ ចដ្ឋតី"តិ ចុេត្ត "ត្សុណ្ហីហាហិ, ត្សេន្ត ត្សេន្តាតិ ចគសិ, ពិ ត្សេន្ត ភាយា"តិ កណតិ, អឃ៌ សត្ទិ អការេចា ភាយ៍

េឃា បភ ឆយុសចេត សឈ្សេដ្ឋ សក្កន្ត ភ ពន្ឋតិ, សក្កន្ត ឆយុ ភ សុណាតិ, តិន្តាឃតិ ចា សល្លបេត្តា ចា តិសិគតិ, សក្កន្ត ភ ពណ្យាតិ ភ ចាេចតិ, "ពិ ឆេយុ អការេច៌ ពេរាសី"តិ ចុេត្ត "ត្សុណ្ហីហាហិ, ឆេយុា ឆេយុាតិ ចគសិ, ពិ ឆេយុា ភាយា"តិ ចគតិ, អឃ៌ ឆេយុ អការេចា ភាយ៍ េឃា បភ េឆេរេត កិក្ខុភា អភត្ថិដ្ឋា ឆយុ េគេសតិ ខ្លត្តិសតិ បត៌្យាពេឆតិ, ចុេន្ត កិក្ខុ ឈេដ្ឋេត្តា ពន្ឋតិ តិដ្ឋតិ តិសិគតិ, ត្សុបល្លត្តិព៌ ចា ហត្តបល្លត្តិព៌ ចា ពេរាតិ, សឈ្សេញ្ញខ្លេកា អ៌េស បិរុបតិ, លត្តុបិហត៌ ឆារេតិ, "កិក្ខុសឈ្សស្ស លត្ថិត៌ ចដ្ឋតី"តិ ចុេត្តបិ "ត្សុណ្ហីហាហិ,

សង្ឃោ សង្ឃោតិ វទសិ, កឹ សង្ឃោ, មិគសង្ឃោ អជសង្ឃោ”តិអាទីនិ វទតិ, អយំ សង្ឃេ អគារវោ នាម។ ឯកភិក្ខុស្មិម្បិ ហិ អគារវេ កតេ សង្ឃេ កតោយេវ ហោតិ។ តិស្សោ សិក្ខា បន អបូរយមានោ សិក្ខាយ ន បរិបូរការី នាម។

អហិតាយ ទុក្ខាយ ទេវមនុស្សានន្តិ (ទី។ និ។ អដ្ឋ។ ១។១១៥; ម។ និ។ អដ្ឋ។ ១។៣១; អ។ និ។ អដ្ឋ។ ១។៩។១៩) ឯកស្មិំ វិហារេ ទ្វិន្នំ ភិក្ខូនំ ឧប្បន្នវិវាទោ កថំ ទេវមនុស្សានំ អហិតាយ ទុក្ខាយ សំវត្តតិ? កោសម្ពកក្ខន្ធកេ វិយ ហិ ទ្វីសុ ភិក្ខូសុ វិវាទំ អាបន្នេសុ តស្មិំ វិហារេ តេសំ អន្តេវាសិកា វិវទន្តិ, តេសំ ឱវាទំ គណ្ហន្តោ ភិក្ខុនិសង្ឃោ វិវទតិ, តតោ តេសំ ឧបដ្ឋាកា វិវទន្តិ, អថ មនុស្សានំ អារក្ខទេវតា ទ្វេ កោដ្ឋាសា ហោន្តិ។ តត្ថ ធម្មវាទីនំ អារក្ខទេវតា ធម្មវាទិនិយោ ហោន្តិ, អធម្មវាទីនំ អធម្មវាទិនិយោ។ តតោ អារក្ខទេវតានំ មិត្តា ភុម្មទេវតា ភិជ្ជន្តិ។ ឯវំ បរម្បរាយ យាវ ព្រហ្មលោកា ឋបេត្វា អរិយសាវកេ សព្ពេ ទេវមនុស្សា ទ្វេ កោដ្ឋាសា ហោន្តិ។ ធម្មវាទីហិ បន អធម្មវាទិនោវ ពហុតរា ហោន្តិ។ តតោ “យំ ពហុកេហិ គហិតំ, តំ តថ”ន្តិ ធម្មំ វិស្សជ្ជេត្វា ពហុតរា អធម្មំ គណ្ហន្តិ។ តេ អធម្មំ បុរក្ខត្វា វិហរន្តា អបាយេសុ និព្ពត្តន្តិ។ ឯវំ ឯកស្មិំ វិហារេ ទ្វិន្នំ ភិក្ខូនំ ឧប្បន្នវិវាទោ ពហូនំ អហិតាយ ទុក្ខាយ ហោតិ។ អជ្ឈត្តំ វាតិ អត្តនិ វា អត្តនោ បរិសាយ វា។ ពហិទ្ធា វាតិ បរស្មិំ វា បរស្ស បរិសាយ វា។ អាយតិំ អនវស្សវាយាតិ អាយតិំ អនុប្បាទាយ។

មក្ខីតិ បរេសំ គុណមក្ខនលក្ខណេន មក្ខេន សមន្នាគតោ។ បឡាសីតិ យុគគ្គាហលក្ខណេន បឡាសេន សមន្នាគតោ។ ឥស្សុកីតិ បរសក្ការាទីនំ ឥស្សាយនលក្ខណាយ ឥស្សាយ សមន្នាគតោ។ មច្ឆរីតិ អាវាសមច្ឆរិយាទីហិ សមន្នាគតោ។ សឋោតិ កេរាដិកោ។ មាយាវីតិ កតបាបបដិច្ឆាទកោ។ បាបិច្ឆោតិ អសន្តសម្ភាវនិច្ឆកោ ទុស្សីលោ។ មិច្ឆាទិដ្ឋីតិ នត្ថិកវាទី អហេតុកវាទី អកិរិយវាទី។ សន្ទិដ្ឋិបរាមាសីតិ សយំ ទិដ្ឋមេវ បរាមសតិ គណ្ហាតិ។ អាធានគ្គាហីតិ ទឡ្ហគ្គាហី។ ទុប្បដិនិស្សគ្គីតិ ន សក្កា ហោតិ គហិតំ និស្សជ្ជាបេតុំ។ ឯត្ថ ច កោធនោ ហោតិ ឧបនាហីតិអាទិនា បុគ្គលាធិដ្ឋានេន កោធូបនាហាទយោ អកុសលធម្មា វិវាទមូលានីតិ ទស្សិតានិ, តថា ទុដ្ឋចិត្តា វិវទន្តីតិអាទិនា លោភទោសមោហា។ អទុដ្ឋចិត្តា វិវទន្តីតិអាទិនា ច អលោភាទយោ វិវាទមូលានីតិ ទស្សិតានិ។

១០៩។ ទុព្ពណ្ណោតិ បំសុបិសាចកោ វិយ ឈាមខាណុវណ្ណោ។ ទុទ្ទសិកោតិ វិជាតមាតុយាបិ អមនាបទស្សនោ។ ឱកោដិមកោតិ លកុណ្ឌកោ។ កាណោតិ ឯកក្ខិកាណោ វា ឧភយក្ខិកាណោ វា។ កុណីតិ ឯកហត្ថកុណី វា ឧភយហត្ថកុណី វា។ ខញ្ជោតិ ឯកបាទខញ្ជោ វា ឧភយបាទខញ្ជោ វា។ បក្ខហតោតិ ហតបក្ខោ បីឋសប្បី។

១១០។ វិវាទាធិករណំ កុសលំ អកុសលំ អព្យាកតន្តិ វិវាទាធិករណំ កឹ កុសលំ អកុសលំ ឧទាហុ អព្យាកតន្តិ បុច្ឆតិ។ វិវាទាធិករណំ សិយា កុសលន្តិអាទិ វិស្សជ្ជនំ។ ឯស នយោ សេសេសុបិ។ វិវទន្តិ ឯតេនាតិ វិវាទោតិ អាហ “យេន វិវទន្តិ, សោ ចិត្តុប្បាទោ វិវាទោ”តិ។ កថំ បន សោ ចិត្តុប្បាទោ អធិករណំ នាមាតិ អាហ “សមថេហិ ច អធិករណីយតាយ អធិករណ”ន្តិ, សមថេហិ សមេតព្ពតាយ អធិករណន្តិ អត្ថោ។ វិវាទហេតុភូតស្ស ហិ ចិត្តុប្បាទស្ស ឧបសមេន តប្បច្ចយស្ស សង្ឃស្សាបិ ឧបសមោ ហោតីតិ ចិត្តុប្បាទស្ស សមថេហិ អធិករណីយតា បរិយាយោ សមុច្ចតិ។

๑๑๑. อาปตฺตาธิกรณํ สิยา อกุสลํ สิยา อพฺยากตนฺติ อยํ วิกปฺโป ปณฺณตฺติวชฺชเมว สนฺธาย วุตฺโต, น โลกวชฺชนฺติ ทสฺเสตุํ “สนฺธายภาสิตวเสนา”ติอาทิมาห. กสฺมา ปเนตฺถ สนฺธายภาสิตวเสน อตฺโถ เวทิตพฺโพติ อาห “ยสฺมึ หี”ติอาทิ. ปถวีขณนาทิเกติ เอตฺถ อาทิ-สทฺเทน ภูตคามปาตพฺยตาทิปณฺณตฺติวชฺชํ สิกฺขาปทํ สงฺคณฺหาติ. โย วินเย อปกตญฺญุตาย วตฺถุวเสน สมฺมุญฺญาติอาทิกา ปถวีขณนาทีนิ กโรติ, ตทา ตสฺสุปฺปนฺนจิตฺตํ สนฺธาย วุตฺตํ “กุสลจิตฺตํ องฺคํ โหตี”ติ. องฺคํ โหตีติ จ วตฺถุวเสน กโรนฺตสฺสาปิ “อิมํ ปถวึ ขณามี”ติอาทินา วีติกฺกมชานนวเสน ปวตฺตตฺตา ตํ กุสลจิตฺตํ อาปตฺตาธิกรณํ, กุสลจิตฺตํ อาปตฺติยา การณํ โหตีติ อตฺโถ. น หิ วีติกฺกมํ อชานนฺตสฺส ปถวีขณนาทีสุ อาปตฺติ สมฺภวติ. ตสฺมึ สตีติ ตสฺมึ กุสลจิตฺเต อาปตฺติการเณ คหิเต สตีติ อธิปฺปาโย. ตสฺมาติ ยสฺมา กุสลจิตฺเต อาปตฺติการเณ คหิเต สติ “นตฺถิ อาปตฺตาธิกรณํ กุสล”นฺติ น สกฺกา วตฺตุํ, ตสฺมา. ตยิทํ องฺคปฺปโหนกจิตฺตํ สนฺธาย วุตฺตนฺติ “อาปตฺตาธิกรณํ สิยา อกุสลํ สิยา อพฺยากตํ, นตฺถิ อาปตฺตาธิกรณํ กุสล”นฺติ อิทํ อาปตฺติสมุฏฺฐาปกการเณน องฺคปฺปโหนกํ อาปตฺติยา การณภูตํ จิตฺตํ สนฺธาย น วุตฺตํ. กึ ปน สนฺธาย วุตฺตนฺติ อาห “อิทํ ปนา”ติอาทิ. กิญฺจาปิ สมุฏฺฐาปกจิตฺเตน นิปนฺเน นิทฺทายนฺเต วา ยาทุการยา ทิ เสยฺยํ กปฺเปติ, ตสฺมึ ขเณ เสยฺยาการเรน วตฺตมานรูปเมว อาปตฺติ, น กุสลาทิวสปฺปวตฺตํ จิตฺตนฺติ อาห “อสญฺจิจฺจ...เป... สหเสยฺยาทิวเสน อาปชฺชโต (ปริ. ๑๑๖ อตฺถโต สมานํ) อพฺยากตํ โหตี”ติ. ตสฺมิญฺหิ ขเณ ฐาเนน ชาเต อนุฏฺฐานโต ตทาการปวตฺโต รูปกฺขนฺโธว อาปตฺติ.

“อาปตฺตึ อาปชฺชนฺโต กุสลจิตฺโต วา อาปชฺชติ อกุสลาพฺยากตจิตฺโต วา”ติ วจนโต กุสลมฺปิ อาปตฺตาธิกรณํ สิยาติ เจ? น. โย หิ อาปตฺตึ อาปชฺชตีติ วุจฺจติ, โส ตีสุ จิตฺเตสุ อญฺญตรจิตฺตสมงฺคี หุตฺวา อาปชฺชติ, น อญฺญถาติ ทสฺสนตฺถํ “กุสลจิตฺโต วา”ติอาทิ วุตฺตํ. อยเมตฺถ อตฺโถ – ปถวีขณนาทีสุ กุสลจิตฺตกฺขเณ วีติกฺกมาทิวเสน ปวตฺตรูปสมฺภวโต กุสลจิตฺโต วา ตถาปวตฺตรูปสงฺขาตํ อพฺยากตาปตฺตึ อาปชฺชติ, ตถา อพฺยากตจิตฺโต วา อพฺยากตรูปสงฺขาตํ อพฺยากตาปตฺตึ อาปชฺชติ. ปาณาติปาตาทีสุ อกุสลจิตฺโต วา อกุสลาปตฺตึ อาปชฺชติ, รูปํ ปเนตฺถ อพฺโพหาริกํ. สุปินนฺเต จ ปาณาติปาตาทีนิ กโรนฺโต สหเสยฺยาทิวเสน อาปชฺชิตพฺพาปตฺตึ อาปชฺชนฺโต อกุสลจิตฺโต อพฺยากตาปตฺตึ อาปชฺชตีติ.

กุสลจิตฺตํ อาปชฺเชยฺยาติ เอวมเกลายํ คเหตฺวา กมฺมฏฺฐานมนสิกาเรน นิโยคํ อติกฺกมนฺตสฺส ปณฺณตฺตึ อชานิตฺวา ปเทโส ถยํ วาเรนฺตสฺส จ อาปชฺชิตพฺพาปตฺติยา กุสลจิตฺตํ อาปชฺเชยฺย. น จ ตตฺถ วิชฺชมานมฺปิ กุสลจิตฺตํ อาปตฺติยา องฺคนฺติ ตสฺมึ วิชฺชมานมฺปิ กุสลจิตฺตํ อาปตฺติยา องฺคํ น โหติ, สยํ อาปตฺติ น โหตีติ อตฺโถ. จลิตปฺปวตฺตานนฺติ จลิตานํ ปวตฺตานญฺจ. จลิโต กาโย, ปวตฺตา วาจา. อญฺญตรเมว องฺคนฺติ กายวาจานํ อญฺญตรเมว อาปตฺตีติ อตฺโถ. ตญฺจ รูปกฺขนฺธปริยาปนฺนตฺตา อพฺยากตนฺติ อิมินา อพฺยากตมาปตฺตาธิกรณํ, นาญฺญนฺติ ทสฺเสติ.

ยทิ เอวํ “สาปตฺติกสฺส, ภิกฺขเว, นิรยํ วา วทามิ ติรจฺฉานโยนึ วา”ติ วจนโต อพฺยากตสฺสาปิ วิปากทายิตา อาปชฺเชยฺยาติ? นาปชฺเชยฺย. อสญฺจิจฺจ อาปนฺนา หิ อาปตฺติโย ยาว โส น ชานาติ, ตาว อนนฺตรายกรา, ชานิตฺวา ฉาเทนฺโต ปน ฉาทนปจฺจยา อญฺญํ ทุกฺกฏสงฺขาตํ อกุสลมาปตฺตาธิกรณมาปชฺชติ, ตญฺจ อกุสลสภาวตฺตา สคฺคโมกฺขานํ อนฺตรายกรณนฺติ สาปตฺติกสฺส

ᩋᨸᩣᨿᨣᩣᨾᩥᨲᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ. ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩴ ᨸᨶ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᩋᩅᩥᨸᩣᨠᨵᨾ᩠ᨾᨾᩮᩅᩣᨲᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨣᨶ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ. ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨸᩮᩣᩁᩣᨱᨣᨱ᩠ᨮᩥᨸᨴᩮᩈᩩᨸᩥ “ᨸᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩮᩣ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨸᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩮᩣ ᩈᩮᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᩋᩁᩉᩣᨲᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᩈᩩ ᩋᩁᩉᨲᩮᩣ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᨾᩮᩅ, ᨲᨳᩣ ᩈᩮᨠ᩠ᨡᩣᨶᩴ, ᨲᨳᩣ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨸᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩔ ᩋᩈᨬ᩠ᨧᩥᨧ᩠ᨧ ᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᨠᩣᩃᩮ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᨾᩮᩅ. ᩍᨲᩁᩔ ᩋᨠᩩᩈᩃᨾ᩠ᨸᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᨾ᩠ᨸᩥ. ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨧᩔ ᩈᨬ᩠ᨧᩥᨧ᩠ᨧ ᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᨠᩣᩃᩮ ᩋᨠᩩᩈᩃᨾᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ‘ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᨠᩩᩈᩃ’ᨶ᩠ᨲᩥ. ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᩑᩅᩴ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨸᩣᨠᩣᨽᩣᩅᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩃᩥᨡᩥᨲᩴ. ᨿᨬ᩠ᨧ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᩴ, ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᨴᩮᩈᩥᨲᩴ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᩅᩣ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᨠᩁᩴ. ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᩋᩁᩥᨿᩪᨸᩅᩣᨴᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᨾᩣᨶᩴ ᩋᨧ᩠ᨧᨿᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨡᨾᩣᨸᨶᩮᨶ ᨸᨿᩮᩣᨣᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨸᨭᩥᨻᩣᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩅᩥᨸᩣᨠᨵᨾ᩠ᨾᨲᩴ ᩋᩣᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨴᩮᩈᩥᨲᩴ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᩅᩣ ᨸᨿᩮᩣᨣᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨸᨭᩥᨻᩣᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩅᩥᨸᩣᨠᨵᨾ᩠ᨾᨲᩣᨿ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥᨠᨾ᩠ᨾᨽᩣᩅᩮᨶ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᨠᩁᩴ ᨩᩣᨲᩴ. ᨲᩮᨶᩮᩅ “ᩈᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠᩔ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨶᩥᩁᨿᩴ ᩅᩣ ᩅᨴᩣᨾᩥ ᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᨿᩮᩣᨶᩥᩴ ᩅᩣ”ᨲᩥ ᩈᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠᩔᩮᩅ ᩋᨸᩣᨿᨣᩣᨾᩥᨲᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ.

ᩋᨵᩥᨠᩁᨱᩅᩪᨸᩈᨾᨶᩈᨾᨳᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪁᪅. ᩅᩥᩅᩣᨴᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩮ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨳᩥᨠᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨳᩥᨠᩣ.

᪁᪁᪆. ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩣᩅᩥᨶᨿᩈ᩠ᨾᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩣᩅᩥᨶᨿᨠᩣᩁᩮᩅ.

᪁᪂᪀. ᩋᨲ᩠ᨳᩁᩮᨶᩣᨲᩥ ᨠᩣᩁᨱᩮᨶ.

᪁᪂᪁. ᩏᨻ᩠ᨻᩣᩉᩥᨠᩣᨿ ᩅᩦᨿᨶᩮᨠ ᨸᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩥ ᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩃᨴ᩠ᨵᩣᨶᩔ ᨶᨲ᩠ᨳᩥᨲᩣᨿ.

᪁᪂᪄. ᨲᩔ ᩃᩮᩣ ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩃᩮᩣ ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨸᩣᨲᨾᨲ᩠ᨲᩴ.

᪁᪂᪅. “ᨠᩣ ᨧ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᩔᨸᩣᨸᩥᨿᩈᩥᨠᩣᨿᩣ”ᨲᩥ ᨸᩮᩣᨲ᩠ᨳᨠᩮᩈᩩ ᩃᩥᨡᨶ᩠ᨲᩥ. “ᨠᩣ ᨧ ᨲᩔᨸᩣᨸᩥᨿᩈᩥᨠᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨸᩣᨮᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ.

᪁᪃᪁. ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᩑᨠᩮᨶ ᩈᨾᨳᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ “ᨠᩥᨧ᩠ᨧᨾᩮᩅ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩣᨵᩥᨠᩁᨱ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᨸᩣᩁᩣ. ᩋᨭ᩠ᨮ. ᪁.᪂᪕᪓-᪕᪔) ᩅᨧᨶᨲᩮᩣ ᩋᨸᩃᩮᩣᨠᨶᨠᨾ᩠ᨾᩣᨴᩦᨶᨾᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ. ᨲᩴ ᩅᩥᩅᩣᨴᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩣᨴᩦᨶᩥ ᩅᩥᨿ ᩈᨾᨳᩮᩉᩥ ᩈᨾᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨠᩥᨶ᩠ᨲᩩ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩣᩅᩥᨶᨿᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ. ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨾᩮᩅ.

ᩈᨾᨳᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨠᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៥. ខុទ្ទកវត្ថុក្ខន្ធកំ

ខុទ្ទកវត្ថុកថាវណ្ណនា

២៥២. ខុទ្ទកវត្ថុក្ខន្ធកេ អដ្ឋបទាការេនាតិ អដ្ឋបទផលកាការេន, ជូតផលកសទិសន្តិ វុត្តំ ហោតិ. យល្លកមូលសណ្ឋានេនាតិ ពេឡអយល្លកមូលសណ្ឋានេន.

២៥៥. យុទ្ទោលព្ពកាគីតន្តិ អាទិ-សទ្ទេន កុណ្ឌលិកំ សង្គណ្ហាតិ. បលណ្ឌុកសុត្តន្តិ យទេព្ពាបធិតាការេន ខលណ្ឌុកសុត្តំ.

២៥៦. ធិក្កេលនាតិ សិលេសេន.

២៥៧. សាឡុកិតន្តិ អតិរូបតាទិបដិសំយុត្តគីតំ.

២៥៨. ចតុរស្សេន វត្តេនាតិ បរិបុណ្ណេន ខន្ធកវត្តេន. តរង្គវត្តាទីនំ ខន្ធកវត្តាទីនាតាតិ តដ្ឋបេយ្យាកាតិ. ជាហិទេលិយិន្តិ កាចតបុំសកតិទ្ទេសា, យថា តស្ស ខណ្ណបិចារស្ស ជាហិន្ធា លេយាតិ និស្សន្តិ, តថា សាទេត្តស្ស ទ្វក្កដន្តិ វុត្តំ ហោតិ.

២៥៩. ពាធយាតិ ចត្តារិ អហិរាជកុលានីតិ (អ. និ. អដ្ឋ. ២.៤.៦៧) ពាធំ ទដ្ឋចិសេ សត្តាយ វុត្តំ. សេ ហិ តេចិ ទដ្ឋចិសា, សទ្ធា ទេ ពាធេយំ ចតុន្នំ អហិរាជកុលានំ អញ្ញតរេនាច ហោន្តិ. អត្តគុត្តិយាតិ អត្តនោ គុត្តត្ថាយ. អត្តរក្ខាយាតិ អត្តនោ រក្ខណត្ថាយ. អត្តបរិត្តកាតុន្តិ អត្តនោ បរិត្តាណត្ថាយ អត្តបរិត្តំ នាម កាតុំ អនុជានាមីតិ អត្ថោ.

ពាធាតិ យថា តំ បរិត្តំ កាតព្ពំ, តំ ទស្សេតុំ "វិរូបក្ខេហិ មេ"តិអាទិមាហ. តត្ថ (ជា. អដ្ឋ. ២.២.១០៥) វិរូបក្ខេហីតិ វិរូបក្ខនាគកុលេហិ. សេសេសុបិ ឯសេវ នយោ. សហយោគេ ចេតំ ករណវចនំ, ឯតេហិ សហ មយ្ហំ មេត្តំ ហោតូតិ វុត្តំ ហោតិ.

អបាទកេហីតិ អបាទកសត្តេហិ. សេសេសុបិ ឯសេវ នយោ. សព្ពេ សត្តាតិ ពាធេតា បុព្ពេ ឯត្តកេន ឋានេន ឱធិស្សកមេត្តំ កថេត្វា ពាធាតិ អនោធិស្សកមេត្តំ កថេតុំ ពាធយាទ្ធំ. តត្ថ សត្តា បាណា ភូតាតិ សព្ពានេតានិ បុគ្គលវេវចនានេវ. ភទ្រានីតិ បស្សន្តូតិ ភទ្រានិ អារម្មណានិ បស្សន្តុ. មា កញ្ចិ បាបមាគមាតិ កញ្ចិ សត្តំ បាបកំ លាមកំ មា អាគច្ឆតុ.

អប្បមាណោ ពុទ្ធោតិ ឯត្ថ ពុទ្ធោតិ ពុទ្ធគុណា គហិតព្ពា, តេ ហិ អប្បមាណា នាម. សេយ្យថាបិ ឯសេវ នយោ, បមាណវន្តានីតិ គុណប្បមាណេន យុត្តានិ. ឧណ្ណនាភីតិ លោមសនាភិកោ មក្កដកោ. សរពូតិ ឃរគោឡិកា. កតា មេ រក្ខា កតំ មេ បរិត្តន្តិ មយា

ឧទ្ទកស្ស ជនស្ស រក្ខា ច បរិត្តាណញ្ច កតំ បដិក្កមត្ថុ គុតានីតិ សន្តោបិ ទេ កតបរិត្តាណា សត្តា អបកន្តា, យា យំ ចិរេហតិដ្ឋិស្សតិ អនត្ថោ។ សោហត្ថិ ឃស្ស មម ឧទេតិ សន្តោហិបិ ទេវត្តា, សោ អហំ ភគវតោ តយោ ករោមិ, ចិបស្សីអានីតញ្ច សត្តត្ថំ សមុទាសម្ពន្ធានំ តយោ ករោមីតិ សម្ពន្ធោ។

អញ្ញាមិ បុលតត្តាមីតិ រាកាតុសមំ សន្ធាយ ចនតិ។ តានិសំ ចា ទុក្ខត្តិ មដ្ឋិអានីហិ ទុក្ខំ ខុបមានេត្តស្ស។

១៩១។ ខាលិតិ បរិក្ខិបិវេបត្វាតិ បរិស្សយរេវាចតត្វញ្ចោច បមានេត កញ្ញត្តានំ អាភរណានីតំ រក្ខណត្វញ្ចា ខាលិតិ ករណ្ឌកាការេន បរិក្ខិបិវេបត្វា។ ចក្ខតកណ្ឋិ អាកត្វា ខារេល លក្កាតិ ឧរេកា កិរ វត្តចក្ខតរុក្ខា កក្កាយ ខុបរិតីរេរ ខារេតា កន្តោកេវកត នេវាតមុរេលិ បតិត្វា តត្វ តត្វ បិសានេហសុ សម្ពិជ្ឈមានេតា ចិប្បកិរិ។ តទេតា ឧកា ឈដប្បមាណា ឈដិកា បិសានេហសុ ឈំសិឃមានា ខុចកក្ខាមីហិ វេបិមិឃមានា មដ្ឋា ហុត្វា អនុបុព្វេន ចុឃ្យមានា វេចាលបរិវេឃាតន្ធា អាកត្វា តម្ហិ ខារេល លក្កិ។ តំ សន្ធាយេតំ ទុត្តំ។ លេលត្តិ លិលិតាកហិតំ ទុណ្ណំ។ ខុឌ្ឍិត្វាតិ ចេឡុបមេរព្យរាឃ ខុន្ធិ បិវេបត្វា, ខុឌ្ឍាវេបត្វាតិ ទុត្តំ ហោតិ។ ខ្លហរត្វាតិ ខ្លន្ធិយា ខ្លតារេត្វា កណ្ហំ។

បុរហកស្សបិវេយា ល សត្តារេរា។ តត្វ (ទី. និ. អដ្ឋ. ១.១៩០-១៩១; ម. និ. អដ្ឋ. ១.១១១) បុរណោតិ តស្ស សត្តុបដិញ្ញាស្ស នាមំ។ កស្សបោតិ គោត្តំ។ សោ កិរ អញ្ញតរស្ស កុលស្ស ឧកូនទាសសតំ បុរឃមានោ ខារេតា។ តេនស្ស “បុរណោ”តិ នាមំ អកំសុ។ មង្គលទាសត្តា ចស្ស កតំ “ទុក្កដ”ន្តិ ចត្តា នត្ថិ, អកតំ ចា “ន កត”ន្តិ។ សោ “កិមហំ ឧត្ត ចសាមី”តិ បលាយិ។ អថស្ស ចោរា ចត្ថានិ អច្ឆិន្ទិំសុ។ សោ បណ្ណេន ចា តិណេន ចា បដិច្ឆាទេតុម្បិ អជានន្តោ ជាតរូបេនេច ឧកំ កាមំ បាវិសិ។ មនុស្សា តំ ទិស្វា “អយំ សមណោ អរហា អប្បិច្ឆោ, នត្ថិ ឥមិនា សទិសោ”តិ បុចកត្វានីតិ កហេត្វា ខុបសង្កមន្តិ។ សោ “មយ្ហំ សាដកំ អនិចត្វការេចន ឥទំ ខុបន្នំ”ន្តិ តតោ បដ្ឋាយ សាដកំ លភិត្វាបិ ន និចាសេសិ, តទេច បព្វជ្ជំ អគ្គហេសិ។ តស្ស សន្តិកេ អញ្ញោបិ អញ្ញោបីតិ បញ្ចសតា មនុស្សា បព្វជិំសុ។ ឧចមំ កណាចរិវេយា ហុត្វា “សត្វា”តិ លោកេ បាកដោ អហោសិ។

មក្ខលីតិ តស្ស នាមំ។ គោសាលាយ ជាតត្តា គោសាលោតិ ទុតិយនាមំ។ តំ កិរ សកទ្ទមាយ ភូមិយា តេលឃដំ គហេត្វា កច្ឆន្តំ “តាត មា ខលី”តិ សាមិកោ អាហ។ សោ បមាទេន ខលិត្វា បតិត្វា សាមិកស្ស ភយេន បលាយិតុំ អារទ្ធោ។ សាមិកោ ខុបធាចិត្វា សាដកកណ្ណេ អគ្គហេសិ, សោ សាដកំ ឆឌ្ឌេត្វា អចេលកោ ហុត្វា បលាយិ។ សេសំ បុរណសទិសមេច។

អជិតោតិ តស្ស នាមំ។ កេសកម្ពលំ ធារេតីតិ កេសកម្ពលោ។ ឥតិ នាមទ្វយំ សំសន្ទិត្វា “អជិតោ កេសកម្ពលោ”តិ ទុច្ចតិ។ តត្វ កេសកម្ពលោ នាម មនុស្សានំ កេសេហិ កតកម្ពលោ។ តតោ បដិកិដ្ឋតរំ ចត្ថំ នាម នត្ថិ។ យថាហ “សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, យានិ កានិចិ តន្តាទុតានំ ចត្ថានំ, កេសកម្ពលោ តេសំ បដិកិដ្ឋោ អក្ខាយតិ។ កេសកម្ពលោ, ភិក្ខវេ, សីតេ សីតោ ខុណ្ហេ ខុណ្ហោ ទុព្វណ្ណោ ទុគ្គន្ធោ ទុក្ខសម្ផស្សោ”តិ (អ. និ. ១.១៣៨)។

បក្ខេនាតិ តស្ស តាយំ ពន្ធាឃនេតាតិ ខោត្តំ ខ្ពតិ តាយខោត្ត និសន្ទិត្វា “បក្ខេនា ពន្ធាឃនេតា”តិ ចុច្ចតិ សឹត្វាភាបឋិក្លិត្តខោ ឧស, ចន្ទុំ ពត្វាបិ ឬភាពកិន្ទុំ ត ពនេទាតិ, ឬខេល្យាភកំ ចា ពឌ្ឍិឃំ ចា លកិត្វា ពនេទាតិ, តឌិ ចា យនេក្កាភកំ ចា អតិក្កមួ “សឹលំ នេយ កិន្ត”ត្តិ ចាលិកច្ឆុបំ ពត្វា សឹលំ អធិដ្ឋាឃ ពន្ធតិ ឧចន្ទុបតិស្សិរិកលន្ធិខោ ឧស។

សញ្ចុនេឃាតិ តស្ស តាយំ ខោលដ្ឋស្ស បុនេត្តា ខោលដ្ឋបុនេត្តា “អយ្យាកំ ពណ្ដតកិនេលនេសា បលិត្យត្តតកិនេលនេសា តត្ថិ, កិនេលសពណ្ដិទហិតា យឃ”ត្តិ ឧចំចាឌិតាឃ លន្ធតាយចនេសត តិពនេណ្ដា តាដស្ស បុនេត្តាតិ តាដបុនេត្តា។

បិណ្ឌាលការក្ខនេខាតិ (ឬភា អដ្ឋ ១៩) បិណ្ឌុំ ឬលយានេតា បរិនេឃសយានេតា បត្តាឌិនេតាតិ បិណ្ឌានេលិ។ នេសា កិទ បរិឌិណ្ណនេកានេកា (ចាហូនេណា ហុត្វា យហត្តិ កិក្ខុសង្ឃស្ស លិកសក្កាទំ ឌិន្វា បិណ្ឌត្វាឃ តិក្ខុយិត្វា បត្តាឌិនេតា។ នេសា យហត្តិ ពបល្លបត្តិ “បត្ត”ត្តិ ពនេហត្វា ឆនេតិ, ពបល្លបូទំ ឃាពុំ បិចតិ, កត្តិ កុឌ្ឍាតិ, បួចលឌ្ឍពញ្ចា លាភតិ។ អឆស្ស យហណ្ណសកាចំ សត្ថុ អានេទាចឃិសុ។ សត្វា តស្ស បត្តត្វចិកំ តាតុឌាតិ។ នេឆនេទា នេហដ្ឋាយនេត្ចា បត្តិ តិក្យឌិត្វា ធនេបតិ។ នេសា ធនេបនេត្តាបិ ឈំនេសនេត្តាច បណានេយត្វា ធនេបតិ, ពណ្យាត្តាបិ ឈំនេសនេត្តាច អាពឌ្ឍិត្វា ពណ្យាតិ។ តំ ពន្ធនេត្ត ពន្ធនេត្ត ពានេល ឈំសនេតត បរិក្លិលំ តាត្យត្ថនេកាភតយត្តនេស្សច ពណ្យាតកំ ឌាតំ។ តនេតា សត្ថុ អានេទាចសុំ។ អឆស្ស សត្វា បត្តត្វចិកំ អតុឌាតិ។ នេឆនេទា អបនេទត សយនេឃត ត្ពត្រ្កឹឃកាចតំ កានេចនេត្តា អក្កុចនេល អនេហនេត្ត បតិដ្ឋាសិ។ ត្ពតិ នេសា បុនេត្ត សចិនេសំ បិណ្ឌត្វាឃ ឬលតឹតិ បិណ្ឌានេលិ។ នេកានេត្តត បត កានេក្ខនេខាតិ ឬកឃំ ឧពនេតា ពត្វា “បិណ្ឌាលការក្ខនេខា”តិ ចុច្ចតិ។

“អឆ នេលា អាឃស្ញា បិណ្ឌាលការក្ខនេខា...នេប... ឧតភនេចាចា”តិ ពស្ញា ឧចយាហំសុ? នេសា កិទ (ឆ។ ប។ អដ្ឋ។ ១។១ប័០ នេភនេចានេទាហណចត្ថុ) នេសដ្ឋិ នេតច សយ្ញាឌិដ្ឋិ, ត យិន្ធាឌិដ្ឋិ, យញ្ញត្តឆាត្យនេកា។ នេសា ចិនេត្តសិ “យឃំ្យានេកហ ចត្តតំ ពាហុ, កិំ ត្ង នេលា ត្ពយិតា ពរិស្សាយី”តិ។ អឆស្ស ឧតភនេហាសិ “ត្ពយស្ថិ នេលានេក ‘យឃំ អនេហនេត្តា, យឃំ អនេហនេត្តា’តិ ចត្តានេទា ពាហ្ង, អហំ ឧកំ អនេហត្តឃ្យិ ត ឌាតាយិ, នេកនេហ កយំ នេឃានេឌត្វា បត្តិ លិលានេបត្វា សិក្កាឃ ធនេបត្វា នេចឡូបនេយ្យទាឃ សដ្ឋិហត្ថយនេត្ត អាកានេស ខ្ពលម្ពានេបត្វា ‘សនេច អនេហា អត្ថិ, អាកានេសតាពន្ត្វា ពណ្យាត្វា’តិ ចក្ខាយិ។ នេឃា តំ ពនេហស្សតិ, តស្ស សបុត្តភានេទា សនេណំ ពយិស្សាយី”តិ។ នេសា ចិន្ត្តិតតិឃានេយនេតច បត្តិ លិលានេបត្វា នេចឡូបនេយ្យទាឃ ឬស្សានេបត្វា “នេឃា ត្ពយស្ថិ នេលានេក អនេហា, នេសា អាកានេសត អាពន្ត្វា ត្ពយំ បត្តិ ពណ្យាត្វា”តិ អាហ។

តភា ល សត្វានេទា “អយ្យាកំ ឧស អតុន្ធចិនេកា, អយ្យាកនេយច តំ នេភហី”តិ ចឌិសុ។ នេសា “អាកានេសតាពន្ត្វា ពណ្យាតា”តិ អាហ។ លនេដ្ឋ ឌិចនេស តិពនេណ្ដា តាដបុនេត្តា អនេត្តចាសិនេក នេបនេសសិ “ពន្ធឆ នេសដ្ឋិ ឧចំ ចនេភឆ ‘អយ្យាកំ អាចទិឃនេស្សច អតុន្ធចិនេកា, យា អប្បយត្តកស្ស ពានេណា អាកានេសត អាពយតំ ពទិ, នេភហិ កិទ នេត បត្ត’ត្តិ”។ នេត ពន្ត្វា នេសដ្ឋិំ តឆា ចឌិសុ។ នេសដ្ឋិ “អាកានេសតាពន្ត្វា ពណ្យាត្វំ សយនេត្វាច ពណ្យាត្វា”តិ អាហ។ តាដបុនេត្តា សឃំ ពត្តកានេយា ហុត្វា អនេត្តចាសិកាតំ សញ្ញា អភាសិ “អហំ ឧកំ ហត្ថ្យោ បិភញ្ចា ឬក្លិបិត្វា ឬប្បតិត្យកានេយា ចិឃ កចិស្សាយិ, ត្យនេយ្យំ ‘អាចទិឃ កិំ ពនេទាឆ, ភាទុយឃបត្តស្ស ពានេណា បដិន្ធត្តិ អនេហត្តកុលំ យហាឌតស្ស យា ភស្សឃិត្វា’តិ ចត្វា យំ ហនេត្ថសុ ច បិនេភសុ ច ពនេហត្វា អាពឌ្ឍត្វា ក្នុយិឃំ បិនេតឃ្យាចា”តិ។ នេសា តត្ថុ ពន្ត្វា នេសដ្ឋិំ អាហ “យហានេសដ្ឋិ អឃំ បនេត្តា អនេត្តាសំ តាតុន្ធចិនេកា, យា នេត អប្បយត្តកស្ស ពានេណា យយ អាកានេស ឬប្បតតំ ទុច្ឆិ, នេភហិ នេយ បត្ត”ត្តិ។ កនេត្ត, អាកានេសត ឬប្បតិត្វាច ពណ្យាភាតិ។ តនេតា

តាដបុត្ថោ “ពេត ហិ អបេឆ អបេឆា”តិ អត្តេចាសិកេ អបតេត្វា “អាកាសេ ខ្ទប្បតិស្សាមិ”តិ ឲកំ ហត្ថេ្ឋា បិឌេ្ឋា ខ្ទក្កិបិ៝ អឆ តំ អត្តេចាសិកា “អាចរិយ, កិំ តាយេតំ កេទោឆ, លចស្ស ឌារុមយបត្តស្ស ការណា បដិច្ឆន្នគុណេត ឲ្យេមត្តំ យហាដតស្ស ឌស្សិតេត កោ អតេ្ថា”តិ តំ ហត្ថបិទេឌស្ស កេហត្វា អាកឌ្ឍិត្វា ក្ទមិឈំ បិទេតសុំ៝ សោ សេដ្ឋិ អាហ “យហាសេដ្ឋិ, ឰសេយ សេយ ខ្ទប្បតិតុំ ត ឌេត្តិ, ឌេហិ សេយ បត្ត”ន្តិ៝ ខ្ទប្បតិត្វាច កណ្ហេ ករន្តិ៝ ឲចំ តិត្ថិយា ឈ ឌិចសាតិ ចាយមិត្វាបិ បត្តំ ត លភិំសុយេច៝

អឆ សត្តេយ ឌិចេស អាយស្មតោ ច យោគ្គល្លានស្ស អាយស្មតោ ច បិណ្ឌោលភារទ្វាជស្ស “រាជកេហ បិណ្ឌាយ ចរិស្សាមា”តិ គន្ត្វា ឲកស្មិំ បិដ្ឋិបាសាណេ ឋត្វា ឌីចេរំ បារុបតកាលេ ឆុត្តកា កចំ សេដ្ឋិនោបនំ “ហម្ភា បុទ្ធោ ឈ សត្តាទេទោ ‘យមំ អរហត្តាយ្យា’តិ ចិចរិំសុ, រាជកហសេដ្ឋិនោ បត អញ្ញ សត្តយោ ឌិចសោ បត្តំ ខ្ទស្សាបេត្វា ឆបយតោ ‘សចេ អរហា អត្ថិ, អាកាសេនាគន្ត្វា គណ្ហាតុ’តិ ចឌន្តស្ស, ឲកោបិ ‘អហំ អរហា’តិ អាកាសេ ខ្ទប្បតន្តោ តត្ថិ, អញ្ញ នោ លោកេ អរហន្តាតំ តត្ថិការចា ឌាតេតា”តិ៝ តំ កចំ សុត្វា អាយស្មា យហាយោគ្គល្លាតោ អាយស្មន្តំ បិណ្ឌោលភារទ្វាជំ អាហ “សុតំ តេ, អាវុសោ ភារទ្វាជ, ឰសេយមំ ចចតំ, ឰសេ ឲ្យទ្ធិមាសតំ បរិកុណ្ហន្តា ចិយ ចឌន្តិ, ត្វញ្ច យហិទ្ធិកោ យហាតុភាវោ, កេច្ឆតំ បត្តំ អាកាសេត គន្ត្វា គណ្ហាហិ”តិ៝ “អាវុសោ យោគ្គល្លាត, ត្វំ ‘ឰទ្ធិមន្តាតំ អគ្គោ’តិ បាកដោ, ត្វំ ឲតំ គណ្ហាតយិ បត អក្កណ្ហន្តេ អហំ គណ្ហិស្សាមិ”តិ អាហ៝ អឆ អាយស្មា យហាយោគ្គល្លាតោ “គណ្ហាវុសោ”តិ អាហ៝ ឰតិ តេ លោកស្ស អរហន្តេហិ អសុញ្ញភាវឌស្សនត្ថំ ឲចមាហំសុ៝

តិក្ខត្តុំ រាជកហំ អនុបរិយាយីតិ តិក្ខត្តុំ រាជកហំ អនុកន្ត្វា បរិក្ខមិ៝ “សត្តក្ខត្តុ”ន្តិបិ ចឌន្តិ៝ ថេរោ កិរ អភិញ្ញាបាទកំ ឆសាតំ សយាបជ្ជិត្វា វុដ្ឋាយ តិកាវុតំ បិដ្ឋិបាសាណំ អត្តេត្តត បរិច្ឆិន្ទេត្វា តូលបិចុ ចិយ អាកាសេ ខ្ទដ្ឋាបេត្វា រាជកហតករស្ស ខ្ទបរិ សត្តក្ខត្តុំ អនុបរិយាយិ៝ សោ តិកាវុតប្បមាណស្ស តករស្ស អបិធាតំ ចិយ បញ្ញាយិ៝ តករចាសិតោ “បាសាណោ តោ អវត្ថរិត្វា គណ្ហាតី”តិ ភីតា សុប្បាទីតិ មត្ថកេ កត្វា តត្ថ តត្ថ តិលីយិំសុ៝ សត្តមេ ចារេ ថេរោ បិដ្ឋិបាសាណំ ភិន្ទិត្វា អត្តាតំ ឌស្សេតិ៝ យហាដតោ ថេរំ ឌិស្វា “ភន្តេ បិណ្ឌោលភារទ្វាជ, តច បាសាណំ កាឡ្ហំ កត្វា គណ្ហាយា តោ សន្តោ តាសយី”តិ អាហ៝ ថេរោ បាសាណំ បាទេត្តត លិបិត្វា ចិស្សជ្ជេសិ៝ សោ គន្ត្វា យថាឋាតេតយេច បតិដ្ឋាសិ៝ ថេរោ សេដ្ឋិស្ស កេហមត្ថកេ អដ្ឋាសិ៝ តំ ឌិស្វា សេដ្ឋិ ខ្ទរេត តិបជ្ជិត្វា “ឱតរ សាមី”តិ ចត្វា អាកាសតោ ឱតិណ្ណំ ថេរំ តិសីទាបេត្វា បត្តំ កេហត្វា ចតុមធុរបុណ្ណំ កត្វា ថេរស្ស អទាសិ៝ ថេរោ បត្តំ កេហត្វា ចិហារាភិមុខោ បាយាសិ៝ អឆស្ស យេ អរញ្ញកតា បាដិហារិយំ តាទ្ទសំសុ, តេ សត្តិបតិត្វា “ភន្តេ, អម្ហាកម្បិ បាដិហារិយំ ឌស្សេហី”តិ ថេរំ អនុចន្ធិំសុ៝ សោ តេសំ តេសំ បាដិហារិយំ ឌស្សេន្តោ ចិហារំ អកយាសិ៝ សត្ថា តំ អនុចន្ធិត្វា ខ្ទន្នាឌេន្តស្ស យហាដតស្ស សទ្ទំ សុត្វា “អាតន្ទ, កេស្សេសោ សទ្ទោ”តិ បុច្ឆិ៝ ថេរោ ចុត្តំ “អទេស្សាសិ តេលា កកចា...បេ... កិំ តុ តេលា សោ, អាតន្ទ, ខ្ទច្ចាសទ្ទោ យហាសទ្ទោ”តិ៝

ចិកុព្ពតិទ្ធិយា បាដិហារិយំ បដិក្ខិត្តន្តិ ឲត្ថ ចិកុព្ពតិទ្ធិ តាម “សោ បកតិចណ្ណំ ចិជហិត្វា កុមារកចណ្ណំ ចា ឌស្សេតិ តាកចណ្ណំ ចា, ចិចិធម្បិ សេតាព្យូហំ ឌស្សេតី”តិ (បដិ៝ ម៝ ៣៝១៣) ឲចមាកតា បកតិចណ្ណចិជហតចិការចសេត បចត្តា ឰទ្ធិ៝ អធិដ្ឋាតិទ្ធិ បត “បកតិយា ឲកោ ពហុកំ អាចជ្ជតិ សតំ ចា សហស្សំ ចា សតសហស្សំ ចា, អាចជ្ជិត្វា ញាណេត អធិដ្ឋាតិ ‘ពហុកោ ហោមី’”តិ (បដិ៝ ម៝ ៣៝១០ ឌសិទ្ធិតិទ្ទេស) ឲចំ ចិភជិត្វា ឌស្សិតា អធិដ្ឋាតចសេត តិប្បន្នា ឰទ្ធិ៝

១៥២-១៥៤។ ន អដ្ឋបិយន្តីតិ ន ឧបស្សិតានិ ហោន្តិ។ ទុបកាកិណ្ណានីតិ ឧត្តិទុបរិដ្ឋិហិ អាកិណ្ណានិ។ កុដិអាហារកោតិ ចលយាហារកោ។ ភាវុអាហារកល្លាហារកោស្សុតិ ឲ្យភាវុតា ពតអាហារកោ ឧទ្ធិហិ ភល្លកោហិ ពតអាហារកោ ចាតិ អនេត្វា, តីហិ ភល្លេហិ ពតោ បន ន ចង្គតិ។ កុដិយំ បន តិក្ខដ្ឋិត្វា ឲ្យកយេច ធេបតព្ពន្តិ ឲ្យត្វ ឥទ្ធ ធេបនេត្តន ឧបរិ ធបិតបត្តំ ឲ្យកោន បយេន្យន កុដិយំ ឲ្យុសាបេត្វា ធេបតុំ ចង្គតីតិ ចេតន្តិ។ អាលិត្តកយិឌ្ឍិកានីតត្តិ បយុលយិឌ្ឍិកានិ។ បរិចត្តិត្វា តទេត្វច បតិដ្ឋាតីតិ ឲ្យត្វ "បរិចត្តិត្វា តតិយចានេទ តទេត្វច យិឌ្ឍិយា បតិដ្ឋាតី"តិ កណ្ឌិបទេស្ស ចុត្តំ។ បរិកល្ចំ នាយ ពោហស្ស ឧតិ កុដ្ឋបិទេស្ស ឌិនកាចត្វំ កតា តត្យកយិឌ្ឍិកា ចុន្ទតិ។ តត្យកយិឌ្ឍិកាឃាតិ លុឌ្ឍកយិឌ្ឍិកាឃ។ យិឌ្ឍេត្តបិ អាហារកោ ធេបតុំ ចង្គតិ។ "អត្យឌាតាយិ, កិក្ខចេ, អាហារក"ន្តិ ហិ ចឆតនោ យិឌ្ឍានីសុ ឃត្វ កត្វចិ អាហារកំ ធេបត្វា តត្វ បត្តំ ធេបតុំ ចង្គតិ អាហារកោ ធបនោកាសស្ស អតិយយិតត្តាតិ ចេតន្តិ។ "បត្តយាឞញ្ច នាយ ចនេដ្ឋត្វា បត្តានិ អកាយតត្វំ ចង្កំ ចា ចត្យុស្សំ ចា ឧត្ថកានីហិ បរិក្ខិបិត្វា កតោតា"តិ កណ្ឌិបទេស្ស ចុត្តំ។

១៥៥។ ឃដិកន្តិ ឧបរិ ឃោឌិតំ អក្កឡអំ។ តាចកាលិកំ បរិកុដ្ឋិតំ ចង្គតីតិ សកិនេច កនេហត្វា ពោត អាយិសំ បរិកុដ្ឋិត្វា លឆេត្តំ ចង្គតីតិ អធិប្បាយោ។ ឃដិកដៃហេតិ កាឌតកបិលោ។ អត្យំ ពេតិ ឲ្យត្វ កចតីតិ កុ, ចដ្ឋិ។ ន កុតិ អកុ, អចដ្ឋិ។ កឃចនេសត បន សា ឧត្តិ "អកុ"ន្តិ អាហ, ចិតានោសា យឃុក្តិ អនេត្វា។ លចសីសស្ស បត្តន្តិ លចសីសយំ បត្តំ។ បកាតិចិការាសយ្ឋេទ្ធ ឧចតំ សាយិចចតំ, អនេកនេបិ ចា ពោកទុបចានេតាយំ ចោទាហានោ "សិលាបុត្តកស្ស សទីទ"ន្តិអាជីសុ ចិឃ។

ចទ្ធេត្វាតិ តាឌិត្វា។ ឲ្យកំ ខ្ចកកណ្ឌុសំ កនេហត្វាតិ ចាយហនេត្វនេចច បត្តំ ខ្ចក្ខិបិត្វា យុទោន កណ្ឌុសំ កនេហត្វា។ ខ្ចដ្ឋិដ្ឋហនេត្វតាតិ សាយិសោន ហនេត្វត។ ឲ្យត្វាចតាតិ ឲ្យកកណ្ឌុសកាហលយទេត្វត។ លុតិ្ឋត្វាតិ តនោតា យំសំ ខ្ចដ្ឋិទិត្វា។ ឲ្យនោសុ សនេត្ថាសុ បណ្ណត្តិ ឌាតាតុ ចា យា ចា, អាបត្តិយេច។

១៥៦។ កិណ្ណចុណ្ណភាតិ សុទាកិណ្ណចុណ្ណន។ "អត្យចាតំ បរិកល្លត្តិ កិលញ្ញានីសុ កនេទាន្តិ"តិ កណ្ឌិបទេស្ស ចុត្តំ។ ខិដលកន្តិ ចុក្កលាការលាសដ្ឋាតស្ស កិរិយាចិសេសស្ស អធិចចតំ។ កស្ស ចុក្កលាការលំ? ឃេត កិលញ្ញានីតា យហត្តិ កខិតំ អត្វតំ, តស្ស។ តនិញ្ញា ភល្លកខិតប្បយាលោភ បរិឃេត្តូ សំហរិត្វា ចុក្កលំ កាតព្ពំ។ បដិក្កហត្តិ អដ្ឋលិកញ្ញកាកិ។

១៥៧-១៥៨។ បិតិ នាយ បដិក្កហលសណ្ឋានេតន កនេតា កាឌតចិនេសេសា ន សយ្ឋតីតិ តប្បេហាតិ។

១៦០-១៦១។ តឹចចត្វកំ ចិតិត្យន្តិ ឧតិកុដ្ឋស្ស សយត្តនោតា តឹចចត្វកំ កត្វា ចិតិតំ។ អនេហដៃឃដិឃត្តំ នាយ សកាដចក្កសណ្ឋានំ អនេទ អនេទ ឃដិកានិ ឧត្តិត្វា ឲ្យនោកន ខ្ចឹហិ ចា បរិឃ្យិយាតំ ឃត្តំ។

១៦២។ អាចិទ្ធបក្កបិសកន្តិ កណ្ឌិកយល្លសស្ស សយត្តា ធបិតបក្កបិសកំ។ យល្លេលតិ កណ្ឌិកយល្លេល។ បក្កបិសកោ ធេបត្វាតិ សយត្តា

បក្ខិបិសកផលកានិ ឋបេត្វា។

១៩៣. “ភយានកំ សន្តាសនីយ”ន្តិ គណ្ឋិបទេសុ វុត្តំ។ ចម្មខណ្ឌបរិហារេន បរិក្ខិត្តន្តិ អតសិដ្ឋហិត្វា បរិក្ខិត្តំ។ ឯវញ្ច បតិដ្ឋាតីតិ យថាវុត្តិកាយ ឯវ អនុត្តានាតិ។ បុត្តោ បត្តសង្កាមតំ អាធារកោ អនុញ្ញាតោ, ឥត្ថិនាតិ គុញ្ជាតំ។

១៩៤. តិណ្ណ្ឌិតទ្ធោតិ ទោត ជិន្នស្ស ជេយ្យជេយ្យស្ស អប្បដិក្កមនតំ បត្តតិណ្ណ្ឌតមយ្យចាទាយ តិណ្ណ្ឌិតទ្ធោ, ន អនោមយុលធមនេន។ ទោនចាហ “ឯចញ្ច បន, កិច្ចេច, តិណ្ណ្ឌិតទ្ធោ”តិអាទិ។ អលិកាយាតិ ចតុន្នំ បច្ចយានំ អលិកត្តាយ។ អនត្តាយាតិ វឌ្ឍនាយ អចឌ្ឍិយា។

១៩៩. បសាទស្សាយាតិ អាយាធិស្សាយ។ ឯតទេវាទាតិ “អប្បតិទ្វបំ យយា ភតំ, កាចា បន យហន្តេបិ អក្ខេលា អធិត្តេត្វា យយំអច្ចយំ បដិក្កមិស្សតី”តិ យញ្ញាយនោ ឯតំ “អច្ចយោ យំ កន្តោ”តិអាទិចចនំ អទោចទ ។ តត្ថ ខាយបដិបត្តិ អតិច្ច ឯតិ បចត្តតីតិ អច្ចយោ, អបរាធោ។ យំ អច្ចយាតិ យំ អតិក្កមុ អភិកចិត្វា បចេត្វា។ បុរិសេន យត្ថិត្វា អភិកចិត្វា បចត្តិតោបិ ហិ អបរាធោ អត្តតោ បុរិមំ អតិច្ច អភិកចិត្វា បចេត្វា ភាយ ហោតិ។ បដិក្កណ្ហាតូតិ ពយតុ។ អាយតិំ សំចរាយាតិ អនាគតេ សំចរណត្ថាយ បុន ឯចរូបស្ស អបរាធស្ស ទោសស្ស ពលិតស្ស អករណត្ថាយ។ តញ្ហូតិ ឯកំសេន។ យថាធម្មំ បដិករោសីតិ យថា ធម្មោ ជិតោ, តថេច ករោសិ, ពយាបេសីតិ ចុត្តំ ហោតិ។ តំ តេ មយំ បដិក្កណ្ហាមាតិ តំ តច អបរាធំ មយំ ពយាម។ ចុឌ្ឍិ ហេសា, អាចុសោ ចឌ្ឍ, អរិយស្ស ចិនយេតិ ឯសា, អាចុសោ ចឌ្ឍ, អរិយស្ស ចិនយេ ពុទ្ធស្ស កាចនោ សាសនេ ចុឌ្ឍិ ភាយ។ កតយា? អច្ចយំ អច្ចយតោ ជិស្វា យថាធម្មំ បដិករិត្វា អាយតិំ សំចរាបជ្ជនា។ ទេសនំ បន បុក្កលាធិដ្ឋានំ ករោន្តោ “យោ អច្ចយំ អច្ចយតោ ជិស្វា យថាធម្មំ បដិករោតិ, អាយតិំ សំចរំ អាបជ្ជតី”តិ អាហ។

១៩៥. ទោលិសិរាជក្យានចត្ថុ(បារា. តិ. អដ្ឋ. ១.១៩៣ អាទយោ) កោកនទោតិ កោកនទំ ចុច្ចតិ បទុមំ, សោ ច យក្ខលបិសារទោ ឋូលិកបទុមំ ទស្សេត្វា កតោ, តស្មា “កោកនទោ”តិ សង្ខំ លភិ។ យាច បច្ឆិមសោបានកឡេវរាតិ ឯត្ថ បច្ឆិមសោបានកឡេវរន្តិ បឋមសោបានផលកំ ចុត្តំ តស្ស សព្ពបច្ឆា ទុស្សនសត្តតត្តា។ វុបរិមសោបានផលកតោ បដ្ឋាយ ហិ សោបានំ សន្តតំ។ អច្ចសា ទោតិ ឋូលិកតំយេច ច្នារកោដ្ឋកោ ជិតោ អច្ចស។

កាចា ពុណ្ណីអទោហសីតិ “កិស្ស ត្វ ទោ អត្តាយ រាជក្យានេន អយំ យហាសក្ការោ កតោ”តិ អាចរិក្ខេត្តា បុត្តបត្តនាយ កតការចំ អញ្ញាសិ។ សោ ហិ រាជបុត្តោ អបុត្តកោ។ សុតញ្ចានេន អហោសិ “ពុទ្ធានំ កិរ អធិការំ កត្វា យតសា ឥច្ឆិតំ លភន្តី”តិ។ សោ “សចាហំ បុត្តំ លភិស្សាមិ, សម្មាសម្ពុទ្ធោ ឥមំ ចេលបដិកំ អក្កមិស្សតិ។ នោ ចេ លភិស្សាមិ, ន អក្កមិស្សតី”តិ បត្ថនំ កត្វា សន្ថរាបេសិ។ អថ កាចា “តិដ្ឋាតិស្សតិ ត្វ ទោ ឯតស្ស បុត្តោ”តិ អាចរិក្ខិត្វា “ន តិដ្ឋាតិស្សតី”តិ អទ្ទស។ បុព្ពេ កិរ សោ ឯកស្មិំ ទីបេ ចសមានោ សមានច្ឆន្ទេន សក្យាណបីតកេ ភារិ។ សចស្ស យាត្រាការយោ បុញ្ញចា កទេយ្យ, បុត្តំ លភេយ្យ។ ទ្វេកាហិ បន សមានច្ឆន្ទេហិ ហុត្វា បិបកយ្យំ កតំ, តេនស្ស បុត្តោ ន តិដ្ឋាតិស្សតីតិ អញ្ញាសិ។ ទុស្សំ បន អក្កន្តេ “ពុទ្ធានំ អធិការំ កត្វា បត្ថិតំ លភន្តីតិ លោកេ អនុស្សចោ, យថា ច យហាអធិការោ

កតោ, ន ច បុត្តំ លភាមិ, ធុន្ធំ ឋានំ ចចន”ន្តិ មិច្ឆាគាហំ គហេត្វា តិត្ថិយាបិ “នត្ថិ សមណានំ អកតញ្ញុតំ នាម, វេលុបដិកំ មន្ត្វា

អាហិណ្ឌន្តី”តិ វត្វា ឯវំ ឧតាហិ ច អក្កមន្តេសុ ពាហុ កិច្ចំ បរទត្តបទិកោ, តេ កណ្ឌំ ខាទិត្វា អក្កមិស្សន្តិ, អកណ្ឌំ ខាទិត្វា ន

អក្កមិស្សន្តិ។ អនាគតេ បន ឧបតិស្សយោ មន្តា កថិស្សតិ, អនាគតំ ន ខាទិស្សន្តិ, តេសុ អក្កមន្តេសុ សចេ បត្តិំ ឋានិស្សតិ, ឋានេច្ចំ

គ្យសលំ នោ ចេ ឋានិស្សតិ, “បុរេត្ថា កិច្ចសញ្ញស្ស អធិការំ កត្វា ឋានិតិដ្ឋិតំ លភន្តិ, ឋានាតិ ន លភន្តិ, តេមេច មនោញ្ញា កិច្ច បដិបត្តិបុរកា

អហេសុំ, ឋានេ បន បដិបត្តិ បុរេតុំ ន សក្កោន្តី”តិ មនុស្សា ចិប្បដិសារិនោ កថិស្សន្តីតិ ឋានេហិ តីហិ ការណេហិ កកចា អក្កមិតុំ អតិដ្ឋន្តោ

តុណ្ហីអហោសិ។ បន្តិមំ ខនតំ តចាគតោ អនុកម្បតីតិ ឋានំ បន ចេរោ ចុនេតុសុ ការណេសុ តតិយំ ការណំ សន្ធាយាហ។ មក្កលំ ឋានន្តីតិ

មក្កលិកា។

១៩៨។ ពីជតិន្តិ ចតុរស្សពីជតំ តាលចណ្ឌន្តិ តាលបត្តាធីហិ កតំ មណ្ឌលិកពីជតំ។

១៥០-១៥៥។ “ឧកបណ្ណត្ថំ នាម តាលបត្ត”ន្តិ កណ្ឌិបទេសុ ចុត្តំ។ កម្មសតេនាតិ ឧត្តំ សត-សន្តោ អនេកបរិយាយេយា, អនេនេកន

កម្មេនាតិ អនេត្វា, មហតា ឧស្សាហេនាតិ ចុត្តំ ហោតិ។ ទុធីតិ ព្យក្តកចលំ។

១៥ប។ “អកាយពន្ធនេន សញ្ចិច្ច អសញ្ចិច្ច ចា កាយប្បទេសនេ អាបត្តិ។ សរិតដ្ឋានតោ ពន្ធិត្វា បចិសិតព្ពំ និចត្តិតព្ពំ ចា”តិ កណ្ឌិបទេសុ

ចុត្តំ។ មុរជចដ្ដិ សណ្ឋានំ វេចេឋេត្វា កតន្តិ ពាហុ រជ្ជុកេ ឧកតោ កត្វា នានាចណ្ណេហិ សុត្តេហិ វេចេឋេត្វា មុរជចដ្ដិសធិសំ កតំ។ តេនេច

ទុតិយបារាជិកចណ្ណនាយំ (បារា។ អដ្ឋ។ ១។ប៊ី បិញ្ញឋមុត្តកចិនិច្ឆយ) ចុត្តំ “ពាហុ រជ្ជុកេ ឧកតោ កត្វា ឧកេក និរន្តរំ វេចេឋេត្វា កតំ

ពាហុរជ្ជុកន្តិ ន ចត្តព្ពំ, តំ ចដ្ដី”តិ។ តត្ថ ឃំ ចត្តព្ពំ, តំ ហេដ្ឋា ចុត្តមេច។ មុទ្ធិកកាយពន្ធនំ នាម ចតុរស្សំ អកត្វា សដ្ឋិតំ។ បិមដ្ឋកសា

ចតុរស្សា។ មុទិដ្ឋសណ្ឋានេនាតិ ចរកសីសាការេន។ បិសន្តោតិ ពសាមុលំ។

១ប០-១ប៉១។ មុណ្ឌចដ្ដិតិ មល្លកមុកទាឝយោ។ បយាហក្កលេនាតិ ចន្ទកីអក្កលំ សន្ធាយ ចុត្តំ។ សេសមេត្ថ បិញ្ញឋតោ អដ្ឋកថាតោ ច

សុចិញ្ញេយ្យមេច។

ចុដ្ឋកចត្តុក្ខន្ធកចណ្ណនា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៦. សេនាសនក្ខន្ធកំ

វិហារានុជាននកថាវណ្ណនា

២៩៤. សេនាសនក្ខន្ធកេ សេនាសនំ អបញ្ញត្តំ ហោតីតិ វិហារសេនាសនំ សន្ធាយ វុត្តំ. ចតុព្វិធញ្ហិ(ម. និ. អដ្ឋ. ១.២៩៦) សេនាសនំ វិហារសេនាសនំ មញ្ចបីឋសេនាសនំ សន្ថតសេនាសនំ ឱកាសសេនាសនន្តិ. តត្ថ “មញ្ចោបិ សេនាសនំ, បីឋម្បិ ភិសិបិ ពិម្ពោហនម្បិ វិហារោបិ អឌ្ឍយោគោបិ បាសាទោបិ ហម្មិយម្បិ គុហាបិ អដ្ដោបិ មាឡោបិ លេណម្បិ វេឡុគុម្ពោបិ រុក្ខមូលម្បិ មណ្ឌបោបិ សេនាសនំ. យត្ថ វា បន ភិក្ខូ បដិក្កមន្តិ, សព្ពមេតំ សេនាសន”ន្តិ (វិភ. ៥២៧) វចនតោ វិហារោ អឌ្ឍយោគោ បាសាទោ ហម្មិយំ គុហាតិ ឥទំ វិហារសេនាសនំ នាម. មញ្ចោ បីឋំ ភិសិ ពិម្ពោហនន្តិ ឥទំ មញ្ចបីឋសេនាសនំ នាម. ចិមិលិកា ចម្មខណ្ឌោ តិណសន្ថារោ បណ្ណសន្ថារោតិ ឥទំ សន្ថតសេនាសនំ នាម. យត្ថ វា បន ភិក្ខូ បដិក្កមន្តីតិ ឥទំ ឱកាសសេនាសនំ នាម.

រុក្ខមូលេតិអាទីសុ រុក្ខមូលសេនាសនំ នាម យំកិញ្ចិ សន្ទច្ឆាយំ វិវិត្តំ រុក្ខមូលំ. បព្ពតោ នាម សេលោ. តត្ថ ហិ ឧទកសោណ្ឌីសុ ឧទកកិច្ចំ កត្វា សីតាយ រុក្ខច្ឆាយាយ និសិន្នា នានាទិសាសុ ខាយមានាសុ សីតេន វាតេន ពីជិយមានា សមណធម្មំ ករោន្តិ. កន្ទរេតិ កំ វុច្ចតិ ឧទកំ, តេន ទារិតោ ឧទកេន ភិន្នោ បព្ពតបទេសោ កន្ទរំ. យំ “និតម្ព”ន្តិបិ “នទីកុញ្ជ”ន្តិបិ វទន្តិ. តត្ថ ហិ រជតបដ្ដសទិសា វាលិកា ហោតិ, មត្ថកេ មណិវិតានំ វិយ វនគហនំ, មណិក្ខន្ធសទិសំ ឧទកំ សន្ទតិ, ឯវរូបំ កន្ទរំ ឱរុយ្ហ បានីយំ បិវិត្វា គត្តានិ សីតំ កត្វា វាលិកំ ឧស្សារេត្វា បំសុកូលចីវរំ បញ្ញាបេត្វា តត្ថ និសិន្នា តេ ភិក្ខូ សមណធម្មំ ករោន្តិ. គិរិគុហា នាម ទ្វិន្នំ បព្ពតានំ អន្តរា, ឯកស្មិំយេវ វា ឧមង្គសទិសំ មហាវិវរំ.

“វនបត្ថន្តិ ទូរានមេតំ សេនាសនានំ អធិវចន”ន្តិអាទិវចនតោ (វិភ. ៥៣១) យត្ថ ន កសន្តិ ន វបន្តិ, តាទិសំ មនុស្សានំ ឧបចារដ្ឋានំ អតិក្កមិត្វា ឋិតំ អរញ្ញសេនាសនំ “វនបត្ថ”ន្តិ វុច្ចតិ. អព្ភោកាសោ នាម កេនចិ អច្ឆន្នោ. អាកង្ខមានា បនេត្ថ ចីវរកុដិំ កត្វា វសន្តិ. បលាលបុញ្ជោតិ បលាលរាសិម្ហមហាបលាលបុញ្ជតោ ហិ បលាលំ និក្កឌ្ឍិត្វា បព្ភារលេណសទិសេ អាលយេ ករោន្តិ, គច្ឆគុម្ពាទីនម្បិ ឧបរិ បលាលំ បក្ខិបិត្វា ហេដ្ឋា និសិន្នា សមណធម្មំ ករោន្តិ, តំ សន្ធាយេតំ វុត្តំ. បញ្ច លេណានីតិ បញ្ច លីយនដ្ឋានានិ. និលីយន្តិ ឯត្ថ ភិក្ខូតិ លេណានិ, វិហារាទីនមេតំ អធិវចនំ. សុបណ្ណវង្កគេហន្តិ គរុឡបក្ខសណ្ឋានេន កតគេហំ.

២៩៥. អនុយោជនកថាសុ សីតន្តិ អជ្ឈត្តធាតុក្ខោភវសេន វា ពហិទ្ធាឧតុបរិណាមវសេន វា ឧប្បជ្ជនកសីតំ. ឧណ្ហន្តិ អគ្គិសន្តាបំ, តស្ស វនទាហាទីសុ វា សម្ភវោ វេទិតព្ពោ. បដិហន្តីតិ ពាធតិ. យថា តទុភយវសេន កាយចិត្តានំ ពាធនំ ន ហោតិ, ឯវំ ករោតិ. សីតុណ្ហាភិហតេ ហិ សរីរេ វិក្ខិត្តចិត្តោ ភិក្ខុ យោនិសោ បទហិតុំ ន សក្កោតិ. វាឡមិគានីតិ សីហព្យគ្ឃាទិវាឡមិគេ. គុត្តសេនាសនញ្ហិ បវិសិត្វា ទ្វារំ បិធាយ និសិន្នស្ស តេ បរិស្សយា ន ហោន្តិ. សរីសបេតិ យេ កេចិ សរន្តេ គច្ឆន្តេ ទីឃជាតិកេ. មកសេតិ

និស្សយវត្តេន, សំវាសីលម្បិ ឧទកេន វក្កេហ ឥទ្ធេត្តា។ សិសិរេតិ សិសិរកាលវសេន វទ្ទលិកាទិវសេន ច ឧប្បន្នេ
សិសិរសម្ផស្សេ។ វុដ្ឋិយោតិ យថា តថា ឧប្បន្នា វស្សវុដ្ឋិយោ។

វាតាតបេហិ ឈោនេរាតិ រុក្ខកច្ឆាទីនំ ឧប្បលកណ្ឌកាទិវសេន បវត្តិយា ឈោនេរា សរេជអរេជាទិកេគោ វារេតា រេចច
កិយច្ចុរិច្ឆអាហសយមេយហុ ឧប្បត្តិយា ឈោនេរា ឃ្វុរិយាតបេហិ ច បដិហញ្ញតិ បដិពាហីយតិ។ លេលាតត្តិ តាតារេយុលោតា ចិត្តំ តិចរេត្តត្វា
បដិសល្លានារាយត្តំ។ ឃុលតត្តិ ទុត្តបរិស្សយាការេចត ឃាឃុចិហារេត្តំ។ ឥសាយិតត្តិ អដ្ឋតិសារេយុលោឃុ យត្ត កតត្តិ ចិត្តំ ឧបតិគ្គាយិតុំ។
ចិបស្សិតត្តិ អតិក្ខាទិតោតា សក្ខារេរ សយុសិតុំ។

ចិហារេតិ បតិស្សយេ។ ការេយ្យាតិ ការាបេយ្យ។ ភវេយ្យាតិ យតោរេយ តិចាវសុលោ។ ចារេយត្ត ពាហុស្សុតេតិ ការេត្វា បត ឧត្ត ចិហារេឃុ
ពាហុស្សុតេ ឃីលចរេត្ត កល្យាណធរេយុ តិចារេសយ្យ។ តេ តិចារេត្តា បត តេតសំ ពាហុស្សុតានំ យថា បច្ចយេហិ កិលមថោ ត ហោតិ, ឧចំ
អត្ថញ្ញា បិតញ្ញា វត្តរេតានតាតិ ច ឥរេយ្យ ឧក្កុតេឃុ អញ្ញាសយសយត្តេឃុ កយុផលិតំ រេតត្តយក្យលាតញ្ញា សត្តហតេត ចិប្បសត្តេ
រេចតសា។

ពុធាតិ កហដ្ឋបត្តិចិតានំ អញ្ញាយញ្ញុបការិតំ ឥរេយ្យតុំ “តេ តស្សា”តិ កាឆយាហ។ តត្ត តេតិ តេ ពាហុស្សុតា។ តស្សាតិ ឧបិសកស្ស។ ឆយុំ
ឥរេយត្តីតិ សកលចដ្ឋទុក្ខាបត្តុធតំ សទ្ធម្មំ ឥរេយត្តិ។ ឃំ សោ ឆយុំ ពុធញ្ញាយាតិ សោ ឃុក្កលេរិ ឃំ សទ្ធម្មំ ពុឃស្វិ សាវតេ សយុា បដិបជ្ជតេត
ជាតិត្វា អក្កយក្កាឆិករយត អតាវរេចា ហុត្វា បរិតិព្ពាយតិ។

សោ ច សព្ពឥរោ ហោតីតិ អាចារភាគស្មិំ ចិត្តេ សព្ពឥរានំ ចិត្តេយច ហោតីតិ កត្វា ទុត្តំ។ តថា ហិ (សំ។ តិ។ អដ្ឋ។ ១។១។៣៧) ឥត្វ តយោ
ការេយ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា កិញ្ចិ អលទ្ធា អាកតស្សបិ លាឃុធកសយត្តំ អារាមំ បចិសិត្វា តហាយិត្វា បតិស្សយេ យុហុត្តំ តិបជ្ជិត្វា ឧដ្ឋាយ
តិសិត្នស្ស ការេយ ពាលំ អាហរិត្វា បក្ខិត្តំ ចិយ ហោតិ, ពាហិ ចិចរត្តស្ស ច ការេយ ចណ្ណឆាតុ វាតាតបេហិ កិលមតិ, បតិស្សយំ បចិសិត្វា
ទ្វារំ បិធាយ យុហុត្តំ តិបត្តុស្ស ចិរភាកតត្តិ ទុបសយុតិ, សភាកតត្តិ បតិដ្ឋាតិ, ចណ្ណឆាតុ អាហរិត្វា បក្ខិត្តា ចិយ ហោតិ, ពាហិ
ចិចរត្តស្ស ច បាទេ កណ្ដកោ ចិជ្ឈតិ, ខាណុ បហរតិ, សរីសបាទិបរិស្សយា ចេច ចោរភយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ, បតិស្សយំ បចិសិត្វា ទ្វារំ បិធាយ
តិបត្តុស្ស សព្វេ បរិស្សយា ត ហោត្តិ, សជ្ឈាយត្តស្ស ឆយុបីតិសុខំ, កយដ្ឋានំ យតសិការោត្តស្ស ឧបសយសុខញ្ញ ឧប្បជ្ជតិ
ពាហិទ្ធាចិក្ខេបាភាវតោ, ពាហិ ចិចរត្តស្ស ច សេទា យុច្ចត្តិ, អក្ខីតិ ផត្តត្តិ, សេតាសតំ បចិសតក្ខលោ យញ្ញាបីឋាតិ ត បញ្ញាយត្តិ, យុហុត្តំ
តិសិត្នស្ស បត អក្ខិបសាទោ អាហរិត្វា បក្ខិត្តោ ចិយ ហោតិ, ទ្វារវាតបានយញ្ញាបីឋាទីតិ បញ្ញាយត្តិ, ឧតស្មិញ្ញ អាវាសេ ចសត្តំ តិញ្ញា
យត្តុស្សា វត្តុហិ បច្ចយេហិ សក្កច្ចំ ឧបដ្ឋហត្តិ។ តេត ទុត្តំ “សោ ច សព្ពឥរោ ហោតិ, សោ ឥរាតិ ឧបស្សយ”ត្តិ។

១៨៩។ អាចិណ្ណាតត្តិត្តិ យត្ត អត្តលិ បរេចរេត្វា ទ្វារំ អាកឌ្ឍិត្វា ទ្វារពាហំ ឃុសារេបត្តិ, តស្សេតំ អធិវចនំ។ អាចិណ្ណាតរជ្ជុត្តិ កចារេដរេយច
លិទ្ធំ កត្វា តត្ត បរេចរេត្វា យេត រជ្ជុកេត កឌ្ឍិត្វា ទ្វារំ ឃុសារេបត្តិ, តំ អាចិណ្ណាតរជ្ជុកំ។ សេតាសតបរិកោគេ អកប្បិយចយុំ តាយ តត្វីតិ

ᩍᩔᩁᨲ᩠ᨲᩴ “ᩈᨧᩮᨸᩥ ᨩᩦᩅᩥᨲᨠ᩠ᨡᨿᩮᨶ ᨣᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨧᩩᨲᩥᨿᩮᩅᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᩺ ᨧᩮᨲᩥᨿᩮ ᩅᩮᨴᩥᨠᩣᩈᨴᩥᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣᨲᨸᩣᨶᨻᩣᩉᩣᩈᩩ ᨧᩮᨲᩥᨿᩮ ᩅᩮᨴᩥᨠᩣᨿ ᩅᩥᨿ ᨸᨭ᩠ᨭᩥᨠᩣᨴᩦᩉᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨲᩴ᩺ ᨳᨾ᩠ᨽᨠᩅᩣᨲᨸᩣᨶᩴ ᨶᩣᨾ ᨲᩥᩁᩥᨿᩴ ᨴᩣᩁᩪᨶᩥ ᩋᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨴ᩠ᨵᩴ ᨮᩥᨲᩮᩉᩥ ᨧ ᨳᨾ᩠ᨽᩈᩃᩣᨠᩣᨴᩦᩉᩥ ᨠᨲᩴ᩺

ᩅᩥᩉᩣᩁᩣᨶᩩᨩᩣᨶᨶᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᩺

ᨾᨬ᩠ᨧᨸᩦᨮᩣᨴᩥᩋᨶᩩᨩᩣᨶᨶᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪒᪙᪗᩺ ᨸᩮᩣᨭᨠᩥᨲᩪᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩁᨠᨲᩥᨱᨲᩪᩃᩴ᩺ ᨸᩮᩣᨭᨠᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮᨶ ᨲᩥᨱᨩᩣᨲᩦᨶᩴ ᨲᩪᩃᩴ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩑᩁᨠᩴ ᨠᩩᩈᩴ ᨲᩥᨱᨩᩣᨲᩥᨠᩣᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ᩺ ᨸᨬ᩠ᨧᩅᩥᨵᩴ ᩅᩣᨱ᩠ᨱᩣᨴᩥᨲᩪᩃᨾ᩠ᨸᩥ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨸᩥ “ᨻᩥᨻ᩠ᨻᩮᩣᩉᨶᩮ”ᨲᩥ ᩋᩣᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᩺ “ᨲᩪᩃᨸᩪᩁᩥᨲᩴ ᨻᩥᨻ᩠ᨻᩮᩣᩉᨶᩴ ᨶ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩦ”ᨲᩥ ᨠᩮᨧᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ, ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩦᨲᩥ ᩋᨸᩁᩮ᩺ ᨾᩈᩪᩁᨠᩮᩈᩪᨲᩥ ᨧᨾ᩠ᨾᨾᨿᨽᩥᩈᩦᩈᩩ᩺ ᩈᩦᩈᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩴ ᩈᩦᩈᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩣᨶᩴ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥ ᨾᨩ᩠ᨫᨭ᩠ᨮᩣᨶᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᨲᩮᩣ ᨲᩥᩁᩥᨿᩴ ᨾᩩᨭ᩠ᨮᩥᩁᨲᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩍᨾᩔ “ᨿᩔ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᨲᩮᩣ ᨲᩦᩈᩩ ᨠᨱ᩠ᨱᩮᩈᩩ”ᨲᩥ ᩋᩣᨴᩥᨿᩣᩉ᩺ ᨾᨩ᩠ᨫᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨾᨩ᩠ᨫᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨻᩥᨻ᩠ᨻᩮᩣᩉᨶᩔ ᨾᨩ᩠ᨫᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨲᩥᩁᩥᨿᨲᩮᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᨭ᩠ᨮᩣᨶᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᩺ ᨾᩩᨭ᩠ᨮᩥᩁᨲᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩩᨭ᩠ᨮᩥᨠᩁᨲᨶᩴ᩺ ᨸᨾᩣᨱᩴ ᨶᩣᨾᩮᨲᩴ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨶ ᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᨴᩥᨿᨯ᩠ᨰᩅᩥᨴᨲ᩠ᨳᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ᩺

᪒᪙᪘᩺ ᨶ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᨶ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ, ᨶ ᩋᩃ᩠ᩃᩦᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᩃ᩠ᩃᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨯᩥᩃᩮᩉᩥᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᨣᨲᩣ᩺

ᩏᨧ᩠ᨧᩣᩈᨿᨶᩣᨴᩥᩋᨶᩩᨩᩣᨶᨶᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪓᪐᪐᩺ ᩁᩪᨸᩥᨿᩴ ᩅᩥᨠᩥᨱ᩠ᨱᩣᨲᩥ ᩁᩪᨸᩥᨿᩴ ᩅᩥᨠᩥᨱ᩠ᨱᩣ᩺ ᩃᩮᩣᩉᨠᩮ ᩋᩣᨠᩥᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨿᨲ᩠ᨳ ᩃᩮᩣᩉᨠᩮ ᩋᩣᨠᩥᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ᩺ ᨲᩴ ᩋᩣᩉᩁᩥᨲᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨸᩣᨲᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᩃᩮᩣᩉᨠᩮ ᩋᩣᨠᩥᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᩮᨶ ᩅᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᩺ ᨠᩩᨾ᩠ᨽᩥᨿᩴ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩩᨣᩃᩮᨶ ᨠᩩᨾ᩠ᨽᩥᨿᩴ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᩔ ᩁᩪᨸᩥᨿᨾᨿᨶᨿᩮᨶ ᩁᩪᨸᩥᨿᩣᨶᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩃᩮᩣᩉᨠᩮᩉᩥ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᩴ ᩁᩪᨸᩥᨿᩣᨶᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ᩺ ᩁᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩩᨱ᩠ᨯᩴ ᨶᩥᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨲᩥᨸᨧ᩠ᨧᨿᩔᩣᨲᩥ ᨿᨳᩣ ᩋᨶᨲ᩠ᨳᩣᨷ᩠ᨻᩣᩈᩴᩅᩥᨵᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩉᩥ ᩁᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨴᩣᨶᩥ ᨩᩪᩉᩃᩮᨠᨲ᩠ᨳ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩁᨲ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᨸᩁᩔᩉᩥ ᨠᩩᨱ᩠ᨯᩴ ᨶᩥᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩥᨿᨾᩮᨶ ᨶᩥᨲ᩠ᨳᩁᩥᨴᨷ᩠ᨻᩣ ᨣᨲᩥᨸᨧ᩠ᨧᨿᩔ᩺ ᩈᨿᨶᩣ ᨸᩁᩥᨿᩣᨴᩣᨶᩣᨲᩥ ᩈᨿᨶᨲᩮᩣ ᩋᩣᩅᩥᨴ᩠ᨵᨸᨿᩮᩣᨣᩮ ᨸᩩᨬ᩠ᨨᩥᨲᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨸᩩᨬ᩠ᨨᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨭᩥᨠᨸᨭᩥᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥᨠᩴ᩺

ᩋᨶᩣᨳᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨠᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪓᪐᪔᩺ ᩋᨶᩣᨳᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨠᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᩅᨲ᩠ᨳᩩᨾ᩠ᩉᩥ (ᩈᩴ᩺ ᨶᩥ᩺ ᩋᨭ᩠ᨮ᩺ ᪑᪺᪑᪺᪒᪔᪒) ᨠᩮᨶᨧᩥᨴᩮᩅ ᨠᩁᨱᩦᨿᩮᨶᩣᨲᩥ ᩅᩣᨱᩥᨩ᩠ᨩᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᩴ᩺ ᩋᨶᩣᨳᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨠᩮᩣ ᨠᩥᩁ ᩁᩣᨩᨣᩉᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥ ᨧ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᨽᨣᩥᨶᩥᨸᨲᩥᨠᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᩺ ᨿᨴᩣ ᩁᩣᨩᨣᩉᩮ ᨸᨧ᩠ᨧᩣᨶᩦᨠᨽᨱ᩠ᨯᩴ ᩈᨾᨣ᩠ᨥᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᨴᩣ ᩁᩣᨩᨣᩉᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥ ᨲᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨠᨭᩈᨲᩮᩉᩥ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨥᩮᩣᩈᨶᨿᨲᩮᩣ ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩋᩣᨣᨲᨽᩣᩅᩴ ᨩᩣᨶᩣᨸᩮᨲᩥ᩺ ᩋᨶᩣᨳᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨠᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨣ᩠ᨣᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩔ ᨾᩉᩣᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩴ ᨿᩣᨶᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᩴ ᨸᩅᩮᩈᩮᨲᩥ᩺ ᩈᩮᩣ ᩈᨧᩮ ᨽᨱ᩠ᨯᩴ ᩃᩉᩩᨠᩴ ᩅᩥᨠ᩠ᨠᩦᨿᨲᩥ, ᩅᩥᨠ᩠ᨠᩥᨱᩣᨲᩥ᩺ ᨶᩮᩣ ᨧᩮ, ᨽᨣᩥᨶᩥᨿᩣ ᨥᩁᩮ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨠ᩠ᨠᨾᨲᩥ᩺

អនាថបិណ្ឌិកោបិ តថេវ ករោតិ។ ស្វាយំ តទាបិ តថេវ ករណីយេន អាគមាសិ។ តំ សន្ធាយេតំ វុត្តំ។

តំ ទិវសំ បន រាជគហសេដ្ឋិ ឃោសាបេត្វា ជិនេន អនាថបិណ្ឌិកេន អាគតការណជាននត្ថំ បេសិតំ បណ្ណំ ន សុណិ, ស្វាតនាយ ទានត្ថាយ វិចារណំ អកាសិ។ សោ តស្ស គេហំ ឥត្វា ទ្វារកោដ្ឋកេ ឋិតោ ... អតិរេកភាវេន ឧទាហរណ្ណំ ជនំ ទិស្វា «ឥទានិ ឥមស្ស គេហេ ... » អនាថបិណ្ឌិកោបិ «អាវាហោ វា ភវិស្សតិ, វិវាហោ វា ភវិស្សតី»តិ ចិន្តេសិ។ ... អញ្ញំ ជាតំ អលភិត្វា អនន្តរំ បុច្ឆិ «កិំ មហាសេដ្ឋិ ... » ... «អជ្ជ មេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស គហបតិស្ស ឧបដ្ឋានំ»តិ អាហ។

ពុទ្ធោតិ ត្វំ គហបតិ វទេសីតិ តស្ស កិរ បុព្វេ ពុទ្ធសទ្ទំ សុត្វា អនាថបិណ្ឌិកោ បញ្ចវណ្ណា បីតិ បដិលភតិ, សា តស្ស សីសេ ឧដ្ឋហិត្វា យាវ បាទបិដ្ឋិយា, បាទបិដ្ឋិយា ឧដ្ឋាយ យាវ សីសា គច្ឆតិ, ឧភតោ ឧដ្ឋាយ មជ្ឈេ ឱសរតិ, មជ្ឈេ ឧដ្ឋាយ ឧភតោ គច្ឆតិ។ សោ បីតិយា និរន្តរំ ផុដោ «ពុទ្ធោតិ ត្វំ គហបតិ វទេសី»តិ ឯវំ តិក្ខត្តុំ បុច្ឆិ។ អថ សោ «ហោ, គហបតិ, ពុទ្ធំ ការុណិកំ លោកនាថំ ជិនំ បដិលភិត្វា» ... «ពុទ្ធោ តាវ ឯកោ អាគតោ អាសិ ចិររត្តាយ ... ហោតិ, សព្វោ ច សិទ្ធិកោ ... ន សក្កា តត្ថ ឃោសនាយ ...»តិ ... «ពុទ្ធោ ពុទ្ធោ»តិ សទ្ទោ ... ពុទ្ធគតាយ សតិយា និបជ្ជីតិ អត្ថោ ... ពុទ្ធគតាយ ឯវ សតិយា និបជ្ជិ។ តំ ទិវសំ កិរស្ស ... ចេតនា ...

«ពុទ្ធោ ពុទ្ធោ»តិ សទ្ទាយំ ករោន្តោវ និបជ្ជិត្វា និទ្ទំ ឱក្កមិ។ តិក្ខត្តុំ ឧដ្ឋាសិ បភាតំ មញ្ញមានោតិ បឋមយាមេ តាវ ... បីតិចេតនា ... បីតិអាលោកោ អហោសិ, សព្ពតមំ វិគច្ឆិ, ទីបសហស្សុជ្ជលំ វិយ ... ចន្ទិមសូរិយុដ្ឋានំ វិយ ច ជាតំ។ សោ «បភាតំ អាបន្នោ ... »តិ ឧដ្ឋាយ អាកាសតលេ ឋត្វា ចន្ទំ ទិស្វា «ឯកោវ យាមោ គតោ, អញ្ញេ ទ្វេ អត្ថី»តិ បុន បវិសិត្វា និបជ្ជិ, ឯតេនុបាយេន មជ្ឈិមយាមាវសានេបិ បច្ឆិមយាមាវសានេបិ តិក្ខត្តុំ ឧដ្ឋាសិ។ បច្ឆិមយាមាវសានេ បន ពលវប្បច្ចូសេយេវ ឧដ្ឋាយ អាកាសតលំ អាគន្ត្វា មហាទ្វារាភិមុខោ អហោសិ, សត្តភូមិកទ្វារំ សយមេវ វិវដំ អហោសិ, បិវរា ... អន្តរវីថិំ បដិបជ្ជិ។

១០៥ អមនុស្សាតិ អធិគតវិសេសា ទេវតា។ តទា ហិ តា ទេវតាយោ អស្ស ការិកនិយ្យាតិ បច្ចាគតោ សមាយស្សមានោ «អយំ មហាសេដ្ឋិ ‘ពុទ្ធុបដ្ឋានំ គមិស្សាមី’តិ និក្ខន្តោ បឋមទស្សនេនេវ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាយ តិណ្ណំ រតនានំ អគ្គុបដ្ឋាកោ ហុត្វា អសទិសំ សង្ឃារាមំ កត្វា ចាតុទ្ទិសស្ស អរិយសង្ឃស្ស អនាថទ្វារោ ភវិស្សតិ, ន យុត្តមស្ស ទ្វារំ បិទហិតុ»ន្តិ ចិន្តេត្វា ទ្វារំ វិវរិំសុ។ អន្តរធាយីតិ រាជគហំ កិរ អាកិណ្ណមនុស្សំ, អន្តោនគរេ នវ កោដិយោ ពាហិរនគរេ នវាតិ តំ ឧបនិស្សាយ អដ្ឋារស មនុស្សកោដិយោ វសន្តិ។ អវេលាយ មតមនុស្សេ ពហិ នីហរិតុំ អសក្កោន្តា អដ្ដាលកេ ឋត្វា ពហិទ្វារេ ខិបន្តិ។ មហាសេដ្ឋិ នគរតោ ពហិ និក្ខន្តមត្តោវ អល្លសរីរំ បាទេន អក្កមិ, អបរម្បិ បិដ្ឋិបាទេន បហរិ, មក្ខិកា ឧប្បតិត្វា បរិកិរិំសុ, ទុគ្គន្ធោ នាសាបុដំ អភិហនិ, ពុទ្ធប្បសាទោ តនុត្តំ គតោ។ តេនស្ស អាលោកោ អន្តរធាយិ អន្ធការោ បាតុរហោសិ។ បីតិវេគស្ស តនុភាវេន ចិត្តសមុដ្ឋានរូបានិ បរិទុព្ពលភាវេន ... សទ្ទមនុស្សារេសីតិ «សេដ្ឋិស្ស ឧស្សាហំ ជនេស្សាមី»តិ សុវណ្ណកិង្កិណិកំ ឃដេន្តោ វិយ មធុរស្សរេន សទ្ទំ អនុស្សាវេសិ។

สตํ กญฺญาสหสฺสานีติ ปุริมปทานิปิ อิมินาว สหสฺส-ปเทน สทฺธึ สมฺพนฺธิตพฺพานิ ฯ ยเถว หิ สตํ กญฺญาสหสฺสานิ, เอวํ สตํ สหสฺสานิ หตฺถี, สตํ สหสฺสานิ อสฺสา, สตํ สหสฺสานิ รถาติ อยเมตฺถ อตฺโถ, อิติ เอเกกํ สตสหสฺสํ ทีปิตํ โหติ ฯ ปทวีติหารสฺสาติ ปทํ วีติหรติ เอตฺถาติ ปทวีติหาโร ฯ โส ทุตวิลมฺพิตํ อกตฺวา สมคมเนน ทฺวินฺนํ ปทานํ อนฺตเร มุฏฺฐิรตนมตฺตํ ฯ กลํ นาคฺฆนฺติ โสฬสินฺติ ตํ เอกํ ปทวีติหารํ โสฬส ภาเค กตฺวา ตโต เอโก โกฏฺฐาโส ปุน โสฬสธา, ตโต เอโก โสฬสธาติ เอวํ โสฬส วาเร โสฬสธา ภินฺนสฺส เอโก โกฏฺฐาโส โสฬสี กลา นาม, ตํ โสฬสึ กลํ เอตานิ จตฺตาริ สตสหสฺสานิ น อคฺฆนฺติ ฯ อิทํ วุตฺตํ โหติ – สตํ หตฺถิสหสฺสานิ สตํ อสฺสสหสฺสานิ สตํ รถสหสฺสานิ สตํ กญฺญาสหสฺสานิ, ตา จ โข อามุกฺกมณิกุณฺฑลา สกลชมฺพุทีปราชธีตโรวาติ อิมสฺมา เอตฺตกา ลิกา วิหารํ คจฺฉนฺตสฺส ตสฺมึ โสฬสิกลาสงฺขาเต ปเทเส ลทฺธนสาธนวเสน ปวตฺตเจตนาว อุตฺตริตราติ ฯ ปทํ วา วีติหรติ เอเตนาติ ปทวีติหาโร, ตถาปวตฺตา กุสลเจตนา, ตสฺสา ผลํ โสฬสธา กตฺวาติ จ วทนฺติ ฯ อิทํ ปน วิหารคมนํ กสฺส วเสน กถิตนฺติ? วิหารํ คนฺตฺวา อนนฺตรเมว โสตาปตฺติผเล ปติฏฺฐหนฺตสฺส วเสน กถิตํ ฯ “คนฺธมาลาทีหิ ปูชํ กริสฺสามิ, เจติยํ วนฺทิสฺสามิ, ธมฺมํ โสสฺสามิ, ทีปปูชํ กริสฺสามิ, สงฺฆํ นิมนฺเตตฺวา ทานํ ทสฺสามิ, สิกฺขาปเทสุ วา สรเณสุ วา ปติฏฺฐหิสฺสามี”ติ คจฺฉโตปิ วเสน วฏฺฏติเยว ฯ

อนฺธกาโร อนฺตรธายีติ โส กิร จินฺเตสิ “อหํ เอกโกติ สญฺญํ กโรมิ, อมนุสฺสา จ เม อนุกมฺปิตา สหายา อตฺถิ, กสฺมา ภายามี”ติ สูโร อโหสิ ฯ อถสฺส พลวา พุทฺธปฺปสาโท อุปฺปชฺชิ, ตสฺมา อนฺธกาโร อนฺตรธายิ ฯ เสสวาเรสุปิ เอเสว นโย ฯ

อาโลโก ปาตุรโหสีติ ปุริมพุทฺเธสุ จิรกาลปริจยสมฺภูตสฺส พลวโต ปสาทสฺส วเสน อุปฺปนฺนาย อุปจาราย พุทฺธารมฺมณาย ปีติยา สมุฏฺฐาปิโต วิปสฺสโนภาสสทิโส สาติสโย จิตฺตปจฺจยอุตุสมุฏฺฐาโน อาโลโก ปาตุรโหสิ ฯ เทวตาหิ กโตติปิ วทนฺติ, ปุริโมเยว ยุตฺตตโร ฯ เอหิ สุทตฺตาติ โส กิร เสฏฺฐิ คจฺฉมาโนว จินฺเตสิ “อิมสฺมึ โลเก พหู ปูรณกสฺสปาทโย ติตฺถิยา ‘มยํ พุทฺธา, มยํ พุทฺธา’ติ วทนฺติ, กถํ นุ โข อหํ สตฺถุ พุทฺธภาวํ ชาเนยฺย”นฺติ ฯ อถสฺส เอตทโหสิ “มยฺหํ คุณวเสน อุปฺปนฺนํ นามํ มหาชโน ชานาติ, กุลทตฺติยํ ปน เม นามํ อญฺญตฺร มยา น โกจิ ชานาติ, สเจ พุทฺโธ ภวิสฺสติ, กุลทตฺติกนาเมน มํ อาลปิสฺสตี”ติ ฯ สตฺถา ตสฺส จิตฺตํ ญตฺวา เอวมาห ฯ

ปรินิพฺพุโตติ กิเลสปรินิพฺพาเนน ปรินิพฺพุโต ฯ อาสตฺติโยติ รูปาทีสุ อาสชฺชนฏฺเฐน อาสตฺติโย, ตณฺหาโย ฯ สนฺตินฺติ กิเลสวูปสมํ ฯ ปปฺปุยฺยาติ อกฺกมกฺกน ปตฺวา ฯ เสสเมตฺถ ปาฬิอนุสาเรเนว เวทิตพฺพํ ฯ ยญฺเจตฺถ อนุตฺตานตฺถํ, ตํ อฏฺฐกถายํ วุตฺตเมว ฯ

๑๐๙. วยเมว เวยฺยายิกนฺติ อาห “เวยฺยายิกนฺติ วยกรณํ วุจฺจตี”ติ ฯ

อนาถปิณฺฑิกวตฺถุวณฺณนา นิฏฺฐิตา ฯ

អក្កោសវគ្គោ

១១០-១១១. ឧក្កិដ្ឋាលោកគ្គិ អក្កុមោ ពុទ្ធនិមិត្តិ ឧក្កិដ្ឋាលោកា អថ ខោ កហចា ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ (ឌ. អដ្ឋ. ១.១.១៩ តិត្តិវិនយបដ្ឋានកា) តេហិ ភិក្ខុហិ អត្ថតោ អត្ថតោ វុដ្ឋិតវេត អក្កោសភាឌិវេហាត់ ឧទិតកាលេ “ត, ភិក្ខវេ, មណ្ឌិយាសកេ អក្កោសភាឌីតិ បត្វា ឧត្តិយក្សុលិ បត្តុឌិតោ បយាហិ, ត ទ្រាហ្មណក្សុលិ, ត កហបតិក្សុលិ បត្តុឌិតោ, ត ចិតយឆវោ, ត ឃុត្តត្តិកោ, ត អាភិឆមិ្ទកោ, ត បឆមណ្ឌាភាឌិលិហិតោ, ត សោតាបន្នាឌសោយា បយាហិ, អថ ខោ, ភិក្ខវេ, ព្ទមស្មិំ សាសកេ យធាចុដ្ឋំ អភិចាឌត់ បដ្ឋាគត់ អឈ្ឈាលិកមិំ សាមិឌិកមិំ ពត្តត្តំ, អក្កោសត់ អកេក្កាឌពំ អក្កបិណ្ឌោ លឌ្ឋត្ថោ, ព្ទឆមេត្ថ បយាហិ, តស្មា ចុឌ្ឌតវោ ភិក្ខុ ឲតេសំ អត្ថុឆ្ចិកោ. ព្ទឆាតិ ខោ បត, ភិក្ខវេ, សារីបុត្តោ មណ្ឌិយអក្កសាចកោ អត្ថឆមុឆក្កប្បចត្តកោ មយាតត្តវសេភាសត់ លឆ្នំ អវេហតិ. សោ ព្ទមំ វត្តិ សេភាសត់ អលកន្តោ វុក្កមុលេ ឌិតិភាមេសិ. ត្សមេឡាឌាតេច ឲចំ អការចា អប្បតិស្សា, កឆ្នត្តេ កឆ្នត្តេ ការេល កិត្តិ កត្វា ចិហរិស្សថា”តិ ចត្វា អថ តេសំ ឌ្ឋចាឌតាតត្វាយ “បុត្តោ, ភិក្ខវេ, តិវច្ឆាតកាតាបិ ‘ត ខោ បតេតំ អមគ្គាំ បតិវុបំ, យំ មយំ អញ្ញាមញ្ញំ អការចា អប្បតិស្សា អសកាកចុត្តិតោ ចិហរេយ្យាម, អថេមេឡា មហល្លកតរំ ឌាតិត្វា តស្ស អភិចាឌតាឌីតិ ករិស្សាមា’តិ សាឆុកំ ឌិមំសិត្វា ‘អយំ មហល្លកោ’តិ ញាត្វា តស្ស អភិចាឌតាឌីតិ កត្វា ឧឆបតំ បុវេមយាតា កតា”តិ ចត្វា អតីតំ អាហរិត្វា ឧស្សេតំ ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ

ឧយ ចុឌ្ឌមបចាយត្តីតិ ឌាតិចុឌ្ឌោ ចយោចុឌ្ឌោ គុណចុឌ្ឌោតិ តយោ ចុឌ្ឌា. តេសុ ឌាតិសម្បន្នោ ឌាតិចុឌ្ឌោ តាម, ចយេ ឌិតោ ចយោចុឌ្ឌោ តាម, គុណសម្បន្នោ គុណចុឌ្ឌោ តាម. តេសុ គុណសម្បន្នោ ចយោចុឌ្ឌោ ព្ទមស្មិំ ឋានេ ចុឌ្ឌោតិ អធិប្បេតោ. អបចាយត្តីតិ ខេដ្ឋាបចាយិកកម្មេត បុវេត្តិ. ឆមុស្ស កោចិទាតិ ខេដ្ឋាបចាយតឆមុស្ស កោចិទា ក្សុសលា. ទិដ្ឋេច ឆម្មេតិ ព្ទមស្មិំ ខេច អត្តភាវេ. បាសំសាតិ បសំសារហា. សម្បរាយេ ច សុគ្គតីតិ សម្បរេតព្ទេ ព្ទមំ លោកំ ហិត្វា កត្តព្ទេ បវលោកេបិ តេសំ សុគតិ ខេច ហោតីតិ អត្ថោ. អយំ បនេត្ថ បិណ្ឌត្ថោ – ភិក្ខវេ, ឧត្តិយា ចា ហោន្តុ ទ្រាហ្មណា ចា ចេស្សា ចា សុទ្ទា ចា កហដ្ឋា ចា បត្តុឌិតា ចា តិវច្ឆាតកាតា ចា, ឧយ កោចិ សត្តា ខេដ្ឋាបចិតិកម្មេ ឆេកា ក្សុសលា គុណសម្បន្នាត់ ចយោចុឌ្ឌាត់ អបចិតិំ ករោន្តិ, តេ ព្ទមស្មិំញ្ច អត្តភាវេ ខេដ្ឋាបចិតិការកាតិ បសំសំ ចណ្ណត់ ទោមត់ លភន្តិ, កាយស្ស ច ភេឌា សគ្គេ តិព្ទត្តន្តីតិ.

អក្កោសភាឌិអត្ថុឌាតកចាចណ្ណតា តិដ្ឋិតា.

អាសតប្បឌិធាហតាឌិកចាចណ្ណតា

១១១-៣. វុឌ្ឌិស្សកតត្តិ ពិហិហិ សង្ឃវុឌ្ឌិស្ស កតំ. ពិហិចិកតត្តិ ពិហិហិ កតំ បញ្ញាត្តំ, ពិហិសន្តកន្តិ ចុត្តំ ហោតិ. អតិសមិំ អាកន្ត្វាតិ ភិក្ខុត់ អាសន្តតរំ ឋាត់ អាកន្ត្វា.

រេសតាសតក្កាហាបកសមុទ្ទិកឆាទណ្ណកា

៦០៥៌ បច្ចេយេភេចហិ តំ បដិឌក្កតំ លភិស្សតីតិ តស្មិំ រេសតាសេភ យហារេធរា តស្ស បច្ចយស្ស ការេណា អញ្ញាត្វ អកត្វា ចសត្តារេយច តំ បដិឌក្កិស្សត្តីតិ អនេត្វា៌ ស្ពាឃ្លិកា កចិស្សត្តីតិ ស្កិត្តកណ្ឌា កចិស្សត្តិ, អត្តនោ អត្តនោ បរិក្លាទេរ ករេហត្វា តត្វ តត្វ ចិចរិស្សត្តីតិ អនេត្វា៌ ឌីឈសាលិតិ ចក្កយតសាលិ៌ យណ្ឌលយាឡឡ ស្កបដ្ឋាតសាលិ៌ អត្រុឥហតីតិ បឹឡុតិ៌ ឌឡ្យឌីរេប បតាតិ អវិយរេឥរេស កិក្ល សត្ថាឃ ទុត្តំ៌ រេព ពិរ តឆា បញ្ញារេបត្តិ៌ ភ រោកាធរការេយា ឈរេដ្ឋតរេញ្ញាតិ ទុត្តរេយចត្វំ ចិការេចតិ “ភ តត្វ យត្រុស្សា ចត្តញ្ញា”តិអាឌិភា៌ ចិតក្កំ លិត្តិត្វាតិ “ញ្ញាយិភា តីហារេទភ កន្ធត្តំ ឌិស្វា តិចារេទត្វា បច្ចរេយ ឥស្សត្តិ”តិ ឲចទ្វំ ចិតក្កំ អត្រុប្បារេឥត្វា៌ រេពស្ងុ រេច ឲរេកាតិ រេពស្ងុ យត្រុស្សស្ងុ ឲរេកា បណ្ឌិតបុរិរេសា៌ កណ្ឌបដិដ្ឋាឥតត្តិ បដិដ្ឋាឥតកកណ្ឌំ, សឹរបដិដ្ឋាឥតំ ឌីចរត្តិ អនេត្វា៌

បដិឌក្កិតញ្ញាតីតិ សមុឌ្ឌតាឌីហិ បដិឌក្កិតញ្ញាតិ៌ យុណ្ឌរេចឌិកាឃាតិ រេចតិយស្ស ហយិុំយរេចឌិកាឃ៌ ហយិុំយរេចឌិកាតិ ច រេចតិយស្ស ស្កបរិ ចត្រុរេស្សរេចឌិរេយា ទុច្ចតិ៌ បដិក្កយុាតិ ចិហារេតា អបសក្កិត្វា៌ ស្កបតិរេក្លបត្តិ រេលត្តំ ចា តាឡញ្ញរេកទាឌិអារាយំ ចា កហាបណាឌីតិ ចា អារាយិកាឌីតំ តិឃ្យារេតត្វា “ញ្ញរេតា ស្កប្បត្កា ចត្ថិ ចស្សាចាសិកត្វាឃ រេហាត្វ”តិ ឌិត្តំ៌ ចត្តំ កត្វាតិ តស្មិំ រេសភាសេភ កត្តញ្ញចត្តំ កត្វា៌

បុក្កលចរេសរេភច កាតញ្ញត្តិ បររេតា ចក្លយាតតរេយត “កិក្ល ឌីចរេទត កិលយត្តិ, ឲត្តកំ តាយ តណ្ឌុលកាកំ កិក្លតំ ឌីចរំ កាតំ ទុច្ចតី”តិអាឌិភា បុក្កលបរាយាសចរេសរេភច កាតញ្ញំ, “សឈ្ឈោ ឌីចរេទត កិលយតី”តិអាឌិភា បត សឈ្ឈបរាយាសចរេសភ ត កាតញ្ញំ៌ ឌីចរបច្ចយត្តិ ឌីចរសក្លាតំ បច្ចយំ៌ ទុត្តត្តិ យហាអដ្ឋកឆាយំទុត្តំ៌ កស្មា ឲចំ ទុត្តត្តិ អាហ “ឲចញ្ញាភចរេកា ទុឆ្ឌតរេស្ស, ទុរេឆ្ឌា ច តចកស្ស ការេហស្សតី”តិ, ឃស្មា អត្តភាច អត្តនោ បរេបតំ ត សក្កា, តស្មា ត្លឹស្ងុ សមុរេពស្ងុ តចរេកា ទុឆ្ឌតរេស្ស, ទុរេឆ្ឌា ច តចកស្សាតិ ស្ករេភា អញ្ញាយញ្ញា ការេហស្សត្តីតិ អឆិប្បារេយា៌ សមុតរេសតាសតក្កាហាបកស្ស អាណត្តិឃា អរេញ្ញាត កាហិរេតបិ ការេហា ទុហតិរេយចាតិ រេចឌិតញ្ញំ៌ អដ្ឋបិ រេសាឡអសបិ ឌរេតសមុត្តិតំ ចដ្ឋតីតិ កំ ចិស្សំ ចិស្សំ សមុត្តិតំ ចដ្ឋតិ, ស្កធាហុ ឲករេតាតិ? ឲករេតាបិ ចដ្ឋតិ៌ តិក្កហកមុរេយច ហិ សឈ្ឈោ សឈ្ឈស្ស ត ករេទាតិ, សមុទ្ទិធាតំ បត ធាហ្វតយ្បិ ឲករេតា កាតំ ចដ្ឋតិ, រេពរេភច សត្តសតិកក្លន្ធរេក ស្កញ្ញាហិកសមុទ្ទិតំ អដ្ឋបិ ឌតា ឲករេតា សមុតាតិ៌

យរេក្កាតិ យរេក្ក កតឌីឈសាលិ៌ រេបិក្លទលីតិ តហាឃត្តាតំ រេបិក្លទលិយំ កតសាលិ៌ ទុក្លយ្វលិឥរេយា លត្កា កចាដពាឆ្ឌាច រេសតាសតំ៌ ចិឌរេដត្វាតិ ចិរេយារេឌត្វា, ចិស្សំ ចិស្សំ កត្វាតិ អនេត្វា៌ អាចារេសឃ្វតិ រេសតាសរេតស្ងុ៌ បក្លិបិត្វាតិ ឲត្វ បក្លិបតំ តាយ រេពស្ងុ ចសត្តាតំ ញ្ញរេតា ស្កប្បត្កចស្សាចាសិកឥាតំ៌ បចិសិតញ្ញត្តិ អរេញ្ញាហិ កិក្លហិ តស្មិំ យហាលិរេក បរិរេចរេណ ចសិត្វា រេចតិរេយ ចត្តំ កត្វាច លិរេកា ករេហតរេញ្ញាតិ អឆិប្បារេយា៌

បច្ចយំ ចិស្សរេឌ្ឌតីតិ ឌីចរបច្ចយំ តាឆិចារេសតិ៌ អឃយ្បិតិ រេពត ចិស្សដ្ឋបច្ចរេយាបិ៌ ស្កបតិពត្តិត្វា ការេហតញ្ញត្តិ “ញ្ញយស្មិំ ទុរេក្ល ចា យណ្ឌរេប ចា ចសិត្វា រេចតិរេយ ចត្តំ កត្វា កណ្ហចា”តិ ឲចំ ស្កបតិពត្តិត្វា ការេហតញ្ញំ៌ “កត្វ ត្រុ រេលា ចសិស្សាយិ, កត្វ ចសត្តស្ស ឋាស្ងុ កចិស្សតិ, កត្វ ចា បច្ចរេយា កចិស្សតី”តិ ឲចំ ស្កប្បរេត្កត ចិតរេក្កត ចរតីតិ ចិតក្កចារិរេកា៌ អរេញ្ញាចិហារេទស្ងុ បរិស្សឃចិឌាតតត្វំ ញ្ញត្ថិតញ្ញត្វា “បញ្ចា បញ្ចា

ដុក្កា កោរេតត្វា”តិ ចុត្តំ៉

ចត្តត្ថិ ពតិពចត្ថំ តិចិឆយ្យុតិ បរិឃត្តិបដិបត្តិបដិវេធចសេត តិចិឆយ្យុំ សោរេឆត្វា បញ្ញាខេឆាតិ ករេត្ត អាចារក្យលបុត្តេ ឧបបរិក្ខិត្វា បញ្ញាខេឆ៉ ឥសចត្ថុពពឆា តាយ អប្បិច្ឆពឆា នត្តុដ្ឋិពឆា បចិចេពពឆា អសំសក្កពឆា ចីរិឃារម្ភពឆា សីលពឆា នយាធិពឆា បញ្ញាពឆា ចិយុត្តិពឆា ចិយុត្តិញាណឥស្សតពឆា៉

ចិក្កហសំចត្តិកចេតំ ចិក្កាហិកំ៉ ចត្បរាទក្ក អហារេបត្តាតិ ញុគ្គាតុស្សតិ រេយត្តា អសុកំ ឃរោយស្សតីតិ ញ្ញុំ ចត្បរាទក្ក អបរិហារេបត្តា៉ ឥត្តកថ្ងៃតាឥតចត្ថំ អាចិក្កិតញ្ញត្តិ ៤ត្ត ឥត្តកថ្ងៃតាឥតចត្ថំ រេឃា រេឥចសិកំ នញ្ញុយ្យញ្ញ្ញុសេតិ, តេត សាយេយោទាគីហិ អាហរិត្វា កិក្កុតំ ឃឆាសុលំ បរិក្ខញ្ញតត្វាឃ ឥត្តកថ្ងៃយាឡអកោ តិក្កិតេត្តសុ ឥត្តកេថ្ងៃសុ ឌិចេស ឌិចេស ៤កេឃច ឥត្តកថ្ងៃ កេហតញ្ញុំ៉ រេឃា បត រេឥចសិកំ ត ញ្ញុសេតិ, បឥាតឈេរ ចសិត្វា ឥយុស្សចេត ចា ឧបេសឃេក្ក ចា ឌិស្សតិ, តេត បយាលំ សល្លេក្ខិត្វា ចត្តារិ បញ្ចា ឥត្តកថ្ងៃតិ អត្តតោ ចសត្ថាសេត ឧបេត្វា ហាឌិតញ្ញុតិ៉ តេសុ លីលេហសុ សចេ បុតបិ ឥត្តកថ្ងៃយាឡអកោ ញាហុតិ ហោត្តិេឃច, បុតបិ អាហរិត្វា ហាឌិតញ្ញុតិ៉ ឃឌិ បត បយាលំ អសល្លេក្ខិត្វា អាហរេតិ, តេសុ អលីលេហសុេឃច យាឡអកោ លីឃតិ, តេតា កោចិ រេឆរា “រេឃហិ កហិតាតិ, តេ បដិហរត្វា”តិ ចេឥឃ្ញុំ, កោចិ “ហាឥត្វា, បុត សាយេយោទា អាហរិស្សត្តិ”តិ៉ តស្មា ចិចាឥបរិហារត្ថំ បយាលំ សល្លេក្ខិតញ្ញុំ៉ កហេហា បត រេឥាសេសា តត្តិ, យក្កុ កច្ឆេត្តតបិ ៤កំ ចា េទ្វ ចា ឆចិកាឃ បក្កិបិត្វា កត្តញ្ញុតិ៉ កិក្កាចារចត្ថំ ចត្តក្ខេត្តេកោ បិណ្ឌចារិកចេត្ត អាចិ កចិស្សតិ៉

បត្តជ្ឈាសេតិ ចស្សេក្កត អាកត្តកកិក្កុតោ បត្តជ្ឈាសេត៉ តេសំ លិត្តុចស្សត្តា “សាឌិឃត្តាបិ ហិ តេ តេច ចស្សាចាសិកស្ស សាយិតោ”តិ ចុត្តំ, បឥយំេឃច ពតិកាឃ កតត្តា លីឃត្តាបិ ច អាចាសិកា តេច អឥាតុំ លកត្តីតិ ចុត្តំ៉ កតិតិចិដ្ឋត្តិ កតិ កត្វា ចិឃ តិចិដ្ឋំ បរិឃិដ្ឋំ៉ សញ្ញូកំ បត អបរេលិកតកយ្ញំ កត្វា កាហិតត្តិ ញញុបញ្ញាឥំ សត្តាឃ ចុត្តំ៉ បច្ចឃចសេត កាហិតត្តិ ឥាឃកាតំ ចស្សាចាសិកបច្ចឃចសេត កាហិតំ សត្តាឃ ចុត្តំ៉ “ញ្ញុឆ, កិក្កេច, ចស្សំ ចុត្ថេ កិក្ខុ ចិញ្ញុឃតិ, សញ្ញុស្សេចេត”ត្តិ (យហាច៉ ១៧៣-១៧៤) ចេតេតា “កតជ្ឈាសេត...េប... សញ្ញូកំ ហោតី”តិ ចុត្តំ៉ យត្ថស្សតិ ឥាឃកយត្ថស្ស៉ ចេកាកំ សាយេយោស្សាតិ បឥយកាកស្ស កាហិតត្តា ចុត្តំ៉

សេនាសត្តកាហាបកសម្មុតិកឆាចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

ឧបត្ថុចត្តុកឆាចណ្ណតា

១៨៥៉ ឃំ តឃា តត្ថ សេនាសនំ កហិតំ...េប... ញ្ញុឆ យុត្តំ ហោតីតិ ឃំ តឃា តត្ថ កាយកាចាទេស បច្ឆា សេនាសនំ កហិតំ, តំ តេ កញ្ញុត្តេតេច ញ្ញុឆ សាចត្តិឃំ បឥយកហិតសេនាសនំ យុត្តំ ហោតិ៉ ញ្ញុឆ ឥាតាហំ...េប... តត្រាបិ យុត្តត្តិ “ញ្ញុឥាតាហំ, អាចុសោ, ញ្ញុយស្មឹ កាយកាចាទេស កហិតសេនាសនំ យុញ្ញាយី”តិ ចឥេត្តត តត្រាបិ កាយកាចាទេស កហិតសេនាសនំ យុត្តំ៉

᪑᪑᪐᪨ ᨯᩦᩊᩣᩈᨲᩥ ᨲᩣᨿ ᨿᨾᨠᨸᩣᨭᩥᩉᩣᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨿᩴ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨶᨠᩮᨲᩣ ᩈᩩᨸᩴ ᨲᩥᩈᩦᨴᩥᨲᩴ ᨷᩮᩉᩣᨲᩥ᪨ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᨿᩥᨶ᩠ᨲᩮᩃᩣ ᩋᩈ᩠ᩈᩣᨲᩥ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᨲᩮᩃᩣ᪨ “ᨷᩥᩈᩣᨦ᩠ᨣᩔ ᨲᩮᩃᩣ ᨲᩣᨿ ᨲᩮᩉᩥᨿᨷᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᩣ, ᨲᩮᩈᩣ ᨧ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᨠᩩᨾ᩠ᨽᩮ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩮᨲᩣ”ᨲᩥ ᨠᨳᩥᨲᨷᨴᩮᩈᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨠᩥᩉᩥᨧᩥᨠᨲᨻᩦᩉᩣᩁᩮᨲ ᩃᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨠᩥᩉᩥᨧᩥᨠᨲᨻᩦᩉᩣᩁᩮᨲ ᨷᩁᩥᨠᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᩃᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮᩉᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨯᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᨲᩮᩅ ᨲᩥᩈᩦᨴᩥᨲᩴ ᩃᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲ ᩈᨿᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩁᩣᨷᩥᨲᩣᨶᩥ ᨧ᪨

ᩋᩅᩥᩔᨭ᩠ᨮᩦᨿᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪑᪑᪨ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩮᩁᩣᨲᩥ ᨻᩣᩉᩥᩁᨠᨣᩣᨾᩣᨲᩥᨠᩣ ᨿᩉᩣᨵᩣᨩᩥ᪨ ᨡᩃᩴ ᨠᩃᩥᨿᩴ ᩋᩃᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩮᩁᩣ᪨ “ᨵᨦ᩠ᨵᩣᨩᩥ ᨩᩥᨿ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᩅᩣᨠᩴ ᨯᩦᩊᨿᩩᨲᩮᩣ ᨿᨲᩮ᩠ᨳ ᨷᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩴ ᨦᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨲᩣ”ᨲᩥ ᨠᨳᩥᨲᨷᨴᩮᩈᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥᨿᩩᩃᩮᩃᩥᨶᨲᩮᩣᨲᩥ ᨿᩥᩈᨯᩥᨭ᩠ᨮᩮᨿ᩠ᨿᩩᨿ᩠ᨿᩩᨯ᩠ᨰᩈᨿᨲ᩠ᨲᨧᨠ᩠ᨠᨧᩮᩈᨲ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᩃᩥᨶᨲᩮᩣ᪨

ᩅᩣᨧᨲᩮᨲᨧ ᩅᩣᨧᨲᩮᩴ ᨠᩁᨠᩮᩃᩣᨲ ᨧ ᨠᩁᨠᩃᩣᨲᩥ ᩒᨲ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᩈ ᨲᨠᩣᨦ᩠ᨣᩣᩁᩈᩈ ᨷᩩᩁᩥᨿᨦᩴ ᩅᩣᨧᨲᩮᩴ, ᨷᨪ᩠ᨩᨿᨲᩴ ᨠᩁᨠᩃᩣᨲᩥ ᨲᨧᨯᩥᨲᨭ᩠ᨮᩣ᪨ ᨡᩣᨲᩣᩁᨷᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨠᩥᨠ᩠ᨠᩈᨦ᩠ᨥ ᨡᩣᨲᩣᩁᨷᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨠᨷᩥᨿᨿᨭ᩠ᨮᩣ ᩈᨿᨩᩥᨲ᩠ᨳᩥᨲᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ “ᩈᨦ᩠ᨥᩔ ᨲᩮᨿᩣ”ᨲᩥ ᨯᩥᨭ᩠ᨮ ᩈᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᨲᩮ ᨷᨲ “ᨧᩥᩉᩣᩁᩔ ᨲᩮᨿᩣ”ᨲᩥ ᨧᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩩᨧᨱ᩠ᨱᩁᨡᨲᨿᨿᩣᨯᩥᩋᨠᨷᩥᨿᨿᨭ᩠ᨮᩣᨷᩥ ᩈᨿᨩᩥᨲ᩠ᨳᩥᨲᩴ ᨵᨦ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲ ᨲᩣᨵᩃᩴ…ᨷᩮ… ᨷᩁᩥᨧᨲ᩠ᨲᩮᨲᩴ ᨵᨦ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ ᩋᩅᩣᨧᨲᩮᨲ ᩅᩣᨧᨲᨿᩥ ᩋᩅᩣᨧᨲᨿᩥ ᨷᩁᩥᨧᨲ᩠ᨲᩮᨲᩴ ᨵᨦ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨦᩈᩈᨲᩥ᪨ ᩅᩣᨧᨲᩮᨲ ᩋᩅᩣᨧᨲᩮᨿᨧ ᩉᩥ ᨷᩁᩥᨧᨲ᩠ᨲᩮᨲᩴ ᨲ ᨵᨦ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨠᨷᩥᨿᩴ ᨧᩣ ᨿᩉᩥᨠᨷᩥᨿᩴ ᨧᩣᨲᩥ ᩒᨲ ᩋᨠᨷᩥᨿᩴ ᨲᩣᨿ ᩈᩩᨧᨱ᩠ᨱᨿᨿᨭ᩠ᨮᩣᨯᩥ ᩋᨠᨷᩥᨿᨠᩥᩈᩥᨲᩥᨭ᩠ᨮᩉᨲᩣᨶᩥ ᨧ᪨ ᨿᩉᩥᨠᨷᩥᨿᩴ ᨲᩣᨿ ᨦᨲ᩠ᨲᨿᨿᨭ᩠ᨮᩣᨯᩥ ᨷᩥᨧᩣᩁᩣᨯᩥᨠᨷᩥᨿᩋᨲ᩠ᨳᩁᩃᩣᨯᩦᨶᩥ ᨧ᪨

ᨷᩥᩁᩥᩉᩣᩁᩥᨿᩴ ᨲ ᨵᨦ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨩᩥᨿ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩁᩥᩉᩁᩥᨲᩴ ᨲ ᨵᨦ᩠ᨲᩥ᪨ “ᨠᩥᩉᩥᨧᩥᨠᨲᨻᩦᩉᩣᩁᩮᨲᩮᨧ ᨷᩁᩥᨠᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᨭ᩠ᨮᩣ”ᨲ᩠ᨲᩥ ᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ ᩈᨲᩮ ᩋᩣᩁᩣᨿᩥᨠᩣᨦᩮᨿᩣ ᨷᨩᩥᩈᩣᩁᨿᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨩᩥᨦᨲ᩠ᨲᩥ, ᨷᩁᩥᨠᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨵᨦ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨦᩈᩈᨲᩥ᪨ “ᨷᨱ᩠ᨱᩈᩩᨧᩥ ᨲᩣᨿ ᩃᩃᩃᩦ”ᨲᩥ ᨿᩉᩣᨠᨳᩥᨲᨷᨴᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

“ᩋᨯ᩠ᨰᩣᨯᩥᩉᩪᨲᩥ ᨠᨷᩥᨿᩁᨲᩣ ᨷᨯ᩠ᨰᩣᨿ ᨿᩣᨧ ᩋᩥᩈᨠᩩᨯ”ᨲ᩠ᨲᩥ ᨠᨳᩥᨲᨷᨴᩮᩈᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᨯ᩠ᨰᩣᨯᩥᩉᩪ ᨲᩣᨿ ᨧᩥᨦᨲ᩠ᨲᩥᨧᨲᩩᩁᨦ᩠ᨠᩃᨲ᩠ᨲᩥᨷᩥ ᨧᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩣᨲᨠᩣᨲᩥ ᩈᨪ᩠ᨩᩥᨠᩩᨿᩴ ᨡᩣᨲᩣ᪨ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩈᩩᨧᩥᨦᩃ᩠ᩃᨿᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨯᩦᩊᨲᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᩁᩥᩃᩣᩉᨲᩣ ᨷᨱ᩠ᨱᩈᩩᨧᩥᨦᩃ᩠ᩃᨿᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨿᩩᨭ᩠ᨮᩣᨷᨭ᩠ᨮᩣᨡᩣᨲᩮᨿᨧ ᨷᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿᩴ ᨧᩥᩈᩩᩴ ᩋᩣᨠᨲᨭ᩠ᨮᩣ “ᨿᩩᨭ᩠ᨮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨦᨭ᩠ᨮᩣ ᨦᩮᨷᨲ᩠ᩅᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᨷᩩᨿᩣᨿᩃᩣᨲᩥ ᨯᩦᩊᨲᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᨷᩩᨿᩣᨿᩃᩣ᪨ ᩌᨦ᩠ᨣᨲᨹᩃᨠᩴ ᨲᩣᨿ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨦᩮᨷᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᨩᩥᨲᨯᩦᨧᩮᩴ ᩉᨲᩮ᩠ᨳᨲ ᩌᨦ᩠ᨣᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᩌᨦ᩠ᨣᨲᨿᩩᨠᩮᩁᩣ ᨲᩣᨿ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨲᩣᨯᩥᩌᨦ᩠ᨣᨲᩴ ᨠᨲᩣᨲᩥ ᨧᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨿ᩠ᨿᩃᨲ᩠ᨲᩥ ᨹᩃᨠᩮᩉᩥ ᨷᩮᨷᩥᨠ᩠ᨠᩁᩃᩦᩈᨯᩥᩈᩴ ᨠᨲᨷᩥᨲᩦᨿᨠᩣᨡᨲᩥ᪨ ᩁᨡᨲᨦᩣᩃᩦᨲᩥ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨷᨠ᩠ᨠᩁᨡᨲᩥ ᩋᩣᨠᩥᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨦᩮᨷᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᨠ᩠ᨿᨲ᩠ᨳᩁᩃᩣ ᨠᩣᨲᩴ ᨵᨦ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨠᨷᩥᨿᨧᩩᩴ ᩈᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨷᨬ᩠ᨧᨲ᩠ᨳᩁᩃᩣᨠᩣᨲᩥᨠᨲ᩠ᨲᩥ ᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ ᨿᨭ᩠ᨮᩣᨷᩦᨦᨷᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨲᩴ ᨵᨦ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨯᩦᨲᨷᨲᩥ᪨ ᨷᩥᨧᩣᩁᩣᨯᩥᨷᨬ᩠ᨧᨲ᩠ᨳᩁᩃᨿᩥ ᨠᩁᨠᩃᩣᨲᩥ ᩒᨲᨠ, ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨷᨲᩮ, ᨩᩦᨿᩴᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨲᩮᩉᨲᨭ᩠ᨮᩣ᪨ ᨿᩩᨯ᩠ᨰᨷᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩥ ᨲᩣᩃᨷᨱ᩠ᨱᩴ ᩈᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᨿᨧᨠᨷᩩᨯ᩠ᨰᩣᨣᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪑᪒᪨ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨷᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᨿᩣᨦᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᨲᩁᩔᨲᩦᨲᩥ ᩈᩣᨿᩥᨠᩣᩁᩮᨿᨧ ᨠᨬ᩠ᨧᩥ ᨠᩥᨠ᩠ᨠ ᩈᨿᩣᨦᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᨲᩁᩔᨲᩥ᪨ ᨯ᩠ᨰᩩᨠᩣᩁᩮᩃ ᨷᨩᩥᨭ᩠ᨮᩣᩉᩥᨲᩴ ᨲ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩦᨲᩥ

ᩉᩮᨿᨲ᩠ᨲᨠᩥᨿᩮᩔ ᩋᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᨠᩥᩁᩥᨿᩣ ᨷᨭᩥᨻᩣᩉᩥᨲᩩᩴ ᨶ ᩃᨽᨲᩥ. ᨲᩥᨠᩣᨣᨲ᩠ᨲᩥ ᨲᨲᩥᨿᨠᩣᨿᩴ ᨿᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩅᩥᩉᩣᩁᩥᨠᩣᨶᩴ ᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣᨿᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨿᩮᨶ ᨿᩮᩣ ᩈᩘᨥᩔ ᨠᨲᩣᨠᨲᩔ ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩣᨶᩥ ᨧ ᨶᩅᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩥ ᨧ ᩅᩈᨶ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ ᨶ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩅᩥᩉᩣᩁᩥᨠᩣᨶᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣᨿᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ. ᩑᨲᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩅᩥᩉᩣᩁᩥᨠᩣᨶᩴ ᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩃᨽᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲᩴ ᨲᨲᩥᨿᨠᩣᨿᩴ ᩏᨷᨲ᩠ᨳᨾ᩠ᨽᨠᩣᨿᩴ ᨧ ᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩃᨽᨲᩥ. ᩋᨶᨲ᩠ᨳᩣᩁᨶᨲᩥ ᨿᩮᨶᩣᨶᩮᨶ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨧᩥᨶᩮᩈᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨶᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ.

ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᩁᨷᩁᩥᨽᩮᩣᨣᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪑᪓. ᨧᨠ᩠ᨠᩃᩥᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᨾ᩠ᨻᩃᩦᨴᩦᩉᩥ ᩅᩮᨮᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᨠ᩠ᨠᩈᨱ᩠ᨮᩣᨶᩮᨶ ᨷᩣᨴᨷᩩᨬ᩠ᨨᨶᨿᩮᩣᨣ᩠ᨣᩴ ᨠᨲᩴ. ᨷᩁᩥᨽᨱ᩠ᨯᨠᨲᩣ ᨽᩪᨾᩥ ᨶᩣᨾ ᩈᨱ᩠ᩉᨾᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᩉᩥ ᨠᨲᩣ ᨠᩣᩊᩅᨱ᩠ᨱᩣᨴᩥᨽᩪᨾᩥ. ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩴ ᨾᨬ᩠ᨧᨷᩦᨮᩣᨴᩥ. ᨲᩮᨶᩮᩅ ᩅᩥᨶᩣ ᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᩴ ᩅᨯ᩠ᨰᨲᩦᨲᩥ ᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ ᩋᩣᩅᩣᩈᩥᨠᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᩉᩥ ᨷᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᩩᩴ ᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᩴ ᩅᨯ᩠ᨰᨲᩥ. “ᨶᩮᩅᩣᩈᩥᨠᩣ ᨷᨠᨲᩥᨿᩣ ᩋᨶᨲ᩠ᨳᨲᩣᨿ ᨽᩪᨾᩥᨿᩣ ᨮᨷᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩮᩅ, ᨲᩮᩈᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᨶᩣᨷᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩅᩣ”ᨲᩥ ᨣᨱ᩠ᨮᩥᨷᨴᩮᩈᩩ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ. ᨴ᩠ᩅᩣᩁᨾ᩠ᨷᩥ ᨲᩥ ᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨴ᩠ᩅᩣᩁᩅᩣᨲᨷᩣᨶᩣᨴᨿᩮᩣ ᩋᨷᩁᩥᨠᨾ᩠ᨾᨠᨲᩣᨷᩥ ᨶ ᩋᨷᩔᨿᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ. ᩃᩮᨱᩮᩈᩩᨷᩥ ᩃᩮᨱᩮᩈᩩ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ.

ᩈᩘᨥᨽᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪑᪔. ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᨽᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩴ ᩅᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨲᩥ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩋᩣᨴᩥᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ, “ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨾᨶ᩠ᨲᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᩅᩮᩣᩉᩣᩁᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ. ᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᨣᩉᩮᨲᩩ ᩋᩣᩉ ᨲᩥ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨣᩩᨱᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᩈᩮᩈᨲᩣᨿ ᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᩈᩘᨥᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨣᩉᩮᨲᩩᩴ.

ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᨽᨲ᩠ᨲᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩅᩥᩉᩣᩁᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮᨲᩥ ᩅᩥᩉᩣᩁᩔ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᨠᩈᨾᩦᨷᩮ. ᨽᩮᩣᨩᨶᩈᩣᩃᩣᨿᩣᨲᩥ ᨽᨲ᩠ᨲᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᨭ᩠ᨮᩣᨶᨽᩪᨲᩣᨿ ᨽᩮᩣᨩᨶᩈᩣᩃᩣᨿ. “ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨷᨶᩣ”ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᨳᩣ ᩈᩮᩣ ᨴᩣᨿᨠᩮᩣ ᨶᩮᨲᩥ, ᨲᩴ ᩅᩥᨵᩥᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ “ᩈᩘᨥᨲᩮᩣ ᨽᨶ᩠ᨲᩮ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ. ᩋᨲ᩠ᨳᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᩁᨠᨶ᩠ᨲᩥ. ᩋᨲ᩠ᨳᩣᩏᨷᨶᩣᩁᨠᨲᩣᨶᨲ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨠᩣᨿᨴ᩠ᩅᩣᩁᨷ᩠ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩴ ᨴ᩠ᩅᩣᨶᩈᩉᨲ᩠ᨳᨣᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᩏᨷᨶᩣᩁᩮᩣ ᨶᩣᨾ. ᩋᨲ᩠ᨳᩁᨠᩔ ᩏᨷᨶᩣᩁᩮ ᨷᨶ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣᨶᩩᩅᩥᩈᩮᩈᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ “ᨠᩁᩩᨷᨶᩣᩁᩮᩣ ᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ. ᩑᨠᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᨲ᩠ᨲᩥ ᩑᨠᨠᩮᨶ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮᨶ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨷᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ. ᨶᩣᨶᩣᨶᩥᨠᩣᨿᨶᩥᨿᩮᩈᩩᨲᩥ ᨶᩣᨶᩣᨣᩩᩃᩔ ᨶᩥᨠᩣᨿᨶᩥᨿᩮᩈᩩ. ᩃᨴ᩠ᨵᩥ ᨷᩮᩈᩃᩮᩣ ᩋᨣᨲᩥᨣᨾᨶᩴ ᩅᨩ᩠ᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩮᨽᩣᨷᩥ ᨿ ᩏᨷᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᩈᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨷᩮᩈᩃᩮᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩥ ᨿᩮᨽᩣᨷᩥ ᨮᨷᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ”ᨲᩥ. ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩔᩣᨷᩥ ᨶᩥᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩔᩣᨷᩦᨲᩥ ᩋᨶᩣᨴᩁᩮ ᩈᩣᨾᩥᩅᨧᨶᩴ. ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩩᨷᩁᩥᩅᩣᩁᨲ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ “ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᨷᨲ᩠ᨲᩃᩦᨠᩴ ᩅᩥᨿ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨷᩥ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥᨿᨾᩮᨠᨷ᩠ᨷᨠᩣᩁᩴ ᩃᨽᨲᩥ ᨶᩮᩅ, ᨲᩔᩮᩅ ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨣᨱ᩠ᨮᩥᨷᨴᩮᩈᩩ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ. ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩁᩩᨧᩥᩅᩈᩮᨶ ᨿᩴ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᩉᩁᩥᨲᩴ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᨶᩣᨾ. ᨿᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ “ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᨷᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩮᨲᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩣ ᨿᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩥ. ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩣᩈᨠᩣᩁᨠᨲᩣᨲᩥ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩣᩈᨶᩥᨿᩮᩈᩩ.

“ᩑᨠᩣ ᨣᩩᨱᨭ᩠ᨮᩥᨲᩥᨠᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᨿᩮᩅ ᨮᩥᨲᩥᨠᩴ ᩅᩥᨽᩣᩅᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩁᨬ᩠ᨬᩣ ᩅᩣ ᩉᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ. ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩉᩥ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᨽᨲ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᩋᨾᩥᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ

ចិរុំវេយេច ជីវិកាយ គហេតព្ពត្តា “ឧកចារិកកម្មានី”តិ វុត្តំ ។ ទេយ្យាយ ហរន្តីតិ បត្តហារកា ហរន្តិ ។ គីវា ហោតីតិ អាលាបកស្ស គីវា ហោតិ ។ “យត្ថស្សានំ ចេតំ កាតុំ ចេ ប្រ”តិ គច្ឆន្តីតិ “យត្ថស្សានំ ចេតំ កាតុំ ចេ ប្រ”តិ ខេតេ ភិក្ខុនា វុត្តា គច្ឆន្តិ ។ អកតការេកា នាយាតិ អាកត្តុកការេកា នាយ ។ “សន្តោ សន្ត្រោ បរិកុជ្ជាតុ”តិវុត្តេតិ ឧត្តំ “បឋមេយេច ‘សន្តំ សង្ឃំ បត្តំ ទេថា’តិ ចត្វា បច្ឆា ‘សន្តោ សន្ត្រោ បរិកុជ្ជាតុ’តិ អចុត្តេបិ ការេឥទ្វាច បរិកុជ្ជិតព្ពា”តិ គណ្ឋិបទេសុ វុត្តំ ។

និយស្សកម្មកថាវណ្ណនា

“ឧត្តេក ភិក្ខុ សង្ឃុំតា ប្រុដ្ឋិសិត្វា ទេថា”តិអាទីនិ អចត្វា “ឧត្តកានំ ភិក្ខូនំ កត្តុំ គណ្ហថា”តិ ចត្វា ជិន្តុំ សង្ឃិកំ និយត្តំ នាយ ។ បិណ្ឌបាតិកាតស្សិ ចេប្រតីតិ ភិក្ខាបរិយារេយត វុត្តត្តា ចេប្រតិ ។ បដិបាដិយាតិ លទ្ធបដិបាដិយា ។ ជិន្តិត្វាតិ “កត្តុំ គណ្ហថា”តិ បទំ អចត្វា ។ ខេតេតនាហ “កត្តន្តិ អចនេត្តតា”តិ ។ អារេលិបសន្លេបតាតិ ឧរេកាបិណ្ឌចរេសត ។ អយញ្ហិ តេយា និយត្តតេយេច, ត ប្រុទ្ធិសកត្តោ ។ តត្ថ ហិ ឧកស្ស បហោតកប្បយាលំយេច ការេឥតព្ពំ, តស្មា ប្រុទ្ធិសកត្តេ អារេលិបដ្ឋិតិកា នាយ នត្ថិ ។ អច្ឆតីតិ តិដ្ឋតិ ។ “ឧកចារត្តិ យាច តស្មិំ អាចារេស ចសន្តិ ភិក្ខូ, សន្តោ លកន្តី”តិ គណ្ឋិបទេសុ វុត្តំ ។ អយំ បនេត្ថ អធិប្បាយោ – ឧកចារត្តិ ត ឧកជិចរំ សន្ធាយ វុត្តំ, យត្តកា បន ភិក្ខូ តស្មិំ អាចារេស ចសន្តិ, ខេត សន្តោ ។ ឧកស្មិំ ជិចរេស គហិតភិក្ខូ អញ្ញាកា អគ្គហេត្វា យាច ឧកចារំ សន្តោ ភិក្ខូ ទេភាជិតា ហោន្តិ, តាច ទេយ ជានន្តិ, ខេត គហេត្វា គន្តព្ពន្តិ ។

សលាកកម្មកថាវណ្ណនា

ឋបតិតព្ពត្វាតិ លិខិត្វា ។ តិក្កហេត ឧត្វាតិ អតិច្ឆត្តស្សិ តិក្កហេត សង្យជិច្ឆារេបត្វា ។ ឧកកោហចរេសតាតិ ឧកាយ ឈរេបិញ្ញប្តិយា ចរេសត ។ ប្រុដ្ឋិសិត្វាតិ “តុយ្ហញ្ហា តុយ្ហញ្ហា បាបុណាតី”តិ ចត្វា ។ ភ្នុរត្តា តិក្កហេត្វាបិ ចារេរត ការេហតព្ពការេយា ចារការេយា ។ ចិហារចារេរ តិយុត្តា ចិហារចារិកា, ចារេរត ចិហាររក្ខណកា ។ អញ្ញាឥត្តន្តិ បសាឥញ្ញាឥត្តំ ។ ឞាតិកប្បេយេច កចន្តីតិ ចិហាររក្ខណត្ថាយ សង្ឃេត ឌាតព្ពអតិរេកលាភា ហោន្តិ ។ សង្ឃតចរេកត លទ្ធការេលតិ ជិចរេស ជិចរេស ឧរេកកស្ស បាបិតានិ ទេ្វ តីណិ ឧកចារិកកម្មានិ ខេតេតច តិយារេយត អត្តនោ បាបុណនដ្ឋានេ សង្ឃតចរេកត លទ្ធការេល ។ យស្ស កស្សចិ សម្មុខីភូតស្ស បារេបត្វាតិ ឧត្តំ “រេយកុរេយ្យត ទេច ភិក្ខូ ពហិសីមាគតា ហោន្តិ, សម្មុខីភូតស្ស យស្ស កស្សចិ បារេបតព្ពំ សកាកត្តា ឧរេកត លទ្ធំ សន្តោនំ ហោតិ, តស្មិំ អសតិ អត្តនោ បារេបត្វា ឌាតព្ពា”តិ គណ្ឋិបទេសុ វុត្តំ ។ រសសលាកត្តិ ឋស្សរសសលាកំ ។

“សង្ឃុំតា តិរាយិសសលាកាបិ ចិហារេរ បក្កកម្មស្សិ ចេប្រតិរេយចា”តិ សាធារណំ កត្វា ចិសុទ្ធិយេគ្គេ (ចិសុទ្ធិ ១.១៩៩) វុត្តត្តា “ឧចំ កាហិរេត សាជិតព្ពំ, ឧចំ ត សាជិតព្ពា”ន្តិ ចិរេសរេសត្វា អចុត្តត្តា ច គេរសញ្ញាជិសលិកាការេយា ទេត្ថ កិញ្ចាបិ បិណ្ឌបាតិកាតស្សិ ចេប្រន្តិ, សលាកចរេសត កាហិតត្តា បន ត សាជិតព្ពាតិ ឧត្តំ អធិប្បាយោ ជិយំសិតរេព្ពា ។ យជិ ហិ គេរសញ្ញាជិសលិកា សលាកចរេសត កាហិតា ត សាជិតព្ពា សិយា, សង្ឃុំតា តិរាយិសសលាកា ចេប្រតិរេយចាតិ ត ចរេទេយ្យ, “អតិរេកលាភេកា សង្ឃភត្តំ ប្រុទ្ធិសកត្ត”ន្តិអាជិចចតេតា (បរាច ១១២)

“អតិរេកលាភំ បដិក្ខិបាមី”តិ ឥលាកេចវេត ការេហតព្ពំ កត្តរេបច បដិក្ខិត្តំ, ត ខេរឥជ្ជំ ឥឈ្ឈភត្តាឌីតិ ហិ ធុទ្ធរ កត្តាតិវេយច េទាត ត ឥាឌិតព្ពាតីតិ ធុត្តាតិ, លត្តកកាឍកាត៌ ចា យេទាត ព្ពឩ ឲចំ ធុត្តត្តិ កេហតព្ពំ អក្កេទា ឌាតព្ពាកិក្ខា អក្កកិក្ខា លទ្ធា ចា អលទ្ធា ចាតិ លកិត្វា ចា អលកិត្វា ចា តិពទ្ធាឃ អក្កកិក្ខាឃ អប្បយត្តិកាឃ ឲច ឥឃ្គចេទា លកិត្វាបិ ប្បតឌិចេឥ កលិញ្ញំ ធុត្តំ អក្កកិក្ខាយត្តត្តិ ហិ ឲត្ត យត្ត-ឥទ្ធា ពហុកាចំ តិចេត្តតិ

ឥលាកកត្តំ តាយ ចិហារេរេឃច វុឌ្ឍិឃតិ ចិហារេយេច ឥត្តាឃ ឌិឃ្យយាតត្តាតិ អាហ “ចិហារេ អបិបិតំ បតា”តិអាឌិ ទ(ត អាឥតឥាលិឃាតិ តស្មិ កាេយ អាឥតឥាលិឃ ចិហារំ អារេតត្វា ការេហតព្ពាត្តិ តឆា ចត្វា តស្មិ ឌិចេឥ ឌិត្តកត្តំ ចិហារេយេច អារេតត្វា ឌិតិកាឃ ការេហតព្ពំ តត្តាតិ តស្មិ ឌិឥាការេក តំ កេហត្វាតិ តំ ចារកាយឥលិកំ អត្តតា កេហត្វា េទាតាតិ េឃា អត្តេតា បត្តំ ចារកាយឥលិកំ ឌិងកយិកឥ្យ អឆាឥិ, េទាត អតតិក្កេត្តេឃច តស្មិ តឥ្យ ឥលិកា ការេហតព្ពាតិ ឃស្មា វុបចារេឃិយុទ្ធេឥ្យច ឥលិកា បិប្បឍាតិ, តស្មា តស្មិ ឌិងកយិកេក វុបចារេឃិយំ អតតិក្កេត្តេឃច តឥ្យ ឌិងកយិកឥ្យ បត្តឥលិកា អត្តេតា បិេបត្វា កេហតព្ពា

អតាកតឌិចេឥតិ ឲត្ត កឆំ េទាឥំ កិក្ខុតំ អាកតាតាកតការេចា ចិព្ពាឃតីតិ េច? ឃស្មា តេទា តេទា អាកតា កិក្ខុ តស្មិ កាេយ អាឥតឥាលិឃ ឥត្តិបតត្តិ, តស្មា េទាឥំ អាកតាតាកតការេចា ឥក្កា ចិព្ពាតុំ អយ្យាកំ េកាចេការេយតិ ឥលិកកត្តឌាឃកាត៌ ការេយ ក្យុព្ពំតុំ អាកដ្ឋត្តីតិ “យហារេឆេទា ឲកេកាច ចិហារេ ឆ្ពហីេតា អចស្សំ ឥព្ពឥលិកា អត្តេតា បិេបត្វា ឌិេទា”តិ យព្ពាយាតា អាកដ្ឋត្តិំ

បក្ខិកកត្តាឌិកឆាចណ្ណតា

អកិលក្ខិេតាឥុ ចព្វឥុ បក្ខឌិចេឥឥុ ឌាតព្ពកត្តំ បក្ខិកំ អកិលក្ខិេតាឥ្វតិ ឲត្ត អកឹតិ វុបឥក្កយត្តំ, លក្ខហឹេឃឥុ ព្ពេច្ឆច អេទ្វា, វុេបិឥឆឥយាឌាតឆយុឥ្យចតឥ្វងាឥក្កាទាឌិកេលត្តំ លក្ខិតេព្ពាឥុ ឥល្លេក្ខតេព្ពាឥុ វុបលេក្ខតេព្ពាឥ្វតិ ធុត្តំ េហាតិ េឥ្វ បេក្ខាតិ “អជ្ជ បក្ខិកំ ត ការេហតព្ពា”ត្តិ បក្ខិកឥ្យ អតិឃយត្តា ធុត្តំ “េឥ្វ អយ្យាកំ ឈេទ លុឍកត្តំ កចិឥ្យតី”តិ េបិត្តេកាឥុ លិឍត្តិ, “បក្ខកត្តំ កចិឥ្យតី”តិ បិេធត កចិតព្ពំ វុេបិឥេឆ ឌាតព្ពំ កត្តំ វុេបិឥឆិកំ តិពត្ថាបិតត្តិ “អឥុកចិហារឥ្យា”តិ តិឃយិតំ ការេហត្វា ក្យុព្ពិតព្ពាត្តិ តស្មិ េឥតាឥេត ចឥេត្តហិ ឌិតិកាឃ ការេហត្វា ក្យុព្ពិតព្ពំ តឍ្ហលិឌីតិេបេឥត្តិ...េប... ចជ្ជតីតិ អកិហជកិក្ខត្តា ចជ្ជតិ តឆា បដិក្កហិតត្តាតិ កិក្ខាតាេយត បដិក្កហិតត្តា បត្តំ ប្វេទត្វា ឆេកត្វា ឌិត្តត្តិ “ក្យូអកកត្តំ េឌយា”តិ ឌិត្តំ ក្យូអបិេល្លបិ...េប... ឌាតេព្ពាតិ ឲត្ត ក្យូអបិល្លំ តាលបក្កប្បយាឍត្តិ េចឌិតព្ពំ េឥឥេយត្ត ឥុចិេព្ពាឃ្យេយចាតិ

េឥតាឥតក្ខត្តកចណ្ណតា តិដ្ឋិតា

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៧. សង្ឃភេទកក្ខន្ធកំ

ឆសក្យបព្ពជ្ជាកថាវណ្ណនា

៣៣០. សង្ឃភេទកក្ខន្ធកេ អនុបិយាយន្តិអាទីសុ “អនុបិយា នាមា”តិ វត្តព្វេ អាការស្ស រស្សត្តំ អនុនាសិកស្ស ច អាគមំ កត្វា “អនុបិយំ នាមា”តិ វុត្តំ. មល្លានន្តិ មល្លរាជូនំ. ន ហេដ្ឋា បាសាទា ឱរោហតីតិ ឧបរិបាសាទតោ ហេដ្ឋិមតលំ ន ឱរោហតិ, “ហេដ្ឋាបាសាទ”ន្តិបិ បឋន្តិ. អនុរុទ្ធោ វា បព្ពាជេយ្យាតិ យោជេតព្ពំ. ឃរាវាសត្ថន្តិ ឃរាវាសស្ស អនុច្ឆវិកំ កម្មំ. ឧទកំ អភិនេតព្ពន្តិ ឧទកំ អាហរិតព្ពំ. និន្នេតព្ពន្តិ អាគតុទកំ បុន នីហរិតព្ពំ. និទ្ទាបេតព្ពន្តិ អន្តរន្តរា ឧដ្ឋិតតិណានិ ឧទ្ធរិត្វា អបនេតព្ពំ. លវាបេតព្ពន្តិ បរិបក្កកាលេ លវាបេតព្ពំ. ឧព្ពាហាបេតព្ពន្តិ ខលមណ្ឌលំ ហរាបេតព្ពំ. ឧជុំ ការាបេតព្ពន្តិ បុញ្ជំ ការាបេតព្ពំ. បលិលានិ ឧទ្ធរាបេតព្ពានីតិ បលិលានិ អបនេតព្ពានិ. ភុសិកា ឧទ្ធរាបេតព្ពាតិ គុត្តំ តុររេក្ខហិ សង្ឃិត្វា ភុសសង្ខាតា តាឡ្យអណ្ឌា អបនេតព្ពា. ឱបុនាបេតព្ពន្តិ វាតមុខេ ឱបុនាបេត្វា បលិលំ អបនេតព្ពំ. អតិហរាបេតព្ពន្តិ អន្តោកោដ្ឋាគារំ ឧបនេតព្ពំ. ន ខយាតិ ន ខយាតិ. ឃរាវាសត្ថេនាតិ ឧបយោគត្ថេ ករណវចនំ. ឧបជានាហីតិ ច ឧបសគ្គមត្តំ ឧប-សទ្ទោ. តេនាហ “ឃរាវាសត្ថំ ជានាហី”តិ. ជានាហីតិ ចេត្ថ បដិបជ្ជាតិ អត្ថោ វេទិតព្ពោ. អកាមកាតិ អនិច្ឆមានា.

៣៣១-៣៣២. យំ ន និចេត្វាតិ យស្មា ន និចេត្វា. សុញ្ញាគារគតោតិ (ឧទា. អដ្ឋ. ៣០) “ឋបេត្វា គាមញ្ច គាមូបចារញ្ច អវសេសំ អរញ្ញ”ន្តិ (បារា. ៩២) វុត្តំ អរញ្ញំ រុក្ខមូលញ្ច ឋបេត្វា អញ្ញំ បព្ពតកន្ទរាទិ បព្ពជិតសារុប្បំ និវាសដ្ឋានំ ជនសម្ពាធាភាវតោ ឥធ “សុញ្ញាគារ”ន្តិ អធិប្បេតំ. អថ វា ឈានកណ្ដកានំ សទ្ទានំ អភាវតោ វិវិត្តំ យំ កិញ្ចិ អគារម្បិ “សុញ្ញាគារ”ន្តិ វេទិតព្ពំ. តំ សុញ្ញាគារំ ឧបគតោ. អភិក្ខណន្តិ ពហុសំ. ឧទានំ ឧទានេសីតិ សោ ហិ អាយស្មា អរញ្ញេ ទិវាវិហារំ ឧបគតោបិ រត្តិវាសូបគតោបិ ឈានសុខេន ផលសមាបត្តិសុខេន និរោធសមាបត្តិសុខេន ច វីតិនាមេសិ, តស្មា តំ សុខំ សន្ធាយ បុព្ពេ អត្តនា អនុភូតំ សភយំ សបរិឡាហំ រជ្ជសុខំ ចិន្តេត្វា “អហោ សុខំ អហោ សុខ”ន្តិ សោមនស្សសហិតញាណសមុដ្ឋានំ បីតិសមុគ្គារំ សមុគ្គិរតិ. តេ ភិក្ខូ ភគវន្តំ ឯតទវោចុន្តិ តេ សម្ពហុលា ភិក្ខូ ឧល្លុម្បនសភាវសណ្ឋិតា តស្ស អនុគ្គហាធិប្បាយេន ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ, ន ឧជ្ឈានចិត្តេន. និស្សំសយន្តិ អសន្ទេហេន, ឯកន្តេនាតិ អត្ថោ. តេ កិរ ភិក្ខូ បុថុជ្ជនា តស្ស អាយស្មតោ វិវេកសុខំ សន្ធាយ ឧទានំ អជានន្តា ឯវមាហំសុ. សមនុស្សរន្តោតិ ឧក្កណ្ឋនវសេន អនុស្សរន្តោ.

អញ្ញតរន្តិ នាមគោត្តេន អបាកដំ ឯកំ ភិក្ខុំ. អាមន្តេសីតិ អាលបិ. តេ ភិក្ខូ សញ្ញាបេតុកាមោ ឯវន្តិ វចនសម្បដិគ្គហេ, សាធូតិ អត្ថោ. ឯវំ ភន្តេតិ ឯត្ថ បន ឯវំ-សទ្ទោ បដិញ្ញាយំ. “អភិក្ខណំ ‘អហោ សុខំ អហោ សុខ’ន្តិ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសី”តិ យថា តេ ភិក្ខូ វទន្តិ, តំ ឯវំ តថេវាតិ អត្ថតោ ឧទានំ បដិជានាតិ. “កិំ បន ត្វំ ភទ្ទិយា”តិ កស្មា ភគវា បុច្ឆតិ, កិំ តស្ស ចិត្តំ ន ជានាតីតិ? នោ ន ជានាតិ, តេនេវ បន តមត្ថំ វទាបេត្វា តេ ភិក្ខូ សញ្ញាបេតុំ បុច្ឆតិ. វុត្តញ្ហេតំ “ជានន្តាបិ តថាគតា បុច្ឆន្តិ, ជានន្តាបិ ន

បុច្ឆិ”តិអាទិ (បារា. ១៩, ១៥៣)។ អត្ថវសន្តិ ការណំ។

អន្តោបិ អន្តោបុរេតិ ពុត្តាការស្ស សព្វារលជ្ជាតក្ខេត រាជគេហស្ស អព្ភន្តរេ, យត្ថ រាជា ន្ហានភោជនសយនាទីនិ កប្បេតិ។ រក្ខា ស្សំ ចិហិតាតិ អារក្ខាទិកិច្ចបុរិសេហិ កុត្តិ សុង្ឃ សយន្តេតា ចិហិតា។ ពាហិបិ អន្តោបុរេតិ អង្គណរលង្ខាតាទិកេ អន្តោបុរតោ ពាហិក្ខេត រាជគេហេ។ ឯចំ រក្ខិតោ គោបិតោ សន្តោតិ ឯចំ រាជគេហរាជធាតីរដ្ឋទេសេសុ អន្តោ ពាហិ ច អនេកេសុ ឋានេសុ អនេកសតេហិ សុសំចិហិតរក្ខាចរណកុត្តិយា យថេច តិក្ខយត្ថុ ឆាសុចិហារត្ថុ រក្ខិតោ គោបិតោ សយានោ។ កិតោតិអាទីតិ បនាតិ អញ្ញាយញ្ញាតេចចនាតិ។ អថ ចា កិតោតិ បររាជូហិ កាយយានោ។ ឧត្តិតក្កាតិ សការដ្ឋេបិ បកតិក្ខោភតោ ឧប្បជ្ជនកកយុទ្ធេកេន ឧត្តិតក្កា ចលិតោ។ ឧស្សក្កីតិ “រញ្ញា តាយ សព្ពកាលំ អចិស្សេត្វន កចិតព្ពា”ន្តិ ចចនតោ សព្ពត្វ អចិស្សាយនចេសន តោសំ តោសំ កិច្ចករណីយានំ អច្ចយតោ ឧប្បជ្ជនកបរិសង្កាយ ច ឧទ្ទយន្តំ សង្កយានោ។ ឧត្រាសីតិ “សត្តិកាចចនេហិបិ អជាតត្តស្សេច មេ កតាទិ អតន្ត្វា កនេចយ្យា”តិ ឧប្បន្នេត សរីរកម្បម្បិ ឧប្បាទនសមេត្វន តាសេន ឧត្រាសិ។ “ឧត្រាសន្តា”តិបិ បឋន្តិ។ ចិហរាមីតិ ឯចំភូតោ ហុត្វា ចិហរាមិ។

ឯតរហីតិ ឥទានិ បព្ពជិតកាលតោ បដ្ឋាយ។ ឯកោតិ អសហាយោ។ តេន ចិវេកដ្ឋកាយតំ ទស្សេតិ។ អកិតោតិអាទីតិ បនាតិ ចុត្តចិបរិយាយេន អត្ថា ចេទិតព្ពា។ កយាទិនិមិត្តស្ស បរិក្កហស្ស តំនិមិត្តស្ស ច កិលេសកហនស្ស អកាចេនចស្ស អកិតាទិតាតិ ឯតេន ចិត្តចិចេកំ ទស្សេតិ។ អប្បោស្សុក្កោតិ សរីរកុត្តិយំ និរុស្សុក្កោ។ បន្នលោមោតិ លោមហំសុប្បាទកស្ស ឆម្ភិតត្តស្ស អកាចេន អនុក្កតលោមោ។ បរទត្តវុត្តោតិ បរេហិ ទិន្នេន ចីចរាទិនា ចត្តយានោ។ ឯតេន សព្ពសោ សង្កាកាចកីបនយុភេន អកចនេសកយហេតុចិរហំ ទស្សេតិ។ មិកក្ខុតេន ចេតសាតិ ចិស្សត្ថចិហារិតាយ មិកស្ស ចិយ ជាតេន ចិត្តេន។ មិគោ ហិ អមនុស្សបថេ អរញ្ញេ ចសយានោ ចិស្សត្វា តិដ្ឋតិ និសីទតិ និបជ្ជតិ ឃេនកាមញ្ចា បក្កមតិ អប្បដិហតចារោ, ឯចំ អហម្បិ ចិហរាមីតិ ទស្សេតិ។ ចុត្តញ្ចេតំ បច្ចេកសម្ពុទ្ធេន –

“មិគោ អរញ្ញម្ហិ យថា អពន្ធោ;

យេនិច្ឆកំ គច្ឆតិ គោចរាយ;

ចិញ្ញូ នរោ សេរិត បេក្ខមានោ;

ឯកោ ចរេ ខគ្គចិសាណកប្បោ”តិ។ (សុ. និ. ៣៩; អប. ថេរ ១.១.៩២);

ឥមំ ខោ អហំ, ភន្តេ, អត្ថវសន្តិ កតមំ យេន ឯតរហិ បរមំ ចិវេកសុខំ ឆលសមាបត្តិសុខំ, ឥនេមេច ការណំ សម្បស្សមានោ “អហោ សុខំ, អហោ សុខ”ន្តិ ឧទានេមិ។ ឯតមត្ថន្តិ ឯតំ កន្តិយភេទ្វស្ស បុថុជ្ជនចិសយាតីតំ ចិវេកសុខសង្ខាតំ អត្ថំ សព្ពាការតោ ចិទិត្វា។ ឥមំ

ៗធាតត្តិ ឮយំ ឞទេហត្យកកឃមេឞាកចិកយាត្យកាចឌឹបកំ ៗធាតំ ៗធាទេតឞិ៉

ឃស្សត្តនទោ ត ឞត្តិ កោបិតិ ឃស្ស អទិឃបុក្កលស្ស អត្តនទោ អត្ថត្តទេ អត្តនេតា ចិទេត្ត ចិត្តកាលុស្សិឃករលទោ ចិត្តប្យកោបិ ទាកាគទេឃា អាឈាតចត្ថុអាឌិការលទេកឌទោ អទេតកទេកឌា ទោឞទេកាបិ ៦ច ចា ត ឞត្តិ, យទេក្កត បហិតត្តា ត ចិឌ្ឍត្តិ៉ អឃឈ្យៀអត្តទ-ឞទ្ទោ កិច្ចាបិ “យច្ចា ត្វច្ចា កិយត្តទ”ត្តិអាឌិឞុ (ឞំ៉ តិ៉ ១៉១១ប៉) ការទេលា ឌិស្សតិ, “អត្តទ្ធទេក ហិយបិតឞយទេឃ”តិអាឌិឞុ (យហាច៉ ១៣៩) ទេចយឡ្ល “អត្តទា ច ទេឌតចត់ អត្តទា ច ឞាចត្តិ”ត្តិអាឌិឞុ (ៗធា៉ ១៦, ៣៣) ចិចទេ, “កឃយត្តទទោ ឌាត”ត្តិអាឌិឞុ (ឮតិចុ៉ ប៉ប៉; យហាតិ៉ ៥) ចិទេត្ត, ឮឆាបិ ចិទេត្ត ៦ច ឌធ្លទេត្តា៉ ទេតទេតចាហ “ឃស្ស ចិទេត្ត កោបិ ត ឞត្តិ”តិ៉

អកច-ឞទ្ទស្ស ចិកច-ឞទេទ្ធត អត្ថទ្ធាទេ ការលយាហ “ចិកទេចាតិ ច អកទេចាតិ ច អត្ថទោ ៦ក”ត្តិ៉ ឮតិ-ឞទ្ទោ បការចទេតាតិ អាហ “ឮតិ អទេតកប្យការា កចាកចតា”តិ៉ ឌិតិចទេត្តាតិ អតិក្កទេត្តា ៉ ៦ត្ថ ច “ឃស្សា”តិ ឮធំ ទេឃា ឌិតិចទេត្តាតិ ចិកត្តិចិបរិលាយចទេឞត ទេឃាទេឌតត្តា៉ តំ ចិកតកឃត្តិ តំ ៦ចទ្វុបំ ឃធាចុត្តក្យលាឞយត្តាកតំ ឈិលាឞចំ ចិត្តកោបិកាចទោ ឮតិកចាកចឞយតិក្កយតទោ ច កឃទេហត្យចិកទេយត ចិកតកឃំ៉ ចិទេចកឞុទេលត អក្កុឞលឞុទេលត ច ឞុឈិ, ចិកតកឃត្តា ៦ច អទេឞាកំ៉ ទេឌចា តាតុកចត្តិ ឌស្សតាឃាតិ អឆិកតយទេក្ក ធទេបត្ថា ឞទេត្តាបិ ៗបបត្តិទេឌចា ចាឃយត្តាបិ ចិត្តធាទេឌស្សតចទេឞត ឌស្សតាឃ ឌធ្ធំ តាតុកចត្តិ ត អកិឞម្មុលត្តិ ត ឞទេក្កាត្តិ, បទេកច យតុស្សា៉ ទេឞក្កាបិ ហិ បុធុឌ្ឍតា ចិឃ អទេហទោ ចិត្តប្យចត្តិ ត ឌាតត្តិ៉ តស្ស ឌស្សតំ ទេឌចាតយ្យិ ធុល្លកត្តិ ៦ត្ថាបិ ចិត្តធាទេឌស្សតចទេឞត តស្ស ឌស្សតំ ទេឌចាតយ្យិ ធុល្លកំ អលត្ថត្តឹឃំ, ទេឌទេចហិបិ តំ ឌស្សតំ ត ឞក្កា បិបុលិត្យត្តិ ៦ចយទេត្ថា កទេហតទេត្តា៉ អកាចទេត្ថា ទេហត្ថ ធុ-ឞទ្ទោ “ធុប្យទេឡ្ឡា”តិអាឌិឞុ ចិឃ៉

១១១៉កត្តាកិហារទាតិ អកិហទិតត្តាកត្តំ៉ តស្ស បត បយាលំ ឌទេស្សត្យំ “បច្ចា ច ឆាលិបិកឞតាតឹ”តិ ធុត្តំ៉ តត្ថ ៦ទេកា ឆាលិបិទេកា ឌឞត្តុំ បុទិឞាតំ កត្តំ កល្យាតិ៉ លិកឞក្កាទឞិទេលិទេកតាតិ ៦ត្ថ លិទេកា តាឃ ចត្យបច្ចឃលិទេកា៉ ឞក្កាទទាតិ ទេតឞំទេឃច ឞុកតាតំ ឞុឞទ្ធតាតំ លិទេកា៉ ឞិទេលិទេកាតិ ចល្លទេឈាទេឞា៉ យទេតាឃឃំ កាឃត្តិ ឍាតយទេតត តិឌ្ឍត្តំ ៩ហុកាឃំ៉ ៗបបទេត្តាតិ ៗបកទោ៉ អត្តកាចប្យឌិលិទេកាតិ ឞទិទបឌិលិទេកា៉ ទេធ្ធ ចា តឹលិ ចា យាកឆកាតិ កាឃទេលត្តាតឹតិ ៦ត្ថ យាកឆកំ កាឃទេលត្តំ អត្ថិ លុទ្ធកំ, អត្ថិ យឌ្ឍិយំ, អត្ថិ យហត្តំ៉ លុទ្ធកំ កាឃទេលត្តំ ឮទោ ចត្តាលិឞ ៗឞកាតិ, ៦ទេត្តា ចត្តាលិឞ ៗឞកាតិតិ កាធុតំ ទេហាតិ៉ យឌ្ឍិយំ ឮទោ កាធុតំ, ៦ទេត្តា កាធុតត្តិ អឌ្ឍទេឃាឌតំ ទេហាតិ៉ យហត្តំ ឮទោ ឌិឃឌ្ឍកាធុតំ, ៦ទេត្តា ឌិឃឌ្ឍកាធុតត្តិ តិកាធុតំ ទេហាតិ៉ ទេតឞុ លុទ្ធទេកត កាឃទេលទេត្តត តឹលិ, លុទ្ធទេកត ច យឌ្ឍិទេយត ច ទេធ្ធ កាឃទេលត្តាតិ តស្ស អត្តកាទេចា៉ តិកាធុតត្យិស្ស ឞទិទ៉ បរិហរិស្សាមីតិ បឌិឌក្កិស្សាមិ ទោបឃិស្សាមិ៉ ទក្ខទេស្សតត្តិ ទក្ខស្សុ ៦តំ៉

បច្ចាឞត្ថុកឆាចល្លតា

១១៣៉ឞត្ថាទាតិ កលាឞត្ថាទេទា៉ តាឞ្យស្សាតិ ត ៦តស្ស កទេចឃ្យ៉ តត្តិ តំ ឞត្ថាទំ៉ ទេតតាតិ អយតាទេបត៉ ឞយុកាចទេទឃ្យាយាតិ កទេឆឃ្យាយ៉ ឞយុត្តតឹតិ អយ្យកំ ឞយុាតំ កទេទាតិ៉ ទេតតាហ “ឞយុាទេតតឹ”តិ, ឞយុត្តតឹតិ ចា បទេទហិ ឞយុាតឹឃតឹតិ អទេត្ថា៉

១១៦៥. តាយនាយ បិត្ត កិនេត្ថឃ្យុត្តិ អន្ធបិត្ត ចា យន្ធបិត្ត ចា តាយនាបុនេដ បក្លិនេបឃ្យ៎ បនាកចាឃាតិ អចឆ្កិឃា ចិតាយនាយ៑ អយ្ស្យតានិតិ ចញអចាយ ក្យន្លិន្លិ កេកស្យុខាតា, ត៌ អនេយ្យុត បន្ឌិ នយ្យុនេឃានេឌត្តិ, នា កន្ទុំ កលិញ្ហ្យុ កានេល នយ្យុនេត្ត ចិខាឃិតុ៌ ត នេក្កាតិ, បិនេឆហិ ក្វយិ៑ បហនត្តិ តិដ្ឌតិ, អឆយ្ស្យា ចត្តានេនា បិនេឆ ចត្វុន្យុ លាល្យុនេកាន្យុ ឆាត្តិត្វា ក្យន្លិ៍ ឃានេលត្វា នេបិតាក៌ តឹហនត្តិ, នា តនេត្វច យនតិ៑ នេតាត ចុត្ត
"អត្តចឆាយ កន្ទុំ កល្យាតី"តិ៑

១១៦៨. នេបិត្តតិកត្តិ ល្យុនិក៌, ឃំ លនត្តិបិ ចុច្ចុតិ៑

តាញអាកិរិនេបនេតកឆាចល្លតា

១៣១. យា ក្យុខ្ខានៈ តាកយានេឆាតិ នេកា, ក្យុខ្ខានៈ, ញុគ្គតាក៌ ចឆកចិនេត្តត យា ក្ខបកន្ន៑ ក្យុល្លត្តិ ក្យុល្លកានេលត្វា ក្យុល្លិ៑ កឆិ ត៌ ក្យុល្លត្តិ អាហ "ត ហិ តាកហតស្យា"តិអាខិ៑ តាកហតស្យ ស្យុកតិបជិនេក្លិនេបត ញុគ្គតាកស្យ ឈានេតា ក្យុក្កតិក្យុល្លកានេលត្តិ ឆនេស្យុតិ៑ ត្កនេតាតិ ត្កនេតា ខាតិនេតា៑ ឃនេតាតិ ឃន្លុ៑ ត្កនេតា បនិ៍ ឃនេតាតិ ត្កនេតា បនិ៍ កន្ធត្តស្យាតិ ចា អនេត្វា៑ យនេឆាតិ យាតយនេឆា៑ បយានេឆាតិ បយត្តកានេចា៑ បជិក្យុជិនេតាតិ នក្ក្យុជិនេតា៑ អលក្លិនេកាតិ អហិនិនេកា៑ ឃ(ត ហិ តាយាតិ នេឃា តាយ៑

បញ្ចុចត្វឃាចតកឆាចល្លតា

១៣៦. តិកនេកាខតត្តិ តីហិ ក្យុន្លិតន្តនេកាខត៌, តិល្លុ ឲកនេតា បជិក្កនេហត្វា ក្យុន្លិតុ៌ បន្លានេបស្យាយីតិ អនេត្វា៑ នេកាកាលិនេកាតិអាខីតិ ចត្យុត្ត នេឆចឆត្តបក្លិឃាត៌ កលបិនេយាក្លាត៌ តាយាតិ៑ អាឃ្យុកប្យុត្តិ ឲក៌ យហាកប្យិ អឃឹតិកាក៌ កត្វា តនេតា ឲកកាកយត្តុ៌ កាល៌ អត្តនកប្យុនន្លាត៌ កាល៌

អាឃន្លុត្ត អាតត្តិ ឲតឆនេចាចាតិ (ក្ខឆា៑ អដ្ឌ៑ ៣ប័) នេឆចឆនេត្តា នត្តា នឈ្ឈុកឆស្យ ប្យុត្តាកាក៌ តិប្យានេឆត្វា "ឲក៌នេននេតច អឌ្ឌ អានេចលិក៌ ក្ខនេបិនឆ៌ នឈ្ឈុកយ្យុញ្ញា កានិស្យាយី"តិ ចិនេត្តត្វា ឲត៌ "អឌ្ឌតនេក្ក"តិអាខិចចត៌ អនេចាច៑ តត្វ អន្លានេ(តច កកចតាតិ ចិតា ឲច កកចត្ត, ត៌ នត្វានិ៍ អកត្វាតិ អនេត្វា៑ អន្លា(ត កិក្លុនឈ្ឈា ក្ខនេបិនឆ៌ កានិស្យាយិ នឈ្ឈុកយ្យុតិ ចាតិ កកចនេតា ឈ្កចាឆកានេក៌ កិក្លុនឈ្ឈ ចិតា យ៌ អត្យុចត្តនេត្តហិ កិក្លុហិ នន្ឌិ អានេចលិក៌ ក្ខនេបិនឆ៌ នឈ្ឈុកយ្យុតិ ឆ កានិស្យាយិ៑ អឌ្ឌតនេក្ក, កនេត្ត, នេឆចឆនេត្តា នឈ្ឈុ កិគ្គិស្យុតីតិ នេកឆកានេកាត៌ ននេត្តាន៌ នេឆចឆនេត្តត នឌ្ឌិតត្វា "ឲក៌នេននេតច នេឆចឆនេត្តា អឌ្ឌ នឈ្ឈុ កិគ្គិស្យុតី"តិ យន្លានេយានេតា ឲចយាហ៑ កិគ្គិស្យុតីតិ ក្ខិឆា កានិស្យុតិ៑

ឲតាយត្តចិឌិត្វាតិ ឲត៌ អឌិចិយហាតិនឃ្យុប្យុត្តិនិចត្តតិឃំ កប្យុឌ្ឌិ ឃំ អនេតាកិន្លិ នេឆចឆនេត្តត តិន្លាត្តិឃយាត៌ នឈ្ឈុកឆកាឃិ៌ នន្ឌាកានេតា ចិឌិត្វា៑ ត្កយិ៌ ក្ខកាតត្តិ ក្យុនលិក្យុននេលន្យុ ឃឆាក្កយិ៌ នប្យុនិនាយប្យុនិនាត៌ ន្យុកនា បជិបត្តិ, ត បត នេតនិ៍ អក្យុនលក្យុននេលន្វុតិ

ឥទមត្ថវិភាវនំ ឧទានំ ឧទានេសិ។

តត្ថ សុករំ សាធុនា សាធូតិ អត្តនោ បរេសញ្ច ហិតំ សាធេតីតិ សាធុ, សម្មាបដិបន្នោ។ តេន សាធុនា សារិបុត្តាទិនា សាវកេន បច្ចេកសម្ពុទ្ធេន សម្មាសម្ពុទ្ធេន អញ្ញេន វា លោកិយសាធុនា សាធុ សុន្ទរំ អត្តនោ បរេសញ្ច ហិតសុខាវហំ សុករំ សុខេន កាតុំ សក្កា។ សាធុ បាបេន ទុក្ករន្តិ តទេវ បន វុត្តលក្ខណំ សាធុ បាបេន ទេវទត្តាទិនា បាបបុគ្គលេន ទុក្ករំ កាតុំ ន សក្កា, ន សោ តំ កាតុំ សក្កោតីតិ អត្ថោ។ បាបំ បាបេន សុករន្តិ បាបំ អសុន្ទរំ អត្តនោ បរេសញ្ច អនត្ថាវហំ បាបេន យថាវុត្តបាបបុគ្គលេន សុករំ សុខេន កាតុំ សក្កុណេយ្យំ។ បាបមរិយេហិ ទុក្ករន្តិ អរិយេហិ បន ពុទ្ធាទីហិ តំ បាបំ ទុក្ករំ ទុរភិសម្ភវំ។ សេតុឃាតោយេវ ហិ តេសំ តត្ថាតិ ទីបេតិ។

សង្ឃភេទកកថាវណ្ណនា

១៣៤. អថ ខោ អាយស្មា សារិបុត្តោ អាទេសនាបាដិហារិយានុសាសនិយាតិអាទីសុ បរស្ស ចិត្តំ ញត្វា កថនំ អាទេសនាបាដិហារិយំ, សាវកានញ្ច ពុទ្ធានញ្ច សតតំ ធម្មទេសនា អនុសាសនីបាដិហារិយំ, ឥទ្ធិវិធំ ឥទ្ធិបាដិហារិយំ។ តត្ថ ឥទ្ធិបាដិហារិយេន សទ្ធិំ អនុសាសនីបាដិហារិយំ មហាមោគ្គល្លានត្ថេរស្ស អាចិណ្ណំ, អាទេសនាបាដិហារិយេន សទ្ធិំ អនុសាសនីបាដិហារិយំ ធម្មសេនាបតិស្ស។ តេន វុត្តំ "អាយស្មា សារិបុត្តោ អាទេសនាបាដិហារិយានុសាសនិយា ភិក្ខូ ធម្មិយា កថាយ ឱវទី"តិអាទិ។ តថា ហិ ទ្វីសុ អគ្គសាវកេសុ ធម្មសេនាបតិ តេសំ ភិក្ខូនំ ចិត្តាចារំ ញត្វា ធម្មំ ទេសេសិ, មហាមោគ្គល្លានត្ថេរោ វិកុព្ពនំ ទស្សេត្វា ធម្មំ ទេសេសិ, [illegible] ទ្វិន្នម្បិ ថេរានំ ទេសនាយ ធម្មចក្ខុបដិលាភោវ ទស្សិតោ។ ទីឃភាណកា បន ឯវំ វទន្តិ "ភគវតា បេសិតេសុ ទ្វីសុ អគ្គសាវកេសុ ធម្មសេនាបតិ តេសំ ចិត្តាចារំ ញត្វា ធម្មំ ទេសេសិ, ទេសិតំ ធម្មទេសនំ សុត្វា បញ្ចសតាបិ ភិក្ខូ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិំសុ។ អថ នេសំ មហាមោគ្គល្លានត្ថេរោ វិកុព្ពនំ ទស្សេត្វា ធម្មំ ទេសេសិ, តំ សុត្វា សព្វេ អរហត្តផលេ បតិដ្ឋហិំសូ"តិ។ ទេវទត្តំ ឧដ្ឋាបេសីតិ ជណ្ណុកេន ហទយេ បហរិត្វា ឧដ្ឋាបេសិ។

១៣៥. សរសីតិ សរោ។ សុវិក្ខាលិតន្តិ សុដ្ឋុ វិក្ខាលិតំ, សុវិសោធិតំ កត្វាតិ អត្ថោ។ សំខាទិត្វាតិ សុដ្ឋុ ខាទិត្វា។ មហិំ វិកុព្ពតោតិ មហិំ ទន្តេហិ វិលិខន្តស្ស។ នទីសុ ភិសំ ឃសមានស្សាតិ ខាទន្តស្ស។ នទីតិ ចេត្ថ មហាសរោ អធិប្បេតោ។ ជគ្គតោតិ ហត្ថិយូថំ បាលេន្តស្ស។ ភិង្កោវាតិ ហត្ថិបោតកោ វិយ។ មមានុកុព្វន្តិ មំ អនុករោន្តោ។

១៣៦. ទូតេយ្យន្តិ ទូតកម្មំ។ គន្តុមរហតីតិ ទូតេយ្យសង្ខាតំ សាសនំ ហរិតុំ ធារេត្វា ហរិតុំ អរហតិ។ សោតាតិ យំ អស្ស សាសនំ ទេន្តិ, តស្ស សោតា។ សាវេតាតិ តំ ឧគ្គហេត្វា "ឥទំ នាម តុម្ហេហិ វុត្ត"ន្តិ បដិសាវេតា។ ឧគ្គហេតាតិ សុឧគ្គហិតំ កត្វា ឧគ្គហេតា។ ធារេតាតិ សុធារិតំ កត្វា ធារេតា។ វិញ្ញាតាតិ អត្តនា តស្ស អត្ថំ ញាតា។ វិញ្ញាបេតាតិ បរំ វិជានាបេតា។ សហិតាសហិតស្សាតិ "ឥទំ សហិតំ, ឥទំ អសហិត"ន្តិ ឯវំ សហិតាសហិតស្ស កុសលោ ឧបគតានុបគតេសុ ឆេកោ សាសនំ អារោចេន្តោ សហិតាសហិតំ សល្លក្ខេត្វា

អាទោរាចេតិ៑ ត ញ្ញចតីតិ ត ចេឆតិ ត លេប្ភតិ៑ ក្កុចាឌិតិត្តិ ឋទ្រុសចចតេត សយត្ថាកតំ៑ បុឆ្ឋិតោតិ បជិញ្ញាតាយ បុឆ្ឋិតោ៑

៦៣៨៑ អដ្ឋហិ, ភិក្ខុចេ, អសទ្ធម្មេហីតិអាទីសុ អសទ្ធម្មេហីតិ (ពាតិចុ៑ អដ្ឋ៑ ប៍ង៍) អសតំ ធម្មេហិ, អសន្តេហិ វា អសោភនេហិ វា ធម្មេហិ៑ អភិក្សុតោតិ អជ្ឈោត្ថតោ៑ បរិយាទិន្នចិត្តោតិ ខេបិតចិត្តោ លិកាទិហេតុកេត ពាឆ្ឋាចារេត យាតយតាឌិតា ច លេឃំ បិបិតក្សុសលចិត្តោ៑ អថ វា បរិយាទិន្នចិត្តោតិ បរិតោ អាទិន្នចិត្តោ, ចុត្តប្បការេត អក្សុសលកោដ្ឋាសេត ឃថា ក្សុសលចិត្តស្ស ឧប្បត្តិវារោ ត ហោតិ, ឲចំ សយត្តតោ កហិតចិត្តសន្តាតោតិ អត្ថោ៑ អបាយេ តិព្ពត្តតារហតាយ អាបាយិកោ៑ តត្ថាបិ អចីចិសង្ខាតេ យហាតិរយេ ឧប្បជ្ជតីតិ តេរយិកោ៑ ឲកំ អន្តរកប្បំ បរិបុណ្ណយេច កត្វា តត្ថ តិដ្ឋតីតិ កប្បដ្ឋោ៑ អតេកិច្ឆោតិ ពុទ្ធេហិបិ អតិចត្តតីយត្តា អចីចិតិព្ពត្តិយា តិកិច្ឆាកាចតោ អតេកិច្ឆោ, អតិកិច្ឆតីយោតិ អត្ថោ៑ លិភេតាតិ លិភេត ហេតុភូតេត៑ អថ វា លិភហេតុកេត យាតាឌិតា៑ លិភេញ្ហា តិស្សាយ ពាឆេកច្ចេ បុក្កលេ បិបិឆ្ឋោ ពាឆ្ឋាបកតោ ពាឆ្ឋាចារេ ចត្វា “លិភំ តិព្ពត្តេស្សាយា”តិ អតេកចិហិតំ អតេតសតំ អប្បតិទ្រូបំ អាបជ្ជិត្វា ពាតោ ចុតោ អបាយេសុ តិព្ពត្តតិ៑ អបរេ ឃថាលិភំ លភិត្វា តំតិមិត្តំ យាតាតិយាតយតយឆ្ឋិយាទិចរេសត បយាទំ អាបជ្ជិត្វា ពាតោ ចុតោ អបាយេសុ តិព្ពត្តតិ, អយញ្ហា តាទិសោ៑ តេត ចុត្តំ “លិភេត, ភិក្ខុចេ, អភិក្សុតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ ទេចទត្តោ អាបាយិកោ”តិអាទិ៑ អសក្ការេតាតិ ហីឡឲត្វា បរិភចិត្វា បរេហិ អត្តតិ បចត្តិតេត អសក្ការេត, អសក្ការហេតុកេត វា យាតាឌិតា៑ អសត្តក្សុលាសម្ភុចតាឌិប្បាយេយត បចត្តា បិបិ ពាឆ្ឋា ឲតស្សាតិ បិបិឆ្ឋោ, តស្ស ភាវោ បិបិឆ្ឋតា, តាយ៑ “អហំ ពុទ្ធោ ភចិស្សាមិ, ភិក្ខុសង្ឃំ បរិហរិស្សាមី”តិ ហិ តស្ស ពាឆ្ឋា ឧប្បន្នា៑ កោកាលិកាទយោ បិបិ លិមកា មិត្តា ឲតស្សាតិ បិបមិត្តោ, តស្ស ភាវោ បិបមិត្តតា, តាយ៑

៦៣៩៑ អភិក្សុយ្យាតិ អភិភចិត្វា មទ្ទិត្វា៑

៦៤០៑ តីហិ, ភិក្ខុចេ, អសទ្ធម្មេហីតិអាទិ ចុត្តតយយេច៑ ឱរមត្តកេតាតិ ចិសេសាធិកមេត អន្តរា ចោសាតំ អាបាទីតិ ឲត្ថ បត អយមត្ថោ៑ ឱរមត្តកេតាតិ អប្បមត្តកេត ឈាតាភិញ្ញាមត្តេត៑ ចិសេសាធិកមេតាតិ ឧត្តរិមត្តស្សធម្មាធិកមេត៑ អន្តរាតិ ចេមជ្ឈេ ចោសាតំ អាបាទីតិ អកតកិច្ចោច សយាតោ “កតកិច្ចោម្បី”តិ មញ្ញាមាតោ សមណធម្មតោ ចិកមំ អាបជ្ជិ៑ ពាទំ ចុត្តំ ហោតិ – ឈាតាភិញ្ញាហិ ឧត្តរិករណីយេ អធិកត្តព្ពេ មក្កផលេ អតធិកតេ សតិយេច តំ អតធិកត្វា សមណធម្មតោ ចិកមំ អាបជ្ជីតិ៑ ពាតិ ភកចា ពាមិតា សុទេត្តត ចិសេសតោ បុថុជ្ជតភាវេច អាទីតចំ បកាសេតិ “ភាវិយោ បុថុជ្ជតភាវោ, ឃត្រ ហិ តាម ឈាតាភិញ្ញាបរិយោសាតា សម្បត្តិយោ តិព្ពត្តេត្វាបិ អតេកាតត្ថាចហំ តាតាចិធតុក្ខហេតុអសត្តក្សុលាសម្ភុចតំ អសប្បុរិសសំសក្កំ អាលមិយាតុយោកញ្ហា អចិជហន្តោ អចីចិសំចត្តតិកំ កប្បដ្ឋិយំ អតេកិច្ឆំ កិព្ពិសំ បសចតី”តិ៑

កាថាសុ យាតិ បជិសេធេ តិបាតោ៑ ខាតុតិ ឲកំសេត៑ កោចីតិ សព្ពសព្ចាហកចចតំ៑ លោកស្មិត្តិ សត្តលោកេ៑ ពាទំ ចុត្តំ ហោតិ – ពាមស្មិំ សត្តលោកេ កោចិ បុក្កលោ ឲកំសេត បិបិឆ្ឋោ យា ហោតុតិ៑ តទមិតាបិ ខាតាថ, បិបិឆ្ឋាតំ ឃថា កតីតិ បិបិឆ្ឋាតំ បុក្កលាតំ ឃថាកតិ ឃាទិសី តិព្ពត្តិ ឃាទិសោ អភិសម្បរាយោតិ ពាមិតាបិ ការណេត ខាតាថាតិ ចេចទត្តំ តិទស្សេត្វា ឲចមាហ៑

ປຓ຺ຑິໂຕຕິ ສມຎ຺ຎາໂຕຕິ ປຣິຍຕ຺ຕິພາຫຸສຈ຺ເຈນ ປຓ຺ຑິໂຕຕິ ຎາໂຕ. ຠາວິຕຕ຺ໂຕຕິ ສມ຺ມໂຕຕິ ຌານາພິຎ຺ຎາຫິ ຠາວິຕຈິຕ຺ໂຕຕິ ສມ຺ມາຈິໂຕ. ຕຖາ ຫິ ໂສ “ມຫິທ຺ທິໂກ ໂກລິປຸຕ຺ໂຕ, ມຫານຸຠາໂວ ໂກລິປຸຕ຺ໂຕ”ຕິ ສຸມ຺ໂມສຕາປຕິຕາປິ ປສໍສິໂຕ ອໂຫສິ. ຂລິຈ ຍສສາ ອຑ຺ໂຌ, ໂຂຈຂຕ຺ໂຕຕິ ຈິສ຺ສຸໂຕຕິ ອຕ຺ໂຕໂນ ກິຕ຺ຕິຍາ ປຣິວາເຣນ ຈ ຂລຕ຺ໂຕ ວິຍ ຂຸກາສຕ຺ໂຕ ວິຍ ຊໂຕ ໂຂຈຂຕ຺ໂຕຕິ ວຸຈ຺ຈິ ຈິສ຺ສຸໂຕ ປາກໂຏ ອໂຫສິ. “ໂມ ສຸຕ”ນ຺ຕິປິ ປາໂຐ, ມຍາ ສຸຕໍ ສຸຕມຕ຺ຕໍ, ກຕິປາເຫເຕຈ ອຕທາກ຺ຕຕ຺ຕາ ຕສ຺ສ ຕໍ ປຓ຺ຑິຈ຺ຈາຂິສຈເຕມຕ຺ຕເມຈາຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ໂສປມາຂໍ ອຕຸຈິຓ຺ໂຓ, ອານຸຊ຺ໃຊ ຕໍ ຕທາກຕ຺ຸຕິ ໂສ ວຸຈ຺ຈິຕ຺ໂຕ ໂຂຈຂຕ຺ໂຕ “ພຸທ຺ໂທປິ ສາກິຍປຸຕ຺ໂຕ, ອຫມ຺ປິ ສາກິຍປຸຕ຺ໂຕ, ພຸທ຺ໂທປິ ສມໂຓ, ອຫມ຺ປິ ສມໂຓ, ພຸທ຺ໂທປິ ພ຺ຣຫ຺ມຍາ, ອຫມ຺ປິ ພ຺ຣຫ຺ມຍາ, ພຸທ຺ໂທປິ ຂິພ຺ພຈກ຺ຂຸໂກ, ຂິພ຺ພໂສຕເທໂຕປຣິຍຕາກາຫລິກໍ, ພຸທ຺ໂທປິ ອຕີຕານາຄຕປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ເນ ຘມ຺ເມ ຊານາຕິ, ອຫມ຺ປິ ເຕ ຊານາມີ”ຕິ ອຕ຺ໂຕໂນ ປມາຓໍ ອຊານິຕ຺ວາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຘ ອຕ຺ຕານໍ ສມສມໍ ປເນນ຺ໂຕ ປມາຂໍ ອາປຊ຺ຊິຕ຺ວາ “ພຸທ຺ຄາຕາຫໍ ພຸທ຺ໂທ ກຈິສ຺ສາມິ, ກິຈ຺ຈສຸຊ຺ຈໍ ປຣິຫຣິສ຺ສາມີ”ຕິ ອພິມານປໂຄຂຕາຂິຕາ ຕທາກຕໍ ອານຸຊ຺ໃຊ ອາສາເທຕ຺ວາ ຈິເຫເຐຕ຺ວາ “ປມາທມຕຸຂິຓ຺ໂຓ”ຕິປິ ປເຖ຺ຕິ ຕສ຺ສຕ຺ວາ – ປມາທໍ ຈຸຕ຺ຕເມເນ ປມຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປມາທໍ ນິສ຺ສາຍ ກຄຈາ ສຕ຺ຕິ ພຸທ຺ຄາຫຈິຕ຺ຕປ຺ປາເທເນ ສໂຫຈ ຌານາພິຎ຺ຎາຫິ ອຕຸຂິຓ຺ໂຓ ປຣິຫີໂນຕິ. ອຈີຈິກິຣຍໍ ປຕ຺ວາ, ຈຕຸທ຺ວາເຣ ກຍາກກ຺ຕິ ຂາລິຕໍ ຕຕ຺ຖ ຊປ຺ປຕ຺ຕສຕ຺ຕາຕໍ ຈາ ກິຣຕ຺ຕຣທາຍ “ອຈີຈີ”ຕິ ລທ຺ທາມໍ ຈຕຸສຸ ປສ຺ສຸສຸ ຈຕຸມຫາທ຺ວາເຣໂຄເກ ຈຕຸທ຺ວາເຣ ອຕິກຍາກໍ ມຫານິຣຍໍ ປຊິສ຺ຣິກ຺ຄຫລຈໂສນ ປຕ຺ໂຕ. ຕຖາ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ –

“ຈຕຸກ຺ກຓ຺ໂຓ ຈຕຸທ຺ວາໂຣ, ວິພຕ຺ໂຕ ພາຄໂສ ມິໂຕ;

ອໂຍປາການປຣິຍຕ຺ໂຕ, ອຍສາ ປຊິກຸຊ຺ຊິໂຕ.

“ຕສ຺ສ ອໂຍມຍາ ຖູມິ, ຂລິຕາ ເຕຂສາ ຍຸຕາ;

ສມນ຺ຕາ ໂຍາຂນສຕໍ, ຜຣິຕ຺ວາ ຕິຏ຺ຌຕິ ສພ຺ພທາ”ຕິ. (ມ. ນິ. ໓.໒໕໐, ໒໖໗; ອ. ນິ. ໓.໓໖);

ອຑ຺ຌສ຺ສາຕິ ອຑ຺ຌຈິຕ຺ຕສ຺ສ. ທຸກ຺ຂເຕີ ທຸເຕສ຺ສສ຺ສ. ຕເມຈ ປາປໍ ຜຸສຕີຕິ ຕເມຈ ອຑ຺ຌທຸກ຺ຂໍ ປາປປຸກ຺ຄລໍ ປາປໍ ກີຫີກໍ ປາປຜລໍ ຜຸສຕິ ປາປຸໜາຕິ ອພິກວຕິ. ເກສ຺ມາຕິ ວິປຸລກາເຣນ ຄຸຍ຺ຫກາເຣນ ຈ ກິສາປໂຕ, ກິສາເປນ຺ໂຕ ວິຍ ວິປຸລຄຸຍ຺ຫໂຣຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຈາເຂຕາຕິ ເຂາເສຕ ຊປຫິສຕີຕິ ຕໍເລຕິ ອາສາເທຕິ. ຈາເຂາ ຕມິປ຺ຣ ຣູຫຕີຕິ ຕສ຺ມິ ຕທາກເຕ ປເທນ ອາເຣາປິຍມາໂນ ເຂາເສາ ນ ຣູຫຕິ ນ ຕິຏ຺ຌຕິ, ວິສກຸຊ຺ຫຕິ ວິຍ ສມຸຂ຺ຆສ຺ສ ນ ຕສ຺ສ ວິກາສໍ ຂເນຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ຈຸຈຸ ລຫິ ກາຖາຫິ ປິປິລຸຕາຂິສມຕ຺ຕາຕສ຺ສ ກິຣຍຸປກາຈຂສ຺ເສນ ທຸກ຺ຂເຕາ ອປຣິມຸຕ຺ຕິ ຂສ຺ສຕ຺ວາ ພຸທ຺ຄາກິ ຕປ຺ປະປກ຺ຂມຸສມຕ຺ຕາຕສ຺ສ

ຣຸກຸລ຺ລໍ ຄເຍ຺ຍເຕ຺ຕາ “ຕາຣິສໍ ຍິຕ຺ຕ”ຕ຺ຕິ ຂູສາກກາຆຍາຫ຺ ຕສ຺ສເຕ຺ຖາ – ຍສ຺ສ ສຍຸາ ປຂີປຕ຺ສ຺ສ ຍກ຺ກາຕຸເກາ ປຂີປຕ຺ຕິຍກ຺ກິ ອຕຸກເຕາ ສຍຸາ ປຂີປເຕ຺ຕາ ອປ຺ປິຈ຺ຉຕາຣິກຸຬສຍຕ຺ຕາກເຍຕ ສກລສ຺ສ ຄຂຸຣຸກຸລ຺ສ຺ສ ຄສໍ ປຣິເຍາສາຕ຺ ປິປຸເຬາຍ຺ຍ, ຕາຣິສໍ ຍຸຕ຺ຕິ ຍຸຕ຺ຕສາຄກໍ ຄາ ປຫິ຺ເຕາ ສປຸເຕ຺ຕາ ອຕ຺ຕເຕາ ຍິຕ຺ຕໍ ກຸເຕ຺ຕຆ ເຕຕ ເຍຕ຺ຕິ ກເຣຍ຺ຍ, ຕຕ຺ຖາ ເສເຄຆ ຕເຍຄ ປສິຣຸປິເສຍ຺ຍາຕິ຺

ກິ ປເຕຕໍ ສຸຕ຺ຕໍ ເຄຄເຕ຺ຕສ຺ສ ຄິເຣຆປປຕ຺ຕິເຕາ ປຸເຕ຺ຕ ກາສິຕໍ, ຂຸຄາຫຸ ປຕ຺ຖາຕິ? ຕຸຕິຣຸຕ຺ຕກຂຸກຄາຍໍ (ຕຸຕິຣ຺ຸ ອຂ຺ຸ ປ໌໔) ຕາຄ –

“ເຄຄເຕ຺ຕ ຫິ ອຂີຂີຍທາຄີເຣຍໍ ປຂີເຕ຺ຖ ເຄຄເຕ຺ຕປ຺ປຕ຺ຕາ ອຕ຺ຕາຕິຕ຺ຖິຍາ ‘ສເຍເຬາຕ ເກາຕເຍຕ ອກິສປິເຕາ ເຄຄເຕ຺ຕາ ປຄຂີ ປຂີເຕ຺ຖາ’ຕິ ອຕ຺ຖາຂີກ຺ລິສ຺ຸ ຕໍ ສຸຕ຺ຕາ ສາສເຕ ອຕກິປ຺ປສຕ຺ຕາ ຍຕຸສ຺ສາ ‘ສິຍາ ຕຸ ເຕາ ໑ຕເຄຂໍ, ຍຄາ ຕຸເຍ ກຬຕ຺ຕິ’ຕິ ອາສຕ຺ຕ຺ຕຂຸປ຺ປາເຄສ຺ຸ ຕໍ ປຄຕ຺ຕິ ກິກ຺ລຸ ກກຄເຕາ ອາເຣາເຄສ຺ຸ ອຄ ເຕາ ກກຄາ ‘ຕ, ກິກ຺ລເຄ, ຕຄາກຕາ ກສ຺ສຂີ ອກິສປໍ ເຄຕ຺ຕິ, ຕສ຺ສາ ຕ ເຄຄເຕ຺ຕາ ຍຍາ ອກິສປິເຕາ, ອຕ຺ຕເຕາ ກເຍຸເຕຄ ຄິເຣຍໍ ປຂີເຕ຺ຖາ’ຕິ ຄຕ຺ຕາ ເຕສໍ ຍິຕ຺ຖາກາຫໍ ປຂີເສເຄຕ຺ຕາ ຕຸຍາຍ ອຂຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ຕຸຄໍ ສຸຕ຺ຕໍ ອກາສີ”ຕິ –

ຣຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ສາ ເຕສໍ ຍເຕຕ ຕສ຺ສ ຄິເຣຆປປຕ຺ຕິເຕາ ປຕ຺ຖາປິ ກກຄາ ຕຸຄໍ ສຸຕ຺ຕຍກາສີຕິ ເຄຣິຕຕ຺ຕ຺ ຕຸຄ ປຕ ຕສ຺ສ ຄິເຣຆປປຕ຺ຕິເຕາ ປຆຍເຍຄ ຂຸປ຺ປເຕ຺ຕ ຄຕ຺ຕຍິຍກາສິຕໍ ປິຍຸຕຸອາຣຸຍຸຫຕ຺ຕິ ຄຂຸຕ຺ຕ຺ ເຕເຕຄ “ອຂີຂີຄີເຣຍໍ ປເຕ຺ຕາ”ຕິ ຕຸຄໍ ປຕ ອາສໍສາຍໍ ອຕີຕຄຄຕ຺ຕິ ຣຸຕ຺ຕໍ, ອາສໍສາຕິ ເຄຕ຺ຕ ອຄສ຺ສຸຍຸາຂີຕີ ອຕ຺ຕສິຄ຺ຄິ ອຄິເປຍຕາ຺ ອຄສ຺ສຸຍຸາຂີຄີຄີຍອຕ຺ຕສິຄ຺ຄິຍເປກ຺ລຕ຺ຕາ ອຕາກຕຍຸປິ ກຸຕໍ ຂີຍ ເຄາຫເຣຕ຺ຕິ, ຕຕ຺ຖາ ສຂຸລກ຺ລຸຬາຕຸສາເຣຕ ເຄຣິຕຕ຺ຕ຺

ສຸຂຸຣກຄກຄາຄຸຄຸຫາ ຄີຂຸຕາ຺

ຂຸປິລິປຍຸນາຄາຄຸຄຸຫາ

໑໓໗຺ ຂຸປິລິປເຍາຍໍ ຄຕ຺ຕຕ຺ຕ, ຕໍ ອຂຸກຄາຍໍ ຄສ຺ສິຕເຍຄ຺ ຕຕ຺ຕ ອຕຸຕຍເຕ຺ຕາຕິ ອຕຸຂາຕາເປເຕ຺ຕາ, ເກຄສ຺ສ ອຕຸສ຺ປໍ ຄາ ເຕາເຍເຕ຺ຕາ, ຍຄາ ເກເຄາ ເຫາຕິ, ໑ຂໍ ກີຕ຺ຕິຕເຕ຺ຕ ກິກ຺ລຸ ຂີຕ຺ຕາເປເຕ຺ຕາຕິ ອເຕ຺ຖາ຺ ເຕຕາຫ “ຕ ຕຸຍຸາ”ຕ຺ຕິອາຂີ຺

໑໓໑຺ ອຂຸາເສເກກາເຣຄຕ຺ຕຍິຍຸສ ອກຸສລກຍຸປຄາ ສິກິລິຂຸຍຸຍຸຕາຍ ເຄາຄາຕຍຸປອປກ຺ລຕ຺ຕາ “ອຄເຍຸາ”ຕິ ຄສ຺ສິຕາ, ຕຄາ ຂຸປິຄາຕາຄເຍາ, ເຕາສິປກ຺ລຍຍຸາຕ຺ ໑ກຕ຺ຕາຕຄຂຸກາຄເຕາ ຕຕ຺ຕິ ອຄຍຸກາເຄາ, ກກຄຕາ ປຕ ເຄສິຕາກາເຣຕ ຫາເປຕ຺ຕາ ຄເຕ຺ຖາ ຄາ ກຄຕ຺ ຍຄາຍຸ ອກຄຕຕ຺ຕິ ກຕ຺ຕາ ອຄຍຸກາເຄາຕິ ຄເຍ຺ຍເຕ຺ຕາ ອາຫ “ຕເຍາ ສຕິປຂຸາຕາ”ຕິອາຂີ຺ ຄີຍ຺ຍາຄີກຕ຺ຕິ ສປິຂີຫຶສໍ ອປ຺ປຂີຫຕໍ ຫຸຕ຺ຕາ ປຄຕ຺ຕຕີຕິ ອເຕ຺ຖາ຺ ຕເຄຄາຕິ ຕຸປິກາ “໑ຂໍ ອຍຸາ”ຕ຺ຕິອາຂີກາ ຣຸຕ຺ຕຍຕ຺ຖ ອາກຂຸຕີ຺ ກາຕຕ຺ຕ ກຍຸ ຄເຍຸາ ກາຍາຕິ ຍຄາຍຸ ກເຣເຬເຕາ ຄເຍຸາ ກາຍ, ຕຸຕເສ ຣຸຕ຺ຕຂີປຣິຍາຍເຕາ ອຄເຍຸາ ກາຍ຺

ᩁᩣᨣᩅᩥᨶᨿᩮᩣ...ᨸᩮ... ᩋᩉᩴ ᩅᩥᨶᨿᩮᩣ ᨶᩣᨾᩣᨲᩥ ᩁᩣᨣᩣᨴᩦᨶᩴ ᩅᩥᨶᨿᨶᨲᩮᩣ ᩈᩴᩅᩁᨱᨲᩮᩣ ᨸᨩᩉᨶᨲᩮᩣ ᨸᨭᩥᩈᩘᨡᩣᨶᨲᩮᩣ ᨧ ᩅᩥᨶᨿᩮᩣ ᨶᩣᨾ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩅᩥᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᨶ ᩍᨲᩁᩮᩣ ᩋᩅᩥᨶᨿᩮᩣ· ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩴ ᩅᩥᨶᨿᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩋᨠᩩᨸ᩠ᨸᨲᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ "ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ...ᨸᩮ... ᩋᩉᩴ ᩅᩥᨶᨿᩮᩣ ᨶᩣᨾᩣ"ᨲᩥ· ᨲᨻ᩠ᨻᩥᨸᩃ᩠ᩃᩣᩈᨲᩮᩣ ᩋᩅᩥᨶᨿᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ· ᨲᩮᨶᩣᩉ "ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩅᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ· ᨿᩣᨶᩴ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩔ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ ᩈᩣᩅᩈᩮᩈᩣ, ᨲᩣ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᩈᩣᩅᩈᩮᩈᩣ·

᪗᪓᪕· ᩋᩣᨸᩣᨿᩥᨠᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨣᩣᨳᩣᩈᩩ (ᩍᨲᩥᩅᩩ· ᩋᨭ᩠ᨮ· ᪑᪘) ᩈᨦ᩠ᨥᩔ ᨽᩮᨴᩈᩘᨡᩣᨲᩮ ᩅᨣ᩠ᨣᩮ ᩁᨲᩮᩣᨲᩥ ᩅᨣ᩠ᨣᩁᨲᩮᩣ· ᩋᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᨲᩣᨿ ᩋᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨽᩮᨴᨠᩁᩅᨲ᩠ᨳᩩᨾ᩠ᩉᩥ ᩈᨦ᩠ᨥᨽᩮᨴᩈᩘᨡᩣᨲᩮ ᩑᩅ ᨧ ᩋᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨮᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨵᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩮᩣ· ᨿᩮᩣᨣᨠ᩠ᨡᩮᨾᩣ ᨸᨵᩴᩈᨲᩦᨲᩥ ᩉᩥᨲᨲᩮᩣ ᨸᩁᩥᩉᩣᨿᨲᩥ, ᨧᨲᩪᩉᩥᨸᩥ ᨿᩮᩣᨣᩮᩉᩥ ᩋᨶᩩᨸᨴ᩠ᨴᩩᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨿᩮᩣᨣᨠ᩠ᨡᩮᨾᩴ ᨶᩣᨾ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨬ᩠ᨧ, ᨲᨲᩮᩣ ᨸᨲᩔ ᨵᩴᩈᨶᩮ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨿᩮᩅ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ· ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᩦᩃᩈᩣᨾᨬ᩠ᨬᨲᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨥᩣᨭᩮᨶ ᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣ, ᨲᨲᩮᩣ ᩑᨠᨠᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᩅᩥᨵᩣᨶᨿᩮᩣᨣᩮᨶ ᩈᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩈᩉᩥᨲᩴ ᨽᩥᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᨶ ᩈᨦ᩠ᨥᨽᩮᨴᩮᨶ ᨽᩥᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ· ᨠᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᨠᨸ᩠ᨸᩈᩘᨡᩣᨲᩴ ᩋᩣᨿᩩᨠᨸ᩠ᨸᩴ· ᨶᩥᩁᨿᨾ᩠ᩉᩥ ᩋᩅᩦᨧᩥᨾᩉᩣᨶᩥᩁᨿᨾ᩠ᩉᩥ·

ᩈᩩᨡᩣ ᩈᨦ᩠ᨥᩔ ᩈᩣᨾᨣ᩠ᨣᩦᨲᩥ (ᩍᨲᩥᩅᩩ· ᩋᨭ᩠ᨮ· ᪑᪙) ᩈᩩᨡᩔ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩈᩣᨾᨣ᩠ᨣᩦ "ᩈᩩᨡᩣ"ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨿᨳᩣ "ᩈᩩᨡᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᨾᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᩣ"ᨲᩥ (ᨵ· ᨸ· ᪑᪙᪔)· ᩈᨾᨣ᩠ᨣᩣᨶᨬ᩠ᨧᩣᨶᩩᨣ᩠ᨣᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᨾᨣ᩠ᨣᩣᨶᩴ ᩈᩣᨾᨣ᩠ᨣᩥᩋᨶᩩᨾᩮᩣᨴᨶᩮᨶ ᩋᨶᩩᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᨶᩴ ᩈᩣᨾᨣ᩠ᨣᩥᩋᨶᩩᩁᩪᨸᩴ ᩅᩤ, ᨿᨳᩣ ᨲᩮ ᩈᩣᨾᨣ᩠ᨣᩥᩴ ᨶ ᩅᩥᨩᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᨣᩉᨱᩴ ᨮᨸᨶᩴ ᩋᨶᩩᨻᩃᨸ᩠ᨸᨴᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ· ᩈᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨶᩣᨲᩥ ᨽᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩈᨦ᩠ᨥᩴ ᩈᨦ᩠ᨥᩁᩣᨩᩥᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩤ ᩈᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩈᩉᩥᨲᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩤ· ᨠᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᨿᩩᨠᨸ᩠ᨸᨾᩮᩅ· ᩈᨣ᩠ᨣᨾ᩠ᩉᩥ ᨾᩮᩣᨴᨲᩦᨲᩥ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩮ ᩋᨬ᩠ᨬᩮ ᨴᩮᩅᩮ ᨴᩈᩉᩥ ᨮᩣᨶᩮᩉᩥ ᩋᨽᩥᨽᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩈᩩᨡᩴ ᩋᨶᩩᨽᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩍᨭ᩠ᨮᩥᨲᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨧ ᨾᩮᩣᨴᨲᩥ ᨸᨾᩮᩣᨴᨲᩥ ᩃᩊᨲᩥ ᨠᩦᩊᨲᩥ·

᪗᪓᪖· ᩈᩥᨿᩤ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩈᨦ᩠ᨥᨽᩮᨴᨠᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᨸᩣᩊᩥᩋᨶᩩᩈᩣᩁᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ· "ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩥ, ᩏᨸᩣᩃᩥ, ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣ ᨽᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᨶ ᩅᩮᩣᩉᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᩔᩣᩅᨶᩮᨶ ᩈᩃᩣᨠᨣ᩠ᨣᩤᩉᩮᨶᩣ"ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨸᩁᩥᩅᩤᩁᩮ (ᨸᩁᩥ· ᪔᪕᪘) ᩋᩣᨣᨲᩮᩈᩩ ᩈᨦ᩠ᨥᨽᩮᨴᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᩈᩩ ᨮᩣᨶᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨠᩥᩴ ᨶᩣᨶᩣᨠᩁᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ "ᨸᩁᩥᩅᩤᩁᩮ ᨸᨶᩣ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ· ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᩈᩦᨾᨭ᩠ᨮᨠᩈᨦ᩠ᨥᩮ ᩋᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᨲᩥᨲᩮ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᨸᩁᩥᩈᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨲᩅᩮᩣᩉᩣᩁᩣᨶᩩᩔᩣᩅᨶᩈᩃᩣᨠᨣ᩠ᨣᩤᩉᩔ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩅᩤ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩔ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᩴ ᩅᩤ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᩈᨶ᩠ᨲᩔ ᨽᩮᨴᩮᩤ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩥᨿᨠᨾ᩠ᨾᨬ᩠ᨧ· ᩈᨾᨣ᩠ᨣᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨸᨶ "ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩦ"ᨲᩥ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩅᩤ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩔ ᨽᩮᨴᩮᩣᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩥᨿᨠᨾ᩠ᨾᩴ· ᨲᨳᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᩐᨶᨸᩁᩥᩈᩣᨿ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩔ ᩈᨦ᩠ᨥᨽᩮᨴᩮᩣ ᨶ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩥᨿᩴ· ᩈᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥᨾᩮᨶ ᩉᩥ ᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᨶ ᨶᩅᨶ᩠ᨶᩴ ᨩᨶᩣᨶᩴ ᨿᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨥᩴ ᨽᩥᨶ᩠ᨴᨲᩥ, ᨲᩔ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩥᨿᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᨶᩩᩅᨲ᩠ᨲᨠᩣᨶᩴ ᩋᨵᨾ᩠ᨾᩅᩤᨴᩦᨶᩴ ᨾᩉᩣᩈᩣᩅᨩ᩠ᨩᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ, ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩤᨴᩥᨶᩮᩣ ᩋᨶᩅᨩ᩠ᨩᩣ· ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅᩣᨲᩥ·

ᩏᨸᩣᩃᩥᨸᨬ᩠ᩉᩣᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ·

ᩈᨦ᩠ᨥᨽᩮᨴᨠᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨠᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ·

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៨. វត្តក្ខន្ធកំ

អាគន្តុកវត្តកថាវណ្ណនា

៣៥៧-៣៥៩. វត្តក្ខន្ធកេ ឧបរិបិដ្ឋិតោតិ បិដ្ឋិសង្ឃាដស្ស ឧបរិភាគតោ, ទ្វារពាហស្ស ឧបរិបទេសតោតិ អត្ថោ. វិស្សជ្ជេតព្ពន្តិ សុក្ខាបេតព្ពំ អាតបេ វិស្សជ្ជិតព្ពំ. អភិវាទាបេតព្ពោតិ តស្ស វស្សេ បុច្ឆិតេ យទិ នវកោ ហោតិ, សយមេវ វន្ទិស្សតិ, តទា វុឌ្ឍតរោ វន្ទាបិតោ ភារោ ហោតិ. និល្លោកេតព្ពោតិ ឧល្លោកេតព្ពោ. យថាភាគន្តិ យុត្តំ បញ្ញត្តំ បទេសភាគំ អតិក្កមិត្វា. សត្ថារកន្តិ ឧណ្ណាភិសុត្តំ ឧល្លោកាតិ គេហស្ស ឧបរិភាគតោ បដ្ឋាយ, បឋមំ ឧបរិភាគោ សម្មជ្ជិតព្ពោតិ វុត្តំ ហោតិ.

អាវាសិកវត្តកថាវណ្ណនា

៣៥៩. យថាអាចារេសតិ យថាវិហារសមីបេ យថាអាចារេ.

អនុមោទនវត្តកថាវណ្ណនា

៣៦១. បញ្ចមេ និសិន្នេតិ អនុមោទនត្ថាយ និសិន្នេ ឧបនិសិន្នកថា នាម ពាហុសុ សត្តិបតិតេសុ បរិកថាកថនំ.

ភត្តគ្គវត្តកថាវណ្ណនា

៣៦៤. មនុស្សានំ បរិវិសនដ្ឋានន្តិ យត្ថ មនុស្សា សបុត្តទារា អាវសិត្វា ទេន្តិ. ហត្ថេធោវនោទកំ សន្ធាយាតិ វុត្តាវិស្ស កោដ្ឋាវសានេ ហត្ថេធោវនោទកំ សន្ធាយ. តេនេវាហ "អត្ថិរា បិបាសិតេន បត...បេ... ហត្ថា ន ធោវិតព្ពា"តិ. បេវិត្វាកេសុ បន "បាតិំ បិវិត្វា ហត្ថា ន ធោវិតព្ពា"តិ លិខន្តិ, "ហត្ថា ធោវិតព្ពា"តិ បិនេន កថិតព្ពន្តិ អយុត្តំ ឧត្តំ. អញ្ញថា "ន តាវ ឧទកន្តិ ឥទំ ហត្ថធោវនោទកំ សន្ធាយ វុត្ត"ន្តិ វត្វា "អត្ថិរា បិបាសិតេន បតា"តិអាទិនា វុត្តវិសេសោ ន ឧបលព្ភតិ. អថ យំ "ន តាវ ធោតេន ឧទកំ បដិគ្គហេតព្ពន្តិ ឥទំ កិំ បាតិធោវនបដិគ្គហណំ សន្ធាយ វុត្តំ, ឧទាហុ ហត្ថធោវនោទកបដិគ្គហណំ សន្ធាយាតិ អាសង្កាតិវត្តតត្ថ 'ឥទំ ហត្ថធោវនោទកំ សន្ធាយ វុត្ត'ន្តិអាទិ វុត្ត"ន្តិ, តញ្ច ន, តត្ថ អាសង្កាយ ឧវ អសម្ភវតោ. ន ហិ កោចិ "យាវ អញ្ញោ ន វុត្តាវិនោ ហោន្តិ, តាវ បាតិំ ន បាតព្ព"ន្តិ វណ្ណេតិ សក្កា វិញ្ញាតុំ. យទិ ចេតំ បាតិធោវនបដិគ្គហណំ សន្ធាយ វុត្តំ, "ន តាវ ធោតេន ឧទកំ បដិគ្គហេតព្ព"ន្តិ ឧទកសង្គហេណាគោ ច ន កត្តព្ពោ សិយា, អដ្ឋកថាយញ្ច "ឥទំ ហត្ថធោវនោទកំ សន្ធាយ វុត្ត"ន្តិ វត្វា បុន និវត្តិតព្ពាយតំ ឧទស្សនត្ថំ "អត្ថិរា បិបាសិតេន បន គលេ វិលគ្គាមិសេន វា បាតិំ បិវិតព្ព"ន្តិ ឧត្តកេយេវ វត្តព្ពំ, "បាតិំ បិវិត្វា ហត្ថា ន ធោវិតព្ពា"តិ ឧវំ

ᨷᨶ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨭ᩠ᨭᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨴᩪᩁᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩈᨾᩦᨷᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨷᩥᨱ᩠ᨯᨧᩣᩁᩥᨠᩅᨲ᩠ᨲᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪓᪖᪖᪨ ᨷᩁᩣᨾᩈᨲᩦᨲᩥ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ᪨ ᨮᨷᩮᨲᩥ ᩅᩣᨲᩥ “ᨲᩥᨭ᩠ᨮ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ”ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩦ ᨮᨷᩮᨲᩥ ᨶᩣᨾ᪨

ᩋᩣᩁᨬ᩠ᨬᩥᨠᩅᨲ᩠ᨲᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪓᪖᪗᪨ ᨠᩮᨶᨩ᩠ᨩ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩮᨶ ᨶᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩋᨩ᩠ᨩ ᨧᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨶᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩅᨲ᩠ᨲᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪓᪖᪘-᪓᪗᪐᪨ ᩋᨦ᩠ᨣᨱᩮᨲᩥ ᩋᨻ᩠ᨽᩮᩣᨠᩣᩈᩮ᪨ ᨶ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩴ ᩋᨶᩣᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨲᩔ ᨩ᩠ᨨᩅᩁᩮᨠ ᨲᩅᩩᨷᩅᩣᩁᩮ ᨧ ᩋᩣᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨽᩮᩣᨩᨶᩈᩣᩃᩣᨴᩦᩈᩩᨷᩥ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨷᨴᩦᨷᨾ᩠ᨷᩥ ᨷᨩ᩠ᨩᩣᩃᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᨽᩮᩣᨩᨶᩈᩣᩃᩣᨴᩦᩈᩩᨷᩥ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩴ ᩋᩣᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᩅᩣᩅ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᩅᨧ᩠ᨧᨠᩩᨭᩥᩅᨲ᩠ᨲᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪓᪗᪑-᪓᪗᪓᪨ ᨴᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨲᩥᨷᩥᨷᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩣᨾ ᨠᩩᨭᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᩋᩈᩴᨠᩥᨭ᩠ᨮᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲᩥᨷᩥᨿ ᨷᨠᩣᩈᨲᩥ᪨ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩣᨷᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩣᨷᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ᪨ ᨷᩩᨷ᩠ᨷᩃᩥᨠᨦ᩠ᨣᩣᨶᩴ ᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨴᩥᩉᩣᨶᩴ ᩈᨣ᩠ᨣᩣᨿ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨾᩮᩅ᪨

ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨠᩮ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲᩩᨠᩣᩅᩣᩈᩥᨠᨣᨾᩥᨠᩣᨶᩩᨾᩮᩣᨴᨶᨽᨲ᩠ᨲᨣ᩠ᨣᨷᩥᨱ᩠ᨯᨧᩣᩁᩥᨠᩣᩁᨬ᩠ᨬᩥᨠᩈᩮᨶᩣᩈᨶᨩᨶ᩠ᨲᩣᨥᩁᩅᨧ᩠ᨧᨠᩩᨭᩥᩏᨷᨩ᩠ᨫᩣᨿᩈᨴ᩠ᨵᩥᩅᩥᩉᩣᩁᩥᨠᩋᩣᨧᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩮᩅᩣᩈᩥᨠᩅᨲ᩠ᨲᩅᩈᩮᨶ ᨧᩩᨴ᩠ᨴᩈ ᨡᨶ᩠ᨵᨠᩅᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨶᩣᨾ, ᨲᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥ ᨷᨶ ᨠᨴᩣᨧᩥ ᨲᨩ᩠ᨩᨶᩦᨿᨠᨾ᩠ᨾᨠᨲᩣᨴᩥᨠᩣᩃᩮ ᨧᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ ᩋᩈᩦᨲᩥ ᨾᩉᩣᩅᨲ᩠ᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ, ᨣᨱ᩠ᨮᩥᨷᨴᩮᩈᩩ ᨷᨶ “ᨡᩣᨿᩣᨲᩥᨿᩮᩅ ᨧᩩᨴ᩠ᨴᩈ ᨡᨶ᩠ᨵᨠᩅᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᩋᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮᨶ ᨣᩉᩥᨲᩣᨶᩥ ᩋᩈᩦᨲᩥ ᨾᩉᩣᩅᨲ᩠ᨲᩣᨶᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩴ ᨶ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᩅᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨠᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៩. បាតិមោក្ខដ្ឋបនក្ខន្ធកំ

បាតិមោក្ខុទ្ទេសយាចនកថាវណ្ណនា

៣៨៣. បាតិមោក្ខដ្ឋបនក្ខន្ធកេ តទហូតិ (ឧទា. អដ្ឋ. ២៥) តស្មិំ អហនិ តស្មិំ ទិវសេ. ឧបោសថេតិ ឯត្ថ ឧបវសន្តីតិ ឯត្ថាតិ ឧបោសថោ, ឧបវសន្តីតិ សីលេន វា អនសនេន វា ឧបេតា ហុត្វា វសន្តីតិ អត្ថោ. អយញ្ហិ ឧបោសថ-សទ្ទោ “អដ្ឋង្គសមន្នាគតំ ឧបោសថំ ឧបវសាមី”តិអាទីសុ (អ. និ. ៣.៧១; ១០.២៦) សីលេ អាគតោ. “ឧបោសថោ វា បវារណា វា”តិអាទីសុ (មហាវ. ១២៥) បាតិមោក្ខុទ្ទេសាទិវិនយកម្មេ. “គោបាលកូបោសថោ និគណ្ឋុបោសថោ”តិអាទីសុ (អ. និ. ៣.៧១) ឧបវាសេ. “ឧបោសថោ នាម នាគរាជា”តិអាទីសុ (ទី. និ. ៣.៣២៦; ម. និ. ៣.៣៥៨) បញ្ញត្តិយំ. “អជ្ជុបោសថោ បន្នរសោ”តិអាទីសុ (មហាវ. ១៦៨) ទិវសេ. ឥធាបិ ទិវសេយេវ ទដ្ឋព្វោ. តស្មា តទហុបោសថេតិ តស្មិំ ឧបោសថទិវសភូតេ អហនីតិ អត្ថោ. និសិន្នោ ហោតីតិ មហាភិក្ខុសង្ឃបរិវុតោ ឱវាទបាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសិតុំ ឧបាសិកាយ រតនបាសាទេ និសិន្នោ ហោតិ. និសជ្ជ បន ភិក្ខូនំ ចិត្តានិ ឱលោកេន្តោ ឯកំ ទុស្សីលបុគ្គលំ ទិស្វា “សចាហំ ឥមស្មិំ បុគ្គលេ ឥធ និសិន្នេយេវ បាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសិស្សាមិ, សត្តធាស្ស មុទ្ធា ផលិស្សតី”តិ តស្មិំ អនុកម្បាយ តុណ្ហីយេវ អហោសិ.

អភិក្កន្តាតិ អតិក្កន្តា បរិក្ខីណា. ឧទ្ធស្តេ អរុណេតិ ឧគ្គតេ អរុណសីសេ. នន្ទិមុខិយាតិ តុដ្ឋិមុខិយា. ឧទ្ធស្តំ អរុណន្តិ អរុណុគ្គមនំ បត្វាបិ “ឧទ្ទិសតុ, ភន្តេ, ភគវា ភិក្ខូនំ បាតិមោក្ខ”ន្តិ ថេរោ ភគវន្តំ បាតិមោក្ខុទ្ទេសំ យាចតិ តស្មិំ កាលេ “ន, ភិក្ខវេ, អនុបោសថេ ឧបោសថោ កាតព្វោ”តិ (មហាវ. ១៨៣) សិក្ខាបទស្ស អបញ្ញត្តត្តា. អបរិសុទ្ធា, អានន្ទ, បរិសាតិ តិក្ខត្តុំ ថេរេន បាតិមោក្ខុទ្ទេសស្ស យាចិតត្តា អនុទ្ទេសស្ស ការណំ កថេន្តោ “អមុកបុគ្គលោ អបរិសុទ្ធោ”តិ អវត្វា “អបរិសុទ្ធា, អានន្ទ, បរិសា”តិ អាហ. កស្មា បន ភគវា តិយាមរត្តិំ តថា វីតិនាមេសិ? តតោ បដ្ឋាយ ឱវាទបាតិមោក្ខំ អនុទ្ទិសិតុកាមោ តស្ស វត្ថុំ បាកដំ កាតុំ.

អទ្ទសាតិ កថំ អទ្ទស? អត្តនោ ចេតោបរិយញាណេន តស្សំ បរិសតិ ភិក្ខូនំ ចិត្តានិ បរិជានន្តោ តស្ស បុរិសស្ស ទុស្សីល្យចិត្តំ បស្សិ. យស្មា បន ចិត្តេ ទិដ្ឋេ តំសមង្គីបុគ្គលោ ទិដ្ឋោ នាម ហោតិ, តស្មា “អទ្ទសា ខោ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ តំ បុគ្គលំ ទុស្សីល”ន្តិ វុត្តំ. យថេវ ហិ អនាគតេ សត្តសុ ទិវសេសុ បវត្តំ បរេសំ ចិត្តំ ចេតោបរិយញាណលាភី បជានាតិ, ឯវំ អតីតេបីតិ. ទុស្សីលន្តិ និស្សីលំ, សីលវិរហិតន្តិ អត្ថោ. បាបធម្មន្តិ ទុស្សីលត្តា ឯវ ហីនជ្ឈាសយតាយ លាមកសភាវំ. អសុចិន្តិ អបរិសុទ្ធេហិ កាយកម្មាទីហិ សមន្នាគតត្តា ន សុចិំ. សង្កស្សរសមាចារន្តិ កិញ្ចិទេវ អសារុប្បំ ទិស្វា “ឥទំ ឥមិនា កតំ ភវិស្សតី”តិ ឯវំ បរេសំ អាសង្កនីយតាយ សង្កាយ សរិតព្ពសមាចារំ. អថ វា កេនចិទេវ ករណីយេន មន្តយន្តេ ភិក្ខូ ទិស្វា “កច្ចិ នុ ខោ ឥមេ មយា កតកម្មំ ជានិត្វា មន្តេន្តី”តិ អត្តនោយេវ សង្កាយ សរិតព្ពសមាចារំ. លជ្ជិតព្ពតាយ បដិច្ឆាទេតព្ពស្ស ករណតោ បដិច្ឆន្នំ កម្មន្តំ ឯតស្សាតិ បដិច្ឆន្នកម្មន្តោ. ក្ខិតសមណវេសធារិតាយ ន សមណោតិ អស្សមណោ. សលាកគ្គហណាទីសុ “កិត្តកា សមណា”តិ គណនាយ “អហម្បិ សមណោ”តិ មិច្ឆាបដិញ្ញាយ សមណបដិញ្ញោ. អសេដ្ឋចារិតាយ អព្រហ្មចារី. អញ្ញេ ព្រហ្មចារិនោ សុនិវត្ថេ សុបារុតេ សុម្ភកបត្តធរេ

คามนิคมาทีสุ ปิณฺฑาย จริตฺวา ชีวิกํ กปฺเปนฺโต ทิสฺวา อพฺรหฺมจารี สมาโน สยมฺปิ ตาทิเสน อาการเน ปฏิปชฺชนฺโต อุโปสถาทีสุ จ สนฺทิสฺสนฺโต "อหมฺปิ พฺรหฺมจารี"ติ ปฏิญฺญํ เทนฺโต วิย โหตีติ พฺรหฺมจาริปฏิญฺโญ. ปูติกา กเมน สีลวิปตฺติยา อนฺโต อนุปวิฏฺฐตฺตา อนฺโตปูติ. ฉหิ ทฺวาเรหิ ราคาทิกิเลสาวสฺสเวน ตินฺตตฺตา อวสฺสุตํ. สญฺชาตราคาทิกจวรตฺตา สีลวนฺเตหิ ฉฑฺเฑตพฺพตฺตา จ กสมฺพุชาตํ. มชฺเฌ ภิกฺขุสงฺฆสฺส นิสินฺโนติ สงฺฆปริยาปนฺโน วิย ภิกฺขุสงฺฆสฺส อนฺโต นิสินฺโน.

ทิฏฺโฐสีติ "อยํ น ปกตตฺโต"ติ ภควตา ทิฏฺโฐ อสิ. ยสฺมา จ เอวํ ทิฏฺโฐ, ตสฺมา นตฺถิ เต ตว ภิกฺขูหิ สทฺธึ อุโปสถาทิสํวาโส. ยสฺมา ปน โส สํวาโส นตฺถิ, ตสฺมา อุฏฺเฐหิ อาวุโสติ เอวเมตฺถ ปทสมฺพนฺโธ เวทิตพฺโพ. ตติยมฺปิ โข โส ปุคฺคโล ตุณฺหี อโหสีติ อเนกวารํ วตฺวาปิ "เถเร สยเมว นิกฺขนฺโต ภวิสฺสติ, ญาตกาติ ญาตเยฺย ปฏิปตฺตึ ชานิสฺสามี"ติ วา อธิปฺปาเยน ตุณฺหี อโหสิ. พาหายํ คเหตฺวาติ "ภควตา มยา จ ยถาวโต ทิฏฺโฐ, ยาวตติยํ 'อุฏฺเฐหี'ติ จ วุตฺโต น อุฏฺฐาติ, อิทานิสฺส นิกฺกฑฺฒนกาโล, มา สงฺฆสฺส อุโปสถนฺตรายา อโหสี"ติ พาหายํ อคฺคเหสิ. พหิ ทฺวารโกฏฺฐกา นิกฺขาเมตฺวาติ ทฺวารโกฏฺฐกา ทฺวารสาลโต นิกฺขาเมตฺวา, พหีติ ปน นิกฺขามิตฏฺฐานทสฺสนํ. อถ วา พหิทฺวารโกฏฺฐกาติ พหิทฺวารโกฏฺฐกโตปิ นิกฺขาเมตฺวา, น อนฺโตทฺวารโกฏฺฐกโต เอว. อุภยตฺถาปิ วิหารโต พหิกตฺวาติ อตฺโถ. สูจิฆฏิกํ ทตฺวาติ อคฺคฬสูจิญฺจ อุปริฆฏิกญฺจ อาทหิตฺวา, สุฏฺฐุ กวาฏํ ถเกตฺวาติ อตฺโถ. ยาว พาหาคหณาปิ นามาติ "อปริสุทฺธา, อานนฺท, ปริสา"ติ วจนํ สุตฺวา เอว หิ เตน ปกฺกมิตพฺพํ สิยา, เอวํ อปกฺกมิตฺวา ยาว พาหาคหณาปิ นาม โส โมฆปุริโส อาคมิสฺสติ, อจฺฉริยมิทนฺติ ทสฺเสติ. อิทญฺจ ครหจฺฉริยเมวาติ เวทิตพฺพํ.

มหาสมุทฺเท อฏฺฐจฺฉริยกถาวณฺณนา

๓๘๔. อฏฺฐิเม, ภิกฺขเว, มหาสมุทฺเทติ (จูฬว. อฏฺฐ. ๓๘๔) โก อนุสนฺธิ? ยฺวายํ อปริสุทฺธาย ปริสาย ปาติโมกฺขสฺส อนุทฺเทโส, โส อิมสฺมึ ธมฺมวินเย อจฺฉริโย อพฺภุโต ธมฺโมติ ตํ อปเรหิ สตฺตหิ อจฺฉริยอพฺภุตธมฺเมหิ สทฺธึ วิภชิตฺวา ทสฺเสตุกาโม ปฐมํ ตาว เตสํ อุปมาภาเวน มหาสมุทฺเท อจฺฉริยอพฺภุตธมฺเม ทสฺเสนฺโต "อฏฺฐิเม, ภิกฺขเว, มหาสมุทฺเท"ติอาทิมาห. อสุราติ เทวา วิย น สุรนฺติ น วิราชนฺตีติ อสุรา. สุรา นาม เทวา, เตสํ ปฏิปกฺขาติ วา อสุรา, เวปจิตฺติปหาราทาทโย. เตสํ ภวนํ สิเนรุสฺส เหฏฺฐาภาเค, เต ตตฺถ ปวิสนฺตา นิกฺขมนฺตา สิเนรุปาเท มณฺฑปาทีนิ นิมฺมินิตฺวา กีฬนฺตาว อภิรมนฺติ. สา ตตฺถ เตสํ อภิรติ ภิยฺโย คุเณ ทิสฺวาติ อาห "ยํ ทิสฺวา ทิสฺวา อสุรา มหาสมุทฺเท อภิรมนฺตี"ติ. ตตฺถ อภิรมนฺตีติ รตึ วินฺทนฺติ, อนุกฺกณฺฐมานา วสนฺตีติ อตฺโถ.

อนุปุพฺพนินฺโนติอาทีนิ สพฺพานิ อนุปฏิปาฏิยา นินฺนภาวสฺเสว เววจนานิ. น อายตเกเนว ปปาโตติ ฉินฺนตฏมหาโสพฺโภ วิย อาทิโต เอว ปปาโต. โส หิ ตีรเทสโต ปฏฺฐาย เอกงฺคุลทฺวงฺคุลวิทตฺถิรตนยฏฺฐิอุสภอฑฺฒคาวุตคาวุตอฑฺฒโยชนโยชนาทิวเสน คมฺภีโร หุตฺวา คจฺฉนฺโต คจฺฉนฺโต สิเนรุปาทมูเล จตุราสีติโยชนสหสฺสคมฺภีโร หุตฺวา ฐิโตติ ทสฺเสติ.

ឋិតឆល្យោតិ ឋិតសការេចា អចដ្ឋិតសការេចា៍ ក្យលេបតាតិ យេត កេតធិ ហត្ថិអស្សាទិកាញ្ញុចេរេត៍ ចារេហតីតិ ហេត្ថត កេហត្វា ចិយ ចិចិប្យហារេរេតច ឆលេ លិបតិ៍ កក្កា ឃយុតាតិ អនោតតត្តដហស្ស ដក្លិលយុលេតា តិក្លុត្តតឌី បញ្ហុឆារា ហុត្វា បចត្តដ្ឋារេត កក្កាតិអាទិតា បញ្ហុឆា សង្ខ កតា៍ តត្ថ តឌី តិត្ថកាតិអាទិក៌ កោត្តុំ, កក្កា ឃយុតាតិអាទិក៌ តាយំ៍ សចត្តិយោតិ ឃា កាធិ សចយាតា សត្ថយាតា កដ្ឋត្តិយោ យហាតទិយោ ចា ក្យត្ថទិយោ ចា៍ អបេ្យត្តិតិ អល្លិយត្តិ ឌូសរត្តិ៍ ឆារាតិ ចុដ្ឋិឆារា៍ បុ្ចរត្តត្តិ បុណ្ណការេចា៍ យហាសយុទ្ធស្ស ហិ អយំ ផលុតា – “ឡូយម្ភិ កាលេ ទេចា យទ្ធា ឌារេតា, ឌាលក្លិបិឌីតិ អាដាយ យទ្ធកទ្ធេប កហិឃ្យាយី”តិ ចា “ឡូយម្ភិ កាលេ អតិយហត្តា ចុដ្ឋិ, លកិស្សាយ តុ លោ បិដ្ឋិបសារលដ្ឋាត”ត្តិ ចា ត សក្កា ចត្តុំ៍ បផេយកប្យិកកាលេតា បដ្ឋាយ ហិ តីទំ កស្សិត្វា សិតេតុ្ចយេលំ អាហច្ឆ ឋ្ថដក៌ ឋិតំ, តេតា ឡកក្ខុលយត្តយ្យិ ឋ្ថដក៌ តេច ហេដ្ឋា ឌូតរតិ, ត ឋ្ថដ្ឋិ ឋ្ថត្តរតិ៍ ឡការេសាតិ អសម្ពិត្តរេសា៍

យុត្តាតិ លុទ្ធកយហត្តចដ្ឋឌីឈាទិកេតា អនេតកចិផយុត្តា៍ យលីតិ រត្តតីលិទិកេតា អនេតកចិឆោ យលិ៍ ចេញុ្ឋរិយោតិ ចំសចណ្ណសិរីសបុប្យចណ្ណាទិសណ្ណាតេតា អនេតកចិឆោ៍ សេន្លាតិ ដក្លិលាចដ្ឋកតុ្យុក្យធ្លិផយតសន្លាទិកេតា អនេតកចិឆោ៍ សិលិតិ សេតកាញ្ញអយុក្កចណ្ណាទិកេតា អនេតកចិឆា៍ បចាញ្ញអយ្យិ លុទ្ធកយហត្តរត្តឈតរត្តាទិកេតំ អនេតកចិឆំ៍ លេហិតកោ បត្យរាកាទិកេតា អនេតកចិឆោ៍ យសារកល្លំ កពរយលិ៍ ចិត្តផលិកត្តិបិ ចតត្តិ៍ យហតំ ក្ញតាតត្តិ យហត្តាតំ សត្តាតំ៍ តិយិ តិយិក្កលេលិ តិយិតិយិក្កលេលិតិ តិស្សា យទ្ធឌាតិយោ៍ តិយិ កិលតសយេត្វា តិយិក្កលេលិ, តិយិញ្ញុ តិយិក្កលញ្ញុ កិលតសយេត្វា តិយិតិយិក្កលេលិតិ ចតត្តិ៍ តាកាតិ ឋ្ថាយិបិដ្ឋិចាសិតោបិ ចិយាតដ្ឋកតាកាបិ៍

ឡូយម្ភិ ផល្ចិតេយ អដ្ឋទ្ធិយកថាចណ្ណតា

ឡបរ៊៍ឡុចេរយចេលាតិ កិញ្ញុាបិ សត្វា ឡូយម្ភិ ផល្ចិតេយ សោញ្ញអសបិ ទាត្តិំសបិ តេតា កិឃ្យោបិ អទ្ធរិយក្តុតឆេយ្ចុ ចិកឌិត្វា ដស្សេតុំ សក្កោតិ, ឋ្ថបយាការេចត បត កហិតាតំ អដ្ឋត្ថំ អតុ្ទុបចេសេត អដ្ឋេច តេ ឋ្ថបេយតត្តាឆេយ្ចុ ចិកឌិត្វា ដស្សេត្តា “ឡចេយច លោ, កិក្លេច, ឡូយម្ភិ ផល្ចិតេយ អដ្ឋ អទ្ធរិយា អក្តុតា ផល្ចា”តិ អាហ៍ តត្ថ អតុប្យុត្តសិក្លាយ តិស្សា សិក្លា កហិតា, អតុប្យុត្តកិរិយាយ តេរេស ទុតផល្ចា, អតុប្យុត្តបដិបដាយ សត្ត អតុបស្សតា អដ្ឋារេស យហាចិបស្សតា អដ្ឋតិំស អារម្ចុណចិកត្តិយោ សត្តតិំស ពោធិបក្លិយផល្ចា ច កហិតា៍ ត អាយតកេតច អញ្ញាបដិចេឆោតិ យណ្ឌុកស្ស ឋ្ថប្យតិត្វា កយតំ ចិយ អាទិតោច សីលប្ចុរណាឌីតិ អកត្វា អរហត្តបដិចេឆោ តាយ តត្ថិ, បដិបាដិយា បត សីលសយាធិបញ្ញាយោ ប្ចុរេត្វាច អរហត្តប្បត្តីតិ អត្វោ៍

យបសាចកាតិ សោតាបត្តាទិកេ អរិយបុគ្គលេ សន្ធាយ ចតតិ៍ ត សំចរតីតិ ឋ្ថបេសំចកយ្យាទិចេសេត សំចាសំ ត ករោតិ៍ ឋ្ថក្លិបតីតិ អបតេតិ៍ អារកាចាតិ ទូរេ ឡច៍ តចាកតប្យចេចទិតេតិ តចាកេតត កាចតា សាចកេហុ ដេសិតេ អក្លារេត បកាសិតេ៍ ត តេត តិក្ខាតផាតុយា ឋ្ថាតត្តុំ ចា ប្ចុរត្តុំ ចាតិ អសក្ខេយ្យេបិ យហាកប្បេ ញុតេទ្ធសុ អតុប្បជ្ជត្តេសុ ឡកសេត្វាបិ បរិតិក្ខាតុំ ត សក្កោតិ, តដាបិ “ញុទ្ធា តិក្ខាតផាតុ”តិ ត សក្កា ចត្តុំ, ញុទ្ធកាលេ បត ឡេកកម្ភិ សយាកេយ អសក្ខេយ្យាបិ សត្តា អយតំ អារាធេត្តិ, តដាបិ ត សក្កា ចត្តុំ

“ᨷᩪᩁᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨵᩣᨲᩩ”ᨲᩥ᪨ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᩁᩈᩮᩣᨲᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩉᩥ ᩅᩥᨾᩩᨧ᩠ᨧᨶᩁᩈᩮᩣ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩣ ᩉᩥ ᩈᩣᩈᨶᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᨿᩣᩅᨴᩮᩅ ᩋᨶᩩᨷᩣᨴᩣᨿ ᩋᩣᩈᩅᩮᩉᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᩁᨲᨶᩣᨶᩦᨲᩥ ᩁᨲᩥᨩᨶᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩁᨲᨶᩣᨶᩥ᪨ ᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨴᨿᩮᩣ ᩉᩥ ᨽᩣᩅᩥᨿᨾᩣᨶᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨽᩣᨣᩮᨷᩥ ᩋᨶᩮᨠᩅᩥᨵᩴ ᨷᩦᨲᩥᨷᩣᨾᩮᩣᨩ᩠ᨩᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨷᨣᩮᩅ ᩋᨷᩁᨽᩣᨣᩮ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ –

“ᨿᨲᩮᩣ ᨿᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩈᨲᩥ, ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩏᨴᨿᨻ᩠ᨻᨿᩴ;

ᩃᨽᨲᩦ ᨷᩦᨲᩥᨷᩣᨾᩮᩣᨩ᩠ᨩᩴ, ᩋᨾᨲᩴ ᨲᩴ ᩅᩥᨩᩣᨶᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ (ᨵ᪨ ᨷ᪨ ᪃᪇᪄);

ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩁᨲᨶᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨶ ᨷᩦᨲᩥᨷᩣᨾᩮᩣᨩ᩠ᨩᩴ ᨶ ᨲᩔ ᨠᩃᨽᩣᨣᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᨣ᩠ᨥᨲᩥ᪨ ᩋᨷᩥᨧ –

ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩦᨠᨲᩴ ᨾᩉᨣ᩠ᨥᨬ᩠ᨧ, ᩋᨲᩩᩃᩴ ᨴᩩᩃ᩠ᩃᨽᨴᩔᨶᩴ;

ᩋᨶᩮᩣᨾᩈᨲ᩠ᨲᨷᩁᩥᨽᩮᩣᨣᩴ, ᩁᨲᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪃᪨᪁᪁);

ᨿᨴᩥ ᨧ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩦᨠᨲᩣᨴᩥᨽᩣᩅᩮᨶ ᩁᨲᨶᩴ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨴᩦᨶᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᨽᩪᨲᩮᩣ ᩁᨲᨶᨽᩣᩅᩮᩣ᪨ ᨻᩮᩣᨵᩥᨷᨠ᩠ᨡᩥᨿᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᨬ᩠ᩉᩥ ᩈᩮᩣ ᩋᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᩣ, ᨿᩴ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩈᩣᩅᨠᨷᩣᩁᨾᩦᨬᩣᨱᩴ, ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩮᩣᨵᩥᨬᩣᨱᩴ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᩴ ᩋᨵᩥᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩈᨶ᩠ᨶᨠᩣᩁᨱᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨷᩁᨾ᩠ᨷᩁᨠᩣᩁᨱᨬᩣᨱᩣᨴᩥᩏᨷᨶᩥᩔᨿᩮᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩁᨲᩥᨩᨶᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩦᨠᨲᩣᨴᩥᩋᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᨧ ᩁᨲᨶᨽᩣᩅᩮᩣ ᨻᩮᩣᨵᩥᨷᨠ᩠ᨡᩥᨿᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩈᩣᨲᩥᩈᨿᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᨲᨲᩕᩥᨾᩣᨶᩥ ᩁᨲᨶᩣᨶᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩥᨴᩴ – ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨

ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮ ᩒᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ, ᩈᨲᩥᨿᩮᩅ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ᪨ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩔ ᨷᨶ ᨠᩣᨿᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᨧᨲᩩᨻ᩠ᨻᩥᨵᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨲᨳᩣ ᩉᩥ ᨠᩣᨿᩅᩮᨴᨶᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᩈᩩᨽᩈᩩᨡᨶᩥᨧ᩠ᨧᩋᨲ᩠ᨲᩈᨬ᩠ᨬᩣᨶᩴ ᨷᩉᩣᨶᨲᩮᩣ ᩋᩈᩩᨽᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨶᩥᨧ᩠ᨧᩣᨶᨲ᩠ᨲᨲᩣᨠᩣᩁᨣ᩠ᨣᩉᨱᨲᩮᩣ ᨧ ᨶᩮᩈᩴ ᨠᩣᨿᩣᨶᩩᨷᩔᨶᩣᨴᩥᨽᩣᩅᩮᩣ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨

ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᨷᨴᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶ, ᩈᨿᩴ ᩅᩤ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᨷᨴᩉᨲᩥ, ᨷᩈᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᩴ ᩅᩤ ᨷᨴᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᨷ᩠ᨷᨵᩣᨶᩴ, ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩅᩤ ᩈᨾ᩠ᨾᨴᩮᩅ ᨷᨵᩣᨶᨽᩣᩅᨠᩁᨱᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᨷ᩠ᨷᨵᩣᨶᩴ, ᩅᩦᩁᩥᨿᩔᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ ᨲᨿᩥᨴᩴ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᨶᨷᩉᩣᨶᩅᩈᩮᨶ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᨶᨮᨷᨶᩅᩈᩮᨶ ᨧ ᨧᨲᩩᨠᩥᨧ᩠ᨧᩈᩣᨵᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᨷ᩠ᨷᨵᩣᨶᩣ”ᨲᩥ᪨

ឥជ្ឈតីតិ ឥទ្ធិ, សមិជ្ឈតិ និប្ផជ្ជតីតិ អត្ថោ។ ឥជ្ឈន្តិ វា ឯតាយ សត្តា ឥទ្ធា វុទ្ធា ឧក្កំសគតា ហោន្តីតិ ឥទ្ធិ។ បឋមេន អត្ថេន ឥទ្ធិ ឯវ បាទោ ឥទ្ធិបាទោ, ឥទ្ធិកោដ្ឋាសោតិ អត្ថោ។ ទុតិយេន អត្ថេន ឥទ្ធិយា បាទោ បតិដ្ឋា អធិគមុបាយោតិ ឥទ្ធិបាទោ។ តេន ហិ ឧបរូបរិវិសេសសង្ខាតំ ឥទ្ធិំ បជ្ជន្តិ បាបុណន្តិ។ ស្វាយំ ឥទ្ធិបាទោ យស្មា ឆន្ទាទិកេ ចត្តារោ អធិបតិធម្មេ ធុរេ ជេដ្ឋកេ កត្វា និព្ពត្តីយតិ, តស្មា វុត្តំ "ចត្តារោ ឥទ្ធិបាទា"តិ។

បញ្ចិន្ទ្រិយានីតិ សទ្ធាទីនិ បញ្ច ឥន្ទ្រិយានិ។ តត្ថ អស្សទ្ធិយំ អភិភវិត្វា អធិមោក្ខលក្ខណេ ឥន្ទដ្ឋំ ការេតីតិ សទ្ធា ឥន្ទ្រិយំ។ កោសជ្ជំ អភិភវិត្វា បគ្គហលក្ខណេ, បមាទំ អភិភវិត្វា ឧបដ្ឋានលក្ខណេ, វិក្ខេបំ អភិភវិត្វា អវិក្ខេបលក្ខណេ, អញ្ញាណំ អភិភវិត្វា ទស្សនលក្ខណេ ឥន្ទដ្ឋំ ការេតីតិ បញ្ញា ឥន្ទ្រិយំ។

តានិយេវ អស្សទ្ធិយាទីហិ អនភិភវនីយតោ អកម្បិយដ្ឋេន សម្បយុត្តធម្មេសុ ថិរភាវេន ច ពលានិ វេទិតព្ពានិ។

សត្ត ពោជ្ឈង្គាតិ ពោធិយា, ពោធិស្ស វា អង្គាតិ ពោជ្ឈង្គា។ យា ហិ ឯសា ធម្មសាមគ្គី, យាយ លោកុត្តរមគ្គក្ខណេ ឧប្បជ្ជមានាយ លីនុទ្ធច្ចបតិដ្ឋានាយូហនកាមសុខត្តកិលមថានុយោគុច្ឆេទសស្សតាភិនិវេសាទីនំ អនេកេសំ ឧបទ្ទវានំ បដិបក្ខភូតាយ សតិធម្មវិចយវីរិយបីតិបស្សទ្ធិសមាធុបេក្ខាសង្ខាតាយ ធម្មសាមគ្គិយា អរិយសាវកោ ពុជ្ឈតិ កិលេសនិទ្ទាយ ឧដ្ឋហតិ, ចត្តារិ វា អរិយសច្ចានិ បដិវិជ្ឈតិ, និព្ពានមេវ វា សច្ឆិករោតីតិ "ពោធី"តិ វុច្ចតិ, តស្សា ធម្មសាមគ្គិសង្ខាតាយ ពោធិយា អង្គាតិ ពោជ្ឈង្គា ឈានង្គមគ្គង្គាទយោ វិយ។ យោបេស វុត្តប្បការាយ ធម្មសាមគ្គិយា ពុជ្ឈតីតិ កត្វា អរិយសាវកោ "ពោធី"តិ វុច្ចតិ, តស្ស ពោធិស្ស វា អង្គាតិបិ ពោជ្ឈង្គា សេនង្គរថង្គាទយោ វិយ។ តេនាហុ បោរាណា "ពុជ្ឈនកស្ស បុគ្គលស្ស អង្គាតិ ពោជ្ឈង្គា"តិ (សំ. និ. អដ្ឋ. ២.៥.១៨២; វិភ. អដ្ឋ. ៣៩៩; បដិ. ម. អដ្ឋ. ១.១.២៥), "ពោធាយ សំវត្តន្តីតិ ពោជ្ឈង្គា"តិអាទិនា (បដិ. ម. ២.១៧) នយេនបិ ពោជ្ឈង្គដ្ឋោ វេទិតព្ពោ។

អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោតិ តំតំមគ្គវជ្ឈេហិ កិលេសេហិ អារកត្តា អរិយភាវករត្តា អរិយផលបដិលាភករត្តា ច អរិយោ។ សម្មាទិដ្ឋិអាទីនិ អដ្ឋង្គានិ អស្ស អត្ថិ, អដ្ឋង្គានិយេវ វា អដ្ឋង្គិកោ។ មារេន្តោ កិលេសេ គច្ឆតិ, និព្ពានត្ថិកេហិ វា មគ្គីយតិ, សយំ វា និព្ពានំ មគ្គតីតិ មគ្គោតិ ឯវមេតេសំ សតិបដ្ឋានាទីនំ អត្ថវិភាគោ វេទិតព្ពោ។

សោតាបន្នោតិ មគ្គសង្ខាតំ សោតំ អាបជ្ជិត្វា បាបុណិត្វា ឋិតោ, សោតាបត្តិផលដ្ឋោតិ អត្ថោ។ សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោតិ សោតាបត្តិផលស្ស អត្តបច្ចក្ខករណត្ថាយ បដិបជ្ជមានោ បឋមមគ្គដ្ឋោ , យោ អដ្ឋមកោតិបិ វុច្ចតិ។ សកទាគាមីតិ សកិំទេវ ឥមំ លោកំ បដិសន្ធិគ្គហណវសេន អាគមនសីលោ ទុតិយផលដ្ឋោ។ អនាគាមីតិ បដិសន្ធិគ្គហណវសេន កាមលោកំ អនាគមនសីលោ តតិយផលដ្ឋោ។ យោ បន សទ្ធានុសារី ធម្មានុសារី ឯកពីជីតិ ឯវមាទិកោ អរិយបុគ្គលវិភាគោ, សោ តេនេវ ភេទោតិ។ សេសំ វុត្តនយមេវ។

ឯតយត្តំ ចិឌិត្វាតិ ឯតំ អត្តនោ ឆយុចិតេឃ យតាក្យលាបរសិនេសត ក្យស្សីលបុក្កលេភ សទ្ធិំ សំចាឃាកាចសប្លាតំ អត្តំ ចិឌិត្វា៍ ព្ទាយំ ស្តកាតត្តិ ព្ទាយំ អសំចាឃារេហសំចាឃារេហកាចាភំ ពារលាបរិឌីបភំ ស្តកាភំ ស្តកាតេសិ៍

ឥត្ថ លត្ថយតិចស្សាតីតិ អាបត្តិ អាបជ្ជិត្វា បដិច្ឆាទេន្តោ អញ្ញោ ភចំ អាបត្តិ

អាបជ្ជតិ, ឥតោ អបរត្តិ ឯចំ អាបត្តិចស្សំ កិលេសចស្សំ អតិចិឃ ចស្សតិ៍ ចិចដំ ភាតិចស្សាតីតិ អាបត្តិ អាបន្នោ ឥំ អប្បដិច្ឆាទេត្វា ចិចរេន្តោ សព្រហ្មចារីតំ បកាសេន្តោ ឃធាឆម្មំ ឃធាចិតឃំ បដិករោន្តោ ទេសេន្តោ ចុដ្ឋហេន្តោ អញ្ញំ ភចំ អាបត្តិ ភាបជ្ជតិ, តេភស្ស ឥំ ចិចដំ បុត អាបត្តិចស្សំ កិលេសចស្សំ ភ ចស្សតិ៍ ឃស្មា ច ឯតមេច, ឥស្មា លត្ថ លាឌិតំ អាបត្តិ ចិចរេធ៍ ឯចំ ឥំ ភាតិចស្សាតីតិ ឯចំ សន្តេ ឥំ អាបត្តិ អាបជ្ជភបុក្កលំភំ អត្តភាចំ អតិចិជ្ឈិត្វា កិលេសចស្សេភភ ភ ចស្សតិ ភ តេមេតិ, ឯចំ សេ កិលេសេហិ អភចស្សុតោ បរិសុទ្ធសីលោ សមាហិតោ ហុត្វា ចិបស្សភំ បដ្ឋបេត្វា សម្មសន្តោ អត្ថក្កមេភ ភិព្ពានំ បិបុណាតីតិ អធិប្បាយោ៍

ព្ទាយសិ ឆយុចិតេយ អដ្ឋច្ឆឹយកធាចណ្ណភា ភិដ្ឋិតា៍

បិលិសោលក្ខសចភាទេហកធាចណ្ណភា

១៥៩៍ អធ ករចា ចិទេត្តសិ “ព្ទាភាតិ កិក្ខុស្សេ អត្តនោ ខានោ, អបរិសុទ្ធា បុក្កលា ស្តុបោសធំ អាកច្ឆន្តិ, ភ ច ឥធាគតោ អបរិសុទ្ធាឃ បរិសាឃ ស្តុបោសធំ ស្តដ្ឋីសតិ, អត្ថដ្ឋីសន្តេ ច កិក្ខុស្សេស្ស ស្តុបោសធោ បដ្ឋិជ្ជតិ, ឃត្តភាហំ ព្ទតោ បដ្ឋាឃ កិក្ខុតេព្ទោច បិលិសោលក្ខេស្តសំ អត្ថខានេឃ្យ”ត្តិ, ឯចំ បភ ចិទេត្តត្វា កិក្ខុតេព្ទោច បិលិសោលក្ខេស្តសំ អត្ថខាតិ៍ តេភ ចុត្តំ “អធ ខោ ករចា...បេ... បិលិសោលក្ខ ស្តដ្ឋីសេឃ្យាធា”តិ៍ ឥត្ថ ភភាភាហត្តិ ភ ព្ទាភាតិ អហំ៍ ស្តុបោសធំ ភ ករិស្សាមិ, បិលិសោលក្ខ ភ ស្តដ្ឋិសិស្សាមីតិ បទេច្ឆកំ ភ-ករេភ សម្ពន្ធោ៍ ក្យចិធំ បិលិសោលក្ខ អាណាបិលិសោលក្ខ ឱ្យចាឆបិលិសោលក្ខត្តិ៍ តេសុ “សុណាតុ មេ ករេត្តេ”តិអាឌិកំ អាណាបិលិសោលក្ខ, ឥំ សាចកាច ស្តដ្ឋីសត្តិ, ភ ព្យុទ្ធា, ឃំ អត្តទ្ធិយាសំ ស្តដ្ឋីសីឃតិ៍ “លត្តិ បរេមំ...បេ... សព្ពាបិបស្ស អករណំ...បេ... អត្ថបចាទោ អត្ថបឃាតោ...បេ... ឯតំ ព្យុទ្ធាភ សាសភ”ត្តិ (ទី៍ ភិ៍ ១៍២០; ឆ៍ ប៍ ១៥១-១៥៣) ព្ទយា បភ តិស្សោ កាធា ឱ្យចាឆបិលិសោលក្ខ ភាម, ឥំ ព្យុទ្ធាច ស្តដ្ឋីសត្តិ, ភ សាចកា៍ លត្ថយិ ចស្សាភំ អច្ចយេភ ស្តដ្ឋីសត្តិ៍ ទីឃាឃុកព្យុទ្ធាភត្ញិរាឆ្ទេយាភការេល អឃមេច បិលិសោលក្ខេស្តសា, អប្បាឃុកព្យុទ្ធាភំ បភ បធមពោធិឃំយេច, ឥតោ បរំ ព្ទតោទោ, ឥស្មាា ខោ កិក្ខុ ឯច ស្តដ្ឋីសត្តិ, ភ ព្យុទ្ធា៍ ឥស្មា អយ្យាកយិ ករចា ចីសតិចស្សយត្តំ ព្ទយំ ឱ្យចាឆបិលិសោលក្ខ ស្តដ្ឋីសិត្វា ព្ទយំ អត្តទាឃំ ចិស្វា ឥតោ បរំ ភ ស្តដ្ឋីសិ៍

អដ្ឋាតត្តិ អករណំ៍ អភចការសាតិ ឥស្សេច មេចចភំ៍ ការលាញ្ញាតិដ្ឋតិ ឯត្ត ចលំ ឥភាឃត្តចុត្តិតាឃាតិ “ធាភ”ត្តិ ចុច្ចតិ, ឯចំ “អចការសា”តិបិ ចុច្ចតិ៍ ឃត្តិ កិរិឃាបរាយសភំ៍ ភ ច, កិក្ខុមេច, សាបត្តិកេភ បិលិសោលក្ខ សោតព្ពត្តិអាឌិ បទត្តតោ សុចិញ្ញោឃ្យ៍

ᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣᨿᨲᩮᩣ ᨸᨽᩮᨴ ᨿᩴ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ, ᨲᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨧ ᨸᨧ᩠ᨨᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨧ ᨸᨧ᩠ᨨᩣ ᨧ᪨

ᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩣᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᨭ᩠ᨮᨸᨶᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪒᪙᪘. ᨠᨲᩮ᩠ᨶ ᩋᨠᨲᩮ᩠ᨶ ᩏᨽᨿᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨿᩔ ᩑᨠᨲ᩠ᨲᨠ ᨠᨲᩣᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᩋᨠᨲᩣᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩔ ᨲᨴᩩᨽᨿᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩮᩣ᪨

ᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᨭ᩠ᨮᨸᨶᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪒᪙᪙. ᨸᩁᩥᩈᩣᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩴ ᨮᨸᩥᨲᩴ, ᨲᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ ᩋᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᩥᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩮᨶᨧᩥ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩮᨶ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ᪨

᪒᪙᪙. ᨸᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥᨿᨲᩦᨲᩥ ᨸᨲᩥ ᩌᨴᩥᨿᨲᩥ, “ᩋᨠᨲᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ”ᨶ᩠ᨲᩥᩌᨴᩥᨿᩣ ᨸᩩᨶ ᩌᩁᩮᩣᨸᩮᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨴᩣᨶᩋᨦ᩠ᨣᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪒᪙᪙. ᨸᩁᩴ ᨧᩮᩣᨴᩮᨲᩩᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᩌᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨠᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩋᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨴᩣᨶᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩈᩣᩈᨶᩴ ᩈᩮᩣᨵᩮᨲᩩᨠᩣᨾᩮᩣ”ᨲᩥᩌᨴᩥ᪨ ᩅᩔᩣᩁᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩅᩔᨠᩣᩃᩮᩣ᪨

ᨧᩮᩣᨴᨠᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᩥᨲᨻ᩠ᨻᨵᨾ᩠ᨾᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪒᪙᪙. ᨸᨭᩥᨿᩣᩈᩥᨲᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᨸᩁᩣᨿᩈᩥᨲᩴ᪨ ᨸᩃᩥᩅᩮᨮᩮ ᨵᩥᨠ᩠ᨠᩥᨲ᩠ᩅᩣ…ᨸᩮ… ᩋᨵᩥᨠᨲᩴ ᨿᩮᨶ᩠ᨲᨽᩥᨲ᩠ᨲᩥ ᨸᩣᨿᩥᨲᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᨲᩥᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩴ ᨿᩮᨶᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᨶᨿᩔᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅᩣᩉ “ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᩅᩥᩉᩮᩈᩣᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨧᩮᩣᨴᨠᩮᨶ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᨲᨻ᩠ᨻᨵᨾ᩠ᨾᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪓᪐᪐. ᨶᩮᩣ ᨴᩮᩣᩈᨶ᩠ᨲᩁᩮᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩁ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣᨲᩥ ᩌᩉ “ᨶ ᨴᩩᨭ᩠ᨮᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ”ᨲᩥ᪨

ᨧᩮᩣᨴᨠᨧᩩᨴᩥᨲᨠᨸᨭᩥᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪓᪐᪑. ᨠᩩᩃᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᨲᩥᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩩᩃᩈᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ ᨠᩩᩃᩣᨸᩩᨭ᩠ᨮᨠᩣᨠᨲ᩠ᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠᨸ᩠ᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩩᩃᩴ ᨿᩮᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᨿᩮᨲ᩠ᨲᩣᨸᩩᨭ᩠ᨮᨠᩣᨠᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨸᩥ

ឲសេច តយោ៍ សេសយេត្ត សុចិញ្ញោឃ្យយេចាតិ៍

បាតិមោក្ខង បភក្ខភកចណ្ហភា តិ៍ជិ៍តា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១០. កិក្ខិកិក្ខន្ធកំ

យហាបឌាបតិគោតមីចត្ថុកថាចណ្ណនា

៦០១. កិក្ខិកិក្ខន្ធកេ សក្កេសុ ចិហរតីតិ បឋមពោធិយំ កត្វា ចិហរតិ. យហាបឌាបតិ គោតមីតិ ឲត្ថ គោតមីតិ គោត្តំ. តាមករណទិចសេ បតស្សា លទ្ធសក្ការា ព្រាហ្មណា លក្ខណសម្បត្តិំ ទិស្វា “សចេ អយំ ធីតរំ លភិស្សតិ, ចក្កចត្តិរញ្ញោ យហេសី កចិស្សតិ. សចេ បុត្តំ លភិស្សតិ, ចក្កចត្តិរាឌា កចិស្សតីតិ ឧកយថាបិ យហតីយេចស្សា បឌា កចិស្សតី”តិ ព្យាករិំសុ, តស្មា បុត្តបឌាយ ចេច ធីតុបឌាយ ច យហន្តតាយ “យហាបឌាបតី”តិ តាមំ អកំសុ, ឥធ បត គោត្តេត សទ្ធិំ សំសន្ទិត្វា “យហាបឌាបតិ គោតមី”តិ ចុត្តំ. ខេត កាចា ខេតុបសង្កមីតិ កាចា

កបិលចត្ថុំ កត្វា បឋមខេច តត្ថំ បត្តាខេឌសិ, សត្ថុខេ ចិចខេស រាហុលកុមារំ ចព្វាខេតកាលខេហ បត ឧកយតកចរាសិខោសុ យុទ្ធត្ថាយ តិក្ខន្តេសុ

សត្ថា កត្វា ខេត រាឌាខេតា សន្លាខេបត្វា អត្តទណ្ឌសុត្តំ (សុ. តិ. ៨៣១ អាទខេយា) កថេសិ. រាឌាខេតា បសីទិត្វា អឌ្ឍខេតយ្យខេត

អឌ្ឍខេតយ្យខេត ទារខេក អទំសុ. តាតិ បញ្ចា កុមារសតាតិ សត្ថុ សត្តិខេក បព្ពាឌិំសុ. អថ ខេតសំ បឌាបតិខេយា សាសតំ ខេបខេសត្វា អតកិរតិំ ឧប្បាទយិំសុ. សត្វា ខេតសំ អតកិរតិយា ឧប្បន្នភាចំ ឌាត្វា ខេត បញ្ចសខេត ទហរកិក្ខូ កុណាលទហំ តេត្វា អត្តខេតា កុណាលកាខេល

តិសិន្នបុព្ពត្ត ឋិតោណតខេល តិសីទិត្វា កុណាលឌាតកកថាយ (ឌា. ១.១៦.កុណាលឌាតក) ខេតសំ អតកិរតិំ ចិខេតាទេត្វា សព្ពេបិ ខេត

ខេសាតាបត្តិផខេល បតិដ្ឋាខេបសិ, បុត យហាចតំ អាខេតត្វា អរហត្តផខេល. ខេតសំ ចិត្តឌាតតត្ថំ បុតបិ បឌាបតិខេយា សាសតំ បហិណិំសុ. ខេត

“អកព្ពា យយំ ឃរាចាសស្សា”តិ បដិសាសតំ បហិណិំសុ. តា “ត ទាតិ អម្ហាកំ បរឃរំ កត្តុំ យុត្តំ, យហាបឌាបតិយា សត្តិកំ កត្វា បព្ពាឌ្ជ

អតុឌាតាខេបត្វា បព្ពាឌិស្សាយា”តិ បញ្ចសតាបិ យហាបឌាបតិំ ឧបសង្កមិត្វា “អខេយ្យ, អម្ហាកំ បព្ពាឌ្ជំ អតុឌាតាខេបថា”តិ អាហំសុ.

យហាបឌាបតិ ច តា ឥត្ថិខេយា កខេហត្វា ខេយត កាចា ខេតុបសង្កមិ, ខេសតច្ឆត្តស្ស ខេហដ្ឋា រញ្ញោ បរិតិព្វុតកាខេល ឧបសង្កមីតិបិ

ចទន្តិខេយច. បក្កាមីតិ បុត កបិលចុរខេយច បាចិសិ.

យថាកិរន្តំ ចិហរិត្វាតិ ខោធិតេយ្យសត្តាតំ ឧបតិស្សយំ ឲូខេលាខេកត្វា យថាជ្ឈាសខេយត ចិហរិត្វា. ចារិកំ បក្កាមីតិ យហាឌតសង្គហំ

កខេរាខេត្តា ឧត្តរាយ ឥទ្ធសិរិយា អខេតាបខេយត ឥទ្ធចិលាសេត អតុរិតចារិកំ បក្កាមិ. សម្ពហុលាហិ សាកិយាតីហិ សទ្ធិន្តិ

អខេត្តាតិខេចសតម្ហិខេយច ទសពលំ ឧទ្ទិស្ស បព្ពជ្ជាខេចសំ កខេហត្វា តាបិ បញ្ចសតា សាកិយាតិខេយា បព្ពជ្ជាខេចសំខេយច កាហាខេបត្វា

សព្ពាហិបិ តាហិ សម្ពហុលាហិ សាកិយាតីហិ សទ្ធិំ. បក្កាមីតិ កយតំ អកិតីហរិ. កយតាកិតីហរណកាខេល បតស្សា “សុកុមារា រាឌធីតិខេយា

បទសា កត្តុំ ត សក្ខិស្សន្តី”តិ សាកិយខេកាលិយរាឌាខេតា សុចណ្ណសិចិកាខេយា ឧបដ្ឋាបយិំសុ, តា បត “យាខេត អារុយ្ហ កច្ឆន្តីហិ សត្ថុរិ

អការខេចា កខេតា ខេហាតី”តិ ឲកបណ្ណាសខេយាឌតិកំ យគ្គំ បទសាច បដិបឌ្ជិំសុ. រាឌាខេតាបិ បុរខេតា ច បច្ឆខេតា ច អារក្ខំ សំចិទហាខេបត្វា

តណ្ឌុលសប្បិខេតលាទីតំ សកដានិ ប្ញុខេរត្វា “កតកតដ្ឋាខេត អាហារំ បដិយាខេទថា”តិ បុរិខេស ខេបសយិំសុ. សូខេតហិ បាខេទហីតិ តាសំ ហ្ញៅ

សុកុមារត្តា បាខេទសុ ឲខេកា ខេផាខេដា ឧដ្ឋេតិ, ឲខេកា កិជ្ជតិ, ឧខេភា បាទា កដកដ្ឋិ សម្បរិកិណ្ណា ចិយ ហុត្វា ឧទ្ធុមាតា. ខេតត ចុត្តំ “សូខេតហិ

បាខេទហី”តិ. ពហិទ្វារខេកាដ្ឋខេកតិ ទ្វារខេកាដ្ឋកស្ស ពហិ. កស្មា បខេតថំ ឋិតាតិ? ឲថំ កិរស្សា អខេហាសិ “អហំ តថាកខេតត អតុញ្ញាតា

ឞឃេមច បញ្ញាខ្ញាទេចង អក្កោហសិ, ឲច់ ពហិតការេចា ន បត េម ឞពលខេឡ្យឹេប បិពេឌៀ ខាេតា, ឞេច ឞត្វា បញ្ញាខ្ញុំ អត្វខាតិស្សតិ, ប្លេច្ឆត់ ព្យុសល៉ ឞេច ភាត្វខាតិស្សតិ, មហតី ពេហា កចិស្សតី"តិ ចិហាទ់ បចិសិត្យ អឞេក្កាត្តី ទេឱមាភា អដ្ឋាសិ៍ ពិ ត្វ ត្វំ េកាតមីតិ ពិ ត្វ ទាខព្យុលិតំ ចិបត្តិ ក្កប្បន្តា, េពត ត្វ ត្វំ ពាទេលាត ឲច់ ចិចណ្ណកាច់ បត្តា ឞ្វេតហិ បិេឌហិ...េប... ជិតាតិ៍

អេច្ចាតបិ បទិឃាេឃតាតិ អេច្ចាតបិ ពាទេលាត៍ អាបិខិពាតិ ស៊ចន្តិកា, ត្យុយ្យាត់ ហត្វបិេឌឞ្វ ហត្វបិឌកិច្ចំ អឞាេឆត្តឞ្វ ហេត្វ ន បិេឌ ន ចេណ្ឌតា បដិឌក្កិកាតិ អេត្វា៍ េបិសិកាតិ ខិចឞឞ្ស េឌ្វ តេឃា ចាេទ ភហាេបត្វា េកាេខត្វា បិេឃត្វា ត្យុេយ្យបិេឞសិ៍ ចេញ្ញ បិេឃសីតិ ភត្តព្យុមាេទា ពិទ េចាឌឹឞត្តេតា ពតិបិេហតេច ឌហេតេទា៍ តស្មិំ ខាេត មហាបខាបតិ អត្តេភា ប្តុត្តិ ឆាតីតំ ឌត្វា ឞឃំ េចាឌឹឞត្តឞ្ស ឆាតិកិច្ចំ ឞាឆឃមាភា អត្តេភា ចេញ្ញ បិេឃសិ៍ តំ ឞន្លាឃ េឆេទា ឲចមាហ៍ ឞាឆ្ញ កេត្តតិ "ខាហ្យុពាទា"តិអាឌីហិ តស្សា ព្យុលំ ពេឆត្វា ប្តុត បញ្ញាខ្ញុំ ឃាចេត្តា ឲចមាហ៍

មហាបខាបតិេកាតមីចត្វពឆាចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

អដ្ឋព្យុឌមូពឆាចណ្ណតា

៣០៧៍ ឞត្វាបិ "ប្លុត្តិេឃា ភាម បទិត្តឞន្លា, ឲពាឃាខិតមេត្តេឃច បញ្ញាខ្ញាឃ អត្វញ្ញាតាឃ ភ មម ឞាឞត់ ពត្វំ ពត្វា ពលិស្សត្តី"តិ តិក្លត្តំ បដិក្លិបិត្វា ប្លុឌាតិ ពត្វំ ពត្វា ពាហាេបត្យុពាមតាឃ "ឞេច, អាតត្ត, មហាបខាបតិ េកាតមី អដ្ឋ ព្យុឌេមូ បដិក្កណ្ហាតិ, ឞាចស្សា េហាត្យុ ក្កបឞម្បុឌា"តិអាឌិមាហ៍ តត្វ ឞាចស្សាតិ ឞា ឲច អស្សា បញ្ញាខ្ញាបិ ក្កបឞម្បុឌាបិ េហាត្យុ៍

តឌហ្យុបឞម្បន្តស្សាតិ តំ ខិចឞម្បិ ក្កបឞម្បន្តស្ស៍ អភិចាឌត់ បច្ចុដ្ឋាត់ អញ្ចលិពម្មំ ឞាមីចិពម្មំ ពាតញ្ញត្តិ មាភាតិមាត់ អពត្វា បញ្ចុបតិដ្ឋិេតត អភិចាឌត់, អាឞភា ក្កដ្ឋាឃ បច្ចុក្កមតចេឞត បច្ចុដ្ឋាត់, ឌឞតេល ឞេមាឆេភត្វា អញ្ចលិពម្មំ, អាឞតបញ្ញាបតតីខតាខិពំ អត្វច្ឆចិពពម្មឞន្លាត់ ឞាមីចិពម្មុច្ចា ពត្តញ្ញុំ៍ អភិក្លុេព អាចាេឞតិ មត្វ ចឞត្តិឃា អតត្តាទេឃត ឞ្ញចាឌត្វាឃ ក្កបឞក្កមតាទេហ ធាេត ឞ្ញចាឌាឃេពា អាចទិេឃា តត្វិ, អឃំ អភិក្លុេពា អាចាេឞា ភាម, ឲចទ្វេប អាចាេឞ ចឞ្សំ ត ក្កបពត្តញ្ញុំ៍ អត្វច្ឆមាឞត្តិ អត្វេបិឞចិពំ៍ ឞ្ញចាឆ្វបឞក្កមតត្តិ ឞ្ញចាឌត្វាឃ ក្កបឞក្កមត់៍ ខិេដ្ឋភាតិ ចក្លុភា ខិេដ្ឋត៍ ឞ្វេតភាតិ េឞាេតត ឞ្វេតត៍ បទិឞក្កាឃាតិ ខិដ្ឋឞ្វតចេឞត បទិឞក្កិេតត៍ ព្យុឌមូត្តិ ព្យុពំ ឞឈ្ឈាខិេឞឞាបត្តិ៍ បក្លមាតត្តត្តិ អត្វតាតិ បត្តុទេឞ ខិចឞាតិ មាតត្តំ៍ ឈឞ្វ ឌេមូឞ្វតិ ចិពាលេកាឌតច្ឆេដ្ឋឞ្វ សិក្លាបេឌឞ្វ៍ សិក្លិតសិក្លាឃាតិ ឲពសិក្លមិ្បិ អលង្ឃំ ពត្វា ប្តុទិតសិក្លាឃ៍

ត អេក្កាសិតេញ្ញា ត បទិកាសិតេញ្ញាតិ ឌឞត្តិ អេក្កាឞចត្វាត់ អញ្ញាតេទត អេក្កាឞចត្វាភា ត អេក្កាសិតេញ្ញា, កឃ្យុបង់ឞភាឃ ពាឃចិ បទិកាឞាឃ ត បទិកាសិតេញ្ញា៍ ឞ្ញចេឌៀ កិក្លុតីត់ កិក្លុឞ្វ ចចតបេឆាតិ ឞ្ញចាឌាត្វឞាឞតិឌមូពឆាឞក្លាេតា ចចតបេឆា កិក្លុតីត់ កិក្លុឞ្វ ឞ្ញចេឌៀ បិហិេតា, ត កិក្លុតិឃា េពាចិ កិក្លុ ឞ្ញចខិតេញ្ញា ចា អត្វឞាសិតេញ្ញា ចា, "កេត្តត េបិទាណពេត្វទា ប្លុឌញ្ចិឌញ្ចា ចត្តំ ប្តុទឃិឞ្វ"តិ

ឲច៌ បត បចេលិចសេត ពចេឆតុំ ចដ្ឋតិ៑ អនោចេដៅ កិក្លូត៌ កិក្លូតិស្វតិ កិក្លូត៌ បត កិក្លូតិស្ស ចចតបចេឆា អតិចារិទោ, ឃឆាទ្វចិឃា ឌ្លចដត្ថ អត្យសាសត្ថ ឝយ្ហពធំ ពចេឆត្វតិ អឃេយេត្ត សេដ្ឋបេបិ, ចិត្តារេទោ បនេតសា ពទ្វឝយ្ហពឆា យហាចិកេដ្ឋ ចុត្តតេឃេតច ចេឌិតព្ពា៑

ពួរេយ បត អដ្ឋ ពទ្វឝេយ្ហ សត្ត្វ សត្តិកេព ដ្ឋក្កេហត្វា ឆេរេត អត្តតោ អារេទាចិឃយាតេ ស្វត្វា យហាបឌាបតិឃា តាចយហត្ថិ ឆោយតស្សំ ឈេឈត បឌិប្យស្សប្បឹ៑ អនោតាតត្ត្តឝហទោ អាហេដេត សីតុឌកស្ស ឈដសេតេត យត្តេព បរិសិត្តា ចិឃ ចិពតបរិឡអាហា អត្តយតា ហុត្វា ពទ្វឝយ្ហបដិក្កហឈេត ដ្ឋប្យត្តបីតិបិរយាដ្ឋ អាចិ ពេទាត្តិ "សេឃ្យឆាបិ, កេត្តា"តិអាឌិកំ ដ្ឋឌាត៌ ដ្ឋឌានេតសិ៑ តត្ត ឝហេទាតិ តទ្វេឈា៑ ឃុចាតិ ឃោត្តាត្តាការេច ជិទោ៑ យណ្ឌតពឌាតិកោតិ អលង្ការសការេចា៑ តត្ត កោាចិ តទ្វេឈាបិ ឃុចា ត ហោតិ ឃឆា អតិតទ្វេឈា៑ កោាចិ ឃុចាបិ យណ្ឌតពឌាតិកោ ត ហោតិ ឃឆា ដ្ឋបសត្តសការេចា អាលសិឃឡសតាឌីហិ ចា អកិក្ខទោ, ពួឆ បត ឝហេទា ចេច ឃុចា ច យណ្ឌតពឌាតិកោ ច អឆិបេ្យទោ, តស្វា ឲចយាហ៑ ដ្ឋប្យលិឌីតិ លេកែសយ្ហតត្តា ចុត្តាតិ៑ ពួទោ បទំ ឃំ ឃំ ចត្តត្តា, តំ តំ អដ្ឋពឆាឃំ ឝស្សិតេយច៑

តត្ត យាតុកាយស្ស បត្តខិតត្តាតិ ពួឆំ បញ្ចាចស្សសតទោ ដ្ឋគ្គំ អដ្ឋត្វា បញ្ចាស្វេឃច ចស្សសតេស្វ សដ្ឋយដ្ឋិតិឃា ពារេលតិឝស្សត៌៑ បដិសម្ពិឌាបកេឝប្យត្តលិលាយចចេសេតច ចុត្តត្តិ ឲត្ត "បដិសម្ពិឌាបត្តលិលាយចក្កហឈេត ឈាតាតិបិ ពហិតាតេច ហោត្តិ៑ ត ហិ តិត្ថ្យាតកាត៌ សត្តប្យការេសយ្យត្តិ ពួដ្ឋ្យាឺ"តិ ពល្វិបេឌស្វ ចុត្តំ៑ ស្វក្លចិបស្សពលិលាយចចេសេត ចស្សសហស្សត្តិអាឌិតា ច ឃំ ចុត្តំ៑ តំ ឈត្តពការលកាត៌ យេតេត ចុត្តត្តិ ចេឌិតព្ពា៑ ឌីឃតិកាយដ្ឋពឆាយំ (ឌី៑ តិ៑ អដ្ឋ៑ ១.១៩១) បត ឲចំ ចុត្តំ –

"បដិសម្ពិឌាបត្តេហិ ចស្សសហស្សំ អដ្ឋាសិ, ឈឡអកិញ្ញេហិ ចស្សសហស្សំ, តេចិជ្ជេហិ ចស្សសហស្សំ, ស្វក្លចិបស្សកេហិ ចស្សសហស្សំ, ឋិតិយោក្លត ចស្សសហស្សំ អដ្ឋាសី"តិ៑

អង្គុត្តរតិកាយដ្ឋពឆាឃម្បិ (អ៑ តិ៑ អដ្ឋ៑ ១.១.១៦០) –

"ពុទ្ធាតម្បិបរិតិព្វាតទោ ចស្សសហស្សមេច បដិសម្ពិឌា តិព្វតេ្តតុំ សក្កោត្តិ, តទោ បទំ ឈ អកិញ្ញា, តទោ តាបិ តិព្វតេ្តតុំ អសក្កោត្តា តិស្សោ ចិជ្ជា តិព្វតេ្តត្តិ, ពច្ឆេត្ត ពច្ឆេត្ត ពាលេ តាបិ តិព្វតេ្តតុំ អសក្កោត្តា ស្វក្លចិបស្សកា ហោត្តិ៑ ឲទេតេច ដ្ឋបិឃេត អតាពាមិទោ សពឌាពាមិទោ សោតាបត្តា"តិ –

ចុត្តំ៑

សំយុត្តតិកាយដ្ឋពឆាយំ បត (សំ៑ តិ៑ អដ្ឋ៑ ១.១.១៥៩) –

“ປຐມເພາທິຍຎ຺ຫິ ຠິກ຺ຂູ ປຏິສມ຺ຠິທາປຕ຺ຕາ ອເຫສຸໍ. ອຖ ກາເລ ຄຈ຺ຉເນ຺ຕ ປຏິສມ຺ຠິທາ ປາປຸຓິຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິໍສຸ, ຉຬຠິຎ຺ຎາ ອເຫສຸໍ, ຕເຕາ ຉ ອຠິຎ຺ຎາ ປຕ຺ຕຸໍ ອສເກ຺ກາເນ຺ຕາ ຕິເສ຺ສາ ວິຊ຺ຊາ ປາປຸຓິໍສຸ. ອິທານິ ກາເລ ຄຈ຺ຉເນ຺ຕ ຕິເສ຺ສາ ວິຊ຺ຊາ ປາປຸຓິຕຸໍ ອສເກ຺ກາເນ຺ຕາ ອາສວກ຺ຂຍມຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິສ຺ສນ຺ຕິ, ຕມ຺ປິ ອສເກ຺ກາເນ຺ຕາ ອນາຄາມິຜລໍ, ຕມ຺ປິ ອສເກ຺ກາເນ຺ຕາ ສກທາຄາມິຜລໍ, ຕມ຺ປິ ອສເກ຺ກາເນ຺ຕາ ເສາຕາປຕ຺ຕິຜລໍ, ຄຈ຺ຉເນ຺ຕ ກາເລ ເສາຕາປຕ຺ຕິຜລມ຺ປິ ປຕ຺ຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສນ຺ຕີ”ຕິ –

ວຸຕ຺ຕໍ.

ຍສ຺ມາ ເຈຕໍ ສຕ຺ຕໍ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎປຏິພທ຺ທໍ, ຕສ຺ມາ ເຕສໍ ເຕສໍ ກາຫກາຫໍ ຍຕເຍວ ອາຈຣິເຍນ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ທສ຺ສິຕຕ຺ຕາ ຄເຫຕພ຺ພໍ. ອຎ຺ຎຖາ ຫິ ອາຈຣິຍເສ຺ສວ ປຸພ຺ພາປຣວິເຣາຘປ຺ປສເງ຺ຄາ ສິຍາຕິ.

ຕາຕິເຍວາຕິ ຕາຕິເຍນ ປຎ຺ຈ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ. ປຣິຍຕ຺ຕິມູລກໍ ສາສນນ຺ຕິ ອາຫ “ນ ຫິ ປຣິຍຕ຺ຕິຍາ ອສຕິ ປຏິເວເຘາ ອຕ຺ຖີ”ຕິອາທິ. ປຣິຍຕ຺ຕິຍາ ຫິ ອນ຺ຕຣຫິຕາຍ ປຏິປຕ຺ຕິ ອນ຺ຕຣທາຍຕິ, ປຏິປຕ຺ຕິຍາ ອນ຺ຕຣຫິຕາຍ ອຘິຄເມາ ອນ຺ຕຣທາຍຕິ. ກິໍກາຣຓາ? ອຍຫິ ປຣິຍຕ຺ຕິ ປຏິປຕ຺ຕິຍາ ປຈ຺ຈເຍາ ເຫາຕິ, ປຏິປຕ຺ຕິ ອຘິຄມສ຺ສ, ອິຕິ ປຏິປຕ຺ຕິເຕາປິ ປຣິຍຕ຺ຕິເຍວ ປມາຓໍ. ຕຕ຺ຖ ປຏິເວເຘາ ຈ ປຏິປຕ຺ຕິ ຈ ເຫາຕິປິ ນ ເຫາຕິປິ. ເອກສ຺ມິຎ຺ຫິ ກາເລ ປຏິເວຘກຣາ ຠິກ຺ຂູ ພຫູ ເຫານ຺ຕິ, “ເອສ ຠິກ຺ຂຸ ປຸຖຸຊ຺ຊເນາ”ຕິ ອງ຺ຄຸລິໍ ປສາເຣຕ຺ວາ ທເສ຺ສຕພ຺ເພາ ເຫາຕິ, ອິມສ຺ມິໍເຍວ ທີເປ ເອກວາເຣ ປຸຖຸຊ຺ຊນຠິກ຺ຂຸ ນາມ ນາເຫາສິ. ປຏິປຕ຺ຕິປູຣກາປິ ກທາຈິ ພຫູ ເຫານ຺ຕິ, ກທາຈິ ອປ຺ປາ, ອິຕິ ປຏິເວເຘາ ຈ ປຏິປຕ຺ຕິ ຈ ເຫາຕິປິ ນ ເຫາຕິປິ. ສາສນຏ຺ຐິຕິຍາ ປນ ປຣິຍຕ຺ຕິເຍວ ປມາຓໍ. ປຓ຺ຑິເຕາ ຫິ ເຕປິຏກໍ ສຸຕ຺ວາ ທ຺ເວປິ ປູເຣຕິ. ຍຖາ ອມ຺ຫາກໍ ເພາທິສເຕ຺ຕາ ອາຬາຣສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ປຎ຺ຈາຠິຎ຺ຎາ ສຕ຺ຕ ຈ ສມາປຕ຺ຕິເຍາ ນິພ຺ພເຕ຺ຕ຺ວາ ເນວສຎ຺ຎານາສຎ຺ຎາຍຕນສມາປຕ຺ຕິຍາ ປຣິກມ຺ມໍ ປຸຈ຺ຉິ, ເສາ “ນ ຊານາມີ”ຕິ ອາຫ, ຕເຕາ ອຸທກສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຘິຄຕວິເສສໍ ສໍສນ຺ທິເຕ຺ວາ ເນວສຎ຺ຎານາສຎ຺ຎາຍຕນສ຺ສ ປຣິກມ຺ມໍ ປຸຈ຺ຉິ, ເສາ ອາຈິກ຺ຂິ, ຕສ຺ສ ວຈນສມນນ຺ຕຣເມວ ມຫາສເຕ຺ຕາ ຕໍ ສມ຺ປາເທສິ, ເອວເມວ ປຎ຺ຎວາ ຠິກ຺ຂຸ ປຣິຍຕ຺ຕິໍ ສຸຕ຺ວາ ທ຺ເວປິ ປູເຣຕິ, ຕສ຺ມາ ປຣິຍຕ຺ຕິຍາ ຐິຕາຍ ສາສນໍ ຐິຕໍ ເຫາຕິ. ຍຖາປິ ມຫເຕາ ຕຬາກສ຺ສ ປາລິຍາ ຖິຣາຍ ອຸທກໍ ນ ຐສ຺ສຕີຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ອຸທເກ ສຕິ ປທຸມາທີນິ ປຸປ຺ຜານິ ນ ປຸປ຺ຜິສ຺ສນ຺ຕີຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ເອວເມວ ມຫາຕຬາກສ຺ສ ຖິຣປາລິສທິເສ ເຕປິຏເກ ພຸທ຺ຘວຈເນ ສຕິ ມຫາຕຬາເກ ອຸທກສທິສາ ປຏິປຕ຺ຕິປູຣກາ ກຸລປຸຕ຺ຕາ ນຕ຺ຖີຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ເຕສຸ ສຕິ ມຫາຕຬາເກ ປທຸມາທີນິ ປຸປ຺ຜານິ ວິຍ ເສາຕາປນ຺ນາທເຍາ ອຣິຍປຸຄ຺ຄລາ ນຕ຺ຖີຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ. ເອວໍ ເອກນ຺ຕເຕາ ປຣິຍຕ຺ຕິເຍວ ປມາຓໍ.

ປຣິຍຕ຺ຕິຍາ ອນ຺ຕຣຫິຕາຍາຕິ ເອຕ຺ຖ ປຣິຍຕ຺ຕີຕິ (ອ. ນິ. ອຏ຺ຐ. ໑.໑.໑໑໐) ເຕປິຏກໍ ພຸທ຺ຘວຈນໍ ສາຏ຺ຐກຖາ ປາຬິ. ຍາວ ສາ ຕິຏ຺ຐຕິ, ຕາວ ປຣິຍຕ຺ຕິ ປຣິປຸຓ຺ຓາ ນາມ ເຫາຕິ. ຄຈ຺ຉເນ຺ຕ ຄຈ຺ຉເນ຺ຕ ກາເລ ກລິຍຸຄຣາຊາເນາ ອຘມ຺ມິກາ ເຫານ຺ຕິ, ເຕສຸ ອຘມ຺ມິເກສຸ ເຕສມ຺ປິ ອມຈ຺ຈາທເຍາ ອຘມ຺ມິກາ ເຫານ຺ຕິ, ຕເຕາ ຣຏ຺ຐຊນປທາທເຍາຕິ ເຕສໍ ອຘມ຺ມິກຕາຍ ນ ເທເວາ ສມ຺ມາ ວສ຺ສຕິ, ຕເຕາ ສສ຺ສານິ ນ ສມ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ, ເຕສຸ ອສມ຺ປຊ຺ຊນ຺ເຕສຸ ປຈ຺ຈຍທາຍກາ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຄສ຺ສ ປຈ຺ຈເຍ ທາຕຸໍ ນ ສກ຺ເການ຺ຕິ, ຠິກ຺ຂູ ປຈ຺ຈເຍຫິ ກິລມນ຺ຕາ ອເນ຺ເຕວາສິເກ ສງ຺ຄເຫຕຸໍ ນ ສກ຺ເການ຺ຕິ. ຄຈ຺ຉເນ຺ຕ ຄຈ຺ຉເນ຺ຕ ກາເລ ປຣິຍຕ຺ຕິ ປຣິຫາຍຕິ, ອຕ຺ຖວເສນ ຘາເຣຕຸໍ ນ ສກ຺ເການ຺ຕິ, ປາຬິວເສເນວ ຘາເຣນ຺ຕິ. ຕເຕາ ກາເລ ຄຈ຺ຉເນ຺ຕ ປາຬິມ຺ປິ

សកលំ ធារេតុំ ន សក្កោន្តិ, បឋមំ អភិធម្មបិដកំ បរិហាយតិ, បរិហាយមានំ មត្ថកតោ បដ្ឋាយ បរិហាយតិ។ បឋមមេវ ហិ បដ្ឋានមហាបករណំ បរិហាយតិ, តស្មិំ បរិហីនេ យមកំ, កថាវត្ថុ, បុគ្គលបញ្ញត្តិ, ធាតុកថា, វិភង្គោ, ធម្មសង្គហោតិ។

ឯវំ អភិធម្មបិដកេ បរិហីនេ មត្ថកតោ បដ្ឋាយ សុត្តន្តបិដកំ បរិហាយតិ។ បឋមញ្ហិ អង្គុត្តរនិកាយោ បរិហាយតិ, តស្មិម្បិ បឋមំ ឯកាទសកនិបាតោ...បេ... តតោ ឯកកនិបាតោតិ។ ឯវំ អង្គុត្តរនិកាយេ បរិហីនេ មត្ថកតោ បដ្ឋាយ សំយុត្តនិកាយោ បរិហាយតិ។ បឋមញ្ហិ មហាវគ្គោ បរិហាយតិ, តតោ សឡាយតនវគ្គោ, ខន្ធវគ្គោ, និទានវគ្គោ, សគាថាវគ្គោតិ។ ឯវំ សំយុត្តនិកាយេ បរិហីនេ មត្ថកតោ បដ្ឋាយ មជ្ឈិមនិកាយោ បរិហាយតិ។ បឋមញ្ហិ ឧបរិបណ្ណាសកោ បរិហាយតិ, តតោ មជ្ឈិមបណ្ណាសកោ, តតោ មូលបណ្ណាសកោតិ។ ឯវំ មជ្ឈិមនិកាយេ បរិហីនេ មត្ថកតោ បដ្ឋាយ ទីឃនិកាយោ បរិហាយតិ។ បឋមញ្ហិ បាថិកវគ្គោ បរិហាយតិ, តតោ មហាវគ្គោ, តតោ សីលក្ខន្ធវគ្គោតិ។ ឯវំ ទីឃនិកាយេ បរិហីនេ សុត្តន្តបិដកំ បរិហីនំ នាម ហោតិ។ វិនយបិដកេន សទ្ធិំ ជាតកមេវ ធារេន្តិ។ វិនយបិដកញ្ហិ លជ្ជិនោ ធារេន្តិ, លាភកាមា បន “សុត្តន្តេ កថិតេបិ សល្លក្ខេន្តា នត្ថី”តិ ជាតកមេវ ធារេន្តិ។ គច្ឆន្តេ កាលេ ជាតកម្បិ ធារេតុំ ន សក្កោន្តិ។ អថ នេសំ បឋមំ វេស្សន្តរជាតកំ បរិហាយតិ, តតោ បដិលោមក្កមេន បុណ្ណកជាតកំ, មហានារទជាតកន្តិ បរិយោសានេ អបណ្ណកជាតកំ បរិហាយតិ, វិនយបិដកមេវ ធារេន្តិ។

គច្ឆន្តេ កាលេ តម្បិ មត្ថកតោ បដ្ឋាយ បរិហាយតិ។ បឋមញ្ហិ បរិវារោ បរិហាយតិ, តតោ ខន្ធកោ, ភិក្ខុនីវិភង្គោ, មហាវិភង្គោតិ អនុក្កមេន ឧបោសថក្ខន្ធកមត្តមេវ ធារេន្តិ។ តទាបិ បរិយត្តិ អនន្តរហិតាវ ហោតិ។ យាវ បន មនុស្សេសុ ចតុប្បទិកគាថាបិ បវត្តតិ, តាវ បរិយត្តិ អនន្តរហិតាវ ហោតិ។ យទា សទ្ធោ បសន្នោ រាជា ហត្ថិក្ខន្ធេ សុវណ្ណចង្កោដកម្ហិ សហស្សត្ថវិកំ ឋបាបេត្វា “ពុទ្ធេហិ កថិតំ ចតុប្បទិកំ គាថំ ជានន្តោ ឥមំ សហស្សំ គណ្ហតូ”តិ នគរេ ភេរឹ ចរាបេត្វា គណ្ហនកំ អលភិត្វា “ឯកវារំ ចរាបិតេ នាម សុណន្តាបិ ហោន្តិ អសុណន្តាបី”តិ យាវតតិយំ ចរាបេត្វា គណ្ហនកំ អលភិត្វា រាជបុរិសា សហស្សត្ថវិកំ បុន រាជកុលំ បវេសេន្តិ, តទា បរិយត្តិ អន្តរហិតា នាម ហោតិ។

ឯវំ បវត្តិស្សតីតិ បរិយត្តិយា អន្តរហិតាយបិ លិង្គមត្តំ អទ្ធានំ បវត្តិស្សតិ។ កថំ? គច្ឆន្តេ គច្ឆន្តេ ហិ កាលេ ចីវរគ្គហណំ បត្តគ្គហណំ សម្មិញ្ជនបសារណំ អាលោកិតវិលោកិតំ ន បាសាទិកំ ហោតិ, និគណ្ឋសមណា វិយ អលាពុបត្តំ ភិក្ខូ បត្តំ អគ្គពាហាយ បក្ខិបិត្វា អាទាយ វិចរន្តិ, ឯត្តាវតាបិ លិង្គំ អនន្តរហិតមេវ ហោតិ។ គច្ឆន្តេ បន កាលេ អគ្គពាហតោ ឱតារេត្វា ហត្ថេន វា សិក្កាយ វា ឱលម្ពេត្វា វិចរន្តិ, ចីវរម្បិ រជនសារុប្បំ អកត្វា ឱដ្ឋដ្ឋិវណ្ណំ កត្វា វិចរន្តិ។ គច្ឆន្តេ កាលេ រជនម្បិ ន ហោតិ, ទសច្ឆិន្ទនំ ឱវដ្ដិកវិជ្ឈនំ កប្បមត្តំ កត្វា វឡញ្ជេន្តិ, បុន ឱវដ្ដិកំ វិជ្ឈិត្វា កប្បំ ន ករោន្តិ។ តតោ ឧភយម្បិ អកត្វា ទសា ឆេត្វា បរិព្ពាជកា វិយ ចរន្តិ។ គច្ឆន្តេ កាលេ “កោ ឥមិនា អម្ហាកំ អត្ថោ”តិ ខុទ្ទកំ កាសាវខណ្ឌំ ហត្ថេ វា គីវាយ វា ពន្ធន្តិ, កេសេសុ វា អល្លីយាបេន្តិ, ទារភរណំ ករោន្តា កសិត្វា វបិត្វា ជីវិកំ កប្បេត្វា វិចរន្តិ, តទា ទក្ខិណំ ទេន្តោ ជនោ សង្ឃំ ឧទ្ទិស្ស ឯតេសម្បិ ទេតិ។ ឥទំ សន្ធាយ ភគវតា វុត្តំ “ភវិស្សន្តិ ខោ បនានន្ទ, អនាគតមទ្ធានំ គោត្រភុនោ កាសាវកណ្ឋា ទុស្សីលា បាបធម្មា, តេសុ ទុស្សីលេសុ សង្ឃំ ឧទ្ទិស្ស ទានំ ទស្សន្តិ, តទាបាហំ, អានន្ទ, សង្ឃគតំ ទក្ខិណំ អសង្ខេយ្យំ អប្បមេយ្យំ វទាមី”តិ (ម។ និ។ ៣។៣៨០)។ តតោ គច្ឆន្តេ កាលេ នានាវិធានិ កម្មានិ ករោន្តា “បបញ្ចោ

ຯປ, ກີ ຕຼຍິກາ ອຍຸກາ”ຕ຺ຕີ ກາຍາຈຕລ຺ຸລ ຕິຕ຺ຕິຕວາ ອຣເຖາ ຕິປຕ຺ຕີ, ຕຸສ຺ສໍ ກາເລ ລິກຸ ອຕ຺ຕຣຫິຕໍ ກາຍ ເຫາຕີ˙ ກສ຺ສປຄນຕາລສ຺ສ ກີຣ

ກາລເຕາ ປຊ຺ຊາຍ ເຍາກກາທ ເນຕຈຕ຺ວາກິ ປິຣຸປິຕວາ ຄຣລຄາຣີຕ຺ຕໍ ຂາຕໍ˙ ຯຈໍ ປຣິຍຕ຺ຕິຍາ ອຕ຺ຕຣຫິຕາຍປິ ລິຄ຺ຄຍຕ຺ຕໍ ອີຣໍ ປຈຕ຺ຕິສ຺ສຕີຕິ

ເຈຊີຕຕ຺ຖາ˙

ອຊ຺ຊກຣຸຍຸກສາຈຊຸກາ ກີຊ຺ຊີຕາ˙

ກິກ຺ຂຸກີປສສຍກາຕຸຂາກກກສາຈຊຸກາ

໓໐໓-໓໐໔˙ ຍຄເຣກາຕີ ຍໍ ອີຈນໍ ອາຄີ ກຕ຺ວາ˙ ຕເຄຈາຕີ ຕສ຺ສໍເຖາຈ ອີຈເນ˙ ອຕຸຖາຕ຺ຕຍາຕີ ອຕຸຖາຍ˙ ຯກາຫໍ, ກເຣ຺ຕ ອາຄຕ຺ຕ, ກກຈຕ຺ຕໍ

ຈຣໍ ຍາຈາຍີຕີ “ຯຈເຍຈ ເຕາ ອຫໍ, ກເຣ຺ຕ ອາຄຕ຺ຕ, ຕຼເຍ ອຊ຺ຊ ກຣຸຄເຍຸ ປຊິກ຺ກຍຸ ຍາຈຊີຈໍ ອຄຕິກ຺ກຍກີເຍ”ຕີ ປຊິຂາກິຕວາ ຕຼຄາກີ

ກຍ຺ວາ ຈຣໍ ຍາຈຕີຕີ ເຈ? ປຣຸປຈາຄຈີຈຊ຺ຊຄຕ຺ຕໍ˙ ຯຈທີຍຸເກຈີ ຈເຄຍຸ “ຍຫາປຂາປຕີຍາ ປຄຍໍ ນຍຸຊີສ຺ສຕຕ຺ວາ ກິກ຺ຂຸໍ ກິກ຺ຂຸກີຄສ຺ສ

ຍສາຈຸຊ຺ຊ ອກີຈາຄກໍ ກາເຫານິ, ນາ ເຈ ຈຣໍ ຍາເຈຍຸ, ກກຈາ ອຕຸຂາເຄຍຸາ”ຕີ˙

໓໐໙˙ ນຣາກາຍາຕີ ນຣາກກາຈາຍ ກາຍຣາກກຈຣາກປຣິຕ຺ຕາຫກາຍ˙ ນເຖາກາຍາຕີ ຈເຈ຺ຈ ນິເຍາຂຄຕ຺ວາຍ˙ ອາຈຍາຍາຕີ ຈຈ຺ຈສ຺ສ

ຈຊ຺ຊຄຕ຺ວາຍ˙ ຍຫິຖ຺ຖຕາຍາຕີ ຍຫິຖ຺ຖກາຈາຍ˙ ອນຕ຺ຕຸຊີຍາຕີ ອນຕ຺ຕຸຊີກາຈາຍ˙ ນກຸລິກາຍາຕີ ກິເລນນກຸລກລນກຸລຈິຫາຣາຍ˙

ເການຂ຺ຂາຍາຕີ ກຸນີຕກາຈາຍ˙ ຄຸຕ຺ຕຣຕາຍາຕີ ຄຸເປຸານຕາຍ˙ ຈິຣາກາຍາຕີ ນກລຈເຈ຺ຈຕາ ຈິຣຊ຺ຊຄຕ຺ວາຍ˙ ຈິນເຖາກາຍາຕີ

ກາຍຣາກາຊີຫິ ຈິນໍຍຸຊ຺ຊຄຕ຺ວາຍ˙ ອປຈຍາຍາຕີ ນຕ຺ຕສ຺ສປິ ຈຈ຺ຈສ຺ສ ອປຈຍຕ຺ວາຍ, ກິຕ຺ຕາກາຍາຕີ ອເຕ຺ວາ˙ ອປິຖ຺ຖຕາຍາຕີ

ປຖ຺ຖຍປິຖ຺ຖຕາຊີຈເນຄ ນຕ຺ຕເນາ ຕຼຖ຺ຖາປກຍາຍ˙ ນຕ຺ຕຸຊີຍາຕີ ຖ຺ວາຄນຈິຄນຕ຺ຕຸຊີກາຈາຍ˙ ປຈິເຈກາຍາຕີ ປຈີຈິຕ຺ຕກາຈາຍ

ກາຍຈິເຈກາຊີຕຄກ຺ກຈິເຈກາຊີຈິເຈກນິຖ຺ຖຍາ˙ ຈີຣິຍາຣຍຸກ຺ກຍາຕີ ກາຍິກສ຺ສ ເຈຈ ເຈຕນິກສ຺ສ ຈ ຈີຣິຍສ຺ສ ປກ຺ກຫຸຄຕ຺ວາຍ˙

ນຸກຣຕາຍາຕີ ນຸລເປີນຄຕ຺ວາຍ˙ ຯຈໍ ເຍາ ປຣິຍຕ຺ຕິຄເຍຸາ ຖ຺ກ຺ກຫລຄາຣລປຣິປຸຖ຺ຖາຍຄນິກາຣຈເນຄ ເຍາກິເນາ ປຊິປຊ຺ຊຕ຺ຕສ຺ສ

ນຣາກາຊີກາຈປຣິຈຊ຺ຊຄສ຺ສ ກາຣໍາ ຫຸຕວາ ຈິຣາກາຊີກາຈາຍ ນໍຈຕ຺ຕິ, ຯກໍນເຕາ ຯເນາ ຄເຍຸາ, ຯເນາ ຈິຄເຍາ ນຍຸເຄຈ ອປິຍາຊີນຸ

ອປຕຄຈເນຄ ຄາຣລເຕາ ກິເລນາກໍ ຈິຄຍຄເຕາ, ນຕ຺ຕຸ ນຍຸານຍຸຕ຺ຕສ຺ສ ຂຸຈາຄາຕຸນິຊ຺ຊີກາຈເຕາ ຯຕໍ ນຕ຺ຕຸນານຄຕ຺ຕີ ຄາເຣຍຸານິ

ຂາເຄຍຸານິ, ອຈຕຸເຖ຺ຖຍຸານີຕີ ອເຕ຺ວາ˙ ຕຼຍສ຺ສໍ ນຸເຕ຺ຕ ປຄຍຈາເຣຄ ຈຈ຺ຈ, ຄຸຕິຍຈາເຣຄ ຈິຈຈ຺ຈ ກຈີຕໍ˙

໓໐໕-໓໑໐˙ ຈິຍາເຄຕ຺ວາຕີ ອປຣຖ຺ຖຕວາ˙ ກຍຸປຸຕ຺ຕາເຍາປີຕີ ກຍຸາຣຫາປີ˙ ອາປຕ຺ຕິກາຍິກິເຍາປີຕີ ອາປຕ຺ຕິອາປຕ຺ຕາເຍາປີ˙ ຄຸຕ຺ຕຄເຍເຄຈ

ກາເຣຕຖ຺ຖໍ ອາປຊ຺ຊຕ຺ຕີຕີ ຕສາກຣລສ຺ສ ປຊິກ຺ກຕ຺ຕຕາ ຄຸກ຺ກເຊຄ ກາເຣຕຖ຺ຖໍ ອາປຊ຺ຊຕ຺ຕີ˙

໓໑໑-໓໔˙ ເຊ຺ວ ຕິເສ຺ສາ ກິກ຺ຂຸກີເຍາຕີ ເຊ຺ວຫີ ຕີຫີ ກິກ຺ຂຸກີຫີ˙ ກ ອາເຣາເຈຕ຺ຕີຕີ ປາຕິເຍາກ຺ກເຂ຺ນກສ຺ສ ກ ອາເຣາເຈຕ຺ຕີ˙ ກ ປຖ຺ຖາຫຣຕ຺ຕີຕີ ກິກ຺ຂຸກີໍ ກ

ປຖ຺ຖາຫຣຕ຺ຕີ˙ ຈິເນນກຕ຺ຕີ ຈຕ຺ຕກຸ˙

᪓᪑᪐᪨ ᨲᩮᨶ ᨧ ᨠᩥᨬ᩠ᨧ ᨶᩥᨿᨲ᩠ᨲᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣᨲᩥ ᩈᩣᨿᩦᨵᩦᨥᩔᨲᩮᨿᩮᨲᩴ, ᨶ ᨸᨶ ᩋᨶᩥᨿᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ᪨

᪓᪑᪔᪨ ᨲᩮᨿᩣ ᨶᩥᩔᨿᩮᨿᨲᩥ ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᨶᩥᩔᨿᩴ ᩋᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣ ᩋᨸᩮᨿ ᨲᩮᨿᩣ ᨶᩥᩔᨿᩮᨿ᪨ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨸᨴᩈᩮᨶᩣᩈᨶᨧᩣᩁᩥᨠᩣᩈᩣ ᨶ ᩃᨽᨲᩥ᪨

᪓᪑᪕᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨸᨭ᩠ᨮᨸᩮᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨮᩣᨶᩥᨿᩴ ᨸᨧᩮᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨

᪓᪑᪐᪨ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩣᨵᩥᨠᩁᨱᨲᩮᨶ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᩣᨴᩮᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᨿᩮᩅ ᨵᩥᨠᩁᨱᩮᨲᩣ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩮᨲᩣ, ᨲᩮᨶ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩮᨶ, ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᨣᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᩣᨴᩮᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪓᪑᪖᪨ ᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᨲᩦᨲᩥ ᨶᨸ᩠ᨸᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨶᨧᨣᨾ᩠ᨾᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᨧᨣᨾ᩠ᨾᩴ ᨣᨲ᩠ᩅᩣ “ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨣᩣᨶᩥ ᨧᩔᩣᩁᩥ ᨧᩈᨲ᩠ᨳ”ᨲᩥ ᩋᨸᩃᩮᩣᨠᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨲ᩠ᨲᩥᨠᨾ᩠ᨾᩥᨠᩣᨶᩴ᪨

᪓᪑᪑᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᩥᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩣᨲᩥ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᨸᨴᩣ᪨

᪓᪑᪓᪨ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨶ ᩃᨽᨲᩦᨲᩥ ᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣᨿᨲᨶᩈᨦ᩠ᨣᩣᨿ ᩋᨠᨬ᩠ᨬᨠᩣᨵᩩᨸᨠᩣᨿᨶᩮᨲᩣ ᨶ ᩃᨽᨲᩥ᪨ ᨬᩣᨱᩴ ᨩᩣᨶᩥᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᨬ᩠ᨬᩣᨲᩴ ᨧᩁᨲᩦᨲᩥ ᨬᨣᩮᨲᩣ ᨧᩣ ᩏᨠᩮᨲᩣ ᨧᩣ ᩋᨧᩔᩮᨧ ᩈᨲᩥᨸᩥ ᨩᩣᨶᩥᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᨬ᩠ᨬᩣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨧᩁᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᩮᨿ᩠ᨿ ᨸᩥᩁᩥᨿᩮᨲᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᨣᨵᩮᨲᩣ ᨧ ᩈᩩᨧᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿᩮᨿ᩠ᨿᨧᩣᨲᩥ᪨

ᨠᩥᨧ᩠ᨧᨲᩥᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᩣᨲ᩠ᨲᩥᩈᩩᨡᩣᨶᨶᨣᨵᩣᨧᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩣᨵᩥᨠᩁᨱᨣᨧᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១១. បញ្ចសតិកក្ខន្ធកំ

សង្គីតិនិទានកថាវណ្ណនា

៤២៧. បញ្ចសតិកក្ខន្ធកេ បាវាយ កុសិនារន្តិ (ទី. និ. អដ្ឋ. ២.២២១) បាវានគរេ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា កុសិនារំ គមិស្សាមីតិ អទ្ធានមគ្គប្បដិបន្នោ. មន្ទារវបុប្ផំ គហេត្វាតិ មហាចាដិប្បមាណំ បុប្ផំ អាគន្តុកទណ្ឌកេ ឋបេត្វា ឆត្តំ វិយ គហេត្វា. អទ្ទស ខោតិ អាគច្ឆន្តំ ទូរតោវ អទ្ទស. ទិស្វា ច បន “បុច្ឆិស្សាមិ នំ ភគវតោ បវត្តិ”ន្តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេត្វា “សចេ ខោ បន និសិន្នកោវ បុច្ឆិស្សាមិ, សត្ថរិ អគារវោ កតោ ភវិស្សតី”តិ ឧដ្ឋហិត្វា ឋិតដ្ឋានតោ អបក្កម្ម ឆទ្ទន្តោ នាគរាជា មណិចម្មំ វិយ ទសពលទត្តិយំ មេឃវណ្ណបំសុកូលចីវរំ បារុបិត្វា ទសនខសមោធានសមុជ្ជលំ អញ្ជលិំ សិរស្មិំ បតិដ្ឋបេត្វា សត្ថរិ គារវេន អាជីវកស្ស អភិមុខោ ហុត្វា “អបាវុសោ អម្ហាកំ សត្ថារំ ជានាសី”តិ អាហ. កិំ បន សត្ថុ បរិនិព្ពានំ ជានន្តោ បុច្ឆិ អជានន្តោតិ? អាវជ្ជនប្បដិពទ្ធំ ខីណាសវានំ ជាននំ. អនាវជ្ជិតត្តា បនេស អជានន្តោ បុច្ឆីតិ ឯកេ. ថេរោ សមាបត្តិពហុលោ រត្តិដ្ឋានទិវាដ្ឋានលេណមណ្ឌបាទីសុ និច្ចំ សមាបត្តិផលេនេវ យាបេតិ. កុលសន្តកម្បិ គាមំ បវិសិត្វា ទ្វារេ សមាបជ្ជិត្វា សមាបត្តិតោ វុដ្ឋិតោវ ភិក្ខំ គណ្ហាតិ. ថេរោ កិរ “ឥមិនា មេ បច្ឆិមេន អត្តភាវេន មហាជនានុគ្គហំ ករិស្សាមិ, យេ មយ្ហំ ភិក្ខំ វា ទេន្តិ, គន្ធមាលាទីហិ វា សក្ការំ ករោន្តិ, តេសំ តំ មហប្ផលំ ហោតូ”តិ ឯវំ ករោតិ. តស្មា សមាបត្តិពហុលតាយ ន ជានិ. ឥតិ អជានន្តោវ បុច្ឆីតិ វទន្តិ, តំ ន គហេតព្ពំ. ន ហេត្ថ អជាននការណំ អត្ថិ. អភិលក្ខិតំ សត្ថុ បរិនិព្ពានំ អហោសិ ទសសហស្សិលោកធាតុកម្បនាទីហិ និមិត្តេហិ. ថេរស្ស បន បរិសាយ កោចិ ភិក្ខូហិ ភគវា ទិដ្ឋបុព្វោ, កោចិ ន ទិដ្ឋបុព្វោ. តត្ថ យេហិ ទិដ្ឋបុព្វោ, តេបិ បស្សិតុកាមាវ. យេហិបិ អទិដ្ឋបុព្វោ, តេបិ បស្សិតុកាមាវ. តត្ថ យេហិ ន ទិដ្ឋបុព្វោ, តេ អតិទស្សនកាមតាយ គន្ត្វា “កុហិំ ភគវា”តិ បុច្ឆន្តា “បរិនិព្ពុតោ”តិ សុត្វា សន្ធារេតុំ ន សក្ខិស្សន្តិ. ចីវរំ ឆឌ្ឌេត្វា ឯកវត្ថា វា ទុវត្ថា វា ឧរានិ បដិបិសន្តា បរោទិស្សន្តិ. តត្ថ មនុស្សា “មហាកស្សបេន សទ្ធិំ អាគតបំសុកូលិកា សយម្បិ ឥត្ថិយោ វិយ បរោទន្តិ, តេ កិំ អម្ហេ សមស្សាសេស្សន្តី”តិ មយ្ហំ ទោសំ ទស្សន្តិ. ឥទំ បន សុញ្ញំ មហារញ្ញំ, ឥធ យថា តថា រោទន្តេសុ ទោសោ នត្ថិ. បុរិមតរំ សុត្វា នាម សោកោបិ តនុកោ ហោតីតិ ភិក្ខូនំ សតុប្បាទនត្ថំ ជានន្តោវ បុច្ឆិ.

អជ្ជ សត្តាហបរិនិព្ពុតោតិ អជ្ជ ទិវសតោ បដិលោមតោ សត្តមេ អហនិ បរិនិព្ពុតោ. តតោ មេ ឥទន្តិ តតោ សមណស្ស គោតមស្ស បរិនិព្ពុតដ្ឋានតោ. អវីតរាគាតិ បុថុជ្ជនា ចេវ សោតាបន្នសកទាគាមិនោ ច. តេសញ្ហិ ទោមនស្សំ អប្បហីនំ, តស្មា តេបិ ពាហា បគ្គយ្ហ កន្ទន្តិ, ឧភោ ហត្ថេ សីសេ ឋបេត្វា រោទន្តិ. ឆិន្នបាតំ បបតន្តីតិ ឆិន្នានំ បាតោ វិយ ឆិន្នបាតោ, តំ ឆិន្នបាតំ, ភាវនបុំសកនិទ្ទេសោយំ, មជ្ឈេឆិន្នា វិយ ហុត្វា យតោ វា តតោ វា បតន្តីតិ អត្ថោ. អាវដ្ដន្តីតិ អភិមុខភាវេន វដ្ដន្តិ. យត្ថ បតិតា, តតោ គតិបយរតដ្ឋានំ វដ្ដនវសេនេវ គន្ត្វា បុន យថាបតិតមេវ ឋានំ វដ្ដនវសេន អាគច្ឆន្តិ. វិវដ្ដន្តីតិ យត្ថ បតិតា, តតោ និវដ្ដន្តិ, បតិដ្ឋានតោ បរភាគំ វដ្ដមានា គច្ឆន្តីតិ អត្ថោ. អបិច បុរតោ វដ្ដនំ អាវដ្ដនំ, បស្សតោ បច្ឆតោ ច វដ្ដនំ វិវដ្ដនំ. តស្មា ឯតេ បាទេ បសារេត្វា សកិំ បុរតោ សកិំ បច្ឆតោ សកិំ វាមតោ សកិំ ទក្ខិណតោ សម្បរិវដ្ដមានាបិ អាវដ្ដន្តិ វិវដ្ដន្តីតិ

ចុទ្ទន្តិ៍ ចិតរាកាតិ បហិតទោយតស្សា ឰដ្ឋាតិទ្ធេ ឞុ តិត្តិការតាឃ និលិចប្ពុឞងិឞា អតាកាយិពិណាឞចា៍ កាយថ្យិទោយតស្សេ អឞតិបិ ឲុកទ្ធេា រាកោ ហោតិយេច, រាកេ បត អឞតិ ទោយតស្សស្ស អឞប្ពុចារយេច៍ តទេកដ្ឋ កាចទតា ហិ រាកប្យហារេតត បហិតទោយតស្សា ចុត្តា, ត ពិណាឞចា ឲច៍

ឞទ្ទុទេហច បិទេឃហិតិអាឌិឞុ បិឃាឃិតទ្ទុទេតា បិទេឃហិ យតចដ្ឋតទេតា យតារទេបហិ យាតាបិតាកាតាកកិតិអាឌិទេកហិ៍ តាតាការចាតិ ឌាតិឃា តាតាការចា, ឌាតិអត្ថុទ្ធបកាយទេតត ចិឞ្ហុ ការចា, អឞប្ពុដ្ឋការចាតិ អទេត្ថា៍ ចិតាការចាតិ យទ្ទលោត ចិតាការចា, ធ្ទុតិឃា ទេតតត្តការចត អបុតបចត្តតទេតា ចិប្យទេឃារកាតិ អទេត្ថា៍ អញ្ញាចាការចាតិ កចេត អញ្ញាចាការចា, កចត្តរក្កហទេលាត

“កាយាចចឞទេត្ថា រូបិចចរេ ហោតិ”តិអាឌិតា តត្ថាបិ “យតុទេស្សា ទេឌចា ហោតិ”តិអាឌិតា ច បុរិយាការទេតា អញ្ញាការតាតិ អទេត្ថា៍ តត្តិ តឞ្ញា៍ ក្យទេតត្ថ លត្ថាតិ ក្យទេតា ក្យហិ កឞ្ហិ តាយ ឌារេត ឲត្ថ ឲតឞ្ហិ ឲត្ថប្យចទេត្ថ ឃំ តំ ឌាតំ…ទេប… យា បលុឌ្ឍីតិ លត្តិ ឞក្កា, ត ឞក្កា ឲច តាឌិឞស្ស ការលាស្ស អកាចទេតា៍ ឰតំ ចុត្តំ ហោតិ – ឃឞ្ញា ឞទ្ទុទេហច បិទេឃហិ យតារទេបហិ តាតាការចា, តឞ្ញា ឌឞ បិរឃិទេឃា ប្ញុទេត្ថាបិ ឞទ្ទុាឌិ បត្ថាបិ ឆប្ញុចក្កេ បចទេត្តត្ថាបិ ឃយកបិឌិហារិឃំ ឌទេស្សត្ថាបិ ឌេចាទេរាហណំ កត្ថាបិ ឃំ តំ ឌាតំ ក្ញុតំ ឞទ្ទុតំ បទេលិកឆប្ញុំ, តទ្ធេ តចាកតស្សាបិ ឞរិទំ យា បលុឌ្ឍីតិ ទេតតំ ឌាតំ ចិឌ្ឍតិ, ទេរាឌទេត្តតបិ កត្ថទេត្តតបិ ត ឞក្កា តំ ការណំ លត្ថត្តិ៍

ទេតត ទេលា បតាចុទេឞា, ឞយទេឃត ឞុកទេដ្ឋា តាយ ចុដ្ឋបទ្ទុឌិទេតាតិអាឌិឞុ ឃំ ចត្តត្តំ, តំ តិឌាតចល្លតាឃំ (ឞារេត្ថ៍ ឌិ៍ ១៍ បឆយយហារឞក្កិតិកចា) ចុត្តតឃយេច៍

ឞក្កិតិតិឌាតកចាចល្លតា តិដ្ឋិតា៍

ឰដ្ឋាត្ញុឰដ្ឋកឞិក្កាបឌកចាចល្លតា

៣៣៨៍ឞប្ញុហទេតឃ្យាតិ អាកដ្ឋយាទេតា ឞប្ញុហតត្ញុ, ឃឌិ ឰត្ថុតិ, ឞប្ញុហទេតឃ្យាតិ អទេត្ថា៍ កឞ្ញា បត “ឞប្ញុហតចា”តិ ឲក់ទេឞទេតច អចត្ថា “អាកដ្ឋយាទេតា ឞប្ញុហទេតឃ្យា”តិ ចិកប្យចទេតទេតច កកចា ឌទេបឃឺតិ? យហាកស្សបស្ស ទោលាលស្ស ឌិដ្ឋត្ថា៍ បស្សតិ ហិ កកចា “ឞប្ញុហតចាតិ ចុទេត្តបិ ឞក្កិតិការលេ កស្សទេបិ ត ឞប្ញុហតិស្សតិ”តិ, តឞ្ញា ចិកទេប្យតេច ឌទេបឃិ៍ ឃឌិ អឞប្ញុហតតំ ឌិដ្ឋំ, តទេឌច ច ឰត្ថុតំ, អឆ កឞ្ញា កកចា “អាកដ្ឋយាទេតា ឞប្ញុហតត្ញុ”តិ អចោចាតិ? តចារូបបុក្កលដ្ឋាឞឃចទេឞត៍ ឞត្តិ ហិ ទេកចិ ឰដ្ឋាត្ញុឰដ្ឋកាតិ ឞិក្កាបឌាតិ ឞយាឌាឃ ចត្តិតំ អតិដ្ឋត្តា, ទេតឞំ តចា អចុដ្ឋយាទេត កកចតិ ចិឈារេតា ដ្ឋប្យទេឌ្ឈយ្យ, តំ ទេតឞំ កចិស្សតិ ឌីឈទេត្តំ អហិតាឃ ឌ្ញុក្កាឃ៍ តចា បត ចុទេត្ត ទេតឞំ ចិឈារេតា ត ដ្ឋប្យទេឌ្ឈយ្យ, អយ្យាកទេយចាឃំ ទេឌាទេឞា, ឃទេតា អទេយ្យាទេឃច ទេកចិ ឞប្ញុហតតំ ត ឰត្ថុត្តិតិ ៍ ទេកចិ “ឞកលស្ស បត ឞាឞតស្ស ឞដ្ឋាឃត្តកាចករលាត្ថំ តចា ចុត្ត”ត្តិ ចឌត្តិ៍ ឃំ កិច្ចិ ឞត្ថារា ឞិក្កាបឌំ បញ្ញត្តំ, តំ ឞយលា ឞក្យបុត្តិឃា ឞិរឞា ឞប្យឌិដ្ឋិត្វា ឌីចិតំ ចិឃ រក្ខិត្តិ៍ តចា ហិ ទេត “ឰដ្ឋាត្ញុឰដ្ឋកាតិ ឞិក្កាបឌាតិ អាកដ្ឋយាទេតា ឞដ្ឋោ ឞប្ញុហតត្ញុ”តិ ចុទេត្តបិ ត ឞប្ញុហតិឞុ៍ អញ្ញាឌត្ថុ បុរទេតា ចិឃ តស្ស អចុទេយបិ រក្កិឞុទេយចាតិ ឞត្ថុ ឞាឞតស្ស ឞដ្ឋស្ស ច យហត្តកាចឌស្សតត្ថយ្យិ តចា ចុត្តត្តិ ឌដ្ឋត្តា៍

ᨲᨳᩣ ᩉᩥ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨸᩥ ᩅᩤ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ “ᨠᨲᨾᩴ ᨸᨶ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨡᩩᨴ᩠ᨴᨠᩴ, ᨠᨲᨾᩴ ᩋᨶᩩᨡᩩᨴ᩠ᨴᨠ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨶ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥᩔ ᩈᨾᩪᩉᨶᨩ᩠ᨫᩣᩈᨿᩔᩮᩅ ᩋᨽᩣᩅᨲᩮᩣ, ᨲᩮᨶᩮᩅ ᩑᨠᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨸᩁᩥᨧ᩠ᨧᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩴ ᩋᨶᩩᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨠᩣᩁᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᩴ “ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᨸᩣᩁᩣᨩᩥᨠᩣᨶᩥ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩅᩈᩮᩈᩣᨶᩥ ᨡᩩᨴ᩠ᨴᩣᨶᩩᨡᩩᨴ᩠ᨴᨠᩣᨶᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉᩴᩈᩩ᪨ ᩑᩅᨬ᩠ᨧ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩮᩉᩥ “ᨡᩩᨴ᩠ᨴᩣᨶᩩᨡᩩᨴ᩠ᨴᨠᩣ ᩍᨾᩮ ᨶᩣᨾᩣ”ᨲᩥ ᩋᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩴ ᩋᨶᩩᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨠᩣᩁᩮᩣᩅ ᨴᩔᩥᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

᪄᪄᪂᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨾᩉᩣᨠᩔᨸᩮᩣ ᩈᩘ᩠ᨥᩴ ᨬᩣᨸᩮᩈᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᨶ ᨠᩮᨧᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ “ᨽᨶ᩠ᨲᩮ ᨶᩣᨣᩈᩮᨶ, ᨠᨲᨾᩴ ᨡᩩᨴ᩠ᨴᨠᩴ, ᨠᨲᨾᩴ ᩋᨶᩩᨡᩩᨴ᩠ᨴᨠ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩥᩃᩥᨶ᩠ᨴᩁᨬ᩠ᨬᩣ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮᨶ ‘ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᩴ ᨾᩉᩣᩁᩣᨩ, ᨡᩩᨴ᩠ᨴᨠᩴ, ᨴᩩᨻ᩠ᨽᩣᩈᩥᨲᩴ ᩋᨶᩩᨡᩩᨴ᩠ᨴᨠ’ᨶ᩠ᨲᩥ (ᨾᩥ᪨ ᨸ᪨ ᪄᪨᪂᪨᪁) ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨣᩈᩮᨶᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨡᩩᨴ᩠ᨴᩣᨶᩩᨡᩩᨴ᩠ᨴᨠᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨾᩉᩣᨠᩔᨸᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨸᨶ ᨲᩴ ᩋᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ ‘ᩈᩩᨱᩣᨲᩩ ᨾᩮ ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ’ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩅᩣᨧᩴ ᩈᩣᩅᩮᩈᩦ”ᨲᩥ, ᨶ ᨲᩴ ᩑᩅᩴ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨶᩣᨣᩈᩮᨶᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩉᩥ ᨸᩁᩮᩈᩴ ᩅᩣᨴᨸᨳᩮᩣᨸᨧ᩠ᨨᩮᨴᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᩘ᩠ᨣᩦᨲᩥᨠᩣᩃᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᩘ᩠ᨣᩣᩉᨠᨾᩉᩣᨳᩮᩁᩮᩉᩥ ᨣᩉᩥᨲᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮᩈᩩ ᩋᨶ᩠ᨲᩥᨾᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᨾᩮᩅ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩥᩃᩥᨶ᩠ᨴᩁᩣᨩᩣᨶᩴ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨸᩮᩈᩥ, ᨾᩉᩣᨠᩔᨸᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨸᨶ ᩑᨠᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᩈᨾᩪᩉᨶᩥᨲᩩᨠᩣᨾᨲᩣᨿ ᨲᨳᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩅᩣᨧᩴ ᩈᩣᩅᩮᩈᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨣᩥᩉᩥᨣᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᨣᩥᩉᩥᨸᨭᩥᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨣᩥᩉᩦᩈᩩ ᨣᨲᩣᨶᩥ, ᨲᩮᩉᩥ ᨬᩣᨲᩣᨶᩥ ᨣᩥᩉᩥᨣᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨵᩪᨾᨠᩣᩃᩮᩣ ᩑᨲᩔᩣᨲᩥ ᨵᩪᨾᨠᩣᩃᩥᨠᩴ, ᨧᩥᨲᨠᨵᩪᨾᩅᩪᨸᩈᨾᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨶᨲᩮᩣ᪨ ᩋᨸ᩠ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪂᪨᪁᪃᪄; ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪃᪨᪇᪨᪂᪁) ᨶᩅᩴ ᩋᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩴ ᨠᨲᩥᨠᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩤ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩴ ᩅᩤ ᨻᨶ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ ᨸᩩᩁᩣᨱᩈᨶ᩠ᨳᨲᩅᨲ᩠ᨳᩩᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩅᩥᨿ᪨ ᩏᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩏᨻ᩠ᨻᩥᨶᨿᩴ ᩈᩣᩈᨶᩴ ᨴᩦᨸᩮᨶ᩠ᨲᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾᩩᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨴᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ ᩅᩔᩈᨲᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩮ ᨽᨣᩅᨲᩥ ᩅᩮᩈᩣᩃᩥᨠᩣ ᩅᨩ᩠ᨩᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᩅᩥᨿ᪨ ᨡᩩᨴ᩠ᨴᩣᨶᩩᨡᩩᨴ᩠ᨴᨠᩣ ᨸᨶ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᩈᨬ᩠ᨧᩥᨧ᩠ᨧ ᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩣ ᨿᨳᩣᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩮᩈᩩ ᩈᨾᩣᨴᩤᨿ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ ᩋᩔᨩᩥᨸᩩᨶᨻ᩠ᨻᩈᩩᨠᩣ ᩅᩥᨿ᪨ ᨶᩅᩴ ᨸᨶ ᨠᨲᩥᨠᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩤ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩴ ᩅᩤ ᩋᨻᨶ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᩣ, ᨵᨾ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᩅᩥᨶᨿᨲᩮᩣ ᩈᩣᩈᨶᩴ ᨴᩦᨸᩮᨶ᩠ᨲᩣ, ᨡᩩᨴ᩠ᨴᩣᨶᩩᨡᩩᨴ᩠ᨴᨠᨾ᩠ᨸᩥ ᨧ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩴ ᩋᩈᨾᩪᩉᨶᨶ᩠ᨲᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨸᨬ᩠ᨬᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩈᨾᩩᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨴᨶ᩠ᨲᩥ, ᨿᨳᩣᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩮᩈᩩ ᩈᨾᩣᨴᩤᨿ ᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩏᨸᩈᩮᨶᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨿᩈᩮᩣ ᨠᩣᨠᨱ᩠ᨯᨠᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨧ᪨

᪄᪄᪃᪨ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩒᩊᩣᩁᩥᨠᩮ ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨠᨿᩥᩁᨾᩣᨶᩮᨲᩥ ᩅᩮᩈᩣᩃᩥᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᨧᩣᨸᩣᩃᩮ ᨧᩮᨲᩥᨿᩮ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᨽᨣᩅᨲᩣ –

“ᩁᨾᨱᩦᨿᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᩅᩮᩈᩣᩃᩦ, ᩁᨾᨱᩦᨿᩴ ᩏᨴᩮᨶᨧᩮᨲᩥᨿᩴ, ᩁᨾᨱᩦᨿᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᨠᨧᩮᨲᩥᨿᩴ, ᩁᨾᨱᩦᨿᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨻᨧᩮᨲᩥᨿᩴ, ᩁᨾᨱᩦᨿᩴ ᨻᩉᩩᨸᩩᨲ᩠ᨲᨧᩮᨲᩥᨿᩴ, ᩁᨾᨱᩦᨿᩴ ᩈᩣᩁᨶ᩠ᨴᨴᨧᩮᨲᩥᨿᩴ, ᩁᨾᨱᩦᨿᩴ ᨧᩣᨸᩣᩃᨧᩮᨲᩥᨿᩴ᪨ ᨿᩔ ᨠᩔᨧᩥ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩍᨴ᩠ᨵᩥᨸᩣᨴᩣ ᨽᩣᩅᩥᨲᩣ ᨻᩉᩩᩃᩦᨠᨲᩣ ᨿᩣᨶᩦᨠᨲᩣ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᨲᩣ ᩋᨶᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ ᨸᩁᩥᨧᩥᨲᩣ ᩈᩩᩈᨾᩣᩁᨴ᩠ᨵᩣ, ᩈᩮᩣ ᩋᩣᨠᩘ᩠ᨡᨾᩣᨶᩮᩣ ᨠᨸ᩠ᨸᩴ ᩅᩤ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩮᨿ᩠ᨿ ᨠᨸ᩠ᨸᩣᩅᩈᩮᩈᩴ ᩅᩤ᪨ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩍᨴ᩠ᨵᩥᨸᩣᨴᩣ ᨽᩣᩅᩥᨲᩣ ᨻᩉᩩᩃᩦᨠᨲᩣ ᨿᩣᨶᩦᨠᨲᩣ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᨲᩣ ᩋᨶᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ ᨸᩁᩥᨧᩥᨲᩣ ᩈᩩᩈᨾᩣᩁᨴ᩠ᨵᩣ, ᩈᩮᩣ ᩋᩣᨠᩘ᩠ᨡᨾᩣᨶᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᨠᨸ᩠ᨸᩴ ᩅᩤ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩮᨿ᩠ᨿ ᨠᨸ᩠ᨸᩣᩅᩈᩮᩈᩴ ᩅᩤ”ᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪂᪨᪁᪇᪇) –

ᩑᩅᩴ ᩒᩊᩣᩁᩥᨠᩮ ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨠᨿᩥᩁᨾᩣᨶᩮ᪨

មារេន បរិយុដ្ឋិតចិត្តោតិ មារេន អជ្ឈោត្ថដចិត្តោ។ មារោ ហិ យស្ស សព្វេន សព្វំ ទ្វាទស វិបល្លាសា អប្បហីនា, តស្ស ចិត្តំ បរិយុដ្ឋាតិ។ ថេរស្ស ច ចត្តារោ វិបល្លាសា អប្បហីនា, តេនស្ស មារោ ចិត្តំ បរិយុដ្ឋាសិ។ សោ បន ចិត្តបរិយុដ្ឋានំ ករោន្តោ កិំ ករោតីតិ? ភេរវំ រូបារម្មណំ វា ទស្សេតិ, សទ្ទារម្មណំ វា សាវេតិ, តតោ សត្តា តំ ទិស្វា វា សុត្វា វា សតិំ វិស្សជ្ជេត្វា វិវដមុខា ហោន្តិ, តេសំ មុខេន ហត្ថំ បវេសេត្វា ហទយំ មទ្ទតិ, តតោ វិសញ្ញាវ ហុត្វា តិដ្ឋន្តិ។ ថេរស្ស បនេស មុខេន ហត្ថំ បវេសេតុំ កិំ សក្ខិស្សតិ, ភេរវារម្មណំ បន ទស្សេសិ, តំ ទិស្វា ថេរោ និមិត្តោភាសំ ន បដិវិជ្ឈិ

ខុទ្ទានុខុទ្ទកសិក្ខាបទកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ព្រហ្មទណ្ឌកថាវណ្ណនា

៤៤៥។ ឧជ្ជវនិកាយាតិ បដិសោតគាមិនិយា។ រជោហរណន្តិ រជោបុញ្ឆនិំ។ ន កុលវំ គមេន្តីតិ និរត្ថកវិនាសំ ន គមេន្តិ។ កុច្ឆិតោ លវោ កុលវោ, អនយវិនាសោតិ វុត្តំ ហោតិ។ “ធម្មវិនយសង្គីតិយា”តិ វត្តព្វេ សង្គីតិយា វិនយប្បធានត្តា “វិនយសង្គីតិយា”តិ វុត្តំ។ វិនយប្បធានា សង្គីតិ វិនយសង្គីតិ។ សេសមេត្ថ សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ។

បញ្ចសតិកក្ខន្ធកវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១៧. សត្តសតិកក្ខន្ធកំ

ឥសចត្តុកឆាចណ្ណភា

៣៣៩. សត្តសតិកក្ខន្ធកេ គិក្កិត្តាយលិស្វចណ្ណាតិ ៹ឃិយសិក្ខាបទេនេតេច បដិក្កិត្តាយលិស្វចណ្ណា. តត្ថ យលិក្កហលេភ សជ្ឈំ ឥក្កឌចត្តុ, ស្វចណ្ណក្កហលេភ សជ្ឈំ បរិឌិត្តិឃចត្តុ គហិតំ ហោតិ. ភិក្ខុក្កភាតិ ភិក្ខុគលភាឃ.

៣៤០. ស្យបក្កិលេសាតិ ចិនោទឌិតំ អឥត្វា ស្យបក្កិលិឌ្ឍកាចគទលេភ ស្យបក្កិលេសា. យហិកាតិ ហិយំ. ឆ្នយេបា ច ទោញា ច ឆ្នយទោញា. ឡត្ថ បុទិយា តយោ អសយ្យទិត្តាបក្កិលេសា, ទាហុ បភ សយ្យទិត្តាបក្កិលេសចសេភ គឆិតោតិ ទេឌិតព្ពោ. សយហ៊ាហុលា ភ តបត្តិ ភ ភាសត្តិ ភ ចិនោទឆត្តិតិ ក្យហបតាបេភ ភ តបត្តិ ក្យលាភាសេភ ភ ភាសត្តិ ក្យហចិនោទឆេភេភ ភ ចិនោទឆត្តិ. ស្វានយោឃបិភា អប្បដិចិនោតាតិ បញ្ញចិឆាឃ ស្វាឃ ចតុត្ថិឆស្ស ច ទេយោឃស្ស បិភេតា អចិទតា.

អចិឌ្ឍាគិចុដិតិ អចិឌ្ឍាឃ គិចារិតា ចិហិតា. បិឃទ្វបិគិគត្តិគោតិ បិឃទ្វបំ សាតទ្វបំ អគិគត្តយាភា តុស្សយាភា. សាឌិឃត្តិតិ គលត្តិ. អចិត្តុម្ហតិ អត្ថនាលិ. សទោញតិ សគិលេសទោញា. យកាតិ យិគសដិសា. តុឌ្ឍិ តុឌ្ឍិ ចិសេឃ ភទេ ចា ទេតិតិ ទេតត្តិ, តញ្ញាយេតំ អឆិចចគំ តាឃ សហ ចត្តត្តិតិ សទេតត្តិកា.

៣៤១. តំ បរិសំ ឲតឥទចាចាតិ (សំ. គិ. អដ្ឋ. ១.៣.១៩១) តស្ស គិទ ឲចំ អហោសិ "ក្យលបុត្តា បព្ពជត្វា បុត្តទាររឌ្ឍោច ឌាតទ្វបរិឌតញ្ញា បហាយេច បព្ពជត្តិ, ភ ច សក្កា ឃំ បហាឃ បព្ពជិតា តំ ឲទតហិ ការហេតុ"ត្តិ ភឃក្កហេ ឥត្វា ឲតំ "យា អឃ្យា"តិអាឌិចចគំ អទោចា. ឲក់ទេសទេភតត្តិ ឲតំ បញ្ញកាយក្យហកបត្តំ "អស្សយលាឆទេ្ចា អសក្យបុត្តិឃឆទេ្ចា"តិ ឲក់ទេសភ ឆាទោឃ្យាសិ.

តិលត្តិ ទេសភាសភត្ថឆភតិលំ. បរិទេឃសិតព្ពាត្តិ តិលត្ថឆទេភ ចា ត្ពុត្ថឆទេភ ចា ភោទេហ បលុឌ្ឍទេត្ត ទេឃហិ តំ ការិតំ, ទេតសំ សត្តិគំ គត្ថា "ត្យទេយ្យតំ ការិតំ ទេសភាសគំ ឌ្ពចស្សតិ, ភ សក្កា តត្ថ ចសិត្យ"ត្តិ អាឌិក្កិតព្ពំ. យត្យស្សា សទេក្កាត្តា ការិស្សត្តិ, អសទេក្កាត្តា "ត្យទេយ្យឆ្នគិ គទេហត្វា កាទាទេបឆ, យឃំ ទេត សព្ពាទេបស្សាយា"តិ ចក្កត្តិ. ឲចំ ទុទេត្ត ការទេត្វា ទេតសំ អាឌិក្កិតព្ពំ, យត្យស្សា ចឆ្នគិតំ ឌាតព្ពំ ឌស្សត្តិ. សទេច អាចាសសាយិកា គត្តិ, អទ្ពោសយ្យិ ភិក្ខុចារចទេត្តភ អាទោទេចត្វា ការទេតំ ចដ្ឋតិ. ឌ្ពុយំ សត្ថាឃ "បរិទេឃសិតព្ពា"ត្តិ ទុត្តំ.

ឌាទ្វតិ ទេសភាសទេភ ទេភាបិគសិអាឌិស្ស បលុឌ្ឌយាទេភស្ស តឥត្វាឃ ឌាទ្វ បរិទេឃសិតព្ពា. សគឌត្តិ គិហិចិគដំ ចា តាចកាលិកំ ចា គត្វា សគដំ បរិទេឃសិតព្ពា. ភ ទេកចលព្ពា សគឌទេយច, អព្ពោយ្យិ ចាសិឆទេស្វក្យចាលិឌ្ឍ្យបគទលា ឲចំ បរិទេឃសិតំ ចដ្ឋតិ. បុទិទេសាតិ ហត្ថគត្យចទេសភ បុទិទេសា បរិទេឃសិតព្ពោ. ឃំ គត្ថិ ហិ បុទិសំ "ហត្ថគត្យំ អាចុទេសា ឆស្សសិ"តិ ចត្វា "ឆស្សាយិ ភទេត្ត"តិ ទុទេត្ត "ត្វាយស្សិ ត្វាឆត្ថិឆព្ពា កាទាហិ"តិ

យំ វុត្តិ, តំ ការេន្តោ ចត្តតិ។ ន េតួចាហំ កាយហិ េកនធិ បរិយាយេនាតិ ឌាតុរូបរេដតំ បនាហំ េកនធិបិ ការេលាន បរិេយសិតព្ពាត្តិ ន ចនាយិ។

៣៣៩។ បិបកំ កតត្តិ អសុត្តរំ កតំ។

៣៤០។ អេហាកេក្ខាតិ តស្ស បត្តតស្ស នាយំ។

៣៤១។ បដិកេន្ទច កេន្ទយត្តិ យត្ថ តំ អធិករណំ ទូបសេមតំ កិក្ខុ សត្តិបតត្តិ, តត្ថ បឆយេមច កេន្ទយ្យំ។ សម្មាេចសុត្តិ បិបុហិសុ។

៣៤២។ អេលិលាកំ កចិស្សតីតិ អេលិលាកំ កត្តំ ចា ញញ្ញាតំ ចា កចិស្សតិ។ អាសុតាតិ សត្តសម្មារសត្តិតា។ “អសុត្តា”តិ ចា បាឋោ។

៣៤៣។ រូត្តចិសុតិ នាចំ អារុយ្យាបដិេសាេតន កន្តិសុ។ បិឌិនកាតិ បិឌិនេគសចាសិេនា។

៣៤៤។ នត្ថ តំ អាចុេសា ចុេទ្ធា ឌិសតិចស្សាសិតិ នត្ថ តំ អាចុេសា ឌិសតិចស្សា, ន តិស្សយបដិនាេទ្ធា , កស្មា តំ េឆេទា បលាេយតីតិ ឌិេបត្តិ។ ករុតិស្សយំ កលាយាតិ កិញ្ចាបិ យយំ យហល្លកា, ឲតំ បន េឆទំ ករំ កត្វា ចសិស្សាយាតិ អធិប្បាេយា។

៣៤៥។ េយត្តាយ ទូបិចចរសយាធិយត្តកាចេតា “កុល្លកចិហារេនា”តិ ចុត្តំ, កុដ្ឋេកន ចិហារេនាតិ អេត្ថា, កុដ្ឋកតា ចស្ស អកម្ពិរកាចេតាតិ អាហ “រុត្តាកចិហារេនា”តិ។ សុញ្ញាតាចិហារេនាតិ សុញ្ញាតាយុេលន អធិកតផលសមាបត្តិ សត្តាយ ចុត្តំ។

៣៤៦។ សុត្តចិករេក្ខាតិ បឌកាឌតិេយ។ េតន សត្តិ បុរេបដិក្កហិតេលិេលាន សត្តិ។ ន ហិ ឲត្ថ យាចឌឹចិកំ តឌហុបដិក្កហិតត្តិ “កប្បតិ សិក្ខិេលិលាកេប្បា”តិ ឲត្ថ ចុត្តសិក្ខិេលិលំ សត្តាយ ចុត្តំ។ តតិញ្ញបុេរ បដិក្កេហត្វា សិេក្ខន បរិហដំ ន តឌហុបដិក្កហិតំ។ យាចកាលិកេមច តឌហុបដិក្កហិតត្តិ សិក្ខិេលិេលាន មិេស្សត្វា កុញ្ជិតត្ត អេលិលាមិសំ សត្តាយ ចុត្តំ។ រូេបិសចសំយុេត្តតិ រូេបិសចបដិសំយុេត្ត, រូេបិសចក្កត្ថកាតិ ចុត្តំ េហាតិ។ អតិសរណំ អតិសារេទា, អតិក្កេមា។ ចិនយស្ស អតិសារេទា ចិនយាតិសារេទា។ តំ បយាណំ កេរាត្តស្សាតិ ឌសាយ សត្តិ តិសិឌេន យំ បយាណំ ចុត្តំ, ឌសាយ ចិនា តំ បយាណំ កេរាត្តស្ស។ េសសេមត្ថ សុចិញ្ញេយ្យេមច។

សត្តសតិកក្ខន្ធកចណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ក្ខិចក្កសត្តហាតិ ទ្វេអចក្កយហាចក្កសត្តាេតហិ ក្ខិហិ ចេក្កហិ សត្តហិតា។ ក្ខាឌិសតិបេគឌនាតិ យហាចេក្ក ឌស, ទ្វេអចេក្ក ក្ខាឌសាតិ ឲចំ ក្ខាឌិសតិប្បេគទា។ សាសេនតិ សត្តសាសេន។ េយ លក្ខកា ចុត្តាតិ េយាេជតព្ពំ។

ឥតិ សមន្តបាសាទិកាយ វិនយដ្ឋកថាយ សារត្ថទីបនិយំ

[illegible]អវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ບຣິຫາຣ-ຂຶຕາ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ᩈᩮᩣᩊᩈᨾᩉᩣᩅᩣᩁᩮᩣ

ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᩅᩣᩁᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᨸᩁᩥᩅᩣᩁᩔᩣᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩈᩦᩃᩣᨴᩥᨸᩁᩥᩅᩣᩁᩔ᪨ ᨨᨻ᩠ᨻᨱ᩠ᨱᩁᩴᩈᩥᩔᩣᨲᩥ ᩈᩦᩃᩈᨾᩣᨵᩥᨸᨬ᩠ᨬᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨬᩣᨱᨴᩔᨶᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨨᨻ᩠ᨻᨱ᩠ᨱᩁᩴᩈᩥᩔ ᩈᩣᩈᨶᩮᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨳᩩᨶᩮᩣ᪨ ᨲᩔᩣᨲᩥ “ᨸᩁᩥᩅᩣᩁᩮᩣ”ᨲᩥ ᨿᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᩴ ᩋᩣᩁᩪᩊ᩠ᩉᩮᩣ, ᨲᩔ᪨ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨶᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᩋᩣᨣᨲᩴ ᩅᩥᨶᨿᩴ᪨

᪑᪨ ᨸᨠᨲᨲ᩠ᨳᨸᨭᩥᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣ ᨲ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣᨲᩥ ᨲᩔ “ᨽᨣᩅᨲᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩉᩥ ᨸᨴᩮᩉᩥ ᩈᨾᩣᨶᩣᨵᩥᨠᩁᨱᨽᩣᩅᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᨿᩣᨿ ᩅᩥᨶᨿᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨸᨠᨲᩮᩣ ᩋᨵᩥᨠᨲᩮᩣ ᩈᩩᨸᩣᨠᨭᩮᩣ ᨧ, ᨲᩴ ᩅᩥᨶᨿᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩥ ᨿᩣᩅᨲᩣᨿ ᩋᨲ᩠ᨳᨠᩣᩁᨱᩮᨶ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᨿᩮᩣ ᩈᩮᩣ…ᨸᩮ… ᩅᩥᨶᨿᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᨸᩮᩈᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᨶᨿᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩅᩥᨶᨿᨠ᩠ᨡᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ᪨

“ᨩᩣᨶᨲᩣ ᨸᩔᨲᩣ”ᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᨿᩴ ᨸᨴᩣᨶᩴ ᩅᩥᨶᨿᩔ ᩋᨵᩥᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᨲᩣᩅ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨲᩥᨸᩥ ᨬᩣᨱᨴᩔᨶ-ᩈᨴ᩠ᨴᩣᨶᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᩅᨧᨶᨽᩣᩅᩮ ᨲᩮᨶ ᨲᩮᨶ ᩅᩥᩈᩮᩈᩮᨶ ᨲᩮᩈᩴ ᩅᩥᩈᨿᩅᩥᩈᩮᩈᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲ᩠ᨲᨿᩅᩈᩮᨶ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨶᩣᩅᩁᨱᨬᩣᨱᩅᩈᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᨬ᩠ᨬᩣᨱᨾᩴᩈᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩈᩮᨶ ᨸᨭᩥᩅᩮᨵᨴᩮᩈᨶᩣᨬᩣᨱᩅᩈᩮᨶ ᨧ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩋᨸᩥ ᨧᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶᩥᩅᩣᩈᩣᨴᩦᩉᩦᨲᩥ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶᩥᩅᩣᩈᩣᩈᩅᨠ᩠ᨡᨿᨬᩣᨱᩮᩉᩥ᪨ ᨸᨭᩥᩅᩮᨵᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿ᪨ ᨴᩮᩈᨶᩣᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨸᩔᨲᩣᨲᩥ ᨴᩮᩈᩮᨲᨻ᩠ᨻᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨴᩮᩈᩮᨲᨻ᩠ᨻᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩮ ᩅᩮᨶᩮᨿ᩠ᨿᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩥᨶᨬ᩠ᨧ ᩋᩣᩈᨿᩣᨶᩩᩈᨿᨧᩁᩥᨲᩣᨵᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨴᩮᩈᨶᩣᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨿᩣᨳᩣᩅᨲᩮᩣ ᨸᩔᨲᩣ᪨ ᩋᩁᩉᨲᩣᨲᩥ ᩋᩁᩦᨶᩴ, ᩋᩁᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᩉᨲᨲ᩠ᨲᩣ, ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨴᩦᨶᨬ᩠ᨧ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩁᩉᨲᩣ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᩣᨾᨬ᩠ᨧ ᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩥᨠᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨩᩣᨶᨲᩣ, ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥᨠᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨸᩔᨲᩣ, ᨠᩥᩃᩮᩈᩣᩁᩦᨶᩴ ᩉᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩁᩉᨲᩣ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᩣᨾᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨧᨲᩩᩅᩮᩈᩣᩁᨩ᩠ᨩᩅᩈᩮᨶᨸᩮᨲ᩠ᨳ ᨿᩮᩣᨩᨶᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

ᩋᨸᩥ ᨧ ᨮᩣᨶᩣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨴᩥᩅᩥᨽᩣᨣᩴ ᨩᩣᨶᨲᩣ, ᨿᨳᩣᨠᨾ᩠ᨾᩪᨸᨣᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᩔᨲᩣ, ᩈᩅᩣᩈᨶᩋᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᨡᩦᨱᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩁᩉᨲᩣ, ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᩋᩅᩥᨸᩁᩦᨲᩣᩅᨻᩮᩣᨵᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᨲᩦᩈᩩ ᨠᩣᩃᩮᩈᩩ ᩋᨸ᩠ᨸᨭᩥᩉᨲᨬᩣᨱᨲᩣᨿ ᨩᩣᨶᨲᩣ, ᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᨾ᩠ᨸᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨬᩣᨱᩣᨶᩩᨸᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᨠᩣᩁᩥᨲᩣᨿ ᨸᩔᨲᩣ, ᨴᩅᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᨽᩣᩅᩈᩣᨵᩥᨠᩣᨿ ᨸᩉᩣᨶᩈᨾ᩠ᨸᨴᩣᨿ ᩋᩁᩉᨲᩣ, ᨨᨶ᩠ᨴᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᩉᩣᨶᩥᩉᩮᨲᩩᨽᩪᨲᩣᨿ ᩋᨠ᩠ᨡᨿᨸᨭᩥᨽᩣᨶᩈᩣᨵᩥᨠᩣᨿ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨴᩈᨻᩃᩋᨭ᩠ᨮᩣᩁᩈᩣᩅᩮᨱᩥᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᨵᨾ᩠ᨾᩅᩈᩮᨶᨸᩥ ᨿᩮᩣᨩᨶᩣ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

᪒᪨ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩮᨲᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩮ᪨ ᩑᨠᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩮ᪨ ᨿᨬ᩠ᩉᩥ ᨴᩮᩈᨶᩣᨿᩮᩅ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᨴᩮᩈ

ຍຖາວຸຕ຺ຕຈຕຸພ຺ພິທິກ຺ເກຍ ອາປຕ຺ຕິສມຸຕ຺ຖເນຕໍ ຈິຕິຕກຖາທິ ຈິຕິຕຈຕຸພ຺ກຖາ, ອຍເມຈ ຖາ ປິເຖໍ

ກາເຍນ ປນ ອາປຕ຺ຕິ ອາປຊ຺ຊຕີຕິ ປຸຕ຺ຖາກາເກ ເສຈນຈິຕ຺ຕໍ ອງ຺ຄໍ ກຕ຺ວາ ກາຍທ຺ວາຣສງ຺ຂາຕວິຍ຺ຍຕ຺ຕິ ຊນຍິຕ຺ວາ ປວຕ຺ຕວິຕ຺ຕປ຺ປາຄສງ຺ຂາຕໍ ອາປຕ຺ຕິ ອາປຊ຺ຊຕີ ກິຍ຺ຈາປິ ຫິ ວິເຕ຺ຕນ ສມຸຕ຺ຖາປິຕາ ວິຍ຺ຍຕ຺ຕິ, ຕຖາປິ ວິເຕ຺ຕນ ອນິເປ຺ຍຕສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ກາຍວິຍ຺ຍຕ຺ຕິຍາ ສາທິຕຕ຺ຕາ "ກາຍທ຺ວາເຣນ ອາປຕ຺ຕິ ອາປຊ຺ຊຕີ"ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ ຕຖຍຍຕ຺ຕ ສມ຺ຄາຍາຕິ ອາປຕ຺ຕາຍ ອາປຕ຺ຕິຍາ ອນາປຕ຺ຕິກາຈາປິເຄນສ຺ສ ອສກ຺ກເລຍ຺ຍຕາສງ຺ຂາຕຍຕ຺ຕ ສມ຺ຄາຍ, ນ ກລ຺ຍນາທິຈ຺ຈປສເຍໍ

ວໍ ເປິຣາຫເກຫິ ຍຫາເຣເຣຫີຕິ ສີຫຍອີປຈາສີຫິ ຍຫາເຣເຣຫິໍ ຖປິຕາຕິ ເປິຕ຺ຕກສຄ຺ກຫາເຣາຫນກາເລ ຖປິຕໍ ນຕ຺ຕ຺ຕສກ຺ກີຕິສອິສາ ຫິ ເປິຕ຺ຕກາເຣາຫສກ຺ກີຕິໍ ວຸນເຕາຈິນເຄ຺ກ ວຕ຺ຕິສ ຈາຣາ ສຸຈິເຍ຺ຍາຍ຺ຍາຈໍ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

សមុដ្ឋានសីសវណ្ណនា

២៥៨. សមុដ្ឋានកថាយ បន ករុណាសីតលករេន ចន្ទសទិសត្តា “ពុទ្ធចន្ទេ”តិ វុត្តំ, កិលេសតិមិរបហានតោ “ពុទ្ធាទិច្ចេ”តិ វុត្តំ។ បិដកេ តីណិ ទេសយីតិ យស្មា តេ ទេសយន្តិ, តស្មា អង្គីរសាបិ បិដកានិ តីណិ ទេសយិំ។ តានិ កតមានីតិ អាហ “សុត្តន្ត”ន្តិអាទិ។ មហាគុណន្តិ មហានិសំសំ។ ឯវំ នីយតិ សទ្ធម្មោ, វិនយោ យទិ តិដ្ឋតីតិ យទិ វិនយបរិយត្តិ អនន្តរហិតា តិដ្ឋតិ បវត្តតិ, ឯវំ សតិ បដិបត្តិបដិវេធសទ្ធម្មោ នីយតិ បវត្តតិ។ វិនយបរិយត្តិ បន កថំ តិដ្ឋតីតិ អាហ “ឧភតោវា”តិអាទិ។ បរិវារេន គន្ថិតា តិដ្ឋន្តីតិ យោជេតព្វំ។ តស្សេវ បរិវារស្សាតិ តស្មិំយេវ បរិវារេ។

និយតកតន្តិ កតនិយតំ, និយមិតន្តិ អត្ថោ។ អញ្ញេហិ សង្ខិត្តិ សេសសិក្ខាបទេហិ សទ្ធិំ។ អសម្ភិន្នសមុដ្ឋានានីតិ អសង្ករសមុដ្ឋានានិ។

តស្មា សិក្ខេតិ យស្មា វិនយេ សតិ សទ្ធម្មោ តិដ្ឋតិ, វិនយោ ច បរិវារេន គន្ថិតោ តិដ្ឋតិ, បរិវារេ ច សមុដ្ឋានាទីនិ ទិស្សន្តិ, តស្មា សិក្ខេយ្យ បរិវារំ, ឧគ្គណ្ហេយ្យាតិ អត្ថោ។

អាទិម្ហិ តាវ បុរិមនយេតិ “ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតីតិ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ, កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតី”តិអាទិនា (បរិ. ១៩៨) បញ្ញត្តិវារេ សកំ អាគតនយំ សន្ធាយេតំ វុត្តំ។

២៥៩. នានុពន្ធេ បវត្តិនិន្តិ “យា បន ភិក្ខុនី វុដ្ឋាបិតំ បវត្តិនិំ ទ្វេ វស្សានិ នានុពន្ធេយ្យា”តិ (បាចិ. ១១១១) វុត្តសិក្ខាបទំ។

២៦០. អកតន្តិ អញ្ញេហិ អមិស្សីកតំ, និយតសមុដ្ឋានន្តិ វុត្តំ ហោតិ។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

អត្ថរបេយ្យាលំ

កតិបុច្ឆាវារវណ្ណនា

១៥០. ចេតយន្តីតិ រាគាទិចេតំ យន្តិ ចិត្តាសេតិ. ឧគ្គាហាតិ ចិរតិហា. តិឃ្យាតត្ថិ បក្កំ. កាយបាគព្ភិយន្តិ កាយបាគព្ភិយមេវ វុត្តំ កាយទុច្ចរិតំ.

១៥៣. សារណីយាតិ សរិតព្ពយុត្តា អនុស្សរណារហា អដ្ឋានេ អតិក្កន្តេបិ ន សម្មុស្សិតព្ពា. បិយ្ចតិ មិនិយ្យតិ ឧត្ដាហាតិ មេត្តា, បិត្តការេចា មេត្តា ឧត្តស្ស អត្ថីតិ មេត្តំ កាយកម្មំ, តំ បន យស្មា មេត្តាសហគតចិត្តសមុដ្ឋានំ, តស្មា វុត្តំ “មេត្តចិត្តេន កតំ កាយកម្ម”ន្តិ. អាវីតិ បកាសំ. បកាសការេចា ចេត្វ យំ វុឌ្ឍិស្ស តំ កាយកម្មំ ករីយតិ, តស្ស សម្មុខាចេតាតិ អាហ “សម្មុខា”តិ. រហោតិ អបកាសំ. អបកាសតា ច យំ វុឌ្ឍិស្ស តំ កម្មំ ករីយតិ, តស្ស អបច្ចក្ខាចេតាតិ អាហ “បរម្មុខា”តិ. វុត្តមេវាតិ តេចោកហិ ចេតេហិ ច. បិយំ បិយាយិតព្ពំ ករោតីតិ បិយករណោ. គរុំ គរដ្ឋានិយំ ករោតីតិ គរុករណោ. សង្គហាយាតិ សង្គហចេត្វចិនេសេសកាចេតា សព្រហ្មចារីនំ សង្គហណត្ថាយ. អវិវាទាយាតិ សង្គហចេត្វកាចេតា ឧច ន វិវាទាយ. សតិ ច អវិវាទហេតុភូតសង្គហកេត្តុ តេសំ ចេវ សព្រហ្មចារីនំ សមគ្គការេចា ឯកភាវការេចា និវត្តនេយចាតិ អាហ “សមគ្គភាវាយា”តិអាទិ.

បក្កយ្យាចេតត្ថិ កោចលិ “ចេចេចា”តិ អចត្វា “ចេចេចេត្វេរា”តិ វុណោហិ ឆិរកាចេខាតត់ បក្កលិត្វា វុត្តំ កត្វា ចេតំ. យមត្តេខាឆេតចេតំ យមាឃតចេតំ ឧកត្តតិទេរាក្កស្ស មនោកម្មស្ស សម្មុខតា តាយ ចិត្តាត្តិសមុដ្ឋាបតចេសេតេច ហោតិ, តស្មា តេវា លោកេ កាយកម្មត្តិ បិកេដំ បញ្ញាតំ ហត្ថចិការាទិ អតាយនិត្តាចេយេច ដេស្សេត្វា “តយតាតិ វុម្មិលេត្វា”តិអាទិមាហ. កាយេច្ឆេត្វ មេត្តានិតេហនិតិន្ទ្ធាតំ តយតាតំ វុម្មិលតា បសេត្តេត មុខេលេត ឌូលោកេតស្មា មេត្តំ កាយកម្មមេច, យស្ស បន ចិត្តស្ស ចេសេត តយតាតំ មេត្តានិតេហនិតិន្ទ្ធតា មុខស្ស ច បសត្តតា, តំ សន្ធាយ វុត្តំ “មេត្តំ មនោកម្មំ តាយា”តិ.

ឆាយាតិ (ទី. និ. អដ្ឋ. ១.១៣១; ម. និ. អដ្ឋ. ១.៣៥១; អ. និ. អដ្ឋ. ១.៩.១១) ច មេត្តកាយកម្មាទីនិ បិឡុឆាយំ កិក្កតំ ចេសេត អាគតានិ កិហិស្សបិ លព្ភន្តិចេយេច. កិក្ខុតព្វាមេត្តចិត្តេត អាចរិយុបជ្ឈាយចត្តាទិអាភិសមាចារិកធម្មបូរណំ មេត្តំ កាយកម្មំ តាយ. សព្ពាគ្ហ អតេចជ្ជកាយកម្មំ អាភិសមាចារិកកម្មេត្តាកេចមេចាតិ ចេជិតព្ពំ. កិហីតំ ចេតិយចន្ទតត្វាយ ពោធិចន្ទតត្វាយ សង្ឃនិមន្តត្វាយ កមតំ, កាមំ ចា បិណ្ឌាយ បវិដ្ឋេ កិក្ខុ ទិស្វា បច្ចុក្កមតំ, បត្តបដិក្កហណំ, អាសនបញ្ញាបតំ, អនុកមតត្ថិ ឧចមាទីកំ មេត្តំ កាយកម្មំ តាយ. កិក្ខុតំ មេត្តចិត្តេត អាចារបញ្ញត្តិនិក្ខាបត កម្មដ្ឋានកចេត ធម្មទេសតា បរិបុច្ឆត អដ្ឋកថាកចេតចេសេត បចត្តិយមាតំ តេបិដកម្បិ ពុទ្ធចេតំ មេត្តំ ចចីកម្មំ តាយ. កិហីតំ “ចេតិយចន្ទតត្វាយ កច្ឆាម, ពោធិចន្ទតត្វាយ កច្ឆាម, ធម្មស្សចតំ ករិស្សាម, ទីបមាលាបុប្ផបូជំ ករិស្សាម, តីណិ សុចរិតានិ សមាទាយ ចត្តិស្សាម, សលាកភត្តាទីនិ ទស្សាម, ចស្សាចាសិកំ ទស្សាម, អជ្ជ សង្ឃស្ស ចត្តារោ បច្ចយេ ទស្សាម, សង្ឃំ

និមន្តេត្វា ខាទនីយាទីនិ សំវិទហន, អាសនានិ បញ្ញាបន, បីឋំ ឧបដ្ឋាបន, សង្ឃំ បច្ចុគ្គន្ត្វា អានយន, បញ្ញត្តាសនេ និសីទាបន, ឆន្ទជាតា ឧស្សាហជាតា វេយ្យាវច្ចំ ករោន្តា”តិអាទិកថនកាលេ មេត្តំ វចីកម្មំ នាម. ភិក្ខូ បាតោវ ឧដ្ឋាយ សរីរបដិជគ្គនំ ចេតិយង្គណវត្តាទីនិ ច កត្វា វិវិត្តាសនេ និសីទិត្វា “ឥមស្មិំ វិហារេ ភិក្ខូ សុខី ហោន្តុ អវេរា អព្យាបជ្ជា”តិ ចិន្តនំ មេត្តំ មនោកម្មំ នាម. គិហីនំ “អយ្យា សុខី ហោន្តុ អវេរា អព្យាបជ្ជា”តិ ចិន្តនំ មេត្តំ មនោកម្មំ នាម.

លាភាតិ ចីវរាទយោ លទ្ធបច្ចយា. ធម្មិកាតិ កុហនាទិភេទំ មិច្ឆាជីវំ វជ្ជេត្វា ធម្មេន សមេន ភិក្ខាចរិយវត្តេន ឧប្បន្នា. អន្តមសោ បត្តបរិយាបន្នមត្តម្បីតិ បច្ឆិមកោដិយា បត្តេ បរិយាបន្នំ បត្តស្ស អន្តោគតំ ទ្វិត្តិកដច្ឆុភិក្ខាមត្តម្បិ. ទេយ្យំ ទក្ខិណេយ្យា អប្បដិវិភត្តំ កត្វា ភុញ្ជតីតិ អប្បដិវិភត្តភោគី. ឯត្ថ ហិ ទ្វេ បដិវិភត្តានិ នាម អាមិសបដិវិភត្តំ បុគ្គលបដិវិភត្តញ្ច. តត្ថ “ឯត្តកំ ទស្សាមិ, ឯត្តកំ ន ទស្សាមី”តិ ឯវំ ចិត្តេន វិភជនំ អាមិសបដិវិភត្តំ នាម. “អសុកស្ស ទស្សាមិ, អសុកស្ស ន ទស្សាមី”តិ ឯវំ ចិត្តេន វិភជនំ បន បុគ្គលបដិវិភត្តំ នាម. តទុភយម្បិ អកត្វា យោ អប្បដិវិភត្តំ ភុញ្ជតិ, អយំ អប្បដិវិភត្តភោគី នាម. តេនាហ “នេវ អាមិសំ បដិវិភជិត្វា ភុញ្ជតី”តិអាទិ. អទាតុម្បីតិ បិ-សទ្ទេន ទាតុម្បិ វដ្ដតីតិ ទស្សេតិ. ទានញ្ហិនាម ន កស្សចិ និវារិតំ, តេន ទុស្សីលស្សបិ អត្ថិកស្ស សតិ សម្ភវេ ទាតព្ពំ, តញ្ច ខោ ករុណាយនវសេន, ន វត្តបូរណវសេន. សារណីយធម្មបូរកស្ស អប្បដិវិភត្តភោគិតាយ “សព្ពេសំ ទាតព្ពមេវា”តិ វុត្តំ. គិលានាទីនំ បន ឧស្សន្នំ កត្វា ទាតុំ អប្បដិវិភាគបក្ខិកំ “អសុកស្ស ន ទស្សាមី”តិ បដិក្ខេបស្ស អភាវតោ. ព្យតិរេកប្បធានោ ហិ បដិវិភាគោ. តេនាហ “គិលានគិលានុបដ្ឋាក...បេ... វិចេយ្យ ទាតុម្បិ វដ្ដតី”តិ.

សាធារណភោគីតិ ឯត្ថ សាធារណភោគិនោ ឥទំ លក្ខណំ – យំ យំ បណីតំ លភតិ, តំ តំ នេវ លាភេន លាភំ និជិគីសនមុខេន គិហីនំ ទេតិ អត្តនោ អាជីវសុទ្ធិំ រក្ខមានោ, ន អត្តនាវ បរិភុញ្ជតិ “មយ្ហំអសាធារណភោគិតា មា ហោតូ”តិ. តំ បដិគ្គណ្ហន្តោ ច “សង្ឃេន សាធារណំ ហោតូ”តិ គហេត្វា ឃណ្ដិំ បហរិត្វា បរិភុញ្ជិតព្ពំ សង្ឃសន្តកំ វិយ បស្សតិ. ឥមិនា ច តស្ស លាភស្ស តីសុបិ កាលេសុ សាធារណតោ ឋបនំ ទស្សិតំ. “តំ បដិគ្គណ្ហន្តោ ច សង្ឃេន សាធារណំ ហោតូ”តិ ឥមិនា បដិគ្គហណកាលោ ទស្សិតោ, “គហេត្វា...បេ... បស្សតី”តិ ឥមិនា បដិគ្គហិតកាលោ. តទុភយំ បន តាទិសេន បុព្ពាភោគេន វិនា ន ហោតីតិ អត្ថសិទ្ធោ បុរិមកាលោ. តយិទម្បិ បដិគ្គហណតោ បុព្ពេវស្ស ហោតិ “សង្ឃេន សាធារណំ ហោតូតិ បដិគ្គហេស្សាមី”តិ, បដិគ្គណ្ហន្តស្ស ហោតិ “សង្ឃេន សាធារណំ ហោតូតិ បដិគ្គណ្ហាមី”តិ, បដិគ្គហេត្វា ហោតិ “សង្ឃេន សាធារណំ ហោតូតិ បដិគ្គហិតំ មយា”តិ ឯវំ តិលក្ខណសម្បន្នំ កត្វា លទ្ធលាភំ ឱសានលក្ខណំ អវិកោបេត្វា បរិភុញ្ជន្តោ សាធារណភោគី អប្បដិវិភត្តភោគី ច ហោតិ.

ឥទំ (ទី. និ. អដ្ឋ. ២.១៤១; ម. និ. អដ្ឋ. ១.៤៩២; អ. និ. អដ្ឋ. ២.៦.១១) បន សារណីយធម្មំ កោ បូរេតិ, កោ ន បូរេតិ? ទុស្សីលោ តាវ ន បូរេតិ. ន ហិ តស្ស សន្តកំ សីលវន្តោ គណ្ហន្តិ. បរិសុទ្ធសីលោ បន វត្តំ អខណ្ឌេន្តោ បូរេតិ. តត្រិទំ វត្តំ – យោ ឱទិស្សកំ កត្វា មាតុ វា បិតុ វា អាចរិយុបជ្ឈាយាទីនំ វា ទេតិ, សោ ទាតព្ពំ ទេតុ, សារណីយធម្មោ បនស្ស ន ហោតិ, បលិពោធជគ្គនំ នាម ហោតិ. សារណីយធម្មោ ហិ មុត្តបលិពោធស្សេវ វដ្ដតិ. តេន បន ឱទិស្សកំ ទេន្តេន គិលានគិលានុបដ្ឋាកអាគន្តុកគមិកានញ្ចេវ នវបព្ពជិតស្ស ច សង្ឃាដិបត្តគ្គហណំ អជានន្តស្ស ទាតព្ពំ. ឯតេសំ ទត្វា អវសេសំ ថេរាសនតោ បដ្ឋាយ ថោកំ ថោកំ អទត្វា យោ យត្តកំ គណ្ហាតិ,

តស្ស តត្តកំ ទាតព្ពំ។ អវសិដ្ឋេ អសតិ បុន បិណ្ឌាយ ចរិត្វា ថេរាសនតោ បដ្ឋាយ យំ យំ បណីតំ, តំ តំ ទត្វា សេសំ ភុញ្ជិតព្ពំ។

អយំ បន សារណីយធម្មោ សារណីយធម្មបូរណវិធិយំ សុសិក្ខិតាយ បរិសាយ សុប្បូរោ ហោតិ។ សុសិក្ខិតាយ ហិ បរិសាយ យោ អញ្ញតោ លភតិ, សោ ន គណ្ហាតិ។ អញ្ញតោ អលភន្តោបិ បមាណយុត្តមេវ គណ្ហាតិ, ន អតិរេកំ។ អយញ្ច បន សារណីយធម្មោ ឯវំ បុនប្បុនំ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា លទ្ធំ លទ្ធំ ទេន្តស្សាបិ ទ្វាទសហិ វស្សេហិ បូរតិ, ន តតោ ឱរំ។ សចេ ហិ ទ្វាទសមេបិ វស្សេ សារណីយធម្មបូរកោ បិណ្ឌបាតបូរំ បត្តំ អាសនសាលាយំ ឋបេត្វា នហាយិតុំ គច្ឆតិ, សង្ឃត្ថេរោ ច “កស្សេសោ បត្តោ”តិ វត្វា “សារណីយធម្មបូរកស្សា”តិ វុត្តេ “អាហរថ ន”ន្តិ សព្ពំ បិណ្ឌបាតំ វិចារេត្វា ភុញ្ជិត្វា ច រិត្តបត្តំ ឋបេតិ។ អថ សោ ភិក្ខុ រិត្តបត្តំ ទិស្វា “មយ្ហំ អសេសេត្វា បរិភុញ្ជិំសូ”តិ ទោមនស្សំ ឧប្បាទេតិ, សារណីយធម្មោ ភិជ្ជតិ, បុន ទ្វាទស វស្សានិ បូរេតព្ពោ ហោតិ។ តិត្ថិយបរិវាសសទិសោ ហេស, សកិំ ខណ្ឌេ ជាតេ បុន បូរេតព្ពោវ។ យោ បន “លាភា វត មេ, សុលទ្ធំ វត មេ, យស្ស មេ បត្តគតំ អនាបុច្ឆាវ សព្រហ្មចារី បរិភុញ្ជន្តី”តិ សោមនស្សំ ជនេតិ, តស្ស បុណ្ណោ នាម ហោតិ។

ឯវំ បូរិតសារណីយធម្មស្ស បន នេវ ឥស្សា, ន មច្ឆរិយំ ហោតិ, មនុស្សានំ បិយោ ហោតិ សុលភបច្ចយោ, បត្តគតមស្ស ទិយ្យមានម្បិ ន ខីយតិ, ភាជនីយភណ្ឌដ្ឋានេ អគ្គភណ្ឌំ លភតិ, ភយេ វា ឆាតកេ វា សម្បត្តេ ទេវតា ឧស្សុក្កំ អាបជ្ជន្តិ។

តត្រិមានិ វត្ថូនិ – សេលគិរិវាសី តិស្សត្ថេរោ កិរ មហាគិរគាមំ ឧបនិស្សាយ វសតិ។ បញ្ញាសមត្តា ថេរា នាគទីបំ ចេតិយវន្ទនត្ថាយ គច្ឆន្តា គិរគាមេ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា កិញ្ចិ អលទ្ធា និក្ខមិំសុ។ ថេរោ បវិសន្តោ តេ ទិស្វា បុច្ឆិ “លទ្ធំ, ភន្តេ”តិ។ “វិចរិម្ហា អាវុសោ”តិ។ សោ អលទ្ធភាវំ ញត្វា អាហ “ភន្តេ, យាវាហំ អាគច្ឆាមិ, តាវ ឥធេវ ហោថា”តិ ។ “មយំ, អាវុសោ, បញ្ញាស ជនា បត្តតេមនមត្តម្បិ ន លភិម្ហា”តិ។ “ភន្តេ, នេវាសិកា នាម បដិពលា ហោន្តិ, អលភន្តាបិ ភិក្ខាចារមគ្គសភាគំ ជានន្តី”តិ។ ថេរា អាគមិំសុ។ ថេរោ គាមំ បាវិសិ។ ធុរគេហេយេវ មហាឧបាសិកា ខីរភត្តំ សជ្ជេត្វា ថេរំ ឱលោកយមានា ឋិតា ថេរស្ស ទ្វារំ សម្បត្តស្សេវ បត្តំ បូរេត្វា អទាសិ។ សោ តំ អាទាយ ថេរានំ សន្តិកំ គន្ត្វា “គណ្ហថ, ភន្តេ”តិ សង្ឃត្ថេរំ អាហ។ ថេរោ “អម្ហេហិ ឯត្តកេហិ កិញ្ចិ ន លទ្ធំ, អយំ សីឃមេវ គហេត្វា អាគតោ, កិំ នុ ខោ”តិ សេសានំ មុខំ ឱលោកេសិ។ ថេរោ ឱលោកនាការេនេវ ញត្វា “ភន្តេ, ធម្មេន សមេន លទ្ធោ បិណ្ឌបាតោ, និក្កុក្កុច្ចា គណ្ហថា”តិ អាទិតោ បដ្ឋាយ សព្ពេសំ យាវទត្ថំ ទត្វា អត្តនាបិ យាវទត្ថំ ភុញ្ជិ។ អថ នំ ភត្តកិច្ចាវសានេ ថេរា បុច្ឆិំសុ “កទា, អាវុសោ, លោកុត្តរធម្មំ បដិវិជ្ឈី”តិ? នត្ថិ មេ, ភន្តេ, លោកុត្តរធម្មោតិ។ ឈានលាភីសិ អាវុសោតិ? ឯតម្បិ មេ, ភន្តេ, នត្ថីតិ។ ននុ, អាវុសោ, បាដិហារិយន្តិ? សារណីយធម្មោ មេ, ភន្តេ, បូរិតោ, តស្ស មេ បូរិតកាលតោ បដ្ឋាយ សចេបិ ភិក្ខុសតសហស្សំ ហោតិ, បត្តគតំ ន ខីយតីតិ។ សាធុ សាធុ សប្បុរិស អនុច្ឆវិកមិទំ តុយ្ហន្តិ។ ឥទំ តាវ បត្តគតំ ន ខីយតីតិ ឯត្ថ វត្ថុ។

អយមេវ បន ថេរោ ចេតិយបព្ពតេ គិរិភណ្ឌមហាបូជាយ ទានដ្ឋានំ គន្ត្វា “ឥមស្មិំ ទានេ កិំ វរភណ្ឌ”ន្តិ បុច្ឆិ។ ទ្វេ សាដកា, ភន្តេតិ។ ឯតេ មយ្ហំ បាបុណិស្សន្តីតិ។ តំ សុត្វា អមច្ចោ រញ្ញោ អារោចេសិ “ឯកោ ទហរោ ឯវំ វទតី”តិ។ “ទហរស្ស ឯវំ ចិត្តំ, មហាថេរានំ បន សុខុមសាដកា វដ្ដន្តី”តិ វត្វា “មហាថេរានំ ទស្សាមី”តិ ឋបេសិ។ តស្ស ភិក្ខុសង្ឃេ បដិបាដិយា ឋិតេ ទេន្តស្ស មត្ថកេ ឋបិតាបិ តេ

សាងកា ហត្ថ ភាទេវាហត្ថិ, អញ្ញេវ អាទេវាហត្ថិ។ ឥហទស្ស ឥាភកាលេ បភ ហត្ថ អាទុញហា។ សោ តស្ស ហត្ថេ ឥេបត្វា អមច្ចស្ស មុខំ

ឍូលោកេត្វា ឥហទំ តិឃីឥាបេត្វា ឥាតំ ឥត្វា សញ្ញ ចិស្សជ្ជេត្វា ឥហទស្ស សត្ថិកោ តិឃីឥិត្វា “ភន្តេ, ខ្ញុំ ធម្មំ កដា បដិចិញ្ញិត្វា”តិ អាហ។ សោ

បរិយាទេយតបិ អសត្ថិ អចឥន្តា “ភត្ថិ មយ្ហំ មហារាជ, លោកុត្តរធម្មោ”តិ អាហ។ ភតុ, ភន្តេ, បុញ្ញេច អចត្វាតិ។ អាម មហារាជ,

សារលីឃធម្មប្បទេកា អយំ, តស្ស ទេម ធម្មស្ស បុទិតកាលតោ បដ្ឋាយ កាជតីយដ្ឋានេ អក្កកណ្ហិ បិបុណាតីតិ។ “សាធុ សាធុ ភន្តេ,

អត្តឆ្ឋចិកមិជំ តុមហ្យា”ត្តិ ចត្ថិត្វា បក្កាមិ។ ខ្ញុជំ កាជតីយដ្ឋានេ អក្កកណ្ហិ បិបុណាតីតិ ឧត្ត ចត្វា។

ឥណ្ឌាលតិស្សភេយភ បភ ភាតរកាមចាសិតោ ភាកេត្វទិយា អភាទេវាទេចត្វាច បលិឃិឃុ។ ទេឆរី បង្កសមេយេ “អតិ ចិម អប្បតិញ្ញុរេសា

កាទេមា, ខ្ញុបធាទេទឆ តាចា”តិ ឥហទកិក្លុតិទេយា អាហ។ តា កត្វា សទេន្ហរំ កតកាចំ ឥាត្វា អាកម្មុ ទេឆរិយា អាទេវាទេចយុំ។ សា ឃុត្វា “មា

តុទេមុសតរំ កតកាចំ ចិត្តឃិត្វ, អត្តទេតា ខ្ញុទេឌ្ឍសបរិបុឆ្លាទេយាតិទេសាមតសិកាទេរមុទេមច ទេយាកំ កទេវាឆា”តិ ចត្វា កិក្លាធារទេចលិឃំ

បិទុបិត្វា អត្តត្វាឥសមា កាមត្វាទេរ តិទេក្រាធម្មុទេល អដ្ឋាសិ។ ទុទេក្ល អឥិចត្វា ទេឥចតា ត្វាឥសត្តុមិ កិក្លុតីតំ បិណ្ឌបាតំ ឥត្វា “អទេយ្យ អញ្ញាត្វ

មា កង្គឆ, តិត្ថុំ ខ្ញុទេធច ឧឆា”តិ អាហ។ ទេឆរិយា បភ កតិដ្ឋកាតា ភាកេត្វទេរា ភាម អត្ថិ, សោ “មហត្ថិ ភមំ, ភ សក្កា ឃាទេបត្វា, បរតីរំ

កមិស្សាមី”តិ អត្តត្វាឥសទេមា អត្តទេតា ចសភដ្ឋាភា តិក្លទេត្តា “ទេឆរិ ជិត្វា កមិស្សាមី”តិ ភាតរកាមំ អាកទេតា។ ទេឆរី “ទេឆរា អាកតា”តិ

ឃុត្វា ទេតរំ សត្ថិកំ កត្វា “កាំ អយ្យា”តិ បុច្ឆិ។ សោ តំ បចត្តិ អាចិក្លិ។ សា “អជ្ជ ឧកឥិចរំ ចិហាទេរ ចសិត្វា ស្វេច កមិស្សឆា”តិ អាហ។ ទេឆរា

ចិហារំ អាកមិសុ។

ទេឆរី បុតឥិចទេស ទុក្លម្មុទេល បិណ្ឌាយ ចរិត្វា ទេឆរំ ខ្ញុបសង្កមិត្វា “ខ្ញុំ បិណ្ឌបាតំ បរិកុញ្ជឆា”តិ អាហ។ ទេឆទេរា “ចដ្ឋិស្សតិ ទេឆរី”តិ ចត្វា តុណ្ហី

អដ្ឋាសិ។ ធម្មិទេកា តាត បិណ្ឌបាទេតា, កុក្កុច្ចំ អកត្វា បរិកុញ្ជឆាតិ។ ចដ្ឋិស្សតិ ទេឆរីតិ។ សា បត្ត កទេហត្វា អាកាទេស លិបិ។ បទេត្វា អាកាទេស

អដ្ឋាសិ។ ទេឆទេរា “សត្តតាលមទេត្ត ជិតម្បិ កិក្លុតីកត្តទេមច ទេឆរី”តិ ចត្វា “កមំ ភាម សព្ពកាលំ ភ ទេហាតិ, កទេម ខ្ញុបសទេន្ត អរិយចិសំ

កឆមមាទេតា ‘ទេកា បិណ្ឌបាតិតំ កិក្លុតីកត្ត កុញ្ជិត្វា ចីតិភាមឃិត្វា’តិ ចិទេត្តភ អតុចឥិមមាទេតា សត្ថុមិត្វា ភ សក្លិស្សាមិ, អប្បមត្តា ទេហាឆ

ទេឆរិទេយា”តិ មក្កំ អាទុហិ។ ទុក្លទេឥចតាបិ “សទេច ទេឆទេរា ទេឆរិយា ហត្វទេតា បិណ្ឌបាតំ បរិកុញ្ជិស្សតិ, ភ តំ តិចទេត្តស្សាមិ, សទេច ភ

បរិកុញ្ជិស្សតិ, តិចទេត្តស្សាមី”តិ ចិត្តមមាភា ឥត្វា ទេឆរស្ស កមតំ ជិត្វា ទុក្លា ឍូទុយ្ហា“បត្ត, ភន្តេ, ទេឥឆា”តិ បត្ត កទេហត្វា ទេឆរំ

ទុក្លម្មុលំទេមច អាទេភត្វា អាសភំ បញ្ញាទេបត្វា បិណ្ឌបាតំ ឥត្វា កតកត្តកិច្ចំ បដិញ្ញា ការទេត្វា ត្វាឥស កិក្លុតិទេយា ត្វាឥស ច កិក្លុ សត្ត ចស្សាតិ

ខ្ញុបដ្ឋហិ។ ខ្ញុជំ ទេឥចតា ខ្ញុស្សុក្កំ អាបជ្ជិត្តិតិ ឧត្ត ចត្វា។ ៣៧ ហិ ទេឆរី សារលីឃធម្មប្បុទិកា អទេហាសិ។

ភត្ថិ ឧទេតំ ណល្ហត្តិ អណល្ហាតិ, តំ បភ ទេភតំ ណល្ហិ ឥទេស្សត្វ “ឃស្សា”តិអាឥិ ទុត្តំ។ តត្វ ខ្ញុបសមព្យុត្តឃឹលិតំ ខ្ញុទេឌ្ឍសក្កទេមភ អាឥិអត្តា

ទេចឥិតញ្ញា។ ទេតភាហ “សត្តឃុ”តិអាឥិ។ អតុបសមព្យុត្តឃឹលិតំ បភ សមាឥាភក្កទេមភបិ អាឥិអត្តា លញ្ចុត្តិ។ បរិមទេត្ត លិត្តសាងទេកា ចិយាតិ

ចត្វទេត្ត ឥសទេត្ត ចា លិត្តចត្វ ចិម។ ចិសឥិឃុឥាហទណទេញ្ញាតំ “អណល្ហាតី”តិ ខ្ញុមស្ស អឥិកតត្វា។ ឧចំ ទេសសាតិបិ ខ្ញុឥាហទណាតិ។ ណល្ហត្តិ

ណល្ហចត្តំ, ណល្ហិតំ ចា។ លិទ្ធត្តិអាឥិឃុបិ ឧទេសច ភទេយា។ ចិសភាកចទេណ្ហភ កាចី ចិយាតិ សមួទេត្តា។ ចិសភាកចទេណ្ហភ ខ្ញុបដ្ឋំ តតិយភាកំ ចា

សម្ពិត្តចណ្ហា សជាលំ, ចិសភាកចទេណ្ហទេហច បភ ជិត្តហិ អត្តទេត្តទេរា ចិមិស្សំ កម្មានំ។ អមំ ខ្ញុមេសំ ចិសទេសមា។

កុខិយ្យកាចការហេតាតិ តហ្យាគាសញ្ញេតា ឥយាឥចត្វា កុខិយ្យកាចការហេតា៑ ឃឹលឃ្យ ច តហ្យាគាសញ្ញេតា ឥយាចត់

ចិចក្ខុបតិឃ្យឃកាចាបិគត់, ឥតតឃ្យ ចិចក្ខុបតិឃ្យឃតា គឃ្សិតា៑ “កុខិយ្យកាចការហេតា”តិ ច ឰយិតា កុខិយ្យការាតិ កុខិយ្យាតិតិ

ក្រុត្តារបគលេរិបេតាឃំ តិងេ្ហឃាតិ គឃ្យ្យតិ៑ ឃស្ថា ច តំឃយក្ខឹបុក្កលេរិ ឥឃទឹ ឃឃំចឹ កុខិយ្យា តាយ ឥហាតិ, តស្ថាបិ កុខិយ្យាតិ៑

ឃុបរិឃុឌ្ឍកាឥចត បិឃំឃត្តា ចិញ្ញាបឃត្វាតិ៑ អចិញ្ញាត់ បឃំឃាឃ អប្បយាហកាឥចតា ចិញ្ញាកហហំ កត៑ តហ្យាគិក្ខិហិ អបរាយដ្ឋត្តាតិ

“ឰយិតាហំ ឃឹលេត ឥគឥចា ចា កចិឃ្យាយិ ឥគចញ្ញាតឥទា ចា”តិ តហ្យាបរាយាឥឃត “ឰយិតាហំ ឃឹលេត ឥគឥចា ហុត្វា តត្វ តិឥច្ឆា គុឥចា

ឃឃ្យេតា កចិឃ្យាយឹ”តិ គិក្ខិបរាយាឥឃត ច អបរាយដ្ឋត្តា៑ អឆ ចា “អឃំ ឥត ឃឹលេឃុ គាឥឃា”តិ ចត្យុ ចិបត្តឹឃុ ឃំ ចា តំ ចា ចិបត្តិំ

គឃ្យត្វា “ឰយំ តាយ ត្វំ អាបត្តុឃុឥគ្គា”តិ ឥកតចិ បរាយក្ខុំ អតុគ្គិឥឃតុំ អឃក្កាលោឃ្យត្តា អបរាយដ្ឋាតិតិ ៧ចឥយត្វ អឥត្វា គក្ខឥគ្គា៑ ឃឹលំ

តាយ អចិប្បដិឃារាឌិបិរេយ្យរិឥឃត ឃាចឥគច ឃយាឌិឃយ្យាគតត្តិ អាហ “ឃយាឌិឃំចត្តតិកាតិ”តិ៑ ឃយាឌិឃំចត្តតប្បុឥឃាឌតាតិ

ឃយាឌិឃំចត្តតិកាតិ៑

ឃយាតការចា ឃាយញ្ញា, បរិបុណ្ណចត្យុបិរិឃុទ្ធិការឥចត យឥឡ្យកិត្តុឃុចណ្ណឃ្យ ចិឃ ឥគគាកាឥចតា ឃឹលេត ឃាយញ្ញា ឃឹលឃាយញ្ញា, តំ កេតា

ក្ខុបកេតាតិ ឃឹលឃាយញ្ញាកេតា៑ ឥតតាហ “ឃយាតកាចុបកតឃឹលេរិ”តិ, ឃឹលឃយ្យត្តិឃា ឃយាតកាចំ ក្ខុបកតឃឹលេរិ ឃកាកចុត្តិឥកាតិ

អឥត្វា៑ ឥឃាតាបត្តាឌិតតិព្យាឃឹលំ ឃយុទ្ធត្តរេបិ ឥគចឥលេរិកេបិ ចឃត្តាត់ អឥញ្ញាឃំ ឥឃាតាបត្តាឌិត់ ឃឹលេត ឃយាឥយច ឥហាតិ, តត្តិ

យក្កឃឹលេ តាតត្តិ៑ កាយតិព្យាបុត្តុឌ្ឍតាតយ្យិ ចត្យុបិរិឃុទ្ធិឃឹលេ តាតត្តិ ត ឃិឃា, តំ បត ត ៧កត្តិកត្តិ ឰឆ តាឌិឥប្បតំ, យក្កឃឹលំ បត ៧កត្តិកំ

តិឃតកាឥចតាតិ តឥយច ឃត្ថាឃ “ឃាតិ តាតិ ឃឹលេតិ”តិអាឌិ ចុត្តំ៑

ឃាឃត្តិ ឃា អឃំ យឃ្យុឥញ្ញាច តុយ្យាញា បក្ខុក្កតុតា៑ គិក្ខិតិ យក្កឃយ្យាគិក្ខិ៑ តិឥក្ខាឃាតិ តិក្ខុតឥគាឃា, ឃយុទ្ធិត្តរាកាឌិបិបឆយ្យាតិ អឥត្វា៑

តិឃ្យាតិតិ ចក្ខុក្កុឥតា តិឃ្យ្យឥតិ តិកក្ខតិ៑ ឃឃំ តិឃត្តិឥយច ហិ តំយក្កឃយក្ខឹបុក្កលំ ចក្ខុក្កុឥតា តិឃ្យាឥបតិតិ ចុក្ខតិ៑ ឃា ឃត្វ អតុឃិក្ខិ,

តំ កឥទាតិតិ តក្កឥទា, តឃ្យ្យ, ឃឆាតុឃិក្ខិ បឌិបឌ្ឈតកឃ្យាតិ អឥត្វា៑ គិក្ខិឃាយញ្ញាកេតាតិ ឃក្ខុឃយ្យឌិឥចឥឆត ឃយាតគិក្ខិកាចំ ក្ខុបកេតា៑

កតិបុត្ថាចារចណ្ណតា តិក្ខិតា៑

ហអាបត្តិឃយដ្ឋាតចារកចាចណ្ណតា

៦៤៩៑បឥឃយត អាបត្តិឃយដ្ឋាឥតតាតិអាឌិ ឃញ្ញំ ក្ខឥគ្គឃតិឥគ្គឃាឌិចឥឃត បចត្តបិញ្ញំ អតុឃាឥរឥតច ឃក្កា ចិញ្ញាតំ៑

ឃយចឥកឌ

ᩋᨵᩥᨠᩁᨱᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩅᩣᩁᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪙᪒᪨ ᩃᩮᩣᨽᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨦ᩠ᨣᨾᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨸᨶ ᩃᩮᩣᨽᩉᩮᨲᩩ ᩅᩥᩅᨴᨲᩮᩣ “ᩃᩮᩣᨽᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨦ᩠ᨣᨾᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩑᩅᩴ ᩈᩮᩈᩮᩈᩩᨸᩥ᪨ ᨮᩣᨶᩣᨶᩦᨲᩥ ᨠᩣᩁᨱᩣᨶᩥ᪨ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨮᩣᨶᩴ᪨ ᨠᩮ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩥ? ᩅᩥᩅᩣᨴᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩣᨴᨿᩮᩣ᪨ ᩅᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩩ᪨ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨽᩪᨾᩥ᪨ ᨠᩩᩈᩃᩣᨠᩩᩈᩃᩣᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᨶᩮᩣ ᩅᩥᩅᨴᨲᩮᩣ “ᨶᩅ ᩉᩮᨲᩪ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈ ᨾᩪᩃᩣᨶᩦᨲᩥ “ᨠᩮᩣᨵᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩏᨸᨶᩣᩉᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩥ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈ ᨾᩪᩃᩣᨶᩥ᪨

᪑᪙᪓-᪑᪙᪔᪨ ᩍᨾᩣᨶᩮᩅ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈ ᨠᩣᨿᩅᩣᨧᩣᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ “ᨧᩩᨴ᩠ᨴᩈ ᨾᩪᩃᩣᨶᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ᪨ ᩈᨲ᩠ᨲ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᨮᩣᨶᩣᨶᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᨶ᩠ᨲᩔ ᨿᩣ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ, ᨲᩔᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᩣᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨮᩣᨶᩣᨶᩦᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ “ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᨠᩩᩈᩃ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨧᨶᨲᩮᩣ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩮ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩅᩈᩮᨶ ᨨ ᩉᩮᨲᩪ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨠᩩᩈᩃᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨶ ᩋᨦ᩠ᨣᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᩉᩮᨲᩩ᪨

᪑᪙᪕᪨ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩥ ᨮᩣᨶᩣᨶᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ “ᩑᩅᩴ ᨠᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨲᩥᨠᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨲᩣᨴᩔᨶᩅᩈᩮᨶ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨸᩣᩊᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨶᩣᨾ, ᨿᨳᩣᨮᩥᨲᨸᩣᩊᩥᩅᩈᩮᨶ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩴ ᨠᩥᩁᩥᨿᩣ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᨶᩣᨾ᪨ ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨬᨲ᩠ᨲᩥᨴᩩᨲᩥᨿᨬᨲ᩠ᨲᩥᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩥ ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᨩᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨸᩃᩮᩣᨠᨶᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩋᨸᩃᩮᩣᨠᨶᨲᩮᩣᩅᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᩋᨸᩃᩮᩣᨠᨶᨲᩮᩣ ᩅᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᩑᨠᩮᨶ ᩈᨾᨳᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᨲᩥ, ᩈᨾ᩠ᨾᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᩮᩉᩥ ᩈᨾᩮᨲᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩣ “ᩅᩥᩅᩣᨴᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩔ ᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᨲᨻ᩠ᨽᩣᨣᩥᨿᩅᩣᩁᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪙᪖᪨ ᩅᩥᩅᩣᨴᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩔ ᨲᨻ᩠ᨽᩣᨣᩥᨿᩣᨲᩥ ᩅᩥᩅᩣᨴᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩔ ᩅᩪᨸᩈᨾᩮᨲᩣ ᨲᨸ᩠ᨸᨠ᩠ᨡᩥᨠᩣ᪨

ᩈᨾᨳᩣ ᩈᨾᨳᩔ ᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩅᩣᩁᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪙᪗᪨ ᩑᨠᩴ ᩋᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᩈᨾᨳᩣ ᩑᨠᨲᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾᩮᨲᩩᩴ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩈᨾᨳᩣ ᩈᨾᨳᩔ ᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩣ, ᩈᨾᨳᩣ ᩈᨾᨳᩔ ᩋᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨿᩮᨽᩩᨿ᩠ᨿᩈᩥᨠᩣᨿ ᩈᨾᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩣᩅᩥᨶᨿᩴ ᩅᩥᨶᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨿᩮᨽᩩᨿ᩠ᨿᩈᩥᨠᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩣᩅᩥᨶᨿᩔ ᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩈᨲᩥᩅᩥᨶᨿᩣᨴᩦᩉᩥ ᩈᨾᨳᩔ ᨿᩮᨽᩩᨿ᩠ᨿᩈᩥᨠᩣᨿ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩈᨲᩥᩅᩥᨶᨿᩔ...ᨸᩮ... ᩋᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩈᩮᩈᩮᩈᩩᨸᩥ᪨ ᨲᨻ᩠ᨽᩣᨣᩥᨿᩅᩣᩁᩮᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨

ᩅᩥᨶᨿᩅᩣᩁᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪒᪐᪑᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᨾᨳᩣᨶᩴ ᩅᩥᨶᨿᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩣ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩦᨲᩥ “ᩅᩥᨶᨿᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩣᩅᩥᨶᨿᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩣ ᩅᩥᨶᨿᩅᩣᩁᩮᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩈᩥᨿᩣ ᨶ

សម្មុខាវិនយោតិ ឯត្ថ សម្មុខាវិនយំ ឋបេត្វា សតិវិនយាទយោ សេសសមថា អធិប្បេតា។ ឯវំ នយោ សេសេសុបិ។

កុសលវារកថាវណ្ណនា

១០២។ សង្ឃស្ស សម្មុខា បដិញ្ញាតេន តំ បដិជាននំ សង្ឃសម្មុខតា នាម។ តស្ស បដិជាននចិត្តំ សន្ធាយ “សម្មុខាវិនយោ កុសលោ”តិអាទិ វុត្តន្តិ វទន្តិ។ នត្ថិ សម្មុខាវិនយោ អកុសលោតិ ធម្មវិនយបុគ្គលសម្មុខតាហិ និវត្តិកោ សម្មុខាវិនយោ ឯតេហិ វិនា នត្ថិ។ តត្ថ កុសលចិត្តេហិ ករណកាលេ កុសលោ, អរហន្តេហិ ករណកាលេ អព្យាកតោ។ ឯតេសំ សង្ឃសម្មុខតាទីនំ អកុសលបដិបក្ខត្តា អកុសលស្ស សម្ភវោ នត្ថិ, តស្មា “នត្ថិ សម្មុខាវិនយោ អកុសលោ”តិ វុត្តំ។ “យេភុយ្យសិកា អធម្មវាទីហិ វូបសមនកាលេ, ធម្មវាទីនម្បិ អធម្មវាទីម្បិ សលាកគ្គាហាបកេ ទានេ អកុសលោ។ សតិវិនយោ អនរហតោ សញ្ចិច្ច សតិវិនយទានេ អកុសលោ។ អមូឡ្ហវិនយោ អនុម្មត្តកស្ស ទានេ, បដិញ្ញាតករណំ មូឡ្ហស្ស អជានតោ បដិញ្ញាយ ករណេ, តស្សបាបិយសិកា សុទ្ធស្ស ករណេ, តិណវត្ថារកំ មហាកលហេ សញ្ចិច្ច ករណេ ច អកុសលំ។ សព្ពត្ថ អរហតោ វសេនេវ អព្យាកត”ន្តិ សព្ពមេតំ គណ្ឋិបទេសុ វុត្តំ។

សមថវារវិស្សជ្ជនាវារកថាវណ្ណនា

១០៣-១០៥។ យត្ថ យេភុយ្យសិកា លព្ភតិ, តត្ថ សម្មុខាវិនយោ លព្ភតីតិអាទិ បុច្ឆា។ យស្មិំ សមយេ សម្មុខាវិនយេន ចាតិអាទិ តស្សា វិស្សជ្ជនំ, យស្មិំ សមយេ សម្មុខាវិនយេន ច យេភុយ្យសិកាយ ច អធិករណំ វូបសម្មតិ, តស្មិំ សមយេ យត្ថ យេភុយ្យសិកា លព្ភតិ, តត្ថ សម្មុខាវិនយោ លព្ភតីតិ ឯវំ សព្ពត្ថ សម្ពន្ធោ។ យត្ថ បដិញ្ញាតករណំ លព្ភតិ, តត្ថ សម្មុខាវិនយោ លព្ភតីតិ ឯត្ថ ឯកំ វា ទ្វេ វា ពហូ វា ភិក្ខូ “ត្វំ នាម អាបត្តិំ អាបន្នោសី”តិ បុច្ឆិតេ សតិ “អាមា”តិ បដិជានេន ទ្វេបិ បដិញ្ញាតករណសម្មុខាវិនយា លព្ភន្តិ។ តត្ថ “សង្ឃសម្មុខតា ធម្មវិនយបុគ្គលសម្មុខតា”តិ ឯវំ វុត្តសម្មុខាវិនយេ សង្ឃស្ស បុរតោ បដិញ្ញាតំ ចេ, សង្ឃសម្មុខតា។ តទេវច ទេសិតំ ចេ, ធម្មវិនយសម្មុខតាយោបិ លទ្ធា ហោន្តិ។ អថ វិវទន្តា អញ្ញមញ្ញា បដិជានន្តិ ចេ, បុគ្គលសម្មុខតា។ តស្សេវ សន្តិកេ ទេសិតំ ចេ, ធម្មវិនយសម្មុខតាយោបិ លទ្ធា ហោន្តិ។ ឯកស្សេវ វា ឯកស្ស សន្តិកេ អាបត្តិទេសនកាលេ “បស្សសិ, បស្សាមី”តិ វុត្តេ តត្ថ ធម្មវិនយបុគ្គលសម្មុខតាសញ្ញិតោ សម្មុខាវិនយោ ច បដិញ្ញាតករណញ្ច លទ្ធំ ហោតិ។

សំសដ្ឋវារកថាវណ្ណនា

១០៦។ អធិករណានំ វូបសមោ ច សមថា នាម, តស្មា អធិករណេន វិនា សមថា នត្ថីតិ អាហ “យា ហេវត្តិស្ស វចនីយោ…បេ… វិនិច្ឆិនិត្វា នានាករណំ បញ្ញាបេតុ”ន្តិ។

សមថាធិករណវារកថាវណ្ណនា

១០៩-១១០។ សមថា សមថេហិ សម្មន្តីតិអាទិ បុច្ឆា។ សិយា សមថា សមថេហិ សម្មន្តីតិអាទិ វិស្សជ្ជនំ។ តត្ថ សមថា សមថេហិ សម្មន្តីតិ ឯត្ថ សម្មន្តីតិ សម្បជ្ជន្តិ, អធិករណា ច បន សម្មន្តិ ឧបសមំ គច្ឆន្តិ, តស្មា យេភុយ្យសិកា សម្មុខាវិនយេន សម្មតីតិ ឯត្ថ សម្មុខាវិនយេន សទ្ធិំ យេភុយ្យសិកា សម្បជ្ជតិ, ន សតិវិនយាទីហិ សទ្ធិំ តេសំ តស្សា អនុបការត្តាតិ ឯវមេត្ថ ទដ្ឋព្វោ។

១១១។ “សម្មុខាវិនយោ វិវាទាធិករណេន សម្មតី”តិ បញ្ហោ។ “សម្មុខាវិនយោ ន កេនចិ សម្មតី”តិ ហិ អវសានេ វុត្តត្តា សម្មុខាវិនយោ សយំ សមថេន ច អធិករណេន ច សមេតព្វោ ន ហោតិ។

១១២។ វិវាទាធិករណំ…បេ… កិច្ចាធិករណេន សម្មតីតិ ឯត្ថ “សុណាតុ មេ ភន្តេ …បេ… បឋមំ សលាកំ និក្ខិបាមី”តិ ឯវំ វិវាទាធិករណំ កិច្ចាធិករណេន សម្មតីតិ ទដ្ឋព្វំ។

សមុដ្ឋាបនវារកថាវណ្ណនា

១១៣។ វិវាទាធិករណំ ន កតមំ អធិករណំ សមុដ្ឋាបេតីតិ “នាឃំ ធម្មោ”តិ វុត្តមត្តេន កិញ្ចិ អធិករណំ ន សមុដ្ឋាបេតីតិ អត្ថោ។

ភជតិវារកថាវណ្ណនា

១១៤-៩។ កតមំ អធិករណំ បរិយាបន្នន្តិ កតមាធិករណបរិយាបន្នំ, អយមេវ ច បញ្ហោ។ វិវាទាធិករណំ វិវាទាធិករណំ ភជតីតិ បឋមុប្បន្នវិវាទំ បច្ឆា ឧប្បន្នោ ភជតិ។ វិវាទាធិករណំ ទ្វេ សមថេ ភជតីតិ “យំ ឧបសមេតុំ សមត្ថា តុម្ហេ”តិ វទន្តិ វិយ ភជតិ។ ទ្វីហិ សមថេហិ សង្គហិតត្តា “មយំ តំ ឧបសមេស្សាមា”តិ វទន្តេហិ វិយ ទ្វីហិ សមថេហិ សង្គហិតំ។

ខន្ធកបុច្ឆាវារោ

បុច្ឆាវិស្សជ្ជនាវណ្ណនា

១២០។ និទានេនច និទ្ទេសេន ច សទ្ធិន្តិ ឯត្ថ និទានេនាតិ សិក្ខាបទបញ្ញត្តិទេសសង្ខាតេន និទានេន។ និទ្ទេសេនាតិ បុគ្គលាទិនិទ្ទេសេន។ ឧភយេនបិ តស្ស តស្ស សិក្ខាបទស្ស វត្ថុ ទស្សិតំ, តស្មា វត្ថុនា សទ្ធិំ ខន្ធកំ បុច្ឆិស្សាមីតិ អយមេត្ថ អត្ថោ។ តត្ថាតិ តស្មិំ ឧបសម្បទក្ខន្ធកេ។ ឧត្តមានិ បទានិ វុត្តានីតិ “ន, ភិក្ខវេ, ឩនវីសតិវស្សោ បុគ្គលោ ឧបសម្បាទេតព្វោ”តិអាទីនា (មហាវ. ៩៩, ១២៣) នយេន ឧត្តមបទានិ វុត្តានិ។ ចម្មសំយុត្តន្តិ ចម្មក្ខន្ធកោ។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ឯកុត្តរិកនយោ

ឯកកវារវណ្ណនា

១១៨. មូលវិសុទ្ធិយា អន្តរាបត្តីតិ អន្តរាបត្តឹ អាបជ្ជិត្វា មូលាយបដិកស្សនំ កត្វា ឋិតេន អាបន្នា។ “អគ្ឃវិសុទ្ធិយា អន្តរាបត្តីតិ សម្ពហុលា អាបត្តិយោ អាបជ្ជិត្វា តាសុ សព្វចិរបដិច្ឆន្នវសេន អគ្ឃសមោធានំ គហេត្វា វសន្តេន អាបន្នាបត្តី”តិ គណ្ឋិបទេសុ វុត្តំ។ សឧស្សាហេនេវ ចិត្តេនាតិ “បុនបិ អាបជ្ជិស្សាមី”តិ សឧស្សាហេនេវ ចិត្តេន។ កិញ្ចិតំ អដ្ឋវត្ថុកាយ វសេន ចេតំ វុត្តំ។ តេនេវាហ “អដ្ឋមេ វត្ថុស្មិំ កិត្តិយា បារាជិកមេវ ហោតី”តិ។ “ធម្មិកស្ស បដិស្សវស្ស អសច្ចាបនេ”តិ វុត្តត្តា អធម្មិកបដិស្សវស្ស វិសំវាទនេ ទុក្កដំ ន ហោតិ។ “តុម្ហេ វិព្ភមថា”តិ ហិ វុត្តេ “សាធូ”តិ បដិស្សុណិត្វា សចេ ន វិព្ភមតិ, អនាបត្តិ។ ឯកំ វត្តំ បញ្ចទសសុ ធម្មេសូតិ “កាលេន វក្ខាមិ, នោ អកាលេនា”តិអាទិនា វុត្តបញ្ចទសធម្មេសុ។ អាបត្តិំ អាបជ្ជិតុំ ភព្ពតាយ ភព្ពាបត្តិកា។

ឯកកវារវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ទុកវារវណ្ណនា

១១៩. ទុកេសុ និទហេតីតិ អាតបេ អតិថិំ ឋបេត្វា និទហេតិ។ វត្ថុសកាសំ ទេសេន្តោ ទេសេន្តោ អាបជ្ជតិ, អាបត្តិំ អាបត្តិំ ន ទេសេស្សាមីតិ ធុរំ និក្ខិបន្តោ ន ទេសេន្តោ អាបជ្ជតិ។ ទោសេនបទេ ខាទំ ទោសកំ។ បក្កាលកត្តិ យវក្ខាទំ។ អញ្ញាតសេលាត្វា សេលាតិបិ ទុកេសុ វុត្តាតិ។

ទុកវារវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

តិកវារវណ្ណនា

១២០. តិកេសុ វចីសម្បយុត្តំ កាយកិរិយំ កត្វាតិ កាយេន និបច្ចការំ កត្វា។ មុខាលម្ពរករណាទិភេទាតិ មុខភេរិវាទនាទិប្បភេទា។ យស្ស សិក្ខាបទស្ស វីតិក្កមេ កាយសមុដ្ឋានា អាបត្តិយោ, តំ កាយទ្វារេ បញ្ញត្តសិក្ខាបទំ។ ឧបឃាតេតីតិ វិនាសេតិ។ ន អាទាតព្ពន្តិ “[illegible] វិហារា បរេមិ យា តិក្ខុ, វិនយធរានំ វា សន្តិកំ អាគច្ឆ វិនិច្ឆយំ ទាតុ”ន្តិ វុត្តេ តស្ស វចនំ ន គហេតព្ពន្តិ អត្ថោ។

អកុសលន្តិ នេវ មូលន្តិ វទតិ អនេកាសល្លសម្ពន្ធេន ឯកន្តាកុសលភាវតោ អកុសលន្តិ, អត្តនា សម្បយុត្តធម្មានំ

សុប្បតិដ្ឋិតភាវសាធនតោ មូលានិ, ន អកុសលភាវសាធនតោ។ ន ហិ មូលតោ អកុសលានំ អកុសលភាវោ, កុសលាទីនំ វា កុសលាទិភាវោ។ តថា ច សតិ មោមូហចិត្តទ្វយស្ស អកុសលភាវោ ន សិយា។

ទុដ្ឋុ ចរិតានីតិ បច្ចយតោ សម្បយុត្តធម្មតោ បវត្តិអាការតោ ច ន សុដ្ឋុ អសម្មាបវត្តិតានិ។ វិរូបានីតិ ពីភច្ឆានិ សម្បតិ អាយតិញ្ច អនិដ្ឋុបត្តា។ សុដ្ឋុ ចរិតានីតិអាទីសុ វុត្តវិបរិយាយេន អត្ថោ វេទិតព្វោ។ ទ្វេបិ ចេតេ តិកា បណ្ណត្តិយា វា កម្មបថេហិ វា កថេតព្វា។ បណ្ណត្តិយា តាវ កាយទ្វារេ បញ្ញត្តសិក្ខាបទស្ស វីតិក្កមោ កាយទុច្ចរិតំ, អវីតិក្កមោ កាយសុចរិតំ។ វចីទ្វារេ បញ្ញត្តសិក្ខាបទស្ស វីតិក្កមោ វចីទុច្ចរិតំ, អវីតិក្កមោ វចីសុចរិតំ។ ឧភយត្ថ បញ្ញត្តសិក្ខាបទស្ស វីតិក្កមោ មនោទុច្ចរិតំ មនោទ្វារេ បញ្ញត្តសិក្ខាបទស្ស អភាវតោ។ តយិទំ ទ្វារទ្វយេ អកិរិយសមុដ្ឋានាយ អាបត្តិយា វសេន វេទិតព្វំ។ យថាវុត្តាយ អាបត្តិយា អវីតិក្កមោវ មនោសុចរិតំ។ អយំ បណ្ណត្តិកថា។

បាណាតិបាតាទយោ បន តិស្សោ ចេតនា កាយទ្វារេ វចីទ្វារេបិ ឧប្បន្នា កាយទុច្ចរិតំ ទ្វារន្តរេ ឧប្បន្នស្សាបិ កម្មស្ស សនាមាបរិច្ចាគតោ យេភុយ្យវុត្តិយា តព្ពហុលវុត្តិយា ច។ តេនាហុ អដ្ឋកថាចរិយា –

“ទ្វារេ ចរន្តិ កម្មានិ, ន ទ្វារា ទ្វារចារិនោ;

តស្មា ទ្វារេហិ កម្មានិ, អញ្ញមញ្ញ វវត្ថិតា”តិ។ (ធ។ ស។ អដ្ឋ។ កាមាវចរកុសល ទ្វារកថា, កាយកម្មទ្វារ);

តថា ចតស្សោ មុសាវាទាទិចេតនា កាយទ្វារេបិ វចីទ្វារេបិ ឧប្បន្នា វចីទុច្ចរិតំ, អភិជ្ឈា ព្យាបាទោ មិច្ឆាទិដ្ឋីតិ តយោ មនោកម្មភូតាយ ចេតនាយ សម្បយុត្តធម្មា មនោទុច្ចរិតំ, កាយវចីកម្មភូតាយ បន ចេតនាយ សម្បយុត្តា អភិជ្ឈាទយោ តំតំបក្ខិកា វា ហោន្តិ អព្ពោហារិកា វា។ បាណាតិបាតាទីហិ វិរមន្តស្ស ឧប្បន្នា តិស្សោ ចេតនាបិ វិរតិយោបិ កាយសុចរិតំ កាយិកស្ស វីតិក្កមស្ស អករណវសេន បវត្តនតោ។ ការេន បន សិក្ខាបទានំ សមាទិយមានេ សីលស្ស កាយសុចរិតភាវេ វត្តព្វមេវ នត្ថិ។ មុសាវាទាទីហិ វិរមន្តស្ស ចតស្សោ ចេតនាបិ វិរតិយោបិ វចីសុចរិតំ វាចសិកស្ស វីតិក្កមស្ស អករណវសេន បវត្តនតោ។ អនភិជ្ឈា អព្យាបាទោ សម្មាទិដ្ឋីតិ តយោ ចេតនាសម្បយុត្តធម្មា មនោសុចរិតន្តិ។ អយំ កម្មបថកថា។

តិកវារវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ទុកវារវណ្ណនា

១១៣. ទុកេសុ អនរិយវោហារាតិ អនរិយានំ លាមកានំ វោហារា សំវោហារា អភិលាបវាចា។ អរិយវោហារាតិ អរិយានំ

សប្បុរិសានំ វោហារា។ ទិដ្ឋវាទិតាតិ “ទិដ្ឋំ មយា”តិ ឯវំវាទិតា។ ឯត្ថ ច តំតំសមុដ្ឋាបកចេតនាវសេន អត្ថោ វេទិតព្ពោ។

បឋមកប្បិកេសុ បឋមំ បុរិសលិង្គមេវ ឧប្បន្នន្តិ អាហ “បឋមំ ឧប្បន្នត្តវសេនា”តិ។ បុរិមំ បុរិសលិង្គំ បវត្តតីតិ យថាវុត្តេន បុព្ពុប្បន្នការណោ បុរិមសណ្ឋានំ បុរិសលិង្គំ ជហតិ។ សតំ ទិសត្វា និព្ពាបេតីតិ ទិសានីកានិ សតំ និព្ពាបេតិ។

កិច្ចស្ស ច កិច្ចកិរិយា ច ចតូសុ បារាជិកេសូតិ នានាវត្ថុកេសុយេវ ចតូសុ បារាជិកេសុ។ បឋមោ បញ្ហោតិ “អត្ថិ វត្ថុសភាគតា, នោ អាបត្តិសភាគតា”តិ អយំ បញ្ហោ។ “អត្ថិ អាបត្តិសភាគតា, នោ វត្ថុសភាគតា”តិ អយំ ឥធ ទុតិយោ នាម។

អនាបត្តិវស្សច្ឆេទស្សាតិ តត្ថ ឯកស្មិំ វស្សច្ឆេទេ អាបត្តីតិ អនាបត្តិវស្សច្ឆេទោ, តស្ស, អនាបត្តិកស្ស វស្សច្ឆេទស្សាតិ អត្ថោ។ យត្ថាការាតិ យថិយា ឧបបរិក្ខិត្វា ការណតោ អនុយុញ្ជិយមានា ឥធ “យត្ថាការា”តិ វុត្តា។

សព្ពកិច្ចតិដ្ឋតោ បដ្ឋាយ ឧបញ្ញាយាបិ អនិវារណវសេន នោ បដិក្ខេបវសេនាតិ យស្មា “អនុជានាមិ, ភិក្ខវេ, សព្ពត្ថ អដ្ឋង្គ ភិក្ខូនំ យថាវុឌ្ឍំ អវិសេសាតិ យថាកតិក”ន្តិ វុត្តត្ត សព្ពទា សព្ពត្ថ អាទិតោ បដ្ឋាយ អដ្ឋង្គមេវ ភិក្ខូនំ យថាវុឌ្ឍំ អនុញ្ញាតំ, អវិសេសាតិ អាកតបដិបទិយា, តស្មា សព្ពកិច្ចតោ បដ្ឋាយ សព្ព ឧបញ្ញាយាបិ ភិក្ខូ បដ្ឋា អាកច្ឆតិ, ន បដិក្ខេបវសេន, យថាតិសិដ្ឋាហិយេវ សីសំ ឧក្ខិបិត្វា អនិវារណតោបត្តា អនិវារណវសេន។ អាទិតោ តិសិដ្ឋាសុ បន អដ្ឋសុ យា អព្ភន្តរិមា អញ្ញា វុឌ្ឍតរា អាកច្ឆតិ, សា អត្តនោ សព្ពតរំ វុឌ្ឍាបេត្វា តិសីទិតុំ លភតិ។ តស្មា សា តាហិ អដ្ឋហិ ភិក្ខូហិ បដិក្ខេបវសេន។ យា បន អដ្ឋហិបិ សព្ពតរា, សា សព្ពេបិ សដ្ឋិវស្សា ហោតិ, អាកតបដិបទិយាវ តិសីទិតុំ លភតិ។

ឥធ ន កប្បតីតិ វទន្តោតិ បច្ចន្តិមជនបទេសុ ឋត្វា “ឥធ ន កប្បតី”តិ វទន្តោ មិនយាតិសារេន្តំ អាបជ្ជតិ។ កប្បិយញ្ហិ “ន កប្បតី”តិ វទន្តោ បញ្ញត្តំ សមុច្ឆិន្ទតិ នាម។ ឥធ កប្បតីតិអាទីសុបិ ឯវមេវ នយោ។

ចតុក្កវារវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

បញ្ចកវារវណ្ណនា

១១៩. បញ្ចកេសុ “និមន្តិតោ សភត្តោ សមានោ សន្តំ ភិក្ខុំ អនាបុច្ឆា”តិ (បរិ. ១៥៣-១៥៥) វុត្តតោ អកប្បិយនិមន្តនំ សាទិយន្តស្សេវ អនាមន្តចារោ ន វដ្ដតីតិ “បិណ្ឌបាតិកស្ស កប្បតី”តិ វុត្តំ។ គណភោជនាទីសុបិ ឯវមេវ នយោ។ អធិដ្ឋហិត្វា ភោជនន្តិ “កិលិនសមយោ”តិអាទិនា អាភោគំ កត្វា ភោជនំ។ អចិកប្បនាតិ “មយ្ហំ ភត្តបច្ចាសំ ឥត្ថន្នាមស្ស ទម្មី”តិ ឯវំ អចិកប្បនា។

ᩋᨿᩈᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨣᩁᩉᨲᩮᩣ ᩅᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᩁᨾ᩠ᨾᩩᨡᩣ ᩋᩅᨱ᩠ᨱᨽᨱᨶᩴ ᩋᨿᩈᩮᩣ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩣ ᨣᩁᩉᩣ᪨ ᩅᩥᨿᩈᨲᩦᨲᩥ ᨻ᩠ᨿᩈᨶᩴ, ᩉᩥᨲᩈᩩᨡᩴ ᨡᩥᨸᨲᩥ ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩴᩈᩮᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨬᩣᨲᩦᨶᩴ ᨻ᩠ᨿᩈᨶᩴ ᨬᩣᨲᩥᨻ᩠ᨿᩈᨶᩴ, ᨧᩮᩣᩁᩁᩮᩣᨣᨽᨿᩣᨴᩦᩉᩥ ᨬᩣᨲᩥᩅᩥᨶᩣᩈᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨽᩮᩣᨣᩣᨶᩴ ᨻ᩠ᨿᩈᨶᩴ ᨽᩮᩣᨣᨻ᩠ᨿᩈᨶᩴ, ᩁᩣᨩᨧᩮᩣᩁᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᨽᩮᩣᨣᩅᩥᨶᩣᩈᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩁᩮᩣᨣᩮᩣ ᩑᩅ ᨻ᩠ᨿᩈᨶᩴ ᩁᩮᩣᨣᨻ᩠ᨿᩈᨶᩴ᪨ ᩁᩮᩣᨣᩮᩣ ᩉᩥ ᩋᩣᩁᩮᩣᨣ᩠ᨿᩴ ᨻ᩠ᨿᩈᨲᩥ ᩅᩥᨶᩣᩈᩮᨲᩦᨲᩥ ᨻ᩠ᨿᩈᨶᩴ᪨ ᩈᩦᩃᩔ ᨻ᩠ᨿᩈᨶᩴ ᩈᩦᩃᨻ᩠ᨿᩈᨶᩴ, ᨴᩩᩔᩦᩃ᩠ᨿᩔᩮᨲᩴ ᨶᩣᨾᩴ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᩅᩥᨶᩣᩈᨿᨾᩣᨶᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩮᩅ ᨻ᩠ᨿᩈᨶᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨻ᩠ᨿᩈᨶᩴ᪨ ᨬᩣᨲᩥᩈᨾ᩠ᨸᨴᩣᨲᩥ ᨬᩣᨲᩦᨶᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨴᩣ ᨸᩣᩁᩥᨸᩪᩁᩥ ᨻᩉᩩᨽᩣᩅᩮᩣ ᪨ ᨽᩮᩣᨣᩈᨾ᩠ᨸᨴᩣᨿᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᩋᩣᩁᩮᩣᨣ᩠ᨿᩔ ᩈᨾ᩠ᨸᨴᩣ ᩋᩣᩁᩮᩣᨣ᩠ᨿᩈᨾ᩠ᨸᨴᩣ᪨ ᨸᩣᩁᩥᨸᩪᩁᩥ ᨴᩦᨥᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩁᩮᩣᨣᨲᩣ᪨ ᩈᩦᩃᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨾ᩠ᨸᨴᩣᩈᩩᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨

ᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩦᨲᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨴᩥᩅᩈᩮ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᩈᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿ ᩋᨲ᩠ᨳᩈᩥᨴ᩠ᨵᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨡᨱᩮ ᩅᩈᩣᨲᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳᩥᩅᩣᩈᩮᨶᩣᨠᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩦᨸᩮᨲᩥ᪨ ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨮᨸᩥᨲᩣᨿ ᩋᨶᩩᩔᩣᩅᨶᨠᨾ᩠ᨾᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᨾᨶ᩠ᨴᨲ᩠ᨲᩣ ᨾᩮᩣᨾᩪᩉᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨶᩮᩅ ᩈᨾᩣᨴᩣᨶᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨶ ᩋᩣᨶᩥᩈᩴᩈᩴ, ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨸᨶ ᨾᨶ᩠ᨴᨲ᩠ᨲᩣ ᨾᩮᩣᨾᩪᩉᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨱᩮᨶᩮᩅ ᩋᩣᩁᨬ᩠ᨬᩥᨠᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨸᩣᨸᩥᨧ᩠ᨨᩮᩣ ᩍᨧ᩠ᨨᩣᨸᨠᨲᩮᩣᨲᩥ “ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩮ ᨾᩮ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩔ ‘ᩋᨿᩴ ᩋᩣᩁᨬ᩠ᨬᩥᨠᩮᩣ’ᨲᩥ ᨧᨲᩩᨸ᩠ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩴ ᨠᩁᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ‘ᩋᨿᩴ ᩃᨩ᩠ᨩᩦ ᨸᩅᩥᩅᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ’ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩉᩥ ᨧ ᨣᩩᨱᩮᩉᩥ ᩈᨾ᩠ᨽᩣᩅᩮᩔᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨸᩣᨸᩥᨠᩣᨿ ᩍᨧ᩠ᨨᩣᨿ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩣᨿ ᨧ ᩍᨧ᩠ᨨᩣᨿ ᩋᨽᩥᨽᩪᨲᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᩁᨬ᩠ᨬᩥᨠᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩅᩣᩈᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩃᩣᨽᩴ ᨸᨲ᩠ᨳᨿᨾᩣᨶᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩏᨾ᩠ᨾᩣᨴᩅᩈᩮᨶ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩴ ᨸᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩏᨾ᩠ᨾᩣᨴᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᩮᨸᩣ ᩋᩣᩁᨬ᩠ᨬᩥᨠᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩅᨱ᩠ᨱᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᩋᩣᩁᨬ᩠ᨬᩥᨠᨦ᩠ᨣᩴ ᨶᩣᨾ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩉᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩈᩣᩅᨠᩮᩉᩥ ᨧ ᩅᨱ᩠ᨱᩥᨲᩴ ᨸᩈᨲ᩠ᨳᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩁᨬ᩠ᨬᩥᨠᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨸᨬ᩠ᨧᨠᩅᩣᩁᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᨨᨠ᩠ᨠᩅᩣᩁᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪁᪉᪨ ᨨᨠ᩠ᨠᩮᩈᩩ ᨨᨭ᩠ᨮᩔᨸᩁᨲᩮᩣ ᨶᩣᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩴ ᨣᩔᩥᨲᩴ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᨮᨲ᩠ᩅᩣᨶᩮᩅ᪨

ᨨᨠ᩠ᨠᩅᩣᩁᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᩈᨲ᩠ᨲᨠᩅᩣᩁᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪂᪀᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᨠᩮᩈᩩ ᨨᨠ᩠ᨠᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥᨿᩮᩅ ᩈᨲ᩠ᨲᨠᩅᩈᩮᨶ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩦᨲᩥ ᨨᨠ᩠ᨠᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᩩᨴ᩠ᨵᩁᨱᩣᨶᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᨵᩣ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᨠᩣᨶᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ᪨

អាបត្តិ ឌាតាតីតិ អាបត្តិំយេច “អាបត្តី”តិ ឌាតាតិ។ សេសបទេសុបិ ឲសេច តយោ។ អាភិនេចតបិកាតន្តិ ឲត្ថ (យ. តិ. អដ្ឋ. ១.៩៩) អភិនេចតាតិ ឋាកតិកាកាយាចនទិទ្ទេហិ សុត្តទាតាយ បដិបក្ខេតា ចិសុទ្ធត្ថា ច អភិក្កត្តិ ចិសុទ្ធិចិត្ត ចុច្ចតិ, ចូបចារឆ្នាតចិត្តស្សេតំ អធិចចនំ។ អភិនេចតបិ ឌាតាតិ អាភិនេចតបិកាតិ, អភិនេចតាយត្តិស្សិតាតីតិ ចា អាភិនេចតបិកាតិ។ ទិដ្ឋធម្មសុខចិហារានត្តិ ទិដ្ឋធម្មេ សុខចិហារានំ។ ទិដ្ឋធម្មោតិ បច្ចក្ខោ អត្តភាវោ ចុច្ចតិ, តត្ថ សុខចិហារភូតានត្តិ អត្ថោ។ ទុបិចនឆ្នាតាតមេតំ អធិចចនំ។ តាតិ ហិ អប្បេត្វា តិសិត្តា ឈាយិនោ ឥមស្មិំយេវ អត្តភាវេ អសំកិលិដ្ឋំ នេក្ខម្មសុខំ ចិត្ទត្តិ, តស្មា “ទិដ្ឋធម្មសុខចិហារាតី”តិ ចុច្ចត្តិ។ តិកាមលាភីតិ តិកាមេត លាភី, អត្តតោ ឥច្ឆិតិច្ឆិតក្ខណេ សមាបជ្ជិតុំ សមត្ថោតិ ចុត្តំ ហោតិ។ អកិច្ចលាភីតិ សុខេតេច បច្ចតីកធម្មេ ចិក្ខម្ភេត្វា សមាបជ្ជិតុំ សមត្ថោតិ ចុត្តំ ហោតិ។ អកសិរលាភីតិ អកសិរាតំ លាភី ចិបុលានំ, យថាបរិច្ឆេទេតេច ចុដ្ឋាតុំ សមត្ថោតិ ចុត្តំ ហោតិ។ ឲកច្ចោ ហិ លាភីយេច ហោតិ, ត បត សក្កោតិ ឥច្ឆិតិច្ឆិតក្ខណេ សមាបជ្ជិតុំ។ ឲកច្ចោ សក្កោតិ តថា សមាបជ្ជិតុំ, បរិបត្ថិកេ បត កិច្ឆេត ចិក្ខម្ភេតិ។ ឲកច្ចោ តថា ច សមាបជ្ជតិ, បរិបត្ថិកេ ច អកិច្ឆេតេច ចិក្ខម្ភេតិ, ត សក្កោតិ កាលយាតតាឡ្ហកយត្តំ ចិយ យថាបរិច្ឆេទេយេច ចុដ្ឋាតុំ។

អាសចាតំ ខយាតិ អរហត្តមគ្គេត សព្ពកិលេសាតំ ខយា។ អតាសចត្តិ អាសចចិរហិតំ។ ចេតោចិមុត្តិំ បញ្ញាចិមុត្តិន្តិ ឲត្ថ ចេតោ-ចចនេត អរហត្តផលសម្បយុត្តោ សមាធិ, បញ្ញា-ចចនេត តំសម្បយុត្តា ច បញ្ញា ចុត្តា។ តត្ថ ច សមាធិ រាគតោ ចិមុត្តត្តា ចេតោចិមុត្តិ, បញ្ញា អចិជ្ជាយ ចិមុត្តត្តា បញ្ញាចិមុត្តីតិ ចេទិតព្ពា។ ចុត្តញ្ចេតំ ភគចតា “យោ ហិស្ស, ភិក្ខចេ, សមាធិ, តទស្ស សមាធិន្ទ្រិយំ (សំ. តិ. ៥.៥១០)។ យា ហិស្ស, ភិក្ខចេ, បញ្ញា, តទស្ស បញ្ញិន្ទ្រិយំ (សំ. តិ. ៥.៥១៩)។ ឥតិ ខោ, ភិក្ខចេ, រាគចិរាគា ចេតោចិមុត្តិ អចិជ្ជាចិរាគា បញ្ញាចិមុត្តី”តិ (អ. តិ. ២.៣២)។ អបិចេត្ថ សមថផលំ ចេតោចិមុត្តិ, ចិបស្សតាផលំ បញ្ញាចិមុត្តីតិ ចេទិតព្ពាតិ។ ទិដ្ឋេច ធម្មេតិ ឥមស្មិំយេច អត្តភាវេ។ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វាតិ អត្តតាយេច បញ្ញាយ បច្ចក្ខំ កត្វា, អបរប្បច្ចយេត ញាត្វាតិ អត្ថោ។ ឧបសម្បជ្ជ ចិហរតីតិ បដិលភិត្វា បាបុណិត្វា សម្បាទេត្វា ចិហរតិ។

សត្តមចារចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

អដ្ឋមចារចណ្ណតា

១១៥. អដ្ឋមេសុ អដ្ឋាតិសំសេ សម្បស្សមាតេតាតិ –

“ឥធ បត, ភិក្ខចេ, ភិក្ខុ អាបត្តិំ អាបត្តោ ហោតិ, តស្ស ហោតិ អាបត្តិយា អតាបត្តិទិដ្ឋិ ហោតិ, អញ្ញេ ភិក្ខូ តស្ស អាបត្តិយា អាបត្តិទិដ្ឋិតោ ហោត្តិ, តេ ចេ, ភិក្ខចេ, ភិក្ខូ តំ ភិក្ខុំ ឲចំ ជាតត្តិ ‘អយំ ខោ អាយស្មា ពហុស្សុតោ អាគតាគមោ ធម្មធរោ ចិតយធរោ មាតិកាធរោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ មេធាចី លជ្ជី កុក្កុច្ចកោ សិក្ខាកាមោ, សចេ មយំ ឥមំ ភិក្ខុំ អាបត្តិយា អទស្សតេ ឧក្ខិបិស្សាម, ត មយំ

ឥមិនា ភិក្ខុនា សទ្ធិំ ឧបោសថំ ករិស្សាម, វិនា ឥមិនា ភិក្ខុនា ឧបោសថំ ករិស្សាម, ភវិស្សតិ សង្ឃស្ស តតោនិទានំ ភណ្ឌនំ កលហោ វិគ្គហោ វិវាទោ សង្ឃភេទោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវវត្ថានំ សង្ឃនានាករណ’ន្តិ, ភេទគរុកេហិ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខូហិ ន សោ ភិក្ខុ អាបត្តិយា អទស្សនេ ឧក្ខិបិតព្វោ”តិ (មហាវ។ ៤៥៧) –

អាទិនា វុត្តអដ្ឋានិសំសេ សម្បស្សមានេន។ តេន ហិ សទ្ធិំ ឧបោសថាទិអករណំ អាទីនវោ ភេទាយ សំវត្តនតោ, ករណំ អានិសំសោ សាមគ្គិយា សំវត្តនតោ។ តស្មា ឯតេ អដ្ឋានិសំសេ សម្បស្សមានេន ន សោ ភិក្ខុ ឧក្ខិបិតព្វោតិ អត្ថោ។

ទុតិយអដ្ឋកេបិ អដ្ឋានិសំសេ សម្បស្សមានេនាតិ –

“ឥធ បន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អាបត្តិំ អាបន្នោ ហោតិ, សោ តស្សា អាបត្តិយា អនាបត្តិទិដ្ឋិ ហោតិ, អញ្ញេ ភិក្ខូ តស្សា អាបត្តិយា អាបត្តិទិដ្ឋិនោ ហោន្តិ, សោ ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ តេ ភិក្ខូ ឯវំ ជានាតិ ‘ឥមេ ខោ អាយស្មន្តោ ពហុស្សុតា អាគតាគមា ធម្មធរា វិនយធរា មាតិកាធរា បណ្ឌិតា ព្យត្តា មេធាវិនោ លជ្ជិនោ កុក្កុច្ចកា សិក្ខាកាមា, នាលំ មមំ វា ការណា អញ្ញេសំ វា ការណា ឆន្ទា ទោសា មោហា ភយា អគតិំ គន្តុំ, សចេ មំ ឥមេ ភិក្ខូ អាបត្តិយា អទស្សនេ ឧក្ខិបិស្សន្តិ, ន មយា សទ្ធិំ ឧបោសថំ ករិស្សន្តិ, វិនា មយា ឧបោសថំ ករិស្សន្តិ, ភវិស្សតិ សង្ឃស្ស តតោនិទានំ ភណ្ឌនំ កលហោ វិគ្គហោ វិវាទោ សង្ឃភេទោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវវត្ថានំ សង្ឃនានាករណ’ន្តិ, ភេទគរុកេន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនា បរេសម្បិ សទ្ធាយ សា អាបត្តិ ទេសេតព្វា”តិ (មហាវ។ ៤៥៧) –

អាទិនា វុត្តអដ្ឋានិសំសេ សម្បស្សមានេនាតិ អត្ថោ។

បិញ្ញាយំ អាគតេហិ សត្តហីតិ “បុព្វេវស្ស ហោតិ ‘មុសា ភណិស្ស’ន្តិ, ភណន្តស្ស ហោតិ ‘មុសា ភណាមី’តិ, ភណិតស្ស ហោតិ ‘មុសា មយា ភណិត’ន្តិ វិនិធាយ ទិដ្ឋិំ, វិនិធាយ ខន្តិំ, វិនិធាយ រុចិំ, វិនិធាយ ភាវ”ន្តិ (បារា។ ១៩០) ឯវមាគតេហិ សត្តហិ។

អព្រហ្មចរិយាតិ អសេដ្ឋចរិយតោ។ រត្តិំ ន ភុញ្ជេយ្យ វិកាលភោជនន្តិ ឧបោសថំ ឧបវុត្ថោ រត្តិភោជនម្បិ វិកាលភោជនម្បិ ន ភុញ្ជេយ្យ។ មញ្ចេ ឆមាយំវ សយេថ សន្ថតេតិ កប្បិយមញ្ចេ វា សុធាទិបរិកម្មកតាយ ភូមិយំ វា តិណបណ្ណបលាលាទីនិ សន្ថរិត្វា កតេ សន្ថតេ វា សយេថាតិ អត្ថោ។ ឯតញ្ហិ អដ្ឋង្គិកមាហុបោសថន្តិ ឯតំ បាណាតិបាតាទីនិ អសមាចរន្តេន ឧបវុត្ថុបោសថំ អដ្ឋហិ អង្គេហិ សមន្នាគតត្តា “អដ្ឋង្គិក”ន្តិ វទន្តិ។

“អកប្បិយកតំ ហោតិ អប្បដិគ្គហិតក”ន្តិអាទយោ អដ្ឋ អនតិរិត្តា នាម។ សប្បិអាទិ អដ្ឋមេ អរុណុគ្គមនេ និស្សគ្គិយំ ហោតិ។ អដ្ឋកវសេន យោជេត្វា វេទិតព្វានីតិ បុរិមានិ អដ្ឋ ឯកំ អដ្ឋកំ, តតោ ឯកំ អបនេត្វា សេសេសុបិ ឯកេកំ បក្ខិបិត្វាតិ ឯវមាទិនា នយេន អញ្ញានិបិ អដ្ឋកានិ កាតព្វានីតិ អត្ថោ។

អដ្ឋកនិបាតវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

នវកនិបាតវណ្ណនា

១១៩. នវកេសុ អាឃាតវត្ថូនីតិ (ទី. និ. អដ្ឋ. ៣.៣៤០; អ. និ. អដ្ឋ. ៣.៩.២៩) អាឃាតការណានិ។ អាឃាតបដិវិនយានីតិ អាឃាតស្ស បដិវិនយការណានិ។ តំ កុតេត្ថ លព្ភាតិ "តំ អនត្ថចរណំ មា អហោសី"តិ ឯតស្មិំ បុគ្គលេ កុតោ លព្ភា កេន ការណេន សក្កា លទ្ធុំ "បរោ នាម បរស្ស អត្តនោ ចិត្តរុចិយា អនត្ថំ ករោតី"តិ ឯវំ ចិន្តេត្វា អាឃាតំ បដិវិនោទេតិ។ អថ វា សចាហំ បដិកោបំ ករេយ្យំ, តំ កោបករណំ ឯត្ថ បុគ្គលេ កុតោ លព្ភា, កេន ការណេន លទ្ធព្ពំ និរត្ថកភាវតោតិ អត្ថោ។ កម្មស្សកា ហិ សត្តា, តេ កស្ស រុចិយា ទុក្ខិតា សុខិតា វា ភវន្តិ, តស្មា កេវលំ តស្មិំ មហ្យំកុជ្ឈនមត្តមេវាតិ អធិប្បាយោ។ អថ វា តំ កោបករណំ ឯត្ថ បុគ្គលេ កុតោ លព្ភា បរមត្ថតោ កុជ្ឈិតព្ពស្ស កុជ្ឈនកស្ស ច អភាវតោ។ សង្ខារមត្តំ ហេតំ យទិទំ ខន្ធបញ្ចកំ យំ "សត្តោ"តិ វុច្ចតិ, តេ ច សង្ខារា ខណមត្តកាលិកា, កស្ស កោ កុជ្ឈតីតិ អត្ថោ។ "កុតោ លាភា"តិបិ បាឋោ, សចាហំ ឯត្ថ កោបំ ករេយ្យំ, តស្មិំ មេ កោបករណេ កុតោ លាភា, លាភា នាម កេ សិយុំ អញ្ញត្រ អនត្ថុប្បត្តិតោតិ អត្ថោ។ ឥមស្មិំ អត្ថេ តន្តិ និបាតមត្តមេវ ហោតិ។

តណ្ហំ បដិច្ចាតិ (ទី. និ. អដ្ឋ. ២.១០៣; អ. និ. អដ្ឋ. ៣.៩.២៣) ទ្វេ តណ្ហា ឯសនតណ្ហា ឯសិតតណ្ហា ច។ យាយ តណ្ហាយ អជបថសង្កុបថាទីនិ បដិបជ្ជិត្វា ភោគេ ឯសតិ គវេសតិ, អយំ ឯសនតណ្ហា នាម។ យា តេសុ ឯសិតេសុ គវេសិតេសុ បដិលទ្ធេសុ តណ្ហា, អយំ ឯសិតតណ្ហា នាម។ ឥធ ឯសិតតណ្ហា ទដ្ឋព្ពា។ បរិយេសនាតិ រូបាទិអារម្មណបរិយេសនា។ សា ហិ ឯសនតណ្ហាយ សតិ ហោតិ។ លាភោតិ រូបាទិអារម្មណបដិលាភោ។ សោ ហិ បរិយេសនាយ សតិ ហោតិ។ វិនិច្ឆយោ បន ញាណតណ្ហាទិដ្ឋិវិតក្កវសេន ចតុព្ពិធោ។ តត្ថ "សុខវិនិច្ឆយំ ជញ្ញា, សុខវិនិច្ឆយំ ញត្វា អជ្ឈត្តំ សុខមនុយុញ្ជេយ្យា"តិ (ម. និ. ៣.៣២៣) អយំ ញាណវិនិច្ឆយោ។ "វិនិច្ឆយោតិ ទ្វេ វិនិច្ឆយា តណ្ហាវិនិច្ឆយោ ច ទិដ្ឋិវិនិច្ឆយោ ចា"តិ (មហានិ. ១០២) ឯវំ អាគតានិ អដ្ឋសតតណ្ហាវិចរិតានិ តណ្ហាវិនិច្ឆយោ។ ទ្វាសដ្ឋិ ទិដ្ឋិយោ ទិដ្ឋិវិនិច្ឆយោ។ "ឆន្ទោ ខោ, ទេវានមិន្ទ, វិតក្កនិទានោ"តិ (ទី. និ. ២.៣៥៨) ឥមស្មិំ បន សុត្តេ ឥធ វិនិច្ឆយោតិ វុត្តោ វិតក្កោយេវ អាគតោ។ លាភំ លភិត្វា ហិ ឥដ្ឋានិដ្ឋំ សុន្ទរាសុន្ទរញ្ច វិតក្កេនេវ វិនិច្ឆិនាតិ "ឯត្តកំ មេ រូបារម្មណត្ថាយ ភវិស្សតិ, ឯត្តកំ សទ្ទារម្មណត្ថាយ, ឯត្តកំ មយ្ហំ ភវិស្សតិ, ឯត្តកំ បរស្ស, ឯត្តកំ បរិភុញ្ជិស្សាមិ, ឯត្តកំ និទហិស្សាមី"តិ។ តេន វុត្តំ "លាភំ បដិច្ច វិនិច្ឆយោ"តិ។

ឆន្ទរាគោតិ ឯវំ អកុសលវិតក្កេន វិតក្កិតេ វត្ថុស្មិំ ទុព្ពលរាគោ ច ពលវរាគោ ច ឧប្បជ្ជតិ។ អជ្ឈោសានន្តិ "អហំ, មម"ន្តិ ពលវសន្និដ្ឋានំ។ បរិគ្គហោតិ តណ្ហាទិដ្ឋិវសេន បរិគ្គហករណំ។ មច្ឆរិយន្តិ បរេហិ សាធារណភាវស្ស អសហនតា។ តេនេវស្ស បោរាណា ឯវំ វចនត្ថំ វទន្តិ "ឥទំ អច្ឆរិយំ មយ្ហមេវ ហោតុ, មា អញ្ញស្ស អច្ឆរិយំ ហោតូតិ បវត្តត្តា មច្ឆរិយន្តិ វុច្ចតី"តិ។ អារក្ខោតិ ទ្វារបិទហនមញ្ជូសគោបនាទិវសេន សុដ្ឋុ រក្ខណំ។ អធិ ករោតីតិ អធិករណំ, ការណស្សេតំ នាមំ។ អារក្ខាធិករណន្តិ ភាវនបុំសកំ,

ᩋᩣᩁᨠ᩠ᨡᩮᩉᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨴᨱ᩠ᨯᩣᨣᨲᩣᨴᩦᩈᩩ ᨸᨭᩥᩈᩮᨵᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᨱ᩠ᨯᩔ ᩋᩣᨣᨲᩴ ᨴᨱ᩠ᨯᩣᨣᨲᩴ᪨ ᩁᨠᩮᨲᩣᨨᩣᩁᩣᨴᩦᩉᩥ ᨽᨿᩔ ᩋᩣᨣᨲᩴ ᨽᨿᩣᨣᨲᩴ᪨ ᨻᩃᩮᩉᩣᨲᩥ ᨠᩣᨿᨻᩃᩮᩉᩣᨸᩥ ᨬᩣᨱᨻᩃᩮᩉᩣᨸᩥ᪨ ᨸᩩᩁᩥᨾᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᨾᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨧᩥᨠ᩠ᨠᩮᩣ, ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨲᩩᨧ᩠ᨨᩴ ᨲᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨠᩣᩁᨧᩮᩣᨴᨶᩮᩣ "ᨲᩩᨧ᩠ᨨᩴ ᨲᩩᨧ᩠ᨨ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᨴᩴ᪨

ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᨠᩣᩃᨲᩮᩣᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨶ ᩅᩥᨠᨸ᩠ᨸᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩦᨲᩥ ᩅᩥᨠᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᨲᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩅᩣ

ᩅᩥᨠᨸ᩠ᨸᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩅᩥᩈᨩ᩠ᨩᩥᨲᩣᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩅᩣ ᨸᨧ᩠ᨨᩣᩅᩥᨠᨸ᩠ᨸᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩋᩅᩥᩈᨩ᩠ᨩᩥᨲᩣᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨸᨶ ᨶ ᩅᩥᨠᨸ᩠ᨸᩮᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ᪨ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᩅᨧᨶᩮᨶ ᨴᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩦᨲᩥ "ᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥᩈᨬ᩠ᨬᩩᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨠᩈᨬ᩠ᨬᩴ ᨡᩩᨴ᩠ᨴᨠᩴ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ (ᨸᩣᨧᩥ᪨ ᪑᪓᪐) ᨶᨿᩮᨶ ᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᩮᨶ ᨶᨧᨠᩣᨴᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᩅᨧᨶᩮᨶ ᨴᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ᪨

ᨶᨧᨠᨧᩣᩁᨧᨱ᩠ᨯᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᨴᩈᨠᨧᩣᩁᨧᨱ᩠ᨯᨶᩣ

᪑᪑᪐᪨ ᨴᩈᨠᩮᩈᩩ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᨿᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ "ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨿᩥᨭ᩠ᨮᩴ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩉᩩᨲᩴ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩈᩩᨠᨲᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᩣᨶᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨹᩃᩴ ᩅᩥᨸᩣᨠᩮᩣ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᨿᩴ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨸᩁᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨾᩣᨲᩣ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨸᩥᨲᩣ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩮᩣᨸᨸᩣᨲᩥᨠᩣ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩈᨾᨱᨻ᩠ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᨣ᩠ᨣᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩣ, ᨿᩮ ᩍᨾᨬ᩠ᨧ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᨸᩁᨬ᩠ᨧ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩈᨿᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩅᩮᨴᩮᨶ᩠ᨲᩦ"ᨲᩥ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪙᪔, ᪒᪒᪕; ᪓᪨᪙᪑, ᪑᪑᪖; ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪓᪨᪒᪑᪐) ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨴᩩᨭ᩠ᨮᩣ᪨ ᩈᩔᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᨿᩮᨶᩣᨲᩥ "ᩈᩔᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ, ᩋᩈᩔᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ, ᩋᨶ᩠ᨲᩅᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ, ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩅᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ, ᨲᩴ ᨩᩦᩅᩴ ᨲᩴ ᩈᩁᩦᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ, ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᨩᩦᩅᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᩈᩁᩦᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ, ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣᨲᩥ ᩅᩣ, ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣᨲᩥ ᩅᩣ, ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨧ ᨶ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣᨲᩥ ᩅᩣ, ᨶᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨶ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣᨲᩥ ᩅᩣ"ᨲᩥ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪒᪙᪘) ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩣᨲᩥ᪨

ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩋᩣᨴᨿᩮᩣ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩣᨲᩥ "ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᩈᨦ᩠ᨠᨸ᩠ᨸᩮᩣ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᩅᩣᨧᩣ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᩋᩣᨩᩦᩅᩮᩣ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᩅᩣᨿᩣᨾᩮᩣ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᩈᨲᩥ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᩈᨾᩣᨵᩥ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨬᩣᨱᩴ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩦ"ᨲᩥ (ᩅᩥᨽ᪨ ᪙᪗᪐) ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨬᩣᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩣᨸᨠᩥᩁᩥᨿᩣᩈᩩ ᩏᨸᩣᨿᨧᩥᨶ᩠ᨲᩣᩅᩈᩮᨶ ᨸᩣᨸᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ "ᩈᩩᨠᨲᩴ ᨾᨿᩣ"ᨲᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨱᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᨧ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨾᩮᩣᩉᩮᩣ᪨ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩔᩮᩅ ᩈᨲᩮᩣ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᩈᨬ᩠ᨬᩥᨲᩣ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᨸ᩠ᨸᨵᩣᨶᩮ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ "ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᨧ ᨣᨲᩥᨣᨲᩴ, ᨶ ᨧ ᩈᩁᩥᨲᩈᩣᩁᩥᨲ"ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ (ᨧᩪᩊᩋᨧ᪨ ᪒᪐᪓) ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᨸ᩠ᨸᨵᩣᨶᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨠᩣᩁᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨ ᨾᩣᨲᩩᩁᨠ᩠ᨡᩥᨲᩣᨴᨿᩮᩣ ᨴᩈ ᨬᩣᨲᩥᨿᩮᩣ᪨ ᨵᨶᨠ᩠ᨠᩦᨲᩣᨴᨿᩮᩣ ᨴᩈ ᨽᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩣ᪨

ᨴᩈᨠᨧᩣᩁᨧᨱ᩠ᨯᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ឯកាទសកវារវណ្ណនា

៣៣១. ឯកាទសកេសុ ន វោទាយន្តីតិ ន បកាសន្តិ។ សុយុត្តយានសទិសាយ កតាយាតិ ឥច្ឆិតិច្ឆិតកាលេ សុខេន បវត្តេតព្ពត្តា យុត្តយានំ វិយ កតាយ។ យថា បតិដ្ឋា ហោតីតិ សព្យត្តិនំ យថា បតិដ្ឋា ហោតិ។ អនុ អនុ បវត្តិតាយាតិ ភាវនាពហុលីការេហិ អនុ អនុ បវត្តិតាយ។

សុខំ សុបតីតិអាទីសុ (អ. និ. អដ្ឋ. ៣.១១.១៥; វិសុទ្ធិ. ១.២៥៨) យថា សេសជនា សម្បរិវត្តមានា កាកច្ឆមានា ទុក្ខំ សុបន្តិ, ឯវំ អសុបិត្វា សុខំ សុបតិ, និទ្ទំ ឱក្កន្តោបិ សមាបត្តិំ សមាបន្នោ វិយ ហោតិ។ សុខំ បដិពុជ្ឈតីតិ យថា អញ្ញេ និត្ថុនន្តា វិជម្ភន្តា សម្បរិវត្តន្តា ទុក្ខំ បដិពុជ្ឈន្តិ, ឯវំ អប្បដិពុជ្ឈិត្វា វិកសមានមិវ បទុមំ សុខំ និព្ពិការំ បដិពុជ្ឈតិ។ អត្ថភូតបុព្ពវសេន ទេវតូបសំហារវសេន ចស្ស ភទ្ទកមេវ សុបិនំ ហោតិ, ន បាបកន្តិ អាហ “បាបកមេវ ន បស្សតី”តិអាទិ។ ធាតុក្ខោភហេតុកម្បិ ចស្ស ពហុលំ ភទ្ទកមេវ សិយា។ យេភុយ្យេន ចិត្តជរូបានុកូលតាយ ឧតុអាហារជរូបានំ។ តត្ថ បាបកមេវ ន បស្សតីតិ យថា អញ្ញេ អត្តានំ ចោរេហិ សម្បរិវារិតំ វិយ, វាឡេហិ ឧបទ្ទុតំ វិយ, បបាតេ បតន្តំ វិយ ច បស្សន្តិ, ឯវំ បាបកមេវ សុបិនំ ន បស្សតិ។ ភទ្រកំ បន វុឌ្ឍិការលក្ខណំ បស្សតីតិ ចេតិយំ វន្ទន្តោ វិយ, បូជំ ករោន្តោ វិយ, ធម្មំ សុណន្តោ វិយ ច ហោតិ។

មនុស្សានំ បិយោ ហោតីតិ ឧរេ អាមុត្តមុត្តាហារោ វិយ, សីសេ បិឡន្ធមាលា វិយ ច មនុស្សានំ បិយោ ហោតិ មនាបោ។ អមនុស្សានំ បិយោ ហោតីតិ យថេវ ច មនុស្សានំ បិយោ, ឯវំ អមនុស្សានម្បិ បិយោ ហោតិ វិសាខត្ថេរោ វិយ។ នាស្ស អគ្គិ វា វិសំ វា សត្ថំ វា កមតីតិ មេត្តាវិហារិស្ស កាយេ ឧត្តរាយ ឧបាសិកាយ វិយ អគ្គិ វា, សំយុត្តភាណកចូឡសិវត្ថេរស្សេវ វិសំ វា, សង្កិច្ចសាមណេរស្សេវ សត្ថំ វា ន កមតិ ន បវិសតិ, នាស្ស កាយំ វិកោបេតីតិ វុត្តំ ហោតិ។ ធេនុវត្ថុម្បិ ចេត្ថ វទន្តិ។ ឯកា កិរ ធេនុ វច្ឆកស្ស ខីរធារំ មុញ្ចមានា អដ្ឋាសិ។ ឯកោ លុទ្ទកោ “តំ វិជ្ឈិស្សាមី”តិ ហត្ថេន សម្បរិវត្តេត្វា ទីឃទណ្ឌកំ សត្តិំ មុញ្ចិ។ សា តស្សា សរីរំ អាហច្ច តាលបណ្ណំ វិយ វិវដ្ដមានា គតា, នេវ ឧបចារពលេន ន អប្បនាពលេន, កេវលំ បន វច្ឆកេ ពលវហិតចិត្តតាយ។ ឯវំ មហានុភាវា មេត្តា។ ខិប្បំ សមាធិយតីតិ កេនចិ បរិយាយេន បរិហីនជ្ឈានស្ស ព្យាបាទស្ស ទូរសមុស្សារិតភាវតោ ខិប្បមេវ សមាធិយតិ។ មុខវណ្ណោ វិប្បសីទតីតិ ពន្ធនា បមុត្តតាលបក្កំ វិយ ចស្ស វិប្បសន្នវណ្ណំ មុខំ ហោតិ។ អសម្មូឡ្ហោ កាលំ ករោតីតិ មេត្តាវិហារិនោ សម្មោហមរណំ នាម នត្ថិ, អសម្មូឡ្ហោវ និទ្ទំ ឱក្កមន្តោ វិយ កាលំ ករោតិ។

ឯកាទសកវារវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ឯកុត្តរិកនយវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ᩏᨷᩮᩣᩈᨳᩣᨴᩥᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪑᪗᪨ “ᩈᨦ᩠ᨥᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨷᩅᩣᩁᩮᨾᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᨷᩅᩣᩁᨱᩣᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾᩣ”ᨲᩥ ᨣᨱ᩠ᨮᩥᨷᨴᩮᩈᩩ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩈᨷᨠᩁᨱᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪑᪘᪨ ᨷᨮᨾᨷᩣᩁᩣᨩᩥᨠᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨿᨾᩮᩅ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ “ᩈᨦ᩠ᨥᩈᩩᨭ᩠ᨮᩩᨲᩣᨿᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᨱ᩠ᨱᨶᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨴᩈᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴ ᨿᩮᩣᨩᨶᩣᨿ ᨷᨴᩈᨲᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨠᨾᩪᩃᨠᨶᨿᩮ ᨴᩈᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴ ᨿᩮᩣᨩᨶᩣᨿ ᨠᨲᩣᨿ ᩈᨦ᩠ᨡᩃᩥᨠᨶᨿᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨷᨴᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨷᨴᩈᨲᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᨳᩣ ᩑᨠᨾᩪᩃᨠᩮ ᩑᩅ ᨶᨿᩮ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨷᨴᩈᨲᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩩᩴ᪨ ᩑᨠᨾᩪᩃᨠᨶᨿᩮᩉᩥ ᨷᩩᩁᩥᨾᨷᨧ᩠ᨨᩥᨾᨷᨴᩣᨶᩥ ᩑᨠᨲᩮᩣ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩮᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᩣᩁᩮ ᨴᩈ ᨴᩈ ᨷᨴᩣᨶᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᨴᩈᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴ ᨿᩮᩣᨩᨶᩣᨿ ᨶᩅᩩᨲᩥ ᨷᨴᩣᨶᩥᨿᩮᩅ ᩃᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩣᨶᩥ ᨶᩅᩩᨲᩥ ᨷᨴᩣᨶᩥ ᩈᨦ᩠ᨡᩃᩥᨠᨶᨿᩮ ᨻᨴ᩠ᨵᩅᨣ᩠ᨣᩅᩈᩮᨶ ᨿᩮᩣᨩᩥᨲᩮ ᨴᩈ ᨷᨴᩣᨶᩥ ᩃᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨲᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨷᨴᩈᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᩩᩴ᪨ ᩍᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨳᩣ ᨷᨶ ᩏᨽᩮᩣᩈᩩᨷᩥ ᨶᨿᩮᩈᩩ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩈᨲᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨲᨬ᩠ᨧ ᨿᨳᩣ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᨷᨮᨾᨷᩣᩁᩣᨩᩥᨠᩈᩴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨿᩮᩅ ᩋᨾ᩠ᩉᩮᩉᩥ ᨴᩔᩥᨲᩴ, ᨲᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨷᩩᩁᩥᨾᨷᨧ᩠ᨨᩥᨾᨷᨴᩣᨶᩥ ᩑᨠᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᨷᨴᩈᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ “ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᨧ᩠ᨨᩥᨾᩔ ᨷᨧ᩠ᨨᩥᨾᩔ ᨷᨴᩔ ᩅᩈᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩈᨲᩴ, ᨷᩩᩁᩥᨾᩔ ᨷᩩᩁᩥᨾᩔ ᩅᩈᩮᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨷᨴᩈᨲᩮ “ᩈᨦ᩠ᨥᩈᩩᨭ᩠ᨮᩩ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨷᩩᩁᩥᨾᨷᨴᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨲᩴ, “ᩈᨦ᩠ᨥᨹᩣᩈᩩ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨷᨧ᩠ᨨᩥᨾᨷᨴᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩈᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᩣ᪨

ᨾᩉᩣᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

បឍយកាឆាឃក្កហិកំ

សត្តភកទេវ្ស បញ្ញត្តសិក្ខាបឥចល្លភា

១៦៥៉ អឌ្ឍសតាតីតិ តីហិ សតាតិ បញ្ញាសញ្ចា សិក្ខាបឥាតិ៉ ចិក្កហត្តិ យត្យុប្បចិក្កហំ៉ អតិទេកត្តិ ឥសាហបទេយំ អតិទេកឌីចទេ៉ កាឡអកត្តិ "ស្វឌ្ឍកាឡអកាភ"ត្តិ ច្វត្តកាឡអកំ៉ ក្វតត្តិ ក្វតាទេរាឥតំ៉ បទេយ្យេកត្តត្តិ បទេយ្យេកាឌតំ៉ កិក្លូតិស្វ ឥ អទេក្កាទេឃាតិ "ឃា បត កិក្លូតិ កិក្លូ អទេក្កាទេឃ្យ ចា បរិកាទេឃ្យ ចា"តិ (បាឌិ៉ ១០៦៥) ច្វត្តសិក្ខាបឥ៉ អត្តូទេចាឃកត្តិ អញ្ញាតិកាឃ កិក្លូតិឃា ឌីចទេបឌិក្កហ្វត៉ ទ្វបិឃត្តិ ទ្វបិឃសំទេចាហាទេ៉ ស្វត្តត្តិ "ឃាយំ ស្វត្តំ ចិញ្ញាទេបត្វា តត្តចាទេឃហិ"តិ (បារា៉ ៩៦លិ) ច្វត្តសិក្ខាបឥ៉ វឌ្ឍាបតទេកតិ វឌ្ឍាបតទេក លិឃ្យតទេក បាឌិត្តិឃំ៉ បាឌិតបិល្វត្តិ កិក្លូតិបរិបាឌិតំ៉ ឌីចទេ ឥត្វាតិ "ឃយទេក្កត ឃឌ្ឍត ឌីចទេ ឥត្វា"តិ (បាឌិ៉ ៣ប៉ី) ច្វត្តសិក្ខាបឥ៉ ទេចាឃាឃត្តិតិ "កិក្លូ បទេតច ក្យូទេលស្វ តិឃត្តិតា ក្វឌ្ឍត្តិ, ៣៧ ទេឥឃា កិក្លូតិ"តិ (បាឌិ៉ ៉ីប៉) ច្វត្តបាឌិទេឥឃតិឃំ៉ កិទេក្កត្តិ "ឃា បត កិក្លូតិ តត្ថ ចា កិតំ ចា"តិ (បាឌិ៉ ប៉៦៣) ច្វត្តសិក្ខាបឥ៉ ឥរិឃាតិ "អទេត្តាចស្សំ ចារិកំ ចទេឃ្យា"តិ (បាឌិ៉ ៥លិ០) ឥ, "ចស្សំច្វត្វា ចារិកំ ត បក្កទេឃ្យា"តិ (បាឌិ៉ ៥លិ៣) ឥ ច្វត្តសិក្ខាបឥត្វឃំ៉ លត្ថឥាទេតភាតិ បារិចាសិទេកត លត្ថឥាទេតភ៉

បារាឌិកាតិ ឥត្តារិតិ កិក្លូតិតំ ឥត្តារិ បារាឌិកាតិ៉ ក្យូឌីតិ ក្យូឌិការសិក្ខាបឥ៉ ទេកាសិឃត្តិ ទេកាសិឃយិស្សកសិក្ខាបឥ៉ ទេឃឃ្យាតិ អត្យុបឃ្យេត្តត ឃហទេឃ្យសិក្ខាបឥ៉ ពលទេតតិ បឥឌីពលតំ៉ កត្ថ ទេឥទេតតិ ក្វតាកាយសិក្ខាបឥ៉ សិញ្ចត្តិ ឃប្យាលាទីកាឥកសិញ្ចាតំ៉ យហាចិហាទេរាតិ យហល្លកចិហាទេរា៉ អញ្ញាត្តិ អញ្ញាចាឥកំ៉ ក្វារត្តិ ឃាច ក្វារទេកាឃា៉ ឃហឥទេយ្យាតិ ឃហឥយ្យំ ច្ឆូយាទេតា៉ បទេឃាបាតត្តិ ស្វទ្សូរការកំ៉ ៤ឡអកទេលិយាតីតិ ៤ឡអកទេលិយឥឌាចាបតំ៉ បទេត្វាតិ ប្កាតបញ្ចាតត្ថតបទេត្វា៉ ឌ្លចាទេឥាតិ កិក្លូតុបស្សយំ ប្កបឃក្កយិត្វា ឌ្លចាទេឥា៉ ទេកឃឌ្ឍត្តិ តក្យុត្តិទេកឃឌ្ឍចិញ្ញាបតំ៉ ស្វឌីតិ អឌ្ឍិយឃាឌិស្វចិឈទេ៉ អារទេញ្ញកាតិ "ឃាតិ ទេពា បត តាតិ អារញ្ញកាតិ ទេឃតាឃតាតី"តិអាឥិតា (បាឌិ៉ ៉ីលិ០) ច្វត្តបាឌិទេឥឃតិឃំ ៉ ឌ្លចាទេឥាតិ "ឃា បត កិក្លូតិ ឌ្លចាឥាឃ ចា សំចាឃាឃ ចា ត កទេត្ថឃ្យា"តិ (បាឌិ៉ ១០៣ី) ច្វត្តសិក្ខាបឥ៉

បារាឌិកាតិ ឥត្តារិតិអាឥិតា លស្វ តកទេវ្ស បញ្ញត្តំ ៤កទេតា ឃយ្យិល្លិត្វា ឃាចត្តិឃា បញ្ញត្តំ ចិស្វំ កទេលត្វា ឃញ្ញាទេតច សិក្ខាបឥាតិ ឌ្វិហិ រាឃិហិ ឃក្កហ្យាតិ៉

សត្តភកទេវ្ស បញ្ញត្តសិក្ខាបឥចល្លភា តិឌ្ឍិតា៉

ឥត្យុចិបត្តិចល្លភា

๑๑๖. เอกตึส การกา นาม อุกเตา อฏฺฐ ปาราชิกา, กิตฺตกํ เตรส, กิตฺตกึ ทส สงฺฆาทิเสสา. อฏฺเฐตฺถ อนวเสสาติ เอเตสุ ยถาวุตฺตกฺกเมสุ สาธารณาสาธารณวเสน อฏฺฐ ปาราชิกา อนวเสสา นาม.

อสาธารณาทิวณฺณนา

๑๑๗. “โธวนญฺจ ปฏิคฺคโห”ติ คาถา อฏฺฐกถาจริยานํ. ตตฺถ โธวนญฺจ ปฏิคฺคโหติ อญฺญาติกาย ภิกฺขุนิยา จีวรโธวาปนํ จีวรปฏิคฺคหณญฺจ. โกเสยฺย...เป... ทฺเว เลิยาติ เอฬกโลมวคฺเค อาทิโต สตฺต สิกฺขาปทานิ วุตฺตานิ. วสฺสิกาติ วสฺสิกสาฏิกสิกฺขาปทํ. อารญฺญเกน จาติ สาสงฺกสิกฺขาปทํ วุตฺตํ. ปณีตนฺติ ปณีตโภชนวิญฺญตฺติ. อูนนฺติ อูนวีสติวสฺสสิกฺขาปทํ. นิสีทเน จ ยา สิกฺขา, วสฺสิกา ยา จ สาฏิกาติ นิสีทนวสฺสิกสาฏิกานํ ปมาณาติกฺกเม.

อาปตฺติกฺขนฺธา เจว อุเปสธาตึติ จ “ปาราชิกสงฺฆาทิเสสา”ติอาทินา วิภตฺตตฺตา “วิภตฺติโย”ติ วุตฺตานิ. เตวีสติ สงฺฆาทิเสสาติ กิตฺตกึ อาคตานิ ทส, กิตฺตกํ เตรสาติ เตวีสติ. ทฺเวจตฺตาลีส นิสฺสคฺคิยาติอาทีสุปิ เอเสว นโย. ทฺวีหิ...เป... กิจฺเจน สมฺมตีติ ทฺวีหิ วิวาทาธิกรณํ, จตูหิ อนุวาทาธิกรณํ, ตีหิ อาปตฺตาธิกรณํ, เอเกน กิจฺจาธิกรณํ สมฺมตีติ อตฺโถ.

๑๑๘. ภิรกฺเกตาติ สญฺญยฺหาอปสาทิโต.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

𑼄𑼤𑼶𑼒𑼬𑼠𑼩𑼾𑼣𑼮𑼠𑽂𑼠𑼥𑼴

𑽑𑽓𑽐𑽃 𑼫𑼱𑽂𑼪𑼴 𑼄𑼤𑼶𑼒𑼬𑼠𑼁 𑼈𑼒𑽂𑼒𑼾𑼴𑼜𑼾𑼥𑽂𑼡𑼾𑼴 𑼱𑼪𑼢𑼦𑽂𑼦𑼡𑽂𑼡𑼪𑼾𑼮 𑼈𑼒𑽂𑼒𑼾𑼴𑼜𑼾𑼡𑼶, 𑼡𑼱𑽂𑼪𑼴 “𑼮𑼶𑼮𑼴𑼣𑼴𑼤𑼶𑼒𑼬𑼠𑼁 𑼈𑼒𑽂𑼒𑼾𑼴𑼜𑼾𑼥𑽂𑼡𑼾𑼴 𑼒𑼡𑼶 𑼱𑼪𑼢𑼾 𑼈𑼒𑽂𑼒𑼾𑼴𑼜𑼾𑼡𑼷”𑼡𑼶𑼅𑼣𑼶 𑼮𑼸𑼡𑽂𑼡𑼁𑽃

𑽑𑽓𑽑𑽃 [illegible]

𑽑𑽓𑽒𑽃 [illegible]

𑽑𑽓𑽓𑽃 𑼡𑼁 𑼲𑼾𑼴𑼡𑼶 𑼡𑼁 𑼮𑼶𑼮𑼴𑼣𑼴𑼤𑼶𑼒𑼬𑼠𑼁𑽃

𑽑𑽓𑽔𑽃 [illegible]

𑽑𑽓𑽕𑽃 [illegible]

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

[illegible]

[illegible]

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ពមិតេកចណ្ហតា

៣០៣។ បុរេជាតបច្ចយេ បនេស វត្ថុដ្ឋិផេយ្យស្ស ឧបាទេយ្យស្ស ន លភតីតិ ឧស វត្ថាទិលាទិបេយ្យាកោ អត្តនោ បុរេជាតបច្ចយការេច បុគ្គលលាចេសត វត្ថុដ្ឋិនេ្ហស្ស នោចតាទិឆេយ្យស្ស ឧបាទេយ្យស្ស ន លភតិ អត្តនោ បុរេជាតស្ស បុគ្គលលាសង្គហិតស្ស ឆេយ្យស្ស នត្ថិតាយ។

៣១៧។ ទ្វិបិសិស្ស ឆេយ្យស្សតិ ចណ្ហាកន្ទាតិស្ស ស្សជ្ជុកឆេយ្យស្ស។

៣១៩។ បុរិមា ចេតិ ពលយស្មិ អធិការេរ បធមំ ចុត្តា អត្តន្ទ្រឡារសហទ្ធារា, ន បច្ចយតត្តិកាទិយា ចេ វុទ្ធារា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៣៦៨. បញ្ញាហិ ការណេហីតិ ញាណំ អត្ថនិប្ផាទកានិ តេសំ បុញ្ញការកានិ ច ការណាការវសេន ញាណេន ឧគ្គហេត្វា វុត្តំ, ន បន សព្ពេសំ បញ្ញត្តិ សមានយោគក្ខេមត្តា. អនុស្សាវនេនាតិ ឯកស្ស អនុរូបសាវនេន. យថា កេនា ហោតិ, ឯវំ កិត្តិតញ្ញាតំ កិច្ចំ អត្តនោ វចនស្ស សាវនេន វិញ្ញាបនេនាតិ អត្ថោ. តេនាហ “នត្ថុ តុយេ”តិអាទិ. កណ្ណមូលេ វចីឃោសំ កត្វាតិ ឧទេន បិកោដំ កត្វា ឯកេការវត្ថុពីឋំ វោហរណា. តត្ថ អត្តនា ចិន្តិតមត្តំ រហស្សវសេន វិញ្ញាបនំ អនុស្សាវនន្តិ ឯតស្សាតិ. កម្មេវ ឋេដ្ឋេសោ វា បមាណត្តិ តេហិ សជ្ឈូកេនសិទ្ធេតា បមាណំ, ញាតេវ បន តេសំ សម្មារក្ខតា. តេនាហ “វោហារា”តិអាទិ. តត្ថាតិ វោហរណេ.

កថនត្ថារវគ្គវណ្ណនា

៣៧៩. អត្ថនា វុត្តការណេនាតិ “តិរច្ឆានគតស្ស បញ្ញាបិតាគីស្សបិ នលិនំ បដិហញ្ញេយ្យា”តិអាទិនា វុត្តការណេន.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ສມຸຏ຺ຐາກຈຓ຺ຓກາ

ອລິ໐໌ ປຸເຣຕ຺ຕຸຕ຺ຕເຍຈາຕິ ສທເສຍ຺ຍາທິປຓ຺ຓຕ຺ຕິຈຊ຺ຊໍ ຕຸຕນ຺ຕິ ສທິຕ຺ຕກ໌ ກິສາປກາທຶກິ ຄຕ຺ຕາຕິ ກິສາປກາທິກາ ອາປຕ຺ຕິ ອາປຊ຺ຊຕ຺ຕາຕິ ອທິປ຺ປາເຍາ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ᬅᬧᬭᬤᬸᬢᬶᬬᬕᬵᬣᬵᬲᬗ᭄ᬕᬡᬶᬓᬂ

ᬓᬵᬬᬶᬓᬵᬤᬶᬆᬧᬢ᭄ᬢᬶᬯᬡ᭄ᬡᬦᬵ

᭔᭗᭔᭞ ᬯᬶᬦᬬᬾ ᬕᬭᬸᬓᬵ ᬯᬶᬦᬬᬕᬭᬸᬓᬵ᭞ ᬓᬶᬜ᭄ᬘᬵᬧᬶ ᬇᬤᬂ ᬤ᭄ᬯᬷᬲᬸ ᬕᬵᬣᬵᬲᬸ ᬆᬕᬢᬂ, ᬅᬝ᭄ᬞᬵᬳᬶ ᬧᬦ ᬫᬶᬲ᭄ᬲᬾᬢ᭄ᬯᬵ ᬯᬸᬢ᭄ᬢᬪᬵᬯᬾᬢᬵ ᬦᬵᬦᬵᬓᬭᬡᬂ ᬧᬘ᭄ᬘᬾᬢᬩ᭄ᬩᬂ᭞

ᬤᬾᬲᬦᬵᬕᬵᬫᬶᬦᬶᬬᬵᬤᬶᬯᬡ᭄ᬡᬦᬵ

᭔᭗᭕᭞ ᬤᬾᬤ᭄ᬥ ᬲᬂᬘᬵᬲᬓ᭄ᬓᬸᬬᬶᬬᬾᬬᬵᬢᬶ ᬤ᭄ᬯᬾ ᬓᬸᬬᬷᬢᬶ ᬅᬘᬾᬢ᭄ᬢᬵ᭞ ᬅᬗ᭄ᬕᬳᬶᬦᬢᬵ ᬓᬵᬭᬡᬘᬓ᭄ᬮᬘᬾᬲᬦᬧᬶ ᬘᬾᬘᬶᬢ᭄ᬢᬵᬢᬶ ᬆᬳ “ᬅᬧᬶᬘᬾᬢ᭄ᬢᬵ”ᬢᬶᬆᬤᬶ᭞ ᬤ᭄ᬯᬲ ᬦᬾᬬᬵᬢᬶ “ᬅᬧᬶᬘᬾᬢ᭄ᬢᬵ”ᬢᬶᬆᬤᬶᬦᬵ ᬯᬸᬢ᭄ᬢᬦᬾᬬᬵ᭞ ᬘᬦᬧ᭄ᬬᬢᬶ ᬮᬶᬗ᭄ᬕᬢ᭄ᬢᬲ᭄ᬲ ᬧᬶᬭᬵᬚᬶᬓᬢ᭄ᬢᬶ ᬅᬤᬶᬦ᭄ᬦᬵᬤᬵᬦᬾ ᬘᬦᬧ᭄ᬬᬢᬶᬓᬲᬵᬬ ᬆᬕᬢᬂ ᬧᬭᬲᬢ᭄ᬢᬓᬂ ᬲᬗ᭄ᬖᬵᬬ ᬯᬸᬢ᭄ᬢᬵ᭞ ᬯᬶᬲ᭄ᬲᬚ᭄ᬚᬶᬮᬜ᭄ᬙᬦᬾᬢᬶ ᬲᬸᬓ᭄ᬓᬯᬶᬲ᭄ᬲᬚ᭄ᬚᬶᬬᬵ ᬬᬾᬬᬵᬘᬦᬾ᭞ ᬤᬸᬓ᭄ᬓᬝᬵ ᬓᬢᬵᬢᬶ ᬤᬸᬓ᭄ᬓᬝᬂ ᬯᬸᬢ᭄ᬢᬂ᭞ ᬧᬘᬬᬲᬶᬓ᭄ᬔᬵᬧᬤᬬᬶᬓ᭄ᬭᬬᬘᬵᬢᬶ ᬓᬶᬮ᭄ᬮᬾᬲᬵᬘᬵᬤᬓᬘᬕ᭄ᬕᬲ᭄ᬲ ᬧᬘᬬᬲᬶᬓ᭄ᬔᬵᬧᬤᬾᬤᬾᬬᬘ᭞ ᬆᬬᬓᬲᬜ᭄ᬜᬵ ᬘᬶᬜ᭄ᬜᬵᬧᬾᬢ᭄ᬢᬵ ᬓ᭄ᬭᬚ᭄ᬜᬢ᭄ᬢᬶᬬᬵ ᬧᬸᬜ᭄ᬜᬧᬾᬬᬵᬕᬾ ᬤᬸᬓ᭄ᬓᬝᬂ, ᬅᬾᬜ᭄ᬚᬳᬵᬭᬾ ᬧᬵᬘᬶᬢ᭄ᬢᬶᬬᬂ᭞

ᬧᬵᬘᬶᬢ᭄ᬢᬶᬬᬯᬡ᭄ᬡᬦᬵ

᭔᭗᭘᭞ ᬅᬝ᭄ᬞᬸᬮ᭄ᬬᬷᬮᬾᬮᬶᬢᬶ ᬅᬓᬶᬦᬘᬷᬮᬾᬮᬶ᭞

᭔᭗᭙᭞ ᬅᬲᬸᬢ᭄ᬢᬓᬢ᭄ᬢᬶ ᬲᬸᬢ᭄ᬢᬘᬶᬭᬳᬶᬢᬂ, ᬲᬸᬢ᭄ᬢᬾᬢᬵ ᬅᬧᬦᬷᬢᬂ ᬦᬢ᭄ᬣᬷᬢᬶ ᬅᬾᬢ᭄ᬣᬵ᭞

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

เสทโมจกคาถา

อวิปฺปวาสาทิปญฺหาวณฺณนา

๔๗๙. เสทโมจกคาถาสุ ตหินฺติ ตสฺมึ ปุคฺคเล. “อกปฺปิยสมฺโภโค นาม เมถุนธมฺมาที”ติ คณฺฐิปเทสุ วุตฺตํ. เอสา ปญฺหา กุสเลหิ จินฺติตาติ ลิงฺควิปลฺลาสวเสนํ วุตฺตํ, เอโส ปเญฺหา กุสเลหิ จินฺติโตติ อตฺโถ.

นวาติ อจิตฺตเกน นวํ. เอกาทสาติ ปณฺฑกาทโย เอกาทส. ภุตฺตภุตฺเต น วฑฺฒตีติ ญตฺติยา มุเข เมถุนธมฺมการณา ชีเวติ. อเสสาติ วิวชฺชิยาติ ฐปิตา วุฑฺฒกปพฺพชิเตสุ.

คามนฺตรปริยาปนฺนํ นทีปารํ โอกฺกนฺตภิกฺขุนึ สนฺธายาติ เอตฺถ นที ภิกฺขุนิยา คามปริยาปนฺนา, ปรตีรํ คามนฺตรปริยาปนฺนํ. ตตฺถ ปรตีเร ปฐมเลฑฺฑุปาตพฺยาเมหา คามูปจาโร นทีปริยนฺเตน ปริจฺฉินฺโน, ตสฺมา ปรตีเร รตนมตฺตมฺปิ อรญฺญํ นตฺถิ, ปรตีรญฺจ ติณาทีหิ ปฏิจฺฉนฺนตฺตา ทสฺสนูปจารวิรหิตํ โหตีติ. ตตฺถ อตฺถโต คาเม อาปตฺติ นตฺถิ, ปรตีเร ปน ปฐมเลฑฺฑุปาตสงฺขาเต คามูปจาเรเยว ปาทํ ฐเปติ. อตฺเถว อภิเสยฺยุ วุตฺตเนว อรญฺญฏฺฐํ สงฺฆาทิเสสํ อติกฺกมติ นาม, ตสฺมา คณมฺหา โอหียนา นาม โหตีติ เวทิตพฺพํ.

ภิกฺขูนํ สนฺติเก เอกโตอุปสมฺปนฺนา นาม มหาปชาปติปมุขา ปญฺจสตา สากิยานิโย ภิกฺขุนิโย. มหาปชาปติปิ หิ อานนฺทตฺเถเรน ทินฺโนวาทสฺส ปฏิคฺคหิตตฺตา ภิกฺขูนํ สนฺติเก เอกโตอุปสมฺปนฺนา นาม.

ปาราชิกาทิปญฺหาวณฺณนา

๔๘๐. สห ทุสฺเสน เมถุนวีติกฺกมสฺส สกฺเกยฺยตาย “ทุสฺสกุฏิอาทีนิ สนฺธายา”ติ วุตฺตํ. ลิงฺคปริวตฺตํ สนฺธาย วุตฺตาติ “ลิงฺคปริวตฺเต สติ ปฏิคฺคหณสฺส วิชหนโต สามํ คเหตฺวา ภุญฺชนฺตี น วชฺชตี”ติ ลิงฺคปริวตฺตนํ สนฺธาย วุตฺตา.

๔๘๑. สุปฺปติฏฺฐิตนิโคฺรธสทิสนฺติ โยชนฺตโยชนาทิปทํ มหานิโคฺรธํ สนฺธาย วุตฺตํ.

เสทโมจกคาถาวณฺณนา นิฏฺฐิตา.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ปญฺจวคฺโค

กมฺมวคฺควณฺณนา

๓๒๖. กมฺมวคฺเค อุมฺมตฺตกสฺส ภิกฺขุโน อุมฺมตฺตกสมฺมุติ อุมฺมตฺตเก ยาจิตฺวา กเต อสมฺมุขาปิ กาตุํ วฏฺฏติ, ตตฺถ นิสินฺเนปิ น กุปฺปติ นิยมาภาวโต. อสมฺมุขา กเต ปน โทสาภาวํ ทสฺเสตุํ "อสมฺมุขากตํ สุกตํ โหตี"ติ วุตฺตํ. ทูเตน อุปสมฺปทา ปน สมฺมุขา กาตุํ น สกฺกา กมฺมวาจานานตฺตสมฺภวโต. ปตฺตนิกฺกุชฺชนาทโย หตฺถปาสโต อปนีตมตฺเตปิ กาตุํ วฏฺฏนฺติ. สงฺฆสมฺมุขตาติอาทีสุ ยาวติกา ภิกฺขู กมฺมปฺปตฺตา, เต อาคตา โหนฺติ, ฉนฺทารหานํ ฉนฺโท อาหโฏ โหติ, สมฺมุขีภูตา น ปฏิกฺโกสนฺติ, อยํ สงฺฆสมฺมุขตา. เยน ธมฺเมน เยน วินเยน เยน สตฺถุสาสเนน สงฺโฆ กมฺมํ กโรติ, อยํ ธมฺมสมฺมุขตา. ตตฺถ ธมฺโมติ ภูตํ วตฺถุ. วินโยติ โจทนา เจว สารณา จ. สตฺถุสาสนํ นาม ญตฺติสมฺปทา เจว อนุสฺสาวนสมฺปทา จ. ยสฺส สงฺโฆ กมฺมํ กโรติ, ตสฺส สมฺมุขภาโว ปุคฺคลสมฺมุขตา. กตฺติกมาสสฺส ปวารณมาสตฺตา "ฐเปตฺวา กตฺติกมาส"นฺติ วุตฺตํ. ปจฺจุกฺกฑฺฒิตฺวา ฐเปติ นาม กาฬปกฺเข จาตุทฺทสึ วา ปนฺนรสึ วา สนฺธาย วุตฺตํ. ทฺเว จ ปุณฺณมาสิโยติ ปฐมปจฺฉิมวสฺสูปคานํ วเสน วุตฺตํ.

๓๒๗. ฐานกรณานิ สิถิลานิ กตฺวา อุจฺจาเรตพฺพํ อกฺขรํ สิถิลํ, ตานิเยว ธนิตานิ อสิถิลานิ กตฺวา อุจฺจาเรตพฺพํ อกฺขรํ ธนิตํ. ทฺวิมตฺตกาลํ ทีฆํ, เอกมตฺตกาลํ รสฺสํ. ทสธา พฺยญฺชนพุทฺธิยา ปเภโทติ เอวํ สิถิลาทิวเสน พฺยญฺชนพุทฺธิยา อกฺขรุปฺปาทกจิตฺตสฺส ทสปฺปกาเรน ปเภโท. สพฺพานิ หิ อกฺขรานิ จิตฺตสมุฏฺฐานานิ ยถาธิปฺเปตตฺถพฺยญฺชนโต พฺยญฺชนานิ จ. สํโยโค ปโร เอตสฺมาติ สํโยคปโร, น สํโยคปโร อสํโยคปโร. อายสฺมโต พุทฺธรกฺขิตตฺเถรสฺส ยสฺส น ขมตีติ เอตฺถ ต-การ น-การสหิตาการโร อสํโยคปโร. กรณานีติ กณฺฐาทีนิ.

๓๒๘. อนุกฺขิตฺตา ปาราชิกํ อนาปนฺนา จ ปกตตฺตาติ อาห "ปกตตฺตา อนุกฺขิตฺตา"ติอาทิ. ตตฺถ อนิสฺสาริตาติ ปุริมปทสฺเสว เววจนํ. ปริสุทฺธสีลาติ ปาราชิกํ อนาปนฺนา. น เตสํ ฉนฺโท วา ปาริสุทฺธิ วา เอตีติ ตีสุ ทฺวีสุ วา นิสินฺเนสุ เอกสฺส วา ทฺวินฺนํ วา ฉนฺทปาริสุทฺธิ อาหฏาปิ อนาหฏาว โหตีติ อธิปฺปาโย.

อปโลกนกมฺมกถาวณฺณนา

๓๔๗-๓๔๙. กายสมฺโภคสามคฺคีติ สหเสยฺยปฏิคฺคหณาทิ. โสรโตติ สุเข รโต. สุฏฺฐุ โอรโตติ วา โสรโต. นิวาตวุตฺตีติ นีจวุตฺติ. ปฏิพลาติ ปฏิพลาย การเณน อุปปริกฺขิตฺวา. ยํ ตํ อจฺจยิกกมฺมํ อนุญฺญาตนฺติ สมฺพนฺโธ. อิมสฺส อปโลกนกมฺมสฺส ฐานํ โหตีติ เอวมฺปิ อปโลกนกมฺมํ ปวตฺตตีติ อตฺโถ. กมฺมเมว ลกฺขณนฺติ กมฺมลกฺขณํ. โอสารณนิสฺสารณภณฺฑกมฺมาทโย วิย กมฺมญฺจา

ហុត្វា អញ្ញាញ្ញា ទាយំ ត លភតិ, កប្ពេយេច ហុត្វា ក្ខុបលក្ខិយតីតិ “កប្ពលក្ខុល”ត្តិ ចុទ្ទតិ៍ ឲតយ្យិ កប្ពលក្ខុលេយចាតិ ចុត្តកប្ពលក្ខុលំ ឥនេយ្យតុំ “អដ្ឋិត្តឌឹចនឌិល្ហុឌឹចនតដ្ឋឌឹចនាត”ត្តិអាឌិ ចុត្តុំ ឰលុបលិនេពៅឆ្យឹតិ ឰលុនេយច បលិនេពៅនេឆា ឰលុបលិនេពៅនេឆា, តយ្យិ ឌាតុំ ចដ្ឋតិ៍ សនេច តាឌិសំ កិក្ខុ ឰលុាឃិកា បលិត្យត្តត្តិ, តព្រុប្បាឥនេតាបិ តយ្យ ឰលុំ នេសានេឆតុំ ចដ្ឋតីតិ អឆិប្បានេយា៍

លត្តុំ ចា នេចឌិកំ ចាតិ ឲត្ត នេចឌិកាតិ នេចតិឃយ្យ ក្ខុបទិ ចត្យនេយ្យចនេយា ចុទ្ទតិ៍ លត្តត្តិ តនេតា ក្ខុឌ្ឍិ ចលឃាតិ ឥនេយ្យត្វា កនេតា អក្កុចនេយា ចុទ្ទតិ៍ នេចតិឃយ្យ ក្ខុបតិនេក្ខុបនេតាតិ នេចតិនេឃ តចកប្ពុត្តាឃ ក្ខុបតិក្ខិត្តនេតា, នេចតិឃសត្តកនេតាតិ ចុត្តុំ នេហាតិ៍ អញ្ញា កតិកា កាតព្ពាតិ ប្យុទិយកតិកាឃ អសក្កុហិតត្តា ចុត្តុំ នេតាហឹតិ នេឃសំ ប្យុក្កុលិកដ្ឋានេត តិដ្ឋត្តិ, នេតាហិ៍ ឥសភាកត្តិ ឥសយភាកំ៍ តត្វាតិ តស្មិំ ឌិហានេទ៍ ឲ្យុនេលតិ ប្យុនេព្ពា៍ “ឰលុនេតា បដ្ឋាឃ ភានេឌត្វា លាឥត្តុ”តិ ចចនេតនេតច ឃឆាឃ្យុំ បទិនេភានេកា បដិក្ខិនេត្តា នេហាតីតិ អាហ “ប្យុទិយកតិកា បដិប្បយ្យយ្ពុតី”តិ៍

អត្យុឌិចទិត្វាតិ បឆ្ចនេតា បឆ្ចនេតា កត្វា៍ អបច្ចាឃឹសនេត្តភាតិ នេតសំ សត្តិកា

បច្ចុឃំ អបច្ចាឃឹសនេត្តភ៍ ឲ្យុលភាកត្តិ ចុត្តនេយចត្តុំ ឌិភានេចតិ “ឥសភាកយត្ត”ត្តិ៍ អកតាចាសំ ចា កត្វាតិ តនេតា ក្ខុប្យត្តុអានេឃត កត្វា៍ ឌក្កិតកានេល ច ត ចានេទតព្ពាតិ ឌក្កិតាតំ ប្យុប្បឋលភទិតកានេល ត ចានេទតព្ពា៍ ឌក្កុតកានេលតិ ឌក្កិតុំ អានេឌ្ឍកានេល៍ ឆាត្តិកប្ពដ្ឋាតនេភនេឥតិ ឆាត្តិកប្ពុយ្យ ឃាតនេភនេឥ៍

កប្ពុចក្កុចល្ហុភា តិដ្ឋិតា៍

អបព្ពានេត្ត បព្ពាតចក្កុចល្ហុភា

៦០០៍ សត្ត អាបត្តិក្ខុន្ឍា បព្ពាតុំ ភាយាតិ សព្ពនេន្ឍា៍ កក្យសត្ឍនេកាលុាកយភកយ្យបិ ឲច សត្ត អាបត្តិក្ខុនេន្ឍ បព្ពានេបសុំ, ឌិបយ្យឹអាឥនេយា បត ឍ្លចាឥបិតិនេយាក្ខុ ក្ខុឌ្ឍិសិស្យុ, ត សិក្ខាបឥំ បព្ពានេបស្យុត្តិ អាហ “កក្យសត្ឍច្ចា...នេប... អត្តទា នេកតឌិ អបព្ពានេត្ត សិក្ខាបនេឥ”តិ៍ នេសនេយត្តុ ស្យុឌិនេព្ពាឃ្យនេយច៍

ឰលុតិ សយត្តុបិសាឌិកាឃ ឌិតឃដ្ឋកចាឃ សានេត្តឌឹបតិឃំ

បទិចានេដ្ឋកចាចល្ហុភា សយត្តា៍

តិកយភកចាចល្ហុភា

អចរាភកាធាយ្ បត អឃយទ្វោៈ ចិកត្តូទេរតត្តិ ភ្ករទោចិកក្ខូលត្ថកបរិចារទហិ ចិកត្តូទេរតំ ចិតឃបិដកត្តិ ទឃារទេតន្តៈ តស្សាតិ តស្ស ចិតឃស្សៈ

តព្រិទត្តូអាឌិ បធយបិរាឌិកចណ្ណតាឃំ ច្ចតួតឃទយចៈ

រត្តុយហារទៅឌិចិក្ខរិទោតិ រត្តុតា បរិក្ខតួយហារទៅឌិចិក្ខរិទោ យល្លិទោ, តស្ស យហាចិហារស្ស ឥក្ខិលាការកេ ភ្ចតួយំ ឃំ បឆាតឈរត្តិ រឋ្ឋទក្ខៈ តត្វ បឆាតឈរត្តិ ចំតាយក់ បរិទចលំៈ ឃុចិចារិតួរីទលត, កិក្ខូរឍ្ឈេត ទរចិតត្តិ ឰឥឃ្យិ បឆាតឈរចិទរសតំៈ

តត្វាតិ តស្មិំ បឆាតឈទរៈ ចារ្បិការរឌ្ឍិតត្តិ យតារបត បិការទត បរិក្ខិត្តៈ ឹតន្ធាឃតទ្វរបតត្តិ
ឈតតិចិតបតួរឋ្ឋាត្ថរាលាបរាលតាឃ ឹតន្ធាទឃហិ ទ្វក្ខូហិ ភ្ចបតំៈ
ចិករិតកយលក្ខចលឃបុល្លូរិកទរាកត្តិកាឌិបុបឡរឋ្ឋាត្ថយឆូរឹតលុឥកបុណ្ណតាឃ រយ្យត្ថា រលិលិរឃា អស្សាតិ រយ្យត្ថរលិលិរទឃាៈ ភ្ជីរិត្វាតិ ឰក្ខរិទិ តាយ ទឆរំ តិស្សាឃ, តស្ស អទន្ត្រូរតំ តិស្សាឃាតិ ច្ចត្តំ ទហាតិៈ ឰក្ខាតិ អត្វចិតិន្ធឃាឌីហិ ឰក្ខា ឍិតា បរិបុណ្ណាៈ

រិរិតិចារស្សាតិ រិរិឃា តិចារដ្ឋាតក្ខតស្សៈ ឌឃរំចន្ទទរតិ ឌឃបឡតួរំចន្ទទរៈ អឃត្តិ ទឆរំ ឰក្ខរិទិ ភ្ជីរស្ស ឃា ចិតឃចណ្ណតា អារទ្ធា, អឃំៈ ឆយ្វបរំហិតាតិ ក្បលរត្តិស្សិតាៈ ឰឥាតិ រទឆចកស្ស ទលិកស្ស អទ្ធត្តបុលាឌិកយាឃ អត្តទតា បុញ្ញា បរិលារយទត្តា “ចិទដ្ឋិតត្វ ឆយ្វស្សា”តិអាឌិយាហ ៈ តត្វ រយាចិតត្តិ ភ្ចបចិតំៈ រឋ្ឋាស្ស អាត្មការចតាតិ រឋ្ឋាស្ស តស្ស បុញ្ញាស្ស ទតទេតៈ រទឋ្ឋាបិ បិលិំទតាតិ កាយាចចរាឌិទកឆា រទឋ្ឋា រត្តាៈ រទ្ធុរួរទរចិទតាតិ ឃឆារទំ ទៅឌិតួឃាឌិកយចទរត រទ្ធុរួរទរចិទតា កចត្វាៈ ទរសទយត្វ ឃុចិទឋ្ឋាឃ្យទយចៈ

តិកយតកធាចណ្ណតា តិដ្ឋិតាៈ

តិកយតកធា

ឲត្តាចតា ច –

ចិតទឃ បិដចត្វាឃ, រារតស្ស ច ច្ចឌ្ឍិឃា;

ចណ្ណតា ឃា រយារទ្ធា, ចិតឃដ្ឋកធាឃ រាៈ

សារត្ថទីបនី នាម, សព្ពសោ បរិនិដ្ឋិតា;

តិំសសហស្សមត្តេហិ, គន្ថេហិ បរិមាណតោ។

អជ្ឈេសិតោ នរិន្ទេន, សោហំ បរក្កមពាហុនា;

សទ្ធម្មដ្ឋិតិកាមេន, សាសនុជ្ជោតការិនា។

តេនេវ ការិតេ រម្មេ, បាសាទសតមណ្ឌិតេ;

នានាទុមគណាកិណ្ណេ, ភាវនាភិរតាលយេ។

សីតលូទកសម្បន្នេ, វសំ ជេតវនេ ឥមំ;

អត្ថព្យញ្ជនសម្បន្នំ, អកាសិំ សុវិនិច្ឆយំ។

យំ សិទ្ធំ ឥមិនា បុញ្ញំ, យំ ចញ្ញំ បសុតំ មយា;

ឯតេន បុញ្ញកម្មេន, ទុតិយេ អត្តសម្ភវេ។

តាវតិំសេ បមោទេន្តោ, សីលាចារគុណេ រតោ;

អលគ្គោ បញ្ចកាមេសុ, បត្វាន បឋមំ ផលំ។

អន្តិមេ អត្តភាវម្ហិ, មេត្តេយ្យំ មុនិបុង្គវំ;

លោកគ្គបុគ្គលំ នាថំ, សព្ពសត្តហិតេ រតំ។

ទិស្វាន តស្ស ធីរស្ស, សុត្វា សទ្ធម្មទេសនំ;

អធិគន្ត្វា ផលំ អគ្គំ, សោភេន្តុ ជិនសាសនំ។

សទា រក្ខន្តុ រាជានោ, ធម្មេនេវ ឥមំ បជំ;

និរតា បុញ្ញកម្មេសុ, ជោតេន្តុ ជិនសាសនំ។

ឥមេ ច បាណិនោ សព្វេ, សព្វទា និរុបទ្ទវា;

និច្ចំ កល្យាណសង្កប្បា, បប្បោន្តុ អមតំ បទំ។

សារត្ថទីបនី នាម វិនយដីកា និដ្ឋិតា។